

အမရပူရမြို့

မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

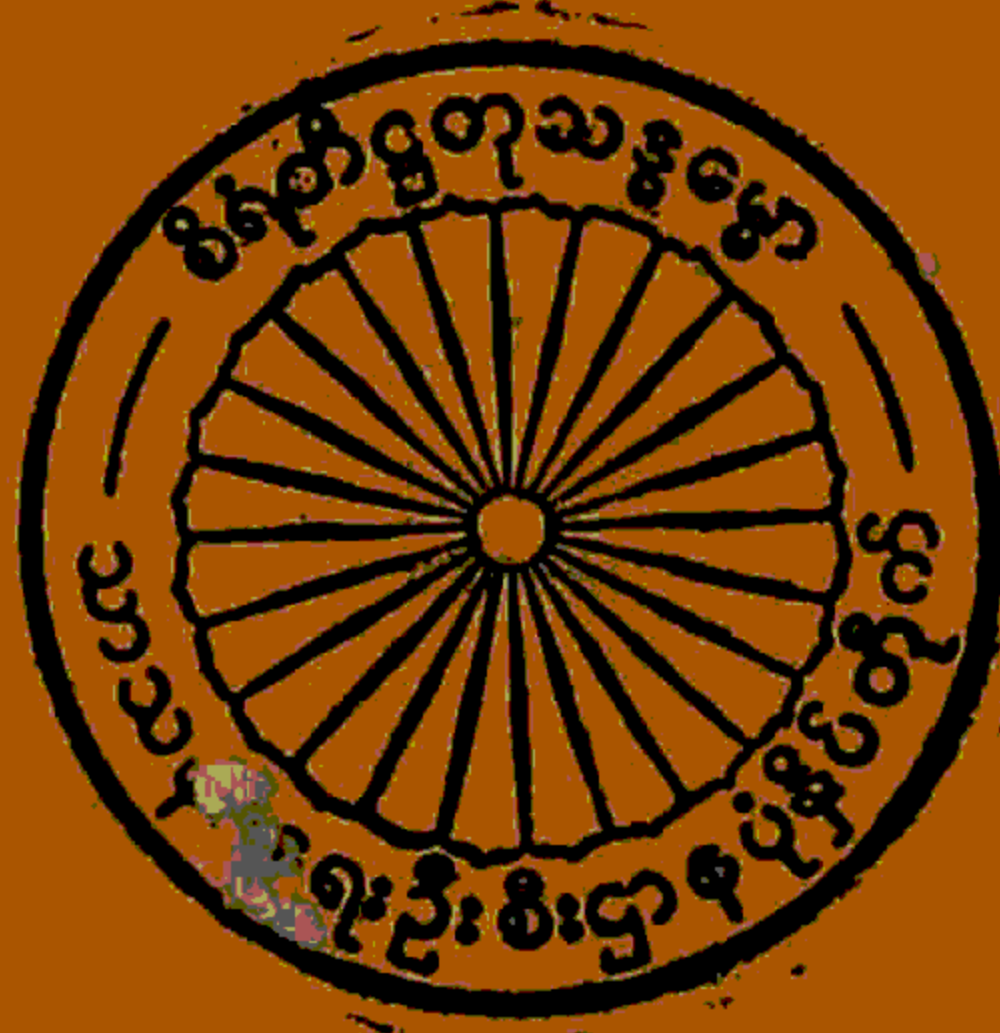
၏

ပဉ္စပကရဏ အဋ္ဌကထာ

ကထာဝတ္ထုအဋ္ဌကထာဘာသာပြန်

(ဒုတိယအုပ်)

[ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ မူလဋီကာနိဿယ၊ ကထာဝတ္ထု
ပါဠိတော်နိဿယနှင့် မြန်မာပြန်ပါသည်။]

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်
သာသနာရေးဦးစီးဌာန

အမှတ်-၂၅၂၅

ကောဇာ-၁၃၄၃

ဇွန်လ-၁၉၇၁

၂၁၃၉၃

အမရပူရမြို့

မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

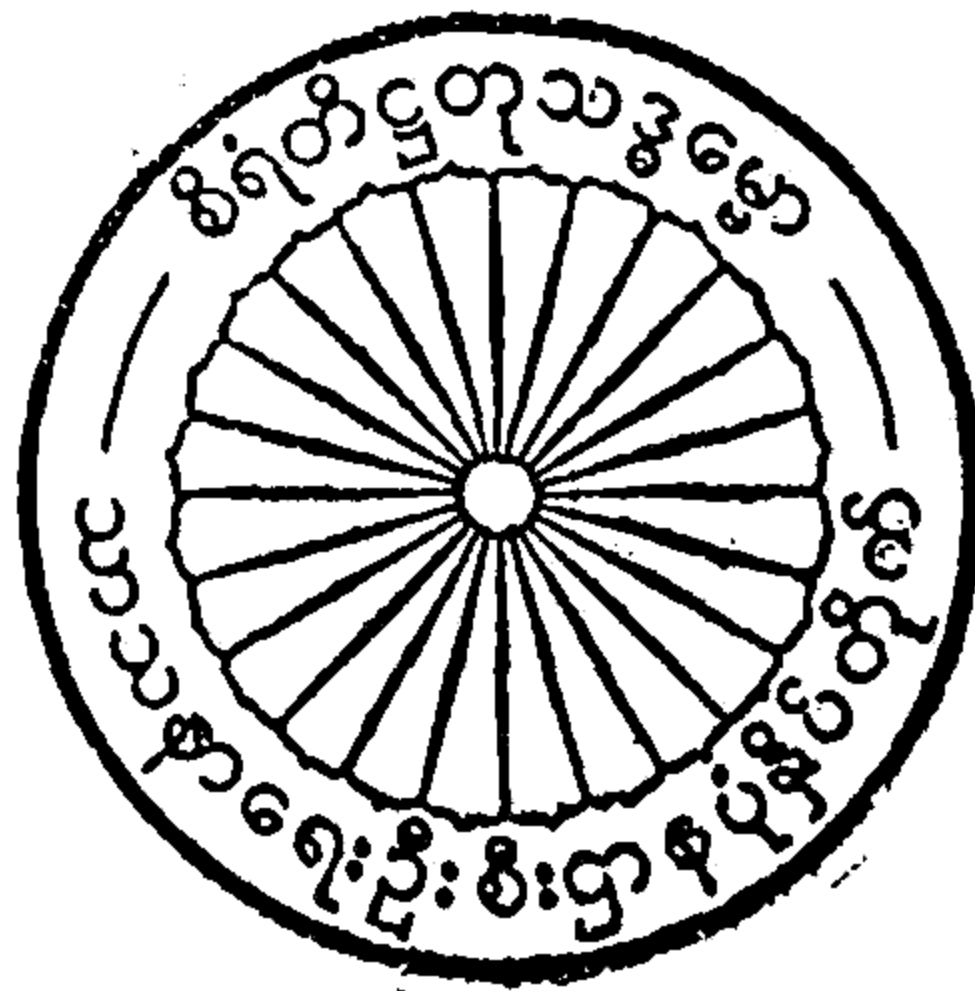
၏

ပဉ္စပကရဏ အဋ္ဌကထာ

ကထာဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ

(ဒုတိယအုပ်)

[ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ မူလဋီကာနိဿယ၊ ကထာဝတ္ထု
ပါဠိတော်နိဿယနှင့် မြန်မာပြန် ပါသည်။]

ပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်

သာသနာရေးဦးစီးဌာန

သာသနာ-၂၅၂၅

ကောဇာ-၁၃၄၃

ဇွန်လ-၁၉၇၁

အဘိဓမ္မာ

အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာများ

- ၁။ အဋ္ဌသာလိနီ ဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ ၄-တွဲ
- ၂။ သမ္မောဟဝိနောဒနီ ဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ ၃-တွဲ
- ၃။ ပဉ္စပကရဏ အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ ၅-တွဲ

အားလုံး ရိုက်နှိပ်ပြီးစီးပြီ ဖြစ်ပါကြောင်း

ပဌမအကြိမ်

အုပ်ရေး-၃၀၀၀

ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်သစ်သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် သာသနာရေးဦးစီးဌာန အတွက် ဦးတင်မောင်(၀၂၅၆-မြ)စာပေပေါင်းကူးစာပုံနှိပ်တိုက်၊ အမှတ်-၉၀၊ အေ၊ဘီ၊ ဝေဇယန္တာလမ်း၊ (၈)ရပ်ကွက်၊ တောင်ဥက္ကလာပမြို့၊ ရန်ကုန်က ပုံနှိပ်၍၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးမြင့်မောင် (၀၂၅၂၇) က ထုတ်ဝေသည်။

မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏

တဘဝသံသရာဖြစ်စဉ်အကျဉ်း

- ၁။ အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ဆရာတော်လောင်း သူငယ်ကို စစ်ကိုင်းတိုင်း ရွှေဘိုခရိုင် ဝက်လက်မြို့နယ် သရိုင်ရွာ ဦးဇောတိ-ဒေါ်အုန်းလှိုင်တို့မှ ၁၂၆၁-ခုနှစ်၊ တပို့တွဲလပြည့်ကျော် ၁၄-ရက် (၁၉၀၀-ပြည့်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၇-ရက်)အင်္ဂါနေ့တွင် ဖွားမြင်သည်။
- ၂။ ၁၂၆၆-ခုနှစ်၌ ပဌမအကြိမ် ရှင်သာမဏေ ပြုတော်မူသည်။
- ၃။ ၁၂၇၅-ခုနှစ်၌ ဒုတိယအကြိမ် ရှင်သာမဏေ ပြုတော်မူသည်။
- ၄။ ၁၂၇၉-ခုနှစ်၌ သက်တော် ၁၈-နှစ် အရွယ်တွင် ပဌမကြီးတန်း စာမေးပွဲကို အောင်မြင်တော်မူသည်။
- ၅။ ၁၂၈၀-ပြည့်နှစ် တပေါင်းလပြည့်နေ့၌ ပဌမအကြိမ် ရဟန်းအဖြစ် ခံယူတော်မူသည်။
- ၆။ ၁၂၈၁-ခုနှစ် နယုန်လပြည့်နေ့၌ ဒုတိယ အကြိမ်၊ ၁၂၈၁-ခုနှစ် တပေါင်းလပြည့်နေ့၌ တတိယ အကြိမ် ရဟန်းအဖြစ် ခံယူတော် မူသည်။
- ၇။ ၁၂၈၉-ခုနှစ်၌ 'ပဌမကျော်' အောင်မြင်တော်မူသည်။
- ၈။ ၁၂၈၉-ခုနှစ်၌ 'သကျသီဟ စာမေးပွဲ'ခေါ် 'ပရိယတ္တိသာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယ'ဘွဲ့ ရရှိအောင်မြင်တော်မူသည်။
- ၉။ ၁၃၀၃-ခု ဝါဆိုဦး (၁၉၄၁-၂) ဂျပန်စစ်တပ်များ မြန်မာပြည်သို့ ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်မည့်နှစ်တွင် ယခုလက်ရှိ အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံ ကျောင်းတိုက်နေရာသို့ ပြောင်းရွှေ့ သီတင်းသုံးတော်မူသည်။ ပြောင်း ရွှေ့လာခဲ့စဉ်က သံဃာတော်ငါးပါးမျှသာရှိ၍ ပုံလွန်တော်မူချိန်တွင် သံဃာတော် ငါးရာကျော်မျှ သီတင်းသုံးလျက် ရှိသည်။
- ၁၀။ (လွတ်လပ်ရေး ရပြီးနောက်) ၁၃၁၂-ခုနှစ်၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏ (ရှေးဦးစွာ) 'အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ' ဘွဲ့တံဆိပ် ဆက်ကပ်ခြင်းကို ခံယူရသည်။
- ၁၁။ ၎င်းနှစ်မှစ၍ နိုင်ငံတော် စာသင်ကျောင်းများ၌ သင်ကြားရန် မူလတန်း ဗုဒ္ဓဘာသာလက်စွဲခေါ် သင်ခန်းစာများကို ရေးသား ခဲ့သည်။

၁၂။ ၁၃၁၅-ခုနှစ်၌-(က) ဆဋ္ဌသံဂီတိဩဝါဒါစရိယ သံဃနာယက၊
 (ခ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ ဘာရနိတ္ထာရဏ၊
 (ဂ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ ပါဠိ ပဋိဝိသောဓက၊
 (ဃ) ဆဋ္ဌသံဂီတိ ဩသာန သောဓေယျပတ္တပါဌက
 အဖြစ် တင်မြောက်ခြင်းကို ခံယူရသည်။

၁၃။ ၁၃၃၇-ခုနှစ် ပဲခူးမြို့၌ ကျင်းပအပ်သော ဂိုဏ်းလုံးကျွတ် အစည်း
 အဝေးကြီးက ရှေ့ကျင်ဂိုဏ်းကြီး၏ ဥပ ဥက္ကဋ္ဌ(ဒုတိယသာသနာပိုင်)
 အဖြစ် တင်မြောက်ခြင်းကို ခံယူတော်မူသည်။

၁၄။ ၁၂၉၁-ခုနှစ် သက်တော်(၃၀)မှစ၍ ကျမ်းစာများကို စတင်ပြုစုတော်
 မူခဲ့ရာ ၁၂၉၃-ခုနှစ်တွင် ပဌမဦးဆုံးကျမ်းစာကို ရေးသားပြီးစီးတော်
 မူ၍ ၁၃၃၈-ခု တန်ဆောင်မုန်းလတွင် 'နောက်ဆုံးဆယ်လ မြတ်ဗုဒ္ဓ'
 ကျမ်းစာကို ရေးသားပြီးလျှင် 'တဘဝသံသရာ'အမည်ဖြင့်ထေရုပ္ပတ္တိကို
 ကိုယ်တော်တိုင်ရေးသားတော်မူခဲ့သည်။ ပဉ္စမကရဏဘာသာသင်္ဃိကာနှင့်
 မူလဋီကာနိဿယ ပါဠိတော်နိဿယများကို ၁၃၃၆-ခု၊ တန်ဆောင်
 မုန်းလဆန်း ၅-ရက် (၁၈-၁၁-၇၄)တနင်းလာနေ့ ၁-နာရီအချိန်
 စတင်ပို့ချရေးသား၍ ၁၃၃၉-ခု၊ ဝါခေါင်လဆန်း ၁၂-ရက်နေ့မှာ
 ပြီးဆုံးခဲ့ပါသည်။ သုတ်မဟာဝါဘာသာသင်္ဃိကာကို ၁၃၃၇-ခု၊ ဝါဆို
 လပြည့်ကျော် ၂-ရက် ကြာသပတေးနေ့ (၂၄-၇-၇၅) စတင်ပို့ချ
 ရေးသား၍ ၁၃၃၉-ခု၊ နတ်တော်လဆန်း ၁၃-ရက်(၂၁-၁၂-၇၇)
 သောကြာနေ့ ပျံလွန်တော် မမူမီ ၅-ရက်အလိုတွင် ပြီးစီးတော်မူခဲ့
 ပါသည်။ ပါထေယျဘာသာသင်္ဃိကာကိုပင် တရက်မျှ ရေးသားပို့ချခဲ့
 ပါသေးသည်။

၁၅။ ၁၃၃၉-ခုနှစ်၊ သက်တော်(၇၈)နှစ်အရောက်၊ နတ်တော်လပြည့်ကျော်
 ၂-ရက် (၁၉၇၇-ခု၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၇-ရက်)အင်္ဂါနေ့ ည ၁န ၄-နာရီ
 မိနစ်-၃၀ တွင် တဘဝအတွက် ငြိမ်းတော်မူပါသည်။

ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ

(ဒုတိယအုပ်)

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ၏ တဘဝသံသရာ ဖြစ်စဉ်အကျဉ်း	ကိ
နိဒါန်း	ခေါ
ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေသူများ၏ ကျမ်းဦးအမှာ	ငါး
စဉ်ဆက်သာသနာ တည်စေသော်	စဲ
သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် အစွမ်းတော် ၃-ပါး	၂

ဂ-အဋ္ဌမဝဂ္ဂ

၁-ဆဂတိကထာ အပွင့်	၃
၂-အန္တရာတဝကထာ အပွင့်	၁၂
၃-ကာမဂုဏကထာ အပွင့်	၉
၄-ကာမကထာ အပွင့်	၁၁
၅-ရူပဓာတုကထာ အပွင့်	၁၂
၆-အရူပဓာတုကထာ အပွင့်	၁၃
၇-ရူပဓာတုယာ အာယတနကထာ အပွင့်	၈၄
၈-အရူပေ ရူပကထာ အပွင့်	၁၆
၉-ရူပံ ကမ္မန္တိကထာ အပွင့်	၁၆
၁၀-ဇိဝိတိန္ဒြိယကထာ အပွင့်	၁၈
၁၁-ကမ္မဟေတုကထာ အပွင့်	၂၁

ဇ-နဝမဝဂ္ဂ

၁-အာနိသံသဒဿာဝိကထာ အပွင့်	၂၄
၂-အမတာရမ္မဏကထာ အပွင့်	၂၇
၃-ရူပံ သာရမ္မဏန္တိကထာ အပွင့်	၂၈
၄-အနုသယာ အနာရမ္မဏကထာ အပွင့်	၂၉
၅-ဉာဏံ အနာရမ္မဏန္တိကထာ အပွင့်	၃၁
၆-အထိတာနာဂတာရမ္မဏကထာ အပွင့်	၃၁
၇-ဝိတက္ကာနုပတိတကထာ အပွင့်	၃၂

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၈-ဝိတက္ကဝိပ္ပုရသဒ္ဒကထာ အဖွင့်	၃၃
၉-န ယထာ စိတ္တဿ ဝါစာတိကထာ အဖွင့်	၃၄
၁၀-န ယထာ စိတ္တဿ ဟာယကမ္မန္တိကထာ အဖွင့်	၃၅
၁၁-အတိတာနာဂတသမန္တဂတဟထာ အဖွင့်	၃၆

၁၀-ဒသမဂ္ဂ

၁-နိရောဓကထာ အဖွင့်	၃၈
၂-ရူပံ မဂ္ဂေါတိကထာ အဖွင့်	၄၀
၃-ပဉ္စဝိညာဏသမဂ္ဂိယမဂ္ဂကထာ အဖွင့်	၄၁
၄-ပဉ္စဝိညာဏာကုသလသပိတိကထာ အဖွင့်	၄၇
၅-ပဉ္စဝိညာဏာသာဘောဂါဟိကထာ အဖွင့်	၄၇
၆-ဒွိဟိ သီလေဟိတိကထာ အဖွင့်	၄၈
၇-သီလံ အစေတသိက္ခန္တိကထာ အဖွင့်	၄၉
၈-သီလံ န စိတ္တာနုပရိဝတ္တိတိကထာ အဖွင့်	၅၀
၉-သမာဒါနုပေတုကထာ အဖွင့်	၅၀
၁၀-ဝိညတ္တိ သီလန္တိကထာ အဖွင့်	၅၁
၁၁-အဝိညတ္တိဒုဿိလျန္တိကထာ အဖွင့်	၅၁

၁၁ ကောဒသမဂ္ဂ

၁-၃-တိဿောပိ အနုသယကထာ အဖွင့်	၅၃
၄-ဉာဏကထာ အဖွင့်	၅၄
၅-ဉာဏံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိကထာ အဖွင့်	၅၄
၆-ဣဒံ ဒုက္ခန္တိကထာ အဖွင့်	၅၅
၇-ဣဒ္ဓိဗလကထာ အဖွင့်	၅၆
၈-သမာဓိကထာ အဖွင့်	၅၉
၉-ဓမ္မဋ္ဌိတတာကထာ အဖွင့်	၆၁
၁၀-အနိစ္စတာကထာ အဖွင့်	၆၂

၁၂-ဒွါဒသမဂ္ဂ

၁-သံဝရော ကမ္မန္တိကထာ အဖွင့်	၆၅
၂-ကမ္မကထာ အဖွင့်	၆၆
၃-သဒ္ဓေါ ဝိပါကောတိကထာ အဖွင့်	၆၇
၄-သဋ္ဌာယတနကထာ အဖွင့်	၆၈

မာတိကာ

ကေ

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၅-သတ္တကုတ္တုပရမကထာ အပိုင်း	၆၉
၈-ဇီဝိတာဝေ ဂါရောပနကထာ အပိုင်း	၇၂
၉-ဒုဂ္ဂတိကထာ အပိုင်း	၇၄

၁၃-တေရသမဝဂ္ဂ

၁-ကပ္ပဋ္ဌကထာ အပိုင်း	---	၇၅
၂-ကုသလပဋိဇာဘကထာ အပိုင်း	---	၇၆
၃-အနန္တရာပယုတ္တကထာ အပိုင်း	---	၇၇
၄-နိယတဿ နိယာမကထာ အပိုင်း	၈၁
၅-နိဝုတကထာ အပိုင်း	၈၃
၆-သမ္ပုခိဘူတကထာ အပိုင်း	၈၄
၇-သမ္ပာပန္နော အဿာဒေတိကထာ အပိုင်း	၈၅
၈-အသာတရာဂကထာ အပိုင်း	---	၈၅
၉-ဓမ္မတဏှာ အဗျာကတဘတိကထာ အပိုင်း	၈၇
၁၀-ဓမ္မတဏှာ န ဗုက္ခသမုဒယောတိကထာ အပိုင်း	၈၈

၁၄-စုဒ္ဒသမဝဂ္ဂ

၁-ကုသလာကုသလပဋိသန္တဟနကထာ အပိုင်း	၈၉
၂-သဠာယတနုပ္ပတ္တိကထာ အပိုင်း	၉၀
၃-အနန္တရပစ္စယကထာ အပိုင်း	၉၂
၄-အရိယဂ္ဂပဏကထာ အပိုင်း	၉၃
၅-အညော အနုသယောတိကထာ အပိုင်း	၉၄
၆-ပရိယုဋ္ဌာနံ စိတ္တဝိပုယုတ္တန္တိကထာ အပိုင်း	---	၉၅
၇-အပရိယာပန္နကထာ အပိုင်း	၉၅
၈-အဗျာကတကထာ အပိုင်း	---	၉၇
၉-အပရိယာပန္နကထာ အပိုင်း	၉၈

၁၅-ပန္နရသမဝဂ္ဂ

၁-ပစ္စယတာကထာ အပိုင်း	၉၉
၂-အညမညပစ္စယကထာ အပိုင်း	၉၉
၃-အဒ္ဓါကထာ အပိုင်း	---	၁၀၀
၄-ဓဏလယမုဟုတ္တကထာ အပိုင်း	---	၁၀၃

အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
၅-အာသဝကထာ အပွင့်	၁၀၁
၆-ဇရာမရဏကထာ အပွင့်	၁၀၂
၇-သညာဝေဒယိတကထာ အပွင့်	၁၀၂
၈-ဒုတိယသညာဝေဒယိတကထာ အပွင့်	၁၀၃
၉-တတိယသညာဝေဒယိတကထာ အပွင့်	၁၀၃
၁၀-အသညသတ္တုပိကာကထာ အပွင့်	၁၀၅
၁၁-ကမ္မုပပစယကထာ အပွင့်	၁၀၇

၁၆-သောဠသမဝဂ္ဂ

၁-နိဂ္ဂဟကံထာ အပွင့်	၁၁၀
၃-သုခါနုပ္ပဒါနကံထာ အပွင့်	၁၁၀
၄-အဓိဂယုမနသိကာရကံထာ အပွင့်	၁၁၁
၅-ရူပံ ဟေတုတိကံထာ အပွင့်	၁၁၃
၆-ရူပံ သဟေတုကန္တိကထာ အပွင့်	၁၁၄
၇-ရူပံ ကုသလာကုသလန္တိကထာ အပွင့်	၁၁၄
၈-ရူပံ ဝိပါကောတိကထာ အပွင့်	၁၁၅
၉-ရူပံ ရူပါဝစရာရူပါဝစရန္တိကထာ အပွင့်	၁၁၅
၁၀-ရူပါရူပစာတုပရိယာပန္နကထာ အပွင့်	၁၁၅

၁၇-သတ္တရသမဝဂ္ဂ

၁-အတ္တိအရဟတော ပုညပစယကထာ အပွင့်	၁၁၇
၂-နတ္တိ အရဟတော အကာလမစ္စုတိကထာ အပွင့်	၁၁၈
၃-သဗ္ဗမိဒံ ကမ္မတောတိကထာ အပွင့်	၁၂၀
၄-ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓကထာ အပွင့်	၁၂၃
၅-ဌပေတော အရိယမဂ္ဂန္တိကံထာ အပွင့်	၁၂၅
၆-န ဝတ္တဗ္ဗံ သံဃော ဒက္ခိဏံ ပရိဂ္ဂဏှာတိတိကထာ အပွင့်	၁၂၆
၇-န ဝတ္တဗ္ဗံ သံဃော ဒက္ခိဏံ ဝိသောဇေတိတိကထာ အပွင့်	၁၂၇
၈-န ဝတ္တဗ္ဗံ သံဃော ဘုဒ္ဓတိတိကထာ အပွင့်	၁၂၈
၉-န ဝတ္တဗ္ဗံ သံဃဿ ဒိန္နံ မဟပုလန္တိကထာ အပွင့်	၁၂၉
၁၀-န ဝတ္တဗ္ဗံ ဗုဒ္ဓဿ ဒိန္နံ မဟပုလန္တိကထာ အပွင့်	၁၂၉
၁၁-ဒက္ခိဏာ ဝိသုဒ္ဓိကထာ အပွင့်	၁၃၀

ဇာတိဏာ

ကော့

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၁၈-အဋ္ဌာရသမဝဂ္ဂ

၆-မနုဿလောကကထာ အပွင့်	၁၃၃
၂-ဓမ္မဒေသနာကထာ အပွင့်	၁၃၄
၃-ကရုဏာကထာ အပွင့်	၁၃၄
၄-ဂန္ဓဇာတကထာ အပွင့်	၁၃၅
၅-ကေမဂ္ဂကထာ အပွင့်	၁၃၅
၆-ဈာနသင်္ကန္တိကထာ အပွင့်	၁၃၇
၇-ဈာနန္တရိကကထာ အပွင့်	၁၃၉
၈-သမာပန္နော သဒ္ဓံ သုဏာတိတိကထာ အပွင့်	၁၄၁
၉-စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိတိကထာ အပွင့်	၁၄၂

၁၉-ကေုနဝိသတိမဝဂ္ဂ

၁-ကိလေသပဇဟနကထာ အပွင့်	၁၄၅
၂-သုညတကထာ အပွင့်	၁၄၆
၃-သာမညဖလကထာ အပွင့်	၁၄၈
၄-ပတ္တိကထာ အပွင့်	၁၄၉
၅-တထတာကထာ အပွင့်	၁၄၉
၆-ကုသလကထာ အပွင့်	၁၅၀
၇-အစ္စန္တနိယာမကထာ အပွင့်	၁၅၁
၈-ဣန္ဒြိယကထာ အပွင့်	၁၅၅

၂၀-ဝိသတိမဝဂ္ဂ

၁-အသဉ္စိစကထာ အပွင့်	၁၅၆
၂-ညဏကထာ အပွင့်	၁၅၈
၃-နိရယပါလကထာ အပွင့်	၁၅၉
၄-တိရစ္ဆာနကထာ အပွင့်	၁၆၁
၅-မဂ္ဂကထာ အပွင့်	၁၆၂
၆-ညဏကထာ အပွင့်	၁၆၃

၂၁-ကေဝိသတိမဝဂ္ဂ

၁-သာသနကထာ အပွင့်	၁၆၆
၂-အဝိဝိတ္တကထာ အပွင့်	၁၆၇
၃၀-သညောဇနကထာ အပွင့်	၁၆၇

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၁-ဣဒ္ဓိကထာ အဖွင့်	၁၆၈
၁၂-ဗုဒ္ဓကထာ အဖွင့်	၁၇၀
၁၃-သဗ္ဗဒိသာကထာ အဖွင့်	၁၇၀
၁၄-ဓမ္မကထာ အဖွင့်	၁၇၁
၁၅-ကမ္မကထာ အဖွင့်	၁၇၅

၂၂-ဗာဝိသတိမဝဂ္ဂ

၀-ပရိနိဗ္ဗာနကထာ အဖွင့်	၁၇၆
၂-ကုသလဝိတ္တကထာ အဖွင့်	၁၇၆
၃-အာနေဉ္ဇကထာ အဖွင့်	၁၇၇
၄-ဓမ္မာဘိသမယကထာ အဖွင့်	၁၇၇
၅-၇-တိဿောပိကထာ အဖွင့်	၁၇၈
၈-အဗျာကတကထာ အဖွင့်	၁၇၉
၉-အာသေဝနပစ္စယကထာ အဖွင့်	—	၁၈၀
၁၀-ခဏိကကထာ အဖွင့်	၁၈၀

၂၃-တေဝိသတိမဝဂ္ဂ

၁-ကောဓိပ္ပာယ်ကထာ အဖွင့်	၁၈၂
၂-အရဟန္တဝတ္ထကထာ အဖွင့်	၁၈၃
၃-၇-ဣဿရိယကာမကာရိတာကထာ အဖွင့်	၁၈၃
၈-ပဋိရူပကထာ အဖွင့်	၁၈၅
၉-အပရိနိဗ္ဗာနကထာ အဖွင့်	၁၈၆
နိဂမနကထာ	၁၈၉

ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ မူလဒီကာနိဿယ

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
	၈-အဋ္ဌမဝဂ္ဂ	
၁-ဆဂတိကထာ အပွင့်	---	၁၉၃
၂-အန္တရာဘဝကထာ အပွင့်	၁၉၃
၃-ကာမဂုဏကထာ အပွင့်	၁၉၄
၅-ရူပစာတုကထာ အပွင့်	၁၉၅
၆-အရူပစာတုကထာ အပွင့်	၁၉၅
၇-ရူပစာတုယာအာယတနကထာ အပွင့်	၁၉၆
၈-အရူပေ ရူပကထာ အပွင့်	၁၉၆
၉-ရူပံ ကမ္မန္တိကထာ အပွင့်	၁၉၆
၁၀-ဇီဝိတိန္ဒြိယကထာ အပွင့်	၁၉၇
၁၁-ကမ္မဟေတုကထာ အပွင့်	၁၉၈

၉-နဝမဝဂ္ဂ

၁-အာနိသံသဒဿာဝီကထာ အပွင့်	---	၁၉၉
၂-အမတာရမ္မဏကထာ အပွင့်	---	၂၀၀
၃-ရူပံ သာရမ္မဏန္တိကထာ အပွင့်	၂၀၀
၄-အနုသယာ အနာရမ္မဏာတိကထာ အပွင့်	၂၀၁
၅-ဉာဏံ အနာရမ္မဏာတိကထာ အပွင့်	၂၀၁
၇-ဝီတက္ကာနုပတိတကထာ အပွင့်	၂၀၁
၈-ဝီတက္ကဝိပ္ပုရသဒ္ဓကထာ အပွင့်	---	၂၀၁
၉-န ယထာ စိတ္တဿဝါစာတိကထာ အပွင့်	၂၀၂
၁၁-အတိဟာနာဂတသမန္နာဂတကထာ အပွင့်	---	၂၀၂

၁၀-ဒသမဝဂ္ဂ

၁-နိရောဓကထာ အပွင့်	၂၀၄
၃-ပဉ္စဝိညာဏသမဂီဿ မဂ္ဂကထာ အပွင့်	---	၂၀၅
၅-ပဉ္စဝိညာဏာသာဘောဂါတိကထာ အပွင့်	၂၀၅
၆-ဒွိဟိ သီလေဟိတိကထာ အပွင့်	---	၂၀၆
၇-သီလံ အစေတသိကန္တိကထာ အပွင့်	၂၀၆

ကား

ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ

အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
၉-သမာဒါနုဟေတုကထာ အပွင့်	—	၂၀၇
၁၁-အဝိညတ္တိဒုဿိလျန္တိကထာ အပွင့်	၂၀၇
၁၁-ကောဒသမဝဂ္ဂ		
၄-ဉာဏကထာ အပွင့်	၂၀၈
၆-ဣဒံ ဒုက္ခန္တိကထာ အပွင့်	—	၂၀၉
၇-ဣဒ္ဓိပလကထာ အပွင့်	၂၀၉
၈-သမာဓိကထာ အပွင့်	၂၀၉
၉-ဓမ္မဋ္ဌိတတာကထာ အပွင့်	၂၁၀
၁၀-အနိစ္စတာကထာ အပွင့်	—	၂၁၁
၁၂-ဒွါဒသမဝဂ္ဂ		
၁-သံဝေရာ ကမ္မန္တိကထာ အပွင့်	၂၁၂
၂-ကမ္မကထာ အပွင့်	၂၁၂
၃-သဒ္ဓေါ ဝိပါကောတိကထာ အပွင့်	—	၂၁၂
၄-သဋ္ဌာယာတနကထာ အပွင့်	၂၁၃
၅-သတ္တက္ခတ္တုပရမကထာ အပွင့်	—	၂၁၃
၁၃-တေရသမဝဂ္ဂ		
၁-ကပ္ပဋ္ဌကထာ အပွင့်	၂၁၇
၃-အနန္တရာပယုတ္တကထာ အပွင့်	၂၁၇
၅-နိယတဿ နိယာမကထာ အပွင့်	၂၁၇
၈-အသာတရာဂကထာ အပွင့်	၂၁၉
၉-ဓမ္မတဏှာ အဗျာကတာတိကထာ အပွင့်	—	၂၁၉
၁၄-စုဒ္ဒသမဝဂ္ဂ		
၁-ကုသလာကုသလပဋိသန္ဓဟနကထာ အပွင့်	၂၂၁
၂-သဋ္ဌာယတနုပ္ပတ္တိကထာ အပွင့်	—	၂၂၁
၃-အနန္တရပစ္စယကထာ အပွင့်	—	၂၂၁
၄-အရိယဉ္စပကထာ အပွင့်	၂၂၂
၅-အညော အနုသယောတိကထာ အပွင့်	၂၂၂
၆-ပရိယုဋ္ဌာနံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိကထာ အပွင့်	၂၂၃
၇-ပရိယာပနကထာ အပွင့်	—	၂၂၃
၈-အဗျာကတကထာ အပွင့်	—	၂၂၄
၉-အပရိယာပနကထာ အပွင့်	၂၂၄

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၁၅-ပန္နရသမဝဂ္ဂ

၁-ပစ္စယတာကထာ အပွင့်	---	၂၂၇
၂-အညမညပစ္စယကထာ အပွင့်	---	၂၂၇
၉-တတိယသညာဝေဒယိတကထာ အပွင့်	၂၂၈
၁၀-အသညသတ္တုပိကာကထာ အပွင့်	၂၂၉
၁၁-ကမ္မုပစ္စယကထာ အပွင့်	၂၃၀

၁၆-သောဠသမဝဂ္ဂ

၃-သုခါနုပ္ပဒါနကထာ အပွင့်	၂၃၁
၄-အဓိဂယုမနသိကာရကထာ အပွင့်	၂၃၁
၉-ရူပံ ရူပါဝစရာ ရူပါဝစရန္တိကထာ အပွင့်	၂၃၂

၁၇-သတ္တရသမဝဂ္ဂ

၁-အတ္ထိ အရဟတော ပုညပစ္စယကထာ အပွင့်	---	၂၃၃
၂-နတ္ထိ အရဟတော အကာလဓမ္မုတိကထာ အပွင့်	၂၃၃
၃-သဗ္ဗမိဒံ ကမ္မတောတိကထာ အပွင့်	---	၂၃၄
၄-ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒကထာ အပွင့်	၂၃၅
၇-န ဝတ္တဗ္ဗံ သံသော ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတိတိကထာ အပွင့်...	၂၃၅
၁၁-ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိကထာ အပွင့်	---	၂၃၅

၁၈-အဋ္ဌာရသမဝဂ္ဂ

၁-မနုဿလောကကထာ အပွင့်	---	၂၃၈
၂-ဓမ္မဒေသနာကထာ အပွင့်	၂၃၈
၆-ဈာနသင်္ကန္တိကထာ အပွင့်	၂၃၈
၇-ဈာနန္တရိကကထာ အပွင့်	၂၃၉
၉-စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိကထာ အပွင့်	---	၂၃၉

၁၉-ကေနုဝိသတိမဝဂ္ဂ

၁-ကိလေသပဇဟနကထာ အပွင့်	၂၄၁
၂-သုညတကထာ အပွင့်	၂၄၁
၃-သာမညဖလကထာ အပွင့်	၂၄၂
၅-တထတာကထာ အပွင့်	၂၄၃

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၆-ကုသလကထာ အပိုင်း	၂၄၃
၇-အစွန္နနိယာမကထာ အပိုင်း	၂၄၃
၈-ဣန္ဒြိယကထာ အပိုင်း	၂၄၄
၂၀-ဝိသတိမဂ္ဂ	
၂-ဉာဏကထာ အပိုင်း	၂၄၅
၃-နိရယပါလကထာ အပိုင်း	၂၄၅
၄-တိရစ္ဆာန်ကထာ အပိုင်း	၂၄၆
၆-ဉာဏကထာ အပိုင်း	၂၄၆
၂၁-ဧကဝိသတိမဂ္ဂ	
၁-သာသနကထာ အပိုင်း	၂၄၈
၁၁-ဣဒ္ဓိကထာ အပိုင်း	၂၄၈
၁၄-ဓမ္မကထာ အပိုင်း	၂၄၈
၂၂-ဗာဝိသတိမဂ္ဂ	
၂-ကုသလစိတ္တကထာ အပိုင်း	၂၅၄
၃-အာနေဥကထာ အပိုင်း	၂၅၄
၅-တိသောပိကထာ အပိုင်း	၂၅၄
၉-အာသေဝနပစ္စယကထာ အပိုင်း	၂၅၅
၂၃-တေဝိသတိမဂ္ဂ	
၁-ကောဓိပ္ပာယကထာ အပိုင်း	၂၅၇
၃-၇-ဣဿရိယကာမကာရိတာကထာ အပိုင်း	၂၅၇
၈-ပဋိဂ္ဂဟကထာ အပိုင်း	၂၅၈
၉-အပရိနိပ္ပန္နကထာ အပိုင်း	၂၅၉

ကထာဝတ္ထု ပါဠိစောဒနိဿယ

မာတိကာ

အကြောင်းအရာ		စာမျက်နှာ
	ဂ-အဋ္ဌမဝဂ္ဂ	
၁-ဆဂတိကထာ	—	၂၆၃
၂-အန္တရာဘဝကထာ	...	၂၆၄
၃-ကာမဂုဏကထာ	...	၂၆၅
၄-ကာမကထာ	—	၂၆၇
၅-ရူပဓာတုကထာ	...	၂၆၈
၆-အရူပဓာတုကထာ	...	၂၆၉
၇-ရူပဓာတုယာ အာယတနကထာ	...	၂၆၉
၈-အရူပေ ရူပထာ	—	၂၇၀
၉-ရူပံ ကမ္မန္တိကထာ	—	၂၇၁
၁၀-ဇီဝိတိန္ဒြိယကထာ	...	၂၇၅
၁၁-ကမ္မဟေတုကထာ	—	၂၇၆
	၉-နဝမဝဂ္ဂ	
၁-အာနိသံသဒဿာဝီကထာ	...	၂၇၉
၂-အမတာရမ္မဏကထာ	...	၂၈၂
၃-ရူပံ သာရမ္မဏန္တိကထာ	...	၂၈၃
၄-အနုသယာ အနာရမ္မဏဏထာ	—	၂၈၃
၅-ညွဏ် အနာရမ္မဏဏထာ	...	၂၈၄
၆-အတိတာနာဂတသမ္ပဏကထာ	—	၂၈၅
၇-ဝိတက္ကာနုပုတိတကထာ	...	၂၈၆
၈-ဝိတက္ကဝိပ္ပူရသဒ္ဓကထာ	...	၂၈၆
၉-န ယထာ စိတ္တဿ ဝါစာတိကထာ	—	၂၈၇
၁၀-န ယထာ စိတ္တဿ ဓာယကမ္မန္တိကထာ	...	၂၈၈
၁၁-အတိတာနာဂတသမ္ပဏဂတဏထာ	—	၂၈၉

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၁၀-ဒသမဝဂ္ဂ

၁-နိုရောဓကထာ	၂၉၁
၂-ရူပံ မဂ္ဂေါဟိကထာ	၂၉၁
၃-ပဉ္စဝိညာဏသမဂီဿ မဂ္ဂကထာ	၂၉၂
၆-ဒွိဟိ သီလေဟိကထာ	၂၉၄
၇-သီလံ အစေတသိက္ခိကထာ	၂၉၄
၈-သီလံ န စိတ္တာနုပရိဝတ္တိတိကထာ	၂၉၄
၉-သမာဒါနဟေတုကထာ	၂၉၅
၁၀-ဝိညတ္တိသီလန္တိကထာ	၂၉၅
၁၁-အဝိညတ္တိဒုဿီလုန္တိကထာ	၂၉၆

၁၁-ကောဒသမဝဂ္ဂ

၁-၃-တိဿောပိ အနုသယကထာ	၂၉၈
၄-ညဏကထာ	၂၉၈
၅-ညဏံ စိတ္တဝိပုယုတ္တန္တိကထာ	၂၉၉
၆-ဣဒံ ဒုက္ခန္တိကထာ	၂၉၉
၇-ဣဒ္ဓိဗလကထာ	၃၀၀
၈-သမာဓိကထာ	၃၀၂
၉-ဓမ္မဋ္ဌိတတာကထာ	၃၀၃
၁၀-အနိစ္စတာကထာ	၃၀၄

၁၂-ဒွါဒသမဝဂ္ဂ

၈-သံဝရောကမ္မန္တိကထာ	၃၀၆
၂-ကမ္မကထာ	၃၀၆
၃-သဒ္ဓေါ ဝိပျါကောတိကထာ	၃၀၈
၄-သဠာယတနကထာ	၃၀၉
၅-သတ္တက္ခတ္တုပရမကထာ	၃၀၉
၈-ဇီဝိတာဝေါရောပနကထာ	၃၁၀
၉-ဒုဂ္ဂတိကထာ	၃၁၂
၁၀-သတ္တမဘဝိကကထာ	၃၁၃

ဓာတ်ကာ

၃

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၁၃-တေရသမဝဂ္ဂ

၁-ကပ္ပဋ္ဌကထာ	၃၁၄
၂-ကုသလပဋိလာဘကထာ	၃၁၅
၃-အနန္တရာပယုတ္တကထာ	၃၁၆
၄-နိယတဿ နိယာမကထာ	၃၁၇
၅-နိဝုတကထာ	၃၁၇
၆-သမ္မုခိဘူတကထာ	၃၁၈
၇-သမ္မာပန္နော အဿာဒေတိကထာ	၃၁၈
၈-အသာတရာဂကထာ	၃၁၉
၉-ဓမ္မတဏှာ အပ္ပာကတဘတိကထာ	၃၂၁
၁၀-ဓမ္မတဏှာ န ဒုက္ခသမုဒယောတိကထာ	၃၂၂

၁၄-စုဒ္ဒသမဝဂ္ဂ

၁-ကုသလာကုသလပဋိသန္ဓဟနကထာ	၃၂၄
၂-သဠာယတနုပတ္တိကထာ	၃၂၅
၃-အနန္တရာပစ္စယကထာ	၃၂၇
၄-အရိယဂ္ဂပကထာ	၃၂၈
၅-အညော အနုသယောတိကထာ	၃၂၈
၆-ပရိယတ္တနံ စိတ္တဝိပုယုတ္တန္တိကထာ	၃၂၉
၇-ပရိယာပန္နကထာ	၃၃၀
၈-အပ္ပာကဘကထာ	၃၃၂
၉-အပရိယာပန္နကထာ	၃၃၄

၁၅-ပန္နရသမဝဂ္ဂ

၁-ပစ္စယကထာ	၃၃၆
၂-အညမညပစ္စယကထာ	၃၃၇
၃-အဒ္ဓါကထာ	၃၃၈
၄-ခဏလယမုပ္ပုတ္တကထာ	၃၄၀
၅-အာသဝကထာ	၃၄၀
၆-ဇရာမရဏကထာ	၃၄၁
၇-သညာဝေဒယိတကထာ	၃၄၁
၉-တတိယသညာဝေဒယိတကထာ	၃၄၁
၁၀-အသညသတ္တုပိကကထာ	၃၄၃
၁၁-ကမ္မုပစ္စယကထာ	၃၄၃

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၁၆-သောဠသမဝဂ္ဂ	
၁-နိဂ္ဂဟကထာ	၃၄၀
၂-သုခါနုပ္ပဒါနကထာ	၃၄၉
၄-အဓိဂယုမနသိကာရကထာ	၃၅၀
၅-ရွှပ် ဟေတုတိကထာ	၃၅၂
၆-ရွှပ် သဟေတုကန္တိကထာ	၃၅၂
၇-ရွှပ် ကုသလာကုသလန္တိကထာ	၃၅၃
၈-ရွှပ် ဝိပါကောတိကထာ	၃၅၃
၉-ရွှပ် ရွှပါဝစရာ ရွှပါပစရန္တိကထာ	၃၅၄
၁၀-ရွှပါရွှပဓာတုပရိယာပန္နကထာ	၃၅၄
၁၇-သတ္တရာသမဝဂ္ဂ	
၁-အရဟတော ပုညပစ္စယာကထာ	၃၅၅
၂-နတ္ထိ အရဟတော အကာသမစူတိကထာ	၃၅၅
၃-သဗ္ဗမိဒံ ကမ္မဗောတိကထာ	၃၅၆
၄-ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒကထာ	၃၅၇
၅-ဌပေတော အရိယမဂ္ဂန္တိကထာ	၃၅၈
၆-န ဝတ္တပ္ပံ သံဃော ဒက္ခိဏံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိကထာ	၃၅၉
၇-န ဝတ္တပ္ပံ သံဃော ဒက္ခိဏံ ပိဿာဇေတိတိကထာ	၃၆၀
၈-န ဝတ္တပ္ပံ သံဃော ဘုဉ္ဇတိတိကထာ	၃၆၀
၉-န ဝတ္တပ္ပံ သံဃော ဒိန္နံ မဟပ္ပလန္တိကထာ	၃၆၁
၁၀-န ဝတ္တပ္ပံ ဗုဒ္ဓဿ ဒိန္နံ မဟပ္ပလန္တိကထာ	၃၆၅
၁၁-ဒက္ခိဏာ ပိသုဒ္ဓိကထာ အဖူဠိ	၃၆၇
၁၈-အဋ္ဌာရသမဝဂ္ဂ	
၁-မနုဿလောကကထာ	၃၆၉
၂-ဓမ္မဒေသနာကထာ	၃၇၀
၃-ကရုဏာကထာ	၃၇၂
၄-ဂန္ဓဇာတိကထာ	၃၇၃
၅-ကေမဂ္ဂကထာ	၃၇၄
၆-ဈာနသင်္ကန္တိကထာ	၃၇၅
၇-ဈာနန္တရိကကထာ	၃၇၆
၈-သဒ္ဓံ သုဏှာတိတိကထာ	၃၇၇
၉-စက္ခုနာ ရွှပ် ပဿတိတိကထာ	၃၇၈

မာတိကာ

၁၁

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

၁၉-ကေုနုဝိသတိမဝဂ္ဂ

၁-ကိလေသဗဟနကထာ	---	၃၇၉
၂-သုညတာကထာ	၃၈၀
၃-သာမညဖလကထာ	၃၈၁
၄-ပတ္တိကထာ	၃၈၁
၅-တထတာကထာ	၃၈၁
၆-ကုသလကထာ	၃၈၂
၇-အစွန္တနိယာမကထာ	၃၈၂
၈-ဣန္ဒြိယကထာ	---	၃၈၄

၂၀-ဝိသဘိမဝဂ္ဂ

၀-အသဉ္စိစွကထာ	၃၈၇
၂-ဉာဏကထာ	၃၈၇
၃-နိရယပါလကထာ	၃၈၈
၄-တိရစ္ဆာနကထာ	၃၉၁
၅-မဂ္ဂကထာ	၃၉၁
၆-ဉာဏကထာ	၃၉၆

၂၁-ကေဝိသတိမဝဂ္ဂ

၁-သာဓနကထာ	၃၉၈
၂-အဝီတက္ကကထာ	၃၉၈
၃-၇-သံယောဇနကထာ	၃၉၉
၄-ဣဒ္ဓိကထာ	---	၄၀၀
၅-ဗုဒ္ဓကထာ	၄၀၁
၆-သဗ္ဗဒိသာကထာ	၄၀၁
၇-ဓမ္မကထာ	၄၀၂
၈-ကမ္မကထာ	၄၀၃

၂၂-ဗာဝိသတိမဝဂ္ဂ

၂-ကုသလစိတ္တကထာ	၄၀၄
၃-အာနေဉ္ဇကထာ	၄၀၅
၄-ဓမ္မာဘိသမယကထာ	---	၄၀၆

အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၅-၇ စိန္တေပိကထာ ၄၀၇
၈-အပျက်တကထာ ၄၀၇
၉-အာထေဝနပစ္စယကထာ ၄၀၇
၁၀-ခဏိကထာ ၄၀၉
၂၃ ဇောပိတိမဒဂ္ဂ	
၁-ကောဓိပ္ပိယကထာ	... ၄၁၁
၂-အရဟန္တဝဏ္ဏကထာ	... ၄၁၁
၃-၇-ဣဿရိယကောဓကရိတကထာ	... ၄၁၂
၈-ပတိဋ္ဌကထာ	... ၄၁၃
၉-အပရိပုန္နကထာ	... ၄၁၃
ကထာပေါင်း-	၄၁၅

ကထာဝတ္ထု ဘာသာဋီကာ

နိဒါန်း

သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး
မော်ကွန်းတိုင်ကြီး

ယခုအခါ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်၌ သာသနာတော် သန့်ရှင်း
တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို အားသန်ခန့်စိုက် ဆောင်ရွက်လျက် ရှိသည်။

ကထာဝတ္ထု ကျမ်းကြီးသည်လည်း သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့
ပြန့်ပွားရေးကို ဆောင်ရွက်ခဲ့စဉ် တချိန်တုန်းက ပေါ်ထွက်လာသည့် အထိမ်း
အမှတ် မော်ကွန်း ကျောက်စာတိုင်ကြီးကဆူ ဖြစ်သည်။

ကထာဝတ္ထုကျမ်းကြီး ပေါ်ထွက်လာရသည့် အကြောင်းအရာများကို
ဖော်ပြရလျှင် ယခု ဆောင်ရွက်နေဆဲ ဖြစ်သည့် သာသနာတော် သန့်ရှင်း
တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး ကိစ္စကြီး ပြီးမြောက်အောင်မြင်နိုင်ရန်အတွက်—

- လိုက်နာဆောင်ရွက်ရမည့် အချက်များ၊
- ပစ်ပယ်ရှောင်ကြဉ်ရမည့် အချက်များ—

ဟူသော သင်ခန်းစာများကို ရနိုင်မည်ဖြစ်သောကြောင့် ကထာဝတ္ထုဘာသာ
ဋီကာကျမ်း၏ နိဒါန်းအဖြစ်ဖြင့် ကထာဝတ္ထုကျမ်းကြီး ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို
သိသာရုံမျှ ဖော်ပြပါအံ့။

ကထာဝတ္ထု ကျမ်း၏ အတိတ်နိမိတ် ကောင်းခဲ့ခြင်း

မဟာသက္ကရာဇ် ၁၁၀-ခုနှစ်၊ ဝါဆိုလပြည့်နေ့သို့ ရောက်သောအခါ မြတ်
ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည်အနီး ကဏ္ဍမ္မမည်သော သရက်ပင်ရင်း၌
သီတင်းသုံးတော်မူပြီး တလောကလုံးကို သိမြင်ထင်ရှားစေလျက် ရေမီး အစုံ
အစုံသော တန်ခိုးပြာဋိဟာတို့ကို ပြတော်မူသည်။^၁

မြတ်ဗုဒ္ဓ ရှင်တော်ဘုရား၏ အံ့ဩဖွယ်ရာ တန်ခိုးပြာဋိဟာတို့ကို ဖူးမြော်
ရှုမြင်ကြရသောအခါ များစွာသော လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့သည် ဘုရား

၁။ ဓမ္မ ၄၂။ ဒေဝေါရောဟဏဝတ္ထု ၁၃၀-မှစ၍ရှုပါ။
ဤကျမ်း နှာ ၄-မှစ၍ရှုပါ။

ကထာဝတ္ထုကျမ်း အပါအဝင် အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်းကို ဟောတော်မူပြီး တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ လူ့ပြည်သို့ သက်ဆင်း ကြွမြန်းလာသောအခါ၌ လည်း မြတ်ဗုဒ္ဓ ရှင်တော်ဘုရား၏ တန်ခိုးဂုဏ်ဆောင် တိုးတက်ထွန်းပြောင် လာပြန်လေသည်။

ဤသို့ ဗုဒ္ဓနှင့် ဗုဒ္ဓသာသနာ ထိန်ဝါ တောက်ပသည့် အချိန်၌ အစပျိုး အခြေတည်ခဲ့ရသော ကထာဝတ္ထုကျမ်းအတွက် နောင် အပြည့်အစုံ ကထာ ဝတ္ထု ကျမ်းတော်ကြီးအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိသောအခါ သာသနာ သန့်ရှင်း တည်တံ့ပြန့်ပွားရေးကို ပြုစုစွမ်းဆောင်နိုင်မည့် အတိတ်ကောင်း နိမိတ်ကောင်း ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ယူသင့်ပေသည်။

ယင်းသို့ မဟာသက္ကရာဇ် ၁၁၀-ခုနှစ်တွင် အံ့ဩဖွယ်ရာ ထူးကဲလှစွာသော မြတ်စွာဘုရားရှင်၏—

တန်ခိုးပြာဋိဟာ ပြခြင်း၊

အဘိဓမ္မာ ဒေသနာကို ဟောခြင်း၊

နတ်ပြည်မှ လူ့ပြည်သို့ လှေကား ၃-သွယ်ဖြင့် ဆင်းသက်ခြင်း—

များကို တလောကလုံး ထင်ထင်ရှားရှား ဖူးမြင် သိရှိကြသည့်အခါ ဗုဒ္ဓ သာသနာတော်ကို ကြည်ညိုသက်ဝင် ဆည်းကပ် ကိုးကွယ်ကြသည်။ သာသနာ တော်ကို မကြည်ညိုသည့် သာသနာ့ ဆူးငြောင့်လှေတံ အမြုပ်အနယ်များ ကင်းဝေးလျက် သက္ကရာဇ် ၁၄၈-ခုနှစ်အထိ ဗုဒ္ဓသာသနာတော် ထွန်းလင်း တောက်ပနေလေသည်။

ပဌမသံဂါယနာတင်ခြင်း

မဟာသက္ကရာဇ် ၁၄၈-ခုနှစ် မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံလွန်တော်မူ သောအခါ၌ ဗုဒ္ဓသာသနာတော်ကို ထိပါးစေမည့် သတင်းစကား တခုကို သံဃမဟာနာယက ဖြစ်တော်မူသော အရှင်မဟာကဿပ ကြားသိတော်မူရ သည်။ ယင်း သတင်းစကားမှာ—

တော်ကြပါ ငါ့ရှင်တို့။ မပူကြပါနဲ့။ မငိုကြပါနဲ့။ ငါတို့သည် ရှင်ဂေါတမ(လက်အောက်)မှ လွတ်မြောက်ကြပြီ။ ရှင်ဂေါတမ ဆည် “သင်တို့ ဒါကို လုပ်ကြ၊ ဒါကို မလုပ်ကြနဲ့”ဟု ချုပ်ချယ်ခဲ့ သည်။ ယခုတော့ ငါတို့ကြိုက်လျှင် လုပ်၍ မကြိုက်လျှင် မလုပ်ပဲ နေနိုင်ကြပြီ—

ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံသောကြောင့် ပူဆွေးငိုကြွေးကြသည့် ရံဖန် တော်တို့အား သုဘဒ္ဓအမည်ရှိ တောထွက် ရဟန်းကြီးတပါးက ပြောဆိုခြင်း ပင် ဖြစ်သည်။

အရှင်မဟာကဿပသည် ယင်းစကားကို ကြားသိရသောအခါ ရဟန်း သံဃာ အစည်းအဝေးပြုလုပ်ပြီး ဗုဒ္ဓတရားတော်များကို-

မကွယ်မပျောက်စေရန်

အခြားအယူဝါဒများနှင့် အရောရော အနှောနှော မဖြစ်စေရန် အတည်ပြုသည့် သံဂါယနာတင်ပွဲ ပြုလုပ်ပြီး သံဃနာယကများအား အစဉ်အဆက် ဆောင်ရွက် ထိန်းသိမ်းရမည်ဟု ပိဋကတ်တော်များကို တာဝန်ခွဲဝေ အပ်နှင်း တော်မူလေသည်။

သုံးသပ်ချက်။ ။ ဤသို့ ပဌမသံဂါယနာပွဲ ပြုလုပ်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍-

အရှင်မဟာကဿပသည် အမြော်အမြင်ကြီးမားစွာဖြင့် သာသနာတော်ကို တကယ်ထိပါး ပုတ်ခတ်ခြင်း မပြုလုပ်သေးပဲ ထိခိုက်ရန် အလားအလာရှိသော ရဟန်းကြီး၏ စကားမျှဖြင့် သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးအတွက် အကာအကွယ်ပြုလုပ်စီမံတော် မူခဲ့သည်ကို အလွန်ပင် သတိထား မှတ်သား နာယူထိုက်လှပေသည်။

ပုထုဇဉ် ငမိုက်သားတို့သည် မြတ်ဗုဒ္ဓရှင်တော်ဘုရား၏ ရှောင်ကြဉ်ရန် တားမြစ်ချက်၊ လိုက်နာရန် ညွှန်ကြားချက် ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ် ပညတ်သည်ကိုပင် အပြစ်အနာအပြစ် မှတ်ထင်ပြီး အတုမဲ့ ဂုဏ်တော် ရှင် မြတ်စွာဘုရားကိုပင် ပြစ်မှားတတ်သည်ကိုလည်း သာသနာ သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ ကြီးစွာ သတိထား သင့်သည်။

ဒုတိယ သံဂါယနာတင်ခြင်း

ယင်းသို့ သန့်ရှင်း စင်ကြယ်သော သာသနာတော်ကို အဆက်ဆက် ဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့ကြရာ နှစ်ပေါင်း တရာခန့်ကြာသောအခါ မသန့်ရှင်း မစင်ကြယ်သော အယူဝါဒ ၁၀-မျိုး ပေါ်ပေါက်လာပြန်သည်။ ယင်း အယူ အဆ ၀ါဒ ၁၀-မျိုးကို ဝေသာလီပြည်သား ဝဇ္ဇီရဟန်းများက စတင် ယူဆ ကျင့်သုံးကြသည်။ ဝါဒဖြန့်ခဲ့ကြသည်။

ယင်းတို့မှာ-

- ၁။ ကျွဲစသော သတ္တဝါ၏ဦးချိုတွင်ထည့်၍ သိမ်းထားသော ဆားကို အလိုရှိသောအခါ ဆွမ်းဟင်းစသည်၌ ထည့်၍ စားကောင်း သည်။ အာပတ် မသင့်။
- ၂။ နေ မွန်းတည့်ပြီး အရိပ် လက် ၂-သစ် မကျော်မီ ဆွမ်း စသော အစားကို စားကောင်းသည်။ အာပတ် မသင့်။

- ၃။ ခရီးသွားခါနီး ဖြစ်လျှင် ပဝါရိတ်သင့်သော ဘောဇဉ်ကို အတိရိတ်ဝိနည်းကံမပြုပဲ စားကောင်းသည်။ အာပတ် မသင့်။
- ၄။ တကျောင်းတည်းနေ ရဟန်းများ တသိမ်တည်း၌ အသီး အသီး တရုစီ ဟရုစီ ခွဲခြား၍ ဥပုသ်ပြုကောင်းသည်။ အာပတ် မသင့်။
- ၅။ သံဃာစည်းအဝေးသို့ မရောက်လာသည့် ရဟန်းများ၏သဘော တူမှုကို နောက်မှ ရယူမည်ဟု သဘောထား၍ သံဃာမညီညွတ်ပဲ သံဃာကံကို ဆောင်နိုင်သည်။ ကံ မပျက်။
- ၆။ ဆရာသမား ပြုလုပ်ခဲ့သော မည်သည့် အလုပ်မဆို လိုက်၍ လုပ်ကောင်းသည်။
- ၇။ နို့အဖြစ်ကိုကျော်၍ ဒိန်ချဉ်မဖြစ်သေးသော နို့ကို ပဝါရိတ်သင့် သောရဟန်းသည် အတိရိတ်ဝိနည်းကံ မပြုပဲ စားကောင်းသည်။ အာပတ် မသင့်။
- ၈။ မမူးစေနိုင်သေးသည့် စိမ်ရည်အရက်ကို သောက်ကောင်းသည်။ အာပတ် မသင့်။
- ၉။ အမြိတ် အဆာ မရှိသော နိသီဒိုင်ကို သုံးစွဲကောင်းသည်။ အာပတ် မသင့်။

၁၀။ ရွှေငွေသည် အပ်၏။ အာပတ် မသင့်—
 ဟူသော အချက် ၁၀-မျိုး ဖြစ်သည်။

ထိုအဓမ္မဝါဒကို စွဲယူကြသော ဝဇ္ဇီရဟန်းတို့သည် ဥပုသ်နေ့၌ ရဟန်း သံဃာအလယ်၌ ရေအပြည့် ထည့်ထားသော ကြေးဖလားကြီးကို ထား၍—

“ဒကာတို့ သံဃာအား တကျပ်, ငါးမူ, တမတ်, တမူး, တပဲ (တတ်အားသမျှ) လှူကြပါ။ သံဃာတော်များ အသုံးအဆောင် ပရိက္ခရာဝယ်ရန် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်”—

ဟူ၍ လာသမျှ လှူတို့အား အလှူခံကြသည်။ ရသမျှကို ထိုနေ့ည၌ အချိုးကျ ခွဲဝေယူကြသည်။

ထိုအခါ ဧည့်သည်အဖြစ် ရောက်နေသော အရှင်မဟာယသကိုလည်း ဝေစုပေးကြသည်။ အရှင်မဟာယသ က ဝဇ္ဇီရဟန်းတို့ကို၎င်း၊ ဒါယကာတို့ကို ၎င်း ရဟန်းတို့အား ရွှေငွေ မခံအပ်ကြောင်း ပြော၍ ငြင်းပယ်သည်။

ထိုအခါ ဝဇ္ဇီရဟန်းတို့က အရှင်မဟာယသ သည် သဒ္ဓါတရား ရှိသူ ဒါယကာတို့ကို စေတနာပျက်အောင် ဆဲရေးခြိမ်းခြောက်သည်ဟု စွပ်စွဲကာ သတိပေးသည့် ပဋိသာရဏီယကံကို ပြုလုပ်ရန် စိုင်းပြင်းကြသည်။ အရှင်

မဟာယသ ကလည်း ခါးကတို့ထံ သွား၍ ဘုရားဟော အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိ ဥပက္ကိလေသသုတ် လာအတိုင်း—

- ၁။ တိမ်တိုက်
- ၂။ ဆီနှင်း
- ၃။ မြို့ခိုး
- ၄။ ရာဟု

ဟူသော ၄-ပါးတို့သည် လနှင့် နေတို့၏ အညစ်အကြေး ဖြစ်သကဲ့သို့—

- ၁။ အရက်သေရည် သောက်ခြင်း
- ၂။ မေထုန်မှီဝဲခြင်း
- ၃။ ရွှေငွေကို ခံယူခြင်း
- ၄။ မှားယွင်းစွာ အသက်မွေးခြင်း—

ဟူသော ၄-ပါးတို့သည်လည်း ရဟန်းသူမြတ်တို့၏ အညစ်အကြေးဖြစ်သည် ဟူ၍လည်း ဖြေရှင်း ဟောပြောတော်မူသည်။

ထို့ပြင်လည်း မထိစူဠကရွာစားကြီးအား မြက်စွာဘုရား မိန့်ကြားတော် မူသည့် ဂါမဏိသံယုတ် မဏိဓူဒုကသုတ်လာ—

“ရွာစား...ဘုရားသားတော် ရဟန်းတို့အား ရွှေငွေသည် မအပ်။ ဘုရားသားတော် ရဟန်းတို့သည် ရွှေငွေကို မသာယာကုန်၊ မခံယူကုန်၊ ပတ္တမြားနှင့် ရွှေကို ပစ်ပယ်ကြကုန်၏။ ရွှေငွေမှ ကင်းဝေးကြကုန်၏။ ရွှေငွေအပ်လျှင် ကာမဂုဏ်ငါးပါးလည်း အပ်ပေလိမ့်မည်။ ကာမဂုဏ် ငါးပါးအပ်လျှင် မုချဘုရားသားတော် ရဟန်း မဟုတ်ဟူ၍ မှတ်ထား လိုက်ပါ” ဟူသော စကားတော်များကိုလည်း ပြန်လည် ဟောကြား တော်မူသည်။ ရွှေငွေကို မခံအပ်ကြောင်း ဝိနည်းဗျူဟာသိက္ခာပုဒ်ကိုလည်း ညွှန်ပြ ဟောကြားတော်မူသည် ။

ထိုအကြောင်းများကို သိလောအခါ ဝဇ္ဇီရဟန်းတို့သည် အရှင်မဟာယသ အား ဥက္ကေပနိယကံပြု၍ နှစ်ထုတ်ရန် ဝိုင်းလာကြရာ အရှင်မဟာယသသည် ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ပျံ၍ ကောသမ္ဘိပြည်သို့ ပြန်ကြွခဲ့ရသည်။

၁။ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိ နှာ ၃၆၂။
 ၂။ သံယုတ္တပါဠိ၊ နတ္ထေ နှာ-၅၁၉။
 ၃။ ပါရာဇိကပါဠိ ၃၄၄။
 ၄။ အရှင်ယသ၏ စကားတော်များ အပြည့်အစုံကို စူဠပါဠိ နှာ ၄၉၂-၄၀၅ ရှုပါ။

ထို့နောက် အရှင်မဟာယသသည် အရှင်သမ္ဘူတ၊ အရှင်ရေဝတ စသော လဇ္ဇီ မဟာထေရ်ကြီးများအား ဝဇ္ဇီ ရဟန်းတို့၏ အဓမ္မ ဝတ္ထု ၁၀-ချက်ကို လျှောက်ထား၍ ဓမ္မဝိနယနှင့်အညီ ဆုံးဖြတ်ရန် အစည်းအဝေး ပင့်ဖိတ်သည်။

ဝဇ္ဇီတိုင်းသား ရဟန်းများသည်လည်း အရှင်ရေဝတထံ ချဉ်းကပ်၍ ပရိက္ခရာလှူပြီး လာဘ်ထိုးကာ သူတို့ဘက်ပါအောင် ဆွဲကြသည်။ အရှင်ရေဝတကို ဆွဲဆောင်မရသောအခါ အရှင်ရေဝတ၏ တပည့်ကြီး အရှင်ဥတ္တရကို လာဘ်ထိုးပြီး ပရိယာယ်ဖြင့် ဆွဲဆောင်ကြပြန်သည်။ မည်သို့မျှ အရှင်ရေဝတကို ဆွဲဆောင်မရချေ။

ဤသို့ဖြင့် တဘက်နှင့်တဘက် သူမှန် ကိုယ်မှန် ငြင်းခုံယင်း အင်အားစုကြ သည်။ အဓိကရုဏ်း ပြင်းထန်ရှုပ်ထွေးလာခဲ့ပေသည်။

ထိုအခါ ယင်း ၁၀-မျိုးကို နှစ်သက်လက်ခံသော ရဟန်းများနှင့် မနှစ် သက် ငြင်းပယ်သော ရဟန်းများ ငြင်းခုံကြလေရာ အရှင်အာနန္ဒာ၏ တပည့် သက်တော်ထင်ရှားရှိသည့် မြတ်စွာဘုရားကို ဖူးလိုက်ရသော သက်တော် ၁၂၀-ရှိ အရှင်သဗ္ဗကာမိထံသို့ အရှင်ရေဝတနှင့် အရှင်သမ္ဘူတတို့ ကြွရောက် တိုင်ပင် ဆွေးနွေးပြီးနောက် သံဃာ အစည်း အဝေး ကြီး ကို ပါလိကာရာမ ကျောင်းတိုက်၌ ပြုလုပ်ကျင်းပသည်။ ယင်း အစည်းအဝေးကြီးတွင် ပါစိနက တိုင်းမှ—

- အရှင်သဗ္ဗကာမိ
- အရှင်သာဠ
- အရှင်သောဘိတ
- အရှင်ဝါသဘဂါမိက

၄-ပါးတို့ကို ရွေးချယ်ပြီး ပါဝေယျကတိုင်းမှ—

- အရှင်ရေဝတ
- အရှင်သမ္ဘူတ
- အရှင်ယသ
- အရှင်သုမန

၄-ပါးတို့ကို ရွေးချယ်တော်မူကြကာ ဝိနည်းဓိုရ်အဖြစ် တင်မြှောက်တော်မူ ကြသည်။

သံဃာ့ အစည်းအပေး၌ အထက်ပါ ဆရာတော်ကြီး ၈-ပါးတို့ ကြီးမှူး၍ သံဃာ့အစည်းအဝေး ပြုလုပ်ကာ စစ်ဆေးပြီး ဝိနည်း အထောက်အထား ခိုင်လုံစွာဖြင့် ယင်း ၁၀-မျိုးသောအယူအဆကို အဓမ္မဝါဒအဖြစ်ကြေငြာချက်

ထုတ်လိုက်သည်။ ထို့နောက် ရဟန်းတော်ပေါင်း တသိန်း နှစ်သောင်းမှ ရွေးချယ်လိုက်သော ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ ရဟန္တာအရှင်မြတ် ခုနစ်ရာတို့သည် ဒုတိယအကြိမ် တရားတော်များကို အတည်ပြုပြီး သံဂါယနာတင်တော်မူကြ သည်။

ရှုံးသောဘက်မှ အဓမ္မဝါဒီရဟန်းတော်များသည် သံဂါယနာပွဲသို့ မတက် ရောက်ပဲ အခြား အသိဉာဏ်အားနည်းသည့် ရဟန်းသံဃာများကို စည်းရုံး သွေးဆောင်ကာ ရဟန်းတသောင်း ပါဝင်သည့် သီးခြားစင်ပြိုင် သံဂါယနာ တင်ပွဲ ပြုလုပ်ကြသည်။ မိမိတို့ဂိုဏ်းကိုလည်း မဟာသံသိက ဂိုဏ်းဟု အမည် ပေးကြသည်။

သုံးသပ်ချက်။ ။ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့် အဓိကရုဏ်း ဖြစ်ရသော အ ကြောင်း ၁၀-ပါးကို စိစစ်ကြည့်မည်ဆိုလျှင် သိမ်မွေ့နက်နဲ သည့် တရားဓမ္မဆိုင်ရာ အယူအဆ ကွဲလွဲမှု မဟုတ်ပေ။ သာမန် စားသောက် ဝတ်ဆင်ရေးအတွက်မျှသာ ဖြစ်သည်ကို တွေ့မြင် ရသည်။ ငြင်းခုံမနေပဲ ဝိနည်းကံအရ လိုက်နာ ဆောင်ရွက် ပြီးမှ စားသောက် ဝတ်ဆင်မည်ဆိုလျှင် မလိုက်နာ မဆောင် ရွက်နိုင်စရာ အကြောင်း မရှိပေ။ မြတ်စွာဘုရားကို၎င်း၊ တရားတော်ကို၎င်း လေးစားကြည်ညိုသူများအဖို့ လွယ်ကူစွာ ဝိနည်းကံအရ လိုက်နာ ဆောင်ရွက်နိုင်သင့်ပေသည်။

ဤကိစ္စ၌ သိက္ခာပုဒ် ဝိနည်းတရားများကို ကျင့်သုံးချင်လို့ ရဟန်းဘဝရောက်ပြီးမှ ဝိနည်းကံအရ လိုက်နာ ဆောင်ရွက် ခြင်း မပြုပဲ စားသောက် ဝတ်ဆင်နိုင်ရန် အပြင်း အထန် အကြောက်အကန် အရှုံးမပေးတမ်း ငြင်းခုံခြင်းဖြင့် သံဃာ ဂိုဏ်းကွဲမှု ဖြစ်ရသည်မှာ ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာ ကောင်းကြောင်း မှတ်သားထားသင့်သည်။

အထူးသဖြင့် ၁၀-ခုမြောက် နံပါတ်ဖြစ်သည့် ရွှေငွေကို ခံယူခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ အရှင်မဟာယသ၏ ရွှေငွေကို မခံ ယူသင့်ကြောင်း ပြောဟောချက်တို့သည် ခိုင်မာလှပေသည်။ ဓမ္မဝိနယနှင့် ညီညွတ်လှပေသည်။ ဆင်ခြင်တတ်၍ လမ်းမှန် ကြိုက်သူတယောက် အမြင်ဖြင့် ကြည့်မည်ဆိုကလည်း ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး သင့်လျော်အပ်စပ်သည့် စားဝတ် နေရေး ပြည့်စုံအောင် ဒါယကာတို့က ပေးလှူထားသည့်

၁။ ပဉ္စပကရဏအဋ္ဌကထာ ၁၀၇။ ဤကျမ်းနှာ ၈၊ ၉၀။

ရဟန်းတော်များအတွက် ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်၌ ရွှေ ငွေ မခံယူ
အပ်ဟု တားမြစ်မှု ထင်ရှားလျှင် ရွှေငွေကို မခံယူပဲ နေနိုင်
လောက်ပြီဟု ယူဆပေသည်။ သို့ပါလျက် ဝဇ္ဇီရဟန်းတို့သည်
အလျှော့မပေးပဲ ဓမ္မဝါဒီ အရှင်မဟာယသအား ဒါယကာ
များနှင့် ရန်တိုက်ပေးခြင်း၊ အင်အားသုံး အကြပ်ကိုင်ခြင်း၊
လတ်ပေးခြင်း စသည်တို့ဖြင့် အနိုင်ယူရန် ကြိုးစားကြသည်ကို
လည်း သတိပြု မှတ်သားထားသင့်လှသည်။

နောက်ဆုံး ဓမ္မဝါဒီ ရဟန်းတော်များ အားစောင့်ရှောက်
မိမိတို့ အဓမ္မဝါဒီများက ရှုံးနိမ့်သောအခါ အခြားဉာဏ်ပညာ
အားနည်းသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကို စည်းရုံးသိမ်းသွင်းပြီး သံဃာ
ဂိုဏ်းခွဲကာ စင်ပြိုင် သံဂါယနာတင်ခဲ့ကြသည်။

ဤသို့လျှင် အဓမ္မဝါဒီ အလဇ္ဇီတို့သည် ဘယ်သူသေသေ
ငတေမာလျှင် ပြီးရောဟု သဘောထားတတ်သည်ကိုလည်း
သာသနာ သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး ဆောင်ရွက်ရာ၌
အလစ်မပေးပဲ ကြိုးလေးစွာ သတိပြု ဆောင်ရွက်သင့်ပေသည်။

တတိယသံဂါယနာတင်ခြင်း

ဂိုဏ်းကြီး ၁၈။ ။ ဒုတိယသံဂါယနာအပြီး ၁-ထေရဝါဒနှင့် ၅-မဟာ
သံသိက ကွဲခဲ့ရာ ထေရဝါဒမှ ၃-မဟိသာသက။
၄-ဝဇ္ဇီပုတ္တက ဟု ၂-ဂိုဏ်းကွဲသည်။ မဟိသာသကမှ ၅-သဗ္ဗတ္ထိ ၆-ဓမ္မဂုတ္တိက
၂-ဂိုဏ်းကွဲသည်။ သဗ္ဗတ္ထိမှ ၇-ကဿပိက၊ ယင်းမှ ၈-သင်္ကန္တိက၊ ယင်းမှ
၉-သုတ္တဝါဒ ဟု ကွဲခဲ့သည်။

ဝဇ္ဇီပုတ္တကမှ ၁၀-ဓမ္မုတ္တရိယ ၁၀-ဘဒြယာနိက ၁၂-ဆန္ဒဂါရိက
၁၃-သမ္ပိတိယ ဟု ကွဲပြန်သည်။

မဟာသံသိကမှ ၁၄-ဂေါကုလိက ၁၅-ကဗျောဟာရိက ဟု ကွဲသည်။
ဂေါကုလိကမှ ၁၆-ပဏ္ဍတ္တိဝါဒ ၁၇-ဗဟုသုတိက ဟု ကွဲသည်။ ယင်းမှ
၁၈-စေတိယဝါဒ ဟု ကွဲသည်။

ဤသို့လျှင် တတိယသံဂါယနာမတင်မီ သံဃဂိုဏ်း ၁၈-ဂိုဏ်း ကွဲခဲ့သည်။

၁။ ပဉ္စပဏ်ရဏအဋ္ဌကထာ ၅၁-၁၀၆။

သာသနာပြုမင်း ပေါ်ထွက်လာခြင်း။ ။ အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း သာသနာတော် အားနည်းလျက် ရှုပ်ရှုပ်ထွေးထွေး ဖြစ်နေချိန်တွင် ဗြာဟ္မဏဝါဒကို စွဲယူ၍ ပုဏ္ဏားတို့ကို ကိုးကွယ် ဆည်းကပ်သည့် အသောကအမည်ရှိ ဘုန်းလက်ရုံး တန်ခိုးအာဏာနှင့် ပြည့်စုံသော ကေရာဇ်မင်းတပါး ပေါ်ထွက်လာခဲ့သည်။

အသောကမင်းကြီးသည် မိဘအစဉ်အဆက် ဗြာဟ္မဏဝါဒကို ယုံကြည် ကိုးကွယ်သောကြောင့် ပုဏ္ဏားတို့ကို၎င်း၊ ပုဏ္ဏားမျိုး မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ တက္ကတန်း ပရိပိုင်တို့ကို၎င်း ပင့်ဖိတ်၍ နန်းတော်ရှေ့ ကွက်လပ်၌ အမြဲ ကျွေးမွေးလှူဒါန်းသည်။ နေ့စဉ် အလှူခံ ၆-သောင်းမျှ ရှိပေသည်။

တနေ့သောအခါ မင်းကြီးသည် နန်းတော်ပေါ်မှနေ၍ ထို အလှူခံတို့ကို ကြည့်ရှုသောအခါ အဝတ်အဆင် အသွင်အပြင် ဟန်အမူအရာအမျိုးမျိုးဖြင့် ကယောက်ကယက် မငြိမ်မသက် တိုးဝေ့လုယက်ပြီး အစားအစာ အလှူခံယူ စားသောက်နေသည်ကို တွေ့မြင်ရသည်။

ဤသို့သော မဖွယ်မရာတို့ကို တွေ့မြင်ရလျှင် မင်းကြီးသည် စုံစမ်းလိုသောကြောင့် ယင်း အလှူခံအားလုံးကို စည်းဝေးစေလျက် နန်းတော်တွင်း၌ နေရာများကို အယုတ် အလတ် အမြတ် အမျိုးမျိုးခင်းထားပြီး “သင့်လျော်ရာမှာ ထိုင်ကြပါ” ဟု ပြောကြားသည်။ ထိုအခါ အလှူခံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအားလုံးသည် ယုတ်ညံ့နိမ့်ကျသော နေရာမှာသာ ယိုင်နေကြသည်ကို တွေ့ရသောကြောင့် “ဤ အလှူခံတို့ သန္တာန်၌ တရားထူး၊ တရားမြတ် မရှိနိုင်” ဟု သိရှိပြီး ထိုက်သင့်သလို အစားအစားများကို လှူဒါန်းပေးကမ်းလိုက်သည်။

သာသနာ့ သားကောင်းရတနာ။ ။ ဤသို့ မင်းကြီးသည် ဆည်းကပ်ကိုးကွယ်သည့် အယူဝါဒအပေါ်၌ အားမလိုအားမရ ဖြစ်နေစဉ် တနေ့တွင် ဣန္ဒြေသိက္ခာ တည်ကြည် ငြိမ်သက်စွာဖြင့် ကြည်ညိုဖွယ်ရာ သာမဏေငယ်တပါး ကြွသွားသည်ကို မြင်တွေ့ရသောအခါ နန်းတော်တွင်းသို့ ပင့်စေပြီး “သင့်လျော်ရာ ထိုင်ပါ” ဟု လျှောက်သည်။ သာမဏေငယ်တည်း အခြေအနေကို ကြည့်ရှုမလှလောသောအခါ မိမိထက် အကျင့်သီလ မြင့်မြတ်သူကို မမြင်သောကြောင့် ရာဇပလ္လင်ပေါ်သို့ တက်၍ ထိုင်သည်။ ဆွမ်းကပ်သောအခါ၌လည်း သာမဏေသည် မိမိနှင့် သင့်လျော်စွာ အလှူခံ၍ ကြည်ညိုဖွယ်ရာ သိက္ခာပုဒ်နှင့်အညီ ဘုန်းပေးတော်မူသည်။

ဤ အချင်းအရာများကို ဖူးမြင်ရသော မင်းကြီးသည် အလွန် ကြည်ညိုသဒ္ဓါတရား ဖြစ်ပွားလာ “အရှင်၏ဆရာ ဟောပြောသော အဆုံးအမကို

ဟောပါ”ဟု လျှောက်သည်။ သာမဏေသည် ဓမ္မပဒပါဠိတော်လာ အပ္ပမာဒ ဝဂ်ကို ဟောမည်ဟု စိတ်ကူးပြီး-

အပ္ပမာဒေါ အမတံ ပဒံ၊ ပမာဒေါ မစ္စုနော ပဒံ။

မမေ့မလျော့ခြင်းသည် မသေခြင်းအကြောင်း ဖြစ်သည်။ မေ့လျော့ခြင်းသည် သေခြင်း ဖြစ်သည်။

ဟူ၍ အစ ဂါထာ၏ ပဌမပါဒကို ရွတ်ဆိုလိုက်လျှင်ပင် -

“ သိပါပြီ အရှင်ဘုရား အဆုံးသတ်ပါတော့”

ဟူ၍ မင်းကြီးက လျှောက်ထားလေသည်။

တရားဆုံးလျှင် မင်းကြီးသည် သာမဏေကို၎င်း၊ သာသနာတော်ကို၎င်း ကြည်ညိုခြင်း သဒ္ဓါတရား ကြီးမားစွာ ဖြစ်ပေါ်လာကာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အဖြစ်သို့ ထောက်ပံ့ပြီး သရဏဂုံ ၃-ပါးနှင့် ၅-ပါးသီလကို ဆောက်တည်သည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိများအား လှူနေသည့် အလှူဝတ်များကို ဖြုတ်ပယ်၍ ဗုဒ္ဓသာသနာ အား လှူဒါန်းသည့် အာသောကာရုံမည်သော ကျောင်းတော်ကြီးကို ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းသည်။

မြတ်စွာဘုရား တရားတော် ဓမ္မက္ခန္ဓာပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်ကို ရည်မှန်း၍ ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်း၌ ကျောင်းပေါင်း စေတီပေါင်း ရှစ်သောင်းလေးထောင်စီ တည်ဆောက် လှူဒါန်းသည်။ တနေ့ တနေ့၌ ပါဠိလိပုတ် နေပြည်တော်တွင် ကျောင်း၊ သင်္ကန်း၊ ဆွမ်း၊ ဆေး ပစ္စည်းလေးပါးအတွက်ပင် ငါးသိန်းကျန် လှူဒါန်းသည်။

သာသနာ့အမွေကို ခံယူနိုင်ရန်အတွက် ညီတော်အရင်း အိမ်ရှေ့စံ တိဿ မင်းသားနှင့် သားတော် မဟိန္ဒမင်းသား၊ သမီးတော် သင်္ဃမိတ္တာမင်းသမီး၊ တူသမက်တော် အဂ္ဂိဗြဟ္မမင်းသားတို့ကိုလည်း ရဟန်းဝတ်၍ သာသနာ့ တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်စေသည်။

ကျောင်းများ စေတီများကို အပြီးသတ်လှူသည့် ကျောင်းရေစက်ချပဲ့တော် ကျင်းပသောအခါ ထိုပဲ့သို့ ရဟန်းဇယာကျားဖေခင်း ကုဋေရှစ်ဆယ်၊ ရဟန်း မိန်းမပေါင်း ကိုးသိန်းခြောက်သိန်း တက်ထောက်သည်။ ထို့တွင် ရဟန္တာပေါင်း တသိန်း ပါဝင်သည်။

ဤသို့လျှင် သာသနာတော်ကြီးသည် အလွန် ထွန်းလင်းတောက်ပလျက် လာဘဂ္ဂ ခေါ် အလှူအဒါန်း အခံရဆုံးဖြစ်၍ ယသဂ္ဂ ခေါ် အခြံအရံ အများဆုံး ဖြစ်လာလေသည်။

သာသနာ၌ အရှုပ်အထွေး ဖြစ်လာခြင်း။ ။ ယင်းသို့ သာသနာတော်ကြီး ဘုန်းမီးနေလ ထွန်းတောက်ပ လာလောအခါ သာသနာပ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိများ မထင်မရှား စားရေး ဝတ်ရေး အခက်အခဲ အကြပ်အတည်း ဖြစ်သွားကြသည်။ ထိုအခါ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့သည် ကြံရာမရ ဖြစ်ကြကာ သာသနာတော်တွင်းသို့ တရားသောနည်း မတရားသော နည်းများကို သုံးလျက် ဝင်ရောက်လာကြသည်။

တရားသောနည်းဖြင့် ဝင်လာကြပုံမှာ ဗုဒ္ဓတရားတော်ကို ကြည်ညို ယောင် လိုလားနှစ်သက်ယောင် ပြုလျက် မဟာထေရ်ကြီးများကို လျှောက်ထား တောင်းပန်ပြီး ဝိနည်းဓမ္မကံနှင့်အညီ ရဟန်းအဖြစ်ကို ခံယူ ဝင်ရောက်ကြခြင်း ဖြစ်သည်။

မတရားသောနည်းဖြင့် ဝင်လာကြပုံမှာ မည်သည့် ရဟန်း သံဃာ တော်ထံမှာမှ နှစ်သက် သဘောတူညီမှု မယူပဲ မိမိသဘောအတိုင်း ဝေါင်းတုံးရိပ် သက်န်းဝတ်ပြီး ရဟန်းအမည်ကို ခံယူနေကြခြင်း ဖြစ်သည်။

ယင်းသို့ နည်းအမျိုးမျိုးကို အသုံးပြု၍ သာသနာတော်တွင်းသို့ ဝင်ရောက် လာကြသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့သည် သာသနာတွင်း ရောက်ပြီး မိမိတို့ ခြေကုပ်ရ အင်အား ရှိလာသောအခါ အရပ်ဒေသအမျိုးမျိုးရှိ ကျောင်းတိုက်များသို့ သွားရောက်နေထိုင်ကြသည်။ ဥပုသ် ပဝါရဏာ ပြုကြသည်။ သံဃကံ ဂဏကံ များကို ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြသည်။ သာသနာတော်၌ အနယ် အမြှုပ် ထအောင် အညစ်အကြေးဖြစ်အောင် ဆူးငြောင့်ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ကြသည်။ သာသနာပျက်စီးရေးကိုသာ ဦးတည်လျက် မတရားဘက်ကသာ ရပ်တည်ကြ သည်။ ဝိနည်း ဓမ္မကံနှင့်အညီ ပြောဆိုဆုံးမ၍ မရနိုင်တော့ပေ။ မီးကို လုပ်ကျွေးခြင်း၊ မွန်းတည့်ချိန်၌ လဟာပြင်တွင် ရွှေ နောက် ဝဲ ယာ မီးဖိုထား လျက် အပူငါးပါး (ပဉ္စာတပ) အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း၊ နေကို ရှိခိုးခြင်း စသော မိမိတို့ အယူဝါဒအတိုင်း သာသနာနှင့် မသင့်လျော်သော မိစ္ဆာအကျင့်များ ကျင့်ကြသည်။ သာသနာ၌ ရဟန်းတု ရဟန်းဆိုးများ ရှုပ်ထွေးပေလိမ့်လျက် ရှိနေသည်။

ထိုအခါ ရဟန်းကောင်းတို့သည် ရဟန်းဆိုး ရဟန်းတုတို့နှင့် ဥပုသ် ပဝါရဏာ မပြုနိုင်အောင်ဖြစ်ပြီး အသောကာရံ ကျောင်းတိုက်ကြီး၌ ၇-နှစ် တိုင်တိုင် ဥပုသ်ပြုခြင်း ကင်းပြတ်သွားလေသည်။

သံဃာ့ညီညွတ်ရေး။ ။ ယင်းသို့ သာသနာတော်တွင်း၌ ကသောင်းကနင်း
 ဖြစ်လျက် ဥပုသ် ပဝါရဏာမျှ မပြုလုပ်နိုင်ကြသည်ကို
 သိရှိရသော အာသောကမင်းကြီးသည် သံဃာ့ညီညွတ်ရေးကို ဆောင်ရွက်ရန်
 အမတ်တယောက်ကို အာဏာပေး စေခိုင်းလိုက်သည်။ ထို အမတ်သည်
 မင်းကြီးအား “မည်သို့ ဆောင်ရွက်ရပါမည်နည်း” ဟု ပြန်မမေး မလျှောက်
 ဝံ့သောကြောင့် အခြားအမတ်များအား မေးသောအခါ—

“ဒါ ဘာခက်လို့လဲ တိုင်းသူပြည်သားတွေ အမိန့် မနာခံလျှင်
 တော့ သတ်ပစ်တာပဲ။ အခုလဲ ညီညွတ်ရေးအလုပ်ခိုင်းလို့ မရ၊ ဥပုသ်
 ပဝါရဏာ အတူ မပြုနိုင်ဘူးဆိုလျှင် အဲဒီ ရဟန်းကို သတ်ပစ်လိုက်
 ရုံပဲ” —

ဟူ၍ ပြန်ပြောကြလေသည်။ ဤသို့ အမတ်များ၏ ပြောကြားချက်ကို မှတ်
 ယူပြီး ကျောင်းတိုက်သို့ သွား၍ ရဟန်းသံဃာများကို စည်းဝေးစေကာ
 အတူ တပေါင်းတည်း ဥပုသ်ပြုခိုင်းသည်။ ရဟန်းကောင်း ရဟန်းမြတ်တို့သည်
 ကား “အလဇ္ဇီ ဒုဿီလ ရဟန်းနှင့်အတူ ပစ္စယသမ္ဘောဂ ဓမ္မသမ္ဘောဂ မပြုရ”
 ဟူသော ဝိနည်းတော်အရ ထို ရဟန်းဆိုးများနှင့်အတူ ဥပုသ်ပြုရန် ငြင်းဆန်
 ကြသည်။

ထို အာဏာရ အမတ်သည် ငြင်းဆန်သော ရဟန်းများကို ဓားဖြင့် ခေါင်း
 ဖြတ်၍ သတ်ပစ်လေသည်။ ဤသို့ အကျင့်သီလနှင့်ပြည့်စုံသော ရဟန်းတော်
 များကို သတ်ရာ မင်းကြီး၏ ညီတော် အရှင်တိဿသည် ကြည့်မနေနိုင်တော့ပဲ
 မိမိကို သတ်ရန် ဝင်၍ အသတ်ခံလေသည်။ ထို အမတ်သည် မင်းကြီး၏ ညီ
 အရင်း အိမ်ရှေ့မင်းသား ဖြစ်သောကြောင့် မသတ်ဝံ့ပဲ မင်းကြီးထံ ပြန်၍—

“ကျွန်တော်မျိုး သံဃာ့ညီညွတ်ရေး လုပ်ဆောင်ရာတွင် အမိန့်
 မနာခံပဲ ဥပုသ် မပြုသော ရဟန်းများကို နှိမ်နင်း သတ်ဖြတ်ရာ
 ညီတော် အရှင်တိဿကို သတ်ရမည့်အခြေအနေ ဖြစ်နေပါကြောင်း”
 သံတော်ဦး တင်လေသည်။

အကြောင်းစုံသိရသောအခါ မင်းကြီးလည်း အလွန်ထိတ်လန့် တုန်လှုပ်
 လျက် မှားလေပြီဟု အလွန် စိတ်ပူပန်သောက ရောက်ရလေသည်။^၁

မင်းကြီးသည် ဖြစ်ပေါ်လာသော စိတ် ပူပန်မှုကို ပြေအေးစေရန်
 နည်းလမ်းရှာပါသော်လည်း လွယ်လွယ်နှင့် မရနိုင်ပေ။ နောက်ဆုံးတွင်မူ

၁။ အကျယ်ကို ပါရာဇိကအဋ္ဌကထာ နှာ ၃၈-မှစ၍၊ ပဉ္စပကရဏအဋ္ဌကထာ
 နှာ ၁၈၉-မှ စ၍ ဤကျမ်း ပဌမတွဲ နှာ ၁၆-မှ စ၍ ရှုပါ။

ထေရဝါဒဗုဒ္ဓဝါဒီခေါင်းဆောင် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ ထေရ်အရှင် မြတ်၏ ဂုဏ်သတင်းကို ကြားသိရသောကြောင့် အရှင်မြတ်အား ဖင့်စေသည်။ အရှင်မြတ်သည်—

“အရှင်ဘုရားအား မင်းကြီးခေါ်သည်”

ဟု ပြောဆို၍ လာပင့်သောကြောင့် ၂-ကြိမ် တိုင်တိုင် မကြွလာပဲ နေသည်။ နောက်ဆုံးအကြိမ်၌—

အရှင်ဘုရား သာသနာတော် ဆုတ်နုတ်နေပါသည်။ တပည့် တော်များ သာသနာတော်ကို ချီးမြှောက်ရန်အတွက် ဆောင်ရွက်ရာ၌ အပေါင်းအဖော် ဖြစ်တော်မူပါ။

ဟု လျှောက်ထားပင့်သောအခါမူ ကြွလာတော်မူသည်။ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ အရှင်မြတ် ကြွရောက်လာသောအခါ မင်းကြီးသည် ရဟန်းများကို အမတ် သတ်ရာ၌ မိမိအပြစ် ရှိ-မရှိကို မေးလျှောက်သည်။

အရှင်မြတ်သည်—

မင်းကြီးသည် ဤ အမတ်အား ရဟန်းတွေကို သတ်စေလို၍ ခိုင်းသည်မဟုတ်။ သံဃာညီညွတ်ရေး ဆောင်ရွက်ရန်သာ ခိုင်းသည်။ အမတ်က မလိမ္မာသောကြောင့်သာ သတ်ခြင်းဖြစ်၍ မင်းကြီးမှာ အပြစ် မရှိပါ။ မြတ်စွာဘုရားကလည်း—

“ငါဘုရားသည် စေတနာကို ‘ကံ’ဟု ဟောသည်။ စေတနာဖြင့် နှိုးဆော်၍သာလျှင် ကိုယ် နှုတ် စိတ်တို့ဖြင့် ကံကို ပြုလုပ်သည်”

ဟု ဟောတော်မူပါသည်ဟူ၍ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားချက် အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိ တော်နှင့် တိတ္ထိရဇာတ်တို့ကို ကိုးကား၍ ဖြေဆိုသောအခါမူ မင်းကြီး စိတ် ချမ်းသာမှု ရသွားလေသည်။

သာသနာသန့်ရှင်းရေး။ ။ သို့နောက် အသောက မင်းကြီးသည် အရှင် မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿနှင့် တိုင်ပင်၍ သာသနာ့ အညစ်အကြေး ရဟန်းတု ရဟန်းယောင်များကို သုတ်သင် ရှင်းလင်းသည်။ ရှင်းလင်းပုံမှာ ဤသို့ ဖြစ်၏။

အာသောကာရုံကျောင်းတော်ကြီး၌ ရဟန်းသံဃာတို့ကို မိမိတို့ အယူဝါဒ တူရာ စုပေါင်းစေ၍ အသီးအသီးသော ဂိုဏ်းတို့မှ ခေါင်းဆောင် တပါးစီကို ရွေးထုတ်ပြီးလျှင် “မြတ်စွာဘုရား အဘယ်အယူရှိသနည်း”ဟု မေးသည်။

၁။ အံ ၂၊ နာ ၃၆၃။ ၂။ ဇာ ၁၊ ၁၀၂။

ယင်းသို့ မေးသောအခါ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ရဟန်းတု ရဟန်းယောင်တို့သည် မြတ်စွာဘုရား တရားတော်ကို မသင်ယူဘူးသောကြောင့် မိမိတို့ နားလည်ထားသည့်အတိုင်း သဿတဝါဒီ ဖြစ်သည်။ ကေစွသဿတဝါဒီ ဖြစ်သည် စသည်ဖြင့် မိစ္ဆာဝါဒများကိုသာ ဗုဒ္ဓဝါဒဟု အလဲ့လဲ့ အမှားမှား ဖြေဆိုကြသည်။ ထိုဖြေဆိုချက်အရ ယင်း ရဟန်းများ ဦးဆောင်သည့် အုပ်စုများကို ရဟန်းတု ရဟန်းယောင်များအဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး အဝတ်ဖြူများကို ပေးကာ လူဝတ်လဲစေသည်။ အားလုံး မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ရဟန်းတု ရဟန်းယောင်ပေါင်း ၆-သောင်းခန့် လူဝတ်လဲကြရသည်။

ကျန်ရှိနေသည့် ရဟန်းတော်များကမူ “မြတ်စွာဘုရားသည် ဝိဘဇ္ဇဝါဒီ ဖြစ်သည်” ဟု ဖြေကြသည်။ ယင်းသို့ ဖြေသည့် ရဟန်းတော်များကိုသာ ရဟန်းစစ် ရဟန်းမှန်အဖြစ် သတ်မှတ်၍ သာသနာ၌ ဆက်လက်နေခွင့်ပေးသည်။

သာသနာတည်တံ့ရေး။ ။ ထိုအခါ ထေရဝါဒီလူငယ်ပေသလံ ရဟန်းကောင်း ရဟန်းစစ်များချည်း ဖြစ်သောကြောင့် သံဃာတော်များ ညီညွတ်မှုကို ရရှိပြီး အတူတကွ ဥပုသ်ပြုတော်မူကြသည်။ ထိုဥပုသ်ပြုပွဲ၌ ရဟန်းတော်ပေါင်း ၆-သိန်း တက်ရောက်ကြသည်။ ထိုအခါ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေရ်သည် နောင်အခါ၌ သာသနာတောင် အငြင်းပွားမှု မဖြစ်ပဲ သာသနာတော် တည်တံ့ရေးအတွက် မှားယွင်းသော အယူအဆပေါင်းများစွာကို နှိမ်နင်း၍ အယူအဆ အစစ်အမှန်များကို ဖော်ပြသော ကထာဝတ္ထုကျမ်းကို ဟောတော်မူသည်။

ထို့နောက်မှ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ တေဝိဇ္ဇာဓရ တိပိဋကဓရ ရဟန်းတော်ပေါင်း တထောင်ကို ရွေးချယ်၍ တတိယသံဂါယနာတင်တော်မူသည်။

သာသနာပြန့်ပွားရေး။ ။ တတိယသံဂါယနာ တင်ပြီးသောအခါ ကမ္ဘာအရပ်ရပ်သို့ သာသနာပြန့်ပွားစေရန် ရည်ရွယ်၍ ၉-တိုင်း ၉-ဌာနသို့ သာသနာပြု ရဟန်းတော်များ စေလွှတ်၍ သာသနာပြုစေသည်။ စေလွှတ်ပုံမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

- ၁။ မဇ္ဈန္ဒိတမထေရ်ကို ကသိရတိုင်း ဂန္ဓာရတိုင်းသို့ ကြွစေသည်။
- ၂။ မဟာဒေဝမထေရ်ကို မဟိံသကမဏ္ဍလသို့ ကြွစေသည်။
- ၃။ ရက္ခိတမထေရ်ကို ဝနဝါသိသို့ ကြွစေသည်။
- ၄။ ယောနကဓမ္မရက္ခိတမထေရ်ကို အပရန္တကသို့ ကြွစေသည်။
- ၅။ မဟာဓမ္မရက္ခိတမထေရ်ကို မဟာရဋ္ဌသို့ ကြွစေသည်။
- ၆။ မဟာရက္ခိတမထေရ်ကို ယောနကလောကသို့ ကြွစေသည်။

၇။ မဇ္ဈိမထေရ်ကို ဟိမဝန္တဒေသသို့ ကြွစေသည်။

၈။ သောဏနှင့် ဥတ္တရမထေရ်တို့ကို သုဝဏ္ဏဘူမိသို့ ကြွစေသည်။

၉။ မဟိန္ဒမထေရ်ကို သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ ကြွစေသည်။

ဤသို့လျှင် သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးသည် အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿကို ဆရာပြု၍ သာသနာသန်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပေသည်။ ယင်းသို့ သာသနာသန်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး ဆောင်ရွက်စဉ် ကျမ်း၏ ဖွင့်ဆိုရာ (သံဝဏ္ဏတဗ္ဗ) ဖြစ်သော ကထာဝတ္ထုအဘိဓမ္မာကျမ်းကြီးလည်း ပေါ်ထွန်းလာခဲ့ပေသည်။

သုံးသပ်ချက်။ ။ ဒုတိယသံဂါယနာ အပြီးမှစ၍ တတိယသံဂါယနာ အထိ ဖော်ပြခဲ့သည့် အကြောင်းအရာများကို သုံးသပ်ကြည့်မည် ဆိုလျှင် အထူး သတိပြု မှတ်သားသင့်သော အချက် အလက်များကို တွေ့ရှိနိုင်ပေသည်။

ဒုတိယ သံဂါယနာမှစ၍ သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရဟန်းတော်များသည် ဗုဒ္ဓတရားတော်များကို အမျိုးမျိုးယူဆ၍ ဂိုဏ်းများ ခွဲထွက်ကြပြီး သူတို့လ် ငါတမင်း ပြုလုပ်နေကြသည်။ ယင်းသို့ ပြုလုပ်မှုကြောင့် အဇာတသတ်မင်း၊ ကာဠာသောကမင်းတို့တိုင်အောင် မင်းအဆက်ဆက် ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်း ခံရသော ဗုဒ္ဓဘာသာကြီးသည် နောက်ဆက်လက်၍ အုပ်ချုပ်သော မင်းတို့ လက်ထက်၌ ကိုးကွယ်ခြင်း မခံရတော့ပဲ ပစ်ပယ်ခံရသော အခြေသို့ ဆိုက်ရောက်လာသည်။

သာသနာတော်၌ ယင်းသို့ အငြင်းအခုံများ၍ ဂိုဏ်းကွဲများလာလျှင် အားနည်းလာတတ်သည့် သဘောကို သာသနာတော်ကို ကြည်ညိုသူများ အထူးသတိပြုထားသင့်ပေသည်။

ယင်းသို့ တန်ခိုးရှိသော မင်းများသည် ဗုဒ္ဓဘာသာကို ပစ်ပယ်၍ ဗြာဟ္မဏဝါဒကို ဆည်းကပ် ကိုးကွယ် လာခဲ့ကြရာ ဗိန္နုသာရမင်း - သားတော် အာသောကမင်းတို့ ဧကန်လာသောအခါ နိဂြောဓ သာမဏေငယ်ကို အကြောင်းပြု၍ သာသနာတော်ကြီးသည် ပြန်လည်၍ တန်ခိုးတက်လာကာ မင်းများ အကိုးကွယ်ခံရသော ဘဝသို့ရောက်ရှိလာခဲ့ပြန်သည်။

နိဂြောဓ သာမဏေငယ်သည်—

သိက္ခာပုဒ်တော်နှင့်အညီ ဝတ်ဆင်သည်။
သိက္ခာပုဒ်တော်နှင့်အညီ သွားလာသည်။
သိက္ခာပုဒ်တော်နှင့်အညီ ကြည့်ရှုသည်။

ဤ အခြင်းအရာကို မြင်ရသော အာသောကမင်းကြီးသည် မြင်လျှင် မြင်ချင်းပင် ကြည်ညိုခြင်း သဒ္ဓါတရား ဖြစ်ပေါ်လာ၍ ပင့်ခေါ်စေပြီး စုံစမ်းသည်။ တရားဟောရန် လျှောက်ထားသည်။ သာမဏေသည် ရှင်ဘုရင်အား တရားတော်ကို သဘောပေါက် နားလည်နိုင်အောင် အပ္ပမာဒ တရားကို ဟောပြုသည်။

ဤသို့ နိဂြောဓ သာမဏေတပါးတည်း၏ စွမ်းဆောင်မှုကြောင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကေရုဇ် ရှင်ဘုရင်ကြီးသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သာသနာပြုမင်းကြီး ဖြစ်လာခဲ့၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိများမှာ မင်းစိုးရာဇာတို့၏ ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခြင်း မခံရတော့ပဲ ပြိုကွဲပျက်စီး သွားတော့သည်။ သာသနာတော်ကြီးသည် တန်ခိုးတောက်ပ၍ နိုင်ငံတော် ဘာသာကြီး ဖြစ်လာရပေသည်။

သာမဏေငယ်များနှင့် သာသနာတော်

ဤသည့် ဖြစ်ရပ်ကို ထောက်ထား၍ “တယောက်ကောင်းလျှင် တသောင်း ဗိုလ်ခြေ ညက်ညက်ကျေ။ သစ်တပင် ကောင်းတော့ ငှက်တသောင်း ခိုရသည်” ဟူသော မြန်မာစကားပုံအရ ကိုရင်သာမဏေငယ်၊ ရဟန်းငယ်များပင်လျှင် သာသနာတော် ထွန်းလင်းတောက်ပရေးကို ဆောင်ရွက်နိုင်သည်ကို သတ်ပြု မှတ်သားထားသင့်လှပေသည်။ ထို့ကြောင့် ကိုရင်သာမဏေငယ်၊ ရဟန်းငယ် များကိုလည်း ဝိနည်းသိက္ခာပုဒ်ကို ရှိသေလေးစားစွာ လိုက်နာကျင့်သုံးအောင် တရားတော်ကို ထတ်သိ ကျွမ်းကျင်အောင် သင်ကြားပေးထိုက်လှပေသည်။

ရဟန်းတော်များ ကွဲပြားခြင်း၏အပြစ်

ထို့ပြင်လည်း “နှားကွဲလျှင် ကျားဆွဲတတ်သည်။ အညှီရှိလျှင် ယင်အုံတတ်သည်” ဟူသော မြန်မာစကားပုံများရှိသည့်အတိုင်း သာသနာ့ဝန်ထမ်း ရဟန်းတော်များ ကွဲပြား၍ မညီမညွတ်ဖြစ်လျှင် ဘာသာခြား မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိများကလည်း ရောနှောပါဝင်ပြီး သာသနာပျက်စီးအောင် ပြုလုပ်တတ်ကြသည်ကိုလည်း ဤ အဖြစ်အပျက်က သရုပ်ဖော်နေသည်ကို မမေ့သင့်ကြပေ။

အာဏာရသူများ သတိပြုရန်

တဖန် သီရိဓမ္မာသောကမင်းကြီးက သံဃာ့ညီညွတ်ရေးကို ဆောင်ရွက်ရန် အာဏာပေးလိုက်သည့် မလိမ္မာသည့် အမတ်သည် သာသနာတော်တွင်း သံဃာ့ညီညွတ်ရေးကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ အာဏာဖိဆန်သူများနှင့် အလားတူ သဘောထားပြီး ရဟန်းတော် အများအပြားကို သတ်ဖြတ်မိသည့် မှားယွင်း သော ဖြစ်ရပ်သည်လည်း ယင်းသို့ မမှားမယွင်းရအောင် သာသနာသန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို ဆောင်ရွက်ကြသူများ သတိထားရမည့် အဖြစ်အပျက် တခု ဖြစ်ပေသည်။

ဤတွင် ကထာဝတ္ထုကျမ်းကြီးသည် သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို အထွတ်အထိပ်ရောက် ပေါက်မြောက် အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည့် အချိန်အခါ၌ မြတ်စွာဘုရား အလိုတော်ကျ ချမှတ် ထားသော မာတိကာစဉ်နှင့်အညီ တတိယသံဂါယနာတင် ဦးစီးနာယက အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ ဟောကြားသောကြောင့် အဘိဓမ္မာကျမ်းကြီး ဖြစ်သည်ကိုမူကား အထူးသတိပြု မှတ်သားသင့်လှပေသည်။

ကထာဝတ္ထု ကျမ်းကြီး

ကထာဝတ္ထုကျမ်းပမာဏ။ ။ သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး ကို ဆောင်ရွက်နေစဉ် တတိယ သံဂါယနာ တင်ချိန်၌ ပေ၀ထွက်လာခဲ့သော ကထာဝတ္ထု ကျမ်းကြီးသည်ကား သာသနာ တော်၌ ထိုစဉ်အခါက ဖြစ်ပေ၀ဆဲ မှားယွင်းသော အယူအဆများကိုလည်း ပယ်ရှင်းနိုင်၏။ နောင်အခါ ဖြစ်လတ္တံ့သော မှားယွင်းသော အယူအဆများ ကိုလည်း ပယ်ရှင်းနိုင်စွမ်းရှိ၏။ မှားယွင်းသောဘက် (=ပရပက္ခ)မှ အယူ အဆ သုတ်ပေါင်းငါးရာ၊ မှန်ကန်သောဘက် (=သကပက္ခ)မှ အယူအဆ သုတ်ပေါင်း ငါးရာဟူသော သုတ်ပေါင်း တထောင်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင် ပါဝင် ဟောကြားထား၏။

ထိုစဉ်အခါက အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ ဟောကြားတော်မူသော ကထာဝတ္ထုကျမ်း၏ အတိုင်းအတာမှာ ဒိဃနိကာယ်မျှ ရှိသည်ဟု အဋ္ဌသာလိနိ အဋ္ဌကထာ၌ ဖော်ပြထားသည်။ ဒိဃနိကာယ် ဟူသည်မှာ သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂ ပါဠိတော်၊ မဟာဝဂ္ဂပါဠိတော်၊ ပါထိကဝဂ္ဂပါဠိတော် ၃-ကျမ်းကို ခေ၀ပေရာ ယင်းတို့သည် ယခု ဆဋ္ဌသံဂါယနာ ဆိုက်ဖြင့်—

သီလက္ခန္ဓဝဂ္ဂ ၌ စာမျက်နှာ	၂၃၆
မဟာဝဂ္ဂ ၌ စာမျက်နှာ	၂၇၃
ပါထိကဝဂ္ဂ ၌ စာမျက်နှာ	၂၆၀

ရှိသောကြောင့် စုစုပေါင်း စာမျက်နှာပေါင်း (၇၇၉) မျက်နှာ ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် ကထာဝတ္ထုပါဠိတော်သည် မူရင်းအတိုင်းဆိုလျှင် စာမျက်နှာ (၇၇၉) မျက်နှာခန့် ရှိရပေမည်။ သို့သော်လည်း ယခုလက်ရှိ ကထာဝတ္ထု ကျမ်းမှာ စာမျက်နှာ ၄၅၄ မျှသာ ရှိပေသည်။

ကထာဝတ္ထုကျမ်း၌ ပဌမဝဂ် ဒုတိယဝဂ် စသည်ဖြင့် ဝဂ်ပေါင်း ၂၃-ဝဂ် ရှိ၍ ပုဂ္ဂလကထာ ပရိဟာနိကကထာ စသည်ဖြင့် ကထာပေါင်း ၂၂၆-ခု ပါဝင်သည်။

ကျမ်းအမည်ရှင်းချက်။ ။ ကထာဝတ္ထုဟူသော အမည်၌ ကထာပုဒ်-ဝတ္ထုပုဒ် ဟူ၍ ပုဒ် ၂-မျိုး ပါဝင်သည်။

ကထာ-ဟူသည်မှာ ပြောဆိုကြောင်းဖြစ်သော စကားအယူဝါဒကို ဟော နိုင်သော ပုဒ်ဖြစ်သည်။ ဤ၌ အယူဝါဒဟူသော အနက်ဟောဟု မှတ်ယူ သင့်သည်။

ဝတ္ထု-ဟူသည်မှာ တည်ရာနေရာ ဟူသော အနက်ကို ဟောသည်။ ကထာ နှင့် ဝတ္ထု ၂-ပုဒ် ပေါင်းလိုက်၍ ကထာဝတ္ထု ဟု တပုဒ်ထဲ ဖြစ်လာသောအခါ အယူဝါဒတို့၏ တည်ရာကျမ်း ဟူ၍ အဓိပ္ပာယ် ရပေသည်။

မှန်ပေသည်။ ဤကထာဝတ္ထုကျမ်း၌ ဗုဒ္ဓတရားတော်ဆိုင်ရာတို့၌ ဖြစ်ပေါ် နိုင်သမျှ အကော်အကပ် အယူဝါဒအမျိုးမျိုးတို့ကို ဖော်ပြ၍ အမှားအမှန် စိစစ်ဝေဖန်ထားသည်ကို လေ့လာတွေ့ရှိနိုင်ပေသည်။

ဤအကြောင်းကို ပေါ်လွင် ထင်ရှားစေရန် ကထာဝတ္ထုကျမ်းလာ ပရ- ဝါဒီ ခေါ် မှားယွင်းသော (မိစ္ဆာ) အယူများကို စိစစ်ဝေဖန် ဟောပြချက် အချို့ကို သက်သေအဖြစ် ထုတ်ဖော်ပြဆိုပါအံ့။

ရန်ငြိုးမကင်းသောအယူဝါဒ။ ။ ဤဒီဒါနိန်းအစတွင် ဝဇ္ဇီတိုင်းသား အလဇ္ဇီ ရဟန်းများ၏ အဓမ္မဝတ္ထု ၁၀-ချက်ကို အကြောင်းခံ၍ ဒုတိယ သံဂါယနာ တင်ပွဲ ကျင်းပခဲ့တည်ကို ဖော်ပြပြီး ဖြစ်သည်။

ထိုအခါက ရဟန္တာအရှင်မြတ်ကြီးများသည် လမ်းမှန်သည့်ဘက်မှ ပါဝင်၍ အလဇ္ဇီရဟန်းများကို နှိမ်နင်းပြီး ဒုတိယသံဂါယနာ တင်ခဲ့ကြသည်။ ထိုအခါ အလဇ္ဇီရဟန်းများကလည်း စင်ပြိုင်သံဂါယနာ တင်ခဲ့ကြသည်။

ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့မည်သည်မှာ ကိလေသာ အာသဝေါ ကင်းကွာ တော်မူပြီး ဖြစ်တော်မူကြသည်။ ရဟန္တာကို မဆိုထားဘိ အငယ်ဆုံး အရိယာ

ထေးယူသောဖြစ်သော သောတာပန်သည်လျှင်ပင် အဂတိလေးပါး၊ လိုက်စားပဲ မှန်ရာဘက်ကိုသာ လိုက်ကြရိုးထုံးစံ ရှိပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဤအဓမ္မဝတ္ထု ၁၀-ခုကို ငြင်းခုံရာ၌ ရဟန္တာယုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ ဦးဆောင်သည့် အရိယာသံဃာတော်များသည် အဓမ္မဝတ္ထု ၁၀-ခုကို လက်မခံသော ထေရဝါဒဂိုဏ်းဘက်မှ ရပ်တည်တော်မူကြသည်။ ထေရဝါဒ အဆိုင်ရ၍ ဒုတိယသံဂါယနာ ထင်တော်မူကြသည်။

ဤသည်ကို မကျေနပ်ကြသော ဝဇ္ဇီတိုင်းသား ရဟန်းတို့သည် ထေရဝါဒ ရဟန်းများထက် သံဃာဦးရေများများ စဉ်းခုံး၍ စင်ပြိုင်သံဂါယနာထင်ကြသည်။ လောက၌ မသိမလိမ္မာသူတို့သည် အမှားအက်က လိုက်တတ်သည့် ထုံးစံအတိုင်း အလင်းတို့က ပို၍ လူဦးရေထင်အားကောင်းကြသည်။ သူတို့ဂိုဏ်းကိုလည်း မဟာသံဃိက ဂိုဏ်းဟု အမည်တပ်ကြသည်။

မဟာသံဃိကဂိုဏ်းသားနှင့် နောက်လိုက်တို့သည် ထောက် ထေရဝါဒဂိုဏ်းမှ ရပ်တည်နေကြသော ရဟန္တာယုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ၏ အမှန်အဝါ ကောင်းနေသည်ကို မတန်းလှန်နိုင်ကြပဲ ရှိကြရာ ရဟန္တာယုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ ရုတ်သိက္ခာကျဆင်းစေရန် ရည်ရွယ်၍ ရန်ငြိုးပါဝင်သော စွပ်စွဲချက် အယူဝါဒများကို ထိထွင်ကြပိုးလျှင် ဝါဒပြန်ကြသည်။ ယင်း ဝါဒဆိုများမှ ထင်ရှားသော အချက် အချို့ကို ထုတ်ပြပါအံ့—

၁။ ရဟန္တာများသည် ရဟန္တာအပြစ်မှ လျှော့ကျနိုင်သည် ဟူသော အယူဝါဒကို စွဲယူကြသည်။ ဝါဒပြန်ကြသည်။

ဤသည်ကို မှားယွင်းသော အယူဝါဒ ပြစ်ကြောင်း ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော် ကထာနိပါတ် ၂၊ ပရိဟာနိကထာ၌ အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တထိဿက စိစစ်ဝေဖန် ရှင်းလင်းထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထုပါဠိတော်-နာ ၆၁၊ ပြန်ပာပြန် ပ-တွဲ၊ နာ ၁၀၄။ ဤကျမ်းပဌမတွဲ နာ ၁၁၈-တွဲမှ စ၍ ရှိပါ။)

၂။ ရဟန္တာများသည် မာရ်နတ် အဆင်းဝင် နတ်ဆိုများ ပူးငင်လျှင် သွက်လွတ်ခြင်း ပြစ်သည် ဟူသော အယူဝါဒကို စွဲယူကြသည်။ ဝါဒပြန်ကြသည်။

ဤသည်လည်း မှားယွင်းသော အယူဝါဒသာဖြစ်ကြောင်းကို အမှတ် ၁၀၊ ပဉ္စမဟာရကထာ၌ စိစစ်ဝေဖန် ဖော်ကြားထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော် နာ ၁၂၇၊ ပြန်ပာပြန် ပ-တွဲ၊ နာ ၂၂၃။ ဤကျမ်း ပဌမတွဲ နာ ၃၀၇။)

၃။ ရဟန္တာမှာ လူအမည် ရွာအမည် စသည်ကို မသိမှီရှိသေးသည်။ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာမကုန်သေးဟု ယူကာ ဝါဒဖြန့်ကြသည်။

ဤသည့် အယူဝါဒ မှားယွင်းကြောင်းကို ၁၁-အညာဏကထာ၌ စိစစ်ဝေဖန် ဟောကြားထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထုပါဠိတော် နှာ ၁၃၄။ မြန်မာပြန် ပ-တွဲ၊ နှာ-၂၃၄။ ဤကျမ်း ပဌမတွဲ နှာ-၁၇၅။)

၄။ ရဟန္တာများသည် လူအမည် ရွာအမည် လမ်းခရီး စသည်တို့၌ ယုံမှားသံသယ ဖြစ်တတ်သေးသောကြောင့် ဝိစိကိစ္ဆာ ရှိသေးသည်ဟု ယူဆကြသည်။ ဝါဒဖြန့်ကြသည်။

ဤသည့် အယူဝါဒ မမှန်ကန်ကြောင်းကို ၁၂-ကင်္ခါကထာ၌ ရှင်းလင်းဟောပြုထားသည်။

(ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော် နှာ-၁၄၀။ မြန်မာပြန် ပ-တွဲ၊ နှာ-၂၄၂။ ဤကျမ်း ပဌမတွဲ နှာ-၁၇၅။)

၅။ ထို့အတူပင် ရဟန္တာတို့သည် လူအမည် မြို့ရွာ စသည်ကို သူတပါး အကူအညီဖြင့်သာ သိကြသည်။ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာရှိသေး၏ဟု ယူဆကြသည်။ ဝါဒဖြန့်ကြသည်။

ဤသည့် အယူဝါဒ မှားကြောင်းကို ၁၃-ပရဝိတာရဏကထာ၌ ရှင်းလင်းဟောကြားထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထုပါဠိတော် နှာ - ၁၄၅။ မြန်မာပြန် ပ-တွဲ၊ နှာ-၂၄၉။ ဤကျမ်း ပဌမတွဲ နှာ-၁၇၆။)

၆။ ရဟန္တာတို့သည် အချို့ဘော သံယောဇဉ် တရားများကို မပယ်ရှားနိုင်ကြောင်း ယူဆကြသည်။ ဝါဒဖြန့်ကြသည်။

ဤ အယူဝါဒ မသင့်ကြောင်းကို ၂၀၂-သံယောဇနကထာ၌ ရှင်းလင်းဟောကြားထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထုပါဠိတော် နှာ ၄၃၇။ မြန်မာပြန် ဒု-တွဲ၊ နှာ-၃၆၃။ ဤကျမ်း ဒုတိယတွဲ နှာ-၁၆၇။)

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပရဝါဒီ မဟာသံသီကဂိုဏ်း နောက်လိုက်များသည် တရားလမ်းမှန် ဓမ္မဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်တော်မူကြသည့် ရဟန္တာ အရှင်မြတ် များအား ရန်ငြိုးထားပြီး ရဟန္တာအရှင်များ၏ ဂုဏ်အသရေကို ထိခိုက် ပုတ်ခတ်၍ ဝါဒတီထွင်ကြသည်။ ဝါဒဖြန့်ကြသည်။ သို့မှသာ မိမိတို့အနိုင်ရနိုင် လိမ့်မည်ဟု ထင်မှတ်ကြသည်။ ပုထုဇဉ်တို့၏သဘောသည် မှားသည် မှန်သည်ကို မကြည့် မိမိတို့ အနိုင်ရရေးကိုသာ ကြည့်၍ ပြောဟော ပြုလုပ်တတ်ကြသည်မှာ အလွန်ထိတ်လန့်ဖွယ် ကောင်းလှပေသည်။

အရှင်မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿသည် ယင်းသို့သော သာသနာ့ ဘေးအန္တရာယ်များကို တားဆီးပိတ်ပင် ချေမှုန်းလျက် ကထာဝတ္ထု ကျမ်းကြီးကို ဟောကြားတော်မူပေရာ နောင်လာ နောင်သား သာသနာတော် ချစ်မြတ်နိုးသူ လူရှင်အများတို့သည် ကထာဝတ္ထု ကျမ်းကြီးကို လေ့လာသင်ယူခြင်းဖြင့်၎င်း၊ ဟောပြောပို့ချခြင်းဖြင့်၎င်း၊ လူဒါနိုးဖြန့်ဝေခြင်းဖြင့်၎င်း စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းသင့်လှပေသည်။

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ရန်ငြိုးထား၍ ယူဆကြသော မိစ္ဆာ အယူဝါဒများသာမက သာသနာတော်၌ အန္တရာယ်ဖြစ်စေမည့် ဗုဒ္ဓတရား တော်နှင့် ဆန့်ကျင်သော မိစ္ဆာအယူများစွာကိုလည်း ဤကထာဝတ္ထုကျမ်း၌ ရှင်းလင်းပယ်ရှား ဟောကြားထားပေသည်။ အချို့ကို စာမြည်းအဖြစ် စာရွှသူ သုတေသီတို့ လေ့လာနှင့်ရန် ထုတ်ပြပါအံ့။

ကြားကာလဘဝ။ သတ္တဝါတို့သည် ဘဝတခုမှ သေပြီးလျှင် အခြားဘဝ သစ်တခုကို မရသေးမီ ကြားကာလ၌ သန္ဓေလောင်း အဖြစ် တည်နေရသေးသည်။ ယင်းသန္ဓေလောင်းအဖြစ်ဖြင့် ဘဝသစ်ကို ရှာဖွေရသည်။ ယင်းကာလဘဝကို ပါဠိဘာသာဖြင့် အန္တရာဘဝဟု ခေါ်သည်။ သန္ဓေလောင်းကိုမူ ပါဠိဘာသာဖြင့် ဂန္ဓဗ္ဗ ခေါ်ပေသည်။ သန္ဓေလောင်း ခေါ် ဂန္ဓဗ္ဗကို ရှေးမြန်မာတို့က တစ္ဆေဟု သုံးစွဲခဲ့ကြသည်။

ယင်း တစ္ဆေ ဟူသော ဝေါဟာရ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို သန်ရာသန်ရာ အဓိပ္ပာယ် အမျိုးမျိုး ဖွင့်ပြကြသည်။ ပါဠိသန်သူ ပညာရှင်တို့ကမူ ခြိမ်းခြောက်ခြင်း အနက်ဟောဖြစ်သော ပါဠိ တဇ္ဇ ဓာတ်မှ ဆင်းသက်လာသည်။ တဇ္ဇေမှ အသံ ပေါ့၍ တစ္ဆေ ဖြစ်လာသည်ဟု ဆိုကြသည်။ သို့သော် ပါဠိစာပေကျမ်းဂန် တို့၌ တဇ္ဇေဟု ခေါ်သော သတ္တဝါဘမျိုး မတွေ့ရသောကြောင့် ထိုဆရာတို့၏ စကားကို စဉ်းစားသင့်သည်။

မြန်မာသန်သူ ပညာရှင်တို့ကမူ တစ္ဆေကို ဓာတ်-တပုဒ် ဆေ-တပုဒ် ခွဲခြား ကြပြီးလျှင် ဤဘဝမှလည်း လက်လွတ် ဟိုဘဝကိုလည်း မရသေးပဲ တစ်လစ်

ကြီး ဖြစ်နေကာ ဆေ တေ တေ အ တ တ ဖြစ်နေသည့် သတ္တဝါဟု ဝိဂြိုဟ်ပြု အဓိပ္ပာယ် ဖော်ကြသည်။ ဤ ပညာရှင်တို့၏ အယူအဆကိုလည်း တစ်၏ အဓိပ္ပာယ် ဖော်ပုံမှာ လက်ခံနိုင်သော်လည်း ဆေ၏ အဓိပ္ပာယ်မှာ လက်မခံ နိုင်အောင် ဖြစ်နေသည်။

ယင်း ဂန္ဓဗ္ဗ သန္ဓေလောင်း တစ္ဆေရှိသည် အန္တရာဘဝ ရှိသည် ဟူသော ဝါဒကို ကထာဝတ္ထုကျမ်း ကထာအမှတ် ၇၄-အန္တရာဘဝကထာ၌ စိစစ် ဝေဖန် ပယ်ရှားထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထု ပါဠိ နှာ ၂၆၉။ မြန်မာပြန် ဒု-တွဲ၊ နှာ ၇၂။ ဤကျမ်း ဒုတိယတွဲ နှာ ၅။)

သောတာပန်နှင့် လူသတ်မှု။ ။ဂိုဏ်းကြီး ၁၀-ဂိုဏ်းတွင် ပါဝင်သည့် စေတိယဂိုဏ်းမှ ခွဲထွက်လာခဲ့သော ပုဗ္ဗ- သေလိယ ဂိုဏ်းနှင့် အပရသေလိယ ဂိုဏ်းသားတို့သည် သောတာပန်သည် ဒေါသကို မပယ်ရသေးသောကြောင့် ပါဏာတိပါတကံကို ကျူးလွန်နိုင် သည်ဟု အယူရှိကြသည်။ ဟောပြောကြသည်။

ဤအယူအရ ပါဏာတိပါတကံကို ကျူးလွန်နိုင်မည်ဆိုလျှင် ဒေါသအရင်းခံ သော မာတုဿာတကံကိုလည်း ကျူးလွန်နိုင်မည်ဟု အဓိပ္ပာယ် ရောက်ပြန် သည်။ ယင်းသို့ ရောက်လျှင်လည်း—

ရဟန်းတို့-သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အမိကို သတ်ခြင်း ဟူသော အရာ အခွင့် မရှိနိုင်ချေ။

ဟူသော(အံ ၁-၂၀-လာ) ဘုရားဟောနှင့် ဆန့်ကျင်ကြောင်းကို ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော်(နှာ-၃၄၂) ယင်း မြန်မာပြန် ဒု တွဲ(နှာ-၂၁၁) ဤကျမ်း ဒု-တွဲ (နှာ-၇၂) ဇီဝိတာဝေါရောပနကထာ၌ စိစစ်ပြောပြထားပေသည်။

အနုသယကိလေသာ။ ။သတ္တဝါတို့အား ပူပန် ညစ်နွမ်းစေတတ်သော အကုသိုလ်ဓာတ်များကို ကိလေသာဟု ဗုဒ္ဓစာပေ ကျမ်းဂန်တို့၌ ပြဆိုထားသည်။ ယင်း ကိလေသာသည် ၁၀-ပါး ရှိသည်။ ကိလေသာသည်—

- ၁။ အနုသယ ကိလေသာ
- ၂။ ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာ
- ၃။ ဝိတိက္ကမ ကိလေသာ

ဟူ၍ ၃-မျိုး ရှိသည်။ ယင်း ၃-မျိုး၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ထင်ရှားအောင် ရေးပြရန် ခက်သည်။ သို့သော် မှန်းနိုင်ရုံ အကြမ်းသဘောမျှ ရေးပြပါမည်။

အနုသယကိလေသာ-ဟူသည်မှာ သိမ်မွေ့သော အခွင့်သင့်လျှင် စိတ်သန္တာန် အစဉ်၌ ဖြစ်ပေါ်လာစေနိုင်သည့် ကိလေသာဓာတ် အမျိုးအစား ဖြစ်သည်။

ပရိယုဋ္ဌာနကိလေသာ-ဟူသည်မှာ ကိလေသာ သဘောအဖြစ်ဖြင့် စိတ် သန္တာန် အစဉ်၌ ထကြွ သောင်းကျန်းကာ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကိလေသာ ဓာတ် အမျိုးအစား ဖြစ်သည်။

ဝိတိက္ကမကိလေသာ-ဟူသည်မှာ စိတ်သန္တာန်အစဉ်တွင် ဖြစ်ပေါ်ရုံမက ကာယဏ် ဝစီကံ မနောကံ ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ထကြွ လွန်ကျူးလာသော ကိလေသာဓာတ်မျိုး ဖြစ်သည်။

ဤ ၃ - မျိုးကို ထင်ရှားစေရန် ပညာရှင်များက မီးခြစ်ဆံယမ်းနှင့် မီးတောက်ပုံ မီးလောင်ပုံများကို ဥပမာ ပေးကြသည်။

- (က) မီးခြစ်ဆံယမ်း၌ မီးဖြစ်စေနိုင်သော သတ္တိဓာတ် ရှိသည်။
- (ခ) ယင်း သတ္တိဓာတ်သည် မီးခြစ်အိမ်နှင့် ပွတ်တိုက်မိသောအခါ အကြောင်းညီညွတ်လျှင် မီးတောက်ကလေး ဖြစ်ပေါ်လာသည်။
- (ဂ) ယင်း မီးတောက်ကလေးသည် အကြောင်းညီညွတ်လျှင် အခြား လောင်စာများသို့ ကူးစက်ပြီး မီးလောင်မှု ဖြစ်လာသည်။

ဤ ဥပမာ၌-

- (က) မီးခြစ်ဆံယမ်းရှိ မီးဖြစ်နိုင်သည့် သတ္တိဓာတ်ကဲ့သို့ အနုသယကိလေ- သာဓာတ် တူညီသည်။
- (ခ) ယင်း သတ္တိဓာတ်သည် မီးခြစ်အိမ်နှင့် ပွတ်တိုက်မိသောအခါ ပေါ် လာသော မီးတောက်ကလေးနှင့် ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာတူသည်။
- (ဂ) ယင်း မီးတောက်ကလေးမှ အခြားလောင်စာများကို ကူးစက်၍ မီးလောင်မှု ဖြစ်သည်နှင့် ဝိတိက္ကမ ကိလေသာတူသည်။

ဤသို့ ကိလေသာဓာတ် သုံးမျိုး၏ သဘောအဓိပ္ပာယ်ကို ပညာရှင်များ ထင်ရှားအောင် ဖော်ကြသည်။ ယင်းသို့ ကိလေသာဓာတ် ၃-မျိုးကို သိရ လျှင် ကိလေသာဓာတ် ၃-မျိုးပါ အနုသယနှင့် စပ်ဆိုင်သော အယူဝါဒ အမျိုးမျိုး ဖြစ်ပေါ်လာပုံ ဤ ကထာဝတ္ထုကျမ်း၌ ဖြေရှင်းပုံကို ဆက်လက် ဖော်ပြပါအံ့။

အနုသယသည် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ပရိယုဋ္ဌာန ဝိတိက္ကမ အဖြစ်ကို မထောက်သေးသည့်ကာလ၌ အာရုံယူခြင်းကိစ္စကို မဆောင်ရွက်နိုင်။ ထို့ကြောင့် အနုသယ ကိလေသာသည် အနာရမ္မဏ တရားဖြစ်သည် ဟု ယူဆသော ဝါဒ

ပေါ်ထွက်ခဲ့သည်။ ယင်း ဝါဒကို ကထာဝတ္ထုကျမ်း ကထာအမှတ် ၈၇-
အနုသယာအနာရမ္ပကထာ၌ စိစစ် ရှင်းပြထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော် နှာ- ၂၉၉။ မြန်မာပြန် ဒု-တွဲ၊ နှာ-၁၂၄။
ဤကျမ်း ဒုတိယတွဲ နှာ- ၂၉။)

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်ကတိုင်း အနုသယ ကိလေသာတို့သည် အာရုံ
ပြုမှု မရှိလျှင် ကုသိုလ် အကုသိုလ် မဖြစ်နိုင်။ အဗျာကတ တရားသလျှင်
ဖြစ်မည်ဟု ယူဆသော ဝါဒလည်း ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ယင်း ဝါဒကို
ကထာအမှတ် ၁၀၆-အနုသယာ အဗျာကတ ကထာ၌ စိစစ် ဝေဖန် ပြဆိုထား
ပေသည်။

(ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော် နှာ-၃၂၃။ မြန်မာပြန် နှာ-၁၆၆။ ဤကျမ်း
ဒုတိယတွဲ နှာ-၅၃။)

အနုသယကိလေသာသည် ဟိတ်မရှိသော အဟေတုကတရား ဖြစ်ရမည်ဟု
ယူဆသော ဝါဒလည်း ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ယင်းဝါဒကို ကထာ အမှတ်
၁၀၇၊ အနုသယာ အဟေတုက ကထာ၌ စိစစ် ဝေဖန်ထားပေသည်။

(ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော် နှာ-၃၂၃။ မြန်မာပြန် နှာ ၁၂၄။)

အနုသယကိလေသာသည် စိတ္တနှင့် မယှဉ်သည့် စိတ္တဝိပုယုတ္တ တရား
ဖြစ်သည်ဟု ယူဆသော ဝါဒလည်း ပေါ်ထွက်ခဲ့သည်။ ယင်း ဝါဒကို ကထာ
အမှတ် ၁၀၈၊ အနုသယာစိတ္တဝိပုယုတ္တကထာ၌ ရှင်းလင်း ဝေဖန်ထား
ပေသည်။

(ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော် နှာ ၃၂၃။ မြန်မာပြန် ဒု-တွဲ၊ နှာ ၁၂၄။
ဤကျမ်း ဒုတိယတွဲ နှာ ၅၃။)

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဗုဒ္ဓတရားတော်ဆိုင်ရာ၌ ဖြစ်ပေါ်လာသော မှားယွင်း
သော အယူဝါဒများကို စိစစ် ဝေဖန်၍ ကထာဝတ္ထုကျမ်း၌ သုတ်သင်
ရှင်းလင်း ဟောကြားထားပေသည်။

အဘိဓမ္မာကျမ်း ဖြစ်ပုံ။ ။ ဟောကြားသားသည့် တရားဒေသနာတို့သည်
အဘိဓမ္မာ သဘောပိုင်းဆိုင်ရာ၌ ပါဝင်သည့်
သိမ်မွေ့ နက်နဲသော တရားများ ဖြစ်သည့်အပြင် မြတ်စွာဘုရား အဘိဓမ္မာ
ဒေသနာတော်ကို ဟောစဉ်အခါက ချမှတ်ထားတော်မူသော အကျဉ်းချုပ်
ဒေသနာ ၈-ချက်နှင့် ညီညွတ်လိုက်လျောစွာ အကျယ် ဟောကြားချက်
ဖြစ်သောကြောင့် တတိယသင်္ဂါယနာသင် ထေရ်အရှင်တို့က ၅-ခုမြောက်
အဘိဓမ္မာကျမ်းတော်ကြီးအဖြစ် အတည်ပြု သတ်မှတ်တော်မူကြပေသည်။

ကထာဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ

အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်းတို့တွင် ပဉ္စမကျမ်းစာဖြစ်သော ကထာဝတ္ထုကျမ်းကြီးသည်ကား-

- ၁။ ဓမ္မဂမ္ဘီရ ပါဠိတော် ဝေါဟာရ၏ နက်နဲခြင်း၊
- ၂။ အတ္တဂမ္ဘီရ အနက်အဓိပ္ပာယ်၏ နက်နဲခြင်း၊
- ၃။ ဒေသနာဂမ္ဘီရ ဟောကြားထားသည့် အခြင်းအရာ နက်နဲခြင်း၊
- ၄။ ပဋိဝေဂဂမ္ဘီရ ထိုးထွင်းသိမြင်မှု နက်နဲခြင်း၊

ဟူသော နက်နဲခြင်း ၄-ပါး ရှိရကား ယင်း ပါဠိတော်၏ အနက် အဓိပ္ပာယ် စသည်ကို ဖွင့်ပြသော အဋ္ဌကထာကျမ်းကို အရှင်မဟာဗုဒ္ဓစောသအရှင်မြတ်က ပြုစုစီရင်တော်မူသည်။ ယင်း ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာသည်-

- ၁။ အဋ္ဌသာလိနီ
- ၂။ သမ္မောဟဝိနောဒနီ
- ၃။ ပဉ္စပကရဏ

ဟူသော အဘိဓမ္မာ အဋ္ဌကထာ ၃-ကျမ်း ၃-အုပ် ရှိသည်တွင် ၃-ပဉ္စပကရဏ အဋ္ဌကထာ၌ ပါဝင်သည်။ စာမျက်နှာ-၄၉၉-ရှိသည်။

ကထာဝတ္ထု မူလဋီကာ

ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ၏ အဆို အမိန့်များသည်လည်း နောင်လာ နောက်သားများအတွက် သိမြင်ရန် အခက်အခဲ ရှိနေပြန်ရကား ငယ်နာမည် အာနန္ဒာ၊ ရဟန်းဘွဲ့ အရှင်ဝနရတနုတိဿတေရိက အဖွင့်ဋီကာ တစောင် ရေးသား စီရင်တော်မူသည်။ ကထာဝတ္ထု မူလဋီကာဟု ခေါ်ဝေါ်ကြသည်။ စာမျက်နှာ ၆၉-ရှိသည်။

ကထာဝတ္ထု အနုဋီကာ

မြန်မာဆိုရိုးရှိသောကျမ်း။ ။ ကထာဝတ္ထု မူလဋီကာ၏ အဆို အမိန့်များ၌ ခက်ခဲ၍ သိမြင်ရန် မလွယ်ကူသောကြောင့် ဋီကာဆရာကြီး အရှင်ဓမ္မပါလက ထပ်မံ၍ အနုဋီကာ ရေးသား ဖွင့်ပြရ ပြန်သည်။

ဖော်ပြခဲ့သည့် ကထာဝတ္ထုပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့နှင့် ပတ်သက်၍ 'ကထာဝတ္ထု အနက်ရ'ဟူသော မြန်မာဆိုရိုးစကားတခု ရှိခဲ့သည်။ ယင်း စကားသည် တန္တဝါယနည်းဖြင့် ပြဆိုသော ဆိုရိုးစကား ဖြစ်သည်။ တန္တ-

ဝါယနည်း ဟူသည်မှာ ယက်ကန်းယက်နည်းဟု မြန်မာအနက် ရရှိသည်။ ယက်ကန်းယက်ရာ၌ ချည်သား ၂-လွှာ ဖြစ်သော်လည်း အထည်သားမှာ ၁-လွှာသာဖြစ်သည်။ လိုအတူပင် 'ဤကထာဝတ္ထု အနက်ခုံ'ဟူသော ဆိုရိုး စကားသည်လည်း အဓိပ္ပာယ် ၂-မျိုးကို ဆောင်နိုင်သော တခုတည်းသော ဆိုရိုးစကား ဖြစ်သည်။

အနက်ခုံ ။ကထာဝတ္ထု ပါဠိ အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့၌ ပြဆိုအပ်သော ပါဠိ ဝေါဟာရများသည် အတွေ့အကြုံများသော ထေရဝါဒသုံး ဝေါဟာရများသာမက အတွေ့အကြုံနည်းပါးသော ဂိုဏ်းကွဲပေါင်းများစွာသုံး ဝေါဟာရ ပါဠိအနက်အဓိပ္ပာယ်များ ဖြစ်သည်။ ယင်းတို့၏ အနက်အဓိပ္ပာယ် များကို သိမြင်ရန် မလွယ် အနက် ခိုးလိုး ခုလု ဖြစ်နေတတ်သည်။ ထို့ကြောင့် ကထာဝတ္ထုဆိုင်ရာ၌ အနက်ခုံနေတတ်သည်။ ယင်းသို့ အနက်ခုံနေတတ် သည်ကို အဖြောင့် အဓိပ္ပာယ်အားဖြင့် 'ကထာဝတ္ထု အနက်ခုံ'ဟု တနည်း ဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။

အနုခက် ။ကထာဝတ္ထု အနုဋီကာ ရေးသား စီရင်တော်မူသော အရှင် ဓမ္မပါလသည် ထေရဝါဒတွင်သာမက မဟာသံသိက စသော ဂိုဏ်းကွဲများ၏ အယူအဆ အခေါ်အဝေါ်များကိုလည်း ကျွမ်းကျင်တော် မူသည်။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်သည် ကထာဝတ္ထုရှိ ခက်ခဲသော ဝါဒကွဲ ဝေါဟာရများ၊ အဓိပ္ပာယ်များကိုလည်း အနုဋီကာ၌ ထည့်သွင်းရေးသားထား သောကြောင့် အနုဋီကာသည် အလွန်ခက်ခဲနေပြန်သည်။ ထို့ကြောင့် အနက်ခုံ အနုခက်ဟု စကား အပြန် စကားလိမ် အဓိပ္ပာယ်ကိုလည်း 'ကထာဝတ္ထု အနက်ခုံ'ဟု ဆိုရိုးစကားက ဆောင်နေပြန်လေသည်။

ဤသို့လျှင် ကထာဝတ္ထုဆိုင်ရာ ပါဠိစာပေများအတွက်၎င်း၊ ကထာဝတ္ထု အနုဋီကာအတွက်၎င်း ကထာဝတ္ထု အနက်ခုံ ဟူသော မြန်မာဆိုရိုးစကား တွင်လျက် ရှိနေပေသည်။ ကထာဝတ္ထု အနုဋီကာမှာ ဆဋ္ဌမူဖြင့် စာမျက်နှာ (၁၀၁)ရှိသည်။

ကထာဝတ္ထု ဘာသာဋီကာ

အထက်တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း ကထာဝတ္ထုပါဠိတော်နှင့် ပတ်သက်၍ အနက်အဓိပ္ပာယ် ပေါ်လွင် ထင်ရှားအောင် အဋ္ဌကထာ ဋီကာကျမ်းများ ဖွင့်ဆိုခဲ့ကြပါသော်လည်း ပါဠိမကျွမ်း မြန်မာ့ဘာသာ သက်သက်ကိုသာ တတ်ကျွမ်းသူ သောတုနုနယ် စာသင်ငယ်များနှင့် ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာ လေ့လာသူ သုတေသီများအတွက် အခက်အခဲရှိနေပြန်ပေသေးရာ တောင်မြို့ မဟာဂန္ဓာရုံ ကျောင်းတိုက် မဟာနာယက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်ဇနကာဘိဝံသ သည်

မြန်မာဘာသာဖြင့် ဖွင့်ဆိုသော ဤ ကထာဝတ္ထု ဘာသာဋီကာကျမ်းကို ရေးသား စီရင်တော်မူသည်။

ကျမ်းပြုဆရာတော် ဂုဏ်ရည်။ ။ကထာဝတ္ထု ဘာသာဋီကာကျမ်း ပြုစုတော် မူသော ဆရာတော် အရှင်ဇနကာဘိဝံသ သည်ကား ဗုဒ္ဓဝါဒ ဗုဒ္ဓတရားတော်ဆိုင်ရာ ကျမ်းများစွာကို လေ့လာ လိုက်စားလိုသူတို့၏ အသိဉာဏ်ဝင်ဆံ့အောင် ရေးသား ပြုစုတော်မူနိုင်စွမ်း သည် သတ္တိထူး ရှိတော်မူသော ခေတ်၏ တောင့်တချက်အရ ပေါ်ထွန်းလာသူ သိုက်ဝင် သမိုင်းဝင် ပုဂ္ဂိုလ်ကျော်ကြီး ဖြစ်သောကြောင့် မည်သို့ မည်ပုံ တော်ပါသည် တတ်ပါသည်ဟု စာရှုသူတို့အား ဤနိဒါန်း ရေးသားဖွင့်ဆို ပြ၍ မိတ်ဆက်ပေးရန် လိုမည် မထင်ပါ။ အကယ်၍ ရေးသားဖွင့်ဆိုပြုနေ ပါလျှင် နိဒါန်း၌ ရေးပြနိုင်သည်က နည်း၍ စာရှုသူ သုတေသီတို့ သိရှိ နေသည်က များနေမည် ဖြစ်သောကြောင့် ရှက်နိုးဖွယ်သာ ဖြစ်ပါလေ တော့မည်။

ထို့ကြောင့် ဆရာတော်၏ များစွာသော ဂုဏ်ထူးဝိသေသများကို ထုတ်ဖော် ရေးသားခြင်း မပြုတော့ပဲ ဤ နိဒါန်းရေးသူနှင့် ဤ နိဒါန်းဖတ်ရှုနေသူတို့ အယူအဆ သဘောထားချင်း တထပ်တည်း တူညီနိုင်မည့် ဆရာတော်၏ ဂုဏ်ထူးဝိသေသတခုကိုသာလျှင် ဤ ကျမ်းစာနှင့်၎င်း၊ သာသနာ သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး ဆောင်ရွက်နေသည့် ဤ အချိန်အခါနှင့် ကိုက်ညီသော ကြောင့်၎င်း ထုတ်ဖော် ရေးသားလိုပါသည်။ ယင်း ဂုဏ်တော်သည်ကား—

ဆရာတော်သည် သာသနာ သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို လိုလားနှစ်သက် ဆောင်ရွက်နေသူ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီး ဖြစ်သည်—

ဟူသော တခုတည်းသော အဓိကအချက်ကြီးပင် ဖြစ်ပါသည်။

မုန်ပါ၏။ ဆရာတော်သည် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်းများစွာကပင်လျှင် ကျောင်းတိုက်တည်ထောင်ကာ ရှင်ငယ် ရဟန်းငယ်များကို လက်ခံကျွေးမွေး ထောက်ပံ့၍ သာသနာ့ဝန်ဆောင်ကောင်းများဖြစ်ပေါ်လာစေရန် ရည်ရွယ်ပြီး ပရိယတ် ဗုဒ္ဓိပတ် ပညာရပ်များကို သင်ကြားပေးခဲ့သည်။ ဝိနည်း သိက္ခာ အကျင့်သီလကို ရှိသေ လေးစားရန် သာသနာတော်ဝန်ကို ရွပ်ရွပ်ချုံ့ချုံ့ ဆောင်ရွက်စေရန် ပဋိပတ်ပညာကိုလည်း လေ့ကျင့်သင်ပြ ဆုံးမပေးခဲ့သည်။

သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးအတွက် ရှင်လူအများအား နှုတ်ဖြင့်လည်း ဟောကြားတော်မူသည်။ ဘာသာသွေး၊ အနာဂတ်သာသနာ ရေး၊ ဗုဒ္ဓဘာသာသင်ခန်းစာ၊ သာသနာရေး လျှောက်ထားချက် စသော ကျမ်းပေါင်း မြောက်မြားစွာကိုလည်း ရေးသား ပြုစုတော်မူခဲ့သည်။

သာသနာတော်နှင့် ပတ်သက်၍ ဟာကွက် ပျော့ကွက် အားနည်းချက် များကိုလည်း ပြုပြင်နိုင်ရန် အခွင့်ရသမျှ ထုတ်ဖော် ညွှန်ပြတော်မူခဲ့သည်။ ယင်း ညွှန်ပြချက်ကို ထင်ရှားစေရန် ဝေးဝေးလံလံ မဟုတ်ပဲ ယခု စာရွှေသုတို့ လက်သို့ ဆိုက်ရောက်နေသည့် ကထာဝတ္ထု ဘာသာဋီကာမှ ထုတ်ပြလိုပါသည်။

ဤကျမ်း စာမျက်နှာ ၂၁-၌-

ပဉ္စမသံဂါယနာ။ ။ မြန်မာနိုင်ငံဝယ် ပေထက်အက္ခရာကို အားကျ သောအားဖြင့် သာ၍ ခိုင်မြဲလိမ့်မည်ဟု ယူဆ ကာ ကျောက်ထက်အက္ခရာ တင်ကြသော်လည်း ယနေ့တိုင်အောင် အသုံးပြုသူ မများသေးချေ။ ထိုအချိန်၌ ဒေါင်းဒင်္ဂါးငွေများကို ဆွမ်းဆန်တော်အဖြစ်ဖြင့် လှူဒါန်း၍ နေကြသော်လည်း ထိုသာသန မလကို မသုတ်သင်နိုင်ခဲ့ကြ။ သုတ်သင်လိုသော ဆရာတော် အချို့က လည်း အားပေးသူ မရှိ၍ အားမရှိခဲ့ကြသောကြောင့်-

မိုးချုပ်လို့ ပြန်ချိန်လော်၊ မြတ်လေးစွယ်တော် ပေါ်သည့်ချောင်းမှာ ဒေါင်းတောက အော်။

ဒေါင်းပေါ်လျှင် ကြိုသူလွတ်ပါ၊ ပျိုတို့မောင် ဝါဝါဝတ်ကို ဒေါင်းခုပ်ချည်လေး။

ဟု စောင်းချိတ်၍သာ ရေးဝံ့တော့သည်။

ဆဋ္ဌသံဂါယနာ။ ။ ဆဋ္ဌသံဂါယနာဟု သမုတ်အပ်သော သံဂါယနာ အချိန်၌ကား ဒေါင်းဒင်္ဂါးအဆက် ဖြစ်သော ငွေစက္ကူတွေကို အများစုက ရဲဘင်းစွာ ကိုင်တွယ် ခံယူနေကြလေပြီ။ ထိုသာသနမလကို မည်သူက မျှ သုတ်သင်ဖို့ရာ မစေခဲ့။ လွယ်ကူသော စာအုပ် ရိုက်နှိပ်မှုကိုသာ ဝိုင်းဝန်း၍ ကြိုးစားတော်မူခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုအချိန်၌ အတုအယောင် ရဟန်းတွေနှင့်တကွ သာသန မလသည် ကြီးကျယ်နေလေပြီ။ မည်သို့ သုတ်သင်ကြမည်နည်း။

ဟူ၍ ရေးသားညွှန်ပြထားပေသည်။

ဆရာတော်၏ ညွှန်ပြချက်သည် နည်းပင် နည်းသော်လည်း ခရီးရောက် နက်ရှိုင်းလှပါပေသည်။ သံဂါယနာတင် ဟူသည်မှာ သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို လုပ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ သို့သော် ပဉ္စမသံဂါယနာ တင်စဉ် တုန်း အခါနှင့် ဆဋ္ဌသံဂါယနာ တင်စဉ်တုန်းအခါများက သာသနာတော် သန့်ရှင်းရေးအတွက် သာသနမလခေါ် သာသနာတော်၏ အညစ်အကြေး များကို မသုတ်သင်နိုင်ခဲ့ကြကြောင်း ယောက်ပြထားပေသည်။

မှန်ပေသည်။ ဒုတိယသံဂါယနာတင်စဉ်တုန်းက အရှင်မဟာယသ အမှူးရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများသည် ရွှေငွေကို အလှူခံခြင်း၊ သာသနာမလကို တညီတညွတ်တည်း အဓမ္မဝတ္ထုအဖြစ် သတ်မှတ်ပြီး သုတ်သင်ရှင်းလင်းတော်မူခဲ့ကြသည်။ ဤနိဒါန်း ဒုတိယသံဂါယနာခန်း (စာမျက်နှာ ၈-၈-၇)ကို ပြန်ကြည့်ပါ။

သို့ပါသော်လည်း ပဉ္စမသံဂါယနာ တင်စဉ်အချိန်က ယင်း ရွှေငွေကို အလှူခံခြင်း အဓမ္မဝတ္ထုကို မသုတ်သင်နိုင်ရုံမျှမက ဒေါင်းဒဂ်းများကို ဆွမ်းဆန်တော် ဟု အမည်ပြောင်းပြီး ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း လှူခဲ့ကြ၊ ခံယူခဲ့ကြကြောင်း ဆရာတော်က ထောက်ပြသည်။

ဆဋ္ဌသံဂါယနာ တင်စဉ် အချိန်ကလည်း ပဉ္စမသံဂါယနာအတိုင်းပင် လိုက်၍ ငွေစက္ကူများကို ပြောင်ပြောင်တင်းတင်းပင် လှူခဲ့ကြ၊ ခံယူခဲ့ကြကြောင်း ဆရာတော်က ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဤ ဖော်ပြခဲ့သော လုပ်ဆောင်ချက်၊ ရေးသားချက်များကို ထောက်ရှုလျှင် ဤ ကျမ်းပြုဆရာတော်သည် သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို လိုလားဆောင်ရွက်သူ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးဖြစ်ကြောင်း စာရှုသူများ သိနိုင်လောက်ပြီ ဟု ယုံကြည်ပါသည်။

ဤကျမ်း၏ ဂုဏ်ရည်

ဆရာတော် ပြုစုတော်မူသော ကျမ်းစာတို့သည် ရေးသားလိုသောအချက်ကို ဖတ်ရှုသူများသည် မိမိကိုယ်တိုင် သဘောပေါက် သိရှိပြီး အကြောင်းအရာကို မိမိကိုယ်တိုင် ရေးသားပြီး မိမိစာကို မိမိကိုယ်တိုင် ပြန်ဖတ်လိုက်ရသကဲ့သို့ ရှင်းကနဲ လင်းကနဲ ထင်းကနဲ သိမြင်နိုင်အောင် ရေးသား ထားသည့် စာများသာ ဖြစ်ကြောင်း ဆရာတော် ပြုစုသမျှသော စာတို့၏ ပင်မအရိုးခံ ဂုဏ်ရည်ဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှားပါသည်။ ယင်းသို့သော ပင်မအရိုးခံဂုဏ်ရည်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းခြင်းမှာ—

- ၁။ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော မြန်မာဝေါဟာရ ဝါကျသုံးခြင်း
- ၂။ စာစပ် ဖော်ပြခြင်း
- ၃။ ပါဠိမှား ပါဠိမှန် ရှင်းပြခြင်း
- ၄။ ပါဠိသေသ ထည့်ပြခြင်း
- ၅။ ကျမ်းညွှန်း ပြခြင်း
- ၆။ သုတ်ညွှန်း ရေးသားပြခြင်း
- ၇။ ဝိဂြိုဟ်ပြခြင်း

ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ

၈။ ပုဒ်ခတ်ပစ္စည်း ခွဲပြခြင်း

၉။ ဋီကာ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့် ထည့်ပြခြင်း

၁၀။ အနုဋီကာအဓိပ္ပာယ်ဖွင့် ထည့်ပြခြင်း

စသည်ဖြင့် ဤကျမ်း၌ ရေးသား စီရင်ထားသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည်။
ဖော်ပြချက်များ ထင်ရှားစေရန် အနည်းငယ်မျှ ဤကျမ်းမှ ထုတ်နှုတ်ဖော်
ပြပါအံ့-

၁။ ပေါ်လွင်သော မြန်မာဝေါဟာရဝါကျ။ ။ ဤကျမ်း ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ
၂၅-၌ ဥပလဗ္ဗတိတိ၊ ကား။
ပညာယ၊ ပညာဖြင့်၊ ဥပဂန္ဓာ၊ ကပ်ဆုတ်၍။ လဗ္ဗတိ၊ ရနိုင်ပါသလော။
ဉာယတိ၊ သိအပ်သိနိုင်ပါသလော။ ဣတိ အထွေ၊ နက်။-ဟူ၍ အနက်
မြန်မာပြန်ဆိုထားသည်။ ယင်း ပြန်ဆိုချက်ကို အောက်ခြေမှတ်ချက်၌-

၁။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ဥပကို “ပညာယ ဥပဂန္ဓာ”ဟု ဖွင့်၏။ ပုဂ္ဂလ
ဟူသော အရာဝတ္ထုကို ပညာဖြင့် ကပ်၍ ရှုမှတ်သောအခါ (အာရုံပြု၍
ကြည့်သောအခါ) ဉာဏ်ထဲ၌ ရအပ် ရနိုင်ပါသလောဟု မေးသည်။
“ဉာဏ်ဖြင့်ကပ်၍ ရအပ်” ဟူသည် သိအပ် သိနိုင်ခြင်းပင်တည်း။
ထို့ကြောင့် “ပညာယ ဥပဂန္ဓာ လဗ္ဗတိ” ကို “ဉာယတိ”ဟု အကျဉ်း
ချုပ် အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်သည်။ [စိတ်၏ သိပုံကို ပြရာ၌ “ဇာနည် နာမ-
ဥပလဒ္ဓိ-အာရုံကို သိခြင်းမည်သည် အာရုံကိုရခြင်းပင်တည်း”ဟု ဖွင့်၏။
ထို့ကြောင့် ဤ၌လည်း ဥပလဗ္ဗတိကို ဉာယတိဟု ဖွင့်သည်။]

ဟူ၍ စာရှုသူတို့ ဉာဏ်ထဲ၌ ရှင်းကနဲ လင်းကနဲဖြစ်အောင် ပေါ်လွင်ထင်ရှား
သော မြန်မာ ဝေါဟာရ ဝါကျများကို သုံးစွဲ၍ ဖွင့်ပြထားပေသည်။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ထိုက်သင့်သလို ပေါ်လွင်ထင်ရှားသော မြန်မာ ဝေါ-
ဟာရ ဝါကျများကို သုံးစွဲရေးသားထားသည်ကို ဤကျမ်း၌ စာရှုသူတို့
အားရ ကျေနပ်စွာ ဖတ်ရှုရပါလိမ့်မည်။

၂။ စာစပ်ဖော်ပြခြင်း။ ။ ပါဠိစာပေ၌ ဝါကျတစ်ခု၏ ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပာယ်ကို
သိရန်မှာ ပါဠိအနက် ထင်ရုံသာမက ယင်း
ဝါကျ၌ ပါသည့် ကာရကစကားလုံးတိုင်း၏ ပဓာနဆိုက်ရောက်ရာ ကြိယာကို
သိရန် အရေးကြီးသည်။ ကာရကစကားလုံးတို့နှင့် ကြိယာပုဒ်တို့ မည်သို့
ဆက်စပ်သည်ကို စာစပ်၍ သိရမှ အဓိပ္ပာယ်ကို သိသာနိုင်ပေသည်။ ထို့ကြောင့်
ဤကျမ်းတွင် အချို့ စာရှုသူတို့ အသိခက်မည့် ပုဒ်များကို စာစပ်၍ ဖွင့်ဆို
ရေးသားထားသည်ကို တွေ့နိုင်ပေသည်။ ဥပမာအဖြစ် အနည်းငယ် ထုတ်ပြ
ပါအံ့-

“တေ” ဟူသော ပါဠိဝေါဟာရသည် တ-ဟူသော သဗ္ဗနာမ်ပုဒ်နောင်၌ ဝုတ္တ ကတ္တားအနက် ဝုတ္တကံအနက် ပဌမာယောဝိဘတ်နှင့် အဝုတ္တကံအနက် ဒုတိယာ ယောဝိဘတ် ၂-မျိုးသက်၍ “သဗ္ဗယောနိနမာဓေ” ဟူသော ကစ္စည်း သဒ္ဒါကြီးသုတ်ဖြင့် စီရင်၍ ထို ရဟန်းတို့သည်ဟူ၍၎င်း၊ ထို ရဟန်းတို့ကို ဟူ၍၎င်း အနက်ပေးနိုင်သည်။ ဤနေရာ၌ စာရှုသူတို့အတွက် မည်သို့ အနက် ပေး၍ မည်သို့ အဓိပ္ပာယ်ယူရမည်ကို အသိခက်နိုင်ဖွယ်ရှိသောကြောင့် ဤကျမ်း ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ ၁၆-၌-

တေ၊ ထို ရဟန်းတု ရဟန်းယောင်တို့သည်။ (သမုဋ္ဌာပေန္တိ-၌စပ်။)
ဝါ၊ တို့ကို။ (နိဂ္ဂယမာနာပိ-၌ စပ်။)

ဟူ၍ စာစပ်ကို ရေးသားဖော်ပြထားပါသည်။ ဤသို့ ပြခြင်းဖြင့်-

ထို ရဟန်းတု ရဟန်းယောင်တို့ကို ရဟန်းသံဃာသည် ဟုတ်မှန် သော ဝတ္ထုဖြင့် စောဒနာသာရဏာ ဝိနည်းဖြင့် မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမတော် ဖြစ်သော ဉာဏ်ကမ္မဝါစာဖြင့် နှိပ်အပ်ပါကုန်သော် လည်း ဓမ္မဝိနယအားလျော်လော အကျင့်၌ ကောင်းစွာ မတည်ကြ ကုန်ပဲ တပါးမက များသောသဘော ရှိသော သာသနာ၏ ဘေးရန် ကို၎င်း၊ အညစ်အကြေးကို၎င်း၊ ဆူးငြောင့်ကို၎င်း ထို ရဟန်းတု ရဟန်းယောင်တို့သည် ဖြစ်စေကြကုန်၏။

ဟူသော အနက်အဓိပ္ပာယ် ဖြောင့်ဖြူးစွာ သိနိုင်ပေသည်။

ဤကျမ်း ဒု-တွဲ၊ နှာ-၃၃ ၌လည်း -“ဝိဟက္ကဝိပ္ပါဓေတု သဒ္ဓေါ သောတ-ဝိညေယျောတိ” ဟူသော ပုဒ်ကို “ပုစ္ဆကိ” ကြံလာ၌ စပ်ရမည်ဟု စာစပ်ကို ညွှန်ပြထားပေသည်။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် စာရှုသူတို့ အသိခက်မည်ထင်သော နေရာတိုင်းမှာ လိုလိုငင် စာစပ်၍ ရှင်းလင်းပြချက်များကို ကျေးဇူးတင်ဖွယ် ဖတ်ရှုတွေ့မြင် ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၃။ ပါဠိမှား ပါဠိမှန်။ ။ အဋ္ဌကထာ၏ ထိုလိုရင်း အနက် အဓိပ္ပာယ်မှန်ကို သိနိုင်ရန်မှာ အဋ္ဌကထာ၏ မူလ ပါဠိအမှန်ကို သိနိုင်ရန်လည်း လိုအပ်လှပေသည်။ ၎င်းသို့ မူလပါဠိအမှန်ကို သိနိုင်ရန် အတွက် ဤကျမ်း၌ ပါဠိမှား ပါဠိမှန်ကိုလည်း အနီးစပ်ဆုံး ဖြစ်နိုင်သမျှ စိစစ်ဖော်ပြထားပေသည်။ ဥပမာတခု ထုတ်ပြပါအံ့ -

ဤကျမ်း ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ ၂၆-၌-
အထ ၃-(၅)-လ-B

ပဋိဇာနနံ၏ နောက်၌ အာဂစ္ဆတိဟု ပါ၏။ ရှေ့ကားနှင့် ထပ်
သောကြောင့် မကောင်း။ သိဟိန္ဒုမ္မအတိုင်း “ပဋိဇာနနန္တိ” ဟု
ရှိခြင်းက ကောင်းသည်။

ဟူ၍ ပါဠိများ ပါဠိမှန်ကိုလည်း ရှင်းလင်း ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့နိုင်
ပေသည်။

ထို့ပြင် ဤကျမ်း ဒုတိယတွဲ နှာ ၁၅၇-၌လည်း အာနန္တရိကဘာဝဒဿ-
နတ္ထံ နှင့် အာနန္တရိကဘာဝဒဿနတ္ထံ ပါဠိ ၂-ထွေ ရှိရာ၌ အမှန်ကို
အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ထားပေသည်။

ဤသို့သော လိုအပ်ရာ၌ ပါဠိများ ပါဠိမှန် ရှင်းပြသည်ကိုလည်း များစွာ
တွေ့ရမည် ဖြစ်ပေသည်။

၄။ ပါဠိသေသ ထည့်ပြခြင်း။ ။ စာပေ၏ သဘောမှာ အချို့သောနေရာ၌
အပြည့်အစုံမပါ။ သိလောက်ပြီ ထင်၍
ချန်လှုပ်ထားခဲ့တတ်သည်။ တချိန် တခေက်က သိလောက်ပြီထင်သော အရာ
သည် နောင်တချိန် တခေတ်၌ အလွန် အသိခက်ခဲသောအရာ ဖြစ်နေတတ်
ပေသည်။

ဤအရာမျိုးကို ပါဠိသေသ ပါဠိကြွင်း ပါဠိကျန်ဟူ၍ ခေါ်ရိုးရှိပေသည်။
ယင်းသို့သော လိုအပ်ရာရာ၌ ပါဠိကြွင်း ပါဠိကျန်များကိုလည်း ဤကျမ်း၌
ဆရာတော်သည် လိုအပ်သလို ထည့်သွင်းဖော်ပြတတ်ပေသည်။

ဤကျမ်း ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ ၁၇၅-၌-

မုဇာ၊ ဓမ္မာသောကမင်းသည်။ အာဇာယ၊ အာဇာဖြင့်။ ကာ-
ရေဿာမိ၊ ပြုစေအံ့-ဟူ၍ မူလပါဠိရှိတိုင်း အနက်ပေးရမည် ဖြစ်နေ
ရာတွင် ဘာကို ပြုစေမည်နည်းဟု လေ့လာသူတို့ သိရန်မလွယ်သော
ကြောင့်-မုဇာ၊ ဓမ္မာသောကမင်းသည်။ အာဇာယ၊ အာဇာဖြင့်။
“ (ဥပေါသထံ ဝါ၊ ကို၎င်း။ ပဝါရဏံ ဝါ၊ ကို၎င်း။) ကာရေ-
ဿမိ၊ ပြုစေအံ့-

ဟူ၍ ပါဠိသေသထည့်ပြ အနက်ပေးထားသည်ကို တွေ့နိုင်ပေသည်။

ထို့ပြင်လည်း ဤကျမ်း ဒု-တွဲ၊ နှာ ၁၄၆-သုညတကထာ အဖွင့်၌-
ထေ လဗ္ဗမာနာ ဣတိ နိဒ္ဒိဋ္ဌိ-လှသော ပါဠိသေသများ တည့်သွင်း အနက်
ယောဇနာထားသည်ကို ဖတ်ရှုနိုင်ပေသည်။

ဤသို့သော လိုရာရာ၌ ပါဠိသေသခေါ် ပါဠိကြွင်း ပါဠိကျန် ထည့်၍
အနက်ယောဇနာထားသည်ကိုလည်း နေရာများစွာ တွေ့နိုင်ပေသည်။

၅။ ကျမ်းညွှန်ပြခြင်း။ ။အချို့သော နေရာတို့၌ သိဖွယ် မှတ်ဖွယ်များကို ထည့်သွင်းပြရန် လိုအပ်လာသည်။ ယင်းတို့ကို ထည့်သွင်းရေးသားပြဆိုနေပါကလည်း ဂန္ထဂရုခေါ် ကျမ်း ကြီးမားလေးလံခြင်း ဖြစ်မှာ စိုးရသည်။ ယင်းသို့သော အရာဌာနမျိုး၌ မည်သည့်ကျမ်း မည်သည့်နေရာကြည့်ပါဟု ကျမ်းညွှန်ပြဆိုတော်မူသည်။ ပုံစံအဖြစ် ပြဆိုရပါမူ ဤကျမ်း ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ ၁၇-၌ ရဟန်းကောင်း ရဟန်းမြတ်များကို ရဟန်းဆိုး ရဟန်းယုတ်တို့၌ အတူ ဥပုသ်ပဝါရဏာပြုရန် မလိမ္မာသော အမတ်ကို ခိုင်းသည်။ ရဟန်းကောင်းတို့က ပစ္စယသမ္ဘောဂ ဓမ္မသမ္ဘောဂ အဖြစ်မှ ကြောက်သောကြောင့် မပြုပဲ နေကြသောအခါ အမတ်မှိုက်က အာဏာဖိဆန်သည်ဟု ယူဆပြီး သတ်ဖြတ်သည်။ ဤအကြောင်းကို ဤ၌ အကျယ်မပြုသာသောကြောင့်—

[ဤသို့ အမတ်က သတ်ပုံကို ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ တတိယ သံဂါယနာခဏ်းကို ကြည့်ပါ။]

ဟူ၍ ဒေါင့်ကွင်းဖြင့် စာသားထဲညှပ်၍ ပြဆိုထားပေသည်။

ဤကျမ်း ဒု-တွဲ၊ နှာ ၃-၌- [ကာလကဉ္စိက အသူရာအကြောင်းကို သမ္မောဟဝိနောဒနိ အဋ္ဌကထာ ခန္ဓဝိဘင်း ရူပက္ခန္ဓ အဖွင့်၌ ပြီးခဲ့ပြီ]ဟု ဒေါင့်ကွင်းဖြင့် ညွှန်းပြထားပေသည်။

ဤသို့ စသည့် ကျမ်းညွှန်ပြချက်များကိုလည်း ဤကျမ်း လိုရာလိုရာ၌ ပြဆိုပေသည်။

၆။ သုတ်ညွှန်းပြခြင်း။ ။ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော်၌ သကပက္ခခေါ်သော ထေရဝါဒဂိုဏ်းသားတို့နှင့် ပရပက္ခခေါ် အခြား ဂိုဏ်းသားများ ငြင်းခုံကြရာ၌ မိမိတို့ အနိုင်ရရှိရေးအတွက် ဘုရားဟော ပါဠိတော်သုတ်များကို အကိုးအကားပြု၍ ရေးသားရွတ်ဆိုပြကြသည်။ ယင်း အကိုး ပါဠိများကား ပါဠိသာ ရွတ်ပြု၍ မည်သည့်ကျမ်း မည်သည့်သုတ်ဟု ဖော်ပြထားခြင်း မရှိချေ။ သမုဒ္ဒရာထဲမှာ အပ်တချောင်းရှာရသလို ခက်ခဲလှ သည်။ ယင်းသို့သော ခက်ခဲမှုကိုလည်း ဤကျမ်း၌ ဆရာတော်သည် ထည့်သွင်း ထုတ်ဖော်၍ သုတ်ညွှန်း ရေးပြထားပေသည်။ ဥပမာပြရလျှင် ဤကျမ်း ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ ၂၆-ကို ရှုပါ။

ယံ တံ သုတ္တံ၊ အကြင်သုတ်သည်။ (စတုတ္ထဂုံတ္တရ ဒုတိယပဏ်၊ အသုရဝဂ် ဓာဂဝိနယသုတ်။) အာဂတံ၊ လာပြီ။

ဟူ၍ စာသားထဲ၌ လက်သည်းကွင်းဖြင့် သုတ်ညွှန်းထားသည်ကို တွေ့ရပါ လိမ့်မည်။

ဤကျမ်း ဒုတိယ နှာ-၃ ခွဲလည်း - လောမဟံသ ဒေသနာ ဟူသည်မှာ မဇ္ဈိမနိကာယ် မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော်လာ မဟာသီဟနာဒသုတ် ဖြစ်ကြောင်း သုတ်ညွှန်း ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့နိုင်သည်။

ဤသို့ စသည့် သုတ်ညွှန်းများကို လိုအပ်သလို ဤကျမ်း၌ ညွှန်းပြထား ပေသည်။

၇။ ဝိဂ္ဂိုဟ်ပြုခြင်း။ ။ ဂေါဟာရပုဒ်ပုဒ်၏ အနက်အဓိပ္ပါယ် အရကောက်၊ ကို နိုင်ရန်အတွက် ဝိဂ္ဂိုဟ် ပြုခြင်းသည် အလွန် အရေးပါသည်။ အထူးသဖြင့် ဓမ္မာစရိယတန်း ဖြေဆိုသူ စာသင်သားတို့ အတွက် ပုဒ်တစ်ခုကို ဝိဂ္ဂိုဟ်ပြုနိုင်လျှင် စာမေးပွဲအောင်မှတ်ရရန် နီးစပ်နေပြီ ဖြစ်၏။ သို့ကလောက် စာပေတော်ကဏ္ဍ အရေးကြီးသည့် ဝိဂ္ဂိုဟ်အတွက် ဤကျမ်း၌ လိုအပ်သလို ဖော်ပြထားပေသည်။ သာဓကအဖြစ် ဖော်ပြရမည် ဆိုလျှင် ဤကျမ်း ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ ၂၉-၅-

နိဂ္ဂဏှာတိ ဇေတနာပိ နိဂ္ဂဟော-နှိပ်ကြောင်းဖြစ်သော အပြစ်၊ အပြစ်ရှိသည့်အတွက် နှိပ်နိုင်သောကြောင့် အပြစ်ကို နှိပ်ကြောင်းဟု ဆိုသည်။ (တနည်း) နိဂ္ဂယသိ ဇေတနာပိ နိဂ္ဂဟော-နှိပ်အပ်ကြောင်း အပြစ်၊ အပြစ်ရှိသည့်အတွက် အနှိပ်ခံရသောကြောင့် အပြစ်ကိုနှိပ်အပ် ကြောင်းဟု ဆိုသည်။

ဟု နိဂ္ဂဟပုဒ်ကို ဝိဂ္ဂိုဟ်ဆို၍ အဓိပ္ပါယ်ရှင်းဖော်ပြထားသည်ကိုတွေ့နိုင်ပေသည်။

ဤနည်းအတိုင်း ဤကျမ်း ဒုတိယ နှာ ၉-၅- [ကမနိယန္တိတိ ကာမာဟု ကမ္မသင်္ခါပူ] ဟူ၍ ခေါင်ကွင်းသွင်း၍ ကာမပုဒ်ကို ဝိဂ္ဂိုဟ်ပြု ပြထားသည်ကို ဖတ်ရှုနိုင်ပေသည်။

ဤသို့ စသည့် ဝိဂ္ဂိုဟ်ပြု ဖွင့်ပြချက်များကိုလည်း လိုအပ်ရာရာ၌ များစွာ ဖတ်ရှုတွေ့မြင်ရမည် ဖြစ်ပါသည်။

၈။ ပုဒ်ခတ်ပစ္စည်း ခွဲခြားခြင်း။ ။ ဂေါဟာရတစ်ခု၏ပုဒ်ခတ်ပစ္စည်းပေါင်း စပ်ဘည်နေပုံကို သိရခြင်းသည် အနက် အဓိပ္ပါယ် အရကောက် အာဘော်တို့ကို သိရှိနိုင်ရန် အကြောင်း ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဤကျမ်း၌ လိုအပ်ရာပုဒ်များကို ပုဒ်ခတ်ပစ္စည်း ခွဲခြမ်းဝေဖန် ပြဆိုထားပေသည်။ သာဓကထုတ်ပြပါအံ့-

ဤကျမ်း ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ ၁၃၇-၅-

ဩဓိသော။ ။ အဝ-ရှေးရှိသော ဓာ-ဓာတ်၊ ဣ-ပစ္စည်းဖြင့် ပြီးသော ဩဓိ-သုဒ္ဓါသည် အဖို့အစု အပိုင်းအခြားအနက်ကို ဟော၏။

သော-ကား နာ-ဝိဘတ်၏ ကာရိယတည်း။ သို့မဟုတ် သော-ပစ္စည်း
တည်း။ ထိုအဖို့အစု ဟူသည်လည်း အလုံးစုံ အကုန်မဟုတ်ပဲ တစိတ်
တဒေသတည်း။ ထို့ကြောင့် ဩဓိသောကို “ကေဒေသေန” ဟု
ဖွင့်သည်။

စသည်ဖြင့် ရေးသားဖော်ပြထားပေသည်။

ဤကျမ်း ဒု-တွဲ နှာ ၃၈-၌ ဥပပတ္တေသိယံ-ပုဒ်ကို ဥပပတ္တိ သေယံ-ဟု
ပုဒ်ခွဲရမည်။ သေယံ-ပုဒ်သည် ဣသု-ဓာတ်။ ကျ-ပစ္စည်း-ဣ-အာဂုံ ဖြစ်ကြောင်း
ပုဒ်ဓာတ်ပစ္စည်း ခွဲခြား ပြဆိုထားသည်ကို ဖတ်ရှုနိုင်ပေသည်။

ဤသို့ စသည့် ပုဒ် ဓာတ် ပစ္စည်း ဝေဖန်ချက် ခွဲပြချက်များကိုလည်း ဤ
ကျမ်း၌ ဖတ်ရှုမှတ်သားဖွယ်ရာ တွေ့ရှိရပါလိမ့်မည်။

၉။ မူလဒီကာ အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ကို ပြခြင်း။ ။ အဋ္ဌကထာ ၌ လိုအပ်သည့်
အဓိပ္ပာယ်ကို သိရန် ခက်ခဲ၍
နေရာ၌ မူလဒီကာဖွင့်ပြချက်ကို ကိုးကား၍ ဤ ဘာသာဒီကာ၌ ဖော်ပြ
ထားသည်မှာ သုတေသီတို့အတွက် ထက်မြက်သည့် အကူအညီကို ရရှိစေနိုင်
ပေသည်။ ယင်းသို့ မူလဒီကာ၏အဖွင့်ကိုဖော်ပြ၍ ဤကျမ်း ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ
၁၄၇-၌ အောက်ပါအတိုင်း ရေးပြထားပေသည်။

ယဒေတံကို “အနာဂတံ ဝါ ပစ္စုပ္ပန်ံ ဝါ” နှင့်တွဲ။ ထိုအတွဲကို
ဒီကာ၌ “အနာဂတံ အနာဂတံ ဟုတုာ ။ ပေ။ ဟောတိတိ” ဟု၎င်း၊
တထာ ပစ္စုပ္ပန်ံ ပစ္စုပ္ပန်ံ ဟောန္တံ ။ ပေ။ ပစ္စုပ္ပန်ံ ဟောတိတိ” ဟု၎င်း
အနာဂတံ ဝါ အတွက် တမျိုး၊ ပစ္စုပ္ပန်ံ ဝါ အတွက် တမျိုး ဤသို့
၂-မျိုးခွဲ၍ ဖွင့်၏။ ထိုအဖွင့်များကို ပါဠိတော်လာ ရှေ့ “ဟုတုာ
ဟောတိ” ၏ အဖွင့်များဟု မှတ်ပါ။

ထို့ပြင်လည်း ဤကျမ်း ဒု-တွဲ နှာ- ၁၉-၌-ပါဠိတော်လာ “အတ္ထိ
အရူပိနံ ဓမ္မာနံ ။ ပ ။ အရူပ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ” ဟူသော စကားတရပ်၏ အဆုံး
ဖြစ်သော အရူပဇီဝိတိန္ဒြိယ-ဟူသော ပုဒ်ကိုသာ ယူ၍ အဋ္ဌကထာ၌ ကထာ-
အမည်မှည့်ထားကြောင်း မူလဒီကာကို ကိုးကား၍ ရှင်းပြထားသည်ကို ဖတ်ရှု
ရပေသည်။

ဤသို့ စသည့် မူလဒီကာလာ အဓိပ္ပာယ်များကိုလည်း နေရာများစွာ
ဤကျမ်း၌ ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

၁၀။ အနုဋီကာအဖွင့်ကို ပြခြင်း။ ။ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာတို့ရှိ ပါဠိ
ဝေါဟာရအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို အသိ
ခက်ရာ၌ မူလဋီကာလာ စကားဖြင့် ရှင်းပြသည်။ ယင်းသို့မှ မရှင်းသေးလျှင်
အနုဋီကာလာ စကားဖြင့်လည်း ရှင်းပြပြန်သည်။ ဥပမာထုတ်ပြပါအံ့။

ကထာဝတ္ထု ပါဠိတော်၌၎င်း၊ အဋ္ဌကထာ၌၎င်း၊ မူလဋီကာ၌၎င်း
ပုစ္ဆာစောဒနာ စသည်ကို ပြုရာ ဝိသဇ္ဇနာကို ပြုရာတို့၌ ပရဝါဒီ ပရဝါဒီဟု
အကြိမ်ကြိမ် သုံးစွဲထားသည်ကို တွေ့ရ၏။ ယင်းပရဝါဒီဟူသည် အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်
များ ဖြစ်ပါလေမည်နည်း။ သာသနိကပရဝါဒီလော၊ အညတိတ္ထိယ ပရဝါဒီ
လောဟု ခွဲခြားသိရန် ခက်ခဲ၏။ ဤသည်ကို ဤကျမ်း ပဌမတွဲ စာမျက်နှာ
၅၅-၆-

မှတ်ချက်။ ။ဤသို့ သာသနာတော်နှင့် ဆန့်ကျင်မည်ကို စိုးရိမ်သော
ပရဝါဒီဟူသည် သာသနာတော်တွင်းက ပရဝါဒီတည်း။
အညတိတ္ထိယ ပရဝါဒီ မဟုတ်။ အယဉ္ဇ အတ္ထော (ဤ အနက်
အဓိပ္ပာယ်ကို) သာသနိကဿ ပရဝါဒီနော ဝသေန ဝုတ္တောတိ
ဝေဒိတဗ္ဗံ။-အနု။

ကူ၍ သာသနိက ပရဝါဒီဖြစ်ကြောင်း အနုဋီကာကို ကိုးကား၍ ပြဆိုထား
ပေသည်။

သည်သို့ စသည်ဖြင့် အနုဋီကာလာ အနက်အဓိပ္ပာယ် စကားများကိုလည်း
ဤကျမ်းတွင် လိုအပ်သလို ယူငင်ဖွင့်ပြထားပေသည်။

ထို့ပြင်လည်း ဤကျမ်း ဒု တွဲ၊ နှာ ၂၀၅-ပါဠိစာပေတွင် အတ္ထော
အကြံ နည်းပါးသော “ဩလုဗ္ဘ”ဟူသော ပုဒ်၏ အနက်ကို အနုဋီကာဖွင့်ပြ
ချက်နှင့်တကွ ဖော်ပြ ရေးသားထားပေသည်။

ဤသို့လျှင် ဤ ကထာဝတ္ထု ဘာသာဋီကာကျမ်း၌ သိမှတ်စဖွယ် အသွယ်
သွယ်ဖြင့် ရေးခြယ်စီစဉ်ထားပေရာ ဖတ်ရှု မှတ်သားလောက်ပါပေသည်။

ကထာဝတ္ထုနှင့် စပ်ဆိုင်သည့် အဋ္ဌကထာနိဿယ အဆုံးအဖြတ်များကို
အထည်ကိုယ်ဗေဒနပြု၍ ပါဠိတော်နိဿယ မူလဋီကာနိဿယများထည့်စွက်ကာ
အနုဋီကာ အဓိပ္ပာယ် အဆုံးအဖြတ်များလည်း ပါဝင်စေလျက် ကထာဝတ္ထု
ဘာသာဋီကာကျမ်းကို စီစဉ်ပြုစုထားပေရာ ‘ကထာဝတ္ထု အနက်ခုံ’ဟူသော
မြန်မာဆိုရိုးစကားအဖြောင့်ကိုလည်း ပြောပျောက်စေနိုင်ပါသည်။ ‘ကထာဝတ္ထု
အနုခက်’ဟူသော စကားလိမ် မြန်မာဆိုရိုးစကားကိုလည်း လွယ်ကူသည့်
ဘဝသို့ ရောက်စေနိုင်ပါသည်။

ဤမျှ ရေးသား ဖော်ပြခဲ့သော စကားအစဉ်ဖြင့် ကထာဝတ္ထုကျမ်းကြီးကို သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး ဖြစ်ပေါ်စဉ် အကျဉ်းချုပ် မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူခဲ့၍—

သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို ဆောင်ရွက်သည့် တတိယ သံဂါယနာတင်တိုင် ကထာဝတ္ထုပါဠိတော် အပြည့်အစုံ အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တ- ကိဿက ဟောတော်မူပြီး—

ယခု ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်၌ သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို အားသန်ခွန်စိုက် ဆောင်ရွက်ခိုက်၌ မြန်မာဘာသာ အဓိပ္ပာယ် အဖွင့် အဆုံးအဖြတ်စုံလင်စွာဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ကထာဝတ္ထုဘာသာ ဋီကာကျမ်း ပေါ်ထွက်လာကြောင်းကို စာရှုသူ သုကေသီတို့ သိနိုင်လောက် ပြီဟု တင်မြင်ပါသည်။

ယင်းသို့ သိရှိရလျှင် နိဒါန်းအစဉ်အလာအတိုင်း ဤကျမ်းကြီးကို ကြိုးစား လေ့လာကြရန် တိုက်တွန်း၍ နိဂုံးအုပ်စုပေလိမ့်မည်။ ထို့သော် ဤနိဒါန်း၌ ကား ဤသို့ မအုပ်လိပ်။ နိဂုံးအဖြစ် နတ်ကျောင်းစံပျော် ဤကျမ်းပြုဆရာ တော်ကိုသာလျှင်—

“သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို လိုလား မျှော်ကိုး၍ ကြိုးစားဆောင်ရွက်တော်မူခဲ့သော ကထာဝတ္ထုဘာသာ ဋီကာကျမ်းပြု အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အရှင်ဇနကာဘိဝံသ ဆရာတော် ဘုရား—

သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး မော်ကွန်း ကျောက်စာတိုင်ကြီး ကဆူဖြစ်သော ကထာဝတ္ထုပါဠိတော်အဋ္ဌကထာ ကျမ်း၏ အဖွင့်ဖြစ်သော အရှင်ဘုရား၏ ဤ ကထာဝတ္ထုဘာသာ ဋီကာကျမ်းကြီး ပဌမတွဲနှင့် ဒုတိယတွဲ အပြည့်အစုံသည် အရှင်ဘုရား လိုလားတော်မူသော သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို ဆောင်ရွက် နုတ်ချိန်၌ မိုက်မှောင်ပယ်တုန်း ဥဒည်စွန်းမှ နေဝန်းကြီးပမာ ထွက်ပေါ်လာပါပြီဘုရား” ဟူ၍ လျှောက်ထားလိုပါသည်။

ပရိယတ္တိသာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယ ဝဋ်သကာ။
သာဘနဇေသိရီပပရ ဓမ္မာစရိယ သိရောမဏိ။

ဦးထွန်းလှိုင်-ဝိနယပါရဂူ
စေတီယဂံဏ ပရိယတ္တိ ဓမ္မာစရိယ ဂဏဝါစက။

သာသနာ-၂၅၂၅-ခု
၁၃၄၃-ခု ကဆုန်လဆန်း ၁၁-ရက်
(၁၄-၅-၈၃)

ကထာဝတ္ထု ဘာသာဋီကာ
ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေသူများ၏

ကျမ်းဦးအမှာ

သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊
ဥဇ္ဈပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊
ဉာယပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊
သဒမိစိပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊
ယဒိဒံ စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ အဋ္ဌပုရိသပုဂ္ဂလာ၊
ဧဝ ဘဂဝတော သာဝကသံဃော၊
အာဟုနေယျော။ ပေါဟုနေယျော၊
ဒက္ခိဏေယျော။ ။အဉ္ဇလိကံရဏိယော၊
အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ။
ဧဝံ နဝဟိ ဂုဏေဟိ၊ လောကမ္ပိ ဝိဿုတံ ဂဏံ။
သာသနံ စိရဓာတာရံ၊ ဝန္ဒာမိ တီဟိ သာဒရံ။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပေါ်ထွန်းတော်မူခြင်း

လောက၌ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘဝ ပွင့်ထွန်းပေါ်ပေါက်လာဖို့ရာ တိုင်းတာခြင်းငှါ လွန်စွာ ခဲယဉ်းလောက်အောင် ကြွေးမြင်လှပါသည်။ ထိုဗုဒ္ဓ ပွင့်ပေါ်မူပင် လောက၌ အေးငြိမ်းသော တရားလမ်းစဉ်ကို အမှန် သိရပါသည်။ “ထို အေးငြိမ်းသော တရားလမ်းစဉ်ကို သိရ၊ ကျင့်ရ၊ ကိုယ်တွေ့သော ကြံ့ရလျက် ထိုလမ်းစဉ် မပျောက်ပျက်ရအောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်တော်မူကြသော သံဃာတော် အရှင်မြတ်တို့ကို ဖူ မြင်ရ ပူဇော်ဆီးကပ်ရ၏။ ထို သံဃာတော် များ အမှီပြုကာ တရားသိရ ကျင့်ရ၍ တရားတွေ့ရကာ လွန်စွာ ကျေးဇူးများ ခဲ့ကြရပါပေသည်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် သက်တော် ၂၉-တွင် ဟရားစတင်ရှာဖွေ၍ သက်တော် ၃၅-နှစ်တွင်(ဗုဒ္ဓ)ဘုရားအဖြစ် ရောက်ရှိ(ရရှိ)တော်မူပါသည်။ ဤအချက်ကို ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားများ မည်သူမျှ ငြင်းဆိုခြင်း မရှိ၊ အားလုံး သဘောတူ လက်ခံသော အချက်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

- ၁။ ဗုဒ္ဓဖြစ်တော်မူသည်နှင့် တပြိုင်နက် ကိုအချိန်တွင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် တရားအားလုံးတို့ကို အကြွင်းမဲ့ သိတော်မူပါသည်။
- ၂။ မိမိ သိရှိတော်မူသော တရားတော်များမှ သတ္တဝါ အများ အေးငြိမ်းမှု ရအောင် သတ္တဝါ တဦးစီနှင့် ထိုက်တန်အောင် အသိပေး တရားဟောတော်မူပါသည်။
- ၃။ သတ္တဝါတဦးစီ သိအောင် ဟောရာ၌လည်း သတ္တဝါများ အကျိုး ရမှုကိုသိ၍ သိသင့် သိထိုက် သိနိုင်သည့် သတ္တဝါကိုသာ ရွေးချယ် ဟောကြားတော်မူပါသည်။
- ၄။ ထိုသို့ ဟောကြားနိုင်လောက်အောင်လည်း သတ္တဝါ တဦးစီ၏ အတွင်း အလိုဆန္ဒ (အဇ္ဈာသယ)ကို အကြွင်းမဲ့ သိတော်မူ ပါသည်။
- ၅။ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် မဟာသက္ကရာဇ် ၁၀၃-ခု၊ ကဆုန်လပြည့် ဘုရား ဖြစ်တော်မူသည်မှစ၍ ၁၄၈-ခု၊ ကဆုန်လပြည့် ပရိနိဗ္ဗာန်စံသည့် အချိန်အထိ တနေ့လျှင် ၂၄-နာရီ မှီသည့်အနက် တနေ့လျှင် တနာရီ မိနစ် ၂၀-မျှသာ နားတော်မူ၍ ၂၂-နာရီ မိနစ် ၄၀-ကို ကိုယ်ကေခံအကျိုးအတွက် သုံးမှု လုံးဝ မပါ။ သူတပါး အကျိုး အတွက်သာ အသုံးပြုခဲ့ပါသည်။ ဤသို့အားဖြင့် ၄၅(နှစ်)ဝါ ပတ်လုံး အများဝေနေယျအတွက် ဆောင်ရွက် အားထုတ်တော် မူခဲ့ပါသည်။
- ၆။ ၄၅-ဝါ လုံးလုံး ဗုဒ္ဓဖြစ်တော်မူသည့်နေ့မှ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူ သည့် နေ့အထိ ဟောကြားတော်မူခဲ့သော တရားတော်မှန်သမျှ သည်လည်း အမှားမရှိ အားလုံး အမှန်ချည်းသာ ဖြစ်တော်မူ ပါသည်။
- ၇။ ထိုဟောသမျှ တရားတော်တို့ကို မည်သည့် ရသေ့၊ ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏား၊ သဌေး၊ မင်း၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာမှစ၍ တစ်ဘဦးသော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ ကမ္မ တလွဲတချော် မှားယွင်းအောင် ချေဖျက် ပြောဆိုနိုင်သူ မရှိခဲ့ပါ။
- ၈။ ဗုဒ္ဓပွင့်တော်မူသည့်နေ့မှ ယနေ့တိုင်အောင် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဟော ကြားသော တရားတော်ကို နာယူကျင့်သုံးသူ တဦးတယောက် သည် အေးငြိမ်းချမ်းသာမှု မရရှိသည်ဟု မတွေ့မကြုံရပါ။ အဘိုင်း အတာအားဖြင့် လက်တွေ့ ချမ်းသာကြသည်ချည်းသာ ဖြစ်ပါ သည်။

အတုမဲ့ တရားတော်

ဤမျှဆိုလျှင် ဗုဒ္ဓတရားတော်မှာ မှန်ကန် ကောင်းမြတ်သော တရား ဖြစ်ခြင်း၊ ကိုယ်တိုင်ကျင့်လျှင် ကိုယ်တွေ့ပင် မြင်ရသော တရားဖြစ်ခြင်း၊ တရား တွေ့ရလျှင် အေးမြငြိမ်းချမ်းသော သုခရရှိနိုင်ခြင်းစသည်တို့ကြောင့် သာသနာ ပြင်ပ ဘယ်ဓမ္မကမ္မ ပြိုင်မရ ယှဉ်မရသော အတုမဲ့ တရားတော် ဖြစ်ပါပေသည်။ ထို အတုမဲ့ တရားတော်တို့ကို ရရာရကြောင်း သိစရာ ကျင့်စရာတွေ အပြည့်အစုံ ရှိနေသော ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာကို ဤ မြန်မာနိုင်ငံတော်တွင် ယနေ့တိုင် အထင်အရှား တွေ့ရှိနိုင်ပါသည်။

အတုမဲ့ သံဃာတော်

ကရားတော်မြတ်ကို အဆင့်အတန်းအမျိုးမျိုးဖြင့် မိမိတို့ သဒ္ဓါတရားအားရှိ သလောက် ကျင့်ကြံအားထုတ်တော်မူကြသဖြင့် မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုတော်မူကြသော သံဃာတော် အရှင်မြတ်များ အဆက်မပြတ် ထင်ရှား ပေါ်ပေါက်တော်မူလာကြသည်မှာလည်း ရှေးရှေးမှ ယနေ့ တိုင် အောင် ပညာရှိ သူတော်ကောင်းများ မငြင်းနိုင် သာသနာ့သမိုင်းက အထင် အရှား ပြနေလျက် ရှိနေခဲ့ပါသည်။

အဆက်မပြတ်သော သံဃာတော်

ဘုရားရှင် လက်ထက်တော်၌ပင် ဘုရားရှင်သာသနာကို တိုးတက်ပြန့်ပွား လာအောင် သာသနာပြု ဆောင်ရွက်ရာ၌ သံဃာတော်၏ အခန်းကဏ္ဍမှာ အရေးပါလှပါ၏။ ဘုရားရှင် မရှိသည့်နောက် ဘုရားနှင့်တရားကို သိရခြင်းမှာ သံဃာနှင့် စပ်နေ၏ ဟူသော အဋ္ဌကထာများအဆိုအရ မိမိတို့ ဘုရားကို သိရခြင်း၊ တရားတွေ သိရ၊ ကျင့်နေရခြင်းမှာ အဆက်ဆက် မပျက်အောင် သင်ယူပို့ချ ဆောင်ရွက်တော်မူလာကြသော သံဃာတော်များ၏ကျေးဇူးပင်။ ထိုသို့ ကျေးဇူးပြုတော်မူခဲ့ကြသော အရိယာ သူတော်ကောင်း အရှင်မြတ်တို့နှင့် အရိယာနွယ်ဝင် သူတော်စင်ဖြစ်ကြသော သမ္မုတိ သံဃာတော် အရှင်မြတ် တို့ကို ယနေ့တိုင်အောင် စာရေးသူတို့ ကြည်ညိုဖွယ် ကြုံတွေ့နေရဆဲပင် ဖြစ်ပါသည်။

သံဂါယနာတင် ပုဂ္ဂိုလ်များ

ဘုရားရှင် ၄၅-နှစ်တိုင် ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသား သတ္တဝါများအတွက် ဟောကြားသွားတော်မူသော အဆုံးအမ တရားတော်တို့သည် အကယ်၍သာ အရှင်မဟာကဿ၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါ၊ အရှင်ဥပါလိ၊ အရှင်အာနန္ဒာတို့ ဦးဆောင်သော ပဌမသံဂါယနာဟင်္ဂ ရဟန္တာ မထေရ်မြတ်တို့ကို၎င်း၊ အရှင် ယသ၊ အရှင်ရေဝတ၊ အရှင်သဗ္ဗကဿမိ အစရှိသော ဒုတိယသံဂါယနာတင်

မထေရ်မြတ် တို့ကို၎င်း၊ အရှင် မဟာမောဂ္ဂလိပုတ္တတို့ထံ မထေရ်မြတ် နှင့် အာသောက ဘုရင်တို့ကဲ့သို့ တတိယသံဂါယနာတင် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့ကို၎င်း နှုတ် လိုက်လျှင် မှီနေကြပါဦးမည်လော။ ယနေ့ ကျွန်တော်သို့၏ ထေရဝါဒ ပုဒ္ဓိ- သာသနာမှာ သန့်ရှင်းသော ပိဋကတ်စာပေများ ကျန်ရစ်နိုင်ဖွယ်ပင် မရှိတော့ ပါ။

ကထာဝတ္ထုနှင့် သာသနာ့ အညစ်အကြေး

ပဌမဒုတိယ တတိယ သံဂါယနာ ၃-စာန်သည် သာသနာ့ကော်တွင် မာန် မရှင်း အနှောင့် အယှက်များ တိုက်ရိုက် ဖျက်ဆီးခြင်း ခံရသည်များကို သန့်ရှင်းအောင် နည်း အမျိုးမျိုးဖြင့် ဖြေရှင်းအားထုတ် ဘေးတော် မှုခဲကြ၍ ပေါ်ပေါက်လာရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ တတိယ သံဂါယနာမှာ အထူးသဖြင့် ပုဒ္ဓိ၏ အယူဝါဒမှန်များ အားနည်းအောင် ဖောက်ပြန် ဖျက်ဆီးကြသူများ အားရှိလာသဖြင့် ၎င်းအယူဝါဒတို့ကို အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တ မထေရ်မြတ်သည် အမှန်ဖြစ်အောင် ထိုအချိန်က ဖြစ်ပေါ်နေသော အယူဝါဒတို့ကို ဖြေရှင်း ပေးတော်မူခဲ့ခြင်းကို အမှီပြု၍ ကထာဝတ္ထု ကျမ်းတကျမ်း ထင်ရှားစွာ ပိဋကတ်တော်တွင် ပါဝင်ထင်ရှားလာခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

စတုတ္ထ သံဂါယနာ

တတိယ သံဂါယနာတင်ပြီးနောက် သံဃာတော် အရှင်မြတ်တို့ ပိဋကတ် တော်ကို နှုတ်ငုံဆောင်ထားလျက်ပင် ရှိခဲ့ရာမှ သီဟိုဠ်တွင် သံဃာတော်အရှင် မြတ်တို့ အာဟာရ ပြည့်စုံအောင်မရသော ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးလည်း ဘေးကြီး နှင့် ကြုံကြိုက်သာခဲ့ရာ မထေရ်ကြီးအများပင် အာဟာရပြည့်စုံအောင် မရ၍ ခန္ဓာကိုယ် မခံနိုင်လောက်အောင် ဖြစ်နေသဖြင့် သဲအစိုများကို ပုံ၍ သဲများကို အမှီပြုပြီးလျှင် ပိဋကတ်တော်တို့ကို အလွတ်ပင် နှုတ်မှ ပြန်ဆိုရွတ်ဖတ်၍ ထို ကပ်ဆိုးကြီး လွန်မြောက်အောင် ကြီးစားသာခဲ့ကြရပါသည်။

ထိုကဲ့သို့ ဘေးအန္တရာယ် ပေါ်ပေါက်ခြင်းကိုပင် သံဝေဂ ရကြသဖြင့် နောင်လာ သာသနာ့ဝန်ထမ်း သံဃာတော် အရှင်မြတ်များ ဤ ဘေးကြီးမျိုး နှင့် တွေ့က ပိဋကတ်တော်များကို ဆောင်ထားခြင်းငှါ လွယ်ကြမည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ယခုကပင် ဝေထက်အက္ခရာတင်ကြမှ သင့်တော်မည်ဟု ပိဋကတ် တော်များကို ပေပေါ်တွင် ရေးသား၍ မထေရ်ကြီးများ စုပေါင်းပြီး စတုတ္ထ သံဂါယနာတင်တော်မူခဲ့ကြပါသည်။

သံဃာတော်များ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး

ပဌမသံဂါယနာမှ အရှင်မဟာကဿပ အဦးထား၍ စတုတ္ထသံဂါယနာ အထိ သာသနာ့တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်သွားကြသော သံဃာတော်မထေရ်

မြတ်တို့ဂုဏ်ကျေးဇူး ၎င်းတို့၏ ဆောင်ရွက်ချက်တို့သာ နှုတ်လိုက်လျှင် ယနေ့ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် သူတော်စင်တို့၏ သမိုင်းသည် ဘာမျှ အနှစ်သာရ ရနိုင်ဖွယ်ရှိ တော့ပါ။ ဘုရားရှင် မည်မျှ အပင်ပန်းခံ၍ ၄၅-ဝါပတ်လုံး ဟောကြားတော် မူခဲ့စေကာမူ သံဃာတော်အရှင်မြတ်တို့သာ မထိန်းသိမ်း မစောင့်ရှောက်လျှင် ယနေ့ ပိဋကတ်တော်များ အစဉ်အဆက် ကျင့်သုံးကြမှုများမှာ တွေ့ရတော့ မည် မဟုတ်ပါ။

ကထာဝတ္ထုဘာသာဋီကာနှင့် သာသနာ့တာဝန်

အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော် အရှင်ဇနကာဘိဝံသသည် သာသနာ တော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရန်ကိုသာ အဓိက ရည်ရွယ်တော်မူသဖြင့် ပိဋကတ် သင်ရိုးပါဠိတော် အဋ္ဌကထာများ ကုန်စင်အောင် ဘာသာဋီကာ နာမည်ဖြင့် အဖွင့်များ ရေးသားခဲ့ရာယနေ့ ကထာဝတ္ထုဘာသာဋီကာကိုလည်း သာသနာတော် သန့်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရန်ကိုသာ ရွယ်တော်မူရင်း ဖြစ်သ ဖြင့် အဋ္ဌကထာဘာသာဋီကာ၊ မူလဋီကာနိဿယ၊ ပါဠိတော်နိဿယ၊ ပါဠိ တော် မြန်မာပြန် နမူနာများကထိ ရေးသားပြီးလျှင် အသက်ရှည်မှုကို ပဓာန မထား၊ သာသနာတော်အလုပ်များ ပြီးရန်ကိုသာ ဦးတား၍ ဆောင်ရွက်တော် မူသွားခဲ့ပါသည်။ ထိုကထာဝတ္ထုဘာသာဋီကာ အောက်ပါ မှတ်ချက်များ နှင့်ပင် ဆရာကော်၏ သာသနာတော်၌ ဖြစ်စေချင်သော စိတ် စေတနာများ ထင်ရှားတော်မူခဲ့ပါသည်။ ဆရာတော်၏ သာသနာတော်အတွက် ခံယူချက် မှာ ဗုဒ္ဓ၏ အဆုံးအမကို ရိုသေလေးစားစွာ ကျင့်သုံးမှုမရှိကြပဲ သာသနာတော် အတွက် ဆောင်ရွက်နေပါသည် ဆိုသူများကို သာသနာအကျိုးအတွက် ဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ဘယ်ခါမှ ယုံကြည်မှုမရှိခဲ့ပါ။

ကထာဝတ္ထု ဘာသာဋီကာ စာမျက်နှာ (၈) ဒုဗ္ဗလပက္ခံ။ အသိ ဉာဏ်အားမရှိသော အသင်းအပင်းကို။ လသိတွာ၊ ရ၍။ ဆိုသော စကား၌ ဒုဗ္ဗလပက္ခံ။ ဒုတိယသံဂါယနာတင်ရာအခါ၌ ဒါယကာ ဖြစ်သော ကာဠာသောကမဟာရာဇာကဲ့သို့ အားမရှိပဲ တဝန်းတလျား ကိုသာ အစိုးရသော ရာဇာဖြစ်သောကြောင့် “ဒုဗ္ဗလ-အားမရှိ”ဟု ဝဇ္ဇိ ဝါဒရှိ၏။ သို့သော် ထို ဝါဒကို ဋီကာဆရာ မနှစ်သက်သော ကြောင့် “ဓမ္မဝါဒီ အဓမ္မဝါဒီ” အထူးကို သိနိုင်သောဉာဏ်ပညာ ရှိလျှင် ထိုအဓမ္မဝါဒီတို့ကို အားမပေးရာ။ ယခုသော် ထိုကဲ့သို့ဉာဏ်ပညာ အားမရှိ။ သို့သို့ ဉာဏ်ပညာအားမရှိခြင်းကို “ဒုဗ္ဗလ” ဆိုသည်ဟု ဋီကာ ဖွင့်သည်။ (ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံ အဓမ္မဝါဒီတို့ကို အားပေးနေ ကြသော ဒုဗ္ဗလလူတွေ အများအပြားပင် ရှိနေကြသေး၏။)

စာမျက်နှာ-၉။ ။ဘိန္နကာ။ ။မူလသင်္ဂီတိမှ သို့မဟုတ် မူလ နိကာယမှ ကွဲပြားကြသည်ကို “ဘိန္န” ဟု ဆိုရသည်။ ထိုသို့ ကွဲပြား ခြင်း၏ အကြောင်းရင်းမှာ-ဝိနည်းတော်ကို အလေး မပြုခြင်းတည်း။ ဝိနည်းတော်ကို အလေးမပြုသည့်အတွက် ခပ်ပေါ့ပေါ့နေရခြင်းကိုပင် သဘာဝကျသည်ဟု ထင်ကာ အဆင့်ဆင့် သဒ္ဓါတရား ပျက်ပြား၍ သုတ္တန်တရားတော်များကိုပင် အပြောင်းအလဲ ပြုရဲလာကြလေသည်။

စာမျက်နှာ-၁၀။ ။ထေရဝါဒေါ၊ ဧရှင်မဟာကဿပ အစ ရှိသော ထေရ်တို့၏ ဝါဒကို “ထေရနံ+ဝါဒေါ” အရ ထေရဝါဒ ဟု ခေါ်၏။ ထိုထေရဝါဒသည် ဝိနည်းတော်ကို မူထားရကား ထို ဝိနည်းတော်၌ လာသည်အတိုင်း အဆက်ဆက် ကျင့်လာကြသော ကြောင့် အဘိန္နက (မကွဲမပြားပဲ) တသားထဲ ရှိရပေသည်။

ယခုအခါ၌ မိမိတို့ လုပ်ချင်ရာကို လုပ်နေကြသော်လည်း ဝိနည်းတော် အလိုအားဖြင့် မအပ်ဟု အယူရှိရကား ဝိနည်းကိုမူ လေးစားကြသည်သာ။

စာမျက်နှာ-၂၀။ ။သာသနမလံ ဝိသောဇေတွာ။ ။သံဂါ- ယနာ တင်တိုင်း တင်တိုင်း သာသနာတော်၌ အညစ်အကြေး ဖြစ်နေ သောကြောင့် ထိုအညစ်အကြေးကို သုတ်သင်ဖို့ရာ သံဂါယနာတင် ရရိုးထုံးစံ ဖြစ်သည်။ သို့သော် စတုတ္ထ ပေထက်အက္ခရာ တင်ရာ၌ကား သာသနမလံကို သုတ်သင်ဖွယ် မလိုသောကြောင့် သာသနမလ သုတ်သင်ပုံကို ပြတော်မူပဲ နောက်နောင်အခါ နှုတ်တက် မဆောင် နိုင်မည့် အရေးကို တွေး၍ ပေထက်၌ အက္ခရာ ရေးသော အားဖြင့် သံဂါယနာတင်ခဲ့ကြရသည်။

ပဉ္စမသံဂါယနာ။ ။မြန်မာနိုင်ငံဝယ် ပေထက်အက္ခရာကို အားကျသော အားဖြင့် သာ၍ ခိုင်မြဲလိမ့်မည်ဟု ယူဆကာ ကျောက်ထက်အက္ခရာတင်ကြ သော်လည်း ယနေ့တိုင် အသုံးပြုသူ မများသေးချေ။ ထိုအချိန်၌ ဒေါင်းဒင်္ဂါး ငွေများကို ဆွမ်းဆန်တော် အဖြစ်ဖြင့် လှူဒါန်း၍ နေကြသော်လည်း ထို သာသနမလံကို မသုတ်သင်နိုင်ခဲ့ကြ။ သုတ်သင်လိုသော ဆရာတော်အချို့က လည်း အားပေးသူ မရှိ၍ အားမရှိခဲ့ကြသောကြောင့်-

“မိုးချုပ်လို့ ပြန်ချိန်တော် မြတ်လေးစွယ်တော်ပေါ်သည့်ချောင်း မှာ ဒေါင်းတွေက အော်။

ဒေါင်းပေါ်လျှင် ကြို့သူလွှတ်ပါ၊ ပျိုတို့မောင် ဝါဝါဝတ်ကို ဒေါင်းခုပ်ခြည့်လေး” ဟု စောင်းချိက်၍သာ ရေးဝံ့တော့သည်။

ဆဋ္ဌသံဂါယနာ။ ဆဋ္ဌသံဂါယနာဟု သမုတ်အပ်သော သံဂါယနာ အချိန်၌ကား ဒေါင်းဒင်္ဂါး၏ အဆက်ဖြစ်သော ငွေစက္ကူတွေကို အများစုက ရဲတင်းစွာ ကိုင်တွယ် ခံယူနေကြလေပြီ။ ထို သာသနမလကို မည်သူ့ဘမျှ သုတ်သင်ဖို့ရာ မစဉ်းစား၊ လွယ်ကူသော စာအုပ်ရိုက်မှုကိုသာ ဝိုင်းဝန်း၍ ကြိုးပား တော်မူခဲ့ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ယခုအချိန်၌ အတုအယောင် မဟုန်းတေ့နှင့် တကွ သာသနမလသည် ကြီးကျယ်၍ နေလေပြီ။ မည်သို့ သုတ်သင်ကြ မည်နည်း။

ဆရာတော်သည် သာသနာတော် သန့်ရှင်းတည်တံ့ ပြန့်ပွားရေးကို အစဉ် လိုလားတော်မူသည့်အတိုင်း ဆဋ္ဌသံဂါယနာဘင်စဉ်ကလည်း ငွေကုန်ကြေးကျ သိပ်မများပဲ အကျိုးသက်ရောက်ရန် သာသနာတော်အတွက် အစီအစဉ်တခုကို ရေးဆွဲ တင်ပြတော်မူခဲ့ပါသေးသည်။ ထို အစီအစဉ်တင်ခဲ့ပုံ အသေးစိတ်ကို (တဘဝ သံသရာ) အမည်ဖြင့် ဆရာတော် သာသနာပြုခဲ့ပုံများ စာအုပ်တွင် ဖော်ပြထားပါသည်။

ကထာဝတ္ထု၏ ဂုဏ်ကျေးဇူး

ကထာဝတ္ထုသည် ခရာဇ်ဘော် မပေါ်မီ (၂၄၀) သာသနာတော်နှစ် ၃၀၄-ခုတွင် တတိယသံဂါယနာတင်စဉ်အခါ သာသနာတော်တွင် မွှားယွင်း ဖောက်ပြန်သော အယူဝါဒဆိုးများ ဝင်ရောက်နှောင့်ယှက်ခံနေရသဖြင့် ထို ဝါဒများကို ဗုဒ္ဓဝါဒနှင့်အညီ ချေဖျက်ရှင်းလင်း သုတ်သင်တော်မူခဲ့ရာ သာသနာ့ဘေးရန် တွန်းလှန်ရာ၌ လက်နက်ကောင်းပမာ လှန်စွာ အရေးပါ လှပါသည်။ အမှန်က နောင်အခါ မိမိ သာဝက မောဂ္ဂလိပုတ္တဘိဿထေရ် အကျယ်တဝင့် ဟောလိမ့်မည်ဟူသော မြော်မြင်သိရှိချက်အရ တာဝတိံသာမှာ ဟောတော်မူစဉ်က အကျဉ်းသင်္ခေပမျှသာ ဟောတော်မူခဲ့၏။ ထို အကျဉ်းမှာ ပဌမ ဒုတိယ သံဂါယနာ၌ပင် ပါဝင်ခဲ့ပါသည်။ ထို အကျဉ်းကိုပင် ဘုရားရှင် အလိုတော်ကျအောင် အကျယ်ချဲ့ ဟောတော်မူခြင်းဖြစ်ရာ ဘုရား ဟော အဘိဓမ္မာ ၇-ကျမ်းတွင် စာရင်းဝင် ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။

အဘိဓမ္မာတော်ကျ မပြီးခဲ့

အဘိဓမ္မာသင်တန်းပြဆရာ ဦးလှဒမာင် (နိုင်ငံတော်ကောင်စီလူကြီး) သည် ပုဂ္ဂလပညတ်- ဓာတုကဏ္ဍ-အထူးသဖြင့် ကထာဝတ္ထုကို သုတေသီပုဂ္ဂိုလ်များ နားလည်ခွင့်ရအောင် ဆရာတော်အား ရေးသား ဖွင့်ဆို ပေးတော်မူရန် အကြိမ်ကြိမ် လျှောက်ထားခဲ့သဖြင့် ရေးသားရန်လည်း ဆရာတော် ရည်ရွယ် တော်မူခဲ့သည်ကို စာရေးသူကိုယ်တိုင် သိခဲ့ပါသည်။ သို့သော် ဘဝနတ်ထံ ပျံလွန်ရန် အချိန်နီးလာသဖြင့် မိမိသည် မှန်းထားသည့်တိုင်အောင် ရေးသား

ပွင့်ဆိုနိုင်ခြင်း၊ သီးခြား မပြုနိုင်ခဲ့ပဲ ယခု ရိုက်နှိပ်ပြီး စာမူများ ပြီးရုံမျှသာ ကြိုးစားသွားတော်မူနိုင်ခဲ့ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဆရာတော်၏ ပိဋကတ်တော်သင်ရိုးကျမ်းစာများကို အမြန်ဆုံး စာအုပ်အဖြစ်သို့ ထောက်ပံ့ရန် ကြိုးစားကြရသော ကျွန်တော်တို့သည် တာဝန် သိရှိကြသော ဆရာဦးလှမောင်ကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ သာသနာရေးဦးစီးဌာနမှ ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အကူအညီဖြင့် သာသနာတော် ဘန်ရှင်း တည်တံ့ ပြန့်ပွားရေး အတွက် ကြိုးစားရိုက်နှိပ် ဖြန့်ချိလိုက်ရပါကြောင်း အစီရင်ခံအပ်ပါသည်။

ဝေ နဝဟိ ဂုဏဟိ၊ ဤ သုပဋိပန္နကာ အစသာသည့် ကိုးဖြာသော ဂုဏ်တော်အပေါင်းတို့ဖြင့်။ လောကမ္ပိ၊ ဘဝဂ်ဆုံးအောင် ဘုံသုံးဆောင်၍။ ဝိဿဘံ၊ တံတ္ထိတို့ဘောင် လွန်မြားမြောင်သည့် ဟန်ဆောင်သံဃာ အဖြာဖြာ ထက် အရာရာဖြင့် ဂုဏ်မည်တင်၍ ကြီးမြင့်ထင်ရှားပေသော။ သာသနံ၊ ကမ္ဘာ့ကမ္ဘာ လွန်လေပါလည်း၊ ဟခါတဖန် ကြုံရန်ခဲကပ် အမြတ်ရတနာ ဤသာသနာတော်မြတ်ကြီးကို။ စိရခေတာရံ၊ ဘုရားလက်ထက် အဆက်ဆက်မှ မပျက်ရအောင် ပို့ချသင်ယူ ဆောင်ရွက်တော်မူသာပေသော။ ဂဏံ၊ အတွင်း စိတ်ဓာတ် မြင့်မြတ်ကြည်လင် သူတော်စင်ကောင်း အရိယာသံဃာတော် အပေါင်းကို။ တိဟိ၊ လက်အုပ်အဇ္ဇလီ နှုတ်သံချီ၍ ရှင်ကြည်မနော သုံးပါး သော ဒွါရတို့ဖြင့်။ သာဒရံ၊ လေးမြတ်ကြည်ညို ရိုသေခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝန္ဓာမိ၊ ဂုဏ်တော်ထုံမွမ်း ပုံးတော်မွန်းလျက် ချီးမွမ်းထောမနာ ပဏာညွတ်ကြိုး လက်စုံမိုး၍ ရှိခိုးကန်တော့ပါ၏ ဘုရား။

ဗုဒ္ဓသာသနံ စိရံ တိဋ္ဌတု

မှန်ကန်ကောင်းမြတ် တရားဓာတ် လွမ်းပတ်ကမ္ဘာတည်ရမည်။

ထိန်ဝင်း

၁၃၄၂-ခု တော်သလင်းလကွယ်နေ့
(၉-၁၁-၁၀)

ပဉ္စာကရဏ အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာကို အမရပူရ မဟာဂန္ဓာရုံ ဆရာတော် ဘုရားကြီး ညည် သုတ်မဟာဝါဘာသာဋီကာနှင့်အတူ ပို့ချခဲ့ရာ ဘာနတ်ထံ ပျံသွန်တော် မူ ညည် နှစ်တွင်မှ ရေးသား ပြီးဆုံးစေခဲ့ပါသည်။ ထိုကျမ်းများကို ဆရာတော်သည် အချော ပြုပြန်နှိင်းခွင့်လည်း ရေးခဲ့၊ နိဒါန်း အမှာများပင် ရေးသားနိုင်ခဲ့ခြင်းလည်း မရှိခဲ့ပါ။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်၏ ဘာသာဋီကာကျမ်းများတွင် မှာထားတော်မူသည့် အတိုင်း ချို့ယွင်းမှုရှိခဲ့သော် ပြန်ဆင်ကြည့်ရှု တော်မူကြပါရန် ခွင့်ပန်အပ်ပါသည်။

စဉ်ဆက် သာသနာ တည်စေသော

အကယ်၍သာ—

မြတ်ဗုဒ္ဓါသည့် လူ့ရွာထင်ရှား မပွင့်ငြားက ဤကား ကုသိုလ်
အကုသိုလ်နှင့် ထိုထိုဘုံဘဝ မသိရ များလှ အပြစ်တွေ။

ယခုသော်ကား—

ဘုရား ရှင်တော် ပွင့်ထွန်း ပေါ်၍ ဟောဖော် ညွှန်ကြား
မြတ်တရားကြောင့် ဤကား ကုသိုလ် အကုသိုလ်နှင့် ထိုထို
ဘုံဘဝ သိကြရ များလှ ကျေးဇူးပေ။

ဂန္ဓာရုံရှင် ဒို့သခင်သည်—

ထွဋ်တင်ဗုဒ္ဓ ဟောညွှန်ပြသည့် ဓမ္မဒေသနာ အဖြာဖြာကို
များစွာဗိုလ်လူ သိစိမ့်ဟူ၍ ဆူဆူကျမ်းစာ ကိုယ့်ဘာသာဖြင့်
ဖွင့်ရာ ပြရာ များဋီကာဟု စာပါအမျိုးမျိုး ကမည်းထိုးခဲ့
နောင်ကျိုးကိုမျှော် ဆရာတော်၏ ဉာဏ်တော်စေစား နှလုံး
သားမှ ကိုးစားလောက်ဖွယ် ကျမ်းသွယ်သွယ်ကို မကွယ်
မပျောက် စဉ်ထွန်းတောက်ဖို့ မြားမြောက်ကျေးဇူး အထူးထူး
ကို ညွတ်နှူးရည်လျက် ဒို့ဆောင်ရွက်သည်—

စဉ်ဆက် သာသနာ တည်စေသော။

ဣဒံ နော ပုညံ နိဗ္ဗာနဿ ပစ္စယော ဟောတု။

မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

၏

ပဉ္စပကရဏ အဋ္ဌကထာ

ကထာဝတ္ထု၊ အဋ္ဌကထာ

ဘာသာဋီကာ

မူလဋီကာနိဿယ နှင့် ပါဠိတော်နိဿယ

(ဒုတိယအုပ်)

သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်

အစွမ်းတော် ၃-ပါး

- ၁။ သိရန် မှန်က၊ မကျန်ရအောင်၊ လုံးဝစုံလင်၊ အကုန်မြင်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်အစွမ်းတည်း။
- ၂။ သိသည့်တရား၊ များအပြား၌၊ ဟောထားစဖွယ်၊ နည်းသွယ်သွယ်ကို၊ ခြယ်လှယ်စုံလင်၊ အကုန်မြင်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် အစွမ်းတည်း။
- ၃။ ကျွတ်ထိုက်ကြပေ၊ များဝေနေ၏၊ ဣန္ဒြေစရိုက်၊ သူအကြိုက်ကို၊ နှိုက်ချွတ်စုံလင်၊ အကုန်မြင်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် အစွမ်းတည်း။

သဗ္ဗညုတဉာဏ်အား၊ စွမ်း ၃-ပါးကြောင့်၊ အများဝေနေ၊ ကျွတ်လွတ်စေဖို့၊ မနေမနား၊ သက်တော်အားဖြင့်၊ ကြီးမားလေဘိ၊ ရှစ်ဆယ်ရှိ၍၊ ပရိနိဗ္ဗာန်၊ စံသည့်တိုင်အောင်၊ သယ်ယူဆောင်၊ ဘုန်းခေါင်ငါတို့ဘုရားတည်း။

ဂ-အဋ္ဌမဝဂ္ဂ

၁-ဆဂတိကထာ အဖွင့်

၅၀၃-၅၀၄။ ဣဒါနိ ဆဂတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဆဂတိ
ကထာ၌။ အန္ဓကာနဉ္စေဝ၊ တို့၏၎င်း။ ဥတ္တရပထကာနဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ လဒ္ဓိ
(ဟောကံ) သေယျထာပိ။ (ဝေံ၊ တူ။) အသုရကာယေန၊ အသုရာအပေါင်း
နှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တကူ။ ဂတိယော၊ ရောက်အပ်သော ဘဝတို့သည်။ ဆ၊ ခြောက်
ပါးတို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယေသံ၊ အကြွင်း ပရဝါဒီ တို့၏။ (လဒ္ဓိ၊ ဟောတိ။)
တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိယ။ ပဋိညာ ဣတရယ။ အထ၊ ထိုမှ နောက်
၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ သကဝါဒီ၊ သည်။ သာရိပုတ္တ၊ သာရိပုတ္တော။ ဣမာဂတိ-
ယော၊ ဤ ဂတိတို့သည်။ ပဉ္စ၊ ငါးပါးတို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ လောမဟံသန-
ပရိယာယေ၊ လောမဟံသနဒေသနာတော်၌။ [မဇ္ဈိမနိကာယံ၊ မူလပဏ္ဏာသ၊
မဟာသီဟနာဒသုတ်၌] ပရိစ္ဆန္နာနံ၊ ပိုင်းခြားအပ်ကုန်သော။ ဂတိနံ၊ တို့၏။
ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ စောဒေတုံ၊ ငှါ။ နနု ပဉ္စ ဂတိယောတိအာဒိံ၊
အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ပြီ။ ဣတရော၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော
ပရဝါဒီသည်။ သုတ္တဝိရောဓာယေန၊ ကြောင့်။ (“ပဉ္စ ခေါ် ပနိမာ”
စသော သုတ်နှင့် ဆန့်ကျင်သည်မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။) ပဋိဇာနာတိ။ ပန၊
ပရိဟာရပက္ခမှတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ သက-
ဝါဒီ၊ သည်။ ဆ၊ ကုန်သော။ ဂတိယော၊ တို့ကို။ န သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆတိ၊ လက်မခံ
သနည်း။ စတုဟာပါယေဟိ စ ဝိပုမုတ္တောတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။
အသုရကာယောပိ၊ အသုရာအပေါင်းကိုလည်း။ ဂဟိတော နနု၊ ယူအပ်သည်
မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ (အသုရကာယောပိ၊ ကို
လည်း။) ဂဟိတော၊ ယူအပ်သည်ကား။ သစ္စံ၊ မှန်ပါ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင်ယူအပ်
ပါသော်လည်း။ ယော၊ ဤ အသုရာအပေါင်းသည်။ ဂတိ၊ ဂတိသည်။ န၊
မဟုတ်။ ကသ္မာ၊ နည်း။ ဝိသုံ၊ အသီးအခြား။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်
တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ အသုရကာယသ္မိံ၊ အသုရာအပေါင်းတွင်။ ကာလကဉ္စိ-
ကာ၊ ကာလကဉ္စိကာ မည်သော။ အသုရာ၊ အသုရာကို။ ပေတဂတိယာ၊
ပေတဂတိဖြင့်။ သင်္ဂဟိတာ၊ သွင်းယူအပ်ပြီ။ [ကာလကဉ္စိကာ အသုရာ
အကြောင်းကို သမ္မောဟဝိနောဒနိအဋ္ဌကထာ ခန္ဓဝိဘင်း၊ ရူပက္ခန္ဓ အဖွင့်၌
ပြခဲ့ပြီ။] ဝေပစိတ္တိပရိသာ၊ ဝေပစိတ္တိအသုရာမင်း၏ ပရိသတ်တို့ကို။ ဒေဝ-

ဂတိယာ၊ ဒေဝဂတိဖြင့်။ (သင်္ဂဟိတာ။) အသုရကာယောတိ၊ အသုရကာယ် ဟူ၍။ ဝိသုံ၊ သီးခြား။ ကော၊ တရသော။ ဂတိ နာမ၊ ဂတိမည်သည်။ နတ္ထိ။

ဣဒါနိ၊ ဤ။ တေမေဝ အတ္ထံ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကိုပင်။ ဒသောကံ၊ ငှါ။ နနု ကာလကဋိကာတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ (သကဝါဒိနာ။) အာရဒ္ဓံ၊ တတ္ထ၊ ထို နနု ကာလကဋိကာ အစရှိသော စကားရပ်၌။ သမာန- ဝဏ္ဏာတိ၊ ကား။ သဒိသရူပသဏ္ဍာနာ၊ တူသောရုပ်အသွင် ပုံသဏ္ဍာန်ရှိကုန် သည်။ [ဝဏ္ဏသဒ္ဓါ၏ အသွင်ဟူသောအနက်၊ သဏ္ဍာန်ဟူသောနက် ၂-မျိုးကို ပေါင်း၍ ဖွင့်သည်။] ဗိဘတ္ထာ၊ စက်ဆုပ်ဖွယ်ကောင်းကုန်သည်။ [ဗိဘတ္ထာ ပုဒ်၏ ရုပ်ပြီးနှင့်အဓိပ္ပာယ်ကို ဘာသာဋီကာ၌ ပြထားပြီ။] ဝိရူပါ၊ ဖောက်ပြန်သော အဆင်းရှိကုန်သည်။ ဒုဒ္ဓသိကာ၊ မကောင်းသဖြင့် မြင်ရခြင်းရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ နနု။) သမာနဘောဂါတိ၊ ကား။ သဒိသ မေထုန သမာစာရာ၊ တူသော မေထုန်အကျင့်ရှိကုန်သည်။ သမာနာဟာရာတိ၊ ကား။ သဒိသခေဋ္ဌ- သိသံသံက ပုဗ္ဗလောဟိတာဒိအာဟာရာ၊ တူသော တံတွေး၊ နှပ်၊ ပြည်၊ သွေး အစရှိသော အာဟာရရှိကုန်သည်။ သမာနာယုကာတိ၊ ကား။ သဒိ- သအာယုပရိစ္ဆေဒါ၊ တူသော အသက်အပိုင်းအခြား ရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ နနု။) အာဝါဟဝိဝါဟန္တိ၊ ကား။ ကညာဂဟဏဉ္စေ၊ သတို့သမီးကို ဆောင် ယူခြင်းသို့၎င်း။ ကညာဒါနဉ္စေ၊ သတို့သမီးကို ပို့ပေးခြင်းသို့၎င်း။ (ဂစ္ဆန္တိ နနု၊ လော။) [အာ၊ ရှေ့ရှု။ ဝါဟ၊ ဆောင်ယူခြင်းကို “ကညာဂဟဏ” ဟု ဖွင့်၍။ ဝိဝါဟ၊ ဆောင်ယူခြင်းမဟုတ်၊ ပေးပို့ခြင်းကို “ကညာဒါန” ဟု ဖွင့်သည်။]

သုက္ကပက္ခေ၊ သုက္ကပက္ခ၌။ သမာနဝဏ္ဏာတိ၊ ကား။ သဒိသရူပ သဏ္ဍာနာ၊ တူသော ရုပ်အသွင် ပုံသဏ္ဍာန်ရှိကုန်သည်။ အဘိရူပါ၊ လွန်ကဲသော အဆင်း ရှိကုန်သည်။ ပါသာဒိကာ၊ စိတ်၏ကြည်လင်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သည်။ ဒဿနိယာ၊ ကြည့်ရှုသင့် ကြည့်ရှုထိုက်ကုန်သည်။ ပဘာသမ္ပန္နာ၊ အရောင်အဝါ နှင့် ပြည့်စုံကုန်သည်။ သမာနဘောဂါတိ၊ ကား။ သဒိသပဉ္စကာမဂုဏ- ဘောဂါ၊ တူသော ၅-ဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ်ဟူသော စည်းစိမ်ရှိကုန်သည်။ သမာနာဟာရာတိ၊ ကား။ သဒိသသုခဘောဇနာဒိအာဟာရာ၊ တူသော သုခဘုတ် အစရှိသော အာဟာရရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ နနု။) သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ သည်သာ။ နနု အတ္ထိ အသုရ- ကာယောတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤသုတ္တန်သည်။ အသုရကာယသေဝ၊ [အသုရာ အပေါင်းကိုသာ။ သာဓကံ၊ ပြီးစေတတ်သောသက်သေတည်း။ အသုရကာယ် ရှိကြောင်းကိုသာ ပြီးစေတတ်၏။] ပန၊ ဗျတိရိုက်ကား။ တဿ၊ ထို အသု- ရကာယ်စကား၏။ ဝိသုံ၊ ပေတဂတိ၊ ဒေဝဂတိတို့မှ သီးခြား။ ဂတိပရိစ္ဆေ-

ဒါဘာဝေန၊ ဂတိကို ပိုင်းခြားကြောင်း မဟုတ်ခြင်းကြောင့်။ ဂတိ-
သာဓကံ၊ ဂတိ၏အပြစ်ကို ပြီးစေတတ်သောစကားသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊
အပြီးတည်း။

ဆဂတိကထာ ဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၂-အန္တရာဘဝကထာ အဖွင့်

၅၀၅။ ဣဒါနိ အန္တရာဘဝကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို အန္တရာဘဝ-
ကထာ၌။ ပုဗ္ဗသေလိယာနဉ္စေ၊ တို့၏၎င်း။ သမ္ပိတိယာနဉ္စေ၊ တို့၏၎င်း။
လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ (ဝေ၊ တူ။) ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။
အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယီတိ၊ ဟူသော။ သုတ္တပဒံ၊ သုတ်ပုဒ်ကို။ အယောနိသော၊
သင့်သောအကြောင်း မဟုတ်သောအားဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ အန္တရာ-
ဘဝေါ နာမ၊ အန္တရာဘဝမည်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ယတ္ထ၊ ယင်းအန္တရာဘဝ၌။
သတ္တော၊ သတ္တဝါသည်။ အဒိဗ္ဗစက္ခုကော၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ် မရှိသည်။
(ဟုတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ ဖြစ်ပါလျက်။) ဒိဗ္ဗစက္ခုကော ဝိယ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်
ရှိသူ ကဲ့သို့၎င်း။ အနိဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးမရှိသည်။ (ဟုတွာ၊ ၍။ ဝါ၊ လျက်။)
ဣဒ္ဓိမာ ဝိယ၊ တန်ခိုး ရှိသူကဲ့သို့၎င်း။ မာတာပိတိသမာဂမဉ္စေ၊ မိဘတို့၏
ပေါင်းဖော်ခြင်းကို၎င်း။ ဥတုသမယံ စ၊ အမိလောင်း၏ ဥတုလာရာအခါကို
၎င်း။ ဩလောကယမာနော၊ မျှော်လင့်လျက်။ သတ္တာဟံ ဝါ၊ ခုနစ်ရက်
ပတ်လုံးသော်၎င်း။ အတိရေကသတ္တာဟံ ဝါ၊ ခုနစ်ရက်ထက်လွန်သော ကာလ
ပတ်လုံးသော်၎င်း။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်နေ၏။ ဣတိ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ
အတ္ထိတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ လဒ္ဓိယံ၊ ၌။ (အန္တရာဘဝရှိ၏
ဟူသော မိမိအယူ၌။) ဌတွာ၊ ၍။ ပဒ္ဓိညာ ဣတရဿ။

အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ န၊ ထိုပရဝါဒီကို။ (သကဝါဒိ၊ သည်။) ဘဂ-
ဝတာ၊ သည်။ တယော၊ ကုန်သော။ ယေ ဘဝါ၊ အကြင်ဘဝတို့ကို။ ဝုတ္တာ၊
ကုန်ပြီ။ တေသံ စ၊ ထိုဘဝတို့၏လည်း။ ဝါ၊ ထိုဘဝတို့နှင့်လည်း။ ဝသေန၊
အစွမ်းဖြင့်။ ဝါ၊ စပ်သဖြင့်။ စောဒေတုံ၊ ၎င်း။ ကာမဘဝေါတိအာဒိ၊
အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ပြီ။ တတြ၊ ထိုကာမဘဝေါ အစရှိသော
စကားရပ်၌။ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ယော၊ သကဝါဒိ၏အလိုတည်း။ တေ၊
သင်၏အလိုအားဖြင့်။ အန္တရာဘဝေါ နာမ၊ အန္တရာဘဝမည်သော။ ကောစိ၊
တစုံတခုသော။ ဘဝေါ၊ သည်။ ယဒိ အတ္ထိ၊ အံ။ (ဝေ သတိ။) တေန၊ ထို
အန္တရာဘဝသည်။ ကာမဘဝါဒိနံယေဝ၊ ကာမဘဝ အစရှိသည်တို့တွင်ပင်။
အညတရေန၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော ဘဝသည်။ ပဉ္စဝေါကာရဘ-

ဝါဒီနာ ဝိယ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝ အစရှိသည်ကဲ့သို့။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ တံ၊ သင့်ကို။ ပုစ္ဆာမိ၊ မေးပါ၏။ (ကိံ၊ နည်း။ တေ၊ သင်၏ အလိုအားဖြင့်။ အယံ အန္တရာဘဝေါနာမ၊ ဤအန္တရာဘဝမည်သည်။ ကာမဘဝေါကိံ၊ ကာမဘဝလော။ ဥဒါဟုသ္မိမဟုတ်။ ရူပဘဝေါဝါ၊ ရူပဘဝသည်သော်၎င်း။ အရူပဘဝေါဝါ၊ အရူပဘဝသည်သော်၎င်း။ (ဟောတိ ကိံ၊ လော။) (ဣတိ ပုစ္ဆာမိ။) ဣတရော၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ကာမဘဝ စသည်တို့တွင် အမှတ်မထား တပါးပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။) အနိစ္စန္ဓော၊ အလိုမရှိသည်။ (ဟုတော။) သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ၏။

ကာမဘဝဿ စာတိ အာဒိ၊ အစရှိသော။ အန္တရာဘဝေါ နာမ၊ မည်သည်။ ယဒိ အတ္ထိ၊ အံ။ (ဝေံ သတိ) ဣမေသံ ဘဝါနံ၊ ဤဘဝတို့၏။ အန္တရာ၊ ဌံ။ ဒိန္နံ၊ ၂-မျိုးကုန်သော။ သိမာနံ၊ သိမ်တို့၏။ သိမန္တရိကာ ဝိယ၊ သိမန္တရိကကဲ့သို့။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတုံ၊ ငှါ။ အာရဒ္ဓံ၊ ပန၊ ကား။ ပရဝါဒီ၊ သည်။ တထာ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အနိစ္စန္ဓော၊ သည်။ (ဟုတော။) သဗ္ဗပဉ္စေ၊ အလုံးစုံသော ပြဿနာတို့ကို။ ဧကဝလံ၊ အကြောင်းမဖက် သက်သက်။ လဒ္ဓိယာ၊ မိမိအယူအားဖြင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ၏။ သဟဓမ္မေန၊ အကြောင်းနှင့်တကွ။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပယ်သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ တေနော၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ သကဝါဒီ၊ သည်။ နော ဝတရေတိ၊ ဟူ၍။ ပဋိသေဓေတိ၊ တားမြစ်၏။

၅၀၆။ ပဉ္စမိ သာ ယောနိတိ အာဒိနိပိ၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့ကိုလည်း။ (ဝုတ္တာနိ-၌ စပ်။) ယထာပရိစ္ဆိန္နယောနိ အာဒိသု၊ အကြင်အကြင် ပိုင်းခြားအပ်ပြီးသော ယောနိ အစရှိသည်တို့၌။ (“ယောနိ လေးပါး ဂတိငါးပါး” စသည်အားဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်ပြီးသော ယောနိ အစရှိသည်တို့၌။) သော၊ ထိုအန္တရာဘဝသည်။ သမောဓာနံ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ အထ၊ ထိုသို့ ဖြစ်လျှင်။ (ထိုယောနိလေးပါး စသည်၌ မပါလျှင်။) တေန၊ ထိုအန္တရာ ဘဝသည်။ တတော တတော၊ ထိုထို ပိုင်းခြားအပ်ပြီးသော ယောနိ စသည်မှ။ အတိရေကေန၊ အပို အလွန်သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတုံ၊ ငှါ။ ဝုတ္တာနိ။ အန္တရာဘဝပုဂံ ကမ္မန္တိ၊ အစရှိသောပြဿနာကို။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) သောပိ၊ ထိုအန္တရာ ဘဝသည်လည်း။ ဧကော၊ တမျိုးသော။ ဘဝေါ၊ ဘဝသည်။ ယဒိ အတ္ထိ၊ အံ။ (ဝေံ သတိ။) ကာမဘဝပဂါဒီနိ၊ ကာမဘဝသို့ ကပ်ရောက်ကြောင်း အစရှိကုန်သော။ ကမ္မာနိ၊ ကံတို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ သတ္တာရာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝိဘဇိတော၊ ဝေဖန်၍။ ဒဿိတာနိ ယထာ၊ ပြတော်မူအပ် ကုန်သကဲ့သို့။

ဝေ၊ တူ။ တဒုပဂေန၊ ထိုအန္တရာဘဝသို့ ကပ်ရောက်ကြောင်း ဖြစ်သော။
ကမ္မေနာပိ၊ ကံသည်လည်း။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ရှိထိုက်သလော။ ဣတိ၊ သို့။
စောဒနတ္ထံ၊ ငှါ။ ဝုတ္တံ။

ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ၊ ပရသမယေ၊ ပရဝါဒီ၏အယူ၌။ အန္တရာဘဝပရံ
နာမ၊ အန္တရာဘဝသို့ ကပ်ရောက်ကြောင်း မည်သော။ ပါဠိယေက္ကံ၊ အသီး
အခြားတပါးသော။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ယံ ယံ ဘဝံ၊ အကြင်
အကြင် ဘဝသို့။ ဥပပဇ္ဇိယတိ၊ ကပ်ရောက်လတ္တံ့။ တဒုပဂေနဝ၊ ထိုထိုဘဝသို့
ကပ်ရောက်ကြောင်းသာလျှင် ဖြစ်သော။ ကမ္မေန၊ ကံကြောင့်။ အန္တရာ-
ဘဝေ၊ အန္တရာဘဝ၌။ နိဗ္ဗုတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ [လူ့ပြည်ရောက်မည့် သတ္တဝါသည်
အမိအဖတို့က မပေါင်းဖော်သေးသောကြောင့် စောင့်ဆိုင်း၍ အန္တရာဘဝ၌
နေရလျှင် လူ့ပြည်ရောက်ကြောင်း ကံကြောင့်ပင် ထိုအန္တရာဘဝ၌ ဖြစ်ရ၏။]
ဣတိ၊ သို့။ တေသံ၊ ထိုပရဝါဒီတို့၏။ လဒ္ဓိံ၊ သည်။ (ဟောတိ။) တသ္မာ။
န ဟောန္တိ၊ ဟူ၍။ ပဋိက္ခိတ္တံ။

အတ္တိ။ ပေ။ သတ္တာတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သည်။ (သမာနော)ပိ၊ ဖြစ်
ပြန်သော်လည်း။ တေ၊ ထို အန္တရာဘဝသို့ကပ်ရောက်သော သတ္တဝါတို့သည်။
ကာမဘဝပပါယေဝ နာမ၊ ကာမဘဝသို့ ကပ်ရောက်သူတို့ မည်သည်သာ။
(ဟောန္တိ။) ဣတိ လဒ္ဓိယာ၊ ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဇာယန္တိတိ အာဒိနိ၊
အစရှိသော ပြဿနာတို့ကို။ ပုဋ္ဌော(သမာနော)ပိ၊ သော်လည်း။ တတ္ထ၊ ထို
အန္တရာဘဝ၌။ ဇာတိဇရာမရဏာနိ စေဝ၊ ဇာတိ ဇရာ မရဏတို့ကို၎င်း။ စုတိပဋိ-
သန္ဓိပရမ္ပရဉ္စ၊ စုတိ ပဋိသန္ဓေအဆက်ဆက်ကို၎င်း။ အနိစ္စန္တော၊ အလိုမရှိသည်။
(ဟုတော။) ပဋိက္ခိပတိ။ ရူပါဒိဝသေန၊ ရူပက္ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၏ အဖွမ်းဖြင့်။
ပုဋ္ဌော (သမာနောပိ၊ သော်လည်း။) ယသ္မာ။ အန္တရာဘဝသတ္တဿ၊ အန္တရာ
ဘဝ၌ဖြစ်သော သတ္တဝါ၏။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အနိဒဿနံ၊ မြင်အပ်သည်၏
အဖြစ်ဟူသော သဘောမရှိ။ ဝေဒနာဒယောပိ၊ ဝေဒနာအစရှိသည်တို့သည်
လည်း။ အညေသံ၊ အခြားသတ္တဝါတို့၏။ (ဝေဒနာဒယော) ဝိယ၊ တို့ကဲ့သို့။
န ဩဠာရိကာ၊ မထင်ရှားကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ တဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိံ
(ဟောတိ)။ တသ္မာ။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဣမိနာဝ ကာရဏေန၊ ဤအကြောင်း
ကြောင့်ပင်။ ပဉ္စဝေ၊ ကာရဘဝဘာဝေပိ၊ ပဉ္စဝေ၊ ကာရဘဝတို့၏ အဖြစ်၌
လည်း။ ပဋိက္ခေပေါ၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ၏။

၅၀၇။ ဣဒါနိ၊ ဤ။ ကာမဘဝေ၊ ဘဝေ၊ ဂတိတိ အာဒိ၊ အစရှိသော။
ဘဝသံသန္ဓနံ နာမ၊ ဘဝကို နှိုးနှောခြင်းမည်သည်။ ဟောတိ။ တတြ၊ ထိုဘဝ-
သံသန္ဓနံ ပြဿနာ၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ယော၊ သကဝါဒီ၏
အလိုတည်း။ တေ၊ အသင်ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်။ အန္တရာဘဝေ၊ နာမ

အန္တရာဘဝမည်သော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ဘဝေါ၊ ဘဝသည်။ ယဒိ ဘဝေယျ၊ အကယ်၍ ရှိအံ့။ (ဝေ သတိ။) ကာမဘဝါဒီသု၊ ကာမဘဝ အစ ရှိသည်တို့၌။ ဘဝဂတိ အာဒိဘေဒေါ၊ ဘဝ, ဂတိ အစရှိသော အပြားကို။ လဗ္ဘတိ ယထာ၊ ရအပ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ တကြာပိ၊ ထို အန္တရာဘဝ၌ လည်း။ (ဘဝဂတိ အာဒိဘေဒေါ၊ ကိ။) လဗ္ဘေထ၊ ရအပ်ရာ၏။ ဝါ၊ တနည်း ကား။ တတ္ထ၊ ထိုအန္တရာ ဘဝ၌။ (ဘဝဂတိ အာဒိဘေဒေါ၊ ကိ။) န လဗ္ဘတိ ယထာ၊ မရအပ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ဣမေသုပိ၊ ဤကာမဘဝစသည်တို့၌ လည်း။ (ဘဝဂတိ အာဒိဘေဒေါ။) န လဗ္ဘေထ၊ ရာ။ ဟိ၊ မှန်။ ဘဝဘာဝေ၊ ဘဝ၏အဖြစ်သည်။ သမာနသ္မိံ၊ တူလသော်။ ဝါ၊ တူပါလျက်၊ ဧတေ- သေဝ (ဧတေသု ဝေ)၊ ဤ ကာမဘဝ စသည်တို့၌သာ။ သေ (သော) ဝိဘာဂေါ၊ ဤဘဝ, ဂတိ စသော ဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားသည်။ အတ္တိ။ ရှိ၏။ ဣတရသ္မိံ၊ ကာမဘဝ စသည်မှ တပါးသော အန္တရာ ဘဝ၌။ (သေ သော ဝိဘာဂေါ၊ သည်။) န (အတ္တိ)။ ဣတိ၊ သို့၊ ဧတ္ထ၊ ဤ ကာမ ဘဝ စသည်နှင့် အန္တရာဘဝတို့၌ ဘဝချင်းတူရာ၌။ ဝိသေသဟေတု၊ ထူးသော အကြောင်းသည်။ ကော၊ အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း။ ဣတိ(အယံ အဓိပ္ပာယ်ယော။) ဣတရော၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ ပုန လဒ္ဓိမတ္တဝသေန၊ မိမိအယူမျှ၏ အစွမ်းဖြင့်။ တံတံ၊ ထိုထို ပြဿနာကို။ ပဋိဇာနာတိ ဝေဝ, ပဋိကိပတိ စ။

၅၀၈။ သဗ္ဗေသညေဝ ။ပေ။ အန္တရာဘဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိရယူပဂ အသညသတ္တုပဂ အရူပပဂါနံ၊ ငရဲသို့ကပ်ရောက်သောသတ္တဝါ, အသညသတ်တို့သို့ ကပ်ရောက်သောသတ္တဝါ, အရူပဘုံသို့ ကပ်ရောက်သော သတ္တဝါတို့၏။ အန္တရာဘဝံ၊ ကိ။ န ဣစ္ဆတိ။ တသ္မာ ပဋိကိပတိ။ တေနေဝ ကာရဏေန၊ ထိုအကြောင်းကြောင့်ပင်။ ပဋိ- လောမေ၊ ပဋိလောမပြဿနာ၌။ (သဗ္ဗေသညေဝ သတ္တာနံ နတ္ထိ အန္တရာ ဘဝေါဟူသော ပဋိလောမ ပြဿနာ၌။) ပဋိဇာနာတိ၊ အာမန္တာဟု ဝန်ခံ၏။ အာနန္တပရိယသ္မာတိအာဒိ၊ အစရှိသော ပြဿနာကို၊ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) သော၊ ထိုပရဝါဒီသည်။ ယေသံ၊ အကြင် အာနန္တရိယကံရှိသူ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့၏။ အန္တရာဘဝံ၊ ကိ။ န ဣစ္ဆတိ။ တေ၊ ထိုအာနန္တရိယ ကံရှိသူ အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ တာဝ၊ န အာနန္တရိယသတ္တဝါ စသည်တို့မှ ရှေးဦးစွာ။ ဝိဘဇိတုာ၊ ဝေဖန်၍။ ဒသေတု၊ ၄။ (သကဝါဒီနာ။) ဝုတ္တံ။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ၊ ထိုစကားရပ်ကို။ ပါဠိအနုသာရေနေဝ။ သာ။ သုတ္တသာဓနေန၊ ပြီးစေ ကြောင်းသုတ်နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ ကု။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အန္တရာဘဝကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-ကာမဂုဏကထာ အဖွင့်

၅၁၀။ ဣဒါနိ၊ ကာမဂုဏကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုကာမဂုဏ-
 ကထာ၌။ တာဝ၊ ပရသမယမှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဒ္ဒိဋ္ဌေ၊ သော။) သကသမယေ၊
 မိမိသကဝါဒီ၏ အယူ၌။ ဝတ္ထုကာမာပိ၊ ဝတ္ထုကာမတို့ကို၎င်း။ ကိလေသ-
 ကာမာပိ၊ ကိလေသကာမတို့ကို၎င်း။ ကာမဘဝေါပိ၊ ကာမဘဝကို၎င်း။
 ကာမဓာတုတိ၊ ကာမဓာတ်ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဧတေသု၊
 ဤသုံးမျိုးသော ကာမဓာတ်တို့တွင်။ ဝတ္ထုကာမာ၊ ဝတ္ထုကာမတို့သည်။
 ကမနိယဋ္ဌေန၊ အလိုရှိထိုက်၊ တောင့်တထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်
 ကြောင့်၊ ကာမာ၊ ကာမတို့မည်၏။ [“ကမနိယန္တိတိ ကာမာ” ဟု ကမ္မသင်္ခပ္ပံ။]
 သဘာဝနိဿတ္တသုညတဋ္ဌေန၊ ပရမတ္ထသဘာဝ၏ အဖြစ်၊ သတ္တဝါမဟုတ်
 သည်၏အဖြစ်၊ အတ္တမှ ကင်းသည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဓာတု၊ ဓာတ်
 လည်း မည်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ကာမဓာတု၊ ကာမဓာတ်မည်၏။ ကိလေသ-
 ကာမာ၊ ကိလေသကာမတို့သည်။ ကမနိယဋ္ဌေန စေဝ၊ ကြောင့်၎င်း။
 (ရှေးရှေး ကိလေသာက နောက်နောက် ကိလေသာကို အလိုရှိထိုက် တောင့်တ
 ထိုက်၏။ နောက်နောက် ကိလေသာကလည်း ရှေးရှေးကိလေသာကို အလိုရှိ
 ထိုက်၊ တောင့်တထိုက်၏။) ကမဋ္ဌေန စ၊ အလိုရှိတတ် တောင့်တတတ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ ကာမာ၊ ကာမတို့မည်၏။ ယထာဝုတ္တေနော၊ အကြင်
 အကြင် ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ အတ္တေန၊ သဘာဝနိဿတ္တ
 သုညတဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဓာတု၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာမဓာတု၊
 ကာမဓာတ် မည်၏။

ကာမဘဝေါ၊ ကာမဘဝသည်။ ကမနိယဋ္ဌေန၊ အလိုရှိထိုက် တောင့်တ
 ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်၎င်း။ ကမနုဋ္ဌေန၊ အလိုရှိတတ် တောင့်တ
 တတ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်၎င်း။ ဝတ္ထုကာမ ပဝတ္ထိဒေသဋ္ဌေန၊
 ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၏ ဖြစ်ရာဒေသဟူသော အနက်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။
 တီဟိ၊ သုံးပါးကုန်သော။ ကာရဏေဟိ၊ အကြောင်းတို့ကြောင့်။ ကာမော၊
 ကာမမည်၏။ ယထာဝုတ္တေနော၊ သော။ အတ္တေန၊ ကြောင့်။ ဓာတု၊ ဓာတ်

၁။ ကာမဘဝေါ။ ပေ။ ကမနုဋ္ဌေန။ ။ အလုံးစုံသော ကာမာဝစရစိတ်၊
 စေတသိက် ဟုတ်တို့ကို “ကာမဘဝ” ဟု အယူရှိသောကြောင့် ထိုကာမဘဝတွင်
 ကိလေသာကာမဟူသော တဏှာလောဘ ပါဝင်သည့်အတွက် “ကမနုဋ္ဌေန-လိုလား
 တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၊ ကာမော-ကာမမည်၏။” ဟု ဆိုသည်။ ဓာတုကထာပါဠိ
 တော်အတိုင်း ဆိုခြင်းမဟုတ်ပါ။ ဓာတုကထာ၌လာသော ကာမဘဝတွင် ကား ကာမ
 ဝိပါက်၊ ကမ္မဇရုပ်ဟူသော ဝတ္ထုကာမသာ ပါဝင်၏။ ကိလေသာကာမ မပါဝင်။
 [ကာမဘဝသ ကမနုဋ္ဌေန။ ပေ။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော- ငိုကာ။]

လည်းမည်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာမောတု၊ ကာမဓာတ်မည်၏။ ပန၊ ကား။ ပရသမယေ၊ တပါးသော ပရဝါဒီ၏ အယူ၌။ ပဉ္စမေ ဘိက္ခဝေ ကာမဂုဏာတိ၊ ဟူသော။ ဝစနမတ္တံ၊ စကားမျှကို။ နိဿာယ၊ ရှိ။ ပဉ္စေ၊ ငါးပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမဂုဏာ၊ ကာမဂုဏ်တို့ကို။ ကာမောတုတိ၊ ကာမဓာတ် ဟူ၍။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေရဟိ၊ ၌။ ပုဗ္ဗသေလိယာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယုထာပိ။ (ဝေ)၊ ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ အယံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ ကာမဓာတုနာနတ္တံ၊ ကာမဓာတ်အမျိုးမျိုး၏ အဖြစ်ကို။ ဗောဓေတုံ၊ သိစေခြင်းငှါ။ ပဉ္စေ၊ ပဉ္စေ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီယ။ လဒ္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဋိညာ ဣတရဿ။

နန အတ္တိတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားရပ်ကို။ (နန အတ္တိ တပုဋိသံ- ယုတ္တော ဆန္ဒော- အစရှိသော စကားရပ်ကို။) ကိလေသကာမဒဿနတ္တံ၊ ကိလေသကာမကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (သကဝါဒီနာ။) ဝုတ္တံ။ တတ္ထ၊ ထို နန အတ္တိ အစရှိသောစကားရပ်၌။ တပုဋိသံယုတ္တောတိ၊ ကား။ ကာမဂုဏ- ပဋိသံယုတ္တော၊ ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်ယှဉ်သော။ ကာမဂုဏာရမ္မဏော၊ ကာမဂုဏ် ဟူသော အာရုံရှိသော။ (ဆန္ဒော ဟောတိ နန-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ နောစ ဝတ ရေ ဝတ္တဗ္ဗေ ပဉ္စေ၊ ပဉ္စေ၊ ကား။ ဣမေသု တပုဋိသံယုတ္တဆန္ဒာဒိယ၊ ထို ကာမဂုဏ်နှင့်စပ်ယှဉ်သော ဤ ဆန္ဒ အစရှိသောတရားတို့သည်။ သတိ၊ ရှိကုန်လသော်။ ပဉ္စေ၊ ကုန်သော။ ကာမဂုဏာ၊ တို့သည်။ ကာမဓာတု၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်။ ဟိ၊ မှန်။ ဧတေ ဆန္ဒာဒယောပိ၊ ဤ ဆန္ဒအစရှိသော တရားတို့သည်လည်း။ ကမနိယဇ္ဇေန၊ ကြောင့်။ ကာမာ စ၊ ကာမတို့လည်း ဟုတ်၏။ ဓာတု စ၊ ဓာတ်လည်း ဟုတ်၏။ ဣတိပိ၊ ထိုကြောင့်လည်း။ ကာမဓာတု၊ ကာမဓာတ် မည်၏။ ကမနဇ္ဇေန၊ ကြောင့်။ ကာမသင်္ခါတာ၊ ကာမဟု ဆိုအပ်သော။ ဓာတု၊ ဓာတ်လည်း ဟုတ်၏။ ဣတိပိ၊ ထိုကြောင့်လည်း။ ကာမဓာတု၊ မည်၏။ ဣတိအတ္ထော၊ နက်။

မနုဿာနံ စက္ခုတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားရပ်ကို။ ဝတ္ထုကာမဒဿနတ္တံ၊ ဝတ္ထုကာမကိုပြခြင်း အကျိုးငှါ။ (သကဝါဒီနာ။) ဝုတ္တံ။ တတ္ထ၊ ထိုမနုဿာနံ စက္ခု အစရှိသော စကားရပ်၌။ ပရဝါဒီ၊ သည်။ ဆန္ဒမ္ပိ၊ ၆-ပါးလည်း ဖြစ် ကုန်သော။ အာယတနာနံ၊ စက္ခု အစရှိသော အာယတန တို့၏။ ဝတ္ထုကာမ- ဘာဝေန၊ ဝတ္ထုကာမ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န ကာမဓာတု ဘာဝံ၊ ကာမဓာတ် မဟုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ပဋိက္ခိပိတွာ၊ ပယ်ပြီး၍။ ပုန၊ တဖန်။ (ထပ်၍။) မနောတိ၊ မနောဟူ၍။ (မနုဿာနံ မနော န ကာမဓာတု ဟူ၍။) ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ မဟဂ္ဂကလောကုတ္တရံ၊ မဟဂ္ဂုတ်၊ လောကုတ္တရာစိတ် ကို။ သန္ဓာယ န ကာမဓာတုဘာဝံ ပဋိဇာနာတိ။ ပန၊ ကား။ ယသ္မာ၊

ကြောင့်။ သဗ္ဗောပိ၊ ဖြစ်သော။ တေဘူမကမနော၊ ဘုံသုံးပါး၌ ဖြစ်သော
 လောကီစိတ်သည်။ ကာမဓာတုယေဝ၊ ကာမဓာတ်သာတည်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ သကဝါဒီ၊ သည်။ သုတ္တေန၊ ပါဠိတော်သုတ်ဖြင့်။ (“ပဉ္စ
 ကာမဂုဏာ လောကေ မနောစ္ဆဋ္ဌာ ပဝေဒိတာ” အစရှိသော ပါဠိတော် သုတ်
 ဖြင့်။) နိဂ္ဂဏှာတိ၊ နှိပ်၏။

၅၁၁။ ကာမဂုဏာ ဘဝေါတိ အာဒိ၊ အစရှိသောပြဿနာကို။ ဘဝဿ၊
 ဘဝ၏။ ကာမဓာတုဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ ကာမဓာတ်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုး
 ငှါ။ (သကဝါဒီနာ။) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာမဂုဏ-
 မတ္တေ၊ ကာမဂုဏ်မျှ၌။ ဘပေါတိ၊ ဘဝဟူ၍။ ဝေါဟာရော၊ ခေါ်ဝေါ်
 ပြောဆိုခြင်းသည်။ နတ္ထိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရဝါဒီ၊ သည်။ န ဟေဝါတိ၊
 န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ဟူ၍။ ပဋိက္ခိပတိ။ ကာမဂုဏပင် ကမ္မိတိအာဒိ၊ အစရှိသော။
 သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော စကားရပ်ကို။ ကာမဂုဏမတ္တဿ၊ ကာမဂုဏ်မျှ၏။
 န ကာမဓာတု ဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ ကာမဓာတ်မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြခြင်း
 အကျိုးငှါ၊ ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။ ကာမဓာတုသင်္ခါတ၊ ကာမဘဝပဂမေဝ၊
 ကာမဓာတ်ဟု ဆိုအပ်သော ကာမဘဝသို့ ကပ်ရောက်တတ်သည်သာလျှင်
 ဖြစ်သော။ ကမ္မိ၊ ကံသည်။ အတ္ထိ။ ကာမဘဝပဂါ ဝေ၊ ကာမဘဝသို့
 ကပ်ရောက်တတ်သည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ သတ္တာ စ၊ သတ္တဝါတို့သည်
 လည်း။ ဟောန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထို ကာမဓာတ်၊ ကာမဘဝ၌။ (သတ္တာ။)
 ဇာယန္တိ၊ ဖြစ်လည်း ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဇိယန္တိ၊ အိုလည်း အိုကြကုန်၏။
 မိယန္တိ၊ သေလည်း သေကြကုန်၏။ စဝန္တိ၊ အဆက်ဆက်လည်း စုတေကြ
 ကုန်၏။ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ အဆက်ဆက်လည်း ပဋိသန္ဓေ နေကြကုန်၏။ ကာမ-
 ဂုဏေသု၊ ကာမဂုဏ်တို့၌။ န (ဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကြကုန်သည်မဟုတ်။ န ဇိယန္တိ၊
 န မိယန္တိ၊ န စဝန္တိ၊ န ဥပပဇ္ဇန္တိ။) ဣတိ သို့။ ဣမိနာ ဥပါယေန၊ ဤကပ်
 ဆောင်ကြောင်း နည်းအားဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပြဿနာတို့၌။
 အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကာမဂုဏကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄-ကာမကထာ အဖွင့်

၅၁၃-၅၁၄။ ဣဒါနိ ကာမကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ကာမ-
 ကထာ၌။ ပုဗ္ဗသေလိယာနံ၊ ပုဗ္ဗသေလိယဂိုဏ်းသားတို့၏။ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ)
 သေယျထာပိ။ (ဝေ။) ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ပဉ္စိမေ ဘိက္ခဝေ

ကာမဂုဏာတိ၊ ဟူသော။ ဝစနမတ္တံ၊ စကားမျှကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ရူပါယတနာဒီနိ၊ ရူပါယတန အစရှိကုန်သော။ ပဉ္စေ၊ ငါးပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ [ဧဝ ဖြင့် မန နှင့် ကိလေသာကာမကို ကန့်။] အာယတနာဒီ၊ အာယတနတို့သည်။ ကာမာ၊ ကာမတို့တည်း။ ဣတိ(လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေသံ၊ ထိုပရဝါဒီတို့အား။ (ဒဿေတံ-၌ စပ်။) ကိလေသာကာမဿေ၊ ကိလေသာကာမ၏သာလျှင်။ နိပ္ပရိယာယေန၊ ပရိယာယ်မဟုတ် မုချအား ဖြင့်။ ကာမဘာဝံ၊ ကာမ၏အဖြစ်ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ပဉ္စေ၊ ပဉ္စေတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ ဧတ္ထ၊ ဤကာမ ကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနုတ္ထမေ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကာမကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-ရူပဓာတုကထာ အဖွင့်

၅၁၅-၅၁၆။ ဣဒါနိ ရူပဓာတုကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုရူပ ဓာတုကထာ၌။ အန္ဓကာနံလဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ (ဧဝံ။) ရူပိနော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ ရူပဓာတု နာမ၊ ရူပ ဓာတ်မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ရူပိနောတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီဿ။ ပဋိညာ ဣတ- ရဿ။ အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ သကဝါဒီ၊ သည်။ ယသ္မာ။ ရူပဓာတု နာမ၊ ရူပဓာတ်မည်သည်။ ရူပဘဝေ၊ ရူပဘဝတည်း။ ရူပမတ္ထ- မေ၊ ရုပ်မျှသည်သာ။ န၊ မဟုတ်။ တသ္မာ။ တေန အတ္ထေန၊ ထိုရူပဘဝ ၏သာ ရူပဓာတ်မည်၏ဟူသော အနက်အားဖြင့်။ စောဒေတံ၊ ငှါ။ ရူပ- ဓာတုတိ အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ပြီ။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံး စုံသော စကားရပ်ကို။ ကာမဂုဏကထာယံ၊ ကာမဂုဏကထာ၌။ ဝုတ္တနယေ၊ နေ၊ ပင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ သာဝ ကာမဓာတုတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော(သမာနော။) ဘူမိပရိစ္ဆေဒေန၊ ဘုံကိုပိုင်းခြားကြောင်း စကားနှင့်။ ဝိရောဓံ၊ ဆန့်ကျင် ခြင်းကို။ ပဿမာနော၊ မြင်သည်။ (ဟုတွာ) ပဋိက္ခိပတိ။ ပုန၊ တဖန်။ ဒဋ္ဌံ၊ ခိုင်မြဲသည်ကို။ ကတွာ၊ ၍။ ပုဋ္ဌော(သမာနော။) အတ္တနော၊ မိမိ၏။ လဒ္ဓိဝသေန၊ အယူ၏အဖွမ်းဖြင့်။ ပဋိဇာနာတိ။ ပန၊ ထိုသို့ ဝန်ခံပါသော် လည်း။ ဒွိဟိ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။ ဘဝေဟိ၊ ဘဝတို့နှင့်။ သမန္နာဂတတာ၊ ပြည့် စုံသည်၏အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ တေန၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုပရဝါဒီ ကို။ သကဝါဒီ၊ သည်။ ကာမဘဝေန စာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။

အာဟ၊ ပြီ။ ဣတရော၊ သကဝါဒီမ္မ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ ကေဿ၊ တယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဒွိဟိ၊ နှစ်ပါးသောဘဝတို့နှင့်။ သမန္နာဂတတာ-ဘာဝတော၊ ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိကိပတိ။ [ကေဿ ပုဒ်က သမန္နာဂတ၌ မစပ်နိုင်။ ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ် ဟူသော တာ-ပစ္စည်း၌ သာ စပ်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် “သမန္နာဂတတာဘာဝတော”ဟု ပါဠိမှန် ရှိပါစေ၏။ ရှေးနိဿယ၌လည်း ဤ တာ-ပစ္စည်းပါသော ပါဠိကို အလိုရှိ၏။] ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ရူပဓာတုကထာ ဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၆-အရူပဓာတုကထာ အဖွင့်

၅၁၇-၅၁၈။ အရူပဓာတုကထာယပိ၊ အရူပဓာတုကထာ၌လည်း။ ဣမိ-နာဝ ဥပါယေန၊ ဖြင့်ပင်။ အတ္ထော၊ ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ပန၊ ဆက်။ အရူပဓမ္မေသု၊ နာမ်တရားတို့တွင်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓမေဝ၊ ဝေဒနာက္ခန္ဓာကိုသာ။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဝေဒနာ ဘဝေါတိအာဒိနာ၊ ဝေဒနာ ဘဝေါ အစရှိသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အရူပဓာတုကထာ၌။ ဒေသနာ၊ ဒေသနာကို။ ကတာ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထိုဝေဒနာ ဘဝေါ အစရှိသော ဒေသနာ တော်၌။ တေ၊ သင်၏အလိုအားဖြင့်။ အရူပိနော ဓမ္မာတိ၊ ဟူ၍။ သင်္ခံ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂတာ၊ ရောက်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာသည်။ ဘဝါဒီသု၊ ဘဝ အစရှိသည်တို့တွင်။ အညတရာ၊ တပါးအပါ အဝင်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သလော။ ဣတိ ဝေ၊ ဤသို့။ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဗ္ဗဗ္ဗော။ သေသံ၊ ကြွင်းသောစကားရပ်ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော ရူပဓာတုကထာ ၌။ ဝုတ္တနယေနော၊ ပင်။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အရူပဓာတုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁။ ဝေဒနာ ဘဝါဒီသု။ ။ ပရဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်သည် “အရူပိနောဓမ္မာ အရူပဓာတု-နာမ်တရား ဟူသမျှသည် အရူပဓာတ်တည်း”ဟု အယူရှိ၏။ အရူပဓာတ် ဟူသည်လည်း “ရူပဓာတုနာမ ရူပဘဝေါ”ကဲ့သို့ အရူပဘဝပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် “ဝေဒနာ ဘဝေါ” စသည်ဖြင့် သကဝါဒီက စောဒနာသည်။ ဤစောဒနာကို ဖွင့်သောအရာဖြစ်၍ သင်္ခံ ဂတာ၏နောက်၌ ဂတာအရ ဝေဒနာကိုယူပြီးလျှင် ထိုဝေဒနာသည် ဘဝ၊ ဂတိ၊ သတ္တာ-ဝါသ စသည်တို့တွင် တမျိုးအပါအဝင်ဖြစ်သလောဟု စောဒနာသောကြောင့် “သင်္ခံ ဂတာ ဝေဒနာ”၏ နောက်၌ “ဘဝါ-ဒီသု”ဟု ရှေးနိဿယ ရှိ၏။ ထို ရှေးနိဿယ အတိုင်းသာ ပါဠိမှန်ဟူ၍ သိပါ။

၇-ရူပဓာတုယာအာယတနကထာ အဖွင့်

၅၂၉။ ဣဒါနိ ရူပဓာတုယာ အာယတနကထာနာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ရူပဓာတုယာ အာယတနကထာ၌။ အန္ဓကနဉ္စေဝ၊ တို့၏၎င်း။ သမ္ပိတိယာ- နဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)သေယျထာပိ။ (ဝေ။) ယေသံ၊ အကြင် ပရ ဝါဒီတို့၏။ ရူပီ၊ ရုပ်ရှိ၏။ မဇနာမယော၊ ဈာန်စိတ်ကြောင့် ဖြစ်၏။ သဗ္ဗင်္ဂ- ပစ္စင်္ဂီ၊ အလုံးစုံ အင်္ဂါကြီးငယ်ရှိ၏။ အဟိနိဋ္ဌိယော၊ မယုတ်လျော့သော ဣန္ဒြေရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။ သုတ္တံ၊ ပါဠိတော်သုတ်ကို။ နိဿယ၊ မှီ၍။ (အဟိနိဋ္ဌိယော ဟူသောစကားကိုမှီ၍။) ဗြဟ္မာကယိကာနံ၊ ဗြဟ္မာအပေါင်း၌ ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့၏။ သာနာဒိနိမိတ္တာနိပိ၊ သာနပသာဒ အစရှိသည်တို့၏ တည်ရာဖြစ်၍ မှတ်သားကြောင်းဖြစ်သော နှာခေါင်း အစရှိသော ရုပ်ကလာပ် အပေါင်းတို့သည်လည်း။ အာယတနာနေဝ၊ အာယတနတို့ပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ကပေတော၊ ကြံဆ၍။ တေသံ၊ ထို ဗြဟ္မာအပေါင်း၌ဖြစ်သော ဗြဟ္မာ တို့၏။ အတ္တဘာဝေါ၊ အတ္တဘောသည်။ သဠာယတနိကော၊ ၆-ပါးသော အာယတနရှိ၏။ ဣတိ လဒ္ဓိ ဟောတိ။ တေ၊ ထို ပရဝါဒီတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ သဠာယတနိကောတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိယ။ လဒ္ဓိဝသေန၊ အယူ၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိညာ ဣတရဿ။

အထ၊ ထိုမှနေောက်၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ (သကဝါဒိ၊ သည်။) တတ္ထ၊ ထိုရူပဓာတ်၌။ (ဗြဟ္မာဘဝ၌။) ယံ အာယတနံ၊ အကြင် သာနပသာဒ အစ ရှိသော အာယတနသည်။ နတ္ထိ၊ တဿ၊ ထိုသာနပသာဒ အစရှိသော အာယ- တန၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ စောဒေတံ၊ ငှါ။ အတ္ထိ တတ္ထ သာနာယတနံ- တိအာဒိ အာရဒ္ဓံ။ တတော၊ ထိုမှနေောက်၌။ ပရဝါဒိ၊ သည်။ တတ္ထ၊ ထို ရူပ ဓာတ်၌။ အဇ္ဈတ္တိကာနံ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ အာယတနာနံ၊ အာယတန တို့၏။ သာနာဒိကံ၊ သာန အစရှိသော။ ယံ သဏ္ဌာန နိမိတ္တံ၊ အကြင် ပုံသဏ္ဌာန်နိမိတ်သည်။ (နှာခေါင်းပုံ၊ လျှာပုံ အစ ရှိသော ပုံသဏ္ဌာန်နိမိတ်သည်။) အတ္ထိ၊ တဒေဝ၊ ထို ပုံသဏ္ဌာန်နိမိတ်သည်

၁။ သာနာဒိ နိမိတ္တာနိပိ။ ။အခြားသတ္တဝါတို့၌ နှာခေါင်း၏ အတွင်း အရပ်သည် သာနပသာဒ၏ တည်ရာဖြစ်၍ သာနပသာဒကို မှတ်သားကြောင်း ရုပ် အပေါင်းဖြစ်၏။ ဗြဟ္မာတို့၌လည်း သာနပသာဒ မရှိစေကာမူ သာနပသာဒ၏ တည်ရာအဖြစ်ဖြင့် မှတ်သားကြောင်းဖြစ်သော ရုပ်ကလာပ်အပေါင်းရှိ၏။ ထို ရုပ်ကလာပ်အပေါင်းကို “သာနနိမိတ္တာနိ” ဟု ဆိုသည်။ ဇိဝှါ၊ ကာယ နိမိတ်များလည်း နည်းတူ။ ဤနေရာဝယ် ရှေးက “သာန နိမိတ္တာနိပိ” ဟု ပါဠိရှိသော်လည်း ဋီကာ၌ “သာနာဒိ နိမိတ္တာနိပိ” ဟု ပြင်ထားသောကြောင့် ယခုစာအုပ်တို့၌ “သာနာဒိ နိမိတ္တာနိပိ” ဟု ပါဠိမှန်ရှိနေပြီ။

ပင်။ အာယတနံ၊ အာယတနတည်း။ ဣတိ လဒ္ဓိယာ၊ ဤသို့သော အယူ
 ကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ။ ဗဟိရာနံ၊ အပသန္တာန်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဂန္ဓာယတ-
 နာဒီနံ၊ ဂန္ဓာယတန အစရှိသည်တို့နှင့်။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ ပုဠော (သမာ-
 နော။) ဃာနပုသာဒါဒယော၊ ဃာနပုသာဒ အစရှိသည်တို့ကို။ တတ္ထ၊ ထို
 ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌။ န ဣစ္ဆတိ၊ အလိုမရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို ဃာန-
 ပသာဒ အစရှိသည်တို့၏။ ဂေါစရံ၊ ကျက်စားရာအာရုံကို။ ပဋိသေဓေန္တော၊
 တားမြစ်လိုသည်။ (ဟုတော။) ပဋိက္ခိပတိ။ ပဋိလောမပဉ္စသံသန္ဓနပဉ္စေသုပိ၊
 တို့၌လည်း။ ဣမိနာဝ ဥပါယေန၊ ပင်။ အတ္ထော ဝေဒိတဗျော။

၅၂၁။ အတ္ထိ တတ္ထ ဃာနာယတနံ အတ္ထိ ဂန္ဓာယတနံ တေန ဃာနေန
 တံ ဂန္ဓံ ဃာယတိကံ၊ ဟူသောစကားကို။ တသ္မိံ ယေဝ ပရသမယေ၊ ထို ပရ-
 ဝါဒီတို့၏ အယူ၌ပင်။ ဧကေစ္စ၊ အချို့ကုန်သော။ အာစရိယေ၊ ဆရာတို့ကို။
 သန္ဓာယ၊ ၍။ ဝုတ္တံ။ တေ၊ ထိုအချို့သော ပရဝါဒီတို့သည်။ တတ္ထ၊ ထို
 ရူပဓာတ်၌။ ပရိပုဏ္ဏာနိ၊ ပြည့်ကုန်သော။ အဇ္ဈတ္တိကာနိ၊ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌
 ဖြစ်ကုန်သော။ ဆ၊ ခြောက်ပါးကုန်သော။ အာယတနာနိ၊ အာယတန
 တို့ကို။ ဣစ္ဆန္တိ ကိရ၊ အလိုရှိကုန်သတတ်။ စ၊ ဆက်။ အာယတနေန နာမ၊
 အာယတနမည်သည်။ သကိစ္စကေန၊ မိမိကိစ္စရှိသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။
 ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ တေဟိ ဃာနာဒီဟိ၊ ထို ဃာန အစရှိသည်တို့
 ဖြင့်။ တေ ဂန္ဓာဒေယာ၊ ထို ဂန္ဓ အစရှိသည်တို့ကို။ ဃာယန္တိ၊ အနံကို ယူ
 ကုန်၏။ သာယန္တိ၊ သာယာကုန်၏။ ဖုသန္တိ၊ တွေ့ထိကုန်၏။ ဣတိပိ၊ ဤသို့
 လည်း။ ဣစ္ဆန္တိ၊ အလိုရှိကြကုန်၏။ တံ လဒ္ဓိံ၊ ကို။ သန္ဓာယ။ ပရဝါဒိ၊ သည်။
 အာမန္တာတိ၊ ဟူ၍။ ပဋိဇာနာတိ။

၅၂၂။ ပန၊ ကား။ အတ္ထိ တတ္ထ မူလဂန္ဓောတိ အာဒီနိ၊ အစရှိသော
 စကားရပ်တို့ကို။ ပုဠော (သမာနော)။ အတ္ထိဘာဝံ၊ ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။
 သာဓေတံ၊ ပြီးစေခြင်းငှါ။ အသက္ကောန္တော၊ မစုမ်းနိုင်သည်။ (ဟုတော။)
 ပဋိက္ခိပတိ။ နနု ။ပေ။ ဃာနနိမိတ္တန္တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားသည်။
 သက္ကာနမတ္ထသေဝ၊ နှာခေါင်းပုံသက္ကာန်မျှကိုသာ။ သာဓကံ၊ ပြီးစေကြောင်း
 သက်သေတည်း။ အာယတနသ၊ ဃာနာယတနကို။ န(သာဓကံ)။ မပြီးစေ
 တတ်။ တသ္မာ။ ဥဒါဟဋံ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်သည်။ (သမာနံ)ပိ၊ ဖြစ်
 ပါသော်လည်း။ အနာဟဋသဒိသမေဝ၊ မထုတ်ဆောင်အပ်သည်နှင့် တူသည်
 သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ရူပဓာတုယာ အာယတနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၈-အရူပေ ရူပကထာ အဖွင့်

၅၂၄-၅၂၆။ ဣဒါနိ အရူပေ ရူပကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုအရူပေ ရူပကထာ၌။ အန္ဓကာနံ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေံ။) ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ အာရူပဘဝေပိ၊ အရူပဘဝ၌လည်း။ [ပိဖြင့် ကာမ၊ ရူပဘဝကို ပေါင်း။] သြဋ္ဌာရိကရူပ၊ ထင်ရှားသောရုပ်မှ။ နံသန္ဓံ၊ လွတ်သော။ သုခုမရူပံ၊ သိမ်မွေ့သောရုပ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ (လဒ္ဓိံ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ အတ္ထိ ရူပန္တိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣဟရဿ။ ဧတ္ထ၊ ဤ အရူပေ ရူပကထာ၌။ သေသံ၊ သည်။ ဥတ္တာ-နတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အရူပေ ရူပကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-ရူပံ ကမ္မန္တိကထာ အဖွင့်

၅၂၇-၅၃၇။ ဣဒါနိ ရူပံ ကမ္မန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုရူပံ ကမ္မန္တိ ကထာ၌။ မဟိသာသကာနဉ္စေဝ သမ္ပိတိယာနဉ္စ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေံ။) ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ကာယဝစီဝိညတ္တိ-သင်္ခါတံ၊ ကာယဝိညတ် ဝစီညတ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ရူပမေဝ၏၊ ရုပ်သည်ပင်။ ကာယကမ္မံ (နာမ)၊ ကာယကံ မည်၏။ ဝစီကမ္မံနာမ၊ ဝစီကံမည်၏။ တဉ္စ၊ ထိုကာယကံ ဝစီကံသည်လည်း။ ကုသလသမုဋ္ဌာနံ၊ ကုသိုလ်ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိသည်။ (သမာနံ၊ ဖြစ်လသော်။) ကုသလံ၊ ကုသိုလ်တည်း။ အကုသလသမုဋ္ဌာနံ၊ အကုသိုလ်ဟူသော ဖြစ်ကြောင်း ရှိသည်။ (သမာနံ၊ သော်။) အကုသလံ၊ အကုသိုလ်တည်း။ ဣတိ (လဒ္ဓိံ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ကုသလေန စိတ္တေန သမုဋ္ဌိတန္တိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ အထ၊ ထိုမှ နောက်၌။ နံ၊ ထိုပရိဝါဒီကို။ တံ၊ ထိုကုသိုလ် စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ရုပ်သည်။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်သည်။ သစေ (ဟောတိ)၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့၊ (ဝေံသတိ။) ကုသလဿ၊ ကုသိုလ်၏။ ယွာယံ (ယော အယံ) သာရမ္မဏာဒိဘေဒေါ၊ အကြင် သာရမ္မဏ အစရှိသော အထူးအပြားကို။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်။ တဿ၊ ထို ကုသိုလ်၏။ သော၊ ထို သာရမ္မဏအစရှိသော အထူးအပြားသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသလော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတံ၊ ငှါ။ သာရမ္မဏန္တိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (သကဝါဒိနာ။) အာရဒ္ဓံ။

တတ္ထ၊ ထို သာရမ္မဏံ အတ္ထိ အစရှိသော စကားရပ်၌။ ပတ္ထနာ ပဏိဓိတိ-
 တံ၊ ပတ္ထနာ ပဏိဓိဟူသော ဤ သဒ္ဒါ ၂-ပါး အပေါင်းသည်။ စေတနာယ
 ဝေ၊ စေတနာသဒ္ဒါ၏သာ။ ဝေဝစနံ၊ ပေဝုစပရိယာယံ စကားလှယ်တည်း။
 ဟိ၊ မှန်။ ကုသလစေတနာယေဝ၊ ကုကုသိုလ်စေတနာကိုပင်။ ပကပ္ပယမာနာ၊
 အပြားအားဖြင့် ပြုလုပ်အားထုတ်သည်။ (ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ဖြစ်ခြင်း
 ကြောင့်။) ပတ္ထနာတိ၊ ပတ္ထနာဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ ပကပ္ပနဝသေန၊ အပြားအား
 ဖြင့် ပြုလုပ်အားထုတ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဌိတတ္တာ၊ တည်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ ပဏိဓိတိ စ၊ ပဏိဓိဟူ၍လည်း။ ဝုစ္စတိ။ ပန၊ ကား။ ပရတော၊
 နောက်၌။ ကုသလေန စိတ္တေန သမုဋ္ဌိတာ ဝေဒနာ။ပေ။ သညာ။ပေ။
 စေတနာ။ပေ။ သဒ္ဒါတိ အာဒိသု၊ အစရှိကုန်သော။ ဧတ္ထ၊ ဤတရားတို့တွင်။
 ဝေဒနာဒိနညေဝ^၁၊ ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့၏ သာလျှင်။ ပတ္ထနာ၊ တောင့်တ
 ကြောင်း စေတနာ၎င်း။ ပဏိဓိ၊ ရှေ့ဆောင်ကြောင်း စေတနာ၎င်း။ ဣတိ၊
 ဤ ၂-ပါး အပေါင်းကို။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ စေတနာယ၊ စေတနာ၏ အတွက်။
 (ပတ္ထနာ၊ ၎င်း။ ပဏိဓိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကို။) န (လဗ္ဘတိ)၊ အပ်။ ကသ္မာ၊
 ကြောင့်။ (န လဗ္ဘတိ၊ နည်း။) ဒိန္နံ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ စေတနာနံ၊ စေတနာ
 တို့၏။ ဧကတော၊ တပြိုင်နက်။ အဘာဝါ၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ ပန၊
 ထိုသို့ပင် စေတနာ ၂-ပါးတို့ တပေါင်းတည်း မဖြစ်နိုင် ပါသော်လည်း။
 သောတပတိတတ္တာ၊ ဒေသနာတော်အယဉ်၌ ကျရောက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 ဝေံ၊ ဤသို့ စေတနာ၊ ပတ္ထနာ၊ ပဏိဓိဟူ၍။ တန္တိ၊ ပါဠိတော်သည်။ ဂတာ၊
 ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဝေဒိဟဗ္ဗာ။

၁။ ဝေဒနာဒိနညေဝ။ပေ။နံ စေတနာယ။ ။ပါဠိတော်ကိုကြည့်ပါ။ပေယျာလ
 မြှုပ်ထားသည်။ “ ကုသလေန စိတ္တေန သမုဋ္ဌိတာ ဝေဒနာ ။ပေ။ သညာ၊ စေတနာ၊
 သဒ္ဒါ၊ဝီရိယံ၊သတိ၊သမာဓိ။ပေ။ပညာ ကုသလာ အနာရမ္မဏာ၊နတ္ထိတာယ အာဝဋ္ဌနာ
 အာဘောဂေါ သမန္နာဟာရော မနသိကာရော စေတနာ ပတ္ထနာ ပဏိဓိ” ဟု ရှိရာဝယ်
 “စေတနာ၊ ပတ္ထနာ၊ ပဏိဓိ” ၃-မျိုးတို့တွင် ကုသိုလ်စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ဝေဒနာ၊
 သညာ၊ သဒ္ဒါစသည် တို့၏အတွက် “ပတ္ထနာ၊ ပဏိဓိ” ရနိုင်သော်လည်း စေတနာ
 အတွက်ကား၊ “ပတ္ထနာ၊ ပဏိဓိ” ၂-မျိုးလုံးပင် မရနိုင်၊ ဘာကြောင့်နည်း-ပတ္ထနာ၊
 ပဏိဓိ ဟူသည် စေတနာပင် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ထိုသို့မရလျှင် ပါဠိတော်၌ အဘယ်ကြောင့် စေတနာအတွက် ပတ္ထနာ၊ ပဏိဓိကို
 ထည့်ထားပါသနည်း။ ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိ၍ “သောတပတိတတ္တာ။ပေ။ဝေဒိဟဗ္ဗာ” ဟု
 မိန့်သည်။ ရှေ့တရားတို့ အတွက် ပတ္ထနာပဏိဓိ ပါခဲ့ရကား ထိုဒေသနာ အယဉ်၌
 ကျနေသောကြောင့် စေတနာအတွက်လည်း ပတ္ထနာ၊ ပဏိဓိ၊ ပါလျက် ရှိရသည်-
 ဟူလို့။

ရူပါယတနံတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ ပုရိမဝါရေ၊ ရှေ့ဝါရ၌။
 (ယံ ကိဉ္စိ အကုသလေန စိတ္တေန သမုဋ္ဌိတံ ရူပံ စသည်ဖြင့် အကျဉ်းပြအပ်
 သော ရှေ့ဝါရ၌။) သဗ္ဗံ တံ ကုသလံတိ၊ ဟူ၍။ သံခိတ္တဿ၊ အကျဉ်းချုံး
 အပ်သော တရား၏။ ပဘေဒ ဒဿနတ္ထံ၊ အပြားကိုပြခြင်း အကျိုးငှါ။
 (ရူပါယတနံ ကုသလံ။ပေ။သဒ္ဓါယတနံ ကုသလံ စသည်ဖြင့် အပြားကိုပြခြင်း
 အကျိုးငှါ။) ဝုတ္တံ။ သေသာ၊ ကြွင်းကုန်သော။ သံသန္ဓနနယာ၊ သံသန္ဓန နည်း
 တို့ကို၎င်း။ ဝစိကမ္မကထာ၊ ဝစိကမ္မကထာကို၎င်း။ အကုသလေန စိတ္တေန
 သမုဋ္ဌိတံတိ အာဒိ ဝိဓာနဉ္စ၊ အစရှိသော အစီရင်ကို၎င်း။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံကို။
 ပါဠိအနုသာရေနော၊ ပါဠိတော်ကို အစဉ်လျှောက်သဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။
 ပန၊ အထူးကား။ အသုစိတိ ဧတ္ထ၊ အသုစိဟူသော ဤပါဠိ၌။ သုက္ကံ၊ သက်ကို။
 (အသုစိတိ၊ ဟူ၍။) အဓိပေတံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ သုတ္တသာဓနံ၊ ပြီးစေကြောင်း
 သုတ်သည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။

ရူပံ ကမ္မံတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

၁၀-ဇီဝိတိန္ဒြိယကထာ အဖွင့်

၅၄၀။ ဣဒါနိ ဇီဝိတိန္ဒြိယကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဇီဝိတိန္ဒြိယ-
 ကထာ၌။ ပုဗ္ဗသေလိယာနဉ္စေဝ သမ္မိတိယာနဉ္စ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ။
 (ဝေ)။ ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ နာမ၊ ဇီဝိတိန္ဒြိယမည်သည်။
 စိတ္တဝိပုယုတ္တော၊ စိတ္တဝိပုယုတ်ဖြစ်သော။ အရူပဓမ္မော၊ နာမ်တရားတည်း။
 တသ္မာ။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ရုပ်ဇီဝိတိန္ဒြိယသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ (လဒ္ဓိ
 ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ နတ္ထိ ရူပီနံ
 ဓမ္မာနံ အာယုတိ၊ အစရှိသော။ ပဉ္စေ၊ ပြဿနာ၌။ ဥပါဒိန္ဒရူပါနမ္ပိ၊ တဏှာ ဒိဋ္ဌိ
 တို့ ကပ်၍ ယူအပ် စွဲလမ်းအပ်သော သက်ရှိ ရုပ်တို့၏၎င်း။ တိဏကဋ္ဌာဒိနမ္ပိ၊
 မြက်ထင်း အစရှိသော သက်မဲ့ ရုပ်တို့၏၎င်း။ သန္တာနဝသေန၊ အစဉ်၏
 အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္ထိမေဝ၊ ဖြစ်ခြင်းကိုပင်။ (ဣစ္ဆတိ၌ စပ်။) အာယု၊ တဘဝ
 အတွက် အဆက်မပြတ် ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ဌိတိ၊ တည်တံ့ကြောင်းတည်း။
 ယပနာ၊ မျှတကြောင်းတည်း။ ယာပနာ၊ တည်း။ ဣရိယနာ၊ အသက်ရှင်
 ကြောင်းတည်း။ ဝတ္တနာ၊ ဖြစ်ကြောင်းတည်း။ ပါလနာ၊ စောင့်ရှောက်
 ကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣစ္ဆတိ၊ ၏။ တသ္မာ။ ပဋိက္ခိပတိ။ [ရုပ်
 တရားတို့၏ အာယု စသည် မရှိဟု မဆိုလို။ သန္တာန်၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကို
 အာယုစသည်ဟု ဆိုလို၏။ ထို့ကြောင့် မရှိဘူးလောဟု မေးရာဝယ် ပယ်သည်။
 မရှိ မဟုတ်၊ ရှိသည် ဟူလို။] အတ္ထိတိပဉ္စေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ ဣမိနာ

ကာရဏေန၊ ဤအကြောင်းကြောင့်။ (သန္တာန်၏ အစွမ်းဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကို အာယု စသည်ဟု ဆိုခြင်းကြောင့်။) ပဋိဇာနာတိ။ အတ္ထိ အရူပဇိဝိတိန္ဒြိယန္တိပဉ္စေ၊ ပြဿနာ၌။ အရူပဓမ္မာနံ၊ နာမ်တရားတို့၏။ စိတ္တဝိပုယုတ္တံ၊ စိတ္တဝိပုယုတ်ဖြစ်သော။ ဇိဝိတိန္ဒြိယသန္တာန် နာမ၊ ဇိဝိတိန္ဒြိယ၏ အစဉ်မည်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣစ္ဆတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ပဋိဇာနာတိ။

၅၄၁။ ရူပိနံ။ပေ။ အရူပဇိဝိတိန္ဒြိယန္တိပဉ္စေ၊ ဟူသောပြဿနာ၌။ သတ္တသန္တာနေ၊ သတ္တဝါတို့၏အစဉ်၌။ ရူပိနော ဝါ၊ ရုပ်ရှိကုန်သည်မူလည်း။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်စေကုန်။ အရူပိနော ဝါ၊ နာမ်ရှိကုန်သည်မူလည်း။ ဟောန္တု၊ ကုန်။ သဗ္ဗေသံ၊ အလုံးစုံသော ရုပ် နာမ်တို့၏။ စိတ္တဝိပုယုတ္တံ၊ စိတ္တဝိပုယုတ်ဖြစ်သော။ အရူပဇိဝိတိန္ဒြိယမေဝ၊ အရူပဇိဝိတိန္ဒြိယကိုသာ၊ ဣစ္ဆတိ။ တသ္မာ၊ ပဋိဇာနာတိ။

၅၄၂။ နိရောဓသမာပန္နပဉ္စေသုပိ၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌လည်း။ စိတ္တဝိပုယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်သော။ အရူပဇိဝိတမေဝ၊ နာမ်ဇိဝိတိန္ဒြိယကိုသာ။ သန္တာယပဋိက္ခိပတိ စ။ ပဋိဇာနာတိ စ။ [နတ္ထိ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယံ ဟု မေးသော အခါ ပယ်၍၊ အတ္ထိဇိဝိတိန္ဒြိယံဟု မေးသောအခါ ဝန်ခံသည်။] သကဝါဒီပန၊ သကဝါဒီသည်ကား။ တံ၊ ထို စိတ္တဝိပုယုတ်ဖြစ်သော အရူပဇိဝိတိန္ဒြိယကို။ အသမ္ပုဋ္ဌစ္ဆန္တော၊ လက်မခံလိုသည်။ (ဟုတွာ) အရူပပဝတ္တေ၊ နာမ်တရား၏ အဆက်မပြတ် ဖြစ်ခြင်းသည်။ အသတိ၊ မရှိလသော်။ (နိရောဓသမာပတ် အခိုက်၌ မရှိလသော်။) ယံ၊ အကြင် ဇိဝိတိန္ဒြိယသည်။ အတ္ထိ။ တေန၊ ထို ဇိဝိတိန္ဒြိယသည်။ ရူပေန၊ ရုပ်တရားသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတုံ၊ ငှါ။ ဟဉ္စိတိအာဒိ အာဟ။

သင်္ခါရက္ခန္ဓပဉ္စေ၊ ၌။ ဖဿာဒိသင်္ခါရက္ခန္ဓံ၊ ဖဿအစရှိသော သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို။ သန္တာယ ပဋိက္ခိပတိ။ ကာယကမ္မာဒိသင်္ခါရက္ခန္ဓံ၊ ကာယကံ အစရှိသော သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို။ သန္တာယ ပဋိဇာနာတိ။ ကာယဝိညတ္တိ၊ ကာယဝိညတ်၎င်း။ ဝစီဝိညတ္တိ၊ ၎င်း။ သမ္မာဝါစာ၊ ၎င်း။ သမ္မာကမ္မန္တော၊ ၎င်း။ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဇိဝိတိန္ဒြိယ၎င်း။ ဣတိ ဝေ မာဒယောပိ၊ ဤသို့အစရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့သည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်သော တရားတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဒိ (ဟောတိ)။

၁။ အတ္ထိ အရူပ ဇိဝိတိန္ဒြိယန္တိ ပဉ္စေ။ ။ပါဠိတော်၌ “အတ္ထိ အရူပိနံ ဓမ္မာနံ အာယု ဌိတိ ။ပေ။ ပါလနာ၊ အတ္ထိ အရူပဇိဝိတိန္ဒြိယံ”ဟု ပြဿနာ အပြည့်အစုံ ရှိ၏။ ထိုပြဿနာ၌ အဆုံးဖြစ်သော “အတ္ထိ အရူပဇိဝိတိန္ဒြိယံ” ကိုသာ ယူ၍ “အတ္ထိ အရူပဇိဝိတိန္ဒြိယန္တိ ပဉ္စေ”ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုသည်ဟုမှတ်ပါ။ [အတ္ထိ အရူပိနံ။ပေ။ အာဒိကံ ပဉ္စံ အန္တံ ဂဟေတွာ ဝဒတိ။- ဋီကာ။]

သကဝါဒီ ပန၊ သည်ကား။ တံ၊ ထိုအယူကို။ အသမ္ပုဋ္ဌန္တော၊ လက်မခံလို သည်။ (ဟုတော့)။ အရူပဝတ္ထော၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော နာမ်ဝရားသည်။ နိရုဒ္ဓေပိ၊ ချုပ်ပြီးပါသော်လည်း။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာသည်။ ယဒိ အတ္ထိ၊ အကယ်၍ ရှိအံ့။ (ဧဝံ သတိ။) စတုန္နံပိ၊ လေးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့၏။ အတ္ထိတာ၊ ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်ပါစေတော့။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတုံ၊ အတ္ထိ ဝေဒနာက္ခန္ဓောတိ အာဒိ အာဟ။ ဣတရော၊ သကဝါဒီမှတစ်ပါးသော ပရဝါဒီသည်။ အန္တော သမာပတ္တိံ၊ သမာပတ်၏အတွင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိံ။ သမာပဇ္ဇန္တဿ စ၊ ဝင်စားဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ဝုဠဟန္တဿ စ၊ ထသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ ပုဗ္ဗာပရဘာဂံ၊ ရှေ့အဖို့ နောက်အဖို့ကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ၊ [သမာပတ်စ၍ ဝင်စား ခိုက်ကို “ပုဗ္ဗဘာဂ” သမာပတ်မှ ထခိုက်ကို “အပရဘာဂ” ဟု ဆိုသည်။]

၅၄၃။ အသညသတ္တဝါရေပိ၊ ဤလည်း။ ဧဝေဝ နယော၊ တည်း။ [ပိဖြင့် နိရောဓသမာပတ္တိပါရကို ပေါင်းသည်။] ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း)ဟိ၊ ချဲ့။ တဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိယာ၊ အယူအားဖြင့်။ အသညသတ္တာနံ၊ အသညသတ်ဘုံ၌ ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့၏။ ပဋိသန္ဓိကာလေ၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၌။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ဥပုဇ္ဇိတော၊ ဖြစ်၍။ (ဖြစ်ပြီးမှ။) နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်၏။ တေန၊ ထို ပဋိသန္ဓေစိတ် နှင့်။ သတ၊ တကွ။ စိတ္တဝိပယုတ္တ အရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်သော နာမ် ဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ ဥပုဇ္ဇိတော၊ ဖြစ်၍။ ယာဝတာယုကံ၊ အသက်ရှည်သမျှကာလ ပတ်လုံး။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို အသညသတ်ဗြဟ္မာ တို့၏။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိသလော။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဋ္ဌော၊ (သမာ နော)။ ပဋိက္ခိပတိံ။ (တေသံ၊ တို့၏။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ သည်။) အတ္ထိ၊ ရှိသလော။ ဣတိ၊ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ ပဋိဇာနာတိ။ ဝေဒနာက္ခန္ဓာဒယောပိ၊ ဝေဒနာ က္ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့ကိုလည်း။ တေသံ၊ ထိုအသညသတ် ဗြဟ္မာတို့၏။ ပဝတ္ထိ ဝသေန၊ ပဝတ္ထိ အခါနှင့် စပ်သဖြင့်။ ပဋိက္ခိပတိံ။ စုတိပဋိသန္ဓိဝသေန၊ စုတိပဋိသန္ဓေ အခါတို့နှင့်စပ်သဖြင့်။ ပဋိဇာနာတိ။ သကဝါဒီ ပန၊ သည်ကား။ တံ၊ ထိုအယူကို။ အနိစ္စန္တော၊ အလိုရှိသည်။ (ဟုတော့။) တတ္ထ၊ ထိုစုတိ ပဋိသန္ဓေအခါ၌။ ဧကက္ခဏေပိ၊ တပြိုင်နက်တည်းသော ခဏ၌လည်း။ ဝေဒနာဒယော၊ ဝေဒနာအစရှိသော ခန္ဓာတို့သည်။ သစေ အတ္ထိ၊ အကယ်၍ ရှိကုန်အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော်။) ပဉ္စဝေဝါကာရဘဝတ္ထံ၊ ပဉ္စဝေဝါကာရဘဝ၏ အဖြစ်သို့။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတုံ ပဉ္စဝေဝါကာရဘဝေဝါတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ၊ ဆိုပြီ။ [အသညသတ်ဘုံဝယ် ပဋိသန္ဓေ နေတုန်းက ဝေဒနာစသော နာမ်ခန္ဓာတို့ ဖြစ်ပေါ်၏ဟု အယူ ရှိသောကြောင့် နဂိုရှိသောရုပ်နှင့်တကွ “ပဉ္စဝေဝါကာရဘဝတ္ထံ ပါပုဏာတိ” ဟု ဆိုသည်။]

ဣတရော၊ သကဝါဒီမုတပါးသော ပရဝါဒီသည်။ သုတ္တဝိစရောဘယာ၊ ပါဠိတော်သုတ်နှင့် ဆန့်ကျင်မည်မှ ကြောင့်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ [ပါဠိတော်၌ “တယော ဘဝါ” စသည်ဖြင့် ခွဲခြားထားရကား ထိုပါဠိတော်နှင့် ဆန့်ကျင်မည်မှ ကြောက်သည်။]

၅၄၄-၅၄၅။ ဧကဒေသံ ဘိဇ္ဇတိတိ ပညော၊ ဟူသောပြဿနာ၌။ သမ္ပယုတ္တံ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်စီး၏။ [ဧကဒေသံ ဘိဇ္ဇတိ ကံ ပြန်ဝန်ခံသည်။] ဝိပုယုတ္တံ၊ ဝိပုယုတ်ဖြစ်သော ဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်နေ၏။ [ဥပပတ္တေသိယ-ဟူသော ပြဿနာ၌ စိတ်ချုပ်လသော် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဇီဝိတိန္ဒြေသည် ချုပ်၏။ ဝိပုယုတ်ဖြစ်သော ဇီဝိတိန္ဒြေသာ တည်နေ၏။] ဣတိ၊ သို့။ တဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိ ဟောတိ။ တသ္မာ၊ ပဋိဇာနာတိ။ ဒေဇီဝိတိန္ဒြေယာနိတိ၊ ဟူသော။ ပုစ္ဆာ ပရဝါဒီဿ။ ပဋိညာ သကဝါဒီဿ။ [ဋီကာ၌ ဤပါဠိသာသင့်ကြောင်း ပြ၏။] ဟိ၊ မှန်။ ရူပါရူပဝသေန၊ ရူပ အရူပတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ ဒေ၊ ကုန်သော။ ဇီဝိတိန္ဒြေယာနိတို့သည်။ (ဟောန္တိ။) တေဟိ ယေဝ၊ ထို ၂-ပါးသော ဇီဝိတိန္ဒြေတို့ကြောင့် သာ။ သတ္တော၊ သတ္တဝါသည်။ ဇီဝတိ၊ အသက်ရှင်၏။ [ထို့ကြောင့် ဒေဇီဝိတိန္ဒြေယာနိ ဟူသောပြဿနာကို သကဝါဒီ ဝန်ခံသည်။] တေသံ၊ ထို ဇီဝိတိန္ဒြေတို့၏။ ဘဂေန၊ ပျက်ခြင်းကြောင့်။ မရတိတိ၊ သေပေ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဟိ၊ မှန်။ စုတိက္ခဏသ္မိံ၊ စုတိဏ္ဍာ၌။ ဒေပိ၊ ၂-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဇီဝိတံနိ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေတို့သည်။ သဟေဝ၊ တပြိုင်နက်သာလျှင်။ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ ပျက်ကုန်၏။

ဇီဝိတိန္ဒြေယ ကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၁-ကမ္မဟေတုကထာ အဖွင့်

၅၄၆။ ဣဒါနိ ကမ္မဟေတုကထာနာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ကမ္မဟေတုကထာ၌။ ပုဗ္ဗသေလိယာနုဉ္စေဝ သမ္ပိတိယာနုဉ္စေ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)သေယျထာပိ။ (ဝေ။) ယေန အရဟတာ၊ အကြင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပုရိမဘဝေ၊ ရှေးဘဝ၌။ အရဟာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို။ အဗ္ဘာစိက္ခိတပုဗ္ဗော၊ ရှေး၌ စွပ်စွဲအပ်ပြီ။ သော၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တဿ ကမ္မဿ၊ ထိုရဟန္တာတို့ကို စွပ်စွဲကြောင်းကံ၏။ ဟေတု၊ အကြောင်းကြောင့်။ အရဟတ္တာ၊ ရဟန္တာ၏အဖြစ်မှ။ ပရိဟာယတိ၊ ယုတ်လျော့၏။ ဣတိ၊ သို့။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ကမ္မဟေတုတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီဿ၊ ပဋိညာ ဣတရဿ။ သေသံ၊ ပါဏာတိပါတကမ္မဿ အစရှိသောပုဒ်မှ ကြွင်းသော

၂၁၃၉၉

သောတာပန္နော သောတာပတ္တိဖလာ ပရိဟာယတိ အစရှိသော ပုဒ်အပေါင်း သည်။ ပရိဟာနိကထာယံ၊ ပရိဟာနိကထာ၌။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ သာ။

ဟန္တ ဟိ ၂။ပေ။ အပ္ပာစိက္ခတိတိဏ္ဍဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ (ဝဒတိ-၌ စပ်။) ယဿ ကမ္မဿ၊ အကြင် ရဟန္တာတို့ကို စွပ်စွဲကြောင်းကံ၏။ ဟေတု၊ အကြောင်းကြောင့်။ (အရဟတ္တာ၊ ရဟန္တာ၏ အဖြစ်မှ။) ပရိဟာယတိ၊ ယုတ် လျော့၏။ တံ၊ ထိုရဟန္တာတို့ကို စွပ်စွဲကြောင်းကံကို။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆာပေတုံ၊ လက်ခံ စေခြင်းငှါ။ (ပရဝါဒီ၊ သည်။) ဝဒတိ၊ ဆို၏။ အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ သကဝါဒီ၊ သည်။ တံ ပက္ခံ၊ ထိုရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှေးဘဝ က ရဟန္တာတို့ကို စွပ်စွဲခြင်းဟူသောအကြောင်းကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ်မှ ယုတ် လျော့၏ ဟူသောအနက်အဖို့ကို။ ပဋိဇာနာပေတွာ၊ လက်ခံစေ၍။ (အရ-ဟန္တာနံ၊ ရဟန္တာတို့ကို။ အပ္ပာစိက္ခနကမ္မဿ၊ စွပ်စွဲကြောင်းကံ၏။ ဟေတု၊ ကြောင့်။ အရဟာ၊ သည်။ အရဟတ္တာ၊ မှ။) ယဒိ (ပရိဟာယတိ) အံ။ ဝေ(သတိ)၊ သော်။ ယေဟိ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အရဟန္တာ၊ ရဟန္တာ တို့ကို။ အပ္ပာစိက္ခတပုဗ္ဗာ၊ ရှေး၌ စွပ်စွဲအပ်ကုန်ပြီ။ ဝါ၊ စွပ်စွဲဘူးကုန်ပြီ။

၁။ သေသံ ပရိဟာနိကထာယံ။ ။ ဤကထာ၌ “ပါဏာတိပါတဿ ဟေတု” မှ စ၍ “သံသဘေဒဿ ဟေတု” တိုင်အောင် အနုယောဂ (မေးစိစစ်ကြောင်း) စကား ပါ၏။ ထိုစကားသည် ပရိဟာနိကထာ၌ မပါခဲ့။ ထို့ကြောင့် သေသ၏ အပါဒါန် ကို ထိုစကားရပ်ခံ၍ သေသ၏အရကိုကား ကထာ ၂-ရပ်လုံး၌ပါသော “သောတာပုန္နော သောတာပတ္တိဖလာ ပရိဟာယတိ စသည်ကိုယူပါ။ [သေသန္တိ ပါဏာတိပါတာဒိကမ္မ-ဿဟေတု ။ပေ။ ဝဒတိ၊ ဋီကာ။]

၂။ ဟန္တ ဟိ။ပေ။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆာပေတုံ။ ။ ဟန္တ ဟိ စသောစကားသည် ပရဝါဒီ၏ အကြောင်းပြ စကားတည်း။ ထိုအကြောင်းပြ စကားကိုပင် “ဟန္တ” ဟု တိုက်တွန်း ကြောင်းစကား ပါနေသောကြောင့် “ပရဝါဒီကို လက်ခံစေခြင်းငှါ ဆို၏” ဟု အဋ္ဌကထာ မိန့်သည်။ ဟန္တသဒ္ဓါသည် လက်ခံဖို့ရန် တိုက်တွန်းသော စောဒနတ္ထနိပါတ် ပုဒ်ဟု ကြံပါ။ [ပဋိစ္ဆာပေတုန္တိ ပန ။ပေ။ ပရဝါဒီ အတ္တနော လဒ္ဓိံ သကဝါဒိံ ဂါဟာပေတုန္တိအတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။-ဋီကာ။ ဤဋီကာ၌ “ပဋိစ္ဆာပေတုံ” ကို “ ဂါဟာ-ပေတုံ” ဟု ဖွင့်အပ်သောအနက်သည် အဓိပ္ပာယ်ထွက်၊ လက်ခံစေခြင်းငှါကား သဒ္ဓတ္ထ-တည်း။]

၃။ တံ ပက္ခံ ပဋိဇာနာပေတွာ။ ။ “အရဟန္တာနံ အပ္ပာစိက္ခနကမ္မဿ ဟေတု အရဟာ အရဟတ္တာ ပရိဟာယတိ” ဟူသော အနက်အဖို့ကို “တံ ပက္ခံ” ဟု ဆို၍ ထိုအဖို့ကို “အာမန္တာ” ဟု ပရဝါဒီကို ဝန်ခံစေခြင်းကို ပဋိဇာနာပေတွာ-ဟု ဆိုသည်။ ပါဠိတော်ကြည့်ပါ။

၄။ ယဒိ ဝေ။ပေ။ အပ္ပာစိက္ခတပုဗ္ဗာ။ ။ ယဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌ လာသော “အရဟန္တာနံ ။ပေ။ ပရိဟာယတိ” ဟူသော အနက်ကို ပြန်၍စွဲပါ။ ထိုစကားနှင့် ဆက်သွယ်၍ ကြည့်လျှင် ရှေးဘဝ၌ ရဟန္တာကို စွပ်စွဲခဲ့ဘူးသူတို့သည် ဤ ဘဝ၌

တေ သဗ္ဗေ၊ ထိုအလုံးဖုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အရဟတ္တံ၊ ရဟန္တာ၏ အဖြစ်
 သို့။ ပါပုဏေယျံ၊ ရောက်ကုန်ရာသလော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတံ၊ ငှါ။
 ယေနကစိတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အာဟ၊ ပြီ။ ဣတရော၊ သက
 ဝါဒီမ္မ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ တဿ ကမ္မဿ၊ ထိုရဟန္တာကို စွပ်စွဲ
 ကြောင်းကံ၏။ အရဟတ္တသမ္မာပုဏနေ၊ ရဟန္တာ၏အဖြစ်သို့ ရောက်စေခြင်း၌။
 [“အရဟတ္တံ သမ္မာပုဏနေ” ဟု စာအုပ်တို့၌ ဝါကျရှိ၏။ ရှေးနိဿယ၌ သမာသ်
 ရှိသည်။ ဝါကျဆိုလျှင် ဆဋ္ဌိ ကံရှိရမည်။ ဆဋ္ဌိ မဟုတ်သောကြောင့် သမာသ်
 က သဒ္ဓါသွားကောင်း၏။] နယာမံ၊ မြဲသောသဘောကို။ အပဿန္တော၊
 မမြင်သည်။ (ဟုတု၊ ရှိ။ ဝါ၊ ကြောင့်။) ပဋိကိပတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ-ဟု
 ပယ်၏။

ကမ္မဟေတုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

အဋ္ဌမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

အဋ္ဌမဝဂ် ပြီးပြီ။

ရဟန္တာဖြစ်ကြ၏” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရနေ၏။ ထို့ကြောင့် “ယေဟိ အရဟန္တော အဗ္ဘာ-
 စိက္ခိဘ ပုဗ္ဗာ” ဟု ပါဠိရှိပါစေ။ ထိုသို့ပါဠိရှိမှ ‘ယေ ကေ စိ ။ပေ။ အဗ္ဘာစိက္ခန္တိ’
 ဟူသောပါဠိတော်စကား၊ နောက်၌ လာမည့် “အရဟတ္တံ ပါပုဏေယျံ”- တဿ
 ကမ္မဿ အရဟတ္တသမ္မာပုဏနေ နိယာမံ အပဿန္တော” ဟူသော အဋ္ဌကထာစကား
 တို့နှင့်လျော်မည်။ ယခုစာအုပ်တို့၌ “န အဗ္ဘာစိက္ခိဘ ပုဗ္ဗာ” ဟု “န” သဒ္ဓါပိုနေပါသည်။

၉-နဝမဝဂ္ဂ

၁-အာနိသံသဒဿာဝိကထာ အပွင့်

၅၄၇။ ဣဒါနိ အာနိသံသဒဿာဝိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို အာနိသံသ ဒဿာဝိကထာ၌။ သကသမယေ၊ သကဝါဒီတို့၏အယူ၌။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတရားတို့ကို။ အာဒိနပတော၊ အပြစ်အားဖြင့်။ ပဿန္တဿ၊ ရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ အာနိသံသတော၊ အကျိုးအားဖြင့်။ ပဿန္တဿ၊ ၎င်း၎င်း။ သံယောဇနပုဟာနံ၊ သံယောဇဉ်ကို ပယ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ သို့။ နိစ္ဆယော၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ။) ပန၊ ထိုသို့ပင်ဖြစ်ပါ သော်လည်း။ အန္ဓကာနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယုထာပိ။ (ဝေ။) ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ဒိသုပိ၊ ၂-ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ တေသု၊ ထို သင်္ခါရေ အာဒိနဝဒဿန၊ နိဗ္ဗာနံ အာနိသံသဒဿန တို့တွင်။ ဧကံသိကဝါဒံ၊ နိဗ္ဗာနံ အာနိသံသဒဿန ဟူသော တခုသောအဖို့၌ဖြစ်သော အယူကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ အာနိသံသဒဿာဝိနောဝံ ။ပေ။ ဟောတိတိ၊ ဟူသော။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီယ။ ပဋိညာ ဣဘရဿ။ အထ၊ ဝန်ခံရာထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထိုပရဝါဒီအား။ (ဒဿနတ္ထံ-၌ စပ်။) တယာ၊ အသင်ပရဝါဒီသည်။ ဧကံသိကဝါဒေါ၊ ကို။ ဂဟိတော၊ ယူအပ်ပြီ။ အာဒိနဝေပိ၊ သင်္ခါရေ အာဒိနဝံ ကိုလည်း။ ဒဋ္ဌဗ္ဗောယေဝ၊ ရှုမှတ်ထိုက် သည်သာ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိဘာဂဒဿနတ္ထံ၊ ခွဲခြားဝေဖန်အပ်သော သဘောကို ပြခြင်း အကျိုးငှါ၊ သကဝါဒီ၊ သည်။ သင်္ခါရေတိ အာဒိ အာဟ။

သင်္ခါရေ စ ။ပေ။ ဟောတိတိ ပဉ္စသ္မိံ၊ ဟူသောပြဿနာ၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ အဓိပ္ပာယော၊ သကဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ အာနိသံသဒဿာဝိဿ၊ အာနိသင်ကို ရှုလေ့ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ သံယောဇနာနံ၊ သံယောဇဉ်တို့ကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ တေသံ၊ ထို ပရဝါဒီတို့၏။ လဒ္ဓိ(ဟောတိ။) သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ မနသိကေရာတော၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ သံယောဇနာ၊ သံယောဇဉ်တို့ကို။ ပဟိယန္တိ နနု၊ ပယ်အပ်ကုန်သည် မဟုတ် လော။ ဣတိစ၊ ဤသို့လည်း။ ပုဋ္ဌော (သမာနော။) အာမန္တာတိ၊ ဟူ၍။

ပဋိဇာနာတိ။ တေန၊ ထိုသို့ဝန်ခံခြင်းကြောင့်။ တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်။ သင်္ခါရေ စ၊ တို့ကိုလည်း။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတိ၊ နှလုံးသွင်း၏။ နိဗ္ဗာနေ စ၊ နိဗ္ဗာန်၌လည်း။ အာနိသံသ ဒဿာဝိ၊ အာနိသင်ကို ရှုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ ဣဒံ၊ ဤနှစ်ပါးစုံသည်။ (သင်္ခါရ တို့ကို အနိစ္စဟု နှလုံးသွင်းခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင်ကို ရှုလေ့ရှိခြင်း ဟူသော ဤနှစ်ပါးစုံသည်။) အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်နေ၏။ ကိံ၊ နည်း။ တေ၊ ဤ နှစ်ပါးစုံကို။ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒြိယံ၊ လက်ခံသလော။ ဣတိ(အယံ)၊ ကား။ (အဓိပ္ပာယ်-ယော။)

တတော၊ထိုသို့ စောဒနာခြင်းကြောင့်။ ပရဝါဒီ၊ သည်။ ဧကစိတ္တက္ခဏံ၊ တခုသော စိတ္တက္ခဏကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပဟိ။ [စိတ္တက္ခဏ တခုတည်းဖြင့် သင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စဟု နှလုံးသွင်းခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင်ကိုရှုခြင်းဟူသော ၂-မျိုးလုံး မဖြစ်နိုင်သောကြောင့် န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗ္ဗေဟု ပယ်သည်။] ဒုတိယံ၊ နှစ်ကြိမ်မြောက်။ ပုဋ္ဌော(သမာနော။) နာနာစိတ္တဝသေန၊ အမျိုးမျိုးသော စိတ်၏အစွမ်းဖြင့်။ [သင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စ-ဟု နှလုံးသွင်းသော စိတ်၊ နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင်ကိုရှုသော စိတ်၏အစွမ်းဖြင့်။] ပဋိဇာနာတိ။ ပန၊ ကား၊ သကဝါဒီ၊ သည်။ အဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏။ အဓိပ္ပာယ်၊ အလိုကို။ မဒ္ဒိတွာ၊ နှိပ်ချေ၍။ အနိစ္စမနသိကာရဿ၊ သင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စဟု နှလုံးသွင်းခြင်း၏၎င်း။ အာနိသံသဒဿာဝိတာယ စ၊ နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင်ကို ရှုလေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်၏၎င်း။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ ပဋိညာဟတ္တာ၊ ဝန်ခံအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိန္နံ ။ပေ။ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ ပုစ္ဆတိ။ [စိတ်အမျိုးမျိုးဖြင့် အနိစ္စာဒိ မနသိကာရကို၎င်း၊ နိဗ္ဗာနေ အာနိသံသဒဿာဝိကို၎င်း ဝန်ခံခြင်း သည် သင့်ပါလျက် ပရဝါဒီ၏ အလိုကိုနှိပ်ခြင်းကို အဘယ်သို့ သင့်နိုင်ပါအံ့နည်း- ဟူသောစောဒနာကို ဋီကာဆရာကိုယ်တိုင် ပြလိမ့်မည်။] ဣတရော၊ သကဝါဒီမှတစ်ပါးသော ပရဝါဒီသည်။ ဒိန္နံ၊ နှစ်ပါးသော ဖဿ၊ နှစ်ပါးသော စိတ်တို့၏။ သမောဓာနံ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းကို။ အပဿန္တော၊ သည်။ (ဟုတွာ။) ပဋိက္ခိပဟိ။ ဒုက္ခတောတိအာဒိပဉ္စေသုပိ၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌လည်း။ ဒေသေ နယော၊ တည်း။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမှတစ်ပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ ကိံ၊ အဘယ်သို့။ ဧတ္ထ၊ဤသင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စဟု နှလုံးသွင်းခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင်ကိုရှုခြင်း၌။ သန္ဓိဋ္ဌာနံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။) [ဤအမေးကို ထပ်၍ ရှင်းလင်းစွာ မေးလိုသောကြောင့် ကိံ အနိစ္စာဒိတော အစရှိသည်ကို မိန့်။] အနိစ္စာဒိတော၊ အနိစ္စ အစရှိသောအားဖြင့်။ မနသိကရောတော။ နှလုံးသွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ သံယောဇနာ၊ တို့ကို။ ပဟိယန္တိ ကိံ၊

ပယ်အပ်ကုန်သလော။ ဥဒါဟု၊ သို့မဟုတ်။ နိဗ္ဗာနေ၊ ဌ။ အာနိသံသဒဿာ-
ဝိဿ၊ အာနိသင်ကို ရှုလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။ (သံယော-
ဇနာ ပဟိယန္တိ ကိံ၊ လော။) ဥဒါဟု၊ ဒေဝိ၊ သင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စဟု နှလုံး
သွင်းခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင်ကိုရှုလေ့ရှိခြင်း နှစ်ပါးလုံးတို့ကိုလည်း။ ဧက-
တော၊ တပေါင်းတည်း။ ကရောန္တဿ၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ သည်။
(သံယောဇနာ ပဟိယန္တိ ကိံ၊ လော။) ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။

တာဝ၊ နိဗ္ဗာနေ အာနိသံသဒဿာဝိမ္ပ ရှေးဦးစွာ။ အနိစ္စာဒိတော၊ အနိစ္စ
အစရှိသောအားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပဟာနံ၊
သံယောဇနာတို့ကို ပယ်ခြင်းသည်။ ယဒိ ဘဝေယျ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံ
သတိ။) ဝိပဿနာစိတ္တေနဝ၊ ဝိပဿနာစိတ်ဖြင့်သာ။ (ပဟာနံ။) ဘဝေယျ၊
ဖြစ်ရာ၏။ အထ၊ သို့မဟုတ်။ အာနိသံသ ဒဿာဝိနော၊ နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင်ကို
ရှုလေ့ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ပဟာနံ ယဒိ ဘဝေယျ။ ဧဝံ သတိ။) အနုဿဝ-
ဝသေန၊ တဆင့်ကြားခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ နိဗ္ဗာနေ၊ ဌ။ အာနိသံသံ၊
အာနိသင်ကို။ ပဿန္တဿ၊ ရှုလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝိပဿနာစိတ္တေနဝ၊
ဝိပဿနာစိတ်ဖြင့်သာ။ (ပဟာနံ။) ဘဝေယျ။ အထ၊ သို့မဟုတ်။ ဒေဝိ၊
သင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စအားဖြင့် ရှုခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင်ကို ရှုလေ့ရှိခြင်း
၂-မျိုးလုံးတို့ကိုလည်း။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ ကရောန္တဿ၊ ပြု
သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ (ပဟာနံ ယဒိ) ဘဝေယျ။ (ဧဝံ သတိ။) ဒိန္နံ၊ ၂-ပါးကုန်
သော။ ဖဿာဒိနံ၊ ဖဿ အစရှိသည်တို့၏။ သမောဓာနံ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။
ဘဝေယျ။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ (တနည်း) ပန၊ ဖြစ်ထိုက်သည်ကား။ ယသ္မာ၊
ကြောင့်။ အရိယာ မဂ္ဂက္ခဏေ၊ အရိယာမဂ်၏ ခဏ၌။ အနိစ္စာဒိ မနသိကာရဿ၊
အနိစ္စ အစရှိသည်ကို နှလုံးသွင်းသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကိစ္စံ၊ သင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စအား
ဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်းကိစ္စသည်။ နိပ္ပတ္တိံ၊ ပြီးစီးခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ။ (ကသ္မာ၊
ကြောင့်။ ကိစ္စံ နိပ္ပတ္တိံ ဂစ္ဆတိ၊ နည်း။) ပုန၊ တဖန်။ ဝါ၊ ထပ်၍။ နိစ္စတော-
တိ အာဒိဂဟဏဿ၊ နိစ္စတော အစရှိသောအားဖြင့် ယူခြင်း၏။ အနုပ္ပတ္တိံ ဓမ္မ-
ဘာဝတော၊ မဖြစ်ခြင်းသဘော ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ နိဗ္ဗာနေ စ၊
၌လည်း။ ပစ္စက္ခတောဝ၊ မျက်မှောက်အားဖြင့်သာ။ အာနိသံသ ဒဿနံ၊ အာ-
နိသင်ကို ရှုခြင်းသည်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ပြီးစီး၏။ (မဂ်ခဏ၌ ပြီးစီး၏။) တသ္မာ၊
ကြောင့်။ ကိစ္စံ နိပ္ပတ္တိံ ဝသေန၊ ကိစ္စ၏ ပြီးစီးခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ အနိစ္စာ-
ဒိတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။
အာရမ္မဏံ၊ ကို။ ကတော၊ ၍။ ပဝတ္တိဝသေန၊ ဖြစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ နိဗ္ဗာနေ၊
၌။ အာနိသံသဒဿာဝိဿ စ၊ အာနိသင် ဟု ရှုလေ့ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။
သံယောဇနာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနံ ဟောတိ။ ဣတိ၊ သို့။ (သန္နိဋ္ဌာနံ၊ ဆုံးဖြတ်
ခြင်းကို။) ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၅၄၈။ နိဗ္ဗာနေ သုခါနုပဿိတိ၊ ဟူသော။ သုတ္တံ၊ ပါဠိတော်သည်။ နိဗ္ဗာနေ၊ ဌ။ သုခါနုပဿနာဒိဘာဝမေဝ၊ သုခဟု အဖန်ဖန် ရှုခြင်းရှိသူ၏ အဖြစ် အစရှိသည်ကိုသာ။ သာဓေတိ၊ ပြီးစေနိုင်၏။ အာနိသံသ ဒဿာဝိတာမတ္တေန၊ အာနိသင်ကို ရှုလေ့ရှိသူ၏အဖြစ်မျှဖြင့်။ သံယောဇနာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနံ၊ ကို။ န (သာဓေတိ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်၊ အာဘတံ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်သည်။ (သမာနံ) ပိ၊ ဖြစ်ပါသော်လည်း။ အနာဘတ သဒိသမေဝ၊ မထုတ်ဆောင်အပ်သည်နှင့် တူသည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အာနိသံသ ဒဿာဝိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိကာ။)

၂-အမတာရမ္မဏကထာ အဖွင့်

၅၄၉။ ဣဒါနိ အမတာရမ္မဏကထာနာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုအမတာရမ္မဏကထာ၌။ ပုဗ္ဗသေလိယာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေ။) ယေသံ၊ အကြင် ပရဂါဒိတို့၏။ နိဗ္ဗာနံ မညတိတိအာဒိနံ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၏။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ အယောနိသော၊ မသင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ အမတာရမ္မဏံ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံရှိသော။ သံယောဇနံ၊ သံယောဇဉ်သည်။ ဟောတိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ (လဒ္ဓိဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ ပဋိညာ ဣတရဿ။

အထ၊ ဝန်ခံရာထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုပရဂါဒိကို။ အမတာရမ္မဏံ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန် ဟူသော အာရုံရှိသော။ သံယောဇနံ၊ သည်။ သစေ(အတ္ထံ)၊ အကယ်၍ ရှိအံ့။ (ဝေသတိ၊ သော်။) အမတဿ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်၏။ သံယောဇနိယာဒိဘာဝေ၊ သံယောဇနိယ အစရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတံ၊ ငှါ။ အမတံ သံယောဇနိယန္တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ အာဟ၊ ပြီ။ ဣတရေ၊ သကဝါဒိမှ တပါးသော ပရဂါဒိသည်။ သုတ္တဝိရောဓာယေန၊ သုတ်နှင့်ဆန့်ကျင်ခြင်းမှ ကြောက်

၁။ နိဗ္ဗာနံ မညတိ ။ မဇ္ဈိမနိကာယ် သဗ္ဗာသဝသုတ် ပါဠိတော်တည်း။ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်ကို တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိ ၃-ပါးဖြင့် “ငါ, ငါ့ဥစ္စာ, အတ္တ” ဟု မှတ်ထင်မှုကို “နိဗ္ဗာနံ မညတိ” ဟု ဟောတော်မူလိုရင်း ဖြစ်၏။ ပရဂါဒိကား “နိဗ္ဗာနံ” အရအသိခံတဓာတ် ဖြစ်သော အမတနိဗ္ဗာန်ဟု ယူမှားလေသည်။

၂။ သုတ္တဝိရောဓာယေန။ ။ “ပါရိမံ တီရံ ခေမံ (ရာဂ ဒေါသ စသော ဘေးတို့၏ကုန်ရာ ဖြစ်၏), အပ္ပဋိဘယံ(ထိုဘေးများ မရှိ)” စသော ပါဠိတော်၌ “ရာဂ ဒေါသ စသောဘေးမရှိ” ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ‘ရာဂ စသော သံယောဇဉ် မရှိ’ ဟု ဟောတော်မူရာ ရောက်သည့်အတွက် ထိုသုတ်နှင့် ဆန့်ကျင်သည်။ ဋီကာ၌

ခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသောပြဿနာကို။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဣမိနာ ဥပါ-
 ယေန၊ ဤ ကပ်၍သိကြောင်းနည်းဖြင့်။ သဗ္ဗဝါရေသု၊ တို့၌။ အတ္ထော ဝေဒိ-
 တဗ္ဗော။ ပန၊ ကား။ နိဗ္ဗာနံ နိဗ္ဗာနတောတိ၊ အစရှိသော။ အာဟဋ္ဌသုတ္တံ၊
 ဆောင်အပ်သောသုတ်ကို။ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်ကို။ သန္ဓာယ ဘာသိ-
 တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အသာဓကံ၊ သာဓကမမြောက်။
 [အမတနိဗ္ဗာန်အတွက် သာဓကမမြောက်။] ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အမတာရမ္မဏကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-နိရူပံသာရမ္မဏန္တိကထာ အဖွင့်

၅၅၂-၅၅၃။ ဣဒါနိ ရူပံ သာရမ္မဏန္တိကထာနာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊
 ထို ရူပံ သာရမ္မဏန္တိကထာ၌။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ သပ္ပစ္စယဋ္ဌေန၊ ကံ စသော
 အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏အဖြစ် ဟူသောအနက်ကြောင့်။ သာရမ္မဏ-
 နာမ၊ သာရမ္မဏမည်သည်။ ဝါ၊ အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သည်မည်သည်။
 ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အညံ၊ အခြားသောတရားကို။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံကို။
 ကရောတိ၊ ပြု၏။ ဣတိ၊ သို့။ အာရမ္မဏပစ္စယဝသေန၊ အာရမ္မဏပစ္စည်းနှင့်
 စပ်သဖြင့်။ (သာရမ္မဏနာမ၊ မည်သည်။) န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ပန၊ ထိုသို့
 မဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဥတ္တရပထကာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေ။)
 'ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ အဝိသေသေန၊ အထူးမမ သာမညအားဖြင့်။
 [ပစ္စယဋ္ဌ အာရမ္မဏ၊ အာရမ္မဏပစ္စယ အာရမ္မဏ ဟု အထူးမမ သာမည အား
 ဖြင့်။] ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ သာရမ္မဏံ၊ အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်၏။ ဣတိ (လဒ္ဓိ
 ဟောတိ။) တေသန္ဓာယ အာရမ္မဏတ္ထသ္မိ၊ အာရမ္မဏသဒ္ဓါ၏အနက်၏။ ဝိဘာဂ-

လာသော အာဒိနာဖြင့် အာဒိ၏အရ “အနာသဝဉ္ဇ ဝေ၊ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မံ (နိဗ္ဗာန်)ကို
 ဒေသေသာမိ” စသောသုတ်ကို အနုဋီကာ၌ ထုတ်ပြသေး၏။ ထိုသုတ်တို့နှင့် ဆန့်ကျင်
 မည်မှ ကြောက်သောကြောင့် ပရဝါဒီ ပယ်သည်။

၁။ အာရမ္မဏတ္ထသ္မိ။ ။ အာရမ္မဏသဒ္ဓါ၏အနက်သည် ပစ္စယဋ္ဌ (အကြောင်း
 ဟူသော အနက်) သြလုဗ္ဘဋ္ဌ (ထောက်ရာ မှီရာ ဟူသော အနက်) အားဖြင့် ၂-မျိုးရှိ၏။
 ရုပ်၏ အာရမ္မဏနှင့်တကွ ဖြစ်ခြင်းဟူရာ၌ ကံ စသော ပစ္စယရှိခြင်းကို ရည်ရွယ်လျှင်
 မှန်၏။ အာရုံဟူသော သြလုဗ္ဘဋ္ဌကို ရည်ရွယ်လျှင် မှား၏။ ပရဝါဒီသည် ၂-ဘက်လုံး
 ကို မကြည့်ပဲ ပစ္စယဋ္ဌ တဘက်ကိုသာ ကြည့်လေသည်။

အနုဋီကာ။ ။ တတ္ထ ပစ္စယာယတ္တဝုတ္တိတာ (အကြောင်းနှင့်စပ်သော ဖြစ်ခြင်း
 ရှိသည်၏အဖြစ်သည်) ပစ္စယဋ္ဌော၊ ဒဏ္ဍ ရဇ္ဇု အာဒိဝိယဒုဗ္ဗလဿ (ဘောင်ဝေး ကြိုးတန်း
 အစရှိသောအရာဝတ္ထုသည် အားမရှိသူ၏ ထောက်ရာ မှီရာဖြစ်သကဲ့သို့) စိတ္တဧတသိ
 ကာနံ အာလမ္ဗိတဗ္ဗတာယ (အာရုံပြုထိုက်သည် အဖြစ်ဖြင့်။) ဥပတ္တမ္ပနဋ္ဌော
 သြလုဗ္ဘဋ္ဌော။

ဒဿနတ္တံ၊ ခွဲခြားဝေဖန်အပ်သော အထူးကိုပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ရှုပ်သားရမ္မဏန္တိကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းထို။ ပါဠိ အနုသားရေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ န ဝတ္ထုဗ္ဗန္တိပဉ္စေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ (န ဝတ္ထုဗ္ဗံ ရှုပ် သားရမ္မဏံ ဟူသော ပြဿနာ၌။) သြလုဗ္ဘာရမဏံ၊ ထောက်အပ်မှုအပ်သော အာရုံကို။ (အာရမ္မဏ ပစ္စည်းဖြစ်သော အာရုံကို။) သန္ဓာယ ပဋိညာ သကဝါဒိဿ။ ဒုတိယပဉ္စေပိ၊ ဒုတိယပြဿနာ၌လည်း။ (နန္ဒ ရှုပ် သပ္ပစယံ ဟူသော ဒုတိယပြဿနာ၌လည်း။) ပစ္စယာရမ္မဏံ၊ အကြောင်းဖြစ်သောအာရုံကို။ သန္ဓာယ ပဋိညာ၊ သည်။ တဿေဝ၊ ထို သကဝါဒိဏိပင် ဝန်ခံခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ သပ္ပစယဋ္ဌေနေဝ၊ ကံစသောအကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်ပင်။ ဧတ္ထ၊ ဤဒုတိယပြဿနာ၌။ သားရမ္မဏတာ၊ သားရမ္မဏ၏ အဖြစ်သည်။ သိဒ္ဓါ၊ ပြီးစီး၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ရှုပ် သားရမ္မဏန္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄-အနုသယာ အနာရမ္မဏကထာ အဖွင့်

၅၅၄-၅၅၆။ ဣဒါနိ အနုသယာ အနာရမ္မဏာတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုအနုသယာ အနာရမ္မဏကထာ၌။ အန္ဓကာနဉ္စေဝ၊ တို့၏၎င်း။ ကေစွာနံ၊ ကုန်သော။ ဥတ္တရာပထကာနံ စ၊ တို့၏၎င်း။ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေ။) ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ အနုသယာ နာမ၊ အနုသယာတို့ မည်သည်။ စိတ္တဝိပုယုတ္တာ၊ စိတ်နှင့် မယှဉ်ကုန်သော။ အဟေတုကာ၊ ဟိတ် မရှိကုန်သော။ အဗျကတာ၊ အဗျာကတ တရားတို့တည်း။ စ၊ ဆက်။ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ အနာရမ္မဏာ၊ အာရုံမရှိကုန်။ ဣတိ (လဒ္ဓိံ၊ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ အနုသယာတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ အထ။ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ အနာရမ္မဏေန နာမ၊ အနာရမ္မဏတရား မည်သည်။ ဝေ ဝိဓေန၊ ဤသို့ ရုပ် နိဗ္ဗာန် ဟူသောသဘော ရှိသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတံ၊ ငှါ။ ရူပန္တိအာဒိံ။ (သကဝါဒိ) အာဟ။ ကာမရာဂေါတိအာဒိ၊ အစရှိသော ပြဿနာကို။ ကာမရာဂါနုသယတော။ ကာမရာဂါနုသယမှ။ အနညတ္တာ၊ တမျိုးတခြား မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒဿိတံ၊ ပြီ။

သင်္ခါရက္ခန္ဓော အနာရမ္မဏောတိပဉ္စေ၊ အစရှိသောပြဿနာ၌။ စိတ္တသမ္ပယုတ္တသင်္ခါရက္ခန္ဓံ၊ စိတ်နှင့်ယှဉ်သော သင်္ခါရက္ခန္ဓာကို။ သန္ဓာယ(ပရဝါဒိ) ပဋိကိပတိ။ အနုသယံ၊ အနုသယသည်၎င်း။ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဇိဝိတိန္ဒြေသည်၎င်း။

ကာယ ကမ္မာဒိဗ္ဗပဉ္စ၊ ကာယကံ အစရှိသောရုပ်သည်၎င်း။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာ-
 ပန္နံ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်၏။ တံ၊ ထိုသင်္ခါရက္ခန္ဓာကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာ-
 နာတိ။ [ရှေးနိဿယ၌ “သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နံ” ၏ နောက်ဝယ် “တံ” သဒ္ဒါ
 မပါ။ ထို့ကြောင့် တဝါကျတည်း အနက်ပေးလေသည်။] ဣမိနာဝ ဥပါယေန၊
 ဤနည်းဖြင့်ပင်။ သဗ္ဗဝါရေသု အတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ပန၊ ကား။ သာနုသယောတိပဉ္စေ၊ သာနုသယောဟူသော ပြဿနာ၌။
 (ပုထုဇ္ဇနော ကုသလာဗျာကတေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ သာနုသယောတိ
 ဝတ္တဗ္ဗောတိ ဟူသောပြဿနာ၌။) အပ္ပဟိနာနုသယတ္တာ၊ မဂ်ဖြင့်မပယ်အပ်သေး
 သော အနုသယရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝါ၊ မဂ်ဖြင့် အနုသယကို မပယ်
 ရသေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သာနုသယတာ၊ အနုသယရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။
 (သကဝါဒိနာ။) အနုညာတာ၊ ခွင့်ပြုအပ်ပြီ။ အနုသယာနံ၊ တို့၏။ ပဝတ္တိ-
 သဗ္ဗာဝါ၊ ဖြစ်ခြင်း၏ ထင်ရှားရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ န (အနုညာတာ)၊
 ခွင့်ပြုအပ်သည်မဟုတ်။ [ကုသိုလ် ဗျာကတ ဖြစ်ချိန် အနုသယလည်း ဥပါဒိ
 ဌီဘင် ဖြစ်နေသောကြောင့် ခွင့်ပြုအပ်သည်မဟုတ်။] ဟိ၊ မှန်။ ယော၊ အကြင်
 အနုသယကို။ အပ္ပဟိနော၊ မပယ်အပ်သေး။ သော၊ ထို အနုသယသည်။ န
 အတိတော၊ ဖြစ်ပြီးလည်းမဟုတ်။ န အနာဂတော၊ ဖြစ်လတ္တံ့လည်းမဟုတ်။
 န ပစ္စုပ္ပန္နော စ၊ ဖြစ်ဆဲလည်းမဟုတ်။ ပန၊ အနုသယကား။ မဂ္ဂဝဇ္ဇ ကိလေသော၊
 မဂ်ဖြင့်သတ်ထိုက်သော ကိလေသာဖြစ်သော။ သေ(ဇေသော)၊ ဤ အနုသယ
 ကို။ အပ္ပဟိနတ္တာ၊ မဂ်ဖြင့်မပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အတ္ထိတိ၊ ရှိ၏
 ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ စ၊ ဆက်။ ဝေရူပဿ၊ ဤသို့သဘောရှိသော အနု
 သယ၏။ ဣဒံ နာမ အာရမ္မဏံ၊ ဤမည်သောအာရုံသည်။ (ဟောတိ၊ ရှိ၏။)
 ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တသွား။ တံ၊ ထိုအနုသယတို့၏ အာရုံကို။ (သကဝါဒိနာ)
 ပဋိက္ခိတ္တံ။ ပန၊ ဆက်။ ဧဝံ၊ ရာဂစသည် မဖက်သက်သက်။ အနုသယဿ
 (ဧဝံ)၊ အနုသယ၏သာ။ တံ ဧတံ၊ ထို အနုသယ၏ အာရုံကို။ န (ပဋိက္ခိတ္တံ)။
 ပယ်အပ်သည်မဟုတ်။ ရာဂါဒိနမ္ပိ၊ ကုသိုလ်အဗျာကတ ဖြစ်ခိုက် ဖြစ်ဆဲမဟုတ်
 သော ရာဂ အစရှိသည်တို့၏လည်း။ (တံ ဧတံ အာရမ္မဏံ၊ ထိုကဲ့သို့သော
 ဤအာရုံသည်။) တာဒိသမေဝ၊ ထို အနုသယ၏အာရုံကဲ့သို့ ရှုအပ်သည်သာ။
 တသွား၊ ကြောင့်။ (ထို ကုသိုလ်အဗျာကတ ဖြစ်ခိုက် မပယ်အပ်သေးသော
 ရာဂ အစရှိသည်တို့၏လည်း အနာရမ္မဏ၏အဖြစ်ကြောင့်။) (ဧတံ၊ ဤ အတ္ထိ
 တဿ ရာဂဿ အာရမ္မဏန္တိ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ဟူသော စကားသည်။)
 အနုသယာနံ၊ တို့၏။ အနာရမ္မဏတာသာဓကံ၊ အနာရမ္မဏ၏ အဖြစ်ကို
 ပြီးစေတတ်သော စကားသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အနုသယာအနာရမ္မဏာတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-ဉာဏ် အနာရမ္မဏန္တိကထာ အဖွင့်

၅၅၇-၅၅၈။ ဣဒါနိ ဉာဏ် အနာရမ္မဏန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုဉာဏ်အနာရမ္မဏန္တိကထာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ စက္ခုဝိညာဏသမဂ္ဂိ၊ စက္ခုဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံသော။ အရဟတာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဉာဏီတိ-ဉာဏ်ရှိ၏ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ တဿဉာဏဿ^၁၊ ထို အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်၏။ တသ္မိံ ခဏေ၊ ထို စက္ခုဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံဆဲခဏ၌။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံသည်။ နတ္ထိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဉာဏ် အနာရမ္မဏန္တိ၊ ဟူ၍။ အန္ဓကာနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေံ။) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ ဧတ္ထ၊ ဤဉာဏ် အနာရမ္မဏန္တိကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသောပုဂ်အပေါင်းကို။ အနုသယကထာယံ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဉာဏ် အနာရမ္မဏန္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၆-အတိတာနာဂတာရမ္မဏကထာ အဖွင့်

၅၅၉-၅၆၁။ ဣဒါနိ အတိတာနာဂတာရမ္မဏကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို အတိတာနာဂတာရမ္မဏကထာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အတိတာနာဂတာရမ္မဏံ နာမ၊ အတိတ် အနာဂတ် အာရုံရှိသော တရားမည်သည်။ နတ္ထိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဒါရမ္မဏေန၊ ထို အတိတ် အနာဂတ် အာရုံရှိသော။ စိတ္တေန၊ စိတ်သည်။ အာရမ္မဏဿ၊ အာရုံ၏။ နတ္ထိတာယ၊ မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနာရမ္မဏေန၊ အနာရမ္မဏသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတိတံ၊ အတိတ်တရားသည်။ အနာရမ္မဏံ၊ အနာရမ္မဏတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥတ္တရာပထကာနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)

၁။ တဿ ဉာဏဿ။ ။ယဿ အဓိဂတတ္တာ (အကြင်ဉာဏ်ကို ရအပ်ပြီး၏ အဖြစ် ကြောင့်။) အရဟတော ပရိညေယျာဒိသု (အာဒိဖြင့် ပဟာတဗ္ဗ, ဘာဝေတဗ္ဗ, သစ္စိကာသဗ္ဗ ဟူသောကိစ္စတို့ကိုယူ။) အနဝသေသတော သမ္မောဟော (ပြင်းစွာ တွေဝေကြောင်း မောဟသည်။) ဝိဂတော၊ တံ အဂ္ဂမဂ္ဂဉာဏံ (ထိုအရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို။) သန္ဓာယ မဂ္ဂဉာဏဿာတိ ဝဒန္တိ။ ယသ္မာ တဿ (ထို ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကာရိတာဝယ် တာပစ္စည်း-၌ စပ်။) သဗ္ဗတ္ထ (အလုံးစုံသော ကိစ္စတို့၌ ကာ-ရိန္တံစပ်။) (စာအုပ်တို့၌ “သဗ္ဗဿ” ဟု ပါဠိပျက်၏။) သတောကာရိတာဝိယ။ (သတိရှိသည် ဖြစ်၍ ပြုလေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်ကဲ့သို့။) သမ္ပဇာနကာရိတာ၊ (ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိသည်ဖြစ်၍ ပြုလေ့ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဟောတိ။) တသ္မာ တေနဉာဏေန သော၊ (ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ဉာဏီ။ (ဉာဏ်ရှိသူဖြစ်၏။) သတိပညာ ဝေပုလ္လပွဲတ္တာ ဟိ သော ဥတ္တမပုရိသော။- အနုဋီကာ။

သေယျထာပီ။ (ဧဝံ။) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ အတိ-
 တာရမ္မဏန္တိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာဏတရဿ။ ဧတ္ထ၊ ဤ အတိတာ-
 နာဂတာရမ္မဏကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းကို။ ယထာပါဠိ
 မေဝ၊ ပါဠိတော်အတိုင်းပင်။ နိယျာတိ၊ အနက်ကို ထုတ်ဆောင်နိုင်၏။ ဣတိ၊
 အပြီးတည်း။

အတိတာနာဂတာရမ္မဏကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၇-ဝိတက္ကာနုပတိတကထာ အဖွင့်

၅၆၂။ ဣဒါနိ ဝိတက္ကာနုပတိတကထာနာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဝိတက္ကာ-
 နုပတိတကထာ၌။ ဝိတက္ကာနုပတိတကထာ နာမ^၁၊ ဝိတက္ကာနုပတိတကထာ မည်သည်။
 အာရမ္မဏတော စ၊ အာရုံအားဖြင့်၎င်း။ သမ္ပယောဂတော စ၊ သမ္ပယုတ် အား
 ဖြင့်၎င်း။ ဒုဝိဓာ၊ နှစ်ပါး အပြားရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ အသုက-
 စိတ္တံနာမ၊ ထို မည်သောစိတ်မည်သည်။ ဝိတက္ကာဿ၊ ဝိတက်၏။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံ
 သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ နိယမာဘာဝတော၊ အမြဲသတ်မှတ်
 ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ သိယာ၊ ရံခါ။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။
 စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ ဝိတက္ကာနုပတိတံ၊ ဝိတက်သည် ကျရောက်အပ်၏။ ပန၊ ကား။
 ဝိတက္ကဝိပုယုတ္တစိတ္တသဗ္ဗာဝတော၊ ဝိတက်နှင့်မယှဉ်သောစိတ်၏ ထင်ရှားရှိသည်
 ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဝိတက္ကာနုပတိတံ၊ သည်။ န၊
 မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမံ ဝိဘာဝံ၊ ဤဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားကို။
 အကတွာ၊ မပြုမူ၍။ အဝိသေသေနေဝ၊ အာရမ္မဏ သမ္ပယောဂဟု အထူး
 မမ၊ သာမညအားဖြင့်သာလျှင်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဝိတက္ကာနုပတိတံ၊
 ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥတ္တရပထကာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပီ။ (ဧဝံ)
 ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ
 သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဝိတက္ကာနုပတိတကထာ၌။
 သေသံ၊ ကို။ ပါဠိဝေသနေဝ၊ ပါဠိတော်၏ အစွမ်းဖြင့်ပင်။ နိယျာတိ၊ ၏။
 ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဝိတက္ကာနုပတိတကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ)။

၁။ ဝိတက္ကာနုပတိတကထာ။ ။ စာအုပ်တို့၌ “ဝိတက္ကာနုပတိတကထာ” ဟု ရှိ၏။
 ဝိတက္ကာနုပတိတ သည် စိတ်တည်း။ အာရမ္မဏတော သမ္ပယောဂတော ဟူသော
 ဝိသေသနတို့သည် ဝိတက္ကာနုပတိတစိတ်၏ ဝိသေသနမဟုတ်။ ဝိတက္ကာနုပတိတစိတ်၏
 ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ အစဉ်လိုက်ခြင်း အစဉ်ကျရောက်ခြင်း၏ ဝိသေသနတည်း။ ထို့ကြောင့်
 “ဝိတက္ကာနုပတိတကထာ နာမ” ဟု တာပစ္စယန္တဖြင့် ပါဠိရှိသင့်သည်။ အကယ်၍ စိတ်ကို
 အရုဏောကံစေလိုလျှင် “ဝိတက္ကာနုပတိတံ နာမဒုဝိဓံ” ဟု ပါဠိရှိရလိမ့်မည်။

ဂ-ဝိတက္ကဝိပ္ပါရသဒ္ဓကထာ အဖွင့်

၅၆၃။ ဣဒါနိ ဝိတက္ကဝိပ္ပါရသဒ္ဓကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဝိတက္က
 ဝိပ္ပါရသဒ္ဓကထာ၌။ ယသ္မာ။ ဝိတက္ကဝိစာရာ ဝစီသင်္ခါရာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂ-
 ဝတာ) ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ [ဝိတက္ကဝိစာရာ၊ ဝိတက်ဝိစာရတို့သည်။
 ဝစီသင်္ခါရာ၊ ဝစီသင်္ခါရတို့တည်း။ (စကားကို ပြုစီမံတတ်သော တရားတို့
 တည်း။)] တသ္မာ။ သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝါ၊
 အလုံးစုံသောဌာန ကာလတို့၌။ ဝိတက္ကယတော၊ ကြံစည်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။
 ဝိစာရယတော၊ ဝိစာရဖြင့် အဖန်ဖန်ပွတ်တိုက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ အန္တမသော၊
 အယုတ်ဆုံးအားဖြင့်။ မနောဓာတု ပဝတ္တိကာလေပိ၊ မနောဓာတ်၏ဖြစ်ရာ အခါ
 ၌သော်လည်း။ ဝိတက္ကဝိပ္ပါရော၊ ဝိတက်၏ ပျံ့နှံ့ခြင်းသည်။ သဒ္ဓေါ ယေဝ၊
 အသံပင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဗ္ဗသေလိယာနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေ-
 ယျထာပိ၊ (ဝေ။) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ သဗ္ဗသောတိ ပုစ္ဆာ
 သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။

အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ (သကဝါဒိ၊ သည်။)
 ဝိတက္က ဝိပ္ပါရမတ္တံ၊ ဝိတက်၏ ပျံ့နှံ့ခြင်းမျှသည်။ သဒ္ဓေါ၊ အသံသည်။ ယဒိ
 (ဟောတိ)၊ အံ။ (ဝေ သတိ။) ဖဿာဒိ ဝိပ္ပါရောပိ၊ ဖဿ အစရှိသည်၏ ပျံ့နှံ့
 ခြင်းသည်လည်း။ သဒ္ဓေါ၊ အသံသည်။ ဘဒဝယျ၊ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ၊ သို့။
 စောဒေတုံ၊ ငှါ။ သဗ္ဗသော ဖုသယတောတိ အာဒိ အာဟ။ ဣတရော၊ သက
 ဝါဒီမှတစ်ပါးသော ပရဝါဒီသည်။ တာဒိသံ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ သုတ္တ-
 လေသံ၊ အနည်းငယ်သော ပါဠိတော်ကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်သည်။
 (ဟုတွာ။) ပဋိက္ခိပတိ။ ဝိတက္ကဝိပ္ပါရော သဒ္ဓေါ သောတဝိညေယျောတိ၊ ဟူ
 သောပါဌ်ဖြင့်။ (ပုစ္ဆတိ-၌ စပ်။) ဝိတက္ကဿ၊ ဝိတက်၏။ ဝိပ္ပါရမတ္တမေဝ၊
 ပျံ့နှံ့ခြင်းမျှသည်သာ။ သဒ္ဓေါ၊ အသံလော။ ဣတိကတွာ၊ ဤသို့ပြု၍၊ ပုစ္ဆတိ။
 ဝိတက္ကဝိပ္ပါရ သမုဋ္ဌိတံ၊ ဝိတက်၏ပျံ့နှံ့ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော။ သုတ္တ ပမတ္တာနံ၊
 အိပ်ပျော်နေသူ၊ အမှတ်တမဲ့နေသူတို့၏။ သဒ္ဓံ၊ အသံကို။ န (ပုစ္ဆတိ)၊ မေး
 သည်မဟုတ်။ ဣတရော၊ သည်။ ပဋိက္ခိပတိ။ နနု။ ပေ။ သောတဝိညေယျော-
 တိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ တဿေဝ၊ ထို ပရဝါဒီ၏ပင်။ လဒ္ဓိယာ၊
 အယုတ်အဖြစ်ဖြင့်။ ဒဿေတိ။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထိုပရဝါဒီသည်။ ဝိတက္က-
 ဝိပ္ပါရ မတ္တမေဝ၊ ဝိတက်၏ ပျံ့နှံ့ခြင်းမျှကိုသာ။ သဒ္ဓံ၊ အသံဟူ၍။ ဝဒတိ။
 [ဝိတက္က ဝိပ္ပါရမတ္တ မေဝ၌ ဝေဖြင့် တကယ်ဖြစ်ပေါ်လာသော သဒ္ဓရုပ်ကို
 ကန့်သည်။] သော၊ ထို ဝိတက်၏ ပျံ့နှံ့ခြင်းမျှဖြစ်သော အသံသည်။ သောတ-
 ဝိညေယျော၊ သောတဝိညာဉ်ဖြင့် သိအပ်သောအသံသည်။ န၊ မဟုတ်။
 (သဒ္ဓ-ဟု ဆိုသော်လည်း အပြင်ထွက်သောအသံ မဟုတ်။) ဣတိ၊ ကြောင့်။

(တဿေဝ လဒ္ဓိယာ ဟောတိ) ဣတရောပန၊ ပရဝါဒီမူ တပါးသော သကဝါဒီသည်ကား။ ဝိတက္ကဝိပ္ပါရသဒ္ဓံ၊ ဝိတက်၏ ပျံ့နှံ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော အသံကို။ သုတုဘ၊ ကြားရ၍။ အာဒိသဟိ၊ ညွှန်ပြနိုင်၏။ (မည်သည့် အကြံကို ကြံနေသည်ဟု ညွှန်ပြနိုင်၏။) ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ဟောတော် မူခြင်းကြောင့်။ (သော၊ ထို ဝိတက္က ဝိပ္ပါရ သဒ္ဓံကို။) သောတဝိညေယျော ဝါတိ၊ သောတဝိညာဉ်သည် သိထိုက်၏ဟူ၍။ ဝဒတိ။

ဝိတက္က ဝိပ္ပါရ သဒ္ဓကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-နယထာစိတ္တဿ ဝါစာတိကထာ အဖွင့်

၅၆၄။ ဣဒါနိ နယထာစိတ္တဿ ဝါစာတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို နယထာစိတ္တဿ ဝါစာတိကထာ၌။ ယသွံ၊ ကြောင့်။ ကောစိ၊ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အညံ၊ တပါးသောစကားကို။ ဘဏိဿာမိ၊ ပြောဆိုအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ အညံ၊ တပါးသောစကားကို။ ဘဏတိ၊ ပြောဆို၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ယထာစိတ္တဿ၊ အကြင်အကြင် ရည်မှန်းတိုင်းသော စိတ်ရှိသူ မဟုတ်သူ၏။ ဝါစာ၊ သည်။ စိတ္တာနုရူပါ၊ စိတ်အားလျော်သည်။ စိတ္တာနုဂတိကာ၊ စိတ်သို့ အစဉ်လိုက်သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ စိတ္တေန၊ မူလရည်မှန်းတတ်သောစိတ်နှင့်။ ဝိနာပိ၊ ကင်း၍လည်း။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်တတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဗ္ဗေသေလိယာနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေ။) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။

အထ၊ ထိုမှနောက်၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ တံ သမုဋ္ဌာပကံ၊ ထိုစကားကို ဖြစ်စေတတ်သော။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ ယဒိ န သိယာ၊ အကယ်၍ မဖြစ်အံ့။ (ဝေ သတိ။) ဖဿာဒယောပိ၊ ဖဿ အစရှိသော တရားတို့သည်လည်း။ တသ္မိ- ခဏေ၊ ထိုခဏ၌။ (တံ သမုဋ္ဌာပကာ၊ ထို စကားကို ဖြစ်စေတတ်သော တရား တို့သည်။) န သိယံ၊ မဖြစ်ကုန်ရာ။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတုံ၊ ငှါ။ အဖဿက- သာတိ အာဒိ အာဟ။ န ဘဏိတုကာမောတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော စကား ရပ်တို့၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အညံ၊ တပါးသောအကြောင်းအရာကို။ ဘဏိ- သာမိ၊ ပြောဆိုအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ အညံ၊ မူလရည်မှန်းအပ် သော အကြောင်းအရာမှ တပါးသော အကြောင်းအရာကို။ ဘဏန္ဓောပိ၊ ပြောဆိုပါသော်လည်း။ ဘဏိတုကာမောယေဝနာမ၊ ပြောဆိုခြင်းငှါ အလို ရှိသူမည်သည်သာ။ ဟောတိ။ [ရည်ရွယ်ရင်းအတိုင်း မဟုတ်သော်လည်း ပြောဆဲခဏ၌မူ ပြောချင်သောစိတ်ကြောင့်ပင် ပြောသည် ဟူလို။] တသ္မာ၊

ကြောင့်။ န ဟေဝါတိ ပဋိက္ခိပတိ။ [မပြောလို့ပဲ ပြောရသလား-စသည်ဖြင့် မေးသောအခါ “န ဟေဝံ”ဟု ပရဝါဒိပယ်သည်။]

၅၆၄။ နနု ။ပေ။ ဘဏိဿာမိတိအာဒိသု၊ အစရှိသော ပါဠိရပ် တို့၌။ (အတ္တော ဧဝံ ဝေဒိတဗ္ဗော။) စီဝရန္တိ၊ စီဝရံဟူ၍။ ဘဏိတုကာ- မော၊ ပြောဆိုခြင်းငှါ အလိုရှိသည်။ (သမာနေ၊ ဖြစ်ပါလျက်။) စီရန္တိ၊ စီရံဟူ၍။ ဘဏေယျ၊ ပြောဆိုအံ့၊ တတ္ထ၊ ထိုသို့ပြောဆိုရာ၌။ ဘဏိတုကာ- မတာစိတ္တံ၊ ပြောဆိုခြင်းငှါ အလိုရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ စိတ်သည်။ အညံ၊ ပြောဆိုကြောင်းစိတ်မှ တမျိုးတခြားတည်း။ ဘဏနစိတ္တံ၊ ပြောဆို ကြောင်းစိတ်သည်။ အညံ၊ ပြောဆိုလိုသောစိတ်မှ တမျိုးတခြားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဗ္ဗဘာဂေန၊ မပြောဆိုမီ ရှေ့အဖို့၌ဖြစ်သော။ စိတ္တေန၊ ပြောဆို လိုသောစိတ်နှင့်။ အသဒိသတ္တာ၊ မတူသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ အယထာ- စိတ္တော နာမ၊ မူလစိတ်အားလျော်သော စိတ်မရှိသူမည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ် ၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုပြောလိုသောစိတ်မှ တပါးသောစိတ် ဖြင့် ပြောသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဧဝံ၊ အာပတ်နှင့်မဖက် သက်သက်။ အနာ- ပတ္တိ နာမ၊ ချွတ်ယွင်းစေလိုသော စိတ်မရှိသည့်အတွက် အနာပတ်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပန၊ ထိုသို့ အနာပတ်ဖြစ်ပါသော်လည်း။ စီရန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝစနသမုဋ္ဌာပကစိတ္တံ၊ စကားကိုဖြစ်စေတတ်သော စိတ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ သည်ကား။ န၊ မဟုတ်။ (အတ္ထိ ဧဝံ ရှိသည်သာ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သာ- ဝါစာ၊ ထို စီရံဟူသောစကားသည်။ အစိတ္တကာ၊ ဆိုလိုရင်းမရှိသည်။ (ဟော- တိ။) ဣတိ အတ္ထံ၊ ဤအနက်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဣမိနာ ဥဒါဟရဏေန၊ ဤ နနု အတ္ထိ ကောစိ အစရှိသော ဥဒါဟရဏ်ဖြင့်။ နယထာစိတ္တဿ၊ မူလစိတ် အားလျော်သော စိတ်မရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါစာ၊ စကားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပတိဋ္ဌာပိတာ၊ မိမိအယူကို တည်စေအပ်သည်။ (သမာနာ) ပိ၊ ဖြစ်ပါသော် လည်း။ အပ္ပတိဋ္ဌာပိတာဝ၊ တည်စေအပ်သည် မမည်သည်သာ။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

နယထာစိတ္တဿ ဝါစာတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၀-နယထာစိတ္တဿ ကာယကမ္မန္တိကထာ အဖွင့်

၅၆၆ - ၅၆၇။ ဣဒါနိ နယထာစိတ္တဿ ကာယကမ္မန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို နယထာစိတ္တဿ ကာယကမ္မန္တိကထာ၌။ ယသ္မာ၊ ကောစိ၊ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အညတြ၊ သွားအပ်သောအရပ်မှ တပါးသော အရပ်သို့။ ဂစ္ဆိဿာမိ၊ သွားအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ အညတြ၊ ကြံအပ်သော အရပ်မှ

တပါးသောအရပ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သွားမိ၏။ တသွာ။ နယထာစိတ္တဿ၊ မူလ
 စိတ်အားလျော်သော စိတ်ရှိသူ မဟုတ်သူ၏။ ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံသည်။
 စိတ္တာနုရူပံ၊ စိတ်အားလျော်သည်။ စိတ္တာနုဂတိကံ၊ စိတ်သို့ အစဉ်လိုက်သည်။
 န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ စိတ္တေန၊ စိတ်နှင့်။ ဝိနာပိ၊ ကင်း၍လည်း။ ပဝတ္တတိ၊
 ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဗ္ဗသေလိယာနံ ယေဝ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ
 (ဝေံ။) ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ
 သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ ဧတ္ထ၊ ဤ နယထာစိတ္တဿ ကာယကမ္မန္တိ
 ကထာ၌။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

နယထာစိတ္တဿ ကာယကမ္မန္တိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၁-အတိတာနာဂတသမန္နာဂတကထာ အဖွင့်

၅၆၈-၅၇၀။ ဣဒါနိ အတိတာနာဂတေဟိ သမန္နာဂတကထာ နာမ
 ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို အတိတာနာဂတသမန္နာဂတကထာ၌။ သမန္နာဂတ-
 ပညတ္တိ၊ ပြည့်စုံသည်၏အဖြစ်ကို ပညတ်ခြင်း၎င်း။ ပဋိလာဘပညတ္တိ၊ ရခြင်း
 ကိုပညတ်ခြင်း၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ပညတ္တိယော၊ ပညတ်
 တို့ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တာသု၊ ထို ၂-ပါးကုန်သော ပညတ်တို့တွင်။ ပစ္စုပ္ပန်-
 ဓမ္မသမင်္ဂိ၊ ပစ္စုပ္ပန်တရားနှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသူကို။ သမန္နာဂတောတိ၊ သမန္နာ-
 ဂတ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ ပန၊ ကား။ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘိနော၊ ၈-ပါးသော
 သမာပတ်တို့ကို ရခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ သမာပတ္တိယော၊ သမာပတ်တို့သည်။
 ဧကက္ခဏေ၊ တပြိုင်နက်သောခဏ၌။ ကိဉ္ဇာပိ န ပဝတ္တန္တိ၊ အကယ်၍ကား မဖြစ်
 ပါပေကုန်။ အတိတာ၊ အတိတ်သမာပတ်တို့သည်။ အညာ၊ ပစ္စုပ္ပန် အနာ
 ဂတ် သမာပတ်တို့မှ တမျိုးတခြားတို့သည်။ ဟောန္တိ။ အနာဂတာ၊ အနာဂတ်
 သမာပတ်တို့သည်။ အညာ၊ ပစ္စုပ္ပန် အတိတ် သမာပတ်တို့မှ တမျိုးတခြား
 တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) ပစ္စုပ္ပန်၊ ပစ္စုပ္ပန်သမာပတ်တို့သည်။ အညာ၊ အတိတ်
 အနာဂတ် သမာပတ်မှ တမျိုးတခြားတို့သည်။ [ဧကက္ခဏေ ကိဉ္ဇာပိ န ပဝတ္တန္တိ
 ကို ထပ်ဖွင့်သည်။] ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါကုန်သော်လည်း။ ပဋိ ဝိဇ္ဇိတွာ၊ ထိုး
 ထွင်းကာ သိပြီး၍။ အပရိဟိနတာယ၊ မယုတ်လျော့ကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 (ဈာန်မလျော့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) လာဘိတိ၊ လာဘိ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။

တတ္ထ၊ ထို ၂-မျိုးသော သမန္နာဂတပုဂ္ဂိုလ်၊ လာဘိပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ အန္ဓ-
 ကာနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေံ။) ယေသံ၊ တို့၏။ ဣမံ-
 ဝိဘာဂံ၊ ဤ ခွဲခြားဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားကို။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူ
 မှု၍။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဈာန်လာဘိနံ၊ ဈာန်ကို ရခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏

သန္တာန်၌။ အတိတာနာဂတာနိ၊ အတိတ် အနာဂတ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဈာနာ-
 နိပိ၊ ဈာန်တို့သည်လည်း။ (ပိဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်ဈာန်ကို ပေါင်း။) အတ္ထိ၊ ကုန်၏။
 တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ထိုဈာနလာဘီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အတိတေနပိ၊ အတိတ်
 ဖြစ်သော ဈာန်နှင့်၎င်း။ အနာဂတေနပိ၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော ဈာန်နှင့်၎င်း။
 သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။ ဣတိ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ။ ပေ။
 ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ [ဤ၌ မပြီးသေးသောကြောင့် ဣတိ မလို၊ ရှေးစာအုပ်တို့၌
 လည်း မပါ။] ပန၊ ဆက်။ အဋ္ဌဝိမောက္ခဈာယိတိ အာဒိ၊ အစရှိသော
 စကားသည်။ လာဘိဘာဝဿ၊ ဈာန်ကိုရခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်ကို။
 သာဓကံ၊ ပြီးစေကြောင်းစကားတည်း။ သမန္နာဂတဘာဝဿ၊ ဈာန်နှင့်
 ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်ကို။ န (သာဓကံ)၊ ပြီးစေကြောင်းစကား
 မဟုတ်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ (ပတိဋ္ဌာပိတာပိ အပ္ပတိဋ္ဌာပိတာဝ ဟောတိ၊
 ဣတိ၊ အပြီးတည်း။)

အတိတာနာဂတသမန္နာဂတကထာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

နဝမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

နဝမဝင် ပြီးပြီ။

၁၀-ဒသမဝဂ္ဂ

၁-နိရောဓကထာ အဖွင့်

၅၇၁-၅၇၂။ ဣဒါနိ နိရောဓကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုနိရောဓကထာ၌။ [ယေသံ-ကို နောက်မှပေးမည်။] ဥပပတ္တိသိယန္တိ၊ ဥပပတ္တိဘဝအဖြစ်ဖြင့် အလိုရှိထိုက်သောစိတ် ဟူ၍။ သင်္ခံ၊ ခေါ်ဝေါ်အပ်သည်၏အဖြစ်သို့။ ဂတဿ၊ ရောက်သော။ ဘဝင်္ဂစိတ္တဿ၊ ဘဝင်္ဂစိတ်၏။ ဘင်္ဂက္ခဏေန၊ ဘင်္ဂဓာနနှင့်။ သဟေဝ၊ တပြိုင်နက်သာလျှင်။ ကိရိယာတိ၊ ကိရိယာ ဟူ၍။ (ကာယပယောဂ ဝစီပယောဂ အမူအရာတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့် ကိရိယာဟူ၍။) သင်္ခံ၊ သို့။ ဂတဿ၊ ရောက်ကုန်သော။ ကုသလာ ဝါ၊ ကုသိုလ်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အကုသလာ ဝါ၊ အကုသိုလ်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ လေးပါးကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ခန္ဓာတို့၎င်း။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနရူပဉ္စ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တေသု၊ ထိုခန္ဓာငါးပါးတို့သည်။ အနုပ္ပန္ဓေသု၊ မဖြစ်ကုန်လသော်။ (မဖြစ်ကြလျှင်။) ဘဝင်္ဂေ၊ ဘဝင်္ဂသည်။ နိရုဒ္ဓေ၊ ချုပ်ပြီးသော်။ သန္တတိဝိစ္ဆေဒေါ၊ အစဉ်၏ပြတ်ခြင်းသည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အန္ဓကာနံ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ)

၁။ ဥပပတ္တိသိယံ။ ။ “ဥပပတ္တိ + သိယံ” ဟု ပုဒ်ဖြတ်, “ဥပပတ္တိဘဝဘာဝေန၊ ဥပပတ္တိဘဝ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ သိယံ၊ အလိုရှိထိုက်၏။ ဣတိ ဥပပတ္တိသိယံ၊ ဤဝိဂြိုဟ်အရ ဥပပတ္တိဘဝ အမည်ရှိသော ဝိပါက်ခန္ဓာတို့ကို ယူထိုက်၏။ သို့သော် ဤ နိရောဓကထာ၌ စိတ်ချင်း အဆက်မပြတ်အောင် ပြုနေရာ ဖြစ်သောကြောင့် နာမ်ဝိပါက်တို့ကိုသာ ယူရသည်။ ထို နာမ်ဝိပါက်တွင်လည်း ဘဝင်္ဂသည် အဖြစ်များ၏။ ထို့ကြောင့် “ဥပပတ္တိသိယန္တိ သင်္ခံ ဂတဿ ဘဝင်္ဂစိတ္တဿ” ဟု ဆိုသည်။

အနုဋ္ဌိကာ။ ။ တတ္ထ ဥပပတ္တိဘဝဘာဝေန သေယာ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာတိ ဥပပတ္တိသိယာ၊ (ဝိပါကက္ခန္ဓာ) [ဤအဖွင့်ကြည့်၍ ‘သိယံ’ ၌ သေဓာတ် မဟုတ်။ ဣသုဓာတ် ဟု သိပါ။ ကျပစ္စည်း ကုအာဂုံ] တေ စ ယေဘုယျေန ဘဝင်္ဂပရိယာယကာ (ဘဝင်္ဂသာ အလှည့်အကြိမ်များကုန်၏။) ဣတိ အဋ္ဌကထာယံ ဝုတ္တံ ဥပပတ္တိသိယန္တိ သင်္ခံ ဂတဿ ဘဝင်္ဂစိတ္တဿာတိ။ အာဒိ ပရိယောသာနတ္ထေ ဟိ တဿ (ထိုဘဝင်၏) ပဋိသဒ္ဓိ စုတိစိတ္တံ၊ တဒါရမ္မဏံ (တဒါရုံကို) ဘဝင်္ဂေတေ ဝုစ္စတိတိ။

၂။ ကိရိယာတိ သင်္ခံ ဂတော။ ။ ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်အမူအရာကို ဖြစ်တတ်သောကြောင့် ကုသိုလ် အကုသိုလ် နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးကို “ကိရိယာ” ဟု ခေါ်၏။ ထို နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးကြောင့်ဖြစ်သော စိတ္တသမုဋ္ဌာန်ရုပ်ကိုလည်း “ကိရိယာ” ဟု ခေါ်၏။ ထို့ကြောင့် “ကိရိယန္တိ သင်္ခံ ဂတာ။ ပေ။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ” ဟု ဆိုသည်။

သေယျထာပီ။ (ဝေံ) ယေသံ၊ အကြိုင်ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ဥပပတ္တေသိယေတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ တတ္ထ၊ ထို ဥပပတ္တေသိယေ အစရှိသော ပုစ္ဆာ၌။ ဥပပတ္တေသိ- ယေတိ၊ အစရှိကုန်သော။ စတုသုပိ၊ လေးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပဒေသု၊ ပုဒ်တို့၌။ ဗဟုဝစနဘုမ္မတ္ထေ၊ ဗဟုဝစသတ္တမီအနက်၌။ (သတ္တမိဗဟုဝစ အနက်၌။) ဧကဝစနဘုမ္မံ၊ ဧကဝစသတ္တမီဝိဘတ်သည်။ (ဟောတိ။) ဟိ၊ မှန်။ တ္ထေ၊ ဤ ဥပပတ္တေသိယံ အစရှိသောပုဒ်တို့တွင်။ ဥပပတ္တေသိယေသု၊ ဥပပတ္တိ ဘဝအဖြစ်ဖြင့် အလိုရှိထိုက်ကုန်သော။ ပဉ္စသု၊ ငါးပါးကုန်သော။ ခန္ဓေသု၊ ခန္ဓာတို့သည်။ အနိရုဒ္ဓေသု၊ မချုပ်ကုန်မီ။ (စတ္တာရော ခန္ဓာ ဥပုဇ္ဇန္တိ-၌ စပ်။) ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ အတ္ထော၊ တည်း။

ဒသန္ဓန္တိ၊ ဟူသောစကားကို။ ဥပပတ္တေသိယခန္ဓာနဉ္စ၊ ဥပပတ္တိဘဝ အဖြစ်ဖြင့် အလိုရှိထိုက်သောခန္ဓာတို့၏၎င်း။ ကိရိယခန္ဓာနဉ္စ၊ ကိရိယခန္ဓာ တို့၏၎င်း။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင်။ ပဌမပဉ္စေ၊ ပဌမပြဿနာ၌။ ခန္ဓလက္ခဏဝသေန၊ ခန္ဓာတို့၏ ရူပန စသော လက္ခဏာတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ တေ ခန္ဓာ၊ ထို ၁၀-ပါးသောခန္ဓာတို့သည်။ ပဉ္စေ နာမ၊ ၅-ပါးသောခန္ဓာတို့သာမည်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဒုတိယပဉ္စေ၊ ဒုတိယပြဿနာ၌။ ပုရိမပစ္စိမဝသေန၊ ရှေ့၌ ဖြစ်သော ဥပပတ္တေသိယခန္ဓာ၊ နောက်၌ဖြစ်သော ကိရိယခန္ဓာတို့၏ အပြားအားဖြင့်၎င်း။

၁။ ပဌမပဉ္စေ ခန္ဓလက္ခဏဝသေန။ ။ဒသန္ဓံ ခန္ဓာနံ သမောဓာနံ ဟောတိ၊ ဒသခန္ဓာ သမ္မုခိဘာဝံ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ဤပြဿနာကို ပဌမပဉ္စဟု ခေါ်၏။ ထိုပြဿနာ၌ ဥပပတ္တေသိယခန္ဓာ ၅-ပါး၊ ကိရိယခန္ဓာ ၅-ပါးအားဖြင့် ခန္ဓာ ဆယ်ပါး ပေါင်းမိ သလောဟု မေး၏။ ထိုအခါ ရူပန စသော ခန္ဓာ၏ လက္ခဏာအားဖြင့် ငါးပါးသာ ရှိသောကြောင့် ဒသန္ဓံ ခန္ဓာနံ စသော အမေးကို ပရဝါဒိက “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ” ဟု ပယ်သည်။

မှတ်ချက်။ ။စာအုပ်တို့၌ “ခန္ဓာလက္ခဏဝသေန ကိရိယဝသေန စ”ဟု တွေ့ရ သော်လည်း ကိရိယ၏အပြားအားဖြင့် ငါးပါးဖြစ်လျှင် ဥပပတ္တေသိယ၏ အပြား အားဖြင့် ငါးပါး ရှိရဦးမည် ဖြစ်သောကြောင့် “ပဉ္စေ နာမ တေ ခန္ဓာ”နှင့် မလျော်ရကား “ကိရိယဝသေန”ကို ရှေးဦးကာနိဿယ မနှစ်သက်။ ပါဠိပို့ ဟု ဆိုလိုသည်။

၂။ ဒုတိယပဉ္စေ၊ ပေ၊ ပဋိဇာနာတိ။ ။ဒုတိယပြဿနာဟူသည် ပဌမပြဿနာ အတိုင်း ထပ်၍ မေးအပ်သော ပြဿနာတည်း။ ထိုပြဿနာ၌ကား ဥပပတ္တေသိယ ဘဝင်စိတ်မချုပ်ပဲ ကိရိယဟု ခေါ်အပ်သော ကုသိုလ်၊ သို့မဟုတ် အကုသိုလ်စိတ်တို့ ဖြစ်ရသောကြောင့် ဘင်ခဏ၌ ပေါင်းမိရကား ရှေ့ခန္ဓာ နောက်ခန္ဓာ (၁၀) ပါး တို့၏ သမောဓာနဖြစ်ပုံကို ဝန်ခံသည်။

(တနည်း) ပုရိမ ပစ္စိမဝသေန၊ ရှေ့ဖြစ်သော ကိရိယခန္ဓာ၊ နောက်၌ ဖြစ်သော ဥပပတ္တေသိယခန္ဓာတို့၏ အပြားအားဖြင့်၎င်း။ ဥပပတ္တေသိယ- ကိရိယဝသေန စ၊ ဥပပတ္တေသိယ၊ ကိရိယတို့၏ အပြားအားဖြင့်၎င်း။ နာနတ္တံ၊ ထူးကုန်သည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတံ။ ငှက်၊ ဆက်။ ဒွိန္နံ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ဖဿာနံ၊ ဖဿတို့၏၎င်း။ စိတ္တာနဉ္စ၊ စိတ်တို့၏၎င်း။ သမောဓာနံ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းကို။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ သုတ္တလေသာ- ဘာဝေန၊ ပါဠိတော်သုတ် အမြုတ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။

ကိရိယာ စတ္တာရောတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ရူပေန၊ စိတ္တဇရုပ်နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အကုသလာ ဝါ၊ အကုသိုလ်သော်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ စတ္တာရော၊ လေးပါးသော ခန္ဓာ တို့ကို။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ကုန်ပြီ။ ကိရိယာဉာဏန္တိ၊ ကား။ ပရဝါဒိနာ၊ သည်။ စက္ခုဝိညာဏသမဂ္ဂိက္ခဏေ၊ စက္ခုဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိရာခဏ၌။ အရဟတော၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏အတွက်။ အနုညာတံ၊ ခွင့်ပြုအပ်သော။ အနာရမ္မဏညာဏံ၊ အာရုံမရှိသော မဂ်ဉာဏ်သည်။ (ဥပုဇ္ဇတံ။) [စက္ခု ဝိညာဉ်က ရူပါရုံကို အာရုံပြု၍ ဉာဏ်က ထိုရူပါရုံကို အာရုံမပြု။ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌လည်း ထိုမဂ်ဉာဏ်ဖြစ်နေသည်ဟု ပရဝါဒိ ယူ၏။ ထို့ကြောင့် “အနာရမ္မဏညာဏံ”ဟု ဆိုသည်။] နိရုဒ္ဓေ မဂ္ဂေါ ဥပုဇ္ဇတိတိ ပုစ္ဆာ သက- ဝါဒိဿ။ အနိရုဒ္ဓေ၊ မချုပ်သေးသည်ရှိသော်။ အနုပုဇ္ဇနတော၊ မဖြစ်ခြင်း ကြောင့်။ ပဋိညာ သကဝါဒိဿ။ မတော မဂ္ဂံ ဘာဝေတိတိ၊ ဟူသော။ ဆလေန၊ စဉ်းလဲကောက်ကျစ်သဖြင့်။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပန၊ ကား။ ယသ္မာ ပဋိသန္ဓိတော၊ ပဋိသန္ဓေမှ။ ယာဝစုတိစိတ္တာ၊ စုတိစိတ်တိုင်။ သတ္တော၊ သတ္တဝါသည်။ ဇီဝတိယေဝ နာမ၊ အသက်ရှင်ဆဲသာ မည်၏။ တသ္မာ၊ သကဝါဒိ နဟေဝါတိ ပဋိက္ခိပတိ။

နိရောဓကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

၂-ရူပံ မဂ္ဂေါတိကထာ အပွင့်

၅၇၃-၅၇၄။ ဣဒါနိ ရူပံ မဂ္ဂေါတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ရူပံ မဂ္ဂေါတိကထာ၌။ မဟိံသာသကသမ္ပိတိယမဟာသံသိကာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)သေယျထာပိ (ဝေ)။ ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒိတို့၏။ သမ္မာဝါစာ- တမ္မန္တာဇီဝါ၊ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တ သမ္မာအာဇီဝတို့သည်။ ရူပံ၊ ရုပ်တည်း။ ဣတိ(လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ မဂ္ဂသမဂ္ဂိဿာတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထို

ပရဝါဒီကို။ တေ၊ သင်၏အလိုအားဖြင့်။ သမ္မာဝါစာဒယော၊ သမ္မာဝါစာ အစရှိသောတရားတို့သည်။ ရူပံ၊ သည်။ ယဒိ(ဟောတိ)၊ အံ။ ဝိရတိယော၊ တို့သည်။ (ယဒိ) န (ဟောန္တိ)၊ ကုန်အံ။ (ဝေသတိ) သမ္မာဒိဋ္ဌာဒိမဂ္ဂေါ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ အစရှိသောမဂ်သည်။ သာရမ္မဏာဒိသဘာဝေါ၊ သာရမ္မဏ အစ ရှိဘော သဘောရှိသည်။ (ဟောတိ)ယထာ။ ဝေ၊ တမ္ပိ ရူပံ၊ ထို သမ္မာဝါစာ အစရှိသော ရုပ်သည်လည်း။ (သာရမ္မဏာဒိသဘာဝံ၊ သည်။) သိယာ၊ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတုံ သာရမ္မဏောတိအာဒိ အာဟ။ တတ္ထ၊ ထို သာရမ္မဏော အစရှိသောစကားရပ်၌။ ပဋိက္ခေပေါ စ၊ ကို၎င်း။ ပဋိညာ စ၊ ကို၎င်း။ ပရဝါဒီနော၊ န။ လဒ္ဓိအနုရူပေန၊ အယူအားလျော် သဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနုတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ရူပံ မဂ္ဂေါတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-ပဉ္စဝိညာဏသမင်္ဂိယ မဂ္ဂကထာ အဖွင့်

၅၇၆။ ဣဒါနိ ပဉ္စဝိညာဏသမင်္ဂိယ မဂ္ဂကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ ထို ပဉ္စဝိညာဏသမင်္ဂိယ မဂ္ဂကထာ၌။ မဟာသံသိကာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ (ဝေ)။ ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ စက္ခုနာ၊ စက္ခုပသာဒ ဖြင့်။ ဝါ၊ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်ရ၍။ ဝါ၊ မြင်ရ ခြင်းကြောင့်။ နိမိတ္တဂ္ဂါဟိ၊ နိမိတ်ကိုယူလေ့ရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။ သုတ္တံ၊ သုတ်ကို။ နိသယ၊ မှီ၍။ ပဉ္စဝိညာဏသမင်္ဂိယ၊ ပဉ္စဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ မဂ်ကိုဖြစ်စေခြင်း သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိယ။ ပဋိညာ ဣတရယ။ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ တဿ၊ ထို ပဉ္စဝိညာဏသမင်္ဂိပုဂ္ဂိုလ်၏။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ သည်။ သစေ အတ္ထိ၊ အကယ်၍ ရှိအံ့။ (ဝေ သတိ) ပဉ္စဝိညာဏဂတိကေန၊ ပဉ္စဝိညာဉ်၏ ဖြစ်ခြင်းနှင့်တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိသော။ မဂ္ဂေန ဝါ၊ မဂ်သည်သော်၎င်း။ မဂ္ဂဂတိကေဟိ၊ မဂ်၏ ဖြစ်ခြင်းနှင့်တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သော။ ပဉ္စဝိညာဏေဟိ ဝါ၊ ပဉ္စဝိညာဉ် တို့သည်သော်၎င်း။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်၏။ စ၊ ထိုသို့ ဖြစ်ထိုက်ပါသော်

၁။ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟိ။ “စက္ခုဖြင့် နိမိတ္တကို မယူ”ဟု ဘောတော်မူသောကြောင့် အနိမိတ္တကို ယူရာရောက်၏။ အနိမိတ္တဟူသည်လည်း သုညတ၊ အပုဏိဟိတတို့ကဲ့သို့ နိဗ္ဗာန်၏အမည်တည်း။ ထို့ကြောင့် ပဉ္စဝိညာဉ်နှင့်ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်၏ (ပဉ္စဝိညာဉ် အခိုက်၌) န နိမိတ္တဂ္ဂါဟိ မဟုတ်လျှင် အနိမိတ္တဂ္ဂါဟိနိဗ္ဗာန်ကို ယူရာရောက်သည်။ အနိမိတ္တဂ္ဂါဟိနိဗ္ဗာန်ကိုယူလျှင် မဂ္ဂဘာဝနာဖြစ်၏။ (ပဉ္စဝိညာဉ်ဖြစ်ခိုက်၌ မဂ်တရား ဖြစ်နိုင်၏)-ဟု ပရဝါဒီ ယူလေသည်။

လည်း။ တာနိ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ မဂ္ဂဂတိကာနိ၊ မဂ်၏ဖြစ်ခြင်းနှင့် တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိကုန်သည်။ န(ဟောန္တိ)၊ မဖြစ်ကုန်။ (ကသ္မာ၊ နည်း။ တေသံ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့၏။) အနိဗ္ဗာနာရမ္မဏတ္တာ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံ မရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အလောကုတ္တရတ္တာ စ၊ လောကုတ္တရာ မဟုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်းတည်း။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ပဉ္စဝိညာဏ- ဂတိကော၊ ပဉ္စဝိညာဉ်၏ဖြစ်ခြင်းနှင့်တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်။ န၊ မဟုတ်။ (ကသ္မာ။) တေသံ၊ ထို ပဉ္စဝိညာဉ်တို့၏။ လက္ခဏေန၊ လက္ခဏာဖြင့်။ အသင်္ဂဟိတတ္တာ၊ မသိမ်းယူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ စောဒေတုံ၊ ငှါ။ နနု ပဉ္စဝိညာဏာ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာတိအာဒိ အာဟ။ [ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ ဥပ္ပန္နာရမ္မဏာ ပုရေဇာတဝတ္ထုကာ စသော သဘောတို့သည် ပဉ္စဝိညာဉ်တို့၏ အသီးအခြားဖြစ်သော အမှတ်အသားတို့တည်း။ ထို့ကြောင့် ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ၏အဖြစ် စသည်ကို “လက္ခဏာ”ဟု ခေါ်သည်။]

တတြ၊ ထို နနု ပဉ္စဝိညာဏာ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ အစရှိသော ကောင်းရပ်၌။ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ သကဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ ပဉ္စဝိညာဏသမဂီဿ၊ ၏။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အံ။ (ဝေံ သတိ။) ယေန မနောဝိညာဏေန၊ အကြင် မနောဝိညာဉ်နှင့်။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ သမ္ပယုတ္တော၊ အညီအမျှ ကျေပွါဒတာ အစရှိသော အပြားတို့ဖြင့် ယှဉ်၏။ တမ္ပိ၊ ထို မနောဝိညာဉ်သည်လည်း။ ပဉ္စဝိညာဏသမဂီဿ၊ ပဉ္စဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌)။ သိယာ၊ ၏။ [မဂ်က မနောဝိညာဉ်နှင့် ယှဉ်သောကြောင့် မဂ်ဖြစ်လျှင် မနောဝိညာဉ်လည်း ဖြစ်ရကား ပဉ္စဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံခိုက် မနောဝိညာဉ်လည်း ဖြစ်စရာရှိသည်- ဟူလို။] ဝေံ သန္တေ၊ သော်၊ ပဉ္စဝိညာဏာ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာတိအာဒိ၊ အစရှိသော။ ယဒိဒံ (ယံ ဣဒံ) လက္ခဏံ၊ အကြင်လက္ခဏာကို။ (သကဝါဒိနာ၊ သည်။) ဝတ္ထံ၊ တံ၊ ထိုလက္ခဏာကို။ ဝေံ၊ ဤသို့ ပဉ္စဝိညာဏာ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာဟူ၍။ အဝတ္တာ၊ မဆိုမူ၍။ ဆဝိညာဏာတိ၊ ဆဝိညာဏာဟူ၍။ (ဆဝိညာဏာ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာဟူ၍။) ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်သည်။ သိယာ၊ ၏။ ပန၊ ထိုသို့ ဖြစ်ရာပါသော်လည်း။ တထာ၊ ထိုသို့ ဆဝိညာဏာ ဟူ၍။ အဝတ္တာ ၊

၁။ တထာ ပန အဝတ္တာ။ ။ မနောဝိညာဏ်သည် ပဉ္စဝေါကာရဘုံ၌ ဖြစ်ခိုက် ဥပ္ပန္နဝတ္ထုက ဖြစ်၏။ (ပစ္စုပ္ပန်ဟဒယဝတ္ထုကို မှီ၏။) ထို့ကြောင့် “ဆဝိညာဏာ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ” ဟု ဆိုဖို့ရန် အကြောင်းရနိုင်၏။ သို့သော် ထိုသို့ “ဆဝိညာဏာ” ဟု ဆိုလိုက်လျှင် “နော စ ဝတ ရေ ဝတ္ထဗ္ဗေ၊ ပဉ္စဝိညာဏသမဂီဿ အတ္ထိ မဂ္ဂဘာဝနာ” ဟု ဆိုခွင့်မရှိသောကြောင့် “ဆဝိညာဏာ” ဟု မဆိုပဲထားသည်။ [ဆဝိညာဏာတိ အဝစနံ ။ ပေ။ ကာရဏန္တိ အဓိပ္ပေတံ၊ - ငိုကာ။

ပဉ္စဝိညာဏာတွေဝ၊ ပဉ္စဝိညာဏာ ဟူ၍သာ။ ဝတ္တံ၊ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဉ္စဝိညာဏာ။ ပေ။ မဂ္ဂဘာဝနာတိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ထိုက်။ (ဣတိ အယံ အဓိပ္ပာယ်ယော။) စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ နနု ပဉ္စဝိညာဏာ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ အစရှိသော စကားရပ်၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော။ အဓိပ္ပာယ်ယော၊ သည်။ (ဟောတိ။) တသ္မာ သကဝါဒိ၊ သည်။ တံ လက္ခဏံ၊ ထို ဆိုအပ်ပြီးသော လက္ခဏာကို။ (ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ၏အဖြစ် စသော လက္ခဏာ ကို။) ပရဝါဒိ၊ ကို။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆာပေတွာ၊ လက်ခံစေ၍။ နော စ ဝတ။ ပေ။ မဂ္ဂဘာဝနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ။

[ဤ အပရော နယော စသောနည်းဖြင့် ပါဠိတော်၌လာသော “ဥပ္ပန္န ဝတ္ထုကာ၊ ဥပ္ပန္နာရမ္မဏာ” စသည်သို့ကို ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော “အဝတ္ထုကာ၊ န ဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏ” စသည်တို့နှင့် တွဲ၍ပြုလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော် စဉ်အတိုင်း စဉ်ထားပုံကို သိပါ။] အပရော နယော၊ နောက်တနည်းကား။ ပဉ္စဝိညာဏာ၊ ပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော မှီရာ ဝတ္ထုရှိကုန်၏။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ အဝတ္ထုကောပိ၊ အရူပဘုံ၌ဖြစ်ခိုက် မှီရာ ဝတ္ထု မရှိသည်လည်း။ ဟောတိ။ စ၊ ဆက်။ တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ ဥပ္ပန္နာရမ္မဏာ၊ ပစ္စုပ္ပန်အာရုံရှိကုန်၏။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ န ဝတ္တဗ္ဗာရမ္မဏော၊ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်ဟု မဆိုထိုက်သော နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံရှိ၏။ တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ ပုရေဇာတဝတ္ထုကာဝ၊ ရှေး၌ဖြစ်ပြီးသော မှီရာ ဝတ္ထု ရှိကုန်သည်သာ။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ အဝတ္ထုကောပိ၊ သည်လည်း။ (ဟောတိ။) တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ ပုရေဇာတာရမ္မဏာ၊ ပုရေဇာတ ဖြစ်သော အာရုံ ရှိကုန်၏။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ အပုရေဇာတာရမ္မဏော၊ ပုရေ ဇာတမဟုတ်သော နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံရှိ၏။ တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ အဇ္ဈတ္တိကဝတ္ထုကာဝ၊ အဇ္ဈတ္တ တရားဟူသော မှီရာဝတ္ထု ရှိကုန်သည်သာ။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ အဝတ္ထုကောပိ၊ သည်လည်း။ (ဟောတိ။)

စ၊ သည်သာမကသေး။ တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ ရူပါဒိဝသေန၊ ရူပါရုံအစရှိသည်တို့နှင့် စပ်သဖြင့်။ ဗဟိရာရမ္မဏာ၊ ဗဟိဒ္ဓအာရုံရှိကုန်၏။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏော။ နိဗ္ဗာန်ဟူသောအာရုံရှိ၏။ တေ၊ တို့ပဉ္စ ဝိညာဉ်တို့သည်။ အနိရုဒ္ဓံ၊ မချုပ်သေးသော။ ဝတ္ထု၊ မှီရာဝတ္ထုကို။ နိဿယံ၊

၁။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆာပေတွာ။ ။ “နနု ပဉ္စဝိညာဏာဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ ဥပ္ပန္နာရမ္မဏာ” ဟူသောကားကို “အာမန္တာ” ဟု လက်ခံခြင်းကို “သမ္ပုဋ္ဌိစ္ဆာပေတွာ” ဟုဆိုသည်။ စက္ခုဝိညာဉ်သည် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော စက္ခုဝတ္ထုကိုမှီ၍၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ရူပါရုံကို အာရုံပြု၏။ ထို့ကြောင့် “ဥပ္ပန္န၊ ခဏတ္တယသို့ရောက်သော။ ဝတ္ထု၊ အာရုံရှိသည်။” ဟုဆိုသည်။ အခြားဝိညာဉ် ၄-ပါး၌လည်း နည်းတူ။

မိုရာကို။ ကတော၊ ရှိ။ ပဝတ္တနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ အသမ္ဘိန္ဒဝတ္ထု-
 ကာ၊ မပျက်သောမိုရာဝတ္ထုရှိကုန်၏။ မဂ္ဂေါ အဝတ္ထုကောပိ (ဟောတိ)။
 တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ အနိရုဒ္ဓါနေဝ၊ မချုပ်သေးသည်ပင်ဖြစ်ကုန်
 သော။ ရူပါဒိနိ၊ ရူပါရုံအစရှိသည်တို့ကို။ အာရပ္ပ၊ အရုံပြု၍။ ပဝတ္တန-
 တော၊ ကြောင့်။ အသမ္ဘိန္ဒာရမ္မဏာ၊ မပျက်သော အာရုံရှိကုန်၏။ မဂ္ဂေါ
 နိဗ္ဗာနာရမ္မဏော။ တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ နာနာဝတ္ထုကာ၊ အချင်းချင်း
 မတူ ထူးခြား ကွဲပြားသောမိုရာဝတ္ထုရှိကုန်၏။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ အဝတ္ထုကော
 ဝါ၊ စတုဝေါကာရာဘုံ၌ ဖြစ်ခိုက် မိုရာဝတ္ထု မရှိသည်သော်၎င်း။ ကေဝတ္ထု-
 ကော ဝါ။ ပဉ္စေဝါကာရာဘုံ၌ဖြစ်ခိုက် တခုတည်းသော မိုရာဝတ္ထု ရှိသည်
 သော်၎င်း။ (ဟောတိ။) တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ နာနာရမ္မဏာ၊ မတူ
 ထူးခြား ကွဲပြားသော အာရုံရှိကုန်၏။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ကောရမ္မဏော၊
 နိဗ္ဗာန်ဟူသော တခုတည်းသော အာရုံရှိ၏။

တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ အတ္တနော အတ္တနောဝ၊ မိမိ မိမိ၏သာလျှင်။
 ရူပါဒိဂေါစရေ၊ ရူပါရုံအစရှိသော ကျက်စားရာအာရုံ၌။ ပဝတ္တနတော၊
 ကြောင့်။ အညမညဿ၊ အချင်းချင်း၏။ ဂေါစရဝိသယံ၊ ကျက်စားရာ
 အာရုံကို။ န ပစ္စနတောန္တိ၊ မခံစားကုန်။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ရူပါဒိသု၊ ရူပါရုံ
 အစရှိသည်တို့တွင်။ ဧကမ္ပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ ဂေါစရံ၊ ကို။ န ကဏေ-
 တိ၊ မပြု။ တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ ကိရိယမနောဓာတု၊ ကိရိယမနော
 ဓာတ်ကို။ (ပဉ္စဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းကို။) ပုရေစာရိကံ၊ ရွှေသွားကို။ ကတော ဥပ္ပဇ္ဇန-
 တော၊ ကြောင့်။ အသမန္နာဟာရာ၊ နှလုံးသွင်းတတ်သော အာဝဇ္ဇန်းမရှိ
 ကုန်သည်။ (ဟုတော။) န (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ)။ အမနသိကာရာ၊ နှလုံးသွင်းတတ်
 သော ပဉ္စဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း မရှိကုန်သည်။ (ဟုတော။) န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဂ္ဂေါ၊ သည်။
 နိရာဝဇ္ဇနောဝ၊ အာဝဇ္ဇန်းမရှိသည်သာ။ တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည်။ သမ္ပုဋ္ဌိ-
 စ္ဗနာဒိဟိ၊ သမ္ပုဋ္ဌိစွိုင်း အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ ဝေါကိဏ္ဏာ၊ ရောပြုမ်းကုန်သည်။
 (ဟုတော။) ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ မဂ္ဂဿ၊ ၏။ ဝေါကာရေယေဝ၊ ရောပြုမ်းခြင်းသည်
 ပင်၊ နတ္ထိ၊ မရှိ။

တေ၊ ထို ပဉ္စဝိညာဉ်နှင့် သမ္ပုဋ္ဌိစွိုင်း အစရှိသည်တို့သည်။ အညမညံ၊ချင်း။
 ပုဗ္ဗစရိမဘာဝေန၊ ရှေ့နောက်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ်၏။ တေဟိ။

၁။ တေ အညမညံ၊ ပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ။ “တေ” ဟူသော ပါဠိဖြင့် ပဉ္စဝိညာဉ်ကို
 သာ စွဲလျှင် “ပုဗ္ဗစရိမဘာဝေန ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ” သည် အဓိပ္ပာယ်မရှိ။ ဘာကြောင့်နည်း-
 ပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည် ရှေ့နောက် ၂-ဆက်ကို မဖြစ်နိုင်သောကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့်
 ပါဠိတော်၌ “န အဗ္ဘောကိဏ္ဏာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ-ပဉ္စဝိညာဉ်တို့သည် သမ္ပုဋ္ဌိစွိုင်း အစရှိသည်
 တို့နှင့် မရောပဲ မဖြစ်ကြ” ဟူသော ရှေ့ဝါကျ၏ အခြားမဲ့၌ “န အပုဗ္ဗံ အစရိဝံ

ထိုသမ္ပုဋ္ဌိစွိုင်း အစရှိသည်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ က။ ပုရိမပစ္စိမတာဝ၊ ရှေ့နောက်၏ အဖြစ်သည်ပင်။ နတ္ထိံ။ (ကသွာ၊ နည်း။) တေသံ၊ ထိုသမ္ပုဋ္ဌိစွိုင်း အစရှိသည်တို့၏။ အနုပုတ္တိကာလေ၊ မဖြစ်ရာ အခါဖြစ်သော။ တိက္ခဝိပဿနာ-သမယေ၊ ထက်မြက်သော ဝိပဿနာ၏ ဖြစ်ရာအခါ၌၎င်း။ တေသံ၊ ထိုသမ္ပုဋ္ဌိ-စွိုင်း အစရှိသည်တို့၏။ အနုပုတ္တိဒေသေ၊ မဖြစ်ရာအရပ်ဖြစ်သော။ အာရုပ္ပေ-ပိ စ၊ အရူပဘုံ၌၎င်း။ ဥပုဇ္ဇနတော၊ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်တည်း။ တေ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ် အစရှိသည်တို့သည်။ သမ္ပုဋ္ဌိစွာနာဒီဟိ၊ တို့သည်။ အန္တရိတတ္တာ၊ ခြားကွယ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အညမညဿ၊ အချင်းချင်း၏။ သမ-နန္တရာ၊ ကောင်းစွာ အခြားမဲ့၌။ န ဥပုဇ္ဇန္တိ။ မဂ္ဂဿ သမ္ပုဋ္ဌိစွာနာဒီဟိ၊ တို့သည်။ အန္တရိတဘာဝေ၊ ခြားကွယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်သည်ပင်။ နတ္ထိံ။ တေသံ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဉ် အစရှိသည်တို့၏။ အဘိနိပါတာ၊ ရှေ့ရှုကျရောက်ခြင်းကို။ အညတြ၊ ကြည့်ထား၍။ အာဘောဂမတ္တမ္ပိ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းမျှလည်း ဖြစ်သော။ ကိစ္စံ၊ သည်။ နတ္ထိံ။ မဂ္ဂဿ၊ ကိလေသသမုတ္တိတနံ၊ ကိလေသာကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်ခွါခြင်းဟူသော။ ကိစ္စံ၊ (အတ္ထိံ)။ ဣတိ (အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ယော၊ သကဝါဒီ၏ အလိုတည်း။) စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ နနုပဉ္စဝိညာ-ဏာ ဥပုဇ္ဇန္တိကာ အစရှိသော စကားရပ်၌။ ယသ္မာ၊ အယမ္ပိ၊ ဤဆိုအပ်ပြီး သည်လည်း ဖြစ်သော။ အဓိပ္ပာယ်ယော (ဟောတံ)။ တသ္မာ သကဝါဒီ။ ဣမေဟိ အာကာရေဟိ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့်။ ပရဝါဒိံ၊ ကိ။ မဂ္ဂဿ၊ အပဉ္စဝိညာဏဂတိက ဘာဝံ၊ ပဉ္စဝိညာဉ်၏ ဖြစ်ခြင်းနှင့်တူသော ဖြစ်ခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ သမ္ပုဋ္ဌိစွာပေတွာ၊ လက်ခံစေပြီး၍။ [ရှေ့ နည်း၌ကား ပဉ္စဝိညာဉ်၏ ဥပုဇ္ဇန္တိကာစသော လက္ခဏာကို လက်ခံစေသည်။] နော စ ဝတ။ ပေ ။ မဂ္ဂဘာဝနာတိ၊ ဟူ၍။ အာဟ။

၅၇၇။ သုညဘံ အာရဗ္ဗာတိ၊ အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်။ (ပုစ္ဆတိ-၌စပ်။) လောကုတ္တရာမဂ္ဂေါ၊ လောကုတ္တရာမဂ္ဂသည်။ သုညဘံ၊ သုညဘဖြစ်သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကိ။ အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု၍၎င်း။ လောကီယော၊ လောကီဝိပဿနာ မဂ္ဂသည်။ သုဒ္ဓသင်္ခါရုပုဉ္ဇံ၊ အတ္တမဖက် သက်သက်သော သင်္ခါရအစုကို။ အာရဗ္ဗ၊ ၍၎င်း။ ဥပုဇ္ဇတိ ယထာ၊ သို့။ ဝေံ၊ တူ။ ကိံ၊ အသို့နည်း။ တေ၊ သင်၏။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ (သုညဘံ၊ သော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုသော် ၎င်း။ သုဒ္ဓသင်္ခါရုပုဉ္ဇံ၊ ကိုသော်၎င်း။ အာရဗ္ဗ၊ ၍။ ဥပုဇ္ဇတိ၊ လော။) ဣတိ။

ဥပုဇ္ဇန္တိ”ဟု ရှိ၏။ ထို “န အပုဗ္ဗံ အစရိမံ”လည်း ပဉ္စဝိညာဉ်နှင့် သမ္ပုဋ္ဌိစွိုင်းစသည် တို့သည် မရှေးမနှောင်း တပြိုင်နက်သာ မဖြစ်။ ရှေ့နောက်အားဖြင့်ကား ဖြစ်ကြ၏။ ဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏။ ထို့ကြောင့် “တေ”ဖြင့် ပဉ္စဝိညာဉ် သမ္ပုဋ္ဌိစွိုင်း စသည်ကို စွဲမှ အဓိပ္ပာယ်မှန် ရသည်။

သို့။ ပုစ္ဆတိ။ ဣတရော၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ စက္ခုပစ္စု ရူပေ စာတံ ဝစနတော၊ ဟု ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ပဋိကိပတိ။ [သုညတံ ဟု၎င်း၊ သုဒ္ဓသင်္ခါရပုဉ္ဇဟု၎င်း မဟောပဲ “စက္ခုပစ္စု ရူပေစ” ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် ပယ်သည်။] ဒုတိယံ ပုဋ္ဌော (သမာနော) န နိမိတ္တဂ္ဂါဟိတံဝစနတော၊ ဟုဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိရာခဏ၌၊ ယံ အနိမိတ္တံ၊ နိမိတ်မဟုတ်သော အာရုံသည်။ (အတ္ထိ။) တဒေဝ၊ ထိုနိမိတ်မဟုတ်သော အာရုံသည်ပင်။ သုညတံ၊ သုညတတည်း။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ [နိမိတ္တကို မယူလျှင် အနိမိတ္တကို ယူရာရောက်၏။ ထိုအနိမိတ္တဟူသည် သုညဘနိဗ္ဗာန်နှင့် ပရိယာယ်တူ၏။ ထို့ကြောင့် “စက္ခုဝိညာဏံ သုညတံ အာရဗ္ဗ ဥပ္ပဇ္ဇတိ” ဟု မေးရာ၌ “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံသည်။] စက္ခုပစ္စုပတိ ပဉ္စဒ္ဓယေပိ၊ အစရှိသော ပြဿနာ နှစ်ပါး အပေါင်း၌လည်း။ ဒေဝေ နယော၊ တည်း။

၅၇၀-၅၇၉။ စက္ခုဝိညာဏံ။ ။ပေ။ အာရဗ္ဗာတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ သကဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ မနောဝိညာဏသမဂီဿ၊ မနောဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝနာ၊ မဂ်ကိုပွားဖြစ်စေခြင်းသည်။ အတ္ထိ။ မနောဝိညာဏဉ္စ၊ မနောဝိညာဉ်သည်လည်း။ အတိတာနာဂတမ္ပိ၊ အတိတ် အနာဂတ် အာရုံကိုလည်း။ [ပိဖြင့် ပစ္စုပုန် အာရုံကိုပေါင်း။] အာရဗ္ဗ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဝေ၊ ဤအတူ။ ကံ၊ နည်း။ တေ၊ သင်၏။ စက္ခုဝိညာဏမ္ပိ၊ သည်လည်း။ (အတိတာနာဂတံ၊ ကိ။ အာရဗ္ဗ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။) ဣတိ (အယံ)၊ ကား။ (အဓိပ္ပာယ်ော)။ ဖဿံ အာရဗ္ဗာတိအာဒိသုပိ ဒေဝေဝနယော။ စက္ခုနာ ။ပေ။ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟိတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသောပါဠိ၌။ ဇဝနက္ခဏေ၊ ဇောခဏ၌။ နနိမိတ္တဂ္ဂါဟိတာ၊ ဣတ္ထိ ပုရိသ အစရှိသော ပုံသဏ္ဍာန်နိမိတ်ကို ယူခြင်းမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ စက္ခုဝိညာဏက္ခဏေ၊ စက္ခုဝိညာဉ်၏ ခဏ၌။ (နနိမိတ္တဂ္ဂါဟိတာ၊ ကိ။) န (ဝုတ္တာ)၊ ဟောတော်မူအပ်သည်မဟုတ်။ တသ္မာ၊ လောကီယမဂ္ဂမ္ပိ၊ လောကီဖြစ်သော ဝိပဿနာ မဂ်ကိုသော်မှလည်း။ သန္ဓာယ။ တေ၊ စက္ခုနာ ရူပံ အစရှိသော စကားသည်။ အသာဓကံ၊ သာဓကမမြောက်။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပဉ္စဝိညာဏသမဂီဿ မဂ္ဂကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁။ လောကီယမဂ္ဂမ္ပိ ။ပေ။ အသာဓကံ။ ။စက္ခုဒွါရဝိထိ၊ တဒနုဝတ္တိကမနောဒွါရဝိထိဖြစ်ရာအခါ၌ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် ရူပါရုံကို မြင်ရုံသာမြင်နိုင်သေး၏။ ယောက်ျားမိန်းမစသော ပုံသဏ္ဍာန် နိမိတ်ကိုမယူနိုင်၊ မသိနိုင်သေး။ ဇောအခိုက် ရောက်သော်လည်း စက္ခုဒွါရဇောဖြင့် ပုံသဏ္ဍာန်နိမိတ်ကို မယူနိုင်သေး။ နောက်နောက် တဒနု-

၄-ပဉ္စဝိညာဏာကုသလာပီတိကထာ အဖွင့်

၅၇၀-၅၇၃။ ဣဒါနိ ပဉ္စဝိညာဏာ ကုသလာပီတိကထာ နာမ ဟောတိ။ သာ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဏာ ကုသလာပီတိကထာကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော ပဉ္စဝိညာဏာသမင်္ဂိယ မဂ္ဂကထာ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ပင်။ အတ္ထတော၊ အနက် အားဖြင့်။ ဝေဒိတဗျာ၊ ၏။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပဉ္စဝိညာဏာ ကုသလာပီတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-ပဉ္စဝိညာဏာသာဘောဂါတိကထာ အဖွင့်

၅၇၄-၅၇၆။ ဣဒါနိ ပဉ္စဝိညာဏာ သာဘောဂါတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုပဉ္စဝိညာဏာ သာဘောဂါတိကထာ၌။ အာဘောဂါနာမံ၊ အာဘောဂါမည်သည်။ ကုသလာကုသလဝသေန၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ [ဋီကာ၌ ကုသလာကုသလာဘာဝနဟု ဖွင့်သည်။] နမိံ၊ အာရုံ၌ ညွတ်ခြင်းရှိသော သဘောတည်း။ သတ္တာရာ စ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း။ စက္ခုနာ ။ပေ။ နနိမိတ္တဂ္ဂါဟိ ဟောတိတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။

ဝတ္တိကမနေ ခန္ဓါရဝိထိတို့၏ ဇောအခိုက်ရောက်မှ ပုံသဏ္ဍာန်နိမိတ်ကိုယူနိုင်သည်။ ဤ အဓိပ္ပါယ်ကို မသိသော ပရဝါဒီက “စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္မာ နနိမိတ္တဂ္ဂါဟိ” ကို လောကုတ္တရာ မဂ်အတွက် (နိမိတ္တ မဟုတ်သော အနိမိတ္တနိဗ္ဗာန်ကိုယူနိုင်၏-ဟု) သာဓက ပြပါသော်လည်း ထိုပါဠိသည် လောကီပဿနာ မဂ်ကိုသော်မှ နနိမိတ္တဂ္ဂါဟိ အဖြစ်ကို မပြီးစေနိုင်သော သာဓကဖြစ်သည်။ [ပိ-သည် ဂရဟာ ဇောတက။]

၁။ အာဘောဂေါ၊ ။ “သုခမိတိ စေတသော အာဘောဂေါ-သုခဟူ၍ (ကောင်းသော အာရုံဟူ၍) စိတ်နှလုံးသွင်းခြင်း” ဟူရာ၌ ဇောစိတ်ဖြင့် နှလုံးသွင်းမှုအာဘောဂဟု ခေါ်သကဲ့သို့ ထိုအတူ အာရုံ၏ ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌအခြင်းအရာကို အာရုံပြုခြင်း နှလုံးသွင်းခြင်းကို “အာဘောဂ”ဟု ခေါ်၏။ ထိုနှလုံးသွင်းမှုသည် စက္ခုဝိညာဉ်စသော ပဉ္စဝိညာဉ်အခိုက်၌ မဖြစ်သေး။ ဇောအခိုက်ကုမူ ဖြစ်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် - “အာဘောဂေါ နာမ ကုသလာကုသလ ဝသေန”ဟု ဆိုသည်။

၂။ ဟောတိ-နမိ။ ။ ကုသလာကုသလဝသေန၏ နောက်၌ အဋ္ဌကထာ စာအုပ်ဝယ် “ဟောတိ”ဟုရှိ၍ ဋီကာသံဝဏ္ဏေ တဗ္ဗ၌ “နမိ”ဟုရှိ၏။ ဋီကာ၌ “နမိတွာ ပဝတ္တိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ”ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်၏။ ထို နမိတွာ ပဝတ္တိကိုလည်း “သာ ပန အာရမ္မဏပ္ပကာရဂဟဏံ-အာရုံ၏ အမျိုးအစား အပြားကိုယူခြင်း”ဟု သရုပ်ဖော်၏။ ထို့ကြောင့် “ဟောတိတိ”သည် ပါဠိပျက်။ “နမိ”သာ ပါဠိမှန်တည်း။ [“နမနံ နမော၊ နမော ယဿ အတ္ထိတိ နမိ=အာရုံ၏ အပြား၌ ညွတ်ခြင်းရှိသော အာဘောဂ”ဟု သဒ္ဒတ္ထ၊ “နမိတွာ ပဝတ္တိ ညွတ်၍ဖြစ်ခြင်း”ဟု အဓိပ္ပါယ်ထွ မှတ်ပါ။]

ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ တံ၊ ထိုစကားတော်ကို။ အယောနိသော၊ သင့်သော အကြောင်း
 မဟုတ်သောအားဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ပဉ္စဝိညာဏာ သဘောဂါတိ၊ ဟူ၍။
 မဟာသံဃိကာနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိ၊ (ဟောတိ။) သေယျထာပိ၊ (ဝေံ။) ယေသံ၊
 အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီဿ။
 ပဉ္စိညာဏတရဿ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ပဉ္စဝိညာဏာ သဘောဂါတိ ကထာ၌။ သေသံ၊
 ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ပုရိမကထာသဒိသဂမဝ၊ ရှေ့ဖြစ်သော
 ပဉ္စဝိညာဏာ ကုသလာပီတိကထာနှင့် တူသည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပဉ္စဝိညာဏာသဘောဂါတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၆-ဒွိဟိ သီလေဟိတိကထာ အဖွင့်

၅၈၇-၅၈၉။ ဣဒါနိ ဒွိဟိ သီလေဟိတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊
 ထိုဒွိဟိ သီလေဟိတိကထာ၌။ သပညော၊ တိဟိတ်ပဋိသန် ကမ္မဇပညာဉာဏ်
 ရှိသော။ နရော၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သီလေ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊
 တည်၍။ (ဝိဇ္ဇယေ ဇဋ္ဌ-၌စပ်။) ဣတိအာဒိဝစနတော၊ ဤသို့ အစရှိသော
 စကားကို ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ (လဒ္ဓိ-၌စပ်။) ယသ္မာ၊ လောကီယေန၊
 လောကီဖြစ်သော။ သီလေန၊ သီလဖြင့်။ သီလဝါ၊ သီလရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။
 လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာဖြစ်သော။ မဂ္ဂံ၊ မဂ်ကို။ ဘာဝေတိ။ ဖြစ်စေ၏။
 တသ္မာ။ ပုရိမေန၊ ရှေ့ဖြစ်သော။ လောကီယေန စ၊ လောကီသီလ၎င်း။
 မဂ္ဂက္ခဏေ၊ မဂ်ခဏ၌။ လောကုတ္တရေန စ၊ လောကုတ္တရာသီလ၎င်း။ ဣတိ၊
 သို့။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ သီလေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော နာမ၊ ပြည့်စုံသည်
 မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ မဟာသံဃိကာနံယေဝ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)
 သေယျထာပိ။ (ဝေံ။) ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ
 သန္ဓာယ မဂ္ဂသမဂီတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီဿ။ ပဉ္စိညာ ဣတရဿ။ အထ၊
 ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ သော၊ ထို မဂ္ဂသမဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။
 ဧကက္ခဏေ၊ တပြိုင်နက်သောခဏ၌။ လောကီယ လောကုတ္တရေဟိ၊ လောကီ
 လောကုတ္တရာဖြစ်ကုန်သော။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ သီလေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာ-
 ဂတော၊ သည်။ ယဒိ (ဟောတိ)၊ အံ။ (ဝေံသတိ။) ဒွိဟိ၊ နှစ်ပါးကုန်သော။
 ဖဿာဒိဟိပိ၊ ဖဿအစရှိသည်တို့နှင့်လည်း။ တေန၊ ထိုမဂ္ဂသမဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။
 သမန္နာဂတေန၊ ပြည့်စုံသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတုံ၊
 ငှါ။ ဒွိဟိ ဖဿဟိတိ အာဒိ အာဟ။ ဣတရော၊ သကဝါဒီမှ တပါး
 သော ပရဝါဒီသည်။ တထာရူပံ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော။ နယံ၊ နည်းကို။
 (ဖဿစသည်နှစ်ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံပုံနည်းကို။) အပဿန္တော (ဟုတွာ) ပဋိက္ခိ-

ပတိ။ လောကိယေန စ လောကုတ္တရာရေနစာတိပဉ္ဇေ၊ ဟူသော ပြဿနာ၌။
ပုဗ္ဗေ၊ မဂ်မရမိရှေ၌။ သမာဒိန္နဉ္စ၊ ဆောက်တည်အပ်သော သီလကို၎င်း။
မဂ္ဂက္ခဏေ၊ ၌။ ဥပ္ပန္နသမ္မာဝါစာဒိနိ စ၊ ဖြစ်သော သမ္မာဝါစာ အစရှိသည်
တို့ကို၎င်း။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။

လောကိယေ သီလေ နိရုဒ္ဓေတိ ပုစ္ဆာ ပရဝါဒိဿ။ ခဏဘင်္ဂနိရောဓံ၊ သီလ
စေတနာ၏ ခဏဘင်္ဂအားဖြင့် ချုပ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိညာ သကဝါဒိဿ။
ပန၊ ကား။ ဣတရော၊ သကဝါဒိမှတစ်ပါးသော ပရဝါဒိသည်။ တံ၊ ထိုချုပ်
ခြင်းကို။ ဝိတိက္ကမံ ဝိယ၊ သီလကို လွန်ကျူးခြင်းကိုကဲ့သို့။ သလ္လက္ခေန္တော၊
မှတ်ထင်သည်။ (ဟုတော) ဒုဿိလောတိအာဒိ အာဟ။ ပန၊ ဆက်။ အဿ၊
ထိုပရဝါဒိ၏။ လဒ္ဓိပတိဋ္ဌာပနံ၊ အယူကိုတည်စေကြောင်း စကားသည်။ ပုဗ္ဗေ၊
ရှေး၌။ အဘိန္နသီလတံယေဝ၊ မပျက်သော သီလရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုသာ။
ဒီပေတိ၊ ပြ၏။ ဒွိဟိ၊ နှစ်ပါးသောသီလတို့နှင့်။ သမန္ဓာဂတတံ၊ ပြည့်စုံသည်
၏အဖြစ်ကို။ န ဒီပေတိ၊ ပြသည်မဟုတ်။ တသ္မာ။ လဒ္ဓိ၊ အယူသည်။ အပ္ပ-
တိဋ္ဌိတာဝ၊ မတည်သည်သာ။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဒွိဟိ သီလေဟိတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၇-သီလံ အစေတသိကန္တိကထာ အဖွင့်

၅၉၀-၅၉၄။ ဣဒါနိ သီလံ အစေတသိကန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။
တတ္ထ၊ ထိုသီလံ အစေတသိကန္တိကထာ၌။ ယသ္မာ။ သီလေ၊ သီလသည်။
ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ဖြစ်ပြီး၍။ နိရုဒ္ဓေပိ၊ ချုပ်ပါသော်လည်း။ သမာဒါနုဟေတု-
ကော၊ ဆောက်တည်ခြင်းဟူသော အကြောင်းရှိသော။ သီလောပစယော-
နာမ၊ သီလတည်းဟူသောကံ၏ ပွားစည်းခြင်း မည်သည်။ အတ္ထိ။ ယေန၊
ယင်းသီလူပစယဖြင့်။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သီလဝါယေဝ နာမ၊ သီလရှိသူ
မည်သည်သာ။ ဟောတိ။ တသ္မာ။ သီလံ၊ သီလသည်။ အစေတသိကံ၊
စေတသိက်မဟုတ်။ ဣတိ၊ သို့။ မဟာသံသိကာနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)

၁။ လဒ္ဓိပတိဋ္ဌာပနံ ။ပေ။ ဒီပေတိ။ ။ပါဠိတော်၌ လဒ္ဓိပတိဋ္ဌာပနစကားဟူသည်
“ဒုဿိလော ။ပေ။ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ” ဟူသော အမေးနှင့် “န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ”
ဟူသော အဖြေစကားတည်း။ ထိုစကား၌ ဒုဿိလမဟုတ်ပဲ မဂ်ကိုဖြစ်စေ၏ ဆိုသော
ကြောင့် သီလနှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို ဝန်ခံရာရောက်၏။ အမှန်ကား သီလနှစ်ပါး
နှင့်ပြည့်စုံခြင်းကို ဝန်ခံသောစကား မဟုတ်။ လောကိသီလ မပျက်ခြင်းကိုသာ ပြသော
စကားဖြစ်သည်။ ရှေးနိဿယ၌ လဒ္ဓိပတိဋ္ဌာပနံ အရ “သီလေ ပတိဋ္ဌာယ နရော
သပဉ္ဇော” ဂါထာကို ယူလေသည်။

သေယျထာပီ။ (ဝေံ။) ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ။ ပေ။ ဣတရဿ။ ဧတ္ထ၊ ဤသီလံ အစေတသိကန္တိကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းကို။ ဒါနံ အစေတသိကန္တိကထာယံ။ ဣံ။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်သာ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ လဒ္ဓိပတိဋ္ဌာပနမ္ပိ၊ မိမိအယူကို တည်စေကြောင်း စကားသည်လည်း။ (သီလေ ဥပုဇ္ဇိတော နိရုဒ္ဓေ ဒုဿီလော ဟောတိ ဟူသောစကားသည်လည်း။) အယောနိသော၊ သင့်သော အကြောင်း မဟုတ်သောအားဖြင့်။ ဂဟိတတ္တာယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အပ္ပတိဋ္ဌာပနမေဝ၊ တည်စေအပ်သည် မမည်သည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သီလံ အစေတသိကန္တိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၈-သီလံ နစိတ္တာနုပရိဝတ္တိတိကထာ အဖွင့်

၅၉၅ - ၅၉၇။ ဣဒါနိ သီလံ နစိတ္တာနုပရိဝတ္တိတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုသီလံ နစိတ္တာ နုပရိဝတ္တိတိကထာ၌။ န စိတ္တာနုပရိဝတ္တိတိ၊ ဟူသော။ ဘာသန္တရမေဝ၊ ပါဠိတမျိုးသည်သာ။ နာနံ၊ အစေတသိကံဟူသော ပါဠိမှ ထူး၏။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ပုရိမကထာသဒိသမေဝ၊ ရှေ့ကထာနှင့်တူသည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သီလံ နစိတ္တာနုပရိဝတ္တိတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-သမာဒါနဟေတုကကထာ အဖွင့်

၅၉၈-၆၀၀။ ဣဒါနိ သမာဒါနဟေတုကကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုသမာဒါနဟေတုကကထာ၌။ အာရာမဇောပါတိ။ အစရှိသော။ ဂါထာယ၊ ဂါထာ၏။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ အယောနိသော၊ အားဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ သဒါ ပုညံ ပဝေဒတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ (ထိုဂါထာ၌ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။) သမာဒါနဟေတုကံ၊ ဆောက် တည်ခြင်းဟူသော အကြောင်းရှိသော။ သီလံ၊ သီလသည်။ ဝေဒိတိ၊ တိုးပွား ၍။ ဣတိ၊ သို့။ မဟာသံဃိကာနုညေဝ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပီ။ (ဝေံ) ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ စိတ္တဝိပုယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်သော။ သီလောပစယံ၊ သီလတည်းဟူ သော ကံ၏ တိုးပွားခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိညာ ပရဝါဒိဿ။ သေသံ၊ ကြွင်း သော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ပုရိမကထာသဒိသမေဝ၊ ရှေ့ဆိုအပ်ပြီးသော ပရိ ဘောဂကထာ၏ တစိတ်နှင့်တူသည်သာ။ (ဟောတိ။) ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သမာဒါနဟေတုကကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၀-ဝိညတ္တိသီလန္တိကထာ အဖွင့်

၆၀၁ - ၆၀၂။ ဣဒါနိ ဝိညတ္တိသီလန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဝိညတ္တိသီလန္တိကထာ၌။ ကာယဝိညတ္တိ၊ ကာယဝိညတ်ဟူသည်။ ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံတည်း။ ဝစီဝိညတ္တိ၊ ဝစီဝိညတ်ဟူသည်။ ဝစီကမ္မံ၊ ဝစီကံတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဂဟိတတ္တာ၊ ယူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ [ကာယဝိညတ်ဟူသည် လက်စသည် လှုပ်ရှားခြင်း၏ ထူးခြားသော အမူအရာတည်း။ သို့သော် ပရ ဝါဒီက ထိုအမူအရာကို ကာယကံဟု ယူသည်။ ဝစီကံ၌လည်း နည်းတူ။] ဝိညတ္တိ၊ ဝိညတ်သည်။ သီလံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မဟာသံဃိကနဉ္စေဝ သမ္ပိ တိယာနဉ္စ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေ။) ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီ တို့၏။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ဝိညတ္တိသီလံတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ (စာအုပ်တို့၌ ဝိညတ္တိတိ ပုစ္ဆာဟုသာ ရှိ၏။) ပဋိညာ ဣတရဿ။ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ (စောဒေတုံ-၌စပ်။) ယသ္မာ။ သီလံ နာမ၊ မည်သည်။ ဝိရတိ၊ ဝိရတိစေတသိက်တည်း။ ရူပဓမ္မော၊ ရုပ်တရားသည်။ န၊ မဟုတ်။ တသ္မာ။ တေန အတ္ထေန၊ ထို ဝိရတိစေတသိက် ဟူသောအနက် ဖြင့်။ စောဒေတုံ ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီတိအာဒိ အာဟ။ အဘိဝါဒနံ သီလန္တိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားရပ်ကို။ ယထာရူပံ၊ အကြင်အကြင်ရှိခိုးခြင်း စသော သဘောရှိသော။ ဝိညတ္တိံ၊ ဝိညတ်ကို။ သော၊ ထိုပရဝါဒီသည်။ သီလန္တိ၊ သီလဟူ၍။ မညတိ၊ မှတ်ထင်၏။ တံ၊ ထိုအဘိဝါဒနအစရှိသော သဘောကို။ ဥဒ္ဓရိတွာ၊ ထုတ်ဆောင်၍။ ဒဿေတုံ (သကဝါဒိနာ) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ။ သာ၊ ထိုအဘိဝါဒနအစရှိသည်သည်။ ဝိရတိ၊ ဝိရတိသည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ တသ္မာ။ ပုန၊ တဖန်။ ပါဏာတိပါတာတိ အာဒိ အာဟ။ ပန၊ ဆက်။ အဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိ၊ သည်။ ဆလေန၊ စဉ်းလဲ ကောက်ကျစ်သဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာပိတတ္တာ၊ တည်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ [စာအုပ်တို့၌ “ပတိဋ္ဌတတ္တာ”ဟုရှိ၏။ ရှေးနိဿယ၌ “တည်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်”ဟု ကာရိတ် အကြေကြံ၍ အနက်ပေးသည်။] အပ္ပတိဋ္ဌိတာ- ယေဝ၊ မတည်သည်သာ။ (ဟောတိ) ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဝိညတ္တိသီလန္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၁-အဝိညတ္တိဒုဿီလျန္တိကထာ အဖွင့်

၆၀၃-၆၀၄။ ဣဒါနိ အဝိညတ္တိ ဒုဿီလျန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို အဝိညတ္တိ ဒုဿီလျန္တိကထာ၌။ စိတ္တဝိပုယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်သော။ အပ္ပညပစယဉ္စေဝ၊ အကုသိုလ်ဟူသောကံ၏တိုးပွားခြင်းကို၎င်း။ အာဏတ္တိယာ၊

စေခိုင်းခြင်းကြောင့်။ ပါဏာတိပါတာဒိသု၊ ပါဏာတိပါတ စသော အမှုတို့၌။
 အင်္ဂပရိပူရိစ၊ အင်္ဂါ၏ ပြည့်စုံခြင်းကို၎င်း။ သန္ဓာယ။ အဝိညတ္တိ၊ ဝိညတ်
 မရှိသော ပါဏာတိပါတ စသော အမှုသည်။ ဒုဿိလံ၊ ဒုဿိလျတည်း။ ဣတိ၊
 မဟာသံသိကာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ (ဝေ။) ယေသံ လဒ္ဓိ
 (ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ ။ ပေ ။ ဣတရဿ။ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။
 နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ သာ၊ ထိုအဝိညတ္တိသည်။ ဒုဿိလံ၊ ဒုဿိလျသည်။
 သစေ (ဟောတိ။ ဝေ သတိ။) ပါဏာတိပါတာဒိသု၊ ပါဏာတိပါတ အစ
 ရှိသော အမှုတို့တွင်။ အညတရာ၊ တပါးအပါအဝင်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ
 သလော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတံ၊ ငှါ။ ပါဏာတိပါတောတိအာဒိံ၊ အစ
 ရှိသော စကားကို။ အာဟ။ ပါပကမ္မံသမာဒိယိတူတိ၊ ကား။ အသုကံနာမ၊
 သို့။ ထိုမည်သူကို။ ဃာတေသာမိ၊ သတ်အံ့။ အသုကံ၊ ထိုမည်သော။ ဘဏ္ဍံ၊
 ဘဏ္ဍာကို။ အဝဟရိသာမိ၊ ခိုးဆောင်အံ့။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ပါပသမာဒါနံ၊
 မကောင်းမှုကို ဆောက်တည်ခြင်းကို။ ကတွာ။ (ဒါနံ ဒဒန္တဿ-၌ စပ်။)
 ဥဘောဝစုန္တိတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ ဒါနက္ခဏေ၊ ဒါန၏ ဧကန္တိ။
 ပါပဿ၊ ၎င်း။ အနုပုတ္တိံ၊ မဖြစ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ ဒုတိယံ ပုဋ္ဌော
 (သမာနော) စိတ္တဝိပုယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်သော။ ပါပူပစယံ၊ မကောင်းမှု
 ကံ၏ ပူးစီးခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ ဧတ္ထ၊ ဤ အဝိညတ္တိ ဒုဿိလျန္တိ
 ကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းကို။ ပရိဘောဂမယကထာယံ၊
 ၌။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိပတိဋ္ဌာပနမ္ပိ၊
 အယူကို တည်စေကြောင်းစကားသည်လည်း (နန ပါပကမ္မံ သမာဒိန္နောအာသိ-
 ဟူသော စကားသည်လည်း)။ ပါပသမာဒိန္နပုဗ္ဗဘာဂမေဝ၊ ဆောက်တည်
 အပ်သော မကောင်းမှု၏ ရှေ့အဖို့ကိုသာ။ သာဓေတိ။ အဝိညတ္တိယာ၊ ဝိညတ်
 မရှိသော မကောင်းမှုကံ၏။ ဒုဿိလဘာဝံ၊ ဒုဿိလ၏ အဖြစ်ကို။ န
 (သာဓေတိ)။ [ထို့ကြောင့် မိမိအယူကို တည်စေရာမရောက်-ဟူလို။] ဣတိ၊
 အပြီးတည်း။

အဝိညတ္တိ ဒုဿိလျန္တိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)
 ဒသမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)
 ဒုတိယပဏ္ဏာသကော၊ သည်။ သမတ္တော၊ ပြီ။
 ဒသမဝဂ် ပြီးပြီ။ ဒုတိယပဏ္ဏာသက ပြီးပြီ။

၁၁-ဧကာဒသမဝဂ္ဂ

၁-၃-တိဿောပိ အနုသယကထာ အပွင့်

၆၀၅-၆၁၃။ ဣဒါနိ အနုသယာ အဗျာကတော၊ အနုသယအဗျာကတ
ကထာ၎င်း။ (အနုသယာ) အဟေတုကာ၊ အနုသယအဟေတုကကထာ၎င်း။
(အနုသယာ) စိတ္တဝိပုယုတ္တာ၊ အနုသယစိတ္တဝိပုယုတ္တကထာ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။
တိဿောပိ၊ သုံးပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ အနုသယကထာ နာမ၊ တို့မည်သည်။
ဟောန္တိ။ တတ္ထ၊ ထို တိဿောပိ အနုသယကထာ၌။ ယသ္မာ။ ပုထုဇ္ဇနော၊
ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ (ဝတ္ထဗ္ဗော-၌ စပ်။) ကုသလာဗျာကတေ၊ ကုသိုလ်
အဗျာကတဖြစ်သော။ စိတ္တ၊ သည်။ ဝတ္ထမာနေ၊ ဖြစ်လသော် (ဖြစ်စဉ်)။
သာနုသယော၊ အနုသယနှင့်တကွဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ဆိုထိုက်၏။
စ၊ ဆက်။ အဿ၊ ထို ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ တသ္မိံ ခဏေ၊ ထိုကုသိုလ် အဗျာ-
ကတဖြစ်ရာခဏ၌။ ယော ဟေတု၊ အကြင်ဟိတ်သည်။ (အတ္ထိ။) တေန
ဟေတုနာ၊ ထိုဟိတ်အားဖြင့်။ အနုသယာ၊ တို့သည်။ သဟေတုကာ၊ ဟိတ်
ရှိကုန်သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ တေန စိတ္တေန၊ ထိုကုသိုလ်အဗျာကတစိတ်နှင့်။
သမ္ပယုတ္တာ၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်ကုန်သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ တသ္မာ။ တေ၊ ထို
အနုသယတို့သည်။ အဗျာကတော၊ အဗျာကတတို့တည်း။ အဟေတုကာ၊
ဟိတ် မရှိကုန်။ ဇိတ္တဝိပုယုတ္တာ၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ မဟာသံဃိ-
ကာနဉ္စေဝ သမ္ပိတိယာနဉ္စ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေ။) ယေသံ၊
အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ။ တီသုပိ၊ သုံးပါး
လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ကထာသု၊ တို့၌။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ
ဣတရဿ။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော
အနုသယ အနာရမ္မဏကထာ၌။ ဝုတ္တနယတ္တာ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော နည်းရှိသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ ပါဠိမဂ္ဂေနေဝ၊ ပါဠိအစဉ်အားဖြင့်ပင်။ ဇာနိတံ၊ ငှါ။
သက္ကာ၊ တတ်ကောင်း၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဝိတ္တာရိတံ၊ မချဲ့အပ်။
[ဇာနိတုန္တိ-ဟု ဣတိ ပါသောကြောင့် တသ္မာနှင့်တူ၍ အနက်ပေးသည်။
ဣတိ မပါလျှင် ကောင်း၏။] ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

တိဿောပိ အနုသယကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄-ဉာဏကထာ အဖွင့်

၆၁၄-၆၁၅။ ဣဒါနိ ဉာဏကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုဉာဏကထာ၌။ မဂ္ဂဉာဏေန၊ မဂ်ဉာဏ်ကြောင့်။ အညာဏေ၊ ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟသည်။ ဝိဂတေပိ၊ ကင်းပါသော်လည်း။ ပုန၊ တဖန်။ စက္ခုဝိညာဏာဒိဝသေန၊ စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသည်တို့နှင့် စပ်သဖြင့်။ ဉာဏဝိပုယုတ္တစိတ္တေ၊ ဉာဏဝိပုယုတ်စိတ်သည်။ ဝတ္တမာနေ၊ ဖြစ်လသော်။ ယသ္မာ။ တံ မဂ္ဂစိတ္တံ၊ ထို ရှေးကဖြစ်ပြီးသော မဂ်စိတ်သည်။ န ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်ဆဲမဟုတ်။ တသ္မာ။ ဉာဏီတိ၊ ဉာဏ်ရှိသူဟူ၍။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်။ ဣတိ၊ သို့။ မဟာသံသိကာနံ၊ အန္ဓကဂိုဏ်းသားတို့မှ တပါးသော မဟာသံသိကဂိုဏ်းသားတို့၏။ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)သေယျထာပိ။ (ဧဝံ။) ယေသံ(လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ ကေသန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ အညာဏေ၊ ထိုဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟသည်။ ဝိဂတေ၊ ကင်းလသော်။ ဉာဏီတိ ပညတ္တိ၊ ဉာဏ်ရှိသူဟု နာမည်တပ်၍ ပညတ်ခြင်းသည်။ ယဒိ နသိယာ၊ အကယ်၍ မဖြစ်အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) ရာဂါဒိသု၊ ရာဂအစရှိသော တရားတို့သည်။ ဝိဂတေသု၊ ကင်းကုန်လသော်။ ဝိတရာဂါဒိပညတ္တိပိ၊ ဝိတ ရာဂ အစရှိသည်ဟု နာမည်တပ်၍ ပညတ်ခြင်းသည်လည်း။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ (တံ၊ အသင် ပရဝါဒီသည်။) ပုဂ္ဂလပညတ္တိယံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို နာမည်တပ်၍ ပညတ်ခြင်း၌။ အကောဝိဒေါ၊ မကျွမ်းကျင်သည်။ အသိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတုံ ရာဂေ ဝိဂတေတိ အာဒိ အာဟ။ ဣတရော၊ သကဝါဒီမှတပါးသော ပရဝါဒီသည်။ တေသု၊ ထို ရာဂ အစရှိသော တရားသည်။ ဝိဂတေသု၊ ကင်းကုန်လသော်။ သရာဂါဒိဘာဝေ၊ သရာဂ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်၌။ ယုတ္တိံ၊ သင့်သောအကြောင်းကို။ အပဿန္တော(ဟုတော)ပဋိက္ခိပတိ။ ပရိယောသာနေ၊ အဆုံးနား၌။ (ပဋိက္ခေပေါ-၌ စပ်။) ယသ္မာ။ ဉာဏပဋိလာဘေန၊ မဂ်ဉာဏ်ကိုရခြင်းကြောင့်။ သော၊ ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဉာဏီတိ၊ ဉာဏ်ရှိသူဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗတံ၊ ဆိုထိုက်သည်၏ အဖြစ်ကို။ အရဟတိ၊ ထိုက်၏။ တသ္မာ။ နဟေဝန္တိ ပဋိက္ခေပေါသကဝါဒိဿ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဉာဏကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-ဉာဏံ စိတ္တဝိပုယုတ္တန္တိကထာ အဖွင့်

၆၁၆-၆၁၇။ ဣဒါနိ ဉာဏံ စိတ္တဝိပုယုတ္တန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုဉာဏံ စိတ္တဝိပုယုတ္တန္တိကထာ၌။ ယသ္မာ။ စက္ခုဝိညာဏာဒိ သမင်္ဂီ၊

စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသည်နှင့်ပြည့်စုံခြင်းရှိသော။ အရဟတာ၊ အရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ပဋိလဒ္ဓံ၊ ရအပ်ပြီးသော။ မဂ္ဂဉာဏံ၊ မဂ်ဉာဏ်ကို။ သန္ဓာယ။ ဉာဏီတိ၊ ဉာဏ် ရှိသူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ။ စ၊ ထိုသို့ပင် ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ အဿ၊ ထို ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ တံ၊ ထိုဉာဏ်သည်။ တေန စိတ္တေန၊ ထိုစက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသော စိတ်နှင့်။ န သမ္ပယုတ္တံ။ တသ္မာ။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ စိတ္တဝိပယုတ္တံ၊ စိတ် နှင့်မယှဉ်။ ဣတိ။ ပုဗ္ဗသေလိယာနံ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေ။) ယေသံ လဒ္ဓိံ ဟောတိ။ တေ သန္ဓာယ ။ပေ။ ဣတရဿ။

အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ တေ၊ အသင်ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်။ ဉာဏံ၊ သည်။ စိတ္တဝိပယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့် မယှဉ်သည်။ ယဒိ (ဟောတိ၊ ဝေသတိ)။ စိတ္တဝိပယုတ္တေသု၊ စိတ်နှင့် မယှဉ်ကုန်သော။ ရူပါဒီသု၊ ရုပ်အစရှိသည်တို့တွင်။ [အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌ လာသော နိဗ္ဗာန၊ စက္ခာယတန စသည်ကိုယူ။] အညတရံ၊ တပါးပါးသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ။ သို့။ စောဒေတုံ ရူပန္တိအာဒိ အာဟ။ ဣတရော၊ သကဝါဒီမှတပါး သော ပရဝါဒီသည်။ ပဋိက္ခိပတိ။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော ဉာဏံ အနာရမ္မဏန္တိကထာ၌။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ သာ။ ပန၊ အထူးကား။ ပရိယောသာနေ၊ အဆုံးနား၌။ ပညဝါတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ ပဋိလာဘ ဝသေန၊ ရခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ တံ ပညတ္တိံ၊ ထို ပညဝါဟူသော ပညတ်ကို။ [စာအုပ်တို့၌ “ပဝတ္တိ” ဟု ရှိသော်လည်း ရှေးနိဿယ၌ “ပညတ္တိ” ဟု ရှိသည်။] ဣစ္ဆတိ။ တသ္မာ ပဋိဇာနာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဉာဏံ စိတ္တဝိပယုတ္တန္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၆-ဣဒံဒုက္ခန္တိကထာ အဖွင့်

၆၁၈-၆၂၀။ ဣဒါနိ ဣဒံ ဒုက္ခန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဣဒံ ဒုက္ခန္တိကထာ၌။ အန္ဓကာနံ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေ။) ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ လောကုတ္တရမဂ္ဂက္ခဏေ၊ လောကုတ္တရာမဂ် ခဏ၌။ ယောဂါဝစရော၊ ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣဒံ၊ ဤတရားသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခာည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝါစံ၊ စကားကို။ ဘာသတိ။ ပြောဆို၏။ ဝေ၊ သို့။ ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ဟူ၍။ ဘာသတော၊ ပြောဆိုသော။ အဿ၊ ထို ယောဂါဝစရပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ ဟူသော။ ဉာဏံ စ၊ ဉာဏ်သည်လည်း။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ (လဒ္ဓိံ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီဿ။ မဂ္ဂက္ခဏေ၊ မဂ်ခဏ၌။ တထာ၊ ထို အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝါစာ-

ဘာသနံ၊ စကားကို ပြောဆိုခြင်းကို၎င်း။ ဉာဏပုဝတ္တိဉ္စ၊ ဉာဏ်၏ ဖြစ်ခြင်း
 ကို၎င်း။ သန္ဓာယ ပဋိညာ ဣကရဿ။ ပန၊ ဆက်။ ယသ္မာ။ သော၊ ထို
 ပရဝါဒီသည်။ (ဣစ္ဆတိ-၌စပ်။) သေသသစ္စပဋိသံယုတ္တံ၊ ဒုက္ခသစ္စာမှ ကြွင်း
 သော သစ္စာသုံးပါးနှင့် စပ်ယှဉ်သော။ ဝါစံ၊ ကို။ ပုထုဇ္ဇနောဝ၊ ပုထုဇဉ်
 သည်သာ။ ဘာသတိ၊ ပြောဆို၏။ စ၊ ထိုသို့ ပြောဆိုပါသော်လည်း။ တဿ၊
 ထိုပုထုဇဉ်၏။ တထာ၊ ထိုပြောဆိုတိုင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဉာဏပု-
 ဝတ္တိ၊ ဉာဏ်၏ဖြစ်ခြင်းသည်။ န (ဟောတိ)၊ မဖြစ်။ ဣတိ။ သို့။ ဣစ္ဆတိ။
 တသ္မာ။ သမုဒယာဒိပဉ္စေသု၊ သမုဒယအစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ ပဋိက္ခိပတိ။
 ရူပံ အနိစ္စန္ဒိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားရပ်ကို။ ဒုက္ခပရိယာယဒဿနဝသေန၊
 ဒုက္ခ၏ ပရိယာယ်ကိုပြခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။ ပန၊ ကား။
 ဣတရော၊ သကဝါဒိမှ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ သကသမယေ၊ မိမိ၏
 အယူ၌။ တာဒိသံ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ ဝေါဟာရံ၊ အခေါ်အဝေါ်ကို။
 အပဿန္တော၊ မတွေ့သည်။ (ဟုတော) ပဋိက္ခိပတိ။ ဣတိစ ဒန္တိ စာတိအာဒိ၊
 အစရှိသော စကားကို။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) တဿ၊ ထိုပုထုဇဉ်၏။ ဒုက္ခေ၊ ဒုက္ခ-
 သစ္စာ၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ ယဒိ ပဝတ္တတိ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ (ဝေံ သတိ။)
 ဣကာရ ဒံကာရ ဒုကာရ ခကာရေသု၊ ဣအက္ခရာ ဒံအက္ခရာ ဒုအက္ခရာ
 ခအက္ခရာတို့၌။ [‘ဣ+ဒံ, ဒု+က္ခ’ ကို ဒု-လုံး ခွဲ၍ ပြသည်။] ပဋိပါဠိယာ၊
 အစဉ်အားဖြင့်။ စတုဟိ၊ လေးပါးကုန်သော။ ဉာဏေဟိ၊ တို့သည်။ ပဝတ္တိ-
 တဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေတံ (သကဝါဒိနာ) ဝုတ္တံ။
 ပန၊ ကား။ ဣတရော၊ သည်။ တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်ဖြစ်ခြင်းကို။
 န ဣစ္ဆတိ၊ တသ္မာ ပဋိက္ခိပတိ။

ဣဒံ ဒုက္ခန္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၇- ဣဒ္ဓိဗလကထာ အဖွင့်

၆၂၁-၆၂၄။ ဣဒါနိ ဣဒ္ဓိဗလကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုဣဒ္ဓိဗလ
 ကထာ၌။ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာနိသံသဿ၊ ဣဒ္ဓိပါဒဘာဝနာ၏ အာနိသင်၏။ အတ္ထံ၊
 အကျိုးကို။ အယောနိသော၊ အားဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဣဒ္ဓိဗလေန၊
 တန်ခိုး၏ အစွမ်းနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကပ္ပံ၊ အာ-
 ယုကပ်ပတ်လုံး။ တိဇဋ္ဌယျ၊ တည်နိုင်ရ၏။ ဣတိ၊ သို့။ မဟာသံသိကာနံ
 လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေံ။) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ
 သန္ဓာယ ဣဒ္ဓိဗလေန။ ပေ။ တိဇဋ္ဌယျာတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ တတ္ထ၊ ထို
 ဣဒ္ဓိဗလေန သမန္နာဂတော ကပ္ပံ တိဇဋ္ဌယျအစရှိသော ပုစ္ဆာ၌။ ကပ္ပေါ-

နာမ၊ ကပ္ပမည်သည်။ မဟာကပ္ပေါ၊ မဟာကပ်၎င်း။ ကပ္ပေကဒေသော၊ မဟာကပ်၏ အစိတ်အပိုင်းဖြစ်သော အသင်္ချေယျကပ်၎င်း။ အာယုကပ္ပေါ၊ အာယုကပ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တိဒိဓော၊ သုံးပါး အပြားရှိ၏။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကပ္ပဿ၊ မဟာကပ်၏။ အသင်္ချေယျာနိ၊ အသင်္ချေယျ ကပ်တို့သည်။ ဣမာနိ စတ္တာရိ၊ ဤလေးပါးတို့တည်း။ ဣတိ ဣတ္ထ၊ ဤပါဠိရပ်၌။ မဟာကပ္ပေါ၊ မဟာကပ်ကိုသာ။ ကပ္ပေါတိ၊ ကပ္ပဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော၊ ဗြဟ္မကာယိကာနံ၊ ပဌမဈာန် ဗြဟ္မာအပေါင်း၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ ဗြဟ္မာတို့၏။ ကပ္ပေါ၊ အာယုကပ်သည်။ အာယုပ္ပမာဏံ၊ အသက်အတိုင်း အရှည်တည်း။ ဣတိ ဣတ္ထ၊ ၌။ ကပ္ပေကဒေသော၊ မဟာကပ်၏ အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်သော အသင်္ချေယျကပ်ကို။ (ကပ္ပေါတိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တော။) ကပ္ပံ၊ အာယုကပ်ပတ်လုံး။ နိရယမ္ပိ၊ ငရဲ၌။ ပစ္စတိ၊ ကျက်ရ၏။ ကပ္ပံ၊ အာယုကပ်ပတ်လုံး။ သဂ္ဂမ္ပိ၊ နတ်ပြည်၌။ မောဒတိ၊ ဝမ်းမြောက်ရ၏။ ဣတိ ဣတ္ထ၊ ၌။ အာယုကပ္ပေါ၊ အာယုကပ်ကို။ (ကပ္ပေါတိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တော။) အာယုကပ္ပနံ၊ အသက်တမ်းကို ပြုစီမံခြင်းဟူသည်။ အာယုဝိဓာနံ၊ အသက်တမ်းကို စီမံခြင်းဟူသည်။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။ ဝိပါကဝသေန ဝါ၊ အကျိုး၏ အစွမ်း ဖြင့်သော်၎င်း။ ဝဿဂဏနာယ ဝါ၊ နှစ်အရေအတွက်အားဖြင့်သော်၎င်း။ အာယုရိစ္ဆေဒေါ၊ အသက်တမ်းကို ပိုင်းခြားခြင်းတည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ [“အာယုကပ္ပေါ”ကို “အာယုကပ္ပနံ”ဟု ဖွင့်၍ “အာယုကပ္ပနံ”ကို “အာယုဝိဓာနံ”ဟု ထပ်ဖွင့်သည်။] တေသု၊ ထိုကပ်တို့တွင်။ မဟာကပ္ပံ၊ ကို။ သန္ဓာယ ပုစ္ဆတိ။ ဣဘဏေ ပဋိဇာနာတိ။

အထ၊ ဝန်ခံရာထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ သကဝါဒီ၊ သည်။ တေ၊ အသင်ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်။ ဣဒ္ဓိဗလေန၊ တန်ခိုးအစွမ်းနှင့်။ သမန္ဓာဂတော၊

၁။ အာယုကပ္ပေါ။ “အာယုကပ္ပနံ” စသည်ကို ထောက်၍ လူစသည်တို့၏ အသက်တမ်းကို ပြုစီမံဘတ်သော အပိုင်းအခြားသည် အာယုကပ္ပ မည်၏။ ထိုသို့ ပိုင်းခြားရာ၌ ငရဲသူ ငရဲသားတို့အတွက် ကံသာလျှင် ပဓာနဖြစ်သောကြောင့် ကံ၏ အကျိုးအားဖြင့် အသက်ကို ပိုင်းခြားရသည်။ “ကံကုန်လျှင် ငရဲမှလွတ်၏။ ကံကုန်သေးသမျှ ငရဲမှ မလွတ်”ဟုလို့။ ထို့ကြောင့် “ကမ္မဿ ဝိပါကဝသေန ဝါတိ နိရယံဝ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ” ဟု ဋီကာမိန့်သည်။

လူတို့အတွက် အသက်တရာတမ်း၊ ၇၅-နှစ်တမ်း စသည်ဖြင့်၎င်း၊ စတုမဟာရာဇ် စသော နတ်တို့အတွက် အနှစ် ၉-သန်း၊ ၃-ဘူဒေ ၆ သန်း စသည်ဖြင့်၎င်း နှစ်အရေအတွက်အားဖြင့် အသက်ကို ပိုင်းခြားရသည်။ ထို့ကြောင့် “ဝဿဂဏနာယာဂါတိ မနုဿ စတုမဟာရာဇိကာဒိဒေဝေ စ သန္ဓာယ”- ဟု ဋီကာမိန့်သည်။ မှန်၏- ထိုလူနတ်တို့သည် အသင်္ချေ ကာလထိုင်အောင် အကျိုးပေးနိုင်သော ကံပါသော်လည်း နှစ်အရေအတွက် စေ့လျော်များသောအားဖြင့် စုတေကြရသည်။

သော။ ယော၊ အကြင်လူသည်။ စိရံ၊ ကြာမြင့်စွာ။ ဇီဝတိ၊ အသက်ရှင်၏။
 သော၊ ထိုကြာမြင့်စွာ အသက်ရှည်သောလူသည်။ ဝဿသတံ၊ အနှစ် တရာ
 ပတ်လုံးသော်၎င်း။ ဘိယျော၊ ထိုထက်အလွန်။ အပ္ပံ ဝါ၊ အနည်းငယ်သော
 အနှစ် တဆယ်၊ နှစ်ဆယ်၊ လေးဆယ်၊ ခြောက်ဆယ်တို့ ပတ်လုံးသော်၎င်း။
 (ဇီဝတိ။) ဣတိ ဧဝံ သို့။ ပရိစ္ဆိန္ဒာ၊ ပိုင်းခြားအပ်သော။ အာယုကပ္ပု၊
 အသက်တမ်းထက်။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်ဖြစ်သော။ မဟာကပ္ပံ ဝါ၊ မဟာကပ်ပတ်လုံး
 သော်၎င်း။ မဟာကပ္ပေကဒေသံ ဝါ၊ မဟာကပ်၏ အစိတ်အပိုင်း ဖြစ်သော
 အသင်္ချေယျကပ်ပတ်လုံးသော်၎င်း။ သစေ ဇီဝေယျ၊ အကယ်၍ အသက်ရှည်
 အံ့။ (ဧဝံ သတိ) အဿ၊ ထိုလူ၏။ ဣဒ္ဓိမယိကေန၊ တန်ခိုးဖြင့်ပြီးသော။
 အာယုနာ၊ သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်၏။ ဣတိ စောဒေတံ။ ဣဒ္ဓိမယိကော
 သော အာယုတိ အာဒိ အဟ။ ဣတရော။ ဣဒ္ဓိမယိကံ၊ တန်ခိုးဖြင့်ပြီးသော။
 ဇီဝိတံန္ဒြိယံ နဒမ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေမည်သည်။ နတ္ထိ၊ ကမ္မသမုဋ္ဌာနမေဝ၊ ကံဟူသော
 အကြောင်းရှိသည်သာလျှင်။ (ဟောတိ။) ဣတိ သို့။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်
 မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိက္ခိတိ။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခံ ။ပေ။ ဆိုဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤအာယုကပ်ပတ်လုံး
 တည်ခြင်း၌။ ဣဒ္ဓိမတော၊ တန်ခိုးရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝိသေသော၊ တန်ခိုး
 မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မှ အထူးသည်။ ကော၊ အဘယ်နည်း။ အနိဒ္ဓိမာပိ၊ တန်ခိုး
 မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ အာယုကပ္ပံ၊ အာယုကပ်ပတ်လုံး။ တိဋ္ဌေယျ နန၊
 တည်နိုင်ရာသည် မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ အယံ၊
 ဤဆိုလတ္တံ့ ကား။ ဝိသေသော၊ တည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှိသော
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယာဝတောယုကံ၊ အကြပ် အကြင် အသက် အပိုင်း အခြား
 အတိုင်း။ ဇီဝိတပုဝတ္တိယာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေဖြစ်ခြင်း၏။ အန္တရာယကရေ၊ အန္တရာယ်ကို
 ပြုတတ်ကုန်သော။ ဓမ္မေ၊ တရားတို့ကို။ ဣဒ္ဓိဗလေန၊ တန်ခိုး၏ အစွမ်းဖြင့်။
 ပဋိဗဟိတော၊ တားမြစ်၍။ အန္တရာ၊ အာယုကပ်မကုန်မီ အကြား၌။
 အကာလမရဏံ၊ အခါမဲ့ သေခြင်းကို။ နိဝါရေတံ၊ တားမြစ်ခြင်းငှါ။
 သက္ကောတိ၊ စွမ်းနိုင်၏။ အနိဒ္ဓိမတော၊ တန်ခိုးမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဧတံ
 ဗလံ၊ ဤအစွမ်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတေသံ၊
 ဤ ဣဒ္ဓိမန္တ အနိဒ္ဓိမန္တပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝိသေသော၊ တည်း။ [တန်ခိုး မရှိသော
 ပုဂ္ဂိုလ်ကား သူ့သဘောအတိုင်းသာ အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်ရသည်။
 မတော်တဆ အန္တရာယ်ဖြစ်လာလျှင် မတားနိုင်။—ဟူလို။]

အတိတံ အနာဂတန္တိ ဣဒံ၊ ဟူသော စကားကို။ အဝိသေသေန၊ အတိတ်
 အနာဂတ်ဟု အထူးမမ သာဗညအားဖြင့်။ ကပ္ပံ တိဋ္ဌေယျာတိ၊ ဟူ၍။
 ပဋိညာတတ္တာ၊ ဝန်ခံအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ စောဒေတိ၊ အပြစ်တင်၏။

[ဝုတ္တံ ရှိလျှင် ကောင်း၏။] ဒွေ ကပေတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။
 ဣဒ္ဓိမာ၊ သည်။ ဇီဝိတပရိစ္ဆေဒံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၏ အပိုင်းအခြားကို။ အတိက္ကမိတုံ၊
 လွန်ခြင်းငှါ။ ယဒိ သက္ကောတိ၊ အံ။ (ဝေံ သတိ။) ကေဝလံ၊ များစွာသော
 ကပ် မဖက် သက်သက်။ ကေ(ကပုံ)၊ တခုသော ကပ်ပတ်လုံး။ (တိဋ္ဌေယျ၊
 တည်နိုင်ရာသည်ကား။) န၊ မဟုတ်သေး။ [ကေ နောက်၌ ပိုဒ်ရှိပါစေ။]
 အနေကေပိ၊ တပါးမက၊ များစွာလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ကပေ၊ ကပ္ပိတို့
 ပတ်လုံး။ တိဋ္ဌေယျ၊ ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒနတ္ထံ၊ ငှါ။ (သကဝါဒိနာ)
 ဝုတ္တံ။ ဥပ္ပန္နော ဖဿောတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော
 တောင့်တမှုကို။ ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုးဖြင့်။ န လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်သည် မဟုတ်။
 ဣဒ္ဓိယာ၊ ၏။ အ ဝိသယောပိ၊ အရာမဟုတ်သော တောင့်တခြင်းသည်လည်း။
 အတ္ထိ။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿောတုံ(သကဝါဒိနာ)ဝုတ္တံ။ [မွေးလာသော
 သတ္တဝါတယောက် မသေပါစေနှင့် ဟု တောင့်တခြင်းသည် ဣဒ္ဓိ၏ အရာ
 မဟုတ်သကဲ့သို့ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဖဿသည် မချုပ်ပါစေနှင့်ဟု တောင့်တ
 ခြင်းသည်လည်း ဣဒ္ဓိ၏ အရာမဟုတ်။ တန်ခိုးဖြင့် တောင့်တ၍ မရနိုင်။]
 ဣတ္ထိ၊ ဤဣဒ္ဓိဗလကထာ၌။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ ဣတိ၊ ဤ အပြီးတည်း။

ဣဒ္ဓိဗလကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

ဂ-သမာဓိကထာ အဖွင့်

၆ ၂၅-၆၁၆။ ဣဒါနိ သမာဓိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုသမာဓိ
 ကထာ၌။ သဗ္ဗတ္ထိဝါဒါနဉ္စေ ဥတ္တရာပထကာနဉ္စ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)သေယျထာပိ။
 (ဝေံ။) ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ကေစိတ္တက္ခဏေ၊ တခုသော
 စိတ္တက္ခဏ၌။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်သော။ ကေဂ္ဂတာပိ၊ ကေဂ္ဂတာသော်မှလည်း။
 သမာဓာနဋ္ဌေန၊ စိတ်ကို အာရုံ၌ အညီအမျှထားတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 သမာဓိ၊ သမာဓိမည်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူ
 မှ၍။ သတ္တရတ္တိန္ဒြိဝါနံ၊ ခုနစ်ညဉ့် ခုနစ်ရက်တို့ပတ်လုံး။ ကေန္တသုခပဋိသံဝေဒီ၊
 ကေနံ သုခကို ခံစားနိုင်သည်။ (ဟုတွာ) ဝိဟရိတုံ။ (ပဟောမိ၊ စွမ်းနိုင်တော်
 မူ၏။) ဣတိအာဒိဝစနံ၊ ဤသို့ အစရှိသော စကားတော်ကို။ နိဿာယ၊ ၍။
 စိတ္တသန္တတိ၊ စိတ်အစဉ်သည်။ သမာဓိ၊ သမာဓိမည်၏။ ဣတိ(လဒ္ဓိ ဟောတိ)။
 တေ သန္ဓာယ စိတ္တသန္တတိတိ ပုစ္ဆာ သ ကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ အထ၊
 ၌။ နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ စိတ္တသန္တတိ၊ သည်။ သမာဓိ၊ သည်။ ယဒိ(ဟောတိ)။
 (ဝေံ သတိ။) စိတ္တသန္တတိ နာမ၊ မည်သည်။ အတိတာပိ၊ အတိတ်စိတ်အစဉ်
 သည်လည်း။ အတ္ထိ။ အနာဂတာပိ၊ သည်လည်း။ အတ္ထိ။ ဟိ၊ မှန်။ ကေ၊

တခုသော။ ပစ္စုပ္ပန်စိတ္တမေဝ၊ ပစ္စုပ္ပန်စိတ်ချည်းသာ။ စိတ္တသန္တတိ နာမ၊ စိတ် အစဉ်မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်နိုင်။ တေ၊ အသင်၏ အလိုအားဖြင့်။ သဗ္ဗာပိ၊ အတိတ် အနာဂတ်ဟူသော အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော။ သာ၊ ထိုစိတ် အစဉ်သည်။ သမာဓိ၊ သည်။ (ဟောတိ) ကိံ၊ လော။ ဣတိ စောဒေတုံ အတိတတံအာဒိံ အာဟ။ ဣာဓော၊ သည်။ တထာ၊ ထိုအတိတ် အနာဂတ် ဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အနိစ္ဆန္တော (ဟုတွာ) ပဋိက္ခိပတိ။

နန အတိတံ နိရုဒ္ဓန္တိအာဒိ၊ ကိံ။ စိတ္တသန္တတိယံ၊ ဌံ။ ဝါ၊ တွင်။ ပစ္စုပ္ပန်မေဝ၊ ပစ္စုပ္ပန်ချည်းသာဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ ကိစ္စကရံ၊ ဆိုင်ရာ ကိစ္စကို ပြုနိုင်၏။ [သွားခြင်းကိစ္စဖြစ်လျှင် ပစ္စုပ္ပန်စိတ်ကသာ ပြုနိုင်၏။ စကားပြောခြင်း ကိစ္စကိုလည်း ပစ္စုပ္ပန် စိတ်ကသာ ပြုနိုင်၏-စသည်။] အတိတာနာဂတံ၊ အတိတ် အနာဂတ်စိတ်သည်။ နိရုဒ္ဓတ္တာ၊ ချုပ်ပြီး အဖြစ် ကြောင့်၎င်း။ [အတိတ်စိတ်ကို ရည်ရွယ်သည်။] အနုပ္ပန္နတ္တာ စ၊ မဖြစ်သေး သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ [အနာဂတ်စိတ်ကို ရည်ရွယ်သည်။] ကထံ၊ အဘယ်နည်းအားဖြင့်။ တံ၊ ထို အတိတ် အနာဂတ်စိတ်သည်။ သမာဓိ နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်အံ့နည်း။ ဣတိ ဒဿေတုံ (သကဝါဒိနာ) ဝုတ္တံ။

ကေစိတ္တက္ခဏိကောတိ၊ ပုစ္ဆာ ပရဝါဒိယ။ တတော၊ ထိုမှနောက်၌။ သကသမယေ၊ မိမိ သကဝါဒိ၏ အယူ၌။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ သမာဓိံ၊ ကိံ။ ဘာဝေထ၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေကြကုန်လော။ ဣတိအာဒိသု၊ ဤသို့ အစ ရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌။ ပစ္စုပ္ပန်ကုသလသမ္ပယုတ္တာ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကုသိုလ်စိတ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ ယာ ကေဂုတာ၊ ကိံ။ သမာဓိတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟော တော်မူအပ်ပြီ။ တံ၊ ထိုကေဂုတာကို။ သန္ဓာယ၊ ပဋိညာ သကဝါဒိယ။ စက္ခုဝိညာဏသမဂီတိအာဒိ၊ ကိံ။ ကေစိတ္တက္ခဏိကောတိ၊ ဟူသော။ ဝစန- မတ္တံ၊ စကားမျှကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဆလန၊ သူ့စကားကို ပယ်ရှားတတ် သော သာမညဖြင့်။ (ပရဝါဒိနာ) ဝုတ္တံ။ တေနေဝ၊ ကြောင့်ပင်။ သကဝါဒိနာ ပဋိက္ခိတ္တံ။ နန ဝုတ္တံ ဘဂဝတာတိ သုတ္တံ၊ ဟူသော သုတ်သည်။ ပုရိမပစ္ဆိမဝသေန၊ ရှေ့၌ဖြစ်သောတရား နောက်၌ဖြစ်သောတရား၏အဖြစ်ဖြင့်။

၁။ ဆလေန ဝုတ္တံ။ ။ဆလဓာတ်၏ အနက်ကို ရှေ့၌ ပြခဲ့ပြီ။ ဘာဝနာယ အာဟိတဝိသေသာယ (ဘာဝနာဖြင့် ထားအပ်သော အထူးရှိသော) ကေဂုတာယ (၏) ဝိဇ္ဇမာန ဝိသေသပဋိက္ခေပေါ (ထင်ရှားရှိသော အထူးကို ပယ်ခြင်းသည်)ဆလံ (ဆလ မည်၏)။ သော ပန (ထိုဝိဇ္ဇမာနဝိသေသကို ပယ်ခြင်းသည်လည်း) အသ (ထိုဝိဇ္ဇမာနဝိသေသ၏)အနာဟိတဝိသေသာယ(မထည့်သွင်းအပ်သောအထူးရှိသော) ကေဂုတာယ (နှင့်) သာမညေန (တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း)။ ဣတိ အာဟ “သာမညမတ္တေနာ”တိ၊-အနုဋီကာ။

ပဝတ္တမာနဿ၊ သော။ သမာဓိဿ၊ ဧ။ အဗျောကိဏ္ဍတံ၊ တပါးသောတရား
တို့နှင့် မရောပြွမ်းသည်၏ အဖြစ်ကို။ သာဓေတိ။ သန္တတိယာ၊ စိတ်အစဉ်၏။
သမာဓိဘာဝံ၊ သမာဓိ၏အဖြစ်ကို။ န(သာဓေတိ)၊ ပြီးစေသည်မဟုတ်။
တသ္မာ အသာဓကံ၊ သာဓက မမြောက်။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သမာဓိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-ဓမ္မဋ္ဌိတတာကထာ အဖွင့်

၆၂၇။ ဣဒါနိ ဓမ္မဋ္ဌိတတာကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဓမ္မဋ္ဌိတတာ
ကထာ၌။ ဋ္ဌိတာဝ သာ ဓာတုတိ၊ ဋ္ဌိတာဝ သာ ဓာတု ဟူသော။ ဝစနံ၊ စကား
တော်ကို။ နိဿာယ၊ ရှိ။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒသင်္ခါတာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ဟု ဆိုအပ်
သော။ ဓမ္မဋ္ဌိတတာ နာမံ၊ ဓမ္မဋ္ဌိတတာမည်သော။ ဧကော၊ တခုသော ဓာတ်
သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ စ၊ ထို ဓမ္မဋ္ဌိတတာမည်သော တခုသော ဓာတ်သည်
လည်း။ ပရိနိပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းတို့သည် ပြီးစေအပ်သော သဘောတည်း။

ဆက်ဦးအံ့။ ။ ဆလသည် ဝါစာဆလ-သူတပါး စကားကို ပယ်ခြင်း၊ သာမည
ဆလ-တူသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် မိမိမလိုအပ်သော အနက်ကို ပယ်ခြင်း၊ ဥပစာရဆလ-
ဥပစာရတင်စားရာဝယ် မိမိ မလိုအပ်သော ဥပစာအနက် ပယ်ခြင်း၊ ဤသို့ ၃-မျိုး
ရှိ၏။ ဤ၌ ဧကဂ္ဂတာသည် အာဟိတဝိသေသ၊ အနာဟိတဝိသေသ ဟု ၂-မျိုးရှိသော်
လည်း ဧကဂ္ဂတာချင်း တူသောကြောင့် သာမညအားဖြင့် အာဟိတဝိသေသဧကဂ္ဂတာ
ကို ပယ်သည်။

၁။ ဓမ္မဋ္ဌိတတာ။ ။ တိဋ္ဌန္တိ ပစ္စယုပ္ပန္နာ ဧတ္ထ ဧတေနဝါတိ ဋ္ဌိတော(ပစ္စယော၊)
သင်္ခါရ စသော အကျိုးတရားတို့၏ တည်တံ့ရာ တည်တံ့ကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာ
စသော အကြောင်းတရား၊ ဓမ္မော ဧဝ-အဝိဇ္ဇာစသော အကြောင်းတရားသည်ပင်၊
ဋ္ဌိတော-သင်္ခါရ စသော အကျိုးတရားတို့၏ တည်တံ့ရာ တည်တံ့ကြောင်းတည်း။
ဓမ္မဋ္ဌိတော-အကြောင်း၊ ဓမ္မဋ္ဌိတောယေဝ ဓမ္မဋ္ဌိတတာ၊ (တာပစ္စည်း အနက်မရှိ၊)
ထို့ကြောင့် “ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒသင်္ခါတာ ဓမ္မဋ္ဌိတတာနာမ ဧကော အတ္ထိ” ဟု ဓမ္မဋ္ဌိတတာနှင့်
အဝိဇ္ဇာစသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို အရတူ ဖွင့်သည်။ [ဓမ္မဋ္ဌိတတာ ဓမ္မနိယာမ-
တာတိ ဣမေဟိပိ ဒွိဟိ ပစ္စယမေဝ ကထေတိ၊ ပစ္စယေန ဟိ ပစ္စယုပ္ပန္နာ ဓမ္မာ
တိဋ္ဌန္တိ၊ တသ္မာ ပစ္စယောဝ ဓမ္မဋ္ဌိတတာတိ ဝုစ္စတိ။—နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်၊ ပစ္စယသုတ်။]
အဝိဇ္ဇာ စသော အကြောင်းတရားသည် သင်္ခါရ စသော အကျိုးတရားတို့၏တည်ရာ
တည်ကြောင်း အဖြစ်ဖြင့် အမြဲရှိ၏။ ထို့ကြောင့် အဝိဇ္ဇာ စသော အကြောင်းကို
“ဓမ္မဋ္ဌိတတာ ဓမ္မနိယာမတာ” ဟု ဆိုသည်။ ဆဋ္ဌဝဂ် ၂-ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကထာနှင့်
တွဲ၍ကြည့်ပါ။

၂။ သာ ဝ ပရိနိပ္ပန္နာ။ ။ အဝိဇ္ဇာ စသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တည်း ဟူသော
ဓမ္မဋ္ဌိတတာသည် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ ပွင့်သည်ဖြစ်စေ၊ မပွင့်သည်ဖြစ်စေ အမြဲတည်ရှိနေသော

ဣတိ၊ သို့။ အန္ဓကာနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)သေယျထာပိ။ (ဝေ။) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ ပရိနိပ္ပန္နာနံ၊ ပရိနိပ္ပန္နဖြစ်ကုန်သော။ အဝိဇ္ဇာဒိနံ၊ အဝိဇ္ဇာ အစရှိသည်တို့၏။ အညာ၊ အခြားသော။ ဓမ္မဋ္ဌိတတာ နာမ၊ ဓမ္မဋ္ဌိတတာမည်သော။ ပရိနိပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းတို့သည် ပြီးစေအပ်သော သဘောသည်။ ယဒိ အတ္ထိ၊ အံ။ စ၊ ထိုသို့ ရှိလသော်။ တေ၊ သင်၏ အလို အားဖြင့်။ တာယပိ ဓမ္မဋ္ဌိတတာယ၊ ထို ဓမ္မဋ္ဌိတတာ၏လည်း။ အညာ၊ အခြားသော။ ပရိနိပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ပြီးစေအပ်သောသဘော ဖြစ်သော။ ဋ္ဌိတတာ၊ တည်တံ့ရာ တည်တံ့ကြောင်းသည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတုံ တာယ ဋ္ဌိတတာတိအာဒိ အာဟ။ ပရဝါဒိ၊ သည်။ ဝေဂ္ဂပါယ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ လဒ္ဓိယာ၊ ၎င်း။ အဘာဝေန၊ မရှိခြင်း ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဒုတိယံ ပုဋ္ဌော (သမာနော) အနန္တရပစ္စယတဉ္စေဝ၊ အနန္တရပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ အညမညပစ္စယတဉ္စ၊ အညမညပစ္စည်း၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ [အနန္တရပစ္စယတာ စသည်ကို ဋီကာ၌ ကြည့်ပါ။] သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယတ္တာ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဓမ္မဋ္ဌိတတာကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၁-အနိစ္စတာကထာ အပွင့်

၆၂၈။ ဣဒါနိ အနိစ္စတာကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို အနိစ္စတာ ကထာ၌။ အနိစ္စာနံ၊ အနိစ္စဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒိနံ၊ ရုပ် အစရှိသော သင်္ခတ တရားတို့၏။ အနိစ္စတာပိ၊ အနိစ္စတို့၏အဖြစ်သည်လည်း။ ရူပါဒယော ဝိယ၊ ရုပ် အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့။ ပရိနိပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ပြီးစေအပ် သော တရားတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အန္ဓကာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ (ဝေ။) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ။ ပေ။ ဣတရဿ။ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ တေ၊ အသင်ပရဝါဒီ၏ အလို အားဖြင့်။ ရူပါဒယော ဝိယ၊ ရုပ် အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့။ အနိစ္စတာ၊ သည်။ ပရိနိပ္ပန္နာ၊ သည်။ ယဒိ(ဟောတိ) ၊ (ဝေ သတိ။) တဿာပိ၊ ထို အနိစ္စတာ၏

ကြောင့် တစ်တခုသော အကြောင်းသည် ဖြစ်စေအပ်သော ပရိနိပ္ပန္န မဟုတ်၊ အပရိနိပ္ပန္နတည်း။ သို့ပါလျက် ပရဝါဒီက အဝိဇ္ဇာ စသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရားကို ပရိနိပ္ပန္နဟု ယူဆလေသည်။ [ပရိနိပ္ပန္နိယတေ-တစ်တခုသော အကြောင်းသည် ဖြစ်စေအပ် ပြီးစေအပ်၏၊ ဣတိ ပရိနိပ္ပန္နာ။]

လည်း။ အညာယ၊ အခြားသော။ ပရိနိပ္ပန္နာယ၊ သော။ အနိစ္စတာယ၊ အနိစ္စတာသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ရှိရာ၏။ ဣတိ စောဒေတုံ၊ တာယ အနိစ္စတာယာတိအာဒိ အာဟ။ ဣဘရော၊ သည်။ ဒွိန္ဒံ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ အနိစ္စတာနံ ၊ အနိစ္စတာတို့၏။ ဧကတော၊ တပြိုင်နက်။ အဘာဝေန၊ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပိတော ပုန ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ အနိစ္စတာ၊ ထို အနိစ္စတာသည်။ နိစ္စာ၊ မြဲသည်။ န ဟောတိ။ တေနေဝ အနိစ္စေန၊ ထို အနိစ္စနှင့်ပင်။ သဒ္ဓိံ ၊ အန္တရဇာယတိ၊ ကွယ်ပျောက်၏။ တသ္မာ ပဋိဇာနာတိ။

အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ အဿ၊ ထို ပရဝါဒီအား။ သကဝါဒီ၊ သည်။ လေသောကာသံ၊ အမြက်ထောင်ခွင့်ကို။ အဒတော၊ မပေးမူ၍။ တေန၊ ထို ပရဝါဒီသည်။ ဒုတိယာ၊ ၂-ခုမြောက်သော။ ယာ အနိစ္စတာ၊ ကို။ ပဋိညာတာ။ တာယပိ၊ ထို ဒုတိယအနိစ္စတာ၏လည်း။ အနိစ္စတာ၊ အနိစ္စတာသည်။ (သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။) တတော၊ ထို တတိယအနိစ္စတာမှ။ ပရာယပိ၊ နောက်ဖြစ်သော အနိစ္စတာ၏လည်း။ (အနိစ္စတာ၊ သိယာ။) ဣတိ၊ သို့။ ပရမ္ပရဝသေန၊ အဆက်ဆက်၏အဖြစ်ဖြင့်။ အနုပစ္စေဒဒေဝါသံ ၊ အနိစ္စတာ၏

၁။ ဒွိန္ဒံ အနိစ္စတာနံ။ ။စာအုပ်တို့၌ “ဒွိန္ဒံ အနိစ္စတာယ” ဟု တွေ့ရ၏။ ပရဝါဒီသည် “ရုပ် အစရှိသည်တို့၏ အနိစ္စတာသည် ပရိနိပ္ပန္နာဖြစ်၏”ဟု ဝန်ခံသော အခါ ထို ပရိနိပ္ပန္နအနိစ္စတာမှာလည်း အနိစ္စတာတမျိုး ရှိရာသောကြောင့် “တာယ အနိစ္စတာယ အနိစ္စတာ ပရိနိပ္ပန္နာတိ” ဟု စိစစ်သောအခါ အနိစ္စတာ ၂-မျိုး တပြိုင်နက် မရှိနိုင်သောကြောင့် “န ဟောဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ” ဟု ပယ်သည်။ ထို့ကြောင့် “ဒွိန္ဒံ အနိစ္စတာနံ” ဟု ရှိမှ သင့်မည်ထင်သည်။ [ရှေးနိဿသ၌ “ဒွိန္ဒံ ၂-ပါးကုန်သော ရူပက္ခန္ဓာစသောတရား၊ ထို ရူပက္ခန္ဓာစသောတရားတို့၏ အနိစ္စအဖြစ်တို့၏။ အနိစ္စတာယ၊ အနိစ္စ၏အဖြစ်၏။” ဟု “ဒွိန္ဒံ အနိစ္စဟာယ”ကို ပါဠိမှန်ယူ၍ အနက်ပေးလေသည်။]

၂။ ပုန ပုဋ္ဌော ယသ္မာ။ ။စာအုပ်တို့၌ “ပုန ယသ္မာ” ဟု ရှိ၏။ ပုန၏ စပ်ပုဒ် မရှိသောကြောင့်၎င်း၊ ရှေ့ ပုရိသကာရာနုယောဂဝဏ္ဏနာ၌ ဤကဲ့သို့နေရာဝယ် “ပုန ပုဋ္ဌော ယသ္မာ” ဟု ရှိသောကြောင့်၎င်း “ပုန ပုဋ္ဌော” ဟု ရှိပြီးမှ “ယသ္မာ” စသည်ဖြင့် ရှိသင့်ပါသည်။ ဆိုသို့ရင်းကား— “တာယ အနိစ္စတာယ အနိစ္စတာ ပရိနိပ္ပန္နာတိ” ဟု ပဌမမေးသောအခါ ပယ်၍ ဒုတိယ ထပ်၍ မေးသောအခါ ဝန်ခံသည်” ဟုလို့။

၃။ အနုပစ္စေဒ ဒေဝါသံ။ ။ပထမ အနိစ္စတာကို “ပရိနိပ္ပန္န” ဟု ဆိုသောကြောင့် ပရိနိပ္ပန္နဖြစ်လျှင် အကြောင်းတရားတို့သည် ပြီးစေအပ်သော သင်္ခတတရားဖြစ်ရကား သူ့မှာလည်း အနိစ္စတာတမျိုး ရှိရဦးမည်။ ထို အနိစ္စတာသည်လည်း ပရိနိပ္ပန္န ဖြစ်သောကြောင့် အနိစ္စတာ ရှိရဦးမည်။ ဤသို့ ဆက်ကာ ဆက်ကာ အနိစ္စတာတွေ မပြတ်နိုင်သောကြောင့် “အနုပစ္စေဒဒေဝါသံအာရောပေန္တော” ဟု ဆိုသည်။

မပြတ်နိုင်ခြင်းဟူသော အပြစ်ကို။ အာရောပေန္တော၊ တင်လိုသည်။ (ဟုတွာ။) တာယ တာယေဝါတိအာဒိ အာဟ။ ဇရာ ပရိနိပ္ပန္နာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ယသွံ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နဿ၊ ဖြစ်ပြီးသော သင်္ခတတရား၏။ ဇရာမရဏတော၊ ဇရာမရဏမှ။ အညာ၊ အခြားသော။ အနိစ္စတာ နာမ၊ အနိစ္စတာမည်သည်။ နတ္ထိ။ [ဖြစ်ပြီးသော သင်္ခတတရား၏ ဇရာမရဏကို အနိစ္စတာဟု ဆိုလိုသည်။] တသ္မာ။ အနိစ္စတာဝိဘာဂါနုယုဉ္ဇနဝသေန၊ အနိစ္စတာ၏ အထူးအပြားကို မေးစိစစ်ခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ။ တတြာပိ၊ ထို ဇရာပရိနိပ္ပန္နာ အစရှိသော ပြဿနာ၌လည်း။ ပရဝါဒိနော၊ ၎င်း။ ပုရိမနယေနော၊ ရွှေ့နည်းဖြင့်ပင်။ ပဋိညာ စ ပဋိက္ခေပေါ စ ဝေဒိတဗ္ဗော။ [“ကေတော အဘာဝေန ပဋိက္ခိပိတုာ။ပေ။တသ္မာ ပဋိဇာနာဟိ”ကို “ပုရိမနယေနော ပဋိညာ”ဟု ဆိုသည်။]

၆၂၉။ ရူပံ ပရိပ္ပန္နံတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားရပ်ကို။ ယေသံ၊ အကြင်ရုပ် အစရှိသောတရားတို့၏။ သာ အနိစ္စတာ၊ ထို အနိစ္စတာသည်။ (အတ္ထိ။) တေဟိ၊ ထိုရုပ် အစရှိသောတရားတို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ သံသန္ဓနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ၊ ထို ရူပံ ပရိနိပ္ပန္နံ အစရှိသောစကားရပ်၌။ ပရိနိပ္ပန္နာနံ၊ အကြောင်းတရား တို့သည် ပြီးစေအပ်ကုန်သော။ ရူပါဒိနံ၊ ရုပ် အစရှိသော တရားတို့၏။ အနိစ္စတာ ဇရာမရဏာနိ၊ အနိစ္စတာဟူသော ဇရာမရဏတို့သည်။ အတ္ထိ ယထာ၊ ရှိကုန်သကဲ့သို့။ ဝေံ၊ သို့။ ပရိနိပ္ပန္နာနံ၊ ကုန်သော။ အနိစ္စတာဒိနံ (ပိ)၊ အနိစ္စတာ အစရှိသည်တို့၏လည်း။ [ပိ,ပါ)လျှင် ကောင်း၏၊ မပါသောကြောင့် ထည့်ထားသည်။] တာနိ၊ ထို အနိစ္စတာဟူသော ဇရာမရဏတို့သည်။ နတ္ထိ၊ ကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ မညမာနော၊ မှတ်ထင်သည်။ (ဟုတွာ။) ကေန္တေန၊ စင်စစ်အားဖြင့်။ ပဋိက္ခိပတိယေဝ၊ ပယ်သည်သာ။ [ဝန်ခံမှု မပါသောကြောင့် “ထေန္တေန”ဟု ဆိုသည်။] ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အနိစ္စတာကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)
 ကောဒသမဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)
 ကောဒသမဝဂ် ပြီးပြီ။

၁၂-ဒွါဒသမဂ္ဂ

၁-သံဝရော ကမ္မန္တိကထာ အဖွင့်

၆၃၀-၆၃၂။ ဣဒါနိ သံဝရောကမ္မန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုသံဝရောကမ္မန္တိကထာ၌။ စက္ခုနာ၊ စက္ခုပသာဒဖြင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်ရ၍။ ဝါ၊ မြင်ခြင်းကြောင့်။ နိမိတ္တဂ္ဂါဟိ၊ မိန်းမဟုတ်သော၊ ယောကျ်ားဟုတ်သော သိမှတ်ကြောင်းဖြစ်သောပုံသဏ္ဍာန်နိမိတ်ကြီးကို ကိလေသာ စိတ်ဖြင့် ယူလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏ ။ပေ။ နိမိတ္တဂ္ဂါဟိ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ သုတ္တံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ သံဝရောပိ၊ စောင့်စည်းခြင်းသည်၎င်း။ ဝါ၊ စောင့်စည်းကြောင်းတရားသည် ၎င်း။ အသံဝရောပိ၊ မစောင့်စည်းခြင်းသည်၎င်း။ ဝါ၊ စောင့်စည်းကြောင်း မဟုတ်သော တရားသည်၎င်း။ ကမ္မံ၊ ကံတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယေသံ လဒ္ဓိ။ ပေ။ ဣတရဿ။

အထ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ သကသမယေ၊ သကဝါဒီ ဟူသော မိမိ၏ အယူ၌။ ယာ စေတနာ၊ ကို။ ကမ္မန္တိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တာ။ သာ၊ ထိုစေတနာသည်။ ကာယဝစီမနောဒွါရေသု၊ ကာယဒွါရ ဝစီဒွါရ မနောဒွါရတို့၌။ ပဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်လသော်။ ကာယကမ္မာဒိနာမံ၊ ကာယကံ အစရှိသော အမည်ကို။ လဘတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ တေ၊ သင်၏ အလိုအားဖြင့်။ သံဝရော၊ သည်။ ကမ္မံ၊ သည်။ ယဒိ(ဟောတိ)၊ အံ။ (ဝေ သတိ။) သေပိ၊ ထိုသံဝရသည်လည်း။ စက္ခုန္တိယာဒိသု၊ စက္ခုန္တိ အစ ရှိသော ဒွါရတို့၌။ ပဝတ္တမာနော၊ သော်။ စက္ခုကမ္မာဒိနာမံ၊ စက္ခုကံ အစ ရှိသော အမည်ကို။ လဘေယျ၊ ရရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတုံ စက္ခုန္တိယ- သံပရော စက္ခုကမ္မန္တိအာဒိ အာဟ။

ဣတရော၊ သည်။ တာဒိသံ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ သုတ္တပဒံ၊ သုတ်ပုဒ်ကို။ အပဿန္တော၊ သည်။ (ဟုတော။) စတုသု၊ လေးပါးကုန်သော။ ဒွါရေသု၊ တို့၌။ ပဋိက္ခိပိတော၊ ပယ်ပြီး၍။ ပဉ္စမေ၊ ငါးပါးမြောက်ဖြစ်သော။ ကာယ- ဒွါရေ၊ ၌။ ပသာဒကာယံ၊ ပသာဒကာယကို။ (ကာယပသာဒကို။) သန္ဓာယ ပဋိက္ခိတိ။ ဝိညတ္တိကာယံ၊ ဝိညတ္တိကာယကို။ (ကာယဝိညတ်ကို။) သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထိုပရဝါဒီသည်။ ပသာဒကာယမ္ပိ၊ ကို၎င်း။ (ကာယပသာဒကို၎င်း။) ဝိညတ္တိကာယမ္ပိ၊ ကို၎င်း။ (ကာယဝိညတ်ကို၎င်း။)

ကာယိန္ဒြိယန္တေဝ၊ ကာယိန္ဒြေဟူ၍သာ။ ဣစ္ဆတိ။ မနောဒွါရေပိ၊ ဌိလည်း။
 ဝိပါကဒွါရံ၊ ဘဝင်စိတ်ဟူသော ဝိပါကဒွါရကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိယတိ။
 ကမ္မဒွါရံ၊ ကုသိုလ်စိတ် အကုသိုလ်စိတ်ဟူသော ကမ္မဒွါရကို။ သန္ဓာယ
 ပဋိဇာနာတိ။ အသံဝရေပိ၊ ဌိလည်း။ သေဝ နယော၊ တည်း။ စက္ခုနာ ရူပံ
 ဒိသ္မာတိ၊ အစရှိသော။ သုတ္တံ၊ သည်း။ တေသု ဒွါရေသု၊ တို့၌။ သံဝရာသံဝရ-
 မေဝ၊ သံဝရအသံဝရကိုသာ။ ဒီပေတိ။ တဿ၊ ထိုသံဝရအသံဝရ၏။
 ကမ္မဘာဝံ၊ ကံ၏ အဖြစ်ကို။ န(ဒီပေတိ)၊ ပြသည်မဟုတ်။ တသ္မာ အသာဓကံ။
 ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သံဝရေကမ္မန္တိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်း။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၂-ကမ္မကထာ အပွင့်

၆၃၃-၆၃၅။ ဣဒါနိ ကမ္မကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုကမ္မကထာ၌။
 နာဟံ ။ ပေ။ ကမ္မာနန္တိ၊ အစရှိသော။ သုတ္တပဒံ နိဿာယ၊ ၍။ သဗ္ဗံ၊ သော။
 ကမ္မံ၊ သည်း။ သဝိပါကံ၊ အကျိုးနှင့်တကွဖြစ်၏။ ဣတိ ယေသံ ။ ပေ။ မဟာ-
 သံသိကာနံ။ တေသံ၊ ထို ပရဝါဒီတို့အား။ (ဒဿေတုံ-၌ စပ်။) ဘိက္ခဝေ၊
 တို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ စေတနံ၊ စေတနာကို။ ကမ္မံ၊ ကံဟူ၍။ ဝဒါမိ၊
 ဟောတော်မူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ သတ္တာရာ၊ သည်း။ အဝိသေသေန၊ ကုသိုလ်
 စေတနာ အကုသိုလ်စေတနာ အဗျာကတစေတနာဟု အထူးမမ၊ သာမည
 အားဖြင့်။ စေတနာ၊ ကို။ ကမ္မန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ပြီ။ သာ စ၊ ထိုစေတနာ
 သည်လည်း။ ကုသလာကုသလာဝ၊ ကုသိုလ်စေတနာ အကုသိုလ်စေတနာ
 သည်သာ။ သဝိပါကာ၊ အကျိုးနှင့်တကွဖြစ်၏။ အဗျာကတာ၊ အဗျာကတ
 စေတနာသည်။ အဝိပါကာ၊ အကျိုးမရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမံ ဝိဘာဂံ၊ ဤဝေဖန်
 အပ်သော အထူးအပြားကို။ ဒဿေတုံ သဗ္ဗံ ကမ္မန္တိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။
 ပဋိညာ ဣတရဿ။ ပုန၊ တဖန်။ သဗ္ဗာ စေတနာတိ၊ အစရှိကုန်သော။
 ပဉ္စေသု၊ တို့၌။ အဗျာကတံ၊ အဗျာကတစေတနာကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခေပေါ၊
 ကို၎င်း။ ကုသလာကုသလေ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်စေတနာတို့ကို။ သန္ဓာယ
 ပဋိညာ၊ ကို၎င်း။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ [စေတနာကို အရကောက်ရမည်ဖြစ်သော
 ကြောင့် “ကုသလာကုသလာ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။] ဝိပါကာဗျာကတာတိ
 အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ သဝိပါကာဝိပါကစေတနံ၊ အကျိုးနှင့်တကွ
 ဖြစ်သော စေတနာ၊ အကျိုးမရှိသော စေတနာကို။ သဗ္ဗပေန၊ သရုပ်အားဖြင့်။
 ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကမ္မကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်း
 သည်း။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ နာဟံ ဘိက္ခဝေတိ သုတ္တံ၊ အစရှိသော သုတ်သည်။

(အသာဓကံ-၌ စပ်။) ပစ္စယေ၊ အကြောင်းသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မာဒိသု၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မဘဝ အစရှိသည်တို့၌။ ဝိပါက ပဋိသံဝေဒနံ၊ အကျိုးကို ခံစားခြင်းကို။ သန္တာယ။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ။ တသ္မာ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကမ္မကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-သဒ္ဒေါ ဝိပါကောတိကထာ အဖွင့်

၆၃၆-၆၃၇။ ဣဒါနိ သဒ္ဒေါ ဝိပါကောတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုသဒ္ဒေါ ဝိပါကောတိကထာ၌။ သော၊ ထိုဘုရားရှင်သည်။ တဿ ကမ္မဿ၊ ထိုကံကို။ ကတတ္တာ၊ ပြုအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပစိတတ္တာ၊ ဆည်းပူးအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဿန္တတ္တာ၊ ပွားများအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပုလတ္တာ၊ ပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗြဟ္မဿရော၊ ဗြဟ္မာမင်း၏ အသံနှင့်တူသော အသံတော်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိအာဒိနိ၊ ဤသို့အစ ရှိသော ပါဠိရပ်တို့ကို။ အယောနိသော၊ အားဖြင့်။ ဂဟေတွာ။ သဒ္ဒေါ၊ အသံသည်။ ဝိပါကော၊ ကံ၏ အကျိုးတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မဟာသံသိကာနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)သေယျထာပိ။ (ဝေ။) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေသံ၊ ထို

၁။ သဝိပါကာ။ ပေ။ ဝုတ္တံ။ “ဝိပါကာ အဗျာကတာ” စသည်ဖြင့် အဝိပါက စေတနာကိုသာ သရုပ်သကောင်အဖြစ်ဖြင့် ပြ၏။ သဝိပါက စေတနာအတွက် သရုပ် သကောင်အားဖြင့် မပြ။ သို့သော် အဝိပါက စေတနာကို သရုပ်သကောင်အားဖြင့် ပြလိုက်လျှင် သဝိပါက စေတနာအတွက်လည်း သရုပ်သကောင်အားဖြင့် ပြပြီး ဖြစ်တော့၏-ဟု ယူဆ၍ “သဝိပါကာ ဝိပါကစေတနံ သရူပေန ဒသေတု ဝုတ္တံ” ဟု မိန့်သည်။ [အဝိပါကစေတနာယ သရူပေန ဒသေတာယ သဝိပါကာပိ ဒသေတာယေဝ နာမ ဟောတိတိ မညမာနော (မှတ်ထင်သည်) ဟုတွာ အာဟ သဝိပါကာ-ဝိပါကစေတနံ သရူပေန ဒသေတုန္တိ-ဋီကာ။]

၂။ အယောနိသော ဂဟေတွာ။ “သော တဿ ကမ္မဿ ပေ။ ဗြဟ္မဿရော ဟောတိ” ဟူသော ပါဠိတော်သည် အသံကောင်းခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြသော ပါဠိတော် ဖြစ်သည်ကား မှန်၏။ သို့သော် သဒ္ဓရုပ်သည် စိတ်၊ ဥတုကြောင့်သာ ဖြစ်ရကား ဝိပါက မဖြစ်နိုင်။ အသံကောင်းခြင်း၏ အကြောင်းကား အသံဖြစ်ရာ ကဏ္ဍ စသော အရပ်တို့၌ ကမ္မဇရုပ် ပါ၏။ ထို ကမ္မဇဖြစ်သော ပထဝီဓာတ်လည်း ရှေးကံ ကောင်းလျှင် ကောင်း၏။ ရှေးကံ မကောင်းလျှင် ညံ့၏။ ထိုကမ္မဇပထဝီဓာတ်နှင့် စိတ္တပထဝီဓာတ်တို့ ထိခတ်မိသောအခါ အသံဖြစ်ပေါ်လာရကား ကမ္မဇပထဝီ ကောင်းလျှင် အသံကောင်း၏။ ကမ္မဇပထဝီ မကောင်းလျှင် အသံညံ့၏။ ဤသို့ ယူရ မည်ကို မယူပဲ သဒ္ဓရုပ်ကိုပင် တိုက်ရိုက်အကျိုးဝိပါကဟု ယူဆလေသည်။

ပရဝါဒီတို့အား။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနာ၊ ကံ ဟူသော ဖြစ်ကြောင်း ရှိကုန်သော။
 အရူပဓမ္မာဝံ၊ နာမ်တရားတို့ချည်းသာ။ ဝိပါကတိနာမံ၊ ဝိပါက ဟူသော
 အမည်ကို။ လဘန္တိ၊ ရကုန်၏။ ရူပဓမ္မေသု ပန၊ ရုပ်တရားတို့၌ကား။ အယံ-
 ဝေါဟာရော၊ ဤ ဝိပါကံ ဟူသော အခေါ်အဝေါ်သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ
 ဒဿေတုံ ။ပေ။ ဣတရဿ။

သုခဝေဒနိယောတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ ဝိပါကော နာမ၊
 အကျိုးဝိပါကံမည်သည်။ ဝေရူပေါ၊ သုခဝေဒနိယော စသော ဤသို့သဘော
 ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ သော တဿ ကမ္မဿာတိ၊
 ဟူသော။ သုတ္တံ၊ သုတ်ကို။ လက္ခဏပဋိလဘဒဿနတ္ထံ၊ မြဟူသရလက္ခဏာ
 တော်ကို ရခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ဘဂဝတာ)။ ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။
 မဟာပုရိသော၊ မြတ်သောယောကျ်ား ဘုရားလောင်းသည်။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။
 ဝါ၊ ကို။ ကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ သုစိပရိဝါရော၊ စင်ကြယ်သော အခြေ အရံ
 ရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ စ၊ ထိုသို့ ကံကြောင့် စင်ကြယ်သော အခြေအရံရှိပါ
 သော်လည်း။ ပရိဝါရော၊ အခြေအရံသည်။ ဝိပါကော၊ အကျိုးဝိပါကံသည်။
 န၊ မဟုတ်။ တသ္မာ။ တေ၊ ဤ သော တဿ ကမ္မဿ အစရှိသော စကားရပ်
 သည်။ အသာဓကံ၊ သာဓကမမြောက်။ [ရှေးကံကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ
 စင်ကြယ်သောအခြေအရံရှိ၏။ သို့သော် အခြေအရံသည် ကံ၏ အကျိုးရင်း
 ကမ္မဇရုပ်မဟုတ်။ အကျိုးဆက်သွားတည်း။] ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သဒ္ဓေါဝိပါကောတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄-သဋ္ဌာယတနကထာ အဖွင့်

၆၃၈-၆၄၀။ ဣဒါနိ သဋ္ဌာယတနကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို
 သဋ္ဌာယတနကထာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဋ္ဌာယတနံ၊ စက္ခာယတနစသော
 ခြောက်ပါးသော အာယတနသည်။ ကမ္မဿ၊ ၏။ ဝါ၊ ကို။ ကတတ္တာ၊ ပြု
 အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝိပါကော၊
 ကံ၏အကျိုးတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ယေသံ ။ပေ။ မဟာသံဃိကာနံ၊ တေ
 သဋ္ဌာယ စက္ခာယတနံ ဝိပါကောတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရ-
 ဿ။ သေသံ၊ ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ၊ သဋ္ဌာ-
 ယတနံ ဝိပါကောတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ မနာယတနံ၊ မနာယတနသည်။
 သိယာ၊ အချို့သည်။ ဝိပါကော၊ ဝိပါကံတည်း။ သေသာနိ၊ မနာယတနမှ
 ကြွင်းသော အာယတနတို့သည်။ ဧကဝလံ၊ ဝိပါကမဖက် သက်သက်။ ကမ္မ-
 သမုဋ္ဌာနာနိ၊ ကံဟူသောဖြစ်ကြောင်း ရှိကုန်၏။ ဝိပါကော၊ ဝိပါကံသည်။

န၊ မဟုတ်။ တသွာ။ ဧတံ၊ ဤ နနု သဠာယတနံ ကမ္မဿ ကတတ္တာ ဥပ္ပန္နံ ဟူသော စကားသည်။ အသာဓကံ၊ သဘဝကေမမြောက်။ ဣတံ၊ အပြီးတည်း။

သဠာယတနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

၅-သတ္တက္ခတ္တပရမကထာ အဖွင့်

၆၄၁-၆၄၅။ ဣဒါနိ သတ္တက္ခတ္တပရမကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုသတ္တက္ခတ္တပရမကထာ၌။ ယသွာ သတ္တက္ခတ္တပရမော၊ ပဋိသန္ဓေ ခုနစ် ကြိမ်ဟူသော အလွန် အတိုင်းအရှည် ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ဣတံ၊ သို့။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ။ တသွာ၊ ကြောင့်။ သတ္တက္ခတ္တပရမော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ သတ္တက္ခတ္တပရမတာယ၊ သတ္တက္ခတ္တပရမ၏ အဖြစ်၌။ နိယတော၊ အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီ။ ဣတံ ယေသံ ။ ပေ။ ဥတ္တရာပထကာနံ တေသံ၊ ထိုပရဝါဒီတို့အား။ (ဒဿေတုံ-၌စပ်။) ယေန၊ အကြင်အမြဲသတ် မှတ် ဆုံးဖြတ်ကြောင်း နိယာမကြောင့်။ သော၊ ထို သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ် သည်။ သတ္တက္ခတ္တပရမတာယ၊ ၌။ နိယတော၊ မြဲသည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ် ရ၏။ အရိယမဂ္ဂံ၊ သောတာပတ္တိအရိယာမဂ်ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ အညော၊ အခြားသော။ တဿ၊ ထိုသတ္တက္ခတ္တပရမသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ် ၏။ (သော) နိယာမော၊ ထို အမြဲသတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ကြောင်း တရားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတံ၊ သို့။ ဣမံ ဝိဘာဂံ ၊ ဤ ဝေဖန်အပ်သော အထူးကို။ ဒဿေတုံ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။

မာတာ ဇီဝိတာတိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်လတ္တံ့ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ သကဝါဒိ၏ အလိုတည်း။ နိယာမာ၊ နိယာမတို့သည်။ သမ္ပတ္တနိယာမော စ၊ သမ္ပတ္တနိယာမ၎င်း။ မိစ္ဆတ္တနိယာမော စ၊ မိစ္ဆတ္တနိယာမ၎င်း။ (ဣတံ၊ သို့) ဒွေ၊ ၂-ပါးတို့တည်း။ သမ္ပတ္တ- နိယာမော၊ သမ္ပတ္တနိယာမသည်။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ အရိယမဂ်တည်း။ သော၊ ထို အရိယမဂ်သည်။ အဝိနိပါတဓမ္မတဉ္စေ၊ အပါယ် ၄-ပါး၌ ဖောက် ဖောက်ပြန်ပြန် ကျရောက်ခြင်းသဘောမရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ဖလပ္ပတ္တိဉ္စ၊

ဣမံ ဝိဘာဂံ။ ။ “ဝိဘာဂံ” ဟုလာရာ၌ “ခွဲခြားဝေဖန်အပ်သော အပြား” ဟု ဖွင့်လေ့ရှိ၏။ ဤ၌ကား ထိုသို့ ၂-မျိုး ၃-မျိုး စသော အပြားမရှိ။ “အရိယမဂ် သည်သာ သတ္တက္ခတ္တပရမ ပုဂ္ဂိုလ် အဖြစ်ကို သတ်မှတ်ကြောင်း နိယာမ ဖြစ်၏။ အခြားနိယာမ မရှိ” ဟု ဝေဖန်အပ်သော အထူးရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “ဣမံ ဝိဘာဂန္တိ ဣမံ ဝိသေသံ” ဟု ဖွင့်သည်။

မိမိ၏ အခြားမဲ့၌ ဖိုလ်ကို ဖြစ်စေခြင်းကို၎င်း။ နိယမေတိ၊ အမြဲ သတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်၏။ [နိ+ယမုဓာတ်သည် ဆုံးဖြတ်ခြင်း အနက်ကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် ကာရိတ်သွင်း၍ “မြစေ၏” ဟု အနက်မပေးရ။] မိစ္ဆတ္တနိယာမော၊ မိစ္ဆတ္တနိယာမသည်။ အာနန္တရိယကမ္ပံ၊ အာနန္တရိယကံတည်း။ တံ၊ ထိုအာနန္တရိယကံသည်။ အနန္တရာ၊ စုတိ၏ အခြားမဲ့၌။ နိရယူပပတ္တိံ၊ ငရဲ၌ဖြစ်ခြင်းကို။ နိယမေတိ၊ ၎င်း။

တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးသော နိယာမတို့တွင်။ သတ္တကုတ္တုပရမော၊ သတ္တကုတ္တုပရမသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သောတာပတ္တိ မဂ္ဂေန၊ သောတာပတ္တိ မဂ်သည်။ အဝိနိပါတဓမ္မတာယ စ၊ ၎င်း၎င်း။ ဖလပ္ပတ္တိယာ စ၊ ၎င်း၎င်း။ နိယမိတော၊ အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်အပ်ပြီ။ ပန၊ ကား။ အဿ၊ ထို သတ္တကုတ္တုပရမသောတာပန်၏။ သေသမဂ္ဂနိယာမော၊ သောတာပတ္တိမဂ်မှ ကြွင်းသော အထက်မဂ္ဂနိယာမသည်။ နတ္ထိံ၊ (ကသွာ။) အနဓိဂတတ္တာ၊ မရအပ်သေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ သော၊ ထိုသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာနန္တရိယမ္ပိ၊ အာနန္တရိယကံကိုလည်း။ ကာတံ၊ ပြုခြင်းငှါ။ အဘဗ္ဗော၊ မထိုက်။ ပန၊ ထိုသို့ မထိုက်ပါသော်လည်း။ တံ၊ အသင် ပရဝါဒီသည်။ အဿ၊ ထို သတ္တကုတ္တုပရမ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ နိယာမံ၊ (အဝိနိပါတဓမ္မတာ ဖလပ္ပတ္တိမှ တပါးသော သတ္တကုတ္တုပရမ အဖြစ်၌) မြခြင်းကို။ ဣစ္ဆသိ၊ အလိုရှိဘိ၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ တံ၊ အသင် ပရဝါဒီကို။ ဝဒါမံ၊ ငါတို့ ဆိုကုန်၏။ ဝါ၊ မေးလိုကုန်၏။ (ကိံ၊ နည်း။) ကိံ၊ အသို့နည်း။ တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏အလိုအားဖြင့်။ သော၊ ထို သတ္တကုတ္တုပရမ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဣမိနာ မိစ္ဆတ္တနိယာမေန၊ ဤမိစ္ဆတ္တနိယာမ သည်။ နိယမိတော၊ အမြဲ သတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်အပ်သလော။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒါမံ၊ ဣတိအယံ အဓိပ္ပာယ်ယော။)

၁။ 'တွံ ပန သ နိယာမံ။ ။ သမ္မတ္တနိယာမ ဟူသည် အရိယာမဂ်တည်း။ ထိုအရိယာမဂ်သည် အဝိနိပါတဓမ္မအဖြစ်၊ မိမိ၏အခြားမဲ့၌ ဖိုလ်ဟူသော အကျိုး၏ဖြစ်ခြင်းကိုသာ အမြဲ သတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်၏။ “ခုနစ်ဘဝအဖြစ်၌ အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်သည်” မဟုတ်။ အသင်ပရဝါဒီကား “ခုနစ်ဘဝ အဖြစ်၌လည်း အရိယာမဂ်က အမြဲ သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်သည်” ဟု အလိုရှိသည်။

၂။ တေန တံ ဝဒါမံ။ ။ ထိုသို့ “ ခုနစ်ဘဝ ဖြစ်ခြင်း၌ အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ခြင်း” ကို အသင်ပရဝါဒီက အလိုရှိသောကြောင့် အသင့်ကို ငါတို့ မေးလိုကုန်၏။ “ထိုသတ္တကုတ္တုပရမသောတာပန်ဖြစ်သူမှာ အမိကိုသတ်ခြင်း အရှိုသော မိစ္ဆတ္တနိယာမက ခုနစ်ဘဝအတွင်း၌ တရားမရအောင် ဆုံးဖြတ်ထားသောကြောင့် ခုနစ်ဘဝ မပြည့်ခင် တရားမရနိုင်သလော” ဟု သင့်ကို မေးလိုကုန်၏။

အဘဗျော အန္တရာတိပဉ္စေသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ အာနန္တရိယာ-
 ဘာဝံ၊ အာနန္တရိယကံ၏ မရှိခြင်းကို။ (တနည်း) အာနန္တရိယာဘာဝံ၊ အာ-
 နန္တရိယကံထိုက်သူ၏အဖြစ်၏ မဟုတ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ သတ္တကု-
 တ္တုပရမံ၊ ပဋိသန္ဓေ ခုနကြိမ် အလွန် အတိုင်း အရှည် ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။
 သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ အတ္တိ သော နိယာမောတိပဉ္စေ၊ အစရှိသောပြဿ-
 နာ၌။ သတ္တကုတ္တုပရမတာယ၊ သတ္တကုတ္တုပရမ၏ အဖြစ်၌။ နိယာမံ၊ အမြဲ
 သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။ အပဿန္တော၊ မတွေ့သည်။ (ဟုတွာ။) ပဋိ-
 က္ခိပတိ။ အတ္တိ တေ သတိပဋ္ဌနာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ နိယာမ-
 သင်္ခါတေ၊ နိယာမဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ မဂ္ဂဓမ္မေ၊ မဂ်တရားတို့ကို။ ဒသေတုံ၊
 ၄။ (သကဝါဒီနာ။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ပန၊ ဆက်။ တဿ၊ ထိုသတ္တကုတ္တုပရမ
 ပုဂ္ဂိုလ်၏။ (သန္တာန်၌) ပုန၊ တဖန်။ (ထပ်၍။) ပဌမမဂ္ဂါနုပုတ္တိတော၊
 ပဌမမဂ်၏ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ တေပိ၊ ထိုနိယာမဟု ဆိုအပ်သော မဂ်တရား
 တို့သည်လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဧတ္ထ၊ ဤသတ္တ-
 ကုတ္တုပရမကထာ၌။ သေသံ၊ သည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။

နန သော သတ္တကုတ္တုပရမောတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ အယံ
 ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဧတ္ထကေ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဘဝေ၊ ဘဝ
 တို့ကို။ သန္ဓာဝိတွာ၊ ပြေးသွားပြီး၍။ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့။

၁။ အဘဗျော အန္တရာ။ ။ပါဠိတော်၌ “အဘဗျော အန္တရာ ဓမ္မံ အဘိသ-
 မေတုံ”ဟု ပြဿနာရှိ၏။ “ခုနစ်ဘဝ မရောက်မီ အကြား၌ သစ္စာ ၄-ပါးတရားကို
 သိခြင်းငှါ မထိုက်သလော”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ အာနန္တရိယကံ၏ မရှိ
 ခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ ပဌမပယ်၏။ မှန်၏။ အာနန္တရိယကံရှိနေသူမှာ အကြား၌ သစ္စာ
 ၄-ပါး တရားကို သိခြင်းငှါမထိုက်။ အာနန္တရိယကံမရှိလျှင် သိခြင်းငှါထိုက်၏။ ထို့
 ကြောင့် “အဘဗျော မထိုက်ဖူးလော” ဟု မေးရာဝယ် အာနန္တရိယကံ မရှိခြင်းကို
 ရည်ရွယ်၍ “ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ပဌမ ပယ်သည်။

ဒုတိယထပ်၍ မေးသောအခါ ခုနစ်ဘဝ မပြည့်မီ အကြား၌ သစ္စာ ၄-ပါးကို
 သိလျှင် သတ္တကုတ္တုပရမ မဟုတ်သောကြောင့် သတ္တကုတ္တုပရမကို ရည်ရွယ်၍
 “အာမန္တာ”ခုနစ်ဘဝ မပြည့်မီ အကြား၌ အထက်တရားကိုသိခြင်းငှါ မထိုက်သူမှန်၏
 ဟု ဝန်ခံသည်။ အာနန္တရိယာဘာဝပုဒ်၌ ၂-နက်ပေးရပုံကို နိကာ၌ကြည့်ပါ။

၂။ ပဌမမဂ္ဂါနုပုတ္တိတော။ ။သတ္တကုတ္တုပရမ ပုဂ္ဂိုလ်သည် သတိပဋ္ဌာန်
 စသော မဂ်၌ပါသော တရားတို့ကြောင့် သတ္တကုတ္တုပရမအဖြစ်၌ မြ၏။ ထိုသို့
 မြကြောင်းဖြစ်သော သတိပဋ္ဌာန်စသော မဂ်တရားတို့သည် မဂ်ရပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်မှာ
 ရှိကုန်သလော ဟု မေးသောအခါ မဂ်ရပြီးနောက် ထိုသတိပဋ္ဌာန်စသော မဂ်တရား
 တို့ ထပ်၍မဖြစ်သောကြောင့် “ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ပယ်သည်။

အယံ၊ ဤ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧတ္ထကေ၊ ကုန်သော။ (ဘဝေ သန္တာဝိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ။) ဣတိ၊ သို့။ အတ္တနော၊ ကိုယ်တော်၏။ ဉာဏပလေန၊ ဉာဏ်တော်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဗျာကဏေတိ၊ ဖြေဆိုတော်မူ၏။ ဘဝနိယာမံ နာမံ၊ ဘဝ၏ မြဲခြင်းမည်သော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော တရားကို။ (ပဿိတွာ၊ မြင်တော်မူ၍။) န ဗျာကဏေတိ၊ ဖြေတော်မူသည် မဟုတ်။ (တနည်း) ဘဝနိယာမံ နာမ၊ မည်သော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော တရားကို။ န(ဗျာကဏေတိ)။ [ဘဝမည်ရွှေ့ မည်မျှဟု ဟောတော်မမူပါ ဟူလို။] တေန၊ ထို့ကြောင့်။ (ထိုသို့ တစုံတခုသော ဘဝနိယာမကို ဖြေတော်မမူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) သတ္တက္ခတ္တုပရမောတိ ဝါ၊ သတ္တက္ခတ္တုပရမ သောတာပန်ဟူ၍၎င်း။ ကောလံ-ကောလေတိ ဝါ၊ ကောလံကောလ သောတာပန်ဟူ၍၎င်း။ ကေဗီဇီတိ ဝါ၊ ကေဗီဇီ သောတာပန်ဟူ၍၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ တသွာ၊ ကြောင့်။ တေ၊ ဤ နနု သော သတ္တက္ခတ္တုပရမောဟူသောစကားသည်။ အသာဓကံ၊ သာဓက မမြောက်။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သတ္တက္ခတ္တုပရမကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၆၄၆-၆၄၇။ ကောလံကောလကေဗီဇီကထာယောပိ၊ ကောလံကောလကထာ၊ ကေဗီဇီကထာတို့ကိုလည်း။ ဣမိနာဝ ဥပါယေန၊ ဤသို့ ကပ်၍ သိကြောင်းနည်းဖြင့်ပင်။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၈-ဇီဝိတာဝေါရောပနကထာ အဖွင့်

၆၄၈-၆၄၉။ ဣဒါနိ ဇီဝိတာဝေါရောပနကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဇီဝိတာဝေါရောပနကထာ၌။ ယသွာ၊ ကြောင့်။ ဒေါသသမ္ပယုတ္တေန၊

၁။ န ဘဝနိယာမံ နာမ။ ။ “ဘဝနိယာမံ နာမ ကိဉ္စိ” ၏ စပ်ပုဒ် မရှိသောကြောင့် “ပဿိတွာ” ဟု ကြွင်းကျန်နေသောပုဒ်ကို ထည့်ပါ။ (တနည်း) ရှေ့ဝါကျမှ “ဗျာကဏေတိ” ကြိယာကို ယူ၍စပ်ပါဟု ဋီကာဖွင့်သည်။

အချုပ်။ ။ ဤ သတ္တက္ခတ္တုပရမ ကထာ၌ ဟောလိုရင်းအချုပ်မှာ- “သတ္တက္ခတ္တုပရမသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် သတ္တက္ခတ္တု ပရမအဖြစ်၌ မြ၏” ဟု ပရဝါဒိက ယူဆခြင်း၊ သကဝါဒိက “မမြ” ဟု ယူဆခြင်းသည် လိုရင်း အချုပ်တည်း။

၂။ အသာဓကမေတံ။ ။ ပရဝါဒိသည် သတ္တက္ခတ္တုပရမဟူသော စကားကို အထောက်အထားပြု၍ ခုနစ်ကြိမ်အထိ ပဋိသန္ဓေနေ၍ ခုနစ်ဘဝရှိရမည်ဟု ယူထား၏။ မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသည်ကား ခုနစ်ကြိမ် အတိအကျဟု ဟောတော်မူ။ ခုနစ်ကြိမ် အလွန်ဆုံးဟုသာ ဟောတော်မူသည်။ ခုနစ်ကြိမ်အလွန်ဆုံးဟု ဟောတော်မူသဖြင့် ခြောက်ကြိမ်၊ ငါးကြိမ်စသည်လည်း ဖြစ်နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် နနု သော သတ္တက္ခတ္တုပရမော ဟူသောစကားသည် သာဓက မမြောက်။

ဒေါသသမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ ပါဏာတိပါတော၊ သတ္တဝါကို လျင်စွာ ကျစေခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ ဒေါသော စ၊ ကိုလည်း။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ၊ မဂ်ဒိဋ္ဌိနှင့် ပြည့်စုံသော သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အပ္ပဟိနော၊ မပယ်အပ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော၊ သည်။ သဉ္စိစ္စ၊ သတ္တဝါဟု သိသော သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍။ ပါဏံ၊ သတ္တဝါကို။ ဇိဝိတာ၊ ဇိဝိတိန္ဒြေမှ။ ဝေါရောပေယျ၊ ခွင်းရာသေး၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဗ္ဗသေလိယာပရသေလိယာနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)သေယျထာပိ။ (ဧဝံ။) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နောတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ ပန၊ ကား။ သဉ္စိစ္စ မာတရန္တိအာဒိပဉ္စေသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ အဋ္ဌာနမေတံ အနဝကာသောတိ၊ အစရှိသော။ သုတ္တဘယေန၊ သုတ်နှင့်ဆန့်ကျင်ခြင်းမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ သတ္တဝါ အဂါရဝေါတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ သတ္တာရာဒိသု၊ ဘုရားအစရှိသည်တို့၌။ သဂါရဝဿ၊ ရိုသေခြင်းနှင့်တကွ။ သိက္ခာပဒဿ၊ သိက္ခာပုဒ်ကို။ ဝိတိက္ကမာဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ လွန်ကျူးမှု၏ မရှိခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (သကဝါဒိနာ) ဝုတ္တံ။

ပန၊ ကား။ ဣတရော၊ သကဝါဒိမှ တပါးသော ပရဝါဒိသည်။ အကုသလဝသေန၊ အကုသိုလ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ တဿ၊ ထိုဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နပုဂ္ဂိုလ်၏။ အဂါရဝေါ နာမ၊ မရိုသေခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပိတုာ၊ ရှိ၎င်း။ သဂါရဝဘာဝံ၊ ရိုသေခြင်း ရှိသူ၏ အဖြစ်ကို။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္စိတုာ စ၊ ဝန်ခံပြီး၍၎င်း။ ပုန၊ ဖန်။ အဂါရဝေါတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော(သမာနော)။ တေသု တေသု ကိစ္စေသု၊ ရတနာ ၃-ပါး၏ကိစ္စမှတပါးသော ထိုထို ကိစ္စတို့၌။ ပသုတတာယ၊ အားထုတ်နေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိက္ခိတ္တာနံ၊ အထူးထူး အပြားပြား ပစ်လွှင့်အပ်သော စိတ်ရှိသူတို့၏။ ဝါ၊ ပြန်လွှင့်သော စိတ်ရှိသူတို့၏။ အသတိယာ၊ သတိမဲ့သဖြင့်။ (အမှတ်တမဲ့။) အမနသိကာရေန၊ စေတီတော်ကို နှလုံးမသွင်းသဖြင့်။ စေတိယေ၊ စေတီတော်၌။ အဘိဝါဒန-ပဒက္ခိဏကရဏာဘာဝံ၊ ရှိခိုးမှုကို ပြုခြင်း၊ ရိုသေမှုကို ပြုခြင်း၏ မရှိခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။

ပုန၊ ဖန်။ ဩဒဟေယျာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ ဖြင့်။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ တာဒိသာယ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ ကိရိယာယ၊ ကျင်ကြီး စွန့်ခြင်း အစရှိသော အမှုအရာကို။ သဉ္စိစ္စ၊ သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်၍။ အကရဏတော၊ မပြုခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဇိဝိတာဝေါရောပနကထာ၌။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဇိဝိတာဝေါရောပနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-ဒုဂ္ဂတိကထာ အဖွင့်

၆၅၀-၆၅၂။ ဣဒါနိ ဒုဂ္ဂတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုဒုဂ္ဂတိကထာ၌။ ယေ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဒုဂ္ဂတိဉ္စ၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝ၎င်း။ ဒုဂ္ဂတိသတ္တာနံ၊ ဒုဂ္ဂတိဘုံ၌ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့၏။ ရူပါဒိအာရမ္မဏံ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံရှိသော။ တဏှဉ္စ၊ တဏှာ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဥဘယမ္ပိ၊ နှစ်ပါးစုံကိုလည်း။ ဒုဂ္ဂတိတိ၊ ဒုဂ္ဂတိဟူ၍။ ဂဟေတွာ၊ ယူပြီး၍။ ပုန၊ ဖန်။ ဝ.ထာ၊ ထိုနှစ်ပါး အပြားအားဖြင့်။ အဝိဘဇိတွာ၊ မဝေဖန်မှု၍။ အဝိသေသေနော၊ အထူးမမ သာမညအားဖြင့်သာ။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ၊ သည်။ ဒုဂ္ဂတိ၊ ကို။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ (ကေဝိယ) ဥတ္တရာပထကာ သေယျထာပိ၊ တို့ကဲ့သို့တည်း။ တေ သန္ဓာယ ။ပေ။ ဣတရဿ။

အာပါယိကေ ရူပေရဇ္ဇေယျာတိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ ပရဝါဒိနော၊ ၎င်း။ လဒ္ဓိယာ၊ အယူအားဖြင့်။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ၊ သည်။ ဒုဂ္ဂတိ၊ ဒုဂ္ဂတိသတ္တဝါတို့၏ အာရုံကို။ အပ္ပဟိနာ၊ မပယ်အပ်သေး။ တဏှ၊ ထို ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ စောဒေတုံ ဝုတ္တံ။ [သကဝါဒိတို့က ဒုဂ္ဂတိသတ္တဝါတို့၌ တပ်မက်တတ်သော တဏှာကို ဒုဂ္ဂတိဟု မယူလို၊ ဘဝကိုသာ ဒုဂ္ဂတိဟု ယူလိုသည်။ ထို့ကြောင့် “အာပါယိကော” စသော ပြဿနာသည် ပရဝါဒိ အယူအားဖြင့် သကဝါဒိက မေးသော ပြဿနာတည်း။] ဣတ္ထ၊ ဤဒုဂ္ဂတိကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော ပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနုတ္တမေဝ၊ သည်သာ။ နိရယံ ဥပပဇ္ဇေယျာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်သည်။ ဒုဂ္ဂတိပဟာနမေဝ၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝကို ပယ်ခြင်းကိုသာ။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒုဂ္ဂတိဂါမိနိတဏှာပဟာနံ၊ ဒုဂ္ဂတိသို့ ရောက်ကြောင်းတဏှာကို ပယ်ခြင်းကိုသာ။ ဒိပေတိ၊ ဒုဂ္ဂတိသတ္တာနံ၊ ဒုဂ္ဂတိဘဝ၌ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့၏။ ရူပါဒိအာရမ္မဏာယ၊ ရူပါရုံအစရှိသော အာရုံရှိသော။ တဏှာယ၊ တဏှာကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းကို။ န(ဒိပေတိ)။ တသ္မာ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဒုဂ္ဂတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၆၅၃။ သတ္တမဘဝိကကထာယပိ၊ ၌လည်း။ သေဝနယော၊ တည်း။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဒွါဒသမဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

ဒွါဒသမဝဂ် ပြီးပြီ။

၁၃-တေရသမဝဂ္ဂ

၁-ကပ္ပဋကထာ အဖွင့်

၆၅၄-၆၅၇။ ဣဒါနိ ကပ္ပဋကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ကပ္ပဋ-
 ကထာ၌။ ရာဇဂိရိကာနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ (ဝေံ။)
 ယေသံ၊ အကြင် ငရဝါဒီတို့၏။ သမဂ္ဂံ၊ ညီညွတ်သော။ သံသံ၊ ကို။
 ဘေတောန၊ ခဲ့ပြီး၍။ ကပ္ပံ၊ ကမ္ဘာပတ်လုံး။ နိရယမ္ပိ၊ ငရဲ၌။ ပစ္စတိ၊ ကျက်ရ၏။
 ဣတိ၊ ဤသို့သော ပါဠိတော်ကြောင့်။ သကလမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။
 ကပ္ပံ၊ ကမ္ဘာပတ်လုံး။ သံသဘေဒကော၊ သံသကို သင်းခဲ့သူသည်။ နိရယေ
 ၌။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်ရ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ။ပေ။
 ဣတရဿ။ ဗုဒ္ဓေါ စ လောကေတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေန၊
 ဘုရားရှင်၏ ပွင့်တော်မူခြင်းနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ သံသဘေဒဿ၊ သံသ
 ဘေဒကကံ၏။ အဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ မဖြစ်နိုင်ခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။
 (သကဝါဒိနာ)ဝုတ္တံ။ ကပ္ပေါ စ။ပေ။ဘိဇ္ဇတိတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားရပ်
 ကို။ (ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) သော၊ ထို ကပ္ပဋပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သကလံ၊
 အလုံးစုံသော။ ကပ္ပံ၊ ကမ္ဘာပတ်လုံး။ ယဒိ တိဋ္ဌတိ၊ ဒံ။ (ဝေံ သတိ။)
 သဏ္ဍဟနတော၊ ကမ္ဘာ၏ တည်ရာအခါမှ။ ပဋ္ဌာယ၊ စ၍။ တံ ကမ္ပံ၊ ထို
 သံသဘေဒကကံကို။ ကတော၊ ပြု၍။ တတ္ထ၊ ထိုငရဲ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ဖြစ်၍။
 တိဋ္ဌေယျ၊ တည်ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဿေတုံ၊ ဝုတ္တံ။

အတိတန္တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော
 ဣဒ္ဓိဗလကထာ၌။ ဝုတ္တာဓိပ္ပာယမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသော အဓိပ္ပာယ်ရှိသည်သာ။
 ကပ္ပဋော ဣဒ္ဓိမာတိပဉ္စေ၊ အစရှိသောပြဿနာ၌။ ဘာဝနာမယံ၊ ဘာဝနာ
 ကြောင့်ဖြစ်သော တန်ခိုးကို။ သန္ဓာယ ပဋိကိပတိ။ ပန၊ ထိုသို့ ပယ်ပါသော်
 လည်း။ ပရသမယေ၊ ပရဝါဒီတို့၏အယူ၌။ အဿ၊ ထို ကပ္ပဋပုဂ္ဂိုလ်၏။
 ဇာတိမယံ၊ ပဋိသန္ဓေကြောင့်ဖြစ်သော။ ဣဒ္ဓိံ၊ တန်ခိုးကို။ ဣစ္ဆန္တိ။ တံ၊
 ထို ဇာတိမယဣဒ္ဓိကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ ဆန္ဒိပ္ပါဒေါတိအာဒိ၊ အစ
 ရှိသော။ တေ၊ ဤအယူသည်။ ဇာတိမယာယ၊ ပဋိသန္ဓေကြောင့်ဖြစ်သော။
 ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုးဖြင့်။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့သော။ လဒ္ဓိမတ္ထံ၊
 အယူမျှသာတည်း။ [“ဇာတိမယဣဒ္ဓိ ဖြစ်နိုင်ပါ”ဟူလို။] တေန၊ ထို ဇာတိမယ
 ဣဒ္ဓိဖြင့် တန်ခိုးရှိ၏ဟူသောအယူဖြင့်။ ကိံ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ ပန၊

စင်စစ်ကား။ အဿ၊ ထို ကပ္ပဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဣဒ္ဓိ၊ ဣဒ္ဓိသည်။ ယဒိ အတ္ထိ၊ အံ။
 (ဝေံ သတိ။) ဣမိနာ နယေန၊ ဤ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့ကို ပွားစေ ဖြစ်စေခြင်းဟူသော
 နည်းဖြင့်။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သည်။ ဘဝေယျံ။
 ဣတိ စောဒနတ္ထံ ဝုတ္တံ၊ အာပါယိကော နေရယိကောတိ သုတ္တံ၊ အစရှိသော
 သုတ်ကို။ (ဝုတ္တံ အသာဓကံ-တို့၌ စပ်။) သော၊ ထို ကပ္ပဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်သည်။
 (တိဋ္ဌေယျ-၌ စပ်။) ဧကံ၊ တခုသော။ ကပ္ပံ၊ မဟာကပ်ကို။ အသိတိဘာဂေ၊
 ရှစ်ဆယ်သောအဖို့တို့ကို။ ကတော၊ တတော၊ ထို ရှစ်ဆယ်သောအဖို့မှ။
 ဧကဘာဂမတ္တံ၊ တခုအဖို့အတိုင်းအရှည်ရှိသော။ ကာလံ၊ အန္တရကပ်ပတ်လုံး။
 တိဋ္ဌေယျ။ တံ၊ ထို အန္တရကပ်ဟူသော။ အာယုကပ္ပံ၊ အာယုကပ်ကို။ သန္ဓာယ
 ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တသ္မာ အသာဓကံ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကပ္ပဋ္ဌကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၂-ကုသလပဋိလာဘကထာ အပွင့်

၆၅၈-၆၅၉။ ဣဒါနိ ကုသလပဋိလာဘကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊
 ထို ကုသလပဋိလာဘကထာ၌။ ကပ္ပဋ္ဌော၊ ကပ္ပဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်သည် (သံဃဘေဒက
 ကံကြောင့် အာယုကပ်ပတ်လုံး ငရဲ၌တည်လတ္တံ့ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) သကသမယေ၊
 မိမိဟူသော သကဝါဒီ၏အယူ၌။ ကာမာဝစရကုသလမေဝ၊ ကာမာဝစရ
 ကုသိုလ်ကိုသာ။ ပဋိလာဘတိ၊ ရနိုင်၏။ ပန၊ ဗျတိရိက်ကား။ ယေန၊ အကြင်
 ကုသိုလ်ဖြင့်။ တံ ဥပပတ္တိံ၊ ထို ငရဲ၌ဖြစ်ခြင်းကို။ ဗဒ္ဓိဗာဟေယျ၊ တားမြစ်
 နိုင်ရာ၏။ မဟဂ္ဂတံ၊ မဟဂ္ဂုတ်သော်လည်း ဖြစ်သော။ လောကုတ္တရံ ဝါ၊
 လောကုတ္တရာသော်လည်း ဖြစ်သော။ တံ၊ ထိုကုသိုလ်ကို။ န ပဋိလာဘတိ၊
 မရနိုင်။ ပန၊ ကား။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ဣမံ ဝိဘာဂံ၊
 ဤ ဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားကို။ အကတော၊ မပြုမူ၍။ အဝိသေသေနော၊
 အထူးမမ၊ သာမညအားဖြင့်သာ။ သော၊ ထို ကပ္ပဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကုသလစိတ္တံ၊
 ကို။ န ပဋိလာဘတိ၊ မရနိုင်။ ဣတိ၊ သို့။ ဥတ္တရာပထကာနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)
 သေယျထာပိ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။ လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေသံ၊
 ထို ပရဝါဒီတို့၏။ ဝိဘာဂဒဿနေန၊ ဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားကို
 ပြခြင်းဖြင့်။ တံ လဒ္ဓိံ၊ ကို။ ဘိန္ဒိတံ၊ ဖျက်ခြင်းငှါ။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒီဿ။
 ပဋိညာ ဣတရဿ။ ဧတ္ထ၊ ဤ ကုသလပဋိလာဘကထာ၌။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထ-
 မေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကုသလပဋိလာဘကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-အနန္တရာပယုတ္တကထာ အဖွင့်

၆၆၀-၆၆၂။ ဣဒါ အနန္တရာပယုတ္တကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို အနန္တရာပယုတ္တကထာ၌။ ယေန၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (အာဏတ္တံ-၌ စပ်။) ခန္ဓဘေဒတော၊ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာ၏ ပျက်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာ၏ ပျက်ဆုအခါမှ။ အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့ဘဝ၌။ ဝိပါကဒါယကံ၊ အကျိုးကို ပေးတတ်သော။ မာတုသာတာဒိ၊ အမိကိုသတ်ခြင်းအစရှိသော။ အာနန္တရိယ-ကမ္မံ၊ အာနန္တရိယကံကို။ အာဏတ္တံ၊ စေခိုင်းအပ်ပြီ။ (သော၊ ထို အာဏာပက ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) အနန္တရာပယုတ္တော နာမ ၁၊ အနန္တရာပယုတ္တမည်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသို့စေခိုင်းရာ၌။ (မိစ္ဆတ္တနိယတော ဟောတိ-၌ စပ်။) ယဿ၊ အကြင်စေခိုင်း တတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (အာဏာပကပုဂ္ဂိုလ်သည်။) နိယတာယ၊ မြဲသော။ အာဏတ္တိယာ၊ စေခိုင်းခြင်းဖြင့်။ အာဏတ္တော၊ စေခိုင်းအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ ကမ္မံ၊ ထို မာတုသာတာက အစရှိသောကံကို။ ကရိဿတိ၊ ပြုလတ်။ [ပြန်၍ မရုပ်သိမ်းသော စေခိုင်းခြင်းဖြစ်သောကြောင့် “နိယတာယ အာဏတ္တိယာ” ဟု ဆိုသည်။] သော၊ ထို စေခိုင်းတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္တသာဓိကာယ၊ သတ်ခြင်းစသောအကျိုးကို ပြီးစေတတ်သော။ စေတနာယ၊ စေတနာ၏။ ဝါ၊ကို။ ဥပ္ပါဒိတတ္တာ၊ ဖြစ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မိစ္ဆတ္တနိယတော၊ မိစ္ဆတ္တနိယတပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ [သတ်ခြင်းကြိယာကို မပြုမီ ရှေးဦးကပင် သတ်ခြင်းဟူသောအကျိုးကို ပြီးစေတတ်သောကြောင့် စေတနာ ကို “အတ္တသာဓိကာ” ဟု ခေါ်သည်။] သမ္မတ္တနိယာမံ၊ သမ္မတ္တနိယာမသို့။ ဩက္ကမိတံ၊ သက်ရောက်ခြင်းငှါ။ အဘဗ္ဗော၊ မထိုက်တော့။ ယဿ၊ အကြင် စေခိုင်းတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနိယတာယ ၂၊ မမြဲသော။ အာဏတ္တိယာ၊ ဖြင့်။ အာဏတ္တော၊ စေခိုင်းအပ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ ကမ္မံ၊ ကို။ ကရိဿတိ၊ လတ္တံ။ သော၊ ထို စေခိုင်းတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္တသာဓိကာယ၊ သော။ စေတနာယ၊ ၏။ ဝါ၊ကို။ အနုပ္ပါဒိတတ္တာ၊ မဖြစ်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မိစ္ဆတ္တနိယတော ၂၊ မိစ္ဆတ္တနိယတပုဂ္ဂိုလ်သည်။ န (ဟောတိ၊) မဖြစ်။ သမ္မတ္တ-

၁။ အနန္တရာပယုတ္တော။ ။ ဤခန္ဓာကိုယ် ပျက်ရာကာလ၏ အခြားမဲ့ (ဒုဘိယ ဘဝ)၌ အကျိုးပေးတတ်သော မာတုသာတာကစသော အာနန္တရိယကံကိုပင် “အာ နန္တရာ” ဟု ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် “ယေန ခန္ဓဘေဒတော အနန္တရာ ဝိပါကဒါယကံ အာနန္တရိယကမ္မံ အာဏတ္တံ” ဟု ဆိုသည်။ ဤဝါကျ၌ ဇီတိန္ဒြိယောကဲ့သို့ ယေန၏ အရ ဖြစ်သော စေခိုင်းတတ်သော အာဏာပက ကတ္တာကို အရကောက်ရသည်။

၂။ အနိယတာယ ။ ပေ။ နိယတော။ ။ မိမိ၏စေခိုင်းမှုကို မပြုနှင့်တော့ဟု ရုပ်သိမ်းအပ်သောကြောင့် “အနိယတအာဏတ္တံ” ဟု ဆိုသည်။ ထိုသို့ရုပ်သိမ်းပါလျက် အာဏတ္တပုဂ္ဂိုလ်က ပြုသော်လည်း စေခိုင်းသူမှာ မိစ္ဆတ္တနိယတ မဖြစ်။

နိယာမံ သို့။ ဩက္ကမိတုံ၊ ငှါ။ ဘဗ္ဗော၊ ထိုက်သေး၏။ ဣတိ ဣဒံ၊ ဤဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။ သကသမယော၊ ဌံ။ သန္နိဋ္ဌာနံ၊ ဆုံးဖြတ်ခြင်းတည်း။

ပန၊ ကား။ အနိယတာယပိ၊ မမြဲသည်လည်းဖြစ်သော။ အာဏတ္တိယာ၊ စေခိုင်းခြင်းကြောင့်။ သမ္ပတ္တနိယာမံ သို့။ ဩက္ကမိတုံ၊ ငှါ။ အဘဗ္ဗောယေဝ၊ မထိုက်သည်သာ။ ဣတိ၊ သို့။ ဥတ္တရာပထကာနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ) သေယုထာပိ။ (ဝေ။) ယေသံ (လဒ္ဓိံ ဟောတိ။) တေသံ၊ ထို ပရဝါဒီတို့၏။ တံ လဒ္ဓိံ၊ ထိုအယူကို။ ဘိန္နိတုံ၊ ဖျက်ခြင်းငှါ။ သကဝါဒီ၊ သည်။ ပုဗ္ဗပက္ခံ၊ ရှေ့ဖြစ်သော ပြဿနာအဖို့ကို။ (ရှေးဦးစွာ မေးရမည့်အဖို့ကို။) ဒတွာ၊ ပရဝါဒီအား ပေးပြီး၍။ အနန္တရာပယုတ္တောတိ၊ အနန္တရာပယုတ္တော အစ ရှိသော ပြဿနာကို။ ပရဝါဒီနာ၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ (ကာရိတ် ကံ-ဓာတ် ကတ္တား။) အတ္တာနံ၊ မိမိကို။ (ကာရိတ်ကံ။) ပုစ္ဆာပေတိ၊ မေးစေ၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ တော၊ ဤအနန္တရာပယုတ္တကထာ၌။ ပဌမပုစ္ဆာ၊ ရှေးဦးစွာ မေးကြောင်း ပုစ္ဆာသည်။ ပရဝါဒီဿ၊ ၏ (ပုစ္ဆာတည်း)။ အတ္ထသာဓိက- စေတနာယ၊ သတ်ခြင်း စသော ကိစ္စကို ပြီးစေတတ်သော စေတနာ၏။ အဘာဝံ၊ မရှိခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိညာ သကဝါဒီဿ။ တတော၊ ထိုမှ နောက်၌။ ပရဝါဒီ၊ သည်။ မာတုသာတာဒိကမ္ပဿ၊ အစရှိသော ကံကို။ အာဏတ္တတ္တာဝ၊ စေခိုင်းအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ သော၊ ထိုအာဏာပက ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မိစ္ဆတ္တနိယတော၊ မိစ္ဆတ္တနိယတပုဂ္ဂိုလ်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မညတိ၊ မှတ်ထင်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ မိစ္ဆတ္တနိယာမဉ္ဇာတိ ပဉ္စံ ပုစ္ဆတိ။ ဝန၊ ကား။ သကဝါဒီ၊ သည်။ ကေဿ၊ တယောက်သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဒိန္နံ၊ ၂ ပါးကုန်သော။ နိယာမာနံ၊ နိယာမတို့သို့။ (မိစ္ဆတ္တနိယာမ၊ သမ္ပတ္တ နိယာမတို့သို့။) အနောက္ကမန္တိမတ္တမေဝ၊ မသက်ရောက်ခြင်းမျှကိုသာ။ သန္ဓာယ န ဟေဝန္တိ ပဋိကိပတိ။

နနု တံ ကမ္ပတိ၊ ကား။ မာတုသာတာဒိကမ္ပံ၊ ကို။ (ပယုတ္တံ နနု၊ စေခိုင်း အပ်ပြီ မဟုတ်လော။) တတ္ထ၊ ထိုသို့စေခိုင်းရာ၌။ အနိယတာဏတ္တိံ၊ နိယတ မဟုတ်သော စေခိုင်းခြင်းကို။ သန္ဓာယ ။ပေ။ သကဝါဒီဿ။ ဟိ၊ မှန်။ အနိယတမ္ပိ၊ နိယတမဟုတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ အာဏတ္တိံ၊ စေခိုင်းမှုကို။ ပယောဇေတွာ၊ ယှဉ်စေပြီး၍။ ဌိတဿ၊ တည်သောအာဏာပကပုဂ္ဂိုလ်၏။ အနန္တဝိကံ၊ မလျောက်ပတ်သော အမှုကို။ မယာ၊ သည်။ ကတံ၊ ပြုအပ် မိပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ကုက္ကုစ္စံ၊ ကုက္ကုစ္စသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇဟေဝ၊ ဖြစ်တတ်သည်သာ။ ဝိပုဋ္ဌိသာရော၊ နှလုံးမသာယာခြင်းသည်။ ဇာယတေဝ၊ ဖြစ်တတ်သည်သာ။ ဟဉ္စိတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ (ဟဉ္စိ တံ ကမ္ပံ ပယုတ္တံ ကုက္ကုစ္စံ ဥပ္ပါဒိတံ ဝိပုဋ္ဌိသာရံ ဇနိကံ ဟူသော စကားရပ်ကို။) ကုက္ကုစ္စပုတ္တိမတ္တံ၊

ကုက္ကုစွ၏ ဖြစ်ခြင်းမျှကို။ ဂဟေတွာ၊ ယု၍။ ပရဝါဒိနာ၊ သည်။ လဒ္ဓိ-
ပတိဋ္ဌာပနတ္ထံ၊ မိမိအယူကို တည်စေခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုတ္တံ။

၆၆၁။ ဣဒါနိ၊ ဌံ။ အနိယတာဏတ္တိကဏ္ဍာပိ၊ မမြဲသော စေခိုင်းခြင်း
ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ အနန္တရာပယုတ္တဿ၊ စေခိုင်းအပ်သော အနန္တရိယကံ
ရှိသော။ ဝါ၊ အနန္တရိယကံကို စေခိုင်းတတ်သော။ ယဿ၊ အကြင်အာဏာ-
ပကပုဂ္ဂိုလ်၏ (အပေါ်၌)။ ပရဝါဒိနာ၊ သည်။ သမ္မတ္တနိယာမောက္ကနံ၊
သမ္မတ္တနိယာမသို့ သက်ရောက်ခြင်းကို။ ပဋိသိဒ္ဓံ၊ တားမြစ်အပ်ပြီ။ တမေဝ
ပုဂ္ဂလံ၊ ထိုစေခိုင်းတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင်။ ဂဟေတွာ၊ ယု၍။ အနန္တရာပ-
ယုတ္တော ။ပေ။ သကဝါဒိဿ၊ အတ္တနော၊ ၎်။ လဒ္ဓိဝသေန၊ အယူ၏
အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒိကို။
သကဝါဒိ၊ သည်။ (စောဒေတံ အာဟ-၌ စပ်။) အဘဗ္ဗော နာမ၊ သမ္မတ္တ
နိယာမသို့ ရောက်ခြင်းငှါ မထိုက်သူ မည်သည်။ မာတုဿာတာဒိကမ္မာနံ၊
ထိုကို။ ကာရကော၊ ပြုသူတည်း။ ဧ၊ အသင် ပရဝါဒိ၏ အလိုအားဖြင့်။
တေန၊ ထို စေခိုင်းတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တာနိ ကမ္မာနိ၊ ထို မာတုဿာတ
အစရှိသော ကံတို့ကို။ ကတာနိ ကံ၊ ပြုအပ်ကုန်ပြီ လော။ ဣတိ စောဒေတံ။
မာတာ ။ပေ။ အာဒိ အာဟ။ ဣတရော၊ သည်။ တေသံ ဝတ္ထုနံ၊ ထို
မာတုဿာတ စသော ဝတ္ထုတို့၏။ အရောဂတာယ၊ စေခိုင်းအပ်သောရောဂါ၏
အထ မမြောက်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တထာရူပံ၊ ထိုသို့ မာတုဿာတ အစ
ရှိသော သဘောရှိသော။ ကိရိယံ၊ ဝေါရောပန စသော အမူအရာကို။
အပဿန္တော န ဟေဝန္တိ ပဋိက္ခိပတိ။ [ဇီဝိဟာ ဝေါရောပိတာ စသည်၌
အသက်ကို သတ်မိလျှင် စေခိုင်းခြင်း အထမြောက်သည့်အတွက် ရောဂါ
ဖြစ်၏။ ယခုသော် စေခိုင်းသည့်အတိုင်း မလုပ်ရသေးသောကြောင့် “ရောဂါ
မဖြစ်သေး”ဟု ဆိုလိုဟန် တူသည်။]

တံ ကမ္မံ ပဋိသံဟရိတွာတိ၊ ဟူသော စကားကို။ အနိယတာဏတ္တိကမ္မံ၊
မမြဲသော စေခိုင်းမှုကို။ (မာတုဿာတက စသည်ပြုဖို့ရန် နိယတ မဟုတ်သော
စေခိုင်းမှုကို။) သန္ဓာယ (သကဝါဒိနာ)ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထို စေခိုင်း
မှုသည်။ (ပဋိသံဟဒ္ဓံ နာမ ဟောတိ-၌ စပ်။) မယာ၊ ငါသည်။ အာဏတ္တံ၊
စေခိုင်းအပ်သော အမှုကို။ (သတ်မှု စသည်ကို။) မာ အကာသိ၊ မပြုလင့်တော့။
ဣတိ၊ သို့။ အာဏတ္တံ၊ စေခိုင်းအပ်သော အမှုကို။ နိဝါရေန္တေန၊ တားမြစ်
သော အာဏာပကပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဋိသံဟဒ္ဓံ နာမ၊ ရုပ်သိမ်းအပ်သည်မည်သည်။
ဟောတိ၊ ၎်။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ စေခိုင်းမှု၌။ ပဋိသံဟဒ္ဓတ္တာယေဝ၊
ရုပ်သိမ်းအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ ကုက္ကုစွံ၊ ကုက္ကုစွကို။ (ခိုင်းမိတာ
မှားပေါ့-ဟူသော ကုက္ကုစွကို။) ပဋိဝိနောဒိတံ (နာမ)၊ ပယ်ဖျောက်အပ်ပြီး

မည်သည်။ (ဟောတိ)။ ဝိပုဋ္ဌိသာရော၊ နှလုံးမသာယာခြင်းသည်။ ဝါ၊ ကို။
 ပဋိဝိနိတော နာမ၊ ပယ်ဖျောက်အပ်ပြီးမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ပန၊ ဆက်။
 ဝေ သန္တေပိ၊ ဤသို့ ပယ်ဖျောက်အပ်ပြီးပါသော်လည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤ စေခိုင်း
 မှု၌။ ပုရိမာဏတ္တိယာယေဝ၊ ရှေ့ဖြစ်သော စေခိုင်းခြင်း၏ပင်။ နိယတဘာဝံ၊
 မြဲသည်၏ အဖြစ်ကို။ မညမာနော၊ မှတ်ထင်သည်။ (ဟုတုာ။) ပရဝါဒိ၊
 သည်။ အာမန္တာတိ၊ ဟူ၍။ ပဋိဇာနာတိ၊ ဝန်ခံ၏။ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။
 နံ၊ ထို ပရဝါဒိကို။ သကဝါဒိ၊ သည်။ တဿ ကမ္မဿ၊ ထို စေခိုင်းမှု၏။ ဝါ၊
 ကို။ ပဋိသံဟဋ္ဌဘာဝံ၊ ရုပ်သိမ်းအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကို။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္စာပေတွာ၊
 လက်ခံစေပြီး၍။ (နန တံ ကမ္မံ ပဋိသံဟဋ္ဌံ၊ ကုက္ကုစ္စံ ပဋိဝိနောဒိတံ၊
 ဝိပုဋ္ဌိသာရိယံ ပဋိဝိနိတန္တိ၊ အာမန္တာ ဟု လက်ခံစေပြီး၍။) အတ္တနော၊ မိမိ၏။
 လဒ္ဓိံ၊ အယူကို။ ပတိဋ္ဌာပေန္တော၊ တည်စေလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ဟဋ္ဌိတိအာဒိံ၊ အစရှိသော စကားကို။ အာဟ၊ ပြီ။

၆၆၂။ ပုန၊ ဖန်။ အန္တရာပယုတ္တောတိ၊ အစရှိသော။ ပရိယောသာနပဉ္စေ၊
 အဆုံးဖြစ်သော ပြဿနာ၌။ ပဌပဉ္စေ ဝိယ၊ ပဌမပြဿနာ၌ကဲ့သို့။ ပုစ္ဆာ
 ပရဝါဒိဿ၊ ပဋိညာ သကဝါဒိဿ။ နန တံ ကမ္မန္တိ၊ အစရှိသော။ အနုယောဂေါ၊
 မေးစိစစ်ခြင်းသည်။ ပရဝါဒိဿ၊ ၎င်း မေးစိစစ်ခြင်းတည်း။ ပဋိသံဟဋ္ဌကာလ-
 တော၊ စေခိုင်းမှုကို ရုပ်သိမ်းအပ်ရာအခါမှ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ပယုတ္တကာလံ၊
 စေခိုင်းအပ်ရာအခါကို။ သန္ဓာယ ပဋိညာ သကဝါဒိဿ။ ပယုတ္တပုဗ္ဗတာမတ္တံ၊

၁။ နိယတဘာဝံ မညမာနော။ ။အန္တရာပယုတ္တ ပုဂ္ဂိုလ်က သူခိုင်းမိတာ
 မှားပြီဟု အယူရှိ၍ ဝါခိုင်းတာ မလုပ်နဲ့တော့ဟု ရုပ်သိမ်းသည့်အတွက် စေခိုင်းအပ်
 သော ပုဂ္ဂိုလ်က အမိကို သတ်သည် ဖြစ်စေ၊ မသတ်သည် ဖြစ်စေ စေခိုင်းသော
 ပုဂ္ဂိုလ်မှာ အပြစ်မရှိတော့။ ဤသို့ သကဝါဒိက အယူရှိသော်လည်း ပရဝါဒိကား
 ရုပ်သိမ်းခြင်းသည် လိုရင်းမဟုတ်၊ ပဌမခိုင်းတုန်းကပင် နိယတဖြစ်လေပြီဟု မှတ်ထင်
 သောကြောင့် “အာဗ္ဗော သမ္ပုတ္တနိယာမံ ဩက္ကမိတံ”ဟူသော အမေးကို “အာမန္တာ
 အိမ်း သမ္ပုတ္တနိယာမသို့ သက်ရောက်ခြင်းငှါ မထိုက်”ဟု ဝန်ခံလေသည်။

၂။ လဒ္ဓိံ ပတိဋ္ဌာပေန္တော။ ။အတ္တနော လဒ္ဓိံ၊ မိမိ၏အယူဟူသည် မိမိ၏
 စေခိုင်းမှုကို ရုပ်သိမ်းပြီးသောအခါ “သမ္ပုတ္တနိယာမသို့ သက်ရောက်ခြင်းငှါ ထိုက်၏”
 ဟူသော အယူတည်း။ ထိုအယူကို တည်စေလိုသောကြောင့် ဟဋ္ဌိ အစရှိသောစကားကို
 သကဝါဒိ မိန့်သည်။ ပရဝါဒိက “သမ္ပုတ္တနိယာမသို့ သက်ရောက်ခြင်းငှါ မထိုက်”
 ဟူသော စကားကို “နော စ ဝတ ရေ”ဟု ပယ်ခြင်းသည်ပင် ထိုက်၏ဟူသော မိမိ
 အယူကို တည်စေရာရောက်သည်။ [“လဒ္ဓိံ ပတိဋ္ဌာပေတွာ”ဟု ဖာအုပ်တို့၌ရှိသော
 ပါဠိသည် မကောင်း။ ရှေးနိဿယအတိုင်း “လဒ္ဓိံ ပတိဋ္ဌာပေန္တော”ဟု ရှိသော
 ပါဠိသာ ကောင်းသည်။]

၃။ ပယုတ္တပုဗ္ဗတာမတ္တံ။ ။ရှေးဦးစွာ စေခိုင်းအပ်သည်၏ အဖြစ်မျှကို ယူခြင်း
 ဟူသည် ပါဠိတော်၌ “နန တံ ကမ္မံ ပယုတ္တာ အာသိ”ဟု ယူခြင်းတည်း။

ရှေး၌ စေခိုင်းအပ်သည်၏ အဖြစ်မျှကို။ ဂဟေတွာ၊ ယု၍။ နိယတာဏတ္တိ-
 ဝသေနံ၊ မြသော စေခိုင်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဟဉ္စိတိ၊ ဟဉ္စိ အစရှိသည်ဖြင့်။
 လဒ္ဓိပတိဋ္ဌာပနံ၊ ပရဝါဒိဿ။ ပန၊ သက်။ အယံ လဒ္ဓိ၊ ဤ အယူသည်။
 အယောနိသော၊ အားဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာပိတတ္တာ၊ တည်စေအပ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ အပုတိဋ္ဌိတာဝ ဟောတိ။ [“ပတိဋ္ဌိတတ္တာ” နေရာဝယ် “ပတိဋ္ဌာပိ-
 တတ္တာ” ဟု ပါဠိမှန် ရှိပါစေ။ ရှေးနိဿယ၌ “ပတိဋ္ဌိတတ္တာ၊ တည်စေအပ်
 သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်” ဟု ကာရိတ် အကျေကြံ၍ အနက်ပေးထားသည်။]
 ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အနန္တရာပယုတ္တကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄-နိယတဿ နိယာမကထာ အဖွင့်

၆၆၃-၆၆၄။ ဣဒါနိ နိယတဿနိယာမကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊
 ထို နိယတဿ နိယာမကထာ၌။ အာနန္တရိယကမ္မံ၊ အာနန္တရိယကံဟူသော။
 မိစ္ဆတ္တနိယာမော စ၊ မိစ္ဆတ္တနိယာမ၎င်း။ (မှားသော သဘောရှိသည်ဖြစ်၍
 စုတိ၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးသောအားဖြင့် မြသောတရား၎င်း။) အရိယ-
 မဂ္ဂေါ၊ အရိယမဂ်ဟူသော။ သမ္မတ္တနိယာမော စ၊ သမ္မတ္တနိယာမ၎င်း။
 (ဣတိ၊ သို့။) နိယာမော၊ နိယာမသည်။ ဒုဝိဇော၊ ၎င်း။ ဒွေ၊ ကုန်သော။
 ဣမေ နိယာမေ၊ ဤ နိယာမတို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ အညော၊ အခြား
 သော။ နိယာမော နာမ၊ နိယာမတရားမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ၊ မှန်။
 သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော။ သေသာ၊ အာနန္တရိယကံ အရိယာမဂ်
 တို့မှ ကြွင်းကုန်သော။ တေဘူမကဓမ္မာ၊ ဘုံသုံးပါး၌ဖြစ်သော တရားတို့သည်။
 အနိယတာ နာမ၊ အနိယတတို့မည်၏။ တေဟိ၊ ထို တေဘူမကတရားတို့နှင့်။
 သမန္နာဂတောပိ၊ ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ အနိယတောယေဝ ၊
 အနိယတပုဂ္ဂိုလ်သာတည်း။

၁။ (အ)နိယတာဏတ္တိဝသေနံ ။ စာအုပ်တို့၌ “(အ)နိယတာဏတ္တိဝသေနံ”
 ဟု တွေ့ရသော်လည်း အထက်၌ ပရဝါဒိက “ပုရိမာဏတ္တိယာယေဝ နိယတဘာဝံ
 မညမာနော ပရဝါဒိ” ဟု ဆိုခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် ပရဝါဒိသည် ရှေး၌ စေခိုင်းအပ်မှုကိုပင်
 “နိယတအာဏတ္တိ” ဟု အယူရှိသောကြောင့် မိမိအယူကို တည်စေနိုင် ရကား
 “နိယတာဏတ္တိဝသေနံ” ဟု ရှိမှ အဓိပ္ပာယ်လည်းရ “ပုရိမာဏတ္တိယာယေဝ နိယတ-
 ဘာဝံ” ဟူသော ရှေ့စကားနှင့်လည်း လိုက်လျောသည်။ ထို့ကြောင့် (အ) မပါပဲ
 “နိယတာဏတ္တိဝသေနံ” ဟု ပါဠိမှန်ရှိပါစေ။

၂။ သဗ္ဗေပိ ဟိ ။ ပေ ။ အနိယတောယေဝ ။ ။ အာနန္တရိယကံ၊ အရိယမဂ်
 တို့ကို သေသ၏ အပါဒါနံ ခံပါ။ ထိုတရားတို့မှ ကြွင်းသမျှ တေဘူမကတရားတို့ကို
 ကထာ (၃) ၆

[ထို တေဘူမကတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ဟူသမျှ အနိယတချည်း ဖြစ်လျှင် အဘယ်ကြောင့် ဘုရားအလောင်းကို နိယတဟု ဗျာဒိတ်ပေးတော် မူရသနည်း ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ဗုဒ္ဓေဟိ ပန” အစရှိသည်ကို မိန့်။] ပန၊ ထိုသို့ ကြွင်းသော တေဘူမကတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသမျှ အနိယတချည်း ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဗုဒ္ဓေဟိ၊ ဘုရားရှင်တို့သည်။ အတ္တနော၊ ကိုယ်တော်၏။ ဉာဏဗလေန၊ ဉာဏ်တော်၏ အစွမ်းဖြင့်။ အယံ သတ္တော၊ ဤသတ္တဝါသည်။ အနာဂတေ၊ နောင်အခါ၌။ ဗောဓိံ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်သို့။ ပါပုဏိဿတိ၊ ရောက်လတံ။ ဣတိ၊ သို့။ ဗျာကတော၊ မိန့်မြွက်တော်မူအပ် သော။ ဝါ၊ ဗျာဒိတ်ပေးတော်မူအပ်သော။ ဗောဓိသတ္တော၊ ဘုရား အလောင်းကို။ ပုညဿဒတ္တာ၊ များသောကောင်းမှုရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နိယတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဝါ၊ ဆိုနိုင်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣမံ ဝေါဟာရမတ္ထံ၊ ဤ နိယတဟူသော အခေါ်အဝေါ်မျှကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ပစ္စိမဘဝိကော၊ နောက်ဆုံးဘဝ၌ဖြစ်သော။ ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ တာယ ဇာတိယာ၊ ထို နောက်ဆုံးဘဝ၌။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာလေးပါးတရားကို။ အဘိသမေတုံ၊ ထိုးထွင်း၍သိခြင်းငှါ။ ဘဗ္ဗော၊ ထိုက်၏။ ဣတိ အဓိပ္ပာယ်န၊ ဤသို့သော အလိုဖြင့်။ နိယတော၊ နိယတပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နိယာမံ၊ သို့။ ဩက္ကမတိံ၊ သက်ရောက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ပုဗ္ဗသေလိယာ ပရသေလိယာနံ လဒ္ဓိံ(ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေ။) ယေသံ (လဒ္ဓိံ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ။ ပေ။ ဣတရဿ။

မိစ္ဆတ္တနိယတောတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ အညေန၊ တပါးသော။ နိယာမေန၊ ဖြင့်။ နိယတဿ၊ မြဲသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အညနိယာမာဘာဝ-

“အနိယတ”ဟု ဆိုရာ၌ သမ္မတ္တနိယာမ၊ မိစ္ဆတ္တနိယာမသို့ မရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌ဖြစ်သော တရားတို့ကိုသာ ရည်ရွယ်သည်။ ထို နိယာမ ၂-မျိုးတွင် တမျိုး မျိုးသို့ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သန္တာန်၌ဖြစ်မှု ထို တေဘူမကတရားတို့လည်း နိယတတို့ သာတည်း။ ထို နိယာမသို့ မရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သန္တာန်၌ဖြစ်သော တေဘူမက တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သာ အနိယတ အမည်ရသည်။ [ဧတ္ထ သမ္မတ္တနိယာ- မာနံ။ ပေ။ အနိယတောယေဝါတိ ဝုတ္တံတိ။-ဋီကာ။]

၁။ ဣတိ။ ပေ။ ဩက္ကမတိံ။ “ဣတိ ဣမံ ဝေါဟာရမတ္ထံ ဂဟေတွာ” အရ ဝေါဟာရမတ္တ၏ ထင်ရှားရှိခြင်းသည် “နိယတော နိယာမံ ဩက္ကမတိံ” ဝယ် နိယတ ဟူသော စကား၏ အကြောင်းပြတည်း။ “ဘဗ္ဗော ဓမ္မံ အဘိသမေတုံ” အရ ဓမ္မံ အဘိသမေတုံ ဘဗ္ဗ၏ အဖြစ်သည် “နိယာမံ ဩက္ကမတိံ” ဟူသော စကား၏ အကြောင်းပြတည်း-ဟု ဋီကာ၌ အဋ္ဌကထာအလိုကို ဖွင့်ပြ၏။ ထို့နောက် မိမိအလိုကို “ဓမ္မံ အဘိသမေတုံ” ဘဗ္ဗတာသည် နိယတော ဟူသော စကား၏၎င်း၊ နိယာမံ ဩက္ကမတိံ ဟူသော စကား၏၎င်း အကြောင်းပြဟု ယူသင့်ကြောင်းကို ဖွင့်ပြသည်။

ဒဿနတ္ထံ၊ တပါးသောနိယာမ၏ မရှိခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။
 ပုဗ္ဗေ မဂ္ဂံ ဘာဝေတွာတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ နိယာမပုဗ္ဗောဒ-
 ဒဿနတ္ထံ၊ နိယာမအပြားကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (ပုဗ္ဗေ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ။ပ။
 အရဟတ္တမဂ္ဂံဘာဝေတွာ ပစ္စာ နိယာမံ ဩက္ကမတိ အစရှိသည်ဖြင့် နိယာမ
 အပြားကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။) ဝုတ္တံ။ သတိပဋ္ဌာနန္တိအာဒိ၊ အစရှိသော
 စကားကို။ ဧကသိံ၊ တပါးသော။ နိယာမေပိ၊ နိယာမ၌လည်း။ ဓမ္မပုဗ္ဗောဒ-
 ဒဿနတ္ထံ၊ တရားအထူးအပြားကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ၊
 [သောတာပတ္တိမဂ္ဂနိယာမ၌လည်း သတိပဋ္ဌာနံ၊ သမ္မပုဗ္ဗာန် အစရှိသောတရား
 များ ရှိ၏။ သကဝါဒိမဂ္ဂနိယာမ၌လည်း ထိုတရားများ ရှိသည်။]

ဘဗ္ဗော ဗောဓိသတ္တောတိဝစနံ၊ အစရှိသောစကားသည်။ ဧကဝလံ။
 နိယာမ မဖက် သက်သက်။ ဗောဓိသတ္တဿ၊ ၏။ ဘဗ္ဗတံ၊ ဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ်၏
 အဖြစ်ကို။ ဒီပေတိ။ နိယတဿ၊ နိယတဖြစ်သော ဘုရားလောင်း၏။
 နိယာမောက္ကမနံ၊ နိယာမသို့ သက်ရောက်ခြင်းကို။ န (ဒီပေတိ)။ တသ္မာ
 အသာဓကံ။ ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထိုဘုရားလောင်းသည်။ ပုဗ္ဗေ၊ သစ္စာ
 ၄-ပါးကိုမသိမိ ရှေး၌။ ဧကေနပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်သော။ နိယတဓမ္မေန၊
 နိယတတရားဖြင့်။ အနိယတော၊ နိယတမဖြစ်ပဲ။ ဗောဓိမူလေ၊ ဗောဓိပင်၏
 အနီး အောက်၌။ သစ္စဒဿနေန၊ သစ္စာ ၄-ပါးတရားကို မြင်ခြင်းဖြင့်။
 နိယာမံ၊ သို့။ ဩက္ကန္တော၊ သက်ရောက်တော်မူပြီ။ (ဣတိ၊ အပြီးတည်း။)

နိယတဿ နိယာမကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဝုတံ။)

၅-နိဝုတကထာ အဖွင့်

၆၆၅-၆၆၇။ ဣဒါနိ နိဝုတကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုနိဝုတ
 ကထာ၌။ သုဒ္ဓဿ၊ စင်ကြယ်ပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ အတွက်။ သုဒ္ဓိကိစ္စာ-
 ဘာဝေတော ၊ စင်ကြယ်ကြောင်းကိစ္စ၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ (စင်ကြယ်အောင်
 ပြုဖို့ မလိုသောကြောင့်။) နိဝရဏဟိ၊ နိဝရဏတရားတို့သည်။ နိဝုတောဝ၊

၁။ သုဒ္ဓဿ သုဒ္ဓိကိစ္စာဘာဝေတော။ ။ “စင်ကြယ်နေသော အဝတ်အတွက်
 ဖွပ်ခြင်းကိစ္စ မလိုသကဲ့သို့ ရာဂ စသော နိဝရဏမှ စင်ကြယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အတွက်
 ရာဂ စသည်ကို ပယ်ဖွယ်မလို” ဟု ပရဝါဒိက အယူရှိ၍ မစင်ကြယ်သော အဝတ်
 အတွက်သာ ဖွပ်ဖွယ်ကိစ္စ ပြုရသကဲ့သို့ ထို့အတူ နိဝရဏတို့ဖြင့် ညစ်နွမ်းနေသော
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ နိဝရဏကို ပယ်ဖွယ်ရသည်ဟု အယူရှိ၏။ ထို့ကြောင့် “နိဝုတော
 နိဝရဏံ ပဇဟုတိ-လော” ဟု သကဝါဒိက မေးသည်။

ပိတ်ဆို့အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ။ ဩဖုဋ္ဌောဝ၊ ဖြန့်အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်
 သာ။ ပရိယောနဒ္ဓေါဝ^၁၊ ထက်ဝန်းကျင်မြေးယှက်အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ။
 နိဝရဏံ၊ ကို။ ဇဟတိ၊ စွန့်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဥတ္တရာပတကာနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)
 သေယျထာပိ။ (ဝေ။) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ။ ပေ။
 ဣတရဿ။

ရတ္တော ရာဂံတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ နိဝုတဿ၊ နိဝရဏတို့သည်
 ပိတ်ဆို့အပ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ နိဝရဏဇဟနေ၊ နိဝရဏတို့ကိုစွန့်ခြင်း၌။ ဒေါသ-
 ဒဿနတ္ထံ၊ အပြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။ ပရိသုဒ္ဓေ
 ပရိယောဒါတေတိအာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ ဝိက္ခမ္ဘနဝိသုဒ္ဓိယာ၊ ဝိက္ခမ္ဘန
 ဝိသုဒ္ဓိဖြင့်။ ဝိသုဒ္ဓဿ၊ စင်ကြယ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ သမုစ္ဆေဒဝိသုဒ္ဓိဒဿနတ္ထံ၊
 သမုစ္ဆေဒဝိသုဒ္ဓိကို ပြခြင်းကျိုးငှါ။ ဝုတ္တံ။ တဿ ဝေ ဇာနတောတိအာဒိ၊ သည်။
 ဇာနတော၊ သိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပဿတော၊ မြင်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ အာသဝက္ခယံ၊
 အာသဝေါတို့၏ ကုန်ခြင်းကို။ ဒိပေတိ၊ နိဝုတဿ၊ ၎င်း။ နိဝရဏဇဟနံ၊ ကို။
 န (ဒိပေတိ)။ တသ္မာ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

နိဝုတကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဝုတော။)

၆-သမ္မုခိဘူတကထာ အဖွင့်

၆၆၈-၆၇၀။ ဣဒါနိ သမ္မုခိဘူတကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို
 သမ္မုခိဘူတကထာ၌။ သမ္မုခိဘူတောတိ၊ ကား။ သံယောဇနာနံ၊ သံယောဇဉ်
 တို့၏။ သမ္မုခိဘာဝံ၊ မျက်မှောက်တို့၏အဖြစ်သို့၎င်း။ တေဟိ၊ ထိုသံယောဇဉ်
 တို့၌။ သမဂီဘာဝံ၊ ပြည့်စုံခြင်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်သို့၎င်း။ ဥပဂတော၊
 ကပ်ရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (“သံယောဇနံ ဇဟတိ”ဟူသောပါဠိတော်၌
 စပ်။) ဣတ္ထ၊ ဤ သမ္မုခိဘူတကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသောစကားရပ်သည်။
 နိဝုတကထာသဒိသမေဝ၊ တူတည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သမ္မုခိဘူတကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဝုတော။)

၁။ ပရိယောနဒ္ဓေါဝ။ ။စာအုပ်တို့၌ “နဒ္ဓေါဝ”ဟု တွေ့ရ၏။ “နိဝုတော
 ဩဖုဋ္ဌောတို့ကို ဆည်းသည်”ဟု ယူဆ၍ “ပရိယောနဒ္ဓေါဝ”ဟု ပြင်ကြဟန်တူသည်။
 ထို ၃-ပုဒ်သည် ပရိယာယ်သာဖြစ်သောကြောင့် “နဒ္ဓေါဝ”ဟု ရှိမှ ပရဝါဒိ၏အလို
 ကျသည်။ ရှေးနိဿယ၌လည်း “နဒ္ဓေါဝ”ဟုပင် ရှိ၏။ ထိုအရှိအတိုင်းသာ
 ကောင်းသည်။

၇-သမာပန္နော အသာဒေတိကထာ အပွင့်

၆၇၁-၆၇၃။ ဣဒါနိ သမာပန္နော အသာဒေတိကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထိုသမာပန္နော အသာဒေတိကထာ၌။ (ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) ဗဒ္ဓမံ၊ သော။ ဈာနံ၊ ဈာန်ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ရှိ။ ဝါ၊ ရှိ။ ဝိဟရတိ။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ၊ ထိုပဌမဈာန်ကို။ အသာဒေတိ၊ သာယာ၏။ ဣတိ အာဒိဝစနံ၊ ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ သမာပန္နော၊ သမာပတ်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အသာဒေတိ၊ သာယာ၏။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ သာ ဈာနနိကန္တိ စ၊ ထိုဈာန်ကို နှစ်သက်တတ်သောတဏှာသည်လည်း။ ဈာနာရမ္မဏာ၊ ဈာန်ဟူသောအာရုံရှိသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ အန္ဓကာနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေ။) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ။ ပေ ။ ဣတရဿ။

တံ ဈာနံ ။ပေ။ အာရမ္မဏန္တိ ပဉ္စေသု၊ အစရှိသောပြဿနာတို့၌။ တဿေဝ၊ ထိုဈာန်၏ပင်။ တဒါရမ္မဏတံ၊ ထိုဈာန်ဟူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ အပဿန္တော၊ သည်။ (ဟုတော။) သုတ္တဝိရောဓာယေန၊ ပါဠိတော်နှင့် ဆန့်ကျင်မည်မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ တဒဿာဒေတိတံ ဝစနမတ္တေန၊ ဟူသောစကားတော်မျှဖြင့်။ ပဋိဇာနာတိ၊ ၏။ (နောက်တဖန် ထပ်၍မေးသောအခါ ဝန်ခံ၏။) သော တဒဿာဒေတိတံသုတ္တံ၊ အစရှိသော ပါဠိတော်သည်။ ဈာနလာဘိနော၊ ဈာန်ကို ရခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဈာနာ၊ ဈာန်မှ။ ဝုဠာယ၊ ရှိ။ ဈာနဿာဒံ၊ ဈာန်ကို သာယာခြင်းကို။ သာဓေတိ၊ ၏။ အန္တော သမာပတ္တိယံ ယေဝ၊ သမာပတ်၏အတွင်း၌ပင်။ ဈာနနိကန္တိယာ၊ ဈာန်ကို တပ်မက်တတ်သောတဏှာ၏။ ဈာနာရမ္မဏတံ၊ ဈာန်ဟူသော အာရုံရှိသည်၏အဖြစ်ကို။ န (သာဓေတိ)၊ မပြီးစေနိုင်။ တသ္မာ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သမာပန္နော အသာဒေတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၈-အသာတရာဂကထာ အပွင့်

၆၇၄။ ဣဒါနိ အသာတရာဂကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုအသာတရာဂကထာ၌။ သုခံ ဝါ၊ သုခမူလည်းဖြစ်သော။ ဒုက္ခံ ဝါ၊ ဒုက္ခမူလည်းဖြစ်သော။ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊ အဒုက္ခမသုခမူလည်းဖြစ်သော။ ယံ ကိဉ္စိ ဝေဒနံ၊ အမှတ်မရှိ တစ်ခုခုသော အကြင်ဝေဒနာကို။ ဝေဒေတိ၊ ခံစား၏။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ ဝေဒနံ၊ ထိုဝေဒနာကို။ အဘိနန္ဒတိ၊

အလွန်နှစ်သက်၏။ အဘိဝဒတိ၊ ကောင်းလေစွာဟု အားရနှစ်လို့မြှောက်ဆို၏။
 ဣတိ သုတ္တေ၊ ဤသို့ အစရှိသောသုတ်၌။ ဒိဋ္ဌာဘိနန္ဒနဝသေန၊ ဒိဋ္ဌိဟူသော
 အဘိနန္ဒန၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ အဘိနန္ဒတီတိဝစနံ၊
 အဘိနန္ဒတိဟူသော စကားကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ဒုက္ခဝေဒနာယပိ၊ ဒုက္ခ
 ဝေဒနာ၌သော်မှလည်း။ ရာဂဿာဒဝသေန၊ သာယာတတ်သော ရာဂ၏
 အစွမ်းဖြင့်။ အဘိနန္ဒနာ၊ အလွန်နှစ်သက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တသ္မာ၊
 ကြောင့်။ အသာတရာဂေါ၊ မသာယာအပ်သော ဒုက္ခဝေဒနာ၌ဖြစ်သော
 ရာဂသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ ဥတ္တရာပထကာနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)သေယျထာပိ။
 (ဝေ။) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ၊ တို့ကို။ သန္ဓာယ အတ္ထိ အသာတ-
 ရာဂေါတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ၊ သည်။ သကဝါဒိဿ၊ တည်း။ တတ္ထ၊ ထို
 အတ္ထိ အသာတရာဂေါ အစရှိသော ပုစ္ဆာ၌။ အသာတရာဂေါတိ၊ ကား။
 အသာတေ၊ မသာယာအပ်သော။ ဒုက္ခဝေဒယိတေ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၌။ မေ၊
 ငါ၏။ တေဒေဝ၊ ဤဒုက္ခဝေဒနာသည်ပင်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ပါမူကား။
 အဟော ဝတ၊ ဪ ကောင်းလေစွာ။ ဣတိ၊ သို့။ ရဇ္ဇနာ၊ တပ်မက်ခြင်းသည်။
 (အတ္ထိ၊ ရှိသလော ဟု ပါဠိတော်၌ စပ်။) အာမန္တာတိ၊ ကား။ လဒ္ဓိဝသေန၊
 မိမိအယူ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိညာ၊ သည်။ ဣတရဿ၊ သကဝါဒိမှ တပါးသော
 ပရဝါဒီ၏ ဝန်ခံခြင်းတည်း။ ဣ၊ ဤ အသာတရာဂထာ၌။ သေသံ၊
 သည်။ ဥတ္တာနုတ္တမေဝ၊ သည်သာ။

၆၇၅။ သော တံ ဝေဒနံ အဘိနန္ဒတီတိ သုတ္တေ ပန၊ အစရှိသော ပါဠိ
 တော်၌ကား။ ဝိနိဝဇ္ဇေတွာ၊ ပြန်နှစ်၍။ ဒုက္ခဝေဒနမေဝ၊ ဒုက္ခဝေဒနာကိုပင်။
 အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု၍။ ရာဂုပ္ပတ္တိ နာမ၊ ရာဂ၏ ဖြစ်ခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ။ ပန၊
 ထိုသို့ပင် ရာဂဖြစ်ခြင်း မရှိပါသော်လည်း။ သမ္မဟဂ္ဂဟဏေန၊ ဝေဒနာ
 အပေါင်းကို ယူခြင်းဖြင့်။ ဝေဒယိတလက္ခဏံ၊ ခံစားခြင်း လက္ခဏာရှိသော။
 မေ၊ တရားကို။ ဝါ၊ တနည်း။ ဒုက္ခဝေဒနမေဝ၊ ဒုက္ခဝေဒနာကိုပင်။
 အတ္တတော၊ အတ္တအားဖြင့်။ သမနုပဿန္တော၊ အဖန်ဖန်ရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။
 ဒိဋ္ဌိမညနာသင်္ခါတာယ၊ ဒိဋ္ဌိမညနာ ဟု ဆိုအပ်သော။ (မှတ်ထင်တတ်သော
 ဒိဋ္ဌိဟု ဆိုအပ်သော။) ဒိဋ္ဌာဘိနန္ဒာယ၊ နှစ်သက်တတ်သော ဒိဋ္ဌိဖြင့်။ ဝေဒနံ၊
 ကို။ အဘိနန္ဒတိ၊ နှစ်သက်၏။ ဒုက္ခာယ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော။ ဝေဒနာယ၊ ၎င်း။
 ဝိပရိကာမံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းကို။ အဘိနန္ဒတိ၊ ၎င်း။ ဒုက္ခာယ၊ သော။
 ဝေဒနာယ၊ သည်။ အဘိဘူတော၊ လွမ်းမိုးအပ်သည်။ (ဟုတွာ။) တဿ၊
 ထိုဒုက္ခဝေဒနာ၏။ ပဋိပက္ခံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော။ ကာမသုခံ၊ ကာမ
 သုခကို။ ပတ္တယန္တော၊ တောင့်တသည်။ (ဟုတွာ)ပိ၊ ဖြစ်၍လည်း။
 ဒုက္ခဝေဒနံ၊ ကို။ အဘိနန္ဒတိ နာမ၊ နှစ်သက်သည် မည်၏။ ဝေ၊ သို့။

ဒုက္ခဝေဒနာယ၊ ဌံ။ အဘိနန္ဒနာ၊ နှစ်သက်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ(အယံ)၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ တည်း။ (သော တံ ဝေဒနံ အဘိနန္ဒတိ ဟူသော သုတ်၌ မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်တည်း။) တသ္မာ။ ဧတံ၊ ဤသော တံ ဝေဒနံ အဘိနန္ဒတိ ဟူသောသုတ်သည်။ အသာတရာဂဿ၊ မသာယာအပ်သော ဒုက္ခဝေဒနာကို တပ်မက်တတ်သော ရာဂကို။ အသာဓကံ၊ မပြီးစေတတ်။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အသာတရာဂကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-ဓမ္မတဏှာ အပ္ပာကတာတိကထာ အဖွင့်

၆၇၆-၆၈၀။ ဣဒါနိ ဓမ္မတဏှာအပ္ပာကတာတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုဓမ္မတဏှာအပ္ပာကတာတိကထာ၌။ ရူပတဏှာ၊ ရူပတဏှာ၎င်း။ (ရူပါရုံ၌ တပ်မက်တတ်သော တဏှာ၎င်း) ။ပေ။ ဓမ္မတဏှာ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဆဿ၊ ၆-ပါးကုန်သော။ ဣမာသု တဏှာသု၊ ဤတဏှာတို့တွင်။ ယသ္မာ။ သဗ္ဗပစ္စိမာ၊ အလုံးစုံသော တဏှာတို့၏ နောက်ဆုံး၌ဖြစ်သော။ တဏှာ၊ ကို။ ဓမ္မတဏှာတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တာ။ တသ္မာ။ သာ၊ ထိုဓမ္မတဏှာသည်။ အပ္ပာကတာ၊ တည်း။ ဣတိ ပုဗ္ဗသေလိယာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေ။) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ ။ ပေ ။ ဣတရဿ။ သေသပဉ္စာနံ၊ ကြွင်းသော ပြဿနာတို့၏။ အတ္ထော၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်သည်။ ပါဠိယာ၊ ပါဠိတော်အားဖြင့်။ (ပါဠိတော်အတိုင်း။) နိယျာတိ၊ ထွက်မြောက်နိုင်၏။ ရှေးနိဿယ၌ကား “နိယျာတိ၊ ဆောင်အပ်၏။ ဝါ၊ သိအပ်၏” ဟု ပေး၏။ နိဓာတ် မဟုတ်သောကြောင့် စဉ်းစားပါ။ နိပုဗ္ဗ-ယာဓာတ်တည်း။]

ကာမတဏှာတိအာဒိဟိ၊ အစရှိကုန်သော။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ကောဠာ-သေဟိ၊ အဖို့အစုတို့ဖြင့်။ [အာဒိဖြင့် ဘဝ၊ ဝိဘဝတဏှာတို့ကို ယူရသောကြောင့် တိဟိ ဟု ဆိုသည်။] ဆပိ၊ ၆-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တဏှာ၊ တို့ကို။ (ရူပတဏှာ စသည်တို့ကို။) သံခိပိတွာ၊ ချုံး၍။ (သကဝါဒိနာ။) ဒဿိတာ၊ ပြအပ်ကုန်ပြီ။ ဟိ၊ မှန်။ ရူပါဒိသု၊ ရူပါရုံ အစရှိကုန်သော။ ဆဿ၊ ကုန်သော။ အာရမ္မဏေသု၊ တို့တွင်။ ကာမဿာဒဝသေန၊ ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်ကို သာယာခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တာ တဏှာ ကာမတဏှာ၊ မည်၏။ ဘဝိဿတိ အတ္တာ စ လောကော စာတိ၊ ဟူ၍။ သဿတဒိဋ္ဌိသဟဂတာ၊

သဿတဒိဋ္ဌိနှင့် တက္ကဖြစ်သော။ တဏှာ၊ သည်။ ဘဝတဏှာ၊ မည်၏။
 (အတ္တာ စ လောကော စ) န ဘဝိဿတိ၊ မဖြစ်တော့လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ-
 သဟဂတာ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့်တက္ကဖြစ်သော။ တဏှာ၊ ဝိဘဝဏှာ။ ဣတိ၊ ဤသို့
 မှတ်အပ်၏။ [ဝိဘဝဋ္ဌိ ဝိသဒ္ဓါသည် ပဋိသေမ အနက်ဟောတည်း။ ထို့ကြောင့်
 န ဘဝိဿတိ ဟု ဖွင့်သည်။] နနု သာ ဓမ္မတဏှာတိပဒံ၊ ဟူသော ပုဒ်သည်။
 တဏှာယ၊ တဏှာ၏။ ဓမ္မာရမ္မဏံ၊ ဓမ္မာရုံကို။ အာရဗ္ဗံ၊ ပဝတ္တိံ ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။
 ဒီပေတိ။ အဗျာကတဘာဝံ၊ အဗျာကတ၏အဖြစ်ကို။ န (ဒီပေတိ)၊ တသ္မာ
 အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဓမ္မတဏှာ အဗျာကတတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၀-ဓမ္မတဏှာ န ဒုက္ခသမုဒယောတိကထာ အဖွင့်

၆၈၁-၆၈၅။ ဣဒါနိ ဓမ္မတဏှာ န ဒုက္ခသမုဒယောတိကထာ နာမ
 ဟောတိ။ တတြာပိ၊ နှိုလည်း။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုတဏှာကို။
 ဓမ္မတဏှာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဒုက္ခသမုဒယော၊ ကြွင်းသောအကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် ဒုက္ခ၏
 ဖြစ်ကြောင်း သမုဒယသစ္စာသည်။ န (ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ ဣတိ
 ပုဗ္ဗသေလိယာနံယေဝ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ၊ ဝေ။) ယေသံ (လဒ္ဓိ
 ဟောတိ)၊ တေ သန္ဓာယ ။ပေ။ ဣတရဿ၊ သေသံ ပုရိမကထာသဒိသမေဝ။
 ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဓမ္မတဏှာ န ဒုက္ခသမုဒယောတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

တေရသမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော)။

တေရသမဝဂ် ပြီးပြီ။

၁။ ဘဝတဏှာ။ ။ “ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့” ဟု ဆိုသောကြောင့် မဖြစ်ပဲ
 မနေ “ဘယ်တော့မှ မပြတ်” ဟု ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် သဿတဒိဋ္ဌိကို “ဘဝ” ဟု
 ခေါ်၍ ထို သဿတဒိဋ္ဌိနှင့်တက္ကဖြစ်သော တဏှာကို “ဘဝတဏှာ” ဟု ခေါ်ရသည်။
 “ဘဝေါဣတိ” ၊ အမြဲဖြစ်၏ ဟူ၍။ ပဝတ္တာ+တဏှာ-ဘဝတဏှာ”။ ဝိဘဝတဏှာဋ္ဌိ
 လည်း ဤနည်းကို မှီးပါ။

၁၄-စုဒ္ဓသမဝဂ္ဂ

၁-ကုသလာကုသလပဋိသန္ဓဟနကထာ အဖွင့်

၆၈၆-၆၉၀။ ဣဒါနိ ကုသလာ။ပေ။ကထာ နာမ ဟောတိ၊တတ္ထ၊ ထို
 ကုသလာ ။ပေ။ ကထာ၌။ အကုသလဿ၊ ၎်။ (အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့၌။
 ဥပ္ပဇနကံ နာမ၊ သော။ ကုသလံ ဝါ၊ ကုသိုလ်သည်သော်၎င်း။ ကုသလဿ၊
 ၎်။ အနန္တရာ၊ ၌။ ဥပ္ပဇနကံ နာမ၊ ဖြစ်သည်မည်သော။ အကုသလံ ဝါ၊
 သည်သော်၎င်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုကုသိုလ်
 အကုသိုလ်တို့၏။ အညမညံ၊ အချင်းချင်း။ ပဋိသန္ဓာနံ၊ ရှေ့နောက်ဆက်စပ်
 ခြင်းသည်။ န ယုဇ္ဇတိ၊ မသင့်။ ပန၊ ထိုသို့ မသင့်ပါသော်လည်း။ ယေ၊
 အကြင် ပရဝါဒီတို့သည်။ (ဌိတာ-၌ စပ်။) ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧဝတ္ထုသ္မိံ
 ယေဝ၊ တခုသောဝတ္ထု၌ပင်။ ရဇ္ဇတိ(စ)၊ တပ်မက်လည်း တပ်မက်၏။
 ဝိရဇ္ဇတိ စ၊ စက်ဆုပ်လည်း စက်ဆုပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တံ၊ ထိုကုသိုလ်
 သည်။ ဝါ၊ ထိုအကုသိုလ်သည်။ (တနည်း) တံ (ဥဘယံ)၊ ထိုကုသိုလ်
 အကုသိုလ် နှစ်ပါးစုံသည်။ [ဤသို့ ဋီကာ၌ ၂-နည်းဖွင့်သည်။] အညမညံ၊
 ချင်း။ ပဋိသန္ဓဟတိ၊ ရှေ့နောက် ဆက်စပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ လဒ္ဓိံ၊ ကို။
 ဂဟေတွာ၊ ၌။ ဌိတာ၊ တည်ကုန်ပြီ။ (ဧဝ ဝိယ၊ နည်း။) မဟာသံသိကာ
 သေယျထာပိ၊ တို့ကဲ့သို့တည်း။ တေ သန္ဓာယ။ပေ။ ဣတရဿ။ အာဝဇ္ဇနာ
 ပဏိဓိတိဥဘယံ၊ ဟူသော နှစ်ပါးစုံသည်။ အာဝဇ္ဇနသေဝ၊ ၎်ပင်။ နာမံ၊
 အမည်တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ ထံ၊ ထိုအာဝဇ္ဇန်းသည်။ ဘဝဂံ၊ ဘဝင်ကို။
 အာဝဇ္ဇတိ၊ ပြန်လည်စေတတ်၏။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အာဝဇ္ဇနာ၊ မည်၏။
 ဘဝဂံ၊ ရမ္မဏတော၊ ဘဝင်၏အာရုံမှ။ အညသ္မိံ၊ အခြားသော။ အာရမ္မဏေ၊
 ဇော၏အာရုံ၌။ စိတ္တံ၊ ကို။ ပဏိဒဟတိ၊ ထားတတ်၏။ ဌပေတိ၊ ထားတတ်၏။
 ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဏိဓိ၊ မည်၏။

ကုသလံ အနာဝဇ္ဇန္တဿာတိ၊ အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်။ (ပုစ္ဆတိ-၌ စပ်။)
 အကုသလာနန္တရံ၊ အကုသိုလ်၏ အခြားမဲ့၌။ ပဋိသန္ဓဟန္တံ၊ ဆက်စပ်သည်။
 (ဟုတွာ။) ယံ တံ ကုသလံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇတိ၊ ၎်။ တံ၊ ထိုကုသိုလ်သည်။
 အနာဝဇ္ဇန္တဿ၊ ဘဝင်ကို မလည်စေသောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ (မနောဒ္ဓါရာ
 ဝဇ္ဇန်း မဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။) *ဥပ္ပဇတိ၊ လော။ ဣတိ၊ သို့။
 ပုစ္ဆတိ၊ သကဝါဒီမေး၏။ ပန၊ ကား။ ဣတရော၊ သည်။ အာဝဇ္ဇနေန၊ နှင့်။

ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ကုသလဿ၊ ၎င်း။ ဥပ္ပတ္တိံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ အပဿန္တော၊ သည်။ (ဟုတော)။ ပဋိက္ခိပတိံ။ ကုသလံ ။ပေ။ မနသိကရောတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) အကုသလာနန္တရံ၊ ၌။ ကုသလံ၊ သည်။ ယဒိ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ အံ။ (ယောနိသောမနသိကာရဟူသော အာဝဇ္ဇန်း မပါပဲ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။) (ဝေ သတိ)။ အကုသလဿေဝ၊ ၎င်းသာ။ အာဝဇ္ဇနေန၊ ဖြင့်။ အယောနိသော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ (ကုသလံ၊ သည်။) ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ရာသလော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒနတ္ထံ၊ ငှါ။ (သကဝါဒိနာ) ဝုတ္တံ။ သေသံ၊ သည်။ ယထာပါဠိမေဝ၊ ပါဠိတော်အတိုင်းပင်။ နိယျာတိ၊ ၎င်း။ နန္ဒ ။ပေ။ ဝတ္ထုသိန္နိ ဝစနံ၊ အစရှိသော စကားသည်။ ကောရမ္မဏေ၊ တခုသောအာရုံ၌။ သရာဂဝိရာဂပ္ပတ္တိံ၊ ရာဂနှင့် တကွဖြစ်ခြင်း၊ ရာဂနှင့်ကင်း၍ဖြစ်ခြင်းကို။ ဒီပေတိ၊ ၎င်း။ ကုသလာကုသလာနံ၊ တို့၏။ အနန္တရတံ၊ အနန္တရတို့၏ အဖြစ်ကို။ န(ဒီပေတိ)။ တသ္မာ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကုသလာကုသလပဋိသန္ဓဟနကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၂-သဋ္ဌာယတနုပ္ပတ္တိကထာအဖွင့်

၆၉၁-၆၉၂။ ဣဒါနိ သဋ္ဌာယတနုပ္ပတ္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို သဋ္ဌာယတနုပ္ပတ္တိကထာ၌။ ဥပပတ္တေသိယေန၊ ပဋိသန္ဓေကိုရှာသော။ ပဋိသန္ဓိစိတ္တေန၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်နှင့်။ သဟေဝ၊ တပြိုင်နက် သာလျှင်။ ဩပပါတိကာနံ၊ ဥပပတ်ပဋိသန္ဓေနေကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌။ သဋ္ဌာယတနံ၊ စက္ခု စသော ၆-ပါးသော အာယတနသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဂဗ္ဘသေယျကာနံ၊ ဂဗ္ဘသေယျသတ္တဝါတို့၏သန္တာန်၌။ အဇ္ဈတ္တိကာယတနေသု၊ အဇ္ဈတ္တိကာယတန ၆-ပါးတို့တွင်။ မနာယတန ကာယာယတနာနေဝ၊ မနာယတန ကာယာယတနတို့သည်သာ။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ၊ ပဋိသန္ဓေခဏ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ သေသာနိ၊ မနာယတန ကာယာယတနမှ ကြွင်းကုန်သော။ စတ္တာရိ၊ ၄-ပါးကုန်သော စက္ခာယတန၊ သောတာယတန၊ စာနာယတန၊ ဇီဝါယတန တို့သည်။ သတ္တသတ္တတိရတ္တိမ္ပိ၊ ခုနစ်ဆယ်ခုနစ်ညဉ့်၌။ (ခုနစ်ဆယ်ခုနစ်ညဉ့် မြောက်မှ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။) [သတ္တသတ္တတိရတ္တိမ္ပိနှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ်ကို သဂြိုဟ် ဘာသာဋီကာ ရုပ်ပိုင်း ရူပဝတ္တိကမ၌ ပြထားသည်။] တာနိ စ၊ ထို စက္ခာယတန စသော ၄-ပါးသော အာယတနတို့သည်လည်း။ ယေန ကမ္မုနာ၊ အကြင်ကံကြောင့်။ ပဋိသန္ဓိ၊ ကို။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ပြီ။ တဿေဝ၊ ထို ပဋိသန္ဓိဝနကကံ၏ပင်။ ဝါ၊ ကိုပင်။ ဣတတ္တာ၊ ပြုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။

(ဥပုဇ္ဇတိ။) ဝါ၊ တနည်း။ အညဿ၊ ပဋိသန္ဓိဇနကကံမှတပါးသော ပဝတ္တိဇနကကံ၏။ ဝါ၊ ကံကို။ (ကတတ္တာ ဥပုဇ္ဇတိ။) ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ သကသမယေ၊ သကဝါဒီတို့၏အယူ၌၊ ဝါဒေါ၊ ပြောဆိုကြောင်း စကားတည်း။

ပန၊ ကား။ ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ ဧကကမ္မသမ္ဘဝတ္တာ၊ တရသော ကံဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (အာယတန ၆-ပါးလုံးကို ကံတခုတည်းက ဖြစ်စေနိုင်သောကြောင့်။) (ပဋိသန္ဓိက္ခဏေယေဝ ဥပုဇ္ဇတိ-၌ စပ်။) သမ္ပန္နသဘာဝိဝိဋ္ဌပါနံ၊ ပြည့်စုံသော အခက်အခဲရှိကုန်သော။ (ပြည့်စုံသော ခက်သေးခက်မ ရှိကုန်သော။) ရုက္ခာဒိနံ၊ သစ်ပင်အစရှိသည်တို့၏။ အင်္ဂုရော၊ အညွန့်သည်။ ဗိဇမတ္တေ၊ မျိုးစေ့မျှ၌။ (မျိုးစေ့အခိုက်၌။) (ဥပုဇ္ဇတိ) ဝိယံ၊ သို့။ (ဝေံ။) သဠာယတနံ၊ စက္ခုစင်သော ၆-ပါးသော အာယတနသည်။ မာတုက္ကုစ္ဆိသ္မိံ၊ အမိ၏ဝမ်း၌။ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေယေဝ၊ ပဋိသန္ဓေခဏ၌ပင်။ ဥပုဇ္ဇတိ။ ဣတိ လဒ္ဓိ (ဟောတိ။ ကေသံ လဒ္ဓိဝိယ၊ နည်း)။ ပုဗ္ဗသေလိယာနံ (လဒ္ဓိ) သေယုထာပိ၊ တည်း။ တေ သန္ဓာယ။ ပေ။ ဣတရဿ။

သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂီတိအာဒိ၊ ကို။ သဠာယတနော၊ သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ဝေရူပေါ၊ ဤသို့ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂီအစရှိသောသဘောရှိသည်။ ဟုတွာ။ ဩက္ကမေယျ၊ အမိဝမ်းသို့ သက်ရောက်ရသလော။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ မာတုက္ကုစ္ဆိဂတဿာတိ ပုစ္ဆာ ပရဝါဒိဿ။ ပရတော၊ ၌။ န ဝတ္တဗ္ဗံ မာတုက္ကုစ္ဆိ။ ပေ။ ကေသာတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ တေ၊ ဤ သဠာယတနုပုတ္တိကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသောပုဒ်အပေါင်းသည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သဠာယတနုပုတ္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁။ အင်္ဂုရော ဝိယ ဗိဇမတ္တေ။ ။ စာအုပ်တို့၌ “ဗိဇမတ္တံ”ဟု ပဌမန္တရိုသော်လည်း ဥပမာနနှင့် ဥပမေယျတို့သည် ဝိဘတ်တုမြုဖြစ်သောကြောင့် “ဗိဇမတ္တေ”ဟု ရှိမှ “ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ”ဟူသော ဥပမေယျနှင့် လျော်မည်။ [အင်္ဂုရော-ကား သဠာယတနံ၏ ဥပမာနတည်း။] အဓိပ္ပါယ်အားဖြင့်လည်း “မျိုးစေ့အထဲ၌ အညွန့်သည် (အထင်အရှား မဟုတ်ပဲ မထင်မရှား) သတ္တိရုပ် အဖြစ်ဖြင့် ပါနေ၏။ ထို မထင်မရှား ပါနေသော အညွန့်သည် မျိုးစေ့စိုက်သောအခါမှ အထင်အရှားပေါ်လာ၏။

“ထို့အတူ ပဋိသန္ဓေခဏ၌ အဗျတ္တိကာယတန ၆-ပါးတို့တွင် ကာယာယတနနှင့် မနာယတနတို့သာ အထင်အရှားဖြစ်ကြစေကာမူ စက္ခု၊ သောတ၊ ဃာန၊ ဇိဝှိယတန ၄-ပါးတို့လည်း သတ္တိရုပ်အဖြစ်ဖြင့် မထင်မရှားရှိနေကြသည်”ဟုလိ။ [သာခါ ဝိဋ္ဌပတို့သည် အညွန့်၏ ကြီးထွားလာသော အကျိုးဆက်တို့သာတည်း။ ထို့ကြောင့် သာခါ ဝိဋ္ဌပတို့အတွက် ဥပမေယျအထူး မရှိတော့။]

၃-အနန္တရပစ္စယကထာ အဖွင့်

၆၉၃-၆၉၇။ ဣဒါနိ အနန္တရပစ္စယကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို အနန္တရပစ္စယကထာ၌။ နစ္စဂီတာဒိသု၊ ကခြင်း သိဆိုခြင်း အစရှိသည်တို့၌။ ရူပဒဿန သဒ္ဒဿဝနာဒိနံ၊ အဆင်းကို ကြည့်ရှုကြောင်း စက္ခုဝိညာဏဝိထိ အစဉ်အသံကို နားထောင်ကြောင်း သောတဝိညာဏဝိထိ အစဉ် အစရှိသည် တို့၏။ လဟုပရိပတ္တိတံ၊ လျင်မြန်သော ပြောင်းလဲခြင်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ် ကို။ ဒိသု၊ ၍။ [ပရိဝတ္တနံ ပရိဝတ္တော၊ အဖန်ဖန်ဖြစ်ခြင်း။ လဟု ပရိ ဝတ္တော၊ လဟုပရိဝတ္တော။ လဟုပရိဝတ္တော ဧတေသံ အတ္တိတိ လဟုပရိဝတ္တိ။ လဟုပရိဝတ္တိနော ဘာဝေါ လဟုပရိဝတ္တိတာ။] ဣမာနိ ဝိညာဏာနိ၊ ဤစက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသော ဝိညာဉ်တို့သည်။ အညမညဿ၊ တပါးတပါး ၏။ အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့၌။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ [စက္ခု ဝိညာဉ်ပြီးလျှင် သော တဝိညာဉ်စသည်ဖြစ်၏ ။] ဣတိ ဥတ္တရပထကာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျ- ထာပိ။ (ဧဝံ။) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ) ။ တေ သန္ဓာယ ။ ပေ။ ဣတရဿ။ သောတဝိညာဏံ ရူပါရမ္မဏံယေဝါတိ၊ အစရှိသောစကားကို။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) (သောတဝိညာဏံ၊ သည်။) စက္ခုဝိညာဏဿ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ၌။ ယဒိ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ။) ဝိပါကမနောဓာတု ဝိယ၊ ဝိပါကဖြစ်သော မနောဓာတ်ကဲ့သို့။ [သမ္ပုဋ္ဌိစွိုင်းကို ဆိုသည်။ ဝိပါကဖြင့် ပဉ္စဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်းကို

စဉ်းစားဖွယ်။ ။ အဋ္ဌကထာစာအုပ်၌ “ပရတော မာတုကုစ္ဆိဂတဿ ပစ္စာ ကေသာတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ” ဟု တွေ့ရ၏။ သကဝါဒိ၏ အမေးဟူသမျှ၌ မိမိ၏ အယူနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ကိုသာ ပရဝါဒီကို မေးရိုးတည်း။ ကေသာ စသည်တို့၏ နောက်မှ ဖြစ်ခြင်းသည် အဆုံး၌ သကဝါဒိ အတည်ပြုအပ်သော “တေန ဟိ မာတုကုစ္ဆိဂတဿ ပစ္စာ ကေသာ ။ ပေ။ အဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ” အတိုင်းပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် “မာတုကုစ္ဆိဂတဿ ပစ္စာ ကေသာ ။ ပေ။ အဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ” သည် ပရဝါဒိ၏ အမေးသာ ဖြစ်ထိုက်၍ အာမန္တာသည် သကဝါဒိ၏ အဖြေသာ ဖြစ်ထိုက်ပါသည်။ သို့ဖြစ်လျှင် “မာတုကုစ္ဆိဂတဿ ပစ္စာ ကေသာ” စသော ပြဿနာသည် ပရဝါဒိ၏ တဆက်တည်း လာခဲ့သော ပြဿနာသာ ဖြစ်ထိုက်၍ “န ဝတ္တဗ္ဗံ မာတုကုစ္ဆိဂတဿ” စသော နောက်ဆုံး ပြဿနာသာ သကဝါဒိ၏ ပြဿနာဖြစ်ထိုက်ပါသည်။ သို့ဖြစ်လျှင် အဋ္ဌကထာစာအုပ်၌ “ပရတော (န ဝတ္တဗ္ဗံ) မာတုကုစ္ဆိဂတဿ ပစ္စာ ကေသာတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ” ဟု ရှိမှ သင့်မည်ဟု ယူဆပါသည်။ [ဤ နောက်ဆုံးပြဿနာ မျိုး၌ ပရဝါဒိ၏ ပြဿနာသာ များသောကြောင့် သကဝါဒိ၏ ပြဿနာဟု အထူး ဆိုရသည်ဟု မှတ်ပါ။ ထို့ပြင် ဤ ကထာ၌ သဏ္ဍာတိနှင့် ဥပ္ပဇ္ဇတိကြိယာ ၂-မျိုး၏ အဓိပ္ပာယ် မတူပုံကိုလည်း သတိပြုသင့်ပါသည်။ သဏ္ဍာတိအရ သဏ္ဍာနကြိယာသည် ဗျတ္တိရုပ်အဖြစ်ဖြင့် အထင်အရှားတည်ခြင်းတည်း။ ဥပ္ပဇ္ဇတိအရ ဥပ္ပဇ္ဇနကြိယာကား သတ္တိရုပ်အဖြစ်ဖြင့် မထင်မရှား ဖြစ်ခြင်းလည်း ပါဝင်သည်ဟု ခွဲပါ။

ကန်သည်။] ရူပါရမ္မဏံ၊ ရူပါရုံဟူသောအာရုံရှိသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ စောဒေတုံ၊ ၎င်း။ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။

စက္ခု၉။ ပေ။ သောတဝိညာဏန္တိပဉ္စေသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ သုတ္တာဘာဝေန။ ပါဠိတော်သုတ်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိကိပိတော၊ ရှေးဦးစွာ ပယ်ပြီး၍။ အနန္တရူပတ္တိံ၊ အခြားမဲ့ဖြစ်ခြင်းကို။ သလ္လက္ခေန္တော၊ မှတ်ထင်သည်။ (ဟုတော) လဒ္ဓိဝသေန၊ မိမိအယူ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိဇာနာတိ၊ နောက်၌ ဝန်ခံ၏။ တညေဝ။ ပေ။ သောတဝိညာဏန္တိ၊ အစရှိသောစကားဖြင့်။ (ပုစ္ဆတိ-ဥပပိ။) ပဌမဇဝနာနန္တရံ၊ ပဌမဇော၏ အခြားမဲ့၌။ ဒုတိယဇဝနံ၊ သည်။ မနောဝိညာဏဘာဝေန၊ မနောဝိညာဉ်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ တညေဝ၊ ထိုဇောသည်ပင်။ ဟောတိ ယထာ၊ သို့။ တထာ၊ တူ။ တေ၊ သင်ပရဝါဒိ၏ အလိုအားဖြင့်။ တေမိ ဒွယံ၊ ဤ စက္ခုဝိညာဉ် သောတဝိညာဉ်နှစ်ပါး စုံသည်လည်း။ ဧကမေဝ၊ တမျိုးတည်းပင်။ (ဟောတိ) ကိံ၊ လော။ ဣတိ ပုစ္ဆတိ။ ဣမိနာ နယေန၊ ဖြင့်။ သပ္ပဝါရေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

နစ္စတိ ဂါယတီတိအာဒိဝစနံ၊ အစရှိသော စကားသည်။ အာရမ္မဏသမောဓာနေ၊ ရူပါရုံ အစရှိသော အာရုံတို့၏ ပေါင်းဆုံခြင်း၌။ လဟုပရိဝတ္တိတယ၊ လျင်မြန်သော ပြောင်းလဲခြင်း ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝေါကိဏ္ဏဘာဝံ၊ ဖျေပြှမ်းသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒီပေတိ၊ ၎င်း။ အနန္တရူပစွယ်တံ၊ အနန္တရူပစွယ်၏ အဖြစ်ကို။ န (ဒီပေတိ)။ တသ္မာ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အနန္တရူပစွယ်ကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄-အရိယဂ္ဂပကထာ အဖွင့်

၆၉၈-၆၉၉။ ဣဒါနိ အရိယဂ္ဂပကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ၌။ သမ္မာဝါစာ ကမ္မန္တာ၊ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တတို့သည်။ ရူပံ၊ ရုပ်တည်း။ တဉ္စ၊ ထိုသမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တ ဟူသော ရုပ်သည်လည်း။ သဗ္ဗံ ရူပံ။ ပေ။ ဥပါဒါယဂ္ဂပန္နိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ဥပါဒါယဂ္ဂပံ၊ ဥပါဒါရုပ်တည်း။ ဣတိ ယေသံ။ ပေ။ ဥတ္တရာပထကာနံ။ တေ သန္ဓာယ။ ပေ။ သကဝါဒိဿ။ တတ္ထ၊ ထိုအရိယဂ္ဂပံ မဟာဘူတာနံ ဥပါဒါယ အစရှိသော ပုစ္ဆာ၌။ အရိယာနံ၊ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ရူပံ၊ ရုပ်တည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ အရိယံ၊ အရိယဖြစ်သော။ (မဂ္ဂင် ဂ-ပါးတွင် ပါဝင်သောကြောင့် အရိယဖြစ်သော။) ရူပံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အရိယဂ္ဂပံ၊ မည်၏။

အာမန္တာတိ၊ ဟူ၍။ လဒ္ဒိယံ၊ မိမိအယုဉ်။ ဌတော၊ ၍။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ ကုသလန္တိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ လဒ္ဒိဝသေနေဝ၊ ဖြင့်ပင်။ ပဋိ-
 ဇာနာတိ။ အနာသဝပုစ္ဆာဒိသုပိ၊ အနာသဝ ပုစ္ဆာ အစရှိသည်တို့လည်း။
 သေဝ နယော၊ တည်း။ ယံကိဉ္စိ ရူပန္တိ သုတ္တံ၊ အစရှိသော သုတ်သည်။
 (ဒီပေတိ၊ အသာဓကံ-တို့၌ စပ်။) ဘူတာနိ၊ မဟာဘုတ်တို့ကို။ ဌပေတွာ၊
 ၍။ သေသရူပဿ၊ မဟာဘုတ်မှ ကြွင်းသောရုပ်၏။ ဥပါဒါဘာဝံ၊
 ဥပါဒါ၏ အဖြစ်ကို။ ဒီပေတိ၊ ၍။ သမ္မာဝါစာကမ္မန္တာနံ၊ တို့၏။
 (ဥပါဒါဘာဝံ။) န (ဒီပေတိ)။ ဟိ၊ မှန်။ တေသံ၊ ထိုသမ္မာဝါစာသမ္မာ
 ကမ္မန္တတို့၏။ ရူပမတ္တညေဝ၊ ရုပ်မျှသည်ပင်။ အသိဒ္ဓံ၊ မပြီးစီး။ ဥပါဒါ-
 ရူပတာ၊ ဥပါဒါရုပ်၏ အဖြစ်သည်။ ကုတော (သိဒ္ဓါ)၊ အဘယ်မှာပြီးစီးပါ
 အံ့နည်း။ တသ္မာ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အရိယရူပကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-အညော အနုသယောတိကထာ အဖွင့်

၇၀၀-၇၀၁။ ဣဒါနိ အညော အနုသယောတိကထာ နာမ ဟောတိ။
 တတ္ထ၊ ထိုအညော အနုသယောတိကထာ၌။ ယသ္မာ၊ ပုထုဇ္ဇနော၊ ကို။
 ကုသလာဗျာကတေ၊ ကုသိုလ်အဗျာကတဖြစ်သော။ စိတ္တေ၊ သည်။ ဝတ္တမာ-
 နေ၊ ဖြစ်လသော်။ သာနုသယောတိ၊ အနုသယနှင့် တကွဖြစ်၏ဟူ၍။ (အနု-
 သယရှိ၏ဟူ၍။) ဝတ္တဗ္ဗော၊ ၍။ ပရိယုဋ္ဌိတောတိ၊ ကာမရာဂ အစရှိသည်တို့
 လုယက်တိုက်ခိုက်အပ်သူဟူ၍။ န (ဝတ္တဗ္ဗော။) တသ္မာ။ အနုသယော၊ အနု-
 သယ ကိလေသာသည်။ အညော၊ ပရိယုဋ္ဌာနံ ကိလေသာမှ တမျိုးတခြား
 တည်း။ ပရိယုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ အညံ၊ အနုသယ ကိလေသာမှ တမျိုးတခြား
 တည်း။ ဣတိ ယေသံ ။ပေ။ အနုကာနံ။ တေ သန္ဓာယ ။ပေ။ ဣတရဿ။
 သေသံ ။ပေ။ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပန၊ ကား။ သာနုသယောတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်သည်။
 (ဒီပေတိ-၌စပ်။) တသ္မိံ သမယေ၊ ကုသိုလ်၊ အဗျာကတစိတ်ဖြစ်ရာထိုအခါ၌။
 အနုသယဿ၊ ၍။ ဝါ၊ ကို။ အပ္ပဟိနတ္တာ၊ မပယ်အပ်သေးသည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ သာနုသယောတိ၊ အနုသယနှင့်တကွဖြစ်၏ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗတံ၊ ကို၎င်း။
 (အနုသယဿ။) အနုပုန္နတ္တာ၊ ဥပါဒ်၊ ဌိ၊ ဘင်ဟူသော ခဏတ္တယသို့
 ရောက်ဆဲ မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပရိယုဋ္ဌိတောတိ၊ ဟူ၍။ အဝတ္တဗ္ဗ-
 တံ စ၊ ကို၎င်း။ ဒီပေတိ။ အနုသယ ပရိယုဋ္ဌာနာနံ၊ အနုသယကိလေသာ ပရိ-

ယုဋ္ဌာနကိလေသာတို့၏။ အညတ္တံ၊ တမ္ပါးတခြားတို့၏ အဖြစ်ကို။ န (ဒီပေတိ)။
တသ္မာ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အညော အနုသယောတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၆-ပရိယုဋ္ဌာနံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိကထာ အဖွင့်

၇၀၂။ ဣဒါနိ ပရိယုဋ္ဌာနံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထံ။
ဥပ။ ယသ္မာ အနိစ္စာဒိတော၊ အနိစ္စ အစရှိသောအားဖြင့်။ မနသိကရောတောပိ။
နုလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌လည်း။ ရာဂါဒယော၊ ရာဂ အစ
ရှိသော ကိလေသာတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ စ၊ သာဓကကား။
အပ္ပေကဒါ ဘော ဘာရဒ္ဒါဇ ဥပေ။ မနသိကရောတိတိ၊ ဟူသော။ တေ၊
ဤစကားကို။ ဝုတ္တံ။ ဘော ဘာရဒ္ဒါဇ၊ အရှင်ဘုရား ဘာရဒ္ဒါဇ။ အပ္ပေ-
ကဒါ၊ တရံတခါ၌။ အသုဘတော၊ အသုဘအားဖြင့်။ မနသိကရိဿာမိ၊
နုလုံးသွင်းအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ကြံ၍။ သုဘတောဝ၊ သုဘအားဖြင့်သာ။ မန-
သိကရောတိ၊ နုလုံးသွင်းမိမိ၏။ [ဥဒေနမင်းက အရှင်ပိဏ္ဍောလ ဘာရဒ္ဒါဇ
အား လျှောက်သည်။ သဠာယတနသံယုတ်၊ ဂဟပတိဝဂ်၊ ဘာရဒ္ဒါဇသုတ်။]
တသ္မာ ပရိယုဋ္ဌာနံ၊ ပရိယုဋ္ဌာနကိလေသာသည်။ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်။
ဣတိ ယေသံ လဒ္ဒိ ဥပေ။ ဣတရဿ။ ဧတ္ထ၊ ဤပရိယုဋ္ဌာနံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံတိ
ကထာ၌။ သေသံ ဥတ္တာနုတ္တမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပရိယုဋ္ဌာနံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၇-အပရိယာပနူကထာ အဖွင့်

၇၀၃-၇၀၅။ ဣဒါနိ အပရိယာပနူကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထံ၊ ထို
အပရိယာပနူကထာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာမရာဂေါ၊ ကာမရာဂကို။ ဝါ၊
သည်။ ကာမဓာတု၊ ကာမဓာတ်သို့။ အနုသေတိ၊ အစဉ်လိုက်၍ ကိန်း၏။
(ဣတိ စ၊ ဤသို့၎င်း။) ကာမဓာတုပရိယာပနော၊ ကာမဓာတ်၌ အကျုံး
ဝင်၏။ ဣတိ စ၊ ၎င်း။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ရူပရာဂါ-
ရူပရာဂါပိ၊ ရူပရာဂ အရူပရာဂတို့သည်လည်း။ ရူပဓာတု အရူပဓာတုယော၊
ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်တို့သို့။ အနုသေန္တိ၊ ကုန်၏။ ရူပဓာတု ဥပေ။ ပရိယာ-
ပနာယေဝ စ နာမ၊ ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်၌ အကျုံး ဝင်ကုန်သည်မည်သည်
သာလျှင်လည်း။ ဟောန္တိ။ ဣတိ ယေသံ ဥပေ။ သမ္မိတိယာနဉ္စ။ တေသန္ဓာယ
ဥပေ။ ဣတရဿ။ တတ္ထံ၊ ထိုရူပရာဂေါ အစရှိသောပုစ္ဆာ၌။ အနုသေတိတိ၊

ဟူသောပါဠိဖြင့်။ (ပုစ္ဆတိ-ဥှိစပ်။) ကာမရာဂေါ၊ သည်။ ကာမဝိတက္က-
 သင်္ခါတံ၊ ကာမဝိတက်ဟု ဆိုအပ်သော။ ကာမဓာတု၊ သို့။ သဟဇာတ-
 ဝသေန၊ တက္ကဖြစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အနုသေတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။
 တေ၊ သင်၏အလိုအားဖြင့်။ ရူပရာဂေါ၊ သည်။ ရူပဓာတု၊ သို့။ (သဟ-
 ဇာတဝသေန၊ ဖြင့်။ အနုသေတိ) ကိံ၊ လော။ ဣတိ ပုစ္ဆတိ၊ ပရိယာ-
 ပနောတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ (ပုစ္ဆတိ-ဥှိစပ်။) သော၊ ထိုကာမရာဂသည်။
 တိဝိဓာယ၊ ကိလေသကာမ၊ ဝတ္ထုကာမ၊ ကာမဘုံဟူသော ဩကာသ အား
 ဖြင့် သုံးပါး အပြားရှိသော။ ကာမဓာတုယာ၊ န္ဓ။ ကိလေသကာမဝသေန၊
 ကိလေသကာမ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ပရိယာပနန္တော၊ အကျုံးဝင်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ ကာမဓာတုပရိယာပနော၊ ကာမဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သည်။
 (ဟောတိ) ယထာ စ၊ ကဲ့သို့လည်း။ ဝေ၊ တူ။ တေ၊ အားဖြင့်။ ရူပရာဂေါ
 ပိ၊ သည်လည်း။ ရူပဓာတုပရိယာပနော၊ ရူပဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သည်။
 (ဟောတိ) ကိံ၊ လော။ ဣတိ ပုစ္ဆတိ။

ပန၊ ကား။ ဣတရော၊ သည်။ အဿ၊ ထိုသကဝါဒီ၏။ အဓိပ္ပာယ်၊
 အလိုကို။ အသလ္လက္ခေန္တော၊ မမှတ်သားနိုင်သည်။ (ဟုတွာ။) ကေဝလံ၊
 သကဝါဒီ၏ အလိုမဖက်သက်သက်။ လဒ္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ အာမန္တာတိ၊ ဟူ၍။
 ပဋိဇာနာတိ၊ ၏။ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ တမတ္ထံ၊
 ထိုအနက် အဓိပ္ပာယ်ကို။ သလ္လက္ခာပေတုံ၊ မှတ်သားစေခြင်းငှါ။ ကုသလ
 ။ပေ။ သင်္ခါတေဟိ၊ ကုသိုလ် ဝိပင်္ဂါ ကြိယာဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ သမာ-
 ပတ္တေသိယာဒိဟိ၊ သမာပတ္တေသိယ အစရှိသော စိတ်တို့နှင့်။ သံသန္နိတွာ၊
 နှီးနှော၍။ ပုစ္ဆိတုံ၊ ငှါ၊ သမာပတ္တေသိယောတိအာဒိ၊ အာဟ၊ ပြီ။

၁။ အဓိပ္ပာယ် အသလ္လက္ခေန္တော။ ။ “ရူပရာဂေါ ရူပဓာတု အနုသေတိ
 ရူပဓာတုပရိယာပနော” ဟူသော ပုစ္ဆာ၌ ရူပရာဂသည် ရူပဓာတ်နှင့်တက္ကဖြစ်သည်၏
 အဖြစ်အားဖြင့် အစဉ်လိုက်၍ ကိန်းသလော-ဟု မေးအပ်သည်၏အဖြစ်ကို၎င်း၊ ရူပဓာတ်
 တရားတို့တွင် အမှတ်မထား တပါးပါးသော တရား၏အဖြစ်ဖြင့် ရူပဓာတ်၌ အကျုံး
 ဝင်သလော-ဟု မေးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း မမှတ်သားနိုင်သည်ကို “အဓိပ္ပာယ်
 အသလ္လက္ခေန္တော” ဟု ဆိုသည်။

၂။ တမတ္ထံ သလ္လက္ခာပေတုံ။ ။ “ဆိုအပ်ပြီးသော အဓိပ္ပာယ်ကို နားလည်
 စေရန် သမာပတ္တေသိယ စသည်တို့နှင့် ရောနှော၍ မေးခြင်း” ဟူရာ၌ ပါဠိတော်ဝယ်
 “သမာပတ္တေသိယ၊ ဥပပတ္တေသိယ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရ” ဟု ၃-မျိုးရှိရာ သမာပတ်ကို
 ရှာမှီးသော တရားဟူသည် ကုသိုလ်ဈာန်စိတ်တည်း။ ဥပပတ္တေသိယ တရားဟူသည်
 ဝိပင်္ဂါဈာန်စိတ်တည်း။ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရ ဟူသည် ရဟန္တာဖြစ်ပြီးမှ ရအပ် ဝင်စား
 အပ်သော ကိရိယဈာန်စိတ်တည်း။ ဤကုသိုလ်၊ ဝိပင်္ဂါ၊ ကိရိယာဈာန်စိတ်တို့နှင့်တက္က
 ဖြစ်သလော-ဟု မေးခြင်းကို နားလည်လျှင်အဓိပ္ပာယ်ကိုနားလည်စေပြီး ဖြစ်တော့၏။

တ္ထေ၊ ဤပရိယာပန္နကထာ၌။ သေသံ ယထာပါဠိမေဝ နိယျာတိ။ နန္ဒ
 ကာမရာဂေါဟိအာဒိဝစနမ္ပိ၊ အစရှိသော စကားသည်လည်း။ ကာမရာဂ-
 သေဝ၊ ကာမရာဂ၏ပင်။ ကာမဓာတုယံ၊ ၌။ အနုသယဘာဝံ၊ အစဉ်လိုက်
 သည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ပရိယာပန္နတဉ္စ၊ ပရိယာပန္န၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ဒီပေတိ၊
 ၏။ ဣတရေသံ၊ ကာမရာဂမှတပါးသော ရူပရာဂ အရူပရာဂတို့၏။ ဣတရ-
 ဓာတုသု၊ ကာမဓာတ်မှ တပါးသော ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်တို့၌။ (အနုသယ
 ဘာဝံ၊ ကို၎င်း။ ပရိယာပန္နတဉ္စ၊ ကို၎င်း။) န (ဒီပေတိ)၊ မပြုနိုင်။
 ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပရိယာပန္နကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

ဂ-အပ္ပာကတကထာ အဖွင့်

၇၀၆-၇၀၈။ ဣဒါနိ အပ္ပာကတကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ၌။
 ဝိပါက ကိရိယ ရူပနိဗ္ဗာနသင်္ခါတံ၊ ဝိပါက အပ္ပာကတ, ကိရိယာ အပ္ပာကတ,
 ရုပ် အပ္ပာကတ, နိဗ္ဗာန် အပ္ပာကတဟု ဆိုအပ်သော။ စတုဗ္ဗိခံ၊ ၄-ပါးအပြား
 ရှိသော။ အပ္ပာကတံ၊ ကို။ အဝိပါကတ္တာ၊ အကျိုးမရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 (အကျိုးမပေးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) အပ္ပာကတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊
 ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မိစ္ဆာအယူကို။ ဝစ္ဆ၊ ဝစ္ဆ။ လောကော၊
 လောကသည်။ သဿတော၊ မြှာလော။ ဣတိ ဧတံ၊ ဤပြဿနာကို။
 အပ္ပာကတံ၊ မဖြေဆိုအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ သဿတာဒိဘာဝေန၊ သဿတ
 အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အကထိတတ္တာ၊ ဖြေဆိုတော် မမူအပ်သည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်။ (အပ္ပာကတန္တိ ဝုတ္တံ။) ပန၊ ကား။ ယေသံ၊ အကြင်
 ပရဝါဒီတို့၏။ ဣမံ ဝိဘာဂံ၊ ဤ ဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားကို။
 (ဝိပါက, ကိရိယာ, ရုပ်, နိဗ္ဗာန်ကို အကျိုးမပေးနိုင်သောကြောင့် အပ္ပာကတ
 ဟု၎င်း၊ မိစ္ဆာအယူကို သဿတစသည်ဖြစ်၏ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့်
 အပ္ပာကတဟု၎င်း ခွဲခြားအပ်သော အပ္ပာကတ ၂-မျိုးကို။) အဂ္ဂဟေတွာ၊
 မယူမူ၍။ ပုရိမာပ္ပာကတံ ဝိယ၊ ရှေ့အပ္ပာကတကဲ့သို့။ ဒိဋ္ဌိဂတမ္ပိ၊ မိစ္ဆာ
 အယူသည်လည်း။ အပ္ပာကတံ၊ အပ္ပာကတတည်း။ (အကျိုးမပေးနိုင်သော
 အဝိပါက အပ္ပာကတတည်း။) ဣတိ လဒ္ဓိ (ဟောတိ)။ သေယျထာပိ
 အန္ဓကာနဉ္စေဝ ဥတ္တရာပထကာနဉ္စ။ တေသံ၊ ထို ပရဝါဒီတို့၏။ တံ ဝိဘာဂံ၊
 ထို ဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားကို။ ဒသေတံ။ ဒိဋ္ဌိဂတံ ။ပေ။ ဣတရဿ။
 တ္ထေ၊ ဤ အပ္ပာကတကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသောစကားရပ်သည်။ ယထာ
 ပါဠိမေဝ နိယျာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အပ္ပာကတကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-အပရိယာပနူကထာ အပွင့်

၇၀၉-၇၁၀။ ဣဒါနိ အပရိယာပနူကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို
 အပရိယာပနူကထာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ပုထုဇဉ်ဖြစ်သော။
 ဈာနလဘိ၊ ဈာန်ကို ရခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကာမေသု၊ ကာမတို့၌။
 ဝိတရာဂေါ၊ ကင်းသော ရာဂရှိသူတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္ထဗ္ဗော၊ ဆိုထိုက်
 သည်။ ဟောတိ၊ ပန၊ ဗျတိရိက်ကား။ ဝိဂတဒိဋ္ဌိကော၊ ကင်းသော
 မိစ္ဆာအယူရှိသူတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝတ္ထဗ္ဗော၊ သည်။) န (ဟောတိ)၊
 မဖြစ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ ဝိတရာဂဟု ဆိုထိုက်သည်၏ အဖြစ်၊
 ဝိဂတဒိဋ္ဌိကဟု မဆိုထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။) ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မိစ္ဆာအယူသည်။
 အပရိယာပနံ၊ လောကီတရား၌ အကျုံးမဝင်။ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိ။ ပေ။
 ပုဗ္ဗသေလိယာနံ။ တေ သန္ဓာယ။ ပေ။ ဣတရဿ။ ဧတ္ထ၊ ဤ အပရိယာပနူ
 ကထာ၌။ သေသံ ယထာပါဠိမေဝ နိယျာတိ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အပရိယာပနူကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)
 စုဒ္ဒသမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)
 စုဒ္ဒသမဝင် ပြီးပြီ။

၁၅-ပန္နရသမဝဂ္ဂ

၁-ပစ္စယတာကထာ အဖွင့်

၇၁၁-၇၁၇။ ဣဒါနိ ပစ္စယတာကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ပစ္စယတာကထာ၌။ ယော ဓမ္မော၊ အကြင် ဟိတ် ၆-ပါး ပစ္စည်းတရားသည်။ ဟေတုပစ္စယေန၊ ဟေတုပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ (ဟောတိ။) သော၊ ထိုဟိတ် ၆-ပါး ပစ္စည်းတရားသည်။ ယေသံ၊ အကြင် ဟေတုပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အား။ ဟေတုပစ္စယေန၊ ဟေတုပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ တေသညေဝ၊ ထို ဟေတုပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အားပင်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အာရမ္မဏာ ။ပေ။ ပစ္စယေန၊ အာရမ္မဏပစ္စယသတ္တိ၊ အနန္တရပစ္စယသတ္တိ၊ သမနန္တရပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဝါ၊ တနည်း။ ယော၊ အကြင် အာရုံခြောက်ပါး ပစ္စည်းတရားသည်။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ သော၊ ထို အာရုံခြောက်ပါး ပစ္စည်းတရားသည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံယေဝ၊ ထို အာရမ္မဏ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အားပင်။ အနန္တရ ။ပေ။ ပစ္စယေန၊ အနန္တရပစ္စယသတ္တိ၊ သမနန္တရပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော န ဟောတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပစ္စယတာ၊ ပစ္စည်းတို့၏အဖြစ်ဟူသော သတ္တိကို။ ဝဝတ္ထိတာ၊ အသီးသီး ပိုင်းခြား၍ ထားအပ်ပြီ။ ဣတိ ယေသံ ။ပေ။ ဣတရဿ ။ တွေ၊ ဤ ပစ္စယတာကထာ၌။ သေသံ ယထာပါဠိမေဝ နိယျာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပစ္စယတာကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၂-အညမညပစ္စယကထာ အဖွင့်

၇၁၈-၇၁၉။ ဣဒါနိ အညမညပစ္စယကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို အညမညပစ္စယကထာ၌။ မဟာသံသိကာနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေ။) ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ သမယေ၊ အယူ၌။ အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရာတိ၊ ဟူသော။ အယမေဝ တန္တိ၊ ဤပါဠိတော်သည်သာ။ (အတ္ထိ၊ ၎်။) သင်္ခါရပစ္စယာပိ အဝိဇ္ဇာတိ၊ ဟူသော။ အယံ (တန္တိ)၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အဝိဇ္ဇာဝ၊ သည်သာ။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့အား။ ပစ္စယော (ဟောတိ)။ ပန၊ ဗျတိရိက်ကား။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အား။ (ပစ္စယာ၊ ကုန်သည်။) န (ဟောန္တိ)၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။

တေ သန္ဓာယ အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရာဒိနံ၊ အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရ အစရှိသည်တို့၏။ အညမည-
ပစ္စယတာပိ၊ အညမညပစ္စည်းတို့၏အဖြစ်သည်လည်း။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊
ဤအနက်ကို။ ဒဿေတုံ၊ ၎င်း။ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။

အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရေနာတိတ္ထေ၊ နှစ်။ အပုညာဘိသင်္ခါရောဝ၊ အပုညာဘိ-
သင်္ခါရကိုသာ။ ဂဟိတော။ [နန အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရေန သဟဇာတာဟု မေးသော
ကြောင့် သင်္ခါရေန အရ အပုညာဘိသင်္ခါရကိုသာ ယူရသည်။] တသ္မာ၊
ကြောင့်။ (ထိုသို့ သင်္ခါရေန အရ အပုညာဘိသင်္ခါရကိုသာ ယူအပ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။) သင်္ခါရပစ္စယာပိ၊ သင်္ခါရ ပစ္စည်းတရားတို့သည်လည်း။
အဝိဇ္ဇာ၊ ကို။ (ပစ္စယာ၊ ဟောန္တိ။) ဣတိ တ္ထေ၊ ဤပါဠိရပ်၌။ သဟဇာတ ။ ပေ။
သမ္ပယုတ္တဝသေန၊ သဟဇာတပစ္စည်း၊ အညမညပစ္စည်း၊ အတ္တိပစ္စည်း၊ အဝိဂတ
ပစ္စည်း၊ သမ္ပယုတ္တပစ္စည်းတို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပစ္စယတာ၊ ကျေးဇူးပြုနိုင်ကုန်
သည်၏အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၎င်း။ [ဤ၌ နိဿယပစ္စည်း မပါပုံကို၎င်း၊
သမ္ပယုတ္တကို အဝိဂတ၏နောက်မှ ဆိုပုံကို၎င်း သတိပြုခဲ့ပါ။ ဋီကာဖွင့်လိမ့်
မည်။] ဥပါဒါနပစ္စယာပိ တဏှာတိ တ္ထေ၊ နှစ်။ ကာမုပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါန်ကို။
ဌပေတွာ၊ ထား၍။ သေသာနိ၊ ကြွင်းကုန်သော။ တိဏိ၊ ဥပါဒါနာနိ။
ဥပါဒါန်တို့ကို။ (ဒိဋ္ဌုပါဒါန်၊ သီလဗ္ဗတုပါဒါန်၊ အတ္တဝါဒုပါဒါန်တို့ကို။)
ဝါ၊ တို့သည်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာအား။ သင်္ခါရာ၊ အပုညာဘိသင်္ခါရတို့
သည်။ (ပစ္စယာ၊ ဟောန္တိ) ဝိယ၊ သို့။ (ဝေ။) တဏှာယ၊ အား။ ပစ္စယာ
ဟောန္တိ။ [အဝိဇ္ဇာအား သင်္ခါရတို့က သဟဇာတ စသော သတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး
ပြုကုန်သကဲ့သို့ ဒိဋ္ဌုပါဒါန် စသော ဥပါဒါန်သုံးပါးတို့ကလည်း တဏှာအား
သဟဇာတစသော ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုသည်။] ဣတိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။
သေသံ။ ပေ။ နိယျာတိ။ ဇရာမရဏပစ္စယာတံ ပုစ္ဆာ ပရဝါဒိဿ။ နာမရူပံ
ဝိညာဏပစ္စယာတံ။ (ပုစ္ဆာ။) သကဝါဒိဿ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အညမညပစ္စယကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-အဒ္ဓါကထာ အဖွင့်

၇၂၀-၇၂၁။ ဣဒါနိ အဒ္ဓါကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုအဒ္ဓါ
ကထာ၌။ တိဏိမာနိ ဘိက္ခဝေ ကထာဝတ္ထုနိတိ၊ တိဏိမာနိ ။ ပေ။ ဝတ္ထုနိ
ဟူသော။ သုတ္တံ၊ ပါဠိတော်သုတ်ကို။ နိဿာယ၊ ၎င်း။ ကာလသင်္ခါတော၊
ကာလဟု ဆိုအပ်သော။ အဒ္ဓါနာမ၊ အဒ္ဓါမည်သော။ ပရိနိပ္ပန္နော၊
အကြောင်းတရားတို့ ပြီးစေအပ်သော ကာလသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ ယေသံ
လဒ္ဓိ(ဟောတိ)။ တေသံ၊ ထိုပရဝါဒိတို့အား။ (ဒဿေတုံ-၌ စပ်။) ကာလ-

ပညတ္တိမတ္တာ၊ ကာလဟူသော ပညတ်မျှကို။ အညတြ၊ ကြည့်၍။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ပရိနိပ္ပန္နော၊ အကြောင်းတရားတို့ ပြီးစေအပ်သော။ အဒ္ဓါနာမ၊ အဒ္ဓါမည်သည်။ နတ္ထိ၊ ပန၊ ဗျတိရိက်ကား။ ရူပါဒယော၊ ရုပ်အစရှိကုန်သော။ ခန္ဓာဝ၊ ခန္ဓာတို့ကိုသာ။ ပရိနိပ္ပန္နော၊ အကြောင်းတရားတို့ ပြီးစေအပ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိဘာဂံ၊ ကို။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ အဒ္ဓါ ပရိနိပ္ပန္နောတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ထိုပရဝါဒိကို။ သော၊ ထိုအဒ္ဓါသည်။ ပရိနိပ္ပန္နော၊ သည်။ သစေ(ဟောတိ။ ဧဝံသတိ။) ရူပါဒိသု၊ ရုပ်အစရှိသည်တို့၌။ [အာဒိ-ဖြင့် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဉ်တို့ကို ယူ။] အနေန၊ ဤအဒ္ဓါသည်။ အညတရေန၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ စောဒေတံ ရူပန္တိအာဒိ အာဟ။ ဣတရော၊ သည်။ ဝဋ္ဋိကိပတိ၊ သေသံ ယထာပါဠိမေဝ နိယျာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အဒ္ဓါကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄-ခဏလယမုဟုတ္တကထာ အဖွင့်

၇၂၂-၇၂၃။ ခဏ။ ပေ။ ကထာသုပိ၊ ခဏကထာ လယကထာ မုဟုတ္တကထာတို့၌လည်း။ ဒေဝေ နယော၊ တည်း။ ဟိ၊ မှန်။ သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ ခဏာဒယော၊ ဤခဏအစရှိသည်တို့သည်။ အဒ္ဓါ ပရိယာ ဝေ၊ အဒ္ဓါ၏ ပရိယာယ်တို့သာတည်း။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ခဏလယမုဟုတ္တကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-အာသဝကထာ အဖွင့်

၇၂၄-၇၂၅။ ဣဒါနိ အာသဝကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုအာသဝကထာ၌။ ယသ္မံ၊ ကြောင့်။ စတုဟိ၊ လေးပါးကုန်သော။ အာသဝေဟိ၊ တို့ထက်။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်။ ယေန၊ အကြင် အာသဝတို့ကြောင့်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အာသဝါ၊ တို့သည်။ သာသဝါ၊ အာသဝနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။ အညော၊ လေးပါးသော အာသဝတို့မှ အခြားသော။ အာသဝေါ နာမ၊ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မံ၊ ကြောင့်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အာသဝါ၊ တို့သည်။ အနာသဝါ၊ အာသဝမဟုတ်ကုန်။ ဣတိ ဟေတုဝါဒါနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)သေယျထာပိ။(ဧဝံ။)ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ)။ တေ သန္ဓာယ။ ပေ။ ဣတရဿ။ အထ၊ ၌။ နံ၊ ကို။

တေ၊ သင်၏ အလိုအားဖြင့်။ အာသဝါ၊ တို့သည်။ အနာသဝါ၊ တို့သည်။
 ယဒိ(ဟောန္တိ)၊ ကုန်အံ့။ ဝေံ သန္တေ၊ သော်။ တေဟိ၊ ထို အာသဝတို့သည်။
 မဂ္ဂါဒိလက္ခဏပုတ္တေဟိ၊ မဂ် အစရှိသည်တို့၏ လက္ခဏာသို့ ရောက်ကုန်သည်။
 ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ရာ၏။ ဣတိ စောဒေတုံ ။ပေ။ အာဟ။ [မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်တရား
 တို့သည် အာသဝတို့နှင့်တကွ မဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာရှိသကဲ့သို့ အာသဝတရား
 တို့သည်လည်း အာသဝတရားတို့နှင့်တကွ မဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာရှိရာ ရောက်
 သလော-ဟု စောဒနာခြင်းငှါ မဂ္ဂေါ အစရှိသော စကားကို ဆိုသည်။]
 သေသမေတ္တ ဥတ္တာနုတ္တမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အာသဝကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၆- ဇရာမရဏကထာ အဖွင့်

၇၂၆-၇၂၇။ ဣဒါနိ ဇရာမရဏကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ဤ။
 ဇရာမရဏံ နာမ၊ ဇရာမရဏမည်သည်ကို။ အပရိနိပ္ပန္နတ္တာ၊ အကြောင်းတရား
 တို့သည် မပြီးစေအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ လောကီယန္တိ ဝါ၊ လောကီ
 ဟူ၍၎င်း။ လောကုတ္တရန္တိ ဝါ၊ ဟူ၍၎င်း။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ထိုက်။ ဟိ၊ မှန်။
 လောကီယာ ဓမ္မာ လောကုတ္တရာ ဓမ္မာတိ၊ဟူသော။ ဒုကေ၊ဒုက်ဉ္စ။ ဇရာမရဏံ၊
 ဇရာမရဏကို။ လောကီယပဒေ၊ လောကီယပုဒ်၌။ နေဝ နိဒ္ဓိဋ္ဌံ၊ ညွှန်ပြတော်
 မမူအပ်။ လောကုတ္တရပဒေ၊ ဤ။ န(နိဒ္ဓိဋ္ဌံ)။ တတ္ထ၊ ထို ဇရာမရဏကထာ၌။
 ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ဣမံ လက္ခဏံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီးသော
 လက္ခဏာကို။ (ဇရာမရဏ၏ လောကီ၊ လောကုတ္တရာတို့၌ မဆိုအပ်သည်၏
 အဖြစ်ဟူသော လက္ခဏာကို။) အနာဒိယိတွာ၊ မယူမူ၍။ လောကုတ္တရာနံ၊
 လောကုတ္တရာဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ လောကုတ္တရံ၊
 လောကုတ္တရာတည်း။ ဣတိ လဒ္ဓိံ ။ပေ။ နိယျာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဇရာမရဏကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၇- သညာဝေဒယိတကထာ အဖွင့်

၇၂၈-၇၂၉။ ဣဒါနိ သညာဝေဒယိတကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊
 ထို သညာဝေဒယိတကထာ၌။ သညာ ။ပေ။ သမာပတ္တိံ နာမ၊ သညာ
 ဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ကြောင်း နိရောဓသမာပတ်မည်သည်။ ကောစိ၊ တစုံ
 တခုသော။ ဓမ္မော၊ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ စတုန္နံ၊
 ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
 သာ၊ ထို သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ်သည်။ လောကီယာ၊ လောကီ

တရားသည်။ နေဝ(ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာ တရား
သည်။ န(ဟောတိ)။ ပန၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောကိယာ၊ လောကီ
တရားသည်။ န ဟောတိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောကုတ္တရာ၊ တည်း။ ဣတိ
ယေသံ လဒ္ဓိံ ။ပေ။ ဣတရဿ။ သေသံ ပုရိမကထာသဒိသမေဝ။ ဣတိ၊
အပြီးတည်း။

သညာဝေဒယိတကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၈-ဒုတိယသညာဝေဒယိတကထာ အဖွင့်

၇၃၀-၇၃၁။ ဣဒါနိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုသညာဝေဒယိတ-
နိရောဓသမာပတ်သည်။ လောကုတ္တရာ၊ သည်။ န ဟောတိ။ တသ္မာ။
လောကိယာ၊ တည်း။ ဣတိ ယေသံ ။ ပေ ။ ဣတရဿ။ သေသံ ပုရိမသဒိသ-
မေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဒုတိယသညာဝေဒယိတကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-တတိယသညာဝေဒယိတကထာ အဖွင့်

၇၃၂။ ဣဒါနိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အသုကော၊ ထိုမည်သူသည်။ မရ-
ဏဓမ္မော၊ သေခြင်းသဘောရှိ၏။ အသုကော၊ သည်။ န မရဏဓမ္မော၊ သေ
ခြင်းသဘောမရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ မရဏဓမ္မတာယ၊ သေခြင်း
သဘော ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်၌။ နိယာမော၊ အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ခြင်း
သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ၊ သညာဝေဒနာ
တို့၏ ချုပ်ခြင်းသို့။ သမာပန္နောပိ၊ ကောင်းစွာရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်
လည်း။ ကာလံ၊ သေချိန်ကို။ ကရေယျ၊ ပြုနိုင်သလော။ (ပြုကောင်းသလော။)
ဣတိ ယေသံ ။ ပေ။ ရုဇဂိရိကံ။ တေသံ၊ ထိုပရဝါဒီတို့၏။ သမာပန္နဿ ။

၁။ သမာပန္နဿာပိ ။ပေ။ သမယန္တ။ ။စာအုပ်တို့၌ “သမာပန္နာယပိ” ဟု
ရှိသော်လည်း မရဏဓမ္မတာယဝယ် တာ-ပစ္စည်း၏ သမ္ပန်ဖြစ်ထိုက်သောကြောင့်၎င်း၊
မရဏဓမ္မနှင့် သေခြင်းသဘောရှိသူ၏ အဖြစ်ဖြင့် အရတူထိုက်သောကြောင့်၎င်း
“သမာပန္နဿာပိ” ဟု ပါဌ်မှန်ရှိပါစေ။ ရှေးနိဿယ၌ကား “သမာပန္နာယပိ-ဟု
ပါသော်လည်း သမာပန္နဿာပိ” ဟု ပြင်သွားလေသည်။ ဘာဝသမ္ပန်၊ တာသမ္ပန်-
စသော နိယာမကိုသတ်ပြုပါ။ နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ မရဏသမယ
ဟူသည် မရဏာသန္ဓေ ဝေဒနာရာ ဖဿ စသည်တို့ ဖြစ်ခိုက်တည်း။ ထိုဖဿ စသည်တို့
မဖြစ်လျှင် မရဏသမယ မဟုတ်၊ အမရဏသမယတည်း။

သညာဝေဒယိတနိရောဓ သမာပတ်သို့ ကောင်းစွာရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ မရဏဓမ္မဇာယ၊ သေခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ (သတိယာ) ပိ၊ ရှိပါသော်လည်း။ မရဏသမယဉ္စ၊ သေနိုင်ရာ အခါကို၎င်း။ အမရဏသမယဉ္စ၊ မသေနိုင်ရာ အခါကို၎င်း။ ဒဿေတံ၊ ငှါ။ ပုစ္ဆာ ။ပေ။ ဣတရဿ၊ အထ၊ ဉ္စ။ နံ၊ ကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာလံ၊ ကို။ ကရောန္တဿ နာမ၊ ပြုသောပုဂ္ဂိုလ်၏အမည်သည်။ မာရဏန္တိကေဟိ၊ သေခြင်း၏ အနီး၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဖဿာဒိဟိ၊ ဖဿအစရှိသည်တို့သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ရာ၏။ တသ္မာ။ တေန အာကာရေန၊ ထို ဖဿအစရှိသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းဟူသော အခြင်းအရာ အားဖြင့်။ စောဒေတံ အတ္ထိအာဒိ အာဟ။ [“အတ္ထိ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမ္မာပန္နဿ မာရဏန္တိယော ဖဿော” အစရှိသည်ကိုမိန့်သည်။]

အဖဿကဿ ကာလကိရိယာတိအာဒိနိ၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့ကို။ ပုဋ္ဌော(သမာနော။)သေသသတ္တေ၊ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပန္နသတ္တဝါ တို့မှကြွင်းသော သတ္တဝါတို့ကို။ သန္ဓာယ။ ပဋိက္ခိပတံ၊ ပရဝါဒိပယ်၏။ ဝိသံ ကမေယျာတိ အာဒိနိ၊ တို့ကို။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ သမာပတ္တိအာနုဘာဝံ၊ နိရောဓသမာပတ်၏ အာနုဘော်ကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတံ။ ဒုတိယဝါရေ၊ ဒုတိယဝါရ၌။ (သညာဝေဒယိတ နိရောဓံ သမာပန္နဿ ကာယေ ဝိသံ ကမေယျ စသည်ဖြင့် မေးအပ်သော ဒုတိယဝါရ၌။) သရိရပကတံ၊ ခန္ဓာကိုယ်၏ ပင်ကိုယ်သဘောကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတံ။ ပန။ ထိုသို့ပင် ဝန်ခံပါသော်လည်း။ ဧဝံ သန္တေ၊ ဤသို့ဖြစ်လသော်။ (ဤသို့ နိရောဓသမာပန္နပုဂ္ဂိုလ်၏ သရိကပကတံကိုရည်၍ ဝန်ခံလသော်။) သမာပတ္တိ အာနုဘာဝေါ နာမ၊ သမာပတ်၏ အာနုဘော်မည်သည်။ န ဟောတိ၊ မရှိတော့။ တေနော၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ န နိရောဓသမာပန္နောတိ၊ ဟူ၍။ အနုယုဉ္စတိ၊ သကဝါဒိ စိစစ်၏။

၇၃၃-၇၃၄။ န ကာလံကရေယျာတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ ပရဝါဒိဿ။ ပန၊ ကား။ အတ္ထိ သော နိယာမောတိ၊ အစရှိသော။ ပရဝါဒိဿ၊ ၎င်း။ ပဉ္စေ၌။ ယသ္မာ။ ဝေရူပေါ၊ ဤသို့ နိရောဓ သမာပန္နပုဂ္ဂိုလ်၏ မသေခြင်း၌ မြဲသော သဘောရှိသော။ နိယာမော နာမ၊ နိယာမမည်သည်။ နတ္ထိ။ တသ္မာ၊ ပဋိက္ခိပတံ။ စက္ခုဝိညာဏသမဂ္ဂိတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) သကဝါဒိနာ၊ သည်။ နိယာမေ၊ အမြဲသတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။ အသန္တေပိ၊ မရှိပါသော်လည်း။ မရဏသမယေနော၊ သေရာအခါဖြင့်သာလျှင်။ (သေချိန်ကျသဖြင့်သာလျှင်။) မရတိ၊ သေရ၏။ အသမယေန၊ သေရာအခါမဟုတ်သဖြင့်။ (သေချိန်မကျပဲ။) န (မရတိ)၊ သေရသည်မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဒဿေတံ ဝုတ္တံ။

တကြ၊ ထိုစက္ခုဝိညာဏသမင်္ဂီ အစရှိသော စကားရပ်၌။ အယံ၊ လတ္တံ့ကား။ အဓိပ္ပာယ်၊ သကဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ နိယာမာဘာဝေန၊ အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ခြင်း၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ကာလကိရိယာ၊ သေချိန်ကို ပြုခြင်းသည်။ ယဒိ ဘဝေယျ။ (ဝေံ သတိ။) စက္ခုဝိညာဏသမင်္ဂီနောပိ၊ စက္ခုဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း။ (ကာလကိရိယာ။) ဘဝေယျ။ တတော၊ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ဝိညာဏေဟိ၊ ဝိညာဉ်တို့ဖြင့်။ န စတိ၊ မရွေ့လျော။ န ဥပပဇ္ဇတိ၊ ပဋိသန္ဓေ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ သုတ္တဝိရောဓော၊ ပါဠိတော် သုတ်နှင့် ဆန့်ကျင်ခြင်းသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပန၊ ဆက်။ စက္ခုဝိညာဏသမင်္ဂီသ ကာလကိရိယာ န ဟောတိ ယထာ။ တထာ၊ တူ။ နိရောဓသမာပန္နဿာပိ၊ ၎င်းလည်း။ (ကာလ ကိရိယာ န ဟောတိ။) ဣတိ (အယံ အဓိပ္ပာယ်၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။) [စက္ခုဝိညာဉ်နှင့်ပြည့်စုံခိုက်သာ မသေနိုင်။ စက္ခုဒွါရဝိထိ၏ နောက်ဝယ် ဇော စသည် ဖြစ်ပြီးနောက်၌ကား စုတိစိတ်ကျနိုင်သည်။ ဝိထိခဏ်း၌ ပဉ္စဒွါရ မရဏာ သန္တဝိထိကို သတိပြုပါ။]

တတိယသညာဝေဒယိတကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၀-အသညသတ္တုပိကာကထာ အဖွင့်

၇၃၅။ ဣဒါနိ အသညသတ္တုပိကာကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုအသညသတ္တုပိကာကထာ၌။ သညာဝိရာဂဝသေန၊ သညာကို စက်ဆုပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တဘာဝနာ၊ ဖြစ်သော ဘာဝနာဟူသော။ အသညသမာပတ္တိပိ ၊ အသညသမာပတ်သည်၎င်း။ နိရောဓသမာပတ္တိပိ ၊ နိရောဓ သမာ

၁။ အသညသမာပတ္တိပိ။ ။ စတုက္ကနည်းအားဖြင့် စတုတ္ထဈာန်ကို ရပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် “ဓိ သညာ၊ ဓိ စိတ္တံ” ဟု ဘာဝနာပွားစေ၍ အထမြောက်သောအခါ သညာကို စက်ဆုပ်သောကြောင့် သညာဝိရာဂဘာဝနာဖြစ်သော အသညသမာပတ္တိကို ရ၏။ အသည ဟု ဆိုသော်လည်း သမာပတ်အတွင်း၌ သညာ ရှိပါသေး၏။ သညာကို စက်ဆုပ်သောကြောင့်သာ “အသညသမာပတ်” ဟု ဆိုရသည်။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ သမာပတ်တခုလုံးကို အသညသမာပတ်ဟု မယူရ။ ထိုသမာပတ်၏ သညာကင်းသည်၏ အဖြစ်ကိုသာ အသညသမာပတ်ဟု ယူ၍ သညာဝေဒယိတ နိရောဓသမာပတ္တိ အမည် ရသည်ဟု ပရဝါဒီ၏ အလိုကို ပြသည်။ [အသညသတ္တု-အသညသတ်ဘုံသို့+ဥပေတိ-ကပ်ရောက်စေတတ်၏။ ဣတိ အသညသတ္တုပိကာ၊ ဥပပုဗ္ဗ+ဣဇေတ်, ဣပစ္စည်း, ကာရိတ်ကျေ။]

၂။ နိရောဓသမာပတ္တိပိ။ ။ ဤနိရောဓသမာပတ်ကား သမာပတ်ရှစ်ပါးလုံးကို ရပြီးသော အနာဂါမ် ရမာန္တာတို့သာ ဝင်စားနိုင်သော သမာပတ်တည်း။ ဤနိရောဓ

ပတ်သည်၎င်း။ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိ နာမ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိယော၊ တို့သည်။ လောကီယာ စ၊ လောကီသမာပတ်သည်၎င်း။ လောကုတ္တရာ စ၊ လောကုတ္တရာ သမာပတ်သည်၎င်း။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

တတ္ထ၊ ထိုနှစ်ပါးတို့တွင်။ လောကီယာ၊ လောကီသမာပတ်သည်။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ပုထုဇဉ်၏ သန္တာန်၌။ အသညသတ္တုပိကာ၊ အသညသတ်ဘုံသို့ ကပ်ရောက်စေတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာ သမာပတ်သည်။ အရိယာနံ၊ အရိယာတို့၏သန္တာန်၌။ (ဟောတိ။) သာ စ၊ ထိုလောကုတ္တရာသမာပတ်သည်လည်း။ အသညသတ္တုပိကာ၊ သည်။ န (ဟောတိ)၊ မဟုတ်။ ပန၊ ထိုသို့နှစ်မျိုးကွဲပါသော်လည်း။ ဣမံ ဝိဘာဂံ၊ ကို။ အကတွာ၊ ၍။ အဝိသေသေန၊ ဖြင့်။ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိ၊ သည်။ အသညသတ္တုပိကာ၊ သည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ ယေသံ။ ပေ။ ဣတရဿ။ အထ၊ ၌။ နံ၊ ကို။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အသညသမာပတ္တိ၊ သို့။ သမာပန္နဿ၊ ကောင်းစွာရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အလောဘာဒယော၊ အလောဘ အစရှိသောတရားတို့သည်။ အတ္ထိ၊ ကုန်၏။ နိရောဓသမာပတ္တိ၊ သို့။ (သမာပန္နဿ အလောဘာဒယော) န (အတ္ထိ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တေသံ၊ ထို အလောဘ အစရှိသောတရားတို့၏။ ဝသေန။ စပ်သဖြင့်။ စောဒေတုံ အတ္ထိတိအာဒိ အာဟ။

၇၃၆။ ဣဓာပိ အသညိတိ ပဉ္စေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ ဣဓ၊ ဤဇာမဘုံ၌။ သညာဝိရာဂဝသေန၊ ဖြင့်။ သမာပန္နတ္တာ၊ ကောင်းစွာ ရောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အသညိတာ၊ အသညိ၏ အဖြစ်ကို။ အနုညာတာ၊ ခွင့်ပြုအပ်ပြီ။ တတြာပိ၊ ထို အသညသတ်ဗြဟ္မာ့ဘုံ၌လည်း။ [ရှေးနိဿယ၌ ပိ သဒ္ဓါမပါ။ သို့သော် ပါဠိတော်၌ တတြာပိ အသညိတိ ဟု ပိ သဒ္ဓါ ပါသည်။] အသညတ္တေနော၊ သညာမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင်။ (အသညိတာ အနုညာတာ)၊ [ရှေးနိဿယ၌ “အသညတ္တေနော” ဟု ရှိ၏။

သမာပတ်အခိုက်၌ သညာ ဝေဒနာသာမက စိတ် စေတသိက် စိတ္တဇရုပ်တို့ပါ ချုပ်နေသည်။ သို့သော် သညာ ဝေဒနာကို ခေါင်းတပ်၍ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိ ဟု ခေါ်ရသည်။

၁။ လောကီယာ လောကုတ္တရာ။ ။ အသညသမာပတ်သည် လောကီစတုတ္ထဈာန် ဖြစ်သောကြောင့် လောကီယသမာပတ်တည်း။ နိရောဓသမာပတ်သည် (ပင်ကိုယ်အားဖြင့် လောကုတ္တရာဟု မဆိုနိုင်။) စိတ် စေတသိက် စိတ္တဇရုပ်တို့၏ ချုပ်ခြင်းသာ တည်း။ အနာဂါမ် ရဟန္တာတို့၏ သန္တာန်၌ ဖြစ်သောကြောင့် “လောကုတ္တရာ” ဟု ဆိုဟန်တူသည်။

ထိုပါဠိသာကောင်းသည်။] တသွာ။ ဣမံ ပဋိညံ၊ ဤပဋိညာဉ်တို့။ ဂဟေတွာ၊
 ရှိ။ [နနု ဣဓာပိ အသညီ တတြာပိ အသညီတိ ဟုမေးသောအခါ
 အာမန္တာဟု ဝန်ခံသည်ကို “ပဋိညံ ဂဟေတွာ” ဟုဆိုသည်။] လဒ္ဓိံ၊ ကို။ ပတိ-
 ဌာပေန္တေန၊ တည်စေသော ပရဝါဒီသည်။ ဆလေန၊ စကားချင်း တူသော
 စဉ်းလဲခြင်းဖြင့်။ ပတိဌာပိတာ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဝါ၊ တနည်း။ ဣဓ၊
 ကာမဘုံ၌။ နိရောဓသမာပတ္တိံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ အသညိတာ၊ ကို။ အနု-
 ညာတာ။ တတြာပိ၊ ထိုဗြဟ္မာ့ဘုံ၌လည်း။ ဣတော၊ ဤကာမဘုံမှ။ စုတံသ၊
 သော။ အနာဂါမိနော၊ အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်၏။ နိရောဓသမာပတ္တိမေဝ၊
 ကိုပင်။ (သန္ဓာယ အသညိတာ အနုညာတာ။) တသွာပိ၊ ကြောင့်လည်း။
 ဣမာယ ပဋိညာယ၊ ဤ အာမန္တာဟု ဝန်ခံခြင်းဖြင့်။ ပတိဌာပိတာ၊ တည်
 စေအပ်သော။ လဒ္ဓိံ၊ သည်။ အပ္ပတိဌာပိတာယေဝ၊ သည်သာ။ ဣတိ၊
 အပြီးတည်း။

အသညသတ္တုပိကာကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၁-ကမ္မုပစယကထာ အဖွင့်

၇၃၇။ ဣဒါနိ ကမ္မုပစယကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ၌။ ယေသံ၊
 အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ကမ္မုပစယော နာမ၊ ကံ၏ တိုးပွားခြင်း မည်သည်။
 ကမ္မတော၊ ကံမှ။ အညော၊ အခြားသော။ စိတ္တဝိပုယုတ္တော၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်
 သော။ အဗျာကတော၊ အဗျာကတဖြစ်သော။ အနာရမ္မဏော၊ အာရုံကို
 မယူတတ်သော တရားတည်း။ ဣတိလဒ္ဓိံ ။ ပေ။ သမ္ပိတိယာနဉ္စ။ တေ သန္ဓာ-
 ယ ။ ပေ။ ဣတရဿ၊ အထ၊ ထိုမှနောက်မှ။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ ကမ္မတော။
 ကံမှ။ အညော၊ သော။ ကမ္မုပစယော ၊ ကံ၏ တိုးပွားခြင်းသည်။ ယဒိ
 (ဘဝေယျ ဝေသတိ။) ဖဿာဒိတောပိ၊ ဖဿအစရှိသည်မှလည်း။ အညေန၊
 သော။ ဖဿုပစယာဒိနာ၊ ဖဿ၏ တိုးပွားခြင်း အစရှိသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊
 ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ စောဒေတုံ အညော ဖဿောတိ အာဒိံ အာဟ။ ဣ-
 တရော၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ လဒ္ဓိယာ၊ အယူ၏။ အဘာ-
 ဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ [ဖဿနှင့် ဖဿု ပစယကို တမျိုးစီဟု
 အယူမရှိသောကြောင့် န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေဟု ပယ်သည်။]

၁။ ကမ္မုပစယော။ ။ ကတတ္တာ ဥပစိတတ္တာ၌ တကြိမ် တခါ ပြုရုံမက
 ထပ်ကာ ထပ်ကာ ပြုသောအားဖြင့် တိုးပွားစေအပ်သည်ကို “ဥပစိတ” ဟု ခေါ်
 သကဲ့သို့ ဤ၌လည်း ထပ်ကာ ထပ်ကာ ပြုသောအားဖြင့် ကံ၏ တိုးပွားခြင်းကို
 “ကမ္မုပစယ” ဟု ခေါ်သည်။

၇၃၈-၇၃၉။ ကမ္မေန သဟဇာတောတိပဉ္စေသု၊ အစရှိသော ပြဿနာ တို့၌။ စိတ္တဝိပုယုတ္တံ၊ ကမ္မုပစယ၏ စိတ်နှင့် မယှဉ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိကိပတိ။ စိတ္တသမ္ပယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်ယှဉ်သော ကမ္မုပစယကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ ကုသလောတိ ပဉ္စေသုပိ^၁၊ တို့၌လည်း။ စိတ္တဝိပုယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်သော ကမ္မုပစယကို။ သန္ဓာယ ပဋိကိပတိ။ စိတ္တသမ္ပယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်ယှဉ်သော ကမ္မုပစယကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ [အောက် မူကွဲ၌ပြသော ဋီကာပါဠိ အတိုင်း ပေးသည်။] ပရတော၊ နောက်၌။ အကုသလောတိ ပဉ္စေသုပိ ဝေဝ နယော။

၇၄၀။ ပန၊ ကား။ သာရမ္မဏောတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော(သမာနော)ကေန္တံ၊ စင်စစ်။ အနာရမ္မဏမေဝ၊ အနာရမ္မဏကိုသာ။ ဣစ္ဆတိ၊ ၎င်း။ တသ္မာ ပဋိပကိပတိ။ စိတ္တံ ဘိဇ္ဇမာနန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။ (အတ္ထော-၌ စပ်။) ယဒါ၊ အကြင် အခါ၌။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဘိဇ္ဇမာနံ၊ ပျက်သည်။ ဟောတိ၊ တဒါ၊ ၌။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ [“စိတ္တံ ဘိဇ္ဇမာနံ ကမ္မံ ဘိဇ္ဇတိ” ဟု တဝါကျတည်း ရှိပါလျက် ဤသို့ ယဒါ တဒါ ထည့်လျက် ဝါကျခွဲ၍ ဖွင့်ရခြင်းသည် တဝါကျတည်း၌ အရတုမှ ဝိဘတ်တူရိုးရှိ၍ ဤဝါကျ၌ စိတ္တံ နှင့် ကမ္မံတို့ အရမတူသောကြောင့်တည်း။] ဝါ၊ တနည်း။ ဘုမ္မတ္ထေ၊ သတ္တမိ ဝိဘတ်၏ အနက်၌။ ပစ္စတ္တံ၊ ပဌမာဝိဘတ်ရှိသော သဒ္ဒါသည်။ (ဟောတိ။) စိတ္ထေ၊ သည်။ ဘိဇ္ဇမာနေ၊ ပျက်လသော်။ ဣတိ အတ္ထော။ ဝါ၊ တနည်း။ အယမေဝ၊ ဤစိတ္ထေ ဘိဇ္ဇမာနေဟူသော ပါဠိသည်သာ။ ပါဠော၊ ပါဠိတော် ပါဠိရင်းတည်း။ တတ္ထ၊ ထို စိတ္ထေ ဘိဇ္ဇမာနေ ဟူသော ပါဠိ၌။ ယသ္မာ။ သမ္ပယုတ္တော၊ သမ္ပယုတ်သည်။ (ဟုတု။) ဘိဇ္ဇတိ။ (စိတ်နှင့် ကံတို့ သမ္ပယုတ် ဖြစ်သောအခါ ပျက်၏။) ဝိပုယုတ္တော၊ သည်။ (ဟုတု။) န ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်သည်မဟုတ်။ တသ္မာ။ ပဋိဇာနာတိ စေဝ ပဋိပကိပတိ စ။ [စိတ်နှင့် ကံတို့ သမ္ပယုတ်ဖြစ်ရကား စိတ်ပျက်သည်ရှိသော် ကံလည်း ပျက်သောကြောင့် “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံ၏။ စိတ်နှင့် ကမ္မုပစယတို့က ဝိပုယုတ်ဖြစ်သောကြောင့် စိတ်ပျက်သည်ရှိသော် ကမ္မုပစယ၏ ပျက်ခြင်းကို “န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ”ဟု ပယ်သည်။]

၁။ ကုသလောတိပဉ္စေသု။ ကုသလောဟူသော ပြဿနာအပြင် “သုခါယ။ပ။ သမ္ပယုတ္တော”စသည်ဖြင့် ပြဿနာများသောကြောင့် “ပဉ္စေသု”ဟု ဗဟုဝုစံဖြင့် ဆိုသည်။ ထို ပြဿနာတို့တွင် “ကုသလောတိ”ဟူသော ပဌမအမေး၌ “န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ”ဟု ပယ်၏။ ဒုတိယအမေးသောအခါ “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံ၏။ ပါဠိတော် ကြည့်ပါ။ ထို့ကြောင့် စာအုပ်တို့ဝယ် အထက်၌ရှိသော စာမူသည် ပါဠိတော်နှင့် မလျော်။ အောက်၌ ပြုအပ်သော မူကွဲသာ ပါဠိတော်နှင့် လျော်သည်ဟု မှတ်ပါ။

၇၄၁။ ကမ္မမ္ပိ ကမ္မူပစယောတိ၊ ကား။ ကမ္မေ၊ သည်။ သတိ၊ ရှိလ
 သော်။ ကမ္မူပစယော၊ သည်။ (ဟောတိ။) ဝါ၊ တနည်း။ ကမ္မေ၊ သည်။
 ပတိဋ္ဌိတေ၊ တည်လသော်။ ကမ္မူပစယော (ပတိဋ္ဌိတိ)။ ကမ္မူပစယတောဝ၊
 ကံ၏ တိုးပွားခြင်းကြောင့်သာ။ ဝိပါကော၊ အကျိုးသည်။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။
 ပန၊ ဗျတိရိက်ကား။ တသ္မိံ ကမ္မေ၊ သည်။ နိရုဒ္ဓေ၊ ချုပ်လသော်။ ယာဝ
 အကုရုပ္ပဒါ၊ အညွန့်ဖြစ်သည်တိုင်အောင်။ ဗီဇံ၊ မျိုးစေ့သည်။ (တိဋ္ဌတိ)
 ဝိယ၊ တည်သကဲ့သို့။ ယာဝ ဝိပါကုပ္ပဒါ၊ အကျိုးဖြစ်သည်တိုင်အောင်။
 ကမ္မူပစယော တိဋ္ဌတိ။ ဣတိ အဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ)။
 တသ္မာ ပဋိဇာနာတိ။

တညေဝ ကမ္မံ၊ သော ကမ္မူပစယော၊ သော ကမ္မဝိပါကောတိ၊ ဟူသော
 ပါဠိဖြင့်။ ကမ္မမ္ပိ၊ ကံကြောင့်။ ကမ္မူပစယော၊ သည်။ (ဟောတိ။) သော စ၊
 ထို ကမ္မူပစယသည်လည်း။ ယာဝ ဝိပါကုပ္ပဒါ၊ တိုင်အောင်။ တိဋ္ဌတိ။ ဣတိ
 အဿ၊ ထို ပရဝါဒီ၏။ လဒ္ဓိံ ဟောတိ။ တသ္မာ။ နံ၊ ထို ပရဝါဒီကို။ တိဏ္ဍမ္ပိ၊
 ကုန်သော။ တေသံ၊ ထို ကမ္မ၊ ကမ္မူပစယ၊ ကမ္မဝိပါကတို့၏။ ဧကတ္တံ၊ တူကုန်
 သည်၏ အဖြစ်ကို။ ပုစ္ဆတိ။

ဝိပါကော သာရမ္မဏောတိ ဣဒံ၊ ကို။ ဝိပါကော၊ ဝိပါက်သည်။
 (အာရမ္မဏပဋိဗဒ္ဓေါ၊ အာရုံနှင့် မစပ်သည်။ ဟောတိ) ဝိယ။ (ဧဝံ။) ဝိပါက-
 မ္မေဓမ္မောပိ၊ အကျိုးကို ဖြစ်စေခြင်း သဘောရှိသော ကမ္မူပစယသည်လည်း။
 အာရမ္မဏပဋိဗဒ္ဓေါယေဝ၊ သည်သာ။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်သလော။) ဣတိ
 စောဒနတ္ထံ ပုစ္ဆတိ။ ပန၊ ကား။ ဣဘရော။ လဒ္ဓိံဝသေန၊ မိမိအယူ၏အစွမ်းဖြင့်။
 ဧကံ၊ တခုသော ပြဿနာကို။ (ဝိပါကော သာရမ္မဏောဟူသောပြဿနာကို။)
 ပဋိဇာနာတိ။ ဧကံ၊ (ကမ္မူပစယော သာရမ္မဏော၊ ဟူသော ပြဿနာကို။)
 ပဋိက္ခိပတိ။ ပဋိလောမေပိ၊ ပဋိလောမပြဿနာ၌လည်း။ ဒေဝေ နယော။
 ဧတ္ထ၊ ဤကထာ၌ ။ပေ။ နိယျာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကမ္မူပစယကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)
 ပန္နရသမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)
 တတိယပဏ္ဏာသကော၊ သည်။ (သမတ္တော။)
 ပန္နရသမဝဂ် ပြီးပြီ။ တတိယပဏ္ဏာသက ပြီးပြီ။

၁၆-သောဋ္ဌသမဝဂ္ဂ

၁-နိဂ္ဂဟကထာ အဖွင့်

၇၄၉-၇၄၄။ ဣဒါနိ နိဂ္ဂဟကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုနိဂ္ဂဟကထာ၌။ ယေ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဗလပ္ပတ္တာ၊ ဉာဏဗလသို့ရောက်ကုန်၏။ ဝသိဘူတာ၊ စွမ်းရည်သတ္တိရှိကုန်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်၏။ တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ စိတ္တံ၊ ကို။ နိဂ္ဂဏှိတံ၊ နှိပ်ခြင်းငှါ။ ယဒိ န သက္ကုဏေယျံ၊ အကယ်၍ မစွမ်းနိုင်ကုန်အံ့။ (ဝေ သတိ။) တေသံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဗလပ္ပတ္တိ၊ ဉာဏဗလသို့ ရောက်ခြင်းသည်။ ကာ၊ အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း။ ဝသိဘာဝေ၊ စွမ်းရည်သတ္တိရှိသူ၏ အဖြစ်သည်။ ကော၊ နည်း။ ပန၊ ဆက်။ ဗလပ္ပတ္တိယာ၊ ဉာဏဗလသို့ ရောက်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဝသိဘာဝေန စ၊ စွမ်းရည်သတ္တိရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ အဒ္ဓါ၊ မချွတ်ကေန်။ တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ပရဿ၊ ၎င်း။ စိတ္တံ၊ ကို။ နိဂ္ဂဏှန္တိ၊ နှိပ်နိုင်ကြကုန်၏။ ဣတိ ယေသံ ။ပေ။ ဣတရဿ။ တတ္ထ၊ ထိုပရော ပရဿစိတ္တံ နိဂ္ဂဏှာတိ ဟူသော ပုစ္ဆာ၌။ နိဂ္ဂဏှာတိတိ၊ ကား။ သံကိလေသာပတ္တိတော၊ ညစ်နွမ်းခြင်းသို့ ရောက်ခြင်းမှ။ နိဝါရေတိ၊ တားမြစ်နိုင်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤ နိဂ္ဂဟကထာ၌။ သေသံ ။ပေ။ နိယျာတိ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပဂ္ဂဟကထာယပိ၊ ၌လည်း။ ဒေဝေ နယေဝ၊ တည်း။

နိဂ္ဂဟကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-သုခါနုပ္ပဒါနကထာ အဖွင့်

၇၄၇-၇၄၈။ ဣဒါနိ သုခါနုပ္ပဒါနကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုသုခါနုပ္ပဒါနကထာ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ နော၊ ငါတို့ကို။ ဗဟ္မာနံ၊ ကုန်သော။ သုခဓမ္မာနံ၊ သုခတရားတို့ကို။ ဥပဟတ္တာ၊ ဆောင်တော်မူတတ်သည်။ (ဟောတိ)ဝတ၊ ဖြစ်လေစွတကား။ ဣတိ သုတ္တံ၊ ဤသို့သော ပါဠိတော်ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ပရော၊ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပရဿ၊ တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ သုခံ၊ ကို။ အနုပ္ပဒေတိ၊ လျော်စွာ ပေးနိုင်၏။ ဣတိ ယေသံ ။ပေ။ ဣတရဿ။ ပန၊ ကား။ ဒုက္ခံ အနုပ္ပဒေတိတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော(သမာနော)။ တာဒိသံ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ သုတ္တပဒံ၊ ပါဠိတော်သုတ်ပုဒ်ကို။ အပဿန္ဓော (ဟုတော) ပဋိက္ခိပတိ။

အတ္တနော သုခန္တိအာဒိပဉ္ဇေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ အတ္တနော ဝါ၊ မိမိ၏သော်၎င်း။ ပရဿ ဝါ၊ သူတပါး၏သော်၎င်း။ ယံ၊ အကြင် သုခသည်။ (အတ္တိ။) တံ၊ ထို သုခကို။ အနုပ္ပဒါတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ တဿေဝ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏သာ။ ယံ၊ အကြင် သုခသည်။ (အတ္တိ။) တတ္ထ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ သုခ၌။ အနုပ္ပဒါနံ နာမ၊ မည်သည်။ ကိံ၊ အဘယ်မှာ ရှိအံ့ နည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ပဋိက္ခိပတိ။

ပန၊ ကား။ နေဝတ္တနောတိအာဒိပဉ္ဇေ၊ ၌။ ယံ၊ အကြင် သုခသည်။ ဝေရူပံ၊ ဤသို့ သဘောရှိ၏။ (ထို မိမိဥစ္စာလည်း မဟုတ်၊ အခြားသူတို့၏ ဥစ္စာလည်း မဟုတ်၊ ထိုသူတို့၏ ဥစ္စာလည်း မဟုတ်သော သဘောရှိ၏။) တံ၊ ထို သုခသည်။ အနုပ္ပဒိန္နံ နာမ၊ လျော်စွာ ပေးအပ်သည် မည်သည်။ ဘဝိတုံ၊ ငှါ။ န အရဟတိ၊ မထိုက်။ ဣတိ လဒ္ဒိယာ ပဋိဇာနာတိ။ နော စ ပတ ရေ တိ၊ ဟူသော စကားကို။ တာဒိသဿ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ သုခဿ၊ ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။

သုခဓမ္မာနံ ဥပဟတ္တာတိဝစနံ၊ သည်။ (ဒီပေတိ၊ အသာဓကံ-တို့၌ စပ်။) ဘဂဝတော၊ ၏။ ပရေသံ၊ တပါးသော သတ္တဝါတို့၏။ သုခပ္ပတ္တိယာ၊ သုခ၏ ဖြစ်ခြင်း၏။ ပစ္စယဘာဝံ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ကို။ ဒီပေတိ။ အနာဒိနံ၊ ထမင်း အစရှိသည်တို့ကို။ (အနုပ္ပဒါနံ)ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) သုခဿ၊ ကို။ အနုပ္ပဒါနံ၊ ကို။ န (ဒီပေတိ)။ တဿှာ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သုခါနုပ္ပဒါနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄-အဓိဂယ မနသိကာရကထာ အဖွင့်

၇၄၉-၇၅၃။ ဣဒါနိ အဓိဂယ မနသိကာရကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ၌။ မနသိကာရော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ နယတော စ၊ နည်းအား ဖြင့်၎င်း။ အာရမ္မဏတော စ၊ အာရုံအားဖြင့်၎င်း။ ဒုဝိဓော၊ ၂-ပါးအပြား ရှိ၏။ တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင်။ ဧကသင်္ခါရဿာပိ၊ တပါးသော သင်္ခါရ၏ သော်မှလည်း။ အနိစ္စတာယ၊ အနိစ္စ၏ အဖြစ်ကို။ ဒိဋ္ဌာယ၊ မြင်အပ်သော်။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စတို့ ချည်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အဝသေသေသု၊ မြင်အပ်သော သင်္ခါရမှကြွင်းသော သင်္ခါရတို့၌။ နယတော၊ နည်းအားဖြင့်။ (လက္ခဏာဟာရနေတ္ထိ နည်းအား ဖြင့်။) မနသိကာရော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ ဟောတိ။ [ဖြစ်ပြီး၍ ပျက်စီးခြင်း လက္ခဏာအားဖြင့် တူသည်ကို သိကြောင်းနည်းသည် လက္ခဏာဟာရဟု ဟောအပ်သော နေတ္ထိနည်းတည်း။ ဥပစာအားဖြင့် သဒိဿပစာတည်း။]

ပန၊ ကား။ အတိတေ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ မနသိကရောန္တော၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အနာဂတေ၊ ကုန်သော။ (သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။) မနသိကာတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကောတိ၊ နိုင်။ အတိတာဒိသု၊ အတိတ် အစရှိသော သင်္ခါရတို့တွင်။ အညဘရံ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော သင်္ခါရကို။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အာရမ္မဏတော၊ အာရုံ အားဖြင့်။ မနသိကာရော၊ နှလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်သည်။ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုသို့ အာရုံပြုသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းရာ၌။ (တနည်း) တတ္ထ၊ ထိုအတိတာဒိ သင်္ခါရတပါးပါးကို နှလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်တို့တွင်။ ပစ္စုပ္ပန္နော၊ ပစ္စုပ္ပန် သင်္ခါရတို့ကို။ မနသိကရောန္တော၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ယေန စိတ္တေန၊ အကြင်စိတ်ဖြင့်။ တေ၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်သင်္ခါရတို့ကို။ မနသိကရောတိ။ တံ၊ ထိုနှလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်ကို။ ပစ္စုပ္ပန္နက္ခဏေ၊ ပစ္စုပ္ပန်ခဏ၌။ မနသိကာတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကောတိ။ [ပစ္စုပ္ပန်အခိုက်ကို လွန်ပြီးနောက် အတိတ် အဖြစ်သို့ ရောက်မှ ထိုစိတ်ကို ပြန်၍ နှလုံးသွင်းနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် “ပစ္စုပ္ပန္နက္ခဏေ”ဟု ဆိုသည်။]

တတ္ထ၊ ထိုသို့ နှလုံးသွင်းရာ၌။ ပုဗ္ဗသေလိယာပရသေလိယာနံ၊ တို့၏။ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေ။) ယေသံ၊ တို့၏။ သဗ္ဗေ သင်္ခါရ အနိစ္စာတိအာဒိဝစနံ၊ အစရှိသော စကားကို။ နိဿာယ။ မနသိကရောန္တော နံ၊ မ၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်။ အဓိဂယ၊ အဓိဂဏိတော၊ သင်္ခါရ အားလုံးကို လွှမ်းမိုးကာ ယူ၍။ သင်္ဂဏိတော၊ သင်္ခါရအားလုံးကို သိမ်းယူ၍။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ဟေတော၊ တပေါင်းတည်း။ မနသိကရောတိ။ ဣတိ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ။ ပေ။ ဣတရဿ။

အထ၊ ဌ။ နံ၊ ကို။ ယသ္မာ။ သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတို့ကို။ ဧကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ မနသိကရောန္တေန၊ သည်။ ယေန စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ တေ၊ ထို သင်္ခါရတို့ကို။ မနသိကရောတိ။ ဤ။ တမ္ပိ၊ ထိုနှလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်သည် လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ မနသိကာတမ္ပိ၊ နှလုံးသွင်းနိုင်သည်။ ဟောတိ။ တသ္မာ။ တံ စိတ္တတာယ၊ ထိုနှလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်ရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ စောဒေတုံ၊ ငှါ။ တေန စိတ္တေနတိ အာဂေ။ [ဘူတိအယူအားဖြင့် ပစ္စုပ္ပန် နှလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်ကိုလည်း ထိုပစ္စုပ္ပန်စိတ်ဖြင့်ပင် နှလုံးသွင်းနိုင်၏-ဟု ယူဆသည်။ ထို့ကြောင့် ပါဠိတော်၌ တေန စိတ္တေန တံ စိတ္တံ ပဇာနာတိ-ဟု စစ်ဆေးသည်။] ဣတရော၊ သည်။ အာရမ္မဏံ ကတော၊ ၍။ ဇာနိတုံ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ ပန၊ ကား။ စိတ္တံ၊ သည်။ ဝေ လက္ခဏံ၊ ဤသို့ အာရုံကို သိခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဉာတတ္တာ၊ သိအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တမ္ပိ စိတ္တံ၊ ထိုနှလုံးသွင်း

ကြောင်း စိတ်သည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ဉာတမေဝ၊ သိအပ်ပြီးသည်သာ။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။

အထ ဝါ၊ ထို့ပြင် တနည်းကား။ တညေဝ၊ ထိုစိတ်သည်ပင်။ တဿ၊ ထို
နှလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်၏။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ န ဟောတိ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။
ပဋိက္ခိပတိ၊ ၏။ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ။ ပေ။ ပဿတိတိအာဒိနိ၊ ဤသို့ အစရှိသော
ပါဠိရပ်တို့ကို။ နိဿာယ၊ ရှိ။ ဥပ္ပန္နလဒ္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဋိဇာနာတိ။ [အလုံးစုံ
သော သင်္ခါရတို့ကို ပညာဖြင့် မြင်၏ ဟူရာ၌ မိမိ၏သိကြောင်းပညာကိုလည်း
သဗ္ဗေ သင်္ခါရာအရတွင် ပါဝင်သကဲ့သို့ “ထိုစိတ်ဖြင့် ထိုစိတ်ကို သိနိုင်၏” ဟု
ယူသည်။] သေသပဉ္စဒယေပိ၊ ကြွင်းသော ပြဿနာနှစ်ပါးအပေါင်း၌လည်း။
ဧသေဝ နယော၊ တည်း။

ပန၊ ကား။ တေန ဖဿနာတိအာဒိသု၊ တို့၌။ တထာရူပံ၊ ထိုကဲ့သို့
ရူအပ်သော သဘောရှိသော။ သုတ္တံ၊ ပါဠိတော်သုတ်ကို။ အပဿန္တော၊
မမြင်သည်။ (ဟုတွာ။) ပဋိက္ခိပတေဝ။ အတိတာဒိပဉ္စေသု၊ တို့၌။ ဟေဋ္ဌာ၊
အောက်၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ၊ ပင်။ ပဋိက္ခေပပဋိညာ၊ ပယ်ခြင်း ဝန်ခံခြင်း
တို့ကို။ ဝေဒိတဗျာ၊ ကုန်၏။ သေသံ ။ ပေ။ နိယျာတိ၊ [ဤ၌ စာအုပ်တို့ဝယ်
နိယျာတိတိ-ဟု ဣတိ တလုံး အပိုပါသည်။ ရှေးနိဿယ၌ မပါ။] သဗ္ဗေ
သင်္ခါရာတိအာဒိဝစနံ၊ ကို။ နယတော၊ နည်းအားဖြင့်။ ဒဿနံ၊ မြင်နိုင်
ခြင်းကို။ သန္ဓာယ(ဘဂဝတာ)ဝုတ္တံ။ ကေက္ခဏေ၊ တပြိုင်နက်သောခဏ၌။
အာရမ္မဏတော၊ အားဖြင့်။ ဒဿနံ၊ ကို။ (သန္ဓာယ) - န (ဝုတ္တံ)၊
ဟောတော်မူသည်မဟုတ်။ တသ္မာ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အဓိဂယုမနသိကာရကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-ရူပံ ဟေတုတိကထာ အဖွင့်

၇၅၄-၇၅၆။ ဣဒါနိ ရူပံ ဟေတုတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို
ရူပံ ဟေတုတိကထာ၌။ ဟေတုတိ၊ ဟေတုမည်သည်။ ကုသလမူလာဒိနော၊
ကုသလမူလ အစရှိသော။ ဟေတုဟေတုဿာပိ၊ ဟိတ်ဖြစ်သော ဟိတ်၏လည်း။
နာမံ၊ အမည်တည်း။ ယဿ ကဿစိ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော။
ပစ္စယဿာပိ၊ အကြောင်း၏လည်း။ (နာမံ၊ တည်း။) ပန၊ ထိုသို့ နှစ်မျိုး
ပြားသော်လည်း။ ဣမံ ဝိဘာဂံ၊ ဤ ခွဲခြားဝေဖန်မှုကို။ အကတွာ၊ မပြုမူ၍။
စတ္တာရော မဟာဘူတာ ဟေတုတိ၊ ဟူသော။ ဝစနမတ္တံ၊ စကားမျှကို။
နိဿာယ၊ မှီ၍။ အဝိသေသေနေဝ၊ ပင်။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ဟေတု၊ ဟိတ်တည်း။
ဣတိ ယေသံ ။ ပေ။ ဣတရဿ၊ အလောဟော ဟေတုတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။

တေ၊ သင် ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်။ ရှုပ်၊ သည်။ အလောဘသင်္ခါတော၊
 အလောဘဟု ဆိုအပ်သော။ ဟေတု၊ သည်။ (ဟောတိ)ကိံ၊ လော။ ဣတိ
 ပုစ္ဆတိ။ ဣတရော ပဋိကိပတိ။ သေသေသု၊ အလောဘော ဟေတု ပုစ္ဆာမှ
 ကြွင်းသော အဒေါသော ဟေတု အစရှိသော ပုစ္ဆာတို့၌။ ဒေသေ နယော၊
 တည်း။ မဟာဘူတာ ။ ပေ ။ ဥပါဒါယဟေတုတိ တွေ၊ ဟူသော ဤပါဌ၌။
 ပစ္စယဋ္ဌေန၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဟေတုဘာဝေါ၊
 ဟိတ်မည်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ မူလဋ္ဌေန၊ မူလ၏
 အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ (ဟေတုဘာဝေါ၊ ကိံ) န(ဝုတ္တော)၊
 ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်။ တသ္မာ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ရှုပ် ဟေတုတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၆-ရှုပ် သဟေတုကန္တိကထာ အဖွင့်

၇၅၇-၇၅၉။ သဟေတုကကထာယမ္ပိ၊ ၌လည်း။ ဣမိနာဝ နယေန၊
 ဖြင့်ပင်။ အတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ရှုပ်သဟေတုကန္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၇-ရှုပ် ကုသလာကုသလန္တိကထာ အဖွင့်

၇၆၀-၇၆၄။ ဣဒါနိ ရှုပ် ကုသလာကုသလန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။
 တတ္ထ၊ ထို ရှုပ် ။ ပေ ။ ကုသလန္တိကထာ၌။ ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံသည်၎င်း။
 ဝစီကမ္မံ၊ သည်၎င်း။ ကုသလမ္ပိ၊ ကုသိုလ်သည်၎င်း။ အကုသလမ္ပိ၊ သည်၎င်း။
 (ဟောတိ။) ဣတိဝစနံ၊ ဤသို့သော စကားကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ကာယဝစီ-
 ကမ္မသင်္ခါတံ၊ ကာယကံ ဝစီကံဟု ဆိုအပ်သော။ ကာယဝိညတ္တိဝစီဝိညတ္တိရှုပ်၊
 ကာယဝိညတ်ရုပ် ဝစီဝိညတ်ရုပ်သည်။ ကုသလမ္ပိ၊ သည်လည်း။ (ဟောတိ။)
 အကုသလမ္ပိ၊ သည်လည်း။ (ဟောတိ။) ဣတိ ယေသံ ။ ပေ ။ ဣတရဿ။
 အထ၊ ၌။ နံ၊ ကို။ တေ၊ အားဖြင့်။ ရှုပ်၊ သည်။ ကုသလံ၊ သည်။ ယဒိ
 (ဟောတိ)။ (ဝေံ သတိ။) အနေန၊ ဤ ကုသိုလ်ဖြစ်သော ရုပ်သည်။ ဝေံ
 ဝီနေန၊ ဤသို့ သာရမ္ပဏ အစရှိသော သဘောရှိသည်။ ဘဝိတမ္ပံ၊ ရု၏။
 ဣတိ စောဒေတုံ သာရမ္ပဏန္တိ အာဒိံ အာဟ။ ပရတော၊ နောက်ဖြစ်သော။
 အကုသလပဋ္ဌေပိ၊ ၌လည်း။ ဒေသေ နယော၊ တည်း။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနုတ္ထ-
 မေဝံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ရှုပ် ကုသလာကုသလန္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၈-ရွှေပုံ ဝိပါကောတိကထာ အဖွင့်

၇၆၅-၇၆၇။ ဣဒါနိ ရွှေပုံ ဝိပါကောတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ရွှေပုံ ဝိပါကောတိ ကထာ၌။ ဂမ္မဿ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ကို။ ကတတ္တာ၊ ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကာ ဝိယ၊ (ဝိပါက်) စိတ် စေတသိက်တို့ကဲ့သို့။ ကမ္မဿ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ကို။ ကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ယံ၊ အကြင်ရုပ်သည်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ပြီ။ တံ ရွှေပုံ၊ ထိုကမ္မဇရုပ်သည်လည်း။ ဝိပါကော၊ တည်း။ ဣတိ၊ ယေသံ ။ပေ။ ဣတရဿ။ အထ၊ ၌။ နံ၊ ကို။ တေ၊ အားဖြင့်။ ရွှေပုံ၊ သည်။ ဝိပါကော၊ သည်။ ယဒိ (ဟောတိ။ ဧဝံ သတိ။) အနေန၊ ဤဝိပါက်ဖြစ်သော ရုပ်သည်။ ဧဝံ ဝိဇေန၊ ဤသို့ သုခဝေဒနိယအစရှိသောသဘောရှိသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ရာ၏။ ဣတိ စောဒေတံ သုခဝေဒနိယန္တိအာဒိ၊ အာဟ။ သေသံ ။ပေ။ နိယျာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ရွှေပုံ ဝိပါကောတိကထာဝဏ္ဏနာ။ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-ရွှေပုံ ရူပါဝစရာရွှေပါဝစရန္တိကထာ အဖွင့်

၇၆၈-၇၇၀။ ဣဒါနိ ရွှေပုံ ရူပါဝစရန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ၌။ ကာမာဝစရကမ္မဿ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ကို။ ကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ယံ ရွှေပုံ၊ အကြင်ရုပ်သည်။ (ဟောတိ။) တံ၊ ထိုရုပ်သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကာမာဝစရံ၊ ကာမာဝစရတည်း။ တသ္မာ။ ရူပါဝစရာရွှေပါဝစရကမ္မာနမ္ပိ၊ ရူပါဝစရကံ၊ အရွှေပါဝစရကံတို့၏လည်း။ ဝါ၊ ထိုကိုလည်း။ ကတတ္တာ။ ရူပေန၊ ရုပ်သည်။ ရူပါဝစရာရွှေပါဝစရေန၊ ရူပါဝစရ၊ အရွှေပါဝစရသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိ ။ပေ။ ဣတရဿ။ ဧတ္ထ၊ ဤကထာ၌။ သေသံ၊ ကြွင်းသော စကားရပ်သည်။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော ကထာ၌။ (စုဒ္ဒသမဝဂ် ပရိယာပန္နကထာ၌၎င်း၊ အဋ္ဌမဝဂ် အရူပေ ရူပကထာ၌၎င်း။) ဝုတ္တနယမေဝ၊ သည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ရွှေပုံ ရူပါဝစရန္တိကထာဝဏ္ဏနာ။ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၀-ရွှေပါရူပဓာတုပရိယာပန္နကထာ အဖွင့်

၇၇၁-၇၇၅။ ဣဒါနိ ရူပရာဂေါ ။ပေ။ ကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ၌။ ယသ္မာ။ ကာမရာဂေါ၊ ကာမရာဂသည်။ ကာမဓာတုပရိယာပန္နော၊ ကာမဓာတ်၌ အကျုံးဝင်၏။ တသ္မာ ရူပရာဂါရူပရာဂေဟိပိ။

ရူပရာဂ၊ အရူပရာဂတို့သည်လည်း။ ရူပဓာတု အရူပဓာတု ပရိယာပဇ္ဇေဟိ၊
 ရူပဓာတ်၊ အရူပဓာတ်၌ အကျုံးဝင်ကုန်သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ။
 ယေသံ လဒ္ဓိံ ။ပေ။ ဣတရဏ္ဏ။ သေသံ၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ ၌။ (စုဒ္ဓသမဝင်
 ပရိယာပနူကထာ၌။) ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဟိ၊ စိုးစဉ်းအနည်းငယ်
 ဆိုဘွယ်အထူးကား။ တတ္ထ၊ ထိုပရိယာပနူကထာ၌။ ဧဝံ၊ ပရိယာပနူ
 မဖက် သက်သက်။ ရူပဓာတု အနုသေတိ အရူပဓာတု အနုသေတိတိပဒံ၊
 ဟူသောပုဒ်သည်။ ဝိသေသော၊ ထူး၏။ သာ စ လဒ္ဓိံ၊ ထိုအယူသည်လည်း။
 အန္ဓကာနုဉ္ဇေဝ၊ တို့၏၎င်း။ သမ္ပိတိယာနုဉ္ဇ၊ တို့၏၎င်း။ (လဒ္ဓိံ၊ တည်း။)
 အယံ၊ ဤအယူသည်။ အန္ဓကာနံယေဝ၊ တို့၏သာ။ (လဒ္ဓိံ၊ တည်း။)
 ဣတိ (အယံ။ ဝိသေသော။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။)

ရူပရာဂေါ ။ပေ။ အရူပဓာတုပရိယာပဇ္ဇောတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။
 (နိဋ္ဌိတာ။)

သောဋ္ဌသမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

သောဋ္ဌသမဝင် ပြီးပြီ။

၁၇-သတ္တရသမဝဂ္ဂ

၁-အတ္တိ အရဟတော ပုညပုဏ္ဏိယကထာ အဖွင့်

၇၇၆-၇၇၉။ ဣဒါနိ အတ္တိ အရဟတော ပုညပုဏ္ဏိယကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုအတ္တိ ။ပေ။ ကထာ၌။ အန္ဓကာနံ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေ။) ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ အရဟတော၊ ရဟန္တာ၏။ ဒါနံ ။ပေ။ ဝန္တနာဒိနိ၊ ပေးလှူခြင်း၊ ခွဲခြား ဝေဖန်ခြင်း၊ စေတီတော်ကို ရှိခိုးခြင်း အစရှိကုန်သော။ ကမ္မာနိ၊ အမှုတို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ အရဟတော၊ ရဟန္တာ၏သန္တာန်၌။ ပုညပုဏ္ဏိယ၊ ကောင်းမှုတို့၏ တိုးပွားခြင်းသည်။ အတ္တိ၊ ။၏။ ဣတိ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ။ပေ။ ဣတရဿ။ အထ၊ ၌။ နံ၊ ကို။ အရဟာ နာမ၊ မည်သည်။ ပဟိနပုညပါပေါ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော ကောင်းမှု မကောင်းမှုရှိ၏။ သော၊ ထိုရဟန္တာသည်။ ပုညံ၊ ကို။ ယဒိ ကရေယျ၊ အံ။ (ဝေ။သတိ။) ပါပမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ ကယျေ၊ ရာ၏။ ဣတိ စောဒေတုံ အပုညပုဏ္ဏိယကထာ အာဟ။

ဣတရော၊ သည်။ ပါဏာတိပါတာဒိကိရိယံ၊ ပါဏာတိပါတအစရှိသော အမှုအရာကို။ အပဿန္တော၊ သည်။ (ဟုတု၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။) ပဋိက္ခိပတိ။ ပုညာဘိသင်္ခါရန္တိ အာဒိသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ ဘဝဂါမိကမ္ပိ၊ ဘဝသို့ ရောက်ကြောင်းကံသည်။ အရဟတော၊ ရဟန္တာ၏ သန္တာန်၌။ နတ္ထိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဒါနံ ဒေယျာတိအာဒိသု၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ ကိရိယစိတ္တေန၊ ကြိယာစိတ်ဖြင့်။ ဒါနာဒိပဇတ္တိသဗ္ဗာဝတော။ ဒါနအစရှိသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သက- ဝါဒိ ပဋိဇာနာတိ။ ဣတရော၊ သည်။ စိတ္တံ၊ ကြိယာစိတ်ကို။ အနာဒိယာတု၊ ၍။ (“အကျိုးမပေးသော အဗျာကတစိတ်” ဟု မယူမူ၍) ကိရိယာ ။ပေ။ ဒဿနေနေဝ၊ ပေးလှူခြင်းစသော အမှုအရာ၏ ဖြစ်ခြင်းမျှကို မြင်ခြင်းကြောင့် သာလျှင်။ လဒ္ဓိံ၊ မိမိအယူကို။ ပတိဋ္ဌာပေတိ၊ ။၏။ ပန၊ ထိုသို့ တည်စေ ပါသော်လည်း။ သာ၊ ထိုအယူသည်။ အယောနိသော၊ အားဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာပိ- တတ္တာ၊ ကြောင့်။ အပ္ပတိဋ္ဌာပိတာ ဟောတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အတ္တိ အရဟတော ပုညပုဏ္ဏိယကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၂-နတ္ထိ အရဟတော အကာလမစ္စူတိကထာ အဖွင့်

၇၀၀။ ဣဒါနိ နတ္ထိ ။ပေ။ မစ္စူတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို
 နတ္ထိ ။ပေ။ မစ္စူတိကထာ၌။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အဟံ၊ သည်။ သဗ္ဗေတနိကာနံ၊
 စေတနာနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ကတာနံ၊ ပြုအပ်ပြီးကုန်သော။ ဥပစိတာနံ၊
 ဆည်းပူးအပ်ပြီးကုန်သော။ ကမ္မာနံ၊ ကံတို့၏။ (ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။)
 အပဋိသံဝေဒိတုာ၊ မခံစားမှု၍။ ဗျန္တိဘာဝံ၊ ကင်းသော အကြွင်းအကျန်ရှိ
 ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ [ဤပုဒ်၏အဖွင့်ကို သီလက္ခန်ဘာသာဋီကာ၊ သာမည
 ဖလသုတ်၊ နိဝရဏပုဟာနအဖွင့်၌ ပြထားပြီ။] န ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မမူ။
 ဣတိ၊ ဤသို့သော။ သုတ္တဿ၊ ၏။ အတ္ထံ၊ ကို။ အယောနိသော၊ အားဖြင့်။
 ဂဟေတုာ၊ ၍။ [ဤသို့ယူပုံကို ဋီကာ၌ ပြထားသည်။] အရဟတော နာမ၊
 မည်သည်။ သဗ္ဗကမ္မဝိပါကံ၊ အလုံးစုံသော ကံ၏အကျိုးကို။ ပဋိသံဝေဒယိတုာ၊
 ခံစားပြီး၍သာ။ ဝါ၊ မှသာ။ ပရိနိဗ္ဗာယိတဗ္ဗံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံထိုက်၏။ တသ္မာ။
 အရဟတော၊ ၏။ အကာလမစ္စူ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံချိန် မဟုတ်ပဲ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်း
 သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ ယေသံ ။ပေ။ ဣတရဿ။ အထ၊ ၌။ နံ၊ ကို။ တဿ၊
 ထိုရဟန္တာ၏။ အကာလမစ္စူ၊ သည်။ သစေ နတ္ထိ၊ အံ။ (ဝေ သတိ။)
 အရဟန္တာသံဘတကေန နာမ၊ ရဟန္တာကို သတ်တတ်သူမည်သည်။ န ဘဝိတဗ္ဗံ၊
 မဖြစ်ရာ။ ဣတိ စောဒေတုံ၊ နတ္ထိ အရဟန္တာသံဘတကောတိ အာဟ။ ဣတရော၊
 သည်။ အာနန္တရိယကမ္မဿ စေဝ၊ အာနန္တရိယကံ၏၎င်း။ တာဒိသာနံ၊ ထိုသို့
 အရဟန္တာသံဘတက အဖြစ်စသည်ဖြင့် ရှုအပ်ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာနဉ္စ၊ တို့၏၎င်း။
 သဗ္ဗာဝတော၊ ထင်ရှားရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။

၇၀၁။ ဝိသံ န ကမေယျာတိပဉ္စေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ ယာဝ၊
 အကြင်မျှလောက်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ကတကမ္မံ၊ ပြုအပ်ပြီးသောက်သည်။
 ပရိက္ခယံ၊ ကုန်ခြင်းသို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်သေး။ တာဝ၊ ထိုကံမကုန်
 သေးသမျှ။ (ဝိသံ၊ သည်။) န ကမတိ၊ မသက်ရောက်နိုင်။ (တတော၊
 ထိုကံကုန်ရာ အခါမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ကမတိ၊ ၏။) ဣတိ လဒ္ဓိယာ၊
 ဖြင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ သေသ မေတ္ထ ။ပေ။ နိယျာတိ။

၁။ လဒ္ဓိယာ ပဋိက္ခိပတိ။ ။ “ဝိသံ န ကမေယျ အဆိပ်မရောက်နိုင်သလော” ဟု
 မေးရာဝယ် “တာဝ န ကမတိ၊ ကံမကုန်လျှင် အဆိပ် မရောက်နိုင်” ဟု ဆိုခြင်းသည်
 ပယ်ရာမရောက် ဝန်ခံရာရောက်နေ၏။ ဆိုလိုရင်းကား “ကံမကုန်သေးသမျှတော့
 မရောက်နိုင်ပါ။ ကံကုန်လျှင် ရောက်နိုင်ပါသည်” ဟု အယူရှိသည်။ ထို့ကြောင့်
 ဋီကာ၌ “တတော ပရံ ကမတိ” ဟု ထည့်ဖွင့်သည်။ ဤသို့ “ရောက်နိုင်ပါ၏” ဟု
 အယူရှိမှလည်း သကဝါဒီ၏ အမေးကို ပယ်ရာရောက်သည်။

၇၀၂။ နာဟံ ဘိက္ခဝေတိ သုတ္တံ၊ ဟူသောသုတ်ကို။ ဣဒံ၊ ဤ ဆိုအပ်
လတ္တံ့သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ၊ သဉ္ဇေတနိကာနံ၊ စေတနာ
နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော။ ကတာနံ၊ ပြုအပ်ပြီးကုန်သော။ ကမ္မာနံ၊ ကံတို့၏။
ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ အပဋိသံဝေဒိတုာ၊ မခံစားမှု၍။ အဝိနိတုာ၊ မရမှု၍။
အနန္တဘဝိတုာ၊ မခံစားမှု၍။ ဗျန္တိဘာဝံ၊ ကင်းသော အကြွင်းအကျန် ရှိကုန်
သည်၏အဖြစ်ကို။ တေသံ ကမ္မာနံ၊ တို့၏။ ပရိဝဋ္ဋုမ ပရိစ္ဆိန္နဘာဝံ၊ ထက်
ဝန်းကျင် ဖြတ်အပ်ပြီးသော လမ်းရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ [တေသံ ကမ္မာနံ
ပရိဝဋ္ဋုမ ပရိစ္ဆိန္နဘာဝံဖြင့် ဗျန္တိဘာဝံကို ထပ်ဖွင့်သည်။] န ဝဒါမိ၊ ဟော
တော်မမူ။ တဉ္စ ခေါ၊ ထိုကံ၏အကျိုးကိုလည်း။ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယာနံ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မ
ဝေဒနီယကံတို့၏။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက် ထင်ထင် ရှုမြင်အပ်သော
သဘောဟူသော ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘောဉ္စိသာ။ (ဗျန္တိဘာဝံ) န ဝဒါမိ၊ ဟော
တော်မမူ။ တတော၊ ထိုပစ္စုပ္ပန်ဘဝမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ (ဗျန္တိဘာဝံ။)
(န ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မမူသည် မဟုတ်ကား။ န၊ မဟုတ်။ ဟောတော်မူ
သည်ဟူလို။) ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယာနံ၊ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံတို့၏။ အနန္တရံ၊ အခြား
မဲ့၌။ ဥပပတ္တိံ၊ ပဋိသန္ဓေသို့။ ဥပပဇ္ဇိတုာဝံ၊ ကပ်ရောက်ပြီး၍သာ။ (ဗျန္တိ-
ဘာဝံ န ဝဒါမိ။) တတော၊ ထိုဒုတိယဘဝမှ။ ပရံ၊ ၌။ (ဗျန္တိဘာဝံ။)
န ဝဒါမိ၊ ကား။ န၊ မဟုတ်။ အပရာပရိယဝေဒနီယာနံ၊ ကံတို့၏။ ယဒါ၊
အကြင်အခါ၌။ ဝိပါကောကာသံ၊ အကျိုးပေးခွင့်ကို။ လဘန္တိ၊ တထာရူပေ၊
ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော သဘောရှိသော။ အပရာပရေ၊ အဆက်ဆက်ဖြစ်သော။
ပရိယာယေ ဝါ၊ ဘဝအလှည့်အကြိမ်၌သော်လည်း။ (ဗျန္တိဘာဝံ၊ န ဝဒါမိ။)
ဝေံ၊ ဤသို့။ သဗ္ဗထာပိ၊ အလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့်လည်း။ သံသာရ-
ပဝတ္ထေ၊ အဆက်မပြတ် ဖြစ်သော သံသရာသည်။ သတိ၊ ရှိလသော်။ ကမ္မေ၊
သည်။ လဒ္ဒ ဝိပါကဝါရေ၊ ရအပ်သော အကျိုးပေးရာ အလှည့်အကြိမ် ရှိလ
သော်။ ယတ္ထ၊ အကြင်မြေအရပ်၌။ ဌိတော၊ တည်သော သတ္တဝါသည်။
ပါပကမ္မာ၊ မကောင်းမှုမှ။ မုစ္စေယျ၊ လွတ်ရာ၏။ ဧသော ဇဂတိပ္ပဒေသော၊
ထိုမြေအရပ်သည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ (သန္ဓာယ
ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ။)

ဝေံ သန္ဓေ၊ ဤသို့ ဖြစ်လသော်။ အသဒ္ဓဝိပါကဝါရမ္ပိ၊ မရအပ်သော
အကျိုးပေးလှည့်ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ဝါ၊ အကျိုးပေးလှည့်ကို မရသည်
လည်း ဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ ကို။ အဝယံ၊ မချွတ်ကေန်၊ အရဟတော၊ ရဟန္တာ
ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဋိသံဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ခံစားရ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကပ္ပနာဝသေန၊
ကြံဆခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ နတ္တိ အရဟတော အကာလမဇ္ဈတိ၊ ဟူသော။
ယဒေတံ (ယံ+တေံ) လဒ္ဓိပတိဋ္ဌာပနံ၊ အကြင် မိမိအယူကို တည်စေခြင်း

ကို။ (ပရဝါဒိနာ။) ကတံ။ တံ၊ ထိုအယူကို တည်စေခြင်းကို။ ဒုက္ကဋ္ဌမေဝ၊ မကောင်းသဖြင့် ပြုအပ်သည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

နတ္ထိ အရဟတော အကာလမစ္စုတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-သဗ္ဗမိဒံ ကမ္မတောတိကထာ အဖွင့်

၇၈၃။ ဣဒါနိ သဗ္ဗမိဒံ ကမ္မတောတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို သဗ္ဗမိဒံ ကမ္မတောတိကထာ၌။ ကမ္မုနာ၊ ကံကြောင့်။ လောကော၊ လောက သည်။ ဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိသုတ္တံ၊ ဤသို့သော ပါဠိတော် သုတ်ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ဣဒံ ကမ္မကိလေသဝိပါကဝဋ်၊ ဤကမ္မဝဋ် ကိလေသဝဋ် ဝိပါကဝဋ်သည်။ ကမ္မတောဝ၊ ကံကြောင့်သာ။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ ယေသံ ။ ပေ။ ဣတရဿ။ အထ၊ ၌။ နံ၊ ကို။ ဝေံ သန္တေ၊ ဤသို့ ဖြစ်လသော်။ ကမ္မမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ကမ္မတော၊ ကြောင့်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်သည်။) အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ စောဒေတုံ ကမ္မမ္ပိ ကမ္မတောတိ အာဟ။ ဣတရော၊ သည်။ ကမ္မမ္ပိ၊ သည်လည်း။ ကမ္မတောဝ နာမ၊ ကံမည်သော အကြောင်းကြောင့်သာ။ ယဒိ (ဟောတိ။ ဝေံ သတိ)။ တံ ကမ္မံ၊ ထိုကံကြောင့်ဖြစ်သော ကံသည်။ ဝိပါကောဝ၊ အကျိုးဝိပါကံသည်သာ။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ပဋိက္ခိပတိ။ ပုဗ္ဗေကတဟေတုတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ဣဒံ၊ ဤ ကမ္မဝဋ် ကိလေသဝဋ် ဝိပါကဝဋ်သည်။ ကမ္မတော၊ ကြောင့်။ ယဒိ(ဟောတိ။ ဝေံ သတိ)။ တေန၊ ထိုကံသည်။ ပုဗ္ဗေကတဟေတုနာ၊ ရှေး၌ ပြုအပ်

၁။ တေန ပုဗ္ဗေကတဟေတုနာ။ ။ပဏ္ဍာသနိပါတ် မဟာဗောဓိဇာတ်၌ ယခုဘဝ၌ မကောင်းကျိုးရနေသမျှဝယ် ရှေးက ကံကျွေးပါလာသည့်အတွက် ထိုကံကို အကျွေးဆပ်ခြင်းသာ ဖြစ်၏။ “ရသေ့ဖြစ်သော ငါက မျောက်ကလေးကို အကယ်၍ သတ်သည်”ဟု ဆိုလျှင် အသင် ပုဗ္ဗေကတဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့် “ယခုဘဝ မျောက် ကလေးသည် ရှေးတုန်းက ရသေ့ဖြစ်စဉ် ယခု ငါဖြစ်နေသော မျောက်ကလေးကို သတ်ခဲ့ဘူး၏။ ထိုအသတ်ခံရသော မျောက်ကလေးသည် ယခုဘဝ၌ ရသေ့ဖြစ်၍ ထိုတချိန်၌ သတ်ခဲ့ဘူးသော ရသေ့က ယခုဘဝ မျောက်ဖြစ်တဲ့အခါ လက်စားချေသော အားဖြင့် သတ်၏။ မျောက်ကလေးလည်း ရှေးတုန်းက အကျွေးကို ဆပ်ခြင်းဖြစ်၍ ကျွေးကျေ၏။ မည်သည့်မျှ အကုသိုလ် မဖြစ်ဟု အယူရှိထိုက်ပုံကို ပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိ အလို ရသေ့က ဟောပြုသည်။

အထ ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ သုခဒုက္ခံ နိဂစ္ဆတိ။
ပေါရာဏကံ ကတံ ပါပံ၊ တမေသော မုစ္စတေ ဣဏံ။
ပေါရာဏကဏ္ဍဏမောက္ခော၊ ကိံပေါပေန လိမ္ပတိ။

ပြီးသော ကံဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ရုဏ်။ ဣတိ စောဒေတု ပုစ္ဆတိ။ ဣတရော၊ သည်။ ပုဗ္ဗေကတဟေတုဝါဒံ ဘယေန၊ ပုဗ္ဗေကတဟေတု ဝါဒမှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိကိပတိ။

၇၈၄။ ကမ္မဝိပါကတောတိ၊ အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။ (ပုစ္ဆတိ-၌ စပ်။) သဗ္ဗံ၊ သော။ ဣဒံ၊ ဤကမ္မဝင်္ဂ၊ ဝိပါကဝင်္ဂ၊ ကိလေသဝင်္ဂသည်။ ကမ္မတော၊ ကံကြောင့်။ ယဒိ(ဟောတိ။ ဧဝံ သတိ)။ အတိတဘဝေ၊ အတိတ်ဘဝ၌။ ပဝတ္တဿ၊ ဖြစ်သော အကျိုး၏။ ဟေတုဘူတံ၊ အကြောင်း ဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ယံ ကမ္မံ။ (အတ္ထိ။) တမ္ပိ၊ ထိုအကြောင်းဖြစ်သော ကံသည်လည်း။ ပုရိမတရေ၊ သာ၍ ရှေးဖြစ်သော။ ဘဝေ၊ ဘဝ၌။ ကမ္မတော၊ ကံကြောင့်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်ရ၏။) ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ကမ္မဝိပါကော၊ ကံ၏ အကျိုး ဝိပါကံသည်။ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ တေန၊ ထိုကြောင့်။ တေ၊ အသင် ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ဣဒံ၊ သည်။ ကမ္မဝိပါကတော၊ ကံ၏အကျိုး၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (ရှေးကံ၏လည်း သာ၍ ရှေးကျသော ဘဝတုန်းက ကံကြောင့် ဖြစ်ရသော ကံ၏ အကျိုး၏ အဖြစ်ဖြင့်။) အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သလော။ ဣတိ။

၁။ ပုဗ္ဗေကတဟေတုဝါဒ။ ။ “မည်သည့်အရာ မဆို ရှေး၌ ပြုအပ်သော ကံကြောင့်သာ ယခုဘဝ၌ ဖြစ်ရ၏” ဟု အယူမှားသော ဒိဋ္ဌိတမျိုး ရှိ၏။ ထိုဒိဋ္ဌိကို “ပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိ” ဟု ခေါ်သည်။ သန္တိ ဘိက္ခဝေ ဧကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံ ဝါဒိနော ဧဝံ ဒိဋ္ဌိနော ယံကိဉ္ဇာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံ ဝါ ဒုက္ခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊ သဗ္ဗံ ဟံ ပုဗ္ဗေကတဟေတု။-အင်္ဂုတ္တိုရ်၊ တိကနိပါတ်၊ မဟာဝဂ်၊ တိတ္ထာယတနသုတ်၊ ထိုပုဗ္ဗေကတဟေတု အယူရှိသူတို့သည် “ဤဘဝ၌ ဉာဏ်၊ ဝီရိယကို အသုံးပြုဖွယ် မလို။ ကံကြောင့်သာ ဖြစ်ရ၏” ဟု ယူလိုကြ၏။ ဥပမာ-ဉာဏ် မရှိသောကြောင့် မတုံ့ဘာတွေကို စားနေသည့်အတွက် ရောဂါဖြစ်လျှင် “မိမိ၏ဉာဏ် မရှိသောကြောင့်” ဟု အယူမရှိ။ ရှေးကံကြောင့်သာ ရောဂါဖြစ်ရ၏” ဟု အယူ ရှိသည်။

အနေအထိုင် မတတ်သောကြောင့်၊ မိမိ၏ဉာဏ် မရှိ လုံ့လဝီရိယ မရှိသောကြောင့် ပညာမတတ်လျှင်၎င်း၊ စီးပွားဥစ္စာ မဖြစ်လျှင်၎င်း၊ ရှေးကံကြောင့်သာဟု ယူသည်။ ကျန်းမာရေး မလိုက်စားတတ်ခြင်းကြောင့် ညောင်းညာကိုက်ခဲမှု စသော ရောဂါ ဖြစ်လျှင် ရှေးကံ မကောင်းသောကြောင့်ဟု အယူရှိ၏။ ဉာဏ် မရှိခြင်း၊ လုံ့လဝီရိယ မရှိခြင်းကို အကြောင်းဟု မယူဆ။ ဆရာသမား မိဘတို့က စာသင်မလွတ်ခြင်းကြောင့် စာတတ်နှောင်းနေလျှင် ဆရာမိဘတို့ကို အကြောင်းမရှာတတ်။ “ရှေးကံ မကောင်း သောကြောင့်သာ စာမတတ်” ဟု အယူရှိသည်။ သို့ရာဝယ် အမြော်အမြင်မကျယ် သော ဆရာ မိဘတို့နှင့် တွေ့ရခြင်းသည် ရှေးကံကြောင့်သာ ဖြစ်ရပေသည်။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် “လူတန် ကံချ” ဟု ပြောရိုးအတိုင်း ကံကိုသာ ချလေ့ရှိသော ရဟန်းရှင် လူတို့၌ ဤပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိဖြစ်လျက် ရှိသည်ကို မသိရှာကြချေ။

သုတ်သည်။ နတ္ထိ ကမ္မန္တိ၊ နတ္ထိ ကမ္မံ ဟူ၍။ အကမ္မဝါဒိတံ၊ အကမ္မဝါဒိ၏ အဖြစ်ကို။ ပဋိက္ခိပိတော။ အတ္ထိ ကမ္မန္တိ၊ ဟူ၍။ ကမ္မဝါဒိတံ၊ ကမ္မဝါဒိ ဟူသော။ ကမ္မဿကတံ၊ ကံသးလျှင် မိမိဥစ္စာ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒီပေတိ။ သဗ္ဗဿေဝ၊ အလုံးစုံသော အရာဝတ္ထု၏ပင်။ ကမ္မတော၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တိံ၊ ဖြစ်ခြင်းကို။ န(ဒီပေတိ)။ မဟုတ်။ တသ္မာ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ သဗ္ဗမိဒံ ကမ္မတောတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄-ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒကထာ အဖွင့်

၇၀၆-၇၀၇။ ဣဒါနိ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒကထာ၌။ ဒုက္ခံ၊ သည်။ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒံ၊ စက္ခု စသော ဣန္ဒြေနှင့်စပ်သော သက်ရှိ ရုပ်နာမ် ဟူသော ဒုက္ခာရ်။ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဒံ၊ စက္ခု စသော ဣန္ဒြေနှင့် မစပ်သော သက်မဲ့ရုပ် ဟူသော ဒုက္ခာရ်။ (ဣတိ) ဒုဝိဓံ၊ နှစ်ပါး အပြား ရှိ၏။ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒံ၊ သည်။ ဒုက္ခဝတ္ထုတာယ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၏ တည်ရာ၏ အဖြစ် ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခတည်း။ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဒံ၊ သည်။ ဥဒယဗ္ဗယပဋိပိဋနဋ္ဌေန၊ အဖြစ် အပျက်တို့သည် နှိပ်စက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ယဒနိစ္စံ တံ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ သင်္ဂဟိတတ္တာ၊ သိမ်းယူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ ဣမံ ဝိဘာဂံ၊ ကို။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ ယဿ၊ အကြင် ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒတရားကို။ ပရိညာယ၊ ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ။ ဘဂဝတိ၊ မြတ်စွာဘုရား အထံတော်၌။ ဝုဿတိ၊ ကျင့်သုံးအပ်၏။ တံ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒမေဝ၊ သည်သာ။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ ဣတရံ၊ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒမှ တပါးသော အနိန္ဒြိယဗဒ္ဒသည်။ န(ဒုက္ခံ)၊ ဒုက္ခ မဟုတ်။ ဣတိ ယေသံ ။ပေ။ ဣတရဿ။ အထ၊ ၌။ နံ၊ ကို။ ယသ္မာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ယံ၊ အကြင်တရားသည်။ အနိစ္စံ၊ တည်း။ တံ၊ ထို အနိစ္စဖြစ်သော တရားသည်။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော် မှအပ်ပြီ။ တသ္မာ။ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒေနေဝ၊ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒသာလျှင်ဖြစ်သော။ တေန အနိစ္စေန၊ သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ ဝောဒေတံ၊ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒညောင် အနိစ္စန္တိအာဒိ အာဟ။ နနု ။ပေ။ အနိစ္စန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။ ပထဝီပဗ္ဗတ- ပါသာဏာဒိ၊ မြေ တောင် ကျောက် အစရှိသော။ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဒမ္ပိ၊ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဒ ရုပ်သည်လည်း။ အနိစ္စံ၊ သည်။ (ဟောတိ)နနု၊ လော။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

၇၀၈။ န ဝတ္တဗ္ဗံ ။ပေ။ ဒုက္ခန္တိ၊ အစရှိသော။ ပဉ္စေ၊ ၌။ အာမန္တာတိ ပဋိညာ သကဝါဒိဿ။ ဟိ၊ မှန်။ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဒံ၊ သည်။ ဒုက္ခဒေါမနဿာနံ၊ တို့၏။ အာရမ္မဏံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ။ပေ။ ဟိ၊ မှန်။ ဥဏှကာလသ္မိံ၊ အပူ၏ အခါ၌။ (ပူရာ အခါ၌။) အဂ္ဂိ၊ သည်၎င်း။ သီတကာလေ၊ အအေး၏ အခါ၌။ (အေးရာ အခါ၌။) ဝါတော စ၊ သည်၎င်း။ ဒုက္ခဿ၊ ။ပေ။

အာရမ္မဏံ၊ တည်း။ နိစ္စမိ၊ မြဲသော ကာလပတ်လုံးလည်း။ (အခါကာလ မခွဲပဲ အမြဲ ကာလပတ်လုံးလည်း။) ဘောဂဝိနာသာဒယော၊ စည်းစိမ်၏ ပျက်စီးခြင်း အစရှိသည်တို့သည်။ ဒေါမနဿဿ၊ ၎င်း (အာရမ္မဏံ၊ တည်း။) တသ္မာ။ အနိစ္စဋ္ဌေန၊ အနိစ္စ၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်သဘောနှင့်။ ဝိနာပိ၊ ရှိလည်း။ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓံ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ တည်း။ ဣတိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၎င်း။ ပန၊ ဗျတရိက်ကား။ (အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓံ၊ ကိံ။) ကမ္မကိလေသေဟိ၊ ကံ ကိလေသာတို့ ကြောင့်။ အနိဗ္ဗတ္တတ္တာ၊ မဖြစ်ရသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စန္တိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်။ တထာ၊ တူ။ (အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓဿ၊ ၎င်း။) မဂ္ဂေန၊ အရိယမဂ်သည်။ အပရိညေယျတ္တာ၊ ပိုင်းခြား၍ မသိအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (ဒုက္ခံ အရိယသစ္စန္တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ။) ပန၊ ကား။ ယသ္မာ၊ တိဏကဋ္ဌာဒိ- နိရောဓော ဝါ၊ မြက် ထင်း အစရှိသည်တို့၏ ချုပ်ခြင်းသည်၎င်း။ ဥတုဗီဇာဒိနိရောဓော ဝါ၊ ဥတု မျိုးစေ့ အစရှိသည်တို့၏ ချုပ်ခြင်းသည်၎င်း။ ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စံ နာမ၊ ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စာမည်သည်။ န ဟောတိ။ [ရှေးနိဿယ၌ ဒုက္ခနိရောဓအရိယသစ္စံ နာမ-ဟု သမာသ်ရှိ၏။ ကောင်းသည်။ ဒုက္ခနိရောဓံ-ဟု နပုလ္လိင်ဖြင့် ဝါကျရှိသော ပါဠိသည် မကောင်း။] တသ္မာ။ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓံ၊ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓရုပ်နာမ်သည်။ ဒုက္ခဉ္ဇေဝ၊ ဒုက္ခလည်း ဟုတ်၏။ အရိယသစ္စဉ္ဇ၊ အရိယသစ္စာလည်း ဟုတ်၏။ ဣတရံ ပန၊ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓမှ တပါး သော အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓသည်ကား။ ဒုက္ခမေဝ၊ သာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒံ နာနတ္ထံ၊ ဤထူးသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဿေတုံ ပဋိဇာနာတိ၊ သကဝါဒီဝန်ခံ၏။ [အရိယာမဂ်က သိပ္ပံ မလိုသောကြောင့် ဗဟိဒ္ဓရုပ်တရားတို့၏ အကြောင်း အရာကို ရဟန္တာဖြစ်ပြီးပုဂ္ဂိုလ်တို့သော်မှ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် အကုန် မသိနိုင်ကြ။]

ယထာ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓဿာတိအာဒိဝစနံ၊ အစရှိသော စကားသည်။ (ဒီပေတိ၊ န သက္ကောတိ၊ အသာဓကံ-၌ စပ်။) ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓဿ၊ ကိံ။ ပရိညာယ၊ ငှါ။ ဗြဟ္မစရိယဝါသံ၊ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယကို ကျင့်သုံးခြင်းကို၎င်း။ ပရိညာတဿ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီးသော ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓ၏။ ပုန၊ အနုပုတ္တိံ၊ မဖြစ်ခြင်းကို၎င်း။ ဒီပေတိ။ တေနေဝ၊ ကြောင့်ပင်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ယထာ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓဿ အစရှိသော ပြဿနာ ၂-ရပ်၌။ သကဝါဒီနာ၊ သည်။ ပဋိက္ခေပေါ၊ ကိံ။ ကတော၊

၁။ အာဒိဝစနံ။ ပ။ ဒီပေတိ။ ။ယထာ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓဿ ။ပ။ ပုဿတိ-ဣန္ဒြိယ- ဗဒ္ဓဒုက္ခကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ဗြဟ္မစရိယစရိယကို ကျင့်အပ်သကဲ့သို့ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓ ဒုက္ခကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ ဗြဟ္မစရိယကို ကျင့်အပ်သည် မဟုတ်လော-ဟု ပရဝါဒီက မေးရာ၌ ‘န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ’ သကဝါဒီ ပယ်၏။ ဤသို့ ပယ်ခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ “ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓဿ ပရိညာယ ဗြဟ္မစရိယဝါသံ ဒီပေတိ”ဟု ဆိုသည်။

ပြုအပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ ပယ်အပ်ပါသော်လည်း။ ယဒနိစ္စံ တံ ဒုက္ခန္တိ ဝစနေနံ၊ ဟူသော စကားတော်ဖြင့်။ သင်္ဂဟိတဿ၊ သိမ်းယူအပ်သော။ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓဿ၊ ၎င်း။ ဒုက္ခဘာဝံ၊ ဒုက္ခ၏ အဖြစ်ကို။ ပဋိသေဓေတုံ၊ ငှါ။ န သက္ကောတိ၊ မစွမ်းနိုင်။ [ရှေးနိဿယ၌ န သက္ကောတိ-ဟု ရှိသည်။] တသ္မာ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-ဌပေတွာ အရိယမဂ္ဂန္တိကထာ အဖွင့်

၇၀၉-၇၉၀။ ဣဒါနိ ဌပေတွာ အရိယမဂ္ဂန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ၌။ ယသ္မာ။ အရိယမဂ္ဂေါ၊ အရိယမဂ်ကို။ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိ-ပဒါတိ၊ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိပဋိပဒါဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တော။ တသ္မာ။ အရိယမဂ္ဂံ၊ ကိ။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ အဝသေသာ၊ အရိယမဂ်မှကြွင်းကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတို့သည်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခတို့ချည်းတည်း။ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိံ ။ပေ။ ဣတရဿ။ အထ၊ ဝန်ခံရာ ထိုအခါ၌။ နံ၊ ကိ။ (အရိယမဂ္ဂံ ဌပေတွာ အဝသေသာ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခတို့သည်။) ယဒိ (ဟောန္တိ)၊ အံ။ ဝေံ (သန္တေသု)။ သမုဒယဿာပိ၊ သမုဒယ သစ္စာ၏လည်း။ (အဝသေသာ အရတွင် ပါဝင်သော သမုဒယသစ္စာ၏လည်း။) ဒုက္ခဘာဝေါ၊ ဒုက္ခ၏အဖြစ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ ။ပေ။ အာဟ။ ဣတရော။ ဟေတုလက္ခဏံ၊ သမုဒယသစ္စာ၏ ဒုက္ခ၏ အကြောင်းဖြစ်သော လက္ခဏာကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ ပုန ပုဋ္ဌော (သမာနော။ သမုဒယဿ၊ ၎င်း။) ပဝတ္ထ-ပရိယာပန္နဘာဝံ၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော တေဘူမကဝဋ်ဒုက္ခ၌ အကျုံးဝင်သည်၏အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ တိဏေဝါတိပဉ္စေသု၊ အစရှိသော

ထို့နောက် “ယထာ ဣန္ဒြိယ ဗဒ္ဓံ ဒုက္ခံ ပရိညာတံ န ပုန ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧဝမေဝံ ။ပ။ န ပုန ဥပ္ပဇ္ဇတိ”ဟု ပရဝါဒိ မေးရာ၌လည်း “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ပရဝါဒိ ပယ်၏။ ဤသို့ ပယ်ခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ “ပရိညာ တဿ ပုန အနုပ္ပတ္တိံ ဒိပေတိ”ဟု ဆိုသည်။ ဤသို့ ပြဿနာ ၂-ရပ်ကို ၂-ကြိမ်ပယ်သောကြောင့် “ယထာဣန္ဒြိယဗဒ္ဓဿာတိအာဒိ ဝစနံ”ဟု အာဒိ-အရ ဒုတိယပြဿနာကို ပယ်ခြင်းတိုင်အောင် ယူပါ။

၁။ ဝစနေန ပန။ ။ဤသို့ ပယ်သော်လည်း “ယဒနိစ္စံ တံ ဒုက္ခံ=အနိစ္စတရား ဟူသမျှသည် ဒုက္ခချည်း”ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရုပ်တရားကို ဒုက္ခ မဟုတ်ဟုကား “ယထာ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓဿ”စသော ထိုစကားက မပြနိုင်ပါ။ ထို့ကြောင့် “ယထာ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓဿ”စသော စကားသည် အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရုပ်ကို ဒုက္ခဟု မဆိုလိုသော ပရဝါဒိဘက်က သာဓက မဖြစ်နိုင်ပါ။

ပြဿနာတို့၌။ သုတ္တဝိရောဓာယေန၊ ကြောင့်။ (စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ အစရှိသော ပါဠိတော် သုတ်နှင့် ဆန့်ကျင်မည်မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။) ပဋိကိပတိ။ လဒ္ဓိဝသေန၊ မိမိအယူ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိဇာနာတိ။ [ထပ်၍ မေးသောအခါ “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံသည်။] ဣတ္ထိ။ ဤ။ သေသံ ဥတ္တာနုတ္ထ- မေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဌပေတော အရိယမဂ္ဂန္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၆-န ဝတ္တဗ္ဗံ သံဃော ဒက္ခိဏံ ပရိဂ္ဂဏှာတိတိကထာ အဖွင့်

၇၉၁-၇၉၂။ ဣဒါနိ န ဝတ္တဗ္ဗံ ။ပေ။ ပရိဂ္ဂဏှာတိတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထိ။ ဤ။ ပရမတ္ထတော၊ မဖောက်မပြန် မှန်သော အနက်အား ဖြင့်။ (အစစ်အမှန်အားဖြင့်။) မဂ္ဂဖလာနေဝ၊ မဂ်ဖိုလ်တို့သည်သာ။ သံဃော၊ သံဃာတည်း။ မဂ္ဂဖလေဟိ၊ တို့မှ။ အညော၊ အခြားသော။ သံဃော နာမ၊ သံဃာမည်သည်။ နတ္ထိ။ မဂ္ဂဖလာနိ စ၊ တို့သည်လည်း။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခု သော ဝတ္ထုကို။ န ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ၊ မခံယူနိုင်ကုန်။ တသ္မာ၊ သံဃော၊ အရိယမဂ် ဟူသော သံဃာသည်။ ဒက္ခိဏံ၊ မြတ်သောအလှူကို။ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ ခံယူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ဣတိ။ တေရဟိ၊ ဤ။ မဟာပုညဝါဒီ သင်္ခါတာနံ၊ မဟာပုညဝါဒီဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဝေတုလ္လကာနံ၊ ဝေတုလ္လကဂိုဏ်းသား တို့၏။ လဒ္ဓိ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေ။) ယေသံ (လဒ္ဓိ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ။ပေ။ ဣတရဏ။ အထ နံ။ သံဃော၊ သံဃာသည်။ (ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသောဝတ္ထုကို။) ယဒိ န ပဋိဂ္ဂဏှယျ၊ အံ။ (ဝေ သတိ။) နံ၊ ထို သံဃာကို။ သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အာဟုနေယျာတိအာဒိဟိ၊ အစ ရှိသော ဂုဏ်ပုဒ်တို့ဖြင့်။ န ထောမေယျ၊ ချီးမွမ်းတော်မမူရာ။ ဣတိ စော- ဒေတုံ။ နနု ။ပေ။ အာဒိမာဟ။

သံဃဿ ဒါနံ ဒေန္တိတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ယေ တေ၊ အကြင်ဒါယကာ တို့သည်။ သံဃဿ၊ အား။ ဒေန္တိ၊ ပေးလှူကြကုန်၏။ တေ၊ ထို ဒါယကာ တို့သည်။ ပဋိဂ္ဂါဟကေသု၊ အလှူကို ခံယူသူတို့သည်။ အသတိ၊ မရှိကုန်လ သော်။ ကဿ၊ အဘယ်သူအား။ ဒဒေယျံ၊ ပေးလှူကုန်ရာအံ့နည်း။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ။ (သကဝါဒီနာ။) ဝုတ္တံ။

အာဟုတိ ဇာတဝေဒေါ ဝါတိသုတ္တံ၊ ဟူသောသုတ်သည်။ ပရသမယ- တော၊ တပါးသူတို့၏ အယူမှ။ အာဂတံ၊ လာသောသုတ်တည်း။ [ရှေး နိဿယ၌ကား “အာဘတံ၊ ဆောင်ယူအပ်သော” ဟု ရှိ၏။ သကဝါဒီနာဟု

လည်း ကတ္တာထည့်သည်။] တတ္ထ၊ ထို အာဟုတိ ဇာတဝေဒေါဝါ၊ အစရှိ
သောသုတ်၌။ မဟာမေသံတိ၊ ဟူသောစကားကို။ မေသဝုဋ္ဌိံ၊ မိုဗ်းရေကို။
သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ဟိ၊ မှန်။မေဒနီ၊ မြေကြီးသည်။ဝုဋ္ဌိံ၊ မိုဗ်းရေကို။ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ ဧ။
မေသမေဝ၊ မိုဗ်းတိမ်ကိုသာ။ န (ပဋိဂ္ဂဏှာတိ)၊ မခံယူ။ မဂ္ဂေါ ပဋိဂ္ဂဏှာ-
တိတိ၊ ဟူသောစကားကို။ မဂ္ဂဖလာနိ၊ တို့သည်။ သံဃော၊ သံဃာမည်၏။
ဣတိ လဒ္ဓိယာ၊ ဖြင့်။ ဝဒတိ။ စ၊ ဆက်။ မဂ္ဂဖလာနေဝ၊ မဂ်ဖိုလ် တို့သည်
သာ။ န သံဃော၊ သံဃာမည်သည်မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ မဂ္ဂဖလ-
ပါတုဘာဝပရိသုဒ္ဓေ၊ မဂ်ဖိုလ်တို့၏ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းကြောင့် ထက်ဝန်းကျင်
စင်ကြယ်ကုန်သော။ ခန္ဓေ၊ ခန္ဓာတို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲမှီ၍။ ပညတ္တာ၊ ပညတ်
အပ်ကုန်သော။ အဋ္ဌ၊ ဂ-ပါး ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။
သံဃော၊ သံဃာမည်၏။ တသ္မာ၊ တေ၊ ဤသံဃော ပဋိဂ္ဂဏှာတိ အစရှိသော
စကားသည်။ အသာဓကံ။ (ရှေးနိဿယ၌ “တေ၊ ဤ မဂ္ဂေါ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ”
ဟူသောစကားသည်ဟု ပေး၏။) ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

န ဝတ္တဗ္ဗံ ။ပေ။ ပဋိဂ္ဂဏှာတိတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၇-န ဝတ္တဗ္ဗံ သံဃော ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတီတိကထာ အဖွင့်

၇၉၃-၇၉၄။ ဣဒါနိ န ဝတ္တဗ္ဗံ ။ပေ။ ဝိသောဓေတီတိကထာ နာမ
ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ၌။ မဂ္ဂဖလာနေဝ၊ မဂ်ဖိုလ်တို့သည်သာ။ သံဃော နာမ၊
အရိယသံဃာမည်၏။ ကာနိ စ၊ ထိုအရိယသံဃာမည်သော မဂ်ဖိုလ်တို့သည်
လည်း။ ဒက္ခိဏံ၊ အလှကို။ ဝိသောဓေတံ၊ စင်ကြယ်စေခြင်းငှါ။ ဝါ၊ သုတ်
သင်ခြင်းငှါ။ န သက္ကောန္တိ၊ မစွမ်းနိုင်ကြကုန်။ တသ္မာ။ သံဃော၊ အရိယ
သံဃာသည်။ ဒက္ခိဏံ၊ ကို။ ဝိသောဓေတိ၊ စင်ကြယ်စေနိုင်၏။ ဝါ၊ သုတ်
သင်နိုင်၏။ ဣတိ သို့။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်။(ဣတိ၊ သို့။)တေသသညေဝ၊ ထို
ဝေတုလ္လက ဂိုဏ်းသားတို့၏ပင်။ လဒ္ဓိံ (ဟောတိ) သေယျထာပိ။ (ဝေ။)
ယေသံ။ (လဒ္ဓိံ ဟောတိ။) တေ သန္ဓာယ ။ပေ။ ဣဘရဿ။ အာဟုနေယျော-
အာဒိ၊ အစရှိသောစကားကို။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) သံဃော၊ သည်။ ဒက္ခိဏံ၊ ကို။

၁။ ဒက္ခိဏာ။ ။ဒက္ခိန္နိ ဝဗ္ဗန္တိ သတ္တာ ဧတာယာတိ ဒက္ခိဏာ၊ အလှရှင်
ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့၏ နောင် သံသရာ၌ ကြီးပွားကြောင်းဖြစ်သော အလှကို
“ဒက္ခိဏာ”ဟု ခေါ်၏။ အချို့နေရာ၌ ဒါနစေတနာ၊ အချို့နေရာ၌ ဒါနဝတ္တုတည်း။
ပရဝါဒီသည် သံဃာအရ မဂ်ဖိုလ်တို့ကို ယူစေလို၏။ ထို့ကြောင့် မဂ်ဖိုလ်တည်း
ဟူသော သံဃာက (ထိုအလှကို မခံယူသောကြောင့်) ဒက္ခိဏာမည်သော ဒါန
စေတနာကို စင်ကြယ်အောင် မပြုနိုင်ပါ-ဟု အယူရှိသည်။

ဝိသောဓေတုံ၊ ငှါ။ ယဒိ န သက္ကုဏေယျ၊ အကယ်၍ မစွမ်းနိုင်အံ့။ (ဝေ သတိ။) နံ၊ ထိုအရိယသံဃာကို။ သတ္တာ၊ သည်။ ဝေ၊ ဤသို့ အာဟုနေ-
 ယျော အစရှိသည်ဖြင့်။ န ထောမေယျ၊ ရှေးမွမ်းတော်မမူရာ။ ဣတိ (ဣမဿ
 အတ္ထဿ)၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုတ္တံ၊
 သကဝါဒီ ဆိုအပ်ပြီ။

ဝိသောဓေတိတိ၊ ကား။ မဟပ္ပလံ၊ များသော အကျိုးရှိသည်ကို။ ကရော-
 တိ၊ ပြုနိုင်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သံဃသ္မိံ၊ ဌံ။ ဝါ၊ အား။ အပံ၊ အနည်းငယ်
 သော ပစ္စည်းဝတ္ထုသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူအပ်သည်။ (သမာနံ)
 ဗဟု၊ အကျိုးပေးသောအခါများသည်။ ဟောတိ။ ဗဟု၊ များသောပစ္စည်း
 ဝတ္ထုသည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒိန္နံ (သမာနံ)။ ဗဟုတရံ၊ အကျိုးပေးသော အခါ
 သာ၍များသည်။ (ဟောတိ။) ဒက္ခိဏေယျာတိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ ဒက္ခိဏာ-
 ရဟာ၊ အလှူကို ထိုက်ကုန်၏။ ဒက္ခိဏာယ၊ အလှူအား။ အနုစ္စဝိကာ၊
 လျှောက်ပတ်ကုန်၏။ ဒက္ခိဏံ၊ ကို။ ဝိသောဓေတုံ၊ ငှါ။ သမတ္တာ၊ ကုန်၏။
 ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ဒက္ခိဏံ အာရာဓေန္တိတိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ သမ္မာဒေန္တိ၊
 ပြီးစေကြကုန်၏။ [အာရာဓေန္တိကို သမ္မာဒေန္တိ ဟု ဖွင့်သည်။] အပ္ပမတ္တိကာ-
 ယပိ၊ နည်းသော အတိုင်းအရှည် ရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ ဒက္ခိဏာယ၊
 အလှူကြောင့်။ မဟန္တံ၊ ကြီးကျယ်သော။ ဖလံ၊ အကျိုးသို့။ ပါပုဏန္တိ၊
 ရောက်ကုန်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။
 ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

န ဝတ္တဗ္ဗံ ။ပေ။ ဝိသောဓေတိတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၈-န ဝတ္တဗ္ဗံသံဃော ဘုဉ္ဇတိတိကထာ အဖွင့်

၇၉၅ - ၇၉၆။ ဣဒါနိ န ဝတ္တဗ္ဗံ သံဃော ဘုဉ္ဇတိတိကထာ နာမ
 ဟောတိ။ တတြာပိ၊ ထို န ဝတ္တဗ္ဗံ ။ပေ။ ဘုဉ္ဇတိတိကထာဉ္ဇလည်း။ မဂ္ဂဖလာ-
 နေဝ၊ တို့သည်သာ။ သံဃော နာမ၊ ။တာနိစ၊ တို့သည်လည်း။ ကိဉ္ဇိတစုံတခုကို။
 န ဘုဉ္ဇန္တိ၊ မစားကြကုန်။ တသ္မာ၊ သံဃော၊ သည်။ ဘုဉ္ဇတိ၊ စား၏။ ခါဒတိ၊
 ခဲ၏။ သာယတိ၊ သာယာ၏။ ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်။ (ဣတိ) ယေသံ
 ။ပေ။ ဣတရဿ။ အထ၊ ဌံ။ နံ၊ ကို။ သံဃော၊ သည်။ ယဒိ န ဘုဉ္ဇေယျ၊
 အကယ်၍ မစားအံ့။ (ဝေ သတိ။) သံဃဘတ္တာဒိကရဏံ၊ သံဃဘတ်
 အစရှိသည်ကို ပြခြင်းသည်။ နိရတ္ထကံ၊ အကျိုးမရှိသည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ
 သလော။ ဣတိ စောဒေတုံ နန္ဒ အတ္ထိ ။ပေ။ ကရောန္တိတိ အာဒိ အာဟ။

ဂဏဘောဇနန္တိ အာဒိ၊ ကိ။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) သံသော၊ သည်။ ယဒိ န ဘုဇ္ဇေ-
ယျ၊ အံ။ (ဝေံ သတိ။) ကဿ၊ အဘယ်သူ့ဘို့။ ဂဏဘောဇနာဒိနိ၊ ဂဏ
ဘောဇဉ် အစရှိသည်တို့သည်။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာသနည်း။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ
ဝုတ္တံ။ အဋ္ဌပါနာနိတိ ဣဒမ္ပိ၊ ကိုလည်း။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) သံသော၊ သည်။
ယဒိ န ပိဝေယျ၊ အကယ်၍ မသောက်အံ။ (ဝေံ သတိ။) ကဿ၊ ဘို့။
တောနိ ပါနာနိ၊ ဤ အဖျော်တို့ကို။ သတ္တာ၊ သည်။ အနုဇာနေယျ၊ ခွင့်ပြု
တော်မူရာသနည်း။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ ဣဓာပိ၊ ဤ ကထာ၌လည်း။
သေသံ၊ ကိ။ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

န ဝတ္ထုဗွဲ သံသော ဘုဇ္ဇတိတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-န ဝတ္ထုဗွဲ သံသဿ ဒိန္နံ မဟပ္ပလန္တိကထာ အဖွင့်

၇၉၇-၇၉၈။ ဣဒါနိ န ဝတ္ထုဗွဲ ။ပေ။ မဟပ္ပလန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။
တကြာပိ၊ ၌လည်း။ မဂ္ဂဖလာနေဝ၊ တို့သည်သာ။ သံသော နာမ၊ မည်၏။
တေသံ၊ ထိုသံသာမည်သော မဂ်ဖိုလ်တို့အား။ ကိဉ္ဇိ၊ တစုံတခုသောဝတ္ထုကို။
ဒါတံ စ၊ ပေးလှူခြင်းငှါလည်း။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ တေဟိ စ၊
ထို သံသာမည်သော မဂ်ဖိုလ်တို့သည်လည်း။ (ကိဉ္ဇိ၊ ကိ။) ပဋိဂ္ဂဏိတံ၊ ခံယူ
ခြင်းငှါ။ န(သက္ကာ)။ တေသံ၊ တို့အား။ ဒါနေန၊ ပေးလှူခြင်းကြောင့်။
ကောစိ၊ သော။ ဥပကာရောပိ၊ လျော်စွာပြုတတ်သော ကျေးဇူးသည်လည်း။
န ဣဇ္ဈတိ၊ မပြီးစီး။ တသ္မာ၊ သံသဿ၊ အား။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူကြောင်း ဒါန
စေတနာသည်။ မဟပ္ပလံ၊ ကြီးကျယ်သော အကျိုးရှိ၏။ (ဣတိ၊ သို့။) န
ဝတ္ထုဗွဲ၊ ထိုက်။ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိ ။ပေ။ ဣတရဿ၊ အာဟုနေယျာတိ
အာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ သံသဿ၊ အား။ ဒိန္နံ၊ သည်။ မဟပ္ပလံ
ယဒိ န ဘဝေယျ၊ (ဝေံ သတိ။) နံ၊ ထိုအရိယသံသာကို။ သတ္တာ၊ သည်။
ဝေံ၊ ဤသို့ အာဟုနေယျော စသည်ဖြင့်။ န ထောမေယျ၊ ချီးမွမ်းတော်မူ
ရာ။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဒဿနတ္ထံ (သကဝါဒိနာ)။ ဝုတ္တံ။
သေသံ ။ပေ။ နိယျာတိ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

န ဝတ္ထုဗွဲ ။ပေ။ ကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၀-န ဝတ္ထုဗွဲ ဗုဒ္ဓဿ ဒိန္နံ မဟပ္ပလန္တိကထာ အဖွင့်

၇၉၉။ ဣဒါနိ န ဝတ္ထုဗွဲ ။ပေ။ မဟပ္ပလန္တိကထာ နာမ ဟောတိ။
တတ္ထ၊ ၌။ ဗုဒ္ဓေါ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူသော။ ဘဂဝါ၊

သည်။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော ဝတ္ထုကို။ န ပရိဘူတိ၊ ဘုဉ်းပေးတော်မူသည်မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်တား။ လောကာနုဝတ္တနံ၊ သတ္တလောကသို့ အစဉ်လိုက်ခြင်း အကျိုးငှါ။ ပရိဘူမာနံ ဝိယ၊ ဘုဉ်းပေးတော်မူသကဲ့သို့။ အတ္တာနံ၊ ကိုယ်တော်ကို။ ဒဿတိ၊ ပြတော်မူ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ မဘုဉ်းပေးသော်လည်း ဘုဉ်းပေးတော်မူသကဲ့သို့ ကိုယ်တော်ကို ပြတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) နိရူပကာရတ္တာ၊ လျော်စွာ ပြုတတ်သော ကျေးဇူး မရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တသ္မိံ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရား၌။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူကြောင်း စေတနာသည်။ မဟပ္ပလံ၊ ၎င်း။ (ဣတိ။) န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိံ ။ပေ။ ဣတရဿ။ ဒွိပဒါနံ အဂ္ဂေါတိအာဒိ၊ ကိ။ မနုဿဒုဿီလေပိ၊ လူ ဒုဿီလ၌သော်မှလည်း။ ဒါနံ၊ ပေးလှူကြောင်း ဒါနစေတနာသည်။ သဟဿ-ဂုဏံ၊ အထောင်သော အကျိုးအာနိသင်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ပန၊ စင်စစ် ကား။ ဝေရူပေ၊ ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သောသဘောရှိသော။ အဂ္ဂပုဂ္ဂလေ၊ အမြတ် ဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား၌။ (ဒါနံ၊ သည်။) ကိမင်္ဂံ၊ အဘယ် အကြောင်းကြောင့်။ (မဟပ္ပလံ၊ များသောအကျိုးသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ် ပဲရှိအံ့နည်း။) ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဒဿနတ္ထံ ဝတ္တံ၊ ဧတ္ထံ၊ ဤ ကထာ၌။ သေသံ ။ပေ။ နိယျာတိ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

န ဗတ္တဗ္ဗံ ။ပေ။ ကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၀-ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိကထာ အဖွင့်

၈၀၀-၈၀၁။ ဣဒါနိ ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဒက္ခိဏာ ဝိသုဒ္ဓိကထာ၌။ ပဋိဂ္ဂါဟကတော၊ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်ကြောင့်။ ဒက္ခိဏာ၊ အလှူသည်။ ယဒိ ဝိသုဇ္ဈေယျ၊ အကယ်၍စင်ကြယ်အံ့။ မဟပ္ပလာ၊ များသော အကျိုးရှိသည်။ (ယဒိ) ဘဝေယျ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ (ဝေ သတိ။) ဒါယကေန၊ အလှူရှင်သည်။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူအပ်ပြီ။ ပဋိဂ္ဂါဟကေန၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိပါကော၊ အကျိုးကို။ နိဗ္ဗတ္တိတော၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အညော၊ အလှူရှင်မှတစ်ပါးသော အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အညဿ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်မှ တစ်ပါးသော အလှူရှင်သို့။ ကာရ-

၁။ မဟပ္ပလာ ဘဝေယျ။ ။ဝိသုဇ္ဈေယျ၌ “ဒက္ခိဏာသည် လောကီစည်းစိမ်ကို တောင့်တမှုစသော အညစ်အကြေးမှ စင်ကြယ်၏”ဟု အဓိပ္ပာယ်ယူမည်စိုးသောကြောင့် ဝိသုဇ္ဈေယျကိုပင် “မဟပ္ပလာ ဘဝေယျ”ဟု အနက်ဖွင့်သည်။ အကျိုးများသည်ကိုပင် “ဝိသုဇ္ဈေယျ”ဟု ဆိုသည်-ဟူလို။ နောက်၌လည်း “မဟာဝိပါကတ္တေန ဝိသုဇ္ဈတိ”ဟု ဝိသုဇ္ဈတိအတွက် မဟာဝိပါကတ္တေန”ဟု သရူပကျွာဝိသေသနဖြင့် ဆိုသည်။

ကော၊ ပြုတတ်သည်။ ဘဝေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပရံကတံ၊ ခံစားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်မှတစ်ပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပြုအပ်သော။ သုခဒုက္ခံ၊ သုခဒုက္ခသည်။ အာပဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ အညော၊ ခံစားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်မှ အခြားပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကဏေယျ၊ ရာ၏။ အညော၊ ပြုတတ်သောပုဂ္ဂိုလ်မှ အခြားပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ပဋိသံဝေဒေယျ၊ ခံစားရာ၏။ တသ္မာ၊ ဒါယကတောဝံ၊ အလှူရှင်ကြောင့်သး။ ဒါနံ၊ သည်။ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ စင်ကြယ်၏။ ပဋိဂ္ဂါဟကတော၊ အလှူခံကြောင့်။ (ဒါနံ၊ သည်။) နော (ဝိသုဇ္ဈတိ)၊ စင်ကြယ်သည် မဟုတ်။ ဒါယကဿေဝ၊ ၎င်းသာ။ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ၊ စိတ်၏ စင်ကြယ်ခြင်းသည်။ ဝိပါကဒါယိကာ၊ အကျိုးကို ပေးတတ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ ယေသံ။ ပေ။ ဣတရဿ။

အာဟုနေယျောတိ အာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (ဝုတ္တံ-ဤစပ်။) ပဋိဂ္ဂါဟကတော၊ ကြောင့်။ ဒါနံ၊ သည်။ ယဒိ န ဝိသုဇ္ဈေယျ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ။) အဿ၊ ထိုအလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၏။ အာဟုနေယျာဒိဘာဝေ၊ အာဟုနေယျ အစရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ ကိံ ကဏေယျ၊ အဘယ်ကို ပြုနိုင်ရာသနည်း။ ဣတိ (ဣမဿ အတ္တဿ)၊ ကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ငှါ။ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။ အညော အညဿ ကာရကောတိ၊ ဟူသောစကားသည်။ ဒါယကဿ၊ ၎င်း။ ဒါနစေတနာ နာမ၊ ဒါနစေတနာမည်သည်။ [ဋီကာ၌ ဒါနစေတနာ နာမ၊ ဟုရှိသည်။] ပဋိဂ္ဂါဟကေန၊ သည်။ ကတာ၊ ပြုအပ်သည်။ ယဒိ ဘဝေယျ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) ယုတ္တရူပံ၊ သင့်လျော်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ပန၊ ထိုသို့ဖြစ်ပါသော်လည်း။ တဿ၊ ထိုအလှူရှင်၏။ ဒါနစေတနာ၊ သည်။ ပဋိသုဒ္ဓါ၊ ထက်ဝန်းကြင် စင်ကြယ်သည်။ (သမာနာ၊ သော်။) ပဋိဂ္ဂါဟကသင်္ခါတံ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ဟုဆိုအပ်သော။ ဝတ္ထု၊ ဝတ္ထုကို။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။ မဟာဝိပါကတ္တေန၊ များသောအကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ ၎င်း။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိဂ္ဂါဟကတော၊ ကြောင့်။ ဒါနံ၊ သည်။ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ စင်ကြယ်သလော။ ဣတိ၊

၁။ တသ္မာ ဒါယကတောဝံ။ ။ဘသ္မာ၌ တ-သဒ္ဓါဖြင့် “အညော အညဿ ကာရကော ။ပေ။ အညော ပဋိသံဝေဒေယျ”ဟူသော ရှေ့စကား ၃-ရပ်ကို ပြန်၍ ညွှန်းသည်။ ထိုအညော အညဿ စသော စကား ၃-ရပ်သည် မိမိရှေ့က ဣတိ-သဒ္ဓါဖြင့် ညွှန်ပြအပ်သော စကားရပ်ကို ထောက်လှင် ဖလဝါကျ၊ ဣတိ ရှေ့က ဝါကျစုသည် ကာရဏဝါကျ၊ ဤတသ္မာဝါကျကား ပရဝါဒိ၏အလုံအားဖြင့် လဒ္ဓဂုဏ်ဝါကျ၊ ဤသို့ ခွဲပါ။

ဤသို့သော။ သော၊ ဤစောဒနာခြင်းသည်။ အစောဒနာ^၁၊ စောဒနာမမည်။
ဝါ၊ စောဒနာ မမြောက်။ [စောဒနာ မမြောက်ခြင်း၏ အကြောင်းကို
ဋီကာ၌ ပြထားသည်။] ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)
သတ္တရသမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

သတ္တရသမဝဂ် ပြီးပြီ။

၁။ တသ္မာ အစောဒနာ။ ။ပါဠိတော်၌ ပရဝါဒိက “ပဋိဂ္ဂါဟကတော ဒါနံ ဝိသုဇ္ဈတိ(အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကြောင့် ဒါနသည် အကျိုးများဖွယ် စင်ကြယ်သလော)” ဟု မေး၏။ “ထို အမေးကို မမေးထိုက်” ဟု ဆိုသည်။ ဘာကြောင့်နည်း။ အလှူရှင်၏ ဒါနစေတနာ စင်ကြယ်မှုသည် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်သောကြောင့် တည်း။

၁၀-အဗ္ဗာရသမဝဂ္ဂ

၁-မနုဿလောကကထာ အဖွင့်

၈၀၂-၈၀၃။ ဣဒါနိ မနုဿလောကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ဌ။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ လောကေ၊ လောက၌။ ဇာတော၊ ဖြစ်တော်မူပြီ။ လောကေ၊ ဌ။ သံဝဇော၊ ကြီးပွားတော်မူပြီ။ လောကံ၊ ကို။ အဘိဘုယျ၊ လွမ်းမိုး၍။ လောကေန၊ သည်။ အနုပလိတ္တော၊ မလိမ်းကျံအပ်သည်။ (ဟုတော။) ဝိဟရတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ သုတ္တံ၊ ဤသို့သော သုတ်တော်ကို။ အယောနိယော၊ အားဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဘဂဝါ၊ သည်။ တုသိတဘဝနေ၊ တုသိတာ နတ်ပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဖြစ်တော်မူသည်။ (ဟုတော။) တတ္ထေဝ၊ ထို တုသိတာ နတ်ပြည်၌သာ။ ဝသတိ၊ သိတင်းသုံးတော်မူ၏။ မနုဿလောကံ၊ သို့။ န အာဂစ္ဆတိ၊ ကြွလာတော်မူ။ ပန၊ ထိုသို့ ကြွလာတော် မမူပါသော်လည်း။ ဣ၊ ဤလူ့ပြည်၌။ နိမ္မိတရူပမတ္တကံ၊ နိမ္မိတရုပ်တော်မျှကို။ ဒဿေတိ၊ ပြတော်မူ၏။ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိံ။ ပေ။ ဣတရဿ။ အထ နံ ဝုဠောကာသေန စေဝ၊ သိတင်းသုံးတော်မူရာအရပ်ဖြင့်၎င်း။ [ကေမိဒါဟံ ဘိက္ခဝေ သမယံ ဥတ္တရာယံ ဝိဟရတိ စသည်ကို ရည်ရွယ်သည်။] သုတ္တသာဓနေန စ၊ ပြီးစေကြောင်းသုတ်ဖြင့်၎င်း။ သညာပေတုံ၊ သိစေခြင်းငှါ။ နန အတ္ထိတိအာဒိ အာဟ။

လောကေ ဇာတောတိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ပရဝါဒိ၊ သည်။ တုသိတပုရံ၊ ကို။ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ သတ္တာရာ ပန၊ သည်ကား။ ဧတံ၊ ဤလောကေ ဇာတော အစရှိသော စကားကို။ မနုဿလောကံယေဝ၊ လူ့လောကကိုသာ။ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။ [သန္ဓာယနောက်၌ လောကံ-ဟု တပုဒ်ပိုသည်။ ရှေးနိဿယ၌လည်း မပါ။] လောကံ အဘိဘုယျာတိ၊ ဟူသော စကားကို။ ပရဝါဒိ၊ သည်။ မနုဿလောကံ အဘိဘဝိတွာ၊ လွမ်းမိုး၍။ ဣတိ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဤသို့သော အယူဖြင့်။ ဝဒတိ။ သတ္တာ ပန၊ သည်ကား။ အာရမ္မဏလောကံ၊ အာရုံဖြစ်သော လောကကို။ အဘိဘဝိတွာ၊ ဝိဟာသိ၊ နေတော်မူပြီ။ အနုပလိတ္တော လောကေနာတိ၊ ကို။ ပရဝါဒိ၊ မနုဿလောကေန၊ သည်။ အနုပလိတ္တတံဝ၊ မလိမ်းကျံအပ်သည်၏ အဖြစ်ကိုသာ။ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ သတ္တံ ပန လောကဓမ္မေသု၊ လောကဓမ်တရားတို့၌။ ကိလေသေဟိ၊ ကိလေသာတို့ဖြင့်။ အနုပလိတ္တော၊ မလိမ်းကျံသည်။ (ဟုတော။) ဝိဟာသိ။

တသ္မာ တေံ၊ ဤ“လောကံ အဘိဘုယျ၊ အနုပလိတ္တော လောယေန”ဟူသော စကားသည်။ အသာဓကံ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

မနုဿလောကကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၂-ဓမ္မဒေသနာကထာ အဖွင့်

၈၀၄-၈၀၆။ ဣဒါနိ ဓမ္မဒေသနာကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဓမ္မဒေသနာကထာ၌။ တုသိတပုရေ၊ ၌။ ဌိတော၊ တည်တော်မူသော။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဓမ္မဒေသနတ္ထာယ၊ တရားဟောတော်မူခြင်း အကျိုးငှါ။ အဘိနိမ္မိတံ၊ ရှေးရှုဖန်ဆင်းအပ်သော ရုပ်ပွားတော်ကို။ ပေသေသိ၊ စေလွှတ် စေတော်မူပြီ။ တေန စေဝ၊ ထို နိမ္မိတဘုရားရှင်သည်၎င်း။ တဿ၊ ထို နိမ္မိတ ဘုရားရှင်၏။ ဒေသနံ၊ တရားဒေသနာတော်ကို။ သမ္ပဋိစ္ဆိတော၊ ခံယူ၍။ အာယသ္မတာ အာနန္ဓေန စ၊ အရှင်အာနန္ဒာသည်၎င်း။ ဓမ္မော၊ တရားတော်ကို။ ဒေသိတော၊ ဟောအပ်ပြီ။ ဗုဒ္ဓေန၊ သော။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ (ဓမ္မော၊ ကို) န (ဒေသိတော)၊ ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်။ ဣတိ ယေသံ။ ပေ။ ဣတရဿ။ အထ၊ ၌။ နံ၊ ကို။ တေန၊ ထို နိမ္မိတရုပ်ပွားတော်သည်။ ဓမ္မော၊ ကို။ ယဒိ ဒေသိတော၊ အကယ်၍ ဟောတော်မူအပ်သည်ဖြစ်အံ့။ (ဝေံ သတိ။) သေဝ(သော+ဝေ)၊ ထို နိမ္မိတရုပ်ပွားတော်သည်ပင်။ သတ္တာ၊ သည်။ ဘဝေတျ၊ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ စောဒေတုံ အဘိနိမ္မိတော ဇိနောတိအာဒိ အာဟ။ ဣတရော၊ သည်။ တထာ၊ ထို သတ္တာ စသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အသမ္ပဋိစ္ဆန္တော၊ လက်မခံလိုသည်။ ဟုတော၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဝေသမေတ္တ ဥတ္တာနုတ္တမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဓမ္မဒေသနာကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-ကရုဏာကထာ အဖွင့်

၈၀၇-၈၀၈။ ဣဒါနိ ကရုဏာကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ကရုဏာကထာ၌။ ပိယာယိတာနံ၊ ချစ်ခြင်းဖြင့် ရောက်အပ်ကုန်သော။ [ပိယ၊ ချစ်ခြင်းဖြင့်။ အာယိတာ၊ ရောက်အပ်။] ဝတ္ထုနံ၊ ဝတ္ထုတို့၏။ ဝိပတ္တိယာ၊ ပျက်စီးခြင်းကြောင့်။ သရာဂါနံ၊ ရာဂနှင့်တကွဖြစ်သော သတ္တဝါတို့၏။ ရာဂဝသေန၊ ရာဂနှင့်စပ်သဖြင့်။ ကရုဏာပတိရူပိကံ၊ ကရုဏာ၏ အတူ ဖြစ်သော။ ပဝတ္တိံ၊ ဖြစ်ပုံကို။ ဒိသော၊ မြင်၍။ ရာဂေါ၊ ရာဂသည်။ ကရုဏာ နာမ၊ ကရုဏာ မည်၏။ သော စ၊ ထို ကရုဏာမည်သော ရာဂ

သည်လည်း။ ဘဂဝတော၊ ဘုရားရှင်၏ သန္တာန်တော်၌။ နုတ္တိ၊ မရှိ။ တသ္မာ။
 ဗုဒ္ဓဿ၊ သော။ ဘဂဝတော၊ ၌။ ကရုဏာ၊ သည်။ နုတ္တိ။ ဣတိ ယေသံ ။ပေ။
 ဣတရဿ။ အထ၊ ၌။ နံ၊ ကို။ ဘော ကရုဏာ နာမ၊ ဤကရုဏာမည်သည်။
 နိက္ခိလေသတာယ စ၊ ညစ်ညမ်းမှု မရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ သတ္တာ-
 ရမ္မဏတာယ စ၊ သတ္တဝါဟူသော အာရုံရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။
 စေတောဝိမုတ္တိတာယ စ၊ ပျာပါဒမှ ထွက်မြောက်သော စိတ်၏ အဖြစ်ကြောင့်
 ၎င်း။ ကောဒသာနိသံသတာယ စ၊ တဆယ့်တပါးသော အာနိသင်ရှိသည်၏
 အဖြစ်ကြောင့်၎င်း။ မေတ္တာဒိဟိ၊ မေတ္တာ အစရှိသည်တို့နှင့်။ သမာနုဇာတိကာ၊
 တူသော သဘောရှိ၏။ ဟသ္မာ။ ဘဂဝတော၊ ၎် သန္တာန်တော်၌။ ကရုဏာ၊
 သည်။ ယဒိ နုတ္တိ၊ အံ။ (ဝေ သတိ။) အထ၊ ထို ဘုရားရှင်၏ သန္တာန်တော်၌။
 မေတ္တာဒယောပိ၊ မေတ္တာ အစရှိသော တရားတို့သည်လည်း။ န သိယံ၊ မဖြစ်
 ကုန်ရာ။ ဣတိ စောဒနုတ္တံ နုတ္တိ ။ပေ။ မေတ္တာကံအာဒိ၊ အာဟ။
 အကာရုဏိကောတိပဉ္ဇေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ တတာရူပံ၊ ထိုသို့သဘော
 ရှိသော။ ဝေါဟာရံ၊ အခေါ်အဝေါ်ကို။ အပဿန္တော၊ သည်။ (ဟုတော၊
 ၌။ ဝါ၊ ကြောင့်။) ပဋိကိပတိ။ သေသမေတ္တ ဥတ္တာနုတ္တမေဝ။ ဣတိ၊
 အပြီးတည်း။

ကရုဏာကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄-ဂန္ဓဇာတကထာ အဖွင့်

၈၀၉။ ဣဒါနိ ဂန္ဓဇာတကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဂန္ဓဇာတ
 ကထာ၌။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ဗုဒ္ဓေ၊ သော။ ဘဂဝတိ၊ ၌။
 အယောနိသော၊ အားဖြင့်။ ပေမဝသေန၊ ချစ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။
 ဘဂဝတော၊ ၎်။ ဥစ္စာရဝဿာဝေါ၊ ကျင်ကြီးတော် ကျင်ငယ်တော်သည်။
 အညေ၊ ကုန်သော။ ဂန္ဓဇာတေ၊ နံသာမျိုးတို့ကို။ အတိဝိယ၊ အလွန်အကဲ
 သာလျှင်။ အဓိဂုဏ္ဍာတိ၊ လွှမ်းမိုး၍ ယူနိုင်၏။ တဟော၊ ထို ကျင်ကြီးတော်
 ကျင်ငယ်တော်ထက်။ သုဂန္ဓတရံ၊ သာ၍ကောင်းသော အနံ့ရှိသော။
 ဂန္ဓဇာတံ၊ သည်။ နုတ္တိ။ ဣတိ ယေသံ ။ပေ။ နိယျာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဂန္ဓဇာတကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-ကေမဂ္ဂကထာ အဖွင့်

၈၁၀-၈၁၁။ ဣဒါနိ ကေမဂ္ဂကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ၌။
 ယေသံ၊ တို့၏။ ဗုဒ္ဓေ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူပြီးသော။

ဘဂဝတိ၊ ဌံ။ အယောနိသော၊ အားဖြင့်။ ပေမဝသေနေဝ၊ ဖြင့်ပင်။
 ဘဂဝါ၊ သည်။ သောတာပန္နော၊ သည်။ ဟုတွာ။ သကဒါဂါမိ၊ သကဒါ
 ဂါမ်သည်။ (ဟောတိ။) သကဒါဂါမိ ဟုတွာ အနာဂါမိ ဟုတွာ အရဟတ္တံ၊
 အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ န သစ္စာကာသိ၊ မျက်မှောက်ပြုသည် မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်
 ကား။ ဧကေနော၊ တခုတည်းသလျှင်ဖြစ်သော။ အရိယာမဂ္ဂေန၊ အရိယာ
 မဂ်ဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ ဖလာနိ၊ တို့ကို။ သစ္စာကာသိ၊ မျက်မှောက်
 ပြုတော်မူပြီ။ ဣတိ လဒ္ဓိ ပေ။ ဣတရဿ။ အထ နံ စတုဟိ၊ ကုန်သော။
 ဖလေဟိ၊ ဖိုလ်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဥပ္ပန္နာနံ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ စတုန္နံ။
 ဖဿာဒိနံ၊ ဖဿ အစရှိသည်တို့၏။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ သမောဓာန-
 ဝသေန၊ ပေါင်းဆုံခြင်းနှင့် စပ်သဖြင့်။ စောဒေတုံ၊ စတုန္နံ ဖဿာဒိနန္တိအာဒိံ
 အာဟ။

သောတာပတ္တိမဂ္ဂေနာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ကတရမဂ္ဂေန၊
 အဘယ်မဂ်ဖြင့်။ သစ္စိကရေတိ၊ မျက်မှောက်ပြုသနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆနတ္ထံ ဝုတ္တံ။
 အရဟတ္တမဂ္ဂေနာတိ စ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝုတ္တော၊ သော်။ တေန၊ ထိုအရဟတ္တ
 မဂ်သည်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိအာဒိနံ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အစရှိသည်တို့ကို။ ပဟာနာ-
 ဘာဝဝသေန၊ ပယ်ခြင်း၏ မရှ်ခြင်းနှင့် စပ်သဖြင့်။ စောဒေတိ၊ ၎င်း။

ဘဂဝါ သောတာပန္နောတိ၊ ဟူ၍။ (ပုဋ္ဌော သမာနော။) ဗုဒ္ဓဘူတဿ၊
 ဘုရားဖြစ်၍ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သောတာပန္နဘာဝေါ၊ သောတာပန်၏
 အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ ပရတော၊ နောက်
 ဖြစ်သော။ ပဉ္စဒယေပိ၊ ပြဿနာ နှစ်ခုအပေါင်း၌လည်း။ (“ဘဂဝါ
 သကဒါဂါမိ၊ လော။ အနာဂါမိ၊ လော”ဟူသော ပြဿနာ ၅-ပါး
 အပေါင်း၌လည်း။) ဒေဝေ နယော၊ တည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤကထာ၌။ သေသံ
 ပေ။ နိယျာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကေမဂ္ဂကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁။ အရဟတ္တံ သစ္စာကာသိ။ စာအုပ်တို့၌ “သောတာပန္နော ဟုတွာ”
 စသည်ဖြင့် “သောတာပန်ဖြစ်ပြီးမှ သကဒါဂါမ် ဖြစ်၏။ သကဒါဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ
 အနာဂါမ် ဖြစ်၏။ အနာဂါမ် ဖြစ်ပြီးမှ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုသည်”ဟု
 ပရဝါဒီအလိုကို ဆိုထား၏။ သို့သော် ပါဠိတော်၌ “ကတမေန မဂ္ဂေနာတိ အရဟတ္တ-
 မဂ္ဂေန”ဟု အရဟတ္တမဂ်တပါးတည်းဖြင့် ဖိုလ် ၄-ပါးကို မျက်မှောက်ပြုသည်ဟု
 ပရဝါဒီက ဆိုထားသောကြောင့် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ဖွယ်လည်းမလို။ သကဒါဂါမ်၊
 အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ဖွယ်လည်း မလိုတော့။ ထို့ကြောင့် “သစ္စာကာသိ” နေရာဝယ်
 “န သစ္စာကာသိ”ဟု “န”သဒ္ဓါပါမှသာ “ဧကေနော ပန”စသော နောက်အနွယ်
 ဝါကျနှင့် စာသွားသင့်သည်ဟု ထင်၏။ စဉ်းစားကြပါ။

၆-ဈာနသင်္ခါကထာ အဖွင့်

၈၁၃-၈၁၆။ ဣဒါနိ ဈာနသင်္ခါကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ဈာနသင်္ခါကထာ၌။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ ။ပေ။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိတိ၊ ဟူသော။ ဣမံ ပဋိပင်္ဂါဒိဒေသနံ၊ ဤဈာန်အစဉ် အားဖြင့် ဟောတော်မူကြောင်း ဒေသနာတော်ကို။ နိဿာယ၊ ။ (ပဌမဈာန် စသည်တို့၏ အခြားမဲ့၌ ဥပစာရဈာန် မပါပဲ ဒုတိယဈာန် စသည်တို့ကို ပြတော်မူပုံကို မှီ၍။) တဿ တဿ ဈာနဿ၊ ထိုထို ဈာန်၏။ ဥပစာရပုဂ္ဂိုလ်၊ ဥပစာရဘာဝနာ၏ဖြစ်ပုံကို။ ဝိနာဝံ၊ ကြည့်၍သလျှင်။ ဈာနာ၊ ဈာန်တမျိုးမှ။ ဈာနံ ဈာန်တမျိုးသို့။ သင်္ကမတိ၊ ပြောင်းရွှေ့ဝင်စားနိုင်၏။ ဣတိ လဒ္ဓိံ ။ပေ။ ဣတရဿ၊ အထ၊ ။ နံ၊ ကို။ တေ၊ အားဖြင့်။ ဒုတိယဇ္ဈာနပစာရံ၊ ဒုတိယ ဈာန်၏ ဥပစာသို့။ အပ္ပတ္တာ၊ မရောက်မူ၍။ ဥပပင်္ဂါဒိယာ၊ အစဉ် မဟုတ် သောအားဖြင့်။ ပဌမဇ္ဈာနာ၊ ပဌမဈာန်မှ။ ဒုတိယဇ္ဈာနမေဝ၊ ဒုတိယဈာန် သို့သာ။ ယဒိ သင်္ကမတိ၊ အံ။ (ဝေ သတိ။) ပဌမတော၊ ပဌမဈာန်မှ။ တတိယံ၊ တတိယဈာန်သို့၎င်း။ ဒုတိယတော၊ ဒုတိယဈာန်မှ။ စတုတ္ထမ္ပိ၊ စတုတ္ထဈာန် သို့၎င်း။ သင်္ကမေယျ၊ ပြောင်းရွှေ့နိုင်ရာသလော။ ဣတိ စောဒေတုံ ပဌမာ- ဈာနာတိအာဒိံ အာဟ။

ယာ ပဌမဿာတိအာဒိ၊ ကိ။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) ပဌမတော၊ ပဌမဈာန်မှ။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ဒုတိယံ၊ ဒုတိယဈာန်သို့။ ယဒိ သမာပဇ္ဇတိ၊ အကယ်၍

၁။ ပဋိပင်္ဂါဒိဒေသနံ။ပေ။လဒ္ဓိံ။ ။များစွာသော ပါဠိတော်၌ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ”ဟု ဟောတော်မူပြီးနောက် ဝိတက္က ဝိစာရာနံ ဝုပသမာ ဒုတိယံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတိ”ဟု ဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့ ဟောတော်မူရာ၌ ဝိတက် ဝိစာရ စသည်ကို စက်ဆုပ်သော ဥပစာရဘာဝနာကို မြှုပ်၍ ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်၏။ ပရဝါဒီကား “ထိုသို့ မြှုပ်ထားသည်”ဟု ယူဆပဲ ပဌမဈာန်၏ အခြားမဲ့၌ ဒုတိယဈာန် ဘဆက်တည်း ဖြစ်၏”ဟု ယူထားသည်။ [ဤ၌ ပဌမဈာန်၏ အခြားမဲ့၌ ဒုတိယဈာန်ကို ဟောတော်မူခြင်းကို၎င်း။ ဒုတိယဈာန် စသည်၏ အခြားမဲ့၌ တတိယ ဈာန် စသည်ကို ဟောတော်မူခြင်းကို၎င်း “ပဋိပင်္ဂါဒိဒေသနာ”ခေါ်သည်ဟု မှတ်ပါ။]

၂။ ဒုတိယဇ္ဈာနပစာရံ ။ပေ။ ဥပပင်္ဂါဒိယာ။ ။ပဌမဈာန်၏ အခြားမဲ့၌ ဒုတိယဈာန်ကို ဝင်စားခြင်းသည် အစဉ်အတိုင်း (ပဋိပင်္ဂါဒိ) မဟုတ်ပါလော။ အဘယ် ကြောင့် အစဉ်မဟုတ်သော ဥပပင်္ဂါဒိဖြစ်ရသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် ဒုတိယဇ္ဈာနပစာရံ အပ္ပတ္တာ”ဟု မိန့်သည်။ ပဌမဈာန်ကို ဝင်စားပြီးနောက် ဒုတိယ ဈာန် မဝင်စားမီ ဝိတက် ဝိစာရကို စက်ဆုပ်သော ဥပစာရဘာဝနာဖြစ်ရသေး၏။ ထိုသို့ ဥပစာရဘာဝနာဖြစ်ပြီးမှ ဒုတိယဈာန်ကို ဝင်စားခြင်းသာ အစဉ်ကျ၏။ ဤ၌ ဥပစာရဘာဝနာကို မပြသောကြောင့် ဥပပင်္ဂါဒိဟု ဆိုသည်။

ကောင်းစွာ ရောက်အံ့။ (အကယ်၍ ဝင်စားအံ့။ ဝါ၊ ဟနည်း။ ဒုတိယာဒိဟိ၊ ဒုတိယဈာန် အစရှိသည်တို့မှ။ (အနန္တရံ၊ နှိ။) တတိယာဒိနိ၊ တတိယဈာန် အစရှိသည်တို့သို့။ (ယဒိ သမာပဇ္ဇတိ၊ ဒံ။ ဝေ သတိ။) ကောဝဇ္ဇနေန၊ တခုသော အာဝဇ္ဇန်းဖြင့်။ သမာပဇ္ဇေယျ၊ ကောင်းစွာရောက်ရာသလော (ဝင်စားရာသလော)။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ၊ ငှါ။ ဝုတ္တံ။ ကာမေ အာဒိနဝ-
 တောတိ၊ ဟူသည်ကား။ [ပဌမံကို နောက်မှ ပေးမည်။] ကာမေ၊ ကာမဂုဏ် တို့ကို။ အာဒိနဝတော၊ အပြစ်အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌။ ပဌမံ၊ ပဌမဖြစ်သော။ (ဈာန်၊ သည်။) ပစ္စာ၊ နောက်မှ။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နိ။ ဈာန်ကုဏ္ဍေ ပန၊ ဈာန်၏ ခဏ၌ကား။ သေ (သော)။ ဤ ဈာန်လာဘိပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နိမိတ္တမေဝ၊ ကသိုဏ်း အစရှိသော နိမိတ်ကိုသာ။ မနသိကရောတိ၊ နိ။

တညေဝ ပဌမန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ (တညေဝ ပဌမံ ဈာန် တံ ဒုတိယံ ဈာန် ဟူသော ပါဠိဖြင့်။) ပုရိမဇဝနတော၊ ရှေ့ဖြစ်သော ဇောမှ။ ပစ္စိမဇဝနံ၊ နောက်၌ဖြစ်သော ဇောသည်။ အနန္တရံ၊ အကြားမရှိသည်။ (ဟုတော ဥပ္ပဇ္ဇတိ) ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ (တထာ၊ တံ၊ ထိုဒုတိယဈာန်သည်။ အနန္တရံ၊ ပဌမ ဈာန်နှင့် အကြားမရှိသည်။ ဟုတော။) ယဒိ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ အံ။ (ဝေ သတိ။) ပုရိမပစ္စိမဘာဝံ၊ ရှေ့ဇော နောက်ဇော၏ အဖြစ်ကို။ ငှပေတော၊ ၍။ လက္ခဏတော၊ မှတ်သားအပ်သော သဘောအားဖြင့်။ တညေဝ၊ ထိုပဌမဈာန် သည်ပင်။ တံ၊ ထိုဒုတိယဈာန်သည်။ ဘဝေယျ၊ ရာသလော။ ဣတိ ပုစ္ဆတိ။ ဣမိနာ ဥပါယေန၊ ဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပြဿနာတို့၌။ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဝိဝိစေဝ ကာမေဟိတိအာဒိဟိ၊ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့ဖြင့်။ ပဋိပါဠိယာ၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဈာနာနံ၊ တို့၏။ ဒေသိတဘာဝံ၊ ဟောတော် မူအပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒီပေတိ။ အနန္တရပုတ္တိံ၊ အခြားမဲ့၌ဖြစ်ခြင်းကို။ (ပဌမဈာန် စသည်တို့၏ အခြားမဲ့၌ ဒုတိယဈာန် စသည်တို့၏ တဆက်တည်း ဖြစ်ခြင်းကို။) န(ဒီပေတိ)။ တသ္မာ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဈာနသင်္ကန္တိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁။ တညေဝ တံ ဘဝေယျ။ ။ “ပဌမဈာန်၏ အခြားမဲ့၌ ဒုတိယဈာန်သို့ ပြောင်းရွှေ့နိုင်သလော” ဟု မေးရာ၌ ပရဝါဒီသည် “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံ၏။ ထိုအခါ (ပဌမဇော၏ အခြားမဲ့၌ ဒုတိယဇော ဖြစ်ရာဝယ် သဘောလက္ခဏာအားဖြင့် တူသကဲ့သို့) ပဌမဈာန်၏ အခြားမဲ့၌ ဒုတိယဈာန်သို့ ပြောင်းနိုင်လျှင် သဘော လက္ခဏာခြင်း တူစရာရှိသောကြောင့် “တညေဝ ပဌမံ ဈာန် တံ ဒုတိယံ ဈာန်- ထိုပဌမဈာန်သည်ပင် ထိုဒုတိယဈာန်လော” ဟု မေးသည်။

၇-ဈာနန္တရိကကထာ^၁ အဖွင့်

၈၁၇-၈၁၈။ ဣဒါနိ ဈာနန္တရိကကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထံ ခွံ။
 ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ သမယေ၊ အယူ၌။ [“လဒ္ဓိ” ဟု စပ်စရာရှိ
 သောကြောင့် သမယေသဒ္ဓါ ပိုဟန်တူသည်။] ပဉ္စကနယေ၊ ပဉ္စကနည်း၌။ ပဉ္စ၊
 ကုန်သော။ ဈာနာနိ၊ ဈာန်တို့ကို။ ဝိဘတ္တာနိ၊ ဝေဖန်တော်မူအပ်ကုန်ပြီ။
 ကေပလံ၊ ၂-ပါးမဖက် သက်သက်။ တယော၊ ကုန်သော။ သမာဓိ၊ သမာဓိ
 တို့ကို။ ဥဒ္ဓိဋ္ဌာ၊ သမုဂ်ပြု၍ ထုတ်ပြအပ်ကုန်ပြီ။ ဣတံ၊ ထို့ကြောင့်။ အဝိတက္က-
 ဝိစာရမတ္တာ၊ အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တဖြစ်သော။ သမာဓိနော၊ သမာဓိ၏။
 (ပဉ္စကနည်း၌လာသော ဒုတိယဈာန်သမာဓိ၏။) ဩကာသံ၊ အခွင့်ကို။
 အဇာနန္တာနံ၊ မသိကြကုန်သည်ဖြစ်၍။ (တနည်း) အဇာနန္တာနံ၊ မသိကြကုန်
 သော။ (ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ လဒ္ဓိ-၌ စပ်။) ပဌမဏ ဈာနဿ စ၊
 ပဌမဈာန်၏၎င်း။ ဒုတိယဿ(ဈာနဿ)စ၊ ၎င်း၎င်း။ (စတုက္ကနည်းအရ ဒုတိယ
 ဈာန်၏၎င်း။) အန္တရေ၊ အကြား၌။ သော အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တသမာဓိ၊ သည်။
 ဈာနန္တရိကာ နာမ၊ ဈာန် ၂-ပါးတို့၏ အကြား၌ တည်သည် မည်၏။ ဣတိ
 လဒ္ဓိ ။ပေ။ ဣတရဿ။ အထ နံ ဈာနမ္ပိ၊ ဈာန်သည်လည်း။ စေတသိကာ၊
 စိတ်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့တည်း။ ဖဏာဒယောပိ၊ ဖဿ အစ
 ရှိသော တရားတို့သည်လည်း။ (စေတသိကာ ဓမ္မာ။) ဟသ္မာ၊ ကြောင့်။
 ဈာနန္တရိကာ နာမ၊ ဈာန် ၂-ပါးတို့၏ အကြား၌တည်သော သမာဓိ
 မည်သည်။ ယဒိ ဘဝေယျ၊ အံ။ (ဝေ သတိ။) ဖဿန္တရိကာဒိဟိပိ၊ ဖဿ
 ၂-ပါးအစရှိသည်တို့၏ အကြား၌ တည်သော တရားတို့သည်လည်း။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊
 ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ အတ္ထံ ဖဿန္တရိကာတိအာဒိ အာဟ။

ဒုတိယဿ စ ဈာနဿာတိ၊ အစရှိသောပါဌ်ကို။ ဈာနန္တရိကာ နာမ၊ ဈာ
 နန္တရိကာမည်သည်။ ယဒိ ဘဝေယျ။ (ဝေ သတိ။) ဒုတိယတတိယယာဒိနိပိ၊
 ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန် အစရှိသည်တို့သည်လည်း။ ဈာနာနေဝ၊ ဈာန်
 တို့ပင်တည်း။ တေသံ ပိ၊ ထို ဒုတိယဈာန်၊ တတိယဈာန် အစရှိသည်တို့၏

၁။ ဈာနန္တရိကကထာ။ ။ ပဉ္စကနည်းအားဖြင့် ဈာန် ၅-ပါးကို ပြရာ၌
 သမာဓိ ၃-မျိုးဖြင့် ခွဲသောအခါ ပဌမဈာန်သည် သဝိတက္က သဝိစာရသမာဓိ၊ ဒုတိယ
 ဈာန်သည် အဝိတက္က ဝိစာရမတ္တသမာဓိ၊ တတိယစသော ဈာန်တို့သည် အဝိတက္က
 အဝိစာရသမာဓိတို့တည်း။ စတုက္ကနည်းအားဖြင့် ဈာန် ၄-ပါးကို ပြရာ၌ကား အဝိတက္က
 ဝိစာရမတ္တသမာဓိကို မရတော့။ ထို့ကြောင့် ထို သမာဓိကို ရစေလိုသည့်အတွက်
 ပရဝါဒီသည် စတုက္ကနည်းလာ ပဌမဈာန် ဒုတိယဈာန်တို့၏ အကြား၌ အဝိတက္က
 ဝိစာရမတ္တသမာဓိတမျိုးကို ဈာနန္တရိက(ဈာန် ၂-ပါးတို့၏ အကြား၌ ဖြစ်သော
 သမာဓိ)ဟု ယူဆလေသည်။

လည်း။ အန္တရိကာယ၊ အကြား၌ဖြစ်သော သမာဓိသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်
 ရ၏။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ သော၊ ထိုပရဝါဒီသည်။ ကေဝလံ၊ အမှန်
 သဘောမဖက် သက်သက်။ လဒ္ဓိယာ၊ မိမိအယူ၏။ အဘာဝေန၊ ကြောင့်။
 ပဋိက္ခိပတိစေဝ ပဋိဇာနာတိ စ။ [ဒုတိယတတိယဈာန်တို့၏ အကြား၌
 ဈာန်နန္တရိက ရှိသလောဟု မေးရာ၌ ဖယ်၍၊ မရှိသလောဟု မေးရာ၌ကား
 ဝန်ခံသည်။] ပဌမဿ စာတိ၊ ဟူ၍။ (ပဌမဿ စ ဈာန်ဿ ဒုတိယဿ
 စ ဈာန်ဿ အန္တရေ အတ္ထိ ဈာန်နန္တရိကာဟူ၍။) ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ လဒ္ဓိ
 ဝသေန ပဋိဇာနာတိ။

၈၁၉။ သဝိတက္ကော သဝိစာရောဒိအာတိ၊ ကိ။ တိဏ္ဍမ္ပိ၊ ကုန်သော။
 သမာဓိနံ၊ သမာဓိတို့၏။ သမာဓိဘာဝေ၊ သမာဓိတို့၏အဖြစ်သည်။ သမာ-
 နေ၊ တူလသော်။ အဝိတက္ကော၊ ဝိတက်မရှိသော။ ဝိစာရမတ္တော၊ ဝိစာရ
 မျှသာရှိသော။ သမာဓိ ဝေ၊ သမာဓိသည်သာ၊ ဈာန်နန္တရိကော၊ ဈာန်နန္တ-
 ရိက သမာဓိသည်။ (ဟောတိ။) ဣတရော၊ ဤအဝိတက္က ဝိစာရမတ္တ
 သမာဓိမှ တပါးသော သမာဓိသည်။ (သဝိတက္က သဝိစာရ သမာဓိ၊ အဝိ
 တက္က အဝိစာရသမာဓိသည်။) ဈာန်နန္တရိကော၊ သည်။ န (ဟောတိ)၊
 မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧတ္ထ၊ ဤသို့ ၂ မျိုးကဲ့ရာ၌။ ဝိသေသဟေတု၊
 ထူးသောအကြောင်းသည်။ ကော၊ အဘယ်နည်း။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ ဝုတ္တံ။

၈၂၀-၈၂၂။ ဒိန္နံ ဈာန်နာနံ ပဋုပ္ပန္နာနန္တိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ဖြင့်။
 ပဌမဒုတိယာနံ၊ ပဌမဈာန်၊ ဒုတိယဈာန်တို့ကို။ သန္ဓာယ ပုစ္ဆတိ။ ဣတရော၊
 သည်။ ပစ္စုပ္ပန္နာနံ ယေဝ၊ အကြောင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်ဆဲသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။
 တေသံ၊ ထိုဈာန်တို့၏။ အန္တရေ၊ အကြား၌။ အဝိတက္ကော။ သော။ ဝိစာရ-
 မတ္တော၊ သော။ သမာဓိ၊ သည်။ ဈာန်နန္တရိကော နာမ၊ မည်သည်။ ဟောတိ။
 ဣတိ လဒ္ဓိယာ ပဋိဇာနာတိ။ ပဌမံ ဈာန် နိရုဒ္ဓန္တိ၊ အစရှိသည်ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော
 (သမာနော)။ တိဏ္ဍံ၊ သုံးပါးကုန်သော သမာဓိတို့၏။ (သဝိတက္က သဝိစာရ
 သမာဓိ၊ အဝိတက္က ဝိစာရမတ္တသမာဓိ၊ အဝိတက္က အဝိစာရသမာဓိတို့၏။)
 ဧကက္ခဏေ၊ တပြိုင်နက်သော ခဏ၌။ ပဝတ္ထိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ န ယုတ္တာ၊
 မသင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့လုံးသွင်း၍။ ပဋိဇာနာတိ။ အဝိတက္ကော ။ ပေ။ ပဌမံ
 ဈာန်နန္တိ၊ အစရှိသောပါဌ်ဖြင့်။ စတုက္ကနယဝသေန၊ စတုက္ကနည်း၏အစွမ်းဖြင့်။
 ပုစ္ဆတိ။ သကဝါဒိ၊ သည်။ တသ္မိံ နယေ၊ ထို စတုက္ကနည်း၌။ တဿ၊
 ထို အဝိတက္က ဝိစာရမတ္တ သမာဓိ၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိ-
 ပတိ။ နန္တ တယော သမာဓိတိ ဧတ္ထ၊ ၌။ အယံ၊ ဤသို့အပ်လတ္တံ့ကား။
 အဓိပ္ပာယ်ယော၊ သကဝါဒိ၏ အလိုတည်း။ တိသု၊ ကုန်သော။ တေသု သမာဓိသု၊
 တို့တွင်။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ သမာဓိ၊ တို့သည်။ (သဝိတက္က သဝိစာရ သမာဓိ၊

အဝိတက္က အဝိစာရ သမာဓိတို့သည်။) ဈာနာနေဝ၊ ဈာန်တို့သည်သာ။
(ဟောန္တိ) ယထာ၊ သို့။ ဈာနန္တရိကာ၊ နှစ်ပါးသောဈာန်တို့၏ အကြား၌
ဖြစ်သော သမာဓိတို့သည်။ န (ဟောန္တိ ယထာ)။ ဧဝံ၊ တူ။ ဣတရေန ပိ၊
ဤနှစ်ပါးသော သမာဓိတို့မှ တပါးသော အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တ သမာဓိသည်
လည်း။ ဈာနေနေဝ၊ ဈာန်သည်သာ။ ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဈာနန္တရိကာယ၊ သည်။
န (ဘဝိတဗ္ဗံ)၊ ဓာ။ ဣတိ (အယံ အဓိပ္ပာယ်ယော။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။)

ဈာနန္တရိကကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတံ။)

ဂ-သမာပန္နော သဒ္ဓိ သုဏာတိတိကထာ အဖွင့်

၇၂၃-၇၂၅။ ဣဒါနိ သမာပန္နော သဒ္ဓိ သုဏာတိတိကထာ နာမ
ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုသမာပန္နော ။ပေ။ ကထာ၌။ ယသ္မာ ဘဂဝတော၊
သည်။ သဒ္ဓေါ၊ အသံကို။ ပဌမဿ ဈာနဿ၊ ။။ ကဏ္ဍကော၊ ဆူးငြောင့်
ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ဟောတော်မူပြီ။ စ၊ ဆက်။ သမာပန္နော၊ သမာပတ် ဝင်
စားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ။ ထိုအသံကို။ ယဒိ န သုဏေယျ၊ အကယ်၍
မကြားအံ့။ (ဧဝံ သတိ။) ကထံ၊ အဘယ်ကြောင့်။ ကဏ္ဍကော၊ သည်။
သိယာ၊ ဖြစ်ရာအံ့နည်း။ တသ္မာ။ သမာပန္နော၊ သည်။ သဒ္ဓိ၊ ကို။ သုဏာ-
တိ၊ ကြားနိုင်၏။ ဣတိ ယေသံ ။ပေ။ ဣတရဿ။ စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိ-
တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) တာဝ၊ ကြားခြင်းမှရှေး
ဦးစွာ။ သမာပန္နဿ၊ ။။ ပဉ္စဒ္ဓါရပ္ပဝတ္တံ၊ ပဉ္စဒ္ဓါရ၌ဖြစ်သော စိတ်စေတ-
သိက်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတုံသေး၏။ တသ္မိံ၊ ထို ပဉ္စဒ္ဓါရပဝတ္တ
သည်။ အသကိ၊ မရှိပါပဲ။ သော၊ ထို သမာပန္န ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဒ္ဓိ၊ ကို။
ယဒိ သုဏေယျ၊ အံ့။ (ဧဝံ သတိ။) ရူပမ္ပိ၊ ရူပါရုံကိုလည်း။ ပဿေယျ၊
မြင်ရာ၏။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ ဝုတ္တံ။

သဒ္ဓေါ ကဏ္ဍကောတိ၊ ဟူသောစကားကို။ (သဒ္ဓဿ၊ ။) ဝိက္ခေပက-
ရတ္တာ၊ ပြန်လွှင့်ခြင်းကို ပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ (သမာဓိ ပျက်အောင်
အသံက ပြုနိုင်ခြင်းကြောင့်။) ဝုတ္တံ၊ ဟောတော် မူအပ်ပြီ။ ဟိ၊ ချဲ့။

၁။ ဝိက္ခေပကရတ္တာ။ ။ ပဌမဈာန်သမာဓိသည် ဒုတိယဈာန်စသော သမာဓိ
များလောက် အားမကောင်း။ ထို့ကြောင့် ပဌမဈာန်စိတ်အစဉ်ချည်း ဖြစ်စေသော
အားဖြင့် ဈာန်ဝင်စားခိုက်၌ အနီးအပါးက ခတ်ကြမ်းကြမ်း အသံကို ပြုလျှင်
ထို သမာဓိအစဉ်ပျက်၍ ဈာန်မှ ထရ၏။ ထိုသို့ သမာဓိအစဉ်ကို အသံက ပျက်လွှင့်အောင်
ပြုနိုင်သည်ကို “ဝိက္ခေပကရ” ဟု ဆိုသည်။ ထိုသို့ ဆိုသဖြင့် ဈာန်ဝင်စားနေတုန်း၌
အသံကို ကြားရသည်ဟု မမှတ်ရ။ ထို့ကြောင့် သာဂေ မမြောက်။

(တနည်း။) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ သြဋ္ဌာရိကေန၊ ကြမ်းသော။ သဒ္ဓေန၊ အသံသည်။ သောတေ၊ သောတပသာဒကို။ ခန္ဓိတေ၊ ထိခိုက်အပ်သော်။ ပဌမဇ္ဈာနတော၊ မှ။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ ထခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ တေန၊ ကြောင့်။ တေ၊ ဤသဒ္ဓေါကဏ္ဍကောဟူသော စကားတော်ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူ အပ်ပြီ။ တသွာ အသာဓကံ။ ဒုတိယဿ ဈာနဿာတိ အာဒိ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ- နှစ်။) အညောပိ၊ အသံမှအခြားလည်း ဖြစ်သော။ ကဏ္ဍကော၊ ဆူးငြောင့် သည်။ [ပါဠိတော်၌ကြည့်ပါ။] အန္ဓောသမာပတ္တိယံ၊ သမာပတ်၏အတွင်း၌။ နတ္ထိ ယထာ၊ သို့။ ဝေံ၊ တူ။ သဒ္ဓဿဝနမ္ပိ၊ အသံကိုကြားရခြင်းသည်လည်း။ (အန္ဓောသမာပတ္တိယံ နတ္ထိ။) ဣတိ ဣမဿ အတ္တဿ၊ ကို။ ဗောနေတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံသော စကားရပ်သည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သမာပန္နော သုဏာတိတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိတိကထာ အဖွင့်

၈၂၆-၈၂၇။ ဣဒါနိ စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိတိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ။ စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသ္မာတိ၊ ဟူသော။ ဝစနံ၊ စကားတော်ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ စက္ခုပသာဒမေဝ၊ စက္ခုပသာဒသည်သာ။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ပဿတိ၊ မြင်နိုင်၏။ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိ ။ ပေ။ ဣတရသ။ အထ၊ နံ၊ စက္ခုနာ၊ စက္ခုပသာဒဖြင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ယဒိ ပဿေယျ၊ အကယ်၍မြင်အံ့။ (ဝေံ သတိ။) ရူပေန၊ ရုပ်သည်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ပဿေယျ၊ မြင်ရာ၏။ ဣတိ စောဒေတုံ။ ရူပေန ရူပံ ပဿတိတိ အာဟ။ ဣတရော၊ သည်။ ရူပါ- ယတနံ၊ ရူပါယတနကို။ (ရူပေနအရ ရူပါယတနကို။) သန္ဓာယ။ ပဋိက္ခိ- ပိတွာ၊ ပယ်ပြီး၍။ ပုန ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ စက္ခုမေဝ၊ စက္ခုပသာဒရုပ် ကိုသာ။ (ရူပေနအရ စက္ခုပသာဒရုပ်ကိုသာ။) သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ [ရူပေန ရူပံ ပဿတိ ဟု ပဌမမေးသောအခါ ပယ်၍၊ နောက်ထပ်မေးသော အခါ ဝန်ခံသည်။]

ပဋိဝိဇာနာတိတိတ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ အယံ၊ ဆိုအပ်လတ္တံ့ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ သကဝါဒိ၏အလိုတည်း။ ဟိ၊ ခဲ့။ (တနည်း) ဟိ (ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ပဿတိတိ၊ ပဿတိဟူသောပုဒ်ဖြင့်။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ ပဋိဇာနနံ၊

၁။ ပဿတိတိ ပဋိဇာနနံ။ ။ စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိ မှ၍ ပဿတိ-ဟု လာသမျှ၌ သကဝါဒိဖြစ်သော ငါတို့က စက္ခုပသာဒ၌ ရူပါရုံကို ရှေ့ရှုဆောင်ခြင်း မျှကို (ရူပါရုံ၌ ထိခိုက်ခြင်းမျှကို) ရည်ရွယ်၍ မေးကြသည် မဟုတ်။ သိသည့်တိုင်အောင် မြင်ခြင်းကို ရည်ရွယ်၍ မေးကြသည် ဟူလို။

သိခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ပုစ္ဆာမ၊ မေးပါကုန်၏။ စက္ခုပသံဟာရမတ္တံ၊ စက္ခုပသာဒသို့ ရှုပ်ပါရုံကို ရှေ့ရှုဆောင်ခြင်းမျှကို။ (သန္ဓာယ) န (ပုစ္ဆာမ)၊ မေးကုန်သည်မဟုတ်။ တသ္မာ။ တာဝ ဝဒေဟိ၊ ဖြေဆိုစမ်းပါလော။ တေ၊ အသင်ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့်။ စက္ခုမာ၊ မျက်စိ အမြင်ရှိသူသည်။ ရှုပ်ပေ၊ စက္ခုပသာဒဟူသောရုပ်ဖြင့်။ ရှုပ်၊ ရှုပ်ပါရုံကို။ ပဋိဝိဇာနာတိကံ၊ သိသလော။ ဣတိ (အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ယော၊ တည်း။) ဣတရော၊ သည်။ ပုရိမနယေနေဝ၊ ရှေ့နည်းဖြင့်ပင်။ ပဋိက္ခိပတိ စေဝ ပဋိဇာနာတိ စ။ [ရှုပ်ပါယတနံ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပိတော၊ စက္ခုမေဝ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိကိုပင် ပုရိမနယေနေဝ ဟုဆိုသည်။] အထ နံ ဝေံ သန္တေ၊ သော်။ ရှုပ်၊ ရှုပ်ပေအရ ရှုပ်ပါရုံသည်။ မနောဝိညာဏံ၊ မနောဝိညာဏ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တံ၊ ထို ရှုပ်ပါရုံသည်။ ပဋိဝိဇာနာတိ နာမ၊ သိသည်မည်သလော။ ဣတိ စောဒေတုံ၊ ရှုပ်မနောဝိညာဏံတိအာဟ။ ဣတရော၊ သည်။ လေသံ၊ အမြက်ထောင်ခွင့်ကို။ အလဘန္တော (ဟုတော)။ ပဋိက္ခိပတေဝ၊ ပယ်သည်သာ။ [ရှုပ် မနောဝိညာဏံ ဟု မေးသောအခါ အမြက်ထောင်ခွင့်မရသောကြောင့် န ဟေဝံ ဟု ပယ်မြဲပယ်သည်။]

အတ္ထိ စက္ခုဿ အာဝဇ္ဇနာတိအာဒိံ၊ အစရှိသော စကားကို။ [ပုစ္ဆတိ-၌ စပ်ရမည်ဖြစ်သောကြောင့် အာဒိံ-ဟု ဒုတိယန္တ ရှုပ်ပါစေ။ သို့မဟုတ် အာဒိနာ ဟု ရှိလျှင်လည်း ကောင်း၏။] စက္ခု၊ စက္ခုပသာဒသည်။ ပဋိဝိဇာနာနုဋ္ဌေန၊ သိတတ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ယဒိ ပဿတိ၊ အကယ်၍ မြင်အံ့။ (ဝေံ သတိ။) စက္ခုဝိညာဏဿ၊ ၏။ အာဝဇ္ဇနာယ၊ အာဝဇ္ဇန်းသည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ ယထာ၊ ဖြစ်ရာသကဲ့သို့။ (ဝေံ။) တဿာပိ၊ ထို စက္ခုပသာဒ၏လည်း။ အာဝဇ္ဇနာယ၊ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဣတိ စောဒေတုံ ပုစ္ဆတိ။ ဣတရော၊ သည်။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ စက္ခု၊ သည်။ န အာဝဇ္ဇန ပဋိပဒ္ဓံ၊ အာဝဇ္ဇန်းနှင့် မစပ်။ တံ၊ ထို စက္ခုပသာဒသည်။ အာဝဇ္ဇနာနန္တရံ၊ အာဝဇ္ဇန်း၏ အခြားမဲ့၌။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဟေဝန္တိ ပဋိက္ခိပတိ။ သောတေန သဒ္ဓန္တိအာဒိ-သုပိ ဝေဝေ နယော။

ဣဓ ။ ပေ။ ပဿတိတိ၊ ဟူသောစကားကို။ သသမ္ဘာရကထာနယေနိ၊ စက္ခုပသာဒ စသော အဆောက်အဦနှင့်တကွဖြစ်သော ဆိုကြောင်းနည်းဖြင့်။

၁။ သသမ္ဘာရကထာနယေနိ ။ ဤနေရာ၌ ဥပစာတင်စားသော စကားကို သသမ္ဘာရကထာနယခေါ်သည်ဟု မှတ်ပါ။ “ဓနုနာ ဝိဇ္ဇတိ” ဟု ဆိုရာ၌ လေးကိုင်းဖြင့် ပစ်ခွင်းလို့ မဖြစ်။ မြားဖြင့်သာ ပစ်ခွင်းလို့ ဖြစ်သည်။ သို့သော် မြားသည် လေးတည်း ဟူသော အဆောက်အဦပါမှ ပစ်ခွင်းသောကြောင့် အဆောက်အဦနှင့်တကွ “ဓနုနာ” ဟု ဆိုရသကဲ့သို့ ထို့အတူ ဤ၌လည်း စက္ခုဝိညာဉ်သည် ရှုပ်ပါရုံကို မြင်နိုင်သော်လည်း

ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဟိ၊ ထင်ရှားအောင် ပြဦးအံ့။ ဥသုနာ၊ မြားဖြင့်။
 ဝိဇ္ဇန္တောပိ၊ ပစ်ခွင်းသူကိုလည်း။ ဓနုနာ၊ လေးဖြင့်။ ဝိဇ္ဇတိ၊ ပစ်ခွင်း၏။
 ဣတိ၊ သို့။ ဝုစ္စတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ စက္ခုဝိညာဏေန၊ ဖြင့်။
 ပဿန္တောပိ၊ မြင်သူကိုလည်း။ စက္ခုနာ၊ ဖြင့်။ ပဿတိ၊ ၏။ ဣတိ ဝုတ္တော၊ ပြီ။
 တသ္မာ။ ဝေ၊ ဤ ဣဓ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော စကားရပ်သည်။ အသာဓကံ။
 သေသေသုပိ သေဝ နယော။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)
 အဋ္ဌာရသမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

အဋ္ဌာရသမဝဂ် ပြီးပြီ။

စက္ခုပသာဒဟူသော အဆောက်အဦပါမှ မြင်နိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် သသမ္ဘာရကထာ
 နယဟု ဆိုသည်။ ဆိုလိုရင်းကား “ဌာနစက္ခု၏ အမည်ကို ဌာနိဝိညာဉ်၌ တင်စား
 သော ဌာနပစာစကား”ဟု ဆိုလိုသည်။ သို့သော် ပရဝါဒိက သသမ္ဘာရကထာ
 ဥပစာစကားဟု မယူဆဘဲ မုချစကားဟု ယူဆ၍ “စက္ခုနာ”အရ စက္ခုပသာဒရုပ်ကို
 ယူလေသည်။

၁၉-ဧကုနဝိသတိမဝဂ္ဂ

၁-ကိလေသပဇဟနကထာ အဖွင့်

၈၂၈-၈၃၁။ ဣဒါနိ ကိလေသပဇဟနကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုကိလေသပဇဟနကထာ၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကိလေသပဟာနံ နာမ၊ ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းမည်သည်။ အတ္ထိ။ စ၊ ဆက်။ ပဟိနကိလေသဿ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အတိတာ၊ အတိတ် ဖြစ်ကုန်သော။ ကိလေသာပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဝါ၊ တို့ကိုလည်း။ ပဟိနာဝ၊ ပယ်အပ်ပြီးကုန်သည်သာ။ ဟောန္တိ။ အနာဂတာ၊ အနာဂတ်ဖြစ်ကုန်သော။ (ကိလေသာ)ပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဝါ၊ တို့ကိုလည်း။ (ပဟိနာဝ ဟောန္တိ။) ပစ္စုပ္ပန္နာ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်ကုန်သော။ (ကိလေသာ)ပိ၊ တို့သည်လည်း။ ဝါ၊ တို့ကိုလည်း။ (ပဟိနာဝ ဟောန္တိ။) တသ္မာ။ အတိတေ၊ အတိတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ကိလေသေပိ၊ တို့ကိုလည်း။ ပဇဟတိ၊ ပယ်စွန့်၏။ အနာဂတေ၊ ကုန်သော။ (ကိလေသေ)ပိ၊ တို့ကိုလည်း။ (ပဇဟတိ။) ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ ကုန်သော။ (ကိလေသေ)ပိ၊ တို့ကိုလည်း။ (ပဇဟတိ။) ဣတိ ယေသံ။ ပေ။ ဣတရဿ။ သေသံ ယထာ ပါဠိမေဝ နိယျာတိ။

ပန၊ ကား။ နတ္ထိ ကိလေသေ ဇဟတိတိ၊ ဟူသော။ ပရဝါဒိဿ၊ ၎်။ ဣမသ္မိံ ပဉ္စေ၊ ၌။ ယသ္မာ။ ကစဝရံ၊ အမှိုက်ကို။ ပဇဟန္တဿ၊ စွန့်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကစဝရေ၊ အမှိုက်တို့ကို။ ဆန္ဒနဝါယာမော၊ စွန့်ခြင်း၌ လုံ့လသည်။ (အတ္ထိ)ဝိယ၊ ရှိသကဲ့သို့။ (တထာ။) ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ပဇဟန္တဿ၊ စွန့်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အတိတာဒိဘေဒေသု၊ အတိတ် အစရှိသော အပြား ရှိကုန်သော။ ကိလေသေသု၊ တို့၌။ ဝါယာမော၊ အားထုတ်ခြင်းသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ [ဆန္ဒနဝါယာမောသည် ဝိသဒိသုပမာ။] ပန၊ ဆက်။ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏေ၊ နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံရှိသော။ အရိယမဂ္ဂေ၊ အရိယမဂ်ကို။ ပဝတ္တိတေ၊ ဖြစ်စေအပ်သော်။ ကိလေသာ၊ တို့သည်။ အနုပ္ပန္နာယေဝ၊ ဖြစ်ပြီး မဟုတ်ကုန်သည်သာ။ (ဟုတော။) နုပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပဟိနာ နာမ၊ ပယ်အပ်ပြီးတို့ မည်သည်။ ဟောန္တိ။ တသ္မာ န ဟေဝန္တိ ပဋိက္ခိပတိ။ ပန၊ ကား။ ဧကေန ဟိ။ ပေ။ ပဇဟတိတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ယသ္မာ။ ကိလေသပဇဟနာ၊ ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ တသ္မာ။ အတိတာဒိဘေဒေ၊ အတိတ် အစရှိသော အပြားရှိသော ကိလေသာတို့ကို။ ပဇဟတိ၊ ၎်။ ဣတိ၊ သို့။

နဝတ္ထဗ္ဗံ၊ တသ္မာ။ အတိတာဒိဘေဒေ၊ အတိတ် အစရှိသော အပြားရှိသော ကိလေသာတို့ကို။ ပဇဟတိ၊ ၎်။ ဣတိ၊ သို့။ ဆလေန၊ အတုအယောင်အား ဖြင့်။ (ပရဝါဒိနာ) ဝုတ္တံ။ [ဆလ-သဒ္ဓါသည် သာမညအနက်ဟော။]

ကိုလေသပဇဟနကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၂-သုညတကထာ အဖွင့်

၈၃၂။ ဣဒါနိ သုညတကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုသုညက ဣထာဋ္ဌံ။ သုညတာတိ(တ္ထေ)၊ သုညတာဟူသော ဤပါဠိ၌။ (လဗ္ဗမာနာ၊ ရထိုက်ကုန်သော။) သုညတာ၊ သုညတတို့သည်။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ အနတ္တ- လက္ခဏံ ၂ စ၊ အနတ္တလက္ခဏာဟူသော သုညတာ၎င်း။ နိဗ္ဗာနဉ္စ၊ နိဗ္ဗာန် ဟူသော သုညတာ၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒွေ၊ ၂-ပါးတို့တည်း။ တေသု၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင်။ တာဝ၊ နိဗ္ဗာန်မှ ရှေးဦးစွာ။ (နိဋ္ဌိဋ္ဌံ၊ သော။) ကေစွံ ၂၊ အချို့ အနတ္တလက္ခဏာသည်။ ဧကေန ပရိယာယေန၊ တမျိုးသော ပရိယာယ် အားဖြင့်။ သိယာ၊ အချို့သည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နံ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ အပရိယာပန္နမေဝ၊ ခန္ဓာ ၅-ပါးလုံး၌

၁။ သုညတာ။ ။သုညဟူသည် အတ္တမှ ကင်းဆိတ်သော သဘောတည်း။ “သုညဿ၊ အတ္တမှ ကင်းဆိတ်သော သဘော၏။ ဘာဝေ၊ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသည်။ သုညတာ၊ မည်၏”။ ခန္ဓာ ၅-ပါးတို့၏ အနတ္တလက္ခဏာသည် အတ္တ မရှိခြင်း၏ အမှတ် အသား ဖြစ်သောကြောင့် သုညတာ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်သည်လည်း အတ္တမှ ကင်းဆိတ် သောကြောင့် သုညတာ မည်၏။ ဤသို့ သုညတာ ၂-မျိုး ရှိသည်။

၂။ အနတ္တလက္ခဏံ ဧကစွံ။ ။အနတ္တတာလက္ခဏာဟူသည် ရုပ်နာမ်တို့၏ မိမိ အလိုအတိုင်း (မအိုစေလို၊ မသေစေလိုသည့်အတိုင်း) မဖြစ်ခြင်းလက္ခဏာတည်း။ တရားကိုယ်အားဖြင့် ဇရာမရဏပင်တည်း။ ထို ဇရာမရဏကိုလည်း “ဇရာမရဏံ ဒွိဟိ ခန္ဓေတိ သင်္ခါရိတံ” ဟု ဓာတုကထာ ပဌမနယ၌ ဟောတော်မူ၏။ ထို အနတ္တတာ လက္ခဏာတို့တွင် ရုပ်၏ အနတ္တလက္ခဏာကို မပြုပဲ နာမ်တရားတို့၏ အနတ္တလက္ခဏာ ကိုသာ ပြရာဌာန ဖြစ်သောကြောင့် “အနတ္တလက္ခဏံ ကေစွံ” ဟု “ကေစွံ” သဒ္ဓါဖြင့် ၎င်း။ “ဧကေန ပရိယာယေန သိယာ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နံ” ဟု၎င်း ဆိုသည်။ ထို၌ “ဧကေန ပရိယာယေန” ဟူသည် တရားကိုယ်အားဖြင့် သင်္ခါရက္ခန္ဓာအစစ်ကို မရပဲ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၏ ဇရာမရဏကို ရသောကြောင့် နာမ်တရားတို့အတွက် ဇရာမရဏ ဖြစ်ခြင်းဟူသော ပရိယာယ်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဌာနနာမ်တရား သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၏ အမည်ကို ဌာနီဇရာမရဏ၌ တင်စား၍ “ဧကေန ပရိယာယေန” ဟု ဆိုသည်။ မှန်၏- ဇရာမရဏသည် ပရမတ္ထတရားအစစ် မဟုတ်။ ပရမတ္ထတရားတို့၏ ထူးခြားသော အမှုအရာ ဝိကာရရုပ်သာ ဖြစ်သည်။ [အနတ္တလက္ခဏံ ကေစွန္တိ အရူပက္ခန္ဓာနံ အနတ္တ လက္ခဏံ ဝဒတိ၊ ဧကေန ပရိယာယေနာတိ အနတ္တလက္ခဏဿ ဇရာမရဏဘာဝ- ပရိယာယေနာတိ ဝဒန္တိ။- ဋီကာ။]

အကျုံးမဝင်သည်သာ။ ပန၊ ဆက်။ ဣမံ ဝိဘာဂံ၊ ကို။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ ရှိ။ သုညတာ၊ သုညတာသည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပနာ၊ ၎င်း။ ဣတိ ယေသံ ။ပေ။ ဣတရဿ။

အနိမိတ္တန္တိ၊ ကား။ သဗ္ဗနိမိတ္တရဟိတံ၊ အလုံးစုံသော နိမိတ်တို့မှ ကင်းသော။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်တည်း။ အပ္ပဏိဟိတောတိပိ၊ ဟူသော အမည် သည်လည်း။ တဿေဝ၊ ထိုနိဗ္ဗာန်၏ပင်။ နာမံ၊ တည်း။ ပန၊ ကား။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဧတံ၊ ဤ အနိမိတ္တံ အပ္ပဏိဟိတံ-ဟူသော စကားကို။ အာဘတံ၊ ဆောင်အပ်သနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ အဝိဘဇ္ဇ- ဝါဒိဝါဒေ၊ အဝိဘဇ္ဇဝါဒီ၏ ဝါဒ၌။ ဒေါသာရောပနတ္ထံ၊ အပြစ်တင်ခြင်း အကျိုးငှါ။ (အာဘတံ၊ ဆောင်အပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤကား အဖြေတည်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ ယဿ၊ အကြင် ပရဝါဒီ၏။ (လဒ္ဓိ-၌ စပ်။) အဝိဘဇိတွာ၊ မခွဲခြား မဝေဖန်မှု၌။ ဧကဒေသေနေဝ၊ တစ်စိတ်တဒေသအားဖြင့်သာ။ သုညတာ၊ သုညတသည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပနာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်၏။ ဣတိ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)။ တဿ၊ ထို ပရဝါဒီ၏။ (ဝါဒေ၊ ၌။) နိဗ္ဗာနမ္ပိ၊ သည်လည်း။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပနံ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့သော အနက်အဓိပ္ပာယ်သည်။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ဣမဿ ဒေါသဿ၊ ဤအပြစ်၏။ ဝါ၊ ကို။ အာရောပနတ္ထံ၊ တင်ခြင်း အကျိုးငှါ။ အနိမိတ္တံ အပ္ပဏိဟိတန္တိ၊ ဟူ၍။ အာဘတံ၊ သကဝါဒီ ဆောင်အပ်ပြီ။ ဣတရော၊ သည်။ တဿ၊ ထို အနိမိတ္တံ အပ္ပဏိဟိတနိဗ္ဗာန်၏။ ပရိယာပနာဘာဝံ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်သည်၏ အဖြစ်ကို။ အနိစ္ဆန္တော၊ အလိုမရှိသည်။ (ဟုတွာ။) ပဋိက္ခိပတိ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော န အနိစ္စောတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်ကို။ နိဗ္ဗာနသင်္ခါတာယ၊ နိဗ္ဗာန်ဟု ဆိုအပ်သော။ သုညတာယ၊ သုညတာ၏။ အနိစ္စတာဝါပတ္တိဒေါသဒဿနတ္ထံ၊ အနိစ္စ၏ အဖြစ်သို့ ရောက် ခြင်းဟူသော အပြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။

၈၃၃။ သင်္ခါရက္ခန္ဓဿ သုညတာတိ၊ ဟူသော စကားကို။(ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) အညဿ၊ တပါးသော။ ခန္ဓဿ၊ ၎င်း။ သုညတာ၊ သုညတာသည်။ အညက္ခန္ဓ- ပရိယာပနာ၊ အခြားသော ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်သည်။ ယဒိ(ဟောတိ။ ဧဝံ သတိ။) သင်္ခါရက္ခန္ဓသုညတာယပိ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၏ သုညတာသည်လည်း။ သေသက္ခန္ဓပရိယာပနာယ၊ ကြွင်းသော ခန္ဓာတို့၌ အကျုံးဝင်သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ။ ဝုတ္တံ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓဿ သုညတာ န ဝတ္တဗ္ဗာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ သင်္ခါရက္ခန္ဓသုညတာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၏ သုညတာသည်။ သေသက္ခန္ဓပရိယာပနာ၊ သည်။ ယဒိ န ဟောတိ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ။) သေသက္ခန္ဓသုညတာပိ၊ ကြွင်းသော ခန္ဓာတို့၏

သုညတာသည်လည်း။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပနာ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။
ဣတိ၊ သို့။ ပဋိလောမဒဿနတ္ထံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ပြခြင်း အကျိုးငှါ။
(သဏဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။

၈၃၄။ သုညမိဒံ ဘိက္ခဝေ သင်္ခါရတိ၊ အစရှိသော။ သုတ္တံ၊ သုတ်ကို။
ပရသမယတော၊ ပရဝါဒိတို့၏ အယူမှ။ အဘာတံ၊ တတ္ထ၊ ထိုသုညမိဒံ အစ
ရှိသော သုတ်၌။ သင်္ခါရတိ၊ ကား။ သဗ္ဗေသင်္ခါရ အနိစ္စာတိ၊ ဟူ၍။
အဂတဋ္ဌာနေ ဝိယ၊ လာရာ မါဂ္ဂိရပ်၌ကဲ့သို့။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ၊ ၅-ပါးသော ခန္ဓာ
တို့တည်း။ စ၊ ဆက်။ တေ၊ ထို ၅-ပါးသော ခန္ဓာတို့သည်။ အတ္တတ္တနိယ-
သုညတ္တာ၊ အတ္တ၊ အတ္တနိယတို့မှ ကင်းဆိတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
သုညတာ၊ သုညတာတို့မည်၏။ ဣတိ(ဣဒံ အတ္ထဇာတံ)၊ ဤအနက်သဘော
သည်။ သာသနာဝစရံ၊ သာသနာတော်၌ သက်ဝင်သည်။ ဟောတိ။
န ဝိရုဇ္ဈတိ၊ မဆန့်ကျင်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ သာသနာတော်၌
သက်ဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သကဝါဒိနာ) အနုညာတံ၊ ခွင့်ပြုအပ်ပြီ။
ပန၊ ထိုသို့ ခွင့်ပြုအပ်ပါသော်လည်း။ ယသ္မာ၊ တေ၊ ဤ သုညမိဒံ အစ
ရှိသော သုတ်သည်။ သုညတာယ၊ သုညတာ၏။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပနာဘာဝံ၊
သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျိုးဝင်သည်၏ အဖြစ်ကို။ န ဒီပေတိ၊ ပြသည် မဟုတ်။
တသ္မာ အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သုညတာကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-သာမညဖလကထာ အဖွင့်

၈၃၅-၈၃၆။ ဣဒါနိ သာမညဖလကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို
သာမညဖလကထာ၌။ မဂ္ဂဝီထိယမ္ပိ၊ မဂ္ဂဝီထိ၌၎င်း။ ဖလသမာပတ္တိဝီထိယမ္ပိ၊
ဖလသမာပတ္တိဝီထိ၌၎င်း။ အရိယမဂ္ဂဿ၊ အရိယမဂ်၏။ ဝိပါကစိတ္တံ၊ ဝိပါက
စိတ်သည်။ သာမညဖလံ နာမ၊ သာမညဖလ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသည်ကား။
သကသမယေ၊ မိမိဟူသော သကဝါဒိတို့၏ အယူ၌။ သန္နိဋ္ဌာနံ၊ ဆုံးဖြတ်
ကြောင်း စကားတည်း။ ပန၊ ထိုသို့ သကသမယသန္နိဋ္ဌာန ဖြစ်ပါသော်လည်း။
ပုဗ္ဗသေလိယာနံ လဒ္ဓိ(ဟောတိ)သေယုထာပိ။ (ဝေ။) ယေသံ၊ တို့၏။
တထာ၊ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ထို ၂-ပါးသော သာမညဖလကို။)
အဂ္ဂဟေတုာ၊ ၍။ ကိလေသပဟာနဉ္စေ၊ ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းသည်၎င်း။
ဖလပ္ပတ္တိံ စ၊ ဖိုလ်၏ ဖြစ်ခြင်းသည်၎င်း။ သာမညဖလံ၊ သာမညဖလတည်း။
တသ္မာ။ အသင်္ခတံ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် မပြုပြင်အပ်သော တရားတည်း။
ဣတိ(လဒ္ဓိ ဟောတိ။) [ကိလေသာကို ပယ်ခြင်းဟူသည် ပရဝါဒိတို့ အလို

အားဖြင့် ပယ်ခြင်းကြိယာသာတည်း။ မဂ်တရား မဟုတ်။ ဖိုလ်၏ ဖြစ်ခြင်း ဟူသည်လည်း ဖြစ်ခြင်း ကြိယာသာတည်း။ ဖိုလ်တရား မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် “အသင်္ခတံ” ဟု ယူသည်။] တေ သန္ဓာယ ။ပေ။ ဣတရဿ။ တွေ၊ ဤ သာမညဖလကထာ၌။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ။ပေ။ နိယျာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သာမညဖလကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄-ပတ္တိကထာ အဖွင့်

၈၃၇-၈၄၀။ ဣဒါနိ ပတ္တိကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ပတ္တိ ကထာ၌။ ယံ ယံ၊ အကြင် အကြင် ဝတ္ထုကို။ ပဋိလဘတိ၊ ရ၏။ တဿ တဿ၊ ထိုထို ဝတ္ထုကို။ ပဋိလဘော၊ ရခြင်းသည်။ ပတ္တိ နာမ၊ မည်၏။ သာ စ၊ ထို ပတ္တိသည်လည်း။ အသင်္ခတံ၊ အသင်္ခတည်း။ ဣတိ ယေသံ ။ ပေ ။ ဣတရဿ။ ဣဓာပိ၊ ဤ ပတ္တိကထာ၌လည်း။ သေသံ ဟေဋ္ဌာ ။ ပေ ။ နိယျာတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ န ဝတ္ထုဗုဒ္ဓိအာဒိ၊ ကို။ ယာယ လဒ္ဓိယာ၊ အကြင် အယူကြောင့်။ ပတ္တိ၊ သည်။ အသင်္ခတံ၊ တည်း။ ဣတိ၊ မညတိ။ တံ၊ ထို အယူကို။ ပကာသေတံ၊ ထင်ရှားပြခြင်းငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ပရဝါဒီ ဆိုအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို န ဝတ္ထုဗုဒ္ဓိ အစရှိသော စကားရပ်၌။ သကဝါဒီ၊ သည်။ န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗေတံ၊ ဟူ၍။ ပဋိက္ခိပန္နော၊ ပယ်လသော်။ ကေဝလံ၊ ခွင့်ပြုခြင်း မဖက် သက်သက်။ ပတ္တိယာ၊ ပတ္တိ၏။ ရူပါဒိဘာဝံ၊ ရုပ် အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ န သမ္ပုဋ္ဌိစ္စတိ၊ လက်မခံ။ ဟိ၊ မှန်။ ပတ္တိ နာမ၊ မည်သော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ ဓမ္မော၊ တရားသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ပန၊ ထိုသို့ မရှိပါသော်လည်း။ အသင်္ခတဘာဝံ၊ အသင်္ခတ၏ အဖြစ်ကို။ န အနုဇာနာတိ၊ ခွင့်မပြု။ ပန၊ ကား။ ဣတရော၊ သည်။ ပဋိက္ခေပမတ္တေ- နေဝ၊ ပယ်ခြင်းမျှဖြင့်သာ။ အသင်္ခတတိ၊ အသင်္ခတဟူ၍။ လဒ္ဓိံ၊ မိမိ အယူကို။ ပတိဋ္ဌာပေတိ၊ တည်စေ၏။ သာ၊ ထို တည်စေအပ်သော အယူ သည်။ အယောနိသော၊ အားဖြင့်။ ပတိဋ္ဌာပိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ အပ္ပဘိဋ္ဌိတာ- ယေဝ၊ သည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပတ္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-တထဘာကထာ အဖွင့်

၈၄၁-၈၄၃။ ဣဒါနိ တထဘာကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ၌။ ယေသံ၊ တို့၏။ ရူပါဒိနံ၊ ရုပ် အစရှိကုန်သော။ သဗ္ဗဓမ္မာနံ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့၏။ ရူပါဒိသဘာဝတာသင်္ခါတာ၊ ရုပ် အစရှိသည်တို့၏ သဘော၏

အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ တထတာ နာမ၊ တထတာ မည်သည်။ အတ္ထိ။
သာ စ၊ ထို တထတာသည်လည်း။ သင်္ခတေသု၊ သင်္ခတဖြစ်ကုန်သော။ ရူပါဒိသု၊
ရုပ် အစရှိသည်တို့၌။ အပရိယာပန္နတ္တာ၊ အကျိုးမဝင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
အသင်္ခတာ၊ အသင်္ခတတည်း။ ဣတိ လဒ္ဓိ ။ပေ။ ဣတရဿ။ ဣဓာပိ၊ ဤ
တထတာကထာ၌လည်း။ သေသံ ။ပေ။ ပါကဋ္ဌမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

တထတာကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၆-ကုသလကထာ အဖွင့် ၊

၈၄၄-၈၄၆။ ဣဒါနိ ကုသလကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ။
အနဝဇ္ဇမ္ပိ၊ အပြစ်မရှိသော တရားသည်လည်း။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်မည်၏။
ဣဋ္ဌဝိပါကမ္ပိ၊ အလိုရှိအပ်သော အကျိုးရှိသော တရားသည်လည်း။ (ကုသလံ၊
မည်၏။) အနဝဇ္ဇံ နာမ၊ အနဝဇ္ဇ မည်သည်။ ကိလေသဝိပုယုတ္တံ၊ ကိလေသာ
နှင့် မယှဉ်သော တရားတည်း။ အယံ နယော၊ ဤနည်းသည်။ (အနဝဇ္ဇ၏
ကုသလမည်၏ ဟူသော ဤနည်းသည်။) အကုသလံ၊ အကုသိုလ်ကို။ ဌပေတွာ၊
ထား၍။ သဗ္ဗဓမ္မေ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့သို့။ ဘဇတိ၊ ကပ်ဝင်၏။
ဣဋ္ဌဝိပါကံ နာမ၊ ဣဋ္ဌဝိပါက မည်သည်။ အယတိ၊ နောင်အခါ၌။ ဥပပတ္တိ-
ပဝတ္တေသု၊ ပဋိသန္ဓေအခါ၊ ပဝတ္တိအခါတို့၌။ [အာယတိံကို ထပ်ဖွင့်သည်။]
ဣဋ္ဌဖလနိပ္ပုဒါဒကံ၊ အလိုရှိအပ်သော အကျိုးကို ပြီးစေတတ်သော။ ပုံညံ၊
ကောင်းမှုတည်း။ အယံ နယော၊ သည်။ (ဤ အနဝဇ္ဇံ၊ ဣဋ္ဌဝိပါကံ ၂-ပါး
တို့၏ ကုသလမည်၏ ဟူသော နည်းသည်။) ကုသလတ္တိကော၊ ကုသလတိက်၌။
အာဒိပဒမေဝ၊ အစပုဒ်သို့သာ။ ဘဇတိ။ [ထို ကုသလတိက် အစပုဒ်၌
ကုသလာဓမ္မာကို အနဝဇ္ဇသုခဝိပါကလက္ခဏာ ဟု ဖွင့်ကြသည်။ ။ ထို၌ သုခ
ဝိပါကံ ဟူသည် ဤ ဣဋ္ဌဝိပါကံပင်တည်း။]

ပန၊ ဆက်။ ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ ဣမံ ဝိဘာဂံ၊ ဤခွဲခြားဝေဖန်
အပ်သော အထူးအပြားကို။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူမူ၍။ အနဝဇ္ဇဘာဝမတ္တေ-
နေဝ၊ အပြစ်မရှိသည်၏ အဖြစ်မျှကြောင့်သာ။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ ကုသလံ၊
မည်၏။ ဣတိ လဒ္ဓိ ။ပေ။ အန္ဓကာနံ၊ တေသံ၊ ထိုပရဝါဒီတို့၏။ ဣဋ္ဌဝိပါ-
ကဋ္ဌေန၊ အလိုရှိအပ်သော အကျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနဿ၊ ။
ကုသလတာဘာဝံ၊ ကုသလတာ၏ အဖြစ်ကို။ ဒီပေတုံ၊ ပြခြင်းငှါ။ ပုစ္ဆာ
သကဝါဒိဿ။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ လဒ္ဓိဝသေန ပဋိညာ ဣတရဿ။
ဣဓာပိ၊ ဤ ကုသလကထာ၌လည်း။ သေသံ ။ပေ။ ဥတ္တာနုတ္တမေဝ။
ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကုသလကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၇-အစွန္တနိယာမကထာ အပွင့်

၈၄၇။ ဣဒါနိ အစွန္တနိယာမကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုအစွန္တနိယာမကထာ၌။ ယေသံ၊ တို့၏။ သကံ၊ တကြိမ်။ နိမုဂ္ဂေါ၊ နှစ်မြုပ်သည်။ (သမာနော၊ သော်။) နိမုဂ္ဂေါ၊ မြုပ်မြဲ မြုပ်တော့သည်သာ။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။ သုတ္တံ၊ ပါဠိတော် သုတ်ကို။ နိဿယ၊ ရှိ။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ပုထုဇဉ်၏သန္တာန်၌။ အစွန္တနိယာမတာ၊ စင်စစ် မြဲသည်၏ အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ။ ဣတိ လဒ္ဓိ ။ပေ။ ဣတရဿ။ မာတုဃာတကောတိအာဒိ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဿ စ၊ နိယတမိစ္ဆာအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း။ မာတုဃာတကာဒိနဉ္စ၊ မာတုဃာတက အစရှိသူတို့၏၎င်း။ မိစ္ဆတ္တနိယာမေ၊ မိစ္ဆတ္တနိယာမသည်။ (ဖောက်ပြန်သော သဘောရှိသည်ဖြစ်၍ စုတိ၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးသောအားဖြင့် မြဲကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။) သမာနော၊ တူလသော်။ (တူသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) မာတုဃာတကာဒိဟိပိ၊ မာတုဃာတက အစရှိသည်တို့သည်လည်း။ တေ၊ အသင်ပရဝါဒီ၏အလိုအားဖြင့်။ အစွန္တနိယတေဟိ၊ စင်စစ် မြဲကုန်သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ ဝုတ္တံ။

ဣတရော၊ သည်။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော၊ နိယတမိစ္ဆာ အယူရှိသူသည်။ သံသရာခါဏုကော၊ သံသရာ၏ သစ်ငုတ်သဖွယ်ဖြစ်၍ ဖြစ်သည်။ (ဟုတွာ၊ ရှိ။ ဝါ၊ ကြောင့်။) ဘဝန္တရေပိ၊ နောက်နောက် ဘဝတပါး၌လည်း။ နိယတောဝ၊ (ငရဲ၌ အကျိုးပေးသောအားဖြင့်) မြဲသည်သာ။ ဣမေ ပန၊ ဤမာတုဃာတက အစရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်ကား။ ဧကသ္မိံ ယေဝ အတ္တဘာဝေ၊

၁။ အစွန္တနိယာမ။ ။သံသဘေဒကကံကြောင့် အဝိစိကျရသော အရှင်ဒေဝဒတ်သည် ထိုအဝိစိမှ လွတ်သောအခါ ပါရမီကို ထပ်၍ဖြည့်ပြီးလျှင် ပဇ္ဇေကဗုဒ္ဓါဖြစ်လိမ့်မည်ဟု ဘုရားရှင် မိန့်တော်မူ၏။ အဘာတသတ်မဟာရာဇာလည်း နည်း၍ ထိုကဲ့သို့ လွတ်ခွင့်ရှိသူများကို အစွန္တနိယာမပုဂ္ဂိုလ်ဟု မဆိုလို။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံကြောင့် အဝိစိရောက်ပြီးနောက် ပြန်၍ မသွတ်နိုင်သူကို “အစွန္တနိယာမပုဂ္ဂိုလ်”ဟု ပရဝါဒီက ဆိုလို၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ကံကိုလည်း “အစွန္တနိယာမ” စင်စစ် မြဲသောကံ”ဟု ခေါ်ရသည်။

၂။ အစွန္တနိယတေဟိ။ ။နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူရှိသူနှင့် မာတုဃာတက အစရှိသူတို့၏ ကံသည် မိစ္ဆတ္တနိယတဓမ္မချင်း တူကြ၏။ (မိစ္ဆတ္တနိယတတိက်ကို ကြည့်ပါ။) ထိုသို့ တူသောကြောင့် မာတုဃာတက အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အသင် ပရဝါဒီ၏ အလိုအားဖြင့် မိစ္ဆတ္တနိယတပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြသလော-ဟု စောဒနာလိုသောကြောင့် ပါဠိတော်၌ “မာတုဃာတကော အစွန္တနိယတော ။ပေ။ သံသဘေဒကော အစွန္တနိယတော”ဟု စောဒနာသည်။

တခုသော အတ္တဘောဉ်သာ။ (တဘဝဉ်သာ။) (နိယတော၊ ကုန်၏။)
ဣတိ လဒ္ဓိယာ၊ ဖြင့်။ န ဟေဝန္တိ ပဋိက္ခိပတိ။

၈၄၈။ ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျာတိ ၂၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ အဟံ၊ ငါသည်။
နိယတော၊ နိယတလေလော။ (ဣတိ) ဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ နော၊ (နိယ-
တော) နိယတ မဟုတ်လေသလော။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့သော်၎င်း။ ဝေ၊ သို့။
(ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သည်။) ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ ပုစ္ဆတိ။ ဣတရော၊
သည်။ အနုပ္ပတ္တိကာရဏံ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ မဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းကို။ အပဿန္တော၊
သည်။ (ဟုတော၊ ရှိ။ ဝါ၊ ကြောင့်။) ပဋိဇာနာတိ။ ပန၊ ကား။ နုပ္ပဇ္ဇေ-
ယျာတိ၊ ဟူ၍၊ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ ယံ ဒိဋ္ဌိံ၊ အကြင် မိစ္ဆာအယူကို။
အာသေဝန္တော၊ အဖန်ဖန် မှီဝဲသည်။ (ဟုတော။) နိယာမံ၊ နိယာမသို့။
ဩက္ကန္တော၊ သက်ရောက်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို မိစ္ဆာအယူ၌။ အနုပ္ပတ္တိံ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၏
မဖြစ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ၊ တတော၊ ထိုမှခနာက်၌။ ပဟိနာတိ၊
ပဟိနာ၊ ဟူ၍။ (ဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်အပ်ပြီလောဟူ၍။) ပုဋ္ဌော (သမာနော။)
မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ အပ္ပဟိနတ္တာ၊ မပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ။ တံ
ဒိဋ္ဌိံ၊ ကို။ အာရဗ္ဘ၊ ရှိ။ အသမုဒါစာရတော၊ အထက်ထက် ဖြစ်သော နောက်

၁။ ဣမေ ပန ။ ပေ ။ ပဋိက္ခိပတိ။ ။ ပါဠိတော်၌ “မာတုဿာတကော အစုန္တ-
နိယတော” စသည်ဖြင့် အာနန္တရိယကံထိုက်သူ ၅-ယောက်ကို “အစုန္တနိယတပုဂ္ဂိုလ်
လော” ဟု မေးရာ၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့က တဘဝသာ အဝိစိဉ် မြဲသောကြောင့်
(နောက်နောက်ဘဝတို့၌ နိယတ မဟုတ်ကြသောကြောင့်) “န ဟေဝံ” ဟု ပယ်သည်။

၂။ ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ ။ အစုန္တနိယတပုဂ္ဂိုလ်မှာ “ ငါသည် နိယတ
လေလော၊ အနိယတလေလော ” ဟု ဝိစိကိစ္ဆာ ဖြစ်စရာရှိသလော ဟု မေးသောအခါ
ဝိစိကိစ္ဆာ မဖြစ်ဖို့ရန် အကြောင်းကို မမြင်သောကြောင့် “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံသည်။
[စာအုပ်တို့၌ “အယံ နိယတော ဝါ ” ဟု တွေ့ရ၏။ မိမိဘာသာ ကြံစည်သော စကား
ဖြစ်သောကြောင့် “အဟံ နိယတော ဝါ ” စသည်ဖြင့် ပါဌ်မှန် ရှိပါစေ။ ရှေးနိဿယ၌
လည်း “အဟံ” ဟုပင် ရှိသည်။]

၃။ နုပ္ပဇ္ဇေယျ ။ ပေ ။ ပဋိဇာနာတိ။ ။ “ဝိစိကိစ္ဆာ မဖြစ်ရာသလော” ဟု
မေးသောအခါ မိမိကိုယ်တိုင် အဖန်ဖန် မှီဝဲအပ်ပြီးသော မိစ္ဆာအယူဖြစ်သောကြောင့်
နိယာမသို့ သက်ရောက်ရကား ထို မိစ္ဆာအယူ၌ ဝိစိကိစ္ဆာ မဖြစ်နိုင်သောကြောင့်
“အာမန္တာ-ဝိစိကိစ္ဆာ ဖြစ်စရာ မရှိ” ဟု ဝန်ခံသည်။

၄။ ပဟိနာတိ ပုဋ္ဌော။ ။ “မိစ္ဆာနိယတပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်အပ်
ပြီးလော” ဟု ပဌမ မေးရာ၌ မဂ်ဖြင့် မပယ်အပ်သောကြောင့် “န ဟေဝံ” ဟု ပဌမ
ပယ်၏။ ထင်၍ မေးသောအခါ အသမုဒါစာရ နောက်နောက်ကာလ၌ ဝိစိကိစ္ဆာ
မဖြစ်တော့ခြင်းကြောင့် “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံသည်။ [သံ-ကောင်းစွာ + ဥ-အထက်
ဖြစ်သော နောက်၌ + အ + စာရ - မဖြစ်တော့ခြင်း။]

ကာလ၌ ဝိစိကိစ္ဆာ၏ မဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ။ အထ၊ နံ၊ ကိ။
 ယသ္မာ။ ပဟာနံ နာမ၊ မည်သည်။ အရိယမဂ္ဂေန၊ နှင့်။ ဝိနာ၊ ရှိ။ နတ္ထိ။
 တသ္မာ။ တဿ၊ ထိုအရိယမဂ်၏။ ဝသေန၊ ဖြင့်။ စောဒေတုံ သောတာပတ္တိ
 မဂ္ဂေနာတိအာဒိ အာဟ။ သော၊ ထိုပရဝါဒီသည်။ ဧကမဂ္ဂေနာပိ၊ တခု
 သောမဂ်ဖြင့်လည်း။ အပ္ပဟိနတ္တာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကို မပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပုန၊ ကတမေနာတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။
 မိစ္ဆာမဂ္ဂံ၊ အကုသိုလ်ဟူသော မိစ္ဆာမဂ်ကို။ သန္ဓာယ အကုသလေနာတိ
 အာဒိ အာဟ။

၇၄၉။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇေယျာတိ၊ ဟူသောပါဌ်ဖြင့်။ ဒုတိယနိယာ-
 မပ္ပတ္တိ။ ၂-ခုမြောက် နိယာမ၏ဖြစ်ခြင်းကို။ ပုစ္ဆတိ။ ဣတရော၊ သည်။
 ယသ္မာ။ ဩက္ကလာ၊ ဩက္ကလဇနပုဒ်၌ နေကြကုန်သော။ ယေပိ တေ ဝယ-
 တိညာ၊ အကြင်ဝယနှင့် ဘိညတို့သည်။ နတ္ထိကဝါဒါ၊ နတ္ထိက အယူရှိကြ
 ကုန်၏။ အကိရိယဝါဒါ၊ အကိရိယအယူရှိကြကုန်၏။ အဟေတုကဝါဒါ၊
 အဟေတုက အယူရှိကြကုန်သည်။ (ဟောန္တိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊
 ကြောင့်။ တိဿောပိ၊ ၃-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယော၊
 နိယကမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့သည်။ ဧကဿ၊ တယောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္ဓာန်၌။
 ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်နိုင်ကုန်၏။ တသ္မာ ပဋိဇာနာတိ။ အထ နံ၊ သော၊ ထိုသဿတ
 ဒိဋ္ဌိသည်။ [နိယာမောကိဝဲ၍ သောဟု ထားဟန်တူသည်။] အစွန္နနိယာမော၊
 စင်စစ်မြဲသည်။ န စ နာမ၊ မဖြစ်သည် မည်ရာသလော။ [သဿတဒိဋ္ဌိရှိသူမှာ
 ဥစ္ဆေဒဖြစ်လျှင် ထိုသဿတဒိဋ္ဌိသည် အစွန္န နိယာမ မဖြစ်သည်မည်ရာသလော
 ဟူလို။] ဣတိ စောဒေတုံ ဟဋ္ဌိတိ အာဒိ အာဟ။ ဟိ၊ မှန်။ အစွန္နနိယတဿ၊
 သဿတဒိဋ္ဌိဖြင့် စင်စစ်မြဲသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အတွက်။ ဒုတိယနိယာမော၊ ၂-ခု
 မြောက်သော ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိသည်။ နိရတ္တကော၊ အကျိုးမရှိတော့။ နုပ္ပဇ္ဇေယျာ-

၁။ ဒုတိယ နိယာမပ္ပတ္တိ။ သဿတဒိဋ္ဌိယာ နိယတဿ ပုဂ္ဂလဿ ပဌမ
 သဿတဒိဋ္ဌိဖြစ်ပြီးပုဂ္ဂိုလ်မှာ “ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ” ၌ ဒုတိယ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနိယာမ
 ဖြစ်သလောဟု မေးသည်။

၂။ အထ နံ ပေ။ ဟဋ္ဌိတိအာဒိမာဟ။ “အထ နံ” ၏ ရှေ့၌(၇၅၀)ဟု
 နံပါတ် တွေ့ရ၏။ “ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိဥပ္ပဇ္ဇေယျ-ဖြစ်ရာသလော”ဟူသော အမေးကို “အာ-
 မန္တာ”ဟု ဝန်ခံပြီးနောက် ဆက်၍ “ဟဋ္ဌိ ပေ။ဥပ္ပဇ္ဇေယျ-နော စ ဝတ ရေ”စသည်ဖြင့်
 ရှေ့စကားကို ပယ်သောကြောင့် (၇၄၉)နံပါတ်ထည်းက စကားအဆက် ဟု မှတ်ပါ။
 ထို့ပြင် “န စ နာမ”ဟု စာအုပ်တို့၌ တွေ့ရ၏။ ထိုပါဌ်ကို ရှေးနိဿယ၌ မတွေ့ရ။
 ထို့ကြောင့် စာပျက်နေဟန်ရှိသော်လည်း ပါဌ်ရှိအတိုင်း ဖြစ်သင့်သလို အနက်ပေးလိုက်
 ပါသည်။

တိ ပဉ္စေ၊ ဟူသောပြဿနာ၌။ ယံ၊ အကြင်ခန္ဓာ ၅-ပါးကို။ သဿတဒိဋ္ဌိ-
 ယာ၊ သဿတဒိဋ္ဌိဖြင့်။ သဿတန္တိ၊ သဿတဟူ၍။ ဂဟိတံ၊ ယူအပ်ပြီ။
 တဒေဝ၊ ထို ခန္ဓာ ၅-ပါးသည်ပင်။ ဥစ္ဆိဋ္ဌိဿတိ၊ ပြတ်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤ
 သို့သော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို။ ဂဟေတွာ။ အနုပုတ္တိံ၊ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၏ မဖြစ်
 ခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ [နုပုဇ္ဇေယျ မဖြစ်ရာသလောဟု မေးသော
 အခါ အာမန္တာဟု ဝန်ခံသည်။] ပဟိနာတိ၊ ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော (သမာနော)။
 မဂ္ဂေန၊ မဂ်ဖြင့်။ အပ္ပဟိနတ္တာ၊ မပယ်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိက္ခိ-
 ပတိ။ ဝုတ္တနယေန၊ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့်။ အနုပုဇ္ဇနတော၊ မဖြစ်ခြင်း
 ကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ။

၈၅၀။ သဿတဒိဋ္ဌိဥပုဇ္ဇေယျာတိ အာဒိသုပိ၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့
 ၌လည်း။ ဒေဝေ နယော၊ တည်း။ သေသံ ဝိစိကိစ္ဆာဝါရေ၊ ၌။ ဝုတ္တနယ-
 မေဝ။

၈၅၁။ နဝတ္ထဗ္ဗတိ၊ ဟူသော။ ပုစ္ဆာ ပရဝါဒိဿ။ သုတ္တဿ၊ ပါဠိတော်
 သုတ်၏။ (ဣဓ ဘိက္ခဝေ ဧကစော။ ပေ။ နိမုဂ္ဂေါ ဟောတိ စသောပါဠိတော်
 ၏။) အတ္တိတာယ၊ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိညာ သကံဝါဒိဿ။ ပန၊
 ထိုသို့ ဝန်ခံပါသော်လည်း။ သော၊ ထိုတကြိမ်နှစ်မြုပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။
 ဘဝန္တရေပိ၊ နောက်ဘဝတပါး၌လည်း။ နိမုဂ္ဂေါ၊ နှစ်မြုပ်သည်သာ။ န၊
 မဟုတ်။ ဟိ၊ မှန်။ (တနည်း) ဟိ(ယသွာ)၊ ကြောင့်။ ဣမသ္မိံ ယေဝ ဘဝေ၊
 ဤယခု ဘဝ၌သာ။ သော၊ ထိုနိယတပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ ဒိဋ္ဌိံ၊ ထိုမိစ္ဆာအယူကို။
 ပဇဟိတံ၊ ပယ်စွန့်ခြင်းငှါ။ အဘဗ္ဗော၊ မထိုက်။ ဣတိ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်
 ပြီးကား။ အဓိပ္ပါယော၊ ဘုရားရှင်၏ အလိုတော်တည်း။ တသ္မာ။ တေ၊
 ဤ ဣဓ ဘိက္ခဝေ အစရှိသော ပါဠိတော်သုတ်သည်။ အသာဓကံ၊ မမြောက်။
 ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

၈၅၂။ သဗ္ဗကာလံ ဥမ္မုဇ္ဇိတွာ နိမုဇ္ဇတိတိ အာဒိ၊ ကို။ ဝစနမတ္တေ၊
 ဥမ္မုဇ္ဇိတွာနိမုဇ္ဇတိ ဟူသော စကားတော်မျှ၌။ အဘိနိဝေသံ၊ မှားမှားယွင်း

၁။ ဝုတ္တနယေန ။ပေ။ ပဋိဇာနာတိ။ ။“ဂဟေတွာ အနုပုတ္တိံ သန္ဓာယ”
 ကို “ဝုတ္တနယေန”ဟု ဆိုသည်။ ဤ“ဝုတ္တနယေန အနုပုဇ္ဇနတော ပဋိဇာနာတိ”
 ဟူသော ပြဿနာအဖြေရောက်မှ (၈၄၉)နံပါတ် နယ်ဆုံး၏။ “သဿတဒိဋ္ဌိ
 ဥပုဇ္ဇေယျ”ကား (၈၅၀)နံပါတ်၏ အစတည်း။

၂။ ၈၅၁-န ဝတ္ထဗ္ဗန္တိ ။ပေ။ အသာဓကမေတံ။ ။ဤ“အသာဓကမေတံ”
 ရောက်မှ (၈၅၁)နံပါတ်၏ နယ်ကုန်သည်။ “သဗ္ဗကာလံ ဥမ္မုဇ္ဇိတွာ နိမုဇ္ဇတိတိအာဒိ”
 ကား (၈၅၂)နံပါတ်အတွင်းက စကားတည်း။ ထို့ကြောင့် “၈၅၂-သဗ္ဗကာလံ”ဟု
 နံပါတ် ရွှေ့ပါ။

ယွင်းနှလုံးသွင်းခြင်းကို။ အကတော၊မပြုမူ၍။ အတ္ထော၊ အနက်ကို။ ပရိယေသိ-
တဗ္ဗော၊ ရှားမိုးထိုက်၏။ ဣတိ (ဣမဿ အတ္ထဿ) ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်
ကို။ ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အစွန္နနိယာမကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

ဂ-ဣန္ဒြိယကထာ အဖွင့်

၀၅၃-၀၅၆။ ဣဒါနိ ဣန္ဒြိယကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုဣန္ဒြိယ
ကထာ၌။ လောကိယာ၊ လောကိဖြစ်သော။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါသည်။ သဒ္ဓါ ဝေ
နာမ၊ သဒ္ဓါသာမည်၏။ န သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ မမည်။ တထာ၊ ထိုအတူ။
လောကိယံ၊ သော။ ဝီရိယံ၊ သည်။ (ဝီရိယံ ဝေ နာမ, န ဝီရိယိန္ဒြိယံ။
လောကိယာ။) သတိ၊ သည်။ (သတိ ဝေ နာမ, န သတိန္ဒြိယံ။ လောကိ-
ယော၊သော။) သမာဓိ၊ သည်။ သမာဓိ ဝေ နာမ, န သမာဓိန္ဒြိယံ။ လောကိယာ၊
သော။) ပညာ၊ သည်။ ပညာယေဝ နာမ, န ပညာိန္ဒြိယံ။ ဣတိ ယေသံ။
ပေ။ ဣတရဿ။ နတ္ထိ ။ ပေ။ သဒ္ဓါတိအာဒိ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ၌ စပ်။)
ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောကိယာပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ သဒ္ဓါဒယောပ၊
သဒ္ဓါအစရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အဓိပတိယဋ္ဌေန၊
အကြီးအကဲ၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဣန္ဒြိယံ၊ ဣန္ဒြိယမည်၏။
သဒ္ဓါဒိဟိ၊ သဒ္ဓါအစရှိသည်တို့မှ။ အညံ၊ အခြားသော။ သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒိ နာမ၊
သဒ္ဓိန္ဒြေ အစရှိသည်မည်သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ လောကိယာနမ္ပိ၊
လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သဒ္ဓါဒိနညေဝ၊ သဒ္ဓါ အစရှိသည်တို့၏သာ။ သဒ္ဓိန္ဒြိ-
ယာဒိဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကိုပြခြင်း အကျိုးငှါ။
(သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။ အတ္ထိ ။ ပေ။ မနောတိအာဒိ၊ ကို။ လောကိယာပိ၊
လည်းဖြစ်ကုန်သော။ မနာဒယော၊ မန အစရှိကုန်သော။ တေ ဓမ္မာ၊
တို့သည်။ မနိန္ဒြိယာဒိနိ၊ မနိန္ဒြေ အစရှိသည်တို့သည်။ (ဟောန္တိ)ယထာ၊ ဝေ။
လောကိယာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ သဒ္ဓါဒယောပိ၊ သဒ္ဓါ အစရှိသည်တို့သည်
လည်း။ သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒိနိ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ အစရှိသည်တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) ဣတိ၊ သို့။
ဥပမာယိ၊ ဥပမာဖြင့်။ တဿ အတ္ထဿ၊ ထိုအနက်ကို။ (လောကိသဒ္ဓါ အစ
ရှိသည်တို့၏ သဒ္ဓိန္ဒြိယ အစရှိသည် မည်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသောအနက်ကို။)
ဝိဘာဝနတ္ထံ၊ ထင်စွာ ဖြစ်စေခြင်း အကျိုးငှါ။ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။
သေသမေတ္ထ ။ ပေ။ နိယျာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဣန္ဒြိယကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

ဧကေနဝိသတိမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

ဧကေနဝိသတိမဝဂ် ပြီးပြီ။

၂၀-ဝိသတိမဝဂ္ဂ

၁-အသဉ္စိစ္စကထာ အဖွင့်

၈၅၇-၈၆၂။ ဣဒါနိ အသဉ္စိစ္စကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို အသဉ္စိစ္စကထာ၌။ အာနန္တရိယဝတ္ထုနိ နာမ၊ အာနန္တရိယဝတ္ထုတို့မည်သည်။ (အာနန္တရိယကံ၏ တည်ရာဖြစ်သော အမိ အစရှိသော ဝတ္ထုတို့မည်သည်။) ဂရုနိ၊ အလေးပြုအပ်ကုန်သည်။ ဘာရိယာနိ၊ ဝန်လေးကုန်သည်။ (ထမ်းဆောင်အပ်သော တာဝန်တို့သည်။) (ဟောန္တိ။) တသ္မံ။ အသဉ္စိစ္စာပိ၊ သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် မစေ့ဆော်မှုရှိလည်း။ တေသု ဝတ္ထုသု၊ ထို အာနန္တရိယ ဝတ္ထုတို့ကို။ ဝိကောပိတေသု၊ ဖျက်ဆီး အပ်ကုန်လသော်။ အာနန္တရိကော၊ အာနန္တရိယကံရှိသူသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ ယေသံ ။ပေ။ ဣတရဿ။ အထ၊ ၌။ နံ၊ ကို။ ယသ္မာ။ အာနန္တရိယကမ္ပံ နာမ၊ မည်သည်။ ကမ္ပ ပထပုတ္တံ၊ ကမ္ပပထသို့ ရောက်သော ကံတည်း။ စ၊ ဆက်။ အသဉ္စိစ္စ၊ ၌။ (ကရောန္တဿ၊ ပြုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စပ်ပုဒ် မရှိသောကြောင့် ထည့်သည်။) ကမ္ပပထဘေဒေါ၊ ကမ္ပပထ အထူးအပြားသည်။ ယဒိ သိယာ၊ အကယ်၍ဖြစ်အံ့။ (ဝေံ သတိ။) အဝသေသာ၊ အာနန္တရိယကံမှ ကြွင်းကုန်သော။ ပါဏာတိ၊ ပါတာဒယောပိ၊ ပါဏာတိပါတ အစရှိသည်တို့သည်လည်း။ အသဉ္စိစ္စ၊ ၌။ ဘဝေယျံ၊ ဖြစ်ကုန်ရာသလော။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ၊ အသဉ္စိစ္စပါဏ် ဟန္တာတိအာဒိ အာဟ။ ဣတရော၊ သည်။ တထာရူပါယ၊ ထိုသို့ သဘောရှိသော။ လဒ္ဒိယာ၊ ၌။ အဘာဝေန၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ သေသံ ယထာပါဠိမေဝ နိယျာတိ။

န ဝတ္တဗ္ဗံ မာတုဿာတကောတိ ပုစ္ဆာ ပရဝါဒိဿ။ ရောဂပဋိကာရာဒိ- ကာလေ၊ ရောဂါကို ကုစားရာ အစရှိသောအခါ၌။ အသဉ္စိစ္စ၊ ၌။ သာတံ၊ အမိကို သတ်မိခြင်းကို။ (မတော်တဆ သေစေမိခြင်းကို။) သန္ဓာယ ပဋိညာ သကဝါဒိဿ။ နနု မာတာ ။ပေ။ ဝေါရော ပိတာတိ ပဉ္စေပိ၊ ဟူသော ပြဿနာ၌လည်း။ အသဉ္စိစ္စ၊ ၌။ ဝေါရောပိတံ၊ ခွင်းခြင်းကို။ သန္ဓာယ ။ပေ။ သကဝါဒိဿေဝ။ ပန၊ ဆက်။ ဝေံ၊ သို့။ အဓိပ္ပာယ်၊ သကဝါဒိ၏အလိုကို။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ ၌။ ဟန္တိတိ၊ ဟူ၍။ လဒ္ဒိဝတိဋ္ဌာနံ၊ မိမိအယူကို တည်စေခြင်း သည်။ ဣတရဿ၊ သကဝါဒိမှ တပါးသော ပရဝါဒိ၏ အယူကို တည်စေ ခြင်းတည်း။ တံ၊ ထိုအယူကို တည်စေခြင်းသည်။ အယောနိသော၊ အားဖြင့်။

ပတိဋ္ဌာပိတတ္တာ၊ ကြောင့်။ အပုတိဋ္ဌိတမေဝ၊ တည်စေအပ်သည် မမည် သည်သာ။ ပိတုဃာတကာဒီသုပိ၊ ပိတုဃာတက အစရှိသော ပြဿနာတို့၌ လည်း။ သေဝ နယော။

ပန၊ ကား။ သံသဘေဒကေ၊ သံသာကို သင်းခွဲခြင်း၌။ ဓမ္မသညိံ၊ ဓမ္မဟု အမှတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သန္ဓာယ သံသဘေဒေါ ။ပေ။ သကဝါဒိဿ။ သမဂ္ဂံ၊ ညီညွတ်သော။ သံသံ၊ ကို။ ဘေတုာန၊ ခွဲပြီး၍။ ကပ္ပံ၊ အာယုကပ် ပတ်လုံး။ နိရယမ္ပိ၊ ငရဲ၌။ ပစ္စတိံ၊ ကျက်ရ၏။ ဣတိ ဝစနံ၊ ဤသို့သော စကားတော်ကို။ အယောနိသော ဂဟေတုာ ပဋိညာ ပရဝါဒိဿ။ ပုန၊ တဖန်။ သဗ္ဗေတိ၊ သဗ္ဗေ ဟူ၍။ (သဗ္ဗေ သံသဘေဒကာ အာနန္တရိကာဟူ၍။) ပုဋ္ဌော(သမာနော)။ သကပက္ခေ၊ မိမိဟူသော သကဝါဒိ၏ အဖို့၌။ ဓမ္မသညိံ၊ ကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိံ။ ပရပက္ခေ၊ တပါးသော ပရဝါဒိ၏ အဖို့၌။ ဓမ္မသညိံ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိံ။ ဓမ္မသညိတိ ပဉ္စဒ္ဒယေပိ၊ ဓမ္မသညိ အစရှိသော ပြဿနာ ၅-ပါးအပေါင်း၌လည်း။ သေဝ နယော။

နန ဝုတ္တံ ဘဂဝတာတိံ၊ အစရှိသော။ သုတ္တံ၊ ပါဠိတော်သုတ်ကို။ ကေန္တေနေဝ၊ စင်စစ်အားဖြင့်သာ။ ဓမ္မဝါဒိဿ၊ ဓမ္မဝါဒီ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အာနန္တရိကာဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ အာနန္တရိကကံ မထိုက်သူ၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်း အကျိုးငှါ။ (သကဝါဒိနာ)ဝုတ္တံ၊ [ရှေးနိဿယ၌ “ဓမ္မဝါဒိဿ၊ ဓမ္မဝါဒီ ဖြစ်သော ရဟန္တာ၏။ အာနန္တရိကာဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ (အာနန္တရိက+အဘာဝ-ဒဿနတ္ထံ၊) အာနန္တရိကကံ ထိုက်သည်၏ အဖြစ်၏ မရှိခြင်းကို ပြခြင်းငှါ”ဟု ပါဠိမှန် ရှိသည်။]

အာပါယိကော နေရယိကောတိဂါထာယပိ၊ အစရှိသော ဂါထာ၌လည်း။ အဓမ္မဝါဒိယေဝ၊ အဓမ္မဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ။ အဓိပ္ပေတော။ ပန၊ ထိုသို့ပင် အဓမ္မဝါဒီကို အလိုရှိအပ်ပါသော်လည်း။ ဣတရော၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒိသည်။ အဓိပ္ပာယ်၊ ဂါထာ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို။ အဂ္ဂဟေတုာ၊ (မယူ နိုင်ပဲ။) လဒ္ဓိံ၊ မိမိအယူကို။ ပတိဋ္ဌာပေတိံ။ သာ၊ ထို တည်စေအပ်သော အယူသည်။ အယောနိယော ပတိဋ္ဌာပိတတ္တာ အပတိဋ္ဌိတာယေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အသဒ္ဓိစွဲကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁။ နန ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ။ ။အတ္ထိ ဥပါလိ စသော သာကေ၌ အာပါယိက သံသဘေဒက၊ န အာပါယိကသံသဘေဒကဟု ၂-မျိုးရှိ၏။ ထိုတွင် သကဝါဒီက “ဓမ္မဝါဒီ သံသဘေဒကကို အာနန္တရိယဟု ပရဝါဒီက ဖြေသည်ကို မနှစ်သက်၍ ထုတ်ပြသောကြောင့် န အာပါယိကသံသဘေဒကကိုသာ သကဝါဒီယူလို၏။ ဓမ္မ-ဝါဒိဿ အာနန္တရိကာဘာဝ(အာနန္တရိက+အဘာဝ) ဒဿနတ္ထံ”ဟု ရှိမှ မှန်မည်။

၂-ဉာဏကထာ အပွင့်

၈၆၃-၈၆၅။ ဣဒါနိ ဉာဏကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ခွံ။ ဉာဏံ၊ ဉာဏံသည်။ လောကီယဉ္ဇ၊ လောကီဉာဏ်၎င်း။ လောကုတ္တရဉ္ဇ၊ လောကုတ္တရဉာဏ်၎င်း။ (ဣတိ၊ သို့။) ဒုဝိဓံ၊ ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ လောကီယံ၊ လောကီဉာဏ်သည်။ သမာပတ္တိဉာဏမ္ပိ၊ သမာပတ်၌ဖြစ်သော ဉာဏ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ရှိ၏။ ဒါနာဒိဝသေန၊ ဒါန အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ သော။ ကမ္မဿကတာဉာဏမ္ပိ၊ ကမ္မဿကတာဉာဏ်သည်လည်း။ (ဟောတိ။) လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရဉာဏ်သည်။ သစ္စပရိစ္ဆေဒကံ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ပိုင်းခြားတတ်သော။ မဂ္ဂဉာဏမ္ပိ၊ မဂ်ဉာဏ်သည်၎င်း။ ဖလဉာဏမ္ပိ၊ ဖိုလ်ဉာဏ်သည်၎င်း။ (ဟောတိ၊ ရှိ၏။) ပန၊ ထိုသို့ပင် ရှိပါသော်လည်း။ ဣမံ ဝိဘာဂံ၊ ဤခွဲခြားဝေဖန်မှုကို။ အကတော၊ သစ္စပရိစ္ဆေဒကမေဝ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ပိုင်းခြားတတ်သော ဉာဏ်သည်သာ။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်တည်း။ ဣတရံ၊ ဤသစ္စပရိစ္ဆေဒကဉာဏ်မှ တပါးသော ဉာဏ်သည်။ န(ဉာဏံ)၊ ဉာဏ်မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ပုထုဇနဿ၊ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်၌။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိံ ။ပေ။ ဣတရဿ။

ပညာတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ ဉာဏဝေဝစနဒဿနတ္ထံ၊ ဉာဏ်၏ ဝေဝုစ်ပရိယာယ် စကားလှယ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။ တေန၊ ထိုပညာ အစရှိသော စကားဖြင့်။ တေံ၊ ဤအနက် အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဒီပေတိ။ (ကိံ၊ ဒီပေတိ။) တဿ၊ ထိုပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏သန္တာန်၌။ ဉာဏံ၊ သည်။ ယဒိ နတ္ထိ။ (ဧဝံ သတိ။) ပညာဒယော ပိ၊ ပညာအစရှိသည်တို့သည် လည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ အထ၊ သို့မဟုတ်။ ပညာဒယော၊ (ယဒိ) အတ္ထိ၊ အံ။ (ဧဝံ သတိ။) ဉာဏမ္ပိ။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ပညာဒိနံ၊ ပညာအစရှိသည်တို့၏။ [အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌လာသော ပဇာနာ၊ ဝိစယော စသည်ကို ယူပါ။] ဉာဏတော၊ ဉာဏ်မှ။ အနညတ္တာ၊ တမျိုးတခြား မဟုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ဤအနက် အဓိပ္ပာယ်ကို။ (ဒီပေတိ။) ပဌမံ ဈာနန္တိအာဒိ၊ ကိံ။ သမာပတ္တိဉာဏဿ၊ သမာပတ်၌ ဖြစ်သောဉာဏ်ကို။ ဒဿနတ္ထံ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။ ဒါနံ ဒဒေယျာတိ အာဒိ၊ ကိံ။ ကမ္မဿကတာဉာဏဿ၊ ကိံ။ (ဒဿနတ္ထံ၊ ဝုတ္တံ။) ဒုက္ခံ ပရိဇာနာတိတိ၊ ဟူသောစကားသည်။ လောကုတ္တရမဂ္ဂဉာဏမေဝ၊ လောကုတ္တရဉာဏ် ဖြစ်သော မဂ်ဉာဏ်ကိုသာ။ ဒီပေတိ။ လောကုတ္တရမေဝ၊ လောကုတ္တရဉာဏ် သည်သာ။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ န (ဒီပေတိ)၊ ပြသည်မဟုတ်။ [ထို့ကြောင့် သာဓကမေမြောက် ဟူလို။] (ဣတိ၊ အပြီးတည်း။) ဉာဏကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-နိရယပါလကထာ အဖွင့်

၈၆၆။ ဣဒါနိ နိရယပါလကထာနာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထိုနိရယပါလကထာ၌။ နိရယေ၊ ငရဲ၌။ နေရယိကကမ္မာနေဝ၊ ငရဲသူ ငရဲသားတို့၏ အကုသိုလ်ကံတို့သည်သာ။ နိရယပါလဂ္ဂပဝသေန၊ ငရဲထိန်းတို့၏အသွင်သဏ္ဌာန်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝဇေန္တိ၊ ညှဉ်းဆဲကြကုန်၏။ နိရယပါလ နာမံ၊ ငရဲကို စောင့်

၁။ နိရယပါလာ။ ။နေရယိကေ နိရယေ ပါလေန္တိ၊ တတော နိဂ္ဂန္တိ၊ အပ္ပံ ဒါနဝသေန ရက္ခန္တိတိ နိရယပါလာ(ငရဲ၌ ဖြစ်ကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို ထိုငရဲမှ ထွက်သွားခွင့်ကို မပေးခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် စောင့်ရှောက်တတ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် နိရယပါလတို့ မည်၏။) နိရယပါလတာယ ဝါ နေရယိကာနံ နရကဒုက္ခေန ပရိယောနဒ္ဒါယ အလံ သမတ္တာတိ နိရယပါလာ (တနည်း ငရဲ၌ စောင့်ရှောက်တတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ငရဲသို့ ရောက်လာကုန်သော သတ္တဝါတို့အား ငရဲဒုက္ခဖြင့် ထက်ဝန်းကျင် မြှေးယှက်ခြင်းငှါ စွမ်းနိုင်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် နိရယပါလတို့ မည်၏။)

မေးဖွယ်။ ။ဤ နိရယပါလတို့ဟူသည် ငရဲသားတွေလော၊ သို့မဟုတ် ငရဲသားမဟုတ်ကြသလော၊ ဤသို့ မေးဖွယ် ရှိ၏။ အကယ်၍ ငရဲသားတွေ ဖြစ်အံ့။ ငရဲ၌ ဖြစ်စေနိုင်သော ကံကြောင့် ဖြစ်ကြရကား မိမိတို့ကိုယ်တိုင်လည်း ငရဲဒုက္ခကို ခံစားကုန်ရာ၏။ ထိုသို့ ငရဲဒုက္ခကို ခံစားရသည်ရှိသော် အခြား ငရဲသားတို့ကို ညှဉ်းဆဲ နှိပ်စက်ခြင်းငှါ မစွမ်းနိုင်ကုန်ရာ။ “ဤသူတို့ကား ငရဲသားတို့တည်း။ ဤသူတို့ကား ငရဲထိန်းတို့တည်း” ဟု ခွဲခြားခြင်းလည်း မဖြစ်တော့ရာ။

သည်သာမကသေး-အကြင် အကြင် သူတို့သည် ငရဲသားတို့ကို နှိပ်စက်ကြကုန်၏။ အနှိပ်စက်ခံရသူတို့နှင့် တူမျှသော ရုပ်အဆင်း အားခွန်ဗလ အရွယ်အရပ် ပမာဏ ရှိကြကုန်သော ထိုထို ငရဲထိန်းတို့မှ အခြားသော ငရဲသူ ငရဲသားတို့၏ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ခြင်းတို့လည်းမဖြစ်ကုန်တော့ရာ။ သို့မဟုတ် ငရဲထိန်းတို့ဟူသည် ငရဲသားများ မဟုတ်ကြလျှင် အဘယ်နည်းဖြင့် ထို ငရဲ၌ ဖြစ်သင့်ပါအံ့နည်း။ ဤသို့ မေးဖွယ်ရှိ၏။

အဖြေကား။ ။ “ ငရဲထိန်းတို့ ” ဟူသည် နိရယဂတိ၌ ဖြစ်စေတတ်သော ကံကြောင့် ဖြစ်ရသူများ မဟုတ်ကြသောကြောင့် ငရဲသူ ငရဲသားတွင် မပါဝင်ကြ။ မှန်၏- နိရယဂတိ၌ ဖြစ်စေတတ်သော ကံမှ အခြားသော ကံကြောင့်သာ ထိုငရဲထိန်းတို့သည် ရက္ခိယံအမျိုးအနွယ်များ ဖြစ်သောကြောင့် ငရဲ၌ ငရဲထိန်းဖြစ်၍ နေကြရသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ရှေးဆရာတို့ ဆိုကြသည်ကား-

ကောဓနာ ကုရူရူကမ္ပန္တာ၊ ပါပါတိရူစိနော တထာ။
ဒုက္ခိတေသု စ နန္ဒန္တိ၊ ဇာယန္တိ ယမရက္ခသာ။

ဤသို့ ဆိုကြသည်။

[ဒေါသလည်း အလွန်ကြီးကုန်သော ကြမ်းသော အလုပ်ရှိကြကုန်သော မကောင်းမှုကို အလွန်နှစ်သက်ကြကုန်သော ဒုက္ခရောက်သူတို့အပေါ်၌ နှစ်သက်ကြကုန်သော ယမမင်း၏ ရက္ခိယံတို့သည် ငရဲ၌ ဖြစ်လာကြကုန်၏။] ဤသို့ စသည်ဖြင့် အနုဋီကာ၌ ငရဲသား မဟုတ်သော ငရဲထိန်းများ၏ အကြောင်းကို များစွာ ဖွင့်ထားလေသည်။

ရွောက်သော ငရဲထိန်းတို့ မည်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ နတ္ထိ၊ မဂ္ဂိကုန်။
 ဣတိ ယေသံ ။ ပေ ။ ဣတရဿ။ အထ၊ နှံ။ နံ၊ ကို။ တတ္ထ၊ ထိုငရဲ၌။
 နိရယပါလာ၊ တို့သည်။ ယဒိ န သိယံ၊ အကယ်၍ မဂ္ဂိကုန်အံ့။ (ဝေ သတိ။)
 ကမ္မကာရဏာပိ၊ ညည်းဆဲနိပိစက်မှုတို့သည်လည်း။ န ဘဝေယျံ၊ မဂ္ဂိကုန်ရာ။
 ဟိ၊ မှန်။ ကာရဏိကေသု၊ ညည်းဆဲနိပိစက်မှုကို ပြုတတ်သော ငရဲထိန်းတို့
 သည်။ သတိ၊ ရှိကုန်လသော်။ ဝါ၊ ရှိမှ။ ကာရဏာ၊ ညည်းဆဲနိပိစက်ခြင်း
 သည်။ (ဟောတိ။) ဣတိ စောဒေတုံ နတ္ထိ နိရယေသုတိ အာဒိ အာဟ။
 [ကောရော၊ နှောင်အိမ် စသည်ဖြင့် သွားဒိကရဓာတ်သည် ညည်းပန်းနိပိစက်ခြင်း
 အနက်ကို ဟော၏။]

၈၆၇-၈၆၈။ အတ္ထိ မနုဿေသုတိ၊ ဟူသောစကားကို။ ပစ္စက္ခေန၊ မျက်
 မှောက်အားဖြင့်။ (လက်တွေ့ မျက်မြင်အားဖြင့်။) ဉာပနတ္ထံ၊ ညည်းဆဲပုံကို
 သိစေခြင်းအကျိုးငှါ။ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ ချဲ့။ မနုဿေသု၊ လူတို့၌။
 ကာရဏိကေသု၊ ညည်းဆဲမှုကို ပြုတတ်သော သူတို့သည်။ သတိ၊ ရှိကုန်လ
 သော်။ ဝါ၊ ရှိမှ။ ကာရဏာ၊ ညည်းဆဲခြင်းသည်။ (ဟောတိ) ယထာ၊ သို့။
 ဝေ၊ တူ။ တတ္ထာပိ၊ ထိုငရဲ၌လည်း။ (ကာရဏိကေသု သတိ ကာရဏာ
 ဟောတိ။) ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ အတ္ထိ မနုဿေသု
 အစရှိသော စကားရပ်၌။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ သကဝါဒိ၏ အလိုတည်း။ အတ္ထိ
 နိရယေသုတိ၊ အစရှိသော။ ပုစ္ဆာ ပရဝါဒိဿ။ ပဋိညာ ဣတရဿ။ န ဝေဿ-
 ဘူနောပိ စ ပေတ္တိရာဇာတိ၊ အစရှိသော သုတ်ကို။ ပရဝါဒိနာ၊ သည်။
 သကသမယတော၊ မိမိတို့၏အယူမှ။ အာဘတံ၊ ဆောင်ယူအပ်သော။ သုတ္တံ၊
 သုတ်တည်း။ ပန၊ ထိုသို့ပရဝါဒိ၏ အယူမှ ဆောင်ယူအပ်သောသုတ်ဖြစ်ပါ
 သော်လည်း။ တံ၊ ထို န ဝေဿဘူ အစရှိသော သုတ်သည်။ သာသနာ-
 ဝစရိကံ၊ သာသနာတော်၌သက်ဝင်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သကဝါဒိနာ၊
 သည်။ အနုညာတံ၊ ခွင့်ပြုအပ်ပြီ။ တတ္ထ၊ ထို န ဝေဿဘူ အစရှိသော
 ဂါထာ၌။ ဝေဿဘူတိ၊ ဝေဿဘူဟူသည်ကား။ ဧကော၊ တယောက်သော။
 ဒေဝေါ၊ နတ်တည်း။ ပေတ္တိရာဇာတိ၊ ကား။ ပေတ္တိဝိသယေ၊ ပြိတ္တာတို့၏
 နယ်မြေ၌။ ပေတမဟိဒ္ဓိကော၊ ကြီးသော တန်ခိုးရှိသော ပြိတ္တာတည်း။
 သောမာဒယော၊ သောမအစရှိသောနတ်တို့သည်။ ပါကဋ္ဌာ ဝေ၊ ထင်ရှား
 ကုန်သည်သာ။

ဣဒံ၊ ဤအနက်အဓိပ္ပာယ်သည်။ ဂါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ (ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ။)
 အတ္ထနော၊ မိမိ၏။ ကမ္မေဟိ၊ ကံတို့ကြောင့်။ ဣတော၊ ဤဘဝမှ။ ပဏုန္နံ၊ ပစ်ချအပ်
 သည်။ (ဟုတော။) ပရလောကံ၊ တပါးသောလောကသို့။ ပတ္တံ၊ ရောက်သော။
 ပုရိသံ၊ ကို။ ဧတေ ဝေဿဘူအာဒယော၊ ဤဝေဿဘူ အစရှိသောနတ်တို့သည်။

န ဟနန္တိ၊ သတ်ကုန်သည်မဟုတ်။ ပန၊ အဟုတ်ကား။ သော၊ ထို ဤဘဝ မှ စုတေသော သတ္တဝါကို။ ယေဟိ ကမ္မေဟိ၊ အကြင်ကံတို့သည်။ တတ္ထ၊ ငရဲဘုံသို့။ ပဏုန္နော၊ ပစ်ချအပ်ပြီ။ သကာနိ၊ မိမိဥစ္စာ ဖြစ်ကုန်သော။ တာနိ ကမ္မာနိယေဝ၊ ထိုကံတို့သည်သာ။ န၊ ထိုသတ္တဝါကို။ တတ္ထ၊ ထိုငရဲ ဘုံ၌။ ဟနန္တိ၊ သတ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ကမ္မဿကတံ၊ ကံဟူသော မိမိဥစ္စာ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ (ဘဂဝါ။) ဒိပေတိ၊ နိရယပါလာနံ၊ တို့၏။ အဘာဝံ၊ မရှိခြင်းကို။ န (ဒိပေတိ)၊ ပြုတော်မူသည်မဟုတ်။ ပန၊ ကား။ သကဝါဒိနာ၊ သည်။ တမေနံ ဘိက္ခဝေတိ၊ တမေနံ ဘိက္ခဝေ အစရှိကုန်သော။ အဘ- တာနိ၊ ဆောင်အပ်ကုန်သော။ သုတ္တပဒါနိ၊ သုတ်ပုဒ်တို့သည်။ နိတတ္ထ- နေဝ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်သော အနက်ရှိကုန်သည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

နိရယပါလကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၄-တိရစ္ဆာန်ကထာ အပွင့်

၈၆၉-၈၇၁။ ဣဒါနိ တိရစ္ဆာန်ကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို တိရစ္ဆာန် ကထာ၌။ ဒေဝေသု၊ နတ်တို့၌။ ရောဏာဒယော၊ ရောဏ် အစ ရှိကုန်သော။ ဒေဝပုတ္တာ၊ နတ်သားတို့သည်။ ဟတ္ထိဝဏ္ဏံ၊ ဆင်၏ အသွင်ကို ၎င်း။ အဿဝဏ္ဏံ၊ မြင်း၏အသွင်ကို၎င်း။ ဝိကုဗ္ဗန္တိ၊ အထူးထူးအပြားပြားပြုကြ ကုန်၏။ ဝါ၊ ဖန်ဆင်းကြကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုနတ်တို့၌။ တိရစ္ဆာန်ဂတော၊ တိရစ္ဆာန်တို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိကုန်။ ပန၊ ထိုသို့မရှိပါကုန်သော်လည်း။ ယေသံ၊ အကြင်ပရဝါဒီတို့၏။ တိရစ္ဆာန်ဝဏ္ဏိနော၊ တိရစ္ဆာန် အသွင် ရှိကုန်သော။ ဒေဝပုတ္တော၊ တို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ ဒေဝေသု၊ တို့၌။ တိရစ္ဆာန်ဂတော၊ တို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ ။ ပေ ။ ဣတရဿ၊ အထ၊ ။ နံ၊ ကို။ ဒေဝယောနိယံ၊ နတ်တို့၏ ပေါင်းဆုံရာအမျိုး၌။ တိရစ္ဆာန်ဂတော၊ တို့သည်။ ယဒိ သိယံ၊ အကယ်၍ ရှိကုန်အံ့။ (ဝေ သတိ။) တိရစ္ဆာန်ယောနိယမ္ပိ၊ တိရစ္ဆာန်တို့၏ ပေါင်းဆုံရာအမျိုး၌လည်း။ ဒေဝါ၊ တို့သည်။ သိယံ၊ ရှိကုန် ရ၏။ ဣတိ စောဒေတုံ အတ္ထိ တိရစ္ဆာန်ဂတေသုတိ အာဒိ အာဟ။

ကိဋ္ဌာတိအာဒိ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ-၌စပ်။) သော၊ ထိုပရဝါဒီသည်။ ယေသံ၊ အကြင် ပေါက်ဖတ်အစရှိသည်တို့၏။ အဘာဝံ၊ မရှိခြင်းကို။ ဣတ္ထတိ၊ တေ၊ ထို ပေါက်ဖတ် အစရှိသည်တို့ကို။ ဒသေတုံ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။ ရော-

၁။ ပဏုန္နော။ ။ပပုဗ္ဗ, နုဒ (ခေပေ)ဟူသော ဓာတ်+တ-ပစ္စည်း။ တ-ကို အနု-ပြု။ ပနုဒိယိတ္တာတိ=ပဏုန္နော-ပစ်ချအပ်ပြီးသောသူ။ပ-ဥပသာရကြောင့် န-ကို က-ပြန်။

ဝဏောတိပဉ္စေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ တဿ၊ ထိုရောဂါဆင်၏၎င်း။ တဿ၊ ထိုဒိဗ္ဗဃာ၏၎င်း။ အတ္ထိတာယ၊ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိညာ သကဝါဒိဿ၊ တိရစ္ဆာနဂတဿ၊ တိရစ္ဆာန်ဆင်၊ တိရစ္ဆာန်မြင်း၏။ အတ္ထိတာယ၊ ကြောင့်။ ပဋိညာ၊ ဝန်ခံခြင်းသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဟတ္ထိဗန္ဓာတိ အာဒိ၊ ကို။ တတ္ထ၊ ထိုနတ်တို့၌။ ဟတ္ထိ အာဒယော၊ ဆင်အစရှိသည်တို့သည်။ ယဒိ သိယံ။ (ဝေ သတိ။) ဟတ္ထိဗန္ဓာဒယောပိ၊ ဆင်ထိန်း အစရှိသည်တို့သည်လည်း။ သိယံ၊ ရှိကုန်ရာ၏။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။ တတ္ထ၊ ထို ဟတ္ထိဗန္ဓာ အစရှိသော စကားရပ်၌။ ယဝဿ၊ မုယောကို။ ဒါယကာ၊ ပေးတတ်သူတို့သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိကုန်သလော။) ကာရဏိကာတိ၊ ကား။ ယေဟိ၊ အကြင် ဆင်ဆရာ အစရှိသူတို့သည်။ တေ၊ ထိုဆင်အစရှိသည်တို့ကို။ နာနာဝိဓံ၊ အထူးထူးသော အပြားရှိသော။ ကာရဏံ၊ ညှဉ်းဆဲနိပ်စက်မှုကို။ ကရေယျံ၊ ကုန်ရာ၏။ (တေ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။) ဟတ္ထာစရိယာဒယော၊ ဟတ္ထာစရိယ အစရှိသည်တို့မည်၏။ ဘိတ္တကာရကာတိ၊ ကား။ ဟတ္ထိအာဒိနံ၊ ဆင် အစရှိသည်တို့၏။ ဘတ္တရန္ဓကာ၊ ထမင်းချက်မှုတို့တည်း။ န ဟေဝန္တိ၊ ပါဠိဖြင့်။ တထာ၊ ထိုဟတ္ထိဗန္ဓာ အစရှိသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ အနိစ္စန္ဓော(ဟုတော)။ ပဋိက္ခိပတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

တိရစ္ဆာနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅-မဂ္ဂကထာ အဖွင့်

၈၇၂-၈၇၅။ ဣဒါနိ မဂ္ဂကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို မဂ္ဂကထာ၌။ ယေသံ၊ ပရဝါဒီတို့၏။ (လဒ္ဓိန္ဒ ဝေ။) ပုဗ္ဗေဝ၊ မဂ်မရမိ ရွှေအဖို့၌ပင်။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ကာယကမ္မံ၊ သည်၎င်း။ ဝစိကမ္မံ၊ သည်၎င်း။ အာဇီဝေါ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းသည်၎င်း။ သုပရိသုဒ္ဓေါ၊ အလွန်ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့သော။ ဣဒံ သုတ္တဉ္စေဝ၊ ဤသုတ်ကို၎င်း။ သမ္မာဝါစာကမ္မန္တာဇီဝါနံ၊ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တ သမ္မာအာဇီဝတို့၏။ စိတ္တဝိပုယုတ္တတံ စ၊ စိတ်နှင့် မယှဉ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ နိဿာယ၊ ရှိ။ [သမ္မာဝါစာ စသည်တို့ကို ရုပ်ဟု အယူရှိသောကြောင့် စိတ်နှင့် မယှဉ်ဟု ပရဝါဒီတို့က အယူရှိသည်။] နိပုရိယာယေန၊ ပရိယာယ်မဟုတ် မုချအားဖြင့်။ မဂ္ဂေါ၊ လောကုတ္တရာ မဂ်သည်။ ပဉ္စဂီတောဝ၊ ငါးပါးသော အင်္ဂါရှိသည်သာ။ ဣတိ လဒ္ဓိ ။ပေ။ ဣတရဿ။ သမ္မာဝါစာ ။ပေ။ န မဂ္ဂေါတိအာဒိ၊ ကို။ ပရသမယဝသေန၊ တပါးသော ပရဝါဒီတို့၏ အယူ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဝုတ္တံ။ ဟိ၊ မှန်။ ပရသမယသ္မိံ၊ ၌။ သမ္မာဝါစာဒယော၊ သမ္မာဝါစာ အစရှိသော တရား

တို့သည်။ မဂ္ဂင်္ဂံ၊ မဂ္ဂင်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ အာဂတာ၊ လာကုန်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ လာပါကုန်သော်လည်း။ ရူပတ္တာ၊ ရုပ်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ပရဝါဒီတို့၏ အလိုအားဖြင့် ရုပ်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) မဂ္ဂေါ၊ အရိယမဂ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဏ္ဏိတာ၊ ဖွင့်ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။ (ပရဝါဒီတို့ ဖွင့်ဆိုအပ်ကုန်ပြီ။)

သမ္မာဓိဋ္ဌိမဂ္ဂင်္ဂံ တိအာဒိ၊ ကိ။ မဂ္ဂင်္ဂံဿ၊ မဂ္ဂင်၏။ အမဂ္ဂတာ နာမ၊ မဂ် မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်မည်သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဒဿနတ္ထံ(သကဝါဒီနာ)။ ဝုတ္တံ။ ပုဗ္ဗေဝ ခေါ် ပနဿာတိ၊ အစရှိသော။ သုတ္တေ၊ သုတ်၌။ ပရိသုဒ္ဓသီလဿ၊ ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ပြီးသော သီလ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌)။ မဂ္ဂဘာဝနာ နာမ၊ မဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်း မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်နိုင်၏။ ဣတရဿ၊ ပရိသုဒ္ဓသီလပုဂ္ဂိုလ်မှ တပါး သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌)။ (မဂ္ဂဘာဝနာ နာမ။) န(ဟောတိ)၊ မဖြစ်နိုင်။ ဣတိ၊ သို့။ အာဂမနိယပဋိပဒါယ၊ မဂ်သို့ ရောက်ကြောင်းအကျင့်၏။ ဝိသုဒ္ဓဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ကာယ-ကမ္မံ။ ပေ။ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝတာ။) ဝုတ္တံ။ ဣမေဟိ၊ ဤကာယကမ္မ၊ ဝစီကမ္မ၊ အာဇီဝတို့နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ပဉ္စဂီကဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ ၅-ပါးသော အင်္ဂါရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ န(ဝုတ္တံ)၊ ဟောတော်မူ အပ်သည် မဟုတ်။ တေနော၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ ဝေမဿာယံ။ ပေ။ ဂစ္ဆတိတိ၊ ဟူ၍။ (ဘဂဝါ) အာဟ၊ (ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူပြီ။) သကဝါဒီနာ၊ သည်။ အာဘတသုတ္တံ၊ ဆောင်အပ်သော သုတ်သည်။ (ယသ္မိံ ခေါ် သုဘဒ္ဓ မေဓိနယေ စသည်ဖြင့် ဆောင်အပ်သော သုတ်သည်။) နိဗ္ဗတ္တမေဝ၊ ဆောင်အပ်ပြီးသော အနက်ရှိသည်သာ။ (တိုက်ရိုက် သိအပ်သော အနက် ရှိသည်သာ။) ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

မဂ္ဂကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၆-ဉာဏကထာ အဖွင့်

၇၆-၇၇။ ဣဒါနိ ဉာဏကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုဉာဏ ကထာ၌။ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနေ၊ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနုလုတ်တော်၌။ ဒွါဒသာကာရဉာဏံ၊

၁။ သစ္စာဉာဏံ။ “တဏှာကြဉ်အပ်သော တေဘူမက (စိတ် စေတသိက် ရုပ်)တရားသည် ဒုက္ခသစ္စာတည်း”ဟု ဒုက္ခသစ္စာကို(အခြားသစ္စာတို့နှင့် မရောအောင် ပိုင်းခြား၍)သိတတ်သော ဉာဏ်သည် သစ္စာဉာဏ် မည်၏။ ဤ သစ္စာဉာဏ်သည် လောကီ အခိုက်၌လည်း ဖြစ်နိုင်၏။ မဂ်ခဏ၌လည်း (မဂ်ကိုစွဲ ၄-ချက်တွင် ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းဟူသော) ပရိဇာနနကိုစွဲအားဖြင့်လည်း သိနိုင်သည်။

တဆယ့်နှစ်ပါးသော အခြင်းအရာရှိသော ဉာဏ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်ရွယ်၍။ ဒွါဒသဝတ္ထုကံ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသော တည်ရာဝတ္ထုရှိသော။ ဉာဏံ၊ သည်။ လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာဉာဏ်တည်း။ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိံ ။ပေ။ ဣတရဿ။ အထ၊နံ။ ဒွါဒသဝတ္ထုကံ၊ သော။ တံ၊ ထိုဉာဏ်သည်။ (လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာသည်။) သစေ(ဟောတိ)၊ အံ။ (တနည်း) တံ၊ ထိုလောကုတ္တရာဉာဏ်သည်။ ဒွါဒသဝတ္ထုကံ၊ သည်။ သစေ(ဟောတိ။ [ဤသို့ ၂-နည်းပေးဖို့ရန် ဋီကာ၌ ဖွင့်ထားသည်။] ဝေ သတိ။) ဒွါဒသဟိ၊ ကုန်သော။ မဂ္ဂဉာဏေဟိ၊ မဂ်ဉာဏ်တို့သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရ၏။ ဣတိ စောဒေတုံ။ ဒွါဒသသတိအာဒိ အာဟ။ ဣတရော၊ သကဝါဒီမှ တပါးသော ပရဝါဒီသည်။ မဂ္ဂဿ၊ မဂ်၏။ ဧကတ္တံ၊ တပါးတည်း၏ အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ ပဋိကိပတိ။ ဧကေကသ္မိံ၊ တပါးတပါးသော။ သစ္စေ၊ သစ္စာ၌။ [ဒုက္ခ စသော သစ္စာ

ဤနည်းအတိုင်း “တဏှာလောဘသည် ဒုက္ခ၏ ဖြစ်ကြောင်း သမုဒယသစ္စာတည်း”ဟု၎င်း၊ “နိဗ္ဗာန်သည် နိရောဓသစ္စာတည်း”ဟု၎င်း၊ “မဂ်စိတ်၌ယှဉ်သော မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာတည်း”ဟု၎င်း သိစေသော ဉာဏ်သည် သစ္စာဉာဏ်တည်း။ ဤဉာဏ်တို့၏ လောကီစိတ်၌လည်း ဖြစ်နိုင်ပုံ၊ မဂ်ခဏ၌လည်း သမုဒယသစ္စာကို ပဟာနက္ခိစ္စအားဖြင့်၊ နိရောဓသစ္စာကို သစ္စိကရဏက္ခိစ္စအားဖြင့်၊ မဂ္ဂသစ္စာကို ဘာဝနာက္ခိစ္စအားဖြင့် သိနိုင်ပုံကို၎င်း သိပါ။

ကိစ္စဉာဏ်။ ။ဒုက္ခသစ္စာသည် ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်သော ပရိညေယျကိစ္စ ရှိ၏။ [ပရိ-ပိုင်းခြား၍+ညေယျ-သိထိုက်သောကိစ္စ။] သမုဒယသစ္စာသည် ပယ်ထိုက်သော ပဟာတဗ္ဗကိစ္စရှိ၏။ နိရောဓသစ္စာသည် မျက်မှောက်ပြုထိုက် (မျက်စိအောက်၌ ရောက်နေသကဲ့သို့ မြင်လာအောင် အာရုံပြုထိုက်)သော သစ္စိကာတဗ္ဗကိစ္စ ရှိ၏။ [သစ္စိ-မျက်မှောက်+ကာတဗ္ဗ-ပြုထိုက်သော ကိစ္စ။] မဂ္ဂသစ္စာသည် မိမိစိတ်အစဉ်၌ ဖြစ်စေထိုက် [ဖြစ်အောင်ပြုထိုက်]သော ဘာဝေတဗ္ဗကိစ္စရှိ၏။ [ဘာဝေတဗ္ဗ၊ ဖြစ်စေထိုက်သော ကိစ္စ။] ဤသို့ သိသောဉာဏ်သည် ကိစ္စဉာဏ်တည်း။

ကတဉာဏ်။ ။သဒ္ဓါထုံးစံအားဖြင့် ကာ၌ တ-ပစ္စည်းသည် “ပြုအပ်ပြီ-ပြု၍ ပြီးပြီ”ဟူသော ပြီးစီးခြင်း အတိတ်အနက်ကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် မဂ်ဖိုလ်ရပြီးသော အခါ “ငါသည် ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီဟု၎င်း၊ သမုဒယသစ္စာတဏှာလောဘကို ပယ်အပ်ပြီ(ပယ်၍ပြီးပြီ)ဟု၎င်း၊ နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုအပ်ပြီ (မျက်မှောက်ပြုပြီးပြီ)ဟု၎င်း၊ မဂ္ဂသစ္စာကို မိမိစိတ်၌ ဖြစ်စေအပ်ပြီ(ဖြစ်စေပြီးပြီ)ဟု၎င်း”သိသော ဉာဏ်ကို ကတဉာဏ်ဟု ခေါ်သည်။ [ဤဉာဏ် ၃-ပါးကို ဓမ္မစက္က-ပဝတ္တနသုတ် ပါဠိတော်နှင့်တွဲ၍ သိပါ။]

ဒွါဒသဝတ္ထုကံ။ ။သစ္စာ ၄-ပါးတွင် တပါးတပါး၌ ဤသို့ သစ္စာဉာဏ်၊ ကိစ္စဉာဏ်၊ ကတဉာဏ်ဟု ဉာဏ် ၃-ပါးစီ ရှိသောကြောင့် “ဒွါဒသဝတ္ထုကံ ဉာဏ်”ဟု ဆိုသည်။ ဤဉာဏ်တို့၏ ရှေ့နောက်ဖြစ်ပုံ၊ မဂ်ခဏ၌ ဖြစ်နိုင်ပုံကို ဋီကာ၌ ပြထားသည်။

၄-ပါးကို ဆိုသည်။] သစ္စညာဏကိစ္စညာဏကတညာဏာနံ၊ သစ္စဉာဏ်၊ ကိစ္စ
ဉာဏ်၊ ကတဉာဏ်တို့၏။ ဝသေန၊ အပြားအားဖြင့်။ ဉာဏနာနတ္ထံ၊ ဉာဏ်တို့၏
ထူးကုန်သည်၏ အပြစ်ကို။ သန္ဓာယ(ပရဝါဒိ)။ ပဋိဇာနာတိ။

ဒွါဒသသောတာပတ္တိမဂ္ဂါတိအာဒိသုပိ၊ အစရှိသော ပြဿနာတို့၌လည်း။
ဧသေဝ နယော၊ တည်း။ နနု ဝုတ္တံ ဘဂဝတာတိ၊ အစရှိသော။ သုတ္တံ၊
သုတ်သည်။ ပုဗ္ဗဘာဂပရဘာဂေဟိ၊ ရှေ့အဖို့၌ ဖြစ်သောဉာဏ်၊ နောက်အဖို့၌
ဖြစ်သော ဉာဏ်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဉာဏနာနတ္ထံ၊ ဉာဏ်တို့၏ ထူးကုန်သည်၏
အပြစ်ကို။ ဝိပေတိံ၊ အရိယမဂ္ဂဿ၊ အရိယမဂ်၏။ ဒွါဒသဉာဏတံ၊ တဆယ့်
နှစ်ပါးသော ဉာဏ်ရှိသည်၏ အပြစ်ကို။ န(ဝိပေတိံ)၊ မဟုတ်။ တသ္မာ
အသာဓကံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဉာဏကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

ဝိသတိမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

စတုတ္ထပဏ္ဏာသကော၊ သည်။ သမတ္တော၊ ပြီ။

ဝိသတိမဝဂ်ပြီးပြီ၊ စတုတ္ထပဏ္ဏာသက ပြီးပြီ။

၂၁-ဒကဝိသတိမဝဂ္ဂ

၁-သာသနကထာ အပွင့်

၈၇၈။ ဣဒါနိ သာသနကထာ နာမံ ဟောတိ၊ တတ္ထ ထိုသာသနကထာ၌။
 တိဿော၊ ၃-ပါးကုန်သော။ သင်္ဂီတိယော၊ သံဂါယနာတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။
 သာသနံ၊ သာသနာကို။ နဝံ၊ အသစ်ဖြစ်အောင်။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ စ၊
 ဤသို့၎င်း။ [သံဂါယနာတင်ခြင်းကို သာသနာကို အသစ်ဖြစ်အောင်ပြုခြင်းဟု
 ပရဝါဒိက ယူသည်။] (ယော၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) တထာဂတဿ၊
 မြတ်စွာဘုရား၏။ သာသနံ၊ ကို။ နဝံ၊ အောင်။ ကရေတိ၊ ပြုနိုင်၏။
 ကောစိ၊ သော။ (သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။) အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ စ၊ ဤသို့
 ၎င်း။ တထာဂတဿ၊ ၎်။ သာသနံ၊ ကို။ နဝံ၊ အောင်။ ကာတံ၊ ငှါ။
 လဗ္ဗာ၊ ရအပ်၏။ ဣတိ စ၊ ဤသို့၎င်း။ ယေသံ လဒ္ဓိံ၊ ပေ ။ ဣတရဿ၊
 သတိပဋ္ဌာနာတိအာဒိ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) သာသနံ နာမ၊ သာသနာမည်သည်။
 သတိပဋ္ဌာနာဒယော၊ သတိပဋ္ဌာန် အစရှိကုန်သော။ အရိယာဓမ္မာ စေဝ၊
 အရိယတရားတို့သည်၎င်း။ [ပဋိပတ္တိသာသနာနှင့် ပဋိဝေဓသာသနာကို ရည်
 ရွယ်ဟန် တူသည်။] ကုသလာဒိနံ၊ ကုသိုလ်အစရှိသော တရားတို့ကို။ ဒေသနာ
 စ၊ ဟောပြောခြင်း၎င်းတည်း။ [ပဋိပတ္တိသာသနာကို ရည်ရွယ်ရန်တူသည်။]
 တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင်။ [တတ္ထ ယေသံ-ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိသော်လည်း
 “ယေ”ဟု ရှိသော ရှေးနိဿယပါဠိသာ ကောင်း၏။] ဘဂဝတာ၊ သည်။
 ဒေသိတာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သော။ ယေ သတိပဋ္ဌာနာဒယော၊ အကြင်
 သတိပဋ္ဌာန် အစရှိသော တရားတို့သည်။ (သန္တိံ) တေ၊ ထို သတိပဋ္ဌာန်
 အစရှိသော တရားတို့ကို။ ဌပေတွာ၊ ရှိ။ အညေသံ၊ ဘုရားဟော သတိ
 ပဋ္ဌာန်မှ တပါးကုန်သော။ သတိပဋ္ဌာနာဒိနံ၊ သတိပဋ္ဌာန် အစရှိသည်တို့ကို။
 ကရဏေန ဝါ၊ ပြုခြင်းအားဖြင့်သော်၎င်း။ အကုသလာဒိနံ၊ အစရှိသည်
 တို့ကို။ ကုသလာဒိဘာဝကရဏေန ဝါ၊ ကုသိုလ် အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို
 ပြုခြင်းအားဖြင့်သော်၎င်း။ သာသနံ၊ ကို။ နဝံ၊ အောင်။ ကတံ နာမ၊ ပြုအပ်
 သည်မည်သည်။ ဘဝေယျ၊ ရာ၏။ တံ၊ ထိုသာသနာကို။ ဝေံ၊ ဤသို့အသစ်
 ဖြစ်အောင်။ ကေနစိ၊ တစုံတယောက်သည်။ ကတံ ကိံ၊ ပြုအပ်သလော၊ ဝါ၊
 သို့မဟုတ်။ (ယော၊ သည်။ ဝေံ၊ ဤသို့ သာသနာကို အသစ်ဖြစ်အောင်။
 ကရေတိ၊ ပြုနိုင်၏။ ကောစိ၊ သော။ (သော၊ သည်။) အတ္ထိ၊ လော။

ဝါ၊ သို့မဟုတ်။ ဝေံ၊ ဤသို့ သာသနာကို အသစ်ဖြစ်အောင်။ ကာတုံ၊ ငှါ၊
လတ္တံ၊ ရနိုင်သလော။ ဣတိ၊ သို့။ တီသုပိ၊ လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပုစ္ဆာသု၊
တို့၌။ စောဒနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ သေသံ။ ပေ။ နိယျာတိ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သာသနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၂-အဝိဝိတ္တကထာ အဖွင့်

၈၇၉-၈၈၀။ ဣဒါနိ အဝိဝိတ္တကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထို အဝိ-
ဝိတ္တကထာ၌။ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယော ဓမ္မော၊ အကြင်
တရားသည်။ ပစ္စုပ္ပန္နော၊ ပစ္စုပ္ပန်တည်း။ သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တေန၊
ထိုပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော တရားမှ။ အဝိဝိတ္တော နာမ၊ မကင်းဆိတ်သည် မည်၏။
ဣတိ ဣဒံ၊ ဤဆုံးဖြတ်ကြောင်း စကားသည်။ သကသမယေ၊ မိမိဟူသော
သကဝါဒီတို့၏ အယူ၌။ သန္နိဋ္ဌာနံ၊ ဆုံးဖြတ်ကြောင်း စကားတည်း။ ပန၊
ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပုထုဇ္ဇနေန၊ သည်။ တေဓာတုကာ၊ ကာမ၊ ရူပ၊
အရူပ အားဖြင့် သုံးပါးသော ဓာတ်ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တရားတို့ကို။
အပရိညာတာ၊ ပိုင်းခြား၍ မသိအပ်ကုန်သေး။ တသ္မာ။ သော၊ ထိုပုထုဇ္ဇဉ်
ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧကက္ခဏေ ယေဝ၊ တပြိုင်နက်သော ခဏ၌ပင်။ သဗ္ဗေဟိ ပိ၊
အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ တေဓာတုကေဟိ၊ ကာမ၊ ရူပ၊ အရူပ ဟူသော
သုံးပါးသောဓာတ်တို့၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တရားတို့မှ။ အဝိဝိတ္တော၊
မကင်းဆိတ်။ (သုတိသန္တာန် ရှိနေသေး၏-ဟူလို။) ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိ။ ပ။
ဣတရဿ။ ဖဿေဟိတိအာဒိ၊ ကို။ သဗ္ဗေသံ၊ ကုန်သော။ ဖဿ ဒိန္နံ၊ ဖဿ
အစရှိသော တရားတို့၏။ ဧကက္ခဏေ ၌။ ပဝတ္တိဒေါသဒဿနတ္ထံ။ ဖြစ်ခြင်း၏
အပြစ်ကိုပြခြင်း အကျိုးငှါ။ (သကဝါဒီနာ။) ဝုတ္တံ၊ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော
ပြဿနာတို့၌။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အဝိဝိတ္တကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၀-သညောဇနကထာ အဖွင့်

၈၈၁-၈၈၂။ ဣဒါနိ သညောဇနကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထို
သညောဇနကထာ၌။ ယသ္မာ။ အရဟတာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဗ္ဗံ၊ သော။
ဗုဒ္ဓဝိသယံ၊ ဘုရားရှင်၏အရာတော်ကို။ န ဇာနာတိ၊ မသိနိုင်။ တသ္မာ။ တဿ၊
ထို ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဘုရားရှင်၏ အရာတော်၌။ အဝိဇ္ဇာဝိစိ-
ကိစ္ဆာဟိ၊ အဝိဇ္ဇာ ဝိစိကိစ္ဆာတို့သည်။ အပ္ပဟိနာဟိ၊ မပယ်အပ်ကုန်သေး
သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ သညာယ၊ ဤသို့သော မှတ်ထင်ခြင်းဖြင့်။

ကိဉ္စိ၊ အချိုသော။ သညောဇနံ၊ သံယောဇဉ်ကို။ အပ္ပဟာယ၊ မပယ်မူ၍။ အရဟတ္တပ္ပတ္တိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်။ အတ္တိ၊ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိ။ ပေ။ ဣတရဿ။

အတ္တိ ကိဉ္စိ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတိအာဒိ၊ ကိ။ အရဟတော၊ ဧ။ သဗ္ဗသံယောဇနပ္ပဟာန ဒဿနတ္ထံ၊ အလုံးစုံသော သံယောဇဉ်တို့ကို ပယ်ခြင်းကို ပြခြင်း အကျိုးငှါ။ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ၊ သဗ္ဗံ ဗုဒ္ဓဝိသယန္တိ ပဉ္စဒ္ဒယေ၊ အစရှိသော ပြဿနာ ၂-ပါး အပေါင်း၌။ အရဟတော၊ ဧ။ သဗ္ဗညုတညာဏာဘာဝေန၊ သဗ္ဗညုတဘာဏ်တော်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ (သကဝါဒိနာ။) ပဋိသေဓော၊ ကိ။ ကတော၊ အဝိဇ္ဇာဝိစိကိစ္ဆာနံ၊ တို့ကို။ အပ္ပဟာနေန၊ မပယ်ခြင်းကြောင့်။ (ပဋိသေဓော။) န (ကတော)၊ ပြုအပ်သည်မဟုတ်။ ပန၊ ကား။ ဣတရော၊ သည်။ တေသံ၊ ထို အဝိဇ္ဇာ ဝိစိကိစ္ဆာ သံယောဇဉ်တို့ကို။ [သံယောဇဉ်ကို ငဲ့၍ နပုလ္လင် ထားဟန်တူသည်။ အဝိဇ္ဇာ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကို ငဲ့လျှင် တာသံဟု ရှိရမည်။] အပ္ပဟိနတံ၊ မပယ်အပ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ။ တေန ဟိတံ၊ ဟူ၍။ လဒ္ဓိံ၊ မိမိအယူကို။ ပတိဋ္ဌာပေတိ။ သာ၊ ထိုတည်စေ အပ်သော အယူသည်။ ပေ။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သညောဇနကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၁-ဣဒ္ဓိကထာ အပွင့်

၈၈၃-၈၈၄။ ဣဒါနိ ဣဒ္ဓိကထာ နာမ ဟောတိ၊ တတ္ထ၊ ထိုဣဒ္ဓိကထာ၌။ သော ဣဒ္ဓိ နာမ၊ ဤ တန်ခိုးမည်သည်။ ကတ္ထစိ၊ အချိုအရောင်။ ဣဇ္ဈတိ၊ ပြီးစီး၏။ ကတ္ထစိ၊ ၌။ န ဣဇ္ဈတိ၊ မပြီးစီး။ အနိစ္စာဒိနံ၊ အနိစ္စ အစရှိသည် တို့ကို။ နိစ္စာဒိကရဏေ၊ နိစ္စ အစရှိသည်တို့ကို ပြုခြင်း၌။ ဧကန္တေနော၊ စင်စစ်အားဖြင့်ပင်။ န ဣဇ္ဈတိ၊ မပြီးစီး။ ပန၊ အနွယ် ကား။ သဘာဝသန္တတိံ၊ သဘောတူသော အစဉ်ကို။ ပရိဝတ္တေတွာ၊ ပြန်လည်စေ၍။ ဝါ၊ ပြောင်းလဲ၍။ ဝိသဘာဝသန္တတိကရဏေ ဝါ၊ သဘောမတူသော အစဉ်ကို ပြုခြင်း၌၎င်း။ သဘာဝသန္တတိဝသေနေဝ၊ သဘောတူသောအစဉ်၏ အစွမ်း ဖြင့်ပင်။ စိရတရပ္ပဝတ္ထနေ ဝါ၊ ကြွမြင်စွာ ဖြစ်စေခြင်း၌၎င်း။ ယေသံ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ အတ္ထာယ၊ အကျိုးငှါ။ ကရိယတိ၊ ပြုအပ်၏။ တေသံ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ပုညာဒိနိ၊ ကောင်းမှုအစရှိကုန်သော။ ကရဏာနိ၊ အကြောင်းတို့ကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ကတ္ထစိ၊ ၌။ ဣဇ္ဈတိ၊ ဧ။ (ကိသ္မိံ ဝိယ၊ အဘယ်၌ကဲ့သို့နည်း။) ဘိက္ခုနံ၊ တို့၏။ အတ္ထာယ၊ ငှါ။ ပါနိယဿ၊ သောက် ရေကို။ သပ္ပိခိရာဒိကရဏေ ဝိယ၊ ထောပတ် နို့ရည် အစရှိသည်တို့ကို ပြုခြင်း၌

ကဲ့သို့၎င်း။ [ဤကား သဘာဝသန္တတိကို ပြောင်းလွဲ၍ ဝိသဘာဝသန္တတိ ဖြစ်အောင်ပြုခြင်း၌ ဥပမာတည်း။] မဟာဓာတုနိဒါနော၊ များစွာသော ဓာတ် တော်တို့ကို ဌာပနာခြင်း၌။ (ရာဇဂြိုဟ်မြို့ဝယ် ဌာပနာခြင်း၌။) ဒီပါဒီနံ၊ ဆီမီးတို့ကို။ စိရသန္တာနပုဝတ္ထုနေ ဝိယ စ၊ ကြာမြင့်စွာသောအစဉ်ကို ဖြစ်စေ ခြင်း၌ကဲ့သို့ ၎င်းတည်း။ [ဤကား အရှင်မဟာကဿပ၏ စိရသန္တာန ဖြစ် အောင်ပြုခြင်း၌ ဥပမာတည်း။] ဣတိ ဣဒံ၊ ဤစကားသည်။ သကသမယေ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်သော သကဝါဒီတို့၏ အယူ၌။ သန္နိဋ္ဌာနံ၊ ဆုံးဖြတ်ကြောင်း စကားတည်း။

ပန၊ ဆက်။ အာယသ္မာ ပိလိန္ဒဝစ္ဆော၊ အရှင်ပိလိန္ဒဝစ္ဆသည်။ ရညော၊ ဗိမ္ဗိသာရမင်း၏။ ပါသာဒံ၊ ပြာသာဒ်ကို။ သုဝဏ္ဏန္ဓေဝ၊ ရှေ့ဖြစ်စေသတည်း ဟူ၍သာ။ ယံ အဓိမုစ္စံ၊ အကြင်နှလုံးသွင်းပြီ။ တံ၊ ထိုနှလုံးသွင်းခြင်းကို။ နိဿာယ၊ ၍။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ အဓိပ္ပာယ် ဣဒ္ဓိံ၊ အလို အတိုင်းပြီးစီးသော တန်ခိုးသည်။ အတ္ထိံ၊ ရှိ၏။ ဣတိ လဒ္ဓိံ၊ ပေးသကဝါဒီထံ။ တတ္ထ၊ ထိုအတ္ထိံ အဓိပ္ပာယ် ဣဒ္ဓိံအစရှိသော ပုစ္ဆာ၌။ အဓိပ္ပာယ်ဣဒ္ဓိတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်၊ အလိုအားလျော်စွာ။ ဣဒ္ဓိံ၊ ပြီးစီးသောတန်ခိုးသည်။ (အတ္ထိံ၊ ရှိသလော။) ယထာဓိပ္ပာယ်၊ အလိုအားလျော်စွာ။ ဣဇ္ဈနဣဒ္ဓိံ၊ ပြီးစီးသော တန်ခိုးသည်။ (အတ္ထိံ၊ လော။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အာမန္တာတိ၊ အစရှိ သော။ လဒ္ဓိမတ္ထော၊ အယူမျှ၌။ ဌာတော၊ ၍။ ပဋိညာ၊ ဝန်ခံခြင်းသည်။ ပရဝါဒီထံ။ အထ၊ ၌။ နံ၊ ကို။ အနိစ္စာဒီနံ၊ အနိစ္စ အစရှိသည်တို့၏။ နိစ္စာဒိတာယ၊ နိစ္စအစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အနုယုဉ္ဇိတံ၊ မေးစိစစ်ခြင်းငှါ။ နိစ္စာပဏ္ဏာရုက္ခာ ဟောန္တုတိအာဒိံ အာဟ၊ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ လဒ္ဓိပတိဋ္ဌာပနေ၊ မိမိအယူကို တည်စေခြင်း၌။ သုဝဏ္ဏော စ ပနာသိတိ၊ ကား။ ရညော၊ ဗိမ္ဗိသာရမင်း၏။ ပုညပနိဿယေန၊ ကောင်းမှု၏ အားကြီး သော မှီရာအကြောင်းကြောင့်။ (သုဝဏ္ဏော၊ ရှေ့သည်။) အာသိ၊ ဖြစ်ပြီ။

၁။ အဓိပ္ပာယ် ဣဒ္ဓိံ။ သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ သံဝဏ္ဏနာ ၂-မျိုးလုံး၌ ပါဌတမျိုး တည်းသာ စာအုပ်တို့၌ ရှိ၏။ ထိုသို့ မရှိသင့်။ သီဟိုဠ်မှ၌ “အဓိပ္ပာယ် ဣဒ္ဓိံ”ဟု သံဝဏ္ဏနာ ရှိ၏။ ထိုအဓိပ္ပာယ်ကိုပင် “ယထာဓိပ္ပာယ်”ဟု ထပ်ဖွင့်ဟန် တူသည်။ ထို့ကြောင့် သီဟိုဠ်မှအတိုင်း သံဝဏ္ဏနာ၌ “အဓိပ္ပာယ် ဣဒ္ဓိံ”ဟု ရှိလျှင် တော်သေး၏။ သို့သော် ဋီကာ၌ကား “အတ္ထိံ အဓိပ္ပာယ် ဣဒ္ဓိတိ အဓိပ္ပာယ်ဝသေန ဣဇ္ဈနတော အဓိပ္ပာယောတိ ဧဝံ နာမိကာ ဣဒ္ဓိံ အတ္ထိတိ အတ္ထော”ဟု ဖွင့်ထား၏။ ထိုအဖွင့်သည် အဋ္ဌကထာကို ဖွင့်ခြင်း မဟုတ်။ ပါဠိတော်၌ရှိသော အဓိပ္ပာယ် ဣဒ္ဓိံကို ဖွင့်ခြင်းတည်း။ ထိုဋီကာအတိုင်း “အဓိပ္ပာယ် ဣဒ္ဓိံ၊ အဓိပ္ပာယ်မည်သော တန်ခိုးသည်”ဟု ပေးရ လိမ့်မည်။

ကေဝလံ၊ မင်း၏ ကောင်းမှုမဖက် သက်သက်။ ထေရဿ၊ ရှင်ပိလိန္ဒဝစ္ဆ ထေရ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ဇနော၊ အလိုကြောင့်သာ။ န (အာသိ)၊ ပြီးသည် မဟုတ်။ တသ္မာ၊ တေ၊ ဤ သုဝဏ္ဏော စ ပနာသိ အစရှိသော စကားသည်။ အသာဓကံ၊ သာဓက မပြောက်။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဣဒ္ဓိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၂-ဗုဒ္ဓကထာ အဖွင့်

၈၈၅။ ဣဒါနိ ဗုဒ္ဓကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုဗုဒ္ဓကထာ၌။ တသ္မိံ တသ္မိံ ကာလေ၊ ထိုထိုအခါ၌။ သရီရဝေမတ္တတံ၊ ကိုယ်တော်၏ မတူသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ အာယုဝေမတ္တတံ၊ အသက် တော်၏ မတူသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ပဘာဝေမတ္တတံ စ၊ ရောင်ခြည်တော်၏ မတူသော အတိုင်းအရှည်ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို၎င်း။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ သေသေဟိ၊ ကြွင်းကုန်သော။ ဗုဒ္ဓဓမ္မေဟိ၊ ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်တို့ဖြင့်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ဘုရားရှင်တို့၏။ ဗုဒ္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ ဟိနာတိရေကတာ နာမ၊ ယုတ်လျော့ကုန်သည်၏အဖြစ်၊ သာလွန်ကုန်သည်၏ အဖြစ် မည်သည်။ နတ္ထိ၊ ပန၊ ထိုသို့ပင် မရှိပါသော်လည်း။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ အဝိသေသေဇနော၊ အထူးမမ သာမညအားဖြင့်သာ။ (ကာယ အထူး စသည် မပါပဲသာ။) (ဟိနာတိရေကတာ၊ သည်။) အတ္ထိ၊ ဣတိ လဒ္ဓိ။ ပေ။ ဣတရဿ။ အထ နံ။ ဗုဒ္ဓဓမ္မေဟိ၊ ဘုရားရှင်၏ဂုဏ်တော်တို့ဖြင့်။ အနုယုဉ္ဇိတုံ၊ မေးစိစစ်ခြင်းငှါ။ သတိပဋ္ဌာနတောတိအာဒိံ အာဟ။ ဣတရော၊ သည်။ တေသံ၊ ထိုသတိပဋ္ဌာန် အစရှိသော တရားတော်တို့၏။ ဝသေန၊ အပြားဖြင့်။ ဟိနာတိရေကတံ၊ ကိ။ အပဿန္တော(ဟုတွာ)။ ပဋိကိပတိ ယေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဗုဒ္ဓကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၃-သဗ္ဗဒိသာကထာ အဖွင့်

၈၈၆။ ဣဒါနိ သဗ္ဗဒိသာကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုသဗ္ဗဒိသာ ကထာ၌။ စဟူသု၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဒိသာသု၊ အရပ်တို့၎င်း။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်အရပ်၎င်း။ ဥပရိ၊ အထက်အရပ်၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်၌။ လောကဓာတုသန္ဓိဝေသံ၊ လောကဓာတ်၏ စုဝေးတည် နေခြင်းသည်။ (အတ္ထိ။) [ရှေးနိဿယ၌ လောကဓာတုသန္ဓိဝေသံ-ဟု ရှိ၏။ လောကဓာတုသန္ဓိဝေသော-ဟု ရှိလျှင် ကောင်းသည်။] သဗ္ဗလောကဓာတုသု

စ၊ အလုံးစုံသော လောကဓာတ်တို့၌လည်း။ ဗုဒ္ဓေါ၊ သည်။ အတ္တိ။ ဣတိ။ သို့။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဝိကပ္ပသိပ္ပံ၊ အမျိုးမျိုး အပုံပုံ ကြံစည်ခြင်းကြောင်း အတတ်ကို။ [“ဝိကပ္ပသိပ္ပံ၊ အထူးထူး အပြားပြား ကြံစည်ခြင်းကြောင့် ပြီးသော အယူကို”ဟု ရှိလျှင် ကောင်းမည် ထင်သည်။] ဥပ္ပါဒေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ သဗ္ဗဒိသာသု၊ အလုံးစုံသော အရပ်မျက်နှာတို့၌။ ဗုဒ္ဓေါ၊ တို့သည်။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်တော်မူကြကုန်၏။ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိံ ။ပေ။ ဣတရဿ။

ပုရတ္ထိမာယာတိ၊ အစရှိသည်ဟူ၍။ ပုဋ္ဌော၊ (သမာနော။) သကျမုနီ။ သာကီနွယ်ဖွား ငါတို့မြတ်စွာဘုရားကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပုန ပုဋ္ဌော (သမာနော)။ လဒ္ဓိံဝသေန၊ မိမိအယူ၏ အစွမ်းဖြင့်။ အညလောကဓာတုယံ၊ အခြားသော လောကဓာတ်၌။ ဌိတံ၊ တည်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ ကိံ နာမော သော ဘဂဝါတိအာဒိ၊ ကိံ။ တံ၊ သင် ပရဝါဒီသည်။ သစေ ဇာနာတိ၊ အကယ်၍ သိအံ။ (ဧဝံ သတိ။) နံ၊ ထိုဘုရား ရှင်ကို။ နာမာဒိဝသေန၊ အမည်တော်အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ကထေဟိ၊ ပြောစမ်းပါလော။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ ဣမိနာ ဥပါယေန၊ ဤကပ်၍ ဆောင်ကြောင်း နည်းအားဖြင့်။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပြဿနာတို့၌။ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

သဗ္ဗဒိသာကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၄-ဓမ္မကထာ အဖွင့်

၈၈၇-၈၈၈။ ဣဒါနိ ဓမ္မကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုဓမ္မကထာ၌။ ယသ္မာ။ ရူပါဒယော၊ ရုပ် အစရှိသော တရားတို့သည်။ ရူပါဒိသဘာဝေန၊ ရုပ် အစရှိသည်တို့၏ သဘောအားဖြင့်။ နိယတာ၊ မြဲကုန်၏။ တံ သဘာဝံ၊ ထို ရုပ် အစရှိသည်တို့၏ သဘောကို။ န ဝိဇဟန္တိ၊ မစွန့်ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗဓမ္မာ၊ တို့သည်။ နိယတာ၊ မိမိ၏ သဘောအားဖြင့် မြဲကုန်၏။ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိံ ။ပေ။ ဣတရဿ။ အထ နံ။ တေ၊ ထိုရုပ် အစရှိသော တရား တို့သည်။ နိယတာ၊ မိမိတို့၏ သဘောအားဖြင့် မြဲကုန်သည်။ သစေ(ဟောန္တိ။ ဧဝံ သတိ။) မိစ္ဆတ္တနိယတာ ဝါ၊ မိစ္ဆတ္တနိယတတို့သော်လည်း။ သိယံ၊ ဖြစ်ကုန် ရ၏။ သမ္မတ္တနိယတာ ဝါ၊ သမ္မတ္တနိယတတို့သော်လည်း။ (သိယံ။) ဣတော၊ ဤ မိစ္ဆတ္တနိယတ, သမ္မတ္တနိယတတို့မှ။ အညော၊ အခြားသော။ နိယာမော

၁။ မိစ္ဆတ္တ သမ္မတ္တနိယတာ။ ။ခန္ဓာ ၅-ပါးတို့၏ ရူပုန စသော သဘော အားဖြင့် မြဲကြသည်မှာ အမှန်ပင် ဖြစ်၏။ သို့သော် “နိယတ”ဟု ဘုရားဟောတော် မမူ။ နိယတဖြစ်လျှင်လည်း မိစ္ဆတ္တ, သမ္မတ္တ တမျိုးမျိုးတွင် ပါဝင်ရ၏။ “သဗ္ဗေ ဓမ္မာ နိယတာ”ဟူသော အယူသည် မမှန်သောကြောင့် သကဝါဒိက စစ်ဆေးရသည်။

နာမ၊ မြဲသောတရားမည်သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ စောဒေတုံ မိစ္ဆတ္တနိယတာတိ-
အာဒိ အာဟ။ တတ္ထ၊ ထို မိစ္ဆတ္တနိယတာ အစရှိသော ပြဿနာ၌။ ပဋိညာ စ၊
ဝန်ခံခြင်းသည်၎င်း။ ပဋိက္ခေပေါ စ၊ ပယ်ခြင်းသည်၎င်း။ ပရဝါဒိဿ၊
ပရဝါဒိ၏ ဝန်ခံခြင်း ပယ်ခြင်းတည်း။

ရူပံ ရူပဋ္ဌေနာတိအာဒိ၊ ကိ။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) [အာဒိ-ဖြင့် ဝေဒနာမှစ၍
ဝိညာဏံ ဝိညာဏဋ္ဌေန-တိုင်အောင် ယူပါ။] ယေန အတ္ထေန၊ အကြင် ရူပုန
စသော အနက်သဘောအားဖြင့်။ နိယတာတိ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့သည်
မြဲကုန်၏ ဟူ၍။ ဝဒတိ၊ ပရဝါဒိဆို၏။ တဿ၊ ထို ရူပုန စသော အနက်
သဘော၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ စောဒေတုံ၊ ငှါ။ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ။
တတြ၊ ထို ရူပံ ရူပဋ္ဌေန အစရှိသော စောဒနာစကားရပ်၌။ အယံ၊ ကား။
အဓိပ္ပာယ်ော၊ သကဝါဒိ၏ အလိုတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတန္တိ၊
ဟူသော စကားကို။ (ဝတ္တဗ္ဗံ-၌ စပ်။) ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ရူပမေဝ၊ ဖောက်ပြန်
ခြင်း သဘောရှိသည်သာတည်း။ ဝေဒနာဒိသဘာဝံ၊ ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့၏
သဘောရှိသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ အဓိပ္ပာယ်ေန၊ ဤသို့သော အလိုအားဖြင့်။
ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်၏။ ဣတော၊ ဤအလိုမှ။ အညထာ၊ တပါးသော အခြင်း
အရာအားဖြင့်။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ဣတိ အဓိပ္ပာယ်ေန
ဝတ္တဗ္ဗံ၊ နည်း။ ဣတော အညထာ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ နည်း။) ရူပဋ္ဌတော၊ ရုပ်၏
အနက်ဖြစ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောမှ။ အညဿ၊ အခြားသော။ ရူပဿ၊

၁။ ယေနတ္ထေန နိယတာတိ။ ။ ရူပုနအနက် အနုဘဝန အနက် စသော
ခန္ဓာ ၅-ပါး၏ အနက်သဘောကို “ယေနတ္ထေန”ဟု ဆိုသည်။ နိယတာတိကား
“သဗ္ဗေ ဓမ္မာ နိယတာ”မှ နိယတာတည်း။ ထို့ကြောင့် ဗဟုဝစ် ရှိရသည်။

၂။ ဣတိ အဓိပ္ပာယ်ေန ဝတ္တဗ္ဗံ။ ။ “ရူပံ ရူပဋ္ဌေန”ဟု ဝိဘတ်မတူပဲ ပါဠိ
တော်၌ ဆိုထားသော်လည်း “ရူပဋ္ဌေန”ကို နိယတံ၌ အဘိန္နာဝိသေသနစပ်ရမည်
ဖြစ်သောကြောင့် ရူပံအရနှင့် ရူပဋ္ဌအရသည် ရုပ်တရားချည်း ရ၏။ ထို့ကြောင့်
“ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတံ”ဟူသော စကားသည် “ရူပံ ရူပမေဝ၊ ရုပ်သည် ဖောက်ပြန်
ခြင်း သဘောရှိသည်သာ”ဟု ဆိုအပ်သော စကားနှင့် အဓိပ္ပာယ်တူပင် ဖြစ်၏။
[ရူပမေဝ-၌ ဝေ-ဖြင့် “န ဝေဒနာဒိသဘာဝံ”ဟု ကန့်သည်။ န ဝေဒနာဒိသဘာဝံ
သည် ရူပံနှင့် အရတူ ဗဟုဗ္ဗိဟိသမာသံ ဖြစ်သကဲ့သို့ (တနည်း-ဆဋ္ဌိတပုရိသံ ရှေ့ရှိ
သော အဿတ္ထိ ဖြစ်သကဲ့သို့) ရူပမေဝ-၌လည်း အဿတ္ထိတဒ္ဓိတ်ဟု မှတ်ပါ။]

၃။ ဣတော အညထာ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ။ ရူပနှင့် ရူပဋ္ဌတို့၏ အရတူသော အခြင်း
အရာကို “ဣတော”ဟု ဆို၍ အရ မတူသော အခြင်းအရာကို “အညထာ”ဟု
ဆိုသည်။ ကသ္မာ-ဖြင့် “ဣတိ အဓိပ္ပာယ်ေန ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဣတော အညထာ န ဝတ္တဗ္ဗံ”
ဟူသော အနွယ် ဗျတိရေကဝါကျကို ယူ၍ ပုစ္ဆာထုတ်သည်။ “ရူပဋ္ဌတော အညဿ
ရူပဿ အဘာဝါ၊ ရူပသဘာဝေါ ဟိ” စသည်တို့ကား ရူပနှင့် ရူပဋ္ဌတို့ အရတူပုံကို
ပြသော အဖြေစကားတို့တည်း။

ရုပ်၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ (ဣတိ အဓိပ္ပါယ်န ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ ဣတော အညထာ န ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်။) ဟိ၊ ချဲ့။ ရူပသဘာဝေါ၊ ရုပ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောသည်။ ရူပဋ္ဌော၊ ရူပဋ္ဌတည်း။ ရူပသဘာဝေါ စိ၊ ရုပ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော ဟူသည်လည်း။ ရူပမေဝ၊ ရုပ်ပင်တည်း။ ရူပတော၊ ရုပ်မှ။ အညော၊ အခြားသော သဘောသည်။ န၊ မဟုတ်။ ပန၊ ထိုသို့ ရုပ်မှတစ်ပါး အခြားသော ရူပဋ္ဌ မရှိပါသော်လည်း။ အဿ၊ ထိုရုပ်၏။ ဝေဒနာဒီဟိ၊ ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့မှ။ နာနတ္ထသညာပနတ္ထံ၊ မတူ ထူးခြား ကွဲပြားသည်၏ အဖြစ်ကို သိစေခြင်းအကျိုးငှါ။ သေ ဝေါဟာရော၊

၁။ ရူပသဘာဝေါ ဟိ။ ။ [ရှေ့စကားကို တိုက်ရိုက် အကျယ်မချဲ့သောကြောင့် ဒဋ္ဌိကရုဏကြံသိုက်ပါသည်။] ရှေ့စကားကို ခိုင်မြဲအောင် ပြုရာ၌ “ရူပသဘာဝေါ ရူပဋ္ဌော ။ပေ။ န ရူပတော အညော” ဟု ရုပ်မှ တစ်ပါးသော ရူပဋ္ဌ၏ မရှိခြင်းကိုသာ ပြ၍ မူလ အဖြေဖြစ်သော ရူပဋ္ဌမှ တစ်ပါးသော ရုပ်၏ မရှိခြင်းကို အဘယ်ကြောင့် မပြပါသနည်း-ဟု မေးဖွယ် ရှိ၏။ အဖြေကား ရုပ်မှ တစ်ပါးသော ရူပဋ္ဌ၏ မရှိခြင်းကို ပြလိုက်လျှင် ရူပဋ္ဌမှ တစ်ပါးသော ရုပ်၏ မရှိခြင်းကိုလည်း အတ္ထာပနနည်းအားဖြင့် ပြပြီးဖြစ်သောကြောင့် ရူပဋ္ဌမှ တစ်ပါးသော ရုပ်၏ မရှိခြင်းကို သီးခြား မပြတော့။

၂။ နိကာ။ ။ တတ္ထ ရူပတော အညဿ ရူပဋ္ဌဿ အဘာဝေ ဒဿိတေ ရူပဋ္ဌတော အညဿ ရူပဿ အဘာဝေါ ဒဿိတော ယေဝ နာမ ဟောတိတိ တပေပ ရူပတော အညဿရူပဋ္ဌဿ အဘာဝံ ဒဿေန္တော ရူပသဘာဝေါ ဟိတိအာဓိ မာဟ။ [ဒဿိတော ယေဝ ဟောတိ၊ အတ္တတော အာပနန္တော-အနု။ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကျရောက်သည်ကို အတ္ထာပနနည်းဟု ခေါ်သည်။]

၂။ ဝေဒနာဒီဟိ ပနဿ ။ ပေ ။ ဟောတိတိ။ ။ ရုပ်တရားနှင့် ရုပ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောသည် အရတူပါလျက် အဘယ်ကြောင့် “ရူပသဘာဝ-ရုပ်၏+သဘော” “ရူပဋ္ဌ-ရုပ်၏+အနက်သဘော” ဟု ရုပ်နှင့် သဘောတို့ ကွဲပြား သကဲ့သို့ အခေါ်အဝေါ် ဖြစ်ရသနည်း။ ဤသို့ မေးဖွယ် ရှိသောကြောင့် “ဝေဒနာ-ဒီဟိ ပနဿ” စသည်ကို မိန့်။ ရုပ်၏ ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့မှ မတူ ထူးခြားခြင်းကို သိစေခြင်း အကျိုးငှါ “ရုပ်၏+သဘော၊ ရုပ်၏+အနက်” ဟု ရူပနှင့် သဘာဝကို ကွဲပြားသကဲ့သို့ အခေါ်အဝေါ် ဖြစ်သည်။ [ဝေါဟာရော ဟောတိတိ ကျမှ ဣတိဖြင့် တကြာယံ အဓိပ္ပါယ်ကို ပြန်၍ အုပ်ပါ။]

၃။ နာနတ္ထသညာပနတ္ထံ။ ။ အဋ္ဌကထာစာအုပ်တို့၌ “နာနတ္ထပညာပနတ္ထံ” ဟု တွေ့ရ၏။ နိကာစာအုပ်၌ “နာနာတ္ထသညာပနတ္ထံ” ဟု တွေ့ရ၏။ အခေါ်အဝေါ် နာမည်သညာကို သိစေခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် “သညာပန” ဟု ရှိသော ပါဠိသာ အမှန်တည်း။

၄။ သေ ဝေါဟာရော။ ။ ရူပဿ+သဘာဝေါ ရူပသဘာဝေါ၊ ရူပဿ + အဋ္ဌော ရူပဋ္ဌောတိ စံ အညတ္တံ ဂဟေတွာ ဝိယ ပဝတ္ထော ရူပသဘာဝေါဟာရော၊ ရူပဋ္ဌဝေါဟာရော ဝါ-နိကာ။ [ဤ၌ ရူပဿနှင့် သဘာဝသည် အရ မကွဲပါ။]

ဤ ရူပသဘာဝ ရူပဋ္ဌ ဟူသော အခေါ်အဝေါ်သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ(အယံ အဓိပ္ပာယ်ယော)။

တသ္မာ၊ ထိုသို့ ရုပ်၏ ရူပဋ္ဌမှ တမျိုးတခြားမဟုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ [တသ္မာတိ ရူပဿ ရူပဋ္ဌေန အနညတ္တာ။-ဋီ။ ရှေ့၌ ဆိုအပ်ပြီး စကားကို ချိုး၍ စွဲသည်။] ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တေန၊ ဆိုသော ပရဝါဒီသည်။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ နိယတံ၊ မြဲ၏။ ဣတိ၊ ဤ အနက်သည်။ ဝါ၊ကို။ ဝတ္ထံ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဝါ၊ ဆိုလိုသည်။ ဟောတိ။ နိယတဉ္စ နာမ၊ နိယတမည်သည်လည်း။ မိစ္ဆတ္တနိယတံ ဝါ၊ မိစ္ဆတ္တနိယတသည်သော် လည်း။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ သမ္ပတ္တနိယတံ ဝါ၊ သမ္ပတ္တနိယတသည်သော် လည်း။ သိယာ၊ ရာ၏။ ဣတော၊ ဤ မိစ္ဆတ္တနိယတ သမ္ပတ္တနိယတမှ။ အညော၊ အခြားသော။ နိယာမော နာမ၊ မြဲသော တရားမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ [စာအုပ်တို့၌ “နတ္ထိတိ” ဟု ရှိ၏။ ဣတိ ပိုဟန်တူသည်။ ရှေးနိဿယ၌ ကား “ဣတိ(အယံ)၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ယော၊ တည်း” ဟု ထည့်ပေးသည်။] အထ၊ ထိုသို့ မိစ္ဆတ္တနိယတ သမ္ပတ္တနိယတမှတပါး အခြားနိယာမ မရှိပါ ပဲလျက်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ၊ အာမန္တာဟု ဝန်ခံသနည်း။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ အတ္တန္တရဝသေန၊ မိစ္ဆတ္တနိယတ သမ္ပတ္တနိယတမှ တပါးသော အနက်၏ အစွမ်းကြောင့်။ (ပဋိဇာနာတိ၊ ၎င်း။) ဟိ၊ ချဲ့။ ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတန္တိ ဣ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ရူပမေဝ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသည်သာတည်း။ ဝေဒနာဒိသဘာဝံ၊ ဝေဒနာ အစ ရှိသည်တို့၏ ခံစားခြင်း အစရှိသော သဘောရှိသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ အယံ၊ ကား။ အတ္တော၊ အတ္တတည်း။ (အတ္တန္တရ-ဟူသော အတ္တတည်း။) တသ္မာ။ ပဋိဇာနာတိ၊ ၎င်း။

အဘေဒဘေဒပစာရအားဖြင့် အရ ကွဲသကဲ့သို့ သမ္ပန်=သမ္ပန္နိစ္စ၍ ဆိုခြင်းကို “အညတ္တံ ဝေဒန္တော ဝိယ” ဟု ဆိုသည်။ “ရူပဿ+အဋ္ဌော ရူပဋ္ဌော” ၌လည်း နည်းတူ။] ဤ၌ “ရူပဿ+အဋ္ဌော ရူပဋ္ဌော” ဟု ဆဋ္ဌိတပျူရိသံဖွင့်ပုံကို ကြည့်၍ “ရူပဋ္ဌ-ရုပ်၏ အနက် ဖြစ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော” ဟု ပေးရသည်။

၁။ ကသ္မာ ပဋိဇာနာတိ။ ။ မိစ္ဆတ္တနိယတ၊ သမ္ပတ္တနိယတမှတပါး အခြား သော နိယာမတရား မရှိလျှင် “ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတံ-လော” ဟု မေးရာ၌ အဘယ် ကြောင့် “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံရသနည်း။ ရူပ၏ နိယတအဖြစ်သည် မိစ္ဆတ္တနိယတ လည်း မဟုတ်၊ သမ္ပတ္တနိယတလည်း မဟုတ်ပါကကား-ဟူလို။

၂။ အတ္တန္တရဝသေန။ ။ “အန္တရ-မိစ္ဆတ္တနိယတ အနက်၊ သမ္ပတ္တနိယတ အနက်မှ တပါးသော+အတ္တ-ရုပ်သည် ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသည်သာ” ဟူသော အနက်။ ထိုအနက်နှင့်စပ်၍ “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံရသည်။ [ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတန္တိ ဣ ဟိ” စသည်ကား အတ္တန္တရဝသေန၏ ဒဋ္ဌိဝါကျတည်း။]

ပန၊ ဆက်။ ဣတော၊ ဤ ရှုပ် ရှုပ်မေဝ ဟူသော အနက်မှ။ အညထာ၊ တပါးသော အပြားအားဖြင့်။ အဿ၊ ထို ရုပ်၏။ နိယတတ္ထံ၊ မြဲသည်၏ အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ၊ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ပုန၊ တဖန်။ ဝါ၊ ထပ်၍။ တေနေဝ-နယေနေဝ၊ ထိုနည်းဖြင့်ပင်။ [“နိယတဉ္စ နာမ မိစ္ဆတ္တနိယတံ ဝါ သိယာပေ။ အညော နိယာမော နာမ နတ္ထိ” ဟူသော နည်းဖြင့်ပင်။] စောဒေတုံ၊ ငှါ။ မိစ္ဆတ္တနိယတန္တိ အာဒိ အာဟ။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထို အလုံးစုံသော စကားရပ်သည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ၊ သည်သာ။ တေန ဟိ ရှုပ်န္တိ၊ အစရှိသော။ လဒ္ဓိပိ၊ သည်လည်း။ အယောနိယော အပုတိဋ္ဌာပိဟတ္တာ အပုတိဋ္ဌိတာဝ ဟောတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဓမ္မကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၅-ကမ္မကထာ အဖွင့်

၈၈၉။ ဣဒါနိ ကမ္မကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ကမ္မကထာ၌။ ယသ္မာ။ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယာဒိနိ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယ အစရှိသော ကံတို့သည်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယဋ္ဌာဒိဟိ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယ၏အဖြစ် အစရှိသည်တို့ဖြင့်။ နိယတာ၊ မြဲကုန်၏။ တသ္မာ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ကမ္မာ၊ ကံတို့သည်။ နိယတာ၊ မြဲကုန်၏။ [“သဗ္ဗာနိ ကမ္မာနိ နိယတာနိ” ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။] ဣတိ ယေသံ။ ပေ။ ဣတရဿ။ ဒိဋ္ဌဓမ္မ။ ပေ။ နိယတန္တိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယံ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယကံသည်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယဋ္ဌမေဝ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယ၏ အဖြစ် ဟူသော သဘောရှိသည်သာ။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက် ထင်ထင် ရှုမြင်အပ်သော သဘောဟူသော ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘော၌ပင်။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ ဒါတုံ၊ ငှါ။ သစေ သက္ကောတိ၊ အံ။ (ဝေ သတိ။ ဝိပါကံ၊ ကို။) ဒေတိ၊ ၏။ (ဝိပါကံ ဒါတုံ) နောစေ (သက္ကောတိ)၊ အံ။ အဟောသိကမ္မ နာမ၊ အဟောသိကံမည်သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ ဣမံ အတ္ထံ၊ ကို။ သန္ဓာယ ပဋိညာ သကဝါဒိဿ။ ပန၊ ဆက်။ တေ၊ ဤ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယကံသည်။ မိစ္ဆတ္တ။ ပေ။ ဝံသေန၊ မိစ္ဆတ္တနိယတ၊ သမ္မတ္တနိယတတို့၏အဖြစ်ဖြင့်။ အနိယတ မေဝ၊ အနိယတသာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော စကားရပ်ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက် ဓမ္မကထာ၌။ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကမ္မကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

ကေဝိသတိမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)

ကေဝိသတိမဝဂံ ပြီးပြီ။

၂၂-ဗာဝိသတိမဝဂ္ဂ

၁-ပရိနိဗ္ဗာနကထာ အဖွင့်

၈၉၂။ ဣဒါနိ ပရိနိဗ္ဗာနကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုပရိနိဗ္ဗာနကထာ၌။ ယသ္မာ။ အရဟတာ၊ ရဟန္တာသည်။ သဗ္ဗညုဝိသယော၊ သဗ္ဗညုဘုရားရှင်၏အရာတော်၌။ အပ္ပဟိနသံယောဇနောဝ၊ မပယ်အပ်သော သံယောဇဉ်ရှိသည်သာ။ (ဟုတော့။) ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၏။ တသ္မာ။ ကိဉ္စ၊ အချို့သော။ သံယောဇနံ၊ ကို။ အပ္ပဟာယ၊ မပယ်စွန့်မူ၍။ ပရိနိဗ္ဗာနံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ ယေသံ။ ပေ။ ဣတရဿ။ တွေ့၍ ပရိနိဗ္ဗာနကထာ၌။ သေသံ၊ ကို။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်သညောဇနကထာ၌။ ဝုတ္တနယမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပရိနိဗ္ဗာနကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၂-ကုသလစိတ္တကထာ အဖွင့်

၈၉၄-၈၉၅။ ဣဒါနိ ကုသလစိတ္တကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုကုသလစိတ္တကထာ၌။ ယသ္မာ။ အရဟတာ၊ သည်။ သတိဝေပုလ္လပ္ပတ္တော၊ သတိ၏ ပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ (ဟုတော့။) ပရိနိဗ္ဗာယန္တော၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခါနီးသည်။ (သမာဓော)ပိ၊ သော်လည်း။ သတော၊ အမှတ်ရသည်။ သမ္ပဇာနော၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိသည်။ (ဟုတော့)ဝ၊ ဖြစ်၍သာလျှင်။ ပရိနိဗ္ဗာတိ၊ ၏။ တသ္မာ။ ကုသလစိတ္တော၊ ကုသိုလ်စိတ်ရှိသည်။ (ဟုတော့။) ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ၏။ ဣတိ ယေသံ။ ပေ။ ဣတရဿ။ အထာ၌။ နံ၊ ကို။ ယသ္မာ။ ကုသလစိတ္တော နာမ၊ ကုသိုလ်စိတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည်။ ပုညာ။ ပေ။ ဝသေန၊ ပုညာဘိသင်္ခါရကို ပြုစီမံခြင်း အစရှိသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မာ။ တေန အတ္တေန၊ (ပုညာဘိသင်္ခါရကို ပြုစီမံခြင်း အစရှိသော) ထိုအနက်ဖြင့်။ စောဒေတုံ၊ ငှါ။ အရဟာ။ ပေ။ သင်္ခါရန္တိအာဒိ၊ အာဟ။ သေသမေတ္ထ။ ပေ။ နိယျာတိ။ သတော သမ္ပဇာနောတိ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ ဇဝနက္ခဏေ၊ ပရိနိဗ္ဗာနဝိထိအတွင်းဝယ် ဇော ခဏ၌။ ကိရိယသတိသမ္ပဇာနံ၊ ကြိယာဖြစ်သော သတိသမ္ပဇာတို့၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းဖြင့်။ အသမ္မောဟမရဏဒီပနတ္ထံ၊ မတေ့မဝေ သေခြင်းကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ကုသလစိတ္တဒီပနတ္ထံ။ ကုသိုလ်စိတ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ န(ဝုတ္တံ)၊ ဆိုအပ်သည် မဟုတ်။ တသ္မာ အသာကေ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကုသလစိတ္တကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-အာနေဉ္ဇကထာ အဖွင့်

၈၉၆။ ဣဒါနိ အာနေဉ္ဇကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုအာနေဉ္ဇကထာ၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ စတုတ္ထဇ္ဈာနေ၊ စတုတ္ထဈာန်၌။ ဌိတော၊ တည်တော်မူသည်။ (ဟုတု၊) ပရိနိဗ္ဗာယံ၊-ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သလ္လက္ခေတွာ၊ မှတ်ထင်၍။ အရဟာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာနေဉ္ဇေ၊ အာနေဉ္ဇ ဖြစ်သော စတုတ္ထဈာန်၌။ ဌိတော၊ တည်သည်။ (ဟုတု၊) ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိံ။ပေ။ဣတရဿ။ ပကတိစိတ္တေတိ၊ ကား။ ဘဝဂံစိတ္တေ၊ ဘဝင်စိတ်၌။ (ဌိတော ပရိနိဗ္ဗာယတိ နနု၌ စပ်။) ဟိ၊ ချဲ့။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သညိနော၊ သညာရုံကုန်သော။ [အသညသတ္တ-ကိုပယ် လို၍ သညိနော ဟု ဆိုသည်။] သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ဘဝဂံစိတ္တေ၊ ဘဝင်စိတ်၌။ ဌတု၊ တည်၍။ ဘဝဂံပရိယောသာနေန၊ ဘဝင်၏ အဆုံးဖြစ်သော။ စုတိစိတ္တေန၊ စုတိစိတ်ဖြင့်။ ကာလံ၊ သေချိန်ကို။ ကရောန္တိ။ ဣတိ ဣမိနာ အတ္တေန၊ ဤသို့သော အနက်သဘောဖြင့်။ နံ၊ ထိုပရဝါဒီကို။ စောဒေတုံ၊ ဝေံ၊ ဤသို့။ နနု အရဟာ ပကတိစိတ္တေ ဌိတော ပရိနိဗ္ဗာယတိ-ဟူ၍။ အာဟ၊ သကဝါဒီ ဆိုပြီ။ တတ္ထ၊ ထို နနု အရဟာ ပကတိစိတ္တေန အစရှိသော စကား ရပ်၌။ စတုဒဝါကာရ ဘဝေ၊ စတုဝေါကာရဘဝ၌။ အရဟတော၊ ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပကတိစိတ္တမ္ပိ၊ ပကတိစိတ်သည်လည်း။ အာနေဉ္ဇံ၊ တုန်လှုပ်ခြင်း မရှိသောစိတ်သည်။ ကိဉ္ဇာပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း။ အယံ ပဉ္စော၊ ဤပြဿနာကို။ ပဉ္စဝေါကာရ-ဘဝဝသေန၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဥဒ္ဓဋ္ဌော၊ ထုတ်ဆောင် အပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ နော စ ဝတ ရေ ဝတ္တဗ္ဗေတိ-ဟူ၍။ (သကဝါဒီ၊) အာဟ။ တေ၊ ဤ အာနေဉ္ဇကထာ၌။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အာနေဉ္ဇကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဌိတာ။)

၄-ဓမ္မာဘိသမယကထာ အဖွင့်

၈၉၇။ ဣဒါနိ ဓမ္မာဘိသမယကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ၌။ အတိတဘဝေ၊ အတိတ်ဘဝ၌။ သောတာပန္နံ၊ သောတာပန် ဖြစ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ မာတုကုစ္ဆိယံ၊ အမိ၏ငမ်း၌။ ဝသိတွာ၊ ပဋိသန္ဓေ နေပြီး၍။ နိက္ခန္တံ၊ ထွက်လာသည်ကို။ ဒိသ္မာ၊ တွေ့ရ၍။ ဂဗ္ဘသေယျာယ၊ အမိဝမ်း၌ ကိန်းခြင်းဖြင့်။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်။ အတ္ထိ။ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိံ။ပေ။ဣတရဿ။ အထ နံ။ တတ္ထ၊ ထိုအမိဝမ်းဝယ် ကိန်းခြင်း၌။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သည်။ ယဒိ အတ္ထိ၊ (ဝေံ သတိ။)

ဓမ္မာဘိသမယဿ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၏။ ကာရဏေဟိ၊ အကြောင်းဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မဒေသနာဒီဟိ၊ တရားဟောခြင်း အစရှိသည် တို့သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ စောဒေတုံ အတ္ထိ ဂဗ္ဘသေယျာယ ဓမ္မဒေသနာတုံအဓိံ အာဟ။

သုတ္တဏှာဘိအာဒိ၊ ကို။ ဘဝင်္ဂဝါရံ၊ ဘဝင်၏ အလှည့်အကြိမ်ကို။ သန္ဓာယ (သကဝါဒိနာ)။ ဝတ္ထံ။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဂဗ္ဘသေယျာယ၊ အမိဝမ်းဝယ် ကိန်းရာအခါ၌။ ယေဘုယျေန၊ များသောအားဖြင့်။ ဘဝင်္ဂမေဝ၊ ဘဝင် သည်သာ။ ပဝတ္တတိ၊ တေနေဝ၊ ထို့ကြောင့်ပင်။ သတ္တော၊ သည်။ (အသမ္ပဇာနော နာမ ဟောတိ-၌ စပ်။) ကိရိယမယပ္ပဝတ္တာဘာဝါ၊ ကိုယ် အမှုအရာ၊ နှုတ်အမှုအရာကို ဖြစ်စေတတ်သော ဇောစိတ်ဖြစ်ခြင်း၏ မရှိခြင်း ကြောင့်။ သုတ္တော၊ အိပ်ပျော်သူသည်၎င်း။ ဘာဝနာနုယောဂဿ၊ ဘာဝ နာကို အားထုတ်မှု၏။ အဘာဝါ၊ ကြောင့်။ ပမတ္တော၊ မေ့လျော့သူသည် ၎င်း။ အဗ္ဗဋ္ဌာနပရိဂ္ဂါဟကာနံ၊ ကဗ္ဗဋ္ဌာနကို သိမ်းဆည်းတတ်ကုန်သော။ သတိသမ္ပဇညာနံ၊ သတိသမ္ပဇညတို့၏။ အဘာဝါ၊ ကြောင့်။ မုဋ္ဌဿတိ၊ ပျောက်ကင်းသော သတိရှိသူသည်၎င်း။ အသမ္ပဇာနော နာမ၊ အသမ္ပဇာန မည်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တထာရူပဿ၊ ထိုသို့သဘောရှိသော အသမ္ပဇာန ၎င်း။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍သိခြင်းသည်။ ကုတော၊ အဘယ်မှာရှိနိုင်ပါအံ့နည်း။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဓမ္မာဘိသမယကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၅၃၇။ တိသောပိ ကထာ အဖွင့်

၈၉၈-၉၀၀။ ဣဒါနိ တိသောပိ ကထာ နာမ ဟောန္တိ။ တတ္ထ၊ ထို တိသောပိ ကထာ၌။ အစိရဇာတာနံ၊ မကြာမြင့်သော ဖွားရာကာလ ရှိကုန် သော။ ဝါ၊ ဖွားပြီး၍ မကြာမြင့်ကုန်သော။ သောတပနာနံ၊ သောတာပနီ တို့၏။ အရဟတ္တပ္ပတ္တိံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းကို၎င်း။ သုပ္ပဝါသာယ၊ သုပ္ပဝါသာ မည်သော။ ဥပါသိကာယ၊ ဥပါသိကာမ၏။ သတ္တဝသိကံ၊ ခုနစ်နှစ်ရှိသော။ ဂဗ္ဘံ စ၊ ကိုယ်ဝန်သူငယ်ကို၎င်း။ (အရှင်သီဝလိအလောင်း ကိုယ်ဝန်သူငယ်။) ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဂဗ္ဘသေယျာယ၊ အမိဝမ်းဝယ် ကိန်းရာ အခါ၌။ အရဟတ္တပ္ပတ္တိံ၊ သည်။ အတ္ထိ။ ဣတိ စ၊ ဤသို့၎င်း။ သုပိနေ၊ အိပ်မက်၌။ အာကာသဂမနာဒိနိ၊ ကောင်းကင်သို့ ပျံသွားခြင်း အစရှိသည် တို့ကို။ ဒိသ္မာ၊ ၍။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သစ္စာလေးပါး တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ အတ္ထိ။ ဣတိ စ၊ ၎င်း။ [အိပ်မက်၌ ကောင်းကင်သို့ သွားနိုင်

ခြင်း အစရှိသည်ကို အဘိညာဉ်ရ၍ သွားနိုင်သည်ဟု ယူသည်။] တတ္ထ၊ ထို အိပ်မက်မက်ရာအခါ၌။ အရဟတ္တပုတ္တိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ၎င်း။ ဣတိ စ၊ ဤသို့၎င်း။ ဣဓာပိ၊ ဤ တိဿောပိ ကထာ၌လည်း။ ယေသံ လဒ္ဓိယော ။ပေ။ ဣတရဿ။ တတ္ထ၊ ဤ တိဿောပိ ကထာ၌။ သေသံ၊ သည်။ ပုရိမကထာသဒိသမေဝ၊ ရှေ့ဖြစ်သော ဓမ္မဒ္ဓဘိသမယကထာနှင့် တူသည်သာ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

တိဿောပိ ကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

ဂ-အဗျာကတကထာ အဖွင့်

၉၀၁-၉၀၂။ ဣဒါနိ အဗျာကတကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို အဗျာကတကထာ၌။ ဘိက္ခဝေ၊ ဘိက္ခုတို့။ သော စေတနာ၊ ဤ စေတနာ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ စ၊ ထို စေတနာသည်လည်း။ အဗျောဟာရိကာ၊ အာပတ်၏ အင်္ဂါဟု ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်းကို မထိုက်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ သုပိနဂတဿ၊ ဖြစ်သော အိပ်မက် ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊ အိပ်မက် မက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သဗ္ဗံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အဗျာကတံ၊ အဗျာကတတည်း။ ဣတိ ယေသံ ။ပေ။ ဣတရဿ။ သေသမေတ္ထ ။ပေ။ နိယျာတိ။

သုပိနဂတဿ စိတ္တံ အဗျောဟာရိကန္တိ ဣဒံ၊ ဟူသောစကားကို။ အာပတ္တိံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (တဂဝတာ)ဝုတ္တံ။ (အာပတ်၏ အင်္ဂါဟု မဆိုလောက်- ဟု ဟောတော်မူအပ်ပြီ။) ဟိ၊ မှန်။ သုပိနဂတဿ၊ ၎င်း။ ဝါ၊ ၎င်း။ ပါဏာတိပါတာဒိဝသေန၊ သူ့ အသက်ကို သတ်ရသည်ဟု အိပ်မက် မက်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ အကုသလစိတ္တံ၊ အကုသိုလ်စိတ်သည်။ ကိဉ္ဇာပိ ပဝတ္တတိ၊ အကယ်၍ကား ဖြစ်ပါပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်ပါသော်လည်း။ ဝတ္ထုပိကောပနံ၊ သူ့ အသက်ကို သတ်ခြင်း အစရှိသော ဝတ္ထုကို ဖျက်ဆီး ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တတ္ထ၊ ထို အိပ်မက်၌။ အာပတ္တိံ၊ ကို။ ပညပေတံ၊ ပညတ်ခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ ဣမိနာ ကာရဏေန၊ ဤ အကြောင်းကြောင့်။ တံ၊ ထို အိပ်မက်၌ဖြစ်သော အကုသိုလ်စိတ်သည်။ အဗျောဟာရိကံ၊ အာပတ်၏ အင်္ဂါဟု ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်းကို မထိုက်။ အဗျာကတတ္တာ၊ အဗျာကတ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (အဗျောဟာရိကံ၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။ [အဗျာကတစိတ် မဟုတ်၊ ဘဝင်အစဉ်၏ အကြား၌ဖြစ်သော အကုသိုလ်စိတ်သာ။]

အဗျာကတကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-အာသေဝနပစ္စယကထာ အဖွင့်

၉၀၃-၉၀၅။ ဣဒါနိ အာသေဝနပစ္စယကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ဝိသုဒ္ဓိ။ ယသ္မာ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့သည်။ ခဏိကာ၊ ခဏ၌ ယှဉ်ကုန်၏။ ဝါ၊ တခဏသာ ရှိကုန်၏။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ မဟုတ္တမ္မိ၊ တမဟုတ်မျှလည်း။ ဌတော၊ တည်၍။ အာသေဝနပစ္စယံ၊ အာသေဝနပစ္စည်းကို။ အာသေဝတိ နာမ၊ အဖန်ဖန်ဖြစ်စေသော တရားမည်သည်။ န၊ မရှိ။ တသ္မာ။ ကာစိ၊ တစုံတခုသော။ [ပါဠိတော်၌ ကာစိဟု ရှိသည်။] အာသေဝနပစ္စယတာ၊ အာသေဝနပစ္စည်း၏အဖြစ်သည်။ နတ္ထိ။ အာသေဝနပစ္စယတာယ၊ အာသေဝနပစ္စည်း၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်သော။ ကိဉ္စိ၊ တစုံတခုသော တရားသည်။ န အတ္ထိ။ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိ။ ပေ။ ဣတရဿ။ အထ နံ။ သုတ္တဝသေန၊ ပါဠိတော်သုတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပညာပေတုံ၊ အပြားအားဖြင့် သိစေခြင်းငှါ။ နနု။ ပေ။ ပါဏာတိပါတောတိ-အာဒိ၊ ကိ။ (သကဝါဒီနာ။) အာဘတံ၊ ထုတ်ဆောင်အပ်ပြီ။ သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ၊ ထိုသုတ်သည်။ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတံ၊ အပြီးတည်း။

အာသေဝနပစ္စယကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၁၀-ခဏိကကထာ အဖွင့်

၉၀၆-၉၀၇။ ဣဒါနိ ခဏိကကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထိုခဏိကကထာ၌။ ယသ္မာ။ သဗ္ဗသင်္ခတဓမ္မာ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခတ တရားတို့သည်။ အနိစ္စာ၊ မမြဲကုန်။ တသ္မာ။ ဧကစိတ္တက္ခဏိကာယေဝ၊ တခုသော စိတ္တက္ခဏရှိကုန်သည်သာ။ ဟိ၊ မှန်။ အနိစ္စတာယ၊ အနိစ္စ၏ အဖြစ်သည်။ သမာနာယ၊ တူလသော်။ ဧကော၊ တပါးသော တရားသည်။ လဟံ၊ လျင်မြန်စွာ။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်၏။ [စိတ်တရားကို ရည်ရွယ်သည်။] ဧကော၊ တပါးသော တရားသည်။ စိရေန၊ ကြာမြင့်မှု။ (ဘိဇ္ဇတိ၊ ၎င်း။) [ရုပ်တရားကို ရည်ရွယ်သည်။] ဣတိ၊ သို့။ ဧတ္ထ၊ ဤ အချို့တရား၏ လျင်စွာ ပျက်၍ အချို့တရား၏ ကြာမြင့်မှု ပျက်စီးခြင်း။ နိယာမော၊ မြဲသော သဘောသည်။ ဧကော၊ အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း။ ဣတိ ယေသံ။ ပေ။ ဣတရဿ။ စိတ္တေ မဟာပထဝီတိအာဒိသု။

၁။ စိတ္တေ မဟာပထဝီ။ “စိတ္တေ မဟာပထဝီ သဏ္ဍာတ်”ဟု ဆိုသော ကြောင့် စိတ်ပေါ်၌ (စိတ်အတွင်း၌) “မဟာပထဝီမြေကြီး တည်သလော”ဟု မေးသကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ အမှန်အားဖြင့်ကား စိတ္တက္ခဏတိုင်း စိတ္တက္ခဏတိုင်း၌ မဟာပထဝီ စသည်တို့လည်း ထိုစိတ္တက္ခဏမျှသာ တည်ကြသလော ဟု မေးလိုရင်းဖြစ်သည်။ [ယဒိ သဗ္ဗေ သင်္ခတဓမ္မာ သမာနက္ခဏာ၊ တထာ သတိ အရူပသန္တတိယာ ဝိယ ရူပသန္တတိ-

အစရှိသော ပြဿနာတို့၌။ တေသံ၊ ထိုပထဝီ အစရှိသည်တို့၏။ တထာ၊ ထို စိတ္တက္ခဏ အခြင်းအရာအားဖြင့်။ သဏ္ဍာနံ၊ တည်ခြင်းကို။ အပဿန္တော၊ သည်။ (ဟုတော၊ ရှိ။ ဝါ၊ ကြောင့်။) ပဋိက္ခိပတိ။

စက္ခာယတနန္တိအာဒိ၊ ကို။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံသော သင်္ခတ တရားတို့သည်။ ဧကစိတ္တက္ခဏိကာ၊ ကုန်သည်။ ယဒိ ဘဇေယျံ၊ အံ။ (ဝေံ သတိ။) စက္ခာယတနာဒိနိ၊ စက္ခာယတန အစရှိသော ရုပ်တို့သည်။ စက္ခုဝိညာဏာဒိဟိ၊ စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသော စိတ်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံယေဝ၊ တက္ခ သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတော၊ ဖြစ်ပြီး၍။ နိရုဇ္ဈေယျံ၊ ချုပ်ကုန်ရာသလော။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ။ (သကဝါဒိနာ ဝုတ္တံ။) ပန၊ ကား။ ဣတရော၊ သည်။ အန္တော- မာတုက္ခန္တိဂတဿ၊ အမိဝမ်း၏ အတွင်းသို့ရောက်သော သတ္တဝါ၏။ ဝိညာ- ဏပုတ္တိံ၊ ဝိညာဉ်၏ဖြစ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ ပဝတ္တိံ၊ ပဝတ္တိအခါကို။ [ရှေးနိဿယ၌ ပဝတ္တိံဟု ရှိသည်။ ပဋိသန္ဓေတည်ပြီးနောက် ပဝတ္တိဟုသာ ခေါ်ရိုးရှိသည်။ “ပဝတ္တ”ဟု ခေါ်ရိုး မရှိ။] သန္ဓာယ လဒ္ဓိဝသေန၊ ဖြင့်။ ပဋိဇာနာတိ။ သေသမေတ္တ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ တေန ဟိ ဧကစိတ္တက္ခဏိကာတိ၊ ဟူသောစကားကို။ (ဝဒတိ-၌ စပ်။) ယသ္မာ၊ နိစ္စာ၊ နိစ္စတို့သည်။ န ဟောန္တိ၊ မဟုတ်ကုန်။ တသ္မာ၊ ဧကစိတ္တက္ခဏိကာ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ရုစိယာ၊ အလိုအားဖြင့်။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။ တံ၊ ထိုအကြောင်းသည်။ အဝုတ္တသဒိသမေဝ၊ မဆိုအပ်သော အကြောင်းနှင့်တူသည်သာ။ [နိစ္စာ န ဟောန္တိ ဟူသော အကြောင်းပြသည် ဧကစိတ္တက္ခဏ၏ အကြောင်းပြ မဟုတ်သောကြောင့် အကြောင်းကို မဆိုပဲ ထားခြင်းနှင့်အတူပင် ဖြစ်သည်။-ဟူလို။] ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ခဏိကကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)
ဗာဝိသတိမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)
ဗာဝိသတိမဝဂ် ပြီးပြီ။

ယာပိ အနန္တရာဒိပစ္စယေန ဝိဓိနာ ပဝတ္တိံ သိယာ၊ န စေတံ အတ္တိ၊ ယဒိ သိယာ၊ စိတ္တက္ခဏေ စိတ္တက္ခဏေ ပထဝီအာဒိနံ ဥပ္ပါဒနိရောဓေဟိ ဘဝိတဗ္ဗန္တိ။-အနု။]

၂၃-တေဝီသတိမဝဂ္ဂ

၁-ကောဓိပ္ပာယကထာ အဖွင့်

၉၀၈။ ဣဒါနိ ကောဓိပ္ပာယကထာ နာမံ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို ကောဓိပ္ပာယကထာ၌။ ကာရုညေန၊ သနားခြင်းဟူသော။ ဧကေန၊ ရာဂါဓိပ္ပာယမှ တပါးသော။ အဓိပ္ပာယေန ဝါ၊ အလိုအားဖြင့်မူလည်း။ ကောဓိပ္ပာယော၊ တခုသော အလိုရှိသော။ (မေထုနော-၌ စပ်။) သံသာရေ၊ သံသရာ၌။ ဧကေတော၊ တပေါင်းတည်း။ ဘဝိဿာမ၊ ဖြစ်လိုကုန်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣတ္ထိယာ၊ နှင့်။ သဗ္ဗ၊ ဗုဒ္ဓပူဇာဒီနိ၊ ဘုရားကို ပူဇော်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကို။ ကတော၊ ရှိ။ ပဏိဓိဝသေန ဝါ၊ ဆုတောင်းခြင်း၏အစွမ်းဖြင့်လည်း။ အဿ၊ ထို မေထုန်၏။ ဧကော၊ တပေါင်းတည်းသော။ အဓိပ္ပာယော၊ အလိုသည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကောဓိပ္ပာယော၊ ယ မည်၏။ ဒိန္နမ္ပိ၊ နှစ်ပါးလည်း ဖြစ်ကုန် သော။ ဇနာနံ၊ မိန်းမယောက်ျားတို့၏။ ဝေရူပေါ၊ ဤသို့သဘောရှိသော။ ကောဓိပ္ပာယော၊ ရာဂါဓိပ္ပာယမှ တပါးသော အလိုရှိသော။ ဝါ၊ တပေါင်း

၁။ ကောဓိပ္ပာယ။ “ကာရုညေန ဝါ ပေ။ ကောဓိပ္ပာယော။” မိန်းမ ယောက်ျားတို့ မေထုန်မှီစဲရာ၌ ရာဂ တည်းဟူသော အလိုဆန္ဒမှာ ရိုးရာဖြစ်၍ “ကောဓိပ္ပာယ”ဟု အထူးပြောဖွယ် မလို။ ဤနေရာ၌ ရာဂါဓိပ္ပာယမှတပါး အခြား အလို အားဖြင့် မှီစဲခြင်းကိုသာ “ကောဓိပ္ပာယ”ဟု ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့် ငိုကာ၌ “ရာဂါဓိပ္ပာယတော အညာဓိပ္ပာယော ဝါ”ဟု ဧကအတွက် အညအနက်ကို ဖွင့်သည်။ ထို အည ဟူသည် သနားခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် “ကာရုညေန ဝါ”ဟု ကောဓိပ္ပာယကို သရုပ်ဖော်သည်။

ဆက်ဦးအံ-မာတုဂါမက “သူ့ကို မကြိုက်လျှင် သတ်သေလိုက်မည်”ဟု ပြော သောကြောင့် သူ၏ အသက်ကို ကယ်ဆယ်ခြင်းအကျိုးငှါ ကရုဏာဓိပ္ပာယဖြင့် သူ့အလိုကို ဖြည့်ရခြင်းတည်း။ [အယဉ္ဇ နယော ဣတ္ထိယာ ဇီဝိတရက္ခဏတ္ထံ ကာရုညေန မနောရထံ ပူရေန္တဿ ဗောဓိသတ္တဿ သံရေဝိနာသော န ဟောတိတံ ဝေဝါဒိနံ ပရဝါဒိံ သန္ဓာယ ဝုတ္တေစ။-အနု။]

၂။ ပဏိဓိဝသေန။ သံသရာ၌ အတူတကွ ဖြစ်ဖို့ရန် ဆုတောင်းခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် မေထုန်မှီစဲခြင်းသည် “ပဏိဓိဝသေန ကောဓိပ္ပာယ”တည်း။ ဤနည်း၌ ကား ကေ-သဒ္ဓါသည် ဧကတော အနက်ကို ဟော၏။ [ဧကော အဓိပ္ပာယောတိ ဧတ္ထ ဧကတောဘာဝေ ကေ-သဒ္ဓေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော-ငိုကာ။] ပုတ္တမုခဗသနာဓိပ္ပာယောပိ (သား၏ မျက်နှာကို မြင်လိုခြင်း၊ သားရလိုခြင်းကြောင့် မှီစဲခြင်းသည်လည်း) ဧတ္ထေဝ (ဤ မဏိဓာနာဓိပ္ပာယ-၌ပင်) သင်္ဂဟံ ဂတောတံ ဓဒ္ဓဗ္ဗံ။-အနု။

တည်းဖြစ်လိခြင်းဟူသော အလိုရှိသော။ မေထုနော ဓမ္မော၊ မေထုနိအကျင့်ကို။
ပဋိသေဝိတဗ္ဗော၊ မှီဝဲထိုက်၏။ ဣတိ ယေသံ ။ပေ။ ဣတရဿ။ သေသမေတ္ထ။
ပေ။ နိယျာတိ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ကောဓိပ္ပာယကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၂-အရဟန္တဝဏ္ဏကထာ အဖွင့်

၉၀၉။ ဣဒါနိ အရဟန္တဝဏ္ဏကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ခွဲ။
ဣရိယာပထသမ္ပန္နော၊ ဣရိယာပုတ်နှင့်ပြည့်စုံကုန်သော။ အာကပ္ပသမ္ပန္နော၊ အသွင်
အပြင်နှင့်ပြည့်စုံကုန်သော။ ပါပဘိက္ခု။ ယုတ်မာသော ရဟန်းတို့ကို။ ဒိသ္မာ၊
မြင်ရ၍။ အရဟန္တာနံ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဝဏ္ဏနာ၊ အသွင်အပြင်ဖြင့်။
အမနုဿာ၊ လူ မဟုတ်သော နတ်၊ ဘိလူးတို့သည်။ မေထုနံ ဓမ္မံ၊ မေထုနိ
အကျင့်ကို။ ပဋိသေဝဏ္ဏိ၊ မှီဝဲကုန်၏။ ဣတိ ယေသံ လဒ္ဓိ ။ပေ။ ဣတရဿ။
တ္ထေ၊ ဤ အရဟန္တဝဏ္ဏကထာ၌။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အရဟန္တဝဏ္ဏကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၃-၇-ဣဿရိယကာမကာရိတာကထာ အဖွင့်

၉၁၀-၉၁၄။ ဣဒါနိ ဣဿရိယကာမကာရိတာကထာ နာမ ဟောတိ။
ဆဒ္ဓန္တဇာတကာဒိနိ၊ ဆဒ္ဓန္တဇာတ် အစရှိသည်တို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ဗောဓိ-
သတ္တော၊ သည်။ ဣဿရိယကာမကာရိတာဟေဟု၊ စိတ်ကို အစိုးရသူ၏ အဖြစ်

၁။ ဣဿရိယ ။ပေ။ ဟေတု။ ။ဣဿရဿ+ဘာဝေ၊ ဣဿရိယံ=အစိုးရ
သူ၏ အဖြစ်”ဟူသည် မိမိစိတ်ကို မိမိအလိုရှိတိုင်း ထားနိုင်ခြင်း ဟူသော စိတ္တိဿရိယ
တည်း။ [ဣဿရိယေနာတိ စိတ္တိဿရိယေန၊ “စိတ္တိဿရိယ”ဟု ဆိုသော်လည်း
အဏိမာ-လဘိမာ စသည်၌လာသော ဝသီဘော်မြောက်သော တန်ခိုးမဟုတ်။ ဆဒ္ဓန်
ဆင်မင်းဘဝ၌ မိမိစိတ်ဆန္ဒအတိုင်း အစွယ်ကိုဖြတ်၍ ပေးနိုင်ခြင်းမျိုးတည်း။ ဤသို့
အလိုအတိုင်း ပြုနိုင်ခြင်းကိုပင် “ကာမကာရိတာ”ဟု ဆိုသည်။

မူကွဲ။ ။ “ကာမကာရိတာ”ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိသော်လည်း “ယထာဓိပ္ပေတဿ
ကရဏံ” နိကာ၌ တာ-ပစ္စည်း၏ ဘာဝ အနက်ကိုပင် “ကရဏံ”ဟု ဘာဝပစ္စည်းဖြင့်
ဖွင့်သောကြောင့်၎င်း၊ အနုဋီကာ၌ “ဣဿရိယကာမကာရိတာဝနိမိတ္တံ”ဟု တာ-
ပစ္စည်းအနက်ကို “ဘာဝ”ဟု ဖွင့်သောကြောင့်၎င်း၊ “ဣဿရိယကာမကာရိတာ-
ဟေဟု” ပါဠိမှန် ရှိပါစေ။ [ဣဿရိယေန-စိတ်ကို အစိုးရသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်
(စိတ်ကို အစိုးရသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ အစိုးရခြင်း ကြိယာအတွက်)+ကာမဿ-မိမိ
အလိုရှိအပ်သော အမှုကို(အစွယ်ကို ဖြတ်ခြင်း စသော အမှုကို+ကာရိတာ-ပြုနိုင်သူ၏
အဖြစ်(ပြုနိုင်ခြင်း)ဟူသော+ဟေတု-အကြောင်း။]

ကြောင့် အလိုရှိတိုင်း ပြုလေ့ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိနိပါတံ၊ ဖောက်ဖောက် ပြန်ပြန် ကျရောက်ရာဖြစ်သော တိရစ္ဆာန်ဘဝသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်ရ၏။ ဂဗ္ဘသေယျံ၊ ကိုယ်ဝန်သူငယ်၏ ကိန်းရာ အမိဝမ်းသို့။ ဩက္ကမတိ၊ သက်ရောက် ရ၏။ ဒုက္ကရကာရိကံ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုကျင့်အပ်သော အကျင့်ကို ပြုကျင့်မှုကို။ အကာသိ၊ ပြုရပြီ။ အမရန္တပံ၊ မသေကြောင်းဖြစ်သောအကျင့်ကို။ အကာသိ၊ ပြီ။ [အမရန္တပ၏ အဓိပ္ပာယ်ကိုပြခဲ့ပြီ။] အညံ၊ အခြားပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သတ္တာရံ၊ ဆရာ ဟူ၍။ ဥဒ္ဓိသိ၊ ညွှန်ပြပြီ။ ဣတိ ယေသံ ။ ပေ ။ ဣတရဿ။ သေသံ ပဌမ ကထာယံ ဥတ္တာနုတ္တမေဝ။

ဒုတိယကထာယံ၊ ၅။ ဣဒ္ဓိမာတိ၊ ဣဒ္ဓိမာဟူသော စကားကို။ (ဝုတ္တံ-၅ စပ်။) ဣဿရိယ ။ ပေ ။ ဟေတု၊ ကြောင့်။ ယဒိ ဂစ္ဆေယျ၊ အမိဝမ်းဝယ် သက်ရောက်ခြင်းသို့ ရောက်အံ့။ (ဝေံ သတိ။) ဣဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုးဖြင့်။ ဂစ္ဆေယျ၊ ရောက်ရာသလော။ ကမ္မဝသေန၊ ကံ၏ အစွမ်းဖြင့်။ န(ဂစ္ဆေယျ)၊ မရောက်ရာ သလော။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ(သကဝါဒိနာ)ဝုတ္တံ။ ပန၊ ကား။ ဣတရော၊ သည်။ ပဌမပဉ္စေ၊ ပဌမပြဿနာ၌။ ဘာဝနာမယံ၊ ဘာဝနာမယံဒ္ဓိကို။ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ။ ဒုတိယပဉ္စေ၊ ၅။ ပုညိဒ္ဓိံ၊ ကောင်းမှုဖြစ်သောတန်ခိုးကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ။ တတိယကထာယံ၊ ၅။ ဒုက္ကရကာရိကာ နာမ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုကျင့်အပ်သော အကျင့်ကို ပြုကျင့်မှု မည်သည်ကို။ ဣဿရိယ။ ပေ။ ဟေတု၊ ကြောင့်။ (ကရိယမာနာ၊ ပြုအပ်သော်။) မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကြောင့်။ ကရိယတိ၊ ပြုအပ်၏။ စ၊ ဆက်။ သော၊ ထိုဘုရား

၁။ ပဌမကထာယံ စသည်။ ။ “ဝိနိပါတံ ဂစ္ဆတိ” နှင့်စပ်သော ကထာကို ပဌမကထာဟု၎င်း၊ “ဂဗ္ဘသေယျံ ဂစ္ဆတိ” နှင့်စပ်သော ကထာကို “ဒုတိယကထာ”ဟု ၎င်း၊ ဒုက္ကရကာရိကံ အကာသိ” နှင့်စပ်သော ကထာကို “တတိယကထာ”ဟု၎င်း၊ “အမရန္တပံ အကာသိ၊ အညံ သတ္တာရံ ဥဒ္ဓိသိ” နှင့်စပ်သော ကထာကို “စတုတ္ထ ကထာ”ဟု၎င်း ဆိုသည်။

၂။ ပဌမပဉ္စေ ။ စေ။ ပဋိဇာနာတိ။ ။ “ဂဗ္ဘသေယျသို့ သက်ရာဝယ် တန်ခိုးဖြင့် သွားသလော”ဟု ဝဌမမေးရာ၌ ဘာဝနာကြောင့် ဖြစ်သော အဘိညာဉ် တန်ခိုး မဟုတ်နိုင်သောကြောင့် ပဌမပယ်၍၊ ဒုတိယမေးရာ၌ ကောင်းမှုတန်ခိုးကို ရည်ရွယ်၍ “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံသည်။

၃။ တတိယကထာယံ။ ။ ဤကထာ၌ “ဣဿရိယကာမကာရိတာဟေကု နာမ”ဟု နာမ-သဒ္ဓါကို ရှေ့ပုဒ်နှင့် တွဲထားသော်လည်း “ဒုက္ကရကာရိကာ နာမ”ဟု နောက်ပုဒ်နှင့်တွဲ၍ အနက်ပေးဖို့ရန် ဋီကာဖွင့်၏။ “ဒုက္ကရကာရိကာ နာမ၊ ဒုက္ကရ အကျင့်ကို ပြုကျင့်ခြင်း မည်သည်ကို။ ဣဿရိယကာမကာရိတာဟေတု၊ ကြောင့်။ ကရိယမာနာ၊ ပြုကျင့်အပ်သော်။ (ပြုကျင့်လို့ရှိလျှင်။) မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ မှားသော အယူကြောင့်။ ကရိယတိ၊ ပြုကျင့်အပ်၏။”ဟု အဋ္ဌကထာ၌ အနက်ပေးပါ။

အလောင်းသည်။ တံ၊ ထိုဒုက္ခရကာရိကာကို။ (မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ ကြောင့်။) ယဒိ ကရေယံ၊ အံ။ (ဝေံသတိ။) သဿတာဒိနိပိ၊ သဿက အစရှိသော အယူတို့ကိုလည်း။ ဂဏေယျ၊ ယူရာသလော။ ဣတိ စောဒနတ္ထံ သဿတော လောကောတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (သကဝါဒိနာ။) ဝုတ္တံ၊ စတုတ္ထ ကထာယမ္ပိ၊ ခွဲလည်း။ ဒေဝေ နယော၊ တည်း။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ဣဿရိယကာမကာရိတာကထာဝုဏ္ဏနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

ဂ-ပတိရူပကထာ အဖွင့်

၉၁၅-၉၁၆။ ဣဒါနိ ရာဂပတိရူပကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ခွဲ။ မေတ္တာကရုဏာမုဒိတာယော၊ မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာတို့ကို။ သန္ဓာယ။ န ရာဂေါ၊ ရာဂ မဟုတ်သော။ ရာဂပတိရူပကော၊ ရာဂ၏ တူသော သဘော ရှိသော တရားသည်။ (ရာဂ၏ အတုဖြစ်သော တရားသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသေး၏။) ဣတိ စ၊ ဤသို့၎င်း။ (လဒ္ဓိ-ဗ္ဗံ စပ။) ဣဿာမစ္ဆရိယကုက္ကုစ္စာနိ၊ ဣဿာ၊ မစ္ဆရိယ၊ ကုက္ကုစ္စတို့ကို။ သန္ဓာယ။ န ဒေါသော၊ ဒေါသ မဟုတ်သော။ ဒေါသပတိရူပကော၊ ဒေါသ၏ တူသော သဘောရှိသော တရားသည်။ (ဒေါသ၏ အတုဖြစ်သော တရားသည်။ အတ္ထိ။) ဣတိ စ၊ ၎င်း။ ဟသိတုပ္ပါဒံ၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်ကို။ သန္ဓာယ။ န မောဟော၊ မောဟ မဟုတ်သော။ မောဟ- ပတိရူပကော၊ မောဟ၏ တူသော သဘောရှိသော တရားသည်။ (မောဟ၏ အတုဖြစ်သော တရားသည်။ အတ္ထိ။) ဣတိ စ၊ ၎င်း။ ဒုမ္မက္ကံနံ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် အရှိန်အစော်မဲ့သူတို့၏ အဖြစ်သို့ ရောက်အပ်ကုန်သော။ ပုဂ္ဂလာနံ၊ တို့ကို။ နိဂ္ဂဟံ၊ နှိပ်ခြင်းကို၎င်း။ ပေသလာနံ၊ သီလကို ချစ်မြတ်နိုးကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ တို့ကို။ အနုဂ္ဂဟံ၊ ချီးမြှောက်ခြင်းကို၎င်း။ ပါပဂရဟိတံ၊ မကောင်း မှုကို ကဲ့ရဲ့ခြင်း ရှိသူ၏အဖြစ်ကို၎င်း။ ကလျာဏံပသံသံ၊ ကောင်းမှုကို ချီးမွမ်းခြင်းကို၎င်း။ အာယသ္မတော ပိလိန္ဒဝစ္ဆယ၊ အရှင်ပိလိန္ဒဝစ္ဆ၏။ ဝသလဝါဒံ၊

၁။ မေတ္တာ ။ပေ။ သန္ဓာယ။ ။ “မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာတို့ကို ရည်ရွယ်၍” ဟုရာဝယ် “မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာတို့ကိုသို့” ဟု အဓိပ္ပာယ်မှတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “မေတ္တာဒယော သန္ဓာယ မေတ္တာဒယော ဝိယ” ဟု ဖွင့်သည်။

ဆိုလိုရင်းကား—မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာသည် သတ္တဝါတို့အပေါ်၌ စေးကပ်ခြင်း သဘောရှိကြသော်လည်း ရာဂကဲ့သို့ တပ်မက်ခြင်း-ညစ်ညမ်းခြင်း သဘော မရှိရကား ရာဂ မဟုတ်ကြားကဲ့သို့ ထိုအတူ ရာဂ မဟုတ်သော ရာဂအတုတရား တမျိုး ရှိသေး၏-ဟု ပရဝါဒိတို့က ယူဆကြ၏။ ထို ရာဂအတု ဟူသည် မေတ္တာ၊ ကရုဏာ၊ မုဒိတာ မဟုတ်သေး။ ရာဂ တမျိုးပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် “အတ္ထိ န ရာဂေါ ရာဂပတိ-ရူပကော” ဟု သကဝါဒိ မေးသည်။

ညံ့သော အကောင်ဟု ပြောဆိုကြောင်းစကားကို၎င်း။ ဘဂဝတော၊ ဇါ။ ခေဋ္ဌာသကဝါဒံ၊ အရှင်ဒေဝဒတ်ကို တံတွေးစားဟု ပြောဆိုကြောင်း စကား တော်ကို၎င်း။ မောဃပုရိသဝါဒဉ္စ၊ အလကား ယောက်ျားဟု ပြောဆိုကြောင်း စကားတော်ကို၎င်း။ သန္ဓာယ။ န ကိလေသော၊ ကိလေသာ မဟုတ်သော။ ကိလေသပတိရူပကော၊ ကိလေသာ၏ တူသော သဘောရှိသော တရားသည်။ (ကိလေသာ၏ အတုဖြစ်သော တရားသည်။ အတ္ထိ။) ဣတိ စ၊ ၎င်း။ ယေသံ လဒ္ဓိံ ။ ပေ။ ဣတရဿ။

အထ နံ။ ယသ္မာ။ ဖဿာဒိပတိရူပကော၊ ဖဿ အစရှိသော တရားတို့၏ အတုဖြစ်ကုန်သော။ န ဖဿာဒယော နာမ၊ ဖဿ အစရှိသည် မဟုတ်သော တရားတို့မည်သည်။ နတ္ထိ၊ ကုန်။ တသ္မာ။ ရာဂါဒိပတိရူပကော၊ ကုန်သော။ န ရာဂါဒယောပိ၊ ရာဂ အစရှိသည် မဟုတ်သော တရားတို့မည်သည်လည်း။ နတ္ထိ၊ ကုန်။ ဣတိ စောဒေတုံ။ အတ္ထိ န ဖဿောတိအာဒိ အာဟ။ ဣတရော သည်။ တေသံ၊ ထို ဖဿ အစရှိသည်တို့၏ အတုဖြစ်သော တရားတို့၏။ အဘာဝါ ပဋိက္ခိပတိ။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော ပြဿနာတို့၌။ သေသံ ဥတ္တာနတ္ထမေဝ။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

ပတိရူပကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)

၉-အပရိနိပ္ပန္နကထာ အဖွင့်

၉၁၇-၉၁၈။ ဣဒါနိ အပရိနိပ္ပန္နကထာ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ၊ ထို အပရိနိပ္ပန္နကထာ၌။ ဟိ၊ မှန်။ ဒုက္ခမေဝ၊ ဒုက္ခသည်သာ။ သမ္ဘောတိ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်၏။ ဒုက္ခံ(ဝေ)၊ ဒုက္ခသည်သာ။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်လည်း တည်၏။ ဝေတိ စ၊ ပျက်လည်း ပျက်၏။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမှ။ အညတြ၊ အခြား သော တရားသည်။ န သမ္ဘောတိ၊ ကောင်းစွာ ဖြစ်သည် မဟုတ်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမှ။ (အညံ၊ အခြားသော တရားသည်။ န နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်သည်မဟုတ်။) ဣတိ ဝစနံ၊ ဤသို့သော စကားကို။ နိဿာယ၊ ရှိ။ ဒုက္ခညေဝ၊ ဒုက္ခသစ္စာ

၁။ န ကိလေသော။ ။ ဒုမ္မကံပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို နှိပ်ခြင်းသည် ဒေါသ ကိလေသာ ကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ ပေသလပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ချီးမြှောက်ခြင်းကား ယောဘကိလေသာကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ ပိလိန္ဒဝတ္ထထေရ်သည် ရှင်ဘုရင်ဘဝများစွာ ဖြစ်လာခဲ့သောကြောင့် အထံ ပါနေသဖြင့် သူတပါးကို “ဟဲအကောင် (ဝသလ)”ဟု ခေါ်လေ့ရှိ၏။ ဘုရားရှင် လည်း ရှင်ဒေဝဒတ်ကို “ခေဋ္ဌာသက(တံတွေးစား)”ဟု မိန့်တော်မူ၏။ “မောဃပုရိသ (အလကားယောက်ျား)”ဟုလည်း မိန့်တော်မူ၏။ ထိုအသုံးအနှုန်းများကို ဒေါသ ကိလေသာဟု ယုံမှားဖွယ် ရှိ၏။ သို့သော် ကိလေသာကား မဟုတ်ကြ။

သည်သာ။ ပရိနိပုဗ္ဗံ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ထက်ဝန်းကျင် ပြီးစေ
 အပ်သော တရားတည်း။ သေသာ၊ ဒုက္ခသစ္စာမှ ကြွင်းကုန်သော။ ခန္ဓာ ။ပေ။
 ဓမ္မာ၊ ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ် ဣန္ဒြေတရားတို့သည်။ [ဤ ပါဠိတော်၌
 လာသော တရားတို့ကို ပြသည်။] အပရိနိပုဗ္ဗံ၊ အကြောင်းတရားတို့သည်
 ထက်ဝန်းကျင် ပြီးစေအပ်သော တရားမဟုတ်ကုန်။ ဣတိ ယေသံ ။ပေ။
 ဣတရဿ။ အထ၊ ဣ။ နံ၊ ကိ။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အပရိနိပုဗ္ဗံ၊ ပရိနိပုဗ္ဗ မဟုတ်
 သည်။ သစေ(ဟောတိ။ ဧဝံ သတိ။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။) အနိစ္စာဒိဘာဝံ ။ အနိစ္စ
 အစရှိသော သဘောရှိသည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။ ဣတိ စောဒေတုံ ရူပံ
 အနိစ္စန္တိအာဒိ အာဟ။ ဣတရော၊ သည်။ တထာရူပံ၊ ထိုသို့ အနိစ္စာဒိသဘော
 ရှိသည်မဟုတ်သော။ ရူပံ၊ ကိ။ အပဿ နန္ဒော (ဟုတော) ပဋိကိပတိ။

သကဝါဒီ၊ သည်။ နနု ရူပံ အနိစ္စန္တိအာဒိဝစနေန၊ အစရှိသောစကားဖြင့်။
 တဿ၊ ထိုပရဝါဒီ၏။ ဧဝံ၊ တခုသော။ လဒ္ဓိံ၊ ကိ။ ပဋိသေဓေတွာ၊
 တားမြစ်ပြီး၍။ ဒုတိယံ၊ ၂-ကြိမ်မြောက်။ ပုစ္ဆန္တော၊ သည်။ (ဟုတော)
 ဒုက္ခညေဝ ပရိနိပုဗ္ဗန္တိအာဒိ အာဟ။ အထ၊ ထိုမှ နောက်၌။ အဿ၊ ထို
 ပရဝါဒီ၏။ တမ္ပိ လဒ္ဓိံ၊ ကိလည်း။ ပဋိသေဓေတုံ၊ ငှါ။ နနု ယဒနိစ္စန္တိအာဒိံ၊
 ကိ။ (သကဝါဒီ)အာဟ။ တတြ၊ ထို နနု ယဒနိစ္စ အစရှိသော စကားရပ်၌။
 အယံ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယော၊ သကဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ ဟိ၊ ချဲ့။ ဧဝံလံ၊
 အခြားသစ္စာမဖက် သက်သက်။ ပဌမသစ္စမေဝ၊ ပဌမသစ္စာသည်သာ။ ဒုက္ခံ၊
 သည်။ န၊ မဟုတ်သေး။ ပန၊ အနွယကား။ ယံကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့
 ဥဿုံ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတရားသည်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စတည်း။ တံ၊ ထိုအနိစ္စ
 ဖြစ်သော သင်္ခါရတရားသည်။ ဒုက္ခမေဝ၊ သာတည်း။ ရူပဉ္စ၊ သည်လည်း။
 (သင်္ခါရတွင် ပါဝင်သော ရုပ်သည်လည်း။) (အနိစ္စံ၊ တည်း။ တသ္မာ။

၁။ န အနိစ္စာဒိဘာဝံ။ ။န အနိစ္စာဒိဉ္စ အာဒိဖြင့် ပါဠိတော်၌လာသော န
 သင်္ခတံ န ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ စသည်ကို ယှာ။ အဋ္ဌကထာ၌ “အနိစ္စာဒိသဘာဝံ”ဟု
 ရှိသော်လည်း ဋီကာ၌ “အနိစ္စာဒိဘာဝံ”ဟု ရှိ၏။ အနိစ္စာဒိ+ဘာဝေါ+တေဿာတိ
 အနိစ္စာဒိဘာဝံ၊ ရူပံနှင့် အရတူအောင် နပုံလိင်ချသည်။ [အနိစ္စာဒိကော ဘာဝေါတိ
 အနိစ္စသင်္ခါရပဋိစ္စသမုပ္ပန္နတဒိကော ဘာဝေါ (ဓမ္မော ပကတိ) တေဿာတိ
 အတ္ထော။-အနု။]

၂။ န ဧကဝလံ ဟိ ပဌမသစ္စမေဝ ဒုက္ခံ။ ။ပါဠိတော်၌ “ဒုက္ခညေဝ
 ပရိနိပုဗ္ဗံ”ဟုရာဝယ် “ဒုက္ခံ အရ ဒုက္ခဝေဒနာကိုသာ ကောဏ်ယူရမည်”ဟု ထင်မှား
 ဖွယ်ရှိ၏။ “န ဧကဝလံ ဟိ ပဌမသစ္စမေဝ ဒုက္ခံ”ဟု ဆိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်
 ဒုက္ခညေဝ၌ ဒုက္ခအရ ဒုက္ခဝေဒနာသာမက ဒုက္ခသစ္စာအားလုံးကို ရည်ရွယ်၍
 သကဝါဒီက ပုစ္ဆာပြုကြောင်းကို ပြသည်။

တမ္ပိ၊ ထိုအနိစ္စဖြစ်သော ရုပ်သည်လည်း။ ပရိနိပ္ပန္နံ၊ ပရိနိပ္ပန္နတည်း။ ဣတိ၊
 ကြောင့်။ ရူပံ အပရိနိပ္ပန္နံ(န္တိ)၊ ဟူသည်လည်းဖြစ်သော။ ဒုက္ခညေဝ
 ပရိနိပ္ပန္နန္တိ၊ ဟူသည်လည်းဖြစ်သော။ ယံ၊ အကြင်စကားကို။ တံ၊ သည်။
 ဝဒေသိ၊ ဆို၏။ တံ၊ ထိုစကားကို။ နော ဝတ္တဗ္ဗေ၊ မဆိုထိုက်။ (ဝေ-ဖြင့်
 ရုပ်ကို ဒုက္ခမဟုတ်ဟု ကန့်ရာရောက်သောကြောင့် ဒုက္ခညေဝဟု ဝေ-ဖြင့် မဆို
 ထိုက်။) ဝေဒနာဒိမူလိကာသု၊ ဝေဒနာ အစရှိသော မူလရှိကုန်သော။
 [မူလိကာဒိသု အာဒိ တခု ပိုဟန်တူသည်။ ရှေး နိဿယ၌လည်း မပါ။]
 ယောဇနာသုပိ၊ တို့၌လည်း။ ဒေဝေ နယော၊ တည်း။

ပန၊ အထူးကား။ ဓမ္မာယတန ဓမ္မဓာတုသု၊ တို့၌။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ ဌပေတွာ၊
 ၍။ သေသဓမ္မာနံ၊ ကြွင်းသော တရားတို့၏။ ဝသေန၊ စပ်သဖြင့်။ အနိစ္စတာ၊
 အနိစ္စတို့၏ အဖြစ်ကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ၏။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ အနိစ္စာနေဝ၊
 အနိစ္စတို့ချည်းတည်း။ [ဝေ-ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကဲ့သို့ ချန်ထားစရာ မရှိ-ဟူလို။]
 ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

အပရိနိပ္ပန္နကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)
 တေဝိသတိမော၊ သော။ ဝဂ္ဂေါ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတော။)
 တေဝိသတိမဝဂ် ပြီးပြီ။

၁။ တံ။ပေ။ဝတ္တဗ္ဗေ။ ။ဤ ဝတ္တဗ္ဗေ၏ နောက်၌ “ဒုက္ခညေဝ ပရိနိပ္ပန္နန္တိ”ဟု
 တွေ့ရ၏။ ထို ဝါကျသည် ပိုဟန်တူ၏။ ဘာကြောင့်နည်း-တံ ဖြင့် ရှေးဝါကျ၌ရှိသော
 “ရူပံ အပရိနိပ္ပန္နံ၊ ဒုက္ခညေဝ ပရိနိပ္ပန္နံ”ဟူသော ၂-ဝါကျလုံးကို စွဲရမည် ဖြစ်သော
 ကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌ “တန္တိ-ဒုက္ခညေဝ ပရိနိပ္ပန္နံ၊ န ပန ရူပဋ္ဌိ ဧတံ”ဟု
 တံအစွဲကို ပြ၏။ အဋ္ဌကထာ၌လာသော ရှေးဝါကျ ၂-ရပ်ကိုပင် ချုံး၍ ပြခြင်းတည်း။
 အနုဋီထာ၌ကား “ကေန္တိ ရူပံ အပရိနိပ္ပန္နံ ဒုက္ခညေဝ ပရိနိပ္ပန္နန္တိ ယဧတံ တယာ
 ဝုတ္တံ၊ ဧတံ နော စ ဝတ ရေ ဝတ္တဗ္ဗေ”ဟု ဖွင့်သည်။

နိဂမနကထာ

စ၊ စာကိုယ်ပြီးဆုံး ကမ္မတ်ဖုံးဖို့ နိဂုံးကိုဆိုအံ့။ တွောဝတာ၊ ဤမျှအတိုင်း အရှည်ရှိသော နိသိန္ဒော ဒေဝလောကသို့ အစ ဣန္ဒြိယာနိ အနိစ္စာနေဝ တိုင်အောင်သော သဒ္ဓါအစဉ် အနက်အစဉ်ဖြင့်—

စတုဟိ၊ ကုန်သော။ ပဏ္ဏာသကေဟိ စေဝ၊ ပဏ္ဏာသကတို့ဖြင့်၎င်း။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ဝဂ္ဂေဟိ စ၊ ဝဂ်တို့ဖြင့်၎င်း။ သင်္ဂဟေတွာ၊ သိမ်းယူ၍။ (အာယသ္မတာ ခောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေဝရေန၊ အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿထေဝရိ သည်။ ပဝတ္တိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သော။) သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ကထာ၊ ကထာတို့သည်။ ဥိနတိသတဘေဒနာ၊ ယုတ်လျော့သော သုံးရာအပြား ရှိကုန် သည်။ (ဟောန္တိ။)

ကထာမဂ္ဂေသု၊ ကထာ၏ အစဉ်တို့၌။ ကောဝိဒေါ၊ ကျွမ်းကျင်တော် မူသော။ ဇိနော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ယံ ကထာဝတ္ထုပ္ပကရဏံ၊ အကြင် ကထာဝတ္ထုကျမ်းကို။ ဒေသယံ၊ ဟောတော်မူပြီ။ တဿ၊ ထို ကထာဝတ္ထု ကျမ်း၏။ အတ္ထဝဏ္ဏနာ၊ အနက်၏ အဖွင့်သည်။ ဝါ၊ အနက်၏ ဖွင့်ကြောင်း ဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာသည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးပြီ။

ဓမ္မဿ၊ ၃-ပါးသော သူ့ဘော်ကောင်းတရား သဒ္ဓမ္မ၏။ [ပရိယတ္တိ ပဋိပတ္တိ ပဋိဝေဓ၏။] စိရဋ္ဌိတတ္ထံ၊ သင်သူ ကျင့်သူ၊ ရှိနေမှုကား၊ ဗိုလ်လူ အပေါင်း၊ ဆက်ဆက်ပြောင်းလည်း၊ ထောင်ခေါင်းငါးလီ၊ မကရှည်အောင်၊ တည်တံ့ခြင်းအကျိုးငှါ။ ဣမံ (အတ္ထဝဏ္ဏနံ)၊ ဤ အနက်၏ အဖွင့်ကို။ ဝါ၊ ဤအနက်၏ ဖွင့်ကြောင်း ဖွင့်ရာ အဋ္ဌကထာကို။ တန္တိယာ၊ ပါဠိတော်၏။ တေရသမတ္တေဟိ၊ တဆယ့်သုံးပါး အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဘာဏဝါရေဟိ၊ ဘာဏဝါရတို့ဖြင့်။ သင်္ခရေန္တေန၊ ကောင်းစွာ ပြုစီရင်သော။ မယာ၊ ငါသည်။ [ယံ တပုဗ္ဗိ ပိုဟန်တူသည်။ ရှေးနိဿယ၌လည်း မပါ။] ယံ ကုသလံ၊ အကြင် ဉာဏသမ္ပယုတ်၊ တိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌံ၊ ကုသိုလ်မြတ်ကို။ ပတ္တံ၊ ရောက်အပ်ရအပ်ပြီ။ တေန၊ ထို ဉာဏသမ္ပယုတ်၊ တိဟိတ်ဥက္ကဋ္ဌံ၊ ကုသိုလ်မြတ်ကြောင့်။ သနရာမရော၊ လူ နတ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ အယံ လောကော၊ ဤ သတ္တလောကသည်။ [ရှေးနိဿယ၌ “အဇရာမရော၊ အိုခြင်း သေခြင်းကင်းသည်ဖြစ်၍”ဟု ပါဠိ အနက်ရှိ၏။] ဓမ္မရာဇဿ၊ တရားမင်းဘုရား၏။ သဒ္ဓမ္မရသမေဝ၊ သူ့ဘော်တောင်း တရားတည်းဟူသော အရသာကိုသာ။ အဓိဂစ္ဆတု၊ ကိုယ်စီကိုယ်ငှ ရပါစေ သတည်း။ ဣတိ၊ နိဂုံးအပြီးတည်း။

ကထာဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ၊ သည်။ (နိဋ္ဌိတာ။)
ကထာဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ ပြီးပြီ။

မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်
အရှင်ဇနကာဘိဝံသ
၏

ကထာဝတ္ထု၊ အဋ္ဌကထာ

မူလဋီကာနိဿယ

ဒုတိယပိုင်း

(အဋ္ဌမဂ္ဂ-မှ တေဓိသတိမဂ္ဂ ထိ)

၈-အဋ္ဌမဝဂ္ဂ

၁-ဆဂတိကထာ အဖွင့်

၅၀၃-၅၀၄။ ဝဏ္ဏနိဘာ၊ အဆင်းအရောင်ကို၎င်း။ သဏ္ဌာနဉ္စ၊ အရှည်
အတို အစရှိသော ပုံသဏ္ဌာန်ကို၎င်း။ ဝဏ္ဏောတိ၊ ဝဏ္ဏောဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဇာ။
ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သဒိသရူပသဏ္ဌာနာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ။
[ဝဏ္ဏာဝေ နိလာဒိဝသေန နိဘာတိတိ ဝဏ္ဏနိဘာ။ ဝဏ္ဏာယတနန္တိ
အတ္ထော။ သဏ္ဌာနံ ဒိဿာဒိ။-အန။]

ဆဂတိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၂-အန္တရာဘဝကထာ အဖွင့်

၅၀၅။ အတိဒုရဿ၊ အလွန်ဝေးသော။ အန္တရိတဿ၊ ခြားကွယ်အပ်
သော။ ပတ္တဗ္ဗဿ၊ ရောက်ထိုက်သော။ ဒေသဿ၊ အရပ်ကို။ ဒဿနတော၊
မြင်နိုင်ခြင်းကြောင့်။ ဒိဗ္ဗစက္ခုကော ဝိယ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ်ရှိသူနှင့်တူ၏။
အာကာသေန၊ ကောင်းကင်ဖြင့်။ ဂမနတော၊ သွားနိုင်ခြင်းကြောင့်၎င်း။
အန္တရဋ္ဌာနာနိ၊ ခြားကွယ်အပ်သော အရပ်တို့ကို။ ဘိန္နိတွာ၊ ဖောက်ဖျက်၍။
ဂမနတော၊ သွားနိုင်ခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဣဒ္ဓိမာ ဝိယ၊ တန်ခိုးရှိသူကဲ့သို့။
ဟောတိ။ န သဟဓမ္မေနာတိ၊ ကား။ သော၊ ထို အန္တရာဘဝသည်။ ဘဝါနံ၊
တို့၏။ အန္တရာ၊ အကြားသည်။ ယဒိ န သိယာ၊ အကယ်၍ မဖြစ်အံ့။ (ဝေ
သတိ။) အန္တရာဘဝေါ၊ သည်။ န (နတ္ထိ)နာမ၊ မရှိသည် မည်၏။ ဣတိ၊
ထို့ကြောင့်။ ပဋိက္ခေပေ၊ ပယ်မြစ်ခြင်း၌။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းသည်။
နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပါယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

၁။ အာကာသေန။ ဝေ။ ဣဒ္ဓိမာ ဝိယ။ ။ ယခုစာအုပ်တို့၌ ပထဝန္တရဋ္ဌာနာနိ
ဟု တွေ့ရ၏။ အနုဒ္ဓိကာ၌ ထိုပါဌ်ကို မဖွင့်၊ အန္တရဋ္ဌာနာနိတိ အန္တရိကဋ္ဌာနာနိ၊
အခြား အကွယ်ရှိသော အရပ်တို့ကို"ဟု၎င်း။ နိဝါရကဋ္ဌာနာနိ ဘိန္နိတွာ ဝ
အာကာသေန ဝ ဂမနတော"ဟု၎င်း ဖွင့်၏။ ထိုအလို "အာကာသေန"ဟူသော
ပုဒ်သည် ဘိန္နိတွာ၏ နောက်မှ ရှိသင့်၏။ သို့သော် ယခုပါဌ်ရှိအတိုင်း ပေးပါမည်။
"ပထဝန္တရဋ္ဌာနာနိ"ကို ရှေ့ပါဌ်ဟောင်းဟု ယူလိုလျှင် "ကြေကြီးသည် ခြားကွယ်
အပ်သော အရပ်တို့ကို"ဟု ပေးပါ။

၅၀၆။ တတ္ထ ဇာတိဇရာမရဏာနိ ။ ပေ ။ အနိစ္စန္ဓောတိ တေေန၊ ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်။ စုတိအနန္တရံ၊ စုတိ၏ အခြားမဲ့၍။ အန္တရာဘဝံ၊^၁ အန္တရာဘဝကို။ ဝတ္တမာနာ၊ ဖြစ်သော။ ဇာတိ ဣတိ၊ ဇာတိ ဟူ၍။ န ဣစ္ဆတိ၊ အလို မရှိ။ မာတုကုစ္ဆိမေဝ၊ အမိဝမ်းသို့သာ။ ပဝိဋ္ဌာ၊ ဝင်သည်။ (ဟုတွာ) အန္တရဓာယမာနာ၊ ကွယ်ပျောက်လသော်။ မရဏန္တိ၊ မရဏဟူ၍။ န ဣစ္ဆတိ၊ အလို မရှိ။

၅၀၇။ ကာမဘဝါဒီသု၊ ကာမဘဝ အစရှိသည်တို့တွင်။ တတ္ထ တတ္ထေဝ၊ ထိုထို ဘဝ၊ ထိုထို ဂတိ အစရှိသည်တို့၌။ ပုနပျုနံ၊ ထပ်ခါ ထပ်ခါ။ စဝိတွာ၊ စုတေ၍။ ဥပပတ္တိဝသေန၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စုတိပဋိသန္ဓိပရမ္ပရာ၊ စုတိ ပဋိသန္ဓေ အဆက်ဆက်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ကဲ့သို့။ ဝေ၊ ဤအတူ။ တံ၊ ထိုစုတိပဋိသန္ဓေ အဆက်ဆက်ကို။ တတ္ထ၊ ထို အန္တရာဘဝ၌။ န ဣစ္ဆတိ၊ အလို မရှိ။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ [ဤ ဝါကျ၌ ဒဿေတိ၏ ကရိုဏ်း မပါ။ ထို့ကြောင့် “ယထာ ကာမဘဝါဒီသုတိ”ဟု ရှိလျှင် ကောင်း၏။ “ယထာ ကာမဘဝါဒီသု အစရှိသော ပါဌ်ဖြင့်”ဟု ကရိုဏ်းအနက်ပေးရသောကြောင့် ဒဿေတိ၏ ကရိုဏ်းရနိုင်၏။]

အန္တရာဘဝကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၃-ကာမဂုဏကထာ အဖွင့်

၅၁၀။ ကာမဘဝဿ၊ ကာမဘဝ၏။ ကမနုဋ္ဌေန၊ လိုလား တောင်းတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာမဘဝဘာဝေါ၊ ကာမဘဝ၏ အဖြစ်ကို။ (ဒဋ္ဌဗျော-၌ စပ်။) သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမာဝစရာ၊ ကာမာဝစရဖြစ်ကုန်သော။ ခန္ဓာဒယော၊ ခန္ဓာအစရှိသော တရားတို့သည်။ ကာမဘဝေါ၊ ကာမဘဝ မည်၏။ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပာယ်နာ၊ ဤသို့သော အလိုဖြင့်။ ဒဋ္ဌဗျော၊ မှတ်ထိုက်၏။ ပန၊ ဗျတိရိက်ကား။ ဥပါဒိန္နကုန္တာနမေဝ၊ ဥပါဒိန္နဖြစ်သော ကာမဝိပါက်နာမကုန္တာ၊ ကမ္မဇရုပ် ခန္ဓာတို့၏သာ။ ကာမဘဝဘာဝေါ၊ ကာမဘဝ၏ အဖြစ်ကို။ ဓာတုကထာယံ၊ ဓာတုကထာ ပါဠိ

၁။ အန္တရာဘဝံ ခန္ဓာတိ။ ။ စာအုပ်တို့၌ “အန္တရာဘဝံ ခန္ဓာဟိ” ဟု ရှိသော်လည်း အနုဒ္ဓိကာ၌ “ခန္ဓာတိ” ၏ အစပ်ကို မဖွင့်။ ဇာတိတိ န ဣစ္ဆတိတိ သမ္ပန္နော”ဟု ဇာတိတိ၏ အစပ်ကိုသာ ဖွင့်၏။ အန္တရာဘဝအတွက် ဇာတိကိုသော်မှ အလိုမရှိလျှင် ခန္ဓာရှိခြင်းကို အဘယ်မှာ အလိုရှိတော့အံ့နည်း။ ထို့ကြောင့် ခန္ဓာတိ သည် ပါဌ်ပိုသာ ဖြစ်ဟန်တူ၏။ ထို့ကြောင့် အနက်မပေးတော့။ ရှေးနိဿယ၌ကား “ခန္ဓာဒီ-ခန္ဓာအစရှိသည်တို့သည်”ဟု ပေးလေ၏။

တော်၌။ ဒသိတော၊ ပြတော်မူအပ်ပြီ။ ကမနုဋ္ဌေန၊ လိုလားတောင်တတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ကာမဘဝဘာဝေါ၊ ကာမဘဝ၏ အဖြစ်ကို။ န (ဒသိတော)၊ ပြတော်မူအပ်။

ပဉ္စမေ ဘိက္ခဝေ ကာမဂုဏာတိ ဝစနမတ္တံ နိဿာယာတိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ ပဉ္စေဝ၊ ငါးပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမကောဋ္ဌာသာ၊ ကာမအစုတို့ကို။ ကာမောတိ၊ ကာမဟူ၍။ ဝတ္တာ၊ ကုန်ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ကာမဓာတုတိဝစနံ၊ ကာမဓာတုဟူသော သဒ္ဓါသည်။ အညဿ၊ ကာမဂုဏ်ငါးပါးမှ အခြားသော အရာဝတ္ထု၏။ နာမံ၊ အမည်သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ ဣမိနာ အဓိပ္ပာယ်နာ၊ ဤသို့သော အလိုဖြင့်။ ဧဝံ ဝစနမတ္တံ၊ ဤသို့ပဉ္စမေ ကာမဂုဏာဟူသော သဒ္ဓါမျှကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ (ပဉ္စေဝ ကာမဂုဏာ ကာမဓာတုတိ ဂဟိတံ-၌ စပ်။) [ဧဝံ ဝစနမတ္တံ ဧဝံ ပဉ္စမေ ကာမဂုဏာတိ ဝစနမတ္တံ နိဿာယ။ န ပနဿ အဝိပရိတံ အတ္တန္တိ အတ္တော။ -အနု။]

ကာမဓာတုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၅-ရူပဓာတုကထာ အဖွင့်

၅၁၅-၅၁၆။ ရူပဓာတုကထာယံ၊ ရူပဓာတုကထာ၌။ ရူပဓာတုတိ၊ ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့်။ ရူပိဓမ္မေဟေဝ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိသော တရားတို့သည်သာ။ ရူပဓာတုယာ၊ ရူပဓာတ်သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ လဒ္ဓိ၊ ပရဝါဒီ၏ အယူကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ မှတ်ထိုက်၏။ [ထို့ကြောင့် “ရူပိနော ဓမ္မာ ရူပဓာတု”ဟု သကဝါဒီက မေးသောအခါ “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံသည်။] သုတ္တေသု၊ ပါဠိတော်သုတ်တို့၌။ တယော မေ ဘဝါတိအာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ပရိစ္ဆိန္နဘူမိယောဝ၊ ပိုင်းဖြတ်အပ်သော ဘုံတို့သည်သာ။ ဘူမိပရိစ္ဆေဒေါ၊ ဘုံအပိုင်းအခြားတည်း။ ဟေဋ္ဌတော အဝိစိနိရယံ ပရိယန္တံ ကရိတောတိအာဒိ ကမ္မပရိစ္ဆိန္နနမ္ပိ၊ ဟေဋ္ဌတော ။ပေ။ ကရိတော အစရှိသော ကံဖြင့် ဘုံကို ပိုင်းခြားခြင်းကိုလည်း။ (ဘူမိပရိစ္ဆေဒေါတိ၊ ဟူ၍။) ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။

ရူပဓာတုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၆-အရူပဓာတုကထာ အဖွင့်

၅၁၇-၅၁၈။ ဣမိနာဝုပါယေနာတိ၊ ဟူသော ပါဌ်၏။ ဟိ (ဟသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ပုရိမကထာယံ၊ ရှေ့ရူပဓာတုကထာ၌။ ရူပိနော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း

ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ အဝိသေသေန၊ အထူးမမ သာမညအားဖြင့်။
 ရူပဓာတုတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။
 ဣဓာပိ၊ ဤ အရူပဓာတုကထာ၌လည်း။ အရူပိနော၊ နာမ်ဖြစ်ကုန်သော။
 ဓမ္မာ၊ တို့ကို။ အဝိသေသေန၊ အားဖြင့်။ အရူပဓာတုတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ၊
 ကုန်ပြီ။ [အဝိသေသေနာတိ ပဝတ္တိဋ္ဌာနဝသေန ဝိသေသံ အကတော၊ အန။]
 ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တတ္ထ၊ ထို ရူပဓာတုကထာ၌။ ဝုတ္တနယော၊ ဆိုအပ်ပြီး
 သော နည်းသည်။ ဣဓာပိ၊ ဤ အရူပဓာတုကထာ၌လည်း။ သမာနော၊
 တူ၏။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

အရူပဓာတုကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတ၊ ပြီ။

၇-ရူပဓာတုယာအာယတနကထာ အဖွင့်

၅၁၉။ သာနနိမိတ္တာနိပိတံ ဣဒံ၊ ဟူသော ဤစကားကို။ သာနာဒိ-
 နိမိတ္တာနိပိတံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်၏။ နိမိတ္တန္တိ၊ ဟူသော စကားကို။
 သာနာဒိနံ၊ သာနပသာဒ အစရှိသည်တို့၏။ ဩကာသဘာဝေန၊ တည်ရာ၏
 အဖြစ်ဖြင့်။ ဥပလက္ခိတံ၊ မှတ်သားအပ်သော။ တထာဝိဓသဏ္ဍာနံ၊ ထိုသို့
 သဘောရှိသော ပုံသဏ္ဍာန်ဖြစ်သော။ ရူပသမုဒါယံ၊ ရုပ်ကလာပ်အပေါင်းကို။
 (သင်္ဂဟကာရော)အာဟ၊ ပြီ။

ရူပဓာတုယာ အာယတနကထာ ဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတ၊ ပြီ။

၈-အရူပေ ရူပကထာ အဖွင့်

၅၂၄-၅၂၆။ သုရမရူပံ၊ သိမ်မွေ့သော ရုပ်သည်။ အတ္ထိ၊ အရူပတုံ၌
 ရှိ၏။ ယတော၊ ယင်းသိမ်မွေ့သောရုပ်မှ။ တံ အာရူပံ၊ ထို အာရူပဗျာန်သည်။
 နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊
 ပရဝါဒီ၏ အလိုတည်း။

အရူပေ ရူပကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတ၊ ပြီ။

၉-ရူပံ ကမ္မန္တိကထာ အဖွင့်

၅၂၇-၅၃၇။ ပကပ္ပယမာနာတိ၊ ကား။ အာယုဟမာနာ၊ အားထုတ်
 သည်။ သမ္ပယုတ္တေသု၊ သမ္ပယုတ်တရားတို့၌။ အဓိကံ၊ အလွန်အက်။
 ဗျာပါရံ၊ ဗျာပါရကို။ ကုရုမာနာ၊ ပြုသည်။ (ဟုတော၊ ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။)
 [ပတ္တနာတိ ဝုစ္စတိ-၌ စပ်။] ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ ပုရိမဝါရေတိ၊ ဟူသော

ပါဠိဖြင့်။ ယံကိဉ္စိ အကုသလေန စိတ္တေန သမုဋ္ဌိတံ ရူပံ။ သဗ္ဗံ တံ
အကုသလန္တိ၊ ဟူသော။ ဣမံ ပဉ္စ၊ ဤ ပြဿနာကို။ (သင်္ဂဟကာရော)
ဝဒတိ၊ ဆို၏။

ရူပံ ကမ္မန္တိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁၀-ဇိဝိတိန္ဒြိယကထာ အဖွင့်

၅၄၀။ အရူပဇိဝိတိန္ဒြိယန္တိ ပဉ္စေတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ [စာအုပ်တို့၌
ဣတိသဒ္ဓါ ကျနေသည်။] အတ္ထိ အရူပီနံ ဓမ္မာနံ အာယုတိအာဒိကံ၊ အစ
ရှိသော။ ပဉ္စ၊ ပြဿနာတခုလုံးကို။ အန္တံ၊ အဆုံးစကားရပ်ကို။ ဂဟေတွာ၊
ယူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) ဝဒတိ၊ ဆို၏။ အရူပဓမ္မာနံ စိတ္တဝိပုယုတ္တံ
ဇိဝိတိန္ဒြိယသန္တာနံ နာမ အတ္ထိတိ ဣစ္ဆတိတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။
ရူပါရူပဓမ္မာနံ၊ ရုပ်တရား၊ နာမ်တရားတို့၏။ တံ၊ ထို စိတ္တဝိပုယုတ်ဖြစ်သော
ဇိဝိတိန္ဒြိယအစဉ်ကို။ ဣစ္ဆန္တော၊ အလိုရှိသော ပရဝါဒီသည်။ အရူပဓမ္မာနမ္ပိ၊
နာမ်တရားတို့၏လည်း။ (တံ၊ ထို စိတ္တဝိပုယုတ်ဖြစ်သော ဇိဝိတိန္ဒြိယအစဉ်ကို။)
ဣစ္ဆတိ၊ အလိုရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတ္တံ၊ ဆိုခြင်းငှါ။ ယုတ္တော၊ သင့်၏။
ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အရူပဓမ္မာနန္တိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (သင်္ဂဟ-
ကာရော) ဝတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

၅၄၁။ သတ္တသန္တာနေ ရူပိနော ဝါ ဓမ္မာ ဟောန္တုတိအာဒိနာပိ၊ အစ
ရှိသော ပါဠိဖြင့်လည်း။ တမေဝ ဇိဝိတိန္ဒြိယသန္တာနံ၊ ထို စိတ္တဝိပုယုတ်
ဖြစ်သော ဇိဝိတိန္ဒြိယအစဉ်ကိုပင်။ (သင်္ဂဟကာရော) ဝဒတိ၊ ဆို၏။ ဣတိ
ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၅၄၂။ ပုဗ္ဗာပရဘာဂံ သန္တာယာတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ သမာပတ္တိယာ၊
သမာပတ်၏။ အာသန္တာဘာဝတော၊ နီးသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တဒါပိ၊
ထို ဝင်စားရာအခါ၊ ထရာအခါ၌လည်း။ သမာပန္နောယေဝ၊ သမာပန္နမည်
သည်သာ။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ ပရဝါဒီ၏ အလိုတည်း။

၅၄၄-၅၄၅။ ဒွေ ဇိဝိတိန္ဒြိယာနီတိ ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ။ ပဋိညာ
ဣတရဏာတိ၊ ဟူသော ပါဠိသည်။ ပုရိမပါဌော၊ ရှေး၌ဖြစ်သောပါဠိတည်း။
ပုစ္ဆာ ပရဝါဒိဿ။ ပဋိညာ သကဝါဒိဿာတိ၊ ဟူသော ပါဠိသည်။ ပစ္စိမ-
ပါဌော၊ နောက်၌ဖြစ်သော ပါဠိတည်း။ သော၊ ထို နောက်၌ဖြစ်သော
ပါဠိသည်။ ယုတ္တော၊ သင့်၏။ [ယခု အဋ္ဌကထာစာအုပ်၌ ဤ နောက်ပါဠိ
အတိုင်းပင် ရှိသည်။]

ဇိဝိတိန္ဒြိယကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁၁-ကမ္မဟေတုကထာ အဖွင့်

၅၄၆။ သေသန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ပါဏာတိပါတာဒိကမ္မဿ ဟေတုတိ ဣတော၊ ပါဏာတိ ။ပေ။ ဟေတု အစရှိသော ဤ အနုယောဂမ္ပံ ပုရိမံ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော။ သောတာပန္နာဒိအနုယောဂံ၊ သောတာပန္န အစ ရှိသော မေးစိစစ်ကြောင်း ပုဒ်အပေါင်းကို။ (သင်္ဂဟကာရော)ဝဒတိ၊ ဆို၏။ ဟန္တု ဟိတိ၊ ဟူသော။ တေ၊ ဤစကားသည်။ ပရဝါဒိဿေဝ၊ ပရဝါဒိဿသော။ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒနဝစနံ၊ ဝန်ခံကြောင်း စကားတည်း။ [အနုဒီကာ၌ “သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒန ပနဝစနံ၊ ဝန်ခံစေကြောင်း စကားတည်း”ဟု ရှိ၏။ နောက်စကားနှင့် လိုက်အောင် ဖွင့်ထားဟန် တူသည်။ ဒီကာဆရာ၏ အလိုမဟုတ်ပါ။] ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒာပေတုန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှါ။ န သက္ကာ၊ မတတ် ကောင်း။ ပန၊ အနုယကား။ ကတမဿ ကမ္မဿ ဟေတုတိ၊ ဟူ၍။ သကဝါဒိ၊ သကဝါဒိသည်။ တံ၊ ထိုပရဝါဒိကို။ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒာပေတု၊ ဝန်ခံစေ ခြင်းငှါ။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်သည်။ ယုဇ္ဇေယျ၊ သင့်ရာ၏။ ပန၊ စင်စစ်ကား။ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒာပေတုန္တိ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ (အတ္ထံ အတ္ထော- တိ၌ စပ်။) ပက္ခံ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ရဟန္တာကို စွပ်စွဲခဲ့ဘူး၍ အရဟတ္တ ပိုလ်မှ ယုတ်လျော့၏ ဟူသော အနက်အဖို့ကို။ ပဋိဇာနာပေတု၊ ဝန်ခံစေ ခြင်းငှါ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ အဂ္ဂဟေတုာ၊ မယူမူ၍။ ပရဝါဒိ၊ ပရဝါဒိပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ လဒ္ဓိံ၊ အယူကို။ သကဝါဒိံ၊ သကဝါဒိကို။ ဂါဟာပေတု၊ ယူစေခြင်းငှါ။ (ဝဒတိ၊ ဆို၏-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၎င်း။

ကမ္မဟေတုကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။
 အဋ္ဌမဝဂ္ဂဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒနဝစနံ။ ။ “ဟန္တု ဟိ” စသော စကားသည် ပရဝါဒိ၏ စကား တည်း။ ထို စကားကိုလည်း “ပရဝါဒိက အကြောင်းပြု၍ မိမိကိုယ်တိုင် ထို အယူကို ဝန်ခံဖို့ရန် ဆိုသောစကားဖြစ်သည်”ဟု ဒီကာဆရာသည် ယူဆ၏။ ထိုသို့ မိမိ စကားကို မိမိဝန်ခံသော စကား ဖြစ်ရကား “သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒာပေတု၊ သကဝါဒိကို ဝန်ခံ စေခြင်းငှါ”ဟု ဆိုခြင်းငှါ မတတ်ကောင်း-ဟု ဆိုသည်။

၂။ ကတမဿ ။ ပေ ။ ဝဒတိ။ ။ “သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒာပေတု”အတွက် သကဝါဒိက ပရဝါဒိကို ဝန်ခံစေဖို့ရန် “ကတမဿ ကမ္မဿ ဟေတု”ဟု ပါဠိတော်၌ ဆိုသည်ဟု ဆိုမှ သင့်သည်”ဟု ဒီကာဆရာက အဓိပ္ပာယ်တမ်း ပြင်သည်။

၃။ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒာပေတုန္တိ ပန။ ။ ဤ စကားသည် “သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒာပေတု” အတွက် “ပဋိဇာနာပေတု၊ ဝန်ခံစေခြင်းငှါ”ဟူသော အနက်ကို မယူပဲ “သကဝါဒိံ ဂါဟာပေတု”ဟူသော အနက်ကို ယူလျှင် သင့်ကြောင်းကို တနည်းပြသော စကား တည်း။ ယူစေခြင်း ဟူသည်လည်း လက်ခံစေခြင်းတည်း။ [တံ တံ လဒ္ဓိံ သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒာပနံ ဝါ ဂါဟာပနန္တိ ဒဿေန္တော ပက္ခန္တိအာဒိ မာဟာ-အနု။] ဤနောက်အနက်သည် အာရုံကို လက်ခံသော စိတ်ကို “သမ္ပုဋ္ဌိန္ဒနစိတ်”ဟု သုံးစွဲရိုးနှင့်လည်း လျော်သည်။

၉-နဝမဝဂ္ဂ

၁-အာနိသံသဒဿာဝိကထာ အဖွင့်

၅၄၇။ ဝိဘာဂဒဿနတ္ထန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ ဝိဘာဂဒဿနတ္ထံ၊ သဘော မတူသည်၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအကျိုးငှါ။ (သင်္ခါရေတိအာဒိ မာဟ-၌ စပ်။) ဣတိ၊ ဤအနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ နာနာစိတ္တဝသေန၊ အမျိုးမျိုးသော စိတ်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဋိဇာနန္တဿ၊ သင်္ခါရတို့ကို အနိစ္စ အစ ရှိသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ရှုခြင်း၊ နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင်ကို ရှုခြင်းကို ဝန်ခံ သော ပရဝါဒီ၏။ အဓိပ္ပာယ်မခွန့်၊ အလိုကို နှိပ်ချေခြင်းသည်။ ကထံ၊ အဘယ်နည်းဖြင့်။ ယုတ္တံ၊ သင်နိုင်ပါအံ့နည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ထိုက်၏။ (ကသွာ၊ ကြောင့်။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ နည်း။) ဟိ(ယသွာ)၊ ကြောင့်။ အာရမ္မဏဝသေန၊ အာရုံပြုခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဒဿနဒ္ဓယံ၊ ရှုပ် ၂-ခုအပေါင်းကို။ သဟ၊ တပြိုင်နက်။ ဝဒန္တဿ၊ ဆိုသော ပရဝါဒီ၏။ တဒဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ ထိုဒဿနဒ္ဓယ၏ တပြိုင်နက် မရှိနိုင်ပုံကိုပြခြင်းအကျိုးငှါ။ ဣဒံ၊ ဤ အားထုတ်အပ်သော အာနိသံသကထာကို။ ဝါ၊ ဤ အာနိသံသ ဒဿနကို။ [ဣဒံ အာနိသံသကထာနုယုနံ အာနိသံသဒဿနဉ္စ-အနု။] (အာယသ္မတာ မောဂ္ဂလိပုတ္တ တိဿတ္ထေရေန) အာရဒ္ဓံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤအနက် သည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ထိုက်၏။

အနုဿဝဝသေနာတိအာဒိနာ၊ အစရှိသော ပါဠိဖြင့်။ ဧဝံ၊ ဧဝံ၊ အာနိသံသဒဿန မဖက် သက်သက်။ အနိစ္စာဒိအာရမ္မဏမေဝ၊ အနိစ္စ အစ ရှိသော အာရုံရှိသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာသည်။ န၊ မဟုတ်သေး။ အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ အနုပ္ပါဒေါ၊ သင်္ခါရတို့၏ မဖြစ်ခြင်းသည်။ ခေမံ၊ ခေမတည်း။ ဣတိအာဒိကံ၊ ဤသို့ အစ ရှိသော။ နိဗ္ဗာနေ၊ ၌။ အာနိသံသဒဿနဉ္စ၊ အာနိသင်ကို မြင်သော ဉာဏ် သည်လည်း။ (ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာပင်တည်း။) ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒီပေတိ၊ ပြ၏။ [အနိစ္စ အစရှိသည်အားဖြင့် အာရုံပြုတတ်သော ဉာဏ်သည်သာ ဝိပဿနာ မဟုတ်သေး။ နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင်ကို မြင်တတ်သော ဉာဏ်သည် လည်း ဝိပဿနာတမျိုးပင်တည်း။]

အာနိသံသဒဿာဝိကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဗ္ဗိတာ၊ ပြီ။

၂-အမတာရမ္မဏကထာ အဖွင့်

၅၄၉။ သုတ္တဘယေနာတိ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဘိက္ခုဝေ၊ တို့။ ပါရိမံ၊ ထိုမှဘက်၌ဖြစ်သော။ တိရံ၊ ကမ်းသည်။ ခေမံ၊ ဘေးတို့၏ ကုန်ရာတည်း။ အပ္ပင်္ဂဘယံ၊ ဘေးဘျမ်းမရှိ။ ဣတိ (ဧတ္ထ)၊ ဤပါဠိရပ်၌။ တေ၊ ဤပါရိမ-တီရ-ဟူသော အမည်သည်။ နိဗ္ဗာနဿ၊ နိဗ္ဗာန်၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အသံယောဇနိယာဒိဘာဝံ၊ အသံယောဇနိယ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ခေမာဒိဘာဝေ၊ ခေမ အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်ကို။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော၊ ပြီ။ ဣတိ ဝေမာဒိသုတ္တဘယေန၊ ဤသို့ အစရှိသော သုတ်မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ဤသို့ အစရှိသော သုတ်နှင့် ဆန့်ကျင် မည်မှ ကြောက်ခြင်းကြောင့်။ (ပဋိက္ခိပတိ-၌ စပ်။) ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ [“ဝေမာဒိနာ သုတ္တဘယေန”ဟု စာအုပ်တို့၌ ရှိ၏။ ဝေမာဒိကို သုတ္တံ စပ်ရမည် ဖြစ်သောကြောင့် “ဝေမာဒိသုတ္တဘယေန”ဟု ရှေးနိဿယအတိုင်း သမာသ်ရှိခြင်းက ကောင်း၏။]

အမတာရမ္မဏကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၃-ရူပံ သာရမ္မဏန္တိကထာ အဖွင့်

၅၅၂-၅၅၃။ အာရမ္မဏတ္ထဿ ဝိဘာဂဒဿနတ္ထန္တိ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ (ဝုတ္တံ ဟောတိ-၌ စပ်။) ပစ္စယဋ္ဌော၊ အကြောင်းယူသော အနက်၎င်း။ သြလုဗ္ဗဋ္ဌော၊ ထောက်ရာ မှီရာ ဟူသော အနက်၎င်း။ ဣတိ ဝေံ၊ ဤသို့။ ဝိဘာဂေ၊ ခွဲခြားဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားသည်။ ဝိဇ္ဇမာနေ၊ ထင်ရှား ရှိပါလျက်။ ပစ္စယောလုဗ္ဗာနံ၊ ပစ္စယအာရမ္မဏ၊ သြလုဗ္ဗအာရမ္မဏ တို့၏။ ဝိသေသာဘာဝံ၊ အထူးမရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ကပ္ပေတွာ၊ ကြံဆ၍သော် ၎င်း။ အကပ္ပေတွာ ဝါ၊ မကြံဆပဲသော်၎င်း။ သပ္ပစ္စယတ္တာ၊ ရုပ်၏ အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သြလုဗ္ဗာရမ္မဏေနပိ၊ ထောက်ရာ မှီရာ ဟူသော အာရုံအားဖြင့်လည်း။ သာရမ္မဏမေဝ၊ အာရုံ ရှိသည်သာတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ န ဂဟေတဗ္ဗံ၊ မယူထိုက်။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿနတ္တံ၊ ပြုခြင်းအကျိုးငှါ။ (ပုစ္ဆာ သကဝါဒိဿ-၌ စပ်။) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ [ဝိသေသာဘာဝ အရ ပစ္စယသြလုဗ္ဗတို့၏ အထူး မရှိခြင်း ဟူသည် “ပစ္စယ ဟူသည်လည်း အကြောင်း၊ သြလုဗ္ဗ ဟူသည်လည်း အကြောင်းပင် တည်း”ဟု သာမညအားဖြင့် ယူခြင်းတည်း။]

ရူပံ သာရမ္မဏန္တိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၄-အနုသယာအနာရမ္မဏာတိကထာ အပွင့်

၅၅၄-၅၅၆။ အပ္ပဟိနတ္တာဝ၊ မဂ်ဖြင့် မပယ်အပ်သေးသည်၏ အပြစ်
ကြောင့်ပင်။ အတ္တိတိ၊ ရှိ၏ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ပန၊ ဗျတိရိက်ကား။ ဝိဇ္ဇမာနတ္တာ၊
ထင်ရှားရှိသည်၏ အပြစ်ကြောင့်။ (အတ္တိတိ၊ ရှိ၏ ဟူ၍။) န ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်
သည် မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ယော၊ အဋ္ဌကထာ ဆရာ၏
အလိုတည်း။

အနုသယာအနာရမ္မဏာတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၅-ဉာဏ် အနာရမ္မဏာတိကထာ အပွင့်

၅၅၇-၈။ တဿ ဉာဏဿာတိ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ မဂ္ဂဉာဏဿ၊ မဂ်
ဉာဏ်၏။ (တသ္မိံ ခဏေ အာရမ္မဏံ နတ္ထိ-၌ စပ်။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊
ဆိုကြကုန်၏။

ဉာဏ် အနာရမ္မဏန္တိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၇-ဝိတက္ကာနုပတိတကထာ အပွင့်

၅၆၂။ အဝိသေသေနဝါတိ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ အာရမ္မဏသမ္ပယော-
ဂေဟိ၊ အာရမ္မဏသမ္ပယောဂ ဟူကုန်သော။ ဒွိဟိ ပိ၊ ၂-ပါးလုံးတို့ဖြင့်လည်း။
(သဗ္ဗံ စိတ္တံ ဝိတက္ကာနုပတိတံ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော။

ဝိတက္ကာနုပတိတကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၈-ဝိတက္ကဝိပ္ပါရသဒ္ဒကထာ အပွင့်

၅၆၃။ သဗ္ဗသောတိ၊ ဟူသော ပုဒ်ကို။ သဝိတက္ကဝိဒတ္ထာသု၊ ဝိတက်နှင့်
တက္ကပြစ်သော စိတ်ဟူကုန်သော။ သဗ္ဗတ္ထ၊ အလုံးစုံသော စိတ်တို့၌။ ဝါ၊
တနည်း။ သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံသော စိတ်ပြစ်ရာအခါ၌။ ဣတိ ဣပံ အတ္ထံ၊ ဤ
အနက်ကို။ ဒဒဿဓန္တော၊ ပြလိုသည်။ (ဟုတော၊ ၌။) အန္တမသော မနော-
ဓာတုပဝတ္တိကာလေပိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာဓော) အာဟ။ [“မနောဓာတ်
ပြစ်ရာအခါ၌” ဟု အဋ္ဌကထာ ဆိုသောကြောင့် သဗ္ဗသော အရ အလုံးစုံသော
စိတ်ကိုလည်း ဟုလေလိုကြောင်း၊ စိတ်ပြစ်ရာအခါကိုလည်း ဟုလေလိုကြောင်း။

သိသာသည် ဟူလို။ သဗ္ဗသောကံ သဗ္ဗပ္ပကာရတော။ သော ပန ပကာရော ပဇတ္တိဋ္ဌာနကာလဝသေန ဂဟေတဗ္ဗောတိ အာဟ “သဗ္ဗတ္ထ သဗ္ဗဒါဝါ”တိ။-
 အနု။] ဝိတက္ကဝိပ္ပါရမတ္တန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ ဝိတက္ကဿ၊ ဝိတက်၏။ ပဝတ္တိ
 မတ္တံ၊ ဖြစ်ခြင်းမျှသည်။ (သဒ္ဓေါ၊ အသံသည်။ ယဒိ ဟောတိ၊ အကယ်၍
 ဖြစ်အံ့-၌ စပ်။) ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလို
 တည်း။ [ဝိပ္ပါရ အရ ပြန့်နှံ့ခြင်း ဟူသည် ဘေးသို့ ပြန့်နှံ့ခြင်း မဟုတ်၊
 ဖြစ်ခြင်းတည်း ဟူလို။]

ဝိတက္ကဝိပ္ပါရသဒ္ဓကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၉-န ယထာစိတ္တဿ ဝါစာတိကထာ အဖွင့်

၅၆၅။ ဝိသံဝါဒနာဓိပ္ပာယ်ဿ၊ ချွတ်ယွင်းစေခြင်း၌ဖြစ်သော အလို၏။
 (ချွတ်ယွင်းစေလို လိမ်လည်လိုသော ဆန္ဒ၏။) အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။
 မုသာဝါဒေါ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အနာပတ္တိတိ၊
 ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန၊ သည်။) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။

န ယထာစိတ္တဿဝါစာတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁၁-အတိတာနာဂတသမန္နာဂတကထာ အဖွင့်

၅၆၈-၅၇၀။ တာသုတိ၊ ကား။ တာသု ပညတ္တိသု၊ ထိုသမန္နာဂတ
 ပညတ်၊ ပဋိလဘ ပညတ်တို့တွင်။ သမန္နာဂတပညတ္တိယာ၊ ပြည့်စုံသည်၏
 အဖြစ်ဟူသော ပညတ်ကြောင့်။ သမန္နာဂတောတိ၊ သမန္နာဂတပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ၊ ၏။ [တာသု-ဖြင့် သမန္နာဂတပညတ္တိ၊ ပဋိလဘပညတ္တိကို စွဲရ
 သောကြောင့် “သမန္နာဂတပညတ္တိယာ” ဟု အနုဋီကာအတိုင်း ရှိသောပါဠိသာ
 ကောင်း၏။] ပဋိလဘပညတ္တိယာ၊ ရခြင်း ဟူသော ပညတ်ကြောင့်။
 လာဘိတိ၊ လာဘိ ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဝါ၊ တနည်း။ သမန္နာဂတောတိ၊
 ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤသမန္နာဂတ ဟု ဆိုအပ်ဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်၏
 သမန္နာဂတဟု ဆိုထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အခြင်းအရာဖြစ်သော ပြည့်စုံ
 ခြင်း ကြိယာသည်။ သမန္နာဂတ ပညတ္တိ နာမ၊ သမန္နာဂတအဖြစ်ကိုပညတ်ခြင်း
 မည်၏။ [ဤ၌လည်း သမန္နာဂတ ဟု အနုဋီကာ ရှိ၏။] လာဘိတိ၊ ဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ၊ ၏။ အယံ၊ ဤလာဘိဟု ဆိုအပ်ဆဲ ပုဂ္ဂိုလ်၏ လာဘိဟု ဆိုထိုက်

သည်၏ အပြစ်ဟူသော အခြင်းအရာဖြစ်သော ရခြင်း ကြိယာသည်။
ပဋိလာဘ ပညတ္တိ နာမ၊ ပဋိလာဘကို ပညတ်ခြင်း မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။
အဓိပ္ပာယ်၊ အဋ္ဌကထာ ဆရာ၏ အလိုကို။ ယောဇေတဗ္ဗော၊ ယှဉ်စေ
ထိုက်၏။

အတိတာ နာဂတသမန္နာဂတကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

နဝမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ ဣတိ ဝါ အဓိပ္ပာယ်၊ ယော။ ။ “သမန္နာဂတောတိ ဝုစ္စတိ၊ လာဘီတိ ဝုစ္စတိ”ကို
တနည်းအားဖြင့် အနက်ယှဉ်စေလို၍ “သမန္နာဂတောတိ ဝုစ္စတိ။ အယံ ။ပေ။ ဣတိ
ဝါ အဓိပ္ပာယ်၊ ယောဇေတဗ္ဗော”ဟု မိန့်သည်။ ဤနည်း၌ကား အဋ္ဌကထာဝယ်
“သမန္နာဂတောတိ ဝုစ္စတိ၊ လာဘီတိ ဝုစ္စတိ”မျှတွင် စကားမပြတ်စေသေးပဲ
“သမန္နာဂတောတိ ဝုစ္စတိ”၏ နောက်၌ “အယံ သမန္နာဂတ ပညတ္တိ နာမ”ဟု၎င်း၊
“လာဘီတိ ဝုစ္စတိ”မျှတွင် စကားမပြတ်စေသေးပဲ “အယံ ပဋိလာဘ ပညတ္တိ နာမ”
ဟု၎င်း အပိုထည့်၍ အနက်ယောဇနာစေလိုသည်။ ဘာကြောင့်နည်း။ “တတ္ထ သမန္နာဂတ
ပညတ္တိ၊ ပဋိလာဘ ပညတ္တိ”ဟူသော ရှေ့ဝါကျ၏ အကျယ်ဖြစ်သောကြောင့် ထို
ရှေ့ဝါကျ၏ ပုဒ်များကို ထည့်၍ စပ်မှ အနက်အဓိပ္ပာယ် ဆက်သွယ်မိသောကြောင့်
တည်း။ [အယန္တိ သမန္နာဂတောတိ ဝုစ္စမာန ပုဂ္ဂလဿ ယော တထာ ဝတ္တဗ္ဗာကာရော၊
အယံ သမန္နာဂတ ပညတ္တိ နာမ၊ သေ နယော သေသေသုပိ။-အနုဋီကာ။]

၁၀-ဒသမဂဂ

၁-နိရောဓကထာ အဖွင့်

၅၇၁-၂။ ဘဝင်္ဂစိတ္တဿ ဘင်္ဂက္ခဏေန သဟေဝါတိအာဒိံ၊ အစရှိသော စကားကို။ (ပဉ္စကုန္ဒာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ တိုင်အောင်သော စကားကို။) ဝဒန္တေန၊ ဆိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်။ ကိရိယခန္ဓာနံ၊ ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်အမူ အရာကို ဖြစ်စေတတ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ခန္ဓာ၊ စိတ္တဇရုပ် ခန္ဓာတို့၏။ ဘင်္ဂက္ခဏေန၊ ဘင်္ဂဏနှင့်။ သဟ၊ တပြိုင်နက်။ ဥပ္ပပတ္တေသိယာ၊ ဥပ္ပပတ္တိ ဘဝအဖြစ်ဖြင့် အလိုရှိထိုက်ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ ဝိပါက်ခန္ဓာတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ စ၊ ဤသို့လည်း။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်၏။ တထာ၊ ထိုအတူ။ ဥပ္ပပတ္တေသိယာနံ၊ တို့၏။ ဘင်္ဂက္ခဏေန၊ နှင့်။ သဟ၊ တပြိုင်နက်။ ဥပ္ပပတ္တေသိယာ၊ တို့သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ စ၊ သို့လည်း။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ၎င်း။) ကိရိယာနံ၊ ကိရိယာ အမည်ရသော ကုသိုလ် အကုသိုလ် ခန္ဓာတို့၏။ ဘင်္ဂက္ခဏေန၊ နှင့်။ သဟ၊ တပြိုင်နက်။ ကိရိယာ၊ တို့သည်။ (ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဣတိ စ ဝတ္တဗ္ဗံ။)

စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ၊ စက္ခုဝိညာဉ် အစရှိသောစိတ်တို့ကို။ ကိရိယစတုက္ခန္ဓဂဟဏေန၊ ကိရိယစတုက္ခန္ဓာကို ယူခြင်းဖြင့်။ ဂဟဏံ၊ ယူခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ဣဏန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ မဂ္ဂဉာဏံ၊ မဂ်ဉာဏ်သည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။

နိရောဓကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁။ ဝဒန္တေန ။ပေ။ ကိရိယာတိ။ ။ဘဝင်္ဂစိတ်၏ ဘင်္ဂဏနှင့် တပြိုင်နက် ကုသိုလ်၊ သို့မဟုတ် အကုသိုလ်ခန္ဓာတို့ ဥပါဒ်ကြလျှင် ကိရိယခန္ဓာတို့၏ ဘင်္ဂဏနှင့် တပြိုင်နက် ဘဝင်္ဂဖြစ်သော ခန္ဓာတို့သည် ဖြစ်ကြကုန်၏-ဟုလည်း ဆိုထိုက်၏။ ထိုအတူ ထိုနောက် ဘဝင်္ဂ၏ ဘင်္ဂဏနှင့် တပြိုင်နက် ထို၏ နောက်ဖြစ်သော ဘဝင်္ဂ ခန္ဓာတို့သည် ဖြစ်ကြကုန်၏-ဟု ဆိုထိုက်၏။ ကိရိယ အမည်ရသော ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် ခန္ဓာတို့၏ ရှေ့ဇော ဘင်္ဂဏနှင့် တပြိုင်နက် နောက်ဇော ကြိယာ ခန္ဓာ တို့လည်း ဖြစ်ကြကုန်၏-ဟု ဆိုထိုက်၏။

၂။ စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ ။ ပေ ။ ဂဟဏံ။ ။စက္ခုဝိညာဏာဒိနံ ကိရိယစေ-မဇ္ဈေ (ကိရိယ အမည်ရသော ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏ အလယ်၌)ပတိတတ္တာ ကိရိယ စတုက္ခန္ဓဂဟဏေန ဂဟဏံ ယုတ္တန္တိ ဝုတ္တံ၊ စက္ခုဝိညာဏာဒိနန္တိ ဟိ အာဒိသဒ္ဓေန န သောတဝိညာဏာဒိနံယေဝ ဂဟဏံ၊ အထခေါ သမ္ပုဋိစ္စနသန္တိရဏာနမ္ပိတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ -အနု။

၃-ပဉ္စဝိညာဏသမဂီဿ မဂ္ဂကထာ အဖွင့်

၅၇၆။ တံလက္ခဏန္တိ၊ ကား။ ဆ ဝိညာဏာတိ၊ ဟူ၍။ အဝတ္တံ၊ မဆို
မူ၍။ ပဉ္စဝိညာဏာ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာတိယာဒိနာ၊ အစရှိသည်ဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊
သော။ လက္ခဏံ၊ ကို။ (ပရဝါဒိ သမုဒ္ဓိစ္စာပေတုာ-၌ စပ်။) ပန၊ ဆက်။
တ္ထေ၊ ဤ ပဉ္စဝိညာဏာ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ အစရှိသော ပါဠိ၌။ ဆ ဝိညာဏာတိ၊
ဟူ၍။ အဝစနံ၊ မဆိုခြင်းကို။ နော စ ပတ ဝေ ဝတ္ထုဗ္ဗေတိအာဒိဝစနဿ၊
အစရှိသော စကား၏။ ကာရဏန္တိ၊ အကြောင်းဟူ၍။ အမိပ္ပေတံ၊ အလိုရှိ
အပ်၏။ [ဤ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ပြခဲ့ပြီ။]

၅၇၇။ လောကိယောတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ဝိပဿနာမဂ္ဂံ၊ ဝိပဿနာ
မဂ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) အာယ။ ယံ တတ္ထ အနိမိတ္တန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။
စက္ခုဝိညာဏသမဂီကဏေ၊ စက္ခုဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိရာ ခဏ၌။ ယံ
အနိမိတ္တံ၊ အကြင် နိမိတ်မဟုတ်သော အာရုံကို။ ဂဏုန္တော၊ ယူသော
ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟိတံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္ထော၊ ပြီး ဘဝေဝ၊ ထိုနိမိတ်
မဟုတ်သော အာရုံသည်ပင်။ သုညတံ၊ သုညတတည်း။ ဣတိ၊ ဤကား။
အဓိပ္ပာယ်ော၊ ပရဝါဒိ၏ အလိုတည်း။

ပဉ္စဝိညာဏသမဂီဿ မဂ္ဂကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၅-ပဉ္စဝိညာဏသဘောဂါတိကထာ အဖွင့်

၅၇၄-၅၇၆။ ကုသလာကုသလဝသေန နမိတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။
ကုသလာကုသလဘာဝေန၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ [ဝသ-ကို
ဘာဝ-ဟု ဖွင့်သည်။] နမိတော၊ ညွတ်၍။ ပဝတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းတည်း။ ဣတိ
ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပန၊ ဆက်။ သာ၊ ထို ညွတ်၍ ဖြစ်ခြင်း ဟူသည်။ အာရမ္မ-
ဏပ္ပကာရဂ္ဂဟဏံ၊ အာရုံ၏ ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌ အပြားကို ယူခြင်းတည်း။ ယေန
(အာရမ္မဏပ္ပကာရဂ္ဂဟဏေန)၊ အကြင် အာရုံ၏ ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌ အပြားကို ယူခြင်း
ကြောင့်။ ကုသလစိတ္တဿ၊ ကုသိုလ်စိတ်၏။ အလောဘာဒိဟိ၊ အလောဘ
အစရှိသည်တို့နှင့်။ သမ္ပယောဂေါ၊ အညီအမျှ အပြားအားဖြင့် ယှဉ်ခြင်း
သည်။ ဟောတိ။ အကုသလစိတ္တဿ၊ ၎င်း။ လောဘာဒိဟိ၊ တို့နှင့်။
သမ္ပယောဂေါ၊ သည်။ ဟောတိ။ သော၊ ထို အာရုံ၏ ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌ အပြားကို
ယူခြင်းသည်။ အာဘောဂေါ၊ အာဘောဂတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၎င်း။
(ဤသို့ အနုဋီကာ၌ ထည့်၍ စပ်သည်။) ကေသု ဝိယ၊ အဘယ် ပါဠိရပ်တို့၌
ကဲ့သို့နည်း။ သုခမိတိ၊ သုခဟူ၍။ စေတသော၊ စိတ်၏။ အာဘောဂေါ၊
နုလုံးသွင်းခြင်းဟည်း။ ဣတိအာဒိသု ဝိယ၊ ဤသို့ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့၌

ကဲ့သို့တည်း။ [ဤ၌ “သုခ ဟု=ဣဋ္ဌဟု နှလုံးသွင်းခြင်း (နှလုံးသွင်းကြောင်း ဇောစိတ်)ကို အာဘောဂ”ဟု ခေါ်သကဲ့သို့တည်း]

ပဉ္စဝိညာဏာသာဘောဂါတိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၆-ဒွိဟိ သီလေဟိတိကထာ အပွင့်

၅၇၇-၅၇၉။ ခဏဘင်္ဂနိရောဓံ၊ ခဏဘင် ဟူသော ချုပ်ခြင်းကို။ (သန္ဓာယ-၌ စပ်။) အပ္ပဝတ္တိနိရောဓံ၊ နောက်ထပ် ဖြစ်ခြင်း မရှိသော ချုပ်ခြင်းကို။ (န သန္ဓာယ၊ မရည်ရွယ်မှု၍။) ဝါ၊ တနည်း။ သီလဝိတိက္ကမ- နိရောဓံ၊ သီလလွန်ကျူးခြင်း ဟူသော ချုပ်ခြင်းကို။ (န သန္ဓာယ၊ မရည်ရွယ် မှု၍။) ဝိတိက္ကမံဝိယာတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။ ဝိတိက္ကမေ၊ သီလလွန်ကျူးခြင်းကို။ ကတေ၊ ပြုအပ်သော်။ ဒုဿီလော၊ ဒုဿီလသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ နိရုဗ္ဗေ၊ ခဏဘင်အားဖြင့် ချုပ်ခြင်းသည်။ သတိပိ၊ သော်လည်း။ ဒုဿီလော ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ (ခဏိကနိရောဓံ၊ သီလစေတနာ၏ ခဏိက နိရောဓကို။) ဝိတိက္ကမေန၊ သီလကို လွန်ကျူးခြင်းနှင့်။ နိန္ဒာနံ၊ အထူး မရှိသည်ကို။ သလ္လက္ခေန္တော၊ မှတ်ထင်သည်။ (ဟုတော။) (ဒုဿီလောတိအာဒိမာဟ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ဒွိဟိ သီလေဟိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၇-သီလံ အစေတသိကန္တိကထာ အပွင့်

၅၉၀-၅၉၄။ ယေန သော သီလဝါယေဝ နာမ ဟောတိတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ (အဓိပ္ပာယ်ော-၌ စပ်။) စိတ္တဝိပုယုတ္တေန၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်သော။ ဌိတေန၊ တည်ရှိသော။ ယေန ဥပစယေန၊ အကြင်သီလတည်းဟူသော ကံ၏ ပွားစီးခြင်းကြောင့်။ [ဥပစယေနာတိ သီလဘူတေန ကမ္မုပစယေန။-အန။] အကုသလာဗျာကတ စိတ္တသမင်္ဂီ၊ အကုသိုလ်စိတ် အဗျာကတစိတ်နှင့်ပြည့်စုံ ခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သီလဝါယေဝ နာမ၊ သီလရှိသူမည်သည်သာ။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ ပရဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ သေသမေတ္ထ ဒါနံ အစေတသိကန္တိကထာယံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ သာ ကထာ၊ ထိုစကားကို။ မဂ္ဂိတဗ္ဗာ၊ ရှာမှီးထိုက်၏။

သီလံ အစေတသိကန္တိကထာဝတ္ထုနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီ။

၁။ သာတထာမဂ္ဂိတဗ္ဗာ။ ။မူလဋီကာဆရာကား “ထို ကထာ သီးခြားမရှိ”ဟု ယူဆ၍ “သာ ပန ကထာ မဂ္ဂိတဗ္ဗာ”ဟု ဆို၏။ အနုဋီကာ၌ကား လတ္တမဝရိ ဒါန-

၉-သမာဒါနဟေတုကထာ အဖွင့်

၅၉၈-၆၀၀။ သမာဒါနဟေတုကထာယံ၊ ဌ။ ပုရိမကထာသဒိသ
မေဝါတိ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ပရိဘောဂကထေကဒေသတာ၊ ပရိဘောဂ
ကထာ၏ တစိတ်နှင့် တူသည်၏ အဖြစ်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ မှတ်ထိုက်၏။ [ပရိဘောဂ
ကထာ၏ တစိတ်နှင့် တူပုံကို အနုဋီကာ ကြည့်ပါ။]

သမာဒါနဟေတုကထာဝဏ္ဏနာ၊ သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီး။

၁၁-အဝိညတ္တိဒုဿီလျုန္တိကထာ အဖွင့်

၆၀၃-၆၀၄။ အာဏတ္တိယာ စ ပါဏာတိပါတာဒီသု အင်္ဂပါရိပုရိန္တိ
(တ္ထေ)၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ကေသိံ ဒိဝသေ၊ တခုသော ရှေ့နေ၌။
အာဏတ္တိယ၊ ပါဏာတိပါတ ပြုဖို့ရန် စေခိုင်းအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါ၊
သည်။ အပရသိံ ဒိဝသေ၊ အခြားသော နောက်တနေ၌။ ပါဏာတိပါတံ၊
ကို။ ကရောန္တိယ၊ ပြုလသော်။ တဒါ၊ ပါဏာတိပါတ ပြုရာ ထိုအခါ၌။
သာ အာဏတ္တိ၊ ထိုရှေ့နေတုန်းက စေခိုင်းခြင်းသည်။ ဝိညတ္တိံ၊ ဝစီဝိညတ်ကို။
ဝိနာယေဝံ၊ ကြည်၍သာ။ အင်္ဂံ၊ အင်္ဂါသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊
ထို့ကြောင့်။ အဝိညတ္တိံ၊ ဝိညတ် မရှိသော ပါဏာတိပါတ စသော အမှုသည်။
ဒုဿီလံ၊ ဒုဿီလျတည်း။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ ပရဝါဒီ၏
အမှုတည်း။

အဝိညတ္တိ ဒုဿီလျုန္တိကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒသမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒုတိယော ပဏ္ဍာသကော သမတ္ထော။

ကထာကို ညွှန်ပြ၍ ယထာ “န ဝတ္တဗ္ဗံ စေတသိကော ဓမ္မော ဒါနန္တိ အာမန္တာ”
စသော ပါဌ်ကိုပင် အစဉ်လိုက်၍ သိဖို့ရန် ဖွင့်ပြထားသည်။ ဖွင့်ပြပုံကို အနုဋီကာ
ကြည့်ပါ။

၁။ ဝိညတ္တိံ ဝိနာယေဝံ။ ။ပဌမနေ၌ စေခိုင်းတုန်းက ဝစီဝိညတ်ပါသော်
လည်း နောက်တနေ ပါဏာတိပါတအမှုကို ပြုသောအခါ စေခိုင်းသူ၏ ဝစီဝိညတ်
မရှိတော့သောကြောင့် ထိုစေခိုင်းမှု ပါဏာတိပါတသည် အင်္ဂါပြည့်သော်လည်း
ထိုစေခိုင်းတုန်းက ဝစီကံ အင်္ဂါသည် ရက်ခြားသည်ဖြစ်၍ ပါရိဝါသိက ဖြစ်နေ
သောကြောင့် အဝိညတ္တိ ဒုဿီလျ ဖြစ်ရသည်။

၁၁-ဧကာဒသမဝဂ္ဂ

၄-ဉာဏကထာ အဖွင့်

၆၁၄-၆၁၅။ ဉာဏကထာယံ၊ ခု။ သေယျထာပိ မဟာသံဃိကာနန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ (မဟာသံဃိကာ ဘဝေယျု-၌ စပ်။) ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ဉာဏံ အနာရမ္မဏန္တိကထာယံ၊ ခု။ ဝုတ္တေဟိ၊ ဆိုအပ်ပြီးကုန်သော။ အန္ဓကေဟိ၊ အန္ဓကဂိုဏ်းသားတို့မှ။ အညေ၊ အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဣ၊ ဤ ဉာဏကထာ၌။ မဟာသံဃိကာ၊ မဟာသံဃိကဂိုဏ်းသားတို့သည်။ ဘဝေယျု၊ ဖြစ်ကုန်ရာ၏။

ယဒိ အညာဏေ ဝိဂကေတိအာဒိနာ၊ အစရှိသောပါဠိဖြင့်။ ရာဂဝိဂမော၊ ရာဂ၏ ကင်းခြင်းသည်။ ဝိတရာဂပညတ္တိယာ၊ ဝိတရာဂပုဂ္ဂိုလ်ဟု နာမည် တပ်၍ ပညတ်ခြင်း၏။ (ကာရဏံ၊ သည်။) ဟောတိ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ အညာဏ- ဝိဂမော၊ ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟ၏ကင်းခြင်းသည်။ ဉာဏီပညတ္တိယာ၊ ဉာဏီပုဂ္ဂိုလ်ဟု နာမည်တပ်၍ ပညတ်ခြင်း၏။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤ အနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ၏။ ဟိ၊ မှန်။ အဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤ ဝစနတ္ထကြောင့်။ ဉာဏီ၊ ဉာဏီ မည်သည်။ န၊ မဟုတ်။ အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ အညာဏီပဋိပက္ခတော၊ အညာဏီ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဉာဏီ၊ ဉာဏီမည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။ စ၊ ဆက်။ ယသ္မာ ဉာဏပဋိလာဘေနာတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ ဉာဏပဋိလာဘေန၊ ဉာဏ်ကိုရခြင်းကြောင့်။ အညာဏဿ၊ ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟ၏။ ဝိဂတတ္တာ၊ ကင်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဉာဏီတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗတံ၊ ဆိုထိုက်သည်၏ အဖြစ်သို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဗ္ဗဗ္ဗော၊ ၏။

ဉာဏကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ အန္ဓကေဟိ အညေ။ ။“အန္ဓကာ”တိ ဝုတ္တာ (အန္ဓကဂိုဏ်းသား ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော) ပုဗ္ဗသေလိယအပရသေလိယရာဇဂိရိကသိဒ္ဓတ္ထိကာပိ (ဂိုဏ်းသား တို့သည်လည်း) ယေဘုယျေန မဟာသံဃိကာဝေါတိ ဝုတ္တံ ပုဗ္ဗေ ။ပေ။ ဘဝေယျန္တိ။- အန္ဓ။ အန္ဓကဂိုဏ်းသားတို့သည် မူလမဟာသံဃိကဂိုဏ်းမှ ဖြာ၍သွားသော ဂိုဏ်းသား တို့တည်း။ ထို့ကြောင့် “အန္ဓကေဟိ အညေ ဣဓ မဟာသံဃိကာ ဘဝေယျု”ဟု ဆိုသည်။ အညေဟု ဆိုရခြင်းမှာလည်း ဉာဏံ အနာရမ္မဏန္တိကထာနှင့် ဤ ဉာဏကထာ ၂-မျိုးတို့၏ ဖြောင့်ဖြောင့်ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ မှန်၏-ရှေ့ဉာဏံ

၆-ဣဒံ ဒုက္ခန္တိကထာ အပွင့်

၆၁၈-၆၂၀။ ဣတထေ ပန သကထမယေတိ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ ပရဝါဒိ၊ သည်။ အတ္တနော၊ ဤ။ သမယေ၊ အယှဉ်။ (အပဿန္နော-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္တော၊ နက်။

ဣဒံ ဒုက္ခန္တိကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ဣဒ္ဓိဗလကထာ အပွင့်

၆၂၁-၆၂၄။ ကမ္မဿ ဝိပါကဝသေန ဝါတိ၊ ဟူသော စကားကို။ နိရယံဝ၊ ငရဲကိုသာ။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ဟိ၊ မှန်။ တတ္ထ၊ ထိုငရဲ၌။ အဗျုဒါဒိပရိစ္ဆေဒေါ၊ အဗျုဒ အစရှိသည်တို့၏ အပိုင်း အခြားကို။ တာပိသဿ၊ ထိုကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ ကမ္မဝိပါကဿ၊ ကံ၏ အကျိုး၏။ ဝသေန၊ ပြင်း။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တော၊ ပြီ။ ဝဿဂဏနာယ ဝါတိ၊ ဟူသော စကားကို။ မနုဿေ၊ တို့ကို၎င်း။ စာတုမဟာထုဇိကာပိဗေဝေ၊ စာတုမဟာထုဇိက အစရှိသော နတ်တို့ကို၎င်း။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ဟိ၊ မှန်။ ထေသံ၊ ထိုလူ စာတုမဟာထုဇိက အစရှိသော နတ်တို့၏။ အသင်္ချေယမ္ပိ ကာလံ၊ အသင်္ချေကာလပတ်လုံးလည်း။ ဝိပါကဒါနသမတ္ထံ၊ အကျိုးပေးခြင်း၌ စွမ်းနိုင်သော။ ကမ္မံ၊ ကံကို။ ဝဿဂဏနာယ၊ နှစ်၏ အရေအတွက်အားဖြင့်။ ဗရိစ္ဆိန္ဒတိ၊ ပိုင်းခြားအပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဣဒ္ဓိဗလကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-သမာဓိကထာ အပွင့်

၆၂၅-၆၂၆။ သမာဓာနဋ္ဌေနာတိ၊ ဟူသောပါဌ်၏။ သမံ၊ အညီအမျှ။ ဌပနဋ္ဌေနံ၊ ထားထတ်သည်၏ အပြစ်ကြောင့်။ သမာဓိ နာမ၊ သမာဓိ

အနာရမ္ပကန္တိကထာ၌ စကျိဝိညာဉ်စသည်တို့နှင့် ပြည့်စုံစိုက် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဉာဏ်ဟု ဆိုအပ်၏။ ဤကထာ၌ကား၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင် "ဉာဏ်"ဟု မဆိုထိုက်ဟု ဆိုအပ်၏။ ဤသို့ ပြောနှင့်ပြောင့် ဆန့်ကျင်နေသည်။ ထိုသို့ ဆန့်ကျင်သည့်အတွက် မဟာသံလိက ရိုက်၊ သားချင်း၊ ခွဲ၍ ပြရသည်။

၀။ သမံ ဌပနဋ္ဌေနံ။ သမံ ဝိသမံ လိနုဂ္ဂဓာဝိ' ပဋိဇာဟိတွာ၊ ဝိက္ခေပေဝ ဝါ ဝိဒ္ဓိသေတွာ ဌပနဋ္ဌေနံ-နု။ သမံကို "ဝိသမံ ပေ၊ ဝိဒ္ဓိသေ တွာ"ဟု ဖွင့်သည်။ စိတ်တို့သည် တုန်ဆုတ်နေသောအခါ၊ သို့မဟုတ် ပြန်လွင့်နေသောအခါ၌ သမံ မပြစ်။ ဝိသမံ ပြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သမံကို "ဝိသမံ လိနုဂ္ဂဓာဝိ' ပဋိဇာဟိတွာ"ဟု ပဌပဖွင့်၏။ လိနုဂ္ဂ မပြစ်ပဲ ပြန်လွင့်နေသောအခါလည်း သမံ မပြစ်။ ဝိသမံ ပြစ်၏။ ထို့ကြောင့် "ဝိက္ခေပေဝ ဝါ ဝိဒ္ဓိသေတွာ"ဟု ဒုတိယဖွင့်သည်။

မည်သော။ စေတသိကန္တရံ၊ ကေဂုတာ ဟူသော စေတသိက်တမျိုးသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူမူ၍။ ဣတိ အတ္တော၊ နက်။

ဆလေနာတိ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ စက္ခုဝိညာဏဿ စ၊ စက္ခုဝိညာဉ်စိတ်၌ ယှဉ်သော သမာဓိ၏၎င်း။ ဈာနစိတ္တဿ စ၊ ဈာန်စိတ်၌ ယှဉ်သော သမာဓိ၏ ၎င်း။ ကေစိတ္တက္ခဏိကတ္တော၊ တခုသော စိတ္တက္ခဏ ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) ကောစိ၊ သော။ ဝိသေသော၊ အထူးသည်။ န၊ မရှိတော့ရာ။ ဣတိ၊ သို့။ တေန သာမညမတ္တေန၊ တူသည်၏ အဖြစ်မျှဖြင့်။ (ဝုတ္တံ-၌ စပ်။) ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

သမာဓိကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဓမ္မဋ္ဌိတတာကထာ အဖွင့်

၆၂၇။ အနန္တရပစ္စယတဉ္စေဝါတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာ၊ ရှေးရှေးအကုသိုလ် လောဋ္ဌံ ပါသော အဝိဇ္ဇာသည်။ သင်္ခါရာနံ၊ နောက်နောက် အကုသိုလ်လောဋ္ဌံ ပါသော သင်္ခါရတို့အား။ အနန္တရပစ္စယော၊ အနန္တရသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး ပြုသည်။ (ဟောတိ၊ ၎င်း။) အဝိဇ္ဇာယ၊ ၎င်း။ ယာ ဌိတတာ၊ အကြင်သင်္ခါရတို့၏ တည်ရာ တည်ကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ (အတ္တိ၊ ရှိ၏။) သာ ဌိတတာ၊ ထို သင်္ခါရတို့၏ တည်ရာ တည်ကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ တတော၊ ထို အနန္တရသတ္တိ ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ တာယ ဌိတတာယ၊ ထို သင်္ခါရတို့၏ တည်ရာ တည် ကြောင်း၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အနန္တရပစ္စယဘာဝသင်္ခါတာ၊ အနန္တရပစ္စည်း အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဌိတတာ၊ တည်ရာ တည်ကြောင်း၏ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ အနန္တရပစ္စယတဉ္စေဝ ဟူသော ပါဠိ၌။ အနန္တရ- ပစ္စယဂ္ဂဟဏံ၊ အနန္တရပစ္စယသဒ္ဓါသည်။ (ဒဿနတ္ထံ-၌ စပ်။) အညမညပစ္စယ- ဘာဝရဟိတဿ၊ အညမညပစ္စည်းအဖြစ်မှ ကင်းသော။ ကေဿ၊ တပါးသော။ ပစ္စယဿ၊ အနန္တရပစ္စည်းကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြုခြင်းအကျိုးရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ တေန၊ ထို ပစ္စည်းတမျိုးကို ပြုခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗော၊ သော။ တာဒိသော၊ ထို အနန္တရပစ္စည်းကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ ပစ္စယော၊ ပစ္စည်းသည်။ (သမနန္တရ၊ အနန္တရပနိဿယ၊ နတ္ထိ၊ ဝိဂတ၊ အာသေဝန ပစ္စည်း သည်။) ဝါ၊ ကို။ ဒဿိတော၊ ပြုအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ (တနည်း) [ကသွာ၊ ကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ အနန္တရပစ္စယဂ္ဂဟဏံ၊ သည်။ အညမညပစ္စယဘာဝရဟိတဿ၊ သော။ ကေဿ၊ သော။ ပစ္စယဿ၊ ၎င်း။ ဒဿနတ္ထံ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်ထိုက်သနည်း။ ဟိ(ယသွာ)၊

ကြောင့်။ တေန၊ ထိုပစ္စည်းတမျိုးကို ပြခြင်းကြောင့်။ သဗ္ဗော။ ပေ။ ဒုဿိတော ဟောတိ။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ အနန္တရပစ္စယဂ္ဂဟဏံ၊ သည်။ ပေ။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြရခြင်း အကျိုးရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ၎င်း။]

အညမညပစ္စယကဉ္စာတိ၊ ကား။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သင်္ခါရာနံ၊ တကွ ဖြစ်သော သင်္ခါရတို့အား။ ပစ္စယော၊ အညမညပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူး ပြုသည်။ ဟောတိ။ သင်္ခါရာ စ၊ တို့သည်လည်း။ အဝိဇ္ဇာယ၊ တကွဖြစ်ဘက် အဝိဇ္ဇာအား။ ပစ္စယော ဟောတိ။ တတ္ထံ၊ ထို အဝိဇ္ဇာသင်္ခါရတို့တွင်။ အဝိဇ္ဇာယ၊ အဝိဇ္ဇာ၏။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့အား။ ပစ္စယဘာဝသင်္ခါတာယ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည် အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဌိတတာယ၊ ဌိတတာကြောင့်။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့အား။ အဝိဇ္ဇာယ၊ ၎င်း။ ပစ္စယဘာဝသင်္ခါတာ၊ ကျေးဇူး ပြုတတ်သည်အဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော။ ဌိတတာ၊ သည်။ ဟောတိ။ တဿာ စ၊ ထိုသင်္ခါရတို့၏ ဌိတတာ၏လည်း။ ဝါ၊ ကြောင့်လည်း။ ဣတရာ၊ အခြား သော အဝိဇ္ဇာ၏ ဌိတတာသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ [အညမညပစ္စည်းဖြစ်၍၊ အပြန်အလှန်ပစ္စည်း ပစ္စယပုန် ဖြစ်နိုင်ကြောင်းကို ပြသည်။]

ဓမ္မဌိတတာကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-အနိစ္စတာကထာ အဖွင့်

၆၂၇။ ရူပါဒယော ဝိယ ပရိနိပ္ပန္နာတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။ ရူပါဒိဟိ၊ ရုပ် အစရှိသည်တို့နှင့်။ သဟ၊ က။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ဖြစ်ပြီး၍။ နိရုဇ္ဈနတော၊ ချုပ်ခြင်း ကြောင့်။ ပရိနိပ္ပန္နာ၊ ပရိနိပ္ပန္နတို့တည်း။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ အနိစ္စတာ- ဝိဘာဂါနုယုဉ္ဇနဝသေနာတိ၊ ဟူသော စကားကို။ တီသု၊ သုံးချောင်းကုန် သော။ ဒဏ္ဍေသု၊ ဒုတ်တို့၌။ တိဒဏ္ဍဝေါဟာရော၊ ဒုတ်သုံးချောင်း ဟူသော အခေါ်အဝေါ်သည်။ ဟောတိ ဝိယ၊ ကဲ့သို့။ တီသု၊ သုံးပါးကုန်သော။ လက္ခဏေသု၊ လက္ခဏာတို့၌။ အနိစ္စတာဝေါဟာရော၊ အနိစ္စတာဟူသော အခေါ်အဝေါ်သည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ ဤသို့။ တဿာ၊ ထိုအနိစ္စတာ၏။ ဝိဘာဂါနုယုဉ္ဇနဝသေန၊ ဝေဖန်အပ်သော အထူးအပြားကို မေးစိစစ်ခြင်း၏ ဖစ္စမ်းဖြင့်။ (ဝတ္တံ ၌ စပ်။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တံ၊ ဆိုကြကုန်၏။

အနိစ္စတာကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ကောဒသမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ အညမညပစ္စယကဉ္စာ။ ။ ဤ၌လည်း အညမညပစ္စည်းတမျိုးကို ဥပလက္ခဏ နည်းအားဖြင့် ပြသည်။ အဝိဇ္ဇာနှင့် သင်္ခါရတို့ အပြန်အလှန် ကျေးဇူးပြုနိုင်သော သဟဇာတ, သဟဇာတနိဿယ, သမ္ပယုတ္တ, အတ္ထိ, အဝိဂတပစ္စည်းတို့ကိုလည်း ယူပါ။

၁၂-ဒွါဒသမဂ္ဂ

၁-သံဝရောကမ္မန္တိကထာ အဖွင့်

၆၃၀-၆၃၅။ ဝိပါကဒွါရန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ဘဝင်္ဂမနံ၊ ဘဝင်
စိတ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ဝဒတိ၊ ဆို၏။ ကမ္မဒွါရန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။
ကုသလာကုသလမနံ၊ ကုသိုလ်စိတ်၊ အကုသိုလ်စိတ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရော
ဝဒတိ။)

သံဝရောကမ္မန္တိကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ကမ္မကထာ အဖွင့်

၆၃၃-၆၃၅။ အဗျာကတံ သန္ဓာယ ပဋိက္ခေပေါတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။
သကသမယလက္ခဏေန၊ မိမိဟူသော သကဝါဒီ၏ အယူ၏ လက္ခဏာအားဖြင့်။
ပဋိက္ခေပေါ၊ ပယ်မြစ်ခြင်းကို။ ကတော၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊
ဖွင့်ဆိုကြကုန်၏။ [သကဝါဒီက အဗျာကတံ ဖြစ်သော စေတနာကို ကံ-ဟု
မဆို။] အဝိပါကစေတနာယ၊ အကျိုးမရှိသော အဗျာကတ စေတနာကို။
သရူပေန၊ သရုပ် သကောင်အားဖြင့်။ ဒသိတာယ၊ ပြုအပ်ပြီးသော်။
သဝိပါကာပိ၊ အကျိုးနှင့်တကွဖြစ်သော ကုသိုလ် အကုသိုလ်စေတနာသည်
လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ဒသိတာယေဝ နာမ၊ ပြုအပ်ပြီးမည်တော့သည်သာ။
ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မညမာနော၊ မှတ်ထင်သည်။ (ဟုတွာ)
သဝိပါကာဝိပါကစေတနံ သရူပေန ဒဿေတုန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော)
အာဟ၊ ဆိုပြီ။

ကမ္မကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-သဒ္ဓေါဝိပါကောတိကထာ အဖွင့်

၆၃၆-၆၃၇။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနာ အရူပဓမ္မာ ဝါတိအာဒိနာ၊ အစရှိသော
ပါဠိဖြင့်။ ကမ္မသမုဋ္ဌာနေသု၊ ကံ ဟူသော ဖြစ်ကြောင်းရှိကုန်သော။ စက္ခာ-
ဒိသုပံ၊ စက္ခု အစရှိသော ရုပ်တရားတို့၌သော်မှလည်း။ ဝိပါကဝေါဟာရော၊
ဝိပါက ဟူသော အခေါ်အဝေါ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အကမ္မသမုဋ္ဌာနေ၊
ကမ္မသမုဋ္ဌာန် မဟုတ်သော။ သဒ္ဓေ၊ သဒ္ဓရုပ်၌။ ဝါဒေါ၊ ဝိပါကဟု ပြောဆို

ဖွယ်သည်။ ကော ပန၊ အဘယ်မှာ ရှိတော့အံ့နည်း။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒသေတိ၊ ဤ။

သဒ္ဓေါဝိပါကောတိကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-သဋ္ဌာယတနကထာ အဖွင့်

၆၃၈-၆၄၀။ တသ္မာ ဝိပါကောတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ အဝိသေသေန၊ မည်သည့် အာယတန ဟု အထူးမမ သာမညအားဖြင့်။ သဋ္ဌာယတနံ၊ ၆-ပါး သော အာယတနသည်။ ဝါ၊ အာယတန ၆-ပါးလုံးသည်။ ဝိပါကော၊ ဝိပါက်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ လဒ္ဓိ၊ အယူ သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ [မနာယတနေကဒေသယ ဝိပါကထာ အတ္ထိတာယ “အဝိသေသေနာ”တိ ဝုတ္တံ။-အနု။]

သဋ္ဌာယတနကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-သတ္တက္ခတ္တုပရမကထာ အဖွင့်

၆၄၁-၆၄၅။ သတ္တက္ခတ္တုပရမတာနိယကောတိ၊ ကား။ သတ္တက္ခတ္တု- ပရမတာယ၊ သတ္တက္ခတ္တုပရမအဖြစ်၌။ နိယတော၊ မြဲ၏။ [အဋ္ဌကထာစာအုပ် တို့၌ “သတ္တက္ခတ္တုပရမတာယ နိယတော”ဟု ဤ သံဝဏ္ဏနာအတိုင်း ရှိနေ၏။ ဋီကာဆရာလက်ထက်က “ယ”အက္ခရာ မပါပဲ “သတ္တက္ခတ္တုပရမတာနိယ- တော”ဟု ရှိဟန်တူသည်။] ဣမံ ဝိဘာဂန္တိ၊ ကား။ ဣမံ ဝိသေသံ၊ ဤအထူး ကို။ (ဒသေတု-၌ စပ်။) တံ ပနဿ နိယာမံ ဣစ္ဆသိတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။ အဝိနိပါတဓမ္မတာ ဖလုပ္ပတ္တိဟိ၊ အပါယ်တို့၌ ဖောက်ပြန်ပျက်စီး၍ ကျရောက် ခြင်းသဘော မရှိသူ၏အဖြစ်၊ မိမိမဂ်၏ အခြားမဲ့၌ ဖိုလ်၏ ဖြစ်ခြင်းတို့မှ။ [အဋ္ဌကထာစာအုပ်တို့၌ “ဖလုပ္ပတ္တိ”ဟု ရှိ၏။] အညေသ္မိံ၊ အခြားသော။ သတ္တက္ခတ္တုပရမဘာဝေ စ၊ သတ္တက္ခတ္တုပရမအဖြစ်၌လည်း။ နိယာမံ၊ အမြဲ သတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို။ ဣစ္ဆသိ၊ အလိုရှိ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

၁။ သတ္တက္ခတ္တု ။ ဝေ ။ နိယာမံ။ ။ သတ္တက္ခတ္တုပရမပုဂ္ဂိုလ်၏ မူလနိယာမ ကား အဝိနိပါတဓမ္မတာ-အပါယ်တို့၌ ဖောက်ဖောက်ပြန်ပြန် ကျရောက်ခြင်းသဘော မရှိခြင်း၊ မိမိတည်းဟူသော မဂ်၏ အခြားမဲ့၌ ဖိုလ်တည်းဟူသော အကျိုး၏ ဖြစ်ခြင်း တည်း။ ဤ ၂-မျိုးသာ မူလနိယာမ ဖြစ်၏။ ပရဝါဒီကား ထို ၂-မျိုးအပြင် ၇-ဘဝ၌ ၇-ကြိမ် ဖြစ်ရခြင်းကိုလည်း နိယာမဟု အယူရှိသည်။ အမှန်ကား ၇-ဘဝ မစေ့ပဲလည်း ရဟန္တာ ဖြစ်နိုင်ပါ၏။

အာနန္ဒရိယာဘာဝန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။ ယေန၊ အကြင် အာနန္ဒရိယ ကံကြောင့်။ သော၊ ထိုသတ္တကုတ္တုပရမသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဓမ္မာဘိသမယေ၊ အထက်မဂ်တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း၌။ န ဘဗ္ဗော နာမ၊ မထိုက်သူ မည်သည်။ ဟောတိ၊ တဿ အာနန္ဒရိယကမ္မဿ၊ ထို အာနန္ဒရိယ ကံ၏။ အဘာဝံ၊ မရှိခြင်းကို။ (သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။ [“ဓမ္မာဘိသမယေန” ဟု တပုဒ်ထည်း ထင်၍ ရှေးနိဿယ၌ အနက်ပေး လှဲ၏။ “ဓမ္မာဘိသမယေ” တပုဒ်-န တပုဒ်-ဟု ခွဲပါ။] ဝါ၊ တနည်း။ ပုဂ္ဂလဿ၊ သတ္တကုတ္တုပရမသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အာနန္ဒရိယဘာဝဿ၊ အာနန္ဒရိယကံ ရှိသူ၏ အဖြစ်၏။ အဘာဝံ၊ မဟုတ်ခြင်းကို။ (သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ-၌ စပ်။) ဣတိ(အတ္ထော)၊ နက်။

ပန၊ ပရိဟာရပက္ခမ္မတပါး စောဒကပက္ခကို ဆိုဦးအံ့။ သော၊ ထို သတ္တကုတ္တုပရမသောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အန္တရာ၊ ၇-ဘဝတို့၏ အကြား၌။ ဓမ္မံ၊ အထက်မဂ်ဖိုလ်တရားကို။ အဘိသမိဿတိ ကိံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိလတ္တံ့ လော။ ဣတိ၊ ဤကား အမေးတည်း။ ကေစိ၊ အချို့သော အဘယဂိရိဝါသီ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။ (ကိံ၊ နည်း။) သတ္တကုတ္တုပရမော၊ သည်။ သတ္တမံ၊ သော။ ဘဝံ၊ ကို။ နာတိက္ကမတိ၊ မလွန်နိုင်။ ဩရတော ပန၊ ၇-ဘဝ၏ အတွင်း၌ကား။ ပဋိသေဓော၊ အထက်မဂ်ဖိုလ်တရားကို ရခြင်း၌ တားမြစ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။) အပရေ၊ တပါးသော ပဒကာရဆရာတို့သည်။ (ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။) [ဤ အပရေ၏နယ်ကား “ကောလံ ကောလော သိယာတိ” တိုင်အောင်တည်း။] (ကိံ၊ နည်း။) ယော၊^၁ အကြင် သတ္တကုတ္တုပရမသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဉာဏပလေန၊ ဉာဏ်တော်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဗျာကတော၊ ဖြေတော်မူအပ်ပြီ။ တဿ၊ ထို သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏။ အန္တရာ၊ ၇-ဘဝ၏ အကြား၌။ အဘိသမယော နာမ၊ အထက်မဂ်ဖိုလ်တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တထာပိ၊ ထိုသို့ အဘိသမယ မရှိပါသော်လည်း။ ဘဝနိယာမဿ၊ ဘဝကို သတ်မှတ်ကြောင်းဖြစ်သော။ ကဿစိ၊ တစုံတခုသော တရား၏။ အဘာဝါ၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဘဗ္ဗောတိ၊ အထက်တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ ထိုက်သူဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

၁။ ယော ဘဂဝတာ ။ ပေ။ ဝုစ္စတိ။ ။ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်ကို မြတ်စွာဘုရားသည် ဉာဏ်တော်အစွမ်းဖြင့် (သတ္တကုတ္တုပရမပုဂ္ဂိုလ်) ဟု မိန့်တော်မူအပ်ပြီ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ခုနစ်ဘဝမပြည့်မီ အကြား၌ အထက်မဂ်ဖိုလ်တို့ကို ထိုးထွင်း၍ မသိနိုင်။ သို့သော် ဘဝကို အမြဲဆုံးဖြတ်မှု မရှိခြင်းကြောင့် (ခုနစ်ဘဝအကြား၌ အထက်တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ) ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ဆိုအပ်၏။

[ထိုသို့ ဆိုနိုင်ပုံကို ဥပမာပြု၍ “ယထာ ကုသလာ” စသည် မိန့်။] ကုသလာ^၁၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ အဘိညာဓတေနာ၊ သည်။ ကဒါစိ၊ တရံတခါ၌။ (ဘယ်တော့မှ) ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ အဒဒမာနာပိ၊ မပေးပါကုန်သော်လည်း။ ကာရဏေ၊ အကြောင်းသည်။ သတိ၊ သော်။ (ဝိပါကံ၊ ကို) ဒါတုံ၊ ပေးခြင်းငှါ။ ဘဗ္ဗတာယ၊ ထိုက်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပါကဓမ္မဓမ္မာ နာမ၊ ဝိပါက ဓမ္မ ဓမ္မတို့ မည်သည်။ ဟောန္တိ ယထာ၊ ကုန်သကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ သဒ္ဓါ စသော ဣန္ဒြေတို့၏။ မုဒုတာယ၊ နဲ့ ကုန်ညွှန်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သတ္တက္ခတ္တပရမော^၂၊ သတ္တက္ခတ္တပရမပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဟောတိ၊ ၏။) နိယာမသဗ္ဗာဝါ၊ ဘဝနိယာမ၏ ထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့်။ (သတ္တက္ခတ္တပရမော၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဗျာကတတ္တာပိ^၃၊ မိန့်တော် မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ (သတ္တက္ခတ္တပရမော၊ သည်။) န၊ မဟုတ်။ စ၊ သည်သာမကသေး။ ဣန္ဒြိယမုဒုတာ၊ သဒ္ဓါ စသော ဣန္ဒြေတို့၏ နူးညံ့ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ အဘဗ္ဗတာကဓော၊ ၇-ဘဝအတွင်း၌ အထက် တရားကို ရဖို့ရန် မထိုက်သူ၏ အဖြစ်ကို ပြုတတ်သော။ ဓမ္မော၊ တရားသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ သော၊ ထို သတ္တက္ခတ္တပရမသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အဘဗ္ဗော နာမ၊ ၇-ဘဝအတွင်း၌ အထက်တရားကို ရဖို့ရန် မထိုက်သူ မည်သည်။ န၊ မဟုတ်။

စ၊ ဆက်။ အဘဗ္ဗတာကရဓမ္မာဘာဝတော၊ အဘဗ္ဗ၏ အဖြစ်ကို ပြုတတ် သော တရားတို့၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဧတ္ထ၊ ဤ သတ္တက္ခတ္တပရမသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်၌။ အဘဗ္ဗတာ၊ အဘဗ္ဗ၏ အဖြစ်ကို။ ပဋိသေခိတာ^၄၊ တားမြစ်တော်

၁။ ယထာ ကုသလာ ။ ပေ ။ ပရမော။ ။ ဥပမာ - ကုသိုလ် အဘိညာဉ် စေတနာတို့သည် ဘယ်အခါ၌မျှ အကျိုးမပေးကြ။ သို့သော် အကြောင်းညီညွတ်လျှင် အကျိုးပေးခြင်းငှါ ထိုက်သောကြောင့် “ဝိပါက ဓမ္မ ဓမ္မ-အကျိုးပေးခြင်းသဘော ရှိသော တရားတို့ဟု အမည်ရသကဲ့သို့ ထိုအတူ သဒ္ဓါ စသော ဣန္ဒြေတို့၏ နဲ့ ကုန် ညွှန်ကုန်သည်အတွက် သတ္တက္ခတ္တပရမအမည် ရ၏။

၂။ န နိယာမ ။ ပေ ။ ဗျာကတတ္တာ။ ။ ခုနစ်ဘဝသာ ဖြစ်ဖို့ရန် အမြဲနိယာမ ရှိသောကြောင့် သတ္တက္ခတ္တပရမ အမည်ရသည် မဟုတ်။ ဘုရားရှင်က မိန့်တော်မူသော ကြောင့်လည်း သတ္တက္ခတ္တပရမ အမည်ရသည် မဟုတ်။

၃။ န စ ။ ပေ ။ ပဋိသေခိတာ။ ။ သဒ္ဓါ စသော ဣန္ဒြေတို့သည် နဲ့ ညွှန်ကုန် သည်၏ အဖြစ်သည် အဘဗ္ဗအဖြစ် (ခုနစ်ဘဝအတွင်း၌ အထက်တရားထူးကို သိခြင်းငှါ မထိုက်သည်၏ အဖြစ်)ကို မပြုတတ်။ ထို့ကြောင့် ထိုသတ္တက္ခတ္တပရမပုဂ္ဂိုလ်သည် ခုနစ် ဘဝအတွင်း၌ အထက်တရားတို့ကို မသိနိုင်သော အဘဗ္ဗပုဂ္ဂိုလ် မမည်။ ဤသတ္တက္ခတ္တ ပရမပုဂ္ဂိုလ်၏ အဘဗ္ဗအဖြစ်ကို ပြုတတ်သော တရားတို့၏ မရှိခြင်းကြောင့် အဘဗ္ဗ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်ကို တားမြစ်အပ်သည်။

မူအပ်ပြီ။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မထိုက်သူ၏ အဖြစ်ကို တားမြစ်အပ်ပါသော်လည်း။ အန္တရာ၊ ၇-ဘဝ မပြည့်မီ အကြား၌။ အဘိသမေတုံ၊ အထက်တရားတို့ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ။ ဘဗ္ဗတာ၊ ထိုက်သူ၏ အဖြစ်ကို။ န ဝတ္ထာ၊ ဟောတော် မမူအပ်။ စ၊ လဒ္ဒဒေါသ ထင်ရှားပြအံ့။ သတ္တက္ခတ္တုပရမော၊ သည်။ အန္တရာ၊ ၇-ဘဝ မပြည့်မီအကြား၌။ ယဒိ အဘိသမေယျ၊ အကယ်၍ အထက်တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိအံ့။ (ဝေ သတိ၊ သော်။) ကောလံကောလော၊ ကောလံ ကောလသောတာပန်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြ ကုန်၏။)

[မိမိဋီကာဆရာ၏ အဆုံးအဖြတ်ကို ပြလို၍ ဝိသေသံ ပန စသည်ကို မိန့်။] ပန၊ အဖို့တပါးကား။ ဝိသေသံ၊ အထူးကို။ [၇-ဘဝအတွင်း၌ အထက် တရားကို ရခြင်းငှါ မထိုက်ဟု ဖြစ်စေ၊ ထိုက်၏ဟု ဖြစ်စေ အထူး တခုခုကို။] အကတာ၊ မပြုမူ၍။ ဝါ၊ မပြုခြင်းကြောင့်။ ဘဗ္ဗသဘာဝတာယ၊ ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဘဗ္ဗော၊ ထိုက်၏။ [၇-ဘဝ အတွင်း၌ အထက်တရားကို ရခြင်းငှါ ထိုက်၏။] ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှါ။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။

န ဘဝနိယာမကံ ကိဉ္စိတိ တ္ထေ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ ပဿိတာတိ၊ ပဿိတာ ဟူ၍။ ဝစနသေသော၊ သဒ္ဓါကြွင်းသည်။ (ဟောတိ။) [“ပဿိတာ၊ မြင်တော်မူ၍။ န ဗျာကဓေတိ၊ ဖြေတော်မူသည် မဟုတ်”ဟု အဋ္ဌကထာ၌ အနက်ပေးပါ။] ဝါ၊ တနည်း။ န ဗျာကဓေတိ၊ ဖြေတော်မူ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သမ္ပန္နော၊ ရှေ့သို့လှည့်၍ စပ်ခြင်းကို။ (ကာတဗ္ဗော၊ ပြုထိုက်၏။)

သတ္တက္ခတ္တုပရမကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။
ဒွါဒသမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ န ပန အန္တရာ။ ပေ၊ သိယာတိ။ «ထိုသို့ အဘဗ္ဗအဖြစ်ကို တားမြစ်အပ် ပါသော်လည်း ခုနစ်ဘဝမပြည့်မီ အကြား၌ အထက်တရားတို့ကို သိထိုက်သော ဘဗ္ဗ ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်ကိုလည်း ဟောတော်မမူအပ်။ ခုနစ်ဘဝအတွင်း၌ အထက်တရားအထူးကို ရလျှင် ကောလံကောလပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သောကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်ချင်းရောနှောသော သက်ရ ဒေါသ ဖြစ်စရာရှိသည်-ဟူလို။ [ဤစကားအရ ခုနစ်ဘဝအတွင်း၌ အထက်တရားကို မရနိုင်ဟု အပရေဆရာတို့ ယူဆကြောင်းကို သိပါ။]

မိစ္ဆတ္တနိယာမ ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ ဓမ္မေ၊ တေဘူမကတရားတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ တေဘူမကဓမ္မာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေ) အာဟ။ ဟိ၊ မှန်။ တေဝ၊ ထိုအပုတ္တနိယာမပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ တေဘူမကတရားတို့ကိုပင်။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ တေဟိ သမန္နာဂတောပိ အနိယတောယေဝါတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ဣတိ ဣမံ ဝေါဟာရမတ္တံ၊ ဤ နိယတ ဟူသော ဝေါဟာရမျှကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ နိယတော၊ မြဲသော။ ဗောဓိသတ္တော၊ ဘုရားအလောင်း ဖြစ်သော။ ပစ္ဆိမဘဝိကော၊ ပစ္ဆိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဓမ္မံ၊ သစ္စာ ၄-ပါး တရားကို။ အဘိသမေတုံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ။ ဩက္ကမိတုံ၊ သက်ရောက် ခြင်းငှါ။ ဘဗ္ဗော၊ ထိုက်၏။ ဣတိ အဓိပ္ပာယ်န၊ ဤသို့သော အလိုဖြင့်။ နိယာမံ ဩက္ကမတိတိ၊ ဟူ၍။ ယေသံ၊ အကြင် ပရဝါဒီတို့၏။ လဒ္ဓိ၊ အယူ သည်။ ဟောတိ၊ ဣတိ၊ သို့။ အတ္ထယောဇနာ၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ယှဉ်စေ ခြင်းကို။ (ကာတဗ္ဗာ၊ ပြုထိုက်၏။)

ပန၊ ဆက်။ ဝေံ၊ သို့။ ဝေါဟာရမတ္တသဗ္ဗာဝေါ၊ နိယတ ဟူသော အခေါ်အဝေါ်၏ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ နိယတောတိဝစနဿ၊ (နိယတော နိယာမ-ဝယ်) နိယတော-သဒ္ဓါ၏။ (ကာရဏဘာဝေန၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။) ဓမ္မံ၊ သစ္စာ ၄-ပါးတရားကို။ အဘိသမေတုံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ။ ဘဗ္ဗတာ၊ ထိုက်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဝါ၊ ကို။ နိယာမံ ဩက္ကမတိတိဝစနဿ၊ ဟူသော သဒ္ဓါ၏။ ကာရဏဘာဝေန စ၊ အကြောင်း၏ အဖြစ်ဖြင့်၎င်း။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်သည်။ ဟောတိ။ ပန၊ ထိုသို့ ဆိုအပ်ပါသော်လည်း။ ဘဗ္ဗတာယေဝ၊ သစ္စာ ၄-ပါး တရားကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ ထိုက်သူ၏ အဖြစ်သည်ပင်။ ဥဘယဿပိ၊ ၂-ပါးစုံသော နိယတောသဒ္ဓါ၊ နိယာမံ ဩက္ကမတိ သဒ္ဓါ၏လည်း။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ (ဝတ္ထု၊ ဆိုခြင်းငှါ။) ယုတ္တံ၊ သင့်၏။

၁။ တေဝ သန္ဓာယ။ ။ အပုတ္တနိယာမ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ သန္ဓာန်၌ ဖြစ်ရာအခါဝယ် ထို တေဘူမကတရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို အနိယတပုဂ္ဂိုလ်ဟု ခေါ်နိုင်၏။ ထို တရားတို့သည် နိယတ အမည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သန္ဓာန်၌ ဖြစ်သောအခါ ထိုတရား တို့နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို “အနိယတပုဂ္ဂိုလ်”ဟု မခေါ်နိုင်။ ထို့ကြောင့် “တေဝ သန္ဓာယ”ဟု ဆိုသည်။

၂။ နိယတော ဗောဓိ ။ ပေ ။ ဝိကော။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ “ပစ္ဆိမဘဝိကော ဗောဓိသတ္တော”ဟုသာ ရှိ၏။ ဒီကာဆရာက “နိယတော”ဟု ထည့်၏။ ပစ္ဆိမဘဝိကော နှင့် ဗောဓိသတ္တောကိုလည်း ရှေ့နောက် လဲ၍ အနက်ပေးစေလိုသည်။

အညေနာတိ၊ အညေန အစရှိသော စကားရပ်သည်။ (ဒဿနတ္ထံ-၌ စပ်။) နိယတော၊ နိယတပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နိယာမံ၊ နိယာမသို့။ ယဒိ သြက္ကမေယျ၊ အကယ်၍ သက်ရောက်အံ့။ (ဧဝံ သတိ၊ သော။) မိစ္ဆတ္တနိယတော၊ မိစ္ဆတ္တ နိယတ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမ္မတ္တနိယာမံ၊ သို့၎င်း။ သမ္မတ္တနိယတော ဝ၊ သည်လည်း။ မိစ္ဆတ္တနိယာမံ၊ သို့၎င်း။ သြက္ကမေယျ၊ သက်ရောက်ရာ၏။ စ၊ စင်စစ်ကား။ တံ၊ ထိုသို့ မိစ္ဆတ္တနိယတပုဂ္ဂိုလ်၏ သမ္မတ္တနိယာမသို့ ရောက်ခြင်း၊ သမ္မတ္တနိယတပုဂ္ဂိုလ်၏ မိစ္ဆတ္တနိယာမသို့ ရောက်ခြင်းသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဒဿနတ္ထံ၊ ပြုရခြင်း အကျိုး ရှိ၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

နိယတဿ နိယာမကထာ ဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-အသာတရာဂကထာ အဖွင့်

၆၇၄။ အသာတရာဂကထာယံ၊ ၌။ “အဟော ဝတ မေ တေဒေဝ ဘဝေယျာ”တိ ရဇ္ဇနာတိ ဣမိနာ၊ ဟူသော ဤ ပါဠိဖြင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့ တောင့်တအပ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ပဝတ္တမာနောယေဝ၊ ဖြစ်သည် သာလျှင် ဖြစ်သော။ လောဘော၊ ကို။ ဣမ၊ ဤ အသာတရာဂကထာ၌။ ရာဂေါတိ၊ ဟူ၍။ အဓိပ္ပေတော၊ အလိုရှိအပ်၏။ အညထာ၊ တောင့်တသော အခြင်းအရာမှ တပါးသော နှစ်သက်ခြင်းအစရှိသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ (ပဝတ္တမာနော၊ သော။ လောဘော၊ ကို။ ဣမ၊ ၌။ ရာဂေါတိ၊ ဟူ၍။) န (အဓိပ္ပေတော)၊ အလိုမရှိအပ်။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ (သင်္ဂဟ ကာရော၊ သည်။) ဒေထေတိ၊ ၎င်း။

၆၇၅။ သုတ္တေ ပနာတိ တေဿ၊ ဟူသော ဤပုဒ်၏။ အဓိပ္ပာယောတိ တေေန၊ ဟူသော ဤပုဒ်နှင့်။ သမ္မန္ဓော၊ စပ်ခြင်းကို။ (ကာတဗ္ဗော၊ ၎င်း။) [အစပ် ဝေးသောကြောင့် သမ္မန္ဓော-ထည့်၍ အစပ်ကို ပြသည်။]

အသာတရာဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဓမ္မတဏှာ အပ္ပာကတတိကထာ အဖွင့်

၆၇၆-၆၈၀။ ယသ္မာ ဓမ္မတဏှာတိ ဝုတ္တာ၊ တသ္မာ အပ္ပာကတတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ကုသလေသု၊ ကုန်သော။ ဓမ္မေသု၊ တရားတို့၌။ ဝါ၊ တနည်း။ သဗ္ဗေသု၊ ကုန်သော။ လောကုတ္တရေသု၊ တို့၌။ တဏှာ၊ သည်။ ဓမ္မ တဏှာ၊ မည်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ သာ၊ ထိုသဘောတရားသည်။ တဏှာ၊ မည်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ကုသလာ၊

ကုသိုလ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ပန၊ ကား။ ယသ္မံ၊ ကြောင့်။ (သခ၊ ထိုတဏှာသည်။) ဓမ္မေ၊ ကုသိုလ်စသော တရား၌။ ဝါ၊ လောကုတ္တရာ တရား၌။ ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ အကုသလာ၊ သည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ထိုသို့ ကုသိုလ်လည်း မဟုတ်နိုင်၊ အကုသိုလ်လည်း မဟုတ်နိုင်သော ကြောင့်။ အဗျာဓကတ၊ တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ လဒ္ဓိ၊ အယူသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤအနက်ကို။ ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ (ယသ္မာ၊ ကြောင့်။) တိဟိ၊ ကုန်သော။ ကောဠာသေဟိ၊ ကာမ, ဘဝ, ဝိဘဝဟူကုန်သော အစုတို့ဖြင့်။ ဆပိ၊ ကုန်လော၊ (ရူပတဏှာ စသောအားဖြင့် ၆-ပါးကုန်သော။) တဏှာ၊ တို့ကို။ သံခိပိတော၊ ချုံး၍။ ဒဿိတ၊ ပြအပ်ကုန်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မတဏှာပိ၊ သည်လည်း။ ကာမတဏှာဒိဘာဝတော၊ ကာမတဏှာ စသည်တို့၏ အဖြစ်ကြောင့်။ န အဗျာဓကတ၊ အဗျာဓကတမဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယော၊ အဋ္ဌကထာ ဆရာ၏ အလိုတည်း။

ဓမ္မတဏှာအဗျာဓကတတိကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။
 တေရသမဝဂ္ဂဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၄-စုဒ္ဓသမဝဂ္ဂ

၁-ကုသလာကုသလပဋိသန္ဓဟနကထာ အဖွင့်

၆၈၆-၆၉၁။ တန္တိ၊ တံ ဟူသော ပုဒ်၏။ (သမ္ပန္နော-၌ စပ်။) ကုသလံ၊ ကုသိုလ်သည်၎င်း။ အကုသလဉ္စ၊ အကုသိုလ်သည်၎င်း။ (အညမညံ ပဋိသန္ဓဟတိ-၌ စပ်။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိသံ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ၂-ပါး သီးခြား။ သမ္ပန္နော၊ ပုဒ်တို့၏ စပ်ခြင်းကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၎င်း။ ဝါ၊ တနည်း။ တံ ဥဘယံ၊ ထိုကုသိုလ် အကုသိုလ် ၂-ပါးစုံသည်။ (အညမညံ ပဋိသန္ဓဟတိ-၌ စပ်။) ဣတိ၊ သို့။ ဝစနသေသော၊ ဥဘယံ ဟူသော သဒ္ဓါကြွင်းကို။ (ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၎င်း။) ပဋိသန္ဓဟတိတိ၊ ကား။ သဇ္ဇတိ၊ ရှေ့နောက်ဆက်စပ်၏။ အနန္တရံ၊ အခြားမဲ့၌။ ဥပ္ပါဒေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ကုသလာကုသလပဋိသန္ဓဟနကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-သဋ္ဌာယတနုပုတ္တိကထာ အဖွင့်

၆၉၁-၆၉၂။ ကေစိ ဝါဒိနော၊ အချိုကုန်သော ကာပိလဆရာတို့သည်။ အကံရသာခါဝိဋ္ဌပါဒိသမ္ပန္နာနံ၊ အညွန့် အခက်၊ အခွ အစရှိသည်တို့နှင့် ပြည့်စုံ ကုန်သော။ [စာအုပ်တို့၌ “အကံရေ”ဟု သတ္တမုန္တရီ၏၊ စဉ်းစားပါ။] ရုက္ခာဒိနံ၊ သစ်ပင် အစရှိသည်တို့၏။ ဗီဇမတ္တံ၊ မျိုးစေ့မျှသည်။ အာဝိဘာဝံ၊ ထင်ရှားသည်၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုကာပိလဆရာတို့၏။ ဝါဒိ၊ အယူကို။ နိဒဿနံ၊ ညွှန်ပြကြောင်း ဥပမာနကို။ ကရောန္တော၊ ပြုလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သမ္ပန္နသာခါဝိဋ္ဌပါနန္တိအာဒိ၊ အစရှိသော။ (ယံ ဝစနံ အတ္ထိ၊ တံ ဝစနံ သင်္ဂဟကာရော)အာဟ၊ ဆိုပြီ။

သဋ္ဌာယတနုပုတ္တိကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-အနန္တရပစ္စယကထာ အဖွင့်

၆၉၃-၆၉၇။ စက္ခု စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ သောတဝိညာဏန္တိ တွေ၊ ဟူသော ဤဝါကျ၌။ လဒ္ဓိဝသေန ပဋိဇာနာတိတိ၊ ဟူသော ဤပါဌ်၌။ (ယုတ္တံ-၌ စပ်။) အနန္တရပုတ္တိ၊ စက္ခုဝိညာဉ်၏ အခြားမဲ့၌ သောတ-

ဝိညာဉ်၏ ဖြစ်ခြင်းကို။ သလ္လက္ခေန္တောပိ၊ မှတ်ထင်ပါသော်လည်း။ သော၊ ထိုပရဝါဒီသည်။ စက္ခုမှို၊ စက္ခုပသာဒဗ္ဗံ။ ရူပါရမ္မဏံ၊ ရူပါရုံဟူသော အာရုံရှိသော။ သောတဝိညာဏံ၊ ကို။ န ဣစ္ဆတိ၊ အလိုရှိသည် မဟုတ်။ အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ သောတုမှိယေဝ၊ သောတပသာဒဗ္ဗံသာ။ သဒ္ဓါရမ္မဏံ၊ သဒ္ဓါရုံဟူသော အာရုံရှိသော။ (သောတဝိညာဏံ၊ ကို။ ဣစ္ဆတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အနန္တရူပလဒ္ဓိဝသေန၊ စက္ခုဝိညာဉ်၏ အခြားမဲ့၌ သောတဝိညာဉ်ကို ရခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ အာပန္နတ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ပဋိဇာနာတိ၊ ဝန်ခံ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တံ၊ ဆိုခြင်းငှါ။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။ [စက္ခုဝိညာဉ်သည် စက္ခုပသာဒဗ္ဗံ ရူပါရုံကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်ပြီးနောက် သောတဝိညာဉ်ကလည်း သောတပသာဒဗ္ဗံ သဒ္ဓါရုံကို အာရုံပြု၍ တဆက်တည်း ဖြစ်သည်ဟု ယူဆသည်။]

အနန္တရူပစွယကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-အရိယရူပကထာ အဖွင့်

၆၉၈-၆၉၉။ သမ္မာဝါစာတိ၊ သမ္မာဝါစာ အစရှိသော မဂ္ဂင်သည်။ [အာဒိ-ဖြင့် သမ္မာကမ္မန္တကို ယူ။] ရူပံ၊ ရုပ်လည်း ဟုတ်၏။ မဂ္ဂေါ စ၊ မဂ်လည်း ဟုတ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဣစ္ဆန္တော၊ အလိုရှိသော ပရဝါဒီသည်။ အရိယရူပန္တိပိ၊ ဟူ၍လည်း။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။

အရိယရူပကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-အညော အနုသယောတိကထာ အဖွင့်

၇၀၀-၇၀၂။ သရာဂေါတိအာဒိ ပန တသ္မိံ သမယေ ဣဂဿ အပ္ပဟိနတ္တာ သရာဂေါတိ ဝတ္တဗ္ဗတန္တိ၊ ဟူ၍။ ပုရိမပါဌော၊ ရှေး၌ဖြစ်သော ပါဌ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) သာနုသယောတိအာဒိ ပန တသ္မိံ သမယေ အနုသယဿ အပ္ပဟိနတ္တာ သာနုသယောတိ ဝတ္တဗ္ဗတန္တိ၊ ဟူ၍။ ပစ္စိမပါဌော၊ နောက်၌ဖြစ်သော ပါဌ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) သော၊ ထိုနောက်၌ဖြစ်သော ပါဌ်သည်။ ယုတ္တော၊ သင့်၏။ [ယခုစာအုပ်တို့၌လည်း နောက်ပါဌ်သာ ရှိသည်။] ဟိ၊ မှန်။ သော၊ ထိုနောက်၌ဖြစ်သော ပါဌ်သည်။ န အနုသယ-ပရိယုဋ္ဌာနာနံ အညတ္တံ။ တသ္မာ တံ အသာဓကန္တိ ဧတေန၊ ဟူသော ဤ ပါဌ်နှင့်။ သမေတိ၊ ရှေ့နောက် ညီညွတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှန်အပ်၏။ [ကသ္မာ သော ယုတ္တော။ ဟိ (ယသ္မာ) ။ပေ။ သမေတိ။ ဣတိ (တသ္မာ) သော ယုတ္တော။ ဤသို့လည်း တနည်းပေးပါ။]

အညော အနုသယောတိကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ပရိယုဋ္ဌာနံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိကထာ အဖွင့်

၇၀၂။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ အနိစ္စာဒိတော၊ အနိစ္စ အစရှိသော အခြင်း အရာအားဖြင့်။ မနသိကရောတောပိ၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ လည်း။ ရာဂါဒယော၊ ရာဂ အစရှိသော ကိလေသာတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်တတ်ကုန်၏။ စ၊ ထိုသို့ပင် ဖြစ်တတ်ကုန်သော်လည်း။ တေ၊ ထို ရာဂ အစ ရှိသော ကိလေသာတို့သည်။ ဝိပဿနာယ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့်။ န သမ္ပယုတ္တံ၊ သမ္ပယုတ် မဖြစ်ကုန်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ (ထိုသို့ အနိစ္စ အစရှိသောအားဖြင့် ဝိပဿနာရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏လည်း ရာဂ အစရှိသော ကိလေသာတို့၏ ဖြစ်ကတ် ကုန်သည်၏အဖြစ်၊ ထို ရာဂ အစရှိသည်တို့၏ ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့်သမ္ပယုတ် မဖြစ် ကုန်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) ပရိယုဋ္ဌာနံ၊ ကိလေသာတို့၏ ထကြွခြင်းသည်။ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ လဒ္ဓိ၊ ပရဝါဒီတို့၏ အယူသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

ပရိယုဋ္ဌာနံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ပရိယာပနကထာ အဖွင့်

၇၀၃-၇၀၅။ တိဝိဓာယာတိ၊ ကား။ ကိလေသဝတ္ထုဩကာသဝသေန၊ ကိလေသကံမ၊ ဝတ္ထုကံမ၊ ကံမတံ ဟူသော ဩကာသတို့၏ အပြား အားဖြင့်။ (တိဝိဓာယ၊ သော။) ဝါ၊ တနည်း။ ကံမရာဂ ကံမဝိတက္က- ကံမာဝစရဓမ္မဝသေန၊ ကံမရာဂ၊ ကံမဝိတက်၊ ကံမာဝစရတရားတို့၏ အပြားအားဖြင့်။ တိဝိဓာယ၊ သော။ (ကံမဓာတုယာ-၌ စပ်။) ကိလေသ- ကံမဝသေနာတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ ကိလေသကံမဘူတကံမဓာတုဘာဝေန၊ ကိလေသကံမ ဖြစ်၍ ဖြစ်သော ကံမဓာတ်၏အဖြစ်ဖြင့်။ (ပရိယာပနတ္တာ-၌ စပ်။)

အဓိပ္ပာယ် အသလ္လက္ခေန္ဓောတိ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ ရူပဓာတုသဟဂတ- ဝသေန၊ ရူပဓာတ်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အနုသေတိ၊ ကိန်းသလော။ ဣတိ၊ ဤသို့၎င်း။ ရူပဓာတုဓမ္မေသု၊ ရူပဓာတ်တရားတို့တွင်။ အညတရဘာဝေန၊ အမှတ်မထား တပါးပါး၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ရူပဓာတုပရိယာပနော၊ ရူပဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သလော။ ဣတိ စ၊ ဤသို့၎င်း။ ပုစ္ဆိတဘာဝံ၊ မေးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို။ အသလ္လက္ခေန္ဓော၊ မမှတ်သားနိုင်သည်။ (ဟုတွာ) (ဝိဒ္ဓိဓာနာတိ-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ပရိယာပနကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-အဗျာကတကထာ အဖွင့်

၇၀၆-၇၀၈။ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မိစ္ဆာအယူကို။ သဿတော လောကောတိ ခေါဝစ္ဆ အဗျာကတမေတန္တိ၊ ဟူ၍။ သဿတာဒိဘာဝေန၊ သဿတ အစ ရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ဖြင့်။ အကထိတတ္တာ၊ ဟောတော်မမူအပ်သည်၏ အဖြစ် ကြောင့်။ အဗျာကတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္ပန္နော၊ ပုဒ်တို့၏ စပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ [“အဗျာကဟန္တိ ဝုတ္တံ”ကို လိုက်၍ စပ်ပါစေ- ဟူလို။] ပန၊ ဆက်။ ဣ၊ ဤ သဿတော လောကော အစရှိသော စကား ရပ်၌။ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မိစ္ဆာအယူကို။ အဗျာကတန္တိ၊ ဟူ၍။ န ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူ အပ်သည် မဟုတ်။ အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ သော ပဉ္စော၊ ဤ ပြဿနာကို။ ဌပနိယော၊ မဖြေဆိုပဲ ထားထိုက်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသိတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သဗ္ဗထာပိ၊ အလုံးစုံသော အပြားအားဖြင့် လည်း။ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မိစ္ဆာအယူကို။ အဗျာကတန္တိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်။ ဣတိ၊ ဤအနက်သည်။ ယုတ္တံ၊ သင့်၏။

အဗျာကတကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-အပရိယာပန္နကထာ အဖွင့်

၇၀၉-၇၁၀။ တသ္မာတိ၊ ကား။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိရာဂါနံ၊ ဒိဋ္ဌိနှင့် ရာဂတို့၏။ ဝိက္ခမ္ဘနဘာဝေ၊ ဈာန်ဖြင့် ပယ်ခွါခြင်း ရှိကုန်သည်၏အဖြစ်သည်။ သမာနေပိ၊ တူပါသော်လည်း။ ဝိတရာဂေါတိ၊ ကင်းသော ရာဂရှိသူဟူ၍။

၁။ သဗ္ဗထာပိ။ ။ အကျိုးမပေးသောကြောင့် “အဗျာကတ”ဟု ခေါ်ရသော အခြင်းအရာ၊ ဖြေဆိုအပ်သော ဗျာကတ ဖျတ်သောကြောင့် “အဗျာကတ”ဟု ခေါ်အပ်သော အခြင်းအရာ၊ ဤ ၂-မျိုးသော အခြင်းအရာကို “သဗ္ဗထာပိ”ဟု ဆိုသည်။ မိစ္ဆာအယူကို “အဗျာကတ”ဟု နာမည်တပ်ရာ၌ အကျိုးမပေးသောကြောင့် အဗျာကတ ဟူသော ပဌမနည်းဖြင့် မဆိုထိုက်။ မဖြေဆိုပဲ ထားအပ်သောကြောင့် အဗျာကတ မည်၏ ဟူသော ဒုတိယနည်းနှင့်သာ ဆိုထိုက်သည်။ [သဗ္ဗထာပိတိ အဝိပါကဘာဝေနာပိ သဿတာဒိဘာဝေနပိ။-အနု။]

၂။ သမာနေ ဝိက္ခမ္ဘနဘာဝေပိ။ ။ “ပုထုဇ္ဇနော ဈာနလာဘိ”ဟု ဆိုသော ကြောင့် ဈာန်ဖြင့် ခွါခြင်းကို ဆိုရာ၌ ဖြစ်ရကား “ဝိက္ခမ္ဘနဘာဝေပိ”ဟု ဝိက္ခမ္ဘန ပဟာန်ဖြစ်သော ဈာန်ဖြင့် ခွါခြင်းကို ဆိုသည်။ ဒိဋ္ဌိနှင့်ရာဂကို ဈာနလာဘိပုထုဇ္ဇနက ပယ်ခွါခြင်းအားဖြင့် တူသော်လည်း “ဝိတရာဂေါ၊ ကင်းသော ရာဂရှိသူ”ဟုသာ ဆိုရိုးရှိ၏။ “ဝိဂတဒိဋ္ဌိကော”ဟု ဆိုရိုး မရှိ။ ထို့ကြောင့် “ဒိဋ္ဌိသည် လောကီတရား၌ မပါဝင်”ဟု တချို့ ဆရာတို့က ဆိုကြသည်-ဟု ပရဝါဒီအယူကို ဖွင့်သည်။ ထိုသို့ ပရဝါဒီက အယူရှိသောကြောင့် ပါဠိတော်၌ “ဒိဋ္ဌိဂတံ အပရိယာပန္နံ”ဟု သကဝါဒီက ပုစ္ဆာထုတ်သည်။

ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ပန၊ ဗျတိရိက်ကား။ ဝိဂတဒိဋ္ဌိကောတိ၊ ကင်းသော မိစ္ဆာအယူရှိသူဟူ၍။ န(ဝုစ္စတိ)၊ မဆိုအပ်။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။ လောကီယပရိယာပနာ၊ လောကီတရား၌ အကျုံးဝင်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္ထံ၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။

ပန၊ ထိုသို့ပင် ဆိုကြပါကုန်သော်လည်း။ ရူပဒိဋ္ဌိယာဒိအဘာဝါ၊^၁ ရူပဒိဋ္ဌိ အစရှိသည်၏ မရှိခြင်းကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိယာ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။ ကာမဓာတုပရိယာပနာယ၊ ကာမဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာ၏။ စ၊ ထိုသို့ဖြစ်ရာပါသော် လည်း။ ပရိယာပနာ၊ ကာမဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ တထာ စ သတိ၊ ထိုသို့ ဒိဋ္ဌိ၏ ကာမဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သည်၏အဖြစ် ဖြစ်လသော်။ ကာမရာဂေါ ဝိယ၊ ကာမရာဂကဲ့သို့။ ဈာနလာဘိနော၊ ဈာန်ကို ရခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဒိဋ္ဌိပိ၊ ဒိဋ္ဌိသည်လည်း။ ဝိဂစ္ဆေယျ၊ ကင်းရ၏။ ဣတိ၊ ထိုသို့ ကင်းခြင်းကြောင့်။ ဝိဂတဒိဋ္ဌိကောတိ၊ ကင်းသော ဒိဋ္ဌိရှိသူ ဟူ၍။ ဝတ္ထုဓမ္မာ၊ ဆိုထိုက်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ စ၊ ထိုသို့ ဖြစ်ရာပါ သော်လည်း။ န ဝုစ္စတိ၊ ဝိဂတဒိဋ္ဌိကော-ဟု မဆိုအပ်။ တသ္မာ၊ ထိုသို့ ဝိဂတ ဒိဋ္ဌိကော-ဟူ၍ ဆိုရိုးမရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိ၊ ဒိဋ္ဌိသည်။ အပရိယာ- ပနာ၊ ကာမဓာတ်၊ ရူပဓာတ်၊ အရူပဓာတ် ဟူသော ဓာတ် ၃-ပါး၌ အကျုံး မဝင်။ [ဤကား ပရဝါဒီ၏ အယူအတိုင်း အဖွင့်တည်း။]

ဟိ၊ မှန်၏။ တထာ၊ ထိုဈာနလာဘိ ပုထုဇဉ်၏ သန္တာန်၌။ အဝိဂတာ၊ မကင်းသေးသော။ သာ ဒိဋ္ဌိ၊ ထို ဒိဋ္ဌိသည်။ [ဈာနလာဘိနော ဒိဋ္ဌိကို ပြန်၍ ညွှန်သည်။] ကာမရာဂေါ ဝိယ၊ ကာမရာဂကဲ့သို့။ ကာမဒိဋ္ဌိ၊ ကာမဒိဋ္ဌိသည်။

၁။ ရူပဒိဋ္ဌိယာဒိအဘာဝါ။ ။ထို ဝဒန္တိဝါဒကို မနှစ်သက်သောကြောင့် အခြားနည်းအားဖြင့် ဖွင့်ပြလိုသော ငိုကာဆရာသည် “ရူပဒိဋ္ဌိယာဒိအဘာဝါ”ဟု မိန့်သည်။ ဒိဋ္ဌိယာဒိဋ္ဌိ အာဒိ-ဖြင့် “အရူပဒိဋ္ဌိ စသည်ကို ယု”ဟု အနုဋီကာ ဖွင့်၏။ ထို့ကြောင့် ရှေးနိဿယ၌ “ရူပဒိဋ္ဌိယာဒိအဘာဝါ”ဟု ရှိသေးပါ၎င်းသာ အနုဋီကာ အဖွင့်နှင့် ညီသည်။

ဆိုလိုရင်းကား-ရူပဒိဋ္ဌိ (ရူပဓာတ်၌ ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိ) အရူပဒိဋ္ဌိ (အရူပဓာတ်၌ ဖြစ်သော ဒိဋ္ဌိ)ဟု အဆို မရှိသောကြောင့် ဒိဋ္ဌိသည် ကာမဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သော တရားသာ ဖြစ်ထိုက်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်လျှင် ဈာနလာဘိပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကာမရာဂကင်းသကဲ့သို့ ဒိဋ္ဌိလည်း ကင်းရ၏။ ထိုသို့ ကင်းလျှင် “ဝိဂတဒိဋ္ဌိကော”ဟု ဆိုထိုက်၏။ ထိုသို့ ဆိုရိုးကား မရှိ။ ထို့ကြောင့် အပရိယာပနာ ဒိဋ္ဌိ-ဒိဋ္ဌိသည် ကာမဓာတ်၊ ရူပဓာတ်၊ အရူပဓာတ် ၃-မျိုး၌ အကျုံးမဝင်။ ထိုသို့ အကျုံးမဝင်သောကြောင့် “မဂ္ဂေါ ဖလံ နိဗ္ဗာနံ-ဒိဋ္ဌိဆိုတာ မဂ်လား၊ ဖိုလ်လား နိဗ္ဗာန်လား” စသည်ဖြင့် သက္ခဝါဒီက ထပ်၍ ဝောဒနာသည်။

န ဟောတိ၊ မဟုတိ။ ယေန၊ ယင်း ကာမဒိဋ္ဌိ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ကာမ-
ဓာတုယာ၊ ကာမဓာတ်၌။ ပရိယာပန္နာ၊ အကျုံးဝင်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။
ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒတိ၊ ပရဝါဒီဆို၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိထိုက်၏။

အပရိယာပန္နကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

စုဒ္ဒသမဝဂ္ဂဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ န ဟိ သဉ္စ၊ ပေ၊ ဝဒတိတိ။ ။ န ဟိ ဟု တက်သောကြောင့် ဒဋ္ဌိ-ဟေတု ၂-ချက်
ရတည်း။ လွယ်ကူသော ဒဋ္ဌိကိုသာ အနက်ပေးပါသည်။ နိဿယအတိုင်း အဓိပ္ပာယ်
သိနိုင်ပြီ။ [ယေနာတိ ကာမဒိဋ္ဌိတာဝေန-အနု။] [ဤ ဒုတိယ နည်း၌လည်း
“အပရိယာပန္န”အရ ဓာတ် ၃-ပါး၌ အကျုံးမဝင်သော ဇောကုတ္တရာ တရားဟုပင်
ပရဝါဒီက ယူသည်။]

၁၅-ပန္နရသမဝဂ္ဂ

၁-ပစ္စယတာကထာ အဖွင့်

၇၁၁-၇၁၇။ တသ္မာ ပစ္စယတာ ဝဝတ္ထိတာတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။ ဟေတုပစ္စယဘူတဿ၊ ဟေတုပစ္စည်းဖြစ်၍ဖြစ်သော။ ဓမ္မဿ၊ ဟိတ် ၆-ပါး တရား၏။ အာရမ္မဏပစ္စယဘာဝါဒိနာ၊ အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ အဖြစ် အစ ရှိသည်။ န ဘဝိတဗ္ဗံ ယထာ၊ မဖြစ်ထိုက်သကဲ့သို့။ (ဝေ၊ တူ။) အဓိပတိ-ပစ္စယတာဒိနာ စ၊ အဓိပတိပစ္စည်း၏ အဖြစ် အစရှိသည်သည်လည်း။ န ဘဝိတဗ္ဗံ၊ မဖြစ်ထိုက်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဧတဿ၊ ဟေတုပစ္စည်းတပ်သော ဟိတ် ၆-ပါးတရား၏။ ဟေတုပစ္စယဘာဝေါယေဝ၊ ဟေတုပစ္စည်း၏ အဖြစ် သည်သာ။ ဝါ၊ ကိုသာ။ ဝဝတ္ထိတော၊ ပိုင်းခြားသတ်မှတ်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ပစ္စယတာကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-အညမညပစ္စယကထာ အဖွင့်

၇၁၈-၇၁၉။ အပုညာဘိသင်္ခါရော၊ အပုညာဘိသင်္ခါရကိုသာ။ ဂဟိ-တော၊ ယူအပ်ပြီ။ (ကသ္မာ၊ နည်း။) နန အဝိဇ္ဇာ သင်္ခါရေန သဟဇာတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ပါဠိတော်၌ သကဝါဒိ ဆိုအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

သဟဇာတ အညမည အတ္ထိ အဝိဂတ သမ္ပယုတ္တဝသေနာတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ နိဿယော၊ နိဿယပစ္စည်းကို။ ဝါ၊ သည်။ ကမဘေဒေန၊ အစဉ်ကို ဖျက်ခြင်းကြောင့်။ အတ္ထိဂ္ဂဟဏေန၊ အတ္ထိပစ္စည်းကို ယူခြင်းဖြင့်။ ဂဟိတော၊ ယူအပ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ န ဝုတ္တော၊ သီးခြား မဆိုအပ်။

၁။ နိဿယော ။ပေ။ န ဝုတ္တော။ ။သဟဇာတ,အညမည, အတ္ထိ,အဝိဂတ, သမ္ပယုတ္တဝသေန-ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဠိ၌ နိဿယပစ္စည်းရထိုက်လျက် အဘယံ ကြောင့် မဆိုအပ်ပါသနည်း-ဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် "နိဿယော ။ပေ။ န ဝုတ္တော"ဟု မိန့်သည်။ အဋ္ဌကထာစကား၌ ပစ္စည်းကို အစဉ်ကျအောင်ဆိုလျှင် အည မည၏ အခြားမဲ့၌ သမ္ပယုတ္တကို ဆိုရလိမ့်မည်။ ထိုသို့ မဆိုပဲ အဝိဂတ၏ အခြားမဲ့၌ သမ္ပယုတ္တကို ဆိုထားခြင်းသည် အစဉ်ပျက်၏။ ထိုသို့ တမင်လာ အစဉ်ဖျက်၍ ဆိုသော

ကမ္မာဟာရာ၊ ကမ္မပစ္စည်း၊ အာဟာရပစ္စည်းတို့ကို။ အသာဓာရဏတာယ၊ အဘို့အစုတမျိုးနှင့် မဆက်ဆံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (န ဝုတ္တာ။) ဣတိ၊ သို့။ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဟိ၊ မှန်။ တိဏိ ဥပါဒါနာနိ။ ပေ။ ပစ္စယာ ဟောန္တိတိ၊ ဟူ၍။ ဝက္ခတိ၊ ဆိုလတ္တံ့။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဣတ္ထိ၊ ဤကထာ၌။ ဥပါဒါနေဟိ၊ ဥပါဒါန်တို့နှင့်။ သမာနာ ဝေ၊ တူသည်သာလျှင် ဖြစ်သော။ သင်္ခါရာနံ၊ တို့၏။ ပစ္စယတာ၊ ကျေးဇူးပြုတတ်သည်၏အဖြစ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရေန၊ သည်။) ဒဿိတာ၊ ပြအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

အညမညပစ္စယကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဇုတတိယသညာဝေဒယိတကထာ အဖွင့်

၇၃၂။ တတိယသညာဝေဒယိတကထာယံ၊ ။ သေသသတ္တေ သန္တာယာတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။ နိရောဓသမာပန္နကော၊ နိရောဓသို့ ကောင်းစွာ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်မှ။ အညေ၊ အခြားကုန်သော။ ယေသံ၊ အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သန္တာန်၌။ နိရောဓသမာပတ္တိယာ၊ နိရောဓသမာပတ်သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက်၏။ တေ ပဉ္စဝေါကာရသတ္တေ၊ ထို ပဉ္စဝေါကာရသတ္တဝါတို့ကို။ သန္တာယ၊ ၍။ (ပဋိက္ခိပတိ-၌ စပ်။) ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ စ၊ ဆက်။ အသညသတ္တာနမ္ပိ၊ အသညသတ်သတ္တဝါတို့၏ သန္တာန်၌လည်း။ သညပ္ပါဒါ၊ သညာ၏ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ စုတိ၊ စုတိကို။ ဣစ္ဆန္တိ၊ အလိုရှိကြကုန်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သေသသဗ္ဗ-

ကြောင့် နိဿယပစ္စည်းကို အတ္ထိပစ္စည်းဖြင့် သွင်းယူအပ်ပြီဟု သိစေသည်။ [အညမညာနန္တရံ အဝတ္တာ အဝိဂတာနန္တရံ သမ္ပယုတ္တဿ ဝေဒနံ ကမတေဒေါ၊ အတ္ထိဂ္ဂဟဏေနေဝ ဂဟိတော အတ္ထိပစ္စယဘူတောယေဝ ဓမ္မော နိဿယပစ္စယော ဟောတိတိ။ -အနု။]

၁။ ကမ္မာဟာရာ။ ။ အကုသိုလ်သင်္ခါရက အဝိဇ္ဇာအား ကျေးဇူးပြုရာ၌ သဟဇာတကမ္မပစ္စည်း၊ မနောသဉ္ဇေတနာဟာရ-ဟူသော အာဟာရပစ္စည်းများ ရထိုက်ပါလျက် အဘယ်ကြောင့် မဆိုအပ်ပါသနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိသောကြောင့် “ကမ္မာဟာရာ အသာဓာရဏတာယာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ”ဟု မိန့်သည်။

၂။ အသာဓာရဏတာယ။ ။ “ပဒုရသသာဓာရဏတာယ”ဟု အနုဋီကာဖွင့်၏။ ကမ္မပစ္စည်းသည် “သင်္ခါရပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”ဟူသော ပုဒ်နှင့်သာ ဆိုင်၏။ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ”ဟူသော ပုဒ်နှင့်ကား မဆိုင်။ မနောသဉ္ဇေတနာဟာရဟူသော အာဟာရ၌လည်း နည်းတူ။ ဤသို့ “သင်္ခါရပစ္စယာ အဝိဇ္ဇာ”ဟူသော ပုဒ်တဖက်နှင့်သာ ဆက်ဆံ၍ “အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ”ဟူသော ပုဒ်တဖက်နှင့် မဆက်ဆံသောကြောင့် ကမ္မ၊ အာဟာရပစ္စည်းတို့ကို မဆိုအပ်-ဟု သိပါ။

သတ္တေ၊ နိရောဓသို့ ကောင်းစွာ ရောက်သော သတ္တဝါမှ ကြွင်းသော အလုံးစုံ သော သတ္တဝါတို့ကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ (ပဋိကိပတ်-၌ စပ်။) ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့ သော်လည်း။ (အဓိပ္ပာယ်ော ဝေဒိဘဗျော။)

သရီရပကတိန္ဒိ၊ ကား။ ယထာ ရူပေ၊ အကြင်သို့သဘောရှိသော။ ကာယေ၊ ၌။ ပါဏိသမ္ဘာပိ၊ လက်၏ အတွေ့တို့သော်မှလည်း။ ကမန္တိ၊ ကျရောက် နိုင်ကုန်၏။ [လက်ဝါးဖြင့် ပုတ်ခတ်သောအခါ လက်၏ အတွေ့ ကျရောက် နိုင်၏။] အယံ ကာယော၊ ဤကိုယ်သည်။ တထာရူပေါ၊ ဆိုသို့ အဆိပ်စသည် တို့၏ ကျရောက်နိုင်ခြင်း သဘောရှိ၏။ ဣတိအာဒိကံ၊ ဤသို့ အစရှိသော။ (သရီရပကတိံ၊ ကိုယ်၏ ပင်ကိုယ်သဘောကို။ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ-၌ စပ်။)

၇၃၃-၇၃၄။ သုတ္တဝိရောဓော သိယာတိ၊ ဟူသော။ ဣဒံ၊ ဤစကားကို။ ပရဝါဒိံ၊ ကို။ သမ္ပုဋ္ဌာပေတွာ၊ လက်ခံစေပြီး၍။ ဝါ၊ ဝန်ခံစေပြီးမှ။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်၏။ [ယခုတော့ ပရဝါဒိကို လက်မခံစေပဲ ဆိုထားသော ကြောင့် မကောင်းပါ-ဟူလို။]

တတိယသညာဝေဒယိတကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-အသညသတ္တုပိကာကထာ အဖွင့်

၇၃၅။ သညာဝိရာဂဝသေန ပဝတ္တဘာဝနာ အသညသမာပတ္တိပီတိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ (ဒဿေတိ-၌ စပ်။) လဒ္ဓိကိတ္တနေ၊ အယူကို ပြောဆို ရ၌။ သညာဝိရာဂဝသေန၊ သညာကို စက်ဆုပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တ- ဘာဝနံ၊ ဖြစ်သော ဘာဝနာ ဟူသော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပတ္တိံ၊ စတုတ္ထဈာန် သမာပတ်ကို။ အသညသမာပတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူမှ၍။ သာပိ အသညိတာ၊ ထိုသညာမရှိသူ၏ အဖြစ်သည်လည်း။ သညာဝေဒယိတနိရောဓ- သမာပတ္တိယေဝ နာမ၊ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ် မည်သည်သာ။ (ဟောတိ၊ ။) ဣတိ၊ သို့။ ပရဿ၊ ပရဝါဒိ၏။ လဒ္ဓိ၊ အယူသည်။ ဟောတိ၊ ။ ဣတိ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ဒဿေတိ၊ ပြ၏။ ယသ္မာ အသညသမာပတ္တိံ ။ ပေ။ အတ္တိတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤ ပါဠိ၌။ သကသမယသိဒ္ဓါ၊ သကဝါဒိအယူ၌ ပြီးစီးသော။ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပတ္တိံ၊ ကို။ (သညာဝိရာဂဖြစ်သော စတုတ္ထဈာန်သမာပတ်ကို။) အသညသမာပတ္တိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန) ဝုတ္တာ၊ ပြီ။

၇၃၆။ သညာဝိရာဂဝသေန၊ သညာကို စက်ဆုပ်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ သမာပန္နတ္တာ။ ကောင်းစွာ ရောက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ အသညိတာ၊

အသည်၏ အဖြစ်ကို။ (အနုညာတာ၊ ပြီ။) သညာယ၊ ၎င်း။ အဘာဝတော၊ မရှိခြင်းကြောင့်။ (အသည်တာ န အနုညာတာ၊ ခွင့်ပြုအပ်သည်မဟုတ်။) ဣတိ၊ ဤ စကားကို။ စတုတ္ထဇ္ဈာနသမာပတ္တိမေဝ၊ ကိုသာ။ သန္ဓာယ၊ ၎င်း။ (သင်္ဂဟကာရော) ဝဒတိ၊ ဆို၏။

အသညသတ္တုပိကာကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-ကမ္မူပဗယကထာ အဖွင့်

၇၃၀-၇၃၉။ ကမ္မေန သဟဇာတောတိ ပဉ္စေသု၊ အစရှိသော ပြဿနာ တို့၌။ ကမ္မူပဗယံ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ၊ စိတ္တဝိပုယုတ္တံ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိတိ၊ ဟူ၍။ ကတ္တစိ၊ အချို့သော ပေမု၌။ ပါဠော၊ ပါဠိသည်။ အတ္တိ။ စိတ္တသမ္ပယုတ္တံ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ၊ စိတ္တဝိပုယုတ္တံ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိတိ၊ ဟူ၍။ အညတ္တ၊ အခြားသော ပေမု၌။ (ပါဠော အတ္တိ) ဥဘယမ္ပိ၊ ၂-ပါးသော မှုကိုလည်း။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ထိုက်၏။ [အဋ္ဌကထာစာအုပ်ဝယ် မူကွဲပြရာ၌ ဤပါဠိ ၂-မျိုးလုံးကို မပြပဲ “စိတ္တဝိပုယုတ္တံ သန္ဓာယ ပဋိက္ခိပတိ၊ စိတ္တသမ္ပယုတ္တံ သန္ဓာယ ပဋိဇာနာတိ” ဟု မူကွဲ ပြထား၏။ ထိုမူကွဲသာ ပါဠိတော်နှင့် ညီပါသည်။]

၇၄၁။ တသ္မာတိ၊ ကား။ တိဏ္ဏမ္ပိ၊ ကမ္မ၊ ကမ္မူပဗယ၊ ကမ္မဝိပါက ဟူသော ၃-ပါးလုံးတို့၏လည်း။ ဧကက္ခဏေ၊ တပြိုင်နက်သော ခဏ၌။ သဗ္ဗာဝတော၊ ထင်ရှားရှိခြင်းကြောင့်၎င်း။ တိဏ္ဏံ၊ ကုန်သော။ ဖဿာနဉ္စ၊ တို့၏လည်း။ သမောဓာနာ စ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့်၎င်း။ ဧကတ္တံ၊ တခု တည်း၏ အဖြစ်ကို။ (သကဝါဒီ၊ သည်။) ပုစ္ဆတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ အဓိပ္ပာယ်ော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၎င်း။

ကမ္မူပဗယကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။
ပန္နရသမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။
တတိယော ပဏ္ဏာသကော သမတ္တော။

၁၆-သောဠသမဝဂ္ဂ

၃-သုခါနုပ္ပဒါနကထာ အဖွင့်

၇၄၇-၇၄၈။ သုခါနုပ္ပဒါနကထာယံ၊ ဌံ။ ယံ ဝေဇ္ဇပန္နိ၊ ကား။ နေဝ အတ္တနော၊ မိမိဥစ္စာလည်း မဟုတ်သော။ န ပရေသံ၊ သူတပါးတို့၏ ဥစ္စာလည်း မဟုတ်သော။ [မိမိလည်း မဟုတ်၊ ပေးရာသူလည်း မဟုတ်သူကို “ပရေသံ” ဟု ဆိုသည်။] န တဿ၊ ထိုသူ၏ ဥစ္စာလည်း မဟုတ်သော။ ယံ၊ အကြင် သုခသည်။ (အတ္တိ၊ ၎င်း။) ဝေ ဇ္ဇပံ နာမ၊ ဤသို့ သဘောရှိသည် မည်သော သုခသည်။ အနုပ္ပဒိန္နံ၊ လျော်စွာ ပေးအပ်သည်။ ဘဝိတုံ၊ ဖြစ်ခြင်း ငှါ။ န အရဟတိ၊ မထိုက်။ (ကသွာ၊ နည်း။) အညဿ၊ ထို ၃-ပါးမှတစ်ပါး၊ အခြားသော သုခ၏။ (ဘဝိတုံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။) အသက္ကုဏေယျတ္တာ၊ မတပ် ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ [ဤ နိဿယ၌ “အညဿ၊ တပါးသော သူ၏။ ဝါ၊ အား။ အသက္ကုဏေယျတ္တာ၊ ပေးခြင်းငှါ မတတ်ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း” ဟု ပေးလေ၏။] ဣတိ၊ ကြောင့်။ လဒ္ဓိမတ္တေန၊ မိမိ အယူဖြင့်။ (ပရဝါဒိ၊ သည်။) ပဋိဇာနာတိ၊ ဝန်ခံ၏။ ယုတ္တိယာ၊ အသင့် ယုတ္တိအားဖြင့်။ န (ပဋိဇာနာတိ)၊ ဝန်ခံသည် မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

သုခါနုပ္ပဒါနကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-အဓိဂယုမနသိကာရကထာ အဖွင့်

၇၄၉-၇၅၃။ တံ စိတ္တတာယာတိ၊ ကား။ တေဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ အာရမ္မဏဘူတံ၊ အာရုံဖြစ်၍ဖြစ်သော။ တဒေဝ စိတ္တံ၊ ထိုစိတ်သည်ပင်။ (အတ္တိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တံ စိတ္တော၊ မည်၏။ တဿ၊ ထိုစိတ်ရှိသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဘာဝေ၊ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာတည်း။ တံစိတ္တတာ၊ ထိုစိတ်ရှိသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ။ တာယ တံစိတ္တ-တာယ၊ ထိုစိတ်ရှိသော ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (စောဒေတုံ-၌ စပ်။) ဝါ၊ တနည်း။ အာလမ္ပကံ၊ အာရုံပြုတတ်သည်လည်းဖြစ်သော။ အာလမ္ပိတဗ္ဗဉ္စ၊ အာရုံပြုအပ်သည်လည်းဖြစ်သော။ တံ စိတ္တံ၊ ထို စိတ်တည်း။ တံ စိတ္တံ၊ ထိုစိတ်။ တဿ၊ ထို အာရုံပြုတတ်၊ အာရုံပြုအပ်သော ထိုစိတ်၏။ ဘာဝေ၊ တည်း။ တဿေဝ၊ ထို စိတ်၏သာ။ အာလမ္ပကအာလမ္ပိတဗ္ဗတာ၊ အာရုံပြုတတ်၊ အာရုံ

ပြုအပ်သည်၏ အဖြစ်တည်း။ တံစိတ္တတာ၊ ဖြစ်။ တာယ (တံ စိတ္တတာယ)၊ ထိုစိတ်၏သာ အာလမ္ပကအာလမ္ပိတဗ္ဗစိတ်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ စောဒေတုံ၊ ငှါ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

အဓိဂယုမနသိကာရကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ရူပံ ရူပါဝစရာရူပါဝစရန္တိကထာ အဖွင့်

၇၆၈-၇၇၀။ ရူပံ ရူပါဝစရာရူပါဝစရန္တိကထာယံ၊ ဌံ။ ဟေဋ္ဌာတိ၊ ကား။ စုဒ္ဒသမဝဂ္ဂေ၊ ဌံ။ အာဂတပရိယာပနူကထာယံ၊ လာသော ပရိယာပနူကထာဌံ။ (ဝုတ္တနယမေဝ-ဌံ စပ်။) သမာပတ္တေသိယန္တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားရပ်သည်။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ သည်သာ။ စ၊ ဆက်။ ဧတ္ထ၊ ဤကထာဌံ။ အတ္ထိ ရူပံ အရူပါဝစရန္တိ၊ ဟူ၍။ အရူပါဝစရကမ္ပဿ၊ ၎်။ ဝါ၊ ကို။ ကတတ္တာ၊ ပြုအပ်ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ယံ ရူပံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ တတ္ထ စ၊ ထို ရုပ်ဌ်လည်း။ ယံ၊ အကြင်စကားရပ်ကို။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်၏။ တံ၊ ထို စကားရပ်သည်။ အဋ္ဌမဝဂ္ဂေ၊ ဌံ။ အရူပေ ရူပကထာယံ၊ ဌံ။ ဝုတ္တနယမေဝ၊ သည်သာ။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ရူပံ ရူပါဝစရာရူပါဝစရန္တိကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သောဠသမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၇-သတ္တရသမဝဂ္ဂ

၁-အတ္တိ အရဟတော ပုညပစယကထာ အပွင့်

၇၇၆-၇၇၉။ စိတ္တံ အနာဒိယိတွာတိ၊ ကား။ ကိရိယစိတ္တေန ဝါနာဒိ-
ပဝတ္တိသဗ္ဗာဝတောတိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သော။ ကိရိယစိတ္တံ၊ ကြိယာစိတ်ကို။
အဗျာကတံ၊ အဗျာကတ ဟူ၍။ အနာဒိယိတွာ၊ မယူမူ၍။ (လဒ္ဓိပတိဋ္ဌာပေတိ-
ဋ္ဌံ စပ်။) ဣတိ အတ္တော၊ နက်။

အတ္တိ အရဟတော ပုညပစယကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-နတ္တိ အရဟတော အကာလမဇ္ဈုတိကထာ အပွင့်

၇၈၀။ အယောနိယော ဂဟေတွာတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။ အလဒ္ဓဝိပါက-
ဝါရာနံ၊ မရအပ်သော အကျိုးပေးလှည့်ရှိကုန်သော။ ကမ္မာနမ္ပိ၊ ကံတို့၏
လည်း။ ဗျန္တိဘာဝံ၊ ကင်းသော အကြွင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ န ဝဒါမိ၊
ဟောတော် မမူ။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္တံ၊ အနက်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဣတိ၊
ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။ ပန၊ ဝါဒန္တရကား။
ကေစိ၊ အချို့ဆရာတို့သည်။ ကမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ အပုဋိ-
သံဝိဒိတွာ၊ မခံစားရမူ၍။ (မခံစားရသေးလျှင်။) ပုဂ္ဂလဿ၊ ၏။ ဗျန္တိဘာဝံ၊
ကင်းသော အကြွင်းရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ န ဝဒါမိ၊ ဟောတော် မမူ။ ဣတိ
ဝေံ၊ သို့။ အယောနိယော၊ မသင့်သော အကြွင်းအားဖြင့်။ အတ္တံ၊ ကို။
ဂဟေတွာ၊ ၍။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကြကုန်၏။

၇၈၁။ တာဝ န ကမတိတိ လဒ္ဓိယာ ပဋိက္ခိပတိတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။
တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ (ဝိသံ၊ အဆိပ်သည်။) န ကမတိ၊ မသက်ဝင်နိုင်။
တတော၊ ထိုကံကုန်ပြီးရာအခါမှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ ကမတိ၊ သက်ဝင်နိုင်၏။
ဣတိ၊ သို့။ လဒ္ဓိယာ၊ အယူကြွင်း။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပယ်၏။ ဣတိ၊ ဤကား။
အဓိပ္ပာယ်ော၊ ပရဝါဒိ၏ အလိုတည်း။ ကိမာ၊ ချဲ့၊ ဧတ္ထ၊ ဤ နတ္တိ အရဟတော
အကာလမဇ္ဈုကိယထာ၌။ သတိ ဇီဝိတေ ။ပေ ဝေါရောပေတိတိ၊ ဟူ၍။
ဝစနတော၊ ဆိုခြင်းကြောင့်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဓမ္မတာယ၊ သဘောအားဖြင့်။
မရန္တံ၊ သေသူကို။ ကေ နေန္တဿ ဝါ၊ ရိုက်နှက်ပုတ်ခတ်သူ၏၎င်း။ သိသံ၊
ဦးခေါင်းကို။ ဆိန္နန္တဿ ဝါ၊ ဖြတ်သူ၏၎င်း။ ပါကာတိပါတော၊ သည်။

နတ္ထိ၊ မဂ္ဂိ။ ဣတိ၊ သ္မိ။ အာစရိယာ၊ တို့သည်။ ဝံဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ပါဏော ပါဏသည်တာ ဝကေစိတ္တဥပက္ကမမရဏေသု၊ သတ္တဝါ၊ သတ္တဝါဟု အမှတ်ရှိသူ၏ အဖြစ်၊ သတ်ကြောင်းစိတ်၊ လုံ့လပယောဂ၊ သေခြင်းတို့သည်။ ဝိဇ္ဇမာနေသုပိ၊ ထင်ရှားရှိပါကုန်သော်လည်း။ တေန ဥပက္ကမေန၊ ထိုလုံ့လကြောင့်။ န မတော၊ သေသည် မဟုတ်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပါဏာတိပါတော၊ သည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ ပရဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ ပန၊ ထိုသို့ပင် ပါဏာတိပါတ မဖြစ်ဟု အယူရှိပါသော်လည်း။ ဝေ၊ ဤသို့။ ဝါ၊ ဤဆိုအပ် ပြီးသော နည်းဖြင့်။ (အင်္ဂါငါးပါး စုံညီစွာဖြင့်။) မရန္တေ၊ သေလသော်။ တေန၊ ထိုလုံ့လကြောင့်။ ကေစိတ္တဝါရမ္ပိ၊ တခုသော စိတ်အကြိမ်မျှလည်း။ ဓမ္မတာမရဏတော၊ ဓမ္မတာအားဖြင့် သေခြင်းမှ။ သြရတော၊ အတွင်းဘက်၌။ န မတော၊ မသေ။ ဣတိ ဧတံ၊ ဤ အကြောင်းအရာကို။ ဒုဗ္ဗိညေယျံ၊ ခဲယဉ်း သဖြင့် သိအပ်၏။ ဝါ၊ မသိအပ် မသိနိုင်။ [ဧဝံ ပန မရန္တေနဟု စာအုပ် တို့၌ ရှိသော်လည်း “မရန္တေ”ဟု ရှေးနိဿယ၌ ရှိသောပါဌ်သာကောင်း၏။]

နတ္ထိ အရဟတော အကာလမစ္စုတိကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-သဗ္ဗမိဒံ ကမ္မတောတိကထာ အဖွင့်

၇၈၄။ ဗီဇတော အင်္ဂုရဿေဝါတိ၊ ဟူသော ပါဌ်၌။ အင်္ဂုရဿ၊ အညွန့်၏။ အဗီဇတော၊ မျိုးစေ့မဟုတ်သော အကြောင်းကြောင့်။ ဝါ၊ ဤ မျိုးစေ့မှ တပါးသော အခြားမျိုးစေ့ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ ယထာ၊ မရှိသကဲ့သို့။ တထာ၊ တူ။ ပစ္စုပ္ပန်ပဝတ္တသပိ၊ အဆက်မပြတ်ဖြစ်သော ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာ၏လည်း။ အကမ္မတော၊ ကံ မဟုတ်သော။ ကမ္မဝိပါကတော၊ ကံ၏ အကျိုးကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ။ တံ၊ ထို မရှိခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

ဒေယျဓမ္မဝသေန ဒါနဖလံ ပုစ္ဆတိတိ၊ ကား။ ဒေယျဓမ္မဝသေန၊ ပေးလှူ ထိုက်သော သဘောရှိသော ပစ္စည်းဝတ္ထုနှင့်စပ်သဖြင့်။ ယာယ စေတနာယ၊ အကြင် စေတနာဖြင့်။ တံ၊ ထို ပစ္စည်းဝတ္ထုကို။ ဒေတိ၊ ပေးလှူ၏။ တထာ ဒါနဿ၊ ထို ပေးလှူကြောင်း စေတနာ၏။ ဖလံ၊ အကျိုးကို။ ပုစ္ဆတိ၊ မေး၏။ ဒေယျဓမ္မဿ၊ ပေးလှူထိုက်သော သဘောရှိသော ပစ္စည်းဝတ္ထု၏။ (ဖလံ၊ အကျိုးကို။) န(ပုစ္ဆတိ)၊ မေးသည် မဟုတ်။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

သဗ္ဗမိဒံ ကမ္မတောတိကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓကထာ အဖွင့်

၇၈၈။ ဝိနာပိ အနိစ္စဋ္ဌေနာတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။ နိရယာ၊ ငရဲတို့သည်။ ယာဝ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခတို့တည်း။ ဣတိအာဒိသု ဝိယ၊ ဤသို့ အစရှိသော ပါဠိရပ်တို့ကိုသို့။ ဒုက္ခာရမ္မဏတ္ထေနာပိ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၏ အာရုံ၏ အဖြစ်ကြောင့်လည်း။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ သကဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ [ဝိနာပိ အနိစ္စဋ္ဌေနာတိ အနိစ္စဋ္ဌံ ဌပေတာပိ အဋ္ဌပေတာပိတိ အတ္ထော။ န အနိစ္စဋ္ဌဝိရဟေနာတိ။ (ဝိနာပိ-ဋ္ဌံ အပိ-ဖြင့် အဝိနာပိကို ပေါင်းပါ-ဟူလို။) န ဟိ အနိစ္စဋ္ဌဝိရဟိတံ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓံ အတ္ထိ၊-အနု။ “အနိစ္စဋ္ဌ” နေရာ၌ “အနိစ္စတ္ထ” ရှိ၏။ သာ၍ ကောင်းမည် ထင်သည်။]

ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-န ဝတ္တဗ္ဗံ သံသော ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတိတိကထာ အဖွင့်

၇၉၃-၇၉၄။ န ဝတ္တဗ္ဗံ သံသော ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတိတိကထာယံ၊ နှံ။ န စ တာနိ ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတံ သက္ကောန္တိတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သီလပရိသောဓနာဒိနိ၊ မိမိသီလကို သုတ်သင်ခြင်း အစရှိသည်တို့ကို။ ကတာ၊ ပြု၍၎င်း။ နိရောဓေ၊ နိရောဓသမာပတ်ကိုသော်မှလည်း။ သမာပဇ္ဇိတာ၊ ဝင်စား၍၎င်း။ ဝိသောဓေတံ၊ သုတ်သင်ခြင်းငှါ။ သက္ကောတိယထာ၊ စွမ်းနိုင်သကဲ့သို့။ ဝေ၊ တူ။ မဂ္ဂဖလာနံ၊ မဂ်၊ ဖိုလ်တို့သည်။ န(သက္ကောန္တိ)၊ နိုင်ကုန်။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အဋ္ဌကထာထရာ၏ အလိုတည်း။ ဝါ၊ တနည်း။ (မဂ္ဂဖလာနံ၊ တို့၏။ ဝါ၊ တို့က။) အပ္ပဋ္ဌိဂ္ဂဟဏတော၊ ဒက္ခိဏာကို မခံယူတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဝိသောဓေတံ၊ ငှါ။ န သက္ကောန္တိ၊ ကုန်။) ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

န ဝတ္တဗ္ဗံ သံသော ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတိတိကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိကထာ အဖွင့်

၈၀၀-၈၀၁။ ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိကထာယံ၊ နှံ။ ဝိသုဇ္ဈေယျာတိ တေဿ၊ ဟူသော ဤပုဒ်၏။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ ဒဿန္တော၊ ပြုလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ မဟပ္ပလာဘဝေယျာတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော)အာဟ၊ ပြီး။ ဒါယကဿေဝ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဝိပါကဒါယိကာ ဟောတိတိ၊ ဟူသော စကားရပ်၌။

(အဓိပ္ပာယ်-၌ စပ်။) ပဋိဂ္ဂါဟကနိရပေက္ခာ၊ အလ္လခံပုဂ္ဂိုလ်ကို ငဲ့ခြင်း မရှိသော။ ပစ္စယဘူတေန၊ အကြောင်းဖြစ်၍ ဖြစ်သော။ ပဋိဂ္ဂါဟကေန၊ အလ္လခံပုဂ္ဂိုလ်နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ဒါယကေနော၊ ပေးလှူတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ် သည်သာ။ မဟာဝိပါကစေတနတ္ထံ၊ များသော အကျိုးရှိသော စေတနာ၏ အဖြစ်သို့၊ အာပါဒိတာ၊ ရောက်စေအပ်သော။ (စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ၊ စိတ်၏ စင်ကြယ် ခြင်းသည်။) ဝိပါကဒါယိကာ၊ အကျိုးကို ပေးတတ်သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်-၌၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

အညော အညဿ ကာရကောတိ ယဒိ ဒါယကဿ ဒါနစေတနာ နာမ။ ပေ။ ယုတ္တရူပံ သိယာတိ၊ ဟူသောစကားကို။ (သင်္ဂဟကာရေန၊ သည်။) ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သနည်း။ လဒ္ဓိကိတ္တနေ၊ ပရဝါဒီ၏ အယူကို

၁။ ပဋိဂ္ဂါဟက ပေ။ အဓိပ္ပာယ်-၌။ “ဒါယကဿေ”၌ ဝေ-အတွက် “ပဋိဂ္ဂါဟကနိရပေက္ခာ” ဟု ထည့်၍ ထိုပဋိဂ္ဂါဟကနိရပေက္ခာကိုပင် “ပဋိဂ္ဂါဟကေန ပစ္စယဘူတေန ဝိနာ” ဟု ထပ်၍ သရုပ်ဖော်သည်။ “ဒါယကေနော” သည် အာပါဒိတာ၏ ကတ္တားတည်း။ [အာပါဒိကာ-ဟု မရှိရ။] “အာပါဒိတာ” အရ ဝိပါက ဒါယိကာနှင့် အရတူအောင် စိတ္တဝိသုဒ္ဓိကို ကောက်ပါ။

၂။ ပဋိဂ္ဂါဟကေန ပစ္စယဘူတေန။ ပြောရိုးဆိုစဉ်အားဖြင့် အလ္လခံပုဂ္ဂိုလ် သည် အကျိုးကြီးခြင်း၏ အကြောင်းတမျိုးဖြစ်၏။ (သိသရှိသူအား လှူခြင်းနှင့် ဒုဿိလအား လှူခြင်းတို့၏ အကျိုးပေးကွာခြားပုံကို သတိပြုပါ။) ဤသို့ မဟာဝိပါက၏ အကြောင်းဖြစ်သော်လည်း ပရဝါဒီက ထိုပဋိဂ္ဂါဟကအကြောင်းကို မငဲ့သောကြောင့် “ပဋိဂ္ဂါဟကေန ပစ္စယဘူတေန ဝိနာ” ဟု ဆိုသည်။

အမှာ။ ။ စာအုပ်တို့၌ “ပဋိဂ္ဂါဟကနိရပေက္ခာ” ပုဒ်သည် ၂-ထပ်ပါနေသောကြောင့် “အာပါဒိတာ” ၌ ပိုဒ်ခတ်၍ စကားတရပ် ဖြတ်ထား၏။ အမှန်အားဖြင့် “အာပါဒိတာ” ၌ ပိုဒ်ခတ်ရမည် မဟုတ်။ “ဒါယကဿေ၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဝိပါကဒါယိကာ ဟောတိ” ၏ အဖွင့်ဖြစ်သောကြောင့် “ဝိပါကဒါယိကာ ဟောတိ” တိုင်အောင် တဝါကျ တည်း ဆက်သွားရမည်။ ထို့ကြောင့် “အာပါဒိတာ” နောက်၌ “ပဋိဂ္ဂါဟကနိရပေက္ခာ” သည် ရှေးနိဿယ၌ မပါသောကြောင့်၎င်း၊ အဓိပ္ပာယ်လည်း ထပ်နေသောကြောင့်၎င်း ပါဠိပိုသဟု မှတ်ပါ။

၃။ နနု လဒ္ဓိကိတ္တနေ။ ။ ကထာတိုင်း၌ ပရဝါဒီ၏ အယူကို ပြောပြရာအခန်း ပါရှိ၏။ ဤကထာ၌လည်း “တတ္ထ ယဒိ ပဋိဂ္ဂါဟကတော ပေ။ ဒါယကဿေ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ဝိပါကဒါယိကာ ဟောတိ” တိုင်အောင် ပရဝါဒီအယူကို ပြောပြသော လဒ္ဓိကိတ္တန စကားပါ၏။ ထို လဒ္ဓိကိတ္တန စကားဝယ် “ဒါယကေန ဒါနံ ဒိန္နံ ပေ။ ကာရကော ဘဝေယျ” ဟု ပါရှိသည်ကို ရည်ရွယ်၍ “နနု လဒ္ဓိကိတ္တနေ ပေ။ ဘဝေယျာတိ ဝုတ္တံ” ဟု ဆိုသည်။ ထို လဒ္ဓိကိတ္တန စကားရပ်၌ “ဝိပါကော နိဗ္ဗတ္တိ-တော” ဝယ် အကျိုးဝိပါက်ကို ဖြစ်စေခြင်းဟူရာ၌ “အကယ်၍ ပဋိဂ္ဂါဟက ပုဂ္ဂိုလ်က ဒါနစေတနာကို ဖြစ်စေသောအားဖြင့် အကျိုးဝိပါက်ကို ဖြစ်စေခြင်းဖြစ်လျှင် ပြုလုပ်သူ

ပြောဆိုရာ အခင်း၌။ ဒါယကေန ဒါနံ ဒိန္နံ ။ပေ။ ကာရကော ဘဝေယျာတိ၊
 ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရေန၊ သည်။) ဝုတ္တံ နန္ဒ၊ ဆိုအပ်ပြီ မဟုတ်ပါလော။
 ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ ဧတံ၊ ဤသို့ ဆိုအပ်ပြီးသည်ကား။ သစ္စံ၊
 မှန်ပါပေ၏။ ပန၊ ထိုသို့ပင် မှန်ပါသော်လည်း။ ပဋိဂ္ဂါဟကေန၊ အလှူခံ
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝိပါကနိဗ္ဗတ္တနမ္ပိ၊ အကျိုးကို ဖြစ်စေခြင်းသည်လည်း။ ဒါန-
 စေတနာ နိဗ္ဗတ္တနေန၊ ဒါနစေတနာကို ဖြစ်စေခြင်းအားဖြင့်။ ယဒိ ဘဝေယျ၊
 အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ ဧဝံ သတိ၊ သော်၊ အညော၊ ပြုသူမှတစ်ပါး အခြားသူ
 သည်။ အညဿ၊ ခံစားသူမှတစ်ပါး အခြားသူအတွက်။ ကာရကော၊ ပြုလုပ်
 တတ်၏။ ဣတိ၊ ဤအနက်သည်။ ယုတ္တရူပံ၊ သင့်လျော်သည်၏အဖြစ်ဟူသော
 သဘောရှိသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ အဋ္ဌကထာ
 ဆရာ၏ အလိုတည်း။

ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။
 သတ္တရသမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

အခြားတယောက်က ခံစားသူ အခြားတယောက်အတွက် ကံကို ပြုပေးရာရောက်၏’
 ဟု အဓိပ္ပာယ် မှတ်ပါ။ ဤသို့ ယူလျှင် “ထိုသို့ ထပ်၍ ဆိုအပ်သော စကားသည်
 ယုတ္တရူပံ သိယာ-သင့်စရာ ရှိသည်”ဟုလို့။

၁၀-အဋ္ဌာရသမဝဂ္ဂ

၁-မနုဿလောကကထာ အဖွင့်

၈၀၂-၈၀၃။ အယောနိသောတိ၊ ဟူသောစကားကို။ တုသိတပုရံ သန္ဓာယာတိအာဒိကံ၊ အစရှိသော။ ဂဟဏံ၊ မှားယွင်းသော အယူကို။ သန္ဓာယ၊ ရှိ။ (သင်္ဂဟကာရော)အာဟ၊ ပြီ။

မနုဿလောကကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဓမ္မဒေသနာကထာ အဖွင့်

၈၀၄-၈၀၆။ တဿ၊ ထိုနိမိတ်ဗုဒ္ဓ၏။ ဒေသနံ၊ ဒေသနာတော်ကို။ သမ္ပုဋ္ဌိစ္စိတု၊ ခံယူပြီး၍၎င်း။ (ဒေသိတော-၌ စပ်။) သယမေဝ စ၊ မိမိ ကိုယ်တိုင်သာလျှင်၎င်း။ အာယသ္မတာ အာနန္ဒတ္ထေရေန၊ သည်။ ဒေသိတော၊ ဟောအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒတိ၊ ပရဝါဒီဆို၏။

ဓမ္မဒေသနာကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဈာနသင်္ခန္ဓကထာ အဖွင့်

၈၁၃-၈၁၆။ ဈာနသင်္ခန္ဓကထာယံ၊ ။ ဥပ္ပုဋ္ဌိပါဠိယာတိ၊ ဟူသော ပုဒ်၏။ ပဌမဇ္ဈာနတော၊ ပဌမဈာန်မှ။ ဝုဠာန၊ ထ၍။ ဝိတက္ကဝိစာရာ၊ ဝိတက် ဝိစာရတို့ကို။ အာဒိနဝတော၊ အပြစ်အားဖြင့်။ မနုသိတာတဗ္ဗာ၊ နှလုံးသွင်း ထိုက်ကုန်၏။ တတော၊ ထိုဝိတက် ဝိစာရတို့ကို အပြစ်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းပြီးရာ ကာလမှ နောက်၌။ ဒုတိယဇ္ဈာနေန၊ ဒုတိယဈာန်သည်။ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ထိုက် ၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။ ဥပစာရာနံ၊ ဥပစာရဘာဝနာတို့၏၎င်း။ ဈာနာနဉ္စ၊ ဈာန်တို့၏၎င်း။ ယော အနုက္ကမော၊ အကြင် အစဉ်သည်။ (အတ္ထိ။) တေန၊ ထိုအစဉ်နှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ (သင်္ဂဟတိ၊ လော-၌ စပ်။) ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ဈာနသင်္ခန္ဓကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ဈာနန္တရိကကထာ အဖွင့်

၈၁၇-၈၁၉။ ဈာနန္တရိကာ နာမ သောတိ၊ ကား။ ပဌမဇ္ဈာနာဒိသု၊ ပဌမဈာန် အစရှိသော ဈာန်တို့တွင်။ အညတရဘာဝါဘာဝတော၊ တပါးပါး သော ဈာန်၏ အဖြစ်၏ မဟုတ်ခြင်းကြောင့်။ န ဈာနံ၊ ဈာန် မဟုတ်။ (ပရဝါဒီအလိုအားဖြင့် ဈာန်မဟုတ်။) အထခေါ၊ အဟုတ်ကား။ ဒက္ခိဏ-ပုဗ္ဗာဒိ ဒိသန္တရိကာ ဝိယ၊ တောင်အရပ်၊ အရှေ့အရပ် အစရှိသည်တို့၏ အကြား ကဲ့သို့။ သော၊ ဤ အဝိတက္က ဝိစာရမတ္တသမာဓိသည်။ ဈာနန္တရိကာ နာမ၊ ဈာန် ၂-ပါးတို့၏ အကြား၌ဖြစ်သော သမာဓိ မည်၏။ [“ဈာနန္တရိကာ”ကို ငဲ့၍ သော-ဟု ဆိုသည်။ အနက်အရမှာ သမာဓိတည်း။] ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ ကတရာ၊ အဘယ် သမာဓိနည်း။ အဝိတက္က ဝိစာရမတ္တော၊ ဝိတက်ကား မရှိ၊ ဝိစာရမျှသာရှိသော။ ယော အယံ သမာဓိ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ၏။ သော၊ ထို သမာဓိတည်း။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ အဓိပ္ပာယ်ကို ယှဉ်စေထိုက်၏။

ဈာနန္တရိကကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-စက္ခုနာ ရှုပ် ပဿတိကထာ အဖွင့်

၈၂၆-၈၂၇။ ပဋိဇာနနံ သန္ဓာယာတိ၊ ဟူသောပါဌ်၌။ (အဓိပ္ပာယ်ယော-၌ စပ်။) စက္ခုနာ ရှုပ် ဒိသွာ နိမိတ္တဂ္ဂါဟိ ဟောတိတိအာဒိနာ၊ အစရှိသော။ နယေန၊ နည်းဖြင့်။ (ဘဂဝတာ) ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ မနော-

၁။ န ဈာနံ။ ။စတုက္ကနည်းအားဖြင့် ဈာန် ၄-ပါး ပြားရာဝယ် အဝိတက္က ဝိစာရမတ္တသမာဓိသည် ပဌမဈာန်လည်း မဟုတ်၊ ဒုတိယဈာန်စသည်လည်း မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် “ပဌမဇ္ဈာနာဒိသု အညတရဘာဝါဘာဝတော”ဟု အကြောင်းပြ၍ “န ဈာနံ၊ ဈာန်မဟုတ်။ ဝါ၊ ဈာန် ၄-ပါး၌ မပါဝင်”ဟု ပရဝါဒီ ဆိုသည်။ ပဉ္စက နည်းအားဖြင့်ကား ဒုတိယဈာန်ဖြစ်သောကြောင့် ဈာန်ဟုတ်ပါ၏။

၂။ ပဋိဇာနနံ သန္ဓာယာတိ။ ။အဋ္ဌကထာဝယ် “အယမဓိပ္ပာယ်ယော”၏ နောက်၌ “ပဿတိတိ ဟိ မယံ ပဋိဇာနနံ သန္ဓာယ ပုစ္ဆာမ”ဟု ရှိ၏။ ဆိုလိုရင်း ကား-“ရူပေန ရှုပ် ပဿတိ”ဟူသော ပြဿနာ၌ “ပဿတိ”ဟူသော စကားကို စက္ခုပသာဒ၌ ရူပါရုံထင်လာသော မြင်ခြင်းမျှကို ရည်ရွယ်၍ ဆိုသည် မဟုတ်၊ ရူပါရုံကို မြင်ပြီး၍ သိခြင်းတိုင်အောင် ရည်ရွယ်၍ ဆိုခြင်းဖြစ်၏။ ဥပမာ-“စက္ခုနာ ရှုပ် ဒိသွာ န နိမိတ္တဂ္ဂါဟိ”၌ စက္ခုဒွါရဝိထိနောင် တဒန္တဝတ္တိကမနောဒွါရဝိထိတို့ဖြင့် တဖန် သိခြင်းတိုင်အောင် ရည်ရွယ်၍ ဒိသွာဟု ဆိုသကဲ့သို့တည်း။

ဝိညာဏပဋိဇာနနံ၊ မနောဝိညာဉ်ဖြင့် သိခြင်းကို။ သန္ဓာယံ၊ ရှိ။ (ပုစ္ဆာမ-၌ စပ်။) ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ော၊ သကဝါဒီ၏ အလိုတည်း။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ (ထိုသို့ မနောဝိညာဉ်ဖြင့် သိခြင်းကို အလိုရှိအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။) (ဝိစာရေတဗ္ဗံ-၌ စပ်။) ဧဝံ သန္တေ ရူပံ မနောဝိညာဏံ အာပဇ္ဇတိတိ၊ ဟူသော စကားရပ်၌။ မနောဝိညာဏပဋိဇာနနံ၊ မနောဝိညာဉ်ဖြင့် ရူပါရုံကို သိခြင်းသည်။ ရူပဒဿနံ၊ ရူပါရုံကို မြင်ခြင်းသည်။ ကထံ ဟောတိ၊ အဘယ်မှာ ဖြစ်နိုင်ပါအံ့နည်း။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိစာရေတဗ္ဗံ၊ စိစစ်ထိုက်၏။

စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိတိကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။
 အဋ္ဌာရသမဝဂ္ဂဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ ကိရ သန္ဓာယ။ ။ ထိုသို့ စက္ခုဝိညာဉ်ဖြင့် မြင်ပြီးနောက် မနောဝိညာဉ်ဖြင့် သိသည်တိုင်အောင် ရည်ရွယ်ခြင်းကို ဋီကာဆရာ မနှစ်သက်သောကြောင့် “ကိရ သန္ဓာယ” ဟု ကိရ-သဒ္ဓါဖြင့် ဆိုသည်။ [စက္ခုဝိညာဏေန ပဋိဇာနနဿ အဂ္ဂဟဏေ အရုစိ သူစေန္တော (မနှစ်သက်ခြင်းကို ထင်ရှားပြလိုသောကြောင့်) အာဟ-မနော-ဝိညာဏပဋိဇာနနံ ကိရ သန္ဓာယာတိ။-အနု။]

၂။ တသ္မာ ဝိစာရေတဗ္ဗံ။ ။ တသ္မာဖြင့် “မနောဝိညာဏပဋိဇာနနံ သန္ဓာယ အဓိပ္ပာယ်ော” ကို ပြန်၍ ညွှန်းသည်။ အနုဋီကာ၌လည်း “တသ္မာတိ မနောဝိညာဏ-ပဋိဇာနနဿဝ အဓိပ္ပေတတ္တာ” ဟု တ-၏ အစွဲကို ချုံး၍ ထိုအတိုင်း ဖော်ပြသည်။ ဤ တသ္မာကို ဝိစာရေတဗ္ဗံ-၌ စပ်။

၃။ ဧဝံ သန္တေ ပေ။ အာပဇ္ဇတိ။ ။ ဧဝံ သန္တေ-(ရူပေန ရူပံ ပဿတိ-၌ ပဿတိ-အရ ဤသို့ ပဋိဇာနနကို ရည်ရွယ်သည်ရှိသော်) ရူပေန-၌ ရူပသည် စက္ခုပသာဒရုပ် မဟုတ်တော့ပဲ မနောဝိညာဉ်အဖြစ်သို့ ရောက်ရာ၏။ မနောဝိညာဉ် ဖြစ်ရာ၏-ဟူလို။

၄။ ဣတိ မနော။ ပေ။ ကထံ ဟောတိ။ ။ ထိုသို့ မနောဝိညာဉ်ဖြင့် သိခြင်း ဖြစ်သောကြောင့် “ရူပေန ရူပံ ပဿတိ” ဟူသော မူလပြဿနာ၌ “ရူပါရုံကို မြင်ခြင်း” ဟူသော အနက် မဖြစ်တော့ရကား မူလစကား၏ အနက်အဓိပ္ပာယ် ပျောက်သွား သောကြောင့် “မနောဝိညာဏပဋိဇာနနံ သန္ဓာယ” ဟူသော အဋ္ဌကထာစကားကို စိစစ်ထိုက်သည်-ဟု ဆိုသည်။

၁၉ - ဧကုနဝိသတိမဝဂ္ဂ

၁-ကိလေသပဇဟနကထာ အဖွင့်

၈၂၈-၈၃၁။ အနုပုန္နာယေဝ၊ ဖြစ်ဆဲ မဟုတ်ကုန်သည် သာလျှင်။ (ဟုတော) နုပုဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပဟိနာ နာမ၊ ပယ်အပ် ကုန်သည် မည်သည်။ ဟောန္တိ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ကိလေသပဇဟနာ၊ ကိလေသာကို ပယ်စွန့်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပဋိက္ခိပတိ၊ ပယ်၏။ (“ဣမိနာ၊ ဤ အနုပုန္နာယေဝ နုပုဇ္ဇန္တိတိ ပဟိနာ နာမ ဟောန္တိ” ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ ဒဿတိ၏ ဝ.ရိုဏ်းထည့်သည်) တေ၊ ထိုမဂ်ဖြင့် ပယ် အပ်သော ကိလေသာတို့သည်။ ဥပုဇ္ဇိက္ခာ၊ ဖြစ်ပြီး၍။ ဝိဂတာ၊ ကင်းကုန် သည်။ နေဝ ဟောန္တိ၊ မဟုတ်ကုန်။ နာပိ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့လည်း မဟုတ်ကုန်။ န စ ဥပုန္နာ၊ ခဏတ္တယသို့ ရောက်ဆဲလည်း မဟုတ်ကုန်။ ဝါ၊ ဖြစ်ဆဲလည်း မဟုတ်ကုန်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ အတိတေ ကိလေသေ ပဇဟတိတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်။ ဣတိ၊ ဤ အနက်ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ဒဿတိ၊ ပြ၏။

ကိလေသပဇဟနကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-သုညတကထာ အဖွင့်

၈၃၂။ အနတ္တလက္ခဏံ တာဝ ကေစ္စန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ အဂ္ဂပက္ခန္ဓာနံ၊ နာမ်ခန္ဓာတို့၏။ အနတ္တလက္ခဏံ၊ ကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ဝဒတိ၊ ဆို၏။

၁။ နာပိ ဘဝိဿန္တိ။ ။အချို့က “မဂ်သည် ကိလေသာကိုပယ်ရာ၌ အနာဂတ် ကိလေသာကို ပယ်သည်”ဟု ယူကြ၏။ ထိုအယူကို “နာပိ ဘဝိဿန္တိ” ဟူသော ဤ ဋီကာစကားဖြင့် ပယ်ရှား၏။ အနုဋီကာ၌လည်း “ကာမဓ္မေတ္ထ မဂ္ဂေန ပဟာတဗ္ဗ- ကိလေသာ မဂ္ဂဘာဝနာယ အသတိ ဥပုဇ္ဇနာရဟာ ခဏတ္တယံ န အာဂတာတိ စ အနာဂတာ နာမ သိယံ-မဂ်ဖြင့် ပယ်ထိုက်သော ကိလေသာတို့သည် မဂ္ဂဘာဝနာ မရှိလျှင် ဖြစ်ထိုက်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ခဏတ္တယသို့ မရောက်ကုန်သေး။ ထို့ကြောင့်လည်း အကယ်၍ကား အနာဂတ်ကိလေသာတို့ ဖြစ်စရာ ရှိ၏။ “ယသ္မာ ပန တေ န ဥပုဇ္ဇိဿန္တိ၊ တသ္မာ တထာ န ဝုဇ္ဇန္တိတိ ဝဋ္ဋဗ္ဗံ-သို့သော်လည်း ထိုကိလေသာတို့သည် ဖြစ်ကြတော့မည် မဟုတ်သောကြောင့် အနာဂတ်ဟု မဆိုအပ်ကုန်”ဟု မှတ်ပါ။ တေနေဝါဟ “နာပိ ဘဝိဿန္တိ”တိ။

ကောန ပရိယာယေနာတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ အနတ္တလက္ခဏာ။ န။
ဇရာမရဏဘာဝပရိယာယေန၊ ဇရာမရဏ၏ အဖြစ်ဟူသော ပရိယာယ်
အားဖြင့်။ (သိယာ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပနံ-၌ စပ်။) ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။
ဟိ၊ မှန်။ ရူပက္ခန္ဓာဒိနံ၊ ရူပက္ခန္ဓာ အစရှိသည်တို့၏။ မာ ဇီရတု၊ မဆွေးမြေ့ပါ
စေလင့်။ မာ မရတု၊ မသေပါစေလင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အလဘနေယျော၊
တောင့်တ၍ မရထိုက်သော။ အဝသဝတ္တနာကာရော၊ မိမိအလို၌ မဖြစ်စေ
နိုင်ခြင်း ဟူသော အခြင်းအရာသည်။ အနတ္တတာ၊ မည်၏။ သာ၊ ထို
အနတ္တတာသည်။ အတ္တတော၊ တရားကိုယ်အနက်အားဖြင့်။ ဇရာမရဏမေဝ၊
ဇရာမရဏသာတည်း။ တဉ္စ၊ ထိုဇရာမရဏသည်လည်း။ ဇရာမရဏံ ဒွိဟိ
ခန္ဓေဟိ သင်္ဂဟိတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
အဂ္ဂက္ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ ဇရာမရဏံ၊ သည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပနံ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌
အကျုံးဝင်၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ပြီးကား။ ဧတေသံ၊ ဤဝဒန္တိဆရာတို့၏။
အဓိပ္ပာယ်ော၊ အလိုတည်း။

သုညတကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-သာမညဖလကထာ အဖွင့်

၈၃၅-၈၃၆။ ဖလုပ္ပတ္တိ စာတိ၊ ဟူသောပါဠိဖြင့်။ ပတ္တိဓမ္မံ၊ ရောက်ခြင်း
သဘောကို။ ဝါ၊ ရခြင်းသဘောကို။ (သင်္ဂဟကာရော) ဝဒတိ၊ ဆို၏။ [ပတ္တိ-
ဓမ္မန္တိ ဟေဋ္ဌာ(အောက်သမန္နာဂတကထာ၌) ဝုတ္တံ သမန္နာဂမမာဟ။—အနု။
ဖိုလ်တရားကို ဆိုသည်မဟုတ်။ ဖိုလ်တရား၏ ပြည့်စုံခြင်းကို ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့်
“အသင်္ခတ”ဟု ယူသည်။]

သာမညဖလကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ ဇရာမရဏဘာဝပရိယာယေန။ ။ဇရာမရဏသည် ရုပ်တရားအစစ်၊
နာမ်တရားအစစ် မဟုတ်။ ရုပ်တရား၏ ရင့်ခြင်း ပျက်ခြင်း လက္ခဏာကို ဌာနရုပ်၏
အမည်ကို ဌာနီဇရာမရဏ၌ တင်စား၍ ဆိုထား၏။ ဤသို့ အနတ္တအစစ်ဖြစ်သော
ရုပ်တရား၏ အမည်ကို ဇရာမရဏ၌ တင်စားခြင်းကို “ပရိယာယ်”ဟု ဆိုသည်။
နာမ်၏ ဇရာမရဏကို တင်စားရာ၌လည်း နည်းတူ။ [ပါဠိ ကုတောစိ ဇာတတ္တံ၊
ဇာတိယာ ပရိယာယတော”နှင့် အသွားတူပင်တည်း။ ဇာတိယာ၏ နေရာ၌ “ဇရာယ”
ဟု၎င်း။ “မရဏဿ”ဟု၎င်း ထည့်ရုံသာ ထူး၏။]

၅-တထတာကထာ အဖွင့်

၈၄၁-၈၄၃။ ရူပါဒိသဘာဝတာသင်္ခါတာတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။
 ရူပါဒိနံ၊ ရုပ်အစရှိသော တရားတို့၏။ သဘာဝတာ၊ သဘာဝ၏ အဖြစ်
 တည်း။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ ရူပါဒိသဘာဝတာ၊ မည်၏။ ဣတိ ဝေ၊ သို့။
 အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သေ(သော)၊ ဤပရဝါဒီ
 သည်။ ဘာဝံ၊ ရုပ် အစရှိသည်တို့၏ သဘောကို။ တထတာတိ၊ ဟူ၍။ ဝဒတိ၊
 ဆိုလို၏။ ဘာဝယောဂံ၊ သဘောနှင့်ယှဉ်သော ရုပ်ဒြပ်စသည်ကို။ န ဝဒတိ၊
 ဆိုလိုသည် မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။ [ဘာဝန္တိ ဓမ္မမတ္တံ။ ပကတီတိ
 အတ္ထော၊ “ဇာတိဓမ္မ”န္တိအာဒိသု ဝိယ။ ရူပါဒိနံ ဟိ ရူပနာဒိပကတိ တထာ
 အသင်္ခါတာတိ စ ပရဝါဒီနော လဒ္ဓိ။ တေန ဝုတ္တံ “န ဘာဝယောဂ”န္တိ။—
 အန။]

တထတာကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ကုသလကထာ အဖွင့်

၈၄၄-၈၄၆။ အနဝဇ္ဇဘာဝမတ္တေနော နိဗ္ဗာနံ ကုသလန္တိ၊ ဟူသော
 ပါဠိ၌။ (ဝုတ္တံ ဟောတိ-၌ စပ်။) ယံ ကိဉ္စ၊ အမှတ်မထား တပါးပါးသော။
 ကုသလံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ ရှိ၏။) သဗ္ဗံ၊ သော။ တံ၊ ထို ကုသိုလ်သည်။
 အနဝဇ္ဇဘာဝမတ္တေနော၊ အပြစ်မရှိသည်၏ အဖြစ်မျှကြောင့်သာ။ (ကုသလံ၊
 ကုသိုလ်မည်သည်။ ဟောတိ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗာနံ၊ အပြစ် မရှိသော
 နိဗ္ဗာန်သည်။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်တည်း။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ကုသလကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-အစွန္တနိယာမကထာ အဖွင့်

၈၄၇။ သကိံ နိမုဂ္ဂေါ ။ ပေ။ သုတ္တံ နိဿယာတိ၊ ဟူသော စကားရပ်၌။
 (အဝဇာရဏံ-စသည်၌ စပ်။) တာယ ဇာတိယာ၊ ထို ဇာတိ၌။ ဝါ၊ ထိုဘဝ၌။
 လောကုတ္တရာသဒ္ဓါဒိနံ၊ လောကုတ္တရာသဒ္ဓါ အစရှိသည်တို့၏။ အနုပ္ပတ္တိံ၊ မပြစ်
 နိုင်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ကတံ၊ ပြုတော်မူအပ်သော။ အဝဇာရဏံ၊
 “နိမုဂ္ဂေါ” ဟူသော အဝဇာရဏကို။ သံသာရခါဏုကဘာဝံ၊ သံသရာ၏
 သစ်ငုတ်၏ အဖြစ်ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ ကတံ၊ ပြုတော်မူအပ်ပြီး ဣတိ၊ ဤသို့။
 မညမာနော၊ မှတ်ထင်သည်။ (ဟုတော)၊ ယာ အယံ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ အကြင်
 နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည်။ (အတ္ထိ။) အယံ၊ ဤ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည်။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊

ပုထုဇဉ်၏။ အစွန္နနိယာမတာ၊ စင်စစ် မြသည်၏ အဖြစ်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ ပုထုဇဉ်နဿ၊ ၎င်း။ အစွန္နနိယာမတာ၊ စင်စစ်မြသည်၏အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒတိ၊ ပရဝါဒီ ဆို၏။

အစွန္နနိယာမနိဝတ္တကာ၊ စင်စစ် နိယာမကို တားမြစ်တတ်သော။ ဝိစိကိစ္ဆုပ္ပတ္တိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၏ ဖြစ်ခြင်းကို၎င်း။ နိယာမန္တရူပတ္တိ စ၊ နိယာမ တမျိုး၏ ဖြစ်ခြင်းကို၎င်း။ ဝိစာရေတွာ၊ စိစစ်၍။ ဂဟေတဗ္ဗာ၊ ယူထိုက်၏။ အစွန္နနိယာမကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-ဣန္ဒြိယကထာ အဖွင့်

ဂ၅၃-ဂ၅၆။ လောကိယာနမ္ပိတိ၊ လောကိယာနမ္ပိ အစရှိသော ပါဠိ၌။ လောကုတ္တရာနံ၊ လောကုတ္တရာဖြစ်ကုန်သော။ (သဒ္ဓါဒီနံယေဝ၊ သဒ္ဓါ အစ ရှိသည်တို့၏ပင်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒိဘာဝေ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ အစရှိသည်တို့၏အဖြစ်သည်။ ဟောတိ ဝိယ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ ထိုအတူ။) လောကိယာနမ္ပိ၊ လောကိ လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သဒ္ဓါဒီနံယေဝ၊ သဒ္ဓါ အစရှိသည်တို့၏ပင်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒိဘာဝဒဿနေန၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်းအားဖြင့်။ လောကိယသဒ္ဓိန္ဒြိယာဒိဘာဝံ၊ လောကိသဒ္ဓိန္ဒြေ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို။ သာဓေတုံ၊ ပြီးစေခြင်းငှါ။ သဒ္ဓါဒီနံယေဝ၊ တို့၏ပင်။ သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒိဘာဝဒဿနတ္ထံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေ အစရှိသည်တို့၏ အဖြစ်ကို ပြခြင်း အကျိုးငှါ။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၎င်း။ [“သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒိဘာဝဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ”ဝယ် “လောကိယသဒ္ဓိန္ဒြိယာဒိဘာဝံ သာဓေတုံ”ဟု အပိုထည့်၍ ဖွင့်သည်။ မှန်၏။ ပရဝါဒီက “လောကိသဒ္ဓိန္ဒြေ မရှိ”ဟု ဆိုသောကြောင့် လောကိသဒ္ဓိန္ဒြေ စသည် ရှိကြောင်းကို ပြီးစေခြင်းက ပဓာနတည်း။ ထို ပဓာနကို ထည့်၍ ပြသည်။]

ဣန္ဒြိယကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဧကေနဝိသတိမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ ဝိစိကိစ္ဆုပ္ပတ္တိ ။ ပေ ။ ဝိစာရေတွာ။ - “အစွန္နနိယတဿ ။ ပေ ။ ဝိစိ- ကိစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ-လော”ဟု -မေးရာ၌ “အာမန္တာ”ဟု ပဌမ ဖြေ၏။ ထို ဝိစိကိစ္ဆာ ကြောင့် “နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည် နိယတ မဟုတ်တော့”ဟု နိယာမကို တားမြစ်ခြင်းကို ၎င်း၊ “သဿတဒိဋ္ဌိယာ နိယတဿ ။ ပေ ။ ဥစ္စေဒဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ-လော”ဟု မေးရာ၌ “အာမန္တာ”ဟု ဒိဋ္ဌိတမျိုး ထပ်၍ ဖြစ်ခြင်းအားဖြင့် ရှေ့ဒိဋ္ဌိ၏ အစွန္နနိယာမအဖြစ်ကို တားမြစ်ခြင်းကို၎င်း၊ စိစစ်၍ ယူထိုက်၏။ ဘာကြောင့်နည်း-အစွန္နနိယာမ-စင်စစ် မြ၏-ဟု ဆိုလျှင် ဝိစိကိစ္ဆာဖြစ်ခြင်း နိယာမတမျိုးဖြစ်ခြင်းက မူလနိယာမကို မမြဲဟု ဆိုရာရောက်သည့်အတွက် ရှေ့နောက် ဆန့်ကျင်သောကြောင့်တည်း။

၂၀-ဝိသတ်မဂ္ဂ

၂-ဉာဏကထာ အဖွင့်

၈၆၃-၈၆၅။ ဉာဏကထာယံ၊ ဌံ။ ဒုက္ခံ ပရိဇာနာတိတိ လောကုတ္တရ-
 မဂ္ဂဉာဏမေဝ ဒီပေတိတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို။ ပရိဇာနာတိ၊
 ပိုင်းခြား၍ သိ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တေ၊ ဆိုလသော်။ [စပ်ပုဒ် မရှိ၍
 “ဝဒန္တေ” ဟု ပြင်သည်။] တဝ၊ သင်၏။ ဣဒံ ဝစနံ၊ ဤ ဒုက္ခံ ပရိဇာနာတိ
 အစရှိသော စကားသည်။ လောကုတ္တရမဂ္ဂဉာဏမေဝ၊ လောကုတ္တရာမဂ်ဉာဏ်
 ကိုသာ။ ဒီပေတိ၊ ပြ၏။ တဿေဝ၊ ထို လောကုတ္တရာမဂ်ဉာဏ်၏သာ။
 ဉာဏဘာဝံ၊ ဉာဏ်၏ အဖြစ်ကို။ န ဒီပေတိ၊ ပြသည် မဟုတ်။ ကသ္မာ၊
 ကြောင့်။ (ဣဒံ ဝစနံ၊ သည်။ လောကုတ္တရမဂ္ဂဉာဏမေဝ၊ ကိုသာ။ ဒီပေတိ၊
 ပြသနည်း။ တဿေဝ၊ ၏သာ။ ဉာဏဘာဝံ၊ ကို။ န ဒီပေတိ၊ မပြသနည်း။)
 ယသ္မာ၊ အကြံကြောင့်။ လောကုတ္တရမေဝ၊ လောကုတ္တရာ တရားသည်သာ။
 န ဉာဏံ၊ ဉာဏ် မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝါ၊ ထိုသို့ လောကုတ္တရာ
 တရား၏သာ ဉာဏ် မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ဣဒံ ဝစနံ လောကုတ္တရ-
 မဂ္ဂဉာဏမေဝ ဒီပေတိ၊ န တဿေဝ ဉာဏဘာဝံ။) တသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဣဒံ၊
 ဤ ဒုက္ခံ ပရိဇာနာတိ အစရှိသော စကားသည်။ န သာဓကံ၊ သာဓက
 မမြောက်။ ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဉာဏကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-နိရယပါလကထာ အဖွင့်

၈၆၅-၈၆၈။ ပဏုန္နန္တိ၊ ကား။ ပဏုဒိတံ၊ ပစ်ချအပ်သော။ အနဝသေသ-
 ခိတ္တံ၊ အကြွင်း မရှိအောင် ပစ်ချအပ်သော။ (ပုရိသံ-၌ စပ်။) ဣတိ
 အတ္ထော၊ နက်။

နိရယပါလကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ န တဿေဝ ဉာဏဘာဝံ။ ။ ကာမံ ပုဗ္ဗဘာဂေပိ အတ္ထေဝ ဒုက္ခပရိညာ၊
 အတ္ထသာဓိကာ ပန သာ မဂ္ဂက္ခဏိကာ ဝေတိ ဥက္ကံသဂတံ ဒုက္ခပရိညံ သန္ဓာယ
 အဝဓာရေန္တော အာဟ “ဒုက္ခံ ။ပေ။ မဂ္ဂဉာဏမေဝ ဒီပေတိတိ။” တံ ပန အဝဓာရဏံ
 န ဉာဏန္တရနိဝတ္တနံ၊ အထခေါ ဉာဏန္တရဿ ယထာဓိကတကိစ္စနိဝတ္တနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊
 တေနာဟ န တဿေဝ ဉာဏဘာဝန္တိအာဒိ။

ကသ္မာ။ ။ “ကသ္မာ” ၏ နောက်၌ ရှေ့ဝါကျရှိ ပုဒ်တို့ကို ထည့်၍ အနက်ပေးမှ
 အဓိပ္ပာယ်ထင်ရှားသည်။ အဖြေ၌လည်း “တသ္မာ” အပိုထည့်လျက် ထို အမေးအတိုင်း
 ပြန်၍ ဖြေရသည်။ “တသ္မာ န ဣဒံ သာဓကံ” ကား လဒ္ဓဂုဏဝါကျတည်း။

၄-တိရစ္ဆာနကထာ အဖွင့်

၈၆၉-၈၇၁။ တဿ အတ္တိတယ ပဋိညာတိ(တ္ထ)၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌။ တဿ ဟတ္ထိနာဂဿ စ၊ ထိုရောဝဏ်ဆင်မင်း၏၎င်း။ တဿ ဒိဗ္ဗယာနဿ၊ ထိုနတ်၌ဖြစ်သော ယာဉ်၏၎င်း။ အတ္တိတယ၊ ရှိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ပဋိညာ သဏဝါဒိဿ-၌ စပ်။) ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝိသံ၊ သီးခြား။ ယောဇေတဗ္ဗံ၊ ယှဉ်စေထိုက်၏။ [ဤ အဖွင့်အတိုင်း အဋ္ဌကထာ၌ “တဿ”ကို ၂-ထပ် ပေးထားသည်။]

တိရစ္ဆာနကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဉာဏကထာ အဖွင့်

၈၇၆-၈၇၇။ ဉာဏကထာယံ၊ ၌။ သစေ တံ ဒွါဒသဝတ္ထုကန္တိ ဣတ္ထ စ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌လည်း။ လောကုတ္တရန္တိ၊ ဟူသော ဝစနသေသော၊ သဒ္ဓါကြွင်းကို။ (ကာတဗျော၊ ပြုထိုက်၏။) ဝါ၊ တနည်း။ တံ လောကုတ္တရဉာဏံ၊ ထို လောကုတ္တရဉာဏ်သည်။ ဒွါဒသဝတ္ထုကံ၊ ၁၂-ပါးသော တည်ရာရှိသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အံ။ ဣတိ၊ သို့။ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗျော၊ မှတ်ထိုက်၏။

ပရိညေယျန္တိ၊ ပရိညေယျ အစရှိသော သဒ္ဓါသည်။ [ပဟာတဗ္ဗံ သစ္စိကာ-တဗ္ဗံ ဘာဝေတဗ္ဗံတို့ကို ယူဖို့ရန် “အစရှိ” ဟု ဆိုသည်။] ပုဗ္ဗဘာဂေါ၊ မဂ်၏ ရှေ့အဖို့၌ဖြစ်သော ကိစ္စဉာဏ်ကို ပြသော သဒ္ဓါတည်း။ ပရိညာတန္တိ၊ ပရိညာတံ အစရှိသော သဒ္ဓါသည်။ [ပဟိနံ၊ သစ္စိကတံ၊ ဘာဝိတံတို့ကို ယူစေလို၍ “အစရှိ” ဟု ဆိုသည်။] အပရဘာဂေါ၊ မဂ်၏ နောက်အဖို့၌ဖြစ်သော ကတ

၁။ သစေ ။ ပေ ။ အတ္ထော။ ။ ဒွါဒသဝတ္ထုကံ ဉာဏံ လောကုတ္တရန္တိ ဣတ္ထ (ဟူသော ပါဠိတော် ပါဠိ၌) ဒွါဒသဝတ္ထုကဿ ဉာဏဿ လောကုတ္တရတာ ပတိဋ္ဌာပိယတိ၊ အတည်ဖြစ်စေအပ်၏။ ဣတိ (လောကုတ္တရံ-ဟု ထည့်ခြင်းအားဖြင့် ဒွါဒသဝတ္ထုကဉာဏ်၏ လောကုတ္တရအဖြစ်ကို တည်စေအပ် အတည်ဖြစ်စေအပ်၏။ ဣတိ) ဒဿေန္တော ပဌမဝိကပ္ပံ ဝတ္တာ (“လောကုတ္တရန္တိ ဝစနသေသော” ဟု ပဌမဝိကပ်ကို ဆိုပြီး၍) ပုန လောကုတ္တရညာဏဿ ဒွါဒသဝတ္ထုကတာ ပတိဋ္ဌာပိယတိတံ (“တံ လောကုတ္တရညာဏံ ဒွါဒသဝတ္ထုကံ သစေ ဟောတိ” ဟု အနက် ပေးသောအခါ ဒွါဒသဝတ္ထုကသည် ပဓာနဖြစ်သောကြောင့် လောကုတ္တရဉာဏ်၏ ဒွါဒသဝတ္ထုကအဖြစ်ကို တည်စေအပ် အတည်ဖြစ်စေအပ်၏။ ဣတိ) ဒဿေတံ တံ ဝါ ။ ပေ။ အတ္ထောတိ အာဟ (ဒုတိယဝိကပ်ကို ဆိုသည်။) - အနုဒ္ဓိကာ။

ဉာဏ်ကို ပြသော သဒ္ဓါတည်း။ သစ္စဉာဏံ ပန၊ သစ္စဉာဏ်သည်ကား။ မဂ္ဂက္ခန္ဓာပီ၊ မဂ်ခဏ၌လည်း။ ပရိဇာနနာဒိကိစ္စသာဓနဝသေန၊ ပရိဇာနန အစရှိသော ကိစ္စကို ပြီးစေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ သဒ္ဓိံ ပုဗ္ဗဘဝပရဘာဂေဟိတိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟကာရော) အာဟ၊ ဆိုပြီ။ [မဂ္ဂက္ခန္ဓာပီတိ အပိသဒ္ဓေန တတော ပုဗ္ဗာပရဘာဂေပီတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။-အနု။ မှန်၏-မဂ္ဂက္ခန္ဓာ၌ သစ္စဉာဏ် မဖြစ်မီ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဟု ရှုနေခိုက်၌လည်း ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းကိစ္စ ဖြစ်နိုင်၏။ သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ခြင်းကိစ္စ ဖြစ်နိုင်၏။ နိရောဓသစ္စာကို ပုထုဇဉ်ဘဝ၌ အနုမာနဉာဏ်ဖြင့် မှန်းဆ၍ သိနိုင်၏။ မဂ္ဂသစ္စာကို လောကီမဂ်ခဏ၌ ပွားခြင်းကိစ္စ ဖြစ်နိုင်၏။]

ဉာဏကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဝိသတိမပဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

စတုတ္ထော ပဏ္ဏာသကော သမတ္ထော။

၂၁ - ကေဝိသဟိမဝဂ္ဂ

၁-သာသနကထာ အပွင့်

၈၇၈။ တီသုပိ ပုစ္ဆာသု စောဒနတ္ထံ ဝုတ္တန္တိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ တီသုပိ၊
၃-ပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ပုစ္ဆာသု၊ တို့၌။ သာသနန္တိအာဒိဝစနံ၊
သာသနံ အစရှိသော စကားကို။ (သကဝါဒိနာ) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊
ဤသို့။ သမုဒါယာ၊ အပေါင်းဖြစ်သော ပုစ္ဆာတို့ကို။ ကေဒေသာနံ၊ အစိတ်
ဖြစ်သော စကားတို့၏။ အဓိကရဏဘာဝေန၊ တည်ရာ၏ အဖြစ်ဖြင့်။ (သင်္ဂဟ-
ကာရေန) ဝုတ္တာ၊ (တီသုပိ ပုစ္ဆာ-ဟု)ဆိုအပ်ပြီ။ ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ၊ ၎င်း။

သာသနကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-ဣဒ္ဓိကထာ အပွင့်

၈၇၉-၈၈၄။ ဣဒ္ဓိကထာယံ၊ ၌။ အတ္ထိ အဓိပ္ပာယ်ဣဒ္ဓိတိ၊ ဟူသော
ပါဠိ၏။ အဓိပ္ပာယ်ဝသေန၊ နှလုံးသွင်းအပ်သော အလိုဆန္ဒ၏ အစွမ်းဖြင့်။
ဣဇ္ဈနတော၊ ပြီးစီးခြင်းကြောင့်။ အဓိပ္ပာယ်ောတိ၊ ဟူ၍။ ဧဝံ နာမိကာ၊
ဤသို့ နာမည်ရှိသော။ ဣဒ္ဓိ၊ တန်ခိုးသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသလော။ ဣတိ
အတ္ထော၊ နက်။

ဣဒ္ဓိကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၄-ဓမ္မကထာ အပွင့်

၈၈၅-၈၈၈။ ဓမ္မကထာယံ၊ ၌။ ရူပဋ္ဌတော အညဿ ရူပဿ အဘာ-
ဝါတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ (အဓိပ္ပာယ်ော-၌ စပ်။) ယော(ရူပဋ္ဌော)၊ အကြင်
ရုပ်၏ အနက်ဖြစ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောကို။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ နိယာမော၊
မြဲသော အနက်သဘောဟူ၍။ ဝုစ္စေယျ၊ ဆိုအပ်ရာ၏။ ရူပတော၊ ရုပ်မှ။
အညော၊ အခြားသော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ သော ရူပဋ္ဌော နာမ၊
ထိုရုပ်၏ အနက်ဖြစ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။
ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ရူပဋ္ဌတော၊ ရုပ်၏ အနက်ဖြစ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်း
သဘောမှ။ အညံ၊ အခြားသော သဘောသည်။ ရူပဉ္စ၊ ရုပ်သည်လည်း။
န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ရူပမေဝ၊

ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသည်သာတည်း။ ဝေဒနာဒိသဘာဝံ၊ ဝေဒနာ အစ
 ရှိသည်တို့၏ သဘောရှိသည်။ န ဟောတိ၊ မဟုတ်။ ဣတိ အဓိပ္ပာယ်နာ၊
 ဤသို့သော အလိုအားဖြင့်။ [ရူပရူပဋ္ဌာနံ အနုညတ္တာဓိပ္ပာယ်နာ-အနု။] ရူပံ
 ရူပဋ္ဌေန နိယတန္တိ၊ ဟူ၍။ (သကဝါဒိနာ၊ သည်။) ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်၏။
 အညထာ၊ ရူပ ရူပဋ္ဌတို့၏ တမျိုးတခြား၏ အဖြစ်သည်။ (သတိ၊ သော်။)
 ရူပဋ္ဌေန၊ ရုပ်၏ အနက်ဖြစ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောဟူသော။ နိယာ-
 မေန၊ မြဲသော သဘောအားဖြင့်။ (ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ နိယတံ၊ မြဲ၏။) ဣတိ၊
 ဤသို့။ (ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ဆိုထိုက်ရာ၏။) ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်နာ၊ အဋ္ဌကထာ
 ဆရာ၏ အလိုတည်း။

တတ္ထ၊ ထို ရူပဋ္ဌတော အညဿ ရူပဿ အဘာဝါ အစရှိသော စကားရပ်၌။
 ရူပတော၊ ရုပ်မှ။ အညဿ၊ အခြားသော။ ရူပဋ္ဌဿ၊ ရုပ်၏ အနက်ဖြစ်သော
 ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော၏။ အဘာဝေ၊ မရှိခြင်းကို။ ဒဿိတေ၊ ပြအပ်သော်။
 ရူပဋ္ဌတော၊ ရုပ်၏ အနက်ဖြစ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောမှ။ အညဿ၊
 အခြားသော။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ အဘာဝေ၊ မရှိခြင်းသည်။ ဝါ၊ မရှိခြင်းကို။
 ဒဿိတော ယေဝ နာမ၊ ပြအပ်ပြီးမည်တော့သည်သာ။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊
 ထို့ကြောင့်။ ရူပတော၊ ရုပ်မှ။ အညဿ၊ အခြားသော။ ရူပဋ္ဌဿ၊ ၎င်း။
 တမေဝ အဘာဝံ၊ ထိုမရှိခြင်းကိုသာ။ ဒဿေန္တော၊ ပြလိုသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။
 ရူပသဘာဝေ၊ ဟိတိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားကို။ (သင်္ဂဟကာရော)
 အာဟ၊ ဆိုပြီး။ [ဤ ဝါကျ၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အဋ္ဌကထာနိဿယ၌ ပြထားပြီး။]

၁။ အညထာတိ တေသံ။ ။အညထာတိ တေသံ (ထိုရူပ ရူပဋ္ဌတို့၏)
 အညတ္တေ (တမျိုးတခြားတို့၏ အဖြစ်သည်)- (သတိ)၊ ရူပဋ္ဌေန နိယာမေန ရူပံ
 နိယတန္တိ ဝတ္တဗ္ဗန္တိ ယောဇနာ-အနု။ ဤအနုဋီကာဖွင့်ပုံကို ထောက်လျှင် “န+
 အညထာ”ဟု န-အက္ခရာပါဖွယ် မလို၊ ယခု စာအုပ်တို့၌ န-အက္ခရာ ပါနေ၏။
 န-အက္ခရာ မပါမှလည်း အဓိပ္ပာယ်ရသည်။ ရှေးနိဿယ၌ကား-“န ဝတ္တဗ္ဗံ-သင့်”ဟု
 န-အက္ခရာနှင့်တကွ အနက်ပေးထား၏။ “ရူပဋ္ဌေန နိယာမေန ရူပံ နိယတံ”ဟု နဂို
 ကပင် မဆိုသောကြောင့် “န ဝတ္တဗ္ဗံ-မဆိုသင့်”ဟု တားမြစ်ဖွယ် မလို။ အဋ္ဌကထာ၌
 ပါသော န ဝတ္တဗ္ဗံကို ယူ၍ န-အက္ခရာထည့်ကြဟန် တူသည်။

မှတ်ချက်။ ။“ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတံ”ဟု ဆိုရာ၌ ရူပနှင့် နိယတသည် အရတူ
 သကဲ့သို့ ရူပဋ္ဌေန ဟူသော အဘိန္ဒဝိသေသနနှင့် နိယတံလည်း အရတူ၏။ ထိုသို့ အရ
 တူအောင် ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတန္တိ ဝတ္တဗ္ဗံ”ဟု ဆိုသည်။ “ရူပဋ္ဌေန နိယာမေန ရူပံ
 နိယတံ”ဟု ဆိုရာ၌ကား ရူပဋ္ဌသည် နိယာမတရားတမျိုးဖြစ်၍ ရူပံ-က နိယတ တမျိုး
 ဖြစ်သည့်အတွက် အရ မတူတော့။ ထို့ကြောင့် ရူပနှင့် ရူပဋ္ဌတို့ အညဖြစ်လျှင် (တမျိုး
 တခြားစီ ဖြစ်လျှင်)ဟု ဆိုသည်။ [ဤ“အညထာ ရူပဋ္ဌေန နိယာမေန (ရူပံ နိယတံ)”
 ဟူသော စကားသည် ရထိုက်သော အပြစ်ကို ပြသော စကားတည်း။]

သေ ဝေါဟာရေတိ^၁၊ ကား။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ သဘာဝေါ၊ သဘော
ဟည်း။ ရူပသဘာဝေါ၊ ရုပ်၏သဘော။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ အတ္ထော၊ အနက်
ဖြစ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောတည်း။ ရူပဋ္ဌော၊ ဘော။ ဣတိ ဝေံ၊ သို့။
အညတ္တံ၊ တမျိုးတခြား၏ အဖြစ်ကို။ ဂဟေတွာ ဝိယ၊ ယူသကဲ့သို့။ ပဝတ္ထော၊
ဖြစ်သော။ ရူပသဘာဝဝေါဟာရော၊ ရူပသဘာဝဟူသော ဝေါဟာရသည်
၎င်း။ ရူပဋ္ဌဝေါဟာရေ ဝါ၊ ရူပဋ္ဌဟူသော ဝေါဟာရသည်၎င်း။ (နာနတ္တ-
သညာပနတ္တံ ဟောတိ-၌ စပ်။) သော သဘာဝေါ၊ ထို သဘောသည်။
ဝေဒနာဒိဟိ၊ ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့မှ။ နာနတ္တမေဝ၊ မတူထူးခြား ကွဲပြား
သည်၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာသာတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ နာနတ္တသညာပနတ္တံ၊
မတူထူးခြား ကွဲပြားသည်၏ အဖြစ်ကို သိစေရခြင်းအကျိုးငှါ။ ဟောတိ၊ ၎င်း။
ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

တသ္မာတိ၊ ကား။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ ရူပဋ္ဌေန၊ မှ။ အနညတ္တာ၊ တမျိုး
တခြား မဟုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ (ရူပံ နိယတန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ-၌
စပ်။) ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ရူပမေဝ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသည်သာတည်း။
ဝေဒနာဒိသဘာဝံ၊ ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့၏ ခံစားခြင်း အစရှိသော သဘော
ရှိသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဝတွာ၊ မဆိုမူ၍။ (တိုက်ရိုက် မဆို
မူ၍။) ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝဒေတော၊ ဆိုသော ပရဝါဒီ၏။
[ရှေးနိဿယ၌ “ဝဒန္တေန၊ ဆိုသော ပရဝါဒီသည်” ဟု ပေး၏။ အစပ်ရှာ၍
မရပါ။] တဉ္စ ဝစနံ၊ ထိုရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတံ ဟူသော စကားသည်လည်း။
[တဉ္စ ဝစနန္တိ ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတန္တိ ဝစနံ။-အနု။] ဝုတ္တပ္ပကာရေန၊ ဆိုအပ်
ပြီးသော အပြားအားဖြင့်။ သဒေဝါသံ၊ အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်၏။

၁။ သေဝေါဟာရော။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ “သေ ဝေါဟာရော”ကို ရူပသဘာဝ
ဝေါဟာရော၊ ရူပဋ္ဌဝေါဟာရေ ဝါ-ဟု ၂-နည်း ဖွင့်၏။ ထို ဝေါဟာရ ၂-မျိုးဆုံး
သည်ပင် ဝေဒနာ စသည်တို့မှ ရုပ်၏ ထူးသည်၏ အဖြစ်ကို သိစေရခြင်းအကျိုးငှါ
ဖြစ်၏။ “ရူပသဘာဝေါ”ကို “ရူပဿ+သဘာဝေါ”ဟု၎င်း၊ “ရူပဋ္ဌော”ကို
“ရူပဿ+အတ္ထော”ဟု၎င်း သမ္ပန်+သမ္ပန္နိခွဲ၍ ဆဋ္ဌိ တပျူရိသ် သမာသ် တွဲရာ၌ကား
ရုပ်က တခြား သဘာဝအတ္ထတို့က တခြားဟု ထင်ရသော်လည်း ရုပ်နှင့် သဘာဝ၊
ရူပနှင့် အဋ္ဌသည် မကွဲမပြား။ ထိုသို့ မကွဲပြားသော်လည်း အဘေဒ ဘေဒုပစာရနည်း
အားဖြင့် ကွဲပြားသကဲ့သို့ ဆိုထားသည်”ဟု မှတ်ပါ။

၂။ ဝုတ္တပ္ပကာရေန သဒေဝါသံ။ ။ “ဝုတ္တပ္ပကာရေနာတိ ရူပဋ္ဌတော အညဿ
ရူပဿ အဘာဝါတိအာဒိနာ ဝုတ္တပ္ပကာရေန”ဟု အနုဂိုဏ်းဖွင့်၏။ “ဆိုအပ်ပြီးသော
အခြင်းအရာဟူသည် ရူပဋ္ဌတော အညဿ ရူပဿ အဘာဝါ စသော အခြင်းအရာ
တည်း။ အာဒိနာဖြင့် “ယော ရူပဿ နိယာမော ဝုစ္စေယျ ။ပေ။ ရူပဉ္စ န ဟောကံ”
တိုင်အောင် ယူပါ။ ထိုအခြင်းအရာအားဖြင့် (ထို အကြောင်းကြောင့်) “ရူပံ ရူပမေဝ၊
န ဝေဒနာဒိသဘာဝံ”န္တိ အဓိပ္ပါယေန ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတန္တိ ဝုတ္တပ္ပံ(ဆိုထိုက်၏)။

အထ၊ ထိုသို့ အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်ပါလျက်။ ကသွာ၊ ကြောင့်။ (ပဋိ-
 ဇာနာတိ၊ ဝန်ခံရသနည်း။) [ယဒိ သဒေါသံ။ အထ ကသွာ ပဋိဇာနာတိတိ
 ယောဇနာ။-အနု။]ဟိ၊ ချဲ့။ ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတန္တိ၊ ဟူသော စကားကို
 (ဝတ္တပ္ပံ-၌ စပ်။) ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ရူပမေဝ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိသည်
 သာတည်း။ ဝေဒနာဒိသဘာဝံ၊ ဝေဒနာ အစရှိသည်တို့၏ ခံစားခြင်း အစ
 ရှိသော သဘောရှိသည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ အဓိပ္ပာယ်နာ၊ ဤသို့သော
 အလိုဖြင့်။ (သကဝါဒီနာ၊ သည်။) ဝတ္တပ္ပံ၊ ဆိုထိုက်၏။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။
 ဝဒန္တေ၊ ဆိုလသော်။ [ဝဒန္တောဟု ရှိသည်ကို စဉ်စားပါ။] ရူပံ ရူပဋ္ဌေန
 နိယတန္တိ၊ ဟူသော ပြဿနာကို။ ပဋိဇာနာတိ၊ အာမန္တာဟု ဝန်ခံ၏။ ဣတိ
 အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။

စ၊ စောဒနာပါဠိးအံ။ တေ၊ ဤ“ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတံ”ဟူသော
 စကားကို။ အတ္တနာဝ၊ သကဝါဒီ ဟူသော မိမိသည်ပင်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။
 ပရေန၊ ပရဝါဒီသည်။ န ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်သည် မဟုတ်။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။
 ပဋိဇာနာတိ၊ အာမန္တာဟု ဝန်ခံ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ န ဝတ္တပ္ပံ နန္တံ၊ မဆိုထိုက်
 သည် မဟုတ်ပါလော။ ဣတိ၊ ဤကား စောဒနာတည်း။ (န ဝတ္တပ္ပံ၊ မဆို
 ထိုက်သည်ကား။) န၊ မဟုတ်။ (ဝတ္တပ္ပံ ဝေ၊ ဆိုထိုက်သည်သာ။) (ကသွာ၊
 နည်း။) အတ္တာနမ္ပိ၊ မိမိဟူသော သကဝါဒီကိုလည်း။ ပရံ ဝိယ၊ တပါးသော
 သူကိုကဲ့သို့။ ဝစနတော၊ ဆိုခြင်းကြောင့်တည်း။

ဝါ၊ တနည်း။ ဝတ္တပ္ပန္တိ(တ္ထေ)၊ ဟူသော ဤ ပါဠိ၌။ သကဝါဒီနာ၊
 သည်။ ဝတ္တပ္ပံ၊ ဆိုထိုက်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။

အညထာ ရူပဋ္ဌေန နိယာမေန (ရူပံ နိယတံ)ဟူသော မလိုအပ်သော အပြစ်ရောက်
 သည်”ဟု ဆိုခဲ့၏။ ထိုဆိုအပ်ခဲ့သောကြောင့်နှင့် အကျိုးဖြစ်သော အပြစ်ကို ရည်ရွယ်၍
 “ဝုတ္တပ္ပကာရေန သဒေါသံ”ဟု ဆိုသည်။

၁။ နန္တံ စ။ ပေ။ န ဝတ္တပ္ပန္တိ။ ။ပါဠိတော်ကို ကြည့်ပါ။ “ရူပံ ရူပဋ္ဌေန
 နိယတံ”ဟူသော စကားသည် သကဝါဒီ၏ စကားဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မိမိစကားကို
 မိမိသည်ပင် “အာမန္တာ”ဟု ဝန်ခံသည်ဟု မဆိုထိုက်သည် မဟုတ်ပါလော”ဟု
 စောဒနာသည်။

၂။ န ပေ။ ဝစနတော။ ။မိမိကိုပင် သူတပါးအနေအားဖြင့် စကား သုံးစွဲ
 ခြင်းကြောင့် ပဋိဇာနာတိ(ဝန်ခံ၏-ဟု) န နဝတ္တပ္ပံ-မဆိုထိုက် မဟုတ်၊ ဆိုထိုက်ပါ
 သည်-ဟူလို။

၃။ ဝတ္တပ္ပန္တိ ဝါ။ ။ဤနည်းကား “နန္တံ စေတံ”စသော စောဒနာ သောဇနာ
 နည်းမှ တနည်းပြသော စကားတည်း။ ထို့ကြောင့် “ဝတ္တပ္ပန္တိ”ဟူသော စကားသည်
 “အဓိပ္ပာယ်နာ ဝတ္တပ္ပံ”တုန်းက ဆိုအပ်သော စကားတည်း-ဟု မှတ်ပါ။ ထို“ဝတ္တပ္ပံ”၌
 “သကဝါဒီနာ ဝတ္တပ္ပံ”ဟု ဆိုလိုသည်။

စ၊ ဆက်။ တေန၊ ထိုသကဝါဒီသည်။ ယဒိ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ အကယ်၍ ဆိုထိုက်အံ့။
 သော စ၊ ထို သကဝါဒီသည်လည်း။ တေမတ္ထံ၊ ဤ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို။
 ယဒိ စ' ပဋိဇာနာတိ၊ အကယ်၍မူလည်း ဝန်ခံအံ့။ (ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်
 ၏။) အထ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်။ သကဝါဒိ၊ မေးသော
 သကဝါဒီသည်။ ပဋိဇာနာတိ၊ ဝန်ခံသနည်း။ ဣတိ အယံ၊ ဤ ဆိုအပ်ပြီး
 ကား။ ဧတ္ထ၊ ဤ“ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတန္တိ အာမန္တာ”ဟူသော ပါဠိရပ်၌။
 အတ္ထော၊ အနက်တည်း။

အတ္တန္တရပဝသေနာတိ၊ ဟူ၍။ တတ္ထ၊ ထိုပရိဟာရစကားရပ်၌။ (အဋ္ဌ-
 ကထာဝယ် ဖြေသော စကားရပ်၌။) ဝုတ္တမေဝ၊ ဆိုအပ်ပြီးသည်သာလျှင်
 ဖြစ်သော။ ကာရဏံ၊ ရူပံ ရူပမေဝ, န ဝေဒနာဒိသဘာဝံ ဟူသော သင့်သော
 အကြောင်းကို။ နိဂူဟိတော၊ လျှို့ဝှက်၍။ ပရေန၊ ပရဝါဒီသည်။ စောဒိတံ၊
 စောဒနာအပ်ပြီး။ ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ တမေဝ ကာရဏံ၊ ထို ရူပံ ရူပမေဝ
 န ဝေဒနာဒိသဘာဝံ အစရှိသော အကြောင်းကိုပင်။ ဒဿေတော၊ ပြ၍။
 စောဒနံ၊ စောဒနာကို။ နိဝတ္ထေတိ၊ နစ်စေ၏။

၁။ ယဒိ စ ။ပေ။ အတ္ထော။ ။“သကဝါဒိနာ ဝတ္တဗ္ဗံ”ဟူသော နည်း၌ လဒ္ဒ
 ဒေါသကို ပြုလို၍ “ယဒိ စ”စသည်ကို မိန့်သည်။ “ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတံ”ဟူသော
 စကားသည် အကယ်၍ သကဝါဒိ ဆိုထိုက်သော ပြဿနာ ဖြစ်အံ့။ ထိုသကဝါဒိ
 သည်ပင် ဤ ပြဿနာ၏ အနက်ကို အကယ်၍ ဝန်ခံလည်း ဝန်ခံအံ့။ ထိုသို့ ဖြစ်လျှင်
 အဘယ်ကြောင့် “မေးသော သကဝါဒီသည် ဝန်ခံ၏”ဟု ဤနေရာ၌ ဤအနက်
 ဖြစ်နိုင်အံ့နည်း။ “မေးသူလည်း သကဝါဒိ၊ အာမန္တာ-ဟု ဝန်ခံသူလည်း သကဝါဒိ”
 ဟု မဖြစ်နိုင်ပါ-ဟူလို။

၂။ အတ္တန္တရ ပပေ၊ နိဝတ္ထေတိ။ ။အတ္တန္တရ-ဟူသည် အဋ္ဌကထာ၌ ပြုအပ်
 သော “ရူပံ ရူပမေဝ၊ န ဝေဒနာဒိသဘာဝံ”ဟူသော အနက်တည်း။ ထိုအနက်
 ဟူသော အကြောင်းကို ပရဝါဒိက မသိဟန်ဆောင်သောအားဖြင့် ထိုအကြောင်းကို
 လျှို့ဝှက်၍ မေးသောကြောင့် ထိုအကြောင်းကိုပင်ပြ၍ စောဒနာကို နစ်စေရသည်။
 “ဖြေသည်”ကိုပင် “နစ်စေသည်”ဟု ဆိုသည်။ [ဝုတ္တမေဝ ကာရဏန္တိ “ရူပံ ရူပ-
 မေဝ, န ဝေဒနာဒိသဘာဝန္တိ ဝေ ဝုတ္တမေဝ ယုတ္တိ။ “ဧတ္ထ ဟိ”တိအာဒိနာ
 ဒဿေတော။ အထ ကသ္မာ ပဋိဇာနာတိတိ ဝုတ္တံ စောဒနံ နိဝတ္ထေတိ။-အနု။

ဆက်ဦးအံ့။ ။“ဝတ္တဗ္ဗန္တိ ဝါ”စသော နည်း၌ မေးသူသည် သကဝါဒိ မဟုတ်။
 ပရဝါဒိတည်း။ ထို့ကြောင့် “ပရေန စောဒိတံ”ဟု ဆိုသည်။ ထို စောဒနာဟူသည်
 လည်း န ဝတ္တဗ္ဗံ စသော စောဒနာတည်း။ [ပရေန စောဒိတန္တိ “န ဝတ္တဗ္ဗံ ရူပံ
 ရူပဋ္ဌေန နိယတံတိအာဒိနာ ပရဝါဒိနော စောဒနံ သန္ဓာယာဟ။-အနု။] ပရဝါဒိက
 “ရူပံ ရူပမေဝ, န ဝေဒနာဒိသဘာဝံ”ဟု ဖြေဆိုအပ်ပြီးသော အကြောင်းကို လျှို့ဝှက်၍
 မေးသောကြောင့် ထို အကြောင်းကိုပင် ပြ၍ သကဝါဒိက စောဒနာကို တားမြစ်ရ
 သည်”ဟူရာ၌ “အထ ကသ္မာ ပဋိဇာနာတိ”ဟူသော စောဒနာကို တားမြစ်သည်-ဟု
 ဆိုလိုသည်။

ဣတော အညထာတိ၊ ကား။ ရူပါဒိသဘာဝမတ္တံ၊ ရုပ်အစရှိသည်တို့၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း အစရှိသော သဘောမျှကို။ မုဉ္ဇိတော၊ လွတ်၍။ တေန၊ ထို ပရဝါဒီသည်။ ပရိကပ္ပိတံ၊ ကြံဆအပ်သော။ နိယတံ၊ နိယတသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ [ရူပုန စသော သဘောကို ပရဝါဒိက နိယတ ဟု ကြံ၏။ ထို ကြံအပ်သော နိယတ မရှိ-ဟူလို။] ဣတိ၊ ထို့ကြောင့်။ ပရိကပ္ပိတဿ၊ ပရဝါဒီသည် ကြံဆ အပ်သော။ တဿ၊ ထို နိယတကို။ နိဝတ္တနတ္ထံ၊ တားမြစ်ခြင်းအကျိုးငှါ။ ပုန၊ တဖန်။ တေနဝ နယေန၊ ထိုနည်းဖြင့်ပင်။ စောဒေတုံ၊ စောဒနာ ခြင်းငှါ။ မိစ္ဆတ္တနိယတန္တိဇာဒိံ၊ အစရှိသော စကားကို။ (သကဝါဒီ သည်။) ဇာဟ၊ မေးပြီ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

ဓမ္မကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ကေဝိသတိမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သည်လည်း။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မညတိ၊ ပရဝါဒီ မှတ်ထင်၏။ အာကာသသုပိနံ၊ ကောင်းကင်သို့ သွားရ၏ဟု မြင်မက်သော အိပ်မက်ကို။ ဒိသွာ၊ မြင်ရ၍။ အာကာသဂမနာဒိအဘိညာဝိယ၊ ကောင်းကင်သို့ သွားကြောင်း အစရှိသော အဘိညာဉ်ကိုကဲ့သို့။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်၎င်း။ အရဟတ္တပတ္တိ စ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်း သည်၎င်း။ အတ္တိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ မညတိ၊ ပရဝါဒီ မှတ်ထင်၏။ ဣတိ၊ ဤကား။ အဓိပ္ပာယ်ယော၊ အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလိုတည်း။

တိသောပိ ကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-အာသေဝနပစ္စယကထာ အပွင့်

၉၀၃-၉၀၅။ န ကောစိ အာသေဝနပစ္စယံ အာသေဝတိ နာမာတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၏။ ဗိဇံ၊ သရက်၊ ပိန္နဲ အစရှိသော မျိုးစေ့သည်။ စတုမဓုရ- ဘာဝံ၊ စတုမဓုရ၏ အဖြစ်ကို။ ဝါ၊ လေးမျိုးသော ချိုဆိမ့်သော အရသာ၏ အဖြစ်ကို။ န ဂဏှာတိ ယထာ၊ မယူနိုင်သကဲ့သို့။ ဝေံ၊ တူ။ ဘာဝနာသင်္ခါတံ၊ ထုံမွမ်းခြင်းဟု ဆိုအပ်သော။ အာသေဝနပစ္စယံ၊ အာသေဝနပစ္စည်းကို။ ဂဏှန္တော၊ ယူသော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော။ အာသေဝန္တော နာမ၊ အဖန်ဖန်ဖြစ်စေသော တရားမည်သည်။ ဝါ၊ ထုံမွမ်းသော တရားမည်သည်။ နတ္တိ၊ မရှိ။ ဣတိ အတ္ထော၊ နက်။

အာသေဝနပစ္စယကထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ အာကာသသုပိနံ။ ။အာကာသေန ဂစ္ဆန္တဿ ဝိယ သုပိနံ အာကာသ- ထုပိနံ၊ တံ အဘိညာနိမိတ္တံ မညတိ (ဈာန်အဘိညာဉ်ကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ထင်၏။)

၂။ ယထာ ဗိဇံ ဝါ။ ။ခဏိကတ္ထေပိ ဝါ-ရုပ် နာမ် တရားတို့၏ ခဏိက ဖြစ်ပါ သော်လည်း အစေတနေသုပိ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓရူပေသု(မျိုးစေ့ကဲ့သို့ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓ မဟုတ်သော ရုပ်တို့၌သော်မှလည်း) ဘာဝနာဝိသေသော (မိမိသတ္တိကို ထုံမွမ်းခြင်း ဟူသော သတ္တိ အထူးကို) လဗ္ဘတိ (ရအပ် ရနိုင်တုံသေး၏) ကိမင်္ဂံ ပန သစေတနေသု (စေတနာနှင့် တကွဖြစ်သော ဇောတို့၌ အဘယ်မှာ မရနိုင်ဟု ဆိုဖွယ်ရှိအံ့နည်း။) ဣတိ ဒသေတုံ ယထာ ဗိဇံ စတုမဓုရဘာဝံ န ဂဏှာတိတံ နိဒဿနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ [ဤသို့ စာအုပ်တို့၌ န-သဒ္ဓါပါနေသော်လည်း ဋီကာဖွင့်ပုံမှာ န-သဒ္ဓါ ပေါသကဲ့သို့ ထင်၏။ ဘဒ္ဒကောင့် နည်း မျိုးစေ့သည် မိမိ၏ ချိုသော သတ္တိကို ပင်စည်မှစ၍ အသီးတိုင်အောင် ထုံစေနိုင် သာကြောင့်တည်း။

၁၀-ခဏိကကထာ အဖွင့်

၉၀၆-၉၀၇။ ပထဝိယာဒိဇ္ဈပေသု၊ ပထဝီ အစရှိသော ရုပ်တို့တွင်။
 ကေသဉ္စိ၊ အချိုရုပ်တို့၏။ ဥပ္ပါဒေါ၊ ဖြစ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ကေသဉ္စိ၊
 အချိုရုပ်တို့၏။ နိရောဓော၊ ချုပ်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။ ဣတိ၊ သို့။ ရူပ-
 သန္တတိယာ၊ ရုပ်အစဉ်၏။ ဧဝံ ပတိဋ္ဌာနံ၊ ဤသို့ တည်ခြင်းသည်။ ဟောတိ။
 ဟိ၊ မှန်။ ယေဟိ၊ အကြင် အနန္တရာဒိပစ္စည်းတို့ဖြင့်။ အရူပသန္တတိယာ ဝိယ၊
 နာမ်တရားတို့၏ အစဉ်ကဲ့သို့။ ရူပသန္တတိယာ၊ ရုပ်တရားအစဉ်၏။ ပဝတ္တိ၊
 ဖြစ်ခြင်းသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ရူပါနံ၊ ရုပ်တို့၏။ ဝါ၊ ရုပ်တို့မှာ။
 (တေ)အနန္တရာဒိပစ္စယာ၊ ထို အနန္တရ အစရှိသော ပစ္စည်းတို့သည်။ [အာဒိဖြင့်
 သမနန္တရ၊ အနန္တရူပနိဿယ စသည်ကို ယူ။] န သန္တိ၊ မရှိကုန်။ ဣတိ၊
 ထို့ကြောင့်။ စိတ္တေ စိတ္တေ၊ စိတ္တက္ခဏတိုင်း စိတ္တက္ခဏတိုင်း၌။ မဟာပထဝီ၊
 မဟာပထဝီရုပ်သည်။ သဏ္ဍာတိ၊ တည်သလော။ ဣတိအာဒိ၊ ဤသို့ အစ
 ရှိသော စကားကို။ စောဒိတံ၊ စောဒနာအပ်ပြီ။ [ပါဠိတော်၌ “စိတ္တေ
 မဟာပထဝီ သဏ္ဍာတိ” ဟု စိတ္တေ တပုဒ်သာ ရှိသော်လည်း ဝိစ္ဆာလောပကြံ၍
 စိတ္တေ စိတ္တေဟု ဖွင့်ဟန် တူသည်။ အနုဒ္ဓိကာ၌လည်း “စိတ္တက္ခဏေ စိတ္တက္ခဏေ
 ပထဝီအာဒိနံ ဥပ္ပါဒနိရောဓေဟိ ဘဝိဘဗ္ဗန္တိ” ဟု ဝိစ္ဆာဖြင့် ဖွင့်သည်။]

ခဏိကကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိဟာ။
 ဗာဝိသတိမဝဂ္ဂဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ ဧဝံ ပတိဋ္ဌာနံ။ ။ခန္ဓာကိုယ်ကို သတိထားကြည့်ပါ။ ကမ္မဇကလာပ်စသော
 ရုပ်တို့၏ အစဉ်သည် တချို့က စိတ်၏ ဥပါဒ်ဖြစ်၍ တချို့က စိတ်၏ ဌိခဏ၊ ဘင်ခဏ
 တို့၌ ဖြစ်ကြ၏။ ဤသို့ အဖြစ်မတူသော ရုပ်တို့သည် အချုပ်လည်း မတူနိုင်ကြ။ တချို့
 ရုပ်များ၏ ချုပ်ဆဲခဏ၌ တချို့ရုပ်တွေက ဥပါဒ်ဆဲဖြစ်၍ တချို့ရုပ်များက ခဏငယ်
 ၄၉-ချက်ခန့် တည်တံ့၍ နေကြသည်။ ထို့ကြောင့် ရုပ်အထည်ကိုယ်ကြီးသည် စိတ်များ
 ကဲ့သို့ ပြတ်၍ ပြတ်၍ မသွားပဲ တည်လျက် တည်လျက် ရှိသည်ကို တွေ့ရပေသည်။
 ထို့ကြောင့် “ဧဝံ ပတိဋ္ဌာနံ ရူပသန္တတိယာ” ဟု ဆိုသည်။

၂၃-တေဝိသတိမဝဂ္ဂ

၁-ကောဓိပ္ပါယကထာ အပွင့်

၉၀၈။ ကရုဏာဓိပ္ပါယေန ကောဓိပ္ပါယောတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။
 ဘဂ္ဂါဓိပ္ပါယတော၊ ဘဂ္ဂတည်းဟူသော အလိုမှ။ အညာဓိပ္ပါယော၊ အခြား
 သော အလိုရှိသည်မှလည်းဖြစ်သော။ (မေထုနော ဓမ္မော ပဋိသေဝိတဗ္ဗော-၌
 စ။) ဣတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ကော အဓိပ္ပါယောတိ ဣ၊ ဟူသော
 ဤပါဠိ။ ကေသဒ္ဓေါ၊ ကေသဒ္ဓါကို။ ကေတော ဘာဝေ၊ အတူတကွ၏အဖြစ်
 ဟူသော အနက်၌။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်ထိုက်၏။ ဟိ၊ မှန်။ သမာနတ္ထေ၊ ကေသဒ္ဓါ၏
 သမာနအနက်သည်။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ ကောဓိပ္ပါယေနာတိ၊ တော-
 ဓိပ္ပါယေန ဟူသော ပါဠိ၌။ ဘဂ္ဂါဓိပ္ပါယေပိ၊ ဘဂ္ဂါဓိပ္ပါယန္တလည်း။
 ကောဓိပ္ပါယတာ၊ တူသော အလိုရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣတိ၊
 ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

(တနည်း)-ကထော၊ ကြောင့်။ ကော အဓိပ္ပါယောတိ ဣ၊ ၌။
 ကေတောဘာဝေ၊ ၌။ ကေသဒ္ဓေါ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၎်။ ဣတိ၊ ဤသို့။
 ဝိညာယတိ၊ နည်း။ ဟိ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ ကေသဒ္ဓဿ၊ ၎်။ သမာနတ္ထေ၊
 အတူဟူသော အနက်သည်။ သတိ၊ သော်။ ဘဂ္ဂါဓိပ္ပါယေပိ၊ ၌လည်း။
 ကောဓိပ္ပါယေနာတိ၊ ဟူသော ပါဠိ၌။ ကောဓိပ္ပါယတာ၊ တူသော အလို
 ရှိသည်၏ အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ ၎်။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ ကော အဓိပ္ပါယောတိ
 ဣ၊ ၌။ ကေတောဘာဝေ၊ ၌။ ကေသဒ္ဓေါ၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၎်။ ဣတိ
 ဝိညာယတိ၊ ၎်။

ကောဓိပ္ပါယကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိယာ။

၃-၇-ဣဿရိယကာမကာရိတာကထာ အပွင့်

၉၁၀-၉၁၄။ ဣဿရိယေန၊ စိတ်ကို အစိုးရသူ၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ယထာဓိပ္ပေတဿ၊ အကြင် အကြင် အလိုရှိအပ်သော အမှုကို။ ကရဏံ၊ ပြုနိုင်
 ခြင်းသည်။ ဣဿရိယကာမကာရိတာ၊ မည်၏။ ဂစ္ဆေယျာတိ၊ ကား။
 ဂစ္ဆသေယျောက္ကမနံ၊ ဂစ္ဆသေယျသို့ သက်ရောက်ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆေယျ၊ ရောက်ရာ
 သလော။

ဣဿရိယကာမကာရိတာဟေတု ။ ပေ ။ ကရိယတိတိ ဧတ္ထ၊ ဟူသော
 ဤပါဠိ၌။ ဒုက္ကရကာရိတာ နာမ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုကျင့်အပ်သော အကျင့်ကို
 ပြုကျင့်ခြင်းမည်သည်ကို။ ဣဿရိယကာမကာရိတာဟေတု၊ စိတ်ကို အစိုးရ
 သူ၏ အဖြစ်ကြောင့် အလိုအတိုင်း ပြုနိုင်ခြင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်။
 ဝါ၊ စိတ်ကို အစိုးရသည့်အတွက် အလိုအတိုင်း ပြုနိုင်ခြင်းဟူသော အကြောင်း
 ကြောင့်။ ကရိယမာနာ၊ ပြုအပ်သော်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ မိစ္ဆာအယူကြောင့်။
 ကရိယတိ၊ ပြုအပ်၏။ ဣတိ အတ္ထော၊ ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၎င်း။ ဝါ၊ တနည်း။
 မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ မိစ္ဆာအယူနှင့်။ ဝိနာ၊ ကင်း၍။ ကရိယမာနာ၊ ပြုအပ်သော။
 ဣဿရိယကာမကာရိတာဟေတု နာမ၊ ။ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊
 ဤအနက်ကို။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၎င်း။

ဣဿရိယကာမကာရိတာကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-ပတိရူပကထာ အဖွင့်

၉၁၅-၉၁၆။ မေတ္တာဒယော၊ မေတ္တာ အစရှိသော တရားတို့ကို။
 သန္ဓာယ၊ ၍။ မေတ္တာဒယော ဝိယ၊ မေတ္တာ အစရှိသည်တို့ကဲ့သို့။ န ဣဂေါ၊
 ဣဂလည်း မဟုတ်သော။ ဣဂပတိရူပကော၊ ဣဂ၏ တူသော သဘောရှိသော။
 ဝါ၊ ဣဂ အတုဖြစ်သော။ ကောစိ၊ တစုံတခုသော တရားသည်။ အတ္ထိ၊
 ရှိသလော။ ဣတိ၊ ဤပြဿနာ၌။ ဣဂမေဝ၊ ဣဂကိုပင်။ ဂဏှာတိ၊ ယူ၏။
 ဒေါသေပိ၊ ဒေါသ၌လည်း။ ဝေံ၊ ဤအတူတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊
 ရှေးဆရာတို့ ဆိုကြကုန်၏။

ပတိရူပကထာဝတ္ထုနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ ဣဂမေဝ ဂဏှာတိ။ ။ မေတ္တာ စသည်ကို ဥပမာပြု၍ ရိုးရာ ဣဂလည်း
 မဟုတ်ပဲ ဣဂအတု ရှိသေး၏ ဟူရာ၌ ထိုအတုဟူသည် မေတ္တာ စသည်ကို ကြည့်ဖယ်
 လိုက်လျှင် ဣဂပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “ဣဂမေဝ ဂဏှာတိ” ဟု ဒီကာ၌ ကောက်ချက်
 ချသည်။

အနုဒ္ဓိကာ။ ။ အညစိတ္တဿ (မေတ္တာ စသည်နှင့် ယှဉ်သောစိတ်မှတစ်ပါး အခြား
 စိတ်တမျိုး၏) သိနိယုနာကာရော (ချစ်ခြင်း အခြင်းအရာသည်) ဣဂသေဝ ပာတ္တိ
 အာကာရောတိ အတ္ထောံ၊ တေနေဝါဟဣဂမေဝ ဂဏှာတိတိ၊ ဧဝံ ဒေါသေပိတိ
 ဧတ္ထ ဣဿာဒယော ဝိယ န ဒေါသော၊ ဒေါသပဋိရူပကော ကောစိ အတ္ထိတိ
 ဒေါသမေဝ ဂဏှာတိတိ ယောဇေတဗ္ဗံ။

၉-အပရိနိပုန္ဒကထာ အဖွင့်

၉၁၇-၉၁၈။ န အနိစ္စာဒိဘာဝန္တိ ဣတ္ထိ၊ ဟူသော ဤပါဠိ၌၊ ဟေသ ဤရုပ်၏၊ အနိစ္စာဒိကော၊ အနိစ္စ အစရှိသော။ ဘာဝေါ၊ ပင်ကိုယ် သဘော သည်။ (အတ္ထိ။) ဣတိ၊ ကြောင့်။ တံ ရူပံ၊ ထိုရုပ်ကို၊ အနိစ္စာဒိဘာဝန္တိ၊ ဟူ၍။ (သင်္ဂဟဏာရေန) ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ န ကေဝလဉ္စိ ပဌမသစ္စမေဝ ဒုက္ခန္တိ၊ ဟူ၍။ ဝဒန္တေန၊ ဆိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်။ ဒုက္ခညေဝ ပရိနိပုန္ဒန္တိ၊ ဟူသော။ ပုစ္ဆော၊ ပုစ္ဆာကို။ ဒုက္ခသစ္စံ၊ ကို။ သန္ဓာယ၊ ၍။ (သကဝါဒိနာ၊ သည်။) ကကော၊ ပြုအပ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤအနက်သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဒသိတံ၊ ပြုအပ်သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဝေ သတိံ၊ ဤသို့ ဖြစ်လသော်။ (ဒုက္ခသစ္စာကို ရည်ရွယ်၍ ပုစ္ဆာပြုအပ်သော်) တေန၊ ထိုသကဝါဒိသည်။ စက္ခာယတနံ အပရိနိပုန္ဒန္တိအာဒိ၊ အစရှိသော စကားသည်။ ဝါ၊ ကို။ န ဝတ္ထုပ္ပံ၊ မဆိုထိုက်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။ (ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ န ဝတ္ထုပ္ပံ၊ မဆိုထိုက်သည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာသည်။) ဟိ၊ (ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ စက္ခာယတနာဒိနိ၊ စက္ခာယတန အစရှိသော တရားတို့သည်။ အနုပါဒိန္နာနိ၊ ဒုက္ခသစ္စာတွင် မပါဝင်သည့် အနုပါဒိန္န တရားတို့သည်၎င်း။ လောကုတ္တရာနိ ဝါ၊ မဂ္ဂသစ္စာ၊ နိရောဓသစ္စာဖြစ်သော လောကုတ္တရာတရားတို့သည်၎င်း။ န ဟောန္တိ၊ ကုန်။ (တသ္မာ န ဝတ္ထုပ္ပံ သိယာ)။

၁။ ဝေ သတိံ ။ ပေ ။ န ဝတ္ထုပ္ပံ သိယာ။ ။ “ဒုက္ခညေဝ” အရ ဒုက္ခသစ္စာ တရပ်လုံးကို ယူ၍ “ပရိနိပုန္ဒလော” ဟု မေးရာဝယ် “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံပြီးဖြစ်သော ပရဝါဒိကို “စက္ခာယတနံ ပရိနိပုန္ဒ-လော” ဟု စသော ပြဿနာကို မမေးထိုက်။ ဘာကြောင့်နည်း-စက္ခာယတနသည် “ဒုက္ခညေဝ” အရ၌ ပါဝင်ပြီးဖြစ်၍ “ပရိနိပုန္ဒ” ဟု ဝန်ခံပြီးဖြစ်သည့်အတွက် ဒုက္ခသစ္စာတွင် ပါဝင်သော စက္ခာယတနကို “အပရိ-နိပုန္ဒလော” ဟု မေးခွင့် မရှိသောကြောင့်၎င်း၊ ပရဝါဒိကလည်း “အာမန္တာ” ဟု ဝန်ခံသည့်အတွက် ရှေ့နောက် ဆန့်ကျင်သောကြောင့်၎င်းတည်း။

မှတ်ချက်။ ။ ဤသို့ ရှေ့နောက် ဆန့်ကျင်ပါလျက် ဆိုခြင်းကို အနုဋီကာ၌ ပရဝါဒိ၏ ဝါဒအတွက် ရှေ့နောက်နှီးနှော၍ မရခြင်းမှာ ထုံးစံသဘောပင် ဖြစ်၏” ဟု ဆို၍ “တထာဟိ သော ဝိညဟိ ပဋိက္ခိတ္တော၊ တထာ ဝေဝ တံ အမေဟိ တတ္ထ တတ္ထ ဝိဘာဝိတံ” ဟု မိန့်သည်။

၂။ န ဟိ ။ ပေ ။ လောကုတ္တရာနိ ဝါ။ ။ ဤစကားဖြင့် စက္ခာယတန၏ ဒုက္ခသစ္စာတွင် ပါဝင်ကြောင်းကို ခိုင်မြဲစေသည်။ စက္ခာယတနာဒိနိ၌ အားဖြင့် ပါဠိ တော်၌လာသော သောတာယတန စသည်တို့ကို ယူပါ။ ထို စက္ခာယတန အစရှိသည် တို့သည် အနုပါဒိန္န (အာရုံပြုသောအားဖြင့် ဟဏ္ဍာဒိဋ္ဌိတို့သည် ကပ်အပ်သော ကံသည် အကျိုး၏ အဖြစ်ဖြင့် မယူအပ်ကုန်သော တရားများ) မဟုတ်ကြ၊ ဥပါဒိန္န ကမ္မဇရုပ် တရားများ ဖြစ်ကြ၏။ [ဥပါဒိန္နတရားတို့သည်သာ တဏှာကြောင့် ဖြစ်ရသော ဒုက္ခ-

တန္တိ၊ တံ ဟူသော ပုဒ်၏။ (အတ္ထော-၌ စပ်။) ဒုက္ခညောင်၊ ဒုက္ခသစ္စာ သည်သာ။ ပရိနိပ္ပန္နံ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ထက်ဝန်းကျင် ပြီးစေအပ်သော တရားတည်း။ ရူပံ ပန၊ ရုပ်သည်ကား။ န (ပရိနိပ္ပန္နံ)၊ ပရိနိပ္ပန္န မဟုတ်။ ဣတိ ဧတံ၊ ဤစကားကို။ ရူပဿ စ၊ ရုပ်၏လည်း။ (စ-ဖြင့် အခြားဒုက္ခကို ဆည်း) ဒုက္ခတ္တာ၊ ဒုက္ခသစ္စာ၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ရေ၊ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ။ နော ဝတ္ထုဗေ ဝတ၊ မဆိုထိုက်လေစွတကား။ ဣတိ အတ္ထော၊ ဤကား အနက်။

အပရိနိပ္ပန္နဏထာဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။
ဧတဝိသတိမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ကထာဝတ္ထုပဏရဏမူလဒီကာ သမတ္တာ။
ဏထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ မူလဒီကာ နိဿယ

ပြီးပြီ။

သစ္စာ အစစ်တည်း။ ဥပါဒိန္န မဟုတ်သော အနုပါဒိန္နတရားတို့ကား “ယဒနိစ္စံ ထံ ဒုက္ခံ” အရ ဒုက္ခသစ္စာတွင် ပရိယာယ်အားဖြင့် ပါဝင်ကြသည်။] ထို့ကြောင့် စက္ခာယတန စသောတရားတို့သည် စင်စစ်အားဖြင့် ဒုက္ခသစ္စာတွင် ပါဝင်ကြသည်။ ထို စက္ခာယတန စသော တရားတို့သည် န ဇောကုတ္တရာနိ ဝါ-လောကုတ္တရာတရားများလည်း မဟုတ်ကြ။ ထို့ကြောင့် မဂ္ဂသစ္စာ နိရောဓသစ္စာတို့၌ မပါဝင်ကြ။ ဒုက္ခသစ္စာ၌သာ ပါဝင်ကြသည်-ဟူလို။ [န ဟိ အနုပါဒိန္နာနိတိ ဣမိနာ စက္ခာယတနံဒီနံ သမုဒယသစ္စေန သင်္ဂဟာ-ဘာဝမာဟ (သမုဒယသစ္စာဖြင့် သိမ်းယူမှု၏ မရှိခြင်းကို ဆိုသည်။) န လောကုတ္တရာ-နိတိ ဣမိနာ နိရောဓမဂ္ဂသစ္စေဟိ (သင်္ဂဟာဘာဝမာဟ။)-အနု။]

၁။ တန္တိ ။ ဧပ ။ ဧတံ ။ ။ အဋ္ဌကထာ၌ တံ-ဟူသာ ရှိ၏။ ထို “တံ-ကို “ဒုက္ခညောင် ပရိနိပ္ပန္နံ၊ န ပန ရူပန္တိ ဧတံ” ဟု ငိုကဆရာက သရုပ်ဖော်သည်။ ထိုသို့ သရုပ်ဖော်ရာ၌ ပါဠိတော်ဝယ် “ရူပံ အပရိနိပ္ပန္နံ၊ ဒုက္ခညောင် ပရိနိပ္ပန္နံ” ဟူသော ပါဠိတော်ကို ယူထားသော်လည်း “ရူပံ အပရိနိပ္ပန္နံ” ကို ချုံး၍ “န ပန ရူပံ” ဟု သရုပ်ဖော်သည်။ [အနုဒီကာ၌ကား ဧတံ-ဖြင့် အဋ္ဌကထာရှိတိုင်း ထို ၂-ဝါကျကို ခွဲဖို့ရန် ပြသည်။]

အဋ္ဌကထာနှင့် တုံ့ဖက်ပို့ချပို့ရန်

မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော်

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ

၏

ကထာဝတ္ထုပြိုင်တော်နိဿယ

(ဒုတိယပိုင်း)

[အဋ္ဌမဂ်မှ တေဝိသတိမဂ်အထိ]

၈-အဋ္ဌမဝဂ္ဂ

(၇၃)၁-ဆဂတိကထာ

၅၀၃။ ဂုတိယော၊ ဂတိတို့သည်။ ဆ၊ ၆-ပါးတို့လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ နိရယော၊ ငရဲ၎င်း။ တိရစ္ဆာနယောနိ၊ တိရစ္ဆာန်မျိုး၎င်း။ ပေတ္တိဝိသယော၊ ပြိတ္တာတို့၏ နေရာ၎င်း။ မနုဿာ၊ လူတို့၎င်း။ ဒေဝါ၊ နတ်တို့၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဂတိယော၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

ကာလကဉ္စိကာ၊ ကာလကဉ္စိကတို့မည်သော။ အသုရာ၊ အသုရာတို့သည်။ ပေတာနံ၊ ပြိတ္တာတို့နှင့်။ သမာနဝဏ္ဏာ၊ တူသော အဆင်းသဏ္ဍာန်ရှိကုန်သည်။ သမာနဘောဂါ၊ တူသော မေထုန်ခံစားခြင်း ရှိကုန်သည်။ သမာနာဟာရာ၊ တူသော တံတုံး နှစ် စသော အာဟာရရှိကုန်သည်။ သမာနာယုကာ၊ တူသော အသက်တမ်းရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ) ပေတေဟိ၊ ပြိတ္တာတို့နှင့်။ သဟ၊ က။ အာဝါဟဝိဝါဟံ၊ သမီးကို ဆောင်ယူခြင်း၊ သမီးကို ပေးပို့ခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ နန၊ ထောက်ကုန်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

ဆ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဝေပစိတ္တိပရိသာ၊ ဝေပစိတ္တိနတ်မင်း၏ ပရိသတ် တို့သည်။ ဒေဝါနံ၊ တာဝတိံသာနတ်တို့နှင့်။ သမာနဝဏ္ဏာ၊ တူသော လှပသော အဆင်းသဏ္ဍာန်ရှိကုန်သည်။ သမာနဘောဂါ၊ တူသော ၅-ဖြာ အာရုံ ကာမဂုဏ်ကို ခံစားရခြင်း ရှိကုန်သည်။ သမာနာဟာရာ၊ တူသော နတ်သုဓာ အာဟာရ ရှိကုန်သည်။ သမာနာယုကာ၊ ကုန်သည်။ (ဟုတွာ)၊ ဒေဝေဟိ၊ တာဝတိံသာနတ်တို့နှင့်။ သဟ အာဝါဟဝိဝါဟံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

ဆ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဝေပစိတ္တိပရိသာ၊ တို့သည်။ ပုဗ္ဗဒေဝါ၊ တာဝတိံသာနတ်တို့၏ ရှေးနတ်တို့သည်။ (ဟောန္တိ) နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ပေ။ အာမန္တာ။ အသုရကာယော၊ အသုရာအပေါင်းသည်။ အတ္ထိ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

ဆဂတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-အဋ္ဌမဝဂ်

(၇၄) ၂-အန္တရာဘဝကထာ

၅၀၅။ အန္တရာဘဝေါ၊ အန္တရာဘဝသည် (အကြား၌ဖြစ်သော ဘဝသည်)။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (အန္တရာဘဝေါ၊ အန္တရာဘဝဟူသည်။) ကာမဘဝေါ၊ ကာမဘဝလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ ကာမဘဝဿ စ၊ ဇိဂ်း။ ရူပဘဝဿ စ၊ ဇိဂ်း။ အန္တရေ၊ အကြား၌။ အန္တရာဘဝေါ၊ သည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

၅၀၆။ အတ္တိ ။ပေ။ အာမန္တာ။ သာ၊ ထိုအန္တရာဘဝသည်။ ပဉ္စမိ၊ ၅-ခုမြောက်ဖြစ်သော။ ယောနိ၊ ယောနိလော။ သာ၊ သည်။ ဆဋ္ဌမိ၊ ၆-ခုမြောက်ဖြစ်သော။ ဂတိ၊ ဂတိလော။ သာ၊ ထိုအန္တရာဘဝသည်။ အဋ္ဌမိ၊ ရှစ်ခုမြောက်ဖြစ်သော။ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိလော။ သော၊ ထိုအန္တရာဘဝသည်။ ဒသမော၊ ဆယ်ခုမြောက်သော။ သတ္တာဝါသော၊ သတ္တာဝါသလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ အန္တရာဘဝေါ၊ သည်။ ဘဝေါ၊ ဘဝလော ။ပေ။ အတ္တဘာဝပုဂ္ဂိုလာဘော၊ အတ္တဘောကို ရခြင်းလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ ။ အန္တရာဘဝပဂံ၊ အန္တရာဘဝသို့ ကပ်ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ ဘည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ ။ အန္တရာဘဝပဂါ၊ အန္တရာဘဝသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အတ္တိ၊ ကုန်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ ။ အန္တရာဘဝေါ ဌံ၊ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဇာယန္တိ၊ ပဋိသန္ဓေကုန်သလော ။ပေ။ ဥပပဇ္ဇန္တိ၊ အဆက်ဆက်လည်း ပဋိသန္ဓေနေကြကုန်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ အန္တရာဘဝေါ ဌံ၊ ရူပံ၊ သည်ဂ်း ။ပေ။ ဝိညာဏံ၊ သည်ဂ်း။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ အန္တရာဘဝေါ၊ သည်။ ပဉ္စဝေါကာရဘဝေါ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

၅၀၇။ ကာမသဝေါ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ဇိ။ ကာမဘဝေါ၊ သည်။ ဘဝေါ၊ ဘဝလော ။ပေ။ အတ္တဘာဝပုဂ္ဂိုလာဘော၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အန္တရာဘဝေါ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ဇိ။ အန္တရာဘဝေါ၊ သည်။ ဘဝေါ၊ လော ။ပေ။ အတ္တဘာဝပုဂ္ဂိုလာဘော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ ကာမဘဝပဂံ၊ ကာမဘဝသို့ ကပ်ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ လော ။ပေ။

၅၀၈။ အတ္ထိ ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ သဗ္ဗေသညေဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ တို့၏။ အန္တရာဘဝေါ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

အတ္ထိ ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ အာနန္တရိယဿ၊ စုတိ၏ အခြားမဲ့ အကျိုး၌ ယှဉ်သော ပဉ္စာနန္တရိယကံရှိသော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၎်။ အန္တရာဘဝေါ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသေးသလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

အာနန္တရိယဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ အန္တရာဘဝေါ၊ သည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိသည် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။ နိရယူပဂဿ၊ ငရဲသို့ ကပ်ရောက်သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၎် ။ ပေ ။ အသညသတ္တပုဂဿ၊ အသညသတ်ဘုံသို့ ကပ်ရောက် သော ။ပေ။ အရူပပဂဿ၊ အရူပဘုံသို့ ကပ်ရောက်သော ။ပေ။

၅၀၉။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ ။ပေ။ အာမန္တာ။ အန္တရာပရိနိဗ္ဗာယံ၊ အာယုပ္ပမာဏ၏ အလည်သို့ မရောက်မီ အတွင်း၌ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံသော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အတ္ထိ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။ [ဥပဟစ္စပရိနိဗ္ဗာယံ၊ အသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယံ၊ သသင်္ခါရပရိနိဗ္ဗာယံပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ပုဂ္ဂလပညတ်၊ ကေကနိဒ္ဒေသ၊ ပုဒ်ရေ(၃၇, ၃၈, ၃၉,)တို့၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

အန္တရာဘဝကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-အဋ္ဌမဝဂ်

(၇၅) ၃-ကာမဂုဏကထာ

၅၁၀။ ပဉ္စေဝ၊ ၅-ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ကာမဂုဏာ၊ ကာမဂုဏ် တို့သည်။ ကာမဓာတု၊ ကာမဓာတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ တပုဋိ- သညတ္တော၊ ထို ကာမဂုဏ်တို့နှင့် စပ်ယှဉ်သော။ ဆန္ဒော၊ ကာမဂုဏ်ကို လိုချင်တောင့်တတ်သော လောဘသည်။ အတ္ထိ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။ တပုဋိသညတ္တော၊ သော။ ရာဂေါ၊ ဆန္ဒထက် တိုးတက်၍ စွဲမက်တတ်သော လောဘသည်။ အတ္ထိ နနု။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။ ဆန္ဒရာဂေါ၊ ရာဂထက် တိုးတက်၍ လိုချင် စွဲမက်တတ်သော လောဘသည်။ အတ္ထိ နနု ။ပေ။ သင်္ကပ္ပေါ၊ နိမိတ္တ အနုဗျဉ္ဇနကို ကြံစည်တတ်သော လောဘ သည်။ အတ္ထိ နနု ။ပေ။ ရာဂေါ၊ သင်္ကပ္ပထက် တိုးတက်၍ စွဲမက်တတ်သော လောဘသည်။ အတ္ထိ နနု ။ပေ။ သင်္ကပ္ပရာဂေါ၊ ရာဂထက် တိုးတက်၍ ကြံစည် စွဲမက်တတ်သော လောဘသည်။ အတ္ထိ နနု ။ပေ။ ပီတိ၊ နှစ်သက်တတ်သော လောဘသည်။ အတ္ထိ နနု ။ ပေ ။ သောမနဿ၊ ကောင်းသော စိတ်၏

ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ ဝမ်းမြောက်တတ်သော လောဘသည်။ အတ္ထိ နနု။ ပေ။ ပီတိသောမနဿံ၊ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်တတ်သော လောဘသည်။ အတ္ထိ နနု။ ပေ။ [“ဆန္ဒော ရာဂေါ” စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို ပါရာဇိကဏ် ဘာသာဋီကာ၊ ဝေရဉ္စကဏ္ဍ၊ ဝိဝိဇ္ဇေဝ ကာမေဟိ အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

မှတ်ချက်။ ။ “ရာဂေါ၊ ဆန္ဒရာဂေါ၊ သင်္ကပ္ပေါ၊ ရာဂေါ၊ သင်္ကပ္ပရာဂေါ၊ ပီတိ၊ သောမနဿံ” ဤ(၇)ပုဒ်တို့၏ နောက်၌ ပေယျာလမြုပ် ထားသည်။ “နနု အတ္ထိ တပုဋိသညတ္တော ရာဂေါတိ။ အာမန္တာ။ ဟဉ္စိ အတ္ထိ တပုဋိ-သညတ္တော ရာဂေါ။ နော စ ဝတ ရေ ဝတ္တဗ္ဗေ ‘ပဉ္ဇေဝ ကာမဂုဏာ ကာမဓာတူ’ တိ” စသည်ဖြင့် ဆန္ဒာနုယောဂကို နည်းမှီ၍ ဖော်ပါ။ ဆန္ဒာနုယောဂ၊ ရာဂါနုယောဂ စသော ရွှေ အနုယောဂ(၆)ခုကို စျာနဝိဘင်းပါဠိတော်၊ ဝိဝိဇ္ဇေဝ ကာမေဟိ ပုဒ်၏ ပဒဘာဇနီ၊ ပုဒ်ရေ (၅၆၄) ၌ “ကတမေ ကာမာ-ဆန္ဒော ကာမော၊ ရာဂေါ ကာမော၊ ဆန္ဒရာဂေါကာမော၊ သင်္ကပ္ပေါ ကာမော၊ ရာဂေါ ကာမော၊ သင်္ကပ္ပရာဂေါ ကာမော” ဟူသော စကားတော်ကို မှီ၍ သကဝါဒီ စိစစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဆန္ဒာ-နုယောဂ ရာဂါနုယောဂတို့၏ နောက်ဝယ် ယခု ပါဠိတော်စာအုပ်တို့၌ “တပုဋိသညတ္တော ဆန္ဒော” ဟု ဆန္ဒာနုယောဂ ထပ်၍ ပါနေခြင်းသည်မသင့်။

ပဉ္ဇေဝ ။ ပေ။ အာမန္တာ။ မနုဿာနံ၊ လူတို့၏။ စက္ခု၊ စက္ခုပသာဒသည်။ န ကာမဓာတု၊ ကာမဓာတ် မဟုတ်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။ မနုဿာနံ၊ တို့၏။ မနော၊ စိတ်သည်။ န ကာမဓာတု၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။

မနုဿာနံ မနော န ကာမဓာတုတိ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ လောကော၊ လောက၌။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ကာမဂုဏာ၊ ကာမဂုဏ် တို့ကို။ မနောစ္စဋ္ဌာ၊ စိတ်ဟူသော ၆-ပါးမြောက် ရှိကုန်၏ ဟူ၍။ ပဝေဒ္ဒိ-တာ၊ သိစေအပ်ကုန်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤမနောစ္စဋ္ဌ ကာမဂုဏ်ယူသော အာယတန ဆယ်နှစ်ပါး ဒုက္ခသစ္စာတရား၌။ [ဧတ္ထ ဒွါဒသာယတနဘေဒေ ဒုက္ခသစ္စေ။ သုတ္တနိပါတဋ္ဌကထာ (၁၇၃) ဂါထာအဖွင့်။ ထို၌ ရွှေ ၂-ပါးဖြင့် အာယတန ဆယ်နှစ်ပါး ဒုက္ခသစ္စာတရားကို သိစေတော်မူအပ်ပုံကိုလည်း ပြသည်။] ဆန္ဒံ၊ လိုချင်တောင်းတတ်သော တဏှာလောဘကို။ [တဏှာ-သင်္ခါတံ ဆန္ဒံ၊ ထို အဋ္ဌကထာ။] ဝိရာဇေတွာ၊ ပယ်ဖျောက်၍၊ [ဝိရာဇေတွာ ဝိနေတွာ။ ဝိဒ္ဓံသေတွာတိ အတ္ထော၊ ထို အဋ္ဌကထာ။] ဝေ၊ သို့။ ဒုက္ခာ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှု။ မမုစ္စတိ။ လွတ်မြောက်၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ နနု ။ ပေ။

၅၁၁။ ပဉ္စေ ဟေ။ အာမန္တာ။ ကာမဂုဏာ၊ တို့သည်။ ဘဝေါ၊
 ဘဝလော ဟေ။ အတ္တဘာဝပ္ပဋိလာဘော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
 ဝတ္တဗ္ဗေ ဟေ။ ကာမဂုဏူပဂံ၊ ကာမဂုဏ်သို့ ကပ်ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။
 ကမ္ပံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ဟေ။ ကာမဂုဏူပဂါ၊
 ကာမဂုဏ်သို့ ကပ်ရောက်ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အတ္တိ၊ လော ဟေ။
 ကာမဂုဏေ၊ ကာမဂုဏ်၌။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ ဇာယန္တိ၊ ကုန်သလော ဟေ။
 ကာမဂုဏေ ၌။ ရူပံ၊ သည်၎င်း။ ဟေ။ ဝိညာဏံ၊ သည်၎င်း။ အတ္တိ၊
 လော ဟေ။ ကာမဂုဏာ၊ တို့သည်။ ပဉ္စေဝါကာရဘဝေါ၊ ပဉ္စေဝါကာရ
 ဘဝလော ဟေ။ ကာမဂုဏေ ၌။ သမ္မာသမ္ပဒ္ဒါ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ပွင့်တော်
 မူကုန်သလော။ ပစ္စေကသမ္ပဒ္ဒါ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ပွင့်ကုန်
 သလော။ သာဝကယုဂံ၊ သာဝကအစုံသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သလော။ ဣတိ။
 န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ဟေ။

ကာမဓာတု၊ ကာမဓာတ်သည်။ ဘဝေါ၊ လော ဟေ။ အတ္တဘာဝပ္ပဋိ-
 လာဘော၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ဟေ။

၅၁၂။ န ဝတ္တဗ္ဗံ ဟေ။ အာမန္တာ။ [သာဓကေသုတ်ကို ဒုတိယဝဂ်၊
 ကုက္ကုဋ္ဌကထာ၊ ပုဗ္ဗရေ(၃၃၀)၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]

ကာမဂုဏာကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-အဋ္ဌမဝဂ်

(၇၆)၄-ကမကထာ

၅၁၃။ ပဉ္စေ၊ ၅-ပါးသာလျှင်ဖြစ်ကုန်သော။ အာယတနာ၊ အာယတန
 တို့သည်။ ကာမာ၊ ကာမတို့လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ဟေ။

၅၁၄။ န ဝတ္တဗ္ဗံ ဟေ။ အာမန္တာ ဟေ။ ဘိက္ခဝေ၊ အပိ စ၊ တနည်း
 ကား။ ဧတေ၊ ဤ ရူပ သဒ္ဓ စသည် အဖုံဖုံ အာရုံတို့သည်။ ကာမာ၊ ကာမ
 တို့သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။ ဧတေ၊ တို့ကို။ အရိယဿ၊ အရိယာဖြစ်တော်
 မူသော မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝိနယေ၊ ဆုံးမသင့်ရာ သာသနာတော်၌။
 ကာမဂုဏာ နာမ၊ ကာမဂုဏ်တို့ မည်၏ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။

ပုရိသဿ၊ ယောကျ်ား၏။ သင်္ကပ္ပရာဂေါ၊ ကြံစည်ခြင်း၏ အစွမ်း
 ကြောင့်ဖြစ်သော ရာဂသည်။ [သင်္ကပ္ပရာဂေါတိ သင်္ကပ္ပဝသေန ဥပ္ပန္နရာဂေါ၊

ဆက္ကဂုံတ္ထရဋ္ဌကထာ၊ ၂-ပံ၊ ၆-ဝဂ်၊ ၉-သုတ်။] ကာမော၊ ကာမမည်၏။
 လောကေ၊ ဌံ။ ယာနိ စိတြာနိ၊ အကြင် ဆန်းကြယ်သော အာရုံတို့သည်။
 (သန္တိ။) [စိတြာနိတိ စိတြဝိစိတြာရမ္မဏာနိ၊ ထိုအဋ္ဌကထာ။] တေ၊ ထို
 ဆန်းကြယ်သော အာရုံတို့သည်။ ကာမော၊ ကာမတို့သည်။ န၊ မဟုတ်ကုန်။
 ပုရိသဿ၊ ၎င်း။ သင်္ကပ္ပရာဂေါ၊ သည်။ ကာမော၊ မည်၏။ လောကေ၊ ဌံ။
 စိတြာနိ၊ ဆန်းကြယ်သော အာရုံတို့သည်။ တထေဝ၊ ထိုဆန်းကြယ်သော
 အခြင်းအရာအားဖြင့်သာလျှင်။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ [ပညာရုံတို့နှင့်တွေ့
 သော်လည်း မဆန်းကြယ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ပြောင်းလဲ၍မသွားပဲ
 ဆန်းကြယ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့်ပင် တည်မြဲတိုင်း တည်ကုန်၏—
 ဟူလို။] အထ၊ ထိုသို့ တည်ပါလျက်။ ဧတ္ထ၊ ဤ ဆန်းကြယ်သော အာရုံတို့၌။
 ဆန္တိ၊ လိုချင်တောင့်တတ်သော တဏှာ လောဘကို။ ဓီရာ၊ ပညာရုံတို့
 သည်။ ဝိနယန္တိ၊ ပယ်ဖျောက်နိုင်ကြကုန်၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ နန္ဒ၊ ပေ။

ကာမကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-အဋ္ဌမဝဂ်

(၇၇) ၅-ရူပဓာတုကထာ

၅၁၅။ ရူပိနော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိကုန်သော။ ဓမ္မော၊ တို့သည်။
 ရူပဓာတု၊ ရူပဓာတ်လော။ (ရူပဘဝလော—ဟူလို။) ဣတိ။ အာမန္တာ။ ရူပံ၊
 ရုပ်သည်။ ဘဝေါ၊ လော။ ပေ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။ ရူပပဂံ၊ ရုပ်သို့
 ကပ်ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
 ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။

၅၁၆။ ရူပိနော ဓမ္မော၊ တို့သည်။ ရူပဓာတု၊ လော။ ကာမဓာတုယာ၊
 ကာမဓာတ်၌(ကာမဘဝ၌)။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။
 သာဝ၊ ထိုရူပဓာတ်သည်ပင်။ ကာမဓာတု၊ လော။ သာ(ဝေ)၊ ထို ကာမ
 ဓာတ်သည်ပင်။ ရူပဓာတု၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။ ကာမ-
 ဘဝေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ကာမဘဝေန စ၊
 နှင့်၎င်း။ ရူပဘဝေန စ၊ နှင့်၎င်း။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ ဘဝေဟိ၊ တို့နှင့်။
 သမန္နာဂတော၊ သည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။

ရူပဓာတုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂဒ္ဒမဝဂ်

(၇၈)၆-အရူပဓာတုကထာ

၅၁၇။ အရူပိနော၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော မရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊
တို့သည်။ အရူပဓာတု၊ အရူပဓာတ်လော။ (အရူပဘဝလော-ဟူလိ။) ဣတိ။
အာမန္တာ။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဘဝေါ၊ လော။ ပေ။ န၊ ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

အရူပဓာတုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂဒ္ဒမဝဂ်

(၇၉)၇-ရူပဓာတုယာ အာယတနကထာ

၅၁၉။ ရူပဓာတုယာ၊ ခွံ။ သဠာယတနိကော၊ ၆-ပါးသော အာယတန
ရှိသော။ အတ္တဘာဝေါ၊ အတ္တဘောသည်။ (မျက်စိ နား နှာ စသည် ပါသော
ခန္ဓာကိုယ်သည်။) အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ တတ္ထ၊ ထိုရူပဓာတ်ခွံ။
(ထိုရူပဘဝခွံ။) ဃာနာယတနံ၊ ဃာနာယတနသည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။
အာမန္တာ။ တတ္ထ၊ ထိုရူပဓာတ်ခွံ။ ဂန္ဓာယတနံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။
န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၅၂၀။ တတ္ထ၊ ထိုရူပဓာတ်ခွံ။ စက္ခာယတနံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ လော။
ရူပါယတနံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

တတ္ထ၊ ခွံ။ ဃာနာယတနံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ ဧ။ ဂန္ဓာယတနံ၊ သည်။
နတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

၅၂၁။ တတ္ထ၊ ခွံ။ စက္ခာယတနံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ လော။ ရူပါယတနံ၊
သည်။ အတ္တိ၊ လော။ တေန စက္ခုနာ၊ ထိုစက္ခာယတနဖြင့်။ တံ ရူပံ၊ ထို
ရူပါယတနကို။ ပဏတိ၊ မြင်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ တတ္ထ၊ ထိုရူပ
ဓာတ်ခွံ။ ဃာနာယတနံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဂန္ဓာယတနံ၊ သည်။ အတ္တိ၊
လော။ တေန ဃာနေန၊ ထိုဃာနာယတနဖြင့်။ တံ ဂန္ဓံ၊ ထိုဂန္ဓာယတနကို။
ဃာယတိ၊ အနံကို ယူသလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

တတ္ထ၊ ခွံ။ ဃာနာယတနံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဂန္ဓာယတနံ၊ သည်။
အတ္တိ၊ လော။ စ၊ ထိုသို့ ရှိသော်လည်း။ တေန ဃာနေန၊ ဖြင့်။ တံ ဂန္ဓံ၊
ကို။ န ဃာယတိ၊ အနံကို မယူသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

၅၂၂။ အတ္တိ။ ပေ။ အာမန္တာ။ တတ္ထ၊ ထိုရူပဓာတ်ခွံ။ မူလဂန္ဓော၊
အမြစ်နံသည်၎င်း။ သာရဂန္ဓော၊ အနှစ်နံသည်၎င်း။ တစဂန္ဓော၊ အခွံ

အခေါက်နံသည်၎င်း။ ပတ္တဂန္ဓော၊ အရွက်နံသည်၎င်း။ ပုပ္ဖဂန္ဓော၊ အပွင့်နံ
 သည်၎င်း။ ဖလဂန္ဓော၊ အသီးနံသည်၎င်း။ အာမဂန္ဓော၊ ဟင်းရွက်စသည်
 တို့၏ စိမ်းသော အနံသည်၎င်း။ ဝိဿဂန္ဓော၊ ညှိစော်အနံသည်၎င်း။
 သုဂန္ဓော၊ ကောင်းသော အနံသည်၎င်း။ ဒုဂ္ဂန္ဓော၊ မကောင်းသော အနံ
 သည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ [မူလရသော၊
 ကံကွဋ် စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂဟီ၊ ရူပဏ္ဍာ၊ ရသာယတနနိဒ္ဒေသ၊
 ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနနိဒ္ဒေသတို့၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၅၂၃။ န ဝတ္တဗ္ဗံ ။ပေ။ အာမန္တာ။ တတ္ထ၊ ထို ရူပဓာတ်၌။ သာနနိမိတ္တံ၊
 နှာခေါင်း၏ အမှတ်အသားသည်၎င်း (နှာခေါင်း ပုံသဏ္ဍာန်သည်၎င်း)။
 ဇိဝှါနိမိတ္တံ၊ လျှာ၏ အမှတ်အသားသည်၎င်း (လျှာ ပုံသဏ္ဍာန်သည်၎င်း)။
 ကာယနိမိတ္တံ၊ ကိုယ်၏ အမှတ်အသားသည်၎င်း (ကိုယ် ပုံသဏ္ဍာန်သည်၎င်း)။
 အတ္ထိ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ရူပဓာတုယာ အာယတနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-အဋ္ဌမဝဂ်

(ဂဝ)ဂ-အရူပေ ရူပကထာ

၅၂၄။ အရူပေသု၊ အရူပဘုံတို့၌။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။
 အာမန္တာ။ (အရူပေသု၊ တို့၌။ ရူပံ၊ သည်။) ရူပဘဝေါ၊ ရူပဘဝလော။
 ပေ။ ရူပတ္တဘာဝပ္ပဋိလာဘော၊ ရူပအတ္တဘောကို ရခြင်းလော။ ဣတိ။
 န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ (အရူပေသု၊ တို့၌။ ရူပံ၊ သည်။) အရူပဘဝေါ၊
 အရူပဘဝသည် ။ပေ။ အရူပတ္တဘာဝပ္ပဋိလာဘော၊ အရူပအတ္တဘောကို
 ရခြင်းသည်။ (ဟောတိ)နန၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

အတ္ထိ။ပေ။အာမန္တာ။ (အရူပေသု၊ တို့၌။ ရူပံ၊ သည်။) ပဉ္စဝေါကာရ-
 ဘဝေါ၊ ပဉ္စဝေါကာရဘဝလော။ ဂတိ၊ ပဉ္စဝေါကာရဂတိလော ။ပေ။
 အတ္တဘာဝပ္ပဋိလာဘော၊ ပဉ္စဝေါကာရအတ္တဘောကို ရခြင်းလော။ ဣတိ။
 န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ (အရူပေသု၊ တို့၌။ ရူပံ၊ သည်။) စတုဝေါကာရ-
 ဘဝေါ၊ စတုဝေါကာရဘဝသည် ။ပေ။ အတ္တဘာဝပ္ပဋိလာဘော၊ စတု-
 ဝေါကာရအတ္တဘောကို ရခြင်းသည်။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ။
 အာမန္တာ ။ပေ။

၅၂၅။ ရူပဓာတုယာ၊ ရူပဓာတ်၌။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အတ္ထိ၊ လော။
 သော စ၊ ထိုရုပ်သည်လည်း။ ရူပဘဝေါ၊ ရူပဘဝလော ။ပေ။ ရူပတ္တ-
 ဘာဝပ္ပဋိလာဘော၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၅၂၆။ အတ္တိ ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အရူပံ၊ အရူပ
 ဈာန်ကို။ ရူပါနံ၊ ရုပ်တို့၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်းဟူ၍။ ဝုတ္တံ နန၊
 ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်လော။ (ပဉ္စကင်္ဂုတ္တရ၊ ၄-ပံ၊ ၅-ဝဂ်၊ ၁၀-သုတ်
 စသည်၌ “အရူပံ ခေါ် ပနဿ မနသိကဓောတော ။ပေ။ ဝိမုစ္စတိ ။ပေ။ ဣဒ-
 မက္ခာတံ ရူပါနံ နိဿရဏံ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သည် မဟုတ်ပါ
 လော-ဟူလို။) ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ဘဂဝတာ၊ သည်။ အရူပံ၊ ကို။ ရူပါနံ၊ တို့၏။ နိဿရဏံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊
 ပြီ။ အရူပေသု၊ တို့၌။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အတ္တိ၊ ရှိသေးသလော။ ဣတိ။
 အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ နေက္ခမ္ပံ၊ အသုဘဆယ်ပါးတို့၌ ပဌမဈာန်ကို။
 ဝါ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ [နေက္ခမ္ပံ နာမ အသုဘေသု ပဌမဈာန် ။ပေ။ အစ္စန္တ-
 နိဿရဏဉ္စေတ္တ အရဟတ္တဖလံ ယောဇေတမ္ပံ၊ ပဉ္စကင်္ဂုတ္တရဋ္ဌကထာ၊ ၄-ပံ၊
 ၅-ဝဂ်၊ ၁၀-သုတ်။] ကာမာနံ၊ ကာမတို့၏။ နိဿရဏံ၊ ထွက်မြောက်ကြောင်း
 ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ပြီ။ (ထို ပဉ္စကင်္ဂုတ္တရ၌ ဟောတော်မူအပ်ပြီ-ဟူလို။) နေက္ခမ္ပေသု၊
 အသုဘဆယ်ပါးတို့ဝယ် ပဌမဈာန်တို့၌။ ကာမာ၊ ကာမတို့သည်။ အတ္တိ၊
 ရှိကုန်သေးသလော။ အနာသဝေသု၊ အာသဝေါ မရှိသော ရဟန္တာတို့၌။
 အာသဝါ၊ တို့သည်။ အတ္တိ၊ လော။ အပရိယာပန္နေသု၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ အကျိုး
 မဝင်သော လောကုတ္တရာစိတ်တို့၌။ ပရိယာပန္နာ။ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ အကျိုး
 ဝင်သော လောကီတရားတို့သည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
 ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

အရူပေ ရူပကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂဒါအဋ္ဌမဝဂ်

(၈၁)၉-ရူပံ ကမ္မန္တိကထာ

၅၂၇။ ကုသလေန၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ စိတ္တေန၊ စိတ်ကြောင့်။ သမုဋ္ဌိတံ၊
 ဖြစ်သော။ ကာယကမ္ပံ၊ ကာယကံဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ကုသလံ၊
 ကုသိုလ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (ကုသလေန စိတ္တေန သမုဋ္ဌိတံ ကာယကမ္ပံ
 ရူပံ၊ သည်။) သာရမ္ပဏံ၊ အာရုံနှင့်တကွဖြစ်သလော။ တဿ၊ ထို ကာယကံ
 ရုပ်ကို။ အာဝဇ္ဇနာ၊ လည်စေနိုင်သော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းသည်။ အာဘော-
 ဂေါ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ သမန္နာဟာဓော၊ ကောင်းစွာ ဆောင်ခြင်းသည်။
 မနသိကာဓော၊ ဝီထိစိတ်ကို ပြုတတ်သော မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်းသည်။ စေတနာ၊
 စေ့ဆော်ခြင်းသည်။ ပတ္တနာ၊ တောင့်တခြင်းသည်။ ပဏိဓိ၊ ရှေးရှုထားခြင်း
 သည်။ (အတ္တိ၊ လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ကုသလေန စိတ္တေန သမုဋ္ဌိတော၊ ဖြစ်သော။ ဖဿော၊ ဖဿဟူသော။
 ကုသလော၊ ကုသိုလ်သည်။ သာရမ္ပဏော၊ အာရုံနှင့်တကွ ဖြစ်သလော။
 တဿ၊ ထို ဖဿကို။ အာဝဇ္ဇနာ၊ သည်။ ပေ။ ပဏိဓိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။
 ဣတိ။ အာမန္တာ။ ကုသလေန စိတ္တေန သမုဋ္ဌိတံ ကာယကမ္မံ ရူပံ၊ ရုပ်ဟူသော။
 ကုသလံ၊ သည်။ သာရမ္ပဏံ၊ အာရုံနှင့်တကွဖြစ်သလော။ တဿ၊ ထိုကာယကံ
 ရုပ်ကို။ အာဝဇ္ဇနာ၊ သည်။ ပေ။ ပဏိဓိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။
 န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။

၅၂၈။ ကုသလေန။ ပေ။ အာမန္တာ။ ကုသလေန စိတ္တေန၊ ကြောင့်။
 သမုဋ္ဌိတံ၊ သော။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အကြင် အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံသော။
 ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ (အတ္ထိ၊ ဣ။) သမ္ပံ၊ သော။ တံ၊ ထိုရုပ်သည်။ ကုသလံ၊
 ကုသိုလ်လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။ ကုသလေန။ ပေ။ ရူပါယတနံ၊
 ရူပါယတနသည်။ ကုသလံ၊ လော။ ပေ။

၅၂၉။ ကုသလေန စိတ္တေန သမုဋ္ဌိတံ ကာယကမ္မံ ရူပံ၊ သည်။ အနာ-
 ရမ္ပဏံ၊ အာရုံမရှိသော။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

၅၃၀။ ကုသလေန။ ပေ။ ရူပံ၊ သည်။ ဖဿဝိပ္ပယုတ္တံ၊ ဖဿနှင့်မယှဉ်သော။
 ကုသလံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

၅၃၁။ ကုသလေန။ ပေ။ ရူပံ၊ သည်။ အနာရမ္ပဏံ၊ သော။ ဖဿဝိပ္ပ-
 ယုတ္တံ၊ သော။ ကုသလံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။ [(၅၃၇)တိုင်အောင်
 အနက် လွယ်ပြီ။]

၅၃၈။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ကုသလမ္ပိ၊ ကုသိုလ်၎င်း။ အကုသလမ္ပိ၊ အကုသိုလ်
 ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ၊ ပုရဝါဒီမေး။ အာမန္တာ။
 ကာယကမ္မံ၊ သည်၎င်း။ ဝစီကမ္မံ၊ သည်၎င်း။ ကုသလမ္ပိ၊ သည်၎င်း။
 အကုသလမ္ပိ၊ သည်၎င်း။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

ရူပံ၊ သည်။ ကုသလမ္ပိ၊ သည်၎င်း။ အကုသလမ္ပိ၊ သည်၎င်း။ (ဟောတိ၊
 လော။) ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

ကာယော၊ ကိုယ်သည်။ ရူပံ၊ ရုပ်လော။ ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံသည်။
 ရူပံ၊ ရုပ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ မနော၊ စိတ်သည်။ ရူပံ၊ လော။ မနော-
 ကမ္မံ၊ မနောကံသည်။ ရူပံ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။ မနော၊
 စိတ်သည်။ အရူပံ၊ ရုပ်မဟုတ်သလော။ မနောကမ္မံ၊ သည်။ အရူပံ၊ လော။
 ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

ကာယော၊ သည်။ ရူပန္တိ၊ ရုပ်မည်သလော။ ကာယကမ္မံ၊ သည်။ ရူပန္တိ၊
 ရုပ်မည်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

၅၃၉။ ရူပံ ကမ္မန္တိ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သညံ။ ဘိက္ခဝေ၊ အဟံ၊ သညံ။ စေတနံ၊ စေတနာကို။ ကမ္မံ၊ ကံဟူ၍။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်၎င်း။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်၎င်း။ မနသာ၊ စိတ်ဖြင့်၎င်း။ စေတယိတော၊ စေ့ဆော်၍။ ကမ္မံ၊ အမှုကို။ ကဏေတိ၊ ပြုရ၏။ ဣတိ၊ ဝုတ္တံ နနု ။ပေ။

ရူပံ ကမ္မန္တိ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သညံ။ အာနန္ဒ၊ န္ဇာ။ ကာယေ ဝါ၊ ကာယဒွါရသည်မူလည်း။ သတိ၊ ဖြစ်လသော်။ [ကာယေတိ ကာယဒွါရေ။ ကာယဝိညတ္တိယာ သတိတိ အတ္ထော။ စတုက္ကင်္ဂတ္ထရ၊ ၄-ပံ၊ (၁၀) ၃-ဝဂ်၊ ၁-သုတ် အဋ္ဌကထာ။] ကာယသဉ္ဇေတနာဟေတု၊ ကာယဒွါရ၌ဖြစ်သော ကာမကုသိုလ် အကုသိုလ် စေတနာ နှစ်ဆယ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝါ၊ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်စေတနာ ၉-ပါးဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တံ၊ မိမိသန္တာန်၌။ သုခဒုက္ခံ၊ သုခဒုက္ခသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ အာနန္ဒ၊ ဝါစာယ ဝါ၊ ဝစီဒွါရသည်မူလည်း။ သတိ၊ သော်။ ဝစီသဉ္ဇေတနာဟေတု၊ ဝစီဒွါရ၌ဖြစ်သော ကာမကုသိုလ် အကုသိုလ်စေတနာ နှစ်ဆယ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝါ၊ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်စေတနာ ၉-ပါး ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တံ သုခဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အာနန္ဒ၊ မနေ ဝါ၊ မနော ဒွါရသည်မူလည်း။ သတိ၊ သော်။ မနောသဉ္ဇေတနာဟေတု၊ မနောဒွါရ၌ ဖြစ်သော ကာမကုသိုလ် အကုသိုလ်စေတနာ နှစ်ဆယ်ဟူသော အကြောင်း ကြောင့်။ ဝါ၊ မဟဂ္ဂုတ်ကုသိုလ်စေတနာ ၉-ပါးဟူသော အကြောင်း ကြောင့်။ အဇ္ဈတ္တံ သုခဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ [ကာယသဉ္ဇေတနာဟေတုတိအာဒိသု ကာယသဉ္ဇေတနာ နာမ ကာယဒွါရေ စေတနာ ပကပ္ပနာ။ သံ အဋ္ဌကထာ-ဝစရကုသလဝသေန အဋ္ဌဝိဓာ။ အကုသလဝသေန ဒွါဒသဝိဓာတိ ဝိသတိဝိဓာ။ တထာ ဝစီသဉ္ဇေတနာ။ တထာ မနောသဉ္ဇေတနာ။ အပိ စေတ္ထ နဝ မဟဂ္ဂုတစေတနာပိ လဗ္ဘန္တိ။ ထို အဋ္ဌကထာ။] ဣတိ ဝုတ္တံ နနု ။ပေ။

ရူပံ ကမ္မန္တိ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သညံ။ ဘိက္ခဝေ၊ တိဝိဓာ၊ ၃-ပါး အပြားရှိသော။ ကာယသဉ္ဇေတနာ၊ ကာယဒွါရ၌ဖြစ်သော စေတနာသည်။ အကုသလံ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ဒုက္ခဒြယံ၊ ဒုက္ခကို တိုးပွားစေတတ်သော။ ဒုက္ခဝိပါကံ၊ ဒုက္ခဟူသော အကျိုးရှိသော။ ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ စတုပ္ပိဓာ၊ သော။ ဝစီသဉ္ဇေတနာ၊ ဝစီဒွါရ၌ဖြစ်သော စေတနာ သည်။ အကုသလံ၊ သော။ ဒုက္ခဒြယံ၊ သော။ ဒုက္ခဝိပါကံ၊ သော။ ဝစီကမ္မံ၊ ဝစီကံတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တိဝိဓာ၊ သော။ မနောသဉ္ဇေတနာ၊ မနောဒွါရ၌ ဖြစ်သော စေတနာသည်။ အကုသလံ ဒုက္ခဒြယံ ဒုက္ခဝိပါကံ၊ သော။

မနောကမ္မံ၊ မနောကံတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ တိဝိဓာ၊ သော။ ကာယသဉ္ဇေတနာ၊ သည်။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ သုခဒြယံ သုခကို တိုးပွားစေတတ်သော။ သုခဝိပါကံ၊ သုခဟူသော အကျိုးရှိသော။ ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံတည်း။ ပေ။ ဘိက္ခဝေ၊ တိဝိဓာ၊ သော။ မနောသဉ္ဇေတနာ၊ သည် ။ ပေ။ မနောကမ္မံ၊ တည်း။ ဣတိ ဝုတ္တံ နနု ။ ပေ။

ရွှပ် ကမ္မန္တိ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ အာနန္ဒ၊ န္ဒာ။ သမိဒ္ဓိ၊ သမိဒ္ဓိ မည်သော။ အယံ မောဿပုရိသော၊ ဤ အချည်းနှီးသော ယောက်ျားသည်။ ပါဠိလိပုတ္တဿ၊ ပါဠိလိပုတ္တမည်သော။ ပရိဗ္ဗာဇကဿ၊ ပရိဗ္ဗုဇ်အား။ ဝါ၊ သည်။ ဝေ၊ သို့။ ပုဋ္ဌော၊ မေးအပ်သည်။ (သမာနော၊ သော်။) ဝေ၊ သို့။ သစေ ဗျာကရေယျ၊ အကယ်၍ ဖြေဆိုအံ့။ (ကိံ၊ အဘယ်သို့ ဖြေဆိုရာ သနည်း။) အာရုသော ပါဠိလိပုတ္တ၊ ငါ့ရှင် ပါဠိလိပုတ္တ။ သဉ္ဇေတနိယံ၊ အလို ဆန္ဒနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် စေ့ဆော်ခြင်းရှိသော။ [သဉ္ဇေတနာ အဿ အတ္တိတိ သဉ္ဇေတနိကံ။ သဘာဝိသန္တိကံ၊ (အလိုဆန္ဒနှင့်တကွ ဖြစ်သော။) သဉ္ဇေတနိက- ကမ္မံ ကတုာတိ အတ္တော။ ဥပရိပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာ၊ ၄-ဝဂ်၊ ၆-သုတ်။ အာသယော စာ-ဘိသန္တိ စ၊ ဘာဝေ-မိမုတ္တိ ဆန္ဒော-ထ။ အဘိဓာန်(၇၆၆)။ အဘိသန္တိသဒ္ဓါ အလိုဆန္ဒအနက်ဟော။] သုခဝေဒနိယံ၊ သုခဝေဒနာ၏ စီးပွားဖြစ်သော။ [သုခါယ ဝေဒနာယ+ဟိတံတိ သုခဝေဒနိယံ။-ထိုဋီကာ။] ကမ္မံ၊ ကံကို။ ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်၎င်း။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်၎င်း။ မနသာ၊ စိတ်ဖြင့်၎င်း။ ကတုာ၊ ပြု၍။ သုခံ၊ ချမ်းသာကို။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဝေဒယတိ၊ ခံစားရ၏။ အာရုသော ပါဠိလိပုတ္တ၊ သဉ္ဇေတနိယံ၊ သော။ ဒုက္ခဝေဒနိယံ၊ ဒုက္ခဝေဒနာ၏ စီးပွားဖြစ်သော။ ကမ္မံ ။ ပေ။ ဒုက္ခံ၊ ဆင်းရဲကို။ သော ဝေဒယတိ။ အာရုသော ပါဠိလိပုတ္တ၊ သဉ္ဇေတနိယံ၊ သော။ အဒုက္ခသုခဝေဒနိယံ၊ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာ၏ စီးပွားဖြစ်သော။ ကမ္မံ ။ ပေ။ အဒုက္ခမသုခံ၊ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာကို။ သော ဝေဒယတိ။ ဣတိ၊ သို့။ (သစေ ဗျာကရေယျ၊ အံ့။) အာနန္ဒ၊ ဝေ၊ သို့။ ဗျာကရမာနော၊ ဖြေလ သော်။ သမိဒ္ဓိ၊ မည်သော။ မောဿပုရိသော၊ သည်။ ပါဠိလိပုတ္တဿ၊ သော။ ပရိဗ္ဗာဇကဿ၊ အား။ သမ္မာ၊ မဖောက်မပြန် ဟုတ်မှန်စွာ။ ဗျာကရမာနော၊ ဖြေဆိုလသော်။ [ဤနေရာ၌ ဤပုဒ်သည် သီဟိဋ္ဌမုဉ် မရှိဟု ဥပရိပဏ္ဏာသ ပါဠိတော်စာအုပ်တို့၌ ပြ၏။] ဗျာကရေယျ၊ ဖြေဆိုရာ၏ (ဖြေသည်မည်ရာ၏)။ ဣတိ ဝုတ္တံ နနု ။ ပေ။

ရွှပ် ကမ္မန္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-အဋ္ဌမဝဂ်

(၇၂) ၁၀-ဇိဝိတိန္ဒြိယကထာ

၅၄၀။ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယံ၊ ရုပ်ဇိဝိတိန္ဒြိယံ။ နတ္ထိ၊ ဧရိသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ရူပိနံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းရှိကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့၏။ အာယု၊ အသက်သည်။ ဝါ၊ တဘဝအတွက် အဆက်မပြတ်ဖြစ်ကြောင်းသည်။ ဌိတိ၊ တည်တံ့ကြောင်း သဘောသည်။ ယပနာ၊ မျှတကြောင်း သဘောသည်။ ယာပနာ၊ မျှတကြောင်း သဘောသည်။ ဣရိယနာ၊ အသက်ရှင်ကြောင်း သဘောသည်။ ဝတ္တနာ၊ ဖြစ်ကြောင်းသဘောသည်။ ပါလနာ၊ မိမိကို စောင့်ရှောက်ကြောင်းသဘောသည်။ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။ အရူပိနံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘော ဧရိကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ နာမ်တရား တို့၏။ ပေ။ ပါလနာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ အရူပဇိဝိတိန္ဒြိယံ၊ နာမ်ဇိဝိတိန္ဒြိယံ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

အရူပိနံ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ အာယု၊ သည်။ အရူပဇိဝိတိန္ဒြိယံ၊ နာမ်ဇိဝိတိန္ဒြိယံ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။ ရူပိနံ ဓမ္မာနံ အာယု၊ ကိ။ ရူပဇိဝိတိန္ဒြိယန္တိ၊ ရုပ်ဇိဝိတိန္ဒြိယန္တိ။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

၅၄၁။ ရူပိနံ ဓမ္မာနံ အာယု၊ သည်။ အရူပဇိဝိတိန္ဒြိယံ၊ နာမ်ဇိဝိတိန္ဒြိယံ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

ရူပိနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ စ၊ တို့၏၎င်း။ အရူပိနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ စ၊ တို့၏၎င်း။ အာယု၊ သည်။ အရူပဇိဝိတိန္ဒြိယံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

နိရောဓံ၊ စိတ်စေတသိက် စိတ္တဇရုပ်တို့၏ ချုပ်ခြင်းသို့။ သမာပန္နဿ၊ ကောင်းစွာရောက်သောပုဂ္ဂိုလ်၏။ (နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏- ဟူလို။) ဇိဝိတိန္ဒြိယံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။

၅၄၂။ နိရောဓံ သမာပန္နဿ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

နိရောဓံ။ ပေ။ အာမန္တာ။ (နိရောဓံ သမာပန္နဿ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ၊ သည်။) ကတမက္ခန္ဓပရိယာပနံ၊ အဘယ်ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်သနည်း။ ဣတိ၊ သကဝါဒိ မေး။ (နိရောဓံ သမာပန္နဿ ဇိဝိတိန္ဒြိယံ၊ သည်။) သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပနံ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်၏။ ဣတိ၊ ပရာဝါဒိ ဖြေ။ နိရောဓံ သမာပန္နဿ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗံ။ ပေ။

နိဗ္ဗေဓံ သမာပန္နဿ ဝေဒနာက္ခန္ဓော သည်။ အတ္တိ၊ လော၊ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။ နိဗ္ဗေဓံ၊ သို့။ သမာပန္နော သည်။ န(ဟောတိ)၊ မဖြစ် သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ပေ။

၅၄၃။ ရူပဇီဝိတိန္ဒြိယံ သည်။ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အသညသတ္တာနံ၊ အသညသတ်ဗြဟ္မာတို့၏။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ သည်။ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

အသညသတ္တာနံ သင်္ခါရက္ခန္ဓော အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အသညသတ္တာနံ ဝေဒနာက္ခန္ဓော အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ [ကြွင်း ခန္ဓာ ၂-ပါးကိုလည်း ထို့အတူ ပယ်သည်။]

အသညသတ္တာနံ ဝေဒနာက္ခန္ဓော အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ [ကြွင်း ခန္ဓာ ၂-ပါးကိုလည်း ထို့အတူ ဝန်ခံ၏။ သို့အတွက် အသညသတ်တို့၏ နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးကို ဝန်ခံရာ ရောက်သောကြောင့်။] (အသညသတ္တာ၊ အသညသတ်ဗြဟ္မာတို့သည်။) ပဉ္စဝေ ကာရဘဝေ၊ ပဉ္စဝေ ကာရဘဝလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

၅၄၄။ ဥပပတ္တေသိယေန၊ ပဋိသန္ဓေကို ရှာသော။ စိတ္တေန၊ ကြောင့်။ သမုဋ္ဌိတံ၊ ဖြစ်သော။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေသည်။ ဥပပတ္တေသိယေ၊ သော။ စိတ္တေ၊ သည်။ ဘိဇ္ဇမာနေ၊ ပျက်လသော်။ ဧကဒေသံ၊ တစိတ်တပိုင်း။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ဥပပတ္တေသိယေန ။ပေ။ ဘိဇ္ဇမာနေ၊ သော်။ အနဝသေသော၊ အကြွင်း မရှိသည်။ (ဟုတွာ၊ ရှိ။) ဘိဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဥပပတ္တေ သိယေန ။ပေ။ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ၊ သည် ။ပေ။ အနဝသေသံ၊ အကြွင်းမရှိအောင်။ ဘိဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

၅၄၅။ ဒွေ၊ ကုန်သော။ ဇီဝိတိန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ လော။) ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဒွိဟိ၊ ၂-ခုကုန်သော။ ဇီဝိတေဟိ၊ အသက်တို့ဖြင့်။ ဇီဝိတိ၊ အသက်ရှင်သလော။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ မရဏေဟိ၊ သေခြင်းတို့ဖြင့်။ မိယတိ၊ သေသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။

ဇီဝိတိန္ဒြိယကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-အဋ္ဌမဝဂ်

(၈၃) ဝဒကမ္မဟေတုကထာ

၅၄၆။ ကမ္မဟေတု၊ ကံဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ အရဟတ၊ ရဟန္တာ သည်။ အရဟတ္တာ၊ အရဟတ္တဖိုလ်မှ။ ပရိဟာယတိ၊ ဆုတ်ယုတ်သလော။ ဣတိ။

အာမန္တာ။ ကမ္မဟေတု၊ ကြောင့်။ သောတာပန္နော၊ သည်။ သောတာပတ္တိ-
ဖလာ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်မှ။ ပရိဟာယတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ကမ္မဟေတု ။ပေ။ သောတာပတ္တိဖလာ၊ မှ။ န ပရိဟာယတိ၊ မဆုတ်ယုတ်
သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ကမ္မဟေတု ။ပေ။ အာမန္တာ။ ပါဏာတိပါတကမ္မဿ၊ ပါဏာတိပါတ
ကံ၏။ ဟေတု၊ အကြောင်းကြောင့်။ (အရဟာ အရဟတ္တာ ပရိဟာယတိ၊
လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ကတမဿ ကမ္မဿ၊ အဘယ်ကံ၏။ ဟေတု၊ ကြောင့်။ (အရဟာ
အရဟတ္တာ၊ မှ။ ပရိဟာယတိ၊ ဆုတ်ယုတ်သနည်း။) ဣတိ၊ သကဝါဒီမေး။
ဟန္တ၊ လက်ခံဖို့ရန် တိုက်တွန်းပါ၏။ ဟိ(ယသ္မာ)၊ ကြောင့်။ (ယော
အရဟာ၊ အကြင် ရဟန္တာသည်။ ပုရိမဘဝေ၊ ရှေးဘဝ၌။) အရဟန္တာနံ၊
ရဟန္တာတို့ကို။ အပ္ပာစိက္ခတိ၊ စွပ်စွဲ၏။ (တဿ ကမ္မဿ၊ ရှေးဘဝ၌ ရဟန္တာ
တို့ကို စွပ်စွဲကြောင်း ထိုကံ၏။ ဟေတု၊ ကြောင့်။ သော အရဟာ၊ သည်။
အရဟတ္တာ၊ မှ။ ပရိဟာယတိ၊ ၏။) ဣတိ၊ (မိမိကိုယ်ကို လက်ခံဖို့ရန်
တိုက်တွန်းအားပေး၍) ပရဝါဒီ ဖြေ၏။ [ဋီကာ၌ တမျိုးဖွင့်သေး၏။ ဋီကာ
နိဿယ၌ ကြည့်ပါ။] အရဟန္တာနံ၊ တို့ကို။ အပ္ပာစိက္ခနကမ္မဿ၊ စွပ်စွဲကြောင်း
ကံ၏။ ဟေတု၊ ကြောင့်။ အရဟာ အရဟတ္တာ ပရိဟာယတိ၊ လော။ ဣတိ။
အာမန္တာ။ ယေ ကေစိ၊ အကြင် အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ဥဿုံ အလုံးစုံသော
ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အရဟန္တာနံ၊ တို့ကို။ အပ္ပာစိက္ခန္တိ၊ ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊
ကုန်သော။ တေ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို။ သစ္စိ၊
ကရောန္တိ၊ မျက်မှောက်ပြုကုန်သလော။ (ရဟန္တာတို့ကို စွပ်စွဲခဲ့သောကံကြောင့်
အရဟတ္တဖိုလ်မှ ဆုတ်ယုတ်သည်ဟု ဆိုက ရှေးဘဝ၌ ရဟန္တာတို့ကို စွပ်စွဲခဲ့
ကြသူ အားလုံး ယခုဘဝ၌ ရဟန္တာဖြစ်ကြသလား။-ဟူလို။) ဣတိ။ န ဟေဝံ
ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ကမ္မဟေတုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အဋ္ဌမော ဝဂ္ဂေါ။

(ဣဒံ၊ ကံး။) တဿ၊ ထိုအဋ္ဌမမဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။ ဆ ဂတိယော၊
ဆ ဂတိကထာ၎င်း။ အန္တရာဘဝေါ၊ အန္တရာဘဝကထာ၎င်း။ ပဉ္စေဝ
ကာမဂုဏာ ကာမဓာတု၊ (ပဉ္စေဝ ကာမဂုဏာ ကာမဓာတု)ဟူသော ပြဿနာ
ရှိသော ကာမဂုဏကထာ၎င်း။ ပဉ္စေဝ အာယတနာ ကာမာ၊ (ပဉ္စေဝါ-

ယတနာ ကာမာ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ကာမကထာ၎င်း။ ရှုပ်နော ဓမ္မာ
 ရှုပ်စာတု၊ (ရှုပ်နော ဓမ္မာ ရှုပ်စာတု)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ရှုပ်စာတု
 ကထာ၎င်း။ အရှုပ်နော ဓမ္မာ အရှုပ်စာတု၊ (အရှုပ်နော ဓမ္မာ အရှုပ်စာတု)
 ဟူသော ပြဿနာရှိသော အရှုပ်စာတုကထာ၎င်း။ သဠာယတနိကော
 အတ္တဘာဝေါ ရှုပ်စာတုယာ၊ (သဠာယတနိကော အတ္တဘာဝေါ ရှုပ်-
 စာတုယာ)ဟူသော စကားရှိသော ရှုပ်စာတုယာ အာယတနကထာ၎င်း။
 အတ္ထိ ရှုပ် အရူပေသု၊ (အတ္ထိ ရှုပ် အရူပေသု)ဟူသော ပြဿနာရှိသော
 အရူပေ ရှုပ်ကထာ၎င်း။ ရှုပ် ကမ္မံ၊ ရှုပ် ကမ္မန္တိကထာ၎င်း။ ရှုပ် ဇီဝိတံ၊
 ရှုပ်ဇီဝိတိန္ဒြိယကထာ၎င်း။ ကမ္မဟေတုကာ ပရိဟာယတိ၊ (ကံဟူသော
 အကြောင်းရှိသော ရဟန္တာသည်ဆုတ်ယုတ်သလော)ဟု မေးရာ ကမ္မဟေတု
 ကထာ၎င်း။ ဣတိ၊ ဥဒ္ဓါန်းအပြီးတည်း။

၉-နဝမဝဂ္ဂ

(၈၄)၁-အာနိသံသဒဿာဝိကထာ

၅၄၇။ အာနိသံသဒဿာဝိဿ၊ နိဗ္ဗာန်ကို အကျိုးအာနိသင်အားဖြင့် ရှုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ သံယောဇနာနံ၊ သံယောဇဉ်တို့ကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။ အာမန္တာ။ သင်္ခါရေ၊ သင်္ခါရတို့ကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စအားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သံယောဇနာ၊ သံယောဇဉ်တို့ကို။ ပဟိယန္တိ နန၊ ပယ်အပ်ကုန်သည် မဟုတ် လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခအားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ သည်။ သံယောဇနာ၊ တို့ကို။ ပဟိယန္တိ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သင်္ခါရေ၊ တို့ကို။ ရောဂတော၊ မတ်တတ်နာအားဖြင့် ။ပေ။ ဂဏ္ဍတော၊ အိုင်းအမာ အားဖြင့် ။ပေ။ သလ္လတော၊ မြား၊ ငြောင့်၊ တံကျင်အားဖြင့် ။ပေ။ အသတော၊ မကောင်းမှုအားဖြင့် ။ပေ။ အာဗာဓတော၊ မတ်တတ်နာမှ ကြွင်းသော အနာအားဖြင့်။ [ယာပုဗျာဓိ ဟိ ရောဂေါ၊ ဣတရော အာဗာဓော=မတ်တတ် နာသည် ရောဂ မည်၏၊ အခြားအနာသည် အာဗာဓမည်၏။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်မဟာ ဋီကာ၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂဉာဏဒဿနနိဒ္ဒေသ၊ စတ္တာရိသာကာရအနုပဿနာအဖွင့်။- ယော ရောဂေါ ယာပျော၊ (မျှတပျောက်ကင်းသည်၎င်း။) အယာပျော စ၊ (မမျှတ မပျောက်ကင်းသည်၎င်း။) န ဟောတိ သော ယာပုရောဂေါ။- ထိုဋီကာ၊ သီလနိဒ္ဒေသ၊ ပစ္စယသန္နိသိတ သီလအဖွင့်။] ပေ။ ပရတော၊ သူစိမ်းပြင်ပအားဖြင့် ။ပေ။ ပလောကတော၊ အပြားအားဖြင့် ပျက်တတ်ကုန် သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ။ပေ။ ဤတိတော၊ ပျက်စီးခြင်းသို့ ဆောင်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့် လာရောက်သော အကုသိုလ်ဘက်သား အာဂန္တုက ပျက်စီးကြောင်း ဘေးရန်အားဖြင့်။ [ဗျသနာပဟာဘာဝေန တေတိ ဤတိ။ အာဂန္တုကာနံ အကုသလပက္ခိယာနံ ဗျသနဟေတုနံ တေ အဓိဝစနံ။- ထိုဋီကာ။] ပေ။ ဥပဒ္ဒဝတော၊ လွမ်းမိုးနှိပ်စက်တတ်သော မင်းဘေး မင်းဒဏ် စသော ဘေးရန် အားဖြင့်။ [ဥပဒ္ဒဝတိတိ ဥပဒ္ဒဝေါ။ အနတ္တံ ဇနေန္တော အဘိဘဝတိ အဇ္ဈောတ္တရတိတိ အတ္ထော။ ရာဇဒဏ္ဍာဒိနံ တေ အဓိဝစနံ။- ထိုဋီကာ။] ပေ။ ဘယတော၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘေးရန် တမလွန်ဘေးရန်အားဖြင့်။ ဝါ၊ ဘေးမရှိရာ နိဗ္ဗာန်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့်။ [ဒိဗ္ဗဓမ္မိကသမ္ပရာယိကဘယာ ဝဟတော အဘယပဋိပက္ခတော စ ဘယံ။- ထိုဋီကာ။] ပေ။ ဥပသဂ္ဂတော၊ နတ်တို့သည်

ကပ်ဆောင်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဖြစ်သော ဖျားနာခြင်း စသော စီးပွားမဲ့အားဖြင့်။ [ဥပသဂ္ဂေါတိံ စ ဒေဝတူပသံဟာရဝသေန ပဝတ္တော ဗျာဓိအာဒိ အနတ္တော။-ထို ဋီကာ။] ပေ။ စလတော၊ ဗျာဓိ ဇရာ မရဏနှင့် လာဘာ လာဘ စသည့်ရှစ်ပါး လောကဓံတရားတို့ကြောင့် လှုပ်ရှားကုန်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ [ဗျာဓိ ဇရာ မရဏဟိ စေဝ လာဘာလာဘာဒိဟိံ စ လောကဓမ္မဟိံ ပလေတတာယ စလတော။-ထို အဋ္ဌကထာ။] ပေ။ ပဘင်္ဂတော၊ လုံ့လအားဖြင့်၎င်း၊ မိမိသဘောအားဖြင့်၎င်း ပျက်လေ့ ရှိကုန် သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ [ဥပက္ကမေန စေဝ သရသေန စ ပဘင်္ဂပဂမနသိလ- တာယ ပဘင်္ဂတော။-ထို အဋ္ဌကထာ။ သရသေနာတိ သဘာဝေန။-ထို ဋီကာ။] ပေ။ အဒ္ဓုဝတော၊ မခိုင်မြဲကုန်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ။ ပေ။ အတာဏတော၊ မစောင့်ရှောက်နိုင်ကုန်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ။ ပေ။ အလေဏတော၊ ပုန်းအောင်းရာ မဟုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ။ ပေ။ အသရဏတော၊ ကိုးကွယ်ရာ မဟုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ။ ပေ ။ အသရဏိဘူတတော၊ ကိုးကွယ်ရာ မဟုတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ [ဤပုဒ်သည် ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂဋ္ဌကထာ တို့၌ မပါ။] ပေ။ ရိတ္တတော၊ ဓုဝ သုဘ သုခ အတ္တမှ ကင်းဆိတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ။ ပေ။ တုစ္ဆတော၊ ဓုဝ သုဘ သုခ အတ္တ မမှီး အချည်းနှီး တို့၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဝါ၊ နည်းသော အာနုဘော်ရှိကုန်သည်၏ အဖြစ် အားဖြင့်။ ဝါ၊ ယုတ်ညံ့ကုန်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ [ရိတ္တတာယေဝ တုစ္ဆတော၊ အပ္ပကတ္တာ ဝါ။ အပ္ပကမ္ပိ ဟိ လောကေ တုစ္ဆန္တိ ဝုစ္စတိ။-ထို အဋ္ဌကထာ။ အပ္ပကတ္တာတိ ပရိတ္တတ္တာ၊ လာမကတ္တာ ဝါ။-ထို ဋီကာ။] ပေ။ သုညတော၊ ခန္ဓာအိမ်ကို ပိုင်သသည့် အရှင်သခင်၏အဖြစ် စသည်မှ ဆိတ်သုဉ်း ကုန်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ [သမိနိဝါသိကာရကဝေဒကာဓိဋ္ဌာ- ယကဝိရဟိတတာယ သုညတော။ - ထို အဋ္ဌကထာ။] ပေ။ အနတ္တတော၊ အတ္တ မဟုတ်ကုန်သည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ။ ပေ။ အာဒိနဝတော၊ ဘဝဟူသော ခန္ဓာ ၅-ပါးတို့၏ အနိစ္စ စသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်ခြင်းဟူသော ဆင်းရဲကြောင်း အပြစ်တို့၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ ဝါ၊ အထီးကျန်မဲ့ ဆင်းရဲသူ တို့၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ [ပဝတ္တိ ဒုက္ခတာယ၊ ဒုက္ခဿ စ အာဒိနဝတာယ အာဒိနဝတော။ အထ ဝါ၊ အာဒိနံ+ဝါတိ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိတိ အာဒိနဝေါ။ ကပဏမနုဿသေတံ အဓိဝစနံ။- ထို အဋ္ဌကထာ။ ပဝတ္တိဒုက္ခတာယာတိ ဘဝပဝတ္တိဒုက္ခဘာဝတော။ ဘဝပဝတ္တိ ပဉ္စန္ဒ ခန္ဓာနံ အနိစ္စာဒိအာကာရေန ပဝတ္တနမေဝ။ သော စ အာဒိနဝေါ။-ထို ဋီကာ။] ပေ။ ဝိပရိကာမ- ဓမ္မတော၊ ဇရာ မရဏအားဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိကုန်သည်၏ အဖြစ်

အားဖြင့်။ [ဇရာယ စေဝ မရဏေနစာတိ ဒွေဓာ ဝိပရိကာမပကတိတာယ ဝိပရိကာမဓမ္မတော။-ထို အဋ္ဌကထာ။] မနသိကရေတော၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝါ၊ ၎င်း။ သံယောဇနာ၊ တို့ကို။ ပဟိယန္တိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

မှတ်ချက်။ ။ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်၊ ပညာဝဂ်၊ ဝိပဿနာကထာ၊ ပုဒ်ရေ(၃၇)၌ “ကတိဟာကာရေဟိ ။ပေ။ သမ္ပတ္တနိယာမံ သြက္ကမတိ။ စတ္တာရိသာယ အာကာရေဟိ ။ပေ။ သြက္ကမတိ” စသည်ဖြင့် “တောလေးဆယ်ကမ္မဋ္ဌာန်း” ဟု ပြောရိုးရှိသော “စတ္တာရိသာကာရ အနုပဿနာ”ကို ဟောတော်မူသည်။ ဤ၌ ထိုပါဠိကို မှီ၍ သကဝါဒိ မေးသည်။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ၌လည်း ထိုပါဠိတော်ကို အခြေခံ၍ ထို အနုပဿနာ(၄၀)ကို ဖွင့်ထား၏။ ထိုအဖွင့်နှင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ် မဟာဋီကာတို့ကို ကြည့်၍ အနက်ပေးထားသည်။

သင်္ခါရေ စ၊ တို့ကိုလည်း။ အနိစ္စတော၊ အားဖြင့်။ မနသိကရေတိ၊ လော။ နိဗ္ဗာနေ၊ ၌။ အာနိသံသဒဿာဝိ စ၊ အာနိသင်ကို ရှုသည်လည်း။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ ။ ဒွိန္ဒံ စိတ္တာနံ၊ တို့၏။ သမောဓာနံ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။

၅၄၈။ အာနိသံသဒဿာဝိဿ၊ ၎င်း။ သံယောဇနာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ခြင်းသည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဘိက္ခုဝေ ဣဓ၊ ၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ သတတံ၊ အမြဲ။ [သတတန္တိ သဗ္ဗကာလံ။-သတ္တကင်္ဂုတ္တရဋ္ဌကထာ၊ ၂-ဝဂ်၊ ၆-သုတ်။] သမိတံ၊ ရှေ့စိတ်သည် နောက်စိတ်သို့ ကောင်းစွာ ကပ်ရောက်အပ်သည် ဖြစ်လောက် အောင်။ [သမိတန္တိ ပုရိမစိတ္တေန ပစ္ဆိမစိတ္တံ သမိတံ သမုပဂတံ စသိတံ ဟောတိ။ ဝေ။-ထို အဋ္ဌကထာ။] စေတသာ၊ အခြားစိတ်နှင့်။ အဗ္ဗောကိဏ္ဍံ၊ မရောပြွမ်းပဲ။ [အဗ္ဗောကိဏ္ဍန္တိ နိရန္တရံ အညေန စေတသာ အသမ္ပိဿံ။-ထို အဋ္ဌကထာ။] စေတသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ အဓိမုစ္စမာနော၊ စွဲစွဲမြဲမြဲ သက်ဝင် ဆုံးဖြတ်လျက်။ [စေတသာ အဓိမုစ္စမာနောတိ စိတ္တေန သန္နိဋ္ဌာပယမာနော။-ထို အဋ္ဌကထာ။] ပညာယ၊ ဝိပဿနာပညာဖြင့်။ ပရိယောဂါဟမာနော၊ ထက်ဝန်းကျင် သက်ဝင်လျက်။ [ပညာယ ပရိယောဂါဟမာနောတိ ဝိပဿနာဉာဏေန အနုပဝိသမာနော။-ထို အဋ္ဌကထာ။] နိဗ္ဗာနေ၊ ၌။ သုခါနုပဿိ၊ သုခဟု အဖန်ဖန်ရှုသည်။ သုခသညိ၊ သုခဟု ဖြစ်သော သညာ

ရှိသည်။ သုခပဋိသံဝေဒီ၊ သုခကို ခံစားခြင်းရှိသည်။ (ဟုတော့။) ဝိဟရတိ၊
နေ၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ နနု ။ပေ။

အာနိသံသဒဿာင်ကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-နဝမဝဂ်

(၈၅)၂-အမတာရမ္မဏကထာ

၅၄၉။ အမတာရမ္မဏံ၊ အမြှိုက်နိဗ္ဗာန်ဟူသော အာရုံရှိသော။ သံယော-
ဇနံ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ ရှိသလော။) ဣတိ။ အာမန္တာ။ အမတ်၊ သည်။
သံယောဇနိယံ၊ သံယောဇဉ်တို့၏ စီးပွားလော။ (သံယောဇဉ်တို့၏ အာရုံ
လော) ။ပေ။ နိဝရဏိယံ၊ နိဝရဏတို့၏ စီးပွားလော။ ပရာမဋ္ဌံ၊ ပရာမာသ
တရားတို့သည် အာရုံပြုခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် မှားယွင်းစွာ သုံးသပ်အပ်သလော။
ဥပါဒါနိယံ၊ ဥပါဒါန်တို့၏ စီးပွားလော။ သံကိလေသိယံ၊ ပူပန်စေတတ်
နှိပ်စက်တတ်သော ကိလေသာကို ရခြင်းငှါ ထိုက်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ အမတ်၊ သည်။ အသံယောဇနိယံ၊ သံယောဇဉ်တို့၏ စီးပွား
မဟုတ်သည် ။ပေ။ အသံကိလေသိယံ၊ သည်။ (ဟောတိ)နနု၊ လော။ ဣတိ။
အာမန္တာ ။ပေ။

အမတ်၊ အမြှိုက်နိဗ္ဗာန်ကို။ အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု၍။ ဖုဂေါ၊ သည်။
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အမတ်၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။ ဖုဂဋ္ဌာနိယံ၊
ဖုဂ၏ တည်ရာ အကြောင်းလော ။ပေ။ [ဒုတိယဝဂ်၊ ဝေါဟာရကထာ၊
ပုဒ်ရေ(၃၄၉)ကို မှီ၍ ပေးပါ။ ဒေါသဋ္ဌာနိယာနုယောဂ၊ မောဟဋ္ဌာနိယာ-
နုယောဂတို့ကိုလည်း ထို(၃၄၉)ကိုပင် မှီ၍ ပေးပါ။ မောဟဋ္ဌာနိယာ-
နုယောဂဝယ်(၃၄၉)၌ “ပညာနိရောဓိကော”စသည်ဖြင့် (က)ကြီးဖြင့်
ရှိ၏။ ပဋိလောမပြဿနာ၌ “ပညာဝုဒ္ဓိကော” (ဝ)ဖြင့်လည်း ရှိ၏။ ဤ၌
(ဗ)ထက်ခြိုက်ဖြင့် ရှိ၍ “ပညာဗုဒ္ဓိယံ၊ ပညာဖြင့် သိစေတတ်သည်”ဟု ပေးပါ။
(ဝ)ဖြင့်သော်လည်း ရှိပါစေ။]

၅၅၀။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ အာရဗ္ဗ၊ ၍။ သံယောဇနာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊
လော။ ရူပံ၊ သည်။ ဖုဂဋ္ဌာနိယံ၊ လော ။ ပေ ။ မုစ္ဆနိယံ၊ လော။ ဣတိ။
အာမန္တာ ။ပေ။

၅၅၁။ န ဝတ္တဗ္ဗံ ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ နိဗ္ဗာန်၊ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မ
နိဗ္ဗာန်ကို (မြတ်သော ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘော၌ ဒုက္ခကင်းဝေး ငြိမ်းအေးခြင်းကို)။
[ဒိဋ္ဌဓမ္မ+နိဗ္ဗာန်(ဣမသ္မိံ ယေဝ အတ္တဘာဝေ+ဒုက္ခဝူပသမနံ)ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်။

ပရမံ(ဥတ္တမံ)+ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနန္တိ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ။-မူလပဏ္ဏာသ, ၁-ဝဂ်, ၁-သုတ် ဋီကာ။] နိဗ္ဗာနတော၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်အားဖြင့်။ ဝါ၊ ဟူ၍။ သဗ္ဗာနာတိ၊ ကောင်းစွာ သိ၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ ကို။ နိဗ္ဗာနတော၊ အားဖြင့်။ သဗ္ဗာနိတွာ၊ ၍။ နိဗ္ဗာနံ၊ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်ကို။ မညတိ၊ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌိ သုံးဖြာ မညနာထိုဖြင့် မှတ်ထင်၏။ နိဗ္ဗာနသ္မိံ၊ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်၌။ မညတိ၊ ပဋိသန္ဓေ မနေရ မအိုရ မသေရ ဟု မှတ်ထင်၏။ [ဣမသ္မိံ နိဗ္ဗာနေ ပတ္တေ န ဇာယတိ န ဇီယတိ န မိယတိတိ ဝေမိ နိဗ္ဗာနသ္မိံ မညတိ။-ထိုဋီကာ။] နိဗ္ဗာနတော၊ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်ထက်။ (ပရံ၊ အလွန်။ ပရမဿာသဘူတံ၊ အလွန်သက်သာရာ ဖြစ်၍ ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့။ ဣတိ၊ သို့။) မညတိ၊ မှတ်ထင်၏။ [ဣတော ပရံ ပရမဿာသဘူတံ နတ္ထိတိ ဂဏှန္တော နိဗ္ဗာနတော မညတိ။-ထိုဋီကာ။] မေ၊ ငါ၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ မညတိ၊ ၍။ နိဗ္ဗာနံ၊ ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန်ကို။ အဘိနန္ဒတိ၊ အလွန် နှစ်သက်၏။ [မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော်ကျဖြစ်အောင် အဖွင့်များအတိုင်း ပေးလိုက်သည်။ ပရဝါဒီ အလိုမူ “နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်”ဟုသာ ပေးရမည်။] ဣတိ။ ဝုတ္တံ နနု ။ပေ။ တေန ဟိ အမတာရမ္မဏံ သံယောဇနန္တိ။

အမတာရမ္မဏကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-နဝမဝဂ်

(၈၆)၃-ရူပံ သာရမ္မဏန္တိကထာ

၅၅၂။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ သာရမ္မဏံ၊ အာရုံနှင့်တကွ ဖြစ်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၅၅၃။ ရူပံ၊ သည်။ သာရမ္မဏံ၊ အာရုံနှင့်တကွဖြစ်၏။ ဣတိ န ဝတ္တပ္ပံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ရူပံ၊ သည်။ သပ္ပစယံ၊ အာရမ္မဏပံစည်း၏ အဖြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်။ (ဟောတိ)နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ရူပံ သာရမ္မဏန္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-နဝမဝဂ်

(၈၇)၄-အနုသယာ အနာရမ္မဏကထာ

၅၅၄။ အနုသယာ၊ အနုသယတို့သည်။ အနာရမ္မဏာ၊ အာရုံမရှိကုန် သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (အနုသယာ၊ တို့သည်။) ရူပံ၊ ရုပ်လော။ပေ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌာနာနုယောဂ၌-“ကာမရာဂေါသညံ။ အနာရမ္မဏော၊ လော ။ ပေ ။ ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌာနံ၊ ထကြသော ကာမရာဂသညံ။ အနာရမ္မဏံ၊ လော”စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

ခန္ဓာနုယောဂ၌-“(ကာမရာဂါနုသယော၊ သညံ။)ကတမက္ခန္ဓပရိယာပန္နော၊ အဘယ်ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်သနည်း။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး။ (ကာမရာဂါနုသယော၊ သညံ။) သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နော၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်၏” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

၅၅၅။ “ပဋိဆာနုသယော၊ သညံ။ အနာရမ္မဏော၊ လော”စသည်ဖြင့် ပေးပါ။ ပဋိဆာနုသယော စသည်တို့၏ နောက်၌ ပေယျာလမြုပ်ထားသည်။

ကေဒေသသံသန္ဓနာနုယောဂ၌-“သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ သညံ။ ကေဒေသော၊ တစိတ်တဒေသသညံ။ သာရမ္မဏော၊ အာရုံနှင့်တကွဖြစ်သလော။ ကေဒေသော၊ သညံ။ အနာရမ္မဏော၊ လော”စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

၅၅၆။ န ဝတ္တဗ္ဗံ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ကို။ ကုသလာဗျာကတော၊ ကုသိုလ်အဗျာကတဖြစ်သော။ စိတ္တော၊ စိတ်သည်။ ဝတ္တမာနေ၊ ဖြစ်လသော်။ သာနုသယောတိ၊ အနုသယနှင့်တကွဖြစ်၏ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဆိုထိုက်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ တေသံ အနုသယာနံ၊ ထိုအနုသယတို့၏။ အာရမ္မဏံ၊ သညံ။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ ဖြစ်လျှင်။ အနုသယာ၊ သညံ။ အနာရမ္မဏာ၊ အာရုံ မရှိကုန်။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဆုံးဖြတ် ။ ပေ။

အနုသယာ အနာရမ္မဏာတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-နဝမဝဂ်

(၈၈)၅-ဉာဏ် အနာရမ္မဏကထာ

၅၅၇။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ အနာရမ္မဏံ၊ အာရုံ မရှိသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (ဉာဏံ၊ သညံ။) ရူပံ၊ ရုပ်လော ။ ပေ။ ဖောဠဗ္ဗာယတနံ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။ ပညာ၊ ပညာသည်။ အနာရမ္မဏာ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။ [ဤသို့ ဖော်၍ ပေးပါ။ “ပညာ”စသော ပုဒ်တို့၏ နောက်၌ ပေယျာလမြုပ်ထားသည်။]

ခန္ဓာနုယောဂ အနေကဒေသသံသန္ဓနာ၌-“ဉာဏံ၊ သညံ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နံ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်သည်။ (ဟုတွာ။) အနာရမ္မဏံ၊ အာရုံ မရှိသလော”ဟု ပေးပါ။

ကေဒေသသံသန္ဓနာ၌—“ဉာဏံ၊ သည်း၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပနံ၊ သည်း၊ (ဟုတ္တာ) အနာရမ္မဏံ၊ လော။ ပညာ၊ သည်း။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပနာ၊ သည်း။ (ဟုတ္တာ) သာရမ္မဏာ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ သည်း။ ကေဒေသော၊ သည်း။ သာရမ္မဏော၊ လော။ ကေဒေသော အနာရမ္မဏော၊ လော”စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

၅၅၈။ န ဝတ္တဗ္ဗံ ။ပေ။ အာမန္တာ။ စက္ခုဝိညာဏသမင်္ဂိ၊ စက္ခုဝိညာဏံ နှင့် ပြည့်စုံသော။ အရဟတ၊ ကိ။ ဉာဏိတိ၊ (ထိုစက္ခုဝိညာဏ်ဖြစ်ခိုက်၌) ဉာဏ်ရှိ၏ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ ဆိုထိုက်သလော။ အာမန္တာ။ တဿ ဉာဏဿ၊ ထိုဉာဏ်၏။ အာရမ္မဏံ၊ သည်း။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ပေ။

ဉာဏံ အနာရမ္မဏန္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-နဝမဝဂ်

(၈၉)၆-အတိတာနာဂတာရမ္မဏကထာ

၅၅၉။ အတိတာရမ္မဏံ၊ အတိတ်တရားဟူသော အာရုံရှိသော။ စိတ္တံ၊ သည်း။ အနာရမ္မဏံ၊ အာရုံ မရှိသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (အတိတာရမ္မဏံ၊ စိတ္တံ၊ သည်း။) အတိတာရမ္မဏံ၊ အတိတ်တရားဟူသော အာရုံရှိသည်။ (ဟောတိ နနု၊ လော။) ဣတိ။ အာမန္တာ။ (အတိတာရမ္မဏံ စိတ္တံ၊ သည်း။) အတိတာရမ္မဏံ၊ သည်း။ ဟဉ္စိ(ဟောတိ)၊ အံ။ စ၊ ထိုသို့ ဖြစ်လသော်။ ရေ၊ ငါ့ရှင် ပရဝါဒိ။ အတိတာရမ္မဏံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်း။ အနာရမ္မဏံ၊ အာရုံ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ နော ဝတ္တဗ္ဗေ ဝတ၊ သာ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ အတိတာရမ္မဏံ စိတ္တံ အနာရမ္မဏန္တိ၊ အတိတာရမ္မဏံ စိတ္တံ အနာရမ္မဏံ ဟူသော စကားသည်။ မိစ္ဆာ၊ မှား၏။ ဝါ ပန၊ သို့မဟုတ်။ (အတိတာရမ္မဏံ၊ စိတ္တံ၊ သည်း။) အနာရမ္မဏံ၊ အာရုံ မရှိသည်။ ဟဉ္စိ(ဟောတိ)၊ အံ။ စ၊ ထိုသို့ ဖြစ်လသော်။ ရေ၊ ငါ့ရှင် ပရဝါဒိ။ (စိတ္တံ၊ သည်း။) အတိတာရမ္မဏံ၊ အတိတ်တရားဟူသော အာရုံ ရှိ၏။ ဣတိ၊ နော ဝတ္တဗ္ဗေ ဝတ၊ သာ။ ဣတိ၊ ထိုကြောင့်။ အနာရမ္မဏံ အတိတာရမ္မဏန္တိ၊ ဟူသော စကားသည်။ မိစ္ဆာ၊ မှား၏ ။ပေ။

၅၆၀။ အတိတာနာဂတာရမ္မဏံ၊ အတိတ် အနာဂတ် အာရုံရှိသော။ စိတ္တံ၊ သည်း။ အနာရမ္မဏံ၊ အာရုံ မရှိ။ ဣတိ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အတိတာနာဂတ်၊ အတိတ်စိတ် အနာဂတ်စိတ်သည်။ နတ္ထိ နနု၊ (ယခု)မရှိသည် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အတိတာနာဂတ်၊ သည်း။

ဟဉ္စိ နတ္ထိ၊ အံ၊ တေန၊ ထိုသို့ မရှိခြင်းကြောင့်။ ရေ၊ ငါ့ရှင်သကဝါဒီ။
အတိတာနာဂတာရမ္မဏံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အနာရမ္မဏံ၊ အာရုံ မရှိ။
ဣတိ ဝတ္ထဗ္ဗေ ဝတ၊ သာ ။ပေ။

အတိတာနာဂတာရမ္မဏကံထာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-နဝမဝဂ်

(၉၀) ဂုဒိတက္ကာနုပတိတကထာ

၅၆၂။ သဗ္ဗံ၊ သော။ စိတ္တံ၊ ကို။ ဝိတက္ကာနုပတိတံ၊ ဝိတက်သည် အစဉ်
လိုက်အပ် ကျရောက်အပ်သလော။ (အလုံးစုံသော စိတ်၌ ဝိတက်သည်
ယှဉ်ဘက် အဖြစ်ဖြင့် ပါဝင်သလော-ဟူလို။) ဣတိ။ အာမန္တာ။ သဗ္ဗံ စိတ္တံ
ဝိစာရာနုပတိတံ၊ ဝိစာရသည် အစဉ်လိုက်အပ် ကျရောက်အပ်သလော။ ဣတိ။
န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။ [“ပိတာနုပတိတံ” စသော ပုဒ်တို့၌လည်း “သဗ္ဗံ
စိတ္တံ ပိတာနုပတိတန္တိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။” စသည်ဖြင့် ဖော်ပါ။]

သဗ္ဗံ ။ပေ။ အာမန္တာ။ အဝိတက္ကော၊ ဝိတက် မရှိသော။ ဝိစာရမတ္တော၊
ဝိစာရမျှရှိသော။ သမာဓိ၊ သမာဓိသည်။ အတ္ထိ နန၊ လော။ ဣတိ။
အာမန္တာ ။ပေ။

ဝိတက္ကတ္တယာနုယောဂ၌-သဝိတက္ကော၊ ဝိတက်နှင့်တကွဖြစ်သော။ သ-
ဝိစာရော၊ ဝိစာရနှင့်လည်းတကွဖြစ်သော။ သမာဓိ၊ သမာဓိ၎င်း။ အဝိတက္ကော၊
သော။ ဝိစာရမတ္တော၊ သော။ သမာဓိ၊ ၎င်း။ အဝိတက္ကော၊ သော။
အဝိစာရော၊ သော။ သမာဓိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ တယော၊ ကုန်သော။
သမာဓိ၊ တို့ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။
သဝိတက္ကော ။ပေ။ (ဣတိ၊ သို့။) တယော သမာဓိ ဘဂဝတာ ဟဉ္စိ ဝုတ္တာ၊
အံ။ စ၊ ထိုသို့ ဖြစ်လသော်။ ရေ၊ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ။ သဗ္ဗံ စိတ္တံ ဝိတက္ကာနုပတိ-
တန္တိ၊ ဟူ၍။ နော ဝတ္ထဗ္ဗေ ဝတ၊ သာ။

ဝိတက္ကာနုပတိတကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-နဝမဝဂ်

(၉၁) ဂ-ဝိတက္ကဝိပ္ပါရသဒ္ဒကထာ

၅၆၃။ သဗ္ဗသော၊ အလုံးစုံသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝါ၊ အလုံးစုံ
သော ဌာန၊ အလုံးစုံသော ကာလတို့၌။ ဝိတက္ကယတော၊ ကြံစည်သော

ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝိစာရယတော၊ အဖန်ဖန်သုံးသပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝိတက္ကဝိပ္ပါရော၊
 ဝိတက်၏ ပြန့်နှံ့ခြင်း (ဝိတက်ဖြစ်ခြင်း) ဟူသော။ သဒ္ဓေါ၊ အသံသည်။
 ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သဗ္ဗသော၊ အားဖြင့်။ ဝါ၊ တို့၌။
 ဖုသယတော၊ တွေ့ထိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဖဿဝိပ္ပါရော၊ ဖဿ၏ ပြန့်နှံ့ခြင်း
 ဟူသော။ သဒ္ဓေါ၊ သည်။ (ဟောတိ)။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။
 [“သဗ္ဗသော ဝေဒယတော ဝေဒနာဝိပ္ပါရော သဒ္ဓေါ” စသည်၏ နောက်၌
 လည်း “ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။” ကို ပေယျာလ မြုပ်ထားသည်။]

သဗ္ဗသော ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဝိတက္ကဝိပ္ပါရော၊ ဝိတက်၏ ပြန့်နှံ့ခြင်း
 ဟူသော။ သဒ္ဓေါ၊ သဒ္ဓါရုံကို။ သောတဝိညေယျော၊ သောတဝိညာဏ်သည်
 သိထိုက်သလော။ သောတသ္မိံ၊ သောတပသာဒ၌။ ပဋိဟညတိ၊ ထိခိုက်
 သလော။ သောတဿ၊ သောတပသာဒ၏။ အာပါတံ၊ ရှေးရှုကျခြင်းသို့။
 အာဂစ္ဆတိ၊ ရောက်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ 'ဝိတက္ကဝိပ္ပါရော
 သဒ္ဓေါ၊ ကို။ န သောတဝိညေယျော နန၊ သောတဝိညာဏ်သည် မသိထိုက်
 သည် မဟုတ်လော။ သောတသ္မိံ၊ ၌။ န ပဋိဟညတိ နန၊ မထိခိုက်သည်
 မဟုတ်လော။ သောတဿ အာပါတံ၊ သို့။ န အာဂစ္ဆတိ နန၊ မရောက်သည်
 မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ဝိတက္ကဝိပ္ပါရသဒ္ဓကထာ နိဋ္ဌိတာ၊

ဇ-န ၀မဝဂ်

(၉၂) ဇ-နယထာဝိတ္တဿ ဝါစာတိကထာ

၅၆၄။ နယထာဝိတ္တဿ၊ မူလစိတ်အားလျော်သော စိတ်ရှိသူ မဟုတ်
 သူ၏။ (စိတ်ကူးထူးသည့်အတိုင်း မပြောသူ၏။) ဝါစာ၊ စကားသည်။
 (ဟောတိ၊ လော။) [စိတ်ကူးတခြား၊ ပြောအပ်သောစကား တခြား ဖြစ်နိုင်
 သလော—ဟူလို။] ဣတိ။ အာမန္တာ။ အဖဿကဿ၊ ဖဿ မရှိသူ၏။ ဝါစာ၊
 သည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ [“အဝေဒနကဿ
 ဝါစာ” စသည်၏ နောက်၌လည်း “ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။” ကို
 မြုပ်ထားသည်။] သဖဿကဿ၊ ဖဿနှင့်တကွဖြစ်သူ၏။ ဝါစာ၊ သည်။
 (ဟောတိ) နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ [“သဝေဒနကဿ ဝါစာ” စသည်
 တို့၌ “နန သဝေဒနကဿ ဝါစာတိ။ အာမန္တာ” စသည်ဖြင့် ပေယျာလ
 ဖော်ပါ။ ဓမ္မသင်္ဂဏိ၌ “ဖဿော ဟောတိ။ ဝေဒနာ ဟောတိ” စသည်ဖြင့်
 ဟောတော်မူအပ်သော ဖဿပဉ္စမကကို မှီ၍ သကဝါဒီ စိစစ်သည်။]

န ပေ။ အာမန္တာ။ အနာဝဇ္ဇန္တဿ၊ မနောဒွါဏဝဇ္ဇနိးဖြင့် ဘဝင်ကို မလည်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝါစာ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ [သတ္တမဝဂ်၊ ပရိဘောဂမယပုညကထာ၊ ပုဒ်ရေ (၄၈၄)၌လည်း ဤပုဒ်များကို အနက်ပေးခဲ့ပြီ။ ထို၌ “သော်”ဟု လက္ခဏ အနက်ပေးခြင်းသာ ထူး၏။]

န ပေ။ အာမန္တာ။ ဝါစာ၊ သည်။ စိတ္တသမုဋ္ဌာနာ၊ စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သည်။ စိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟဇာတာ၊ သည်။ စိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟ၊ က။ ကေပုဂါဒါ၊ တူသော ဖြစ်ခြင်းရှိသည်။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

န ပေ။ အာမန္တာ။ န ဘဏိတုကာမော၊ ရွတ်ဆိုခြင်းငှါ အလိုမရှိသူ သည်။ ဘဏတိ၊ ရွတ်ဆိုသလော။ နကထေတုကာမော၊ ပြောဆိုခြင်းငှါ အလို မရှိသူသည်။ ကထေတိ၊ ပြောဆိုသလော။ န အာလပိတုကာမော၊ ပြောဆိုခြင်းငှါ အလို မရှိသူသည်။ အာလပတိ၊ ပြောဆိုသလော။ ဝါ၊ ခေါ်သလော။ ဝါ၊ ထူးသလော။ န ဝေါဟရိတုကာမော၊ ခေါ်ဝေါ် သုံးနှုန်းခြင်းငှါ အလို မရှိသူသည်။ ဝေါဟရတိ၊ ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်းသလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၅၆၅။ န ပေ။ အာမန္တာ။ (ယော၊ သည်။) အညံ၊ တကယ် ပြောဆို အပ်သော စကားမှ တပါးသော စကားကို။ ဘဏိဿာမိ၊ ပြောဆိုအံ့။ ဣတိ- ဤသို့(ကြံ၍)။ အညံ၊ ကြံအပ်သော စကားမှ တပါးသော စကားကို။ ဘဏတိ၊ ပြောဆိုမိ၏။ ကောစိ၊ သော။ (သော၊ သည်။) အတ္ထိ နန၊ လော။ ပေ။ ဝေါဟရတိ၊ ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်းမိ၏။ ကောစိ၊ သော။ (သော၊ သည်။) အတ္ထိ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

နယထာစိတ္တဿ ဝါစာတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-နဝမဝဂ်

(၉၃) ၁၀-နယထာစိတ္တဿ ကာယကမ္မန္တိကထာ

၅၆၆။ နယထာစိတ္တဿ၊ မူလစိတ်အားလျော်သော စိတ်ရှိသူ မဟုတ် သူ၏။ ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံသည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ [ရွှေကထာနှင့် ဤကထာသည် ဝစီကံနှင့် ကာယကံသာ ထူး၏။]

န အဘိက္ကမိတုကာမာဒိအနုယောဂဉ္စ-“န အဘိက္ကမိတုကာမော၊ ရှေ့သို့ သွားခြင်းငှါ အလိုရှိသူ မဟုတ်သည်။ (ဟုတော့)၊ အဘိက္ကမတိ၊ ရှေ့သို့ သွားသလော ။ပေ။ ပသာရေတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။ [“န ပဋိက္ကမိတုကာမော” စသော ပုဒ်တို့ကို သီလက္ခန္ဓာ၊ သာမညဗလသုတ်၊ သတိသမ္ပဗညဇာထာကို မှီ၍ အနက်ပေးပါ။]

၅၆၇။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ (ယော၊ သည်။) အညတြ၊ သွားအပ်သော အရပ်မှ တပါးသော အရပ်သို့။ ဂစ္ဆိဿာမိ၊ သွားအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့(ကြံ၍)။ အညတြ၊ ကြံအပ်သော အရပ်မှ တပါးသော အရပ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သွားမိ၏။ ကောစိ၊ သော။ (သော၊ သည်။) အတ္ထိ နနု၊ လော ။ပေ။ ပသာရေတိ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

နယထာစိတ္တသ ကာယကမ္မန္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-နဝမဝဂ်

(၉၄)၁၁-အတိတာနာဂတသမန္နာဂတကထာ

၅၆၈။ အတိတေန၊ အတိတ်တရားနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အတိတ်၊ အတိတ်တရားသည်။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်ပြီးသည် ။ပေ။ အပ္ပတ္တိကံတံ၊ သည်။ (ဟောတိ)နနု။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ [“နိရုဒ္ဓံ” စသော ပုဒ်တို့ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ၊ တိကနိက္ခေပ၊ ပုဒ်ရေ(၁၀၄၄)၌ ပေးခဲ့ပြီ။ “အဇာတံ” စသော ပုဒ်များကိုလည်း ထိုနိက္ခေပ၊ ပုဒ်ရေ(၁၀၄၅)၌ ပေးခဲ့ပြီ။ ထို၌ ပုလ္လင် ဗဟုဝင်ရှိခြင်းသာ ထူး၏။]

၅၆၉။ အတိတေန၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ ရူပက္ခန္ဓေန၊ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ လော။ အနာဂတေန ရူပက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော၊ လော။ ပစ္စုပ္ပန္နေန ရူပက္ခန္ဓေန သမန္နာဂတော၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ တိဟိ၊ ကုန်သော။ ရူပက္ခန္ဓဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ အတိတေဟိ၊ ကုန်သော။ ပဉ္စဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ လော။ အနာဂတေဟိ ။ပေ။ သမန္နာဂတော၊ လော။ ပစ္စုပ္ပန္နေဟိ ။ပေ။ သမန္နာဂတော၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပန္နရသဟိ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ [အာယတနာနုယောဂ၊ ဓာတာနုယောဂတို့ကိုလည်း နည်းမှီ၍ ပေးပါ။]

၅၅၀။ န ပေ။ အာမန္တာ။ စတုန္ဒါ ကုန်သော။ ဈာနာနံ၊ ဈာနိတို့ကို။
နိဿာမလာဘီ၊ အလိုရှိတိုင်း ရခြင်းရှိသော။ နဝန္ဒါ ကုန်သော။ အနုပုဗ္ဗ-
ဝိဟာရသမာပတ္တိနံ၊ အစဉ်အတိုင်းဝင်စား၍ နေထိုက်သော သမာပတ်တို့ကို။
လာဘီ၊ ရခြင်းရှိသော။ အဋ္ဌဝိမောက္ခဈာယီ၊ ရှစ်ပါးသော ဝိမောက္ခတို့ဖြင့်
ဈာနိရံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္ထိ နနု ပေ။

အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန်ဇာတာ နိဋ္ဌိတာ။

နဝမော ဝဂ္ဂေါ။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ထို နဝမဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

အာနိသံသဒဿာဝိဿ သံယောဇနာနံ ပဟာနံ၊ (အာနိသံသဒဿာဝိဿ
သံယောဇနာနံ ပဟာနံ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော အာနိသံသဒဿာဝိကထာ
၎င်း။ အမတာရမ္မဏံ သံယောဇနံ၊ (အမတာရမ္မဏံ သံယောဇနံ) ဟူသော
ပြဿနာရှိသော အမတာရမ္မဏကထာ၎င်း။ ရူပံ သာရမ္မဏံ၊ ရူပံ သာရမ္မဏန္တိ
ကထာ၎င်း။ အနုသယာ အနာရမ္မဏာ၊ အနုသယာ အနာရမ္မဏာတိကထာ
၎င်း။ ဝေမေဝံ၊ ဤအတူ (အနာရမ္မဏဖြင့် မေးစိစစ်အပ်သော)။ ဉာဏံ၊
ဉာဏ်၏ကထာ၎င်း။ [“ဉာဏံ အနာရမ္မဏန္တိကထာ၎င်း”-ဟူလို။] အတိတာ-
နာဂတာရမ္မဏံ စိတ္တံ၊ (အတိတာရမ္မဏံ စိတ္တံ၊ အနာဂတာရမ္မဏံ စိတ္တံ) ဟူသော
ပြဿနာရှိသော အတိတာနာဂတာရမ္မဏကထာ၎င်း။ သဗ္ဗံ စိတ္တံ ဝိတက္ကာ-
နုပတိတံ၊ (သဗ္ဗံ စိတ္တံ ဝိတက္ကာနုပတိတံ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော ဝိတက္ကာ-
နုပတိတကထာ၎င်း။ သဗ္ဗသော ဝိတက္ကယတော ဝိစာရယတော ဝိတက္ကဝိပ္ပု-
ရော သဒ္ဓေါ၊ (သဗ္ဗသော ပေ။ သဒ္ဓေါ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော ဝိတက္က-
ဝိပ္ပုရသဒ္ဓကထာ၎င်း။ နယထာစိတ္တဿ ဝါစာ၊ နယထာစိတ္တဿ ဝါစာတိ
ကထာ၎င်း။ တထေဝ၊ ထိုအတူ (န ယထာစိတ္တဿပုဂ္ဂိုလ်၏) ပင်။ ကာယကမ္မံ၊
ကာယကံ၏ ကထာ၎င်း။ [“န ယထာစိတ္တဿ ကာယကမ္မန္တိကထာ၎င်း”-
ဟူလို။] အတိတာနာဂတေဟိ သမန္နာဂတော၊ (အတိတေန သမန္နာဂတော၊
အနာဂတေန သမန္နာဂတော) ဟူသော ပြဿနာရှိသော အတိတာနာဂတ-
ပစ္စုပ္ပန်ကထာ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဥဒ္ဓါနံအပြီးတည်း။

၁၀-ဒသမဝဂ္ဂ

(၉၅)၁-နိရောဓကထာ

၅၇၁။ ဥပပတ္တေသိယေ၊ ဥပပတ္တိဘဝအဖြစ်ဖြင့် အလိုရှိထိုက်သော၊ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ ခန္ဓေ၊ ခန္ဓာတို့သည်။ အနိရုဒ္ဓေ၊ မချုပ်ကုန်သေးမီ။ ကိရိယာ၊ ကိုယ်အမှုအရာ နှုတ်အမှုအရာကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သလော။ [“ဥပပတ္တေသိယေ၊ ပဉ္စခန္ဓေ အနိရုဒ္ဓေ” တို့၌ သတ္တမိ ဗဟုရုဇ်အနက်ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဒသန္တံ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာနံ၊ တို့၏။ သမောဓာနံ၊ ပေါင်းဆုံခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဒသ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ သမ္ပုခိဘာဝံ၊ မျက်မှောက်တို့၏ အဖြစ်သို့။ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ဆက္ခန္ဓာနုယောဂ၌- “ကြိယာဉာဏံ၊ ကိုယ်အမှုအရာ နှုတ်အမှုအရာကို ဖြစ်စေနိုင်သော ဉာဏ်သည်။ (ဝါ၊ မဂ်ဉာဏ်သည်)”ဟု ပေးပါ။

၅၇၂။ ဥပပတ္တေသိယေ ။ပေ။ အာမန္တာ။ မတော၊ သေသူသည်။ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ လော။ ကာလကံတော၊ ပြုအပ်ပြီးသော အသက်ရှင်ရာ ကာလရှိသူသည်။ မဂ္ဂံ ဘာဝေတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

နိရောဓကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ဒသမဝဂ်

(၉၆)၂-ဓူပံ မဂ္ဂေါတိကထာ

၅၇၃။ မဂ္ဂသမဂီဿ၊ မဂ်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဓူပံ၊ ရုပ်သည်။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (မဂ္ဂသမဂီဿ ဓူပံ၊ သည်။) သာရမ္ပဏံ၊ အာရုံနှင့်ထက်မြက်သလော။ တဿ၊ ထိုရုပ်ကို။ အာဝဇ္ဇနာ၊ သည် ။ပေ။ ပဏိဓိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ (မဂ္ဂသမဂီဿ ဓူပံ၊ သည်။) အနာရမ္ပဏံ၊ သည်။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ တဿ အာဝဇ္ဇနာ ။ပေ။ ပဏိဓိ နတ္ထိ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

သမ္မာဝါစာ၊ သည်။ မဂ္ဂေါ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (သမ္မာဝါစာ၊ သည်။) သာရမ္ပဏာ၊ အာရုံနှင့်တကွ ဖြစ်သလော။ တာယ၊ ထိုသမ္မာဝါစာကို။ အာဝဋ္ဌနာ ။ပေ။ ပဏိဓိ၊ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ (သမ္မာဝါစာ၊ သည်။) အနာရမ္ပဏာ(ဟောတိ)နန။ တာယ အာဝဋ္ဌနာ။ပေ။ နတ္ထိ နန ။ပေ။

၅၇၅။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ သမ္မာဝါစာ၊ သည်၎င်း။ သမ္မာဏမ္ပန္နော၊ သည်၎င်း။ သမ္မာအာဇီဝေါ၊ သည်၎င်း။ မဂ္ဂေါ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ရွပ် မဂ္ဂေါတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀၃ဒသမဝဂ်

(၉၇)၃-ပဉ္စဝိညာဏသမဂီဿမဂ္ဂကထာ

၅၇၆။ ပဉ္စဝိညာဏသမဂီဿ၊ ပဉ္စဝိညာဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ မဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပဉ္စဝိညာဏာ၊ တို့သည်။ ဥပ္ပန္နဝတ္ထုကာ၊ ဖြစ်ဆဲ မှီရာဝတ္ထုရှိကုန်သည်။ ဥပ္ပန္နာရမ္ပဏာ၊ ဖြစ်ဆဲ အာရုံရှိကုန်သည်။ (ဟောန္တိ)နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ပဉ္စဝိညာဏာ၊ တို့သည်။ ပုရေဇာတဝတ္ထုကာ၊ ရှေး၌ဖြစ်သော မှီရာဝတ္ထု ရှိကုန်သည်။ ပုရေဇာတာရမ္ပဏာ၊ ရှေး၌ ဖြစ်သော အာရုံရှိကုန်သည်။ အဇ္ဈတ္တိကဝတ္ထုကာ၊ အဇ္ဈတ္တိက မှီရာဝတ္ထု ရှိကုန်သည်။ ဗာဟိရာရမ္ပဏာ၊ ဗာဟိရာအာရုံရှိကုန်သည်။ အသမ္ဘိန္နဝတ္ထုကာ၊ မပျက်သော မှီရာဝတ္ထုရှိကုန် သည်။ အသမ္ဘိန္နာရမ္ပဏာ၊ မပျက်သော အာရုံရှိကုန်သည်။ နာနာဝတ္ထုကာ၊ မတူထူးခြား ကွဲပြားသော မှီရာဝတ္ထုရှိကုန်သည်။ နာနာရမ္ပဏာ၊ မတူထူးခြား ကွဲပြားသော အာရုံရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ) အညမညဿ၊ တပါးတပါး၏။ ဂေါစရဝိသယံ၊ ကျက်စားရာ အာရုံကို။ န ပစ္စန္ဒဘောန္တိ နန၊ မခံစားနိုင် ကုန်သည် မဟုတ်လော။ အသမန္နာဟာရာ၊ ကောင်းစွာ ဆောင်တတ်သော ပဉ္စဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း မရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ) န ဥပ္ပဇန္တိ နန၊ မဖြစ်ကုန်သည် မဟုတ်လော။ အမနသိကာရာ၊ နှလုံးသွင်းသော ပဉ္စဒ္ဓါရာဝဇ္ဇန်း မရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ) န ဥပ္ပဇန္တိ နန၊ လော။ အဗ္ဗောကိဏ္ဍာ၊ သမ္ပုဋ်စွဲခြင်း စသည်တို့နှင့် ရောပြွမ်းခြင်း မရှိကုန်သည်။ (ဟုတွာ) န ဥပ္ပဇန္တိ နန၊ လော။ အပုဗ္ဗ အစရိမံ၊ မရှေး မနှောင်း (တပြိုင်နက်)။ န ဥပ္ပဇန္တိ နန၊ လော။ အညမညဿ၊

တပါးတပါး၏။ သမနန္တရာ၊ ကောင်းစွာ အခြားမဲ့၌။ န ပုပ္ဖန္တိ နနု၊ လော။
 ပဉ္စဝိညာဏာ၊ တို့သည်။ အနာဘောဂါ၊ နှလုံးသွင်းခြင်း မရှိကုန်သည်။
 (ဟောန္တိ)နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။ [“နနု ။ပေ။ ပစ္စနဘောန္တိ၊
 န အသမန္တာဟာရာ ပုပ္ဖန္တိ”စသော ပြဿနာ(၆)ရပ်တို့၏ နောက်၌
 “အာမန္တာ။ ဟန္တိ ပဉ္စဝိညာဏာ ။ပေ။ ပစ္စနဘောန္တိ။ နော စ ဝတ ဝေ
 ဝတ္တဗ္ဗေ၊ ‘ပဉ္စဝိညာဏသမဂ္ဂိယ အတ္ထိ မဂ္ဂဘာဝနာ’တိ” စသည်ကို ပေယျာလ
 မြုပ်ထားသည်။]

၅၇၇။ စက္ခုဝိညာဏသမဂ္ဂိယ ။ပေ။ အာမန္တာ။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။
 သုညတံ၊ သုညတနိဗ္ဗာန်ကို။ အာရဗ္ဗ၊ အာရုံပြု၍။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော ။ပေ။
 စက္ခု၊ စက္ခုပသာဒကို၎င်း။ သုညတဉ္စ၊ သုညတနိဗ္ဗာန်ကို၎င်း။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။
 စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော ။ပေ။ စက္ခု၊ ပဋိစ္စ သုညတဉ္စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ
 စက္ခုဝိညာဏန္တိ၊ ဟူသော။ သုတ္တန္တော၊ သုတ္တန်သည်။ အတ္ထေဝ၊ ရှိသည်သာ
 မဟုတ်လော။ ဣတိ။ သကဝါဒီ စစ်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ပယ်။)
 စက္ခု၊ ကို၎င်း။ ရူပေ စ၊ ရူပါရုံတို့ကို၎င်း။ ပဋိစ္စ၊ စက္ခုဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
 ။ ဣတိ။ သို့။ သုတ္တန္တော အတ္ထေဝ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၅၇၈။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ အတိတာနာဂတံ၊ အတိတ်အာရုံ
 အနာဂတ်အာရုံကို။ အာရဗ္ဗ၊ ၍။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
 ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

မနောဝိညာဏသမဂ္ဂိယ၊ ။ပေ။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။
 မနောဝိညာဏံ၊ သည်။ သုညတံ၊ ကို။ အာရဗ္ဗ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ။
 အာမန္တာ ။ပေ။

၅၇၉။ သာဓကသုတ်၏အနက်ကို သီလက္ခန္ဓာ၊ သာမညဖလသုတ်၊ ဣန္ဒြိယ
 သံဝရဉ္စံ ပေးပြီ။

ပဉ္စဝိညာဏသမဂ္ဂိယမဂ္ဂကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အမှာ။ ။ “ပဉ္စဝိညာဏာ ကုသလာပိ အကုသလာပိတိကထာ”၌—“ပဉ္စ-
 ဝိညာဏာ၊ တို့သည်။ ကုသလာပိ၊ ကုသိုလ်တို့သည်၎င်း။
 အကုသလာပိ၊ ၎င်း။ (ဟောန္တိ၊ လော)”ဟု ပေးပါ။
 “သာဘောဂါတိကထာ”၌—“ပဉ္စဝိညာဏာ၊ တို့သည်။
 သာဘောဂါ၊ အာရုံ၏ ဣဋ္ဌ အနိဋ္ဌ အခြင်းအရာကို နှလုံး
 သွင်းခြင်းနှင့်တကွ ဖြစ်ကုန်သော”ဟု ပေးပါ။

သာဘောဂါတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀၃ဒသမဝဂ်

(၁၀၀)၆-ဒွိဟိ သီလေဟိကထာ

၅၈၇။ မဂ္ဂသမဂီ၊ မဂ်နှင့်ပြည့်စုံခြင်းရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒွိဟိ၊ ကုန်သော။ သီလေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္တာဂတော၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။ မဂ္ဂသမဂီ၊ သည်။ လောကိယေန၊ လောကီဖြစ်သော။ သီလေန သမန္တာဂတော၊ လော ။ပေ။

၅၈၉။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ လောကိယေ၊ သော။ သီလေ၊ သည်။ နိရုဒ္ဓေ၊ ချုပ်ပြီးသော်။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဒုဿီလော၊ သီလ မရှိသော။ ခဏ္ဍသီလော၊ ကျိုးသော သီလရှိသော။ ဆိန္နသီလော၊ ပြတ်သော သီလရှိသော။ (ပုဂ္ဂလော၊ သည်။) မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ဒွိဟိ သီလေဟိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀၃ဒသမဝဂ်

(၁၀၁)၇-သီလံ အစေတသိကန္တိကထာ

၅၉၀။ သီလံ၊ သည်။ အစေတသိကံ၊ စေတသိက်မဟုတ်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (သီလံ၊ သည်။) ရူပံ၊ ရုပ်လော ။ပေ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ပေ။

၅၉၂။ သီလံ ။ပေ။ အာမန္တာ။ (သီလံ၊ သည်။) အဖလံ၊ အကျိုး မရှိသလော။ အဝိပါကံ၊ ဝိပါက် မရှိသလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ (သီလံ၊ သည်။) သဖလံ၊ အကျိုးနှင့်တကွ ဖြစ်သည်။ သဝိပါကံ၊ ဝိပါက်နှင့် တကွ ဖြစ်သည်။ (ဟောဟိ)နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ပေ။

၅၉၄။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ သီလေ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ နိရုဒ္ဓေ၊ ချုပ်လသော်။ ဒုဿီလော၊ ဒုဿီလသည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

သီလံ အစေတသိကန္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ဒသမဝဂ်

(၁၀၂) ၈-သီလံ န စိတ္တာနုပရိဝတ္တိတိကထာ

၅၉၅။ သီလံ၊ သည်။ န စိတ္တာနုပရိဝတ္တိ၊ စိတ်သို့ အစဉ်မလိုက်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

သီလံ န စိတ္တာနုပရိဝတ္တိတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ဒသမဝဂ်

(၁၀၃) ၉-သမာဒါနဟေတုကထာ

၅၉၈။ သမာဒါနဟေတုကံ၊ ဆောက်တည်ခြင်းဟူသော အကြောင်း ရှိသော။ သီလံ၊ သည်။ ဝစုတိ၊ တိုးပွားသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။ [သမာဒါနဟေတုကော ဖဿော ဝစုတိ-စသည်ကို သတ္တမဝဂ် ပရိဘောဂ-မယပုညကထာကို မှီ၍ ပေးပါ။]

၅၉၉။ သမာဒါန ။ပေ။ အာမန္တာ။ သီလံ၊ ကို။ သမာဒိယိတော၊ ပြီး၍။ ကာမဝိတက္ကံ၊ ကာမဝိဘက်ကို။ ဝိတက္ကေန္တဿ၊ ကြံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၎င်း ။ပေ။ ဝိဟိံသာဝိတက္ကံ၊ ကို။ ဝိတက္ကေန္တဿ၊ ၎င်း။ သီလံ ဝစုတိ၊ လော။ [အကြောင်းကို သတ္တမဝဂ်, ပရိဘောဂမယပုညကထာကို မှီ၍ ပေးပါ။]

သမာဒါနဟေတုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ဒသမဝဂ်

(၁၀၄) ၁၀-ဝိညတ္တိ သီလန္တိကထာ

၆၀၁။ ဝိညတ္တိ၊ ဝိညတ်သည်။ သီလံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (ဝိညတ္တိ၊ သည်။) ပါဏာတိပါတာ၊ မှ။ ဝေရမဏိ၊ ရွှောင်ကြည်ခြင်းလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

အဘိဝါဒနံ၊ ရှိခိုးခြင်းသည်။ သီလံ၊ လော ။ ပေ ။ ပစ္စုပဋ္ဌာနံ၊ ခရီးဦးကြိုခြင်းသည် ။ပေ။ အဉ္ဇလိကမ္ပံ၊ လက်အုပ်ချီမှုသည်။ သာမိဓိကမ္ပံ၊ အရိုအသေပြုမှုသည် ။ ပေ ။ အာသနာဘိဟာရော၊ နေရာကို ရှေးရှု ဆောင်ခြင်းသည် ။ ပေ ။ သေယျာဘိဟာရော၊ အိပ်ရာကို ရှေးရှု ဆောင်ခြင်းသည် ။ ပေ ။ ပါဒေါဒကာဘိဟာရော၊ ခြေဆေးရေကို ရှေးရှု ဆောင်ခြင်းသည် ။ပေ။ ပါဒကထလိကာဘိဟာရော၊ မဆေးအပ်သော ခြေကို ထားရာ ပျဉ်ချပ်ငယ်ကို ရှေးရှုဆောင်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ ခြေကို ပွတ်တိုက် ကြောင်း ကျောက်စရစ် အိုးခြမ်း စသော ခြေပွတ်ကို ရှေးရှုဆောင်ခြင်းသည်။ [ပါဒကထလိကန္တိ အစောတပါဒတ္ထပနကံ, ပါဒသံသနံ ဝါ-စူဠဝဂ္ဂ အဋ္ဌကထာ, ပါရိဝါသိကက္ခန္ဓက, ပါရိဝါသိကဝတ္တကထာ။] ပေ။ နှာနေ၊ ရေချိုးရာအရပ်၌။ ပိဋ္ဌပရိကမ္ပံ၊ ကျောက်ကုန်း၌ အဖန်ဖန် ပြုမှုသည်။ ဝါ၊ ချေးတန်းမှုသည်။ သီလံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ [စူဠဝဂ္ဂ, ပါရိဝါသိကက္ခန္ဓက၌ “အဘိဝါဒန ပစ္စုပဋ္ဌာနံ” စသော ပါဠိသွားကို မှီ၍ “သကဝါဒိ

မေးသည်။ “အဘိဝါဒနံ သီလံ” စသည်၏ နောက်၌ “ဣတိ။ အာမန္တာ” ကို ပေယျာလမြုပ်ထားသည်။] ပေ။

၆၀၂။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ (ဝိညတ္တိ၊ သည်။) ဒုဿိလံ၊ သီလမရှိသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ဝိညတ္တိ သီလန္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ဒသမဝဂ်

(၁၀၅) ၁၁-အဝိညတ္တိ ဒုဿိလျန္တိကထာ

၆၀၃။ အဝိညတ္တိ၊ ဝိညတ် မရှိတော့သော စေခိုင်းမှုသည်။ ဒုဿိလံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (အဝိညတ္တိ၊ သည်။) ပါဏာတိပါတော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ပါပကမ္မံ၊ ကို။ သမာဒိယိတွာ၊ ရှိ။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒဒန္တဿ၊ ပေးလှူသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ပုညဉ္စ၊ သည်၎င်း။ အပုညဉ္စ၊ သည်၎င်း။ ဥဘော၊ ၂-ပါးစုံ တို့သည်။ ဝဇုန္တိ၊ တိုးပွားကုန်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

၆၀၄။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ ပါပကမ္မံ၊ ကို။ သမာဒိန္နော၊ ဆောက်တည် ပြီးသည်။ အာသိ နန၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

အဝိညတ္တိ ဒုဿိလျန္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒသမော ဝဂ္ဂေါ။

(ဣဒံ၊ ကာမံ။) တဿ၊ ထို ဒသမဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

ဥပပတ္တေသိယေ ပဉ္စက္ခန္ဓေ အနိရုဒ္ဓေ ကိရိယာ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ (ဥပပတ္တေသိယေ ။ပေ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော နိရောဓကထာ ၎င်း။ မဂ္ဂသမဂီဿ ရှပံ မဂ္ဂေါ၊ (မဂ္ဂသမဂီဿ ရှပံ မဂ္ဂေါ) ဟူသော ပြဿနာ ရှိသော ရှပံ မဂ္ဂေါတိ ကထာ၎င်း။ ပဉ္စဝိညာဏသမဂီဿ အတ္ထိ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ (ပဉ္စ ။ပေ။ ဘာဝနာ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော ပဉ္စဝိညာဏသမဂီဿ မဂ္ဂကထာ၎င်း။ ပဉ္စဝိညာဏာ ကုသလာပိ အကုသလာပိ၊ ပဉ္စဝိညာဏာ ကုသလာပိ အကုသလာပိတိကထာ၎င်း။ ပဉ္စဝိညာဏာ သာဘောဂေါ၊ (ပဉ္စဝိညာ သာဘောဂေါ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော သာဘောဂေါတိကထာ ၎င်း။ မဂ္ဂသမဂီ ။ပေ။ သမန္နာဂတော၊ (မဂ္ဂသမဂီ ။ပေ။ သမန္နာဂတော) ဟူသော ပြဿနာရှိသော ဒွိဟိ သီလေဟိတထာ၎င်း။ သီလံ အစေတသိကံ၊

သီလံ အစေတသိကန္တိကထာ၎င်း။ သီလံ န စိတ္တာနုပရိဝတ္တိ၊ သီလံ န စိတ္တာနု-
 ပရိဝတ္တိတိကထာ၎င်း။ သမာဒါနဟေတုကံ သီလံ ဝဇုတိ၊ (သမာဒါန။
 ပေ။ ဝဇုတိတိ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော သမာဒါနဟေတုကထာ၎င်း။
 ဝိညတ္တိ သီလံ၊ ဝိညတ္တိသီလန္တိကထာ၎င်း။ အဝိညတ္တိ ဒုဿိလျံ၊ အဝိညတ္တိ
 ဒုဿိလျန္တိကထာ၎င်းတည်း။

ဒုတိယော ပဏ္ဏာသကော။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ထို ဒုတိယပဏ္ဏာသကဏ်။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

နိယာမသင်္ဂဟဂတာနိသံသတာ စ၊ အစဉ် နိယာမကထာရှိသော ဆဋ္ဌမဂ်၊
 အစဉ် သင်္ဂဟိတကထာရှိသော သတ္တမဂ်၊ အစဉ် ဆဂတိကထာရှိသော
 အဋ္ဌမဂ်၊ အစဉ် အာနိသံသဒဿာဝိကထာ ရှိသော နဝမဂ်တို့၎င်း။
 နိရောဓော၊ အစဉ် နိရောဓကထာရှိသော ဒသမဂ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ ဥဒ္ဓါနံ၊
 အပြီးတည်း။

၁၁ - ကောဒသမဝဂ္ဂ

(၁၀၆-၁၀၈) ၁-၃-တိဿောပိ အနုသယကထာ

၆၀၅။ သနုသယာ၊ အနုသယတို့သည်။ အဗျာကတာ၊ အဗျာဏတတို့
လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (အနုသယာ၊ တို့သည်။) ဝိပါကာဗျာကတာ၊
ဝိပါက်အဗျာကတတို့လော။ ပေ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ [“ကာမရာဂေါ”
စသော ပုဒ်တို့ကို နဝမဝဂ် အနုသယာ အနာရမ္မဏာတိကထာကို မှီ၍
ပေးပါ။]

အမှာ။ “ပုဒ်ရေ(၆၀၆)တိုင်အောင်အနုသယာအဗျာကတာတိကထာ၊
(၆၀၇-၈)တို့မှာ အနုသယာ အဟေတုကာတိကထာ၊
(၆၀၉)စသည်မှာ အနုသယာ စိတ္တဝိပုယုတ္တာတိကထာ”
ဟူသော ကထာ ၃-ပါးကို ပေါင်း၍ “တိဿောပိ
အနုသယာကထာ”ဟု ဆိုသည်။ “အနုသယာ၊ တို့သည်။
အဟေတုကာ၊ အဟိတ်တရားတို့လော။ စိတ္တဝိပုယုတ္တာ၊ စိတ်နှင့်
မယှဉ်ကုန်သလော”ဟု ပေးပါ။

တိဿောပိ အနုသယကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-ကောဒသမဝဂ်

(၁၀၉) ၄-ဉာဏကထာ

၆၁၄။ အညာဏေ၊ ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် မောဟသည်။ ဝိဂတေ၊
ကင်းလသော်။ ဉာဏဝိပုယုတ္တေ၊ ဉာဏ်နှင့် မယှဉ်သော။ စိတ္တေ၊ စိတ်သည်။
ဝတ္ထမာနေ၊ ဖြစ်လသော်။ ဉာဏီတိ၊ ဉာဏီပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်
သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ရာဂေ၊ သည်။ ဝိဂတေ၊ သော်။ ဝိတရာဂေါတိ၊
ဟူ၍။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ။ ပေ။ [ဒေါသာနုယောဂ-စသည်၌ “ဒေါသေ
ဝိဂတေ န ဝတ္ထဗ္ဗံ ဝိတဒေါသောတိ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ မောဟေ
ဝိဂတေ န ဝတ္ထဗ္ဗံ ဝိတမောဟောတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။”ဟု ဖော်၍
အနက်ပေးပါ။]

၆၁၅။ အညာဏေ။ပေ။ ဝတ္တမာနေ၊ သော်။ ဉာဏိတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗံ၊
လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အတိတေန၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ ဉာဏေန၊ ဉာဏ်
ကြောင့်။ ဉာဏိ၊ ဉာဏ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နိရုဒ္ဓေန၊ ချုပ်ပြီးသော။
ဝိဂတေန၊ ကင်းပြီးသော။ ပဋိပဿဒ္ဓေန၊ ငြိမ်းပြီးသော။ ဉာဏေန၊ ကြောင့်။
ဉာဏိ၊ ဉာဏ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ
ဝတ္တဗ္ဗေ။ပေ။

ဉာဏကထာ နိဋ္ဌိတော။

၁၁-ကောဒသမဝဂ်

(၁၁၀) ၅-ဉာဏံ စိတ္တဝိပုယုတ္တန္တိကထာ

၆၁၆။ ဉာဏံ၊ သည်။ စိတ္တဝိပုယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်မယှဉ်သလော။ပေ။

၆၁၇။ န။ပေ။ အာမန္တာ။ စက္ခုဝိညာဏသမဂ်၊ စက္ခုဝိညာဏ်နှင့်
ပြည့်စုံခြင်းရှိသော။ အရဟတ၊ ကို။ ဉာဏိတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ လော။
ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဉာဏံ၊ သည်။ တေန၊ စိတ္တေန၊ နှင့်။ သမ္ပယုတ္တံ၊ လော။ပေ။
[ပညဝန္တာနုယောဂဉ္စ “ပညဝါတိ၊ ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍” ဟု ပေးပါ။]

ဉာဏံ စိတ္တဝိပုယုတ္တန္တိကထာ နိဋ္ဌိတော။

၁၁-ကောဒသမဝဂ်

(၁၁၁) ၆-ဣဒံ ဒုက္ခန္တိကထာ

၆၁၈။ ဣဒံ၊ ဤတရားသည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝါစံ၊
စကားကို။ ဘာသတော၊ ပြောသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ၊ ဣဒံ ဒုက္ခံ
ဟူသော။ ဉာဏံ၊ သည်။ ပဝတ္တတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ပေ။

အယံ၊ ဤတဏှာသည်။ သမုဒယော၊ သမုဒယတည်း။ ဣတိ ဝါစံ
ဘာသတော၊ ၎င်း။ စ၊ ထိုသို့ ပြောသော်လည်း။ အယံ သမုဒယောတိ၊
ဟူသော။ ဉာဏံ၊ သည်။ န ပဝတ္တတိ၊ မဖြစ်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ပေ။

၆၂၀။ ဣဒံ ဒုက္ခန္တိ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဣတိ စ၊ (ဣ)ဟူ၍၎င်း။ ဒန္တိ စ၊
(ဒံ)ဟူ၍၎င်း။ ဒုတိ စ၊ (ဒု)ဟူ၍၎င်း။ ခန္တိ စ၊ (ခံ)ဟူ၍၎င်း။ ဉာဏံ၊ သည်။
ပဝတ္တတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ပေ။

ဣဒံ ဒုက္ခန္တိကထာ နိဋ္ဌိတော။

၁၁-ကောဒသမဝဂ်

(၁၁၂) ၇-ဣဒ္ဓိဗလကထာ

၆၂၁။ ဣဒ္ဓိဗလေန၊ တန်ခိုးအစွမ်းနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကပ္ပံ၊ မဟာကပ်ပတ်လုံး။ တိဋ္ဌေယျ၊ တည်နိုင်ရာသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သော အာယု၊ ထိုအသက်သည်။ ဣဒ္ဓိမယိကော၊ တန်ခိုးကြောင့် ဖြစ်ခြင်းရှိသလော။ သာ ဂတိ၊ ထိုဂတိသည်။ ဣဒ္ဓိမယိကာ၊ တန်ခိုးကြောင့် ဖြစ်ခြင်းရှိသလော။ သော အတ္တဘာဝပုဋိလာဘော၊ ထိုအတ္တဘောကို ရခြင်းသည်။ ဣဒ္ဓိမယိကော၊ တန်ခိုးကြောင့် ဖြစ်ခြင်းရှိသလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ဣဒ္ဓိဗလေန ။ပေ။ အာမန္တာ (ဣဒ္ဓိဗလေန သမန္နာဂတော၊ သည်။) အတိတ်၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ ကပ္ပံ၊ မဟာကပ်ပတ်လုံး။ တိဋ္ဌေယျ၊ တည်ရာသလော။ အနာဂတံ၊ သော။ ကပ္ပံ၊ လုံး။ တိဋ္ဌေယျ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ (ဣဒ္ဓိဗလေန သမန္နာဂတော၊ သည်။) ဒွေ၊ ၂-ခု ကုန်သော။ ကပ္ပေ၊ မဟာကပ်ပတ်လုံး။ တိဋ္ဌေယျ၊ လော။ တယော ကပ္ပေ တိဋ္ဌေယျ၊ လော။ စတ္တာရော ကပ္ပေ တိဋ္ဌေယျ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ (ဣဒ္ဓိဗလေန သမန္နာဂတော၊ သည်။) ဇီဝိတေ၊ အသက်သည်။ ဇီဝိတာဝသေသေ၊ ကြွင်းသော အသက်သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ (ရှိမှ။) တိဋ္ဌေယျ၊ လော။ ဇီဝိတေ၊ သည်။ ဇီဝိတာဝသေသေ၊ သည်။ အသတိ၊ မရှိလသော်။ တိဋ္ဌေယျ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်။ (ဣဒ္ဓိဗလေန သမန္နာဂတော၊ သည်။) ဇီဝိတေ၊ သည်။ ဇီဝိတာဝသေသေ၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ တိဋ္ဌေယျ၊ တည်နိုင်ရာ၏။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဖြေ။ (ဣဒ္ဓိဗလေန သမန္နာဂတော၊ သည်။) ဇီဝိတေ ဇီဝိတာဝသေသေ သတိ၊ သော်။ ဟဉ္စိ တိဋ္ဌေယျ-အံ။ စ၊ ထိုသို့ ဖြစ်လသော်။ ရေ၊ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ။ ဣဒ္ဓိဗလေန သမန္နာဂတော ကပ္ပံ တိဋ္ဌေယျာတိ၊ ဟူ၍။ နော ဝတ္တဗ္ဗေ ဝတ၊ သာ။ (ဇီဝိတေ ဇီဝိတာဝသေသေသတိ၊ သော်။ တိဋ္ဌေယျ၊ လော။ ဇီဝိတေ ဇီဝိတာဝသေသေ အသတိ၊ သော်။ တိဋ္ဌေယျ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်။) ဇီဝိတေ ဇီဝိတာဝသေသေ အသတိ၊ သော်။ တိဋ္ဌေယျ၊ ရ၏။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဖြေ။ မတော၊ သေပြီးသူသည်။ တိဋ္ဌေယျ၊ လော။ ကာလကတော၊ သည်။ တိဋ္ဌေယျ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

၆၂၂။ ဣဒ္ဓိဗလေန ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်ပြီးသော။ ဖဿော၊ ဖဿသည်။ မာ နိရုဇ္ဈိ၊ မချုပ်ပါနှင့်။ ဣတိ၊ သို့။ ဣဒ္ဓိယာ၊ ဖြင့်။ ပဂ္ဂဟေတု၊ ချီးမြှောက်ခြင်းငှါ (တန်ဖွားခြင်းငှါ)။ လဗ္ဗာ၊ ရအပ် ရနိုင်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

အမှား။ ။ဇာတိဓမ္မာနုယောဂ ဌာ — “ဇာတိဓမ္မာ၊ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း သဘောရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ မာ ဇာယိံ သု၊ မဖြစ်ပါစေကုန်နှင့် (ပဋိသန္ဓေ မနေပါစေကုန်နှင့်)” ဟု၎င်း၊ ဇရာဓမ္မာနုယောဂဌာ- “ဇရာဓမ္မာ၊ အိုရခြင်းသဘောရှိကုန်သော။ သတ္တာ မာ ဇီရိံ သု၊ မအိုပါစေကုန်နှင့်” ဟု၎င်း၊ ဗျာဓိဓမ္မာ- နုယောဂဌာ- “ဗျာဓိဓမ္မာ၊ နာရခြင်းသဘော ရှိကုန်သော။ သတ္တာ မာ ဗျာဓယိံ သု၊ မနာပါစေကုန်နှင့်” ဟု၎င်း၊ မရဏ- ဓမ္မာနုယောဂဌာ- “မရဏဓမ္မာ၊ သေရခြင်းသဘောရှိကုန်သော။ သတ္တာ မာ မိယိံ သု၊ မသေပါစေကုန်နှင့်” ဟု၎င်း ပေးပါ။

၆၂၃။ န ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အာနန္ဒ၊ နှာ။ ယဿ ကဿစိ၊ အကြင် အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ညှိ အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ ဣဒ္ဓိပါဒါ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ်တို့သည်။ ဝါ၊ တို့ကို။ ဘာဝိတာ၊ ဖြစ်စေအပ်ကုန်သည်။ ဝါ၊ တိုးပွားစေအပ်ကုန်သည်။ [ဘာဝိတာတိ ဝခိုတာ၊ သုတ်မဟာဝဂ္ဂဋ္ဌကထာ၊ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်။] ဗဟုလိကတာ၊ ကြိမ်ဖန် များစွာ အလေ့အလာပြုအပ်ကုန်သည်။ ယာနိကတာ၊ ကပ်ယှဉ်အပ်သော ယဉ်ကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်သည်။ [ယာနိကတာတိ ယုတ္တယာနံ ဝိယ ကတာ။-ထို အဋ္ဌကထာ။] ဝတ္ထုကတာ၊ တည်ရာကဲ့သို့ ပြုအပ်ကုန်သည်။ [ဝတ္ထုကတာတိ ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌေန ဝတ္ထု ဝိယ ကတာ။-ထို အဋ္ဌကထာ။] အနုဋ္ဌိတာ၊ အဖန်ဖန် ဖြစ်ပေါ်စေအပ်ကုန်သည်။ ဝါ၊ ဆောက်တည်အပ်ကုန်သည်။ [အနုဋ္ဌိတာတိ အဓိဋ္ဌိတာ၊ အဋ္ဌကထာ။] ပရိစိတာ၊ ထက်ဝန်းကျင် စီအပ်ကုန်သည်။ ဝါ၊ ကောင်းစွာ တိုးပွားစေအပ်ကုန်သည်။ [ပရိစိတာတိ သမန္တတော+စိတာ သုဝခိုတာ။-ထို အဋ္ဌကထာ။] သုသမာရဒ္ဓါ၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်အပ်ကုန် သည်။ [သုသမာရဒ္ဓါတိ သုဋ္ဌု+သမာရဒ္ဓါ။-ထို အဋ္ဌကထာ။] (ဟောန္တိ)။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာကခံမာနော၊ အလိုရှိလသော်။ ကပ္ပံ ဝါ၊ (အာယု)ကပ်ပတ်လုံးသော်၎င်း။ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါ၊ “အပ္ပံ ဝါ ဘိယျော” ဟု ဟောတော်မူအပ်သော အာယုကပ်မှ ကြွင်းကျန် ပိုလွန်သော ကာလပတ်လုံး သော်၎င်း။ တိဋ္ဌေယျ၊ တည်နိုင်ထု၏။ [ကပ္ပန္တိ အာယုကပ္ပံ ။ ပေ။ ကပ္ပါဝသေသံ ဝါတိ “အပ္ပံ ဝါ ဘိယျော” တိ ဝုတ္တဝဿသတတော (သုတ်မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာ ပဒါနသုတ် စသည်၌ ဟောတော်မူအပ်သော အနှစ်တဆယ့်ထက်) အတိရေကံ ဝါ။-ထို အဋ္ဌကထာ။] ဣတိ ဝုတ္တံ နန္ဒ ။ ပေ။

၆၂၄။ ဣဒ္ဓိဗလေန ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဘိက္ခဝေ၊ စတုန္ဒါ၊ ၄-မျိုးကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ကောစိ၊ သော။ ပါဠိဘောဂေါ၊ အာမခံဖြစ်သော။ သမဏော ဝါ၊ သမဏ အမည်ရသူသည်၎င်း။ ဗြာဟ္မဏော

ဝါ၊ ဗြာဟ္မဏ အမည်ရသူသည်၎င်း။ ဒေဝေါ ဝါ၊ နတ်သည်၎င်း။ မာရော ဝါ၊
 မာရ်နတ်သည်၎င်း။ ဗြဟ္မာ ဝါ၊ ဗြဟ္မာသည်၎င်း။ လောကသ္မိံ၊ ဌံ။ ကောစိ
 ဝါ၊ တစုံတယောက်သည်၎င်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကတမေသံ စတုနံ၊ တို့၏နည်း။
 ဇရာဓမ္မော၊ အိုခြင်းသဘောရှိသော တရားသည်။ မာ ဇီရိ၊ မအိုပါစေနှင့်။
 ဣတိ၊ သို့။ ကောစိ၊ သော၊ ပါဠိဘောဂေါ၊ သော။ သမဏော ဝါ၊
 သည်၎င်း။ ပေ။ ကောစိ ဝါ။ နတ္ထိ။ ပေ။ ပန၊ သည်သာ မကသေး။
 ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ကတာနိ၊ ပြုအပ်ပြီးကုန်သော။ ပါပကာနိ၊ မိမိကိန်းရာ
 သတ္တဝါကို အပါယ် ၄-ရွာတို့၌ ကျရောက်စေတတ်ကုန်သော။ ဝါ၊ ယုတ်မာ
 ကုန်သော။ သံကိလေသာနိ၊ ပူပန်စေတတ် နှိပ်စက်တတ်ကုန်သော။ ပေါ-
 နောဗ္ဗဝိကာနိ၊ တဖန် ဘဝသစ်ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ သဒရာနိ၊ ပူလောင်
 ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဒုက္ခဝိပါကာနိ၊ ဒုက္ခဟူသော အကျိုးရှိကုန်သော။
 အာယတိံ၊ နောင်အခါ၌။ ဇာတိဇရာမရဏိယာနိ၊ ဇာတိ ဇရာ မရဏတို့ကို
 ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ ယာနိ တာနိ ကမ္မာနိ၊ အကြင်ကံတို့သည်။ (သန္တိ။)
 တေသံ၊ ထိုကံတို့၏။ ဝိပါကော၊ သည်။ မာ နိဗ္ဗတ္တိ၊ မဖြစ်ပါစေနှင့်။ ဣတိ၊
 သို့။ ကောစိ ပါဠိဘောဂေါ၊ သော။ ပေ။ လောကသ္မိံ ကောစိ ဝါ၊
 သည်၎င်း။ နတ္ထိ။ ဘိက္ခဝေ၊ စတုနံ၊ ကုန်သော။ ဣမေသံ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။
 ပေ။ နတ္ထိ။ ဣတိ။ ဝုတ္တံ နနု။ ပေ။

အမှတ်။ ။ သာဓေဝုတ်မှာ စတုက္ကင်္ဂုတ္တရ၊ ၄-ပံ၊ (၁၉)၄-ဝဂ်၊ ပါဠိ-
 ဘောဂသုတ်တည်း။ ထို၌ ပါပကာနိ စသော ပုဒ်တို့ကို မဖွင့်
 တော့။ ထိုစတုက္ကင်္ဂုတ္တရ၊ ပ၊ ပံ၊ ၁-ဝဂ်၊ ၁၀-သုတ်၌—“ပါပ-
 ကေဟိတိ လာမကေဟိ။ ပေ။ သံကိလေသိကေဟိတိ သံကိ-
 လေသနကေဟိ။ ပသန္နစိတ္တဿ ပသန္နဘာဝဒုသကေဟိတိ
 အတ္ထော။ ပေါနောဘဝိကေဟိတိ ပုနဗ္ဗဝနိဗ္ဗတ္တနကေဟိ။
 သဒရေဟိတိ သဒရထေဟိ။ ဒုက္ခဝိပါကေဟိတိ ဝိပါကာလေ
 ဒုက္ခုပ္ပါဒကေဟိ။ အာယတိံ ဇာတိဇရာမရဏိကေဟိတိ
 အနာဂတေ ပုနပ္ပုနံ ဇာတိဇရာမရဏနိဗ္ဗတ္တနကေဟိ” ဟု
 ဖွင့်၏။ ထိုကို မှီ၍ အနက်ပေးသည်။

ဣဒ္ဓိဗလကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-ကောဒသမဝဂ်

(၁၁၃) ဂ-သမာဓိကထာ

၆၂၅။ စိတ္တသန္တတိ၊ စိတ်အစဉ်သည်။ သမာဓိ၊ သမာဓိလော။ ဣတိ။
 အာမန္တာ။ အတိတာ၊ အထိတ်ဖြစ်သော။ စိတ္တသန္တတိ၊ သည်။ သမာဓိ၊

လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ အတိတံ၊ အတိတ်သည်။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်ပြီးသည်။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်သည်။ အဇာတံ၊ မဖြစ်သေးသည်။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၆၂၆။ သမာဓိ၊ သည်။ ဧကစိတ္တက္ခန္ဓာကော၊ တခုသော စိတ္တက္ခန္ဓာ ရှိသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ စက္ခုဝိညာဏသမင်္ဂိ၊ စက္ခုဝိညာဏ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမာပန္နော၊ သမာပတ်ဝင်စားသလော ။ပေ။ အနောတ္တပ္ပသဟဂတစိတ္တသင်္ဂိ၊ အနောတ္တပ္ပသဟဂုတ်စိတ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်း ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမာပန္နော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ [သကဝါဒီပက္ခ၊ နဂသဟဂတာဒိအနုယောဂဉ္စ-“နဂသဟဂတာ၊ နဂသဟဂုတ်ဖြစ်သော။ စိတ္တသန္တတိ၊ သည်။ သမာဓိ၊ လော”စသည် ပေးပါ။]

န ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အာဝုသော နိဂဏ္ဌာ၊ ငါ့ရှင် နိဂဏ္ဌတို့။ အဟံ၊ သည်။ ဣယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ အနိဗ္ဗမာနော၊ မလှုပ်ရှားပဲ။ ဝါစံ၊ စကားကို။ အဘာသမာနော၊ မပြောပဲ။ သတ္တ၊ ခုနစ်ခုကုန်သော။ [ရှေ့၌ “ဒေ ရတ္တိန္ဒြိဝါနိ၊ တိဏိရတ္တိန္ဒြိဝါနိ”စသည်ဖြင့် ဝါကျရှိခဲ့သည်။] ရတ္တိန္ဒြိဝါနိ၊ ညဉ့်နေ့တို့ပတ်လုံး။ ဧကန္တ သုခပုဋိသံဝေဒိ၊ ဧကန် သုခဝေဒနာကို ခံစားရခြင်းရှိသည်။ [အညာဟိ ဝေဒနာဟိ အဝေဝါမိသိ ဧကန္တံ သုခံ ဧကန္တံ သုခံ။ တဿ+ပဋိသံဝေဒိ။ တေနာဟ၊ “နိရန္တရသုခပုဋိသံဝေဒိ”တိ။-မူလပံ၊ ၂-ဝဂ်၊ ၄-သုတ် ဋီကာ။ ယခု အဋ္ဌကထာစာအုပ်တို့၌ “နိရန္တရသုခံ+ပဋိသံဝေဒိ”ဟု ပါဠိပျက်နေ၏။] (ဟုတွာ)၊ ဝိဟရဟိတံ၊ နေခြင်းငှါ။ ပဟောမိ၊ စွမ်းနိုင်၏။ ဣတိ။ ဝုတ္တံ နန ။ပေ။

သမာဓိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-ကောဒသမဝဂ်

(၁၁၄) ၉-ဓမ္မဋ္ဌိတတာကထာ

၆၂၇။ ဓမ္မဋ္ဌိတတာ၊ သင်္ခါရစသော အကျိုးတရားတို့၏ တည်တံ့ရာ တည်တံ့ကြောင်းဖြစ်သော အဝိဇ္ဇာစသော တရားကို။ ပရိနိပ္ပန္နာ၊ အကြောင်း တရားတို့သည် ပြီးစေအပ်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ တာယ၊ ထိုအကြောင်း တရားတို့သည် ပြီးစေအပ်သော ဓမ္မဋ္ဌိတတာသည်။ ဋ္ဌိတတာ၊ အကျိုးတရား တို့၏ တည်တံ့ရာ တည်တံ့ကြောင်း အခြား ဋ္ဌိတတာကို။ ပရိနိပ္ပန္နာ၊ ပြီးစေ အပ်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ တာယ တာယ၊ ထိုထို ဋ္ဌိတတာ သည် ပြီးစေအပ်သော အခြား ဋ္ဌိတတာသည်။ (အညာ၊ အခြား ဋ္ဌိတတာကို။

ပရိနိပ္ပန္နာ) ဝေ၊ ပြီးစေအပ်သည်သာ ဖြစ်အံ့။ ဒုက္ခဿ၊ ဝဋ်ဒုက္ခ၏။ အန္တကိရိယာ၊ အဆုံးကို ပြုခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိတော့သည် မဟုတ်လော။ ဝဋ်ပစ္စေဒေါ၊ တောဘူမကဝဋ်ဒုက္ခ၏ ပြတ်စဲခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ လော။ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနံ၊ အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ ဌိတတာ၊ တည်တံ့ရာ တည်တံ့ကြောင်း တရားကို။ ပရိနိပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ပြီးစေအပ်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ တာယ၊ ထို အကြောင်းတရားတို့သည် ပြီးစေအပ်သော ရုပ်၏ ဌိတတာသည်။ ဌိတတာ၊ အကျိုးတရားတို့၏ တည်တံ့ရာ တည်တံ့ကြောင်း အခြား ဌိတတာကို။ ပရိနိပ္ပန္နာ၊ ပြီးစေအပ်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ တာယ ။ပေ။ အာမန္တာ။ တာယ တာယ၊ ထိုထို ဌိတတာသည် ပြီးစေအပ်သော အခြား ဌိတတာသည်။ (အညာ၊ ကို။ ပရိနိပ္ပန္နာ) ဝေ၊ အံ့ ။ပေ။ [ဝေဒနာနုယောဂ၊ သညာနုယောဂ၊ သင်္ခါရာနုယောဂ၊ ဝိညာဏာနုယောဂ တို့ကိုလည်း နည်းတူ ပေးပါ။ ရှေးနိဿယ၌ “န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ ‘ဓမ္မဌိတတာ ပရိနိပ္ပန္နာ’တိ။ အာမန္တာ။ တာယ ဓမ္မဌိတတာ နတ္ထိတိ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟု ပရဝါဒိပက္ခကို ဖော်ဖို့ရန် မှု၏။]

ဓမ္မဌိတတာကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-ကောဒသမဝဂ်

(၁၁၅) ၁၀-အနိစ္စတာကထာ

၆၂၀။ အနိစ္စတာ၊ အနိစ္စဖြစ်သော ရုပ်အစရှိသော သင်္ခါတတရားတို့၏ အနိစ္စတာလက္ခဏာကို။ ပရိနိပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ပြီးစေအပ် သလော။ တာယ အနိစ္စတာယ၊ ထို အနိစ္စတာ၏။ အနိစ္စတာ၊ အနိစ္စတာကို။ ပရိနိပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ပြီးစေအပ်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ တာယ ။ပေ။ အာမန္တာ။ တာယ တာယ၊ ထိုထို အနိစ္စတာ၏။ (အနိစ္စတာ၊ ကို။ ပရိနိပ္ပန္နာ) ဝေ၊ သာဖြစ်အံ့။ (ဝေ သတိ) ဒုက္ခဿ၊ ၎်။ အန္တကိရိယာ၊ နတ္ထိ၊ လော ။ပေ။ [ဇရာပဉ္စာ၊ မရဏပဉ္စာ စသည်တို့၌ “ဇရာ၊ ဇရာကို။ ပရိနိပ္ပန္နာ၊ အပ်သလော” စသည်ဖြင့် ဤနည်းအတိုင်း ပေးပါ။]

၆၂၉။ ရူပံ၊ ရုပ်ကို။ ပရိနိပ္ပန္နံ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ပြီးစေအပ် သလော။ ရူပဿ၊ ရုပ်၏။ အနိစ္စတာ၊ အနိစ္စတာလက္ခဏာသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အနိစ္စတာ၊ ရုပ်၏ အနိစ္စတာလက္ခဏာကို။ ပရိနိပ္ပန္နာ၊

လော။ အနိစ္စတာယ။ ရုပ်၏ အနိစ္စတာလက္ခဏာ၏။ အနိစ္စတာ၊ သည်။
 အတ္တိ။ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ ရူပံ။ ကိ။ ပရိနိပ္ပန္နံ။ လော။
 ရူပဿ။ ၎ိ။ ဇရာ၊ ဇရာသည်။ အတ္တိ။ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဇရာ၊ ရုပ်၏
 ဇရာကို။ ပရိနိပ္ပန္နံ။ လော။ ဇရာယ။ ရုပ်၏ ဇရာ၏။ ဇရာ၊ ဇရာသည်။
 အတ္တိ။ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ရူပံ။ ကိ။ ပရိနိပ္ပန္နံ။ လော။ ရူပဿ။ ၎ိ။ ဘေဒေါ၊ ပျက်ခြင်းသည်။
 အတ္တိ။ လော။ အန္တရဓာနံ။ ကွယ်ပျောက်ခြင်းသည်။ အတ္တိ။ လော။ ဣတိ။
 အာမန္တာ။ မရဏံ။ ကိ။ ပရိနိပ္ပန္နံ။ လော။ မရဏဿ။ ၎ိ။ ဘေဒေါ၊ သည်။
 အတ္တိ။ လော။ အန္တရဓာနံ။ သည်။ အတ္တိ။ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
 ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ [ဝေဒနာနုယောဂ၊ သညာနုယောဂ၊ သင်္ခါရာနုယောဂ၊
 ဝိညာဏာနုယောဂတို့၌လည်း နည်းတူပေးပါ။]

အနိစ္စတာကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ကောဒသမော ဝဂ္ဂေါ။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ထိုကောဒသမဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

အနုသယာ အဗျာကတာ၊ အနုသယာ အဗျာကတာကထာ၎င်း။ အဟေ-
 တုကာ၊ အနုသယာ အဟေတုကာကထာ၎င်း။ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တာ၊ အနုသယာ
 စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တာကထာ၎င်း။ [ဤ ကထာ ၃-မီးကို “တိဿောပိ အနုဿယ
 ကထာ” ဟု ပေါင်း၍ ပြခဲ့သည်။] အညာဏေ ဝိဂတေ ဉာဏိ။ (အညာဏေ
 ဝိဂတေ ဉာဏိ) ဟူသော စကားရှိသော ဉာဏကထာ၎င်း။ ဉာဏံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ။
 ဉာဏံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တန္တိကထာ၎င်း။ ယတ္ထ၊ အကြင် ကထာ၌။ သဒ္ဓေ ဉာဏံ
 ပဝတ္တတိ။ (စကားသံ၌ အသိဉာဏ်ဖြစ်သလော) ဟူသော ပြဿနာရှိ၏။
 (သာ၊ ထို ဣဒံ ဒုက္ခန္တိကထာ၎င်း။) ဣဒ္ဓိပလေန သမန္နာဂတော ကပ္ပံ တိဋ္ဌေယျ။
 (ဣဒ္ဓိ ။ပေ။ တိဋ္ဌေယျ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော ဣဒ္ဓိပလကထာ၎င်း။ စိတ္တ-
 သန္တတိ သမာဓိ။ (စိတ္တသန္တတိ သမာဓိ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော သမာဓိ
 ကထာ၎င်း။ ဓမ္မဋ္ဌိတတာ၊ ဓမ္မဋ္ဌိတတာကထာ၎င်း။ အနိစ္စတာ၊ အနိစ္စတာ
 ကထာ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

၁၂-ဒွါဒသမဝဂ္ဂ

(၁၁၆) ၃-သံဝရော ကမ္မန္တိကထာ

၆၃၀။ သံဝရော၊ စောင့်စည်းခြင်းသည်။ ကမ္မံ၊ ကံလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ စက္ခုန္ဓိယသံဝရော၊ စက္ခုန္ဓိကို စောင့်စည်းခြင်းသည်။ စက္ခုကမ္မံ၊ စက္ခုကံလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ပေ။

၆၃၁။ အသံဝရော၊ မစောင့်စည်းခြင်းသည်။ ကမ္မံ၊ ကံလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ စက္ခုန္ဓိယ အသံဝရော၊ စက္ခုန္ဓိကို မစောင့်စည်းခြင်းသည်။ စက္ခုကမ္မံ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ပေ။

၆၃၂။ သံဝရောပိ၊ စောင့်စည်းခြင်းသည်၎င်း။ အသံဝရောပိ၊ မစောင့်စည်းခြင်းသည်၎င်း။ ကမ္မံ၊ ကံတည်း။ ဣတိ၊ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ လော။ပေ။ [သာဓက သုတ်ကို သီလက္ခန္ဓာ၊ သာမညဖလသုတ်၊ ဣန္ဒြိယသံဝရခဏ်းကို မှီ၍ ပေးပါ။]

သံဝရော ကမ္မန္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၂-ဒွါဒသမဝဂ်

(၁၁၇) ၂-ကမ္မကထာ

၆၃၃။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ကမ္မံ၊ သည်။ သဝိပါကံ၊ အကျိုးနှင့်တကွ ဖြစ်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံသော။ စေတနာ၊ စေတနာ သည်။ သဝိပါကာ၊ အကျိုးနှင့်တကွ ဖြစ်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ပေ။ ဝိပါကာဗျာကတာ၊ ဝိပါကံအဗျာကတဖြစ်သော။ပေ။ ကိရိယာဗျာကတာ၊ ကိရိယာအဗျာကံတ ဖြစ်သော။ စေတနာ၊ သည်။ သဝိပါကာ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ပေ။

သဗ္ဗာ။ပေ။ အာမန္တာ။ ကာမာဝစရာ၊ ကာမာဝစရဖြစ်သော။ ဝိပါကာ-ဗျာကတာ၊ ဝိပါကံ အဗျာကတဖြစ်သော။ စေတနာ၊ သည်။ သဝိပါကာ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ပေ။ ရူပါဝစရာ၊ ရူပါဝစရ ဖြစ်သော။ပေ။ အရူပါဝစရာ၊ အရူပါဝစရဖြစ်သော။ အပရိယာပန္နာ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ အကျိုးမဝင်သော။ ဝိပါကာ ဗျာကတာ၊ သော။ စေတနာ သဝိပါကာ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ပေ။

၆၃၄။ ဝိပါကဗျာကတာ၊ သော။ စေတနာ၊ သည်။ အဝိပါကာ၊ အကျိုး မရှိသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၆၃၅။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဘိက္ခုဝေ၊ အဟံ၊ သည်။ သဉ္ဇေတနိကာနံ၊ စေ့ဆော်ခြင်းရှိကုန်သော။ ကတာနံ၊ ပြုအပ်ပြီးကုန်သော။ ဥပစိတာနံ၊ ဆည်းပူးအပ်ပြီးကုန်သော။ ကမ္မာနံ၊ ကံတို့၏။ (ဝိပါကံ၊ ကို။) အပ္ပုဋ္ဌိသံဝိဒိတော၊ မခံစားရမူ၍ (မခံစားရပဲ)။ [အပ္ပုဋ္ဌိသံဝိဒိတောတိ တေသံ ကမ္မာနံ ဝိပါကံ အဝေဒယိတော။ ဒသကင်္ဂုတ္တရာ၊ ဋ္ဌ၊ ကရဇကောယဝဂ်၊ သဉ္ဇေတနိကာသုတ္တဒ္ဓယဝဏ္ဏနာ။] ဗျတ္တိဘာဝံ၊ ကင်းသော အကြွင်းရှိသည်၏အဖြစ်ကို (အကြွင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို)။ န ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မမူ။ [ဗျတ္တိဘာဝန္တံ ဝိဂတန္တဘာဝံ တေသံ ကမ္မာနံ ပရိစ္ဆေဒပရိဝဋ္ဌုမတာကရဏံ။-ထို အဋ္ဌကထာ။] တဉ္စ၊ ထိုအကျိုးသည်လည်း။ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ၊ မျက်မှောက်ထင်ထင် ရှုမြင်အပ်သော သဘော ဟူသော ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘော၌ပင်။ (ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယံ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယအကျိုးသည်သော်၎င်း။ ဥပပဇ္ဇေ ဝါ၊ အနီးဖြစ်သော ဒုတိယရောက်ထိုက်သော ဘဝ၌သော်လည်း။ (ဥပပဇ္ဇေဝေဒနီယံ၊ ဥပပဇ္ဇေဝေဒနီယအကျိုးသည်သော်၎င်း။) အပရေ၊ (ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၊ လာလတ္တံ့သော အခြားမဲ့ ဒုတိယဘဝတို့မှ) တပါးသော။ ပရိယာယေ ဝါ၊ အဆက်ဆက် လည်တတ်သော (တတိယ ဘဝမှ စ၍ နိဗ္ဗာန်ရသည့် ဘဝတိုင်အောင်) ဘဝအပေါင်း၌ သော်လည်း။ (အပရာပရိယဝေဒနီယံ၊ အပရာပရိယဝေဒနီယ အကျိုးသည် သော်၎င်း။ (ဟောတိ။) ဣတိ ဝုတ္တံ နနု ။ပေ။

မှတ်ချက်။ ။တဉ္စ ခေါ် ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေတိ တဉ္စ ခေါ် ဝိပါကံ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယံ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ။ ဥပပဇ္ဇေတိ ဥပပဇ္ဇေဝေဒနီယံ အနန္တရေ အတ္တဘာဝေ။ အပရေ ဝါ ပရိယာယေတိ အပရာပရိယာယဝေဒနီယံ ပန သံသာရပ္ပဝတ္တေ သတိ သဟဿိမေပိ အတ္တဘာဝေတိ။ ဒသကင်္ဂုတ္တရာ၊ ဋ္ဌ၊ ကရဇကောယဝဂ်၊ သဉ္ဇေတနိကာသုတ္တဒ္ဓယဝဏ္ဏနာ။ ဤအတိုင်း အနက်ပေးပါသည်။ ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဝိဘင်္ဂဝဂ်၊ မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ်၌မူ “တဿ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဝိပါကံ ပဋိသံဝေဒေတိ ဥပပဇ္ဇေ ဝါ အပရေ ဝါ ပရိယာယေ” ဟု ပါဠိဘော်၌ပင် “ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ” စသော ပုဒ်တို့၏ စပ်ပုဒ် (ပဋိသံဝေဒေတိ ဟု) တိုက်ရိုက်ပါ၏။ “ဥပပဇ္ဇေ” နေရာ၌ “ဥပပဇ္ဇေ” ဟု တွာပစ္စယန္တဖြင့် ရှိ၏။ ထို အဋ္ဌကထာ၌ “ဥပပဇ္ဇိတော” ဟု ဖွင့်၍ ထိုဋီကာ၌ “ဒုတိယဘဝေ နိဗ္ဗတ္တိတော” ဟု ဖွင့်၏။

ဤ သာဓကသုတ်၌လည်း “ဥပပဇ္ဇ ဝါ” ဟု မှုကဲ့ ရှိကြောင်းကို အင်္ဂုတ္တိုရ်စာအုပ်တို့၌ ပြ၏။ သို့သော် “အနန္တရေ အတ္တဘာဝေ” ဟူသော အဋ္ဌကထာနှင့် မညီပါ။ သတ္တရသမဝဂ်၊ နတ္ထိ အရဟတော အကာလ မစ္စူတိ ကထာအဖွင့် အဋ္ဌကထာ၌ “ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယာနံ အနန္တရံ ဥပပတ္တိံ ဥပပဇ္ဇိတောဝံ” ဟု ဖွင့်လတ္တံ့ဖြစ်၍ ထို မှုကဲ့လည်း သင့်ပါသည်။ “ဥပပဇ္ဇိ” ဟူသော မှုကဲ့မှာကား ထိုထို အဋ္ဌကထာနှင့် မညီပါ။

ကမ္မကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၂-ဒွါဒသမဝဂ်

(၁၁၈) ၃-သဒ္ဓေါ ဝိပါကောတိကထာ

၆၃၆။ သဒ္ဓေါ၊ အသံသည်။ ဝိပါကော၊ အကျိုးဝိပါက်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (သဒ္ဓေါ၊ သည်။) သုခဝေဒနိယော၊ သုခဝေဒနာသည် ခံစား ထိုက်သော အကျိုးလော ။ပေ။ ပဏိဓံ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊ လော။) ဣတိ။ န ဟောဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ဖဿော၊ ဖဿသည်။ ဝိပါကော၊ လော။ ဖဿော၊ သည်။ သုခ-ဝေဒနိယော၊ လော ။ပေ။ ပဏိဓိ (အတ္ထိ၊ လော။) ဣတိ။ အာမန္တာ။ပေ။

၆၃၇။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သော၊ ထို မြတ်စွာဘုရားသည်။ တဿ ကမ္မဿ၊ ထို ကံ၏။ ဝါ၊ ကို။ ကတတ္တာ၊ ပြုတော်မူအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပစိတတတ္တာ၊ ဆည်းပူးကော်မူအပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဿန္တတ္တာ၊ များပြားသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပုလတ္တာ၊ ပြန့်ပြောသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဗြဟ္မဿရော၊ ဗြဟ္မာမင်း၏ အသံနှင့်တူသော အသံတော် ရှိသည်၎င်း။ ကရဝိကဘာဏီ၊ ကရဝိက်ငှက်ကဲ့သို့ ချိုသာသော အသံဖြင့် မိန့်မြွက်တော်မူသည်၎င်း။ [ကရဝိကော ဝိယ ဘဏတီကိ ကရဝိကဘာဏီ၊ မတ္တကရဝိကရုတမဉ္ဇူသောသောတိ အတ္တော။ သုတ် မဟာဝဂ္ဂ၊ ၄၊ မဟာ ပဒါနသုတ်၊ ဒုတ္တိံသ မဟာပုရိသလက္ခဏာအဖွင့်။] ဟောတိ။ ဣတိ ဝတ္တံ နနံ ။ပေ။

သဒ္ဓေါ ဝိပါကောတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၂-ဒွါဒသမဂ်

(၁၁၉)၄-သဠာယတနကထာ

၆၃၈။ စက္ခာယတနံ၊ စက္ခာယတနသည်။ ဝိပါကော၊ အကျိုးဝိပါက်
လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (စက္ခာယတနံ၊ သည်။) သုခဝေဒနီယံ၊ သုခ
ဝေဒနာသည် ခံစားထိုက်သော အကျိုးလော။ ပေ။ ပဏိဓိ၊ သည်။ (အတ္ထိ၊
လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။

၆၄၀။ န။ ပေ။ အာမန္တာ။ သဠာယတနံ၊ သည်။ ကမ္မဿ၊ ၎င်း။ ဝါ၊
ကို။ တတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နံ နုနု၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ။
အာမန္တာ။ ပေ။

သဠာယတနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၂-ဒွါဒသမဂ်

(၁၂၀)၅-သတ္တကုတ္တုပရမကထာ

၆၄၁။ သတ္တကုတ္တုပရမော၊ သတ္တကုတ္တုပရမမည်သော။ ပုဂ္ဂလော၊ ကို။
သတ္တကုတ္တုပရမတာနိယတော၊ သတ္တကုတ္တုပရမအဖြစ်၌ အမြဲ သတ်မှတ်
ဆုံးဖြတ်အပ်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (သတ္တကုတ္တုပရမေန၊ သော။
ပုဂ္ဂလေန၊ သည်။) မာတာ၊ ကို။ ဇီဝိတာ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေမ္မံ။ ဝေါရောပိတာ၊
ခွင်းအပ်သလော။ ပေ။ အရဟာ၊ ရဟန္တာကို။ ဇီဝိတာ၊ ဝေါရောပိတော၊
လော။ ဒုဋ္ဌေန၊ ဒေါသသည် ဖျက်ဆီးအပ်သော။ စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ တထာ-
ဂတဿ၊ ၎င်း။ (ကိုယ်တော်၌။) လောဟိတံ၊ သွေးကို။ ဥပ္ပါဒိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်
သလော။ သံစော၊ ကို။ ဘိန္နော၊ ခွဲအပ်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။

သတ္တကုတ္တုပရမော။ ပေ။ အာမန္တာ။ (သတ္တကုတ္တုပရမော၊ ပုဂ္ဂလော၊
သည်။) အန္တရာ၊ ခုနစ်ဘဝ မပြည့်မီအတွင်း၌။ ဓမ္မံ၊ အထက်မဂ်တရားကို။
အဘိသမေတုံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှါ။ အာဗဗ္ဗော၊ မထိုက်သလော။ ဣတိ။
န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။

၆၄၂။ သတ္တကုတ္တုပရမော။ ပေ။ အာမန္တာ။ ယေန နိယာမေန၊ အကြင်
အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ကြောင်း နိယာမကြောင့်။ သတ္တကုတ္တုပရမော၊ သော။
ပုဂ္ဂလော၊ ကို။ သတ္တကုတ္တုပရမတာနိယတော၊ သတ္တကုတ္တုပရမအဖြစ်၌ အမြဲ

သတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်အပ်၏။ သော နိယာမော၊ သည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။
 န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ ယေဟိ သတိပဋ္ဌာနေဟိ၊ အကြင် သတိပဋ္ဌာန်တို့
 ကြောင့်။ သတ္တက္ခတ္တုပရမော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ ကိ။ သတ္တက္ခတ္တုပရမတာ
 နိယတော၊ အပ်၏။ တေ သတိပဋ္ဌာနာ၊ ထို သတိပဋ္ဌာန်တို့သည်။ အတ္တိ၊
 ရှိကုန်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ [“သမ္ပပ္ပဓာနာ” စသည်တို့၌
 လည်း ဤနည်းအတိုင်း ပေယျာလဖော်၍ ပေးပါ။ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနုယောဂ၌
 လည်း “အတ္တိ တေ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ” ဟူသော နိယမဝါကျကို ပေယျာလ
 မြုပ်ထားသည်။]

၆၄၃။ ယေန နိယာမေန၊ ကြောင့်။ သတ္တက္ခတ္တုပရမော၊ ပုဂ္ဂလော၊
 ကိ။ သတ္တက္ခတ္တုပရမတာနိယတော၊ အပ်၏။ သော နိယာမော၊ သည်။
 နတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၆၄၄။ သတ္တက္ခတ္တုပရမော ။ပေ။ အာမန္တာ။ (သတ္တက္ခတ္တုပရမော၊
 ပုဂ္ဂလော၊ ကိ။) သကဒါဂါမိနိယာမေန၊ အမြဲသတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ကြောင်း
 ဖြစ်သော သကဒါဂါမိမဂ်သည်။ (သတ္တက္ခတ္တုပရမတာနိယတော၊ အပ်
 သလော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

(သတ္တက္ခတ္တုပရမော၊ ပုဂ္ဂလော၊ ကိ။) တတမေန နိယာမေန၊ အာယံ
 နိယာမသည်။ (သတ္တက္ခတ္တုပရမတာနိယတော၊ အပ်သနည်း။) ဣတိ၊
 သကဝါဒီ မေး။ (သတ္တက္ခတ္တုပရမော ပုဂ္ဂလော။) သောတာပတ္တိနိယာမေန၊
 အမြဲ သတ်မှတ် ဆုံးဖြတ်ကြောင်း ဖြစ်သော သောတာပတ္တိမဂ်သည်။
 (သတ္တက္ခတ္တုပရမတာနိယတော၊ အပ်၏။) ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဖြေ ။ပေ။
 ယေ ကေစိ၊ အကြင် အမှတ်မရှိ ကြွင်းမဲ့ညံ့ အလုံးစုံသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။
 သောတာပတ္တိနိယာမံ၊ အမြဲသတ်မှတ်ဆုံးဖြတ်ကြောင်းဖြစ်သော သောတာပတ္တိ
 မဂ်သို့။ ဩက္ကမန္တိ၊ သက်ရောက်ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊ တို့ကို။
 သတ္တက္ခတ္တုပရမတာနိယတာ၊ အပ်ကုန်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ပေ။

၆၄၅။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ သော၊ ထို သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည်။
 သတ္တက္ခတ္တုပရမော၊ သတ္တက္ခတ္တုပရမပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဟောတိ) နနု၊ လော။
 ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

သတ္တက္ခတ္တုပရမကထာ နိဋ္ဌိတာ။

မှတ်ချက်။ ။ ကောလံကောလကထာနှင့် ကေဗီဇိကထာတို့၌ သကဝါဒီ
 ပက္ခမ္မာ သတ္တက္ခတ္တုပရမကထာနှင့် နည်းတူဖြစ်၍ မပြ
 တော့ပဲ ပရဝါဒီပက္ခကိုသာပြသည်။ “ကောလံကောလော
 ပုဂ္ဂလော ကောလံကောလတာနိယတောတိ။ အာမန္တာ။

ကေဗီဇီ ပုဂ္ဂလော ကေဗီဇိတာနိယတောတိ။ အာမန္တာ။
မာတာ ဇိဝိတာ ဝေါရောပိတာ” စသည်ဖြင့် သတ္တကုတ္တု-
ပရမဏထာကိုနည်းမှီ၍ သကဝါဒိပက္ခကိုသိပါ။ “ကောလံ-
ကောလော၊ ကောလံကောလ မည်သော။ ပုဂ္ဂလော၊
ကို” စသည်ဖြင့် အနက်ပေးပါ။

ကေဗီဇိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၂-ဒွါဒသမဂ်

(၁၂၃) ဂ-ဇိဝိတာဝေါရောပနကထာ

၆၄၈။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော၊ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ဟူသော ဒိဋ္ဌိနှင့်ပြည့်စုံသော။
ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သဉ္စိစ္စ၊ သတ္တဝါဟု သိသော သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့်
စေ့ဆော်၍။ ပါဏံ၊ သတ္တဝါကို။ ဇိဝိတာ၊ ဇိဝိတိန္ဒြေမှ။ ဝေါရောပေယျ၊
ခွင်းရာသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော သဉ္စိစ္စ
သံသံ၊ ကို။ ဘိန္ဓေယျ၊ ခွဲရာသလော။ [ကေဂုံတ္တရ၊ အဋ္ဌာနပါဠိကို မှီ၍
မေးသည်။]

ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော၊ သတ္တဝါ၊ မြတ်စွာ
ဘုရား၌။ အဂါရဝေါ၊ ရိုသေလေးစားခြင်း မရှိသလော ။ပေ။ [ပရိဝါ၊
အန္တရပေယျာလ၊ “ဗုဒ္ဓေ အဂါရဝေါ” စသည်မှီ၍ မေးသည်။ နောက်၌-
“သဂါရဝေါ၊ ရိုသေခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သလော” ဟု ပေးပါ။]

၆၄၉။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ။ပေ။ အဂါရဝေါတိ။ အာမန္တာ။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော၊
ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဗုဒ္ဓထူပေ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ စေတီတော်၌။ သြဒဟေယျ၊
ကျင်ကြီးစွန့်ရာသလော။ သြမုတ္တေယျ၊ ကျင်ငယ်စွန့်ရာသလော။ နိဋ္ဌာဘေယျ၊
တံတေး ထွေးရာသလော။ ဗုဒ္ဓထူပေ ၌။ အပသဗျတော၊ မရှိမသေ
အားဖြင့်။ ကရေယျ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ [“ဗုဒ္ဓေ
အဂါရဝေါ” စသည်ကိုပင် မှီ၍ မေးသည်။ ဆက္ကဂုံတ္တရ၊ ဒုတိယပံ၊ သီတိဝဂ်၊
ပဌမအာဗ္ဗသုတ်၌လည်း “အာဗ္ဗော ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော သတ္တဝါ
အဂါရဝေါ ဝိဟရိတုံ အပ္ပတိသော” ဟု ရှိ၏။ ပရိဝါရဋ္ဌကထာ၌-“ယော

၁။ အပဗျသတော။ ။အပသဗျတော ကရိတွာတိ မဏ္ဍိတာ တာဒိသံ ပစ္စေက-
ဗုဒ္ဓံ ဒိသွာ ဝန္တိတွာ ပဒကိန္တံ ကရောန္တိ၊ အယံ ပန အဝိညုတာယ ပရိဘဝေန ထံ
အပသဗျံ ကတွာ အတ္တနော အပသဗျံ အပဒကိန္တံ ကတွာ ဂတော၊ အပသဗျာမတော-
တိပိ ပါဠော၊ ဥဒါနဋ္ဌကထာ၊ သောဏဝဂ်၊ သုပုဗ္ဗိကုဋ္ဌိသုတ် အဖွင့်။

ဗုဒ္ဓေ ဓရမာနေ ဥပဋ္ဌာနံ န ဂစ္ဆတိ” စသည်ဖြင့် ဗုဒ္ဓအဂါရဝ ဖြစ်ပုံကို ပြ၍ ပရိဝါရ အင်္ဂုတ္တရ အဋ္ဌကထာ ၂-မျိုးလုံး၌ပင် “စေတိယင်္ဂဏေ သဆတ္တော သဥပါဟနော စရတိ” စသည်ဖြင့် အဂါရဝ ဖြစ်ပုံကို ပြကြသည်။]

ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ [သာဓကသုတ်ကို စူဠဝဂ္ဂ ပါဠိတော် ပါတိမောက္ခဥပနက္ခန္ဓက, ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ အဋ္ဌစ္ဆရိယအခဏ်း၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။]

ဇီဝိတာဝေါရောပနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၂-ဒွါဒသမဝဂ်

(၁၂၄)၉-ဒုဂ္ဂတိကထာ

၆၅၀။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ၊ သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ သည်။ ဒုဂ္ဂတိ၊ ဒုဂ္ဂတိကို။ ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ပြီလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော၊ သော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အာပါယိကေ၊ အပါယ်၌ ဖြစ်သော။ ရူပေ၊ ရူပါရုံ၌။ ရဇ္ဇေယျ၊ တပ်မက်ရာသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

(ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော, ပုဂ္ဂလော၊ သည်။) အမနုဿိတ္ထိယာ၊ လူမ မဟုတ်သော။ တိရစ္ဆာနဂတိတ္ထိယာ၊ တိရစ္ဆာန်မ ဖြစ်သော။ နာဂကညာယ၊ နဂါးသတ္တု သမီး၌။ မေထုနံ၊ ဓမ္မံ၊ ကို။ ပဋိသေဝေယျ၊ မှီဝဲရာသလော။ [“အဇေဋ္ဌကံ ပဋိဂ္ဂဏေယျ” စသည်ကို စတုတ္ထဝဂ်, ဂိဟိဿ အရဟတိကထာ၌ ပေးခဲ့ပြီ။] ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၆၅၁။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ သည်။ ဒုဂ္ဂတိ၊ ကို။ ပဟိနာ၊ လော။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ အာပါယိကေ ရူပေ ရဇ္ဇေယျ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အရဟတော၊ ရဟန္တာသည်။ ဒုဂ္ဂတိ, ပဟိနာ၊ လော။ အာပါယိကေ ရူပေ ၌။ ရဇ္ဇေယျ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

အရဟတော၊ သည်။ ဒုဂ္ဂတိ ပဟိနာ၊ လော။ အရဟာ၊ သည်။ အာပါယိကေ ရူပေ စ၊ တို့ကိုလည်း။ န ရဇ္ဇေယျ၊ မတပ်မက်ရာသည် မဟုတ် လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၆၅၂။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ နိရယံ၊ ငရဲသို့။ ဥပပဇ္ဇေယျ၊ ကပ်ရောက်ရာသလော ။ပေ။ တိရစ္ဆာနယောနိံ၊ တိရစ္ဆာန်အမျိုးသို့။ ဥပပဇ္ဇေယျ၊ လော ။ပေ။ ပေတ္တိဝိသယံ၊ ပြိတ္တာတို့၏ ဖြစ်ရာအရပ်သို့။ ဥပပဇ္ဇေယျ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ဒုဂ္ဂတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၂-ဒွါဒသမဝဂ်

(၁၂၅)၁၀-သတ္တမဘဝိကကထာ

၆၅၃။ [သကဝါဒိပက္ခကို ဒုဂ္ဂတိကထာကို မှီ၍ သိပါ။] သတ္တမဘဝိ-
ကထာ၊ သတ္တမဘဝရှိသော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ သည်။ ဒုဂ္ဂတိ၊ ကို။ ပဟိနာ၊ အပ်ပြီ။
ဣတိ၊ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

သတ္တမဘဝိကကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ဗာရသမော ဝဂ္ဂေါ။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ထို ဗာရသမဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

. သံဝရော ။ပေ။ အသံဝရော၊ (သံဝရော ၏မ္ပံ)ဟူသော ပြဿနာ
(အသံဝရော ကမ္ပံ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော သံဝရော ကမ္ပန္တိ ကထာ၎င်း။
သဗ္ဗံ ကမ္ပံ သဝိပါကံ၊ (သဗ္ဗံ ကမ္ပံ သဝိပါကံ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ကမ္ပ
ကထာ၎င်း။ သဒ္ဓေါ ဝိပါကော၊ သဒ္ဓေါ ဝိပါကောတိဏထာ၎င်း။ သဠာယတနံ
ဝိပါကော၊ (အာယတနံ .၆-ပါးသည် ဝိပါကံလော)ဟူသော ပြဿနာများ
ရှိသော သဠာယတနကထာ၎င်း။ သတ္တက္ခတ္တု ။ပေ။ နိယတော၊ (သတ္တက္ခတ္တု။
ပေ။ နိယတော)ဟူသော ပြဿနာရှိသော သတ္တက္ခတ္တုပရမကထာ၎င်း။
ကောလံ ။ပေ။ နိယတော၊ (ကောလံ ။ပေ။ နိယတော)ဟူသော ပြဿနာ
ရှိသော ကောလံကောလကထာ၎င်း။ ကေဗီဇီ ။ပေ။ နိယတော၊ (ကေဗီဇီ။
ပေ။ နိယတော)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ကေဗီဇီကထာ၎င်း။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော။
ပေ။ ဝေါရောပေယျ၊ (ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ။ပေ။ ဝေါရောပေယျ)ဟူသော ပြဿနာ
ရှိသော ဇီဝိတာဝေါရောပနကထာ၎င်း။ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ ။ ပေ ။ ဒုဂ္ဂတိ၊
(ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နဿ ။ပေ။ ဒုဂ္ဂတိ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ဒုဂ္ဂတိကထာ၎င်း။
တထေဝ သတ္တမဘဝိကဿ၊ (သတ္တမဘဝိက ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုအတူပင် ဒုဂ္ဂတိကို
ပယ်အပ်ပြီလော)ဟူသော ပြဿနာရှိသော သတ္တမဘဝိက ကထာ၎င်းတည်း။
ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

၁၃-တေရသမဝဂ္ဂ

(၁၂၆)၁-ကပ္ပဋကထာ

၆၅၄။ ကပ္ပဋော၊ ကပ္ပဋပုဂ္ဂိုလ်သည် (သံဃဘေဒကကံကြောင့် တကမ္ဘာပတ်လုံး ရဲ၌ တည်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်)။ ကပ္ပံ၊ တကမ္ဘာပတ်လုံး။ တိဋ္ဌေယျ၊ တည်ရာသလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ကပ္ပေါ စ၊ ကမ္ဘာသည်လည်း။ သဏ္ဍာတိ၊ တည်၏။ ဝါ၊ တည်ရာ။ ဗုဒ္ဓေါ စ၊ သည်လည်း။ လောကေ၊ ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ပွင့်တော်မူသလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ ကပ္ပေါ စ၊ သည်လည်း။ သဏ္ဍာတိ၊ ၎်။ ဝါ၊ ရော။ သံဃော စ၊ သည်လည်း။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ကွဲသလော။ ပေ။ ကပ္ပေါ စသဏ္ဍာတိ၊ ၎်။ ဝါ၊ ရော။ ကပ္ပဋော စ၊ သည်လည်း။ ကပ္ပဋိယံ၊ တကမ္ဘာပတ်လုံး တည်ရခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော။ ကမ္ပံ၊ ကံကို။ ကရေတိ၊ ပြုသလော။ ပေ။ ကပ္ပေါ စသဏ္ဍာတိ၊ ၎်။ ဝါ၊ ရော။ ကပ္ပဋော၊ ကပ္ပဋဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလော စ၊ သည်လည်း။ ကာလံ၊ သေချိန်ကို။ ကရေတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၆၅၅။ ကပ္ပဋော။ ပေ။ အာမန္တာ။ အတိတံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ ကပ္ပံ၊ ကမ္ဘာပတ်လုံး။ တိဋ္ဌေယျ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ အနာဂတံ၊ သော။ ကပ္ပံ တိဋ္ဌေယျ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ ဒွေ ကပ္ပေါ (အတိတ်ကမ္ဘာက တဝက်၊ အနာဂတ်ကမ္ဘာက တဝက်အားဖြင့်) ၂-ကမ္ဘာတို့ပတ်လုံး။ တိဋ္ဌေယျ၊ လော။ ပေ။ တယော ကပ္ပေါ (ပဌမကမ္ဘာက ၃-ပုံ တပုံ၊ ဒုတိယကမ္ဘာက ၃-ပုံ တပုံ၊ တတိယကမ္ဘာက ၃-ပုံ တပုံအားဖြင့်) ၃-ကမ္ဘာတို့ပတ်လုံး။ တိဋ္ဌေ၊ လော။ ပေ။ စတ္တာရော ကပ္ပေါ (ပဌမကမ္ဘာက ၄-ပုံ တပုံ၊ ဒုတိယကမ္ဘာက ၄-ပုံ တပုံ၊ တတိယကမ္ဘာက ၄-ပုံ တပုံ၊ စတုတ္ထကမ္ဘာက ၄-ပုံ တပုံအားဖြင့်) ၄-ကမ္ဘာတို့ပတ်လုံး။ တိဋ္ဌေယျ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၆၅၆။ ကပ္ပဋော။ ပေ။ အာမန္တာ။ ကပ္ပဋော၊ သည်။ ကပ္ပေါ၊ ကမ္ဘာကို။ ဥယျန္တေ၊ မီးလောင်အပ်သော်။ ကတ္ထ၊ အဘယ်အရပ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ သွားသနည်း။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်။ အညံ၊ အခြားသော။ လောကဓာတု၊ (မီးမလောင်အပ်သော) လောကဓာတ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ၎်။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဖြေ။ မတော၊ သေပြီးသည်။ (ဟုတော။) ဂစ္ဆတိ၊ လော။ ဝေဟာသံ၊ ကောင်းကင်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ပျံသွားသလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်။ ကပ္ပဋိယံ၊ သော။ ကမ္ပံ၊ သည်။ အပရာပရိယဝေပက္ကံ၊ ဘဝအဆက်ဆက်၌ ရင့်ကျက်ခြင်း

ရှိသလော (ဘဝအဆက်ဆက်၌ အကျိုးပေးသော အပရာပရိယဝေဒနီယတံ
 လော)။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ ဝေဟာသံ ဂစ္ဆတိတိ။ အာမန္တာ။
 ကပ္ပဋ္ဌော၊ သည်။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးရှိသလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။
 ကပ္ပဋ္ဌော ဣဒ္ဓိမာဟိ။ အာမန္တာ။ ကပ္ပဋ္ဌော၊ သည်။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေါ၊ ဆန္ဒိဒ္ဓိ
 ပါဒိကို။ ဘာဝိတော၊ ဖြစ်စေအပ်သလော။ ဝိရိယိဒ္ဓိပါဒေါ၊ ကို။ ဘာဝိတော၊
 လော။ စိတ္တိဒ္ဓိပါဒေါ၊ ကို။ ဘာဝိတော၊ လော။ ငိမံသိဒ္ဓိပါဒေါ၊ ကို။
 ဘာဝိတော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

၆၅၇။ သာဓကသုတ်ကို စုဋ္ဌဝဂ္ဂပါဠိတော်၊ သံသဘောဒကက္ခန္ဓက၊ ဥပါ-
 လိပဉာ ပုဒ်ရေ(၃၅၄)၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။

ကပ္ပဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃-တေရသမဝဂ်

(၁၂၇)၂-ကုသလပဋိလာဘကထာ

၆၅၈။ ကပ္ပဋ္ဌော၊ သည်။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ ကို။
 န ပဋိလဘေယျ၊ မရဏသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ကပ္ပဋ္ဌော၊ သည်။ ဒါနံ၊
 ကို။ ဒဒေယျ၊ ပေးနိုင်ရာသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

အမှာ။ ။ “စိဝရံ ဒဒေယျ”စသော ဒဒေယျာနုယောဂ လွယ်ပြီ။
 ဝန္တေယျာနုယောဂ၌-“စေတိယံ၊ ကို။ ဝန္တေယျ၊ ရှိခိုးရာ
 သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ”ဟု ပေးပါ။ အာရောပေဏျာ-
 နုယောဂ၌-“စေတိယေ၊ ဌံ။ မာလံ၊ ကို။ အာရောပေယျ၊
 တင်ရာသလော”ဟု ပေးပါ။ အဘိဒက္ခိကာနုယောဂ၌-
 “စေတိယံ၊ ကို။ အဘိဒက္ခိကံ၊ ရှေးရှုရိသေမှုကို။ ကရေယျ၊
 လော”ဟု ပေးပါ။ ပရဝါဒိပက္ခန္ဓ-“တတော၊ ထို ငရဲမှ။
 ဝုဋ္ဌာနံ၊ ထမြောက်ကြောင်း ဖြစ်သော။ ကုသလံ စိတ္တံ
 ပဋိလဘေယျ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (တတော၊ ထိုငရဲမှ။
 ဝုဋ္ဌာနံ၊ သော။) ရူပါဝစရံ၊ ရူပါဝစရဖြစ်သော။ ကုသလံ
 စိတ္တံ ပဋိလဘေယျ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ”ဟု ပေယျာလ
 ဖော်ပေးပါ။

ကုသလပဋိလာဘကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃-တေရသမဝဂ်

(၁၂၈) ၃-အနန္တရာပယုတ္တကထာ

၆၆၀။ အနန္တရာပယုတ္တော၊ စေခိုင်းအပ်သော အာနန္တရိယကံ ရှိသော။ ဝါ၊ အာနန္တရိယကံကို စေခိုင်းသော။ ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သမ္မတ္တနိယာမံ၊ မဖောက်မပြန်သော သဘောရှိသည်ဖြစ်၍ မိမိ၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးသော အားဖြင့် မြဲသော မဂ်သို့။ ဩက္ကမေဗျ၊ သက်ရောက်ရာသလော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ မေး။ အာမန္တာ။ (အနန္တရာပယုတ္တော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။) မိစ္ဆတ္တနိယာမဉ္စ၊ မှားယွင်းသော သဘောရှိသည်ဖြစ်၍ စုတိ၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးသောအားဖြင့် မြဲသော မာတုဃာတက စသော အာနန္တရိယကံသို့၎င်း။ သမ္မတ္တနိယာမဉ္စ၊ သို့၎င်း။ ဥဘော၊ ကံ ၂-မျိုးတို့သို့။ ဩက္ကမေဗျ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

အနန္တရာပယုတ္တော ။ပေ။ အာမန္တာ။ တံ ကမ္မံ၊ ထို အာနန္တရိယကံကို။ ပယုတ္တံ နန၊ စေခိုင်းအပ်ပြီ မဟုတ်လော။ ကုက္ကုစ္စံ၊ ကုက္ကုစ္စကို။ ဥပ္ပုဒ္ဓိတံ နန၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီ မဟုတ်လော။ ဝိပ္ပုဒ္ဓိသာရိယံ၊ နှလုံးမသာခြင်းကို။ ဇနိတံ နန၊ ဖြစ်စေအပ်ပြီ မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ စစ်။ အာမန္တာ ။ပေ။

၆၆၁။ အနန္တရာပယုတ္တော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ သမ္မတ္တနိယာမံ၊ သို့။ ဩက္ကမိတုံ၊ သက်ရောက်ခြင်းငှါ။ အဘဗ္ဗော၊ မထိုက်သလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး။ အာမန္တာ ။ပေ။

အနန္တရာပယုတ္တောပုဂ္ဂလော၊သည်။ တံ ကမ္မံ၊ထိုစေခိုင်းမှုကို။ပဋိသံဟရိတွာ၊ ရုပ်သိမ်း၍။ ဝါ၊ သော်။ ကုက္ကုစ္စံ၊ ကို။ ပဋိဝိနောဒေတွာ၊ ပယ်ဖျောက်၍။ ဝါ၊ သော်။ ဝိပ္ပုဒ္ဓိသာရိယံ၊ ကို။ ပဋိဝိနောတွာ၊ ပယ်ဖျောက်၍။ ဝါ၊ သော်။ သမ္မတ္တနိယာမံ၊ သို့။ ဩက္ကမိတုံ၊ ငှါ။ အဘဗ္ဗော၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

အနန္တရာပယုတ္တော ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ တံ ကမ္မံ၊ ထို စေခိုင်းမှုကို။ ပဋိသံဟဒ္ဓံ နန၊ ရုပ်သိမ်းအပ်ပြီ မဟုတ်လော။ ကုက္ကုစ္စံ၊ ကို။ ပဋိဝိနောဒိတံ နန၊ ပယ်ဖျောက်အပ်ပြီ မဟုတ်လော။ ဝိပ္ပုဒ္ဓိသာရိယံ၊ ကို။ ပဋိဝိနောဒိတံ နန၊ ပယ်ဖျောက်အပ်ပြီ မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၆၆၂။ အနန္တရာ ။ပေ။ အာမန္တာ။ တံ ကမ္မံ၊ ထိုအာနန္တရိယကံကို။ ပယုတ္တော၊ စေခိုင်းပြီးသည်။ အာသိ နန၊ ဖြစ်ပြီ မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ စစ်။ အာမန္တာ ။ပေ။

အနန္တရာပယုတ္တကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃-တေရသမဝဂ်

(၁၂၉) ၄-နိယတဿ နိယာမကထာ

၆၆၃။ နိယတော၊ နိယတပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နိယာမံ၊ နိယာမသို့။ ဩက္ကမတိ၊ သက်ရောက်နိုင်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ မိစ္ဆတ္တနိယတော၊ မိစ္ဆတ္တနိယတပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမ္ပတ္တနိယာမံ၊ သမ္ပတ္တနိယာမသို့။ ဩက္ကမတိ၊ လော။ သမ္ပတ္တနိယတော၊ သမ္ပတ္တနိယတပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မိစ္ဆတ္တနိယာမံ၊ မိစ္ဆတ္တနိယာမသို့။ ဩက္ကမတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။

နိယတော။ ပေ။ အာမန္တာ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ မဂ္ဂံ၊ မဂ်ကို။ ဘာဝေတွာ၊ ဖြစ်စေပြီး၍။ ပစ္စာ၊ နောက်၌။ နိယာမံ၊ နိယာမသို့။ ဩက္ကမတိ၊ လော။ ပေ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတွာ၊ ၌။ ပစ္စာ၊ ၌။ သောတာပတ္တိနိယာမံ၊ သောတာပတ္တိနိယာမသို့ (မဖောက်ပြန်သော သဘောရှိသည်ဖြစ်၍ မိမိ၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးသောအားဖြင့် မြဲသော သောတာပတ္တိနိယာမသို့)။ ဩက္ကမတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။

၆၆၄။ န။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ တာယ ဇာတိယာ၊ ထိုဘဝဖြင့်။ ဓမ္မံ၊ ကို။ အဘိသမေတုံ၊ ငှါ။ န ဘဗ္ဗော၊ မထိုက်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။

နိယတဿ နိယာမကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃-တေရသမဝဂ်

(၁၃၀) ၅-နိဝုဒ္ဓကထာ

၆၆၅။ နိဝုဒ္ဓတော၊ နိဝရဏတို့သည် ပိတ်ဆို့အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ နိဝရဏံ၊ ကို။ ဇဟတိ၊ စွန့်နိုင်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ရတ္တော၊ ရာဂဖြင့် တပ်မက်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ရာဂံ၊ ကို။ ဇဟတိ၊ လော။ ပေ။ ဒုဋ္ဌော၊ ဒေါသသည် ဖျက်ဆီးအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒေါသံ၊ ကို။ ဇဟတိ၊ လော။ ပေ။ မူဋ္ဌော၊ မောဟဖြင့် တွေ့ဝေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မောဟံ၊ ကို။ ဇဟတိ၊ လော။ ပေ။ ကိလိဋ္ဌော၊ ကိလေသာတို့ဖြင့် ညှစ်နှိမ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဇဟတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။ ရာဂေန၊ ရာဂဖြင့်။ ရာဂံ၊ ကို။ ဇဟတိ၊ လော။ ပေ။ ကိလေသေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဇဟတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။

ရာဂေါ၊ သည်။ စိတ္တသမ္ပယုတ္တော၊ စိတ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သလော။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ စိတ္တသမ္ပယုတ္တော၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ။ ရာဂေါ၊ သည်။ အကုသလော၊ အကုသိုလ် မဟုတ်လော။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ကုသလော၊ ကုသိုလ် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ကုသလာကုသလာ၊ ကုသိုလ် အကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်သော။ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇာ၊ အပြစ်နှင့်တကွ ဖြစ်ကုန် အပြစ် မရှိ ကုန်သော။ ကဏ္ဍသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂါ၊ ကဏ္ဍတရား သုက္ကတရားနှင့်တူသော အဖို့ ရှိကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ သမ္ပုခိဘာဝံ၊ မျက်မှောက်တို့၏ အဖြစ်သို့။ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။

၆၆၆။ “စတ္တာရိမာနိ” စသော သုတ်ကို သတ္တမဝဂ်၊ ပရိဘောဂမယပုည ကထာ၌၎င်း၊ “သော ဧဝံ သမာဟိတေ” စသော သုတ်ကို ဟတိယဝဂ်၊ ဝိမုစ္စမာနကထာ၌၎င်း အနက်ပေးခဲ့ပြီ။

၆၆၇။ သာဓကသုတ်ကို သတ္တမဝဂ်၊ ဝိမုစ္စမာနကထာ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။
 နိဂုတကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃-တေရသမဝဂ်
 (၁၃၁)၆-သမ္ပုခိဘူတကထာ

၆၆၈။ သမ္ပုခိဘူတော၊ သံယောဇဉ်တို့၏ မျက်မှောက်ဖြစ်၍ ဖြစ်သူ သည်။ (သံယောဇဉ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသူသည်။) သံယောဇနံ၊ ကို၊ ဟေတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ [အကြွင်း နိဂုတကထာနှင့် တူပြီ။]
 သမ္ပုခိဘူတကထာ နိဋ္ဌိကာ။

၁၃-တေရသမပဂ်
 (၁၃၂) ၇-သမာပန္နော အဿာဒေတိကထာ

၆၇၁။ သမာပန္နော၊ ဈာန်သို့ ကောင်းစွာ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဈာန်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) အဿာဒေတိ၊ သာယာသလော။ ဈာနာရမ္မဏာ၊ ဈာန်ဟူသော အာရုံရှိသော။ ဈာနနိကန္တိ၊ ဈာန်၌ နှစ်သက် တတ်သော တဏှာသည်။ (ဟေတိ၊ လော။) ဣတိ။ အာမန္တာ။ တံ ဈာနံ၊ ထိုဈာန်သည်။ တဿ ဈာနဿ၊ ထိုဈာန်၏။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။ တေန ဖဿေန၊ ထို ဖဿဖြင့်။ တံ ဖဿံ၊ ထို ဖဿကို။ ဖုသတိ၊ ထိနိုင်သလော ။ ပေ။ တာယ ပညာယ၊ ထို ပညာဖြင့်။ တံ ပညံ၊ ထို

ပညာကို။ ပဇာနာတိ။ အပြားအားဖြင့် သိနိုင်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ဈာနနိကန္တိ။ သည်။ စိတ္တသမ္ပယုတ္တာ၊ စိတ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သလော။ ဈာနံ။ သည်။ စိတ္တသမ္ပယုတ္တံ။ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၆၇၃။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဘိက္ခဝေ၊ ဣဓ၊ ဤ သာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ သည်။ ကာမေဟိ ။ ပေ။ ဝိဟရတိ။ [သီလက္ခန္ဓာ သာမညဖလသုတ် ပဏိတတရသာမညဖလ ပဌမဈာန်ခဏ်း၌ ပေးခဲ့ပြီ။] သော၊ ထို ရဟန်းသည်။ တံ၊ ထို ပဌမဈာန်ကို။ အာသာဒေတိ၊ သာယာ၏။ တံ၊ ထို ပဌမဈာန်ကို။ နိကာမေတိ၊ လိုလားတောင့်တ၏။ [နိကာမေတိတိ ပထေတိ၊ စတုက္ကဂ္ဂိတ္တရဋ္ဌ၊ ၃-ပံ၊ ၃-ဝဂ်၊ ၃-သုတ်။] တေန စ၊ ထို ပဌမ ဈာန်ဖြင့်လည်း။ ဝိတ္တိံ၊ နှစ်သက်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ [ဒုတိယဈာန် စသည်ကိုလည်း ထို သီလက္ခန္ဓာကို မှီ၍ ဤအတိုင်း ပေးပါ။] ဣတိ ဝုတ္တံ နနု ။ပေ။

သမာပန္နော အာသာဒေတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃-တေရသမဝဂ်

(၁၃၃)ဂ-အသာတရာဂကထာ

၆၇၄။ အသာတရာဂေါ၊ မသာယာအပ်သော ဒုက္ခဝေဒနာ၌ တပ်မက် တတ်သော ရာဂသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဒုက္ခာဘိနန္ဒိနော၊ ဒုက္ခကို လွန်စွာ နှစ်သက်ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ (ယေ၊ တို့သည်။) ဒုက္ခံ၊ ကို။ ပထေန္တိ၊ တောင့်တကုန်၏။ ပိဟေန္တိ၊ ချစ်ကုန်၏။ သေန္တိ၊ ရှာကုန်၏။ ဂဝေသန္တိ၊ ရှာကုန်၏။ ပရိယေသန္တိ၊ ရှာကုန်၏။ ဒုက္ခံ၊ ကို။ အဇ္ဈောသာယ၊ သက်ဝင် မျှသိပ်ပြီးဆုံးစေ၍။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ ကေစိ ကုန်သော။ (တေ၊ ထို သတ္တဝါတို့သည်။) အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ သုခါဘိနန္ဒိနော၊ သုခကို လွန်စွာ နှစ်သက်ကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ အတ္ထိ နနု၊ လော။ (ယေ။) သုခံ၊ ကို။ ပထေန္တိ၊ ကုန်၏ ။ပေ။ တိဋ္ဌန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေစိ(တေ) အတ္ထိ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

အတ္ထိ ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဒုက္ခာယ၊ ဒုက္ခဖြစ်သော။ ဝေဒနာယ၊ ဝေဒနာနှင့် တကွ။ ရာဂါနုသယော၊ သည်။ အနုသေတိ၊ ကိန်းသလော။ သုခါယ၊ သော။ ဝေဒနာယ၊ နှင့်တကွ။ ပဋိသာနုသယော၊ သည်။ အနုသေတိ။

လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ သုခါယ၊ သော။ ဝေဒနာယ၊ ကွ။ ဣဂါနုသယော၊ သည်။ အနုသေတိ နနု၊ လော။ ဒုက္ခာယ၊ သော။ ဝေဒနာယ၊ ကွ။ ပဋိသန္ဓေသယော၊ သည်။ အနုသေတိ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၆၇၅။ န ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သော(ကုမာရော)၊ ထို သတို့သားသည်။ ဝေံ၊ ဤသို့(ချစ်အပ်သော သဘောရှိသော ရူပါရုံ၌ တပ်မက် သည်၏ အဖြစ်၊ မချစ်အပ်သော ရူပါရုံ၌ ဖောက်ပြန် ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်သည်၏ အဖြစ်၊ ဆံပင် အစရှိသော ၃၂-ပါးသော ကောဋ္ဌာသ အပေါင်း၌ အာရုံပြုသော သတိ၏ မရှိသည်၏ အဖြစ်၊ စေတောဝိမုတ္တိ ပညာဝိမုတ္တိကို အပြားအားဖြင့် မသိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်)။ အနုရောဓ- ဝိရောဓံ၊ ချစ်ခြင်း မုန်းခြင်းသို့။ သမာပန္နော၊ ကောင်းစွာ ရောက်သည်။ (ဟုတော။) သုခံ ဝါ၊ သုခဝေဒနာကိုသော်၎င်း။ ဒုက္ခံ ဝါ၊ ဒုက္ခဝေဒနာကို သော်၎င်း။ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ၊ အဒုက္ခမသုခဝေဒနာကိုသော်၎င်း။ ယံ ကိဉ္စိ၊ အမှတ်မရှိ တစုံတခုသော။ ဝေဒနံ၊ ကိ။ ဝေဒယတိ၊ ခံစား၏။ သော (ကုမာရော)၊ သည်။ တံ ဝေဒနံ၊ ကိ။ အဘိနန္ဒတိ၊ သပ္ပိတိကတဏှာ၏ အစွမ်းဖြင့် ရှေးရှုဖြစ်၍ နှစ်သက်၏။ [အဘိနန္ဒတိတိ တဏှာဝသေန အဘိနန္ဒတိ။ မူလပဏ္ဏာသ၊ ဋ္ဌ၊ မဟာယမကဝဂ်၊ မဟာတဏှာသင်္ခယသုတ် အပွင့်။ တဏှာဝသေန အဘိနန္ဒတိတိ သပ္ပိတိကတဏှာဝသေန အဘိမုခံ+ ဟုတော+နန္ဒတိ။ ထိုဋီကာ။] အဘိဝဒတိ၊ တဏှာ၏ အစွမ်းဖြင့် ထိုထိုအာရုံကို စွဲမြဲစွာ နှလုံးသွင်း၍ ပြော၏။ [တဏှာဝသေန “အဟော သုခ” န္တိအာဒိနိ ဝဒန္တော အဘိဝဒတိ။ ထိုအဋ္ဌကထာ။ အဘိဝဒတိတိ တဏှာဝသေန တံ တံ အာရမ္မဏံ အဘိနိဝိဿ+ဝဒတိ။ ထိုဋီကာ။] အဇ္ဈောသာယ၊ သက်ဝင် မျှီသိပ်ပြီးဆုံးစေ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ [အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိတိ တဏှာ- အဇ္ဈောသာနဂဟဏေန ဂိလိတွာ ပရိနိဋ္ဌာပေတွာ ဂဏှာတိ။ ထိုအဋ္ဌကထာ။ အဇ္ဈောသာယာတိ အနညသဘဓာရဏံ ဝိယ အာရမ္မဏံ တဏှာဝသေန အနုပဝိသိတွာ။ တေနာဟ၊ “ဂိလိတွာ ပရိနိဋ္ဌာပေတွာ” တိ။ ထိုဋီကာ။] ဣတိ။ ဝုတ္တံ နနု ။ပေ။

ဒုက္ခဝေဒနာကို နှစ်သက်ပုံ။ ။ သုခံ ဝါ အဒုက္ခမသုခံ ဝါ အဘိနန္ဒတု (နှစ်သက်ပါစေဦးတော့)။ ဒုက္ခံ ကထံ အဘိနန္ဒတိတိ? “အဘိ ဒုက္ခိတော၊ မမ ဒုက္ခံ” တိ ဂဏှန္တော အဘိနန္ဒတိ နာမ (ငါသည် ဒုက္ခိတ၊ ငါ၏ ဒုက္ခဟု တဏှာဒိဋ္ဌိဖြင့် ယူလသော် ဒုက္ခဝေဒနာကို နှစ်သက်သည် မည်၏)။ ထိုအဋ္ဌကထာ။ ဒုက္ခံ ကထံ အဘိနန္ဒတိတိ တော၊ ဒုက္ခဟေတုကံ အဘိနန္ဒန္တော ဒုက္ခံ အဘိနန္ဒတိ နာမာတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ

(ဒုက္ခဟူသော အကြောင်းရှိသော ကာမသုခကို နှစ်သက်လသော် ဒုက္ခဝေဒနာကို နှစ်သက်သည် မည်၏ဟု မှတ်ထိုက်၏)။ အဋ္ဌကထာယံ ပန၊ ယာဝတာ ယဿ ဒုက္ခေ ဒိဋ္ဌိတဏှာအဘိနန္ဒနာ အပ္ပဟိနာ။ တာဝတာယံ ဒုက္ခံ အဘိနန္ဒတိ နာမာတိ ဒဿေတုံ “အဟံ ဒုက္ခိတော ပေ။ နာမာ”တိ ဝုတ္တံ။ တေန ဂါဟဒ္ဓယဟေတုကာ တတ္ထ အဘိနန္ဒနာတိ ဒဿေတိ။ ထိုဋီကာ။

အသာတရာဂကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃-တေရသမဝဂ်

(၁၃၄)၉-ဓမ္မတဏှာ အဗျာကတဘိကထာ

၆၇၆။ ဓမ္မတဏှာ၊ ဓမ္မတဏှာသည်။ အဗျာကတဘိ၊ အဗျာကတလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ [ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဝိဘင်းပါဠိတော်၊ သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း၊ ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာနိဒ္ဒေသန္တံ-“ရူပတဏှာ ပေ။ ဓမ္မတဏှာ”ဟု တဏှာ (၆)ပါးကို ဟောတော်မူခဲ့၏။ ထိုတွင် ကုသလဓမ္မ လောကုတ္တရာဓမ္မတို့၌ ဖြစ်သော တဏှာကို “ဓမ္မတဏှာ”ဟု ယူလျက် “တဏှာဖြစ်သောကြောင့် ကုသိုလ်လည်း မဟုတ်၊ (အဓမ္မ၌ ဖြစ်သည် မဟုတ်ပဲ) ဓမ္မ၌ ဖြစ်သောကြောင့် အကုသိုလ်လည်း မဟုတ်။ အဗျာကတသာ ဖြစ်သည်”ဟု ယူ၍ ပရဝါဒီ ဝန်ခံသည်။] (ဓမ္မတဏှာ၊ သည်။) ဝိပါကဗျာကတဘိ၊ ဝိပါကအဗျာကတ လော ပေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ပေ။

အမှာ။ ။ နောက်၌ ရူပတဏှာ စသော ၅-ပါးကို “အဗျာကတလော၊ အကုသိုလ်လော”ဟု မေးရာ၌ ပရဝါဒီ ဝန်ခံ၏။ ဓမ္မတဏှာကို ထိုသို့ မေးရာ၌ ပယ်သည်။ အနက်လွယ်ပြီ။

၆၇၇။ ဓမ္မတဏှာ ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ တဏှာ၊ ကို။ အကုသလာ၊ အကုသိုလ်ဟူ၍။ ဝုတ္တာ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ပေ။

ဘဂဝတာ၊ လောဘော၊ ကို။ အကုသလော၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ နန၊ လော။ ဓမ္မတဏှာ၊ သည်။ လောဘော၊ သည်။ (ဟောတံ)နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ပေ။

၆၇၈။ ဓမ္မတဏှာ၊ သည်။ လောဘော၊ လောဘဖြစ်သော။ အဗျာကတော၊ အဗျာကတလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ရူပတဏှာ၊ သည်။ လောဘော၊ သော။ အဗျာကတော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ပေ။

ရူပတဏှာ၊ သည်။ လောဘော၊ သော။ အကုသလော၊ အကုသိုလ်လော။
ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဓမ္မတဏှာ၊ သည်။ လောဘော၊ သော။ အကုသလော၊
လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

၆၇၉။ ဓမ္မတဏှာ ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ [သာဓက
သုတ်ကို သစ္စဝိဘင်း၊ သုတ္တန္တဘာဇနိယနည်း၊ သမုဒယသစ္စနိဒဒ္ဒသ အစဉ်
ပေးခဲ့ပြီ။]

၆၈၀။ န ။ ပေ။ အာမန္တာ။ သာ၊ ထို တဏှာသည်။ ဓမ္မတဏှာ၊ သည်။
(အဓမ္မတဏှာ မဟုတ်သည်။) (ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ။ ပရဝါဒီ စစ်။
အာမန္တာ ။ပေ။

ဓမ္မတဏှာ အဗျာဏတာတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃-တေရသမဝဂ်

(၁၃၅) ၁၀-ဓမ္မတဏှာ န ဒုက္ခသမုဒယောတိကထာ

၆၈၁။ ဓမ္မတဏှာ၊ သည်။ ဒုက္ခသမုဒယော၊ သည်။ န၊ မဟုတ်သလော။
ဣတိ။ အာမန္တာ။ ရူပတဏှာ၊ သည်။ ဒုက္ခသမုဒယော၊ သည်။ န၊ လော။
ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

၆၈၂။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ တဏှာ၊ ကို။ ဒုက္ခသမုဒယော၊ ဟူ၍။
ဝုတ္တော နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၆၈၃။ ဓမ္မတဏှာ၊ သည်။ လောဘော၊ သည်။ (ဟုတွာ)။ ဒုက္ခသမု-
ဒယော၊ သည်။ န၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ရူပတဏှာ၊ သည်။ လောဘော(ဟုတွာ) ဒုက္ခသမုဒယော၊ သည်။
(ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။ [နောက်၌ ဓမ္မတဏှာ အဗျာ-
ကတာတိကထာကို မှီ၍ သိပါ။]

ဓမ္မတဏှာ န ဒုက္ခသမုဒယောတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

တေရသမော ဝဂ္ဂေါ။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ထို တေရသမဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

ကပ္ပဋ္ဌော အပ္ပံ တိဋ္ဌေယျံ၊ (ကပ္ပဋ္ဌော အပ္ပံ တိဋ္ဌေယျံ)ဟူသော ပြဿနာ
ရှိသော ကပ္ပဋ္ဌကထာ၎င်း။ ကပ္ပဋ္ဌော ။ပေ။ ပရိလဘေယျံ၊ (ကပ္ပဋ္ဌော ။ပေ။

ပဋိလဘေယျ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော ကုသလပဋိလာဘကထာ၎င်း။
 အနန္တရာ ။ပေ။ သြက္ကမေယျ။ (အနန္တရာ ။ ပေ ။ သြက္ကမေယျ)ဟူသော
 ပြဿနာရှိသော အနန္တရာပယုတ္တကထာ၎င်း။ နိယတော ။ပေ။ သြက္ကမတိ။
 (နိယတော ။ပေ။ သြက္ကမတိ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော နိယတဿနိယာမ
 ကထာ၎င်း။ နိဝုတော နိဝရဏံ ဇဟတိ။ (နိဝုတော ။ပေ။ ဇဟတိ)ဟူသော
 ပြဿနာရှိသော နိဝုတကထာ၎င်း။ သမ္ဗုဒ္ဓိဘူတော ။ပေ။ ဇဟတိ။ (သမ္ဗုဒ္ဓိ-
 ဘူတော ။ပေ။ ဇဟတိ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော သမ္ဗုဒ္ဓိဘူတကထာ၎င်း။
 ဈာနနိကန္တိ။ (ဈာနနိကန္တိ)ဟူသော စကားရှိသော သမာပန္နော အဿာဒေတိ
 ကထာ၎င်း။ အသာတရာဂေါ၊ အသာတရာဂဏထာ၎င်း။ ဓမ္မတဏှာ
 အပ္ပာဏတာ၊ ဓမ္မတဏှာ အပ္ပာဏတာတိကထာ၎င်း။ ဓမ္မတဏှာ န ဒုက္ခ-
 သမုဒယော။ ဓမ္မတဏှာ န ဒုက္ခသမုဒယောတိကထာ၎င်းတည်း။ ဣတိ။
 အပြီးတည်း။

၁၄-စုဒ္ဓသမဝဂ္ဂ

(၁၃၆)၁-ကုသလာကုသလပဋိသန္ဓဟနကထာ

၆၈၆။ အကုသလမူလံ၊ အကုသလမူလသည်၎င်း။ ကုသလမူလံ၊ ကုသလမူလသည်၎င်း။ ပဋိသန္ဓဟတိ၊ ဆက်စပ်သလော(တဆက်တည်း ဖြစ်သလော)။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အကုသလဿ၊ ၎င်း။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ယာ အာဝဇ္ဇနာ၊ အကြင် ဘဝင်ကို ပြန်လည်စေတတ်သော အာဝဇ္ဇန်းသည် ။ပေ။ ယာ ပဏိဓိ၊ အကြင် ဘဝင်၏ အာရုံမှ တပါးသော အာရုံ၌ စိတ်ကို ထားတတ်သော အာဝဇ္ဇန်းသည်။ (အတ္ထိ။) [“အာဝဇ္ဇနာ၊ ပဏိဓိတိ ဥဘယံ” ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ရှိသောကြောင့် အာဝဇ္ဇနာ၏ နောက်၌ ပေယျာလ လိုမည် မထင်။ သတ္တမဝဂ်၊ ပထဝီကမ္မဝိပါကောတိကထာ၌—“အာဝဇ္ဇနာဒိ-သင်္ခါတံ အာဝဇ္ဇနံ ။ပေ။ ပတ္တနာပဏိဓာနဝသေန ပဝတ္တာ မူလတဏှာ” ဟု အာဝဇ္ဇနာ၊ အာဘောဂေါ၊ သမန္နာဟာဓော၊ မနသိကာဓော၊ စေတနာ ဟူသော ၅-ပုဒ်တို့အရ အာဝဇ္ဇန်းကို ယူ၍၊ ပတ္တနာ၊ ပဏိဓိ ဟူသော ၂-ပုဒ်တို့ အရ တဏှာကို ယူဖို့ရန် ဖွင့်သည်။ အဋ္ဌမဝဂ်၊ ရူပံ ကမ္မန္တိကထာ၌ “ပတ္တနာ ပဏိဓိတိ စေတနာယေဝေတံ ဝေဝစနံ” ဟု ဖွင့်သည်။] သာဝ၊ ထို အာဝဇ္ဇန်း သည်ပင်။ ကုသလဿ၊ ၎င်း။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ငှါ။ အာဝဇ္ဇနာ၊ ဘဝင်ကို ပြန်လည် စေတတ်သော အာဝဇ္ဇန်းလော ။ပေ။ ပဏိဓိ၊ ဘဝင်၏ အာရုံမှ တပါးသော အာရုံ၌ စိတ်ကို ထားတတ်သော အာဝဇ္ဇန်းလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

အကုသလမူလံ၊ သည်၎င်း။ ကုသလမူလံ၊ သည်၎င်း။ ပဋိသန္ဓဟတိ၊ လော။ အကုသလဿ ဥပ္ပါဒါယ၊ ယာ အာဝဇ္ဇနာ ။ပေ။ ယာ ပဏိဓိ(အတ္ထိ)။ သာဝ ကုသလဿ ဥပ္ပါဒါယ၊ အာဝဇ္ဇနာ၊ တည်း ။ပေ။ ပဏိဓိ၊ တည်း။ ဣတိ၊ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ကုသလံ၊ သည်။ အာဝဇ္ဇနန္တဿ၊ (အကုသိုလ်၏ အာဝဇ္ဇန်းမှ တပါးသော) အာဝဇ္ဇန်းဖြင့် ဘဝင်ကို မပြန်လည် စေလသော်။ ဝါ၊ မပြန်လည်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်၏(သန္တာန်၌)။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော ။ပေ။ အပ္ပဏိဒဟန္တဿ၊ (အကုသိုလ်၏ အာဝဇ္ဇန်းမှ တပါးသော) အာဝဇ္ဇန်းဖြင့် ဘဝင်၏ အာရုံမှ တပါးသော အာရုံ၌ စိတ်ကို မထားလသော်။ ဝါ၊ မထားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏(သန္တာန်၌)။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ ကုသလံ၊ သည်။ အာဝဇ္ဇနန္တဿ၊ (အကုသိုလ်၏ အာဝဇ္ဇန်းမှ တပါးသော) အာဝဇ္ဇန်းဖြင့် ဘဝင်ကို ပြန်လည်စေလသော်။ ဝါ၊ ပြန်လည်

စေသော ပုဂ္ဂိုလ်၏(သန္တာန်၌)။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နနု၊ လော။ ပေ။ ပဏိဒဟန္တဿ၊
(အကုသိုလ်၏ အာဝဇ္ဇန်းမှ တပါးသော) အာဝဇ္ဇန်းဖြင့် ဘဝင်၏ အာရုံမှ
တပါးသော အာရုံ၌ စိတ်ကို ထားလသော်။ ဝါ၊ ထားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏
(သန္တာန်၌)။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

၆၈၇။ အကုသလမူလံ။ ပေ။ အာမန္တာ။ အကုသလမူလံ၊ သည်။
အယောနိသော၊ မသင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်။ မနသိကရောကော၊
နှလုံးသွင်းလသော်။ ဝါ၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏(သန္တာန်၌)။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

အကုသလမူလံ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ကာမသညာယ၊ ကာမသညာ၏။
အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့၌။ နေက္ခမ္မသညာ၊ နေက္ခမ္မသညာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။
ဗျာပါဒသညာယ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ၌။ အဗျာပါဒသညာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
လော။ ဝိဟိံသာသညာယ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ၌။ အဝိဟိံသာသညာ၊ သည်။
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။ ဗျာပါဒဿ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ၌။ မေတ္တာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။
ဝိဟိံသာယ၊ ၏။ အနန္တရာ၊ ၌။ ကရုဏာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။
အရတိယာ၊ ကုသိုလ်ကိစ္စ၌ မမွေ့လျော်ခြင်း၏။ အနန္တရာ၊ ၌။ မုဒိတာ၊
ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။ ပဋိသဿ၊ ပဋိသ၏။ အနန္တရာ၊ ၌။
ဥပေက္ခာ၊ ဥပေက္ခာသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။
[(၆၈၈)စသည်၌ ကုသိုလ်ကို မှုထား၍ အကုသိုလ်ကို မူလိသွင်းလျက်
မေးသည်။ အနက် လွယ်ပြီ။]

၆၉၀။ န။ ပေ။ အာမန္တာ။ ယသ္မိညေဝ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ အကြင် ဝတ္ထု၌ပင်။
ရဇ္ဇတိ၊ တပ်မက်၏။ တသ္မိညေဝ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ ထိုတပ်မက်ရာ ဝတ္ထု၌ပင်။ ဝိရဇ္ဇတိ
နနု၊ မတပ်မက်သည် မဟုတ်လော။ ယသ္မိညေဝ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ ဝိရဇ္ဇတိ၊ မတပ်မက်။
တသ္မိညေဝ ဝတ္ထုသ္မိံ၊ ၌ပင်။ ရဇ္ဇတိ နနု၊ လော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ စစ်။
အာမန္တာ။ ပေ။

ကုသလာကုသလပဋိသန္ဓဟနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၄-စုဒ္ဒသမဝဂ်

(၁၃၇)၂-သဋ္ဌာယတနုပုတ္တိကထာ

၆၉၁။ သဋ္ဌာယတနံ၊ သဋ္ဌာယတနသည်။ အပုပ္ဖံ၊ ရှေးလည်း မကျ။
အစရိမံ၊ နောက်လည်း မကျ။ (တနည်း) အပုပ္ဖံ အစရိမံ၊ မရှေးမနှောင်း။

မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ၊ အမိဝမ်း၌။ သဏ္ဍာတိ၊ ကောင်းစွာ တည်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂိ၊ အလုံးစုံ အင်္ဂါကြီးငယ် ရှိသည်။ အဟိနိန္ဒြိယော၊ မယုတ်လျော့သော စက္ခု စသော ဣန္ဒြေရှိသည်။ (ဟုတု။) မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ၊ ၌။ ဩက္ကမတိ၊ သက်ရောက်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။

ဥပပတ္တေသိယေန၊ ပဋိသန္ဓေကို ရှာမှီးသော။ စိတ္တေန၊ စိတ်နှင့်။ (သဟေဝ၊ တပြိုင်နက်သာလျှင်။) စက္ခာယတနံ၊ စက္ခာယတနသည်။ သဏ္ဍာတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ။ ဒန္တာ၊ သွားတို့သည်။ သဏ္ဍန္တိ၊ တည်ကုန်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။

၆၉၂။ မာတုကုစ္ဆိဂတဿ၊ အမိဝမ်း၌ရောက်ပြီးသောသတ္တဝါ၏။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ ဝါ၊ နောက်မှ။ စက္ခာယတနံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ။ သကဝါဒိ မေး။ အာမန္တာ။ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ၊ ၌။ (အမိဝမ်းရောက်မှ။) စက္ခုပဋိလာဘာယ၊ စက္ခာယတနကို ရခြင်းငှါ။ ကမ္ပံ၊ ကံကို။ ကရေတိ၊ ပြုသလော။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။ အဋ္ဌိပဋိလာဘာယ၊ အရိုးတို့ကို ရခြင်းငှါ။ ကမ္ပံ၊ ကရေတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။

န ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။

ပဌမံ၊ ပဋိသန္ဓေ တည်နေခါစ ပဌမသတ္တာဟ၌။ ကလလံ၊ ရေကြည် သမုတ် ကလလရုပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်တည်၏။ ကလလာ၊ ကလလ ရေကြည်အဖြစ်မှ (နောက်၌)။ အပ္ပုဒံ၊ အမြှုပ်ပွက်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အပ္ပုဒါ၊ အမြှုပ်ပွက်အဖြစ်မှ (နောက်၌)။ ပေသိ၊ အသားတစ် သည်။ ဇာယယေ၊ ဖြစ်၏။ ပေသိ၊ အသားတစ်အဖြစ်မှ (နောက်၌)။ ဃနော၊ မာမာခက်ခက်၊ တခဲနက်သော အသားတုံးသည်။ နိဗ္ဗတ္တတေ၊ ဖြစ်၏။ [ပေသိ နိဗ္ဗတ္တတေ ဃနောတိ တတော ပေသိတော။ ပေ။ ဃနော နာမ မံသပိဏ္ဍော နိဗ္ဗတ္တတိ။ သဂါထာဝဂ္ဂ၊ ယက္ခသံယုတ်၊ ဣန္ဒကသုတ် အဋ္ဌကထာ။ ပေသိ နိဗ္ဗတ္တတေတိတ္ထေ ပေသိတိ နိဿက္ကေ ပစ္စတ္တဝစနန္တိ အာဟ။ “တတော ပေသိတော”တိ။ ထိုဋီကာ။ “နောက်၌”ဟူသည်မှာ အပိုထည့်အပ်သော အနက်တည်း။ ထို့ကြောင့် လက်သည်းကွင်းဖြင့် ပြထားသည်။] ဃနာ၊ မှ(နောက်၌)။ ပသာခါ၊ ဦးခေါင်း ခြေ လက် ခက်မ ၅-ဖြာ ထွက်ဖို့ရာ အသားဖုကလေးတို့သည်။ ဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန် ၏။ ကေသာ၊ ဆံပင်တို့သည်၎င်း။ လောမာ၊ မွေးညင်းတို့သည်၎င်း။ နခါပိ စ၊ ခြေသည်း လက်သည်းတို့သည်၎င်း။ (ဇာယန္တိ။)

အဿ၊ ထို ကိုယ်ဝန်သူငယ်၏။ မာတာ၊ မိခင်သည်။ အန္တံ စ၊ ထမင်းလည်းဖြစ်သော။ ပါနဉ္စ၊ အဖျော်လည်းဖြစ်သော။ ယံ ဘောဇနံ အကြင်အစာကို။ ဘုဉ္စတိ၊ စား၏။ မာတုကုစ္ဆိဂတော၊ အမိဝမ်း၌တည်

သော။ သော နုရော၊ ထို ကိုယ်ဝန်သူငယ်သည်။ တေန၊ ထို အမိ စားအပ်
သောအစာဖြင့်။ တတ္ထ၊ ထို အမိဝမ်း၌။ ယာပေတိ၊ မျှတရ၏။ [ဤ-
ဂါထာတို့နှင့်စပ်၍ မှတ်ဖွယ် အဓိပ္ပာယ်များကို သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ၊
ရုပ်ပိုင်း၊ ရူပပစ္စိန္တိကမခဏ်း၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဣတိ ဝုတ္တံ နနု ။ ပေ။

သဠာယတနုပ္ပတ္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၄-စုဒ္ဒသမဝဂ်

(၁၃၈) ၃-အနန္တရပစ္စယကထာ

၆၉၃။ စက္ခုဝိညာဏဿ၊ ၎င်း၊ အနန္တရာ၊ အခြားမဲ့၌။ သောတဝိညာဏံ၊
သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်နိုင်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ စက္ခုဝိညာဏဿ၊ ၎င်း။
ဥပ္ပါဒါယ၊ ၎င်း။ ယာ အာဝဇ္ဇနာ၊ သည် ။ ပေ။ ယာ ပဏိဓိ၊ သည်။ (အတ္ထိ။)
သာဝ၊ ထို အာဝဇ္ဇနီးသည်ပင်။ သောတဝိညာဏဿ၊ ၎င်း။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ၎င်း။
အာဝဇ္ဇနာ၊ လော ။ ပေ။ ပဏိဓိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။

စက္ခုဝိညာဏဿ အနန္တရာ သောတဝိညာဏံ၊ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။ ယာ
စက္ခုဝိညာဏဿ ။ ပေ။ ပဏိဓိတိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်သလော။
ဣတိ။ အာမန္တာ။ သောတဝိညာဏံ၊ သည်။ အနာဝဇ္ဇန္တဿ၊ သော်။ ဝါ၊
၏(သန္တာန်၌)။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော ။ ပေ။ အပ္ပဏိဒဟန္တဿ၊ သော်။ ဝါ၊ ၎င်း
(သန္တာန်၌)။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။

၆၉၄။ စက္ခုဝိညာဏဿ ။ ပေ။ အာမန္တာ။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။
ရူပနိမိတ္တံ၊ ရူပါရုံနိမိတ်ကို။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းလသော်။ ဝါ၊
နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌)။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ။
အာမန္တာ ။ ပေ။

စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ ရူပါရမ္မဏညေဝ၊ ရူပါရုံဟူသော အာရုံရှိသည်သာ။
(ဟောတိ၊ လော။) အညာရမ္မဏံ၊ ရူပါရုံမှ တပါးသော အာရုံရှိသည်။
န(ဟောတိ)၊ မဖြစ်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ။

စက္ခုဉ္စ၊ စက္ခုပသာဒကို၎င်း။ ရူပေ စ၊ ရူပါရုံတို့ကို၎င်း။ ပဋိစ္စ၊ စွဲ၍။
စက္ခုဝိညာဏံ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

စက္ခုဉ္စ ။ ပေ။ အာမန္တာ။ စက္ခုဉ္စ ။ ပေ။ သောတဝိညာဏန္တိ၊ ဟူ၍။
သုတ္တန္တော၊ သုတ်သည်။ အတ္ထေဝ၊ ရှိသည်သာ မဟုတ်လော။ ဣတိ။
သကဝါဒီစစ်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဖြေ။) ။ ပေ။

၆၉၇။ ပဉ္စဝိညာဏာ၊ ပဉ္စဝိညာဏ်တို့သည်။ အညမညဿ၊ အချင်းချင်း၏။ သမနန္တရာ၊ ဤ။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣတိ။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (ယော၊ သည်။) နစ္စတိ၊ က၏။ ဂါယတိ၊ သိဆို၏။ ဝါဒေတိ၊ မည်စေ၏။ ဝါ၊ တီးမှုတ်၏။ ရူပဉ္စ၊ ရူပါရုံကိုလည်း။ ပဿတိ၊ ရှု၏။ သဒ္ဓဉ္စ၊ သဒ္ဓါရုံကိုလည်း။ သုဏာတိ၊ နားထောင်၏။ ဂန္ဓဉ္စ၊ ကိုလည်း။ သာယတိ၊ နမ်းရှု၏။ ရသဉ္စ၊ ကိုလည်း။ သာယတိ၊ သာယာ၏။ ဖောဠဗ္ဗဉ္စ၊ ကိုလည်း။ ဖုသတိ၊ ထိ၏။ တောစိ၊ သော။ (သော၊ သည်။) အတ္ထိ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

အနန္တရပစ္စယကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၄-စုဒ္ဓသမဝဂ်

(၁၃၉) ၄-အရိယဂ္ဂပကထာ

၆၉၈။ အရိယဂ္ဂပံ၊ အရိယာတို့၏ သမ္မာဝါစာ သမ္မာကန္တဟူသော ရုပ်သည်။ ဝါ၊ အရိယမဂ္ဂင်ဖြစ်သော သမ္မာဝါစာ သမ္မာကမ္မန္တဟူသော ရုပ်သည်။ မဟာဘူတာနံ၊ မဟာဘုတ်တို့ကို။ ဥပါဒါယ၊ စွဲ၍။ (ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သလော။) ဣတိ။ အာမန္တာ။ အရိယဂ္ဂပံ၊ သည်။ ဝါ၊ သည်။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ မဟာဘူတာ၊ မဟာဘုတ်တို့သည်။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်တို့လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ [“အနာသဝံ” စသော ပုဒ်တို့ကို မဟာဝဂ်၊ ဇာတိကထာ၊ န သုတ္တာဟရဏကထာ၊ ပုဒ်ရေ (၂၇၉) “ရူပါဝစရော မဂ္ဂေါ ။ပေ။ အပစယဂါမိ၊ အနာသဝေါ” စသည်၌ “အနာသဝေါ” စသည်ကို မှီ၍ အနက်ပေးပါ။

၆၉၉။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ယံ ကိဉ္စိ၊ သော။ ရူပံ၊ သည်။ စတ္တာရိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ မဟာဘူတာနိ၊ မဟာဘုတ်တို့၎င်း။ စတုနံ၊ ကုန်သော။ မဟာဘူတာနံ၊ တို့ကို။ ဥပါဒါယ ရူပဉ္စ၊ မှီ၍ ဖြစ်သော ရုပ်၎င်းတည်း။ ဣတိ။ ဝုတ္တံ နန ။ပေ။

အရိယဂ္ဂပကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၄-စုဒ္ဓသမဝဂ်

(၁၄၀) ၅-အညော အနုသယောတိကထာ

၇၀၀။ ကာမရာဂါနုသယော၊ သည်။ အညော၊ ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌာနမှ တမျိုးတခြားလော။ ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌာနံ၊ ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌာနသည်။

အညံ၊ ကာမရာဂါနိဿယမှ တမျိုးတခြားလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။
 သေဝ။ ထို ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌာနံသည်ပင်။ ကာမရာဂေါ၊ ကာမရာဂလော။
 တံ(၆၀)။ ထိုကာမရာဂသည်ပင်။ ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌာနံ၊ ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌာန
 လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။ [ကျန် အနုသယ (၆)ပါးနှင့် စပ်၍လည်း
 ဤနည်းအတိုင်း မေးသည်။]

၇၀၁။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ကို။ ကုသလာဗျာကတေ၊
 ကုသိုလ်အဗျာကတဖြစ်သော။ စိတ္တေ၊ သည်။ ဝတ္တမာနေ၊ သော်။ သာနု-
 သယောတိ၊ အနုသယနှင့်တကွ ဖြစ်၏ ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ လော။ ဣတိ။
 အာမန္တာ။ (ပုထုဇ္ဇနော ကုသလာဗျာကတေ စိတ္တေ ဝတ္တမာနေ၊ သော်။)
 ပရိယုဋ္ဌိတောတိ၊ ထကြွသော ကိလေသာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗော၊
 လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ဖြစ်လျှင်။ အနုသဟော၊
 သည်။ အညော၊ ပရိယုဋ္ဌာနံမှ တမျိုးတခြားတည်း။ ပရိယုဋ္ဌာနံ၊ သည်။ အညံ၊
 အနုသယမှ တမျိုးတခြားတည်း။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဆုံးဖြတ် ။ပေ။

အညော အနုသယောတိကထာ နိဋ္ဌိတော။

၁၄-စုဒ္ဒသမဝဂ်

(၁၄၁) ၆-ပရိယုဋ္ဌာနံ စိတ္တဝိပုယုတ္တန္တိကထာ

၇၀၂။ ပရိယုဋ္ဌာနံ၊ ပရိယုဋ္ဌာနံကိလေသာသည်။ စိတ္တဝိပုယုတ္တံ၊ စိတ်နှင့်
 မယှဉ်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (ပရိယုဋ္ဌာနံ၊ သည်။) ရူပံ၊ ရုပ်လော ။ပေ။
 ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနံ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ သရာဂံ၊ ရာဂနှင့်
 တကွဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ လော ။ပေ။ အကုသလံ၊ အကုသိုလ်
 ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ လော။ သံကိလိဋ္ဌံ၊ ကိလေသာတို့သည် ပူပန်
 စေအပ် နှိပ်စက်အပ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
 ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ သရာဂံ၊ စိတ္တံ၊ သည်။ အတ္ထိ နနု၊ လော ။ပေ။ သံကိလိဋ္ဌံ၊ စိတ္တံ၊
 သည်။ အတ္ထိ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သရာဂံ၊ စိတ္တံ၊ သည်။ ဟဉ္စိ
 အတ္ထိ၊ အံ ။ပေ။ အကုသလံ၊ စိတ္တံ၊ သည်။ ဟဉ္စိ အတ္ထိ၊ အံ။ သံကိလိဋ္ဌံ၊ စိတ္တံ၊
 သည်။ ဟဉ္စိ အတ္ထိ၊ အံ။ စ၊ ထိုသို့ ရှိလသော်။ ရေ၊ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ။
 ပရိယုဋ္ဌာနံ စိတ္တဝိပုယုတ္တန္တိ၊ ဟူ၍။ နော ဝတ္တဗ္ဗေ ဝတ၊ မဆိုထိုက်သည်သာ။
 ဣတိ၊ သကဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။

ပရိယုဋ္ဌာနံ စိတ္တဝိပုယုတ္တန္တိကထာ နိဋ္ဌိတော။

၁၄-စုဒ္ဒသမဝဂ်

(၁၄၂) ၇-ပရိယာပနကထာ

၇၀၃။ ရူပရာဂေါ၊ ရူပရာဂသည်။ ရူပဓာတ်၊ ရူပဓာတ်၌။ အနုသေတိ၊ သင့်လျော်သော အကြောင်းကို ရလသော် ဖြစ်နိုင်သလော။ [ဤပုဒ်၏ အဖွင့်မျိုးကို အောက်၌ ပြထားသည်။] ရူပဓာတ်ပရိယာပနော၊ ရူပဓာတ်၌ အကျုံးဝင်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (ရူပရာဂေါ၊ သည်။) သမာပတ္တေ သိယော၊ ရူပသမာပတ်ကို ရှာမှီးသော ရူပကုသိုလ် ၅-ပါးလော။ ဥပပတ္တေ သိယော၊ ရူပပဋိသန္ဓေကို ရှာမှီးသော ရူပဝိပင်္ဂါ ၅-ပါးလော။ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရော၊ မျက်မှောက်ထင်ထင် ရှုမြင်အပ်သော သဘောဟူသော ပစ္စုပ္ပန် အတ္တဘော၌ပင် ချမ်းသာစွာ နေရကြောင်းဖြစ်သော ရူပကိရိယာ ၅-ပါးလော။ သမာပတ္တေသိယေန၊ သမာပတ်ကို ရှာမှီးသော။ စိတ္တေန၊ ရူပ

၁။ အနုသေတိ။ ။ အနုသေန္တိတိ အနုရူပံ ကာရဏံ လဘိတွာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ အတ္တော။ - အနုသယယမကဋ္ဌကထာ၊ ပရိစ္ဆေဒပရိစ္ဆန္ဒဒွေသဝါရ အဖွင့်။ - ကတိ အနုသယာ အနုသေန္တိတိ ကတိ အနုသယာ သန္တာနံ အနုဂတာ ဟုတွာ သယန္တိ။ - အနုသယယမကဋ္ဌကထာ၊ ဓာတုပုစ္ဆာဝါရ အဖွင့်။ - သန္တာနံ အနုဂတာ ဟုတွာ သယန္တိတိ ယသ္မိံ သန္တာနေ အပ္ပဟိနာ၊ တံ သန္တာနေ အပ္ပဟိနဘာဝေန အနုဂန္တာ ဥပ္ပတ္တိအရဟဘာဝေန သယန္တိတိ အတ္တော။ - ထို၏ မူလဋီကာ။ - ရူပဓာတ်သဟဂတဝသေန အနုသေတိတိ ကာမရာဂေါ ယထာ ကာမဝိတက္ကသင်္ခါတယ ကာမဓေတုယာ သဟ ပစ္စယသမဝါယေ ဥပ္ပဇ္ဇနာရဟော၊ တမေဝ ရူပဓာတ်ယာပီတိ အတ္တော။ ရာဂါဒိကာရဏလာဘော ဥပ္ပတ္တိအရဟတာ ဟိ အနုသယနံ။ - ဤကထာဝတ္ထု အနုဋီကာ။ - ဤအနုဋီကာသည် ပရိစ္ဆေဒပရိစ္ဆန္ဒဒွေသဝါရ အဖွင့်နှင့်တူ၏။ ဤအတိုင်း အနက်ပေးခဲ့သည်။

မှတ်ချက်။ ။ ရူပဓာတ်၊ အရူပဓာတ်၊ ကာမဓာတ်တို့နှင့် စပ်သည့်အတွက် ရူပဘဝ(ရူပါဝစရတရား)စသည်၌ တပ်မက်သော ရာဂကို “ရူပရာဂ”စသည်ဟုယူပါ။ သံသန္ဓနဝါရများ၌ သဒ္ဓရာဂ စသည်ကား သဒ္ဓါရုံ စသည်တို့၌ တပ်မက်သော ရာဂတည်း။ သဒ္ဓဓာတ် စသည်ကား သဒ္ဓါရုံ စသည်တည်း။ အရူပရာဂါနုယောဂ၌ သမာပတ္တေသိယ ဟူသည် အရူပကုသိုလ် ၄-ပါး၊ ဥပပတ္တေသိယ ဟူသည် အရူပဝိပင်္ဂါ ၄-ပါး၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရ ဟူသည် အရူပကိရိယာ ၄-ပါးတည်း။ အနက် လွယ်ပြီ။ - ဤသကဝါဒိပက္ခ၌ သကဝါဒိသည် သဟဇာတနုသယအဖြစ်နှင့်စပ်၍ “အနုသေတိ၊ ပရိယာပနော”ဟု မေးသည်။ ပရဝါဒိကား ဤသကဝါဒိ၏အဓိပ္ပာယ်(အာဘော်)ကို မသိ၍ မိမိ အယူအဆအတိုင်း ဝန်ခံပြီးနောက် ဥပပတ္တေသိယ စသည်နှင့် နှီးနှော၍ စစ်ဆေးသော အခါကျမှ အဓိပ္ပာယ်ကို သိ၍ ပယ်ရှားသည်။ ဤ ပယ်ပုံကို သောက်၍ ပရဝါဒိသည် ရူပရာဂနှင့် ရူပဓာတ်တို့၏ သဟဇာတအဖြစ်ကို အလိုမရှိဟု သိပါ။

ကုသိုလ်စိတ် ၅-ပါးနှင့်၎င်း။ ဥပပတ္တေသိယေန၊ ရူပပဋိသန္ဓေကို ရှာမှီးသော။
 စိတ္တေန၊ ရူပဝိပါက်စိတ် ၅-ပါးနှင့်၎င်း။ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရော၊ သော။
 စိတ္တေန၊ ရူပကိရိယာစိတ် ၅-ပါးနှင့်၎င်း။ သဟဂတော၊ တကွ ကေပ္ပုဒ
 အစရှိသော အဖြစ်သို့ ရောက်သလော။ သဟဇာတော၊ တကွ ဖြစ်သလော။
 သံသဋ္ဌော၊ ရောနှောသလော။ သမ္ပယုတ္တော၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်သလော။
 ကေပ္ပုဒေါ၊ တူသော ဖြစ်ခြင်း ရှိသလော။ ကေနိရောဓော၊ တူသော
 ချုပ်ခြင်းရှိသလော။ ကေဝတ္ထုကော၊ တူသော မှီရာဝတ္ထု ရှိသလော။
 ကောရမ္မဏော၊ တူသော အာရုံရှိသလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။
 (ရူပရာဂေါ၊ သည်။) န သမာပတ္တေသိယော၊ သမာပတ္တေသိယ မဟုတ်သည်။
 (ဟောတိ)နန၊ လော။ န ဥပပတ္တေသိယော၊ ဥပပတ္တေသိယ မဟုတ်သည်။
 (ဟောတိ)နန၊ လော။ န ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရော၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရ မဟုတ်
 သည်။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ န သမာပတ္တေသိယေန၊ သမာပတ္တေသိယ
 မဟုတ်သော။ စိတ္တေန၊ စိတ်နှင့်၎င်း။ န ဥပပတ္တေသိယေန၊ သော။ စိတ္တေန၊
 နှင့်၎င်း။ န ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရေန၊ သော။ စိတ္တေန၊ နှင့်၎င်း။ သဟဂတော၊
 တကွ ကေပ္ပုဒ အစရှိသော အဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ (ဟောတိ)နန၊
 လော ။ ပေ ။ ကောရမ္မဏော၊ သည်။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ။
 အာမန္တာ ။ပေ။

၇၀၅။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ ကာမရာဂေါ၊ သည်။ ကာမဓာတုံ၊ ဌ။
 အနုသေတိ နန၊ လော။ ကာမဓာတုပရိယာပန္နော၊ ကာမဓာတ်၌ အကျုံး
 ဝင်သည်။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ။ ပရဝါဒီ စစ်။ အာမန္တာ ။ပေ။

ပရိယာပနူကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အနုသယယမိုက်နှင့် ပရဝါဒီအယူ။ ။ကတ္ထ ကာမရာဂါနုသယော အနု-
 သေတိ၊ ကာမဓာတုယာ ဒွိသုဝေဒနာသု တ္ထေ ကာမရာဂါနုသယော အနုသေတိ။...
 ကတ္ထ ဘဝရာဂါနုသယော အနုသေတိ၊ ရူပဓာတုယာ အရူပဓာတုယာ တ္ထေ ဘဝ-
 ရာဂါနုသယော အနုသေတိ။-အနုသယယမိုက်၊ ဥပ္ပတ္တိဋ္ဌာနဝါရပါဠိတော်။-ဤ ပါဠိ
 တော်အရ ပရဝါဒီအယူမှာ သင့်သကဲ့သို့ ရှိသော်လည်း ထိုအဋ္ဌကထာ၌ အာရမ္မဏာ-
 နုသယနှင့် စပ်သဖြင့် ဘဝရာဂ၏ ရူပ အရူပဓာတ်တို့၌ ကိန်းပုံကို ဖွင့်ခြင်းကြောင့်
 မသင့်ပင်။ [အခြားတနည်းလည်း ဖွင့်သေး၏။ ထို ၂-နည်းတို့၏ အကျယ်ကို ထို
 အဋ္ဌကထာ၌ ရှုပါ။] သို့သော် ပရဝါဒီကား-“ဘဝရာဂ(ရူပ, အရူပရာဂ)သည် ရူပ
 အရူပဓာတ်တို့၌ သဟဇာတမဟုတ်ပဲ ကိန်း၏, သဟဇာတ မဟုတ်ပဲ အကျုံးဝင်၏”ဟု
 စွဲမြဲစွာပင် ယူ၍ ထားလေသည်။

၁၄၇ စုဒ္ဒသမဝဂ်

(၁၄၃)ဂ- အဗျာကတကထာ

၇၀၆။ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မိစ္ဆာအယူသည်။ အဗျာကတ၊ အဗျာကတလော။
ဣတိ။ အာမန္တာ။ (ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ သည်။) ဝိပင်္ဂါကဗျာကတံ၊ လော။ ပေ။
ဖောဠဗ္ဗာယတနံ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ ဒိဋ္ဌိဂတသမ္ပယုတ္တော၊
ဒိဋ္ဌိနှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော။ ဖသော၊ သည်။ အဗျာကတော၊ လော။ ဣတိ။
န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

၇၀၇။ ဒိဋ္ဌိဂတံ အဗျာကတန္တိ။ အာမန္တာ။ (ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ သည်။) အဖလံ၊
အကျိုးမရှိသလော။ အဝိပင်္ဂါ၊ ဝိပင်္ဂါ မရှိသလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ (ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ သည်။) သဖလံ၊ အကျိုးနှင့်တကွဖြစ်သည်။
သဝိပင်္ဂါ၊ ဝိပင်္ဂါနှင့်တကွဖြစ်သည်။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ။
အာမန္တာ။ ပေ။

ဒိဋ္ဌိဂတံ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပရမာနိ၊ မိစ္ဆာ
အယူဟူသော အလွန်ဆုံး အတိုင်းအရှည်ရှိကုန်သော။ ဝဇ္ဇာနိ၊ အပြစ်တို့ကို။
ဝုတ္တာနိ နန၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

ဒိဋ္ဌိဂတံ။ ပေ။ အာမန္တာ ဘဂဝတာ၊ ဝစ္စ၊ ဝစ္စ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။
အကုသလာ၊ အကုသိုလ်တည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ကုသလာ၊ တည်း။ ဣတိ
ဝုတ္တံ နန။ ပေ။

ဒိဋ္ဌိဂတံ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ ပုဏ္ဏ၊ ပုဏ္ဏ။ အဟံ၊ သည်။
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဿ၊ မိစ္ဆာအယူရှိသ၏။ ဒိန္နံ၊ ၂-မျိုးကုန်သော။ ဂတိနံ၊ ဂတိတို့တွင်။
နိရယံ ဝါ၊ ငရဲကိုသော်၎င်း။ တိရစ္ဆာနယောနိ ဝါ၊ တိရစ္ဆာန်အမျိုးကို
သော်၎င်း။ အညတရံ၊ တမျိုးမျိုးသော။ ဂတိံ၊ ဂတိကို။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်
မူ၏။ ဣတိ။ ဝုတ္တံ နန။ ပေ။

၇၀၈။ န။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ ဝစ္စ၊ ဝစ္စ။ သဿတော
လောကောတိ၊ ဟူသော။ တေ၊ ဤ မိစ္ဆာအယူကို။ (မယာ၊ သည်။)
အဗျာကတံ၊ ဟောတော် မမူအပ်။ [ဤသို့ စသည်ဖြင့် ပေးပါ။ “သဿတော
လောကော”စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို သိလက္ခန် ပြဟုဇာလသုတ်၌
ပေးခဲ့ပြီ။] ဣတိ။ ဝုတ္တံ နန။ ပေ။

ဒိဋ္ဌိဂတံ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ ဘိက္ခဝေ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံဿ၊ မိစ္ဆာ
အယူရှိသော။ ပုရိသပုဂ္ဂလဿ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်၏။ ယထာဒိဋ္ဌိ၊ အကြံ

အကြင် မိစ္ဆာအတိုင်း။ သမတ္တံ၊ ပြည့်စုံသော၊ ပြည့်စုံအောင်။ [ဤပုဒ်၏ အဖွင့်များကို အောက်၌ ပြထားသည်။] သမာဒိန္နံ၊ ကောင်းစွာယူအပ်သော။ ဝါ၊ ဆောက်တည်အပ်သော။ ယဉ္ဇေဝ ကာယကမ္ပံ၊ အကြင် ကာယကံသည် ၎င်း။ ယထာဒိဋ္ဌိ၊ တိုင်း။ သမတ္တံ၊ သမာဒိန္နံ၊ သော။ ယဉ္ဇ ဝစီကမ္ပံ၊ သည်၎င်း။ ယထာဒိဋ္ဌိ၊ တိုင်း။ သမတ္တံ၊ သမာဒိန္နံ၊ သော။ [“ယဉ္ဇ မနောကမ္ပံ” ၏ နောက်ဝယ် မူရင်း ကေဂုံတ္တရ၊ ကေဓမ္မပါဠိ ဒုတိယဝဂ်၌ ဤ ၂-ပုဒ် ပါ၏။ သမာဒိန္နံ၏ နောက်၌ ပုဒ်လည်း ရှိ၏။] ယဉ္ဇ မနောကမ္ပံ၊ သည်၎င်း။ ယာ စ စေတနာ၊ အကြင် ဒိဋ္ဌိနှင့်တကွဖြစ်သော စေတနာသည်၎င်း။ ယာ စ ပတ္တနာ၊ အကြင် ဒိဋ္ဌိနှင့် တကွဖြစ်သော တောင့်တတတ်သော တဏှာ သည်၎င်း။ ယော စ ပဏိဓိ၊ အကြင် ဒိဋ္ဌိ၌ မှီသော စေတနာ ပတ္တနာတို့၏ အစွမ်းဖြင့် စိတ်ကို ထားခြင်းသည်၎င်း။ ယေ စ သင်္ခါရာ၊ အကြင် စေတနာ ပတ္တနာဒိဋ္ဌိတို့နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သော ဖဿစသော သင်္ခါရတို့သည်၎င်း။ (သန္တိ။) [ဤပုဒ်တို့၏ အဖွင့်များကို အောက်၌ ပြထားသည်။] (ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ပါပိကာ၊ မိမိကိန်းရာ သတ္တဝါကို အပါယ် ၄-ရွာ တို့သို့ ကျရောက်စေတတ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ တဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ထိုမိစ္ဆာ အယူရှိသော ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်၏။) သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ အနိဋ္ဌာယ၊ အလို မရှိအပ်သော အကျိုးငှါ။ အကန္တာယ၊ မနှစ်သက် အပ်သော အကျိုးငှါ။ အမနာပါယ၊ စိတ်နှလုံးကို မတိုးပွားစေတတ်သော

၁။ ယထာဒိဋ္ဌိ သမတ္တံ။ ။ယထာဒိဋ္ဌိတိ ယာ ယာ ဒိဋ္ဌိ၊ တဿာ တဿာ အနုရူပံ၊ သမတ္တန္တိ ပရိပုဏ္ဏံ။-ကေဂုံတ္တရ-ဋ္ဌ၊ ကေဓမ္မပါဠိ၊ ဒုတိယဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ။-ယထာဒိဋ္ဌိတိ အတ္တဗျာပနိစ္စာယံ ယထာသဒ္ဓေါ၊ တေန ဥတ္တရပဒတ္တပူဇာနော သမာသောတိ အာဟ“ယာ ယာ ဒိဋ္ဌိ”တိ၊ တဿာ တဿာ အနုရူပန္တိ ထံ တံ ဒိဋ္ဌိ အနုရူပန္တိ အတ္ထော၊ သမတ္တန္တိ အနာသေသံ၊ တေနာဟ “ပရိပုဏ္ဏ”န္တိ။-ထိုဋီကာ။

၂။ ယာ စ စေတနာ စသည်။ ။ယာ စ စေတနာတိ အာဒိသု-ဒိဋ္ဌိသဟ-ဇာတာဝ စေတနာ စေတနာ နာမ၊ ဒိဋ္ဌိသဟဇာတာဝ ပတ္တနာ ပတ္တနာ နာမ၊ စေတနာပတ္တနာနံ ဝသေန စိတ္တဋ္ဌပနာ ပဏိဓိ နာမ၊ တေဟိ ပန စေတနာဒိဟိ သမ္ပယုတ္တာ ဖဿာဒယော သင်္ခါရာ နာမ။-ထို အဋ္ဌကထာ။-ဒိဋ္ဌိသဟဇာတာတိ ယထာဝုတ္တာယ ဒိဋ္ဌိယာ သဟဇာတာ စေတနာ၊ သေ နယော သေသပဒေသုပိ၊ ပတ္တနာတိ “ဣဒံ နာမ ကရေယျံ”တိ တဏှာပတ္တနာ၊ စေတနာပတ္တနာနံ ဝသေနာတိ ယထာဝုတ္တဒိဋ္ဌိဂတနိဿိတစေတသိကစေတနာနိကာမနာနံ ဝသေန၊ စိတ္တဋ္ဌပနာတိ စိတ္တဿ ပဏိဒဟနာ၊ ဖဿာဒယောတိ စေတနာဒိဋ္ဌိတဏှာဒိဝိနိမုတ္တာ ဖဿာဒိဓမ္မာ။ ထိုဋီကာ။ [ဋီကာစာအုပ်များ၌ “ယထာဝုတ္တဒိဋ္ဌိဂတနိဿိတစေတသိကနိကာမနာနံ” ဟု ရှိ၏။ “စေတနာပတ္တနာနံ” ၏ အဖွင့်ဖြစ်၍ “စေတသိက” ၏ နောက်၌ “စေတ-နာ” ဟု ထည့်လိုက်သည်။]

အကျိုးငှါ။ အဟိတာယ။ စီးပွားမဲ့အကျိုးငှါ။ ဒုက္ခာယ။ ဆင်းရဲခြင်း
 အကျိုးငှါ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ [ယသ္မာ ဒိဋ္ဌိ ပါပိကာ။ တသ္မာ တဿ
 ပုဂ္ဂလာဿ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ အနိဋ္ဌာယ ။ ပေ ။ သံဝတ္တန္တိတိ ယောဇနာ။—ထို
 ဋီကာ။ ထိုပါဠိတော်ဝယ် သံဝတ္တန္တိ၏ နောက်၌ “တံ ကိဿ ဟေထု။ ဒိဋ္ဌိ
 ဟိဿ ဘိက္ခဝေ ပါပိကာ” ဟု အကြောင်းကို တိုက်ရိုက် ဟောတော်မူလတ္တံ့
 ဖြစ်၍ ယသ္မာစသည်ကို ထည့်၍ ပေးဖွယ် မလိုသော်လည်း ဤ၌ နောက်
 ဝါကျများ မပါသောကြောင့် အဓိပ္ပာယ်ထင်ရှားအောင် ထည့်၍ ပေးလိုက်
 သည်။ ဋီကာ၌ “ယောဇနာ” ဟူသည် အဓိပ္ပာယ်ယောဇနာသာ။] ဣတိ
 ဝုတ္တံ နနု ။ ပေ။

အပျာကတကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၄-စုဒ္ဒသမဝဂ်

(၁၄၄)၉-အပရိယာပနုကထာ

၇၀၉။ ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ မိစ္ဆာအယူသည်။ အပရိယာပနံ၊ လောကီတရား၌
 အကျိုးမဝင်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (ဒိဋ္ဌိဂတံ၊ သည်။) မဂ္ဂေါ၊
 မဂ်လော ။ ပေ။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။

၇၁၀။ န ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ကို။ ဓာမေသု၊ ကံမဂိုဏ်
 တို့၌။ ဝိတရာဂေါတိ၊ ကင်းသော ရာဂရှိသူဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ လော။ ဣတိ။
 အာမန္တာ။ (ပုထုဇ္ဇနော၊ ကို။) ဝိဂတဒိဋ္ဌိယောတိ၊ ကင်းသော မိစ္ဆာ အယူ
 ရှိသူဟူ၍။ ဝတ္တဗ္ဗော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။

အပရိယာပနုကထာ နိဋ္ဌိတာ။

စုဒ္ဒသမော ဝဂ္ဂေါ။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ထို စုဒ္ဒသမဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

အကုသလမူလံ။ ပေ။ အကုသလမူလံ၊ (အကုသလမူလံ။ ပေ။ အကုသလမူလံ)
 ဟူသော ပြဿနာရှိသော ကုသလာကုသလပဋိသန္ဓဟနုကထာ၎င်း။ သဠာ-
 ယတနံ၊ သဠာယတနုပုတ္တိကထာ၎င်း။ ဆဝိညာဏကာယာ၊ ဝိညာဏ် ၆-ပါး၏
 အခြားမဲ့၌ အခြား ဝိညာဏ် ၆-ပါးအပေါင်း၏ ဖြစ်ပုံကို မေးရာ အနန္တရပစ္စယ
 ကထာ၎င်း။ အရိယရူပံ ။ ပေ။ ဥပါဒါယ၊ (အရိယရူပံ ။ ပေ။ ဥပါဒါယ)
 ဟူသော ပြဿနာရှိသော အရိယရူပကထာ၎င်း။ သေဝံ ။ ပေ။ ပရိယုဋ္ဌာနံ၊
 (ထိုသည်ပင် အနုသယ၊ ထိုသည်ပင် ပရိယုဋ္ဌာနလော) ဟု မေးရာ အညော

အနုသယောတိကထာ၎င်း။ ပရိယုဋ္ဌာနံ စိတ္တဝိပ္ပယုတ္တံ၊ ပရိယုဋ္ဌာနံ စိတ္တဝိပ္ပ-
ယုတ္တန္တိကထာ၎င်း။ ယထာဓာတု၊ တညေဝ အနုသေတိ၊ (အကြင် အကြင်
ဓာတ်သည် ရှိ၏၊ ထိုဓာတ်၌ပင် ရာဂသည် လျော်သော အကြောင်းကို
ရလအော် ဖြစ်နိုင်သလော)ဟူသော အဓိပ္ပာယ်ဖြင့် မေးမြန်း စစ်ဆေးရာ
ပရိယာပနူကထာ၎င်း။ [ထိုကထာ၌ ပုစ္ဆာ၊ အနုသောဂတို့ကို ကောက်ချက်
ချကြည့်လျှင် “ရူပစသော ဓာတ်တိုင်း၌ ရူပရာဂစသော ဆိုင်ရာ ရာဂများ
အကြောင်းညီညွတ်လျှင် သဟဇာတ်ဖြစ်နိုင်သလား”ဟု မေးမြန်း စစ်ဆေးရာ
ရောက်ပုံကို သိရသည်။] ခိဋ္ဌိဂတံ အဗျာကတံ၊ အဗျာကတကထာ၎င်း။
ခိဋ္ဌိဂတံ အပရိယာပနံ၊ အပရိယာပနူကထာ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

၁၅ - ပန္နရသမဝဂ္ဂ

(၁၄၅) ၁-ပစ္စယကထာ

၇၁၁။ ပစ္စယတာ၊ ကျေးဇူးပြုနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကို။ ဝဝတ္တိတာ၊ အချင်းချင်း မရောယှက်အောင် ပိုင်းခြား၍ ထားအပ်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဝိမံသာ၊ ပညာဟူသော အမောဟသည်။ ဟေတု၊ ဟိတ်သည်။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ သော စ၊ ထို အမောဟဟိတ်သည်လည်း။ အဓိပတိ၊ ဝိမံသာဓိပတိသည်။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဝိမံသာ ဟေတု၊ ဟန္တိ(ဟောတိ)၊ အံ။ သော စ အဓိပတိ၊ ဟန္တိ(ဟောတိ)၊ အံ။ တေန၊ ထိုသို့ ဖြစ်ခြင်းကြောင့်။ ရေ၊ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ။ ဟေတုပစ္စယေန၊ ဟေတု-ပစ္စယသတ္တိဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသော ဝိမံသာသည်။ အဓိပတိပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တဗ္ဗေ ဝတ၊ (ပစ္စည်းချင်း ရောယှက်၍) ဆိုထိုက်သည်သာ။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ ဆုံးဖြတ်။

ဆန္ဒာဓိပတိ၊ ဆန္ဒာဓိပတိသည်။ သဟဇာတာနံ၊ တကွဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တရားတို့၏။ အဓိပတိ၊ အဓိပတိသည်။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဆန္ဒာဓိပတိ သဟဇာတာနံ ဓမ္မာနံ၊ အဓိပတိ၊ သည်။ ဟန္တိ (ဟောတိ)၊ အံ။ တေန၊ ကြောင့်။ ရေ၊ ငါ့ရှင် ပရဝါဒီ။ အဓိပတိပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ သဟဇာတပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တဗ္ဗေ ဝတ၊ သာ။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ ဆုံးဖြတ်၏။ [အခြား အဓိပတိ ၃-ပါးတို့နှင့် စပ်သော ပြဿနာတို့ကိုလည်း ဤနည်းမှီ၍ ပေးပါ။]

၇၁၅။ ပစ္စဝေက္ခကာ၊ ပစ္စဝေက္ခကာဉာဏ်သည်။ အရိယံ၊ မြတ်သော။ ဓမ္မံ၊ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်တရားကို။ ဂရံ၊ အလေးအမြတ်ကို။ တတွာ၊ ပြု၍။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ နန၊ ဖြစ်သည်မဟုတ်လော။ တဉ္စ၊ အရိယဓမ္မသည်လည်း။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံသည်။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၇၁၆။ ပုရိမာ ပုရိမာ၊ ရှေးရှေး၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ပစ္ဆိမာနံ ပစ္ဆိမာနံ၊ နောက်နောက်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ကုသလာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့အား။ အနန္တရပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ သာ စ၊ ထို ရှေးရှေး၌ ဖြစ်သော ကုသိုလ်တရားသည်လည်း။ အာသေဝနာ၊ အဖန် တလဲလဲ မှီဝဲ တတ်သော တရားသည်။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။

[“သမာသိဉ္စ(တ), ရှေ့လိုက်ရ, ဝါကျ နောက်လိုက်မြဲ”နှင့်အညီ အာသေဝနာ ဟူသော နောက်ပုဒ်၏ လိန့်ဝုတ်သို့လိုက်၍ “သာ”ဟု ဣတ္ထိလိန့်ကေဝုတ် ဖြစ်နေသည်။] ပေ။

၇၁၇။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ (ယော၊ အကြင်တရားသည်။) ဟေတု- ပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ (သော၊ သည်။ တေသညေဝ၊ ထို ဟေတုပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့အားပင်။) အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ လော။ အနန္တရပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ လော။ သမနန္တရပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော ဟောတိ၊ လော။ တနည်း-(ယော၊ သည်။) အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း။ (သော၊ သည်။ တေသညေဝ၊ ထို အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ ပစ္စယုပ္ပန်တရား တို့အားပင်။) ဟေတုပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော၊ သည်။ ဟောတိ၊ လော။ [ဤဒုတိယနည်းဝယ် အဋ္ဌကထာ၌-“အနန္တရ-သမနန္တရပစ္စယေနပစ္စယော”ဟု ရှိ၏။ “ဟေတု အနန္တရသမနန္တ ရပစ္စယေန”ဟု ရှိမှ ပါဠိတော်အနက် ပေးရာဝယ်-“ဟေတုပစ္စယေန ပစ္စယော ဟောတိ” ဟူသော ဝါကျကို ထည့်၍ ပေးနိုင်မည်။ သို့မဟုတ်လျှင် ထို ဝါကျ ကျန်နေမည်။ ထို့ပြင် ဟေတုပစ္စည်းမှလည်း အနန္တရသမနန္တရတို့ ကဲ့သို့ပင် အာရမ္မဏပစ္စည်း၏ သဘာဝ မဟုတ်သောကြောင့် “န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ”ဟုပင် ဖြေထိုက်ရကား။ အနက်ပေးရာ၌ ချန်မထားထိုက်ပါ။] အနန္တရပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော ဟောတိ၊ လော။ သမနန္တရပစ္စယေန၊ ဖြင့်။ ပစ္စယော ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ပစ္စယတာဏထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၅-ပန္နရသမဝဂ်

(၁၄၆) ၂-အညမညပစ္စယကထာ

၇၁၈။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာဝ၊ အဝိဇ္ဇာဟူသော အကြောင်းကြောင့်သာ။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ (သမ္ဘဝန္တိ၊ သလော။) သင်္ခါရပစ္စယာပိ၊ သင်္ခါရဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အဝိဇ္ဇာ၊ သည်။ သင်္ခါရေန၊ အပုညာဘိ သင်္ခါရနှင့်။ သဟဇာတော နန၊ တကွဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ။ပေ။ [ဥပါဒါနာနုယောဂ၌-“ဥပါဒါနံ၊ ကာမုပါဒါနံမ္ပ တပါး သော ဥပါဒါနံသည် ။ပေ။ ဥပါဒါနပစ္စယာပိ၊ ကာမုပါဒါနံမ္ပ တပါးသော ဥပါဒါနံဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ။ပေ။ ဥပါဒါနေန၊ ကာမု- ပါဒါနံမ္ပ တပါးသော ဥပါဒါနံနှင့်”ဟု ပေးပါ။]

၇၁၉။ ဘိက္ခဝေ၊ ဇရာမရဏပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဇာတိ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ဇါ။) ဇာတိပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ ဘဝေါ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ဇါ။) ဣတိ၊ သို့။ သုတ္တန္တော၊ သည်။ အတ္ထေဝ၊ ရှိသည်သာ ဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ မေး။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ဣတိ၊ သကဝါဒီ ဖြေ)။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ သုတ္တန် မရှိလျှင်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာဝ၊ သာ။ သင်္ခါရာ၊ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဇါ။) သင်္ခါရပစ္စယာပိ၊ လည်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ (သမ္ဘဝတိ၊ ဇါ။) ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်။ တဏှာပစ္စယာဝ၊ သာ။ ဥပါဒါနံ၊ (သမ္ဘဝတိ၊ ဇါ။) ဥပါဒါနပစ္စယာပိ၊ လည်း။ တဏှာ၊ (သမ္ဘဝတိ၊ ဇါ။) ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ မဆိုထိုက်။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဆုံးဖြတ်။

ဘိက္ခဝေ၊ ဝိညာဏပစ္စယာ၊ ကြောင့်။ နာမရူပံ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ၊ ဇါ။) နာမရူပပစ္စယာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ ဝိညာဏံ၊ သည်။ (သမ္ဘဝတိ။) ဣတိ၊ သို့။ သုတ္တန္တော၊ သည်။ အတ္ထေဝ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ မေး။ အာမန္တာ။ တေန ဟိ၊ လျှင်။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ သင်္ခါရာ၊ (သမ္ဘဝန္တိ။) သင်္ခါရပစ္စယာပိ၊ ကြောင့်လည်း။ အဝိဇ္ဇာ၊ (သမ္ဘဝတိ။) တဏှာပစ္စယာပိ၊ လည်း။ ဥပါဒါနံ၊ (သမ္ဘဝတိ။) ဥပါဒါနပစ္စယာပိ၊ လည်း။ တဏှာ၊ (သမ္ဘဝတိ။) ဣတိ၊ သကဝါဒီ ဆုံးဖြတ်။

အညမညပစ္စယကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၅-ပန္နရသမဝဂ်

(၁၄၇)၃-အဒ္ဓါကထာ

၇၂၀။ အဒ္ဓါ၊ ကာလကို။ ပရိနိပ္ပန္နော၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ပြီးစေ အပ်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (အဒ္ဓါ၊ သည်။) ရူပံ၊ ရုပ်လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ပပေ။ အနာဂတော၊ အနာဂတ်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါ၊ ကို။ ပရိနိပ္ပန္နော၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ပပေ။

အတိတံ၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်၎င်း။ ပပေ။ ဝိညာဏံ၊ သည်၎င်း။ အတိတော၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါ၊ ကာလလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (အတိတ်ရုပ် စသည်တို့ အတိတ်ကာလဖြစ်လျှင်။) အတိတာ၊ အတိတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးကုန်သော။ အဒ္ဓါ၊ ကာလတို့သည်။ (ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်သလော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ပပေ။

အတိတော၊ ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ခန္ဓာ၊ တို့သည်။ အတိတော၊
 သော။ အဒ္ဓါ၊ ကာလလော။ ပေ။ ပစ္စုပ္ပန္နော၊ သော။ အဒ္ဓါ၊ လော။ ဣတိ။
 အာမန္တာ။ (အတိတ် ခန္ဓာ ၅-ပါး စသည်တို့ အတိတ်ကာလ စသည်ဖြစ်လျှင်။)
 ပန္နရသ၊ တဆယံငါးပါးကုန်သော။ အဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ၊
 ကုန်သလော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗ္ဗေ။ ပေ။ [ပရဝါဒီသည် အတိတ်
 အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော အာယတန(၁၂), ဓာတ်(၁၀), ဣန္ဒြေ(၂၂)
 တို့ကိုလည်း အတိတ်ကာလ စသည် အဖြစ်ဖြင့် ယူသည်။ သို့သော်—“အတိတ်
 အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန် အာယတန(၁၂)ပါးစီ ဖြစ်လျှင် ကာလ(၃၆)ပါး
 ဖြစ်သလော”စသော စိစစ်ခြင်းကိုမူ ပယ်ရှားလေသည်။]

၇၂၁။ န။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ ဘိက္ခဝေ၊ ကထာဝတ္ထုန္နိ၊
 စကား၏ တည်ရာအကြောင်းတို့သည်။ [ကထာကာရဏာနိ။ ကထာယ
 ဘူမိယော ပတိဋ္ဌာယောတိ အတ္ထော။ တိကင်္ဂုတ္တရ၊ ဋ္ဌ၊ ဒု၊ ပံ၊ ၂-ဝင်၊
 ၇-သုတ်။] ဣမာနိ တိဏိ၊ တို့တည်း။ ကတမာနိ တိဏိ၊ တို့နည်း။ ဘိက္ခဝေ၊
 အတိတ်၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါနံ၊ ကာလကို။ ဝါ၊ ကာလ၌ဖြစ်သော
 ခန္ဓာကို။ [ဤပုဒ်၏ အဖွင့်များကို အောက်၌ ပြထားသည်။] အာရဗ္ဗ ဝါ၊
 အကြောင်းပြု၍မူလည်း။ ကထံ၊ စကားကို။ ကထေယျ၊ ပြောရ၏။ (ကိံ)
 အတိတ်၊ အတိတ်ဖြစ်သော။ အဒ္ဓါနံ၊ ကာလ၌။ ဝါ၊ ကာလဝယ်ဖြစ်သော
 ခန္ဓာ၌(ဘဝ၌)။ ဝေ၊ ဤသို့။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ခဲ့ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့
 ပြောရ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ အနာဂတ်၊ သော။ အဒ္ဓါနံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ အာရဗ္ဗ
 ဝါ၊ မူလည်း။ ကထံ ကထေယျ၊ (ကိံ) အနာဂတ်၊ သော။ အဒ္ဓါနံ၊ နံ။
 ဝါ၊ နံ။ ဝေ၊ သို့။ ဘဝိဿတိ၊ တွံ။ ဣတိ၊ ဤသို့ ပြောရ၏။ ဘိက္ခဝေ၊
 တေရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ သော။ အဒ္ဓါနံ၊ ကို။ ဝါ၊ ကို။ အာရဗ္ဗ
 ဝါ၊ မူလည်း။ ကထံ ကထေယျ၊ (ကိံ) တေရဟိ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ယခု ပစ္စုပ္ပန်
 ကာလ၌။ ဝါ၊ ယခု ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာ၌။ ဝေ၊ သို့။ ဟောတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့

၁။ အတိတ် အဒ္ဓါနံ။ အတိတ် ဝါ ဘိက္ခဝေ အဒ္ဓါနန္တိ အတိတမဒ္ဓါနံ
 နာမ ကာလောပိ ဝတ္တတိ၊ ခန္ဓာပိ။-တိကင်္ဂုတ္တရ-ဋ္ဌ၊ ဒု-ပံ၊ ၂-ဝင်၊ ၇-သုတ်။-အတိတ်
 သတတိ သတတံ ဂစ္ဆတိ ပဝတ္တတိတိ အဒ္ဓါ။ ကာလောတိ အာဟ “အတိတ မဒ္ဓါနံ
 နာမ ကာလောပိ ဝတ္တတိ”တိ ဓမ္မပ္ပဝတ္တိမတ္တတာယ ဟိ ပရမတ္ထတော အဝိဇ္ဇမာနောပိ
 ကာလော တသေဝ ဓမ္မဿ ပဝတ္တိအဝတ္တာပိသေသံ(ဖြစ်ရာ အခိုက်အတန့်အထူးကို)
 ဥပါဒါယ တေနေဝ ဝေါဟာရေန (ထို ဓမ္မ၏ ဝေါဟာရဖြင့်ပင်) “အတိတော”တိ
 အာဒိနာ ဝေါဟရိယတိ၊ အတိတာဒိဘေဒေါ စ နာမာယံ (အတိတ စသော အပြား
 ရှိသော ဤ ဝေါဟာရသည်လည်း) နိပ္ပရိယာယတော ဓမ္မာနံယေဝ ဟောတိ၊ န
 ကာလဿ (မုချအားဖြင့် ဓမ္မတို့၏ ဝေါဟာရသာ ဖြစ်၏၊ ကာလ၏ ဝေါဟာရ
 မဟုတ်) ဣဘိ အာဟ “ခန္ဓာပိ ဝတ္တန္တိ”တိ။-ထိုငိုကာ။

ပြောရ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ ကဏ္ဍဝတ္ထုနိ၊ တို့သည်။ ဣမာနိ တိဏိ၊ တို့တည်း။
ဣတိ ဝုတ္တံ နနု ပေ။

အဒ္ဓါကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၅-ပန္နရသမဝဂ်

(၁၄၈) -ခဏလယမုဟုတ္တကထာ

၇၂၂။ ခဏော၊ ခဏဟူသော ကာလကို။ ပရိနိပ္ပန္နော၊ လော။ လယော၊
လယဟူသော ကာလကို။ ပရိနိပ္ပန္နော၊ လော။ မုဟုတ္တံ၊ မုဟုတ်ဟူသော
ကာလကို။ ပရိနိပ္ပန္နော၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (ခဏော၊ သည်၎င်း။
လယော၊ သည်၎င်း။ မုဟုတ္တံ၊ သည်၎င်း။) ရူပံ၊ ရုပ်လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
ဝတ္တဗ္ဗေ ပေ။ [“(ခဏော လယော မုဟုတ္တံ) ဝေဒနာတိ၊ န ဟေဝံ
ဝတ္တဗ္ဗေ”စသည်ဖြင့် ပေယျာလဖော်၍ ပေးပါ။]

၇၂၃။ ဤ၌ သကဝါဒီ၏ အမေးလက္ခဏာ ဖြစ်သော ခရေပွင့်ကို
တွေ့ရ၏။ အဋ္ဌကထာ၌ ခဏစသည်ကို အဒ္ဓါသဒ္ဓါ၏ ပရိယာယ်ဟု ဆို၍
ရွှေအဒ္ဓါကထာနှင့် နည်းတူဟု ညွှန်ပြသောကြောင့် ရွှေအဒ္ဓါကထာအတိုင်း
ပရဝါဒီ၏ အမေးလက္ခဏာ ကြက်ခြေသာ ရှိသင့်ပါသည်။

ခဏလယ မုဟုတ္တကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၅-ပန္နရသမဝဂ်

(၁၄၉) ၅-အာသဝကထာ

၇၂၄။ စတ္တာရော၊ ကုန်သော။ အာသဝါ၊ အာသဝေါတို့သည်။
အနာသဝါ၊ အာရုံပြုတတ်သော အခြား အာသဝေါတရား မရှိကုန်သလော။
ဝါ၊ အာသဝေါတရားတို့၏ အာရုံမဟုတ်ကုန်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။
(စတ္တာရော အာသဝါ၊ တို့သည်။) မဂ္ဂေါ၊ မဂ်လော။ ပေ။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊
လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ပေ။

၇၂၅။ န ပေ။ အာမန္တာ။ ယေဟိ အာသဝေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ တေ
အာသဝါ၊ ထို ၄-ပါးသော အာသဝတို့သည်။ သာသဝါ၊ အာသဝေါတို့နှင့်
တကွ ဖြစ်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ အညေဝ၊ ထို ၄-ပါးတို့မှ တခြား
သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ (တေ)အာသဝါ၊ ထို အာသဝတို့သည်။ အတ္ထိ၊
ရှိကုန်သလော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ စစ်။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ပေ။

အာသဝကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၅-ပန္နရသမဝဂ်

(၁၅၀) ၆-ဇရာမရဏကထာ

၇၂၆။ လောကုတ္တရာနံ၊ လောကုတ္တရာဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ ဇရာမရဏံ၊ ဇရာမရဏသည်။ လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (လောကုတ္တရာနံ ဓမ္မာနံ ဇရာမရဏံ၊ သည်။) မဂ္ဂေါ၊ လော။ ပေ။ ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။

၇၂၇။ န။ ပေ။ အာမန္တာ။ (လောကုတ္တရာနံ ဓမ္မာနံ ဇရာမရဏံ၊ သည်။) လောကိယံ၊ လောကီလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။

ဇရာမရဏကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၅-ပန္နရသမဝဂ်

(၁၅၁) ၇-သညာဝေဒယိတကထာ

၇၂၈။ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိ၊ သညာဝေဒနာ တို့၏ ချုပ်ကြောင်း နိရောဓသမာပတ်သည်။ လောကုတ္တရာ၊ လောကုတ္တရာလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ [နောက်၌ ရွှေကထာကိုမှီ၍ အနက်ပေးပါ။]

ဇာမ္ဗူ။ ။ဒုတိယသညာဝေဒယိတကထာ၌ သကဝါဒီသည် “သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ကြောင်း နိရောဓသမာပတ်သည် လောကီလော။ (လောကီဖြစ်လျှင်) ရုပ် ဝေဒနာ သညာ သင်္ခါရ ဝိညာဏ်လော။ ကာမာဝစရ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရလော” ဟု မေးမြန်းစစ်ဆေးသည်။ အနက် လွယ်ပြီ။

ဒုတိယသညာဝေဒယိတကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၅-ပန္နရသမဝဂ်

(၁၅၂) ၉-တတိယသညာဝေဒယိတကထာ

၇၃၂။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ၊ သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ခြင်းသို့ သမာပနေနာ၊ ကောင်းစွာရောက်သူသည်။ (နိရောဓသမာပတ် ဝင်စားသူ သည်-ဟူလို။) ကာလံ၊ သေချိန်ကို။ ကရေယျ၊ ပြုနိုင်သလော။ (သေနိုင်

သလော)။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သိ။ သမာပန္နဿ၊ ၎ံ။ မာရဏန္တိယော၊ သေခြင်း၏ အနီး၌ ဖြစ်သော။ ဖဿော၊ သည်။ အတ္တိ၊ လော။ ။ပေ။ မာရဏန္တိယံ၊ သေခြင်း၏ အနီး၌ ဖြစ်သော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ လော။ [အတ္တိကို နောက်နောက်သို့ လိုက်၍ ပေးပါ။] ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ ။ [“နတ္တိ၊ မရှိသလော”ဟု စစ်ဆေးသောအခါ ပရဝါဒီ ဝန်ခံ၏။]

သညာ ။ပေ။ အာမန္တာ။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နဿ၊ ၎ံ။ ဖဿော၊ သည်၎င်း ။ပေ။ စိတ္တံ၊ သည်၎င်း။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ ။ အဖဿကဿ၊ ဖဿ မရှိသူ၏။ ကာလံ၊ ကို။ ကိရိယာ၊ ပြုခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ ဖြစ်သလော။) ပေ။ အစိတ္တကဿ၊ စိတ်မရှိသူ၏။ ကာလံ ကိရိယာ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ဝိသံကမေယျာနုယောဂ၌-“သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နဿ၊ ၎ံ။ ကာယေ၊ ၌။ ဝိသံ၊ အဆိပ်သည်။ ကမေယျ၊ သက်ဝင်နိုင်သလော။ သတ္တံ၊ လက်နက်သည်။ ကမေယျ၊ လော။ အဂ္ဂိ၊ မီးသည်။ ကမေယျ၊ လော”ဟု ပေးပါ။

နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားသူ၏ ကိုယ်၌ အဆိပ် စသည် သက်ဝင်နိုင်သလော ဟု မေး၍ ဝန်ခံသောအခါ-နိရောဓံ၊ သညာဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ခြင်းသို့။ သမာပန္နော၊ သည်။ န(ဟောတိ)၊ မဖြစ်သလော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

၇၃၃။ သညာ ။ပေ။ န ကရေယျ၊ မပြုနိုင်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ယေန နိယာမေန၊ အကြင် နိယာမဖြင့်။ နိယတော၊ အမြဲသတ်မှတ် ဆုံးဖြတ် အပ်သည်။ (ဟုတွာ)၊ သညာဝေဒယိတနိရောဓနိရောဓံ သိ။ သမာပန္နော၊ သည်။ ကာလံ၊ ကို။ န ကရေယျ၊ မပြုနိုင်။ သော နိယာမော၊ ထို နိယာမ သည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ စစ်။ နတ္တိ၊ မရှိ။ (ဣတိ၊ သကဝါဒီ ဖြေ) ။ပေ။

၇၃၄။ စက္ခုဝိညာဏသမင်္ဂီ၊ စက္ခုဝိညာဏ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသူသည်။ ကာလံ၊ ကို။ န ကရေယျ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ယေန နိယာမေန၊ ဖြင့်။ နိယတော၊ သည်။ (ဟုတွာ)၊ စက္ခုဝိညာဏသမင်္ဂီ၊ သည်။ ကာလံ န ကရေယျ၊ မပြုနိုင်။ သော နိယာမော၊ သည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်။ နတ္တိ။ (ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဖြေ) ။ပေ။

တတိယသညာဝေဒယိတကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၅-ပန္နရသမဝဂ်

(၁၅၄) ၁၀-အသညသတ္တုပိကကထာ

၇၃၅။ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ္တိံ သညံ။ အသညသတ္တုပိကာ၊ အသညသတ်တံသို့ ကပ်ရောက်ကြောင်းလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နဿ၊ ဧ။ အလောဘော၊ အလောဘဟူသော။ ကုသလမူလံ၊ ကုသိုလ်မူလသည်။ အတ္ထိ၊ လော ။ ပေ ။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နဿ၊ ဧ။ ပညာ၊ သညံ။ (အတ္ထိ၊ လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။

သညာ ။ ပေ။ အာမန္တာ။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ သမာပန္နဿ၊ ဧ။ ဖဿော၊ သညံ၎င်း ။ ပေ။ စိတ္တံ၊ သညံ၎င်း။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။ အဖဿကဿ၊ ဧ။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ မဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်းသည်။ (ဟောတိ၊ လော) ။ ပေ ။ အစိတ္တကဿ၊ ဧ။ မဂ္ဂဘာဝနာ၊ သညံ။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။

သညာ ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ယေ ကေစိ၊ တို့သည်။ သညာဝေဒယိတနိရောဓံ၊ သို့။ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ကောင်းစွာ ရောက်ကုန်၏။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ တေ၊ တို့သည်။ အသညသတ္တုပိကာ၊ အသညသတ်တံသို့ ကပ်ရောက်ကုန်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။

၇၃၆။ န ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဣဓာပိ၊ ဤ ကာမတုံ၌လည်း။ အသညံ၊ သညာ မရှိသည်။ (ဟုတွာ)၊ တကြာပိ၊ ထို အသညသတ်တုံ၌လည်း။ အသညံ၊ သညံ။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ။

အသညသတ္တုပိကကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၅-ပန္နရသမဝဂ်

(၁၅၅) ၁၁-ကမ္မုပဝယကထာ

၇၃၇။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ အညံ၊ ကံ၏ တိုးပွားခြင်းမှ တမျိုးတခြားလော။ ကမ္မုပဝယော၊ ကံ၏ တိုးပွားခြင်းသည်။ အညော၊ ကံမှ တမျိုးတခြားလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဖဿော၊ သညံ။ အညော၊ ဖဿ၏ တိုးပွားခြင်းမှ တမျိုးတခြားလော။ ဖဿပဝယော၊ ဖဿ၏ တိုးပွားခြင်းသည်။ အညော၊ ဖဿမှ တမျိုးတခြားလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ [နောက် ဝေဒနာနုယောဂ စသည် ၌လည်း ပရဝါဒီ၏ ပဋိညာကို ဖော်၍ ပေးပါ။] ပေ။

၇၃၈။ အညံ ။ပေ။ အာမန္တာ။ ကမ္မူပစယော၊ သညံ။ ကမ္မေန၊ နှင့်။ သဟဇာတော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ [ဒုတိယ မေးသော အခါ ဝန်ခံသောကြောင့်။]

ကုသလေန၊ သော။ ကမ္မေန၊ နှင့်။ သဟဇာတော၊ သော။ ကမ္မူပစယော၊ သညံ။ ကုသလော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ကုသလေန ။ပေ။ ကုသလောတိ။ အာမန္တာ။ သုခါယ ဝေဒနာယ၊ နှင့်။ သမ္ပယုတ္တေန၊ သော။ ကမ္မေန၊ နှင့်။ သဟဇာတော၊ သော။ ကမ္မူပစယော၊ သညံ။ သုခါယ၊ ဝေဒနာယ၊ နှင့်။ သမ္ပယုတ္တော၊ သမ္ပယုတ်ဖြစ်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

၇၄၀။ ကမ္မံ၊ သညံ။ စိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟဇာတံ၊ လော။ ကမ္မံ၊ သညံ။ သာရမ္ပဏံ၊ အာရုံနှင့်တကွ ဖြစ်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ကမ္မူပစယော၊ သညံ။ စိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟဇာတော၊ လော။ ကမ္မူပစယော၊ သညံ။ သာရမ္ပဏော၊ အာရုံနှင့်တကွ ဖြစ်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ ကမ္မူပစယော၊ သညံ။ စိတ္တေနသဟဇာတော၊ လော။ ကမ္မူပစယော၊ သညံ။ အနာရမ္ပဏော၊ အာရုံ မရှိသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ကမ္မံ၊ သညံ။ စိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟဇာတံ၊ လော။ စိတ္တံ၊ သညံ။ ဘိဇ္ဇမာနံ၊ ပျက်လသော်။ [သတ္တမိအနက်၌ ပဌမာ။] ကမ္မံ၊ သညံ။ ဘိဇ္ဇတိ၊ လော။ [အဋ္ဌကထာ၌—“စိတ္တံ၊ သညံ။ ဘိဇ္ဇမာနေ၊ ပျက်လသော်။” ဟုလည်း မှုကဲ့ကို ပြသေး၏။] ဣတိ။ အာမန္တာ။ ကမ္မူပစယော၊ သညံ။ စိတ္တေန၊ နှင့်။ သဟဇာတော၊ လော။ စိတ္တံ၊ သညံ။ ဘိဇ္ဇမာနံ၊ သော်။ ကမ္မူပစယော၊ သညံ။ ဘိဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

၇၄၁။ ကမ္မမ္ပိ၊ သညံ။ (သတိ၊ ဖြစ်လသော်။) [တနည်း—ပတိဋ္ဌိတေ၊ တည်လသော်။] ကမ္မူပစယော၊ သညံ။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။ အာမန္တာ။ တညေဝ၊ ထို ကမ္မူပစယသည်ပင်။ ကမ္မံ၊ ကံလော။ သော(ဝေ)၊ ထိုကံသည်ပင်။ ကမ္မူပစယော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ကမ္မမ္ပိ၊ သညံ။ (သတိ၊ သော်။) ကမ္မူပစယော၊ သညံ။ (ဟောတိ၊ လော။) ကမ္မူပစယတော၊ ကမ္မူပစယကြောင့်။ ဝိပါကော၊ သညံ။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ တညေဝ၊ ထိုကမ္မူပစယဝိပါကသည်ပင်။ ကမ္မံ၊ ကံလော။ သော(ဝေ)၊ ထိုကံသည်ပင်။ ကမ္မူပစယော၊ လော။ သော(ဝေ)၊ ထိုကံ ကမ္မူပစယသည်ပင်။ ကမ္မဝိပါကော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ကမ္မမို၊ သည်။ (သတိ၊ သော်။) ကမ္မပုဒ်ပထမော၊ သည်။ (ဟောတိ-
 လော။) ကမ္မပုဒ်ပထမော၊ ကြောင့်။ ဝိပါကော နိဗ္ဗတ္တတိ၊ လော။
 ဝိပါကော၊ သည်။ သာရမ္ပဏော၊ အာရုံနှင့်တကွဖြစ်သလော။ ဣတိ။
 အာမန္တာ ပေ။

၇၄၂။ အည် ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ ပုဏ္ဏ၊ ပုဏ္ဏ။ ဣဓ၊ ဤ
 လောကဉ္စ။ ဧကစ္စော၊ အချိုသူသည်။ သဗျာဗဇ္ဇံ၊ လွန်စွာ နှိပ်စက်တတ်သော
 ဒုက္ခနှင့်တကွဖြစ်သော။ [သဗျာဗဇ္ဇန္တိ သဒ္ဓကံ။ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ၊ ဋ္ဌ၊ ၁-ဝဂ်၊
 ၄-သုတ်။] ကာယသင်္ခါရမ္ပိ၊ ကိုယ်ဖြင့် ပြုစီမံအပ်သော အမှုကို၎င်း။ (ကာယ
 ဒွါရိက အကုသိုလ် စေတနာ တဆယ့်နှစ်ပါးကို ၎င်း)။ [ကာယဒွါရေ
 ဂဟဏာဒိဝသေန (ကိုင်ခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့်) စောပနုပုတ္တာ
 ဒွါဒသ အကုသလစေတနာ သဗျာဗဇ္ဇကာယသင်္ခါရော နာမ။-ထိုအဋ္ဌကထာ။]
 အဗျာဗဇ္ဇံ၊ လွန်စွာ နှိပ်စက်တတ်သော ဒုက္ခ မရှိသော- [အဗျာဗဇ္ဇန္တိ
 နိဒ္ဒါကံ။-ထို အဋ္ဌကထာ။] ကာယသင်္ခါရမ္ပိ၊ ကို၎င်း။ [ကာယဒွါရေ ပဝတ္တာ
 အဋ္ဌ ကာမာဝစရကုသလစေတနာ ကာယသင်္ခါရော နာမ။-ထို အဋ္ဌကထာ။]
 အဘိသင်္ခါရေတိ၊ ပြုစီမံ၏။ [ဝစီသင်္ခါရံ၊ နှုတ်ဖြင့် ပြုစီမံအပ်သော အမှု။
 မနောသင်္ခါရံ၊ စိတ်ဖြင့် ပြုစီမံအပ်သော အမှု။ တရားကိုယ်ကို ထို အဋ္ဌကထာ၌
 ရှုပါ။] သော၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဗျာဗဇ္ဇံ၊ သော။ ကာယသင်္ခါရမ္ပိ၊
 ကို၎င်း။ အဗျာဗဇ္ဇံ၊ သော။ ကာယသင်္ခါရမ္ပိ၊ ကို၎င်း။ အဘိသင်္ခါရိတွာ၊
 ပြုစီမံပြီး၍ ။ ပေ ။ သဗျာဗဇ္ဇံ၊ သော။ လောကမ္ပိ၊ လောကသို့၎င်း။
 အဗျာဗဇ္ဇံ၊ သော။ လောကမ္ပိ၊ သို့၎င်း။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ကပ်ရောက်ရ၏။
 သဗျာဗဇ္ဇံ၊ သော။ လောကမ္ပိ၊ သို့၎င်း။ အဗျာဗဇ္ဇံ၊ သော။ လောကမ္ပိ၊
 သို့၎င်း။ ဥပပန္နံ၊ ကပ်ရောက်သည်ဖြစ်၍။ သမာနံ၊ ဖြစ်သော။ တမေနံ၊ ထို
 ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ သဗျာဗဇ္ဇာ၊ ကုန်သော။ ဖဿာပိ၊ တို့သည်၎င်း။ အဗျာဗဇ္ဇာ၊
 ကုန်သော။ ဖဿာပိ၊ တို့သည်၎င်း။ ဖုဿန္တိ၊ ထိရောက်ကုန်၏။ သော၊ ထို
 ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ [သမာနော-၌ စပ်။] ဝါ၊ ကို။ [ဖုဋ္ဌော-၌ စပ်။] သဗျာ-
 ဗဇ္ဇေဟိ၊ ကုန်သော။ ဖဿေဟိပိ၊ တို့သည်၎င်း။ အဗျာဗဇ္ဇေဟိ၊ ကုန်သော။
 ဖဿေဟိပိ၊ တို့သည်၎င်း။ ဖုဋ္ဌော၊ တွေထိအပ်သည်။ သမာနော၊ သော်။
 သဗျာဗဇ္ဇံ၊ သော။ ဝေဒနမ္ပိ၊ ကို၎င်း။ အဗျာဗဇ္ဇံ၊ သော။ ဝေဒနမ္ပိ၊ ကို၎င်း။
 ဝေဂိကိဏ္ဏသုခဒုက္ခံ၊ ရောပြွမ်းသော သုခ ဒုက္ခကို။ ဝေဒေတိ၊ ခံစားရ၏။
 သေယျထာပိ- ကား။ မနုဿာ၊ တို့သည်၎င်း။ ဧကစ္စော၊ ကုန်သော။ ဒေဝါ စ၊
 တို့သည်၎င်း။ [ဒေဝေသု ပန ဘုဗ္ဗဒေဝတာနံ၊ ဝိနိပါတိကေသု ဝေမာနိက-
 ပေတာနံ ကာလေန သုခံ ကာလေန ဒုက္ခံ ဟောတိ။-ထို အဋ္ဌကထာ။]
 ဧကစ္စော၊ ကုန်သော။ ဝိနိပါတိကာ စ၊ ဝိနိပါတိကပြိတ္တာတို့သည်၎င်း။

(ဝေါက်ဏ္ဍသုခဒုက္ခံ၊ ကို၊ ဝေဒေန္တိ သေယျထာပိ၊ ခံစားကုန်သကဲ့သို့တည်း။) ပုဏ္ဏ၊ ဣတိ ခေါ၊ ဤသို့လျှင်။ ဘူတာ၊ ပြုအပ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဖြစ်သော ကံကြောင့်။ ဘူတဿ၊ ဖြစ်ရသော သတ္တဝါ၏။ ဥပပတ္တိံ၊ ထိုထိုဘဝသို့ ကပ်ရောက်ရခြင်းသည်။ ဟောတိ၊ ၎င်း၊ [ဤပုဒ်တို့၏ အဖွင့်ကို အောက်၌ ပြထားသည်။] ယံ၊ အကြင်ကံကို။ ကရေတိ၊ ပြု၏။ တေန၊ ထိုကံကြောင့်။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ထိုထိုဘဝသို့ ကပ်ရောက်ရ၏။ ဥပပန္နံ၊ ကပ်ရောက်လာသော။ တေ၊ ဤ သတ္တဝါကို။ ဖဿာ၊ အကျိုးဖြစ်သော ဖဿတို့သည်။ ဖုသန္တိ၊ ထိရောက်ကုန်၏။ ပုဏ္ဏ၊ အဟံ၊ သည်။ ဝေမ္ပိ၊ ဤသို့လည်း။ ကမ္မဒါယာဒါ၊ ကံသည် ပေးအပ်သော အမှုကို ခံယူရကုန်သော။ သတ္တာ၊ တို့သည်။ (ဟောန္တိ။) ဣတိ၊ သို့။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ [ကမ္မေန+ဒါတဗ္ဗံ+ဒါယံ တဗ္ဗံပါကံ+အာဒ္ဓိယန္တိတိ ကမ္မဒါယာဒါ၊ သတ္တာ။-ထိုဋီကာ-စာအုပ်တို့၌ “ဖဿာ”ဟု၎င်း၊ “ကမ္မာ”ဟု၎င်း အဘိဓမ္မေပျာဠိ မှအမျိုးမျိုး ရှိ၏။ “ကမ္မဒါယာဒါ သတ္တာ”ဟု ပါဠိတော် ရှိသောကြောင့် “သတ္တာ”ဟုသာ ဖြစ်သင့်ပါသည်။] ဣတိ။ ဝုတ္တံ နနု။ ပေ။

ကမ္မုပပယကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ပန္နရသမော ဝဂ္ဂေါ။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ၎င်း။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

ပစ္စယတာဝဝတ္တိတာ၊ (ပစ္စယတာဝဝတ္တိတာ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ပစ္စယတာကထာ၎င်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေါ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်လာ အင်္ဂါအချို့တို့၏ အညမညပစ္စယအဖြစ်ကို မေးမြန်းစစ်ဆေးရာ အညမညပစ္စယကထာ၎င်း။ အဒ္ဓံ၊ အဒ္ဓါကထာ၎င်း။ ခဏော လယော မုဟုတ္တံ၊ ခဏလယမုဟုတ္တကထာ၎င်း။ စတ္တာရော အာသဝါ အနာသဝါ၊ (စတ္တာရော အာသဝါ အနာသဝါ) ဟူသော ပြဿနာရှိသော အာသဝကထာ၎င်း။ လောကုတ္တရာနံ။ ပေ။

ခ။ ဘူတာ ဘူတဿ ဥပပတ္တိံ။ ။ဘူတာတိ ဟေတွတ္ထေ နိဿက္ကဝစနံ၊ ဘူတကမ္မတော ဘူတဿ သတ္တဿ ဥပပတ္တိံ ဟောတိ-ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ ယထာဘူတံ ကမ္မံ သတ္တာ ကရေန္တိ၊ တထာဘူတေန ကမ္မေန ကမ္မသဘာဂဝသေန (ကံနှင့်တူသော အဖို့ရှိသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့်) တေသံ ဥပပတ္တိံ ဟောတိ၊ တေနောဂါဟ “ယံ ကရေတိ၊ တေန ဥပပဇ္ဇတိ”တိ။-ထို အဋ္ဌကထာ။-ဘူတကမ္မတောတိ နိဗ္ဗတ္တကမ္မတော အတ္တနာ ကတူပစိတကမ္မတော (ပြုအပ် ဆည်းပူးအပ်သော ကံကြောင့်)။ ယထာဘူတန္တိ ယာဒိသံ၊ ကမ္မသဘာဂဝသေနာတိ ကမ္မသရိက္ခကဝသေန၊ ဥပပတ္တိံ ဟောတိတိ အပဒါဒိဘေဒါ (အခြေ မရှိသော သတ္တဝါအစရှိသော အပြားရှိသော) ဥပပတ္တိံ။-ထိုဋီကာ။

လောကုတ္တရံ၊ (လောကုတ္တရာနံ ။ပေ။ လောကုတ္တရံ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော
 ဇရာမရဏကထာ၎င်း။ သညာ ။ပေ။ လောကုတ္တရာ၊ (သညာ ။ပေ။ လော-
 ကုတ္တရာ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော သညာဝေဒယိတကထာ၎င်း။ သညာ။ပေ။
 လောကိယာ၊ (သညာ ။ပေ။ လောကိယာ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ဧတိယ
 သညာဝေဒယိတကထာ၎င်း။ သညာ ။ပေ။ ကရေယျ၊ (သညာ ။ပေ။
 ကရေယျ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော တတိယသညာဝေဒယိတကထာ၎င်း။
 သေဝ ။ပေ။ ပတ္တိကာ၊ (သေဝ ။ပေ။ ပတ္တိကာ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော
 အသညသတ္တုပိကကထာ၎င်း။ အညံ ။ပေ။ ကမ္မူပစယော၊ (အညံ ။ပေ။
 ကမ္မူပစယော)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ကမ္မူပစယကထာ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊
 အပြီးတည်း။

တတိယော ပဏ္ဏာသကော။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ထိုတတိယပဏ္ဏာသကံ။ ဥဒ္ဒါနိ၊ တည်း။

အနုသယာ၊ တိဿောပိ အနုသယကထာ အစဉ်ရှိသော ကောဒသမဝဂ်
 ၎င်း။ သံဝရော၊ သံဝရော ဣမ္မန္တိကထာ အစဉ်ရှိသော ဒွါဒသမဝဂ်၎င်း။
 ကပ္ပေါ၊ ကပ္ပဋကထာ အစဉ်ရှိသော တေရသမဝဂ်၎င်း။ မူလံ စ၊ မူလနှင့်
 စပ်သော ကုသလာကုသလပဋိသန္ဓဟနကထာ အစဉ်ရှိသော စုဒ္ဒသမဝဂ်၎င်း။
 ဝဝတ္ထိတာ၊ (ပစ္စယတဝဝတ္ထိတာ) ပြဿနာရှိသော ပစ္စယကထာ အစဉ်
 ရှိသော ပနုရသမဝဂ်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ အပြီးတည်း။

၁၆-သောဋ္ဌသမဝဂ္ဂ

(၁၅၆) ၁-နိဂ္ဂဟကထာ

၇၄၃။ ပရော၊ တပါးသော သူသည်။ ပရဿ၊ တပါးသော သူ၏။
စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ နိဂ္ဂဏှာတိ၊ နှိပ်နှိပ်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ပရော၊ သည်။
ပရဿ၊ ၎င်း။ စိတ္တံ၊ ကို။ မာ ရဇ္ဇိ၊ မတပ်မက်ပါစေလင့်။ မာ ဒုဿိ၊ မပျက်
စီးပါစေလင့် (ဒေါသ မဖြစ်ပါစေလင့်)။ မာ မုယှိ၊ မတွေ့ဝေပါစေလင့်။
မာ ကိလိဿိ၊ မညစ်နွမ်းပါစေလင့် (ကိလေသာ မဖြစ်ပါစေလင့်)။ ဣတိ၊
သို့။ နိဂ္ဂဏှာတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ ပရော ပရဿ၊
ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်သော။ ဖဿော၊ သည်။ မာ နိဂ္ဂဇ္ဈိ၊ မချုပ်ပါစေလင့်။ ဣတိ၊
သို့။ နိဂ္ဂဏှာတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ပရော ။ပေ။ အာမန္တာ။ ပရော ပရဿ၊ ၎င်း။ အတ္တယ၊ အကျိုးငှါ။
ဣဂံ၊ ဣဂကို။ ပဇဟတိ၊ စွန့်နိုင်သလော (စွန့်၍ ပေးနိုင်သလော) ။ပေ။
အနောတ္တပ္ပံ၊ ကို။ ပဇဟတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ပရော ။ပေ။ အာမန္တာ။ ပရော ပရဿ၊ အတ္တယ မဂ္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊
ဖြစ်စေနိုင်သလော ။ပေ။ ဗောဇ္ဈင်္ဂံ၊ ကို။ ဘာဝေတိ၊ လော။ ဣတိ။
န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ပရော ။ပေ။ အာမန္တာ။ ပရော ပရဿ၊ အတ္တယ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို။
ပရိဇာနာတိ၊ ပိုင်းခြား၍ သိနိုင်သလော။ သမုဒယံ၊ သမုဒယသစ္စာကို။
ပဇဟတိ၊ စွန့်နိုင်သလော ။ပေ။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေနိုင်သလော။ ဣတိ။
န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ပရော ။ပေ။ အာမန္တာ။ အညော၊ အခြားသူသည်။ အညဿ၊ အခြား
သူကို။ ကာရကော၊ ပြုနိုင်သလော။ သုခံ၊ သုခကို၎င်း။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခကို၎င်း။
ပရံကတံ၊ သူတပါးတို့သည် ပြုအပ်သလော။ အညော၊ ခံစားသူမှ တပါးသော
သူသည်။ ကရောတိ၊ ပြုသလော။ အညော၊ ပြုသူမှ တပါးသော သူသည်။
ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ခံစားသလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ပရော ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ

(ယေန၊ အကြင်သူသည်။) အတ္တနာ၊ ကိုယ်တိုင်။ ပါပံ၊ မကောင်းမှု
ကို။ ကတံ၊ ပြုအပ်ပြီ။ (သော၊ ထိုသူသည်။) အတ္တနာ၊ ကိုယ်တိုင်ပင်။

သံကိလိဿတိ၊ အပါယ် ၄-ပါး၌ ပူလောင်ရ၏။ [ဤ ဂါထာ၏ အဖွင့်ကို အောက်၌ ပြထားသည်။] (ယေန၊ သည်။) အတ္တနာ၊ တိုင်။ ပါပံ၊ ကို။ အကတံ၊ မပြုအပ်။ (သော၊ သည်။) အတ္တနာဝ၊ ပင်။ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ (သုဂတိဘဝ၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်လသော်) အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်၏။ သုဒ္ဓိ၊ စင်ကြယ်သော ကုသိုလ်ကံသည်၎င်း။ အသုဒ္ဓိ၊ မစင်ကြယ်သော အကုသိုလ်သည်၎င်း။ ပစ္စတ္တံ၊ မိမိ၌။ (ဝိပစ္စတိ၊ ရင့်ကျက်၏။ ဝါ၊ အကျိုးပေး၏။) အညော၊ အခြားသူသည်။ အညံ၊ အခြားသူကို။ န ဝိသောဓယေ၊ မစင်ကြယ်စေနိုင်။ (န ကိလေသေတိ၊ မပူလောင်စေနိုင်။) ဣတိ ဝုတ္တံနန္နံ ပေ။

၇၄၄။ န ပေ။ အာမန္တာ။ ဗလပုတ္တာ၊ ဉာဏဗလသို့ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အတ္ထိ နန္နံ၊ လော။ ဝသိဘူဘာ၊ စွမ်းရည်သတ္တိရှိသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ အတ္ထိ နန္နံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ပေ။

အမှာ။ ။ပဂ္ဂဟကထာ၌—“ပဂ္ဂဏာတိ၊ ချီးမြှောက်နိုင်သလော” ဟူသော ပုဒ်သာ အနက် ထူးတော့၏။

နိဂ္ဂဟကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၆-သောဠသမဝဂ်
(၁၅၈) ၃-သုခါနုပုဒါနကထာ

၇၄၇။ ပရော၊ သည်။ ပရဿ၊ အား။ သုခံ၊ ကို။ အနုပုဒေတိ၊ လျော်စွာ ပေးနိုင်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ပေ။ ပရော ပရဿ ဒုက္ခံ န အနုပုဒေတိ၊ လျော်စွာ မပေးနိုင်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပရော ပရဿ၊ အား။ အတ္တနော၊ ၎င်း။ သုခံ၊ ကို။ အနုပုဒေတိ၊ လော။ အညေသံ၊ ပေးသောပုဂ္ဂိုလ် ပေးရာပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ အခြားသူတို့၏။ သုခံ အနုပုဒေတိ၊ လော။ တဿ၊ ထို ပေးရာပုဂ္ဂိုလ်၏။ သုခံ အနုပုဒေတိ၊ လော။ ဣတိ။

၁။ ဂါထာဖွင့်။ ။ဓာသတ္ထော—ယေန အတ္တနာ အကုသလကမ္မံ ကတံ ဟောတိ၊ သော စတုသု အပါယေသု ဒုက္ခံ အနုဘဝန္တော (အပါယ် ၄-ပါးတို့၌ ဒုက္ခကို ခံစားရသော်) အတ္တနာဝ သံကိလိဿတိ။ [ဤသို့ ဝေသဒ္ဓါကို နောက်အတ္တနာပုဒ်နှင့် တွဲ၍ ယောဇနာသည့်အတိုင်း အနက်ပေးခဲ့သည်။] ယေန ပန အတ္တနာ အကတံ ပါပံ၊ သော သုဂတိ စေ နိဗ္ဗာနဉ္စ ဝစ္စန္တော အတ္တနာဝ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ ကုသလကမ္မသင်္ခါတာ သုဒ္ဓိ အကုသလကမ္မသင်္ခါတာ ဝ အသုဒ္ဓိ ပစ္စတ္တံ ကာရကသတ္တာနံ အတ္တနိယေဝ ဝိပစ္စတိ၊ အညော ပုဂ္ဂလော အညံ ပုဂ္ဂလံ န ဝိသောဓယေ နော ဝိသောဓေတီ န ကိလေသေတိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။-ဓမ္မပဒ-၄၊ အတ္ထဝဂ်၊ စူဠကောလဥမာယကဝတ္ထု။

န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ ပရော၊ သည်။ ပရဿ၊ အား။ နေဝတ္တနော၊ မိမိ၏ ဥစ္စာ မဟုတ်သော။ န အညေသံ၊ ပေးသောပုဂ္ဂိုလ် ပေးရာပုဂ္ဂိုလ်တို့မှ အခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဥစ္စာလည်း မဟုတ်သော။ န တဿ၊ ထို ပေးရာ ပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာလည်း မဟုတ်သော။ သုခံ၊ ကို။ အနုပ္ပဒေတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၇၄၈။ န ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ အာယသ္မာ ဥဒါယိ၊ အရှင်မဟာဥဒါယိ သည်။ တေ၊ ကို။ အဝေါစ နန၊ (မြတ်စွာဘုရားကို) လျှောက်ခဲ့ပြီ မဟုတ် လော။ (ကိံ)၊ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဗဟူနံ၊ များစွာကုန်သော။ နော၊ တပည့် တော်တို့၏။ ဒုက္ခဓမ္မာနံ၊ ဒုက္ခတရားတို့ကို။ အပဟတ္တာ၊ ပယ်ရှားတော်မူပြီး ပယ်ရှားတော်မူဆဲ ပယ်ရှားတော်မူလတ္တံ့ သည်။ (ဟောတိ)ဝတ၊ ဖြစ်လေစွ တကား။ [သဘကေစကားရပ်ကလုံး၏ အဖွင့်ကို အောက်၌ ပြထားသည်။] ဘဂဝါ၊ သည်။ ဗဟူနံ၊ နော၊ တို့၏။ သုခဓမ္မာနံ၊ သုခတရားတို့ကို။ ဥပဟတ္တာ၊ ကပ်ဆောင်တော်မူပြီး ကပ်ဆောင်တော်မူဆဲ ကပ်ဆောင်တော်မူလတ္တံ့ သည်။ (ဟောတိ)ဝတ၊ တကား ။ပေ။ အကုသလာနံ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာနံ၊ တို့ကို။ အပဟတ္တာ(ဟောတိ)ဝတ ။ပေ။ ဣတိ၊ ဤသို့လျှောက်ခဲ့ပြီ မဟုတ်လော။ပေ။

သုခါနုပ္ပဒါနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၆-သောဠသမဝဂ်

(၁၅၉) ၄-အဓိဂယုမနသိကာရကထာ

၇၄၉။ အဓိဂယု၊ သင်္ခါရအားလုံးကို လွှမ်းမိုးကာ ယူ၍။ မနသိ၊ စိတ်၌။ ကရေတိ၊ ပြုနိုင်သလော။ (နုလုံးသွင်းနိုင်သလော။) ဣတိ။ အာမန္တာ။ တေန စိတ္တေန၊ ထိုသင်္ခါရတို့ကို နုလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်ဖြင့်။ တံ စိတ္တံ၊ ထို သင်္ခါရတို့ကို နုလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်ကို။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိနိုင်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ တေန စိတ္တေန၊ ဖြင့်။ တံ

၁။ သဘကေစကားရပ် အဖွင့်။ ။ယေန သော ဝနသဏ္ဍောတိ အယမ္ပိ မဟာ- ဥဒါယိတ္ထေရော ။ပေ။ အပဟတ္တာတိ အပဟာရကော၊ ဥပဟတ္တာတိ ဥပဟာရကော။ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ-ဋ္ဌ၊ ၂-ဝဂ်၊ ၆-သုတ်အဖွင့်။-မဟာဥဒါယိတ္ထေရေတိ ကာဠုဒါယိ- လာဠုဒါယိတ္ထရေဟိ အညော မဟာဒေဟဘာယ “မဟာဥဒါယိ”တိ သာသာနေ ပညာတော (ထင်ရှားသော) ထေရော၊ အပဟရိ အပဟရတိ အပဟရိသတိတိ အပဟတ္တာ၊ တေကာလိကော ဟိ အယံ သဒ္ဓေါ၊ ဥပဟတ္တာတိ ဧတ္တာပိ ဒေသဝ နယော၊ အပဟာရကောတိ အပနေတာ၊ ဥပဟာရကောတိ ဥပနေတာ၊-ထိုဋီကာ။ အပဟတ္တာ၌ အပပုဗ္ဗ+ဟရဓာတ်၊ တုပစ္စည်းတည်း။

စိတ္တံ၊ ကိံ၊ စိတ္တန္တိ၊ စိတ်ဟူ၍။ ပဇာနာတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ
။ပေ။ တံ စိတ္တံ၊ ထို သင်္ခါရတို့ကို နှလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်သည်။ တဿ
စိတ္တဿ၊ ထို သင်္ခါရတို့ကို နှလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်၏။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံလော။
ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

တံ စိတ္တံ ။ပေ။ အာမန္တာ။ တေန ဖဿေန၊ (သင်္ခါရတို့ကို နှလုံးသွင်း
ကြောင်း စိတ်၌ ယှဉ်သော) ထို ဖဿဖြင့်။ တံ ဖဿံ၊ (သင်္ခါရတို့ကို နှလုံး
သွင်းကြောင်း စိတ်၌ ယှဉ်သော) ထို ဖဿကို။ ဖုသတိ၊ ထိနိုင်သလော ။ပေ။
တာယ ပညာယ၊ (သင်္ခါရတို့ကို နှလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်၌ ယှဉ်သော) ထို
ပညာဖြင့်။ တံ ပညံ၊ (သင်္ခါရတို့ကို နှလုံးသွင်းကြောင်း စိတ်၌ ယှဉ်သော)
ထို ပညာကို။ ပဇာနာတိ၊ အပြားအားဖြင့် သိနိုင်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

၇၅၀။ အတိတံ၊ အတိတ်စိတ်ကို။ အတိတန္တိ၊ အတိတ်စိတ်ဟူ၍။ မနသိ
ကဏှေန္တော၊ နှလုံးသွင်းလသော် (နှလုံးသွင်းယင်း)။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်
စိတ်ကို။ အနာဂတန္တိ၊ အနာဂတ်စိတ်ဟူ၍။ မနသိ ကဏှေတိ၊ လော။
ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

၇၅၁။ န ။ပေ။ အာမန္တာ ဘဂဝတာ-

ယဒါ၊ အကြင် အခါ၌။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရ
တရားတို့သည်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စတို့တည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ပညာယ၊
ဝိပဿနာပညာဖြင့်။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ အထ၊ သင်္ခါရအားလုံးကို
အနိစ္စဟု မြင်ရာ ထိုအခါ၌။ ဒုက္ခေ၊ ခန္ဓာဝန်ကို ဆောင်ရခြင်းဒုက္ခ၌။
နိဗ္ဗန္တတိ၊ ငြီးငွေ့၏။ (နိဗ္ဗိဋ္ဌန္တော၊ ငြီးငွေ့လသော်။ ဒုက္ခပရိဇာနနာဒိ-
ဝသေန၊ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိခြင်း အစရှိသည်တို့၏ အပြား
အားဖြင့်။ သစ္စာနိ၊ သစ္စာ ၄-ပါးတို့ကို။ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ထိုးထွင်း၍
သိ၏။) [ယဒါ ဝိပဿနာပညာယ ပဿတိ။ အထ ဣမသ္မိံ ခန္ဓပရိ-
ဟရဏဒုက္ခေ နိဗ္ဗန္တတိ။ နိဗ္ဗိဋ္ဌန္တော ဒုက္ခပရိဇာနနာဒိဝသေန သစ္စာနိ
ပဋိဝိဇ္ဈတိ။ ဓမ္မပဒ၊ ဋ္ဌ၊ မဂ္ဂဝဂ်၊ အနိစ္စလက္ခဏဝတ္ထု။] သေ၊ ဤသစ္စာ
၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ စင်ကြယ်ခြင်းငှါ။
မဂ္ဂေါ၊ လမ်းတည်း။

[ဒုက္ခလက္ခဏဂါထာ၊ အနတ္တလက္ခဏဂါထာတို့ကိုလည်း နည်းမှီ၍ ပေးပါ။]
ဣတိ ဝုတ္တံ နန္တံ ။ပေ။

၁၆-သောဠသမဝဂ်

(၁၆၀) ၅-ရူပံ ဟေတုတိကထာ

၇၅၄။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ဟေတု၊ ဟိတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (ရူပံ၊ သည်။) အာလောဘော၊ အလောဘဟူသော။ ဟေတု၊ ဟိတ်လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

သာရမ္ပဏာနုယောဂ၌- “(ရူပံ၊ သည်။) သာရမ္ပဏံ၊ အာရုံနှင့်တကွ ဖြစ်သလော။ တဿ၊ ထိုရုပ်၏။ အာဝဇ္ဇနာ၊ သည် ။ပေ။ ပဏိဓိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော”ဟု ပေးပါ။

၇၅၅။ အလောဘော၊ သော။ ဟေတု၊ သည်။ သာရမ္ပဏော၊ အာရုံနှင့် တကွ ဖြစ်သည့် မဟုတ်လော။ တဿ၊ ထို အလောဘ ဟိတ်၏။ အာဝဇ္ဇနာ။ ပေ။ ပဏိဓိ အတ္ထိ၊ ရှိသည် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ရူပံ၊ ရုပ်ဟူသော။ ဟေတု၊ သည်။ သာရမ္ပဏံ၊ အာရုံနှင့်တကွဖြစ်သလော။ တဿ၊ ထိုရုပ်ဟူသော ဟိတ်၏။ အာဝဇ္ဇနာ ။ ပေ ။ ပဏိဓိ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ [အနာရမ္ပဏာနုယောဂ၌- “အနာရမ္ပဏော၊ အာရုံမရှိ သလော”ဟု ပေးပါ။]

၇၅၆။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ မဟာဘူတာ၊ တို့သည်။ ဥပါဒါယရူပါနံ၊ ဥပါဒါရုပ်တို့ကို။ ဥပါဒါယဟေတု၊ စွဲမှီ၍ဖြစ်သော ဟိတ်တို့လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ရူပံ ဟေတုတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၆-သောဠသမဝဂ်

(၁၆၁) ၆-ရူပံ သဟေတုကကန္တိကထာ

၇၅၇။ ရူပံ၊ သည်။ သဟေတုကံ၊ ဟိတ်နှင့်တကွဖြစ်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (ရူပံ၊ သည်။) အလောဘဟေတုနာ၊ အလောဘဟိတ်နှင့်တကွ။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။ [(၇၅၈)၌- “အလောဘော၊ သော။ သဟေတုကော၊ ဟိတ်နှင့်တကွဖြစ်သော တရား သည်”ဟု၎င်း၊ (၇၅၉)၌- “ရူပံ၊ သည်။ သပ္ပစ္စယံ၊ အကြောင်းနှင့်တကွ ဖြစ်သည်။ (ဟောတိ)နန”ဟု၎င်း ပေးပါ။]

ရူပံ သဟေတုကကန္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၆-သောဠသမဝဂ်

(၁၆၂) ဂ-ရှပ် ကုသလာကုသလန္တိကထာ

၇၆၀။ ရှပ်၊ သည်။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၇၆၄။ ရှပ်၊ ကို။ ကုသလမ္ပိ၊ ဟူ၍၎င်း။ အကုသလမ္ပိတိ၊ ဟူ၍၎င်း။
န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ကာယကမ္ပိ၊ ကာယကံသည်၎င်း။
ဝစီထမ္ပိ၊ သည်၎င်း။ ကုသလမ္ပိ၊ သည်၎င်း။ အကုသလမ္ပိ၊ သည်၎င်း။
(ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ရှပ် ကုသလာကုသလန္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၆-သောဠသမဝဂ်

(၁၆၃) ဂ-ရှပ် ဝိပါကောတိကထာ

၇၆၅။ ရှပ်၊ သည်။ ဝိပါကော၊ ဝိပါက်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ရှပ်၊
သည်။ သုခဝေဒနိယံ၊ သုခဝေဒနာရှိသလော ။ပေ။ ပဏိဓိအတ္ထိ၊ လော။
ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ ။ (ရှပ်၊ သည်။) သုခဝေဒနိယံ၊ သုခဝေဒနာ
ရှိသည်။ န(ဟောတိ)နန၊ လော ။ပေ။ ပဏိဓိ နတ္ထိ နန၊ လော။ ဣတိ။
အာမန္တာ ။ပေ။

၇၆၆။ ဖဿော၊ သည်။ ဝိပါကော၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ [“ဣတိ။
အာမန္တာ”ကို မြုပ်ထားသည်။] ဖဿော၊ သည်။ သုခဝေဒနိယော၊ သုခ
ဝေဒနာရှိသည် မဟုတ်လော။ ဒုက္ခဝေဒနိယော၊ လော ။ပေ။ ပဏိဓိ အတ္ထိ၊
လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ရှပ်၊ သည်။ ဝိပါကော၊ လော။ ရှပ်၊ သည်။ န သုခဝေဒနိယံ၊ သုခ
ဝေဒနာ မရှိသလော ။ပေ။ ပဏိဓိ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၇၆၇။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ ကမ္မဿ၊ ၎်။ ဝါ၊ ကို။ ကတတ္ထာ၊ ပြုအပ်
ပြီး၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ စိတ္တစေတသိကာ၊ ကုန်သော။
ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဝိပါကော၊ သည်။ (ဟောန္တိ) နန၊ လော။ ဣတိ။
အာမန္တာ ။ပေ။

ရှပ် ဝိပါကောတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၆-သောဠသမဝဂ်

(၁၆၄) ၉-ရွပ် ရူပါဝစရာရူပါဝစရန္တိကထာ

၇၆၈။ ရူပါဝစရံ၊ ရူပါဝစရဖြစ်သော။ ရွပ်၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။
ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

၇၇၀။ န။ ပေ။ အာမန္တာ။ ကာမာဝစရကမ္မဿ၊ ကာမာဝစရကံ၏။
ဝါ၊ ကိ။ ကတတ္တာ၊ ကြောင့်။ ရွပ်၊ သည်။ ကာမာဝစရံ၊ ကာမာဝစရသည်။
(ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

ရွပ် ရူပါဝစရာရူပါဝစရန္တိကထာ နိဠိတာ။

၁၆-သောဠသမဝဂ်

(၁၆၅) ၁၀-ရွပ်ရူပဓာတုပရိယာပန္နကထာ

၇၇၁။ ရူပဓာတုပရိယာပန္နော၊ ရူပဓာတုပရိယာပန္နော၊ ရူပဓာတ်၌ အကျုံး
ဝင်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ [စုဒ္ဒသမဝဂ်၊ ပရိယာပန္နကထာကို မှီ၍
ပေးပါ။]

ရူပဓာတုပရိယာပန္နော အရူပဓာတုပရိယာပန္နော
ပန္နောတိကထာ၊ ရူပဓာတုပရိယာပန္နော ။ ပေ ။ တိကထာသည်။ နိဠိတာ၊ ပြီး။ [ယခု
အခါ ဤကထာကို ခေါ်ရလွယ်ကူစေရန် “ရွပ်ရူပဓာတုပရိယာပန္နကထာ”
ဟု မှည့်ခေါ်ထားသည်။]

သောဠသမော ဝဂ္ဂေါ။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ၎င်း။ ဥဒ္ဒါနံ၊ တည်း။

စိတ္တနိဂ္ဂဟော၊ နိဂ္ဂဟကထာ၎င်း။ စိတ္တပဂ္ဂဟော၊ ပဂ္ဂဟကထာ၎င်း။
သုခါနုပ္ပဒါနံ၊ သုခါနုပ္ပဒါနကထာ၎င်း။ အဓိဂယု မနသိကာရော၊ အဓိဂယု
မနသိကာရကထာ၎င်း။ ရွပ် ဟေတု၊ ရွပ် ဟေတုတိကထာ၎င်း။ ရွပ်
သဟေတုကံ၊ ရွပ် သဟေတုကန္တိကထာ၎င်း။ ရွပ် ကုသလမ္ပိ အကုသလမ္ပိ၊
ရွပ် ကုသလာကုသလန္တိကထာ၎င်း။ ရွပ် ဝိပါကော၊ ရွပ် ဝိပါကောတိကထာ
၎င်း။ အတ္ထိ ။ ပေ။ အရူပါဝစရံ၊ (အတ္ထိ ။ ပေ။ အရူပါဝစရံ)ဟူသော
ပြဿနာများရှိသော ရွပ် ရူပါဝစရာရူပါဝစရန္တိကထာ၎င်း။ သဗ္ဗေ ကိလေသာ
ကာမဓာတုပရိယာပန္နော၊ (ကိလေသာအားလုံး ကာမဓာတ်၌ အကျုံးဝင်၏)
ဟု သကဝါဒီဆိုလိုရာ ရွပ်ရူပဓာတုပရိယာပန္နကထာ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ တည်း။

၁၇-သတ္တရသမဝဂ္ဂ

(၁၆၆) ၁-အရဟတော ပုညပဝယကထာ

၇၇၆။ အရဟတော၊ ခ်။ ပုညပဝယော၊ ကောင်းမှု၏ ပွားစည်းခြင်း
သည်။ အတ္တိ၊ လော၊ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ ပေ။

၇၇၇။ အတ္တိ၊ ပေ။ ။ အာမန္တာ။ အရဟ၊ သည်။ ပုညာဘိသင်္ခါရံ၊
ပုညာဘိသင်္ခါရံကို။ အဘိသင်္ခါရေတိ၊ ပြုစီမံသလော ။ ပေ။ ဂတိသံဝတ္တနိယံ၊
ဂတိကို ပြစ်စေခြင်းရှိသော။ ကမ္ပံ၊ ကိ။ ကထေတိ၊ လော။ ဘဝသံဝတ္တနိယံ၊
ဘဝကို ပြစ်စေခြင်းရှိသော ။ ပေ။ ဣဏဒိယသံဝတ္တနိယံ၊ အစိုးရသူ၏
အပြစ်ကို ပြစ်စေခြင်းရှိသော ။ ပေ။ အာဝိပစ္စသံဝတ္တနိယံ၊ အကြီးအကဲ၏
အပြစ်ကို ပြစ်စေခြင်းရှိသော ။ ပေ။ မဟာဘောဂသံဝတ္တနိယံ၊ များသော
စည်းစိမ်ကို ပြစ်စေခြင်းရှိသော ။ ပေ။ မဟာဗရိဝါရသံဝတ္တနိယံ၊ များသော
အမြဲအရံကို ပြစ်စေခြင်းရှိသော ။ ပေ။ ဧဝသောဘဂ္ဂသံဝတ္တနိယံ၊ နတ်၏
တင့်တယ်သူ၏အပြစ်ကို ပြစ်စေခြင်းရှိသော ။ ပေ။ မနုဿသောဘဂ္ဂသံဝတ္တနိယံ၊
လူ၏ တင့်တယ်သူ၏ အပြစ်ကို ပြစ်စေခြင်းရှိသော။ ကမ္ပံ၊ ကိ။ ကထေတိ၊
လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။

၇၇၈။ [မဟာဝဂ်၊ ပရိဟာနိကထာ၊ ပုဒ်ရေ(၂၆၈)ကိုမှီ၍ ပေးပါ။]

၇၇၉။ [ထေရသမဝဂ်၊ ကုသလဗုဒ္ဓိလာဘကထာကို မှီ၍ ပေးပါ။]

အတ္တိ အရဟတော ပုညပဝယောတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၇ သတ္တရသမဝဂ်

(၁၆၇) ၂-နတ္ထိ အရဟတော အကာလပစ္စုတိကထာ

၇၈၀။ အရဟကော၊ ခ်။ အကာလပစ္စု၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝံချိန် မဟုတ်ပဲ
ပရိနိဗ္ဗာန်ဝံခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ သော၊ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ အရဟန္တထာထကော၊
ရဟန္တာကို ဆတ်သူသည်။ နတ္ထိ၊ လော၊ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။
ယော၊ သည်။ အရဟန္တံ၊ ကိ။ ဇိဝိတာ၊ ဇိဝိတိဗျေ၊ ဝေါဇောပေတိ၊
ဝမ်း၏။ (သော၊ သည်။ အရဟန္တံ၊ ကိ။) ဇိဝိတေ၊ အသက်သည်။ ဇိဝိတာ-
ဝသေဝေ။ ကြွင်းသော အသက်သည်။ သကိ၊ သော်။ ဇိဝိတာ၊ မှ။
ဝေါဇောပေတိ၊ ခွင်းနိုင်သလော။ ဇိဝိတေ၊ သည်။ ဇိဝိတာဝသေဝေ၊ သည်။

အသတိ၊ သော်။ ဇီဝိတာ၊ မှ။ ဝေါရောပေတိ၊ လော။ ဣတိ၊ သဏဝါဒီ စစ်။
ဇီဝိတော၊ သည်။ ဇီဝိတာဝသေသော၊ သည်။ သတိ၊ သော်။ ဇီဝိတာ၊ မှ။
ဝေါရောပေတိ၊ ခွင်းနိုင်၏။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဖြေ ။ပေ။ [(၇၈၁) လွယ်ပြီ။
(၇၈၂) သာဓကသုတ်ကို ဒွါဒသမဝဂ်၊ ကမ္မကထာ၊ ပုဒ်ရေ(၆၃၅)၌
ပေးခဲ့ပြီ။]

နတ္ထိ အရဟတော အကာလမစ္စုတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၇-သတ္တရသမဝဂ်

(၁၆၈) ၃-သဗ္ဗမိဒံ ကမ္မတောတိကထာ

၇၈၃။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ဣဒံ၊ ဤ ကမ္မဝဋ် ကိလေသဝဋ် ဝိပါက
ဝဋ်သည်။ ကမ္မတော၊ ကံကြောင့်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။ အာမန္တာ။
ကမ္မမ္ပိ၊ ကံသည်လည်း။ ကမ္မတော၊ ကြောင့်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။
န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ သဗ္ဗံ၊ သော။ ဣဒံ၊ သည်။ ပုဗ္ဗေကတဟေတု၊ ရှေး၌
ပြုအပ်သော ကံဟူသော အကြောင်းကြောင့်သာ။ ဟောတိ၊ လော။
[ပုဗ္ဗေကတဓမ္မပစ္စယေနော။ တိကင်္ဂုတ္တရာ၊ ၄, ၂-ပဏ်, ၂-ဝဂ်, ၁-သုတ်။
ပုဗ္ဗေကတဟေတုတိ အန္တောဂဓာဝဓာရဏံ ပဒန္တိ အာဟ- “ပုဗ္ဗေကတဓမ္မ-
ပစ္စယေနော”တိ။ ထိုဋီကာ။] ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ သဗ္ဗံ၊ သော။
ဣဒံ၊ သည်။ ကမ္မဝိပါကတော၊ ကံ၏ အကျိုး၏ အဖြစ်အားဖြင့်။ (ဟောတိ၊
လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

၇၈၄။ သဗ္ဗံ ။ပေ။ အာမန္တာ။ ကမ္မဝိပါကေန၊ ကံ၏ အကျိုးဖြင့်။
ပါဏံ၊ ကို။ ဟနေယျံ၊ သတ်ရာသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပါဏာတိပါတော၊
ပါဏာတိပါတသည်။ သဖလော၊ အကျိုးနှင့်တကွဖြစ်သည် မဟုတ်လော။
ဣတိ။ အာမန္တာ။ ကမ္မဝိပါကော၊ သည်။ သဖလော၊ အကျိုးနှင့်တကွ
ဖြစ်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ [“သန္တိ”စသော ပုဒ်တို့၏
အနက်ကို သိလက္ခနံ၊ သာမညဖလသုတ်၊ ပုရဏကထာပဝါဒ၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၇၈၅။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ-

လောကော၊ သတ္တလောကသည်။ တမ္ဗုနာ၊ ကံကြောင့်။ ဝတ္တတိ၊
ဖြစ်၏။ ပဇာ၊ သတ္တဝါအပေါင်းသည်။ ကမ္ဗုနာ၊ ကြောင့်။ ဝတ္တတိ၊
၏။ ယာယတော၊ သွားသော။ ရထာ၊ ရထား၏။ အာဏံ၊
နားပန်းစောင့် မယ်နသည်။ (နိဗ္ဗန္ဓနာ၊ ဘီးမကျွတ်အောင် ဖွဲ့ထား
တတ်သည်။ ဟောတိ) ဣဝ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ (တထာ၊ တူ။) သတ္တာ၊
သတ္တဝါတို့သည်။ ကမ္ဗုနိဗ္ဗန္ဓနာ၊ ကံဟူသော အဖွဲ့ရှိကုန်၏။

ကမ္မေန၊ ကုသိုလ်ကံကြောင့်။ ကိတ္တိံ၊ ကျော်စောခြင်းကို၎င်း။
 (မျက်ကွယ် ချီးမွမ်းခြင်းကို၎င်း။) ပသံသံ၊ မျက်မှောက်ချီးမွမ်းခြင်းကို
 ၎င်း။ လဘတေ၊ ရ၏။ ကမ္မေန၊ အကုသိုလ်ကံကြောင့်။ ဇာနိံ စ၊
 ဆိုးရွုံးပျက်ပြားခြင်းကို၎င်း။ ဝဇ္ဇေ၊ သတ်ပုတ် ညှဉ်းဆဲခြင်းကို၎င်း။
 ဗန္ဓံ စ၊ နှောင်ဖွဲ့ခြင်းကို၎င်း။ (လဘတေ၊ ရ၏။) တံ ကမ္မနာနာ-
 ကရဏံ၊ ထိုကံကြောင့်ဖြစ်သော အသီးအခြားပြုကြောင်း အထူးကို။
 ဝိဒိတော၊ သိရ၍။ ဝါ၊ သိရပါလျက်။ ကသ္မာ၊ ကြောင့်။ လောကေ၊
 ဌံ။ ကမ္မံ၊ သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒေ၊ ဆိုနိုင်ပါတော့အံ့
 နည်း။ ဣတိ၊ ဝုတ္တံ နနု ။ပေ။

သဗ္ဗမိဒံ ကမ္မတောတိကယာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၇-သတ္တရသမဝဂ်

(၁၆၉) ၄-ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒကထာ

၇၀၆။ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒညေဝ၊ စက္ခုန္တေ စသော ဣန္ဒြေနှင့်စပ်သော သက်ရှိ
 ရုပ်နာမ်သည်သာ။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒညေဝ၊
 သည်သာ။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စလော ။ပေ။ ဝိပရိကာမဓမ္မံ၊ လော။ ဣတိ။
 န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ [“အနိစ္စံ”စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို မဟာဝဂ်၊
 ဥပါဒါ ပညတ္တာနုယောဂ၊ ပုဒ်ရေ(၉၅)၌ ပေးခဲ့ပြီ။] အနိန္ဒြိယဗဒ္ဒံ၊ စက္ခုန္တေ
 စသော ဣန္ဒြေတို့နှင့် မစပ်သော သက်မဲ့ရုပ်သည်။ အနိစ္စံ၊ သည် ။ပေ။
 ဝိပရိကာမဓမ္မံ၊ သည်။ (ဟောတိ)နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

အနိန္ဒြိယဗဒ္ဒံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ တည်း ။ပေ။ ဝိပရိကာမဓမ္မံ၊ ရှိ၏။ တဉ္စ၊
 ထို အနိစ္စ စသည်ဖြစ်သော အနိန္ဒြိယဗဒ္ဒရုပ်သည်လည်း။ န ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခ မဟုတ်
 သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၇၀၇။ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒညေဝ ဒုက္ခန္တိ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတော၊ သည်။ ယံ၊
 အကြင်သဘောသည်။ အနိစ္စံ၊ မမြဲ။ တံ၊ ထိုမမြဲသော သဘောသည်။ ဒုက္ခံ၊
 ဒုက္ခတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဝုတ္တံ နနု၊ လော။ အနိန္ဒြိယဗဒ္ဒံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊
 သည်။ (ဟောတိ)နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၇၀၈။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒဏ၊ စက္ခုန္တေစသော ဣန္ဒြေနှင့်
 စပ်သော သက်ရှိ ရုပ်နာမ်ဟူသော။ ဒုက္ခဿ၊ ဒုက္ခသစ္စာကို။ ပရိညာယ၊
 ပိုင်းခြား၍ သိခြင်းငှါ။ ဘဂဝတံ၊ မြတ်စွာဘုရား၌ (မြတ်စွာဘုရား၏
 သာသနာတော်၌)။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို။ ဝုဿတိ ယထာ၊

ကျင့်သုံးသကဲ့သို့။ ဝေမေဝံ၊ တူ။ အနိန္ဒိယဗဒ္ဒဿ၊ သော။ ဒုက္ခဿ၊ ကိ။
 ပရိညာယ၊ ငှါ။ ဘဂဝတိ ဗြဟ္မစရိယံ ဝုဿတိ၊ ကျင့်သုံးအပ်သလော။
 ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ ဣန္ဒိယဗဒ္ဒံ၊ သော။ ဒုက္ခံ၊ ကိ။ ပရိညာတံ၊
 ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီးသည်။ (သမာနံ၊ သော်။) ပုန၊ တဖန်။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ
 ယထာ၊ မဖြစ်တော့သကဲ့သို့ (ပဋိသန္ဓေ မနေရတော့သကဲ့သို့)။ ဝေမေဝံ၊ တူ။
 အနိန္ဒိယဗဒ္ဒံ ဒုက္ခံ ပရိညာတံ၊ သည်။ (သမာနံ၊ သော်။) ပုန န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
 လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ဣန္ဒိယဗဒ္ဒကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၇-သတ္တရသမဝဂ်

(၁၇၀) ၅-ဌပေတွာ အရိယမဂ္ဂန္တိကထာ

၇၀၉။ အရိယမဂ္ဂံ၊ အရိယမဂ်ကို။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ အဝသေသာ၊
 ကြွင်းကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ တို့သည်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခတို့လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။
 ဒုက္ခသမုဒယောပိ၊ ကြွင်းသော အကြောင်းနှင့် ပေါင်းမိလသော် ဒုက္ခ၏
 ဖြစ်ကြောင်း သမုဒယသစ္စာသည်လည်း။ ဒုက္ခော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
 ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ အရိယသစ္စာနိ၊ အရိယသစ္စာတို့သည်။ တိဏေဝ၊ ၃-ပါးတို့သာ
 လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဒုက္ခံ၊ ဒုက္ခသစ္စာ
 ၎င်း ။ပေ။ ပဋိပဒါ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ စတ္တာရိ၊ အရိယသစ္စာနိ၊ တို့ကို။
 ဝုတ္တာနိ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ဒုက္ခသမုဒယောပိ ဒုက္ခောတိ၊ အာမန္တာ။ ကေနဋ္ဌေန၊ အဘယ်အနက်
 သဘောကြောင့်။ (ဒုက္ခသမုဒယောပိ ဒုက္ခော၊ သည်။ ဟောတိ၊ နည်း။)
 ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်။ အနိစ္စဋ္ဌေန၊ မမြဲသည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်
 သဘောကြောင့်။ (ဒုက္ခသမုဒယောပိ ဒုက္ခော ဟောတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ၊
 ပရဝါဒီ ဖြေ) ။ပေ။

အရိယမဂ္ဂေါ၊ သည်။ အနိစ္စော၊ မမြဲ။ သော စ၊ ထိုအနိစ္စဖြစ်သော
 အရိယမဂ်သည်လည်း။ န ဒုက္ခော၊ ဒုက္ခ မဟုတ်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၇၉၀။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ သာ၊ ထိုအရိယမဂ်သည်။ ဒုက္ခနိရောဓ-
 ဂါမိနိ၊ ဒုက္ခ၏ ချုပ်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ပဋိပဒါ၊
 အကျင့်သည်။ (ဟောတိ)နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ဌပေတွာ အရိယမဂ္ဂန္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၇-ဆတ္တရသပဝဂ်

(၁၇၁) ၆-န ဝတ္ထုဗွဲ သံဃော ဒက္ခိဏံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိကထာ

၇၉၁။ သံဃော၊ သည်။ ဒက္ခိဏံ၊ အလှူကို။ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ ခံယူ၏။
 ဣတိ၊ သို့။ န ဝတ္ထုဗွဲ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ သံဃော၊ သည်။
 အာဟုနေယျော နန၊ အဝေးမှ ဆောင်ယူ၍ ပေးလှူအပ်သော ပစ္စည်းကို ခံယူ
 ထိုက်သည် မဟုတ်လော။ ပါဟုနေယျော နန၊ ဧည့်သည်များဖို့ ရည်ရွယ်
 မှန်းထားအပ်သော ပစ္စည်းကို ခံယူထိုက်သည် မဟုတ်လော။ ဒက္ခိဏေယျော
 နန၊ တမလွန်ဘဝ၌ ကြီးပွားကြောင်း အလှူကို ခံယူထိုက်သည် မဟုတ်လော။
 အဗ္ဗလိကရဏိယော နန၊ လက်အုပ်ချီမိုး ရှိခိုးခြင်းကို ထိုက်သည် မဟုတ်လော။
 လောကဿ၊ သတ္တဝါအပေါင်း၏။ အနုတ္တရံ၊ အတူမရှိသော။ ပုညက္ခေတ္တံ၊
 ကုသိုလ်ကောင်းမှုဟူသော မျိုးစေ့တို့၏ လယ်ယာမြေကောင်းနှင့် တူသည်
 မဟုတ်လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ ။ပေ။

န ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ စတ္တာဓော၊ ၄-ပါးကုန်သော။
 ပုရိသယုဂါ၊ ယောက်ျားအစုံ ဟူကုန်သော။ အဋ္ဌ၊ ရှစ်ပါးကုန်သော။
 ပုရိသပုဂ္ဂလာ၊ ယောက်ျားပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ ဒက္ခိဏေယျော၊ တမလွန်ဘဝ၌
 ကြီးပွားကြောင်း အလှူကို ခံယူထိုက်ကုန်၏ ဟူ၍။ ဝုတ္တာ နန၊ လော။ ဣတိ။
 အာမန္တာ ။ပေ။

န ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ (ယော တို့သည်။) သံဃဿ၊ အား။ ဒါနံ၊ ကို။
 ဒေန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေစိ၊ ကုန်သော။ (တော တို့သည်။) အတ္ထိ နန၊ လော။ ဣတိ။
 အာမန္တာ ။ပေ။

န ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ—

အာဟုတိ၊ ပူဇော်အပ်သော ယဇ်စာကို။ ဇာတဝေဒေါ၊ မီးသည်။
 (ပဋိဂ္ဂဏှာတိ) ဣဝ၊ ခံယူသကဲ့သို့၎င်း။ မဟာမေဆံ၊ များစွာသော
 မိုးရေကို။ မေဒနိ၊ မြေကြီးသည်။ (ပဋိဂ္ဂဏှာတိ) ဣဝ၊ ၎င်း။ (ဝေံ၊
 တူ။) သမာဓိသမ္ပန္နော၊ သမာဓိနှင့် ပြည့်စုံသော။ သံဃော၊ သည်။
 ဒက္ခိဏံ၊ ကို။ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ ၎င်း။ ဣတိ ဝုတ္တံ နန ။ပေ။

၇၉၂။ သံဃော၊ သည်။ ဒက္ခိဏံ၊ ကို။ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ လော။ ဣတိ၊
 ပရဝါဒိ မေး။ အာမန္တာ။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ လော။ ဖလံ၊
 ဖိုလ်သည်။ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗွေ ။ပေ။

န ဝတ္ထုဗွဲ သံဃော ဒက္ခိဏံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၇-သတ္တရာသမဝဂ်

(၁၇၂) ၇-န ဝတ္ထဗွံ သံဃော ဒက္ခိဏံ ပေ။ ကထာ

၇၉၃။ သံဃော၊ သည်။ ဒက္ခိဏံ၊ အလှူကို။ ဝိသောဓေတိ၊ စင်ကြယ်စေ၏။ ဝါ၊ သုတ်သင်၏။ ဣတိ။ န ဝတ္ထဗွံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

သာမညဒါနာနုယောဂဋ္ဌိ—“(ယေ၊ တို့သည်။) သံဃဿ ဒါနံ ဒတွာ၊ ဤ။ ဒက္ခိဏံ၊ ကို။ အာရာဓေန္တိ၊ ပြီးစေကြကုန်၏။ ကေစိ၊ ကုန်သော။ (တေ၊ တို့သည်။) အတ္ထိ နနု၊ လော” ဟု ပေး။ [ဝိသေသဒါနာနုယောဂဋ္ဌိ—“ဒါနံ” နေရာဝယ် “စီဝရံ” စသည်ဖြင့် ဆိုခြင်းသာ ထူး၏။ အနက်လွယ်ပြီ။]

၇၉၄။ သံဃော။ ပေ။ အာမန္တာ။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ဝိသောဓေတိ၊ လော။ ဖလံ၊ သည်။ ဝိသောဓေတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗွေ။ ပေ။

န ဝတ္ထဗွံ သံဃော ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတိတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၇-သတ္တရာသမဝဂ်

(၁၇၃) ၈-န ဝတ္ထဗွံ သံဃော ဘုဉ္ဇတိတိကထာ

၇၉၅။ သံဃော၊ သည်။ ဘုဉ္ဇတိ၊ စား၏။ ပိဝတိ၊ သောက်၏။ ခါဒတိ၊ ခဲ၏။ သာယတိ၊ သာယာ၏။ ဣတိ။ န ဝတ္ထဗွံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (ယေ၊ တို့သည်။) သံဃဘတ္တာနိ၊ သံဃဘတ်တို့ကို။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဥဒ္ဓေသဘတ္တာနိ၊ ဥဒ္ဓေသဘတ်တို့ကို။ ကရောန္တိ၊ ၏။ ယာဂုပါနာနိ၊ သောက်ဖွယ် ယာဂုတို့ကို။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေစိ၊ ကုန်သော။ (တေ၊ တို့သည်။) အတ္ထိ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

န ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဂဏဘောဇနံ၊ ဂဏဘောဇဉ်ကို ၎င်း။ ပေ။ အနတံရိတ္တဘောဇနံ၊ အနတံရိတ္တဘောဇဉ်ကို၎င်း။ ဣတိ။ ဤဘောဇဉ်အပေါင်းကို။ ဝုတ္တံ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

န ပေ။ အာမန္တာ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အမ္ပပါနံ၊ သရက်သီးဖျော်ရည် ၎င်း။ ဇမ္ပပါနံ၊ သပြေသီးဖျော်ရည်၎င်း။ စောစပါနံ၊ တောငှက်ပျောသီးဖျော်ရည်၎င်း။ မောစပါနံ၊ အိမ်ငှက်ပျောသီးဖျော်ရည်၎င်း။ မဇုကပါနံ၊ သစ်မည်စည်သီးဖျော်ရည်၎င်း။ မုဒ္ဒိကပါနံ၊ မုဒရက်သီးဖျော်ရည်၎င်း။ သာလုကပါနံ၊ ကြာစွယ်ဖျော်ရည်၎င်း။ ဖာရုသကပါနံ၊ ဖက်သက်သီးဖျော်ရည်၎င်း။ ဣတိ။ သို့။ အဋ္ဌ၊ ကုန်သော။ ပါနာနိ၊ ဖျော်ရည်တို့ကို။ ဝုတ္တာနိ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

န ဝတ္ထဗွံ သံဃော ဘုဉ္ဇတိတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၇-သတ္တရသပဝဂ်

(၁၇၄) ၉-န ဝတ္ထုဗ္ဗံ ပေ။ မဟာပုလန္တိကထာ

၇၉၇။ သံဃဿ၊ အား။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူကြောင်း၊ ဒါနစေတနာသည်။ မဟာပုလံ၊ များသော အကျိုးရှိ၏။ ဣတိ န ဝတ္ထုဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ပေ။

၇၉၈။ န ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဂေါတမိ၊ ဂေါတမိ။ သံဃေ၊ သံဃာ၌။ ဝါ၊ အား။ [အာဓာရဝိဝက္ခာယံ၊ (အာဓာရအနက်ကို ဆိုလိုသော်) သတ္တမိပိ သိယာ။ သံဃေ ဒေဟိ။ မောဂ္ဂုလ္လာန် ၂၊ ကဏ္ဍ၊ ၂၄-သုတ် ဝတ္ထု။ ဤအတိုင်း “ဌ” ဟု ပေးသည်။ သံဃေ ဂေါတမိ ဒေဟိတိ သံဃဿ ဒါနာယ နိယောဇေသိ (သံဃာအား လှူခြင်းငှါ တိုက်တွန်းတော် မူပြီ)။ ဥပရိပံ၊ ဒက္ခိဏာဝိဘင်္ဂသုတ်၊ ဋီကာ။ ဤ၌ သမ္ပဒါန်အနက်ကို ဖွင့်လို သကဲ့သို့ ထင်ရ၏။ ကစ္စည်း၌ကား “သမ္ပဒါနေ စ” ဟု သုတ်တည်၏။] ဒေဟိ၊ ပေးလှူလော။ တေ၊ သင်သည်။ သံဃေ၊ ၌။ ဝါ၊ အား။ ဒိန္နေ၊ ပေးလှူ အပ်သည်။ (သတိ၊ သော်။) အဟံ စေဝ၊ ငါဘုရားသည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ပူဇိတော၊ ပူဇော်အပ်သည်။ ဘဝိဿာမိ၊ ဖြစ်အံ့။ သံဃော စ၊ သည်လည်း။ ဝါ၊ ကိုလည်း။ ပူဇိတော၊ သည်။ (ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။) ဣတိ ဝတ္ထု နနု ပေ။

န ပေ။ အာမန္တာ။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ ဣန္ဒော၊ အရှင်ဖြစ်သော။ သက္ကော၊ သိကြားသည်။ ဘဂဝန္တံ တေ အဝေါစ နနု၊ လျှောက်ခဲ့ပြီ မဟုတ်လော။ (ကိ)။

ယဇမာနာနံ၊ ပူဇော်ကုန်သော။ မနုဿာနံ၊ လူတို့သည်။ ပုည-ပေက္ခာနံ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ရှင့်ကုန်သော။ ပါဏိနံ၊ သတ္တဝါ တို့သည်။ သြပဓိကံ၊ ဥပဓိဟူသော အကျိုးရှိသော။ ပုညံ၊ ကို။ ကဓေတံ၊ ပြုကုန်လသော်။ ကတ္ထ၊ အဘယ်၌။ ဝါ၊ အဘယ်အား။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူကြောင်း စေတနာသည်။ မဟာပုလံ၊ များသော အကျိုး ရှိပါသနည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့ လျှောက်ခဲ့ပြီ မဟုတ်လော။ [ဂါထာပွင့် များကို အောက်၌ ပြထားသည်။]

၀။ ယဇမာနာနံ ပေ။ သြပဓိကံ။ ယဇမာနာနန္တိ ဒေန္တာနံ၊ ပုညပေက္ခာန-ပါဏိနန္တိ အနုနာသိကလောပံ (နိဂ္ဂဟိတိ၏ ကြေခြင်းကို) ကတွာ နိဒ္ဒေသော၊ ပုည-ဖလံ အ-ကန်န္တာနံ သတ္တာနံ၊ သြပဓိကန္တိ ဥပဓိ နာမခန္ဓာ၊ ဥပဓိဿ+ကရဏသိလံ၊ ဥပဓိပယောဇနိတိ ဝါ သြပဓိကံ၊ အတ္တဘာဝဇနကံ ပဋိသန္ဓိပဝတ္ထိဝိပါကဒါယကံ-ဝိမာနဝတ္ထု-၆၊ ဣတ္ထိဝိမာန၊ ၃-ဝဂ်၊ ၆-သုတ်။

စတ္တာဓော၊ ငှ-ယောက်ကုန်သော၊ ပဋိပန္နာ စ၊ ကျင့်ဆဲ မဂ္ဂဋ္ဌ
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း။ စတ္တာဓော၊ ကုန်သော။ ဖလေ၊ ဖိုလ်၌။ ဌိတာ စ၊
 တည်သော ဖလဋ္ဌပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း။ သေ(ဧသော)သံဃော၊ အစုံ
 ငှ-ပါး၊ သီးခြားရှစ်ဖော်၊ ဤအရိယာသံဃာတော်သည်။ ဥဇုဘူတော၊
 ဖြောင့်မတ်သည်ဖြစ်၍ ဖြစ်တော်မူ၏။ ပညာသီလသမာဟိတော၊
 ပညာသီလသည် ကောင်းစွာ ထားအပ်သော စိတ်ရှိတော်မူ၏။ ဝါ၊
 ပညာ သီလ သမာဓိ ရှိတော်မူ၏။

ယဇမာနာနံ၊ ကုန်သော။ မနုဿာနံ၊ တို့သည်။ ပုညပေက္ခာနံ၊
 ကုန်သော။ ပါဏိနံ၊ တို့သည်။ ဩပဓိကံ၊ သော။ ပုညံ၊ ကို။
 စာဓောတံ၊ သော်။ သံဃော၊ ၌။ ဝါ၊ အား။ ဝိန္နံ၊ သည်။ မဟပုလံ၊
 ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ မဟုတ်လော။ [ဂါထာဖွင့်များကို
 အောက်၌ ပြထားသည်။]

ဟိ၊ မှန်။ ဧသော သံဃော၊ သည်။ မဟဂ္ဂတော၊ ဂုဏ်တို့ဖြင့်
 မြတ်သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သည်။ (ဟုတွာ၊ ၌။ ဝါ၊ ကြောင့်။)
 ဝိပုလော၊ (ကောင်းမှု ပြုသူတို့၏ အကျိုးတရား) ပြန့်ပြောခြင်း၏
 အကြောင်းတည်း။ [ဝိပုလော မဟဂ္ဂတောတိ ဂုဏေဟိ မဟတ္တံ+
 ဂတောတိ မဟဂ္ဂတော။ တထော ဝေ အတ္တနိ ကတာနံ ကာရာနံ
 ဖလဝေပုလ္လဟေတုတာယ ဝိပုလော။ ဝိမာနဝတ္ထု၊ ၅၊ ၃-ဝဂ်၊
 ၆-သုတ်၊ ပုဒ်ရေ(၆၄၃)။] ဥဒဓိ၊ ရေကို ဆောင်ထားအပ်ရာ
 ဖြစ်သော။ သာဂဓော၊ သမုဗ္ဗရာကို။ (အပ္ပမေယျော) ဣဝ၊
 ရေအားဖြင့် မတိုင်းတာအပ် မတိုင်းတာနိုင်သကဲ့သို့။ (ဝေ၊ တူ။)
 သေ(ဧသော သံဃော)၊ ကို။ အပ္ပမေယျော၊ ဂုဏ်အားဖြင့် မတိုင်း
 တာအပ် မတိုင်းတာနိုင်။ [ဥဒဓိဝ သာဂဓောတိ ယထာ ဥဒကံ+ဧတ္ထ

၁။ ပဋိပန္နာ ။ပေ။ သမာဟိတော။ ။ပဋိပန္နာတိ ပဋိပဇ္ဇမာနာ၊ မဂ္ဂဋ္ဌာတိ-
 အတ္ထော၊ ဥဇုဘူတောတိ ဥဇုပဋိပတ္တိယာ ဥဇုဘာဝံ ပတ္ထော ဒက္ခိဏေယျော ဇာတော၊
 ပညာသီလ သမာဟိတောတိ ပညာယ+သီလေန စ+သမာဟိတော၊ ဒိဋ္ဌိသီလသမ္ပန္နော
 အရိယာယ ဒိဋ္ဌိသာ အရိယေန သီလေန စ သမန္နာဂတော၊ တေနာပိဿ ပရမတ္ထ-
 သံဃာဘာဝမေဝ ဝိဘာဝေတိ (ထိုပညာသီလ သမာဟိတော ပါဠိဖြင့်လည်း ထို
 အရိယသံဃာတော်၏ ပရမတ္ထ သံဃာ အဖြစ်ကိုပင် ပြ၏။) ဒိဋ္ဌိသီလသာမညေန
 သံဃဋ္ဌိတတ္တာ (အယူသီလ တူမျှသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ပေါင်းစပ်အပ်သည်၏ အဖြစ်
 ကြောင့်) ဟိ သံဃော၊ အထဝါ သမာဟိတံ သမာဓိ၊ ပညာ+သီလံ+သမာဟိတဉ္စ
 အဿ အတ္တိတိ ပညာသီလသမာဟိတော၊ တေနဿ သီလာဒိဓမ္မက္ခန္ဓတ္တယသမ္ပန္နတာယ
 ဒက္ခိဏေယျာဘာဝံ ဝိဘာဝေတိ။ —ထို ဝိမာနဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ။

ဓိယတိတိ “ဥဒဓိ”တိ လဒ္ဒနာမော သာဂရော “တ္ထေကာနိ ဥဒ-
 ကာဠကာနိ”တိအာဒိနာ ဥဒကတော အပ္ပမေယျော။ ဝေမေသ-
 ဂုဏတောတိ အတ္ထော။ ထိုအဋ္ဌကထာ။] နရဝီရသာဝကော၊ လူတို့တွင်
 ဝီရိယရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ သာဝက ဖြစ်ကုန်သော။
 [နရေသု + ဝီရိယသမ္ပန္နဿ နရဿ+သာဝကော။ ထိုအဋ္ဌကထာ။]
 ပဘင်္ဂရာ၊ သတ္တလောက၏ ဉာဏ်ရောင်အလင်းကို ပြုကုန်သော။
 [လောကဿ+ဉာဏာလောကကရာ။ ထိုအဋ္ဌကထာ။] (ယေ၊ အကြင်
 အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ် ရှစ်ယောက်တို့သည်။) ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဥဒီရယန္တိ၊
 ဟောပြုကုန်၏။ ဧတေ ဟိ၊ ဤအရိယာပုဂ္ဂိုလ်ရှစ်ယောက်တို့သည်သာ။
 သေဋ္ဌာ၊ ချီးမွမ်းအပ် မြတ်ကုန်၏။ [ဧတေ ဟိတိ ဟိ-သဒ္ဓေါ
 အဝဇာရဏေ နိပါတော။ ဧတေ ဝေ သေဋ္ဌာတိ အတ္ထော။ ထို
 အဋ္ဌကထာ။]

ယေ၊ အကြင် သူတို့သည်။ သံသံ၊ အရိယာသံဃာကို။ ဥဒ္ဓိဿ၊
 ရည်စူး၍။ (သမ္ပုတိသံဃော န္တိ။ အန္တမသော၊ အားဖြင့်။ ဂေါတြဘု-
 ပုဂ္ဂလေသုပိ၊ ဂေါတြဘုပုဂ္ဂိုလ်တို့၌သော်မှလည်း။) ဒါနံ၊ ကို။ ဒဒန္တိ၊
 ကုန်၏။ [ယေ သံဃမုဒ္ဓိဿ ဒဒန္တိ ဒါနန္တိ ယေ သတ္တာ အရိယသံဃံ
 ဥဒ္ဓိဿ သမ္ပုတိသံဃော အန္တမသော ဂေါတြဘုပုဂ္ဂလေသုပိ ဒါနံ
 ဒဒန္တိ။ ထိုအဋ္ဌကထာ။] တေသံ၊ ထိုသူတို့၏။ ဝါ၊ တို့သည်။ (တံ ဒါနံ၊
 ကို။) သုဒိန္နံ၊ ကောင်းစွာ လှူအပ်ပြီ။ သုဟုတံ၊ (အဝေးမှ ဆောင်၍
 ပေးလှူခြင်း၊ အဝေးမှ ညွှန်သည်တို့အား ရည်မှန်း၍ လှူခြင်း၏
 အစွမ်းဖြင့် ပေးအပ်သော အလှူကို) ကောင်းစွာ လှူအပ်ပြီ။ သုယိဋ္ဌံ၊
 (ယင်ကြီး ပူဇော်ခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ပူဇော်မှုကိုလည်း) ကောင်းစွာ
 ပူဇော်အပ်ပြီ။ [တံ ဒါနံ သံဝိဘာဂဝသေန ဒိန္နမိ သုဒိန္နံ၊ အာဟုန-
 ပါဟုနရသေန ဟုတမိ သုဟုတံ၊ မဟာယာဂဝသေန ယိဋ္ဌမိ
 သုယိဋ္ဌမေဝ ဟောတိ။ ထိုအဋ္ဌကထာ။] (ကသွာ၊ အဘယ်ကြောင့်
 နည်း။) (ယသွာ၊ ကြောင့်။) လောကဝိဒ္ဓနံ၊ သတ္တောကာသ သင်္ခါရ
 ဟု လောက ၃-ဘုံ အလုံးစုံကို အကုန်သိမြင် ဘုရားရှင်တို့သည်။
 သာ ဒက္ခိဏာ၊ ထိုအလှူကို။ သံဃဂတာ၊ သံဃာ၌ ဖြစ်၏ဟူ၍။
 ပတိဋ္ဌိတာ၊ သံဃာ၌ တည်၏ ဟူ၍။ မဟာပုလာ၊ များသော အကျိုး
 ရှိ၏ဟူ၍။ ဝဏ္ဏိတာ၊ ချီးမွမ်းတော်မူအပ်ပြီ။ (တသွာ၊ ထိုကြောင့်
 တည်း။) [ကသွာ၊ ယသွာ သာ ဒက္ခိဏာ သံဃဂတာ ပတိဋ္ဌိတာ
 မဟာပုလာ လောကဝိဒ္ဓနံ ဝဏ္ဏိတာတိ။ လောကဝိဒ္ဓဟိ သမ္မာသမ္ပုဇ္ဇေဟိ
 ။ပေ။ ဝဏ္ဏိတာ ပသတ္တာ သောမိတာတိ အတ္ထော။ ထိုအဋ္ဌကထာ။]

တောဒိသံ၊ ဤကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ ယညံ၊ ယင်ကို (အလှူကို)။ အနုဿရန္တာ၊ အဖန်ဖန် အမှတ်ရကုန်သော။ ယေ၊ အကြင်သူတို့သည်။ လောကေ၊ ဌံ။ ဝေဒဇာတာ၊ ဖြစ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်းရှိကုန်သည်။ (ဟုတော့)၊ ဝိစရန္တိ၊ လှည့်လည်ကြရကုန်၏။ [ဤဒိသံ ယညမနုဿရန္တာတိ တောဒိသံ သံသံ ဥဒ္ဓိဿ အတ္တနာ ကတံ ဒါနံ အနုဿရန္တာ။ ဝေဒဇာတာတိ ဇာတသောမနဿာ။ ထို အဋ္ဌကထာ။ ဤအလို “ဤဒိသံ” ဟု ပါဠိတော်၌ ရှိ၍ “တောဒိသံ” ကို အဋ္ဌကထာသံဝဏ္ဏနာ ပါဠိဟု မှတ်ရမည်။] (တေ၊ ထိုသူတို့သည်။) မစ္ဆေရမလံ၊ မစ္ဆေရ ဟူသော စိတ်၏ အညစ်အကြေးကို။ (တနည်း) မစ္ဆေရမလံ၊ မစ္ဆေရ၊ ဣဿာ လောဘ ဒေါသ စသော အညစ်အကြေးကို။ သမူလံ၊ အဝိဇ္ဇာ ဝိစိကိစ္ဆာ ဝိပလ္လာသ စသော အမြစ်အရင်းနှင့်တကွ။ ဝိနေယျ၊ ပယ်ဖျောက်၍။ အနိန္ဒိတာ၊ မကဲ့ရဲ့အပ်ကုန်သည်။ (ဟုတော့)၊ သဂ္ဂံ၊ ရူပါရုံ စသည်တို့ဖြင့် လွန်စွာ မြတ်သော။ ဌာနံ၊ နတ်ပြည်အရပ်သို့။ ဥပေန္တိ၊ ကပ်ရောက်ကြရကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြီ မဟုတ်လော ။ ပေ ။ [မစ္ဆေရမေဝ စိတ္တဿ မလိနဘာဝကရဏတော မစ္ဆေရမလံ။ အထ ဝါ၊ မစ္ဆေရဉ္စ+အညံ ဣဿာ လောဘ ဒေါသာဒိမလဉ္စာတိ မစ္ဆေရမလံ။ တဉ္စ အဝိဇ္ဇာ ဝိစိကိစ္ဆာ ဝိပလ္လာသသာဒိဟိ သဟ+မူလေဟိတိ သမူလံ ဝိနေယျ ဝိနယိတော ဝိက္ခမ္ဘေတော အနိန္ဒိတာ သဂ္ဂမူပေန္တိ ဌာနန္တိ ယောဇနာ။ ထို အဋ္ဌကထာ။]

မှတ်ချက်။ ။ သက္ကသံယုတ်(သံ၊ ၁။ ၂၃၅)၌ အမေးတဂါထာ အဖြေ ၂-ဂါထာသာဖြစ်၍ ထိုသံယုတ်အတိုင်း “သံဃေ ဒိန္နံ မဟပ္ပလန္တိ” ဟု ဣတိ-သဒ္ဓါဖြင့် ရှိသည်။ ဝိမာနဝတ္ထု၊ (နှာ-၅၀)၊ ပါရိစ္ဆတ္တကဝဂ်၊ ဒဒ္ဓုလ္လဝိမာနဝတ္ထု ၌ကား အဖြေမှာ ၂-ဂါထာမျှ မက၊ “ဧသော ဟိ” စသော ဂါထာများလည်း ပါဝင်၏။ ထို့ကြောင့် “သဂ္ဂမူပေန္တိ ဌာနန္တိ” ဟု ဣတိ-သဒ္ဓါဖြင့် သကဝါဒီ ဆိုပြန်သည်။ “ယဇမာနာနံ” စသည်ဖြင့် လျှောက်ပြီ မဟုတ်လော “စတ္တာရော စ ပဋိပန္နာ” စသည်ဖြင့် ဖြေတော်မူပြီ မဟုတ်လော။ သုတ္တန်ရှိသည် မဟုတ်လော” ဟု စိစစ်လိုရင်း ဖြစ်သည်။

န ဝတ္တဗ္ဗံ သံဃဿ ဒိန္နံ မဟပ္ပလန္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၇-သတ္တရသမဝဂ်

(၁၇၅)၁၀-န ဝတ္တဗွဲ ဗုဒ္ဓဿ ဒိန္နံ မဟာပုလန္တိကထာ

၇၆၉။ ဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအား။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူကြောင်း ဒါန စေတနာသည်။ မဟာပုလံ၊ များသော အကျိုးရှိ၏။ ဣတိ၊ န ဝတ္တဗွဲ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဒွိပဒါနံ၊ အခြေ ၂-ချောင်းရှိသော။ သတ္တဝါတို့တွင်။ အဂ္ဂေါ၊ မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒွိပဒါနံ၊ တို့တွင်။ သေဋ္ဌော၊ ချီးမွမ်းအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒွိပဒါနံ၊ တို့တွင်။ ပမောက္ခော၊ ပြခန်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝါ၊ အကြီးအမှူးသည်။ ဒွိပဒါနံ၊ တို့တွင်။ ဥတ္တမော၊ မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒွိပဒါနံ၊ တို့တွင်။ ပဝရော၊ မြတ်သောပုဂ္ဂိုလ် သည်။ အသမော၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့နှင့် တူတော်မမူသည်။ [အပုဋ္ဌိ-ပုဂ္ဂလတ္တာဝ သဗ္ဗသတ္တေဟိ အသမော-ကေဂုံတ္တရ-ဋ္ဌ၊ ကေပုဂ္ဂလဝဂ်] အသမ-သမော၊ အတူရှိတော်မမူသော ရှေးဘုရားရှင်တို့နှင့်သာတူတော်မူသည်။ အပုဋ္ဌိ-သမော၊ အတ္တဘောတော်အားဖြင့် တူသောပုဂ္ဂိုလ် ရှိတော်မမူသည်။ [အပုဋ္ဌိ-သမောတိ အတ္တဘာဝေနေဝဿ ပဋိသမော နာမ ကောစိ နတ္ထိတိ အပုဋ္ဌိ-သမော။ ကေဂုံတ္တရ၊ ဋ္ဌ၊ ကေပုဂ္ဂလဝဂ်။ ပဋိသမောတိ ပဋိနိဓိဘာဝေန-သမော။ ထိုဋီကာ၊ အပုဋ္ဌိသမောပယ် ပဋိသမော၌ ပဟိဘဒ္ဒါ “ပဋိနိဓိ-အတူ” အနက်ဟော။ ထိုအဋ္ဌကထာ၌ “အပုဋ္ဌိမောတိ ပဋိမာ ဝုစ္စတိ အတ္တ-ဘာဝေါ” နှင့် အပုဋ္ဌိသမောတိ အတ္တဘာဝေနေဝ” တို့ကို ဆက်သွယ်၍ ကြည့်ပါ။] အပုဋ္ဌိဘာဝေါ၊ ဆန့်ကျင်ဘက် တရားအဖို့ကို ပြုနိုင်သူ ရှိတော်

၁။ ဒွိပဒါနံ အဂ္ဂေါ။ ။ ဒွိပဒါနံ အဂ္ဂေါတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ အပဒါနံ ဒွိပဒါနံ စတုပဒါနံ ဗဟုပဒါနံ ရူပိနံ အရူပိနံ သညိနံ အသညိနံ နေဝသညိနာသညိနံ သတ္တာနံ (အပဒ၊ ဒွိပဒ၊ ဗဟုပဒ၊ ရူပိ၊ အရူပိ၊ သညိ၊ အသညိ၊ နေဝသညိ နာသညိ ဖြစ်ကြ သော သတ္တဝါတို့တွင်) အဂ္ဂေါ၊ ကသ္မာ ဣဓ “ဒွိပဒါနံ အဂ္ဂေါ” တိ ဝုတ္တော၊ သေဋ္ဌတရဝသေန (အမြတ်ဆုံး သတ္တဝါနှင့် စပ်သဖြင့် ဟောတော်မူအပ်ပြီ)။ - ကေဂုံတ္တရဋ္ဌ၊ ကေပုဂ္ဂလဝဂ်။

၂။ အပုဋ္ဌိဘာဝေါ။ ။ အပုဋ္ဌိဘာဝေါတိ ယေ တထာဂတေန “စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ” တိ အာဒိနာ နယေန ဓမ္မာ ဒေသိတာ၊ တေသု (ထိုတရားတို့၌) “န စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ၊ တယော ဝါ ပဉ္စ ဝါ” တိ အာဒိနာ နယေန ပဋိ-ဘာဝံ ကာတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိတိ အပုဋ္ဌိဘာဝေါ။ - ကေဂုံတ္တရ-ဋ္ဌ၊ ကေ-ပုဂ္ဂလဝဂ်။ ... ပဋိသမောဝဂ် ဒါတုန္တိ “စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ” တိ အာဒိနာ ဝုတ္တဿ ဓမ္မဘာဂဿ = ဓမ္မကောဋ္ဌာသဿ ပဋိပက္ခဘူတံ (ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သည်ကို) ကတွာ ဘဝဂံ ကောဋ္ဌာသံ ပဋိဝစနံ ဒါတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ။ - ထိုဋီကာ။

မမူသည်။ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော၊ သီလစသော ဂုဏ်တို့ဖြင့် တူသောပုဂ္ဂိုလ် ရှိတော်
မမူသည်။ (ဟောတိ) နန၊ လော။ [အောက်၌ အပွင့်များ ပြထားသည်။]
ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

န၊ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဗုဒ္ဓေန၊ နှင့်။ သီလေန၊ အားဖြင့်၎င်း။ သမာဓိနာ၊
အားဖြင့်၎င်း။ ပညာယ၊ အားဖြင့်၎င်း။ သမသမော၊ တူသည်ဖြစ်၍ တူသော။
ဝါ၊ အလွန်တူသော။ ကောစိ၊ တစုံတယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အတ္ထိ၊
လော။ ဣတိ၊ သက ဝါဒီစစ်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ဣတိ၊ ပရဝါဒိဖြေ။) ပေ။

န၊ ပေ။ အမန္တာ၊ ဘဂဝတာ—

ဣမသ္မိံ လောကေ ဝါ၊ ဤလောက၌၎င်း။ ပရသ္မိံ၊ တပါးသော
လောက၌၎င်း။ [ပနသဒ္ဓါအနက်မရှိ။] ဗုဒ္ဓေန၊ ဘုရားထက်။ သေဋ္ဌော
စ၊ ချီးမွမ်းအပ် မြတ်သူသည်၎င်း။ ဗုဒ္ဓေန၊ ဘုရားနှင့်။ သမော စ၊
တူသူသည်၎င်း။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ယံ (ယော)၊ ယင်း မြတ်စွာ
ဘုရားသည်။ [ပါဠိတော်ရင်း၌၎င်း ရှေးနိဿယ၌၎င်း မပါ။ လိင်္ဂ
ဝိပလ္လာသ နိယမကြံ၍ ရှိသည့်အတိုင်း အနက် ပေးလိုက်သည်။]
ပုညတ္တိကာနံ၊ ကောင်းမှုဖြင့် အလိုရှိကုန်သော။ [ပုညေန+အတ္ထိ-
ကာနံ။ ဝိမာနဝတ္ထု၊ ဋ၊ ပုရိသဝိမာန၊ ၅၊ ဝဂ်၊ ၁၄၊ သုတ်။]
ဝိပုလဖလေသိနံ၊ ပြန်ပြောသော ကောင်းမှု၏ အကျိုးကို အလိုရှိကုန်
သော။ [ဝိပုလံ မဟန္တံ+ပုညဖလံ+ဣစ္ဆန္တာနံ၊ ထို အဋ္ဌကထာ။]
အာဟုနေယျာနံ၊ အဝေးမှ ဆောင်ယူ၍ ပေးလှူအပ်သော ပစ္စည်းကို
ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ အဂ္ဂတံ၊ အမြတ်ဆုံး၏ အဖြစ်သို့။ ဂတောံ၊
ရောက်တော်မူပြီ။ [ဝိမာနဝတ္ထု၌ “အာဟုနေယျာနံ ပရမာဟုတိ
ဂတောံ” ဟု ပါဠိရှိသည်။ ထိုအဋ္ဌကထာ၌ “ပရမာဟုတိ ပရမံ +
အာဟုနေယျာဘာဝံ” ဟု ဖွင့်သည်။ ဒက္ခိဏေယျာနံ ပရမဂ္ဂတံ ဂတောံ”
ဟုလည်း အဋ္ဌကထာ၌ မှုကဲ့ပြသေး၏။ ပရမဂ္ဂတံတိ “ပရမံ+အဂ္ဂ-
ဘာဝံ၊ အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျာဘာဝံတိ အတ္ထော” ဟု ထို မှုကဲ့ကို ဖွင့်၏။
ဤ ကထာဝတ္ထု ရှေး နိဿယ၌ကား “ဂတောံ” ၏ ကတ္တားအဖြစ်ဖြင့်
“ဘဂဝါ” ဟု ရှိသည်။] ဣတိ ဝုတ္တံ နန။ ပေ။

န ဝတ္တဗ္ဗံ ဗုဒ္ဓဿ ဒိန္နံ မဟပုလန္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော။ ။ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလောတိ အညော ကောစိ “အဟံ ဗုဒ္ဓေါ” တိ
ဧဝံ ပဋိညံ ကာတံ သမတ္ထော ပုဂ္ဂလော နာမတ္ထိတိ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော၊ -ကောဂုံတ္ထရ-ဋ္ဌ၊
ကေပုဂ္ဂလဝဂ်၊ နတ္ထိ+တေဿ သီလာဒိဂုဏေဟိ ပဋိဗိမ္မဘူတော (အတူဖြစ်၍ ဖြစ်
သော) ပုဂ္ဂလောတိ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော၊ -ထိုဋီကာ။

၁၇-သတ္တရသမဝဂ်

(၁၇၆)၁၁-ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိကထာ

၈၀၀။ ဒါယကတောဝ။ အလ္လပေးပုဂ္ဂိုလ်ကြောင့်သာ။ ဒါနံ၊ သည်။
 ဝိသုဇ္ဈတိ၊ အကျိုးများဖွယ် စင်ကြယ်သလော။ ပဋိဂ္ဂါဟကတော၊ အလ္လခံ
 ပုဂ္ဂိုလ်ကြောင့်။ ဒါနံ၊ သည်။ နော (ဝိသုဇ္ဈတိ)၊ အကျိုးများဖွယ် မစင်
 ကြယ်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ၊ အာဟုနေယျာ၊ အဝေးမှ ဆောင်ယူ၍
 ပေးလှူအပ်သော ပစ္စည်းကို ခံယူထိုက်ကုန်သော။ ပေ၊ ပုညက္ခေတ္တံ၊ ကုသိုလ်
 ကောင်းမှုဟူသော မျိုးစေ့တို့၏ လယ်ယာ မြေကောင်းဖြစ်သော။ ကေစိ၊
 အချို့ကုန်သော။ ပဋိဂ္ဂါဟကတော၊ အလ္လခံတို့သည်။ အတ္ထိ နန္ဒ၊ လော။ ဣတိ၊
 အာမန္တာ။ ပေ။

ဒါယကတောဝ ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ (ယော တို့သည်။) သောတာပန္နော
 ဌံ။ ဝါ၊ အား။ ဒါနံ၊ ကို။ ဒတွာ၊ ၍။ ဒက္ခိဏံ၊ ကို။ အာရာဇေန္တံ၊
 ပြီးစေကြကုန်၏။ ကေစိ (ဇော တို့သည်။) အတ္ထိ နန္ဒ၊ လော။ ဣတိ၊
 အာမန္တာ။ ပေ။

၈၀၁။ ပဋိဂ္ဂါဟကတော ။ ပေ ။ အာမန္တာ၊ အညော၊ အခြားသူသည်။
 အညဿ၊ အခြားသူဖို့။ ကာရကော၊ ပြုတတ်သလော။ ။ ပေ ။ န ဟေဝံ
 ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။

ဒါယကတောဝ ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အာနန္ဒ၊ ဒက္ခိဏာ
 ဝိသုဒ္ဓိယော၊ အလ္လ၏ စင်ကြယ်ကြောင်းတို့သည်။ ဣမာ စတဿော၊ ဤ
 ၄-ပါးတို့တည်း။ (ယာ) ဒက္ခိဏာ၊ သည်။ ဒါယကတော၊ ကြောင့်။
 ဝိသုဇ္ဈတိ၊ ၎်။ ပဋိဂ္ဂါဟကတော၊ ကြောင့်။ နော (ဝိသုဇ္ဈတိ)၊ မစင်ကြယ်။
 (သာ ဒက္ခိဏာ၊ သည်။) အတ္ထိ ။ ပေ ။ (ယာ)ဒက္ခိဏာ ဒါယကတောစေဝ၊
 ကြောင့်လည်း။ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ ၎်။ ပဋိဂ္ဂါဟကတော စ၊ ကြောင့်လည်း။
 (ဝိသုဇ္ဈတိ၊ ၎်။ သာ ဒက္ခိဏာ၊ သည်။) အတ္ထိ။ (ယာ) ဒက္ခိဏာ
 ဒါယကတော၊ ကြောင့်။ နေဝ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ မစင်ကြယ်။ ပဋိဂ္ဂါဟကတော၊
 ကြောင့်။ နော (ဝိသုဇ္ဈတိ)၊ မစင်ကြယ်။ အာနန္ဒ၊ ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိယော၊
 တို့သည်။ ဣမာ စတဿော၊ တို့တည်း။ ဣတိ ဝုတ္တံ နန္ဒ ။ ပေ ။

ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိကထာ နိဋ္ဌိတာ။
 သတ္တရသမော ဝဂ္ဂေါ။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ဇါ။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။ အတ္ထိ အရဟတော ပုညပစယော၊ အရဟတော ပုညပစယကထာ၎င်း။ နတ္ထိ အရဟတော အာကာလမစ္စု၊ နတ္ထိ အရဟတော အကာလမစ္စုတိကထာ၎င်း။ သဗ္ဗမိဒံ ကမ္မကတော၊ သဗ္ဗမိဒံ စမ္မကတောတိကထာ၎င်း။ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓညေဝ ဒုက္ခံ၊ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓကထာ၎င်း။ ဌပေတွာ ။ ပေ ။ ဒုက္ခာ၊ ဌပေတွာ အရိယမဂ္ဂတိကထာ၎င်း။ သံဃော ဒက္ခိဏံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ၊ န ဝတ္တဗ္ဗံ သံဃော ဒက္ခိဏံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိကထာ၎င်း။ သံဃော ဒက္ခိဏံ ဝိသောဇေတိ၊ န ဝတ္တဗ္ဗံ သံဃော ဒက္ခိဏံ ။ ပေ ။ ကထာ၎င်း။ သံဃော ။ ပေ ။ သာယတိ၊ န ဝတ္တဗ္ဗံ သံဃော ဘုဒ္ဓတိတိကထာ၎င်း။ သံဃဿ ဒိန္နံ မဟပုလံ၊ န ဝတ္တဗ္ဗံ ။ ပေ ။ မဟပုလန္တိကထာ၊ န ဝတ္တဗ္ဗံ ဗုဒ္ဓဿ ဒိန္နံ မဟပုလန္တိ ကထာတို့၎င်း။ အတ္ထိ၊ ဒါနံ ဝိသုဒ္ဓိယာ၊ အကျိုးများဖွယ် စင်ကြယ်ခြင်း အကျိုးငှါ ဒါန ရှိ၏ဟု ပြရာ ရောက်သော ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိကထာ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ တည်း။

၁၀။ အဋ္ဌာရသမဝဂ္ဂ

(၁၇၇) ၁-မနုဿလောက ကထာ

၈၀၂။ ဗုဒ္ဓေါ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူပြီးသော။
ဘဂဝါ၊ သည်။ မနုဿလောကော၊ လူ့လောက၌။ အဋ္ဌာသိ၊ တည်တော်မူခဲ့ပြီ
(ရှိတော်မူဘူးပြီ)။ ဣတိ၊ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ။ ဗုဒ္ဓ-
ဝုတ္တံ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် သီတင်းသုံးတော်မူအပ်ကုန်သော။ စေတိယာနံ၊
သစ်ပင်ဟူသော စေတီတော်တို့သည်၎င်း။ အာရာမဝိဟာရဂါမနိဂမနဂ-
ရာနိ၊ အာရာမံ၊ ကျောင်း၊ ရွာ၊ နိဂုမ်း၊ မြို့တို့သည်၎င်း။ ရဋ္ဌာနိ၊ တိုင်းတို့
သည်၎င်း။ ဇနပဒါနိ၊ ဇနပုဒ်တို့သည်၎င်း။ အတ္ထိ နနု၊ လော။ ဣတိ၊
အာမန္တာ၊ ပေ။

န ။ ပေ။ အာမန္တာ၊ ဘဂဝါ၊ သည်။ လုမ္ဗိနိယာ၊ လုမ္ဗိနိဥယျာဉ်၌။
ဇာတော နနု၊ ဖွားတော်မူခဲ့သည် မဟုတ်လော။ ဗောဓိယာ၊ ဗောဓိပင်၏။
မူလေ၊ အနီးအောက်၌။ အဘိသမ္ပုဒ္ဓေါ နနု၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍
သိတော်မူခဲ့သည် မဟုတ်လော။ ဗာရာဏသိယံ၊ ဗာရာဏသိမြို့၏ အနီး၌။
ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဓမ္မစက္ကံ၊ ဓမ္မစကြာတရားတော်ကို။ ပဝတ္တိတံ နနု၊
လည်စေတော် မူအပ်ပြီ မဟုတ်လော။ စာပါလေ၊ စာပါလ မည်သော။
စေတိယေ၊ စေတီတော်၏ အနီး၌။ အာယုသင်္ခါရော၊ အာယုသင်္ခါရကို။
ဩသဋ္ဌော၊ စွန့်လွှတ်တော်မူအပ်ပြီ မဟုတ်လော။ ကုသိနာရာယံ၊ ကုသိနာရုံ
မြို့၏ အနီး၌။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ပရိနိဗ္ဗုတော နနု၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီ
မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

န ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဘိက္ခဝေ အဟံ၊ သည်။
ဧကံ၊ သော။ သမယံ၊ အခါ၌။ ဥက္ကဋ္ဌာယံ၊ ဥက္ကဋ္ဌာမြို့၏ အနီး၌။ သုဘဂ-
ဝနေ၊ သုဘဂမည်သော တော၌။ သာလုရာဇမူလေ၊ တောစိုးပင် မင်း၏
အနီးအောက်၌။ ဝိဟာရာမိ၊ သီတင်းသုံးတော် မူ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့၎င်း။
[သာလရာဇမူလေတိ ဝနပုတိဇေဋ္ဌကဿ မူလေ။ သုတ်မဟာဝဂ္ဂ၊ ၄၊ မဟာ-
ပဒါနသုတ်၊ ဒေဝတာရောစနအပ္ပင်္ဂ။ ကာမံ သာလရုက္ခောပိ၊ (အင်ကြင်းပင်
ကိုလည်း။) သာလောတိ ဝုစ္စတိ၊ ယောဧကောစိ ရုက္ခောပိ၊ ဝနပုတိဇေဋ္ဌ-
ကရုက္ခောပိ၊ ဣဓ ပန ပစ္စိမော ဝေ အဓိပေတောတိ အာဟ “ဝနပုတိ-
ဇေဋ္ဌကဿ မူလေ”တိ။ ထိုဒီကာ။] ဘိက္ခဝေ အဟံ ဧကံ သမယံ ဥရုဝေလာယံ၊

ဥရုဝေလာတော၌။ အဇပါလနိဂြောဓေ၊ ဆိတ်ကျောင်းညောင်ပင်၏ အနီး
 အောက်၌။ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သစ္စာ ၄-ပါးတရားကို ထိုးထွင်း၍ သိတော်မူပြီး
 သည်။ (ဟုတော့)၊ ပဌမံ၊ ရှေးဦးစွာ။ ဝိဟာရာမိ၊ နေတော်မူ၏။ ဣတိ စ၊ ၎င်း။
 [အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတော့ ပဌမံ အဇပါလနိဂြောဓေ ဝိဟာရာမိတိ ဝေမေတ္ထ
 သမ္ဗုန္ဓော ဝေဒိတဗ္ဗော။ စတုက္ကင်္ဂတ္ထရာ၊ ဋီ၊ ၁- ပံ- ၃- ဝဂ်၊ ၁- သုတ်။]
 ဘိက္ခဝေ အဟံ ဧကံ သမယံ ဣဇဂဟေ၊ ဣဇဂြိုဟ်မြို့၏ အနီး၌။ ကလန္ဒက-
 နိဝါပေ၊ ရှဉ့်တို့အား အစာပေးရာဖြစ်သော။ [ဤပုဒ်အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်
 ဘာသာဋီကာ၊ ပဌမဒုဋ္ဌဒေါသ သိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဝေဠုဝနေ၊
 ဝေဠုဝန်ကျောင်းတိုက်၌။ ဝိဟာရာမိ၊ ဣတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ အဟံ ဧကံ
 သမယံ သာဝတ္ထိယံ၊ သာဝတ္ထိမြို့၏ အနီး၌။ အနာထပိဏ္ဍိကဿ၊ ၎်။
 အာရာမေ၊ အာရာမ်ဖြစ်သော။ ဇေတဝနေ၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်၌။
 ဝိဟာရာမိ။ ဣတိ၊ ၎င်း။ ဘိက္ခဝေ အဟံ ဧကံ သမယံ ဝေသာလိယံ၊
 ဝေသာလိမြို့၏ အနီး၌။ မဟာဝနေ၊ မဟာဝန်တော၌။ ကုဋ္ဌာဂါရသာ-
 လာယံ၊ စုလစ်မှန်းချန် အထွတ်ရှိသော ကျောင်းတော်၌။ ဝိဟာရာမိ။ ဣတိ၊
 ၎င်း။ ဝုတ္တံ နန္ဒါ ပေ။ [ကုဋ္ဌာဂါရသာလာယံပုဒ်၏ အဖွင့်ကို ပါရာဇိကဏ်
 ဘာသာဋီကာ၊ တတိယ ပါရာဇိက အဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။]

၈၀၃။ ဗုဒ္ဓေါ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဝဝါ၊ သည်။ လောကေ၊ လောက၌။
 ဇာတော နန၊ ဖွားတော်မူသည် မဟုတ်လော။ လောကေ၊ ၌။ သံဝဇော
 နန၊ ကြီးပွားတော်မူသည် မဟုတ်လော။ လောကံ၊ ကို။ အဘိဘုယျ၊
 လှမ်းမိုး၍။ လောကေန၊ သည်။ အနုပလိတ္တော၊ လိမ်းကျံအပ်တော်မူသည်။
 (ဟုတော့)၊ ဝိဟာရတိ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

မနုဿလောကကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၈-အဋ္ဌာရသမဝဂ်

(၁၇၈) ၂-ဓမ္မဒေသနာကထာ

၈၀၄။ ဗုဒ္ဓေန၊ အလုံးစုံသောတရားတို့ကို သိတော်မူပြီးသော။ ဘဂဝတာ၊
 သည်။ ဓမ္မော၊ ကို။ ဒေသိတော၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ ဣတိ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊
 လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ကေန၊ သည်။ ဒေသိတော၊ နည်း။ ဣတိ၊
 သကဝါဒီ စစ်။ အဘိနိမ္မိတေန၊ ရှေးရှုဖန်ဆင်းအပ်သော ရုပ်ပွားတော်သည်။
 ဒေသိတော၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဖြေ။ အဘိနိမ္မိတော၊ သည်။ ဇိနော၊
 ငါးမာရ်အောင်မြင် ဘုရားရှင်လော။ သတ္တာ၊ လူနတ်ဗြဟ္မာတို့၏ ဆရာလော။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ မဖောက်မပြန် အမှန်ကိုယ်တိုင် အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူသော ဘုရားလော။ သဗ္ဗညု၊ အလုံးစုံကို သိသလော။ သဗ္ဗဒဏ္ဍာဝီ၊ အလုံးစုံကို မြင်သလော။ ဓမ္မဏ္ဍာမိ၊ တရား၏ အရှင်လော။ ဓမ္မပ္ပဋိသရဏော၊ တရားဟူသော လည်းလျောင်းရာရှိသလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။ [နောက်၌ “အရှင်အာနန္ဒာဟောသည်”ဟု ဖြေ၏။ အနက်လွယ်ပြီ။]

၈၀၅။ န ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်း။ သာရိပုတ္တ၊ အဟံ။ သည်း။ သံခိတ္တေနပိ၊ အကျဉ်းအားဖြင့်လည်း။ ဓမ္မံ၊ ကိ။ ဒေသေယံ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဝိတ္တာရေနပိ၊ အကျယ်အားဖြင့်လည်း။ ပေ။ သံခိတ္တဝိတ္တာရေနပိ၊ အကျဉ်းအကျယ်အားဖြင့်လည်း။ ပေ။ ဒေသေယံ၊ ၏။ စ၊ ထိုသို့ပင် ဟောတော်မူပါသော်လည်း။ အညာတာရော၊ သိသူတို့ကို။ ဒုလ္လဘာ၊ ခံယဉ်း သဖြင့် ရအပ်ကုန်၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ နန္ဒ။ ပေ။

၈၀၆။ န ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ ဘိက္ခဝေ အဟံ၊ အဘိညာယံ။ (ဟောထိုက်သော တရား၊ ဝေနေယျတို့၏ အာသယ စသည်၊ ဟောထိုက်သော တရား၏ နည်းအပြားတို့ကို) အမှန်အတိုင်း သိတော်မူ၍။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ဓမ္မံ၊ ကိ။ ဒေသေမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ [အဖွင့်များကို အောက်၌ ပြထားသည်။] အနဘိညာယံ၊ (ဟောထိုက်သောတရား စသည်တို့ကို) အမှန်အတိုင်း သိတော် မမူပဲ။ နော(ဒေသေမိ)၊ ဟောတော်မူသည် မဟုတ်။ ဘိက္ခဝေ အဟံ၊ သနိဒါနံ၊ အကြောင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဓမ္မံ၊ ကိ။ ဒေသေမိ၊ ၏။ အနိဒါနံ၊ အကြောင်း မရှိပဲ။ (ဓမ္မံ၊ ကိ။) နော (ဒေသေမိ)၊ ဟောတော် မူသည် မဟုတ်။ ဘိက္ခဝေ အဟံ၊ သပ္ပာဒိဟာရိယံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ကို ပယ်ရှား ခြင်းနှင့်တကွဖြစ်သော။ ဓမ္မံ ဒေသေမိ။ အပ္ပဋိဟာရိယံ၊ ဆန့်ကျင်ဘက်ကို

၀။ အဘိညာယံ။ အဘိညာယာတိ “ဣမေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဝှါဒသာယတနာနိ အဋ္ဌရသဓာတုယော ဗာဝိသတိန္ဒြိယာနိ စတ္တာရံ သပ္ပာနိ နဝ ဟေတု သတ္တ ဖဿာ သတ္တ ဝေဒနာ သတ္တ စေတနာ သတ္တ သညာ သတ္တ စိတ္တာနံ”တိ ဇာနိတွာ ပဋိဝိဋ္ဌိတွာ ပစ္စက္ခံ ကတွာ၊ တထာ “ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ”တိအာဒိနာ နယေန ဘေ တေ ဓမ္မေ ဇာနိတွာ ပဋိဝိဋ္ဌိတွာ ပစ္စက္ခမေဝ ကတွာတိ အတ္ထော။ တိကရုံတ္တရ၊ ဗ္ဗ၊ တတိယပံ၊ ဂေါဘမဓေထိယသုတ် အဖွင့်။

ဋီကာ။ အဘိညာယာတိ ကုသလာဒိဘေဒံ ခန္ဓာဒိဘေဒဉ္စ ဒေသေတဗ္ဗံ ဓမ္မံ၊ ဝိနေယျာနဉ္စ အာသယာနုသယ စရိယာဓိမုတ္တိအာဒိဘေဒံ၊ တဿ ဝ နေသံ (ထို အာသယ အနုသယ စရိယ အဓိမုတ္တိ အစရှိသော အပြား၏လည်း ထိုဝိနေယျ သတ္တဝါတို့အား) ဒေသေတဗ္ဗပုကာရံ ယာထာဝတော အဘိဇာနိတွာတိ အတ္ထော။ “ဣမေ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဝှါဒသာယတနာနိ”တိအာဒိ ပနေတ္ထ နိဒဿနမတ္တံ ဝုတ္တန္တံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ပယ်ရှားခြင်း မရှိသော။ (ဓမ္မံ) နော (ဒေသေမိ)။ ဘိက္ခဝေ၊ တဿ မယံ၊
 ထို ငါဘုရားသည်။ အဘိညာယ၊ ရှိ။ ဓမ္မံ၊ ကိ။ ဒေသယတော၊ ဟောတော်
 မူလသော်။ နော အနဘိညာယ၊ မဟုတ်ပဲ။ (ဒေသယတော၊ ဟောတော်မူ
 လသော်။) သနိဒါနံ ဓမ္မံ၊ ဒေသယတော၊ နော အနိဒါနံ (ဓမ္မံ)،
 (ဒေသယတော)၊ သပ္ပါဠိဟာရိယံ ဓမ္မံ၊ ဒေသယတော၊ သော်။ နော
 အပ္ပါဠိဟာရိယံ (ဓမ္မံ)، (ဒေသယတော)၊ ဩဝါဒေါ၊ အဆုံးအမကို။
 ကရဏိယော၊ ပြုထိုက်၏။ အနုသာသနိ၊ သွန်သင်မှုကို။ ကရဏိယာ၊ ၏။
 ဘိက္ခဝေ၊ ဘဂဝါ၊ သည်။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ မဖောက်မပြန် အမှန်ကိုယ်တိုင်
 အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူ၏။ ဓမ္မော၊ ကိ။ သွာက္ခာတော၊
 ကောင်းစွာ ဟောတော်မူအပ်၏။ သံသော၊ သည်။ သုပ္ပဋိပန္နော၊ ကောင်းစွာ
 ကျင့်တော်မူ၏။ ဣတိ၊ သို့။ (တိဏိ ရတနာနိ၊ တို့ကို။ ဂုဏတော၊ ဂုဏ်အားဖြင့်။
 အနုဿရန္တာနံ၊ အဖန်ဖန် အမှတ်ရကုန်သော။) [အဋ္ဌကထာမှ ယူ၍
 ထည့်သည်။] ဝေါ၊ သင်တို့၏။ တုဋ္ဌိယာ၊ နှစ်သက်ခြင်းငှါ။ အလဉ္စ ပန၊
 သင့်သည်သာ။ [“သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ပေ။ သံသော”တိ တိဏိ ရတနာနိ
 ဂုဏတော အနုဿရန္တာနံ တုမ္မာကံ ယုတ္တမေဝ တုဋ္ဌိံ တာတုန္တိ အတ္ထော။
 တိကင်္ဂုတ္တရ၊ ဋ္ဌ၊ ၃-ပံ၊ ၃-ဝဂ်၊ ၃-သုတ်။] အတ္တမနုတာယ၊ မိမိစိတ်ရှိသူတို့၏
 အဖြစ်အကျိုးငှါ။ အလံ (စ ပန)၊ သင့်သည်သာ။ သောမနဿာယ၊
 ဆောင်းသော စိတ်ရှိသူတို့၏ အဖြစ်အကျိုးငှါ။ အလံ(စ ပန)၊ သင့်သည်သာ။
 စ၊ ဆက်။ ဣမသ္မိံ ဝေယျာကရဏသ္မိံ၊ ဂါထာမဖက်၊ သက်သက်သော
 ဤဂေါတမဏစေတီယသုတ်တော်ကို။ ဘညမာနေ၊ ဟောတော်မူအပ်စဉ်။
 ဒသသဟဿိလောကဓာတု၊ တသောင်း အတိုင်းအရှည်ရှိသော လောကဓာတ်
 သည်။ အကမ္မိတ္ထ၊ တုန်လှုပ်ပြီ။ ဣတိ ဝုတ္တံ နန္ဒ ။ပေ။

ဓမ္မဒေသနာကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၈-အဋ္ဌာရသမဝဂ်

(၁၇၉) ၃-ကရုဏာကထာ

၈၀၇။ ဗုဒ္ဓဿ၊ သော။ ဘဂဝတော၊ ၏ (သန္တာန်၌)။ ကရုဏာ၊ သည်။
 နုတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

နုတ္ထိ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ကရုဏာတိ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝါ၊ သည်။
 အာကာရုဏိကော၊ ကရုဏာရှိတော် မမူသူလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။
 ဘဂဝါ၊ သည်။ ကာရုဏိတော၊ ကရုဏာရှိတော်မူသည်။ လောကဟိတော၊

လောကဏိ စီးပွားဖြစ်တော်မူသည်။ လောကာနုကံဗ္ဗကော၊ လောကကို သနားစေခင့်ရှောက်တော်မူသည်။ လောကတ္ထစရော၊ လောကဏိ စီးပွားကို ကျင့်တော်မူသည်။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ပေ။

နတ္ထိ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ မဟာဒကရုဏာသမာပတ္တိံ၊ မဟာ ကရုဏာသမာပတ်သို့။ သမာပဇ္ဇိ နန၊ ကောင်းစွာ ရောက်တော်မူခဲ့သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ပေ။

ဂဝဂ။ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော၊ ဇိ။ ကရုဏာ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒိ မေး။ အာမန္တာ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သရာဂေါ၊ ရာဂနှင့်တကွ ဖြစ်တော်မူသလော။ ဣတိ၊ ပရဝါဒိ စစ်။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ပေ။

ကရုဏာကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၈-အဋ္ဌာရသမဝဂ်

(၁၈၀) ၄-ဂန္ဓဇာတိကထာ

ဂဝဇ္ဇ။ ဗုဒ္ဓဿ သော ဘဂဝတော၊ ဇိ။ ဥစ္စာရပဿာဝေါ၊ ကျင်ကြီး တော် ကျင်ငယ်တော်သည်။ အတိဝိယ၊ အလွန်အကဲသာလျှင်။ အညေ၊ အခြားကုန်သော။ ဂန္ဓဇာတေ၊ နံသာမျိုးတို့ကို။ အဓိဂ္ဂဏှာတိ၊ လွှမ်းမိုး၍ ယူနိုင်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဂန္ဓဘောဇိ၊ နံသာကို ဘုဉ်းပေးတော်မူသလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ပေ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သြဒန ကုမ္မာသံ၊ ထမင်း၊ တဝက်ကျက်ပြုတ် မုယောဆန်ဖြင့် ပြုလုပ်အပ်သော မုန်ကို။ ဘုဉ္ဇတိ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ပေ။

ဗုဒ္ဓဿ၊ ပေ။ အာမန္တာ။ (ယေ၊ တို့သည်။) ဗုဒ္ဓဿ၊ သော။ ဘဂဝတော၊ ဇိ။ ဥစ္စာရပဿာဝံ၊ ကို။ နှာယန္တိ၊ ရေချိုးကုန်၏။ ဝိလိမ္မန္တိ၊ လိမ်းကျံကုန်၏။ ဥစ္ဆာဒေန္တိ၊ အထက်၌ ဖုံးအုပ်ကုန်၏။ ပေဋ္ဌာယ၊ ပပြုပုံ၌။ ပဋိသာမေန္တိ၊ သိုမှီးသိမ်းဆီးထားကုန်၏။ စာရဏှာယ၊ ကြုတ်၌။ နိက္ခိပန္တိ၊ ထည့်ထားကုန်၏။ အာပဏေ၊ ဈေး၌။ ပသာရေန္တိ၊ ဖြန့်ခင်း ကုန်၏။ တေန စ ဂန္ဓေန၊ ထိုဘုရား ကျင်ကြီးတော် ကျင်ငယ်တော် နံသာ ဖြင့်လည်း။ ဂန္ဓကရဏိယံ၊ နံသာဖြင့် ပြုထိုက်သော အမှုကို။ ကရေန္တိ၊ ကုန်၏။ ကေစိ၊ (တေ၊ တို့သည်။) အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ပေ။

ဂန္ဓဇာတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၈-အဋ္ဌာရသမဝဂ်

(၁၈၁) ၅-ကေမဂ္ဂကထာ

၈၁၀။ ဧကေန၊ တပါးတည်းသော။ အရိယမဂ္ဂေန၊ အရိယမဂ်ဖြင့်။ စတ္တာရိ၊ ကုန်သော။ သာမညဗလာနိ၊ သမဏ၏ဖြစ်ကြောင်း ဖြစ်ရာ ဖိုလ် တို့ကို။ သစ္စိကဓေတိ၊ မျက်မှောက်ပြုနိုင်သလော။ ဣတိ၊ အာမန္တာ ။ ပေ။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ (စတ္တာရိ သာမညဗလာနိ သစ္စိကဓေတိ၊ လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ ။

ကတမေန မဂ္ဂေန၊ အဘယ်မဂ်ဖြင့်။ (စတ္တာရိ သာမညဗလာနိ၊ သစ္စိ- ကဓေတိ၊ နည်း။) ဣတိ၊ သကဝါဒီစစ်။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ (စတ္တာရိ သာမညဗလာနိ သစ္စိကဓေတိ၊ ၎င်း။) ဣတိ၊ ပရဝါဒိဗြေ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိံ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို၎င်း။ ဝိစိကိစ္ဆံ၊ ကို၎င်း။ သီလဗ္ဗတပရာမာသံ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသကို၎င်း။ ပဇဟတိ၊ ပယ်စွန့် သလော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ တိဏ္ဏံ၊ ၃-ပါးကုန်သော။ သံယောဇနာနံ၊ တို့ကို။ ပဟာနံ၊ ပယ်ကြောင်းဖြစ်သော။ သောတာပတ္တိဖလံ၊ ကို။ ဝုတ္တံ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ ။

အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ သြဋ္ဌာရိကံ၊ ရုန့်ရင်းသော။ ကာမရာဂံ၊ ကာမ ရာဂကို၎င်း။ သြဋ္ဌာရိကံ၊ သော။ ဗျာပါဒံ၊ ဗျာပါဒကို၎င်း။ ပဇဟတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ သကဒါ- ဂါမိဖလံ၊ ကို။ ကာမရာဂဗျာပါဒါနံ၊ တို့၏။ တနုဘာဝံ၊ နည်းပါးကုန် သည်၏ အဖြစ်ဟူ၍။ ဝုတ္တံ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ ။

အရဟတ္တမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ အဏုသဟဂတံ၊ သိမ်မွေ့သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်သော။ [ဤပုဒ်၏ အဖွင့်များကို ရွှေ၌ ရေးခဲ့ပြီ။] ကာမရာဂံ၊ ကို၎င်း။ အဏုသဟဂတံ၊ သော။ ဗျာပါဒံ၊ ကို၎င်း။ ဇဟတိ၊ လော။ ဣတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ ။ ဘဂဝတာ အနာဂါမိဖလံ၊ ကို။ ကာမရာဂ- ဗျာပါဒါနံ၊ တို့ကို။ အနဝသေသပ္ပဟာနံ၊ အကြွင်းမရှိအောင် ပယ်ကြောင်း ဟူ၍။ ဝုတ္တံ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ ။

၈၁၁။ န ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂေါ၊ ကို။ ဘာဝိတော၊ ကိုယ်တော်သန္တာန်၌ ဖြစ်စေတော်မူအပ်ပြီလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ ။

၈၁၂။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ဧကေန၊ သော။ အရိယမဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ စတ္တာရိ သာမညဗလာနိ သစ္စိကဓေတိ၊ လော။ သာဝကာ၊ တို့သည်။ စတုဟိ

အရိယမဂ္ဂေဟိ၊ တို့ဖြင့်။ စတ္တာရိ သာမညဖလောနိ သစ္စိကဗျောန္တိ၊ ကုန်သဇလာ။
 ဣတိ။ အာမန္တာ။ သာဝကာ၊ တို့သည်။ ဗုဒ္ဓဿ၊ ဘဂဝတော၊ ဇာ။ ဝါ။
 သည်။ အဒိဋ္ဌံ၊ မမြင်အပ်သော တရားကို။ ဒက္ခန္တိ၊ မြင်နိုင်ကုန်သလော။
 အနုဓိဂတံ၊ မရအပ်သေးသော တရားကို။ အဓိဂစ္ဆန္တိ၊ ရနိုင်ကုန်သလော။
 အသစ္စိကတံ၊ မျက်မှောက် မပြုအပ်သေးသော တရားကို။ သစ္စိကဗျောန္တိ၊
 မျက်မှောက် ပြုနိုင်ကုန်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။

ကေမဂ္ဂကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၈-အဋ္ဌာရသမဝင်

(၁၈၂) ၆-ဈာနသင်္ခါကထာ

၁၈၃။ ဈာနာ၊ ဈာန်တခုမှ။ ဈာနံ၊ အခြားဈာန် တခုသို့။ သင်္ကမတိ၊
 ပြောင်းရွှေ့နိုင်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ၊ ပဌမဈာနာ၊ ပဌမဈာန်မှ။
 တတိယဈာနံ၊ တတိယဈာန်သို့။ သင်္ကမတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
 ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။

ပဌမာ ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ ပဌမဿ ဈာနဿ၊ ဇာ။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ဌာ၊
 ယာ အာဝဇ္ဇနာ၊ သည် ။ ပေ ။ ယော ပဏိဓိ၊ သည်။ (အတ္ထိ။) သာဝ၊
 ထို အာဝဇ္ဇနာ စသည်သည်ပင်။ ဒုတိယဿ ဈာနဿ၊ ဇာ။ ဥပ္ပါဒါယ၊
 ဌာ။ အာဝဇ္ဇနာ၊ သည် ။ ပေ ။ ပဏိဓိ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ လော။)
 ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။

ပဌမာ ဈာနာ ဒုတိယံ ဈာနံ သင်္ကမတိ၊ ဇာ။ ယာ ပဌမဿ ဈာနဿ ။ ပေ ။
 ပဏိဓိတိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ ။ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ ။

ပဌမာ ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ ပဌမံ ဈာနံ။ သည်။ ကာမေ၊ ဝတ္ထု
 ကိလေသာ ၂-ဖြာသော ကာမတို့ကို။ အာဒိနဝတော၊ အပြစ်အားဖြင့်။
 မနသိကဗျောတော၊ နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ (သန္တာန်၌)။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊
 လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ ။

ပဌမံ ဈာနံ၊ သည်။ သဝိတက္ကံ၊ ဝိတက်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်။ သဝိစာရံ၊
 ဝိစာရနှင့် တကွ ဖြစ်သည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ ။
 [(၈၁၄) ဒုတိယံ ဈာနံ၊ သည်။ သပိတိကံ၊ ပိတိနှင့် တကွ ဖြစ်သည်
 မဟုတ်လော။ (၈၁၅) လွယ်ပြီ။ (၈၁၆) သာဓကသုတ်ကို သီလက္ခန္ဓာ၊
 သာမညဖလသုတ် ဈာန်ခဏ်းကို မှီ၍ ပေးပါ။]

ဈာနသင်္ခါကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၈-အဋ္ဌာရသမဝဂ်

(၁၈၃) ၇-ဈာနန္တရိကကထာ

၈၁၇။ ဈာနန္တရိကာ၊ ဈာန် ၂-ပါး၏ အကြား၌ဖြစ်သော ဈာန်တမျိုး သည်။ အတ္တိ၊ ရှိသေးသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဖဿန္တရိကာ၊ ဖဿ ၂-ပါး၏ အကြား၌ဖြစ်သော ဖဿတမျိုးသည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

အတ္တိ ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဒုတိယဿ စ ဈာနဿ၊ ဒုတိယဈာန်၏၎င်း။ တတိယဿ စ ဈာနဿ၊ ၎င်း။ အန္တရေ၊ အကြား၌။ ဈာနန္တရိကာ၊ သည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

၈၁၉။ အဝိတက္ကော၊ ဝိတက်မရှိသော။ ဝိစာရမတ္တော၊ ဝိစာရမျှသာ ဖြစ်သော။ သမာဓိ၊ သမာဓိသည်။ ဈာနန္တရိကာ၊ ဈာန် ၂-ပါးတို့၏ အကြား၌ဖြစ်သော သမာဓိလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၈၂၀။ ပဋုပ္ပန္နာနံ၊ အကြောင်းကိုစွဲ၍ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒွိန္နံ၊ ကုန်သော။ ဈာနာနံ၊ တို့၏။ အန္တရေ၊ ၌။ အဝိတက္ကော၊ သော။ ဝိစာရမတ္တော၊ သော။ သမာဓိ၊ သည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။ အာမန္တာ။ အဝိတက္ကော၊ သော။ ဝိစာရမတ္တော၊ သော။ သမာဓိမ္ပိ၊ သည်။ ဝတ္ထမာနေ၊ ဖြစ်လသော်။ ပဌမံ ဈာနံ၊ သည်။ နိရုဒ္ဓံ နန၊ ချုပ်ပြီ မဟုတ်လော။ ဒုတိယံ ဈာနံ၊ သည်။ ပဋုပ္ပန္နံ နန၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ ဖြစ်ဆဲ မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၈၂၁။ အဝိတက္ကော၊ သော။ ဝိစာရမတ္တော၊ သော။ သမာဓိ၊ သည်။ န ဈာနန္တရိကာ၊ ဈာနန္တရိက မဟုတ်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အဝိတက္ကော ဝိစာရမတ္တော သမာဓိ၊ သည်။ ပဌမံ ဈာနံ၊ ပဌမဈာန်လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

၈၂၂။ အဝိတက္ကော ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သဝိတက္ကော၊ သော။ သဝိစာရော၊ သော။ သမာဓိ၊ ၎င်း ။ပေ။ အဝိတက္ကော အဝိစာရော သမာဓိ၊ ၎င်း။ ဣတိ။ သို့။ တယော၊ ကုန်သော။ သမာဓိ၊ တို့ကို။ ဝုတ္တာ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ဈာနန္တရိကကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၈-အဋ္ဌာရသမဝဂ်

(၁၈၄) ဂ-သဒ္ဓံ သုဏာတိတိကထာ

၈၂၃။ သမာပန္နော၊ သမာပတ်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သဒ္ဓံ၊ အသံကို။ သုဏာတိ၊ ကြားနိုင်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သမာပန္နော၊ သည်။ စက္ခုနာ၊ စက္ခုပလာဒဖြင့်။ ရူပံ၊ ရူပါရုံကို။ ပဿတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

သမာပန္နော ။ပေ။ အာမန္တာ။ သောတဝိညာဏသမဂီ၊ သောတဝိညာဏ်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သမာပန္နော၊ သမာပတ်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ သမာဓိ၊ သည်။ မနောဝိညာဏသမဂီဿ၊ ဧ(သန္တာန်၌)။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

သမာဓိ မနောဝိညာဏသမဂီဿ, (ဟောတိ၊ လော။) သောတဝိညာဏသမဂီ၊ သည်။ သဒ္ဓံ၊ ကို။ သုဏာတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၈၂၄။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ သဒ္ဓေါ၊ ကို။ ပဌမဿ ဈာနဿ၊ ဧ။ ကဏ္ဍကော၊ ဆူးငြောင့်ဟူ၍။ ဝုတ္တော နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၈၂၅။ ဘဂဝတာ သဒ္ဓေါ ပဌမဿ ဈာနဿ ကဏ္ဍကော၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ပြီ။ ဣတိ၊ ကြောင့်။ သမာပန္နော၊ သည်။ သဒ္ဓံ၊ ကို။ သုဏာတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ, ဝိတက္ကော၊ ကိုရင်း။ ဝိစာရော၊ ကိုရင်း။ ဒုတိယဿ ဈာနဿ၊ ဧ။ ကဏ္ဍကော၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ပြီ။ တဿ၊ ထိုဒုတိယ ဈာန်၏။ ဝိတက္ကဝိစာရာ၊ တို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ ။ [ပီတိကို တတိယဈာန်၏ ဆူးငြောင့်, အဿာသပဿာသကို စတုတ္ထဈာန်၏ ဆူးငြောင့်, ရူပသညာကို အာကာသာနဉ္စာယတနဈာန်၏ ဆူးငြောင့်, အာကာသာနဉ္စာယတနသညာကို ဝိညာဏဉ္စာယတနဈာန်သမာပတ်၏ ဆူးငြောင့် စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူ၏။ သညာ ဝေဒနာတို့ကိုလည်း သညာ ဝေဒနာတို့၏ ချုပ်ကြောင်း နိရောဓသမာပတ်ဝင်စားသူ၏ ဆူးငြောင့် ဟု ဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့ ဟောတော်မူခြင်းကြောင့် ထို ဆူးငြောင့်တရားတို့ ထို ဈာန်သမာပတ်တို့မှာ ရှိသလော-ဟု သကဝါဒီ စစ်ဆေးသည်။ အားလုံးကို ပရဝါဒိက ပယ်သည်။]

သဒ္ဓံ သုဏာတိတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၈-အဋ္ဌာရသမဝဂ်

(၁၈၅) ၉-စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိတိကထာ

၈၂၆။ စက္ခုနာ၊ စက္ခုပသာဒဖြင့်။ ရူပံ၊ ကို။ ပဿတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ ။ ရူပေန၊ ဖြင့်။ ရူပံ၊ ကို။ ပဋိဝိဇာနာတိ၊ သိနိုင်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ မနောဝိညာဏံ၊ မနောဝိညာဏ် လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။

၈၂၇။ စက္ခု စသော ပသာဒရုပ်တို့ဖြင့် ရူပ စသော အာရုံတို့ကိုမြင်နိုင်၏ စသည်ဖြင့် မဆိုထိုက်သလော-ဟု ပရဝါဒီက မေးသောအခါ သကဝါဒီသည် “အိမ်း”ဟု ဝန်ခံ၏။ သာဓကသုတ်အနက် လွယ်ပြီ။

စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိတိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

အဋ္ဌာရသမော ဝဂ္ဂေါ။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ထို အဋ္ဌာရသမဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

ဗုဒ္ဓေါ ။ ပေ။ အဋ္ဌာသိ၊ (ဗုဒ္ဓေါ ။ ပေ။ အဋ္ဌာသိ)ဟူသော စကားရှိသော မနုဿလောကဏထာ၎င်း။ ဗုဒ္ဓေန ။ ပေ။ ဒေသိတော၊ (ဗုဒ္ဓေန ။ ပေ။ ဒေသိတော)ဟူသော စကားရှိသော ဓမ္မဒေသနာကထာ၎င်း။ နတ္ထိ ။ ပေ။ ကရုဏာ၊ (နတ္ထိ ။ ပေ။ ကရုဏာ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ကရုဏာကထာ၎င်း။ ဗုဒ္ဓဿ ။ ပေ။ အဓိဂ္ဂဏှာတိ၊ (ဗုဒ္ဓဿ ။ ပေ။ အဓိဂ္ဂဏှာတိ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ဂန္ဓဇာတိကထာ၎င်း။ ဧကေန ။ ပေ။ သစ္စိတဇရာတိ၊ (ဧကေန ။ ပေ။ သစ္စိတဇရာတိ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ဧကမဂ္ဂကထာ၎င်း။ ဈာနာ ဈာနံ သင်္ကမတိ၊ (ဈာနာ ဈာနံ သင်္ကမတိ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ဈာနသင်္ကမိကထာ၎င်း။ အတ္ထိ ဈာနန္တရိကာ၊ (အတ္ထိ ဈာနန္တရိကာ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ဈာနန္တရိကကထာ၎င်း။ သမာပန္နော သဒ္ဓံ သုဏှာတိ၊ (သမာပန္နော သဒ္ဓံ သုဏှာတိ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော သဒ္ဓံ သုဏှာတိတိ ကထာ၎င်း။ စက္ခုနာ ။ ပေ။ ဖုသတိ၊ (စက္ခုနာ ။ ပေ။ ဖုသတိ)ဟူသော ပြဿနာများရှိသော စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိတိကထာ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ တည်း။

၁၉ - ဧကုနဝိသတိမဝဂ္ဂ

(၁၈၆) ၁-ကိလေသဗဟနကထာ

၈၂၈။ အတိတေ၊ အတိတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဗဟတိ၊ စွန့်နိုင်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ နိရုဒ္ဓံ၊ ချုပ်ပြီးသော ကိလေသာကို။ နိရောဓေတိ၊ ချုပ်စေသလော။ ဝိဂတံ၊ ကင်းပြီးသော ကိလေသာကို။ ဝိဂမေတိ၊ ကင်းစေသလော။ ခိဏံ၊ ကုန်ပြီးသော ကိလေသာကို။ ခေပေတိ၊ ကုန်စေသလော။ အတ္တင်္ဂတံ၊ ချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီးသော ကိလေသာကို။ အတ္တင်္ဂမေတိ၊ ချုပ်ခြင်းသို့ရောက်စေသလော။ အဗ္ဘတ္တင်္ဂတံ၊ ရှေးရှုချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်ပြီးသော ကိလေသာကို။ အဗ္ဘတ္တင်္ဂမေတိ၊ ရှေးရှုချုပ်ခြင်းသို့ ရောက်စေသလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ အတိတံ၊ အတိတ်သည်။ နိရုဒ္ဓံ နန၊ ချုပ်ပြီး မဟုတ်လော။ ပေ။ အတိတံ၊ သည်။ နတ္ထိ နန၊ မရှိတော့သည် မဟုတ်လော။ ပေ။

၈၂၉။ အနာဂတေ၊ အနာဂတ်ဖြစ်ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဗဟတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အဇာတံ၊ မဖြစ်သေးသော ကိလေသာကို။ အဇနေတိ၊ မဖြစ်စေသလော။ အသဉ္ဇာတံ၊ ကောင်းစွာ မဖြစ်သေးသော ကိလေသာကို။ အသဉ္ဇနေတိ၊ ကောင်းစွာ မဖြစ်စေသလော။ အနိဗ္ဗတ္တံ၊ မဖြစ်သေးသော ကိလေသာကို။ အနိဗ္ဗတ္တေတိ၊ မဖြစ်စေသလော။ အပါတုဘူတံ၊ ထင်ရှား မဖြစ်သေးသော ကိလေသာကို။ အပါတုဘာဝေတိ၊ ထင်ရှား မဖြစ်စေသလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်သည်။ အဇာတံ နန၊ မဖြစ်သေးသည် မဟုတ်လော။ ပေ။ အနာဂတံ၊ သည်။ နတ္ထိ နန၊ မရှိသေးသည် မဟုတ်လော။ ပေ။

၈၃၀။ ပစ္စုပ္ပန္နေ၊ ပစ္စုပ္ပန် ဖြစ်ကုန်သော။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဗဟတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ရတ္တော၊ ရာဂဖြင့် တပ်မက်ဆဲပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ရာဂံ၊ ကို။ ဗဟတိ၊ လော။ စုဋ္ဌော၊ ဒေါသသည် ဖျက်ဆီးအပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဒေါသံ၊ ကို။ ဗဟတိ၊ လော။ မူဋ္ဌော၊ မောဟဖြင့် တွေဝေသောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ မောဟံ၊ ကို။ ဗဟတိ၊ လော။ ကိလိဋ္ဌော၊ ကိလေသာတို့ဖြင့် ညှစ်နှိမ်သောပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ကိလေသေ၊ တို့ကို။ ဗဟတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။ ရာဂေန၊ ဖြင့်။ ရာဂံ၊ ကို။ ဗဟတိ၊ လော။ ပေ။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ ပေ။

ရာဂေါ၊ သည်။ စိတ္တသမ္ပယုတ္တော၊ စိတ်နှင့် သမ္ပယုတ်ဖြစ်သည် မဟုတ်
 လော။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ စိတ္တသမ္ပယုတ္တော၊ မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ။
 ကိလေသဇဟနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၉-ကျေနပ်သတိမဝဂ်

(၁၈၇) ၂-သုညတာကထာ

၈၃၂။ သုညတာ၊ ကင်းဆိတ်သည်၏ အဖြစ်သည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာ-
 ပန္နာ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အနိမိတ္တံ၊
 နိမိတ်ပုံဟန် သဏ္ဍာန်မရှိသော တရားသည်။ [နိဗ္ဗာန်ကို ရည်ရွယ်သည်။]
 သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နံ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
 ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ ။ အပ္ပဏိဟိတော၊ တဏှာဖြင့် ရှေးရှုမထားအပ်သော တရား
 သည် (တဏှာဖြင့် မတောင့်တအပ်သော တရားသည်)။ [နိဗ္ဗာန်ကိုပင် ရည်
 ရွယ်သည်။] သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။
 အနိမိတ္တံ၊ ကိ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နတိ၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်၏
 ဟူ၍။ န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ ။

သုညတာ၊ သည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နာ၊ လော။ [စာအုပ်တို့၌
 သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နာပုဒ်၌ ကော်မာဖြင့် ရှိ၏။ မလို။] ဣတိ။ အာမန္တာ။
 သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ သည်။ န အနိစ္စော၊ အနိစ္စမဟုတ်သလော ။ ပေ ။ န
 ဝိပရိကာမဓမ္မော၊ ဇရာမရဏအားဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းသဘောရှိသော တရား
 မဟုတ်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ သည်။
 အနိစ္စော၊ သည် ။ ပေ ။ ဝိပရိကာမဓမ္မော၊ သည်။ (ဟောတိ) နနု၊ လော။
 ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ ။ [“သင်္ခါတော” ဖသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ပုဂ္ဂလ
 ကထာ၊ ဥပါဒါပညတ္တာနုယောဂ၊ ပုဒ်ရေ (၉၅) ၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၈၃၃။ ရူပက္ခန္ဓာ၊ ၎င်း။ သုညတာ၊ သည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နာ၊
 လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ၎င်း။ သုညတာ၊ သည်။
 ရူပက္ခန္ဓပရိယာပန္နာ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ ။

သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၊ ၎င်း။ သုညတာ၊ ကိ။ ရူပက္ခန္ဓပရိယာပန္နာတိ၊ ဟူ၍။
 န ဝတ္တဗ္ဗာ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ ။

၈၃၄။ န ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ ဘဂဂတာ၊ သည်။ ဘိက္ခဝေ၊ ဣဒံ
 (ဣမေ) သင်္ခါရာ၊ ဤသင်္ခါရတို့သည်။ အတ္တေန ဝါ၊ အတ္တမှ၎င်း။ အတ္တ-

နိယေန ဝါ၊ အတ္တ၏ ဥစ္စာမှုရင်း။ သုညံ (သုညာ)၊ ကင်းဆိတ်ကုန်၏။
ဣတိ။ ဝုတ္တံ နန္ဒ ။ ပေ ။

သုညတာကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၉-ကျေနဝိသတိမဝဂ်

(၁၈၈) ၃-သာမညဗလကထာ

၈၃၅။ သာမညဗလံ၊ သမဏ၏ဖြစ်ကြောင်း မဂ်၏ အကျိုးဖြစ်သော
ဖိုလ်သည်။ အသင်္ခတံ၊ အသင်္ခတလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (သာမညဗလံ၊
သည်။) နိဗ္ဗာနံ၊ လော ။ ပေ ။ အမတံ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။
သာမညဗလံ၊ သည်။ အသင်္ခတံ၊ လော။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ အသင်္ခတံ၊
အသင်္ခတ မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ ။

သာမညဗလကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၉-ကျေနဝိသတိမဝဂ်

(၁၈၉) ၄-ပတ္တိကထာ

၈၃၇။ ပတ္တိ၊ ထိုထို အရာကို ရခြင်းသည်။ အသင်္ခတာ၊ လော ။ ပေ ။

၈၃၈။ စိဝရဿ၊ ကို။ ပတ္တိ၊ ရခြင်းသည်။ အသင်္ခတာ၊ လော ။ ပေ ။

၈၄၀။ န ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ ပတ္တိ၊ ထိုထို အရာကို ရခြင်းသည်။
ဣပံ၊ ရုပ်လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။ [“ဝေဒနာ” စသော
ခန္ဓာ ၄-ပါးကို မေးရာ၌လည်း နည်းတူ ပယ်သည်။]

ပတ္တိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၉-ကျေနဝိသတိမဝဂ်

(၁၉၀) ၅-တထတာကထာ

၈၄၁။ သဗ္ဗဓမ္မာနံ၊ အလုံးစုံသော တရားတို့၏။ တထတာ၊ မှန်ကန်သည်၏
အဖြစ်သည်။ အသင်္ခတာ၊ လော ။ ပေ ။

၈၄၂။ [ဤ၌ “သဗ္ဗဓမ္မာနံ” ဟူသော သာမညကို ရုပ်ဝေဒနာစသည်
ခွဲခြားစာ ဝိသေသအားဖြင့် မေးသည်။] ဣပုဿ၊ ရုပ်၏။ ဣပတာ၊ ရုပ်၏

ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောသည်။ (အတ္ထိ၊ ဇါ။) ရူပတာ၊
 သည်။ အသင်္ခတာ၊ သည်။ (ဟောတိ) နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။
 ရူပဿ ရူပတာ (အတ္ထိ၊ ဇါ။) ရူပတာ၊ သည်။ အသင်္ခတာ၊ သည်။
 (ဟောတိ) နနု၊ လော။ နိဗ္ဗာနံ၊ သည်။ အသင်္ခတံ၊ လော။ ဣတိ။
 အာမန္တာ ။ ပေ ။

၈၄၃။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ သပ္ပဓမ္မာနံ၊ တို့၏။ တထတာ၊ သည်။ ရူပံ၊
 ရုပ်လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

တထတာဏထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၉-ကေုနဝိသတိမဝဂ်
 (၁၉၁) ၆-ကုသလကထာ

၈၄၄။ နိဗ္ဗာနဓာတု၊ နိဗ္ဗာနဓာတ်သည်။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ်လော ။ပေ။
 (နိဗ္ဗာနဓာတု၊ သည်။) သာရမ္မဏာ၊ အာရုံနှင့်တကွဖြစ်သလော။ တာယ၊
 ထိုနိဗ္ဗာနဓာတ်၏။ အာဝဋ္ဋနာ၊ သည် ။ပေ။ ပဏိဓိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။
 ဣတိ။န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

၈၄၅။ အလောဘော၊ အလောဘဟူသော။ ကုသလော၊ ကုသိုလ်သည်။
 သာရမ္မဏာ၊ အာရုံနှင့်တကွဖြစ်သည် မဟုတ်လော။ တဿ၊ ထိုအလောဘ
 ကုသိုလ်၏။ အာဝဋ္ဋနာ၊ သည် ။ပေ။ ပဏိဓိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိသည် မဟုတ်
 လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ နိဗ္ဗာနဓာတု၊ နိဗ္ဗာနဓာတ်ဟူသော။ ကုသလာ၊
 ကုသိုလ်သည်။ သာရမ္မဏာ၊ အာရုံနှင့်တကွ ဖြစ်သလော။ တာယ၊ ထို နိဗ္ဗာန
 ဓာတ်ဟူသော ကုသိုလ်၏။ အာဝဋ္ဋနာ၊ သည် ။ပေ။ ပဏိဓိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊
 လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

၈၄၆။ န ။ပေ။ အာမန္တာ။ နိဗ္ဗာနဓာတု၊ သည်။ အနဝဇ္ဇော၊ အပြစ်
 မရှိသည်။ (ဟောတိ)နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ကုသလကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၉-ကေုနဝိသတိမဝဂ်
 (၁၉၂) ၇-အစ္စန္ဒနိယာမကထာ

၈၄၇။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ဇါ။ အစ္စန္ဒနိယာမတာ၊ စင်စစ် နိယာမ၏ အဖြစ်
 သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ မာတုဿာတကော၊ အမိကို သတ်သူ
 သည်။ အစ္စန္ဒနိယတော၊ စင်စစ်နိယတပုဂ္ဂိုလ်လော။ ဣတိ။န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။ပေ။

၀၄၀။ အတ္တိ ။ ပေ။ အာမန္တာ။ အစွန္တနိယတဿ၊ စင်စစ် နိယတ ဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၎်။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ။

အစွန္တနိယတဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၎်(သန္တာန်၌)။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ မဖြစ်ရာသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (အစွန္တနိယတဿ ပုဂ္ဂလဿ၊ သည်။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ကိ။) ပဟိနာ၊ ပယ်အပ်ပြီလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။ (ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ကိ။) သောတာပတ္တိ။ မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ (ပဟိနာ၊ လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။

(ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ကိ။) ကတမေန မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ (ပဟိနာ၊ နည်း။) ဣတိ။ သကဝါဒိ မေး။ အကုသလေန၊ သော။ မဂ္ဂေန၊ ဖြင့်။ (ပဟိနာ၊ ပြီ။) ဣတိ။ ပရဝါဒိ ဖြေ။ အကုသလော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ နိယျာနိကော၊ လော ။ ပေ။ အသံကိလေသိကော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။ [“နိယျာနိကော”စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို မဟာဝဂ်၊ ဟေတိကထာ၊ ပုရ်ဇေ(၂၇၉)၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

၀၄၉။ သဿတဒိဋ္ဌိယာ၊ သဿတဒိဋ္ဌိအားဖြင့်။ နိယတဿ၊ နိယတ ဖြစ်သော။ ပုဂ္ဂလဿ၊ ၎်(သန္တာန်၌)။ ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ။

၀၅၁။ န ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ ဘိက္ခဝေ၊ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ဧကစ္စော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ကေန္တကာဠကေဟိ၊ ကေန မည်းညစ်ကုန်သော။ အကုသလေဟိ၊ သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တို့နှင့်။ သမန္တာဂတော၊ သည်။ ဟောတိ။ သော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သကိံ၊ တကြိမ်။ နိမုဂ္ဂေါ၊ နစ်မြုပ်သည်။ (သမာနော၊ သော်။) နိမုဂ္ဂေါ၊ နစ်မြုပ်မြဲ နစ်မြုပ်သည်သာ။ ဟောတိ။ ဣတိ ဝတ္ထံ နနု ။ ပေ။

၀၅၂။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဣဓ ။ ပေ။ ဟောတိတိ၊ ဟူ၍။ ဝတ္ထံ၊ ပြီ။ ဣတိ ကတာ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ တေန စ ကာရဏေန၊ ထိုအကြောင်း ကြောင့်လည်း။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ၎်။ အစွန္တနိယာမတာ၊ သည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဘိက္ခဝေ၊ ဣဓ၊ ၎်။ ကေစ္စော ပုဂ္ဂလော၊ သည်။ ဥပ္ပုဇ္ဇိတွာ၊ ဖော်၍။ နိမုဇ္ဇတိ၊ မြုပ်၏။ ဣတိ၊ ဝတ္ထံ၊ ဟောတော်မူ အပ်ပြီ မဟုတ်လော။ သုတ္တန္တော၊ သည်။ အတ္ထေဝ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သဗ္ဗကာလံ၊ အလုံးစုံသော ကာလပတ်လုံး။ ဥပ္ပုဇ္ဇိတွာ၊ ၍။ နိမုဇ္ဇတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ။

ဝုတ္တံ ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ ဘိက္ခဝေ ဣဓ ကေစ္စော ပုဂ္ဂလော၊ သညံ။ ဥမ္မုဇ္ဇိတော၊ ဖော်၍။ ဌိတော၊ တညံသည်။ ဟောတိ၊ ဧ။ [ဣမာယ သဒ္ဓါဒိနံ ဌိတိယာ (တညံခြင်းဖြင့်) ပုဂ္ဂလော ဥမ္မုဇ္ဇိတော ဌိတော နာမ ဟောတိ။ သတ္တကင်္ဂုတ္တရာ ဌိ၊ ဥဒကူပမသုတ်။ “သဒ္ဓါဒိနံ” ။ အာဒိဖြင့် ထို ပါဠိတော်၌လာသော “ဟိရိ၊ ဩတ္တပ္ပ၊ ဝီရိယ၊ ပညာ” တို့ကို ယူပါ။] ပေ။ ဥမ္မုဇ္ဇိတော၊ ၍။ ဝိပဿတိ၊ (သွားရမည့် အရပ်ကို) အထူးထူး အပြားပြား ရှု၏။ ဝိလောကေတိ၊ (သွားရမည့် အရပ်ကို) ထိုထို ဤဤ ကြည့်၏။ [ဥမ္မုဇ္ဇိတော ဝိပဿတိ ဝိလောကေတိတံ ဥဋ္ဌဟိတော ဂန္ထဗ္ဗဒိသံ ဝိပဿတိ ဝိလောကေတိ။ ထို အဋ္ဌကထာ။ “ဥတ္တရဏတိတ္ထံ ဩလောကေန္တော ဝိယ(လွန်မြောက်ကြောင်း ဆိပ်ကမ်းကို ကြည့်သူကဲ့သို့) သောတာပန္နော” ဟု ဋီကာဝယ် ပါဠိတော်လာ ပုဂ္ဂိုလ်(၇) ယောက်၏ ဥပမာကို ပြရာ၌ ဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် “ဥမ္မုဇ္ဇိတော ဝိပဿတိ ဝိလောကေတိ” ဖြင့် သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်ရွယ်သည် ဟု မှတ်ပါ။] ပေ။ ဥမ္မုဇ္ဇိတော၊ ၍။ ပတရတိ၊ (သွားထိုက်သော အရပ်သို့ ရှေးရှု) ကူးသွား၏။ [ပတရတိတံ ဂန္ထဗ္ဗဒိသဘိမုခေါ တရတိ နာမ။-ထို အဋ္ဌကထာ။ ဥမ္မုဇ္ဇိတော ပတရတိတံ သကဒါ ဂါမိပုဂ္ဂလော ကိလေသတနုတာယ ဥဋ္ဌဟိတော ဂန္ထဗ္ဗဒိသဘိမုခေါ တရတိ နာမ။ ထိုဋီကာ။] ပေ။ ဥမ္မုဇ္ဇိတော၊ ၍။ ပတိဂါဓပ္ပတ္တော၊ ထောက်တည်ရာကို ရသည်။ ဟောတိ၊ [ပတိဂါဓပ္ပတ္တောတိ အနာဂါမိပုဂ္ဂလံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ ထိုဋီကာ။] ဣတိ၊ ဝုတ္တံ၊ မဟုတ်လော။ ပေ။

မှတ်ချက်။ ။ ပါဠိတော်ရင်း၌ ပုဂ္ဂိုလ်(၇) ယောက်လုံးကိုပြရာ ဝါကျ အားလုံး၌ “ဣဓ ပန ဘိက္ခဝေ ကေစ္စော ပုဂ္ဂလော” ဟူသော စကား ပါ၏။ ဤ၌ ပဌမ ဝါကျ၌သာ ထို စကားကိုပြ၍ နောက်ဝါကျများ၌ ပေယျာလ မြုပ် ထားသည်။

အစွန္တနိယာမဏထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၉-ကျေနပ်သတိမဝဂ်

(၁၉၃) ဂ-ဣန္ဒြိယကထာ

ဂ၅၃။ လောကိယံ၊ လောကီဖြစ်သော။ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ၊ သဒ္ဓိန္ဒြေသည်။ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ လောကိယာ၊ လောကီဖြစ်သော။ သဒ္ဓါ၊ သညံ။ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗ္ဗေ ။ ပေ ။ [လောကီသဒ္ဓိန္ဒြေ၊ ဝီရိယိန္ဒြေ၊ သတိန္ဒြေ၊ သမာဓိန္ဒြေ၊ ပညိန္ဒြေ မရှိ။ လောကီ သဒ္ဓါ ဝီရိယ သတိ သမာဓိ ပညာတို့သာ ရှိသည်ဟု ပရဝါဒိ ယူသည်။ အနက်နည်းတူ ပေးပါ။]

သံသန္ဓနုပ္ပာယ်နာများ၌-“လောကိယော၊ သော။ မနော၊ စိတ်သည်။ အတ္တိ၊ မဟုတ်လော။ လောကိယံ၊ သော။ မနိန္ဒြိယံ၊ သည်။ အတ္တိ၊ မဟုတ်လော” စသည်ဖြင့် ပေးပါ။

၈၅၆။ လောကိယာနိ၊ လောကီဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စ၊ ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနိ၊ တို့သည်။ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ ဘိက္ခုဝေ၊ အဟံ၊ သည်။ ဗုဒ္ဓစက္ခုနာ၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏ် အာသယာနုသယဉာဏ် ဟူသော ဗုဒ္ဓစက္ခုဖြင့်။ လောကံ၊ သတ္တလောကကို။ ဝေါလောကေန္ဓော၊ ကြည့်တော်မူလသော်။ အပ္ပရဇက္ခေ၊ ပညာစက္ခု၌ နည်းသော ရာဂ ဒေါသ မောဟမြူရှိကုန်သော။ သတ္ထေ၊ သတ္တဝါတို့ကို၎င်း။ မဟာရဇက္ခေ၊ ပညာ မျက်စိ၌ များသော ရာဂ ဒေါသ မောဟမြူရှိကုန်သော။ သတ္ထေ၊ တို့ကို၎င်း။ တိက္ခိန္ဒြိယေ၊ ထက်သော သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြိယရှိကုန်သော။ သတ္ထေ၊ တို့ကို၎င်း။ မုဒိန္ဒြိယေ၊ နှံ့သော သဒ္ဓါစသော ဣန္ဒြိယရှိကုန်သော။ သတ္ထေ၊ တို့ကို၎င်း။ သွာကာရေ၊ ကောင်းသော သဒ္ဓါစသော အခြင်းအရာ ရှိကုန်သော။ သတ္ထေ၊ တို့ကို၎င်း။ ဒွါကာရေ၊ မကောင်းသော သဒ္ဓါစသော အခြင်းအရာ ရှိကုန်သော။ သတ္ထေ၊ တို့ကို၎င်း။ [ဤပါဠိတော်၌ ဤပုဒ်မပါ။ အခြား ပါဠိတော်များအတိုင်း ထည့်၍ ပေးလိုက်သည်။] သုဝိညာပယေ၊ ဟောတော် မူအပ်သော အကြောင်းအရာကို လွယ်ကူစွာ သိစေအပ်ကုန်သော။ သတ္ထေ၊ တို့ကို၎င်း။ ဒုဝိညာပယေ၊ ဟောတော်မူအပ်သော အကြောင်း အရာကို ခဲယဉ်းစွာ သိစေအပ်ကုန်သော။ သတ္ထေ၊ တို့ကို၎င်း။ [ဤပုဒ်လည်း ဤ ပါဠိတော်၌ မပါ။ အခြားပါဠိတော်များအတိုင်း ထည့်၍ ပေးလိုက်သည်။]

၁။ အပ္ပရဇက္ခေ။ ။ ဥပက္ကိလေသဘူတံ အပ္ပံ+ရာဂါဒိရဇံ ဧတဿ (ဤပညာ မျက်စိ၏) ဣဘိ အပ္ပရဇံ၊ အပ္ပရဇံ+အက္ခိ(ပညာစက္ခု)ယေသံ၊-သုတ်မဟာဝဂ္ဂဋီကာ၊ မဟာပဒါနသုတ်အဖွင့်၊ ဤအလို-“အပ္ပရဇက္ခေ-နည်းသော ရာဂစသော မြူရှိသော ပညာမျက်စိရှိကုန်သော”ဟု အနက်ပေးပါ။

၂။ သွာကာရေ။ ။ သံမ္မောဟဝိနောဒနိယံ ပန...“ယေသံ အာသယာဒယော ကောဋ္ဌာသာ သုန္ဓရာ၊ တေ သွာကာရာ”တိ ဝုတ္တံ၊ တံ (ထိုစကားသည်) ဣမာယ အတ္ထဝဏ္ဏနာယ အညဒတ္တု (စင်စစ်) သံသန္ဓတိ သမေတိ (နှိုးနှောမိ၏ ညီညွတ်၏) ဣတိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ယတော သဒ္ဓါသမ္ပဒါဒိဝသေန အဇ္ဈာသယဿ သုန္ဓရတာတံ (အကြံ့ ကြောင့် သဒ္ဓါသမ္ပဒါစသည်တို့၏ အစွမ်းဖြင့် အဇ္ဈာသယ၏ ကောင်းသည်၏ အဖြစ် သည် ဖြစ်ရ၏၊ ထို့ကြောင့်တည်း)၊ -သုတ်မဟာဝဂ္ဂဋီကာ၊ မဟာပဒါနသုတ်အဖွင့်၊ ဤအလို-“သွာကာရေ-ကောင်းသော အာသယစသော အဖို့အစုရှိကုန်သော”ဟု အနက်ပေးပါ။ အဓိပ္ပာယ်ကား အဋ္ဌကထာနှင့် မဆူးပါ။

ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနော၊ တမလွန်လောက၊ အကုသိုလ်အပြစ်တို့ကို ဘေးအားဖြင့် ရှုကုန်သည်ဖြစ်၍။ [ပရလောကံတိ သမ္ပရာယံ၊ တံ ဒုက္ခာဝဟံ ဝဇ္ဇံ ဝိယ ဘယတော ပဿိတဗ္ဗံ (ထိုတမလွန်လောကကို ဒုက္ခကို ဆောင် တတ်သည်ဖြစ်၍ အကုသိုလ်အပြစ်ကဲ့သို့ပင် ဘေးအားဖြင့် ရှုထိုက်၏။) ဣတိ ဝုတ္တံ၊ “ပရလောကဝဇ္ဇဝ+ဝဇ္ဇဝ+ဘယဘော+ပဿန္တိ” တိ။-သုတ်မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာပဒါနသုတ်ဋီကာ။] ဝိဟရန္တေ၊ နေကုန်သော။ အပေကဇ္ဇေ၊ အချိုကုန် သော။ သတ္တေ၊ တို့ကို၎င်း။ အဒ္ဓသံ၊ မြင်တော်မူရပြီ။ ဣတိ ဝုတ္တံ နနု ။ပေ။ [ဤသာမကသုတ်ကို ဝိနည်း မဟာဝဂ္ဂဘာသာဋီကာ မဟာခန္ဓက ဗြဟ္မ- ယာစနကထာ၌ ဖွင့်ခဲ့ပြီ။ သုတ်မဟာဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာ၌လည်း နည်းတူ ဖွင့်သည်။ ထိုဋီကာ၌ ထူးခြားသော အဖွင့်များကို အောက်၌ ပြထားသည်။]

ကျေနုဝိသတိမော ဝဂ္ဂေါ။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ထို ကျေနုဝိသတိမဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

အတိတေ ကိလေသေ ဇဟတိ ။ ပေ ။ ပစ္စုပ္ပန္နေ ကိလေသေ ဇဟတိ၊ (အတိတေ ကိလေသေ)စသော ပြဿနာ ၃-ရပ်ရှိသော ကိလေသဇဟန ကထာ၎င်း။ သုညတာ သင်္ခါရက္ခန္ဓပရိယာပန္နာ၊ (သုညတာ သင်္ခါရက္ခန္ဓ- ပရိယာပန္နာ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော သုညတာကထာ၎င်း။ သာမညဖလံ အသင်္ခတံ၊ (သာမညဖလံ အသင်္ခတံ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော သာမညဖလ ကထာ၎င်း။ ပတ္တိ အသင်္ခတာ၊ (ပတ္တိ အသင်္ခတာ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ပတ္တိကထာ၎င်း။ သဗ္ဗဓမ္မာနံ တထတာ အသင်္ခတာ၊ (သဗ္ဗဓမ္မာနံ တထတာ အသင်္ခတာ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော တထတာကထာ၎င်း။ နိဗ္ဗာနဓာတု ကုသလာ၊ (နိဗ္ဗာနဓာတု ကုသလာ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ကုသလာကထာ ၎င်း။ အတ္တိ ။ ပေ ။ နိယာမတာ၊ (အတ္တိ ။ ပေ ။ နိယာမတာ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော အတ္တနိယာမကထာ၎င်း။ နတ္တိ ။ ပေ ။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ၊ (နတ္တိ ။ ပေ ။ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ဣန္ဒြိယကထာ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ တည်း။

၁။ ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနော။ ။ သမ္ပတ္တိဘဝတော ဝါ (တံနည်း ကား) အညတ္တာ ဝိပတ္တိဘဝေါ “ပရလောကော” တိ ဝုတ္တံ-“ပရ ။ ပေ ။ ပဿန္တိ” တိ။- သုတ်မဟာဝဂ္ဂဋီကာ၊ မဟာပဒါနသုတ်အဖွင့်။ ဤဋီကာ၌ ပရလောကအရ အထက်၌ ပြခဲ့သည့်အတိုင်း၎င်း၊ ဤ၌ ပြအပ်သည့်အတိုင်း၎င်း ၂-နည်း ဖွင့်သည်။ ဤအလို-“ပရလောကဝဇ္ဇဘယဒဿာဝိနော-သမ္ပတ္တိဘဝမှ တပါးသော ဝိပတ္တိဘဝ၊ အကုသိုလ်အပြစ်တို့ကို ဘေးအားဖြင့် ရှုကုန်သည်ဖြစ်၍”ဟု ပေးပါ။

၂၀-ဝိသတိမဝဂ္ဂ

(၁၉၄) ၁-အသဉ္စိစ္စကထာ

၈၅၇။ အသဉ္စိစ္စ၊ သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့် မစေ့ဆော်မှု၍။ မာတရံ၊ ကို။ ဇီဝိတာ၊ မှ။ ဝေါရောပေတွာ၊ ခွင်း၍။ အာနန္တရိကော၊ အာနန္တရိက ကံရှိသည်။ ဝါ၊ အာနန္တရိက ကံထိုက်သည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အသဉ္စိစ္စ ပါဏံ၊ ဟန္တာ၊ ၍။ ပါဏာတိပါတိ၊ ပါဏာတိပါတကံ ရှိသူသည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ဝေ။

၈၅၈။ အသဉ္စိစ္စ။ ပေ။ အာမန္တာ။ အသဉ္စိစ္စ။ ပေ။ ဟောတိတိ၊ ဟူသော။ သုတ္တန္တော၊ သည်။ အတ္ထေဝ၊ လော။ ဣတိ၊ သကဝါဒီ စစ်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ (ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ဖြေ။) ပေ။

၈၆၀။ သံဆဘောဒကော၊ သည်။ အာနန္တရိကော၊ လော။ ဝါ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ သံဆဘောဒကော၊ တို့သည်။ အာနန္တရိကော၊ လော။ ဝါ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။ ဓမ္မသင်္ဂါ၊ ဓမ္မဟု ဖြစ်သော သညာရှိသော။ သံဆဘောဒကော၊ သည်။ အာနန္တရိကော၊ လော။ ဝါ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ဝေ။

၈၆၁။ သာဓကသုတ်ကို စူဠဝဂ္ဂ၊ သံဆဘောဒကက္ခန္ဓက၊ တတိယဘာဏ- ဝါရ၊ ပုဒ်ရေ(၃၅၅)၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။ ဤ၌ “အတ္ထိ” နေရာဝယ် ထို၌ “သိယာ” ဟု ရှိခြင်းသာ ထူး၏။

၈၆၂။ သာဓကသုတ်ကို တေရသမဝဂ်၊ ကပ္ပဋကထာ၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ။
အသဉ္စိစ္စကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၀-ဝိသတိမဝဂ်

(၁၉၅) ၂-ဉာဏကထာ

၈၆၃။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ ၏။ ဉာဏံ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။ [“ပညာ” စသော ပုဒ်တို့၏ အနက်ကို ဓမ္မသင်္ဂါ၊ စိတ္တုပ္ပါဒကဏ္ဍ၊ ဓမ္မဝတ္ထာနဝါရ၊ ပညိန္ဒြိယနိဗ္ဗေသ၌ ပေးခဲ့ပြီ။]

ဉာဏကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၀-ဝိသတိမဝဂ်

(၁၉၆) ၃နိရယပါလကထာ

၈၆၆။ နိရယေသု၊ ငရဲတို့၌။ နိရယပါလာ၊ ငရဲထိန်းတို့သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ ကုန်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ နိရယေသု၊ တို့၌။ ကမ္မကာရဏာ၊ ညှဉ်းပန်း နှိပ်စက်မှုတို့သည်။ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

မနုဿေသု၊ လူတို့၌။ ကမ္မကာရဏာ၊ တို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်သည် မဟုတ် လော။ ကာရဏိကာ စ၊ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်မှုကို ပြုသူတို့သည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ နိရယေသု ကမ္မကာရဏာ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်သလော။ ကာရဏိကာ စ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

၈၆၇။ အတ္ထိ ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ-ဣတော၊ ဤဘဝမှ။ ပဏုန္တံ၊ မိမိ၏ ကံတို့သည် ပစ်ချအပ်သည်ဖြစ်၍။ ပရလောကပတ္တံ၊ တမလွန် ဘဝသို့ ရောက်သူကို။ ဝေဿဘူ၊ ဝေဿဘူနတ်သည်။ န (ဟနတိ)၊ မညှဉ်းဆဲ။ ပေတ္တိရာဇာပိ၊ ပြိတ္တာမင်းသည်လည်း။ နော(ဟနတိ)၊ မညှဉ်းဆဲ။ သောမော၊ သောမ မည်သော။ ရာဇာ၊ မင်းသည်၎င်း။ ယမော၊ မည်သော။ ရာဇာ၊ သည်၎င်း။ ဝေဿဝဏော၊ မည်သော။ ရာဇာ စ၊ သည်၎င်း။ နော(ဟနတိ)၊ မညှဉ်းဆဲ။ တတ္ထ၊ ထိုငရဲတို့၌။ သကာနိ၊ မိမိဥစ္စာဖြစ်ကုန်သော။ ကမ္မာနိ၊ ကံတို့သည်။ ဟနန္တိ၊ ညှဉ်းဆဲကုန်၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ နန ။ပေ။

၈၆၈။ နတ္ထိ ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ-ဘိက္ခဝေ၊ တမေနံ၊ ထိုငရဲ သားကို။ နိရယပါလာ၊ ငရဲထိန်းတို့သည်။ ပဉ္စဝိဗေဒနံ နာမ၊ ၅-ပါးအပြား ရှိသော နှောင်ဖွဲ့ခြင်းမည်သော။ ကာရဏံ၊ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်းကို။ ကရောန္တိ၊ ပြုကုန်၏။ တတ္ထံ၊ လောလောပူသော။ အယောခိလံ၊ သံတံကျင်ကို။ ဟတ္ထေ၊ လက်၌။ ဂမေန္တိ၊ ရောက်စေကုန်၏။ တတ္ထံ၊ သော။ အယောခိလံ၊ ကို။ ဒုတိယေ၊ သော။ ဟတ္ထေ၊ ၌။ ဂမေန္တိ၊ ကုန်၏ ။ပေ။ မဇ္ဈေ ဥရသ္မိံ၊ ရင်ဘတ် အလယ်၌။ ဂမေန္တိ၊ ကုန်၏။ သော၊ ထိုငရဲသားသည်။ တတ္ထံ၊ ထိုငရဲ၌။ ဒုက္ခာ၊ ဆင်းရဲကြောင်း ဖြစ်ကုန်သော။ တိဗ္ဗာ၊ ထက်ကုန်သော။ တဇ္ဈကာ၊ ခါးစပ်သော အရသာနှင့်တူကုန်သော။ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာတို့ကို။ ဝေဒေတိ၊ ခံစားရ၏။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ တံ ပါပကမ္မံ၊ ထိုမတောင်းမှုကံသည်။ ဗျန္တိ၊ ကင်းသော အကြွင်းရှိသည် (အကြွင်း မရှိသည်)။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ တာဝ စ၊ ထိုမျှလောက်လည်း။ ဇာလုံ၊ သေချိန်ကို။ န ကရောတိ၊ မပြု။ ဣတိ ဝုတ္တံ နန ။ပေ။

နတ္ထိံ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတော-ဘိက္ခဝေ၊ တမေနံ၊ ကိ။ နိရယပါလာ၊
 တို့သည်။ သံဝေသေတွာ၊ မြေကြီးပေါ်၌ အိပ်စေ၍။ [သံဝေသေတွာတိ
 သမ္ပုဇ္ဇလိတာယ လောဟပထဝိယာ တိဂါဝုတံ အတ္တဘာဝံ နိပဇ္ဇာပေတွာ။
 ဥပရိပံ-ဋ္ဌ၊ ၃-ဝဂ်၊ ၉-သုတ်။ တိကဂုံတ္တရဋ္ဌိလည်း နည်းတူ ဖွင့်၏။] ကုဋ္ဌာရိဟိ၊
 ဒါးမတို့ဖြင့်။ တစ္ဆန္တိ၊ စုတ်ရွှေကြကုန်၏။ [ကုဋ္ဌာရိဟိတိ မဟတိဟိ ဂေဟဿ
 ဧကပက္ခဆဒနမတ္တာဟိ ကုဋ္ဌာရိဟိ တစ္ဆန္တိ။ ထို အဋ္ဌကထာများ။] ပေ။
 ဘိက္ခဝေ တမေနံ နိရယပါလာ၊ ဥဒ္ဓံပါဒံ၊ အထက်၌ ခြေထောက်ရှိအောင်
 ၎င်း။ အဓောသိရံ၊ အောက်၌ ဦးခေါင်းရှိအောင်၎င်း။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။
 ဝါသိဟိ၊ စကောကြီး ပမာဏရှိသော ဒါးမတို့ဖြင့်။ တစ္ဆန္တိ၊ [မဟာသုပ္ပပ္ပ-
 မာဏာဟိ ဝါသိဟိ။ ထိုအဋ္ဌကထာများ။] ပေ။ ဘိက္ခဝေ တမေနံ နိရယ-
 ပါလာ၊ ရထေ၊ ရထား၌။ ယောဇေတွာ၊ ကပ်ယှဉ်စေ၍။ [သဒ္ဓိံ
 ယုဂယောတ္တ ပက္ခရစက္က ကုဗ္ဗရပါဇနေဟိ သဗ္ဗတော ပဇ္ဇလိတေ ရထေ
 (ထမ်းပိုးကြီး ရံတိုင်ဘီး အုပ်ဆုံ နှင်တံတို့နှင့်တကွ အစိတ်အပိုင်းအားလုံးဝယ်
 လွန်စွာ တောက်လောင်နေသော ရထား၌) ယောဇေတွာ။ ထိုအဋ္ဌကထာ
 များ။] အာဒိတ္တာယ၊ လွန်စွာ တောက်ပသော။ သမ္ပုဇ္ဇလိတာယ၊ ဝန်းကျင်
 ပတ်ခြံ၊ အလျှံတပြောင်ပြောင်၊ တောက်လောင်သော။ သဇောတိဘူတာယ၊
 မီးတောက် မီးလျှံနှင့်တကွဖြစ်သော။ [ဤ ၃-ပုဒ်၏ အဖွင့်ကို သီလက္ခန္ဓာ
 ဘာသာဋီကာ၊ အဗ္ဗုဋ္ဌသုတ်၊ ဒါသိပုတ္တဝါဒကထာ၌ ရေးခဲ့ပြီ။] ပထဝိယာ၊
 မြေ၌။ သာရေန္တိပိ၊ ရှေးရှုလည်း သွားစေကြကုန်၏။ ပစ္စာသာရေန္တိပိ၊
 တဖန်လည်း သွားစေကြကုန်၏။ ဝါ၊ ပြန်လည်း ပြန်စေကြကုန်၏။ ပေ။
 ဘိက္ခဝေ ကမေနံ နိရယပါလာ၊ မဟန္တံ၊ ဘုံခုနစ်ဆင့်ရှိသော စုလစ်မှန်းချွန်
 အထွတ်ရှိသော အိမ်ကြီးတမျှ ကြီးလှစွာသော။ [မဟာတန္တိ မဟာကုဋ္ဌာဂါရပ္ပ-
 မာဏံ။ ထိုအဋ္ဌကထာများ။ မဟာကုဋ္ဌာဂါရပ္ပမာဏန္တိ သတ္တဘူမကမဟာ-
 ကုဋ္ဌာဂါရပ္ပမာဏံ။ ထိုအင်္ဂုတ္တရဋီကာ။] အာဒိတ္တံ။ ပေ။ သဇောတိဘူတံ၊
 သော။ အင်္ဂါရပဗ္ဗတံ၊ မီးကျိုးတောင်သို့။ အာရောပေန္တိပိ၊ (အလျှံ
 တပြောင်ပြောင် တောက်လောင်သော သံတင်းပုတ်တို့ဖြင့် ရိုက်နှက်ကာ)
 တက်လည်း တက်စေကြကုန်၏။ [အာရောပေန္တိတိ သမ္ပုဇ္ဇလိတေဟိ အယ-
 မဂ္ဂရေဟိ ပေါထေန္တာ အာရောပေန္တိ။ ထိုအဋ္ဌကထာများ။] ဩရောပေန္တိပိ၊
 ဆင်းလည်း ဆင်းစေကြကုန်၏။ ပေ။

ဘိက္ခဝေ တမေနံ နိရယပါလာ၊ ဥဒ္ဓံပါဒံ၊ အထက်၌ ခြေရှိအောင်။
 အဓောသိရံ၊ အောက်၌ ဦးခေါင်းရှိအောင်။ ဂဟေတွာ၊ ဆွဲကိုင်၍။ တတ္တာယ၊
 လောလော ပူသော။ အာဒိတ္တာယ၊ သော။ ပေ။ သဇောတိဘူတာယ၊

သော။ လောဟကုမ္ဘိယံ၊ သံအိုး၌၊ ပက္ခိပန္နိ၊ ထည့်ကြကုန်၏။ သော၊ ထို
 ငရဲသားသည်။ တတ္ထ၊ ထိုသံအိုး၌၊ ဖေဏုဒ္ဓေဟကံ၊ အမြုပ်ထအောင်။
 ပစ္စမာနော၊ ကျက်လသော်။ သကိမ္မိ၊ လည်း။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊
 ရောက်ရ၏။ သကိမ္မိ၊ လည်း။ အဓော၊ အောက်သို့။ ဂစ္ဆတိ။ သကိမ္မိ၊
 လည်း။ တိရိယံ၊ ဖိလာပတ်ဝန်းကျင်သို့။ ဂစ္ဆတိ။ သော၊ ထို ငရဲ
 သားသည်။ တတ္ထ၊ ထို သံအိုး၌။ ဒုက္ခာ ။ပေ။ ဗျန္တိ ဟောတိ။ ဘိက္ခဝေ
 တမေနံ နိရယပါလာ၊ မဟာနိရယေ၊ အဝိစိငရဲကြီး၌။ [မဟာနိရယေတိ
 အဝိစိမဟာနိရယေ။ တိကင်္ဂုတ္တရဋ္ဌကထာ။] ပက္ခိပန္နိ၊ ထည့်ကုန်၏။ ပန၊
 ဆက်။ ဘိက္ခဝေ၊ သော မဟာနိရယော၊ သည်။ ဝါ၊ ကို။

စတုက္ကဏ္ဍော၊ ၄-ထောင့်ရှိ၏။ စတုဒ္ဓါရော၊ တံခါး ၄-ပေါက်
 ရှိ၏။ ဘာဂသော၊ ဗုဒ္ဓိအားဖြင့်။ ဝါ၊ ဝေဓုအားဖြင့်။ မိတော၊
 နှိုင်းယှဉ်အပ်သည်။ (ဟုတွာ၊ ရှိ။) ဝိဘတ္တော၊ (ငရဲသားအားလုံးနှင့်
 ဆက်ဆံသော ကံသည်) ပေဖန်အပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်ပြီ။ (ဝေဓုတို့ကို
 ခွဲထား၍ ငရဲသားတို့၏ မဒကောင်းမှုကံက ဝေဖန်အပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်ပြီ-
 ဟုလို။) [ဘာဂသော မိတောတိ ဘာဂေ ဌပေတွာ ဝိဘတ္တော။ ထို
 အဋ္ဌကထာများ။ ဝိဘတ္တောတိ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တကသတ္တာနံ သာဓာရဏ-
 ကမ္မုနာ ဝိဘတ္တော ဝိယ နိဗ္ဗတ္တော။ ထို ဋီကာများ။] အယော-
 ပါကာရပရိယန္တော၊ သံတံတိုင်းဟူသော အဆုံးအပိုင်းအခြားရှိ၏။
 (တနည်း) အယောပါကာရပရိယန္တော၊ သံတံတိုင်းသည် ထက်ဝန်း
 ကျင် ယူအပ်ပြီ။ [ပရိယန္တောတိ ပရိက္ခိတ္တော။ ထို အဋ္ဌကထာများ။
 အယောပါကာရေန+ပရိက္ခော+အတ္တော (ဂဟိတော)တိ အယော-
 ပါကာရပရိယန္တော။ ပရိက္ခိတ္တော။ ဥပရိက္ခိတ္တောသဋ္ဌိကာ။ ဤ ဋီကာ
 အလို ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာတို့၌ “ပရိယန္တော”ဟု ရှိရမည်။]
 အယသော၊ သံဖြင့်။ ပဋိကုဋ္ဌိတော၊ မျောက်အပ်ပြီ။ ဝါ၊ မိုးအပ်ပြီ။
 [အယသတိ ဥပရိ အယပဇ္ဇေန ဆာဒိတော။ ထို အဋ္ဌကထာများ။]

တဿ၊ ထို အဝိစိငရဲကြီး၏။ အယောမယာ၊ သံအတိပြီးသော။
 ဘူမိ၊ မြေသည်။ ဇလိတာ၊ အလျှံတပြောင်ပြောင် တောက်လောင်၏။
 တေဇသာ၊ မီးနှင့်။ ယုတာ၊ ယှဉ်၏။ သဗ္ဗဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။
 သမန္တာ၊ ပတ်ဝန်းကျင်၌။ ယောဇနသတံ၊ ယူဇနာတရာတိုင်အောင်။
 ဖရိတွာ၊ ပြန်နှံ၍။ တိဋ္ဌတိ၊ တည်၏။ ဣတိ။ ဝုတ္တံ နနု ။ပေ။

နိရယပါလာကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၀-ဝိသတိမဝဂ်

(၁၉၇) ၄-တိရစ္ဆာနကထာ

၈၆၉။ ဒေဝေသု၊ နတ်တို့၌။ တိရစ္ဆာနကထာ၊ တိရစ္ဆာန်တို့သည်။ ဇတ္တိ၊
 လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ တိရစ္ဆာနကထေသု၊ တိရစ္ဆာန်တို့၌။ ဒေဝါ၊
 တို့သည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ ဒေဝလောကော၊
 နတ်ပြည်သည်။ တိရစ္ဆာနယောနိ၊ တိရစ္ဆာန်တို့၏ ပေါင်းဆုံရာ ဌာနလော။
 ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ တတ္ထ၊ ထိုနတ်တို့၌။ ကိဋ္ဌာ၊ ပေါက်ဖတ်
 တို့သည်၎င်း။ ပဋ္ဌဂ်၊ နှံ့ကောင်တို့သည်၎င်း။ မကသာ၊ ခြင်တို့သည်၎င်း။
 [“ကိဋ္ဌ၊ မကသာ” ပုဒ်တို့၏အနက်ကို ရူပသိဒ္ဓိဘာသာဋီကာ၊ ဒွန်သမာသ်ခဏ်း၌
 စိစစ်ထားသည်။ ပဋ္ဌဂ်၏ အနက်ကို အဘိဓာန်နိဿယအတိုင်း ပေးသည်။
 ထိုနိဿယ၌ (က)ဝမ်းပူဖြင့် ရှိသည်။] မက္ခိကာ၊ ယင်တို့သည်၎င်း။ အဟိ၊
 မြေတို့သည်၎င်း။ ဝိစ္စိကာ၊ ကင်းမြီးကောက်တို့သည်၎င်း။ သတပဒါ၊ ကင်းခြေ
 များတို့သည်၎င်း။ ဂဏ္ဍုပ္ပါဒါ၊ တီတို့သည်၎င်း။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။
 န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

၈၇၀။ နတ္ထိ ။ပေ။ အာမန္တာ။ တတ္ထ၊ ထိုနတ်တို့၌။ ဧရာဝဏော နာမ၊
 ဧရာဝဏ်မည်သော။ ဟတ္ထိနာဂေါ၊ ဆင်ပြောင်ကြီးသည်။ အတ္ထိ နနု၊ ရှိသည်
 မဟုတ်လော။ သဟဿယုတ္တံ၊ သိန္ဓောမြင်းတထောင် ကပ်ယှဉ်အပ်သော။ ဒိဗ္ဗံ၊
 နတ်၌ဖြစ်သော။ ယာနံ၊ ယာဉ်သည်။ အတ္ထိ နနု၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၈၇၁။ အတ္ထိ ။ပေ။ အာမန္တာ။ တတ္ထ၊ ထိုနတ်တို့၌။ ဟတ္ထိဗန္ဓာ၊ ဆင်ထိန်း
 တို့သည်၎င်း။ အဿဗန္ဓာ၊ မြင်းထိန်းတို့သည်၎င်း။ ယာဝသိကာ၊ ဆင် မြင်း
 တို့အား မုယောအစာကို ကျေးသူတို့သည်၎င်း။ ကာရဏိကာ၊ ဆင် မြင်း
 တို့ကို ညှဉ်းဆဲ နှိပ်စက် ဆုံးမတတ်သော ဆင်ဆရာ မြင်းဆရာတို့သည်၎င်း။
 ဘတ္တကာရကာ၊ ဆင်စာ မြင်းစာကို ပြုလုပ်သူတို့သည်၎င်း (ဆင်စာ မြင်းစာ
 ချက်သူတို့သည်၎င်း)။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

တိရစ္ဆာနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၀-ဝိသတိမဝဂ်

(၁၉၈) ၅ မဂ္ဂကထာ

၈၇၂။ မဂ္ဂေါ၊ သည်။ ပဉ္စဂီကော၊ ၅-ပါးသော အင်္ဂါရှိသလော။
 ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ ကို။
 ဝုတ္တော နနု၊ လော။ သေယျထိဒံ၊ ထို ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော မဂ်ဟူသည်
 အဘယ်နည်း။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ၎င်း ။ပေ။ သမ္မာသမာဓိ၊ ၎င်းတည်း။ ဣတိ။
 အာမန္တာ ။ပေ။

ပဉ္စဂီကော ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ-

မဂ္ဂါနံ၊ ဇဿံမဂ် စသောမဂ်၊ ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတမဂ်တို့ထက်။ အဋ္ဌဂီ-
 ကော၊ ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါရှိသော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ သေဋ္ဌော၊
 ချီးမွမ်းအပ် မြတ်၏။ [မဂ္ဂါနမဋ္ဌဂီကောတိ ဇဿံမဂ္ဂါဒယော ဝါ
 ဟောန္တု ဒွါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိဂတမဂ္ဂါ ဝါ၊ ဘေသံ သဗ္ဗေသမ္ပိ မဂ္ဂါနံ ။ပေ။
 အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ သေဋ္ဌော ဥတ္တမော။ ဓမ္မပဒ-ဋ္ဌ၊ မဂ္ဂဝဂ်၊ ပဉ္စသတ
 ဘိက္ခုဝတ္ထု။] သစ္စာနံ၊ ဝစီသစ္စာ၊ သမ္ပုတိသစ္စာ၊ ဒိဋ္ဌိသစ္စာ၊ ပရမတ္ထ
 သစ္စာတို့ထက်။ စတုရော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ပဒါ၊ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ
 အစရှိသော ပုဒ်တို့သည်။ ဝါ၊ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ အစရှိသော ပုဒ်တို့ဖြင့်
 ဟောတော်မူအပ်သော အရိယသစ္စာတို့သည်။ (သေဋ္ဌော၊ ချီးမွမ်းအပ်
 မြတ်ကုန်၏။) [အပွင့်ကို အောက်၌ ပြထားသည်။] ဓမ္မာနံ၊ တရား
 တို့ထက်။ ဝိရာဂေါ၊ မတပ်မက်ကြောင်းဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်တရားသည်။
 သေဋ္ဌော၊ ချီးမွမ်းအပ် မြတ်၏။ ဒွိပဒါနဉ္စ၊ အခြေ ၂-ချောင်းရှိသော
 သတ္တဝါတို့ထက်လည်း။ စက္ခုမာ၊ ငါးပါးသော စက္ခုရှိတော်မူသော
 မြတ်စွာဘုရားသည်။ (သေဋ္ဌော၊ ချီးမွမ်းအပ် မြတ်တော်မူ၏။)
 [စ-သဒ္ဓေါ သမ္ပိဏ္ဏနတ္ထော၊ အရူပဓမ္မေ သမ္ပိဏ္ဏတိ။ တသ္မာ၊
 အရူပဓမ္မာနမ္ပိ တထာဂတော သေဋ္ဌော ဥတ္တမော။ ထို အဋ္ဌကထာ။]
 ဣတိ ဝုတ္တံ နနု ။ပေ။

၈၇၃။ သမ္မာဝါစာ၊ သည်။ မဂ္ဂံ၊ မဂ္ဂင် မဟုတ်လော။ သာ စ၊ ထို
 သမ္မာဝါစာသည်လည်း။ န မဂ္ဂေါ၊ မဂ် မဟုတ်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ။
 အာမန္တာ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သည်။ မဂ္ဂံ၊ မဂ္ဂင် မဟုတ်လော။ သာ စ၊ ထိုသမ္မာဒိဋ္ဌိ
 သည်လည်း။ န မဂ္ဂေါ၊ မဂ် မဟုတ်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

၁။ သစ္စာနံ စတုရော ပဒါ။ သစ္စာနံ စတုရော ပဒါတိ “သစ္စံ ဘဏေ န
 ကုဗ္ဗေယျာ”တိ အာဂတံ ဝစီသစ္စံ ဝါ ဟောတု။ “သစ္စော ဗြာဟ္မဿော သစ္စော
 ဧတိယော”တိ အာဒိဘေဒံ သမ္ပုတိသစ္စံ ဝါ၊ “ဣဒမေဝ သစ္စံ မောသမညံ”တိ
 ဒိဋ္ဌိသစ္စံ ဝါ၊ “ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ”တိ အာဒိဘေဒံ ပရမတ္ထသစ္စံ ဝါ ဟောတု သဗ္ဗေသမ္ပိ
 ဣဒမသံ သစ္စာနံ (တို့ထက်) ပရိဇာနိတဗ္ဗဋ္ဌေန (ပိုင်းခြား၍ သိထိုက်သည်၏ အဖြစ်
 ဟူသော အနက်အားဖြင့်၎င်း)၊ သစ္စိကာတဗ္ဗဋ္ဌေန (မျက်မှောက်ပြုထိုက်သည်၏အဖြစ်
 ဟူသော အနက်အားဖြင့်၎င်း)၊ ပဟာတဗ္ဗဋ္ဌေန (ပယ်ထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော
 အနက်အားဖြင့်၎င်း)၊ ဘာဝေဟဗ္ဗဋ္ဌေန (ဖြစ်စေထိုက်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်
 အားဖြင့်၎င်း)၊ ဧကပဋိဝေဓဋ္ဌေန စ (တပြိုင်နက် ထိုးထွင်း၍ သိထိုက်ကုန်သည်၏
 အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၎င်း)၊...တထပဋိဝေဓဋ္ဌေန စ (အမှန်အတိုင်း ထို ထွင်း၍
 သိထိုက်ကုန်သည်၏ အဖြစ်ဟူသော အနက်ကြောင့်၎င်း) “ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ”တိ
 အာဒိသော စတုရော ပဒါ သေဋ္ဌာ နာမ။ ဓမ္မာဒ-ဋ္ဌ၊ မဂ္ဂဝဂ်၊ ပဉ္စသတဘိက္ခုဝတ္ထု။

၈၇၄။ အရိယော၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကော၊ ရှစ်ပါးသော အင်္ဂါ ရှိသော။ မဂ္ဂေါ၊ မဂ်သည်။ (ဟောတိ၊ လော။) ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ ပုဗ္ဗေ။ မဂ်မရမိ ရှေးဦးကပင်။ တနည်း-ပုဗ္ဗေ။ ဝိပဿနာ အားမထုတ်မီ ရှေးဦးကပင်။ [အောက်၌ အပွင့်များ ပြထားသည်။] အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံသည်၎င်း။ ဝစီကမ္မံ၊ သည်၎င်း။ အာဇီဝေါ၊ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းသည်၎င်း။ သုပရိသုဒ္ဓေါ၊ အလွန် ထက်ဝန်းကျင် စင်ကြယ်ပြီးသည်။ ဟောတိ၊ ။ ဝေ၊ ဤသို့ (ဤနည်း အားဖြင့်)။ အဿ၊ ထိုရဟန်း၏။ အရိယော၊ မြတ်သော။ အဋ္ဌဂီကော၊

၁။ ပုဗ္ဗေ။ ပေ။ ဟောတိ။ ။ပုဗ္ဗေ ခေါ် ပနဿတိ အဿ ဘိက္ခုနော ဝါစာကမ္မန္တာဇီဝါ ပုဗ္ဗသုဒ္ဓိကာ နာမ (ဝစီကံ၊ ကာယကံ၊ အာဇီဝတို့သည် မဂ်မရမိ ရှေးဦးစွာ စင်ကြယ်သော မဂ္ဂင်တို့မည်သည်ဖြစ်၍) အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ပရိသုဒ္ဓါဝ ဟောန္တိ။ ဒိဋ္ဌိသင်္ဂဟဝါယာမသတိသမာဓိသင်္ခါတာနိ ပန ပဉ္စဂါနိ သဗ္ဗတ္ထကကာရာ- ပကင်္ဂါနိ နာမ(သီလစင်ကြယ်စေမှု၊ စိတ်ကို အာရုံ၌ ကောင်းစွာ ထားမှု၊ ဝိပဿနာ အားထုတ်မှု၊ မဂ်ဖြင့် ပယ်ထိုက်သော ကိလေသာတို့ကို ပယ်မှုဟူသော မဂ်၏အဆောက် အအုံ ကိစ္စအားလုံးကို ပြုစေသော မဂ္ဂင်တို့မည်၏)။ ဝေ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ အဋ္ဌဂီကော ဝါ သတ္တဂီကော ဝါ ဟောတိ။-ဥပရိပံ၊ ဌ၊ သဋ္ဌာယဇာနဝဂ်၊ မဟာ သဋ္ဌာယတနိကသုဇ်။

ထိုဒ္ဓိကာ။ ။ပုဗ္ဗသုဒ္ဓိကာတိ မဂ္ဂပုပ္ဖတ္တိတော၊ ဝိပဿနာရမ္မတော ဝါ ပုဗ္ဗေ သုဒ္ဓါ။ တေနာဟ “အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ပရိသုဒ္ဓါဝ ဟောန္တိ”တိ။ သဗ္ဗတ္ထကကာရာ- ပကင်္ဂါနိတိ သီလဝိသောနေဿ၊ စိတ္တသမာဓာနဿ၊ ဝိပဿနာဘိယောဂဿ၊ မဂ္ဂေန ပဟာတဗ္ဗကိလေသ ပဟာနဿတိ သဗ္ဗဿပိ မဂ္ဂသမ္ဘာရကိစ္စဿ ကာရာ- ပကင်္ဂါနိ။ အဋ္ဌဂီကော ဝါတိ ပဋ္ဌမဇ္ဈာနိကော ဝါ အဋ္ဌဂီကော၊ ဒုတိယဇ္ဈာနိကောဝါ သတ္တဂီကော ဟောတိ။

ဝိတဏှဝါဒီ။ ။ဤ၌ ပရဝါဒီကို ထိုအဋ္ဌကထာ၌ ဝိတဏှဝါဒီဟု ဆိုထား၏။ ထိုဝိတဏှဝါဒီ၏ အယူကို သိဖို့ရန် ထိုပါဠိတော်ကို ပြပါဦးမည်။-(၁) ယာ တထာဘူတဿ (ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာနှင့်တကွဖြစ်သော ကုသိုလ်စိတ်၏ သမ္ပယုတ် ဖြစ်သော စေတောသုခနှင့် ပြည့်စုံခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ဖြစ်သော ရဟန်း၏) ဒိဋ္ဌိ၊ သာဿ ဟောတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ (ထိုရဟန်း၏ ထိုဒိဋ္ဌိသည် သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်၏)။ (၂) ယော တထာဘူတဿ သင်္ကပေ၊ သွာဿ ဟောတိ သမ္မာသင်္ကပေ။ (၃) ယော တထာ- ဘူတဿ ဝါယာမော၊ သွာဿ ဟောတိ သမ္မာဝါယာမော။ (၄) ယာ တထာ- ဘူတဿ သတိ၊ သာဿ ဟောတိ သမ္မာသတိ။ (၅) ယော တထာဘူတဿ သမာဓိ၊ သွာဿ ဟောတိ သမ္မာသမာဓိ။ (၆, ၇, ၈) ပုဗ္ဗေ ခေါ် ပနဿ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ အာဇီဝေါ သုပရိသုဒ္ဓေါ ဟောတိ... ဝေမဿာယံ အရိယော အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ ဘာဝနာပါရိပုရိ ဂစ္ဆတိ။ ဤပါဠိတော်၌ “ယာ တထာဘူတဿ ဒိဋ္ဌိ။ ပေ။ သုပရိသုဒ္ဓေါ ဟောတိ”ဟူသော ပါဠိတော်တိုင်းကိုသာ ကြည့်၍ လောကုတ္တရမဂ်ကို “ပဉ္စဂီက”ဟု ဝိတဏှဝါဒီ ယူလိုသည်။ ထိုအယူကို “ဝေမဿာယံ”စသော အဆက်

သော။ အယံ မဂ္ဂေါ၊ သညံ။ ဘာဝနာပါရိပုရိံ၊ ဘာဝနာ၏ ပြည့်စုံ
လုံလောက်သည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ နနု ။ပေ။

၇၇၅။ ပဉ္စဂီကော ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သုဘဒ္ဒ၊ ဒွ။ ယသ္မိံ
ဓမ္မဝိနယေ၊ အကြင်တရားဖြင့် ဆုံးမရာ သာသနာ၌။ အရိယော၊ သော။
အဋ္ဌဂီကော၊ သော။ မဂ္ဂေါ၊ ကိ။ န ဥပလဗ္ဗတိ၊ မရအပ်။ တတ္ထ၊ ထို

ဖြစ်သော ပါဠိတော်ဖြင့် တားမြစ်ဖို့ရန် အဋ္ဌကထာဆရာ ညွှန်ပြသည်။ မှန်၏-ထိုပါဠိ
တော်၌ “အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ” ဟု ဟောတော်မူ၏။

အဋ္ဌကထာ။ ။ဝိတဏှဝါဒီ ပန “ယာ တထာဘူတဿ ဒိဋ္ဌိ”တိ ဣမမေဝ
သုတ္တပဒေသံ ဂဟေတွာ “လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ ပဉ္စဂီကော”တိ ဝဒတိ။ သော (ထို
ဝိတဏှဝါဒီကို) “ဝေမဿာယံ အရိယော အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ ဘာဝနာပါရိပုရိံ
ဂစ္ဆတိ”တိ ဣမိနာ အနန္တရဝစနေနေဝ ပဋိသေဓိတဗ္ဗော။ [ဣမမေဝ သုတ္တပဒေသံ
ဂဟေတွာတိ “ယာ တထာဘူတဿ ဒိဋ္ဌိ”တိအာဒိနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒိနံ ပဉ္စန္ဒယေဝ
တသ္မိံ ဌာနေ (ထို ပါဠိရပ်၌) ဂဟိတတ္တာ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ “ပဉ္စဂီကော”တိ
ဝဒတိ။-ထို ဋီကာ။]

အဋ္ဌဂီကမဂ်ဖြစ်ပုံ။ ။ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ အာဇီဝတို့ကို “ပုဗ္ဗေဝ လုပရိသုဒ္ဓေါ
ဟောတိ”ဟု ဟောတော်မူအပ်စေကာမူ မဂ်၏ ဒုက္ခကို ပိုင်းခြား၍ သိမှု၊ သမုဒယကို
ပယ်မှု-စသော ကိစ္စတို့မှာ သမုစ္ဆေဒဝိရတိနှင့်ကင်း၍ မဖြစ်နိုင်ခြင်းကြောင့် မဂ်ခဏ၌
သမ္မာဒိဋ္ဌိ စသော (သဗ္ဗတ္ထကကာရာပကင်္ဂဖြစ်သော) မဂ္ဂင် ၅-ပါးတို့သည်သာ ပြည့်စုံ
ကုန်သည် မဟုတ်၊ ဝိရတိ ၃-ပါးနှင့်တကွ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးလုံးပင် ပြည့်စုံကြသည်။ မှန်၏-
မဂ်ခဏဝယ် မိစ္ဆာဝါစာ စသည်ကို ပယ်ရာ၌ သမ္မာဝါစာ စသော ဝိရတိတို့လည်း
ဖြစ်ကြရသည်။ ထို့ကြောင့် ပဉ္စဂီကမဂ်မည်သည် မရှိ။ အဋ္ဌဂီကမဂ်သာ ရှိသည်။

အဋ္ဌကထာ။ ။ဥတ္တရိ စ (ထို့ထက် အလွန်လည်း) ဧဝံ သညာပေတဗ္ဗော-
လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ ပဉ္စဂီကော နာမ နတ္ထိ၊ ဣမာနိ ပန ပဉ္စ သဗ္ဗတ္ထကကာရာပကင်္ဂါနိ
ဝိရတိဝသေန ပူရေန္တိ (ဝိရတိတို့နှင့် စပ်သဖြင့် ပြည့်စုံရကုန်၏)။ “ယာ စတုဟိ
ဝစီဒုစ္စရိတေဟိ အာရတိ ဝိရတိ”တိ ဧဝံ ဝုတ္တဝိရတိသု ဟိ မိစ္ဆာဝါစံ ပဇဟတိ၊
သမ္မာဝါစံ ဘာဝေတိ၊ ဧပံ သမ္မာဝါစံ ဘာဝေန္တဿ (ဖြစ်စေသော ရဟန်း၏
သန္တာန်၌) ဣမာနိ ပဉ္စဂီကာနိ န ဝိနာ၊ သဟေဝ ဝိရတိယာ ပူရေန္တိ (ဤ မဂ္ဂင်
၅-ပါးတို့သည် ဝိရတိနှင့်မကင်းမူ၍ အတူသာ ပြည့်စုံကုန်၏)။ သမ္မာကမ္မန္တာဇီဝေသုပိ
ဧသေဝ နယော၊ ဣတိ ဝစီကမ္မာဒိနိ အာဒိတော(မဂ်မရမီ အစမှ တနည်း-ဝိပဿနာ
အားမထုတ်မီ အစမှ) ပဋ္ဌာယ ပရိသုဒ္ဓါနေဝ ဝတ္တန္တိ၊ ဣမာနိ ပန ပဉ္စ သဗ္ဗတ္ထက-
ကာရာပကင်္ဂါနိ ဝိရတိဝသေန ပူရေန္တိတိ ပဉ္စဂီကော မဂ္ဂေါ နာမ နတ္ထိ၊ သုဘဒ္ဒသုတ္တေပိ
စေတံ ဝုတ္တံ-“ယသ္မိံ ခေါ သုဘဒ္ဒ ဓမ္မဝိနယေ အရိယော အဋ္ဌဂီကော မဂ္ဂေါ”တိ၊
အညေသု စ အနေကေသု သုတ္တသဟေသု အဋ္ဌဂီကောဝ မဂ္ဂေါ အာဂတောတိ။
[သဟေဝ ဝိရတိယာ ပူရေန္တိ၊ သမုစ္ဆေဒဝိရတိယာ ဝိနာ ဒုက္ခပရိညာပိနံ အသမ္ဘဝ-
တော။-ဋီကာ။]

သာသနာ၌။ သမဏောပိ၊ ပဌမသောတာပန်ရဟန်းကိုလည်း။ န ဥပလဗ္ဗတိ၊ မရဏပိ။ [ပဌမော သောတာပန်သမဏောပိ တတ္ထ နတ္ထိ။ သုတ်မဟာဝဂ္ဂ-၄၊ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်။] တတ္ထ၊ ထို သာသနာ၌။ ဒုတိယော၊ ဒုတိယဖြစ်သော။ သမဏောပိ၊ သကဒါဂါမ်ရဟန်းကိုလည်း။ န ဥပလဗ္ဗတိ။ တတ္ထ၊ ။ တတိယော၊ သော။ သမဏောပိ၊ အနာဂါမ်ရဟန်းကိုလည်း။ န ဥပလဗ္ဗတိ၊ တတ္ထ၊ ။ စတုတ္ထော၊ သော။ သမဏောပိ၊ ရဟန္တာ ရဟန်းကိုလည်း။ န ဥပလဗ္ဗတိ။ စ၊ အနုယ။ သုဘဒ္ဒ၊ ဒု။ ယသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ၊ ။ ပေ။ သုဘဒ္ဒ၊ ဣမသ္မိံ ဓမ္မဝိနယေ၊ ဤတရားသဖြင့် ဆုံးမရာ ငါဘုရား၏ သာသနာတော်၌ ။ ပေ။ ဥပလဗ္ဗတိ၊ ရဏပိ၏။ သုဘဒ္ဒ၊ ဣဓေဝ၊ ဤငါဘုရား၏ သာသနာတော်၌သာ။ [ဣဓေဝါတိ ဣမသ္မိံ ယေဝ သာသနော၊ အယံ ပန နိယမော (ဤ အမြဲသတ်မှတ်တတ်သော ဝေ-သဒ္ဓါကို) သေသပဒေသုပိ ဝေဒိတဗျော။- မူလပဏ္ဏာသ- ၄၊ သီဟနာဒဝဂ်၊ စူဠသီဟနာဒသုတ်။] သမဏော၊ ပဌမ သောတာပန်ရဟန်းကို။ (ဥပလဗ္ဗတိ)။ ယုဓ(ဝေ)၊ ။ သုဘဒ္ဒ၊ ဒုတိယော၊ သော။ သမဏော၊ သကဒါဂါမ်ရဟန်းကို။ (ဥပလဗ္ဗတိ)။ ဣဓ(ဝေ) တတိယော သမဏော (ဥပလဗ္ဗတိ)။ ဣဓ(ဝေ) စတုတ္ထော သမဏော (ဥပလဗ္ဗတိ)။ ပရပပ္ပဝါဒါ၊ ဤ သာသနာတော်အယူမှ တပါး သော အယူရှိသူတို့၏ ပြောဆိုကြောင်း (၆၂)ပါးသော မိစ္ဆာအယူတို့သည်။ အညေဟိ ၂၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိကုန်၊ သိအောင် အားထုတ် ကုန်သော။ သမဏေဟိ၊ အာရဒ္ဒဝိပဿက ၄-ယောက်၊ မဂ္ဂဋ္ဌ ၄-ယောက်၊

၁။ သုညာ ။ ပေ။ သမဏေဟိ။ ။ သုညာ ပရပပ္ပဝါဒါ သမဏေဟိတိ စတုန္ဒ မဂ္ဂါနံ အတ္ထာယ အာရဒ္ဒဝိပဿကေဟိ စတုဟိ၊ မဂ္ဂဋ္ဌေဟိ စတုဟိ၊ ဖလဋ္ဌေဟိ စတုဟိတိ ဋ္ဌါဒသဟိ သမဏေဟိ သုညာ ပရပပ္ပဝါဒါ တုစ္ဆာ ရိတ္တကာ။- သုတ်မဟာဝဂ္ဂ-၄၊ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်၊ သုဘဒ္ဒပရိဗ္ဗာဇကဝတ္ထုအဖွင့်။ သုညာတိ ရိတ္တာ တုစ္ဆာ၊ ပရပပ္ပဝါဒါတိ စတ္တာရော သဿတဝါဒါ။ ပေ။ ဗြဟ္မဇာလေ အာဂတာ ဋ္ဌါသဋ္ဌိံ ဒိဋ္ဌိယော ဣတော ဗာဟိရာနံ ပရေသံ+ဝါဒါ ပရပပ္ပဝါဒါ နာမ၊ တေ သဗ္ဗေပိ (ထိုပရပပ္ပဝါဒ အားလုံးတို့သည်လည်း) ဣမေဟိ စတုဟိ ဖလဋ္ဌသမဏေဟိ သုညာ ။ ပေ။ ဋ္ဌါဒသဟိပိ သမဏေဟိ သုညာ။-မူလပံ- ၄၊ သီဟနာဒဝဂ်၊ စူဠသီဟနာဒသုတ်။ စတုက္ကင်္ဂုတ္တရ-၄၊ ၅-ပံ၊ ၄-ဝဂ်၊ ၁၀-သုတ်။ ပဝဒန္တိ ဇေတဟိတိ ပဝါဒါ၊ ဒိဋ္ဌိဂတိကာနံ နာနာဒိဋ္ဌိပိကာ သမယာတိ အာဟ “စတ္တာရော သဿတဝါဒါ”တိ အာဒိ၊-ထို ဋီကာများ။ ပရပပ္ပဝါဒါတိ ပရေသံ အညတိတ္ထိယနံ+နာနပ္ပကာရဝါဒါ တိတ္ထာယတနာနိ။-သာရတ္ထ၊ တတိယပါရာဇိက။

၂။ အညေဟိ။ ။ စတုက္ကင်္ဂုတ္တရပါဠိတော်၊ မူလပဏ္ဏာသပါဠိတော် စာအုပ် များ၌ “အညေတိ”ဟု မူကွဲပြန်။ သုတ်မဟာဝဂ္ဂပါဠိတော် စာအုပ်၌ “အညေ”ဟု ဣတိသဒ္ဓါ မပါသော မူကွဲကို ပြန်။ အဋ္ဌကထာ ဋီကာများ၌ကား ထိုပုဒ်ကို လုံးဝ မတွေ့ရ။ သုတ်မဟာဝဂ္ဂအဋ္ဌကထာ၌လည်း “သုညာ ပရပပ္ပဝါဒါ သမဏေဟိတိ”ဟု

မလဋ္ဌ ၄-ယောက်ဟူသော သမဏတို့မှ။ သုညာ၊ ကင်းဆိတ်ကုန်၏။ ဣတိ ဝုတ္တံ နနု ။ပေ။

မဂ္ဂကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၀-ဝိသတိမဝဂ်

(၁၉၉) ၆-ဉာဏကထာ

၈၇၆။ ဒွါဒသဝတ္ထုကံ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးသော တည်ရာ အကြောင်း ရှိသော။ ဉာဏံ၊ ဉာဏ်သည်။ လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ လောကုတ္တရဉာဏာနိ၊ လောကုတ္တရာဉာဏ်တို့သည်။ ဒွါဒသ၊ တဆယ့်နှစ်ပါးတို့လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ သောတာပတ္တိမဂ္ဂါ၊ သောတာပတ္တိမဂ်တို့သည်။ ဒွါဒသ၊ တို့လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

၈၇၇။ သာဓကပါဠိကို စတုတ္ထဝဂ်၊ နိယာမောက္ကန္တိကထာ၌ အနက် ပေးခဲ့ပြီ။ (၁) “ဣဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စန္တိ မေ ။ပေ။ အာလောကော ဥဒပါဒိ”ဟူသော ပါဠိရပ်ဖြင့် သစ္စဉာဏ်ကို ပြတော်မူသည်။ (၂) “တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ ပရိညေယျန္တိ မေ ။ပေ။ အာလောကော ဥဒပါဒိ” ဟူသော ပါဠိရပ်ဖြင့် ကိစ္စဉာဏ်ကို ပြတော်မူသည်။ (၃) “တံ ခေါ ပနိဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ ပရိညာတန္တိ မေ ။ပေ။ အာလောကော ဥဒပါဒိ”ဟူသော ပါဠိရပ်ဖြင့် ကာဏဉာဏ်ကို ပြတော်မူသည်။ နောက်သစ္စာ ၃-ပါး၌လည်း နည်းမှီ၍ ဉာဏ် ၃-ပါးစီ ပြတော်မူပုံကို သိပါ။ ဤသို့ သစ္စာ ၄-ပါး၌ ၃-ပါးစီအားဖြင့် တဆယ့်နှစ်ပါးသော ဉာဏ်ကို “ဒွါဒသဝတ္ထုကံ ဉာဏံ”ဟု ဆိုသည်။

ဉာဏကထာ နိဋ္ဌိတာ။
ဝိသတိမော ဝဂ္ဂေါ။

တဝါကျလုံးကို သံဝဏ္ဏေတဗ္ဗ ပြု၏။ ထိုပုဒ်သာ ကျန်၏။ သံဝဏ္ဏနာ၌လည်း “ဒွါဒသဟိ သမဏေဟိ သုညာ ပရပွဝါဒါ တုစ္စာ ရိတုကာ”ဟု ထိုပုဒ်၏အနက် မပါ။ ထို့ကြောင့် ထိုမူရင်း မူကွဲအားလုံးသည် မူလပါဠိ ဟုတ်ဟန်တူ။ အညေဟိ၌ အာပုဗ္ဗ+ဉာဓာတ်၊ အ-ပစ္စည်းဟုကြံ၍ သမဏေတိ၏ ဝိသေသနအဖြစ်ဖြင့် အနက်ပေးခဲ့သည်။ “အညေ” ဟူသောမူကွဲကို အတည်ပြုလိုလျှင် “အညေ၊ သာသနာတော်အယူမှ တပါးကုန်သော။ ပရပွဝါဒါ၊ တပါးသော တိတ္ထိတို့၏ အမျိုးမျိုး ပြောဆိုကြောင်း မိစ္ဆာအယူတို့သည်။ သမဏေတိ၊ တို့မှ။ သုညာ၊ ကုန်၏”ဟု ပေးပါ။ “အညေတိ”ဟူသော မူကွဲ၌ ဣတိ သဒ္ဓါမှာ အနက် မရသောကြောင့် ထိုမူကွဲ မကောင်းပါ။ [ပရပွဝါဒ အရ (၆၂)ပါး သော မိစ္ဆာအယူဟူသည်လည်း တပါးသော တိတ္ထိတို့၏ သာသနာပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် မူလပဏ္ဏာသဒ္ဓိကာ၊ ခေတ္တ အခေတ္တကို ဖွင့်ခဏ်း၌ “တေသံ ပရပွဝါဒ- သာသနာနံ အခေတ္တတာ ခေတ္တတာ ဝ”ဟု မိန့်သည်။]

(ဣဒံ၊ ကား) တဿ၊ ဇါ။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

မာတုဃာတကော အာနန္တရိကော ။ ပေ ။ သံဃဘေဒကော အာနန္တရိ-
ကော၊ (မာတုဃာတကော) စသော ပြဿနာရှိသော အသဉ္စိစ္စကထာ၎င်း။
နတ္ထိ ပုထုဇ္ဇနဿ ဉာဏံ၊ (နတ္ထိ ပုထုဇ္ဇနဿ ဉာဏံ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော
ဉာဏကထာ၎င်း။ နတ္ထိ နိရယေသု နိရယပါလာ၊ (နတ္ထိ နိရယေသု နိရယ-
ပါလာ)ဟူသော ပြဿနာ ရှိသော နိရယပါလကထာ၎င်း။ အတ္ထိ ဒေဝေသု
တိရစ္ဆာနဂတာ၊ (အတ္ထိ ဒေဝေသု တိရစ္ဆာနဂတာ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော
တိရစ္ဆာနကထာ၎င်း။ ပဉ္စဂိကော မဂ္ဂေါ၊ (ပဉ္စဂိကော မဂ္ဂေါ)ဟူသော
ပြဿနာရှိသော မဂ္ဂကထာ၎င်း။ ဒွါဒသ ။ ပေ ။ လောကုတ္တရံ၊ (ဒွါဒသ ။ ပေ။
လောကုတ္တရံ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ဉာဏကထာ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ တည်း။

စတုတ္ထော ပဏ္ဍာသကော (နိဋ္ဌိတော)။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ထို စတုတ္ထပဏ္ဍာသကဏ်။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

နိဂ္ဂဟော၊ အစဉ် နိဂ္ဂဟကထာရှိသော သောဠာယမဝဂ်၎င်း။ ပုညသဉ္စယော၊
အစဉ် အရဟတော ပုညပစယကထာရှိသော သတ္တရသမဝဂ်၎င်း။ အဋ္ဌာသိ၊
အစဉ် အဋ္ဌာသိဟူသော ပုဒ်ရှိသော မနုဿလောကကထာရှိသော အဋ္ဌာရသမ
ဝဂ်၎င်း။ အတိတေန၊ အတိတသဒ္ဓါရှိသော ကိလေသဇဟနကထာရှိသော
ကျေနဝိသတိမဝဂ်နှင့်တကွ။ မာတုဃာတကော စ၊ မာတုဃာတကောဟူသော
ပုဒ်ရှိသော အသဉ္စိစ္စကထာရှိသော ဝိသတိမဝဂ်၎င်းတည်း။

၂၁-ဧကဝိသတိမဝဂ္ဂ

(၂၀၀) ၁-သာသနကထာ

၈၇၈။ သာသနံ၊ သာသနာတော်ကို။ နဝံ၊ အသစ်ဖြစ်အောင်။ ကတံ၊ ပြုအပ် ပြုနိုင်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ နဝံ၊ အသစ်ဖြစ်အောင်။ ကတာ၊ ပြုအပ် ပြုနိုင်ကုန်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အကုသလံ၊ ကို။ ပစ္စာ၊ နောက်၌။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်အောင်။ ကတံ၊ ပြုအပ် ပြုနိုင်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

(ယော၊ သည်။) တထာဂတဿ၊ ၎်။ သာသနံ၊ ကို။ နဝံ၊ အောင်။ ကရေတိ၊ ၎်။ ကောစိ၊ သော။ (သော၊ သည်။) အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (ယော၊ သည်။) သတိပဋ္ဌာနေ၊ သတိပဋ္ဌာန်တို့ကို။ နဝံ၊ အောင်။ ကရေတိ၊ ၎်။ ကောစိ(သော) အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ပေ။ (ယော၊ သည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အကုသလံ၊ ကို။ ပစ္စာ၊ ၌။ ကုသလံ၊ အောင်။ ကရေတိ၊ ၎်။ ကောစိ(သော) အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ပေ။

တထာဂတဿ၊ ၎်။ သာသနံ၊ ကို။ ပုန၊ တဖန်။ နဝံ၊ အောင်။ ကာတုံ၊ ငှါ။ လဗ္ဘာ၊ ရအပ် ရနိုင်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သတိပဋ္ဌာနာ၊ တို့ကို။ ပုန၊ တဖန်။ နဝံ၊ အောင်။ ကာတုံ၊ ငှါ။ လဗ္ဘာ၊ ရအပ် ရနိုင်ကုန်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ ပုဗ္ဗေ၊ ၌။ အကုသလံ၊ ကို။ ပစ္စာ၊ ၌။ ကုသလံ၊ အောင်။ ကာတုံ၊ ငှါ။ လဗ္ဘာ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

သာသနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၁-ကေဝိသတိမဝဂ်

(၂၀၁) ၂-အဝိဝိတ္တကထာ

၈၇၉။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ တေဓာတုကေဟိ၊ ကာမ ရူပ အရူပအားဖြင့် ၃-ပါးသော ဓာတ်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တရားတို့မှ။ အဝိဝိတ္တော၊ မကင်းဆိတ်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ တေဓာတုကေဟိ၊ ကုန်သော။ ဖဿေဟိ၊ တို့မှ။ အဝိဝိတ္တော၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ စောဓာတုကေဟိ၊ ကုန်သော။ ကမ္ပေဟိ၊ ကံတို့မှ။
 အဝိဝိတ္တော၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ယသ္မိံ ခဏေ၊ အကြင်ခဏ၌။
 ပုထုဇ္ဇနော၊ သည်။ စိဝရံ၊ ကို။ ဒေတိ၊ ဧ။ တသ္မိံ ခဏေ၊ ထိုသင်္ကန်းလှူရာ
 ခဏ၌။ ငဠမံ ဓျာနံ၊ ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
 ဝတ္တဗ္ဗေ၊ ပေ။ ယသ္မိံ ခဏေ၊ ၌။ ပုထုဇ္ဇနော စိဝရံ ဒေတိ၊ ဧ။ တသ္မိံ
 ခဏေ၊ ၌။ အာကာသာနဉ္စာယတနံ၊ ကို။ ဥပသမ္ပဇ္ဇ၊ ၍။ ဝိဟရတိ၊ လော။
 ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။

၈၈၀။ န ပေ။ အာမန္တာ။ ပုထုဇ္ဇနဿ၊ သည်။ ရူပဓာတု အရူပဓာတု-
 ပဂံ၊ ရူပဓာတ် အရူပဓာတ်သို့ ကပ်ဆောက်ကြောင်းဖြစ်သော။ ကမ္မံ၊ ကံကို။
 ပရိညာတံ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ပြီလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။

အဝိဝိတ္တကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၁-ကေဝိသတိမဝဂ်

(၂၀၂) ၃-သံယောဇနကထာ

၈၈၁။ ကိဉ္စိ၊ အချိုသော။ သံယောဇနံ၊ ကို။ အပ္ပဟာယ၊ မပယ်မှု၍။
 အရဟတ္တပ္ပတ္တိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။
 အာမန္တာ။ ကိဉ္စိ၊ သော။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိံ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို။ အပ္ပဟာယ၊ ၍။
 အရဟတ္တပ္ပတ္တိ၊ သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။

အတ္ထိ။ ပေ။ အာမန္တာ။ အရဟတာ၊ သည်။ သရာဂေါ၊ ရာဂနှင့်တကွ
 ဖြစ်သလော။ ပေ။ သမာဓနာ၊ မာနနှင့်တကွဖြစ်သလော။ သမက္ခော၊
 မက္ခနှင့်တကွဖြစ်သလော။ သပဠာသော၊ ပဠာသနှင့်တကွ ဖြစ်သလော။
 မက္ခ၊ သူတပါးဂုဏ်ကို ချေဖျက်တတ်သော သဘော။ ပဠာသ၊ ဂုဏ်တူ
 ဂုဏ်ပြိုင် ပြုတတ်သော သဘော။ ဤပုဒ်တို့ကို ခုခွကဝတ္ထု ဝိဘင်းပါဠိတော်၊
 ဒုကနိဒ္ဒသန္တံ အကျယ်ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ သဥပယာသော၊ ဥပယာသနှင့်
 တကွ ဖြစ်သလော။ သင်္ကိလေသော၊ ကိလေသာနှင့်တကွ ဖြစ်သလော။ ဣတိ။
 န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။ အရဟတာ၊ သည်။ နိရာဂေါ၊ ရာဂမရှိသည်။ ပေ။
 နိက္ကိလေသော၊ ကိလေသာ မရှိသည်။ (ဟောတိ)နန၊ လော။ ဣတိ။
 အာမန္တာ။ ပေ။

၈၈၂။ န ပေ။ အာမန္တာ။ အရဟတာ၊ သည်။ သမ္ပံ၊ သော။ ဗုဒ္ဓဝိသယံ၊
 ဘုရားရှင်တို့၏ အရာတော်ကို။ ဇာနာတိ၊ သိနိုင်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
 ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။

သံယောဇနကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၁-ကေဝီသတိမဝဂ်

(၂၀၃) ၄-ဣဒ္ဓိကထာ

၈၈၃။ ဗုဒ္ဓါနံ ဝါ၊ ဘုရားရှင်တို့၏သော်၎င်း။ သာဝကာနံ ဝါ၊ သာဝက
 တို့၏သော်၎င်း။ အဓိပ္ပာယ်ဒွါ၊ အလိုအတိုင်း ပြီးစီးကြောင်း တန်ခိုးသည်။
 အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ရုက္ခာ၊ တို့သည်။ နိစ္စပဏ္ဏာ၊ အမြဲ အရွက်
 ရှိကုန်သည်။ ဟောန္တု၊ ဖြစ်စေကုန်သတည်း။ ဣတိ၊ သို့။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ တို့၏
 သော်၎င်း။ သာဝကာနံ ဝါ၊ တို့၏သော်၎င်း။ အဓိပ္ပာယ်ဒွါ၊ သည်။ အတ္တိ၊
 လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ပေ။ နိစ္စပုပ္ဖု၊ အမြဲ အပွင့်ရှိကုန်သည်။ ပေ။
 နိစ္စဖလိကာ၊ အမြဲ အသီးရှိကုန်သည်။ ပေ။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ဇုဏှံ၊ လဆန်းပက္ခ
 သည်။ ဟောတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ခေမံ၊ ဘေးမရှိသည်။ ပေ။
 နိစ္စံ၊ သုဘိက္ခံ၊ ထမင်း၏ ပြည့်စုံခြင်းသည်။ ဝါ၊ သာယာဝပြော အစာပေါ
 သည်။ ပေ။ နိစ္စံ၊ သုဝတ္တိ၊ တောင်းကျိုးချမ်းသာ မင်္ဂလာသည်။
 ဟောတု။ ပေ။

အတ္တိ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်ပြီးသော။ ဖဿော၊ သည်။
 မာ နိရုဇ္ဈိ၊ မချုပ်ပါစေလင့်။ ဣတိ။ ပေ။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
 ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။

အတ္တိ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ရူပံ၊ သည်။ နိစ္စံ၊ မြသည်။ ဟောတု၊ တည်း။
 ဣတိ။ ဗုဒ္ဓါနံ ဝါ သာဝကာနံ ဝါ အဓိပ္ပာယ်ဒွါ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။
 န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။

အတ္တိ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ဇာတိဓမ္မာ၊ ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိကုန်သော။ သတ္တာ၊
 တို့သည်။ မာ ဇာယိံ သု၊ မဖြစ်ပါစေကုန်လင့်။ ဣတိ။ ပေ။ အတ္တိ၊ လော။
 ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။ ဇရာဓမ္မာ၊ အိုခြင်းသဘောရှိကုန်သော။ ပေ။
 ဗျာဓိဓမ္မာ၊ နှာခြင်းသဘောရှိကုန်သော။ ပေ။ မရဏဓမ္မာ၊ သေခြင်းသဘော
 ရှိကုန်သော။ သတ္တာ မာ မိယိံ သု၊ မသေပါစေကုန်လင့်။ ဣတိ။ ပေ။
 အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။

၈၈၄။ န။ ပေ။ အာမန္တာ။ အာယသ္မာ ပိလိန္ဒဝစ္ဆော၊ အရှင်ပိလိန္ဒဝစ္ဆ
 သည်။ မာဂဓဏှံ၊ မဂဓတိုင်း၏ အစိုးရဖြစ်သော။ သေနိယဿ၊ များသော
 စစ်တပ်ရှိသော။ ဗိမ္ဗိသာရဿ၊ ဗိမ္ဗိသာရမည်သော။ ရညော၊ မင်း၏။
 ပါသာဒံ၊ ပြာသဒံကို။ သုဝဏ္ဏန္တေ၊ ရှေ့ဖြစ်စေသတည်းဟူ၍သာ။ အဓိမုစ္စံ
 နနု၊ နှလုံးသွင်းပြီ မဟုတ်လော။ သုဝဏ္ဏော စ ပန၊ ရှေ့သည်လည်း။ အာသိ
 နနု၊ ဖြစ်ပြီ မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ပေ။

ဣဒ္ဓိကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၁-ကေဝိသတိမဝဂ်

(၂၀၄) ၅-ဗုဒ္ဓကထာ

၈၈၅။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ ဘုရားရှင်တို့၏။ ဗုဒ္ဓေဟိ၊ အခြားသော ဘုရားရှင်တို့
 အောက်။ ဝါ၊ ထက်။ ဟိနာတိရေကတာ၊ ယုတ်လျော့ကုန်သည်၏အဖြစ်
 သာလွန်ကုန်သည်၏ အဖြစ်သည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။
 သတိပဋ္ဌာနတော၊ သတိပဋ္ဌာန်အားဖြင့်။ (ဗုဒ္ဓါနံ ဗုဒ္ဓေဟိ ဟိနာတိရေကတာ၊
 အတ္ထိ၊ လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ ဝသိဘာဝတော၊ ဝသိဘော်
 အားဖြင့်။ သဗ္ဗညုတဘူဏဒဿနတော၊ သဗ္ဗညုတဘူဏ်တော်ဖြင့် မြင်တော်
 မူပုံအားဖြင့်။ (ဗုဒ္ဓါနံ ဗုဒ္ဓေဟိ ဟိနာတိရေကတာ အတ္ထိ၊ လော။) ဣတိ။
 န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ဗုဒ္ဓကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၁-ကေဝိသတိမဝဂ်

(၂၀၅) ၆-သဗ္ဗဒိသာကထာ

၈၈၆။ သဗ္ဗာ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဒိသာ၊ အရပ်မျက်နှာတို့၌။ [သတ္တမိ
 အနက်၌ ပဌမာသက်ထားသည်ဟု ကြံပါ။ ရှေးနိဿယ၌ “သဗ္ဗဒိသာ”ဟု
 သမာသိရှိ၏။] ဗုဒ္ဓါ၊ တို့သည်။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ရှိတော်မူကုန်သလော။ ဣတိ။
 အာမန္တာ။ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ၊ အရှေ့အရပ်၌။ ဗုဒ္ဓေ၊ သည်။ တိဋ္ဌတိ၊
 လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။ သော ဘဂဝါ၊ ထိုအရှေ့အရပ်၌
 တည်ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ကိန္နာမော၊ အဘယ်အမည်ရှိတော်
 မူသနည်း။ ကိဇစ္စော၊ အဘယ်ဇာတ်ရှိတော်မူသနည်း။ ကိဂေါတ္တော၊
 အဘယ်အနွယ်ရှိတော်မူသနည်း။ တဿ ဘဂဝတော၊ ထိုအရှေ့အရပ်၌
 တည်ရှိတော်မူသောမြတ်စွာဘုရား၏။ မာတာပိတရော၊ မယ်တော် ခမည်းတော်
 တို့သည်။ ကိန္နာမာ၊ အဘယ်အမည်ရှိကုန်သနည်း။ တဿ ဘဂဝတော၊ ၎င်း။
 သာဝကယုဂံ၊ သာဝကအစုံသည်။ ကိန္နာမံ၊ နည်း။ တဿ ဘဂဝတော၊ ၎င်း။
 ဥပဋ္ဌာကော၊ အလုပ်အကျွေးရဟန်းသည်။ ကောနာမော၊ နည်း။ (သော
 ဘဂဝါ၊ သည်။) ကိဒိသံ၊ အဘယ်ကဲ့သို့ ရှုအပ်သော။ စိဝရံ၊ ကို။ ဓာရေတိ၊
 ဆောင်တော်မူသနည်း။ ကိဒိသံ၊ သော။ ပတ္တံ၊ ကို။ ဓာရေတိ၊ နည်း။
 ကတရသ္မိံ၊ အဘယ်မည်သော။ ဂါမေ ဝါ၊ ရွာ၌သော်၎င်း။ ပေ။ ဇနပဒေ ဝါ၊
 ဇနပုဂံသော်၎င်း။ (ဣဋ္ဌတိ၊ နည်း။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ဥပရိမာယ မှီသာယ၊ အထက်အရပ်၌ ။ ပေ ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ ပေ ။
စာတုမဟာရာဇိကေ၊ စတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်၌၊ တိဋ္ဌတိ၊ လော။ ဣတိ။
န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ ဗြဟ္မာလောကေ၊ ဗြဟ္မာပြည်၌၊ တိဋ္ဌတိ၊ လော။
ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

သဗ္ဗဒိသာကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၁-ကေဝိသတိမဝဂ်

(၂၀၆) ၇-ဓမ္မကထာ

၈၈၇။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ဗာရာဏသီတို့သည်။ နိယတာ၊ နိယတ
တို့လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။) မိစ္ဆတ္တနိယတာ၊
မိစ္ဆတ္တနိယတတို့လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ (သဗ္ဗေ ဓမ္မာ။)
သမ္ပတ္တနိယတာ ။ပေ။ အနိယတော၊ အနိယတမည်သော။ ရာသိ၊ ပရမတ္ထ
တရားအစုသည်။ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

သဗ္ဗေ ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ မိစ္ဆတ္တနိယတော၊ မိစ္ဆတ္တနိယတမည်သော။
ရာသိ၊ ပရမတ္ထတရားအစု၎င်း။ သမ္ပတ္တနိယတော၊ မည်သော။ ရာသိ၊ ၎င်း။
အနိယတော၊ မည်သော။ ရာသိ၊ ၎င်း။ ဣတိ။ သို့။ တယော၊ ၃-ပါး
ကုန်သော။ ရာသိ၊ ပရမတ္ထတရားအစုတို့ကို။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ဝုတ္တာ နနု၊
လော။ [“မိစ္ဆတ္တနိယတတိက်ကို ဟောတော်မူအပ်ပြီ မဟုတ်လော”-ဟူလို။]
ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ ရူပဋ္ဌေန၊ ရုပ်၏ အနက်ဖြစ်သော ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘော
အားဖြင့်။ နိယတံ၊ မြဲသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (ရူပံ၊ သည်။) မိစ္ဆတ္တ-
နိယတံ၊ မိစ္ဆတ္တနိယတလော။ ဣတိ။ သကဝါဒီ မေး။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ။
(ဣတိ၊ ပရဝါဒီ ပယ်။) ပေ။ (ရူပံ၊ သည်။) သမ္ပတ္တနိယတံ၊ လော။ ဣတိ။
န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။ [ကျန်ခန္ဓာ ၄-ပါး၌လည်း နည်းတူပေးပါ။]

၈၈၈။ ရူပံ ရူပဋ္ဌေန နိယတန္တိ၊ ဟူ၍။ န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ။
ပရဝါဒီ မေး။ အာမန္တာ။ [“ဝေဒနာ ဝေဒနာဋ္ဌေန နိယတာတိ၊ ဟူ၍။
န ဝတ္ထဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။”စသည်ဖြင့် အသီးအသီး ပေယျာလ
ဖော်၍ ပေးပါ။] ရူပံ၊ သည်။ ဝေဒနာ၊ သည်။ ဟောတိ၊ လော။ ဣတိ။
န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ။ပေ။

ဓမ္မကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၁-ကေဝိသတိမဝဂ်

(၂၀၇) ဂန္ဓကမ္မကထာ

ဂဂဇ္ဇ။ သဗ္ဗေ၊ ကုန်သော။ ကမ္မာ၊ ကံတို့သည်။ နိယတာ၊ နိယတတို့
လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (သဗ္ဗေ ကမ္မာ၊ တို့သည်။) မိစ္ဆတ္တနိယတာ၊
မိစ္ဆတ္တနိယတတို့လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။ အနိယတော၊ အနိယတ
မည်သော။ ဣသိ၊ ပရမတ္ထတရားအစုသည်။ နတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။

ဂဇ္ဇဝ။ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယံ၊ ပစ္စုပ္ပန်အတ္တဘော၌ ခံစားထိုက်သော။ ကမ္မံ၊
သည်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယဋ္ဌေန၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယ အနက်သဘောအားဖြင့်။
နိယတံ၊ မြသည် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ (ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယံ ကမ္မံ၊
သည်။) မိစ္ဆတ္တနိယတံ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ။ ပေ။ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယံ၊
အနီးဖြစ်သော ဒုတိယဘဝသို့ရောက်၍ ခံစားအပ်သော။ ပေ။ အပရာပရိယ-
ဝေဒနီယံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၊ လာလတ္တံ့သော အခြားမဲ့ ဒုတိယဘဝမှ တပါးသော
အဆက်ဆက်သော ဘဝ၌ ခံစားအပ်သော။ ပေ။

ကမ္မကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ကေဝိသတိမော ဝဂ္ဂေါ နိဋ္ဌိတော။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ဧ။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

သာသနံ။ ပေ။ ကာတုံ၊ (သာသနံ။ ပေ။ ကာတုံ)ဟူသော ပြဿနာများ
ရှိသော သာသနကထာ၎င်း။ ပုထုဇ္ဇနော။ ပေ။ အဝိဝိတ္တော၊ (ပုထုဇ္ဇနော။
ပေ။ အဝိဝိတ္တော)ဟူသော ပြဿနာရှိသော အဝိဝိတ္တကထာ၎င်း။ အတ္ထိ။ ပေ။
အရဟတ္တပ္ပတ္တိ၊ (အတ္ထိ။ ပေ။ အရဟတ္တပ္ပတ္တိ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော သံယော-
ဇနကထာ၎င်း။ အတ္ထိ။ ပေ။ ဝါ၊ (အတ္ထိ။ ပေ။ ဝါ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော
ဣဒ္ဓိကထာ၎င်း။ အတ္ထိ။ ပေ။ တိရေကတာ၊ (အတ္ထိ။ ပေ။ တိရေကတာ)ဟူသော
ပြဿနာရှိသော ဗုဒ္ဓကထာ၎င်း။ သဗ္ဗာ။ ပေ။ တိဋ္ဌန္တိ၊ (သဗ္ဗာ။ ပေ။ တိဋ္ဌန္တိ)
ဟူသော ပြဿနာရှိသော သဗ္ဗဒိသာကထာ၎င်း။ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ နိယတာ၊ (သဗ္ဗေ
ဓမ္မာ နိယတာ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ဓမ္မကထာ၎င်း။ သဗ္ဗေ ကမ္မာ
နိယတာ၊ (သဗ္ဗေ ကမ္မာ နိယတာ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ကမ္မကထာ
၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ တည်း။

၂၂။ ဗာဝိသတိမဝဂ္ဂ

အမှာ။ ။ပရိနိဗ္ဗာနကထာကို ရှေ့ဝက်၊ သံယောဇနကထာကိုမိ၍ အနက် ပေးပါ။ “ပရိနိဗ္ဗာနံ၊ ပရိနိဗ္ဗာနံစံခြင်းသည်” ဟူသော ပုဒ်သာ ထူး၏။

(၂၀၉) ၂-ကုသလစိတ္တကထာ

၈၉၄။ အရဟတာ သည်။ ကုသလစိတ္တော၊ ကုသိုလ်စိတ်ရှိသည်။ (ဟုတွာ) ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အရဟတာ သည်။ ပုညာဘိသင်္ခါရံ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရကို။ အဘိသင်္ခရေန္တော၊ ပြုစီမံလျက်။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။ အရဟတာ သည်။ ဂတိသံဝတ္တနိယံ၊ ဂတိကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ကမ္မံ၊ ကို။ ကဗ္ဗေန္တော၊ ပြုလျက်။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။ ဘဝသံဝတ္တနိယံ၊ ဘဝကို ဖြစ်စေတတ်သော ။ ပေ။ ဣဿရိယသံဝတ္တနိယံ၊ အစိုးရသူ၏အဖြစ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ။ ပေ။ အာဓိပစ္စသံဝတ္တနိယံ၊ အကြီးအကဲ၏အဖြစ်ကို ဖြစ်စေ တတ်သော ။ ပေ။ မဟာဘောဂသံဝတ္တနိယံ၊ များစွာသော စည်းစိမ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော ။ ပေ။ မဟာပရိဝါရသံဝတ္တနိယံ၊ များစွာသော အခြံ အရံကို ဖြစ်စေတတ်သော ။ ပေ။ ဒေဝသောဘဂျသံဝတ္တနိယံ၊ နတ်တို့၌ တင့်တယ်သည်၏အဖြစ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော။ ဝါ ။ ပေ။ မနုဿသောဘဂျ- သံဝတ္တနိယံ၊ လူတို့၌ တင့်တယ်သည်၏အဖြစ်ကို ဖြစ်စေတတ်သော။ [မနုဿ- သောဘဂျပုဒ်၏ အဖွင့်ကို သီလက္ခန္ဓာဘာသာသင်္ခါကာ၊ သာမညဗလသုတ်၊ မက္ခလိဂေါသာလဝါဒအဖွင့်၌ ပြခဲ့ပြီ။] ဣပွံ ကဗ္ဗေန္တော၊ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။

အရဟတာ ။ ပေ။ အာမန္တာ။ အရဟတာ သည်။ အာစိနန္တော၊ စုတိပဋိသန္ဓေကို စီလျက်။ အပစိနန္တော၊ စုတိပဋိသန္ဓေကို ဖျက်ဆီးလျက်။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။ ပဇဟန္တော၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ကို ပယ်စွန့်လျက်။ ဥပါဒယန္တော၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် ငါ ငါ့ဥစ္စာဟု ကပ်၍ ယူလျက်။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။ ဝိသိနေန္တော၊ ကိလေသာအညစ်အကြေးတို့ကို အထူးသဖြင့် သုတ်သင်လျက်။ ဥဿိနေန္တော၊ ကိလေသာအညစ်အကြေးတို့ကို အထက် အထက်၌ သုတ်သင်လျက်။ ပရိနိဗ္ဗာ- ယတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။ [ရှေးနိဿယ၌ “ဝိလိနန္တော၊ အထူးသဖြင့် စင်ကြယ်စေသည်ဖြစ်၍။ ဥဿိနန္တော၊ အထက်၌ဖြစ်သည်ဖြစ်၍”

ဟု ပါဠိတမ္ပါးကို အနက်ပေးထားသည်။] ဝိစုပေန္တော၊ ကိလေသာတို့ကို အထူးသဖြင့် ပူလောင်စေလျက်။ သန္ဓုပေန္တော၊ ကိလေသာတို့ကို ကောင်းစွာ ပူလောင်စေလျက်။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ အရဟတာ၊ သည်။ နေဝါစိနတိ၊ စုတိပဋိသန္ဓေတို့ကို စိဆဲလည်းမဟုတ်။ န အပစိနာတိ၊ စုတိပဋိသန္ဓေတို့ကို ဖျက်ဆဲလည်း မဟုတ်။ အပစိနိတွာ၊ စုတိပဋိသန္ဓေတို့ကို ဖျက်ဆီးပြီး၍။ ဌိတော နန၊ တည်သည် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၈၉၅။ န ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ အရဟတာ၊ သည်။ ဥပဋ္ဌိတဿတိ၊ ကပ်၍ တည်သော သတိရှိသည်။ သဘော၊ မပြတ်မလပ် အမှတ်ရသည်။ သမ္ပဇာနော၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် သိသည်။ (ဟုတွာ) ပရိနိဗ္ဗာယတိ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ကုသလစိတ္တကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၂-ဗာဝိသတိမဝဂ်

(၂၁၀) ၃-အာနေဉ္ဇကထာ

၈၉၆။ အရဟတာ၊ သည်။ အာနေဉ္ဇေ၊ အာနေဉ္ဇမည်သော စတုတ္ထဈာန်၌။ ဌိတော၊ တည်သည်။ (ဟုတွာ) ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ အရဟတာ၊ သည်။ ပကတိစိတ္တေ၊ ပကတိစိတ်၌။ ဝါ၊ ဘဝင်စိတ်၌။ ဌိတော၊ သည်။ (ဟုတွာ) ပရိနိဗ္ဗာယတိ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

အရဟာ ။ပေ။ အာမန္တာ။ အရဟတာ၊ သည်။ ကိရိယမယေ၊ ကိရိယာ ဖြစ်သော။ စိတ္တေ၊ ၌။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ အရဟတာ၊ သည်။ ဝိပါကေ၊ ဝိပါက်ဖြစ်သော။ စိတ္တေ၊ ၌။ ဌိတော (ဟုတွာ) ပရိနိဗ္ဗာယတိ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။ [နောက်၌ “ကိရိယာ ဗျာကတေ၊ ကိရိယာဗျာကတ ဖြစ်သော။ ဝိပါကာဗျာကတေ၊ ဝိပါက် အဗျာကတဖြစ်သော”ဟု ပေးပါ။]

အရဟာ ။ ပေ ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝါ၊ သည်။ စတုတ္ထဈာနာ၊ စတုတ္ထ ဈာန်မှ။ ဝုဋ္ဌဟိတွာ၊ ထတော်မူ၍။ သမနန္တရာ၊ ကောင်းစွာ အခြားမဲ့၌။

၁။ စတုတ္ထဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ သမနန္တရာ။ ။စတုတ္ထဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ သမနန္တရာ ဘဂဝါ ပရိနိဗ္ဗာယတိ ဧတ္ထ ဈာနသမနန္တရံ၊ ပစ္စဝေက္ခကာသမနန္တရန္တိ ဓမ္မေ သမနန္တရာနိ၊ တတ္ထ ဈာနာ ဝုဋ္ဌာယ ဘဝဂ် ဩတိဏ္ဏဿ တတ္ထေဝ ပရိနိဗ္ဗာနံ ဈာနသမနန္တရံ နာမ၊ ဈာနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ ပုန ဈာနဂ်နိ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ဘဝဂ်။

(စတုတ္ထဈာန်၏ အင်္ဂါတို့ကို ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဝိထိ၏ ကောင်းစွာ အခြားမဲ့ဖြစ်သော အဗျာကတဒုက္ခသစ္စာဖြစ်သော ဘဝင်စိတ်၌။) ပရိနိဗ္ဗာတော နန၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူပြီ မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ။

အာနေဉ္ဇကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၂-ဗာဝိသတိမဝဂ်

(၂၁၁) ၄-ဓမ္မာဘိသမယကထာ

၈၉၇။ ဂဗ္ဘသေယျာယ၊ ကိုယ်ဝန်သူငယ်၏ ကိန်းအောင်းရာ အမိ ဝမ်းတိုက်၌။ [ရှေးနိဿယဝယ် “အမိဝမ်းတိုက်၌” ဟု ပေး၏။] ဓမ္မာဘိသမယော၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဂဗ္ဘသေယျာယ၊ ၌။ ဓမ္မဒေသနာ၊ တရားဟောခြင်းသည်၎င်း။ ဓမ္မဿဝနံ၊ တရားနာခြင်းသည်၎င်း။ ဓမ္မသာကစ္ဆာ၊ တရားကို အတူဘက် ပြောဆိုဆွေးနွေးခြင်းသည်၎င်း။ ပရိပုစ္ဆာ၊ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို အဖန်ဖန်မေးခြင်းသည်၎င်း။ သီလသမာဓါနံ၊ သီလဆောက်တည်ခြင်းသည်၎င်း။ ဣန္ဒြိယေသု၊ စက္ခုစသား ၆-ပါးသော ဣန္ဒြေတို့၌။ ဂုတ္တဒ္ဓါရတာ၊ လုံခြုံစေအပ်သော ဒ္ဓါရရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ဘောဇနေ၊ ဘောဇဉ်၌။ မတ္တညူတာ၊ အတိုင်း အရှည်ကို သိသူ၏ အဖြစ်သည်၎င်း။ ပုဗ္ဗရတ္တာပရရတ္တံ၊ ညဉ့်၏ရှေ့ပိုင်း ညဉ့်၏နောက်ပိုင်း၌။ ဇာဂရိယာနုယောဂေါ၊ နိုးကြားမှုကို အဖန်ဖန် အားထုတ်ခြင်းသည်၎င်း။ အတ္ထိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထုဗ္ဗေ ။ ပေ။

အတ္ထိ ။ ပေ။ အာမန္တာ။ ပရတော၊ သူတပါးအထံမှ။ ဝေံသော စ၊ တရားသံ၎င်း။ ယောနိသော၊ သင့်သော အကြောင်းအားဖြင့်။ မနသိကာရော စ၊ နှလုံးသွင်းခြင်း၎င်း။ ဣတိ၊ သို့။ သမ္မာဒိဋ္ဌိယာ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၏။ ဥပ္ပါဒါယ၊ ဖြစ်ခြင်းငှါ။ ဧွေ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ ပစ္စယာ၊ အကြောင်းတို့သည်။ (ဟောန္တိ) နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ ပေ။

ဩတိဏ္ဏဿ တတ္ထေဝ ပရိနိဗ္ဗာန် ပစ္စဝေက္ခဏာ သမနန္တရံ နာမ၊ ဣမာနိပိ ဧွေ သမနန္တရာနေဝ၊ ဘဂဝါ ပန-ဈာန် သမာပဇ္ဇိတွာ ဈာနာ ဝုဋ္ဌာယ ဈာနင်္ဂါနိ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ဘဝင်စိတ္တေန အဗျာကတေန ဒုက္ခသစ္စေန ပရိနိဗ္ဗာယတိ။-သုတ်မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ် အဋ္ဌကထာ။ [ဣမာနိ ဧွေပိ သမနန္တရာနေဝ၊ ပစ္စဝေက္ခဏာယာပိ ယေဘုယျေနာနန္တရိယကတာယ (ဈာန်အင်္ဂါတို့ကို ဆင်ခြင်မှု၏လည်း ယေဘုယျအားဖြင့် ဈာန်၏ အခြားမဲ့၌ ပြုအပ်သည့်အတွက်) ဈာနပက္ခိက ဘာဝတော၊-ထိုနိကာ၊]

အတ္တိံ ပေ။ အာမန္တာ။ သုတ္တဿ၊ အိပ်ပျော်သော။ ပမတ္တဿ၊ မေ့လျော့သော။ မုဋ္ဌဿတိဿ၊ ပျောက်ကင်းသော သတိရှိသော။ အသမ္ပဇာနဿ၊ ကောင်းစွာ အပြားအားဖြင့် မသိသော။ (ပုဂ္ဂလဿ၊ ဤ။) ဓမ္မာဘိသမယော၊ သည်။ (အတ္တိံ၊ လော။) ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ပေ။

ဓမ္မာဘိသမယကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၂-ဗာဝိသတိမဝဂ်

(၂၁၂-၄) ၅-၇-တိဿောပိ ကထာ

(၁) ဂဗ္ဘသေယျအရဟတ္တပ္ပတ္တိကထာ၊ (၂) သုပိနဂတဿ ဓမ္မာဘိသမယကထာ၊ (၃) သုပိနဂတဿအရဟတ္တပ္ပတ္တိကထာ။ ဤသို့ ၃-ပါး ပြားပုံကို ရှေးနိဿယ၌ ပြင်။ ထို ၃-ပါးကို ပေါင်း၍ “တိဿောပိကထာ” ဟု ဆိုထားသည်။ ထိုကထာ၌ “သုပိနဂတဿ၊ ဖြစ်သော အိပ်မက်ရှိသူ၏။ ဝါ၊ အိပ်မက်မက်နေသူ၏” ဟူသော တပုဒ်သာ အနက်ထူး၏။

(၂၁၅) ၈-အဗျာကတကထာ

၉၀၁။ သုပိနဂတဿ၊ ဤ။ ဝါ၊ ဤ။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ စိတ္တံ၊ သည်။ အဗျာကတံ၊ အဗျာကတလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ သုပိနန္တေန၊ အိပ်မက်ဖြင့် (အိပ်မက်စိတ်ဖြင့်)။ ပါဏံ၊ ကို။ ဟနေယျ၊ သတ်ရာသည် မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ပေ။

၉၀၂။ န ပေ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ သုပိနဂတဿ၊ ဤ။ ဝါ၊ ဤ။ စိတ္တံ၊ ကို။ အဗျောဟာရိယံ၊ အာပတ်၏ အင်္ဂါဟု ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုခြင်းကို မထိုက်ဟူ၍။ ဝုတ္တံ နန၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ပေ။

အဗျာကကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၂-ဗာဝိသတိမဝဂ်

(၂၁၆) ၉-အာသေဝနပစ္စယကထာ

၉၀၃။ ကာစိ၊ တစုံတရသော။ အာသေဝနပစ္စယတာ၊ အာသေဝနပစ္စည်း၏ အဖြစ်ဟူသော သတ္တိသည်။ နတ္ထိ၊ လော။ ဘဂဝတာ ဘိက္ခုဝေ၊ ပါဏာတိပါတော၊ ပါဏာတိပါတသည်။ ဝါ၊ ကို။ အာသေဝိတော၊ မှီဝဲအပ်သည်။ ဘာဝိတော၊ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေ့အပ်သည်။ ဗဟုလီဏတော၊

ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာ ပြုအပ်သည်။ (သမာနော၊ သော်။) နိရယသံဝတ္တနိကော၊ ငရဲ၌ဖြစ်စေနိုင်၏။ တိရစ္ဆာနယောနိသံဝတ္တနိကော၊ တိရစ္ဆာန်မျိုး၌ ဖြစ်စေနိုင်၏။ ပေတ္တိဝိသယသံဝတ္တနိကော၊ ပြိတ္တာတို့၏ ဖြစ်ရာအရပ်၌ ဖြစ်စေနိုင်၏။ ပါဏာတိပါဘဿ၊ ပါဏာတိပါတ၏။ သဗ္ဗလဟုသော၊ အလုံးစုံသော အကျိုးတို့အောက် ပေါ့သော။ [သဗ္ဗလဟုသောတိ သဗ္ဗလဟုကော။ အဋ္ဌကင်္ဂုတ္တရ- ၉, ၁-ပံ, ၄-ဝဂ်, ၁၀-သုတ်။] ယော ဝိပါကော၊ အကြင်အကျိုးသည်။ (အတ္ထိ၊ ၎်။) (သော ဝိပါကော၊ သည်။) မနုဿဘူတဿ၊ လူဖြစ်၍ ဖြစ်သူ၏။ အပ္ပါယုကသံဝတ္တနိကော၊ တိုသော အသက်ရှိသူ၏ အဖြစ်ကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ ဝုတ္တံ နနု ။ပေ။

အမှာ။ ။နောက်၌ သကဝါဒီသည် အဒိန္နာဒါန စသော ၇-ပါးနှင့် စပ်သော ထို အဋ္ဌကင်္ဂုတ္တရပါဠိရပ်တို့ကို ဆက်လက်၍ သာဓကပြုလိမ့်မည်။ (၁) ဘောဂဗျသနသံဝတ္တနိကော၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာ၏ ပျက်စီးခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။ (၂) သပတ္တဝေရသံဝတ္တနိကော၊ ရန်သူတို့နှင့်တကွ ရန်ကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။ [သဟ သပတ္တေဟိ ဝေရံ သံဝတ္တေတိ။ ထို အဋ္ဌကထာ။] (၃) အဗ္ဘူတဗ္ဘက္ခာနသံဝတ္တနိကော၊ မဟုတ် မမှန်သော အပြစ်ဖြင့် စွပ်စွဲခြင်းကို ဖြစ်စေသည်။ [အဘူတေန အဗ္ဘက္ခာနံ သံဝတ္တေတိ။ ထို အဋ္ဌကထာ။] (၄) မိတ္တေဟိ၊ မိတ်ဆွေတို့နှင့်။ ဘောဒနသံဝတ္တနိကော၊ ကဲ့ခြင်းကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။ [မိတ္တေဟိ ဘောဒံ သံဝတ္တေတိ။ ထို အဋ္ဌကထာ။] (၅) အမနာပသဒ္ဓသံဝတ္တနိကော၊ စိတ်နှလုံးကို မတိုးပွားစေတတ်သော စကားသံကို ဖြစ်စေသည်။ [အမနာပသဒ္ဓံ သံဝတ္တေတိ။ ထို အဋ္ဌကထာ။] (၆) အနာဒေယျဝါစာသံဝတ္တနိကော၊ မနာယူထိုက်သော စကားရှိသူ၏ အဖြစ်ကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။ [အဂ္ဂဟေတဗ္ဗဝစနတံ သံဝတ္တေတိ။ ထို အဋ္ဌကထာ။] (၇) ဥမုတ္တကသံဝတ္တနိကော၊ သူ့ချွေး၏ အဖြစ်ကို ဖြစ်စေနိုင်သည်။ [ဥမုတ္တကဘာဝံ သံဝတ္တေတိ။ ထို အဋ္ဌကထာ။] ဤပုဒ်များသာ အနက်ထူးသည်။ [(၉၀၄) သာဓကသုတ်များ လွယ်ပြီ။]

၉၀၅။ အမတောဂခေါ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်၌ အကျုံးဝင်သည်။ အမတပထုယနာ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ဟူသော လည်းလျောင်းရာ ရှိသည်။ အမတပရိယောသာနာ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ဟူသော အဆုံးရှိသည်။ ဟောတိ။ ဤမျှသာ ထူး၏။

အာသေဝနပစ္စယက္ခယာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၂-ဗာဝိသတိမဝဂ်
(၂၁၇) ၁၀-ခဏိကကထာ

၉၀၆။ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ ဧကစိတ္တက္ခဏိကာ၊ တခုတည်းသော စိတ္တက္ခဏရှိကုန်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ စိတ္တေ၊ စိတ်ဖြစ်ရာခဏ၌။ မဟာပထဝီ၊ မြေကြီးသည်။ သဏ္ဍာတိ၊ တည်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ တံဏကဋ္ဌဝနပုတယော၊ မြက် ထင်း တေစိုးသစ်ပင်တို့သည်။ သဏ္ဍဟန္တိ၊ တည်ကုန်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ကေ ။ပေ။ အာမန္တာ။ စက္ခာယတနံ၊ စက္ခာယတနသည်။ စက္ခုဝိညာဏေန၊ နှင့်။ သဟဇာတံ၊ တကွ ဖြစ်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ ။ အာယသ္မာ သာရိပုတ္တော ဧတံ အဝေါစ နန၊ လော။ (ကိ°)၊ အာဝုသော၊ ငါ့ရှင်တို့။ [ဇေတဝန်ကျောင်း၌ အရှင်သာရိပုတ္တရာက ရဟန်းများကိုခေါ်သည်။] အဇ္ဈတ္တိကံ၊ မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်သော။ စက္ခု၊ စက္ခုပသာဒသည်။ အပရိဘိန္နံ၊ မပျက်သေးသည်။ စေဝ ဟောတိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ ဗာဟိရာ၊ အပဖြစ်ကုန် သော။ ရူပါ၊ စတုသမုဋ္ဌာနိကရုပ်တို့သည်။ [ဗာဟိရာ စ ရူပါတိ ဗာဟိရာ စတုသမုဋ္ဌာနိကရူပါ။ မူလပံ- ဋ္ဌ, ၃-ဝဂ်, ၈-သုတ်။] အာပါတံ၊ ရှေးရှု ကျခြင်းသို့။ ဝါ၊ ထင်ခြင်းသို့။ စ န အာဂစ္ဆန္တိ၊ အကယ်၍ မရောက် ကုန်အံ့။ တဇ္ဇော၊ ထို စက္ခုဝိညာဏ် ဖြစ်ခြင်းအားလျော်သော။ [တဇ္ဇောတိ တဿာနုရူပေါ။ စက္ခုဝိညာဏုပ္ပတ္တိယာ အနုရူပေါတိ အတ္ထော။ ထို ဋီကာ။] သမန္နာဟာရော၊ နှလုံးသွင်းခြင်းသည်။ စ နော ဟောတိ၊ အကယ်၍ မဖြစ်အံ့။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ တဇ္ဇဿ၊ ထို စက္ခုပသာဒ, ရူပါရုံ, သမန္နာဟာရတို့ အားလျော်သော။ [တဇ္ဇဿာတိ တဒနုရူပဿ။— ထို အဋ္ဌကထာ။ တဒနု- ရူပဿာတိ ဧတသံ စက္ခုရူပတဒါဘောဂါနံ အနုရူပဿ။— ထို ဋီကာ။] ဝိညာဏဘာဂဿ၊ ဝိညာဏ်အစု၏။ [ဝိညာဏဘာဂဿာတိ ဝိညာဏ- ကောဋ္ဌာသဿ။—ထို အဋ္ဌကထာ။] ပါတုဘာဝေါ၊ ထင်ရှားဖြစ်ခြင်းသည်။ နေဝ ဟောတိ၊ မဖြစ်သေး ။ပေ။ အာဝုသော၊ တို့။ စ ခေါ၊ အနုယကား။ ယတော၊ အကြင်အခါ၌။ အဇ္ဈတ္တိကံ၊ သော။ စက္ခု၊ သည်။ အပရိဘိန္နံ၊ သည်။ စေဝ ဟောတိ၊ အံ့။ ဗာဟိရာ ရူပါ အာပါတံ စ အာဂစ္ဆန္တိ၊ အကယ်၍ ရောက်ကုန်အံ့။ တဇ္ဇော သမန္နာဟာရော စ ဟောတိ၊ အံ့။ ဝေံ (သတိ)၊ သော်(စက္ခုပသာဒလည်း မပျက်သေး, ရူပါရုံလည်း ထင်, နှလုံး လည်း သွင်းလသော်)။ (တတော၊ ထိုအခါ၌။) တဇ္ဇဿ၊ သော။ ဝိညာဏ- ဘာဂဿ၊ ၎င်း။ ပါတုဘာဝေါ၊ သည်။ ဟောတိ။ ဣတိ, (အဝေါစ နန)။ ပေ။ [သောတာယတန စသည်နှင့်စပ်သော ပြဿနာများ၌လည်း သာဓက သုတ်များကို နည်းမှီ၍ ပေယျာလ ဖော်ပါ။ နည်းမှီ၍ အနက်ပေးပါ။]

၉၀၇။ န ပေ။ အာမန္တေ။ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ တို့သည်။ နိစ္စာ၊ မြဲကုန်
သလော။ ဓုဝါ၊ ခိုင်ခံ့ကုန်သလော။ သဿတာ၊ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှား
ရှိကုန်သလော။ အဝိပရိဏာမဓမ္မာ၊ ဇရာ မရဏအားဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်း
သဘော ဓရှိကုန်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္ထဗ္ဗေ ပေ။

ခဏိဏကထာ နိဠိတာ။

ဗာဝိသတိမော ဝဇ္ဇေါ နိဠိတော။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ထို ဗာဝိသတိမဝဂ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

အတ္ထိ ပေ။ ပရိနိဗ္ဗာနံ၊ (အတ္ထိ ပေ။ ပရိနိဗ္ဗာနံ)ဟူသော ပြဿနာ
ရှိသော ပရိနိဗ္ဗာနကထာ၎င်း။ အရဟာ ပေ။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ (အရဟာ ပေ။
ပရိနိဗ္ဗာယတိ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ကုသလစိတ္တကထာ၎င်း။ အရဟာ။
ပေ။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ (အရဟာ ပေ။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော
အာနေဉ္ဇကထာ၎င်း။ အတ္ထိ ပေ။ ဓမ္မာဘိသမယော၊ (အတ္ထိ ပေ။
ဓမ္မာဘိသမယော) ဟူသော ပြဿနာရှိသော ဓမ္မာဘိသမယကထာ၎င်း။
အတ္ထိ ပေ။ အရဟတ္တပ္ပတ္တိ၊ (အတ္ထိ ပေ။ အရဟတ္တပ္ပတ္တိ)ဟူသော ကထာ
၃-ရပ်ရှိသော တိဿောပိ ကထာ၎င်း။ သဗ္ဗံ ပေ။ အဗျာကတံ၊ (သဗ္ဗံ ပေ။
အဗျာကတံ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော အဗျာကတကထာ၎င်း။ နတ္ထိ ပေ။
ပစ္စယတာ၊ (နတ္ထိ ပေ။ ပစ္စယတာ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော အာသေဝန-
ပစ္စယကထာ၎င်း။ ဧကစိတ္တက္ခဏိကာ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ၊ (ဧကစိတ္တက္ခဏိကာ
သဗ္ဗေ ဓမ္မာ)ဟူသော ပြဿနာရှိသော ခဏိကကထာ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ တည်း။

၂၃-တေဝီသတိမ္မိဝဂ္ဂ

(၂၁၈) ၁-ကောဓိပ္ပါယကထာ

၉၀၈။ ကောဓိပ္ပါယေန၊ ဣဂါဓိပ္ပါယမ္ပ တပါးသော ကရုဏာဓိပ္ပါယ ရှိသော မေထုန်အားဖြင့်။ (တနည်း) ကောဓိပ္ပါယေန၊ သံသရာဝယ် အတူ ဖြစ်လိုခြင်းရှိသော မေထုန်အားဖြင့်။ မေထုနော ဓမ္မော၊ မေထုန်အကျင့်ကို။ ပဋိသေဝိတဗ္ဗော၊ မှီဝဲထိုက်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ကောဓိပ္ပါယေန၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ အာမဏေန၊ သမဏမဟုတ်သည်။ ဟောတဗ္ဗံ၊ ဖြစ်ရာသလော။ အဘိက္ခုနာ၊ ဘိက္ခု မဟုတ်သည်။ ဟောတဗ္ဗံ၊ လော။ ဆိန္ဒုမူလေန၊ သာသနာတော်ဝယ် ပြတ်သော အမြစ်အရင်းရှိသည်။ ဟောတဗ္ဗံ၊ လော။ ပါရာဇိကေန၊ သာသနာမှ ဆုံးရှုံးစေအပ်သူသည် (ပါရာဇိက ကျသူ သည်)။ ဟောတဗ္ဗံ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ ကောဓိပ္ပါယေန၊ ကြောင့်။ ဝါ၊ ကြောင့်။ ပါဏော၊ သတ္တဝါကို။ ဟန္တဗ္ဗော၊ သတ်ထိုက် သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ကောဓိပ္ပါယကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၃-တေဝီသတိမဝဂ်

(၂၁၉) ၂-အရဟန္တဝဏ္ဏကထာ

၉၀၉။ အရဟန္တာနံ၊ ရဟန္တာတို့၏။ ဝဏ္ဏေန၊ အသွင်ဖြင့်။ အမနုဿာ၊ လူမဟုတ်သော နတ်၊ ဘိလူးတို့သည်။ မေထုန် ဓမ္မံ၊ ကို။ ပဋိသေဝန္တိ၊ လော။ အာမန္တာ။ အရဟန္တာနံ၊ တို့၏။ ဝဏ္ဏေန၊ ဖြင့်။ အမနုဿာ၊ တို့သည်။ ပါဏံ၊ ကို။ ဟနန္တိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ [အခြား ပြဿနာ(၀၂)ရပ်၌လည်း ပရဝါဒီ ပယ်သည်။ ပရဝါဒီ ပက္ခကို ပေယျာလ မြုပ်ထားသည်။]

အရဟန္တဝဏ္ဏကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၁။ ကောဓိပ္ပါယေန ပါဏော ဟန္တဗ္ဗော စသည်။ ။ “ကောဓိပ္ပါယေန ပါဏော ဟန္တဗ္ဗော”စသော ပြဿနာ(၁၃)ရပ်တို့၌ “ကောဓိပ္ပါယေန”ပုဒ်ကို အထူး မဖွင့်ကြတော့။ “ကောဓိပ္ပါယ မေထုန်အားဖြင့် မေထုန်ကို မှီဝဲထိုက်လျှင် ကောဓိပ္ပါယမေထုန်ကို အကြောင်းပြု၍ သတ္တဝါကို သတ်မှု စသည်ကိုလည်း ပြုထိုက် ရ၏။ ထိုသို့ ပြုထိုက်သလော။ ပြုလျှင် ထိုထို သိက္ခာပုဒ်တို့ဖြင့် အပြစ် မရှိသလော” ဟု သကဝါဒီ စစ်စေးလိုဟန်တူသည်။

၂၃-တေဝိသတိမဝဂ်

(၂၂၀-၄) ၃-၇-ဣဿရိယကာမကာရိတာကထာ

၉၁၀။ ဗောဓိသတ္တော၊ ဘုရားအလောင်းသည်။ ဣဿရိယကာမကာရိ-
တာဟေတု၊ စိတ်ကို အစိုးရသူ၏ အဖြစ်ကြောင့် အလိုရှိအပ်သော အမှုကို
ပြုလေ့ရှိသူ၏ အဖြစ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ဝိနိပါတံ၊ ဖောက်ပြန်
ပျက်စီးလျက် ကျရောက်ရာ တိရစ္ဆာန်မျိုးသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်သလော။
ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

၉၁၁။ ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ ဣဿရိယကာမကာရိတာဟေတု၊ ကြောင့်။
ဂဗ္ဘသေယံ၊ ကိုယ်ဝန်သူငယ်၏ ကိန်းရာ အမိဝမ်းတိုက်သို့။ ဩက္ကမတိ၊
သက်ရောက်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဗောဓိသတ္တော ။ပေ။ နိရယံ၊
ရဲသို့။ ဥပပဇ္ဇေယျ၊ ကပ်ရောက်ရာသလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ဗောဓိသတ္တော ။ပေ။ အာမန္တာ။ ဗောဓိသတ္တော၊ သည်။ ဣဒ္ဓိမာ၊
တန်ခိုးရှိသည်။ (ဟုတွာ)၊ (ဂဗ္ဘသေယံ၊ သို့။ ဩက္ကမတိ၊ လော။) ပေ။
ဗောဓိသတ္တောန၊ သည်။ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒေါ၊ ဆန္ဒိဒ္ဓိပါဒ်ကို။ ဘာဝိတော၊ ဖြစ်စေ
အပ်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

၉၁၂။ ဗောဓိသတ္တော ။ပေ။ ဒုက္ကရကာရိကံ၊ ခဲယဉ်းသဖြင့် ပြုအပ်သော
အမှုကို ပြုခြင်းကို။ အကာသိ၊ ပြုပြုလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဗောဓိသတ္တော
ဣဿရိယကာမကာရိတာဟေတု၊ ကြောင့်။ လောကော၊ ခန္ဓာ ၅-ပါး
ဟူသော လောကသည်။ သဿတော၊ အခါခပ်သိမ်း ထင်ရှားရှိ၏။ ဣတိ၊ သို့။
ပစ္စာဂစ္ဆိ၊ (သဿတ အယူသို့) ပြန်၍ သွားသလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ
ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ [“အဿသတော လောကော”စသော ပုဒ်တို့ကို သီလက္ခန်
မြဲဟုခေါ်သုတ်ကို မှီ၍ အနက်ပေးပါ။]

၉၁၃။ ဗောဓိသတ္တော ။ပေ။ အမရံ တပံ၊ နတ်အဖြစ်အကျိုးငှါ ပြုအပ်
သော ခေါင်းခေါင်းပါးပါး ကျင့်ခြင်းကို။ ဝါ၊ အတ္တကိလမထအကျင့်ကို။
အကာသိ၊ လော။ အညံ၊ အခြားသူကို။ သတ္တာရံ၊ ဆရာဟူ၍။ ဥဒ္ဓိသိ၊
ညွှန်ပြသလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

ပရဝါဒိဗက္ခ။ ။ဤကထာ၌ ပရဝါဒိပက္ခကို ပေယျာလမြှုပ်ထားသည်။ န ဝတ္တဗ္ဗံ
“ကောဓိပ္ပေါယော မေထုနော ဓမ္မော ပဋိသေဝိတဗ္ဗော”တိ၊ အာမန္တာ၊ န “သံသာရေ
ဘဝိဿာမီ”တိ ကုသလံ ကရေတိတိ၊ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ ပေ။ ဤသို့ ရှေးနိဿယ၌
ပေယျာလ ဖော်သည်။

မှတ်ချက်။ စာအုပ်တို့ဖယ် ပုဒ်ရေ(၉၁၀, ၉၁၁, ၉၁၂, ၉၁၃, ၉၁၄)ဟု နံပါတ်(၅)ခု တပ်၍ ဤကထာ၌ ကထာ (၅)ခု ပေါင်းထားသည်ဟု ယူကာ “(၂၂၀-၄)၃, ၅။ ဣဿရိယကာမကာရိတာကထာ”ဟု ဤကထာ၏ ထိပ်၌ ဂဏန်းပြု၏။ ဤ တေဝိသတိမဝဂ်၌ ကထာ(၉)ခု ရှိသည် ဟု ယူ၏။ သို့သော် အဋ္ဌကထာ၌၎င်း၊ ရှေးနိဿယ၌၎င်း ဤ၌ ကထာ(၄)ခုကိုသာ ပေါင်းထားသည်ဟု ပြ၏။ ထို့ကြောင့် တေဝိသတိမဝဂ်၌ ကထာ(၈)ခုသာ ရှိသည်။
ဣဿရိယကာမကာရိတာကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၃-တေဝိသတိမဝဂ်

(၂၂၅) ဂ-ပတိရူပကထာ

၉၁၅။ န ရာဂေါ၊ ရာဂ မဟုတ်သော။ ရာဂပဋိရူပကော၊ ရာဂ၏ အတုဖြစ်သော တရားသည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ န ဖဿော၊ ဖဿ မဟုတ်သော။ ဖဿပဋိရူပကော၊ ဖဿ၏ အတုဖြစ်သော တရားသည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။ န ပညာ၊ ပညာ မဟုတ်သော။ ပညာပဋိရူပိကာ၊ ပညာ၏ အတုဖြစ်သော တရားသည်။ အတ္တိ၊ လော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ပတိရူပကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂၃-တေဝိသတိမဝဂ်

(၂၂၆) ၉-အပရိနိပ္ပန္နကထာ

၉၁၇။ ရူပံ၊ ရုပ်သည်။ အပရိနိပ္ပန္နံ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ထက်ဝန်း ကျင်ဖြစ်စေအပ်သော တရား မဟုတ်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ရူပံ၊ သည်။ န အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ မဟုတ်သလော ။ပေ။ န ဝိပရိကာမဓမ္မံ၊ ဇရာ မရဏအားဖြင့် ဖောက်ပြန်ခြင်း သဘောရှိသော တရား မဟုတ်သလော။ ဣတိ။ န ဟေဝံ ဝတ္တဗ္ဗေ ။ပေ။

ဒုက္ခညေဝ၊ ဒုက္ခသဗ္ဗာကိုသာ။ ပရိနိပ္ပန္နံ၊ အကြောင်းတရားတို့သည် ထက်ဝန်းကျင် ဖြစ်စေအပ်သလော။ ဣတိ။ အာမန္တာ။ ဘဂဝတာ၊ သည်။ ယံ၊ အကြင်တရားသည်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စတည်း။ တံ၊ ထိုတရားသည်။ ဒုက္ခံ၊

ဒုက္ခတည်း။ ဣတိ သို့။ ဝုတ္တံ နန၊ လော၊ ရူပံ၊ သည်။ အနိစ္စံ၊ အနိစ္စ
မဟုတ်လော။ ဣတိ။ အာမန္တာ ။ပေ။

အပရိနိပ္ပန္နကထာ နိဋ္ဌိတော။

တေဝိသတိမော ဝဂ္ဂေါ (နိဋ္ဌိတော)။

(ဣဒံ၊ ကား) တဿ၊ ဧ။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

ကောဓိပ္ပေါယေန ။ ပေ ။ ပဋိသေဝီတဗ္ဗော၊ (ကောဓိပ္ပေါယေန ။ပေ။
ပဋိသေဝီတဗ္ဗော) ဟူသော ပြဿနာရှိသော ကောဓိပ္ပေါယကထာ၎င်း။
အရဟန္တာနံ ။ပေ။ ပဋိသေဝန္တိ။ (အရဟန္တာနံ ။ပေ။ ပဋိသေဝန္တိ)ဟူသော
ပြဿနာရှိသော အရဟန္တဝဏ္ဏကထာ၎င်း။ ဗောဓိသတ္တော ။ ပေ။ ဥဒ္ဓိသိ။
(ဗောဓိသတ္တော ။ပေ။ ဥဒ္ဓိသိ)ဟူသော ပြဿနာ(၄)ရပ်ရှိသော ဣဿရိယ-
ကာမကာရီတာကထာ၎င်း။ အတ္ထိ ။ပေ။ ကိလေသပတိရူပကော၊ (အတ္ထိ ။ပေ။
ကိလေသပတိရူပကော)ဟူသော ပြဿနာ(၄)ရပ်ရှိသော ပတိရူပကထာ၎င်း။
ရူပံ ။ ပေ ။ အပရိနိပ္ပန္နံ၊ (ရူပံ ။ ပေ ။ အပရိနိပ္ပန္နံ)ဟူသော ပြဿနာမျှား
ရှိသော အပရိနိပ္ပန္နကထာ၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ တည်း။

ခုဒ္ဓကော၊ သေးငယ်သော။ အဗ္ဗုပဏ္ဏာသကော၊ ထက်ဝက်ဖြစ်သော
ပဏ္ဏာသကသည်(၃-ဝက်, ၂၆-ကထာသာ ရှိ၍ ကထာငါးဆယ်၏ တဝက်
သာသာသည်)။ (နိဋ္ဌိတော)။

(ဣဒံ၊ ကား။) တဿ၊ ထို ပဏ္ဏာသကငယ်၏။ ဥဒ္ဓါနံ၊ တည်း။

နဝံ၊ (နဝံ)ပုဒ်ရှိရာ သာသနကထာ အစဉ်ရှိသော ကေဝိသတိမဝင်၎င်း။
နိဗ္ဗုတိ၊ ကိလေသာခပ်သိမ်း အေးငြိမ်းကြောင်း နိဗ္ဗာန်နှင့်စပ်သော ပြဿနာ
ရှိရာ ပရိနိဗ္ဗာနကထာ အစဉ်ရှိသော ဗာဝိသတိမဝင်၎င်း။ ကောဓိပ္ပေါယော၊
ကောဓိပ္ပေါယကထာ အစဉ်ရှိသော တေဝိသတိမဝင်၎င်းတည်း။ ဣတိ၊ တည်း။

(ဣဒံ၊ ကား။) ပဏ္ဏာသကုဒ္ဓါနံ၊ ပဏ္ဏာသကတို့၏ ဥဒ္ဓါနံးတည်း။

သတ္ထု၊ လူ နတ် ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ ဆရာ ဖြစ်တော်မူသော
မြတ်စွာဘုရား၏။ သမယေ၊ အယူဖြစ်သော (အယူကို ပြုရာဖြစ်သော)။
အထာဝတ္ထုပ္ပကရဏေ၊ အထာဝတ္ထုကျမ်း၌။ ပရဝ္ဗဝါဒမဒ္ဒနာ၊
ပရဝါဒီတို့၏ အမျိုးမျိုး ပြောဆိုကြောင်း အယူတို့ကို နှိပ်နှင်းကြောင်း
ဖြစ်သော။ သုတ္တမူလသမာဟိတာ၊ သာဓဇာသုတ်, သုတ်တော်ဟူသော
အရင်းခံရှိသော အနုယောဂတို့နှင့်တကွဖြစ်သော။ [သုတ္တမဟရဏ

ကထာများ၌ သာဓကသုတ်နှင့်တကွ ဖြစ်သည်။ န သုတ္တာဟရဏ
 ကထာများ၌ သာဓကသုတ်များ မပါ။ သုတ်တော်ဟူသော အရင်းခံ
 ရှိသော အနုယောဂများနှင့်တကွဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် “သုတ္တသုတ္တ-
 မူလ”ဟု ဆိုလိုလျက် (သုတ္တ)တပုဒ်ကို ချေထားသည်ဟု ကြံလိုက်
 သည်။] ဥဇ္ဇောတနာ၊ အထက်အထက်၌ ထွန်းလင်းစေတတ်သော
 ဒေသနာတော်သည် (နောက်နား နောက်နား ရောက်မှ သကပါဒကို
 ထင်ရှားအောင်ပြသော ဒေသနာတော်သည်)။ မဟာ၊ မဟာပဏ္ဏာ-
 သကဏ္ဍင်း။ နိယာမော၊ နိယာမကထာ အစဉ်ရှိသော ဆဋ္ဌဝဂ်ရှိသော
 ဒုတိယပဏ္ဏာသကဏ္ဍင်း။ အနုသယာ၊ အစဉ် တိဿောပိ အနုသယ
 ကထာရှိသော ကောဒသမဝဂ်ရှိသော တတိယ ပဏ္ဏာသကဏ္ဍင်း။
 နိဂ္ဂဟော၊ အစဉ် နိဂ္ဂဟကထာရှိသော သောဠသမဝဂ်ရှိသော စတုတ္ထ
 ပဏ္ဏာသကဏ္ဍင်း။ ခုဒ္ဒကပဉ္စမော၊ ငယ်သော ၅-ခုမြောက် အစုပဏ္ဏာ-
 သကဏ္ဍင်းတည်း။ ဣတိ၊ ပဏ္ဏာသကဉ္စဒ္ဒါနံ အပြီးတည်း။

ပဉ္စတ္ထိံသဘာဏဝါရံ၊ ၃၅-ဘာဏဝါရရှိသော။ ကထာဝတ္ထုပ္ပ
 ကရဏံ၊ ကထာဝတ္ထုကျမ်းသည်။ နိဋ္ဌိတံ၊ ပြီးပြီ။

ကထာပေါင်း(၂၂၅)။ ။ (၁) ပုဂ္ဂလကထာကဲ့သို့ အကျယ်
 ဝန်းဆုံးကထာကြီး ပါဝင်ရကား မဟာဝဂ်ကဲ့သို့ အကျယ်ဝန်းဆုံး
 ဝဂ်ကြီး ရှိသောကြောင့် အကျယ် ဝန်းဆုံး မဟာပဏ္ဏာသကဉ္စ အတိကျ
 တွက်လျှင် ကထာကြီးပေါင်း(၅၂)ကထာ ရှိ၏။ [ဗြဟ္မစရိယကထာ
 စသည်၌ သုဒ္ဓဗြဟ္မစရိယကထာ၊ သံသန္ဓနဗြဟ္မစရိယကထာ စသော
 ကထာငယ်များ ရှိသေး၏။] (၂) ဒုတိယပဏ္ဏာသကဉ္စ ကထာပေါင်း
 (၅၃), (၃) တတိယပဏ္ဏာသကဉ္စ ကထာပေါင်း(၅၀), (၄) စတုတ္ထ
 ပဏ္ဏာသကဉ္စ ကထာပေါင်း(၄၄), (၅) အစုပဏ္ဏာသကဉ္စ ဣဿ-
 ရိယကာမကာရိတာကထာဝယ် အဋ္ဌကထာအတိုင်း ကထာ(၄)ခုဟု
 ယူလျှင် (၂၆)ကထာ ရှိ၏။ ပေါင်း(၅၂+၅၃+၅၀+၄၄+၂၆=
 ၂၂၅)ကထာ ရှိသည်။

ကထာဝတ္ထုပါဠိတော်နိဿယ ပြီးပြီ။

ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ

ဒုတိယအုပ်

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ်

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ	အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]		[အ]	
အကုသိုလ်စိတ်ကြောင့် ဖြစ် သောရုပ်သည် အကုသိုလ် ဟု ပရဝါဒီ ယူခြင်း	၁၆	အညော အနုသယောတိ ကထာ အဖွင့်	၉၄၊ ၂၂၂
အကုသိုလ်မူလ ကုသိုလ်မူလ ဆက်စပ်သလော စသည်၌		အဋ္ဌဂီကမင် ဖြစ်ပုံ	၃၉၄
အမေးအဖြေ	၃၂၄	အတိတ်တရားသည် အနာ- ရမ္မဏ-ဟု ပရဝါဒီ ယူခြင်း	၃၁
အင်္ဂုရော ဝိယ ဗီဇမတ္တေ၌ အဆုံးအဖြတ်	၉၁	အတိတ်ကိုလေသာတို့ကို စွန့်နိုင်သလော စသည်၌	
အခြေ ၂-ချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့ထက် မြတ်စွာ ဘုရားသည် မြတ်ကြောင်း	၃၉၂	အမေးအဖြေ	၃၇၉
အစွန္နနိယာမ	၁၅၁	အတိတာနာဂတသမန္နာဂတ ကထာ	၂၇၉
အစွန္နနိယာမကထာ	၃၇၂	အတိတာနာဂတသမန္နာဂတ ကထာ အဖွင့်	၃၆၊ ၂၀၂
အစွန္နနိယာမကထာ အဖွင့်	၁၅၁၊ ၂၄၃	အတိတာနာဂတာရမ္မဏ ကထာ	၂၇၅
အဇ္ဈောသာယ	၃၁၉၊ ၃၂၀	အတိတာနာဂတာရမ္မဏ ကထာ အဖွင့်	၃၁
အညမညပစ္စယကထာ	၃၃၇	အတူဖြစ်လျှင်ခြင်းရှိသော မေထုန်အားဖြင့် မေထုန်	
အညမညပစ္စယကထာ အဖွင့်	၉၉၊ ၂၂၇	အကျင့်ကို ကျင့်နိုင်သလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၄၁၁
အညမညပစ္စယတဉ္စ	၂၁၁	အတ္တန္တရ ဟူသည်	၂၅၂
အညောဟိ အညော အဆုံး အဖြတ်	၃၉၅-၆	အတ္တသာဓိက ခေါ်ကြောင်း	၇၇
အညော အနုသယောတိ ကထာ	၃၂၇	အတ္တိ အရဟတော အကာလ- မဇ္ဈတိကထာ အဖွင့်	၂၃၃

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အတ္ထိ အရဟတော ပုညပစ္စယ- ကထာ အဖွင့်	၁၁၇
အဒုက္ခမသုခဝေဒနီယံ	၂၇၄
အဒ္ဓါကထာ	၃၃၈
အဒ္ဓါကထာ အဖွင့်	၁၀၀
အဓိဂယု မနသိကာရကထာ	၃၅၀
အဓိဂယု မနသိကာရကထာ အဖွင့်	၁၁၁၊ ၂၃၁
အဓိမုစ္စမာနော	၂၈၁
အနတ္တတော	၂၈၀
အနတ္တလက္ခဏာ ဟူသည်	၁၄၆
အနန္တရပစ္စယကထာ	၃၂၇
အနန္တရပစ္စယကထာ အဖွင့်	၂၂၁
အနန္တရာဆိုကြောင်း	၇၇
အနန္တရာပယုတ္တကထာ	၃၁၆
အနန္တရာပယုတ္တကထာ အဖွင့်	၇၇၊ ၂၁၇
အနန္တရာပယုတ္တော	၃၁၆
အနာဝဇ္ဇေန္တဿ	၂၈၈၊ ၃၂၄
အနိစ္စတာကထာ	၃၀၄
အနိစ္စတာကထာ အဖွင့်	၆၆၊ ၂၁၁
အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓဒုက္ခ	၁၂၃
အနိမိတ္တ	၁၄၇
အနိမိတ္တ ဟူသည်	၄၁
အနိယတ တရား	၈၁
အနိယတပုဂ္ဂိုလ်	၈၁
အနုဋ္ဌိတာ	၃၀၁
အနုရောဓဝိရောဓံ	၃၂၀
အနုသယကထာ ၃-ပါး	၅၃
အနုသယယမိုက်နှင့် ပရဝါဒီ အယူ	၃၃၁

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ]	
အနုသယသည် စိတ္တဝိပ္ပယုတ် အဗျာကတတရားဖြစ်၍ အာရုံမရှိဟု ပရဝါဒီက ယူခြင်း	၂၉
အနုသယသည် ဖြစ်ပြီး၊ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ မဟုတ်	၃၀
အနုသယသည် မဂ်ဖြင့် မပယ် အပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် ရှိခြင်း	၃၀
အနုသယာ အနာရမ္မဏကထာ	၂၈၃
အနုသယာ အနာရမ္မဏကထာ အဖွင့်	၂၉
အနုသယာ အနာရမ္မဏာတိ ကထာ အဖွင့်	၂၀၁
အနုသေတိ	၃၃၀
အန္တရာဘဝကထာ	၂၆၄
အန္တရာဘဝကထာ အဖွင့်	၅၊ ၁၉၃
အန္တရာဘဝေါ	၂၆၄
အပရိနိပ္ပန္နကထာ	၄၁၃
အပရိနိပ္ပန္နကထာအဖွင့်	၁၈၆၊ ၂၅၉
အပရိယာပန္နကထာ	၃၃၄
အပရိယာပန္နကထာ အဖွင့်	၉၅၊ ၉၈၊ ၂၂၄
အပသဗျတော	၃၁၁
အပ္ပဏိဒဟန္တဿ	၃၂၄
အပ္ပတ္တနိယာမပုဂ္ဂိုလ်	၂၁၇
အပ္ပရဇက္ခေ	၃၈၅
အဗျာကတကထာ	၃၃၂၊ ၄၀၇
အဗျာကတကထာ အဖွင့်	၉၇၊ ၁၇၉၊ ၂၂၄
အဗျာကတ ၂ မျိုး	၉၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[အ]

[အ]

အဗျာကတ ၄-မျိုး ၉၇

အမတာရမ္မဏကထာ ၂၀၂

အမတာရမ္မဏကထာ

အဖွင့် ၂၇၊ ၂၀၀

အမနသိကာရာ ၂၉၂

အမိဝမ်းတိုက်၌ သစ္စာ ၄-ပါး

ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်း ရှိပါ

သလော စသည်၌ အမေး

အဖြေ ၄၀၆

အမှာနှင့် မှတ်ချက် ၂၆၆၊ ၂၇၁၊

များ ၂၉၃၊ ၂၉၇၊

၃၀၁-၂၊ ၃၀၇-၇၊

၃၁၀၊ ၃၁၁၊ ၃၁၅၊

၃၂၁၊ ၃၃၀၊ ၃၄၁၊ ၃၆၄၊

၃၇၄၊ ၄၀၅၊ ၄၀၈

အယထာစိတ္တ=မူလစိတ်အား

လျော်သောစိတ်မရှိသူ ၃၅

အယာပျော ၂၇၉

အရဟတောပုညပထယကထာ ၃၅၅

အရဟန္တဝဏ္ဏကထာ ၄၁၁

အရဟန္တဝဏ္ဏကထာအဖွင့် ၁၇၃

အရဟတ္တံ သစ္စာကာသံ

စဉ်းစားရန်အချက် ၁၃၆

အရိယရူပံ ၃၂၇

အရိယရူပကထာ ၃၂၇

အရိယရူပကထာ အဖွင့် ၉၃၊ ၂၂၂

အရိယာမဂ်ကိုထား၍ ကြွင်း

သော သင်္ခါရတို့သည်

ဒုက္ခတို့လော စသည်၌

အမေးအဖြေ ၃၅၇

အရိယာမဂ် တပါးဖြင့် ဖိုလ်

၄-ပါးတို့ကို မျက်မှောက်

ပြုနိုင်သလော စသည်၌

အမေးအဖြေ ၃၇၄

အရိယာတို့၏ သမ္မာဝါစာ

သမ္မာကမ္မန္တ ဟူသော ရုပ်

သည် မဟာဘုတ်တို့ကိုစွဲ၍

ဖြစ်သလော စသည်၌

အမေးအဖြေ ၃၂၇

အရူပဓာတုကထာ ၂၆၉

အရူပဓာတုကထာအဖွင့် ၁၃၊ ၁၉၅

အရူပိနော ၂၆၉

အရူပေ ရူပကထာ ၂၇၀

အရူပေ ရူပကထာအဖွင့် ၁၆၊ ၁၉၆

အရပ်မျက်နှာတို့၌ ဘုရားရှင်

တို့ တည်ရှိတော်မူကုန်

သလော စသည်၌ အမေး

အဖြေ ၄၀၁

အလုံးစုံသောစိတ်ကို ဝိတက်

သည် ကျရောက်အပ်၏-ဟု

ပရဝါဒီ ယူခြင်း ၃၂

အလုံးစုံသောတရားတို့၏

မှန်ကန်သည်၏အဖြစ်သည်

အသင်္ခတလော စသည်၌

အမေးအဖြေ ၃၇၁

အလုံးစုံသော ဝဋ်သည်

ကံကြောင့် ဖြစ်သလော

စသည်၌ အမေးအဖြေ ၃၅၆

အဝိဇ္ဇာကြောင့်သာ သင်္ခါရ

ဖြစ်သလော စသည်၌

အမေးအဖြေ ၃၃၇

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အ-အာ]	
အဝိဇ္ဇာ စသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် အကြောင်းတရား (ဓမ္မဋ္ဌိ- တတာ)သည် အမြဲတည်ရှိ နေ၍ အပရိနိပ္ပန္န	၆၁-၂
အဝိညတ္တိဒုဿီလျန္တိကထာ	၂၉၆
အဝိညတ္တိဒုဿီလျန္တိကထာ အဖွင့်	၅၁၊ ၂၀၇
အဝိဝိတ္တကထာ	၃၉၈
အဝိဝိတ္တကထာ အဖွင့်	၁၆၇
အသဉ္စိစ္စကထာ	၃၈၇
အသဉ္စိစ္စကထာ အဖွင့်	၁၅၆
အသညသတ္တုပိကာကထာ အဖွင့်	၁၀၅၊ ၂၂၉
အသညသမာပတ်	၁၀၅
အသညသမာပတ် လောကီယ သမာပတ် မည်ခြင်း အကြောင်း	၁၀၆
အသညသမာပတ်သည် လောကီယ သမာပတ်	၁၀၆
အသာတရာဂကထာ	၃၁၉
အသာတရာဂကထာ အဖွင့်	၈၅၊ ၂၁၉
အသံသည် ကံ၏အကျိုးတည်း ဟူသည်၌ အမေးအဖြေ	၆၇
အာဒိနဝတော	၂၈၀
အာနိသံသဒဿာဝိဿ	၂၇၉
အာနိသံသဒဿာဝိကထာ	၂၇၉
အာနိသံသဒဿာဝိကထာ အဖွင့်	၂၄၊ ၁၉၉
အာနေဉ္ဇကထာ	၄၀၅
အာနေဉ္ဇကထာ အဖွင့်	၁၇၇၊ ၂၅၄

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[အာ]	
အာဗာဓတော	၂၇၉
အာဘောဂ အဓိပ္ပာယ်	၄၇
အာမဂန္ဓော	၂၇၀
အာယတန ၆-ပါးသည် အမိဝမ်း၌ မရှေးမနှောင်း ကောင်းစွာတည်သလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၂၆
အာယု	၂၇၅
အာယုကပ္ပ	၅၇
အာရမ္မဏသဒ္ဒါ၏ အနက်များ	၂၈
အာဝဋ္ဋနာ	၂၇၁
အာဝဋ္ဋန္တဿ	၃၂၄
အာသဝကထာ	၃၄၀
အာသဝကထာ အဖွင့်	၁၀၁
အာသေဝနပစ္စယကထာ	၄၀၇
အာသေဝနပစ္စယကထာ အဖွင့်	၁၈၀၊ ၂၅၅
အာသေဝနပစ္စည်း၏အဖြစ် ဟူသော သတ္တိမရှိသလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၄၀၇
အာသဝေတို့သည် အာသဝေတို့ တရားတို့၏အာရုံ မဟုတ် ကုန်သလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၄၀
အိပ်မက်စိတ်ဖြင့် အသက်ကို သတ်ရာသည်မဟုတ်လော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၄၀၇
အိပ်မက်မက်နေသူ၏စိတ်သည် အဗျာကတလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၄၀၇

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဣ]

ဣဒံ ဒုက္ခန္တိကထာ	၂၉၉
ဣဒံ ဒုက္ခန္တိကထာ အဖွင့်	၅၅
ဣဒိကထာ	၄၀၀
ဣဒိကထာ အဖွင့်	၁၆၈၊ ၂၄၈
ဣဒိဗလကထာ	၃၀၀
ဣဒိဗလကထာ အဖွင့်	၅၆၊ ၂၀၉
ဣဒိမန္တအနိဒ္ဒိမန္တ=တန်ခိုး ရှိ မရှိ	
ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ထူးခြားချက်	၅၈
ဣန္ဒြိယကထာ	၃၈၄
ဣန္ဒြိယကထာ အဖွင့်	၁၅၅၊ ၂၄၄
ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒကထာ	၃၅၇
ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒကထာအဖွင့်	၁၂၃၊ ၂၃၅
ဣန္ဒြိယဗဒ္ဒဒုက္ခ	၁၂၃
ဣရိယနာ	၂၇၅
ဣဿရိယကာမကာရိတာ	
ကထာ	၄၁၂
ဣဿရိယကာမကာရိတာ	
ကထာ အဖွင့်	၁၈၃၊ ၂၅၇

[ဤ-၂]

ဤတိတော	၂၇၉
ဥပဒ္ဒဝတော	၂၇၉
ဥပပတ္တေသိယ	၃၈၊ ၂၇၆၊
	၂၉၁၊ ၃၂၆
ဥပပတ္တေသိယ အဓိပ္ပာယ်	၃၈
ဥပပတ္တေသိယ=ဥပပတ္တိဘဝ	
ဖြင့် အလိုရှိထိုက်သောစိတ်	
(ဝိပါက်ခန္ဓာ ဘဝင်စိတ်)	၃၈
ဥပပတ္တေသိယတရား	၉၆
ဥပပတ္တေသိယ=ဘဝင်စိတ်	၃၈

အက္ခရာစဉ်

စာမျက်နှာ

[ဥ-၈]

ဥပပတ္တေသိယ=ဝိပါက်ခန္ဓာ	၃၈
ဥပသဂ္ဂတော	၂၈၀
ဥဿန္တာ	၃၀၈
ဧကမဂ္ဂကထာ	၃၇၄
ဧကမဂ္ဂကထာ အဖွင့်	၁၃၅
ဧကောဓိပ္ပာယ်	၁၈၂
ဧကောဓိပ္ပာယ်ကထာ	၄၁၁
ဧကောဓိပ္ပာယ်ကထာ	
အဖွင့်	၁၈၂၊ ၂၅၇
သေ ဝေါဟာရော	၂၅၀

[က]

ကတဉာဏ်	၁၆၄
ကထာပေါင်း	၂၂၅
ကပ် ၃-မျိုး	၅၇
ကပ္ပဋကထာ	၃၁၄
ကပ္ပဋကထာ အဖွင့်	၇၅၊ ၂၁၇
ကမ္မကထာ	၄၀၃
ကမ္မကထာ အဖွင့်	၆၆၊ ၁၇၅၊ ၂၁၂
ကမ္မဟေတုကထာ	၂၇၆
ကမ္မဟေတုကထာ အဖွင့်	၂၁၊ ၁၉၈
ကမ္မာဟာရော	၂၂၈
ကမ္မူပစယကထာ	၃၄၃
ကမ္မူပစယကထာ	
အဖွင့်	၁၀၇၊ ၂၃၀
ကမ္မူပစယခေါ်ပုံ	၁၀၇
ကရုဏာကထာ	၃၇၂
ကရုဏာကထာ အဖွင့်	၁၃၄
ကံ၏ တိုးပွားခြင်းသည် ကံမှ	
တမျိုးတခြားလော	
စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၄၃

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[က]	
ကံတို့သည် နိယတလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၄၀၃
ကံသည် ကံ၏တိုးပွားခြင်းမှ တမျိုးတခြားလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၄၃
ကံသည် စိတ်နှင့်တကွ ဖြစ် သလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၄၄
ကင်းဆိတ်သည်၏အဖြစ် သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်သလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၈၀
ကာမကထာ	၂၆၇
ကာမကထာ အဖွင့်	၁၁
ကာမကာရိတာ	၁၈၃
ကာမဂုဏကထာ	၂၆၅
ကာမဂုဏကထာ အဖွင့်	၉၁၁၉၄
ကာမဓာတ် ၃-မျိုး	၉
ကာမဘဝ၏ ကာမဓာတ် မည်ခြင်းအကြောင်း	၉
ကာမဘဝ၏ ကာမမည်ခြင်း အကြောင်း	၉
ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌာနသည် ကာမရာဂါနုသယမှ တမျိုးတခြားလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၂၉
ကာမရာဂါနုသယသည် ကာမရာဂပရိယုဋ္ဌာနမှ တမျိုးတခြားလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၂၈
ကာယ နိမိတ္တံ	၂၇၀

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[က]	
ကာယ ဝိညတ်	၅၁
ကာယဝိညတ်သည် ကာယကံ	၁၆
ကာယေ	၂၇၃
ကာလကဋိကာ အသုရာကို ပေတဂတိ၌ သွင်းယူ အပ်ခြင်း	၃
ကာလကို အကြောင်းတရား တို့သည်ပြီးစေအပ်သလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၃၈
ကိစ္စဉာဏ်	၁၆၄
ကိရိယာ=ကုသိုလ် အကုသိုလ် နာမ်ခန္ဓာ ၄-ပါးနှင့် စိတ္တဇရုပ်	၃၈
ကိရိယာ	၂၉၁
ကိလိဋ္ဌော	၃၁၇
ကိလေသ ဇဟနကထာ	၃၇၉
ကိလေသ ပဇဟနကထာ အဖွင့်	၁၄၅၊ ၂၄၁
ကိလေသာ ကာမ၏ ကာမဓာတ်မည်ခြင်း အကြောင်း	၉
ကိလေသာ ကာမ၏ ကာမမည်ခြင်း အကြောင်း	၉
ကုသလကထာ	၃၈၂
ကုသလကထာ အဖွင့်	၁၅၀၊ ၂၄၃
ကုသလာကုသလ- ပဋိသန္ဓဟန ကထာ	၃၂၄
ကုသလာကုသလ- ပဋိသန္ဓဟနကထာ အဖွင့်	၈၉၊ ၂၂၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[က]

[ဂ-ဃ-င-စ]

ကုသိုလ်စိတ်ကြောင့် ဖြစ်
 သောရုပ်သည် ကုသိုလ်ဟု
 ပရဝါဒီယူခြင်း ၁၆
 ကုသလ စိတ္တကထာ ၄၀၄
 ကုသလစိတ္တကထာ
 အဖွင့် ၁၇၆၊ ၂၅၄
 ကုသလ ပဋိလာဘကထာ ၃၁၅
 ကုသလ ပဋိလာဘကထာ
 အဖွင့် ၇၆
 ကျေးဇူးပြုနိုင်သည့် အဖြစ်
 ကို အချင်းချင်း မရော
 ယှက်အောင် ပိုင်းခြား၍
 ထားအပ်သလော
 စသည်၌ အမေးအဖြေ ၃၃၆

ဂန္ဓဇာတိကထာ ၃၇၃
 ဂန္ဓဇာတိကထာ အဖွင့် ၁၃၅
 ဂါထာအနက်များ ၂၆၇-၈၊ ၃၂၆-
 ၇၊ ၃၅၁၊ ၃၅၆-
 ၇၊ ၃၆၁-၃
 ဂါထာဖွင့် ၃၄၉
 သာနာနိမိတ္တ ၂၇၀
 သာနာဒိ နိမိတ္တာနိပိဋ်
 အဆုံးအဖြတ် ၁၄
 ငရဲထိန်းတို့၏ ညှဉ်းပန်း
 နှိပ်စက်ခြင်း ၅-မျိုး ၃၈၈
 ငရဲထိန်းတို့ ငရဲသား
 ငရဲသူတို့ မပါဝင်ကြ
 ၁၅၉
 ငရဲတို့၌ ငရဲထိန်းတို့ မရှိကုန်
 သလော စသည်၌
 အမေးအဖြေ ၃၈၈

[ခ]

ခန္ဓာ ၅-ပါး မဖြစ်လျှင်
 ဘဝင်ချုပ်ပြီး အစဉ်
 ပြတ်သည်ဟု အန္ဓက
 ဂိုဏ်းသားတို့ယူခြင်း ၃၈
 ခဏလယမဟုတ္တကထာ ၃၄၀
 ခဏလယမဟုတ္တကထာ
 အဖွင့် ၁၀၁
 ခဏဟူသော ကာလကို
 အကြောင်းတရား
 တို့သည် ပြီးစေအပ်
 သလော စသည်၌
 အမေးအဖြေ ၃၄၀
 ခဏိကကထာ ၄၀၉
 ခုဏိကကထာ အဖွင့် ၁၈၀၊ ၂၅၆

စက္ခုမြေ့စသော ဣန္ဒြေနှင့်
 စပ်သော သက်ရှိ ရုပ်-
 နာမ်သည်သာ ဒုက္ခလော
 စသည်၌ အမေးအဖြေ ၃၅၇
 စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတီတိ
 ကထာ ၃၇၈
 စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတီတိ
 ကထာ အဖွင့် ၁၄၂၊ ၂၃၉
 စက္ခုပသာဒဖြင့်ရုပ်ကို
 မြင်နိုင်သလော စသည်၌
 အမေးအဖြေ ၃၇၈
 စက္ခုဝိညာဏ်၏ အခြားမဲ့၌
 သောတဝိညာဏ် ဖြစ်နိုင်
 သလော စသည်၌
 အမေးအဖြေ ၃၂၇

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

စက္ခုဝိညာဏ်ပြည့်စုံဆဲ၌
 ရဟန္တာ၏ အရဟတ္တမဂ်
 သည် အာရုံမရှိဟု
 ပရဝါဒီက ယူခြင်း ၃၁

စလတော ၂၈၀

စိတ်အစဉ်သည် သမာဓိမည်၏
 ယူရာ၌ အမေးအဖြေ ၅၉၊ ၆၀

စိတ္တိဿရိယ ၁၈၃

စေတနာအတွက် ပတ္တနာ ပဏိဓိ
 ထည့်ရခြင်းအကြောင်း ၁၇

စေတနာ၏ ပရိယာယ်
 စကားလှယ် ၁၇

စေတနာကို ကံ-ဟု
 ဟောတော်မူခြင်း ၆၆

[ဆ]

ဆဂတိကထာ ၂၆၃

ဆဂတိကထာ အဖွင့် ၃၊ ၁၉၃

ဆန္ဒစသည် ကာမဓာတ်
 မည်ခြင်းအကြောင်း ၁၀

ဆန္ဒရာဂေါ ၂၆၅

ဆန္ဒော ၂၆၅

ဆလ၏ အနက်အဓိပ္ပာယ် ၆၀

ဆလ ၃-မျိုး ၆၁

ဆဝိညာဏ-ဟု မဆိုပဲ
 ထားခြင်းအကြောင်း ၄၂

ဆောက်တည်မှုအကြောင်း
 ရှိသော သီလသည်
 တိုးပွား၏ ဟူသည်၌
 အမေးအဖြေ ၅၀

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဇ]

ဇဗ်မဂ်စသည်ထက် အဋ္ဌဂီက
 မဂ် မြတ်ကြောင်း ၃၉၂

ဇရာမရဏကထာ ၃၄၁

ဇရာမရဏကထာ အဖွင့် ၁၀၂

ဇရာမရဏ ဘာဝပရိယာယ် ၂၄၂

ဇိဝှါနိမိတ္တံ ၂၇၀

ဇီဝိတာ ဝေါရောပနကထာ ၃၁၁

ဇီဝိတာ ဝေါရောပန
 ကထာ အဖွင့် ၇၃

ဇီဝိတိန္ဒြိယ ကထာ ၂၇၅

ဇီဝိတိန္ဒြိယကထာအဖွင့် ၁၈၊ ၁၉၇

ဇီဝိတိန္ဒြေ ၂-ပါးကြောင့်
 သာ သတ္တဝါသည်
 အသက်ရှင်ခြင်း ၂၁

ဇီဝိတိန္ဒြေသည် စိတ္တဝိပုယုတ်
 နာမ်တရားဖြစ်၍ ရုပ်ဇီဝိ-
 တိန္ဒြေမရှိ-ဟု ပရဝါဒီက
 ယူခြင်း ၁၈

[ဈ]

ဈာန်တခုမှ အခြားဈာန်
 တခုသို့ ပြောင်းရွှေ့နိုင်
 သလော စသည်၌
 အမေးအဖြေ ၃၇၅

ဈာနန္တရိကကထာ ၁၃၉၊ ၃၇၆

ဈာနန္တရိကကထာ
 အဖွင့် ၁၃၉၊ ၂၃၉

ဈာန် ၂-ပါး၏ အကြား၌
 ဖြစ်သော ဈာန် ၁-မျိုး
 ရှိသေးသလောစသည်၌
 အမေးအဖြေ ၃၇၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဈ]

ဈာနလာဘိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်
 အတိတ်ဈာန်, အနာဂတ်
 ဈာန်တို့နှင့် ပြည့်စုံကုန်၏
 ဟူရာ၌ အမေးအဖြေ ၃၆-၇
 ဈာနသင်္ကန္တကထာ ၃၇၅
 ဈာနသင်္ကန္တကထာ
 အဖွင့် ၁၃၇၊ ၂၃၈
 ဈာနသမနန္တရ ၄၀၅

[ည-၄]

ညဏကထာ ၂၉၈၊ ၃၈၂၊ ၃၉၆
 ညဏကထာ
 အဖွင့် ၅၄၊ ၁၅၈၊ ၁၆၃
 ၂၀၈၊ ၂၄၅၊ ၂၄၆
 ညဏိတိ ၂၈၅
 ညဏံ အနာရမ္မဏကထာ ၂၈၄
 ညဏံ အနာရမ္မဏန္တိကထာ
 အဖွင့် ၃၁၊ ၂၀၁
 ညဏံ စိတ္တဝိပုယုတ္တန္တိကထာ ၂၉၉
 ညဏံ စိတ္တဝိပုယုတ္တန္တိကထာ
 အဖွင့် ၅၄
 ဌပေတွာ အရိယမဂ္ဂန္တိကထာ ၃၅၈
 ဌပေတွာ အရိယမဂ္ဂန္တိကထာ
 အဖွင့် ၁၂၅
 ဌိတတာ ၃၀၃

[တ]

တဆယ့်နှစ်ပါးသောတည်ရာ
 အကြောင်းရှိသောဉာဏ်
 သည်လောကုတ္တရာလော
 စသည်၌ အမေးအဖြေ ၃၉၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[တ]

တတိယသညာဝေဒယိတ
 ကထာ ၃၄၁
 တတိယသညာဝေဒယိတ
 ကထာ အဖွင့် ၁၀၃၊ ၂၂၈
 တထတာ ၁၄၉၊ ၁၅၀
 တထတာကထာ ၃၈၁
 တထတာကထာ
 အဖွင့် ၁၄၉၊ ၂၄၃
 တန်ခိုးဖြင့် တောင့်တ၍
 မရသော အရာများ ၅၉
 တန်ခိုးမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်
 သူ့ သဘောအတိုင်းသာ
 အာယုကပ်ပတ်လုံး တည်
 ရသည်၊ မတော်တဆ
 အန္တရာယ်ဖြစ်လာလျှင်
 မတားနိုင် ၅၈
 တန်ခိုးရှိသော အာယုကပ်
 မကုန်မီအတွင်း၌ အခါမဲ့
 သေခြင်းကို တားမြစ်
 နိုင်ခြင်း ၅၈
 တန်ခိုးရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်
 အသက် အပိုင်းအခြား
 အတွင်းအသက်အန္တရာယ်
 တို့ကို တားမြစ်နိုင်ခြင်း ၅၈
 တပါးသောသူသည် တပါး
 သောသူအား ချမ်းသာ
 ကို လျော်စွာ ပေးနိုင်
 သလော စသည်၌
 အမေးအဖြေ ၃၄၉

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[တ-ထ-ဒ]	

တပါးသောသုသည် တပါး သောသု၏စိတ်ကို နှိပ်နှိုင် သလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၄၈
တရားတို့တွင် နိဗ္ဗာန်တရား သည် မြတ်ကြောင်း	၃၆၂
တရားတို့သည်နိယတတို့လော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၄၀၂
တရားတို့သည် စိတ္တက္ခဏ တခုရှိကုန်သလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၄၀၉
တိဿောပီ အနုသယကထာ	၂၉၈
တိဿောပီ အနုသယ ကထာ အဖွင့်	၅၃
တိဿောပီကထာ	၄၀၇
တိဿောပီကထာ အဖွင့်	၁၇၈၊ ၂၅၄
တိရစ္ဆာန်ကထာ	၃၉၁
တိရစ္ဆာန်ကထာ အဖွင့်	၁၆၁၊ ၂၄၆
တုစ္ဆတော	၂၈၀
ထင်ရှားသောရုပ်မှ သိမ်မွေ့ သော ရုပ်ရှိသည်ဟု ပရဝါဒိက ယူခြင်း	၁၆
ထိုထိုအရာကို ရခြင်းသည် အသစ်တလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၈၁
ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိကထာ	၃၆၇
ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိကထာ အဖွင့်	၁၃၀၊ ၂၃၅

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[ခ]	

ဒါနသည် အလှူပေးပုဂ္ဂိုလ် ကြောင့်သာ အကျိုးများ ဖွယ် စင်ကြယ်သလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၆၇
ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝိဟာရ	၉၆၊ ၃၃၀
ဒုက္ခဝေဒနာကိုနှစ်သက်ခြင်း	၃၂၀
ဒုက္ခဝေဒနိယံ	၂၇၄
ဒုက္ခုဒြယံ	၂၇၃
ဒုဂ္ဂတိ ကထာ	၃၁၂
ဒုဂ္ဂတိကထာ အဖွင့်	၇၄
ဒုဂ္ဂန္ဓော	၂၇၀
ဒုတိယသညာဝေဒယိတ ကထာ အဖွင့်	၁၀၃
ဒွါဒသဝတ္ထုက	၁၆၄
ဒွိဟိ သီလေဟိကထာ	၂၉၄
ဒွိဟိ သီလေဟိကထာ အဖွင့်	၄၈၊ ၂၀၆

[ဝ]

ဓမ္မကထာ	၄၁၂
ဓမ္မကထာ အဖွင့်	၁၇၁၊ ၂၄၈
ဓမ္မဋ္ဌိတတာ	၆၁၊ ၃၀၃
ဓမ္မဋ္ဌိတတာကထာ	၃၀၃
ဓမ္မဋ္ဌိတတာကထာအဖွင့်	၆၁၊ ၂၁၀
ဓမ္မတဏှာ အဗျာကတာတိ ကထာ	၃၂၁
ဓမ္မတဏှာ အဗျာကတာတိ ကထာ အဖွင့်	၈၇၊ ၂၁၉
ဓမ္မတဏှာ နဒုက္ခသမုဒ- ယောတိ ကထာ	၈၈

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

ဓမ္မတဏှာ နဒုက္ခသမုဒ- ယောတိကထာ အဖွင့်	၈၈
ဓမ္မတဏှာသည် အဗျာကတ လော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၂၁
ဓမ္မတဏှာသည် ဒုက္ခသမုဒယ မဟုတ်သလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၂၂
ဓမ္မဒေသနာကထာ	၃၇၀
ဓမ္မဒေသနာကထာ အဖွင့်	၁၃၄၊ ၂၃၈
ဓမ္မနိယာမတာ	၆၁
ဓမ္မာဘိသမယကထာ	၄၀၆
ဓမ္မာဘိသမယကထာ အဖွင့်	၁၇၇

[န]

နတ္ထိ အရဟတော အကာလ မစ္စူတိကထာ	၃၅၅
နတ္ထိ အရဟတော အကာလ မစ္စူတိကထာ အဖွင့်	၁၁၈
နတ်တို့၌ တိရစ္ဆာန်တို့ရှိကုန် သလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၉၁
နတ်ဘိလူးတို့သည် ရဟန္တာ အသွင်ဖြင့် မေထုန်ကို မှီဝဲကြကုန်သလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၄၁၁
န နိမိတ္တဂ္ဂါဟိ၌ အဓိပ္ပာယ်	၄၁
နမိ၌ အနက်အဓိပ္ပာယ်	၄၇
န ယထာ စိတ္တဿ	၂၈၇-၈

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[န]

န ယထာ စိတ္တဿ ကာယ- ကမ္မန္တိကထာ	၂၈၈
န ယထာ စိတ္တဿ ကာယ- ကမ္မန္တိကထာ အဖွင့်	၃၅
န ယထာ စိတ္တဿ ဝါစာတိ ကထာ	၂၈၇
န ယထာ စိတ္တဿ ဝါစာတိ ကထာ အဖွင့်	၃၄၊ ၂၀၂
န ဝတ္တဗ္ဗံ ဗုဒ္ဓဿ ဒိန္နံ မဟာပုလန္တိ ကထာ	၃၆၅
န ဝတ္တဗ္ဗံ ဗုဒ္ဓဿ ဒိန္နံ မဟာပုလန္တိ ကထာ အဖွင့်	၁၂၉
န ဝတ္တဗ္ဗံ သံဃဿ ဒိန္နံ မဟာပုလန္တိကထာ	၃၆၁
န ဝတ္တဗ္ဗံ သံဃဿ ဒိန္နံ မဟာပုလန္တိကထာ အဖွင့်	၁၂၉
န ဝတ္တဗ္ဗံ သံဃော ဘုဉ္ဇတိတိ ကထာ	၃၆၀
န ဝတ္တဗ္ဗံ သံဃော ဘုဉ္ဇတိတိ ကထာ အဖွင့်	၁၂၈
န ဝတ္တဗ္ဗံ သံဃော ဒက္ခိဏံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိတိကထာ	၃၅၉
န ဝတ္တဗ္ဗံ သံဃော ဒက္ခိဏံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိတိကထာ အဖွင့်	၁၂၆
န ဝတ္တဗ္ဗံ သံဃော ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတိတိကထာ	၃၆၀
န ဝတ္တဗ္ဗံ သံဃော ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတိတိ ကထာ အဖွင့်	၁၂၇၊ ၂၃၅
နိဂမနကထာ	၁၈၉

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[န]	
နိဂ္ဂဟကထာ	၃၄၈
နိဂ္ဂဟကထာ အဖွင့်	၁၁၀
နိဗ္ဗာနဓာတ်သည် ကုသိုလ် လော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၈၂
နိဗ္ဗာနံ မညတိ၌ အဓိပ္ပာယ် နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင်ကို ရှုသော သူ၏ သံယောဇဉ်ပယ်ခြင်း ဖြစ်လျှင် ဝိပဿနာစိတ် ဖြင့်သာ ပယ်ခြင်း ဖြစ် ရာ၏	၂၆
နိယတပုဂ္ဂိုလ်	၈၂
နိယတဿ နိယာမကထာ	၃၁၇
နိယတဿ နိယာမ ကထာ အဖွင့်	၈၁၊ ၂၁၇
နိယာမ ၂-ပါး	၆၉၊ ၈၁
နိရယပါလံ	၁၅၉
နိရယပါလကထာ	၃၈၈
နိရယပါလကထာ အဖွင့်	၁၅၉၊ ၂၄၅
နိရောဓကထာ	၂၉၁
နိရောဓကထာ အဖွင့်	၃၈၊ ၂၀၄
နိရောဓသမာပတ်	၁၀၅
နိရောဓသမာပတ်ဝင်စား သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ မရဏ သမယ	၁၀၃
နိရောဓသမာပတ်ဝင်စား သူသည် အသညသတ် ဘုံသို့ ကပ်ရောက် ကြောင်းလော	၃၄၃

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[န]	
နိရောဓသမာပတ်ဝင်စား သူသည် သေနိုင်သလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၄၁
နိရောဓသမာပတ်သည် အနာ ဂါမ်ရဟန္တာတို့၏သန္တာန် ၌ဖြစ်သောကြောင့် လောကုတ္တရာဟု ဆိုထားကြောင်း	၁၀၆
နိရောဓသမာပတ်သည် အသညသတ်ဘုံသို့ ကပ် ရောက်ကြောင်းလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၄၃
နိရောဓသမာပတ်သည် လောကုတ္တရာလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၄၁
နိရောဓသမာပတ်သည် လောကုတ္တရာဟု ဆိုထား ခြင်းအကြောင်း	၁၀၆
နိဝုတကထာ	၃၁၇
နိဝုတကထာ အဖွင့်	၈၃
နှလုံးသွင်းခြင်း ၂-မျိုး	၁၁၁
[ဟ]	
ပစ္စယကထာ	၃၃၆
ပစ္စယကထာ အဖွင့်	၉၉၊ ၂၂၇
ပစ္စဝေက္ခဏ သမနန္တရ	၄၀၅
ပဉ္စဝိညာဏသမဂီဿ မဂ္ဂကထာ	၂၉၂
ပဉ္စဝိညာဏသမဂီဿ မဂ္ဂကထာ အဖွင့်	၄၁၊ ၂၀၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဝ]

[ပ-ဖ]

ပဉ္စဝိညာဏာကုသလာပီတိ
ကထာ အဖွင့် ၄၇

ပဉ္စဝိညာဏာ သဘောဂါတိ
ကထာ အဖွင့် ၄၇၊ ၂၀၅

ပဉ္စဝိညာဉ်နှင့် ပြည့်စုံသော
ပုဂ္ဂိုလ်၏ မဂ္ဂဘာဝနာ
ဖြစ်ခြင်း ၄၁

ပဉ္စဝိညာဉ်နှင့် မဂ်တို့၏
သဘော ၄၃-၄

ပညတ် ၂-မျိုး ၃၆

ပဋိပဂါဋိဒေသနာ ၁၃၇

ပဋိလာဘ ပညတ္တိ ၃၆

ပဋိသန္ဓဟတိ ၃၂၄

ပဏိဓိ ၂၇၁

ပတိရူပကထာ ၄၁၃

ပတိရူပကထာ အဖွင့် ၁၈၅၊ ၂၅၈

ပတ္တိကထာ ၃၈၁

ပတ္တိကထာ အဖွင့် ၁၄၉

ပဘဂုံတော ၂၈၀

ပရတော ၂၇၉

ပရမဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာန် ၂၈၂-၃

ပရလောကဝဇ္ဇဘယ-
ဒဿာဝိနော ၃၈၆

ပရဝါဒီသည် အမိဝမ်း၌ပင်
အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်
နိုင်၏ဟု အယူရှိခြင်း ၂၅၄

ပရာမဋ္ဌ ၂၈၂

ပရိစိတာ ၃၀၁

ပရိနိဗ္ဗာနကထာ အဖွင့် ၁၇၆

ပရိယာပန္နကထာ ၃၃၀

ပရိယာပန္နကထာ အဖွင့် ၂၂၃

ပရိယုဋ္ဌာန ကိလေသာသည်
စိတ်နှင့် မယှဉ်သလော
စသည်၌ အမေးအဖြေ ၃၂၉

ပရိယုဋ္ဌာနံ စိတ္တဝိပုယုတ္တန္တိ
ကထာ ၃၂၉

ပရိယုဋ္ဌာနံ စိတ္တဝိပုယုတ္တန္တိ
ကထာ အဖွင့် ၉၅၊ ၂၂၃

ပလောကတော ၂၇၉

ပါဠိဘောဂေါ ၃၀၀

ပါဒကထလိကာဘိဟာရော ၂၉၅

ပါဠိတော်၌ စေတနာ ပတ္တနာ
ပဏိဓိ ဟောရကြောင်း ၁၇

ပိဋ္ဌိပရိကမ္ပံ ၂၉၅

ပီတိ ၂၆၅

ပီတိသောမနဿံ ၂၆၆

ပုထုဇဉ်သည် ကာမရူပအရူပ
ဓာတ် ၃-ပါးတို့မှ မကင်း
ဆိတ်သလော စသည်၌
အမေးအဖြေ ၃၉၈

ပုထုဇဉ်၏ စင်စစ် နိယာမ၏
အဖြစ်သည် ရှိသလော
စသည်၌ အမေးအဖြေ ၃၈၂

ပုထုဇဉ်၏ ဣန္ဒြိယရှိသလော
စသည်၌ အမေးအဖြေ ၃၈၇

ပုဗ္ဗေကတဟေတုဝါဒ ၁၂၁

ဖဿဝိပ္ပါရော ၂၈၇

ဖဿသည် ဖဿ၏ တိုးပွား
ခြင်းမှတစ်ဆင့် တခြားလော ၃၄၃

ဖိုလ်သည် သင်္ခတလော
စသည်၌ အမေးအဖြေ ၃၈၁

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[ဗ - ဘ]

ဗုဒ္ဓကထာ ၄၀၁
 ဗုဒ္ဓကထာ အဖွင့် ၁၇၀
 ဗြဟ္မာ၏ အတ္တဘောသည်
 အာယတန ၆-ပါး
 ရှိသည်ဟု ပရဝါဒီက
 ယူခြင်း ၁၄
 ဘယတော ၂၇၉
 ဘုရားအလောင်းသည်
 တိရစ္ဆာန်မျိုးသို့ ရောက်
 သလော စသည်၌
 အမေးအဖြေ ၄၁၂
 ဘုရားရှင်၏ အလိုအတိုင်း
 ပြီးစီးသော တန်ခိုးရှိပါ
 သလော စသည်၌
 အမေးအဖြေ ၄၀၁
 ဘုရားရှင်တို့ အချင်းချင်း
 အယုတ်အမြတ် ရှိကုန်
 သလော စသည်၌
 အမေးအဖြေ ၄၀၁

[ဗ]

မဂ္ဂကထာ ၃၉၁
 မဂ္ဂကထာ အဖွင့် ၁၆၂
 မဂ္ဂသမင်္ဂီပုဂ္ဂိုလ်သည် တပြိုင်
 နက် လောကီ လောကုတ္တရာ
 သီလ ၂-ပါးနှင့် ပြည့်စုံ
 သည် ဟူရာ၌ အမေးအဖြေ ၄၀
 မဂ်ခဏ၌ အာရုံပြုခြင်း၏အစွမ်း
 အားဖြင့် နိဗ္ဗာန်၌ အာနိသင်
 ရှုသူ၏ သံယောဇဉ်ပယ်ခြင်း
 ဖြစ်ခြင်း ၂၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[မ]

မဂ်ခဏ၌ ကိစ္စပြီးခြင်း၏
 အစွမ်းအားဖြင့် သင်္ခါရ
 ကို အနိစ္စာဒိအားဖြင့် နှလုံး
 သွင်းသူ၏ သံယောဇဉ်
 ပယ်ခြင်းဖြစ်ခြင်း ၂၆
 မဂ်သည် အင်္ဂါ ၅-ပါး
 ရှိသလောစသည်၌ အမေး
 အဖြေ ၃၉၁
 မနသိကာရော ၂၇၁
 မနုဿလောကကထာ ၃၆၉
 မနုဿလောကကထာ
 အဖွင့် ၁၃၃၊ ၂၃၀
 မဟာပူလာ ဘဝေယျ၌
 အဓိပ္ပာယ် ၁၃၀
 မဟာအဝီစိ၏ တည်နေပုံ
 အခြင်းအရာ ၃၉၀
 မိစ္ဆတ္တနိယာမ ၇၀
 မိစ္ဆတ္တနိယာမ မဖြစ်နိုင်ခြင်း
 အကြောင်း ၇၇
 မိစ္ဆာအယူသည် အဗျာကတ
 လော စသည်၌ အမေး
 အဖြေ ၃၃၂
 မိစ္ဆာအယူသည် လောကီ
 တရား၌ အကျုံးမဝင်
 သလော စသည်၌ အမေး
 အဖြေ ၃၃၄
 မူလစိတ်အား လျော်သောစိတ်
 မရှိသူ၏ ကာယကံသည်
 စိတ်အား မလျော်, စိတ်သို့
 အစဉ်မလိုက်ဟု ပရဝါဒီ
 ယူခြင်း ၃၆

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[မ]

[ယ-၄]

မူလစိတ်အား လျော်သောစိတ်
မရှိသောသူ၏ စကားသည်
စိတ်အား မလျော်, စိတ်သို့
အစဉ်မလိုက်ဟု ပရဝါဒီ
ယူခြင်း ၃၄

မူလရည်မှန်းသောစိတ်နှင့်
ကင်း၍လည်း ကာယကံ
ဖြစ်သည်ဟူရာ၌ အမေး
အဖြေ ၃၆

မူလရည်မှန်းသောစိတ်နှင့်
ကင်း၍လည်း စကားဖြစ်
သည်ဟူရာ၌ အမေးအဖြေ ၃၄

မြတ်စွာဘုရားအား ပေးလှူ
ကြောင်း ဒါနစေတနာသည်
များသောအကျိုးရှိ၏-ဟု
မဆိုထိုက်ပါသလော
စသည်၌ အမေးအဖြေ ၃၆၅

မြတ်စွာဘုရား၏ ကျင်ကြီး
ကျင်ငယ်တော်သည် တခြား
နံ့သာမျိုးတို့ကို လွှမ်းမိုး၍
ယူနိုင်သလော စသည်၌
အမေးအဖြေ ၃၇၃

မြတ်စွာဘုရား၏ သန္တာန်၌
ကရုဏာမရှိသလောစသည်၌
အမေးအဖြေ ၃၇၂

မြတ်စွာဘုရားသည် တရားကို
ဟောတော်မူပြီး-ဟု မဆို
ထိုက်ပါသလော စသည်၌
အမေးအဖြေ ၃၇၀

မြတ်စွာဘုရားသည် လူ့ လောက
၌ ရှိတော်မူဘူးပြီ-ဟု မဆို
ထိုက်ပါသလော စသည်၌
အမေးအဖြေ ၃၆၉

ယာ အာဝဇ္ဇနာ ၃၂၄

ယာ စ စေတနာ ၃၃၃

ယာ စ ပတ္တနာ ၃၃၃

ယာနိကတာ ၃၀၁

ယာ ပဏိဓိ ၃၂၄

ယာပျော ၂၇၉

ယေ စ သင်္ခါရာ ၃၃၃

ယော စ ပဏိဓိ ၃၃၃

ယေနတ္ထေန နိယတာတိ၌
အဓိပ္ပာယ် ၁၇၂

ရဟန္တာ၏ ကောင်းမှု၏
ပွားစည်းခြင်းသည် ရှိပါ
သလော စသည်၌ အမေး
အဖြေ ၃၅၅

ရဟန္တာ၏ ပရိနိဗ္ဗာန် စံချိန်
မဟုတ်ဘဲ ပရိနိဗ္ဗာန်
စံခြင်းမရှိသလော
စသည်၌ အမေးအဖြေ ၃၅၅

ရဟန္တာသည် အာနေဉ္ဇမည်
သော စတုတ္ထဈာန်၌
တည်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု
သလော စသည်
အမေးအဖြေ ၄၀၅

ရဟန္တာသည် ကုသိုလ်စိတ်ရှိ၍
ပရိနိဗ္ဗာန်စံသလော
စသည်၌ အမေးအဖြေ ၄၀၄

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၅]

ရာဂတုတရားရှိသလော	
စသည်၌ အမေးအဖြေ	၄၁၃
ရာဂေါ	၂၆၅
ရိတ္တတော	၂၈၀
ရုပ်၏သာရမ္မဏမည်ကြောင်း	၂၈
ရုပ်သည် အပရိနိပ္ပန္နလော	
စသည်၌ အမေးအဖြေ	၄၁၃
ရုပ်သည် ကုသိုလ်လော	
စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၅၃
ရုပ်သည် ဝိပါက်လော	
စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၅၃
ရုပ်သည် ဟိတ်နှင့်တကွ ဖြစ်	
သလော စသည်၌	
အမေးအဖြေ	၃၅၂
ရုပ်သည် ဟိတ်လော	
စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၅၂
ရူပဓာတုကထာ	၂၆၈
ရူပဓာတုကထာ အဖွင့်	၁၂၊ ၁၉၅
ရူပဓာတုယာ အာယ-	
တနကထာ အဖွင့်	၁၄၊ ၁၉၆
ရူပရာဂ	၃၃၀
ရူပရာဂသည် ရူပဓာတ်၌	
အကျုံးဝင်သလော	
စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၅၄
ရူပရာဂသည် ရူပဓာတ်၌	
ဖြစ်နိုင်သလော	
စသည်၌ အမေးအဖြေ	၄၃၈
ရူပါရူပဓာတုပရိယာပန	
ကထာ	၃၅၄
ရူပါရူပဓာတုပရိယာပန	
ကထာ အဖွင့်	၁၁၅

အက္ခရာစဉ် စာမျက်နှာ

[၅]

ရူပါဝစရဖြစ်သော ရုပ်သည်	
ရှိသလော စသည်၌	
အမေးအဖြေ	၃၅၄
ရူပိနော	၂၆၈
ရူပံ ကမ္မန္တိကထာ	
အဖွင့်	၁၆၊ ၁၉၆၊ ၂၇၁
ရူပံ ကုသလာကုသလန္တိ	
ကထာ	၃၅၃
ရူပံ ကုသလာကုသလန္တိ	
ကထာ အဖွင့်	၁၁၄
ရူပံ မဂ္ဂေါတိကထာ	၂၉၁
ရူပံ မဂ္ဂေါတိကထာ အဖွင့်	၄၀
ရူပံ ရူပါဝစရာ ရူပါဝစရန္တိ	
ကထာ	၃၅၄
ရူပံ ရူပါဝစရာ ရူပါဝစရန္တိ	
ကထာ အဖွင့်	၁၁၅၊ ၂၃၂
ရူပံ ဝိပါကောတိကထာ	၃၅၃
ရူပံ ဝိပါကောတိကထာ	
အဖွင့်	၁၁၅
ရူပံ သဟေတုကန္တိကထာ	၃၅၂
ရူပံ သဟေတုကန္တိကထာအဖွင့်	၁၁၄
ရူပံ သာရမ္မဏန္တိကထာ	၂၈၃
ရူပံ သာရမ္မဏန္တိကထာ	
အဖွင့်	၂၈၊ ၂၀၀
ရူပံ ဟေတုတိကထာ	၃၅၂
ရူပံ ဟေတုတိကထာ အဖွင့်	၁၁၃
ရာဂတော	၂၇၉
ရည်ရှယ်ရင်းအတိုင်းမဟုတ်	
သော်လည်းပြောဆဲဓာတ်မူ	
ပြောချင်သော စိတ်ကြောင့်	
ပြောကြောင်း	၃၄

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[၈-၀]	
လက္ခဏာခေါ်ကြောင်း	၄၂
လက္ခဏာဟာရနေတ္ထိနည်း	၁၁၁
လဒ္ဒိယာပဋိကိပတိဉ္စအဓိပ္ပာယ်	၁၁၈
လူနတ်တို့သည် အသင်္ချေ ကာလတိုင်အောင်အကျိုး ပေးနိုင်သော ကံပါသော် လည်း နှစ်အရေအတွက် စေ့လျင် များသောအား ဖြင့် စုတေကြရခြင်း	၅၇
လောကီသဒ္ဓါန္တေသည မရှိ သလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၈၄
လောကုတ္တရာ တရားတို့၏ ဇရာမရဏသည် လော ကုတ္တရာလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၄၁
ဝစီဝိညတ်	၅၁
ဝစီဝိညတ်သည် ဝစီကံ	၁၆
ဝစီသင်္ခါရ	၃၃
ဝစီသစ္စာ သမ္မုတိသစ္စာ ဒိဋ္ဌိသစ္စာ ပရမတ္ထသစ္စာ ထက် အရိယာသစ္စာ မြတ်ကြောင်း	၃၉၂
ဝတ္ထုကာမ၏ ကာမဓာတ် မည်ခြင်းအကြောင်း	၉
ဝါစာယ	၂၇၃
ဝိက္ခေပကရ	၁၄၁
ဝိစာရာနုပတိတံ	၂၈၆
ဝိညတ္တိ သီလန္တိကထာ	၂၉၅
ဝိညတ္တိ သီလန္တိကထာ အဖွင့်	၅၁
ဝိတက်၏ ပျံ့နှံ့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်သောအသံကို သောတ ဝိညာဉ်သည်သိထိုက်ခြင်း	၃၄

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[၀-၁]	
ဝိတက်၏ပျံ့နှံ့ခြင်းမျှသည်အသံ ဟူရာ၌ အမေးအဖြေ	၃၃
ဝိတက္ကဝိပ္ပုရသဒ္ဓကထာ	၂၈၆
ဝိတက္ကဝိပ္ပုရသဒ္ဓကထာ အဖွင့်	၃၃၊ ၂၀၁
ဝိတက္က ဝိပ္ပုရော	၂၈၇
ဝိတက္ကာနုပတိတကထာ	၂၈၆
ဝိတက္ကာနုပတိတကထာ အဖွင့်	၃၂၊ ၂၀၁
ဝိတက္ကာနုပတိတကထာ ၂-မျိုး	၃၂
ဝိတက္ကာနုပတိတထာ၌ အဆုံးအဖြတ်	၃၂
ဝိတက္ကာနုပတိတံ	၂၈၆
ဝိတက္ကဝါဒီ	၃၉၃
ဝိပရိကာမတော	၂၈၀
ဝိဿဂန္ဓော	၂၇၀
ဝူပဓာတ်မည်ကြောင်း	၁၂
ဝေဒနာ ဘဝါဒီသုဉ္စ အဆုံးအဖြတ်	၁၃
ဝေပစိတ္တိအသုရာမင်းပရိသတ် ကို ဒေဝဂတိဖြင့် သွင်းယူ အပ်ခြင်း	၃
သင်္ကပ္ပရာဂေါ	၂၆၅၊ ၂၆၇
သင်္ကပ္ပေါ	၂၆၅
သင်္ခါရအားလုံးကို လွှမ်းမိုး ယူ၍ နှလုံးသွင်းနိုင် သလော စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၅၀
သင်္ခါရကို အနိစ္စအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသူ၏ သံယော ဇဉ်ပယ်ခြင်းဖြစ်လျှင် ဝိပဿနာစိတ်ဖြင့်သာ	

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
သံယောဇဉ်ပယ်ခြင်း	
ဖြစ်ရာ၏။	၂၆
နိဗ္ဗာန်ကို အကျိုးအားဖြင့်	
ရှုသု၏ သံယောဇဉ်ကို	
ပယ်ခြင်း	၂၄
သင်္ခါရကို အပြစ်အားဖြင့်	
ရှုသု၏ သံယောဇဉ်ကို	
ပယ်ခြင်း	၂၄
သစ္စာဉာဏ်	၁၆၃-၄
သဉ္ဇေတနိယံ	၂၇၄
သညာနှင့်တကွ စေတနာဖြင့်	
မစေ့ဆော်မှု၍ အမိကို	
အသက်မှခွင်းလျှင် အာ-	
နန္ဒရိကကံ ထိုက်သလော	
စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၀၇
သညာဝေဒယိတကထာ	၃၄၁
သညာဝေဒယိတကထာ	
အဖွင့်	၁၀၂
သညာဝေဒယိတ နိရောဓ	
သမာပတ်	၁၀၅
သညောဇနကထာ အဖွင့်	၁၆၇
သတ္တက္ခတ္တုပရမကထာ	၃၀၉
သတ္တက္ခတ္တုပရမကထာ	
အဖွင့်	၆၉၊ ၂၁၃
သတ္တမဘဝိကကထာ	၃၁၃
သဒ္ဓေါဝိပါကောတိကထာ	၃၀၈
သဒ္ဓေါဝိပါကောတိကထာ	
အဖွင့်	၆၇၊ ၂၁၂
သဒ္ဓိ သုဏ္ဍာတိတိကထာ	၃၇၇
သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် အစွမ်း	
တော် ၃-ပါး	၂
သဗ္ဗထာပိ ဆိုရပုံ	၂၂၄
သဗ္ဗတ္ထိဝါဒဂိုဏ်းသားတို့	
အယူမျိုး	၅၉

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]	
သဗ္ဗဒိသာကထာ	၄၀၁
သဗ္ဗဒိသာကထာ အဖွင့်	၁၇၀
သဗ္ဗမိဒံ ကမ္မတောတိကထာ	၃၅၆
သဗ္ဗမိဒံ ကမ္မတောဟိ	
ကထာ အဖွင့်	၁၂၀၊ ၂၃၄
သဗျာဗဇ္ဈိ	၃၄၅
သမနန္တရ ၂-ပါး	၄၀၅
သမန္နာဂတ	၃၆
သမန္နာဂတ ပညတ္တိ	၃၆
သမာဒါနဟေတုကံ	၂၉၅
သမာဒါနဟေတုကထာ	၂၉၅
သမာဒါနဟေတုကထာ	
အဖွင့်	၅၀၊ ၂၀၇
သမာဓိကထာ	၃၀၂
သမာဓိကထာ အဖွင့်	၅၉၊ ၂၀၉
သမာပတ်ဝင်စားသူသည်	
အသံကိုကြားနိုင်သလော	
စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၇၇
သမာပတ္တေသိယ = သမာပတ်	
ကို ရှာမှီးသောတရား ၉၆၊ ၃၃၀	
သမာပန္နော အဿာဒေတိ	
ကထာ	၃၁၈
သမာပန္နော အဿာဒေတိ	
ကထာ အဖွင့်	၈၅
သမာပန္နဿာပိ သမာပန္နာ-	
ယပိ၌ အဆုံးအဖြတ်	၁၀၃
သမာပန္နော သဒ္ဓိ သုဏ္ဍာတိတိ	
ကထာ အဖွင့်	၁၄၁
သမိတံ	၂၈၁
သမ္မတ္တနိယာမ	၆၉၊ ၃၁၆
သမ္မုခိဘူတကထာ	၃၁၈
သမ္မုခိဘူတကထာ အဖွင့်	၈၄
သသမ္ဘာရကထာနယ	၁၄၃

အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ	အက္ခရာစဉ်	စာမျက်နှာ
[သ]		[သ]	
သဠာယတနကထာ	၃၀၉	သုခုဒြယ်	၂၃၁၊ ၂၇၄
သဠာယတနကထာအဖွင့်	၆၈၊ ၂၁၃	သုညတာကထာ	၃၈၀
သဠာယတနပုတ္တိကထာ	၃၂၅	သုညတာကထာ အဖွင့်	၁၄၆၊ ၂၄၁
သဠာယတနပုတ္တိကထာ		သုညတာ ၂-မျိုး	၁၄၆
အဖွင့်	၉၀၊ ၂၂၁	သုညတော	၂၈၀
သာဓကပါဌ်အနက်များ	၃၅၆-၇	သုညဟူသည်	၁၄၆
	၃၅၉၊ ၃၆၆	သောမနဿံ	၂၆၅
	၃၈၈-၉၊ ၃၉၂	သံဃာအား ပေးလှူကြောင်း	
သာမညဗလ	၁၄၈	ဒါနစေတနာသည် များ	
သာမညဗလ ကထာ	၃၈၁	သော အကျိုးရှိ၏-ဟု	
သာမညဗလ ကထာ		မဆိုထိုက်ပါသလော	
အဖွင့်	၁၄၈၊ ၂၄၂	စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၆၁
သာမညဗလ ၂ ပါး	၁၄၈	သံဃာသည် အလှူကိုခံယူ၏ဟု	
သာသနကထာ	၃၆၈	မဆိုထိုက်ပါသလော	
သာသနကထာအဖွင့်	၁၆၆၊ ၂၄၈	စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၅၉
သာသနာကို အသစ်ဖြစ်		သံဃာသည် အလှူကိုစင်ကြယ်	
အောင် ပြုနိုင်သလော		စေ၏-ဟု မဆိုထိုက်ပါ	
စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၉၈	သလော စသည်၌	
သီလံ အစေတသိကန္တိကထာ	၂၉၄	အမေးအဖြေ	၃၆၀
သီလံ အစေတသိကန္တိကထာ		သံဃာသည် စား၏-ဟု မဆို	
အဖွင့် (သီလသည် စေ		ထိုက်ပါသလော	
တသိက်မဟုတ်ဟူသည်၌		စသည်၌ အမေးအဖြေ	၃၆၀
အမေး အဖြေ)	၄၉၊ ၂၀၆	သံယောဇဉ်အချို့ကို မပယ်ပဲ	
သီလံ နှစ်တ္တာနုပရိဝတ္တိတိ		အရဟတ္တဖိုလ် ရောက်နိုင်	
ကထာ	၂၉၄	ပါသလော စသည်၌	
သီလံ နှစ်တ္တာနုပရိဝတ္တိတိ		အမေးအဖြေ	၃၉၉
ကထာ အဖွင့် (သီလသည်		သံယောဇနကထာ	၃၉၉
စိတ်သို့ အစဉ်မလိုက် ဟူ		သံယောဇနိယံ	၂၈၂
သည်၌ အမေးအဖြေ)	၅၀	သံဝရော ကမ္မန္တိကထာ	၃၀၆
သုခဝေဒနိယံ	၂၇၄	သံဝရော ကမ္မန္တိကထာ	
သုခါနုပဒါနကထာ	၃၄၉	အဖွင့်	၆၅၊ ၂၁၂
သုခါနုပဒါနကထာ အဖွင့်	၁၁၀	သွာကာရော	၃၈၅

ကထာဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ ဘာသာဋီကာ ဒုတိယအုပ်

မှတ်သားဖွယ် အက္ခရာစဉ် ပြီးပြီ။

ပြင်ဆင်ဖတ်ရှုရန်

စာမျက်နှာ	ကြောင်းရေ	ရှိရင်း	ပြင်ဖတ်ရန်
၁၇	၄	ကုကုသိုလ်	ကုသိုလ်
၂၀	၁၇	သတ	သဟ
၂၀	၂၆	အလိုမရှိသည်	အလိုမရှိသည်
၂၅	၁၉	ပဋိညာတတ္တာ	ပဋိညာတတ္တာ
၂၈	၈	နိရူပံ	ရူပံ
၂၉	၁၄	အနာရမ္မဏကထာ အဖွင့်	အနာရမ္မဏာတိ ကထာ အဖွင့်
၄၄	၃၃	အစရိမံ	အစရိမံ
၈၉	၉	ကေဝတ္ထုသ္မိံ	ကေဝတ္ထုသ္မိံ
၉၅	၁၉-၂၁	အပရိယာပန္နကထာ	ပရိယာပန္နကထာ
၁၃၀	၂၂	ဘဝေယျံ	ဘဝေယျံ
၁၃၆	၃၀-၁	သစ္စာကာသိ	သစ္စာကာသိ
၁၄၂	၁၃	ပဿတီတိကထာ	ပဿတီတိကထာ
၁၉၁	၇	တေဝီသတိမဝဂ္ဂ-ထိ	တေဝီသတိမဝဂ္ဂ-ထိ
၂၁၇	၂၂	အပ္ပတ္တနိယာမာနိပ္ပ	အပ္ပတ္တနိယာမာနံ
၂၃၉	၁၅	ပဿတီကထာ အဖွင့်	ပဿတီတိကထာ အဖွင့်
၂၅၄	၂	ကုသလဝိတ္တကထာ	ကုသလဝိတ္တကထာ
၂၇၃	၂၇	ဒုက္ခုဒြယံ	ဒုက္ခုဒြယံ
၂၇၄	၂၃	အဒုက္ခသုခဝေဒနိယံ	အဒုက္ခမသုခ ဝေဒနိယံ
၃၁၁	၂၇	အပဗျသတော	အပသဗျတော
၃၄၀	၅	ခဏလယမုဟုတ္တကထာ	၄-ခဏလယ မုဟုတ္တကထာ
၃၅၉	၂-၃၀	ပဋိဂ္ဂဏှာတိကထာ	ပဋိဂ္ဂဏှာတိတိကထာ

အရှင်ဇနကာဘိဝံသ-၏ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ပြီး ကျမ်းစာများ

၁။ ရတနာ့ဂုဏ်ရည် (အထူး)	၁၃-ကျပ်
၂။ ကိုယ်ကျင့်အဘိဓမ္မာ	၁၂-။
၃။ အနာဂတ်သာသနာရေးကျမ်း (အထူးထုတ်) ကတ်ထူ	၂၀-။
၄။ ဗုဒ္ဓဘာသာသင်ခန်းစာ (အနာဂတ်သာသနာအတွက်)	၁၅-။
၅။ ဗုဒ္ဓါနုဿတိ ဘာဝနာ ၃-အုပ်တွဲ	၁၅-။
၆။ ရုပ်ပုံရှင်ကျင့်ဝတ်	၈-။
၇။ ပါတိမောက်ဘာသာဋီကာ	၁၈-။
၈။ ဓမ္မစကြာနှင့် အနတ္တလက္ခဏသုတ်တရားတော်	၁၈-။
၉။ အဋ္ဌကထာအခြေပြု	၁၈-။
၁၀။ သင်္ဂြိုဟ်ဘာသာဋီကာ	၄၀-။
၁၁။ ဘာသာသွေးနှင့် ဘာသာရေးပြဿနာများ စစ်တပ်တရားတော်	၁၀
၁၂။ ရူပသိဒ္ဓိဘာသာဋီကာ	၂၇-။
၁၃။ အခြေပြု ပဋ္ဌာန်းတရားတော်	၂၅-။
၁၄။ ဘုရားဥပဇ္ဇတော်ကြီး	၃၀-။
၁၅။ ကထာသလ္လာပ	၇-။
၁၆။ နောက်ဆုံးဆယ်လ မြတ်ဗုဒ္ဓ	၈-။
၁၇။ အခြေပြုသဒ္ဓါ	၁၈- ၂၀
၁၈။ သုတ်မဟာဝါသာသာဋီကာ (ပ) (ဒု)	၃၀-။
၁၉။ ဗုဒ္ဓဝင် အမေးအဖြေ	၆-။
၂၀။ ယမိုက်ဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ	၂၅-။
၂၁။ သူတော်ကောင်းလက္ခဏာ	၁/၅၀း
၂၂။ ကထာဝတ္ထုအဋ္ဌကထာဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ (ပ)	
၂၃။ ပဋ္ဌာနအဋ္ဌကထာဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာနိဿယ	
၂၄။ ခုဒ္ဒသိက္ခာဘာသာဋီကာ	
၂၅။ အခြေပြုသင်္ဂြိုဟ်	
၂၆။ တဘဝသံသရာ	
၂၇။ ဓာတုကထာနှင့် ပုဂ္ဂလပညတ် အဋ္ဌကထာဘာသာဋီကာနှင့် မူလဋီကာ ပါဠိတော်နိဿယ	
၂၈။ ကင်္ခါဘာသာဋီကာ (ပ) (ဒု)	
၂၉။ ရူပသိဒ္ဓိဘာသာဋီကာ (ဒု)	
၃၀။ မြောင်းမြဆရာတော်	

၄၈/-

၃၀/-